

KOMENTOVANÉ ZÁKONY
ČESKOSLOVENSKÉ REPUBLIKY
VYDÁVÁ „ČESKOSLOVENSKÝ KOMPAS“.

SV. X.

ŘÁD ŽIVNOSTENSKÝ.

DÍL I.

1924.

Tiskem a nákladem „Československého Kompasu“, tiskařská
a vydavatelská akc. spol. Praha

Jiří Prácheň

ŘÁD ŽIVNOSTENSKÝ

ze dne 20. prosince 1859 č. 227 ř. z. doplněný
živnostenskými novelami, k němu se vztahu-
jícími zákony, normaliiemi a rozhodnutími
úřadů, nálezy nejv. správního soudu a posud-
ky obchodní a živnostenské komory Pražské.

DÍL I.

Sebrali a uspořádali

JUDr. BOHUMIL ŠTĚDRÝ,
magistrátní rada

a

JUDr. RUDOLF BUCHTELA,
komisař obchodní a živnostenské komory
v Praze.

PRAHA 1924.

Nákladem „Československého Kompasu“ tiskařská
a vydavatelská akc. spol.

Zkratky.

= Amtsblatt für Handel und Gewerbeverwaltung; číslice za A. značí ročník a stránku, event. jen stránku, jestliže ročník a rok předpisu jest týž.

C. = Adler-Clemens, sbírka rozhodnutí nejvyššího soudu.

= Budwiňského sbírka nálezů správního soudu, část administrativní. Číslice za B. značí číslo nálezu ve sbírce a rok.

h. = Bohuslavova sbírka nálezů nejv. správního soudu (část správní).

= císařský.

i. s. = civilní řád soudní.
i. m. ř. = celní a monopolní řád.

= civilní.

čís. = číslo.

= článek.

= československý.

Č. = Československá republika.

= daný.

dv. neb dv. d. = dvorský dekret.

dv. kanc. = dekret dvorské kanceláře.

ř. = exekuční řád.

FM., Frey-Maresch = Sbirka posudků a rozhodnutí o rozsahu práv živnostenských (Sammlung von Gutachten und Entscheidungen über den Umfang der Gewerberechte) od Dra B. Freye a Dra R. Maresche.

h. a v. = hostinská a výčepnická.

Heller = Dra Emila Hellera »Kommentar zur Gewerbeordnung«.

Hl. = hlídka nálezů nejv. spr. soudu při Věstníku ministerstva vnitra.

JKP. = Jednací zpráva obchodní a živnostenské komory Pražské.

Král. = království.

m. č. = místodržitelské číslo.

m. o. = ministerstvo obchodu.

min. obch. = ministerstvo obchodu.

min. vn. = ministerstvo vnitra.

min. fin. = ministerstvo financí.

m. p. = výnos místodržitelství pražského.

Müller-Diwald = Die Gewerbeordnung.

KERÁ PRÁVA I PRAVO PŘEKladu CELKU NE
JEDNOTLIVÝCH STATÍ VYHRAZENA.

u. l. = německý text.
nař. = nařízení.
nov. = novela.

ob. = oběžník.
obch. z. = obchodní zákoník.

odst. = odstavec.
o. z. o. = obecný zákonník občanský.

OKP. = vyjádření obchodní a živnostenské komory pražské.

okr. = okresní.
o. a ž. komora = obchodní a živnostenská komora.

P. = pražský, Praha.

pat. = patent.

pozn. = poznámka.

pozn. vyd. = poznámka vydavatelův.

RČS. = republika Československá.

rozh. = rozhodnutí.

R. R. = republika Rakouská.

ř. = řád.

ř. z. = říšský zákonník.

ř. ž. = řád živnostenský.

řem. = řemeslný, řemeslná živnost.

s. = soud.

S. = nález správního soudu, od převratu nejvyššího správního soudu.

sb. norm. = sbírka normalí pražského mistodržitelství.

Sb. z. a n. = sbírka zákonů a nařízení státu Československého.

Sb. z. p. = sbírka zákonů politických.

Sb. z. s. = sbírka zákonů soudních.

sb. z. prov. Č. = sbírka zákonů provinciálních pro Čechy.

sh. = shoda (ve sh. = ve shodě).

sm. = smysl.

sp., spol., spolec. = společnost, společenství.

spr. = správní.

st. min. = státní ministerstvo.

st., stav. (ř.) = stavební (řád).

tr. z. = trestní zákon.

uv. pat. = uvozovací patent.

vyhl. = vyhláška, vyhlášeno.

vyn. = vynesení.

Weigelsperg = »Compendium der auf das Gewerwesen bezugnehmenden Gesetze« od Bély Weigelsperga.

zk. = zkušební.

z. ř. = zákonník říšský.

z. sp. p. P. = výnos zemské správy politiké v Praze.

z. z. = zemský zákonník.

ž. nebo živn. = živnostenský.

ž. ř. nebo živn. ř. = živnostenský řád.

Ž. s. c. = Sběrka rozhodnutí živnostenských soudů, vydávaná péčí ministerstva spravedlnosti jako příloha časopisu »Národohospodářský Obzor«.

PŘEDMLUVA.

Ač potřeba nového, hojně komentovaného a přemnohými novými předpisy a rozhodnutími doplněného řádu živnostenského již od mnoha let po rozebrání Rebcova vydání byla nejvýše naléhavou, poměry válečné a popřevratové nedopouštěly toho, aby kdo podjal se této práce u tohoto podniku bez obavy, že hotová již práce stane se nepotřebnou. Zvláště zrážely od ní snahy o reformu živnostenského řádu. Teprve, když vláda vypracovala osnovu živnostenského řádu pro Slovensko a Podkarpatskou Rus a v ní na toto území rozšiřuje v podstatě platnost zdejšího živnostenského řádu, a když poměry doznaly jakéhosi ustálení, obava tato odpadla, aspoň na čas.

I pokládali jsme za svou povinnost uspořádati vydání živnostenského řádu, doplněného novými i staršími předpisy živnostenskými a výběrem judikatury, aby zde byla příručka pro úřady, korporace a zájemníky v zemích historických, a stane-li se osnova zákonem, také na Slovensku a Podkarpatské Rusi, a také aby byl zde po ruce pro budoucí reformu živnostenského řádu jako nepostradatelný podklad soubor těchto předpisův.

Bylo úmyslem z prvu pojmuti všechn materiál do jediného svazku: aby se tam stěsnal, co nejvíce šetřeno místem a užíváno drobnějšího tisku a také vypuštěny některé méně důležité věci a citace zkrácena.

Teprve, když mezi tiskem se ukázalo, že kniha v jediném svazku nabyla by přílišného objemu, bylo lze některé stati doplniti, a svazek tento omezen na předpisy živnostenského řádu a o koncesích. Ostatní látka odsunuta do svazku druhého, který jest připraven, a který bude obsahovati zejména předpisy o klidu nedělním (§ 75 ž. ř.), o ochraně

života a zdraví dělníků v provozovnách živnostenských (§ 74 ž. ř.), o osmihodinové době pracovní, práci domácí, práci žen a dětí, zákon o závodních výborech s nejnovější judikaturou, předpisy o živnostech kočovných a podomním obchodu, zákony o soudech a orgánech živnostenských, různé sice drobné, nicméně důležité předpisy k živnostem se vztahující, a posudky obchodní a živnostenské komory Pražské od r. 1907 o rozsahu oprávnění řady živností svobodných a řemeslných.

Tato změna v dispozici umožní však, aby přání o doplnění a zdokonalení, která by snad projevena byla, došla splnění ve svazku druhém, a tam, aby snad eventuelní nedostatky svazku prvního byly napraveny.

Ač jsme na tuto svoji společnou práci vynaložili všechnen svůj mimouřední čas, při hojnosti předpisů vůbec a ještě hojnějším jich novelisování a krátké době, v níž práci tu bylo zdolati, mělo-li se potřebě rychle a než by nastaly nějaké podstatné změny v zákoně, odpomoci, při nedostatku pomůcek a textů, může se státi, že nějaký předpis bude ve sbírce této postrádan, nebo že by jiné uspořádání zdálo se účelnějším; proto pokyny a přání v těchto směrech budou autorům vítány, zvláště pokud jde o předpisy moravské a slezské, nám téměř zcela nepřístupné.

Práci rozdělili si autoři v podstatě tak, že část, obsahující zákony, nařízení, normativ, judikaturu nejvyššího správního soudu a posudky komorní, pak uspořádání sebrané látky a stránku tiskovou, jakož i index obstaral dr. Štědrý, kdežto judikaturu ostatní, hlavně judikaturu správního soudu vídeňského, probrav k tomu cíli Budviňského sbírku náleží v Věstník pro správu obchodní a živnostenskou (Amtsblatt für Handels- und Gewerbeverwaltung) přihlížeje k normativům a ostatní látce živnostensko-právní v něm obsažené opatřil autor druhý. Oba pak vzájemně si práci doplňovali a opětně a opětně společně revidovali.

Jestliže kdo byl nám v naší práci nápomocen, byl to vrchní ředitel kanceláře nejvyššího správního soudu Robert Gross, jenž se vzácnou ochotou ve smyslu intencí presidia tohoto tribunálu vyhledával a nám k dispozici dával nálezy

tohoto soudu, a zvláště též obchodní a živnostenská komora pražská, která ochotně přístupnou naší práci učinila svoji knihovnu.

Pro sbírku použili jsme českého textu říšského zákoníku a úředních sbírek zákonů, a tam, kde seznali jsme odchylky od textu německého, upozornili jsme na to v poznámce nebo kde byly patrné chyby pravopisné, byly opraveny. Tak použili jsme tohoto českého úředního textu živnostenského řádu pro tuto sbírku, ač odchyluje se namnoze od německého nebo ho nevystihuje, a to proto, že se text ten již vžil, že sama vláda použila ho v české osnově živnostenského řádu pro Slovensko a Podkarpatskou Rus a že jeho slovenské znění na českém tomto textu založené, jakmile osnova se stane zákonem, bude textem aspoň pro Slovensko autentickým.

Text zákonů a nařízení jest otištěn jinak bez změny a jen z příčin jednotného vzhledu této knihy bylo všude přeepsáno citování říšského zákoníku v obvyklou citaci na př. »č. 227 ř. z.« místo citace přizpůsobované německému textu (Z. ř. č. 227), a kde následkem státoprávních změn nastaly změny, místa absolutně označena hranatou závorkou.

Normativní předpisy jsou zpravidla psány jednak per extensum tam, kde jsou více méně doslovné, ač zde používáno zkratk hojnou měrou, jednak sloupcovitě jako judikatura, kde z nich vyňat jen stručný obsah.

Rozhodnutí, která jsou v odporu buď s práxi nebo s naším právním názorem, označili jsme připojením otazníku nebo jinak vhodným způsobem, ač u této knihy, jež jest rázu převážně sběrného, a zvláště k množství látky, na vlastní, obšrnější poznámky nezbývalo místa.

Po vytištění knihy této vyšlý zákon o společnosti v nich volbách jest otištěn na str. 1104, a prováděcí nařízení na vložce označené stránkou 1104a, na což zvláště upozorňujeme.

V PRAZE, dne 1. prosince 1923.

Dr. Bohumil Štědrý.
Dr. Rudolf Buchtela.

ČÁST PRVÁ.

Řád živnostenský.

Císařský patent,

daný dne 20. prosince 1859, č. 227 ř. z.,

jež se vydává a od 1. května 1860¹⁾ po-
čínajíc v působnost uvádí

řád živnostenský

pro celý rozsah říše [kromě správ-
ního obvodu benátského a Vojenské
hranice.]

My František Josef První, z Boží Milosti císař
rakouský, král Uherský a Český ...

Vedeni jsouce úmyslem, živnostenskou přičin-
livost v Naší říši rovnoměrně upravití a co možná
usnadnití, dali jsme slyševše Naše ministry a vy-
slechnuvše Naši říšskou radu, řádu živnostenskému
tuto následujícímu Své schválení a nařizujeme takto:

I. Tento řád živnostenský nabude moci dnem
1. května 1860*počínaje pro celý obvod [Naší] říše,
[kromě správního území benátského a Vojenské
Hranice].

Velký titul v patentu uvedený zde vypuštěn. Živn. řád
tento platí v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, jakož i na
Vitorazsku, pak dle níže uvedeného nařízení na Hlučínsku.
Na Slovensku neplatí; osnova zákona pro Slovensko, jenž
v největší části soubhlasí s tímto řádem živnostenským, není
dosud schválena, takže tam dosud platí zákony býv. státu
Uherského. Zákony vydané za naší samostatnosti ve věcech
živnostenských zejména ochrany dělnictva se týkající platí

již i na Slovensku a Podkarpatské Rusi, tedy pro celé státní území.

1) Nař. č. 199/07 ř. z. mylně »od 1. ledna 1860«.

Zákon ze dne 28. října 1918, č. 11 sb. z. a n. o zřízení samostatného státu Československého.

(Veřejně vyhlášen dne 28. října 1918.)

Samostatný stát Československý vstoupil v život. Aby zachována byla souvislost dosavadního právního řádu se stavem novým, aby nenastaly zmatky a upraven byl nerušený přechod k novému státnímu životu, nařizuje Národní výbor jménem Československého národa jako vykonavatel státní svrchovanosti toto:

Čl. 1. Státní formu Československého státu určí Národní shromáždění ve srozumění s Československou Národní radou v Paříži. Organem jednomyslné vůle národa a také vykonavatelem státní svrchovanosti je Národní výbor;

Čl. 2. Veškeré dosavadní zemské a říšské zákony a nařízení zůstávají prozatím v platnosti;

Čl. 3. Všechny úřady samosprávné, státní a župní, ústavy státní, zemské, okresní a zejména i obecní jsou podřízeny Národnímu výboru a prozatím úřadují a jednají dle dosavadních platných zákonů a nařízení;

Čl. 4. Zákon tento nabývá účinnosti dnešním dnem;

Čl. 5. Národnímu výboru se ukládá, aby tento zákon provedl.

JUDr. Al. Rašín v. r.

Ant. Švehla v. r.

JUDr. Fr. Soukup v. r.

Jiří Stříbrný v. r.

Dr. Vavro Šrobár v. r.

Hlučínsko. Nař. ze dne 4. května 1920, č. 321 sb. z. a n., kterým se upravuje správa veřejná mimo soudní správu a rozšiřuje působnost československých zákonů a nařízení z oboru oné správy na Hlučínsku.

§ 3. 1. Politickou správu obstarává v I. stolici okresní politické správa v Hlučíně, v II. stolici zplnomocněný komisař republiky Československé pro Ratibořsko v Opavě a v III. stolici příslušné ministerstvo.

4. Živnostníci, kteří před zavedením československého zákonodárství nabyli oprávnění ku provozování nějaké živnosti neb jiné podobné výdělečné činnosti, byť by činnost ta pod živnostenský řád v republice Československé platný nespádala, mohou takovéto oprávnění provozovati i dále, aniž by bylo třeba nového ohlášení, nové koncese, nové licence, průkazu způsobilosti a pod. podle předpisů československých. Způsob provozování takovýchto oprávnění a při-

padné upravení provozování řídí se však podle předpisů československých. Odnětí oprávnění živnostenských a podobných jest přípustno jen v případech, československým zákonodárstvím stanovených. Osoby, mající na odstoupeném území právo domovské, mohou býti dispensi zplnomocněného komisaře osvobozeny až nadále od průkazu způsobilosti pro živnost, i když tu není podmínek v československých předpisech stanovených, je-li však způsobilost jiným přiměřeným způsobem prokázána. Pokud organizace živnostenských společenstev nebude podle československého živnostenského řádu provedena, odpadá spolupůsobení společenstev v případech, československým zákonodárstvím stanovených.

II. Platné předpisy o usídlení a právu bydlení nejsou tímto řádem živnostenským dotčeny.

Viz pozn. u § 2 ž. ř. o ústavních právech.

III. Veškeré toho času platné předpisy o nabytí živnostenských, továrních a obchodních oprávněností, jakož i všechna s tímto řádem živnostenským nesrovnatelná starší ustanovení o jejich vykonávání pozbývají moci počínajíc dotčeným dnem.

Nař. min. fin. 18. dubna 1860, č. 98 ř. z. Min. fin. vidí se připomenouti, že řádem živn., vydaným dne 20. prosince 1859, žádně změny neučiněno v zákonech důchodkových, jimiž se vyměřuje, když se chce někdo v nějakou živnost uvázati nebo ji vykonávati, že k tomu potřebí přivolení nebo povolení od úřadu finančního, pročež zapovězeno jest, živnosti takové provozovati, pokud k tomu přivolení nebo povolení od úřadu důchodkového se neobdrželo, a kdo by proti tomu činil, bude dle trest. zák. důchodkového potrestán. —

Nař. min. vn. a fin. ze dne 22. dubna 1860, č. 102 ř. z. Dle nejv. zmocnění, daného dne 22. dubna 1860, ministerstva záležitostí vnitřních a finančí toto nařizují: Zrušují se všechny taxy a poplatky, kteréž obce posud pod jakým jménem koliv vybíraly, když někdo v svobodnou živnost se uvázal nebo kdýž se někomu udělilo povolení živnost nějakou provozovati.

Oprávnění z práva veřejného nepodléhají ani promlčení aniž lze jich vydržeti. S. 8. VIII. 11. č. 7597.

V živn. právu neplatí právo zvykové. B. 6613/09.

Každý zákon (berní, trestní

i jiný), jímž omezují se svobody jednotlivců a ukládají povinnosti, musí vykládan býti přesně a vzniknou-li pochybnosti, spíše na prospěch svobody jednotlivců. Ani správa státní, ani soud nemá

práva zakládati nebo rozšiřovatí povinnosti a závazky, kterých zákonodárcem nepo-
chybným způsobem (§ 6 o. z. o.) neukládá. S. 2. VII. 23, č. 6775.

Mlynářský řád ze dne 1.

IV. Ustanovení v tomto zákoně obsažená, s omezením v následujícím článku dotčeným, mají platnost pro všechna po živnostensku provozovaná zaměstnání, ať se vztahují k výrobě, zpracování nebo předclávaní předmětův obchodu, ku provozování obchodů, nebo ke konání služeb a prací.

Důvodová zpráva k osnově ž. ř. z r. 1859.

[Dokupil: Die Gew.-Ordnung]:

Bylo by žádoucí, postaviti definici pojmu »živnost« na počátek zákona a vymeziti tak přesně obor jeho působnosti. Pokus o takovouto definici byl také učiněn v osnově z r. 1855. — Po opětovných úvahách byla však dána přednost tomu, zcela od ní upustiti. — A to předně z toho důvodu, že stejně v obecném pojetí jsou ustáleny a nemusí býti stanoveny zákonnou definicí podstatné znaky, jež tvoří ze zaměstnání živnost, totiž: že nesměřuje pouze k vlastní obsluze, nýbrž k výdělku, potom, že jest trvalé a ne pouze přechodné, konečně že jest provozováno samostatně, t. j. na vlastní účet. Za druhé pak proto, že i tehdy, kdyby sebe pečlivěji byla definice sestavena, nebyla by tím odstraněna nutnost vypočítati řadu podnikatelských činností, jež by vždy musily zůstat vyňatými z působnosti živn. zákona.

Slovo výroba v mluvě obecné má smysl ryze technický a znamená vytvoření vynaložením fyzické práce z nějaké hmoty nový hmotný předmět, výrobek. Výrobem nerozumí obecná mluva ani toho, kdo tvoří statky nehmotné, j. na př. dílo literární, hudební, vynálezy a p., ani toho, kdo hmotnými statky obchoduje, obchod s nimi sprostředkuje nebo je

pros. 1814 jest míti za zrušený čl. III. uv. pat. k ž. ř., plat za mletí podléhá volně úmluvě. Vým. mín. vn. 12. II. 1890, č. 589, m. p. 17. IV. 1890, č. 725 sb. norm.

Viz i čl. VIII., str. 30.

s místa na místo dopravuje. V tomto obecném smyslu užívá slova výroba i platné zákonodárství i ž. ř. na p. v § 13 a). odst. 3., v § 75, čl. VI., VII., VIII., X., XII. mluvě o živnostech výrobních proti živnostem obchodním. S. 28. VI. 23, č. 5252.

Známky živn. podnikání jsou: a) pravidelnost a účel výdělečný. B. 4556/89 a 49/01; b) úmysl docílití vý-

nosu neb jiného hospodářského prospěchu, třeba předem co do výše neurčeného, c) pravidelnost, t. j. řada jednotlivých činností, třeba krátkou dobu trvajících; podnikání nesmí býti omezeno na »jediné akty výdělkové«. B. 2611/04.

Výpočet způsobů živnostenských činností v čl. IV. není taxativní. B. 5851/08..

Majitel ž. koncese podléhá ž. ř., i když jeho podnik pro nedostatek úmyslu výdělečného nemusil by býti pokládán za živn. B. 8182/94.

Živnostenskou a ž. řádu podléhající jest: 1. veškerá činnost, jež dle čl. V. není z ž. ř. vyloučena. B. 2012, 1124/02.

2. i ta živnost, která se provozuje jen pro jediného odběratele. B. 2611/04.

3. po živnostensku provozovaný prodej realit, B. 1124/02.

4. každá činnost pomocná, třeba sama o sobě k zisku nesměřovala, jež se koná pro potřebu jiného, hlavního závodu živnostenského, nejsouc jeho součástí jako: knihárství pro půjčovnu knih, B. 3172/86; správký povoznictví, B. 12725/99; prodej nápojů v továrnách, jež musí býti kryt koncessí, B. 14834/00.

Rozváží-li závod své zboží, nýbrž pouze prostředkem k dosažení účelu provozování. B. 11333/98.

Viz i posl. pozn. u písm. p).

Není živností: 1. nákup zboží k dalšímu zeizení bez úmyslu výdělečného (na př. železniční společností pro zřízení) B. 7795/94;

2. příležitostná a ne trvalý prodej potřeb hřbitovních (květin, věnců, svítiva u Olšan), nejdeť o činnost pravidelnou, nýbrž o řídkou příležitost k výdělku lidmi ponějvíce opravdu nutnými. M. p. 22. XI. 15, č. 15B—2917/14;

3. produkce vojenských hudeb, třeba pravidelné, z nichž výtěžek plyne z části k úhradě nákladů na udržování hudby a zbytek se rozdílí mužstvu jako přilepšení; chybí podstatný znak: účel výdělečný OKP. č. 77415/21. Podobně m. vn. 4. II. 94, č. 2464.

4. výroba cíhel pro vlastní potřebu. Vým. mín. vn. 3. I. 84, č. 6587, m. p. 15. I. 84, č. 382 sb. norm.

5. když dobročinný spolek pro pohřbívání a podporu členů v nemoci, jehož příjmy plynou dle stanov jen k podpůrným účelům, a jehož jmění má po ev. zániku rovněž případnouti účelu humanitnímu. Kdyby však třeba v těchto mezích provozoval pojištění svých členů, byl by živn. podnikem dle zák. o nemoc. pojištění. Není pojišťováním, poskytuje-li se podpora jen, pokud stačí jmění spolku, tím způsobem, že se nestanoví určití výše protiplnění spolku vůči jeho členům. B. 1667/03.

6. činnost objektivně ne-

dovolená nebo taková, které právní řád odpírá ochrany jako: a) výdělečné sprostředkování sňatků, úřady pouze trpěné, vzhledem k § 879 o. z. c. o nezálovatelnosti pohledávek z ní vyplývajících; na ni nelze vydati živnostní listu ani koncesse. V. m. o. 4. XII. 1907, č. 23107, A. 1908 str. 19. m. o. 11. X. 1922, č. 42526, OKP. 9938/19.

2. Vykládání karet, jež brání na podvod; nabízení

V. K zaměstnáním a podnikům dále uvedeným přítomný zákon se nevztahuje; s nimi bude se nakládati podle platných pro ně předpisů:

Zák. ze dne 15. II. 1922, č. 71 sb. z. a n., o výstěhovalectví: § 43. Pokud některý podnik vyžaduje podle tohoto

se porodních bab proti poruchám žen směřující k vyhánění plodu, jsou nepřipustna. Inserce takové třeba potlačovati. Věst. mín. vn. 1917, str. 253. Naproti tomu grafologie jest živností svolobnou. OKP. 22 č. 46848. Viz § 38.

Nevěstince se zrušují, zřizování a udržování jich zakázáno; prostitute a jiné pod. viz zák. čl. 11. VII. 1922, č. 241 sb. z. a n.

zákona povolení, nepodléhá ustanovením živn. řádu. Prováděcí nař. 8. VI. 22, č. 170 sb. z. a n.

a) zemědělská a lesní produkce a její vedlejší živnosti, pokud se tyto vedlejší živnosti co do hlavní věci zabývají zpracováním vlastních výrobků; pak výčep vlastního výrobku dovolený v některých částech země staršími ústavami majitelům vinic a ovocných sadů;

Poškození živnosti kovářské, kolářské a j. režijními, obecními a vojenskými kovárny.

Výnos ministerstva obchodu ze dne 31. ledna 1921, č. 6654; ob. z. sp. p. P. 15. ún. 21, č. 15A-277/47321. Zemská jednota společenstev kovářů a podkovářů v Praze a Svaz německých kovářských společenstev v Československé republice stěžují si na poškození svého řemesla režijními, obecními a vojenskými kovárnami. K informaci živnostenských úřadů sděluje se následující: Kovářství provozované velkostatkem pro vlastní potřebu není činností podléhající ustanovením živn. řádu a nelze tedy dle ž. ř. proti zřizování a provozování kovářství velkostatkářskými podniky zakročiti. O kovářství toho druhu nelze ani tak říci, že by mělo za předmět »zpracování vlastních zemědělských výrobků« (čl. V. lit. a uv. pat. k ž. ř.), a z toho důvodu bylo vy-

řáto z platnosti ž. ř., spíše nutno spatřovati důvod ten v té okolnosti, že provádění prací těch děje se výlučně pro vlastní potřebu zemědělce a schází tu tedy moment »po živnostensku« prováděné živnosti.

Pracuje-li se i pro zákazníky, pak ovšem by byl dán podnět pro zakročení živn. úřadu.

Pokud jde o ostatní podniky, dlužno zkoumati v každém jednotlivém případě, jsou-li tu kritéria živnostenského provozování, totiž pravidelnost a účel výdělečný.

Dle ustanovení 2. odst. § 37 ž. r. mají živnostníci právo, aby si sami v dobrém stavu udržovali svá zařízení (vůdovná, stroje, náčiny a jiné pomůcky provozovací a aby za tím účelem zaměstnávali potřebné pomocníky také jiných živností.

Dlužno tedy za to míti, že dotčení živnostníci, pokud jsou producenti, jsou oprávněni zřizovati si a udržovati vlastní kovárny, jakož i zaměstnávatí dělníky kovářské a podkovářské; námezdní povozník, nejso producentem, nemá tohoto oprávnění.

Podotknouti sluší, že dle § 131 lit. f hor. zákona jsou i horní podniky oprávněny prováděti kovářské práce pro vlastní potřebu.

Při provozování obecních kováren nutno vzíti v úvahu tři případy:

a) obec provozuje kovárnu svými vlastními zřízeními za účelem obstarávání prací kovářských a podkovářských pouze pro vlastní potřebu k opravě obecních povozů, kování obecních koní a pod. V tomto případě nejedná se o živnost a nemůže býti pochyby, že obec jest k provozování tohoto způsobu kovárny oprávněna;

b) obec, nemajíc sama živn. oprávnění, pronajme pouze místnost kovářenskou oprávněnému samostatnému živnostníkovi, jenž v ní provozuje živnost na svůj účet zcela samostatně, takže poměr mezi obcí a kovářem je povahy čistě soukromoprávní;

c) obec sama má živn. oprávnění a provozuje živnost schváleným pachtýřem neb zástupcem, ustanovuje často v nájemní smlouvě i ceny za pracovní výkony kovářské. Takovýto poměr způsobuje ovšem značnou závislost kováře od správy obce a jest pochopitelnou snahou kovářů po větším osamostatnění.

Pachtýř neb zástupce musí býti sice v tomto případě schválen živn. úřadem ve smyslu § 55 ž. ř., jinak jest však smluvní poměr mezi obcí a pachtýřem resp. zástupcem soukromoprávní a nemohou proto živnostenské úřady nijak zasahovati, jmenovitě snad omezovati výpovědní právo obce,

tím méně zasahovati do úmluv, které obec činí se svým nájemníkem o výši odměny, za kterou bude prováděti kovářské práce.

Otázku, zda obec může vůbec býti subjektem živn. oprávnění, nutno zodpověděti kladně, ježto dle § 3 ž. ř. právnické osoby mohou živnosti provozovati za stejných podmínek jako osoby fyzické, musí však ustanoviti zástupce neb pachtýře. Obce také de facto dosud skutečně provozují nejen živnosti, při nichž jde o veřejný zájem (elektrárny a pod.), ale i živnosti, při nichž zájem veřejný na-prosto chybí (pivovary, hostince a pod.).

V záležitosti vojenských kováren obrátilo se min. obch. na ministerstvo národní obrany se žádostí za opatření, aby živnostníci nebyli vojenskými kovárnami poškozováni.

2. Ob. z. sp. p. v Praze 25. dubna 1921 č. 15 A 277/2. — 119997. Min. obch. sdělilo zemské správě politické v Praze v. n. ze dne 6. dubna 1921, čís. 18.119, že min. nár. obrany dle v. n. ze dne 18. bř. 1921, č. 206.146/vet. z 1921, upozornilo všechny vojenské kovárny a vojenské podkovářské školy, že kovati civilní koně jest dovoleno výlučně k účelům vyučovací, zvláště za účelem vyučování žáků v kování kopyt abnormálních a nemocných a ve zvláštních způsobech kování.

3. Ob. z. sp. p. P. 3. III. 22 č. 15 A-277/3 ai 21/78204. Uváděje v paměť zdejší výnosy ze dne 15. II. 1921 č. 15 A 277 ai 1921, č. z. sp. p. 47.321, a ze dne 25. IV. 1921 č. 15 A 277/2 ai 1921, č. z. sp. p. 119.997, ve věci poškozování živnosti kovářské a podkovářské režijními podniky velkostatkářskými a obecními, ukládá zemská správa politická tamnímu úřadu na základě v. n. min. obch. v Praze ze 22. ún. 1922, č. 49.822/ž. r./21, aby vyšetřil, zda v podnicích těchto neprovozují živnost osoby nevyhovující ustanovením II. hlavy ř. ž. o samostatném provozování živností řemeslných a koncesovaných. Pokud pak bude zjištěno, že osoby tyto nemají průkazu způsobilosti a živn. oprávnění, budiž proti nim zakročeno pro neoprávněné provozování živnosti dle §§ 131, 132 a 135 ž. ř. — Budiž rovněž zjištěno, zda místnosti provozovací v podnicích shora jmenovaných vyhovují podmínkám uvedeným v III. hlavě ž. ř. § 25 a násl. o provoznách, jež musí býti schváleny. — Tímto výnosem ruší resp. mění se příslušná ustanovení výnosů dřívějších, pokud mu odporují. —

4. Ob. z. sp. p. v Praze ze dne 2. května 22 č. 15 A 277/8/149818. V. n. min. o. 14. IV. 22 č. 13857 ž. ř.:

Jestliže velkostatky zaměstnávají osoby určené k výkonům kovářským a podkovářským pro potřebu velkostatku,

provozují tyto osoby živnosti ve smyslu řádu živn. Vykonnávají totiž opětuující se a pravidelnou činnost za účelem výdělečným a s umyslem získati si určitý zdroj trvalých příjmů, což jsou všechno znaky živn. podnikání. Nezáleží na tom, že osoba, provozující živnost, pracuje pouze pro velkostatek. Jest to jenom soukromoprávní omezení její přirozené svobody pracovati na základě vlastního živnostenského oprávnění pro každého. — Pokud jde o obce, mohou jakožto osoby právnické provozovati živnosti za stejných podmínek jako osoby fyzické, musí však zříditi způsobilého náměstka nebo pachtýře (§ 3 ž. ř.).

Vycházejíc z této úvahy, mohlo ministerstvo obchodu vyhověti dlouholetému úsilí kovářů a podkovářů a naříditi shora citovaným výnosem, že osoby, které provozují živnost kovářskou, resp. podkovářskou v režijních podnicích obce neb velkostatku, musejí vyhovovati ustanovením II. hlavy ž. ř. o samostatném provozování živností řemeslných a koncesovaných, a že tyto provozovny musí vyhovovati podmínkám uvedeným v III. hlavě ř. ž. § 25 a násl. o závodech, jež musí býti schváleny.

5. Oběžník z. sp. p. v Praze 27. července 1922 č. 15 A 277/11-271045. K dotazu, zda má býti použito výnosu min. obch. ze dne 14. IV. 1922, č. j. 13857/ž. r./22 intím. oběžníkem ze dne 2. V. 1922, č. 15-A 277/8 ai 1921, č. z. sp. p. 149.818 ai 1922, analogicky pro ostatní řemeslníky při velkostatech zaměstnané, sdělilo min. obch. v. n. ze dne 18. čce 1922, č. 31892/22, že cit. výnos vztahuje se dle intencí tímto výnosem sledovaných analogicky také na ostatní kategorie řemeslníků při velkostatech zaměstnaných, jako jsou koláři, sedláři, řemenáři, truhláři, zámečníci a pod. za podmínek v citovaném výnose obsažených.

Maj. a nájemci dvorů a velkostatků nejsou oprávnění držeti k pracím kolářským a kovářským při dvorech pomocníků kolářských a strojnických. Provozují-li se na podporu polního hospodářství činnost, jež jinak není vyňata z platnosti ž. ř., jest jí míti za zaměstnání podléhající ř. ž. JOKP. 1908, str. 89. Viz posl. pozn. u písm. p.

»Podnikem« dle mluvy obecné i zákonů (§ 15 č. 2, 23, 59e, 88, 96 a j. ž. ř.) i teorie národohospodářské jest soubor produktivních hospodářských prostředků, organizovaný pod jednotným vedením za účelem výdělečným na účet a nebezpečí zaměstna-

vatele. Výrazu provozování užívá shodně teorie národohospodářská i mluva zákonů (§ 53, 57, 25c násl. ž. ř.) právě ve spojení s podnikem (k označení činnosti, jichž jest třeba, aby podnik byl v chod uveden a v něm udržován, nikoli však k

označení hospodářské činnosti pouze spotřební. Slova podniknu neužívá se v obecné mluvě pro hospodářství zemědělské. S. 2. VII. 23, č. 6775 (o nemoc. pojištění služebných).

Viz i pozn. u § 11 ž. ř.

Zemědělskou výrobou jest činnost směřující k pěstování hosp. bylin a chovu dobytka, nikoli však přivádění produktů na trh a jejich odbyt, což spadá pod ř. z.; to je nesporno, zřídí-li se zvláštní prodejní místnost a skladi a odtud se prodej pravidelně děje. JOKP. 1913, str. 96. Srv. analog. § 2 zák. z 25. X. 96, č. 220 ř. z. o daních přímých.

Ne každé vedlejší zaměstnání zemědělcovo, třeba mělo předmětem prvovýrobu, jest vedlejší živností zemědělskou. Toto zákonné ustanovení samo vylučuje aplikaci předpisů ž. ř. jen na takové vedlejší živnosti zemědělské, jež se »co do hlavní věci zabývají zpracováním vlastních, t. j. jen zemědělských výrobků«. Rozhodným bude tedy v daném případě okolnost, je-li »zelenou hlinku« (veronskou) považovati za výrobek zemědělský čili nic. Tuto otázku jest však zodpověděti záporně již s ohledem na obvyklou mluvu, jež rozumi pod pojmem zemědělství zprvu jen činnost, směřující k pěstění rostlin a chovu zvířectva, a jen nevlastně také ještě při této činnosti všeobecně neb aspoň pravidelně se vyskytující dobý-

vání jiných neorganických produktů, jako kamení, šterku nebo pisku. To vše rozumí se pod tímto pojmem však jen -- jak ukazuje srovnání zemědělského zahrádnictví se zahrádnictvím umělým nebo obchodním, když zařízení a nástroje odpovídají všeobecnému rázu zaměstnání zemědělského: B. 3781/05.

Ž. ř. nepodléhá a není trestno, když někdo ať rolník z povolání, či nic, při svém hospodářství chová domácí zvířata, je zabije a celku nebo ve výseku prodá, neboť děje se tak ojedinele ne po živnostensku, a ne pravidelně; u rolníka jest to vedlejší živnost při hospodářství, jestli činnost ta je spracováním vlastních hospodářských výrobků, tedy vlastního jim samým vychovaného a vykrmeného dobytka, v rozsahu přiměřeném hospodářství, a mimochodem a vedle hospodářství, pokud počet zabíjení odpovídá rozsahu hospodářství, a pokud provádí je rolník sám nebo svými dělníky neb pomocnými silami, jednoduchým způsobem, jenž odpovídá rázu hospodářství; nikoli tedy silami vycvičenými a zvláštními zařízeními; jinak jest to živnost. M. o. 28. XII. 1908, č. 5507, m. p. 17. II. 1909, č. 17 sb. norm.

Půjčování mlátičky za plat není živností, jestliže kdo jako majitel nebo nájemce potřebuje jí k racionálnímu provozování vlastního hospo-

darství přiměřené velikosti a děje-li se půjčování pouze ve zcela ojedinelých případech jiným hospodářům za mírnou odměnu. Jinak dlužnou půjčování tom viděti živnostenského propůjčování a nikoli snad vedlejší hospodářskou živnost dle čl. V. lit. a) uv. pat. Půjčování mlátičky za plat, děje-li se osobou, která hospodářství neprovozuje, je živnost svobodná. JOKP. 1916, str. 22—II. Ochrana proti úrazům při hospodářských strojích; předpisy obsahují tato nař. ministerstva: a) 12. III. 1907, č. 33 z. z. pro Čechy; b) 28. XII. 1910, č. 2 z. z. z r. 11 pro Moravu; c) 2. III. 1911, č. 13 z. z. pro Slezsko.

Maj. pozemků, kteří jen po kratší dobu v roce svými potahy hledají vedlejší výdělek dopravou osob nebo uhlí, kamení, rudy a p. jen občasně a ne pravidelně a u nichž zemědělství jest jejich hlavním odvětvím výživy, nejsou povinni živnost opovídati; tato povinnost nastává jen při pravidelném provozování povoznictví. V. m. vn. 25. VIII. 1881, č. 11412; m. p. 3. IX. 81, č. 74 sb. norm.

Vedlejší příjem z dovozu šterku na erární silnice provádného maj. pozemků po obstarání polních prací, nepodléhá dani výd. Min. fin. 10. IX. 81, sb. norm. 1886, č. 96.

Kravařství není živností ani v městech, kravaři smějí prodávati mléko a mléčné výrobky jen od vlastních

krav, jinak by byli povinni opověděti obchod mlékem. JOKP. 1915, str. 103, 1913, str. 101.

Mlékárny vlastnostků k zhoďnocení vlastních hospodářských produktů nepodléhají ž. ř. JOKP. 1909, str. 141.

Lomy kamenné, pískové a šterkové nemohou býti zpravidla zemědělskou a lesní výrobou, ani jejím vedlejším zaměstnáním a provozování jejich je živností svobodnou, leč že by tu nebyly znaky živnostenského podnikání, jako kdyby šlo o dobývání ku zlepšení a urovnání pozemku, prováděné po chvílích bez pomocníků. JOKP. 1913, str. 174; 1907, str. 120, jinak S. 27. IX. 05, č. 10382. B. 3781.

Pisku dobývání na vlastním pozemku za účelem prodeje je výroba prvotní mimo obor lesního a polního hospodářství a jest ž. svobodnou. JOKP. 1907, str. 120. Rovněž šterkářství provozované zemědělci na pozemku od jiného najatém. JOKP. 1910, str. 93.

Dobývání rašeliny není podnikem zemědělským ani vedlejší živností zemědělskou. B. 9302/12.

Skolkářství a pěstování zeleniny jest činností pouze zemědělskou, děje-li se bez vyskoleného personálu a bez používání skleníků k umělému pěstování zvláštních druhů určených k prodeji. B. 4460/89.

Sadařství, t. j. prodej ovoce buď a) z vlastních sa-

dů; toto jest vyloučeno z ř. ž., spadajíc do polního hospodářství dle čl. V. uv. pat., nebo b) z najatých sadů; toto je živností svobodnou. OKP 9235/18.

Pekárna velkostatku, v níž jest pečen chléb nikoli jen pro potřebu vlastního hospodářství z mouky ve vlastním mlýně z vlastního obilí semleté, jest živn. podnikem. Ze závodů, spojených s podnikem zemědělským, jen ty smějí býti pokládány za vedlejší živnosti zemědělské, jež jsou provozovány od zemědělců samotných s jejich zemědělskými dělníky a ostatními pomocnými silami, a nikoliv jako podniky samostatné, nýbrž jako součást jednotného ve všech svých dílech souvislého podniku celkového. B. 5722/08. JOKP. 1915, str. 62, 1910, str. 92.

Klasifikace lihovaru jako hospodářského v protikladu k lihovaru průmyslovému znamená toliko, že lihovar vyhověl § 7 zák. ze dne 20. VI. 1888 č. 95 ř. z., o dani lihové, a že přísluší mu tudíž určité výhody proti lihovaru pouze průmyslovému, zejména bonifikace, — neznamená však, že by lihovar eo ipso byl zemědělským vedlejším podnikem a tudíž vyňat z ř. ž. Jest-li některý hospodářský lihovar skutečně jen zemědělským vedlejším závodem či podnikem z ř. ž. podléhajícím, sluší naopak v konkrétním případě posuzovat dle toho, je-li závod ta-

kový myslitelný i bez závodu zemědělského, s nímž zpravidla bývá spojen, čili nic. Se zák. stanoviska tohoto bude zpravidla každý hospodářský lihovar podléhati ř. ž., kteréhožto stanoviska přidržuje se i praxe. (JOKP 1913, str. 142.)

Oprávnění maj. vinie výčepu vína vlastní produkce bylo upraveno v některých zemích býv. Rakouska nikoli však v Čechách ani na Moravě ani ve Slezsku Místodržitelství v Brně podalo dne 22. V. 1881, č. 4666 min. obchodu zprávu, že v oněch krajích Moravy, kde se víno pěstuje, výčep vína producentu je všeobecně provozován, ale pouze v obvodu obce jejich bydlisté bez koncese živnostenské na pouhé předchozí oznámení představenstvu obce a úřadu finančnímu. Po soudu obchodní komory pražské ani v Čechách pěstitelé vína nepotřebují koncese, poněvadž cirkulární nař. dv. kanc. ze dne 17. srpna 1784 výnosem dv. kanc. ze dne 2. září 1784, č. 1423, o této otázce pojednávající, bylo všeobecně vyhlášeno a nabylo platnosti ve všech zemích, pro něž českorak. dv. kancelář byla úřadem ústředním. Ostatně valná část pěstitelů a maj. vinie na Mělníce provozuje na základě staré zvyklosti výčep vína bez koncese. JOKP 1907 str. 246, 1908 str. 49.

Velkostatky, kovárny viz str. 6 a 7.

b) hornictví a báňská zařízení vázaná podle horního zákona na koncesi báňského úřadu;

Pro ně platí zejména: všeobecný zákon horní ze dne 23. V. 1854 č. 146 ř. z.; změněný zákony ze dne 28. IV. 1862 č. 28 ř. z. a 3. V. 1896, č. 75 ř. z.; (prov. nař. z 25. IX. 1854 nebylo řádně vyhlášeno a má tedy povahu vnitřní instrukce); zák. ze dne 21. VII. 1871 č. 77 ř. z. o zařízení a působnosti úřadů horních (novelovaný zák. ze dne 6. III. 1919 č. 64 a 12. VI. 1919 č. 324 sb. z. a n. Mimo to řada zákonů, upravujících poměry pracovní.

Zákon horní z r. 1854. § 3. Regalem horním rozumí se právo vrchní nejvyššímu zeměpanu náležité, dle kterého jsou mu jisté mineralie na svých přirozených ložiskách se nalézající ponechány, aby s nimi výhradně nakládal. — K regalu hornímu náležejí mineralie všeliké, jichž se může užíti, protože v sobě obsahují kovy, síru, kamenec, vitriol nebo sůl kuchyňskou, kromě toho vody cementové, grafit a pryskyřice zemské, a konečně všeliké uhli černé a hnědé.

Mineralie takové slovem mineralie vyhrazené.

§ 131. Komu byla dána propůjčka horní, ten má zároveň právo:

a) odkrývati dále ložiska minerální, hnáti v poli svém štoly a šachty a zřizovati díla dolová i denní k tomu konci, aby mohl mineralie vzdělávati;

b) má právo zřizovati přístroje, mašiny a dílny všeliké aby mohl mineralie dobývati, vynášeti, upravovati a na zboží uváděti, větry přiváděti (voditi vzduch k dýchání) a vody vyváděti (díla dolová vody srostiti); k přístrojům a dílnám takovým přičísti zvláště sluší: mlýny na rudu a stroje rozdrobovací, stoupy, propírada, pece roztápecí, amalgamovny, mlýny rtuťovací, roštovny, pece kokové, vytahovny čili luhovny, křišťalovny a kovárny horní;

c) má právo zřizovati rybníky, nádrže, jezy a vodovody, aby dílny své mohl hnáti (lit. b).

d) má právo dělati cesty, stavěti lávky, mosty a železnice, aby mohli lidé a zvířata odcházeti i přicházeti, a aby se mohly potřeby a výrobky horní přivážeti a odvážeti, pak má právo zřizovati haldě k vyklápení mineralií dobytých;

e) má právo budovati stavení pro ochranu děl horních, strojů, materiálů a výrobků, a příbytek dělníkům, dohlížitelům a správcům díla, šetříc při takových stavbách zákonů a předpisů o tom vydaných;

f) může provozovati v dílnách svých vlastními dělníky řemesla k děláni hor potřebná;

g) může opatřovati dělníky vlastní potravou potřebnou, avšak bez zisku, který živnostníci brávají.

Zák. ze dne 22. III. 197 sb. z. a n.: § 1. Právo královské tati na živice v přírodě a je těžiti, zejména na ropu, zemní nebo skalní olej, zemní dehet, ozokerit, asphalt a jiné nerosty upotřebitelné pro jejich živičný obsah, vyhražuje se státu. Na živice ublí zákon tento se nevztahuje.

Odst. 9, § 80 prov. předpisů: ostatně mají úřady horní přísně dbáti toho, aby provozování těchto oprávnění nepřekročovalo dobývání surovin z vyhrazených nerostů, aby tak nebyla spojována s tavením zároveň slévárna nebo pudlina atd., jest tedy pro tyto nyní živnostenské podniky nutno povolení úřadu živn. a nelze pro ně činiti nároky na vlastní.

Čl. V lit. b) uv. pat. jest vykládati dle horního zákona. Proto dobývání smaragdu je živností svobodnou. B. 4454/06.

Dobývání rud a vyhrazených nerostů i nabývání dotyčných oprávnění spadá pod horní zákon, k jehož provádění jsou dle zák. d. 21. VII. 1871 č. 77 ř. z. povolány horní úřady. U hutnění rud třeba rozeznávati, zda se toto děje z vlastních vyrobených rud, takže bez dalšího zpracování toto hutnění jest dle § 131 h. z. součástí báňského podniku a podléhá tudíž shora uvedeným ustanovením, či zda se jedná o hutnění rud cizích nebo další jejich zpracování mimo výrobu suroviny, což spadá pod živn. řád. Pouhé obchodování veškerými báň-

c) činnost literární, vlastní nakladatelské právo autorů a provozování krásných umění;

Zákon o tisku ze dne 17. pros. 1862 č. 6 ř. z. ex 1863: § 3. Právo spisy tisknouti, je vydávati a obchodovati jimi, upraveno zákony o živnostech průmyslových. Každý má

vsak na vůli, spisy, jež sdělal buď sám, nebo které sdělal dle svého rozvrhu samostatného přičiněním jiných, sám vydati a prodávati je na vlastní účet buď ve svém obydlí neb v jiné místnosti výhradně k tomu určené. Než-li se však taková místnost otevře, oznámeno to budíž prve úřadu bezpečnosti. Kdo by toho opomenul, pokutován za to buď jako za přestupek 20 až 200 korun.

Provozuje-li činnost jinak živnostenskou umělec vedle své činnosti umělecké, není ona z toho důvodu vyloučena z platnosti ř. B. 5143/90. Vyloučena jest pouze umělecká činnost vyloučeně provozovaná. B. 7503/93. Rezbáře, mo-

skými a hutními produktami (rudami, uhlím, kovem) je deléry, císeléry a štukatéry čistě věci živnostenské v celku pokládati za živ. Horní hejtmanství Praha I. 1905/05. Muže se ovšem IV. 20. č. 3905.

O ohraničení kompetencí úřadů horních a živnostenských, pokud jde o železárny, viz B. 3467/05. —

Těžařstvo, jež provozují železné hutě s podniku mocnými jako živn. závodem na základě ř. l. a jež technicky a administrativně připojilo koksovou pec (v němž Těžařstvo, jež provozují železné hutě s podniku mocnými jako živn. závodem na základě ř. l. a jež technicky a administrativně připojilo koksovou pec (v němž

Vrtání po kyselíně uhlí čitě nespadá pod lit. b uv. pat. B. 5242/07.

u nich, jako též u jiných živ. — přechívají obyčejné výkony řemeslnické a mají zřejmou cenu uměleckou. Ale pokud zpravidla vyrábějí zboží běžného, pokud většinou pouze tyto reprodukcce po obchodním podniku prodávají, a pokud některé neobvyklé, takové množovací pracím živn. pomocníků bez kvalit uměleckých, potud nejsou označeny, nýbrž živnostníky. Označení jich jako »živnostníků uměleckých«, na které takové podnikatelé mohou si činiti nárok, nic nemění na jejich postavení živnostensko-právním. — Sochaře, pokud jimi rozuměti sluší reprodukcce výrobce plastických, hlavně sádrových figur a o-

zdob, jest rovněž míti za umělecké živnostníky, a za umělce ve smyslu čl. V., lit. c jen tehdy, provádějí-li skulptury dle vlastních návrhů. M. o. 25. II. 1887, č. 49643/86, č. 228 sb. norm.

Mechanické rozmnožování výrobků uměleckých jest jakožto činnost živnostenská odlišná od provozování krásných umění. B. 7503/93.

Vzhledem k čl. V., lit. c) není živností dle ř. ž. :

1. Zaměstnání akademického malíře i když zaměstnává osoby buď uměním sobě rovné nebo akademicky vzdělané, činnost jeho nepozbývá tím rázu uměleckého. JOKP 1909 str. 144.

2. Prodej originálů umělcem samým na místě i cestováním. JOKP. 1914 str. 22.

3. Činnost architekta, záležející v živn. zhotovování plánů, architektonických nákrešů, rozpočtů a všech prací patřících do oboru architektova, mimo koncesí vázané práce stavitelské. B. 4213/06.

4. Zhotovování plánů atd. viz živnosti stavební, II. část.

Činnost, sledující cíle čistě estetické, nestává se živ-

ností, přistoupí-li k ní úmysl výdělečný. B. 6135/08.

5. Dramaturgizování filmů záležející v jazykové a literární úpravě filmových libret. OKP 1921, č. 56617.

Živn. úřad nemůže rozhodovati, zda je kdo oprávněn užívati titulu architekta, ježto pro architekturu jako krásné umění platí čl. V. uv. pat lit c) a ježto ž. ř. zná jen živnost stavební neboli

⟨d) námezdní práce nejnižšího druhu (nádenícké práce atd);

Pracemi námezdními způsobu nejprostšího jsou: 1. jen práce, jež se nejeví jako pravidelné a stále nutné součásti vlastní práce živnostenské, i když příležitostně při provozování živnosti od přídavačů, nádeníků atd. bývají vykonávány. B. 14177/00.

2. Práce hotelních služů

⟨e) výdělková odvětví spadající do kategorií domáckého vedlejšího zaměstnání a provozovaného obyčejnými členy vlastní domácnosti;

Zákon o domácké práci viz část III. Viz i str. 51 a

Z výnosu min. n. o. ze dne 16. IX. 1883 č. 26701: Všeobecně jest za průmysl domácký míti onu živn. činnost výrobní, jež bývá provozována dle místních zvyků osobami v jejich bytech, ať jako zaměstnání hlavní či vedlejší, a to takovým způsobem, že tyto osoby, pokud se výrobní činností nezabývají samy, nezaměstnávají při ní živnostenských po-

stavitelskou. B. 10082/96, 8758/95. —

Kapelnictví v Praze je živností dle ž. ř. volno venku kapelník hraje podkladě licence dle nař. dne 14. IX. 1850, č. 10 ř. JOKP 1913 str. 174, 1921 str. 136/4.

Kapelníci v biografce nejsou samostatnými živnostníky; poměr jejich bývá námezdní. OKP 1919, č. 4301

vůči hostům, třebaž po živnostensku vykonávané. B. 14519/00.

3. Viz pozn. u § 14 d) 73 ž. ř.

4. Povolání facírů (kte myjí kočáry) jest živnost samostatná. B. 373/01, 1051 1052/02.

mocných pracovníků, pomocníků, tovaryšů, učňů, nyní používají spolupráce členů vlastní domácnosti. (Weigelsberg Comp. I. 109.)

Výroba dřevěného hospodářského a kuchyňského nádobí, dřevěných hrábí, rukavic atd. a pod. na Chrudimsku u Kouně k Svatce provozovaná jako domácí průmysl je vyloučena z ř. ž. dle § 3 odst. 3. ž. ř. JOKP 1907 3

Dámské kadeřnictví. Vým. min. obch. 8. II. 1922 č. 19420/21; ob. m. p. 18. II. 22, č. 15 A 391.: Poněvadž od 1. 1. 1907 není dámské kadeřnictví uvedeno mezi živnostmi, které jsou obecně ženami provozovány a ohledně nichž může býti dle § 14d) ž. ř. průkaz způsobilosti podán také jinakým způsobem než předepsaným v § 14 ž. ř., nenabrazují vysvědčení o návštěvě soukr. škol kadeřnických nebo kursů ani vysvědčení od zákaznic, že byly k plné své spokojenosti obslouženy, ani částečně zákonem předepsaný průkaz způsobilosti, pokud ovšem jmenovaným školám nebylo dle § 14a) propůjčeno právo, že vysvědčení o jejich návštěvě s úspěchem odbyté nahrazují zcela nebo částečně průkaz způsobilosti. — Domácké dámské kadeřnictví možno pokládati ve sm. uv. výn. k ž. nov. ze dne 7. II. 1907, č. 26 ř. z., za vedlejší domácí zaměstnání, po případě vykonávání služeb za úplaty jen potud, pokud jest obstaráváno nejvýš za pomoci členů vlastní rodiny bez držení cizích pomocných

sil a pokud svou povahou nevykazuje způsob a rozsah činnosti živnostenské. To znamená, že tvoří pouze vedlejší pomocný zdroj příjmů při jinakém zaměstnání a nestává se hlavním a trvalým zdrojem výdělků a že tu není stále provozovny. — Ve všech ostatních případech jest činnost těchto domáckých dámských kadeřnic považovati za neoprávněně provozování živnosti a stíhati je dle § 132, lit. a) ž. ř.

Šití po domácnostech není dle výn. min. obch. ze dne 15. III. 1907, č. 5942 živností ve sm. ž. ř., pokud provozuje se bez pevné provozovny a bez cizích pomocníků. Činnost tato jest služebním úkonem za mzdu, spadajícím pod pojem vedlejšího domácího zaměstnání. Švadleny šatstva a prádla, provozující šití po různých cizích domácnostech, nesmějí tudíž současně míti pevné provozovny živnostenské se zaměstnanými silami pomocnými a nesmějí tudíž práci též domů přijímati a doma ji vykonávati, neboť pak jednání jejich spadalo by pod ž. řád a musily by také živnost opověděti.

f) obchody advokátů, notářů a obchodních dohodců (sensálů směnečných, sensálů pro zboží a sensálů lodních, bursovnických agentů), inženýrův a jiných osob, které jsou úřadem zvláště zřízeny pro určité obchody a zavázány slibem; potom všeliké podniky soukromého prostředkování v jiných než obchodních věcech;

O advokacii viz zák. d. 6. VII. 1868, č. 96 ř. z. a 31. I. 1922, č. 40 sb. z. a n.; a nař. 6. IX. 22, č. 262 sb. z. a n.; o notářství zák. ze dne 25. VII. 1871; o senzálech §§ 26 a další uv. zák. k obch. z. a zák. d. 3. IV. 1875 č. 68 ř. z.: obchodní dohody (sensálové) jsou urč. ustanovení sprostředkovatelé pro jednání obchodní (§ 66 obch. z.). Zaměstnání aut. techniků pojistných upravuje min. nař. d. 3. II. 1895, č. 23 ř. z.

Civilní techniky viz živno. sti stavební; sprostředkovatele viz zvláštní stať o soukromém sprostředkování.

Pojem obchodních věcí jest vykládati dle obch. zák. B. 3944/05.

Koncese k soukr. jednatelství v záležitostech privilejových jest udílěti jen dokonale spolehlivým a způsobilým osobám, a nasmějí bezpodmínečně dány býti cizincům neb takovým osobám, jež nemají v tuzemsku svého stálého bydliště.

g) provozování lékařství (lékaři, ranhojiči, zubní, oční lékaři, pomocníci při porodu a babičky atd.), podniky všelikých zdravotních ústavů včetně porodnic a blázinců, lázní a ústavů na léčení pitím; lékařnictví, zvěrolékařství včetně kleštění dobytka;

Zák. d. 18. XII. 1908, č. 5 ř. z.: § 1. **Druhy veřejných lékáren.** Lékárny pro všeobecný obchod ustanovené (veřejné lékárny) jsou buďto koncessované nebo reální lékárny. § 2. **Zároveň kumulace.** Nikdo nesmí mítí více koncessí než jednu ku provozování veřejné lékárny nebo sám vésti provozování více lékáren nežli jedné. § 3. **Osobní způsobilost.** Aby kdo dosáhl práva k samostatnému provozování ve-

Jest tudíž každému ucha- zeči o takovou koncesi dů- razně připomenouti, že po- zbuje koncese, ztratí-li zdej- ší státní občanství neb vzdá- li se stálého bydliště v tu- zemsku. Pro přístě jest o- mezití rozsah koncese v kon- cesní listině na sprostředko- vání při získávání, prodlu- žování a zhodnocování pri- vilegií mimo jednání, jež jest dle jejich povolání vyhrazeno advokátům a notářům. Ko- nečně jest vždy pojmuti do propůjčovacího dekretu u- stanovení, že jednateli není dovoleno užívatí označení »patentní kancelář« nebo »patentní zástupce«. Min. vn. 14. I. 1894, č. 24796/93.

Instituci patentních zá- stupců upravuje min. nař. d. 15. IX. 98, č. 161 ř. z.

O zkouškách potravních značek viz zák. o potravních z r. 1896 a nař. z 13. X. 97, č. 241 ř. z., z 1. VIII. 00, č. 133 ř. z. a 14. VII. 22, č. 193 sb. z. a n.

Veřejné ústavy pro vážení a měření viz zák. ze dne 19. VI. 1866, č. 85 ř. z.

řejné lékárny, vyžaduje se: 1. aby byl [rak.] státním ob- čanem, 2. aby úplně požíval občanských práv, 3. aby měl akademický stupeň magistra farmacie podle studijního a zkušebního řádu dosažený, 4. odborná činnost po dosažení dotčeného akademického stupně vykonaná, po nejmenší dobu tímto zákonem předepsanou, 5. spolehlivost vzhledem ku provozování lékárny.

Viz dále nařízení daná: 17. IX. 83, č. 152 ř. z., 14. III. 84, č. 34, 1. VIII. 84, č. 131. 12. XII. 89, č. 191 ř. z., 17. XII. 94, č. 239, 16. IV. 01, č. 40 a 27. V. 1911, č. 193 ř. z., a stať o obchodu jedy.

Rozhodnutí o lékárnách. B. 10332/14.

Konces. lékárny mohou se uděliti pouze fysick. osobám nikoli společností. B. 12019.

Veřejné zdravotnictví: zák. d. 30. IV. 1870, č. 68 ř. z. Převzetí výkonu zdravot- ní polic. státem. Zák. 15. IV. 1920, č. 322 a 13. VII. 1922, č. 236 sb. z. a n.

Zák. d. 9. IV. 20 č. 242 sb. z. a n. o prozatímní úpravě práv- ních poměrů ústavů léčebních a humanitních; o vykonávání lékařské praxe viz zák. d. 15. VII. 19 č. 419 sb. z. a n.

Nař. min. zdr. 2. X. 1918, č. 360 ř. z., opravené vyhl. z 21. X. 18, č. 371 ř. z. označuje souvislá neb příbuzná za- městnání s povoláním farma- ceutickým.

Provozování lékařské pra- ce kočovní a bez předcho- zího povolání nemocným od- poruje dekr. dv. kanc. ze dne 3. XI. 1808, č. 16135 a ze dne 24. IV. 1827, č. 11840. M. vn. 13. V. 14, č. 7046/13.

Zvěrolékaři. zákon 23. VII. 19, č. 444 sb. z. a n.

Plnění minerální vody do lahví, odděleně a v nájmu prováděné, není součástí pi- telny, nýbrž jest činností živ- nostenskou. B. 6388/08.

K pitelně patří všechna zařízení, jichž cílem jest u- možniti užívání léčivé vody minerální i mimo zvířlo. B. 6224/91.

Provádění močových ana- lys, jež jest pomocnou čin- ností pro lékařské diagnosy, není živností a jest vázáno zvláštním povolením min. vn. dle nař. ze dne 11. V. 01, č. 49 ř. z. M. vn. 12. V. 11, č. 4026/S, A 1911, str. 170.

Jinak živnostenská čin- nost universitního (zubotech- nického) ústavu, odůvodněná jeho účelem, nepodléhá ž. ř. B. 3696/05.

Zubní lékaři viz část II. Provozování chemických laboratorí viz min. nař. d. 11. V. 1901, č. 49 ř. z.

Živnostenské provádění desinfekce bytů spadá pod ž. ř. B. 5851/07.

Služební předpisy pro po- rodni babičky: min. nař. 10. IX. 1897 č. 216 ř. z.

Provozování praxe porod- ní babičky jest však živnos- tí ve smyslu § 30 tr. z., jež může býti na podkladě to- hoto předpisu zakázána. B. 10813/15.

Nař. min. vn. ze dne 25. VI., č. 1914, č. 139 ř. z. § 18. Kdo z povolání provozuje ošetřování nemocných, jest povinen před započítím oznámiti to politickému úřadu okresnímu, v jehož úředním obvodu výkon povolání se děje, a uvésti svoje bydliště, jakož i způsob svého výcviku a uvažovací činnost v povolání. Každá změna bydliště oznámena buď politickému úřadu okresnímu. — Učiniti oznámení v 1. odst. předepsané náleží u ošetřovatelských osob duchovního stavu řádovému představenstvu, u ošetřovatelských osob v některé nemocnici neb jiném ošetřovacím ústavě správě ústavu. — Z povinnosti v 1. odst. uvedené vyňaty jsou také ošetřovatelské osoby, které jsou trvale ustanoveny v soukromých službách k ošetřování službodárce nebo některého příslušníka rodiny a neprovazují jinak ošetřovatelského povolání.

Výkon ošetřování nemocných z povolání, jest dle čl. V. lit g) vyhl. pat. ze živn. ř. vyloučen, tedy nejen osob-
ní služby ošetřovatelky nemocných, nýbrž i služby pomocnými silami. S. 22. XI. 1916, č. 13048, A. 202.

Kleštění dobytka. a) Vyhl. místodržitele pro Čechy ze dne 19. března 1897, č. 161179, č. 19 z. z., jež se týče zvěrolékařsko-policejních předpisů o vykonávání vyřezávání dobytka.

Dle § 2 zákona ze dne 29. února 1880, č. 35 ř. z., čini se následující nařízení, aby bylo zamezeno zavlékání nakažlivých nemocí zemědělských zvířat užitkových vyřezáváním (kastrací):

1. Osoby, jež provozují miškování, podléhají, aby zamezeno bylo zavlékání látek nakažlivých, na základě § 14 všeob. zákona o dobytčích nákazách, pokud se týče čištění osob těch a vstupu do dvorů a chlévů úřednímu dozoru.

Zvláště jest povinností miškáře, aby prve než v některé obci činnosti svou počne, ohlásil se u starosty obecního nebo jeho zástupce, předkládaje licenci, okresním úřadem nebo jeho starosta jest oprávněn přesvědčiti se, že jsou nástroje, po případě pomůcky, pak šat a ruce miškáře řádně očištěny a desinfikovány, a že tento, vykonav operaci, sebe i své nástroje, jakož i pomůcky opět čistí a desinfikuje.

2. Byla-li nakažlivá nemoc úředně konstatována, jest miškářům, užívajíc obdobně toho, co ustanovuje § 26, odst. 7. min. nař. ze dne 8. pros. 1886, č. 172 ř. z., nepovoliti přístup do chlévů s nakažou, a zvláště jest po rozumu § 4 min. nař. ze dne 9. června 1895, č. 79 ř. z., provádění miškování prasat v krajinách, vepřovým morem postižených zakázati.

Nebylo-li by dbáno těchto ustanovení, jest užití trestních ustanovení, v zákonu ustanovených.

3. Miškářům mají hned, když se jim licence udělují, úřední zvěrolékaři účelná nařízení o desinfekci dáti.

4. Taktéž mají úřední zvěrolékaři, když se miškáři, zaměstnáni v některém okresu nastupujícímu u příslušného hejtmanství licence dle předpisu viduje, přesvědčiti se o stavu náčiní a pomůcek, jakož i o tom, má-li miškář potřebné desinfekční prostředky, a dle potřeby miškářům potřebná nařízení dáti.

5. Miškáři, kteří nemají licenci pro dotýčný okres vidovanou, nemají se ku výkonu kastrace připustiti, i bude proti těm, kdo proti tomu jednati budou, dle min. nař. ze dne 30. září 1857, č. 198 ř. z., zakročiti.

b) Licence ku kleštění dobytka mají se vydati jen osobám, jež podají průkaz, že se kleštění náležitě vyučily, že za dozoru po přiměřenou dobu je k nejuplnějši společenosti prováděly, potvrdí-li úřední zvěrolékař, že zadatel jest náležitě obeznámen s potřebnými výkony a je-li jinak spolehlivým a důvěryhodným. Vým. min. orby ze dne 16. VIII. 1912, č. 13127; m. p. 23. IX. 1912, č. 129 sb. norm.

h) výdělková odvětví soukromého vyučování a vychování a ústavů k tomu se vztahující;

Pro věci tanečních škol jest příslušným min. kultu a vyuč. B. 12136/18.

O hudbě, jež jest též krásným uměním, viz pozn. u čl. IV. a V c) str. 5. a 16.

O soukromém školství v zák. d. 3. IV. 19, č. 189 sb.

z. a n., a školství obchodním zák. d. 15. II. 22, č. 73 sb. z. a n. a dále dosud platné čís. nař. z r. 1850, č. 309 ř. z.

Pensionát spojený se soukrom. obchodní školou není podnikem živnostenským. M. vn. 8. VI. 07, č. 31370, A 123.

i) živnostenské práce veřejných ústavů lidumilných, vyučovacích, trestních nebo polepšovacích;

Ob. z. sp. p. v Praze z 3. IV. 1922, 15A/1953/10 ex 21. Úřady I. stolice byly co nejdůtklivěji vyzvány k vým. mín. obch. ze dne 27. bř. 22, č. 6194 pres., aby přísně dbaly, by státní řemeslnické dílny pracovaly pouze pro státní ústavy a úřady, pro něž byly zřízeny, a aby proti nepřistojnostem ihned přísně zakročovaly.

Trestnice státní nesmějí přejímati zakázek od soukromých stran, ani výrobky vlastní v drobném konsumentům prodávat. Vým. min. sprav. 3.VI. 86, č. 7712, Věst. XIII.

Viz § 14 b).

k) podniky úvěrních ústavů, bank, zastaváren, pojišťoven, ústavů zaopatřovacích, důchodových, spořitelů atd.;

Právním základem těchto podniků jest v prvé řadě cis. patent o spolcích ze dne 26. XI. 1852, č. 253 ř. z. O zapsan. pokladnách pomocných viz zákon ze dne 6. VII. 1892, č. 202 ř. z. a min. nař. 1. XII. 92, č. 203 ř. z. V. však zákon z 15. V. 19, č. 268 a 9. II. 1922 č. 61 sb. z. a n.

Spolky politické neb rázu více ideálního zřizují se na podkladě zákona spolkového ze dne 15. XI. 67 č. 134 ř. z. Pokud jde o pojišťovny, v. t. zv. pojišťovací regulativy ze dne 8. VI. 96 č. 31 ř. z., dále zákon d. 20. III. 17 č. 501 ř. z., a řadu novějších nařízení. Připouštění cizozemských společností akciových a pojišťovacích ku provozování živnosti v. cis. nař. ze dne 29. IX. 65 č. 127 ř. z. a zákon ze dne 29. III. 73 č. 42 ř. z. O společnostech s r. o. v. zákon d. 6. III. 06 č. 58 ř. z. a min. nař. 14. V. a 2. VI. 06 č. 108 a 110 ř. z., pak zák. d. 15. II. 22 č. 65 a 11. VII. 22 č. 242 sb. z. a n.

Spořitelny viz zák. d. 14. IV. 1920, č. 302 sb. z. a n.

Zastavárny viz část II., č. XVII.

Výdělková a hospodářská družstva viz pozn. u § 3 ž. ř.

Živn. právní povaha obchodů se zbožím provozovaných bankami. Obchody takové vyňaty jsou z platnosti ž. ř. Vždyť uv. patent k ž. ř. v odst. V. lit. k) výslovně ustanovuje, že ž. ř. nevztahuje se na podniky úvěrních ústavů, bank, zastaváren atd. Tím jest zřejmý vysloveno, že banky nejsou povinny pro svůj podnik vyhověti podmínkám, předepsaným živnost. závodům ve smyslu ž. ř. Ve výraz podniky bank jsou beze vši pochyby zahrnuty všechny ony obchody, které bankami bývají provozovány. Jest zřejmo, že zákon nechtěl tu vysloviti nějaké omezení jen na určité druhy obchodů bankovních, resp. jen na určité závody, poněvadž obchodní činnost bank řídí se dočasnými požadavky trhu a nemůže ani býti dobře podrobena nějakému omezení.

Co se speciálně ale týče obchodů komisionářských ve velkém, které beztoho ponejvíce mívají za základ operace úvěrní — o podobný obchod jde v konkrétním případě — tedy nikoliv od nejnovější doby, nýbrž již od celé řady let a zajisté již v době vydání uv. patentu k ž. ř. byly pokládány za vyslovené bankovní obchody v technickém smyslu a kdyby se měl státi pokus o skonstruování okruhu oněch obchodních jednání, které by speciálně měly platiti pro banky, bylo by rozhodně nutno komisionářský obchod mezi obchody bankovní pojití.

Ale vzhledem k slovnímu znění uv. pat. k ž. ř. není důvodu k tomu, aby význam podniku bank tím neb oním způsobem byl restriktivně vykládán, naopak musí každý bankou uvedený závod býti pokládán za podnik, vyňatý z platnosti ž. ř.

Komora nepopírá, že by dnes otázka tato byla řešena de lege ferenda jinak soudíc z projevů některých kruhů obchodních, avšak de lege lata nemůže býti o tom sporu, že obchody se zbožím bankami provozované z platnosti živn. řádu jsou vyňaty: JOKP 1907 (č. 13885) str. 117.

Podniky bankovní jsou dle čl. V. uv. pat. k ž. ř. vyňaty; jsou však podniky výdělečnými, a provozují-li se na podporu jejich činnosti, jež jinak z předpisu ž. ř. není vyňata a k provozování podniku bankovního nikterak nepatří, jest jí míti za zaměstnání podléhající živn. řádu. V důsledku toho banka, která zaměstnává k pracem knihařským, třeba jen pro vlastní potřebu, pouhé knihařské pomocníky, dopouští se neoprávněného provozování řemeslné živnosti knihařské, nemá-li sama příslušného živnostenského oprávnění. OKP. 18. I. 1923, č. 1187.

Opakně: Drobný prodej koksů od banky provozovaný není vyňat z předpisů ž. ř. M. o. 11. IV. 07, č. 54235/05.

Sběrna klíčů, v níž za poplatek pojistí se každý proti ztrátě klíče tím, že obdrží cedulku s číslem a poučením, že kdo klíč odevzdá ve sběrně, dostane odměnu, jest zvláštním druhem pojištění proti ztrátě a činností dle čl. V. k) ž. ř. nepodléhající. OKP. 1921, č. 21407.

Prodej losů na veř. ulici jest nepřipustný, ať ho již provádějí zřízení bankovních závodů nebo veř. posluhové. M. o. 27. II. 07, č. 5548, A 248.

1) podniky železničné a paroplavební;

Předpisy viz: min. nař. z 14. IX. 54, č. 2.8 ř. z. o udílení železn. koncesí; zák. d. 19. V. 74, č. 70 ř. z. o železn. knihách; zák. d. 18. II. 78, č. 30 o vyvlastnění k účelům železn., min. nař. 25. I. 79, č. 19 ř. z.; zák. o malodrahách d. 8. VIII. 10, č. 149 ř. z.; garanční poměr k státu; nař. ze dne 15. VII. 19, č. 417 sb. z. a n.; dopravní řád železniční; nařízení ze dne 18. V. 1921, č. 203 sb. z. a n.

Pojem podniku železničného zahrnuje v sobě nepochybně vše, co patří k provozování železnice a jest určeno pro jeho potřeby, tedy i všechny závody pomocné,

jako na př. plynárna zřízená výlučně pro potřeby železnice. B. 426/01. Viz pozn. u § 42 ž. ř.

Obec není oprávněna hájiti veř. zájmy dopravní odporo-

vati instančním pořadem rozhodnutí úřadu pro vnitrozemskou plavbu, jímž byla udělena koncese k dopravě osob

na veřejné řece. B. 10820/15.
Paroplavba: min. nař. 4.
I. 55, č. 9 ř. z. a 12. VII.
58, č. 108 ř. z.

(m) námořským zákonům podrobené provozování plavby na moři a mořské rybařství;

(n) podniky stálých přívozů na řekách, jezerech, průplavech atd., potom úpravy pro plavení dříví;

Předpisy: zákon vodní d. 30. V. 69, č. 93 ř. z. a zákony zemské: český ze dne 28. VIII. 70, č. 71 z. z., na Moravě a ve Slezsku ze dne 28. VIII. 1870, č. 65 a 51 z. z.; bezpečnostní opatření na přívozech: min. nař. d. 16. X. 76, č. 128 a 25. VII. 89, č. 122 ř. z.

O plavení dříví a vorů v. II. díl zák. lesního ze dne 3. XII. 52, č. 250 ř. z.

(o) podniky pro veřejné zábavy a všeliká představení;¹⁾

¹⁾ n. t. Schaustellungen aller Art.

Výstavy živnostenské tuzemské; nař. min. obch. ze dne 10. VI. 1895, č. 80 ř. z. o státní podpoře pro ně; prováděcí nař. o postupu při udělení odměn viz výn. min. obch. ze dne 9. XI. 1898, č. 55137, m. p. 26. XI. 1898, č. 274 sb. norm. —

Pořádání uměleckých výstav obrazů nepodléhá ř. ř. JOKP 1921 str. 13.

Biografie viz zvláštní stat.

Pořádání výstavy uměleckých a průmyslových předmětů za pevně stanovené vstupné jest podivnanou, o níž platí dekret dv. kanc. ze dne 6. I. 1836, č. 5, sv. 64 sb. z. polit., č. 12, sv. 18 č. sb. z. prov., který výstavy všeho druhu za vstupné činí závislými na povolení prezidia zemského a stanoví podmínky pro povolení. M.

vn. 9. VII. 1885, č. 2874, m. p. 22. VII. 1885, č. 589 sb. norm. Vzorové sině jako takové nepodléhají ř. ř., pokud činnost jejich nevykazuje známky živnosti a umožňuje jen styk výrobce s dalšími zájemníky; pouhé vybírání poplatků výstavních nepředpokládá nezbytně úmyslu výdělečného a může býti považováno za méně podstatné. Jestliže by však vzorkovna jinak než pouhým umožněním styků po živnostensku prostředkovala mezi vystavovateli a zájemníky a nějaký zisk z toho měla, byť i malý a nedostačující k úhradě výloh, byl by to podnik dle ř. ř. JOKP 1910 str. 213.

Povolování tanečních zábav spočívá na dekretu dv. kanc. ze dne 12. V. 1827, č.

60 sb. z. pol.; na Moravě na zák. ze dne 3. VI. 12, č. 25 z. z.; právním podkladem řady ustanovení, týkajících se ostatních činností sem spadajících jest dekret dv. kanc. ze dne 6. I. 1836, sv. 64, č. 5 sb. z. pol. a divadelní řád ze dne 25. XI. 1850-č. 454 ř. z.

Okolnost, že jest spolek oprávněn k určitému podnikání dle stanov, nezbujuje ho povinnosti dbáti zvláš-

ních předpisů pro toto podnikání platných, a je-li oprávněn k pořádání představení vymoci ještě zvláštní osobní oprávnění ve sm. dekr. dv. kanc. ze dne 6. I. 1836, sv. 64, č. 5 sb. zák. pol.

Střelnice pro střelbu s Flaubertovými pistolemi není podnikem živnost.; zvláště ne dle § 16 lit. g); jest podnikem pro veř. obveselení. M. o. 8. I. 08, č. 26378, A. 1908, str. 77.

(p) podniky periodických tiskopisů a jejich prodej;

Zákon o tisku d. 17. pros. 1862, č. 6 ř. z. ex 63.

§ 3..... Právo vydávati tiskem spis periodický (§ 10), zahrnuje v sobě též právo, jej prodávati.

Kromě toho může zemský úřad politický povolit do odvolání v okruhu zvláště určeném jistým osobám prodej periodických spisů tištěných, a úřad bezpečnosti toho místa může týmž způsobem povolit prodej knih školních, kalendářů, obrazů svatých, modliteb a knih modlitebních.

§ 7. Za periodický tiskopis pokládá se ten, který se vydává alespoň jednou za měsíc, třeba i v období nestejném.

Tím však nejsou míněny spisy po částkách vydávané, které činí celek o sobě.

Novella k tisk. zák. ze dne 9. VII. 1894, č. 161 ř. z.: § 2. Povolení ku prodeji periodických tiskopisů, o jehož udělení jedná se v § 3, odst. 5 tisk. zák., a jež vyhrazeno jest zemskému politickému úřadu, nemůže při tuzemských periodických tiskopisech odepřeno býti tomu, kdo dle předpisů živn. řádu jest oprávněn k samostatnému provozování svobodné živnosti.

Povolení platí pro místnost úřadu oznámenou, určenou ku provozování prodeje, a pro všechny tuzemské a periodické tiskopisy úřadu oznámené.

Povolení může odvoláno býti toliko pro takové důvody, z nichž úřad dle ř. ř. odejmouti může oprávnění ku provozování živnosti svobodné.

§ 3. Má-li býti prodej tiskopisů vykonáván pevně stojícími nebo pohyblivými automaty, nechť zemský politický úřad schválí seznam tiskopisů ku prodeji ustanovených.

Na automatě musí být uveden seznam tiskopisů v něm obsažených, obecněstvu přístupných.

Na Hlučínsku rozšířena platnost zákonů tiskových nař. ze dne 21. IV. 21, č. 168 sb. z. a n.
Viz § 15 bod 1, § 21 a 59 d) ž. ř.

Prodej novin nepodléhá ž. ř.; i neplatí proň předpisy o nedělním klidu, prodej ovšem musí být oddělen od ev. ostatního obchodu prodavače.

JOKP. 1910, str. 166.
Chce-li vydavatel period. tiskopisu sám si ho tisknouti, musí mít koncesi dle § 15 bod 1. B. 3491/05.

q) obchod podmíní a jiné výhradně obchůzkami konané práce živnostenské;

Viz zvláštní stať ku konci této knihy; § 59 a 60 ž. ř.

VI. Osobní živnostenské, tovární a obchodní oprávněnosti podle dosavadních zákonných ustanovení nabyté zůstávají v platnosti a náležejí k nim také všechna ta širší práva, která přítomný zákon spojuje s provozováním živnosti.

Exempce z platnosti ž. ř. existuje pak pro všechna tato historická oprávnění v tom směru, že jsou uznána za práva získaná a vyňata z předpisů ž. ř. o zakládání nových, subjektivních práv živnostenských. Pokud jde o modalitu provozování historických oprávnění živn., mají se poměry takto: Osobní živnostenská, tovární a obchodní oprávnění čl. VI. uv. pat. jest provozovati dle obsahu jim odpovídajících živn. oprávnění, která spadají pod ž. ř., kdežto radikované a prodejné živnosti reální jest provozovati s jejich historickým obsahem dle modalit ž. ř. Pro práva propinační a mlýnská, pak pro regální beneficia zůstávají směrodatnými dosavadní

předpisy, pokud ještě jsou v platnosti. Tím však není řečeno nic více, než že normy odchýlné od ustanovení ž. ř., jež platily v době, kdy tento nabyl účinnosti, platí i nadále, a to pokud jde o tento právní stav, bez dalšího rozlišování, týkají-li se obsahu těchto práv nebo modalit jejich provozování. V čl. VIII. uv. pat. není však řečeno, že tato práva mají být vyňata z působnosti ž. ř. i pokud jde o otázky, jež starším dosud platným právem vůbec nejsou upraveny. Pokud jde o tento bod, jest naopak trváti na tom, že, pokud pro tato práva není staršího práva singulárního, platí pro ně subsidiárně normy ž. ř. B. 6056/08.

VII. Reální vlastnost radikovaných a prodejných živností po právu platných zůstává nezměněna. Nová reální práva živnostenská nesmějí být zakládána.

Nař. min. práv a obch. ze dne 31. října 1856, č. 204 ř. z. o tom, jak předsejiti náležejí, když se má na jisto postavit, zdali živnost v knihách pozemnosti za radikovanou zapsaná, má povahu reální. (Český text pod č. 205 z. z. a v. v.)

Aby se řádně a pravidelně předsešlo, když činiti jest o postavení na jisto, zdali živnost nějaká, v rádných knihách pozemnosti za radikovanou zapsaná, má povahu reální, vidí se ministerstvu práv a obchodu takto naříditi:

§ 1. Zdali živnost nějaká v knihách veřejných za radikovanou zapsaná skutečně má povahu reální, posuzováno a rozhodováno buď jedině od úřadů živnosti propůjčujících.

§ 2. Když činiti jest o rozhodnutí takové, má úřad živnosti propůjčující vlastníka živnosti vyzvat, aby předložil průkazy, že živnost jeho má povahu reální; k tomu konci má jemu lhůtu příhodnou položit a připomenouti, že po projití lhůty té se rozhodne, a živnost, neshledá-li se, že radikována jest, z knih veřejných se vymaže.

Zároveň má úřad živnosti propůjčující požádati soudce, který spravuje knihy veřejné, v nichž ona živnost zapsána jest, aby těm, kteří by k živnosti té měli nějaké právo hypotekární, o nařízení vlastníkovi daném věděti dal, podotkna, že mají na vůli, buď sami o sobě, aneb společně s vlastníkem živnosti, ve lhůtě úřadem živnosti propůjčujícím vyměřené, úřadu tomuto předložiti průkazy, jichž snad mají před rukama, že živnost ta má povahu reální.

§ 3. Soud má o tom osobám řečeným tím způsobem dáti věděti, jak předepsáno ve věcech knih pozemnosti se týkajících, zároveň pak má dáti v knihách veřejných poznamenati, že se počalo jednání k tomu konci, aby se rozhodlo, zdali živnost má povahu reální.

Poznámání toto má ten účinek, že věřitelové hypotekární později zapsaní z jednání jsou vyloučeni a nemají práva, proti nálezu, který vyjde, námítky činiti.

Před projitím lhůty má soud úřadu živnosti propůjčujícímu poslati výkaz, že věřitelům hypotekárním o nařízení vlastníkovy živnosti daném, bylo náležitě věděti dáno, kterýžto úřad, vzešly-li by nějaké překážky, lhůtu příhodně prodlouží.

§ 4. Když lhůta projde, má úřad živnosti propůjčující průkazy předložené zkouseti, a zřetel maje k vyjádřením na to podaným, má dle předpisů rozhodnouti, zdali živnost

za radikovanou zapsaná má povahu reální, čili nic; rozhodnutí toto státi se má, nehledíc k tomu, jsou-li tu jaké dluhy hypotekární nebo nejsou.

§ 5. Rozhodlo-li se, že živnost do knih zapsaná jest radikovaná, buď rozhodnutí ihned soudou posláno, kterýž je z povinnosti úřadu do knih veřejných zapíše a poznamenání dle § 3 učiněné vymaže. Rozhodlo-li se ale naopak, buď rozhodnutí, jak proti vlastníkovi živnosti, tak i proti věřitelům hypotekárním směřující, předběžně oběma dodáno a jim na vůli ponecháno, chtějí-li se z něho k vyššímu úřadu odvolati.

Z pouhého titulu práva zástavního aneb pro zmenšení neb užití věci v zástavu dané proti rozhodnutí námitek činiti nelze. Jakmile rozhodnutí v moc práva vejde, buď živnost k žádosti úřadu živnosti propůjčujícího z knih veřejných vymazána.

§ 6. Nařízení toto k rozhodnutím v moc práva již vešlým, kteráž úřadové živnosti propůjčující již prvé vynesli, se nevztahuje; rozhodnutí taková buďtež tedy k žádosti úřadů těchto do knih veřejných zapsána.

Byla-li však v následku toho vymazána živnost nějaká, ježto byla za radikovanou zapsána, buď o tom věřitelům hypotekárním věděti dáno, aby dle potřeby práva svá opatřili.

§ 7. Předpisové o věcech v nařízení tomto obsažených posud vydání, kteří by se s tím, co výše tuto ustanoveno, nesrovnávali, tímto za zrušené se prohlašují.

Radikovanými živnostmi ve sm. dv. dekr. ze dne 9. pros. 1824 pro Čechy jsou takové živnosti, které dne 22. IV. 1825 (den publikace) byly výslovně obsaženy v dohovorném příslušenství (Hausgewähr). Předpis o normální době 1743 do 1775, obsažený ve dv. nařízeních pro D. Rakousy (ze dne 22. IV. 1775, 20. II. 1795 a 31. III. 1808) v Čechách neplatí. S. 3. led. 1922, č. 17919/21. Boh. 1098.

Pro posouzení rozsahu reálních oprávnění živn. jest rozhodným právní stav v době vydání ž. ř. z r. 1859. Článkem III. uv. pat. k ž. ř. po-

zbyly veškeré dosud platné předpisy o nabytí ž. oprávnění platnosti, takže nových oprávnění lze nabytí v budoucnosti jen způsobem v novém ž. ř. výtčeny. Čl. VI. zachovává do té doby nabytá práva jako jura quae sita a dle čl. VII. reální povaha po právu stávajících radikovaných živností se nemění. Osobním oprávněním tedy v čl. VI. a VII. přiznána jsou všechna rozsáhlejší práva. S. 7. XII. 1920, č. 12039, Boh. 611.

Pro uznání radikované povahy živnosti na Moravě a ve Slezsku žádá gub. oběž-

ník ze dne 3. VIII. 1821, č. 20455 sb. z: prov. III., č. 95, str. 192, aby živnost, oprávnění lpělo nerozlučně na domě a bylo pro něj zapsáno před 15. XI. 1780 v knize městské nebo pozemkové. — Tyž oběžník klade tyto podmínky pro uznání živnosti jako prodejné: živnost musila býti od nepamětných dob prodejnou, nesměla lpěti na domě a musila býti zapsána ve vrchnostenském záznamním protokole během roku po 15. XI. 1780; dv. dekret ze dne 6. XI. 1779 omezil tyto zápisy na práva nabytá úplatně (titulo oneroso).

Pro Čechy platí dle gub. dekr. ze dne 22. IV. 1825 č. 11901, sb. z. prov. VII. č. 58, s. 94 stejné předpisy jako pro D. Rakousy. Šluší tedy za prodejnou živnost považovati onu, o níž jest prokázáno, že nelpí na domě, že již před r. 1775 existovala jako prodejná a byla s vrchnostenským svolením na základě platného soukromoprávního titulu přenesena na jiné osoby. (Dekret dv. kanc. ze dne 31. III. 1808, č. 5216. Öst. Staatswörterbuch, Realgewerbe).

Dle čl. VII. uv. pat., jímž byla zachována reální povaha existujících radikovaných a prodejních živností, zůstaly v platnosti starší předpisy o těchto živnostech. — Této zásadě musí býti přiznána neomezená platnost, pokud se jedná o otázky, jež třeba posuzovati s hle-

diska soukromoprávního, tedy o držbu, nabytí a zcizení takového práva živnostenského. Pokud však jde o provozování této živnosti, musí býti přiznán ustanovením ž. ř., vycházejícím s hlediska veřejnoprávního, vůči oněm starším předpisům derogující účinek potud, pokud tato ustanovení neobsahují nic, co se přiči právní povaze živnosti reálních, nebo pokud dle jejich smyslu a souvislosti ž. ř. nemají býti na živnosti reální aplikována. B. 12775/99.

Rozhodovati o tom, kdo jest subjektem živnosti reální, jsou povolány soudy. B. 2732/04.

O radikované povaze živnosti rozhoduje ve Slezsku zemský úřad politický. Při řízení o tom jest odstraniti pochybnosti o předložených dokladech vyšetřováním z úř. povinnosti. B. 3598/05.

Zápis radikované živnosti ve veř. knihách jest podmínkou pro zavedení řízení dle min. nař. ze dne 31. X. 1856, č. 204 ř. z. B. 1611/03.

Přepsání živnosti reální na nového majitele zakládá právo ku provozování této živnosti jen tehdy, je-li spojeno s prohlášením úřadu o přípustnosti osobního provozování majitelem či náměstkem. M. o. 28. V. 95, č. 62154/94. A. 1903, str. 255.

Okolnost, že se živnost hostinská provozuje jako radikovaná, nezbavuje majitele povinností, míti způsobilou provozovnu. B. 3687/05.

Výkon živností radikovaných podléhá ž. ř., radikovanost a prodejnost vztahuje se jen na držení, nabývání a zeizení práva. Ž. ř. platí proto pro posouzení místností i kvalifikaci i pro provozování; nelze proto připustiti výkon živnosti několika zástupci, neb pachtýři, ani aby ji provozoval ve všech místnostech domu dle libosti. Zástupce musí míti způsobilost živnost provozovati dle § 18 a 25 ž. ř. Živnost rad. lze i dle § 152 uzavřítí. S. 30. dub. 1894, č. 2066. — Sb. norm. 97.

Právoplatné rozhodnutí o rozsahu a obsahu radik. živnosti platí i pro nástupce. Úřad není povinen zrušiti formálně právoplatné rozhodnutí jen z toho důvodu, že z něho nezvešla práva třetím osobám a že by tedy změnou rozhodnutí taková práva nebyla dotčena. B. 9920/13.

VIII. V příčině monopolův a regalíí státních jakož i práv propinačních a mlýnských v některých korunních zemích ještě v moci jsoucích, pak v příčině regálních beneficíí zůstávají dosavadní předpisy rozhodnými.

Regální a monopolová práva upravují hlavně:

- loterii, pat. ze dne 13. bř. 1813; číselná loterie zrušena zák. d. 3. I. 1913. č. 94 ř. z. provedeným nařízením ze dne 28. ún. 1919, č. 109 sb. z. a n.
- řád celní a monopolní ze dne 11. čce 1835, prov. nař. ze dne 31. led. 1836 o monopolu na sůl kuchyňskou, střelný prach a tabák (monopol na ledek byl později zrušen).
- látek hnojivých a kyselinu fosforovou obsahujících zákon d. 21. IV. 1918 č. 161 ř. z.
- solní zák. d. 12. srpna 1921, č. 326 a nař. ze dne 9. IX. 1921 č. 327 sb. z. a n.

O přeložení stanovíště živností prodejních rozhoduje (v D. Rak.) zemský úřad politický. Proti jeho rozhodnutí nepřísluší obci právo rekursní. B. 6293/08.

Existuje-li prodejná živnost, udělená pro obec, jež později splynula s jinou, lze ji přenést na jiné stanovíště jen v tehdejších mezích zaniklé obce. B. 13852/00.

Úřady nejsou povinny by záznamech živností prodejních vyznačovatí exekutivní zabavení živnosti. B. 10006/14. Poznámka zást. práva v nich jest nepřipustnou. M. o. 23. pros. 12, č. 31656, A 1913, str. 16.

Z označení »dům nadaný vinným právem urbáním« nelze ještě souditi, že se jedná o právo regální, a nelze proto odmítnouti zkoumání, zda se jedná či nejedná o radikovaně právo výčepní. B. 8242/11.

e) výbušných látek: viz část II. třaskaviny.

f) mincovní, řada zvláštních předpisů.

g) tabákový rovněž.

h) poštovní a telegrafní (viz níže). Poštovní řád ze dne 22. VII. 1916, č. 317 ř. z.; dopravní cesty pro telegrafy, zákon ze dne 27. I. 1922, č. 33 sb. z. a n.

i) horní, viz str. 13 a 14.

Živnostenská výroba cigaret zakázána nař. min. fin. z 20. I. 13 č. 47 ř. z. (O zákonnosti tohoto nařízení možno pochybovati. Srv. Myrbach »Finanzrecht« II. s. 47), V. i § 59c.

Zákon ze dne 23. března 1923 o telegrafech č. 60 sb. z. a n.

§ 1. (1) Zřizovati, udržovati a provozovati telegrafy na území Československé republiky jest výhradním právem státu.

(2) Výjimky stanoví tento zákon (§ 3, odst. 3.).

§ 2. (1) Telegrafem ve smyslu tohoto zákona se míní elektrický telegraf nebo telefon, a to drátový i bezdrátový (radiotelegraf), jakož i elektrická návěštní zařízení.

(2) Slovem radiotelegraf se míní v tomto zákoně i radiotelefon.

§ 3. (1) Výkon práva, vyznačeného v § 1 tohoto zákona může stát propůjčiti koncesi. Podmínky určí vládní nařízení.

(2) Koncese potřebují též radiotelegrafy na lodích, jež nejsou majetkem Československého státu a plují pod Československou vlajkou nebo ve vodách území Československé republiky, jakož i radiotelegrafy na veškerých vzducholodích Československé státní příslušnosti, jež nejsou majetkem Československého státu, a na vzducholodích kterékoli cizí státní příslušnosti uvnitř Československých hranic. Výjimky z tohoto ustanovení platí pouze tam, kde jinak stanoví mezinárodní smlouvy, zavazující Československou republiku.

(3) Koncese nepotřebují drátové telegrafy uvnitř budov nebo na souvislých pozemcích téhož vlastníka, pokud jejich souvislost není ani přerušena cizím pozemkem, vodou veřejnou nebo cizí vodou soukromou, ani zatížena služebností vozové cesty.

(4) Telegrafy, zřízené podle odstavce 1. až 3., jsou soukromé. Všechny ostatní telegrafy jsou státní.

(5) Soukromé telegrafy uvedené v odstavci 3., nesmějí bez státního dovolení býti připojeny na státní nebo cizí soukromé telegrafy, ani překročovatí říšské hranice a mohou býti podrobeny státnímu dozoru. Podrobnosti určí ministrstvo pošt a telegrafů.

§ 4. Státní telegrafy se zřizují na účet státu a zůstávají jeho majetkem, byť i zájemníci přispěli na jejich zřízení.

§ 5. (1) Radiotelegrafní zařízení lze vyráběti, prodávati, přechovávat a z ciziny dovážeti toliko se svolením a pod dozorem státu.

(2) Udělení povolení k výrobě, prodeji, přechovávání a dovozu z ciziny radiotelegrafních zařízení jest vyhrazeno ministerstvu průmyslu, obchodu a živnosti, při čemž spolupůsobí ministerstvo pošt a telegrafů. Podmínky a náležitosti tohoto povolení určuje zvláštní zákon.

§ 6. (1) Věci telegrafní spravuje ministerstvo pošt a telegrafů (poštovní a telegrafní správa), vyjímajíc to, co stanoveno v §§ 7 až 9 tohoto zákona.

(2) Jemu přísluší zejména:

a) vykonávati právo podle § 1 a udělení koncese podle § 3 tohoto zákona; koncese pro radiotelegrafy na vzduchodích se uděluje k návrhu ministerstva veřejných prací;

b) dozírati na výrobu, prodej a přechovávání radiotelegrafních zařízení podle § 5, odstavec 1., tohoto zákona;

c) spolupůsobiti, uděluje-li se povolení k výrobě, prodeji, přechovávání a dovozu z ciziny radiotelegrafních zařízení (§ 5, odst. 2.);

d) vykonávati dozor na telegrafy;

e) vydávati předpisy o používání telegrafů;

f) stanoviti podmínky, za nichž se zřizují státní telegrafy;

g) stanoviti poplatky za používání telegrafů;

h) upravovati vnitřní službu a provoz telegrafů;

i) zastupovati československou poštovní a telegrafní správu na mezinárodních telegrafních (radiotelegrafních) kongresech a konferencích a jejím jménem sjednávat s cizími telegrafními (radiotelegrafními) správami zvláštní dohody.

§ 7. (1) Zvláštními úmluvami mezi správou poštovní a telegrafní a státní správou železniční se upravuje, jak zřizovati a udržovati telegrafní vedení k potřebě státních drah a jak vykonávati telegrafní službu za poštovní a telegrafní správu ve stanicích těchto drah.

(2) Úprava telegrafních věcí u drah soukromých s veřejnou dopravou se děje v železničních koncesních podmínkách podle obdoby zásad, smluvených pro dráhy státní (odst. 1.), u ostatních soukromých drah v koncesi podle § 3 tohoto zákona.

(3) Úmluvy o dopravě železničních telegramů a železničních fonogramů mezi správami drah s veřejnou dopravou sjednává, případně schvaluje ministerstvo železnic.

(4) Státní správě železniční náleží zřizovati, udržovati a technicky zabezpečovati železniční telegrafy kromě telegrafních vedení (odst. 1.), vykonávati dozor na ně a upravovati vnitřní železniční službu telegrafní.

§ 8. Vojenská správa může v míru zřizovati, udržovati a provozovati jen telegrafy, potřebné pro výcvik vojska, a to podle dohody s poštovní a telegrafní správou.

§ 9. (1) Telegrafy pro vodní službu zřizuje a udržuje poštovní a telegrafní správa na účet ministerstva veřejných prací.

(2) Ministerstvo veřejných prací zřizuje, případně povoluje elektrická světelná návěstní zařízení pro vodní službu a vzduchoplavbu.

(3) Ministerstvo pošt a telegrafů sjedná zvláštní dohodu s ministerstvem veřejných prací o tom, jak zřizovati, udržovati a provozovati telegrafy pro vodní službu a vzduchoplavbu.

§ 10. (1) Státních a soukromých telegrafů, určených veřejnému používání, smí používat každý podle předpisů telegrafních a telefonních.

(2) Poštovní a telegrafní správa jest oprávněna úplně nebo z části zastaviti neb omeziti provoz telegrafní za války nebo tehdy, nastanou-li uvnitř státu nebo na jeho hranicích uřálosti, ohrožující zvýšenou měrou celistvost nebo jednotnost státu, jeho demokraticko-republikánskou formu, ústavu nebo veřejný klid a pořádek, nebo z jiných důvodů veřejného zájmu. Jde-li o telegrafy železniční může se tak státi jen po dohodě s ministerstvem železnic (státní správou železniční), a jde-li o telegrafy pro vodní službu, jen po dohodě s ministerstvem veřejných prací.

(3) Soukromé telegramy, fonogramy, nebo telefonní hovory, jejichž obsah směřuje proti bezpečnosti státu neb jeho hospodářským zájmům nebo odporuje zákonům, veřejnému pořádku nebo mravnosti, jsou z dopravy vyloučeny.

§ 11. (1) Poštovní a telegrafní správa nepřijímá zodpovědnosti za telegramy, jež jí byly svěřeny k dopravě, aniž za výkon telefonní služby a neposkytuje náhrady za škody, které vzniknou náhodami a skutky v telegrafní nebo v telefonní službě.

(2) Poplatky se vracejí pouze v případech, jež jsou vyznačeny v předpisech o používání telegrafů.

§ 12. (1) Zdarma se dopravují pouze telegramy a hovory služební nebo telegramy a hovory, jimž ministerstvo pošt a telegrafů poskytlo výhod telegramů a hovorů služebních.

(²) Jinak není osvobozen od telegrafních a telefonních poplatků nikdo.

§ 13. (¹) O stížnostech do používání telegrafů, do vyměření telegrafních nebo telefonních poplatků, jakož i o žádostech za jejich vrácení rozhodují poštovní, telegrafní a telefonní úřady, ředitelství pošt a telegrafů a ministerstvo pošt a telegrafů v předepsané instancí cestě.

(²) Příslušnost řádných soudů pro tyto stížnosti a žádosti jest vyloučena.

§ 14. Telegrafní a telefonní poplatky se vymáhají nuceně správním exekucí; exekučním titulem jest úřední výkaz dlužných poplatků.

§ 15. (¹) Zaměstnanci telegrafní a telefonní služby, poštovní a telegrafní správa, jakož i koncesionáři podle § 3 tohoto zákona a jejich personál, jsou povinni zachovávat telegrafní a telefonní tajemství, a to nejen o obsahu přijatých telegramů (fonogramů) a zprostředkovaných hovorů, nýbrž i o jménech korespondujících stran, o číslech rozmlouvajících účastnických stanic, a vůbec nesmějí vyrazovat jakýchkoli údajů, týkajících se telegramů (fonogramů) a telefonních hovorů. Ustanovení tato neplatí, pokud jest zákony pod trestem stanovena všeobecná povinnost oznamovat určité trestné činy.

(²) Za války nebo tehdy, byla-li vyhlášena mimořádná opatření podle zákona ze dne 14. dubna 1920, č. 300 Sb. z. a n., může ministerstvo vnitra nařídit cenzuru telegramů (fonogramů) a telefonních hovorů. V těchto případech, jakož i v případech, jinými zákony stanovených, jest poštovní a telegrafní správa zproštěna povinnosti k příslušným úřadům, zachovávat telegrafní a telefonní tajemství.

§ 16. (¹) Zaměstnanec telegrafní nebo poštovní služby, nebo jiná osoba, ve službě telegrafní použitá, byť i jen dočasně, jakož i koncesionáři podle § 3 tohoto zákona a jejich personál, kteří úmyslně změní obsah telegramů (fonogramů) nebo neoprávněně otevrou, zadrží, zničí telegram (fonogram), nebo neoprávněně jinému vyjeví obsah telegramu (fonogramu), telefonního hovoru nebo jakýkoliv údaj o nich, nebo dovolí vědomě jinému takové jednání, nebo mu umožní vyslechnutí cizího telefonního hovoru, nebo při tom pomáhají, trestají se pro přečin vězením od 8 dnů do 6 měsíců, pokud čin není přísněji trestný podle jiných zákonných ustanovení.

(²) Zamýšlel-li vinník zjednatí tím sobě nebo jinému majetkový prospěch, trestá se tuhým vězením od 14 dnů do 6 měsíců, pokud čin není přísněji trestný podle jiných zákonných ustanovení.

§ 17. (¹) Kdo vědomě, nejsa k tomu oprávněn:

otevře dosud nedoručený telegram, určený jinému, nebo se ho zmocní, aby zvěděl jeho obsah, neb aby jej odevzdal jinému za stejným účelem,

zapojí se ať přímo nebo nepřímou do drátového telegrafu,

zachytí telegram (fonogram) nebo telefonní hovor, dopravený cestou bezdrátovou,

trestá se pro přečin vězením od 8 dnů do 3 měsíců.

(²) Uvěření-li vinník zprávu, o níž nabyt takto vědomosti, neb užil-li jí na škodu jiného, neb aby sobě nebo jinému zjednal majetkový prospěch, trestá se pro přečin tuhým vězením od 14 dnů do 6 měsíců, pokud čin není přísněji trestný podle jiných zákonných ustanovení.

(³) Kdo se zapojí neoprávněně za války nebo tehdy, nastanou-li uvnitř státu nebo na jeho hranicích události, ohrožující zvýšenou měrou celistvost nebo jednotnost státu, jeho demokraticko-republikánskou formu, ústavu nebo veřejný klid a pořádek, ať přímo ať nepřímou do drátového telegrafu, potrestá se pro zločin žalářem od 1 roku do 5 let.

(⁴) Trestní řízení pro přečin podle odstavce 1. až 2. lze zavésti toliko k návrhu poštovní a telegrafní správy nebo na žádost poškozeného.

§ 18. (¹) Kdo zřídí nebo provozuje telegrafy bez povolení ministerstva pošt a telegrafů (s výjimkami uvedenými v § 3, odst. 3., a v §§ 7 až 9), trestá se pro přečin tuhým vězením od 6 měsíců do jednoho roku.

(²) Dopustí-li se však činu za války nebo tehdy, nastanou-li uvnitř státu nebo na jeho hranicích události, ohrožující zvýšenou měrou celistvost nebo jednotnost státu, jeho demokraticko-republikánskou formu, ústavu nebo veřejný klid a pořádek, potrestá se pro zločin žalářem od 1 do 5 let.

(³) Telegrafní zařízení pronadají ve prospěch státu.

(⁴) Do té doby, než budou zákonem upraveny podmínky a náležitosti výroby, prodeje, přechovávání a dovozu z ciziny radiotelegrafních zařízení, jest trestný podle ustanovení odstavce 1. až 3. i ten, kdo bez státního povolení vyrábí, prodává, přechovává nebo z ciziny dopravuje taková zařízení.

§ 19. (¹) Pokus přečinů jest trestný:

(²) Souditi trestné činy proti tomuto zákonu přísluší sborovým soudům prvé stolice.

§ 20. (¹) Za čin, trestný podle tohoto zákona, může soud vedle trestu na svobodě uznati také na trest peněžítý. Tento

trest je vymeziti za přečin od 200 Kč do 50.000 Kč a za zločin od 1000 Kč do 500.000 Kč. Na tento trest je uznati, byl-li čin spáchán ze zjištěnosti.

(2) Doba náhradního trestu za nedobytný trest peněžité stanovená buďž podle zavinění. Náhradní trest buďž vyměřen stejným druhem trestu jako trest hlavní, nepřesahujíc dohromady s hlavním trestem meze zákonné sazby a nebudíž delší jednoho roku.

(3) Peněžité tresty, uložené podle tohoto zákona, připadají státu.

§ 21. (1) Za války nebo tehdy, nastanou-li uvnitř státu nebo na jeho hranicích události, obrožující zvýšenou měrou celistvost nebo jednotnost státu, jeho demokraticko-republikánskou formu, ústavu nebo veřejný klid a pořádek, mohou soukromé telegrafy býti dožadovány státem za náhradu.

(2) Podrobnosti upravuje nařízení.

§ 22. Tímto zákonem se zrušují: kabinetní list z 16. ledna 1847, dekret dvorské kanceláře z 25. ledna 1847, č. 2581, zák. čl. XXXI z r. 1888, § 327, pokud se vztahuje na telegramy a § 201 zák. čl. V. z r. 1878, jakož i veškerá zákonná i jiná ustanovení, dosud platná na území Československé republiky, jež odporují tomuto zákonu.

§ 23. (1) Zákon tento jest účinný ode dne vyhlášení.

(2) Provedou jej ministři pošt a telegrafů, vnitra, národní obrany, průmyslu, obchodu a živností, spravedlnosti, veřejných prací a železnic.

Výnosy o radiotelegrafii z doby před vydáním tohoto zákona.

a) Vñn. min. obch. ze dne 23. XII. 1922, č. 52.858/22, (Ob. z. sp. p. P. 12. I. 1923 č. 3B-1457/481101):

Zdokonalením radiotelegrafie a radiotelefonie rozmnožilo se v poslední době i používání její jako prostředku do-rozumívacího a jednotlivci i osoby právnické snaží se získati živn. oprávnění k výrobě součástek radiotelegrafických a radiotelefonických, jakož i k zařízení a provozu stanic radiotelegrafických a radiotelefonických. — Bezpečnost státu vyžaduje, aby tyto činnosti nebyly pokládány za živnosti svobodné, na druhé straně však dosavadní zákonný stav neposkytuje dostatečné opory pro názor, že činnosti tyto, pokud se po živnostensku provozují, sluší pokládati za živnosti koncesované. Bude nutno upravit je vzhledem k jejich povaze zvláštním zákonem. — Tamní úřad se vybízí, aby nebral na vědomí opovědi živnosti výroby součástek radiotelegrafických a radiotelefonických, jakož i k zařízení a provozu stanic radiotelegrafických a radiote-

lefonických, a aby i případné žádosti za udělení koncese k živn. provozování těchto činností zamítal s odůvodněním, že sluší je pokládati za součást státního regálu poštovního.

b) Vñn. min. obch. 4. VII. 1922 č. 51726; ob. z. sp. p. v P. 24. VII. 1922, č. 265.755.

Dle rozhodnutí min. rady náleží udělování koncesí na zřizování a provoz radiotelegrafických stanic výhradně do pravomoci min. pošt a telegrafů. — K dožádání právě jmenovaného ministerstva ze dne 26. června 1922, č. 42518/XI., vybízejí se zemské správy polit. v Praze, Brně a Opavě, aby žádosti za udělení takových koncesí byly předkládány přímo min. pošt a telegrafů v Praze.

c) Vñn. m. p. 24. II. 1914, č. 3 A 681/1, m. č. 300.522.

Na základě noty min. obch. oznámilo sem min. kultu a vyuč. výnosem ze dne 7. září 1913, čís. 358/K.-U.-M., že v poslední době udály se opětovně případy, v nichž byly vyučovací ústavy, vědecké ústavy a budovy duchovních řádů hlavně k vědeckým účelům bez vědomí správy státních telegrafů opatřeny zařízeními na jiskrovou telegrafii. Zřízení a provozování takových zařízení [— pokud se nejedná ve smyslu prováděcích ustanovení k nař. min. obch. ze dne 29. dubna 1905, čís. 72 ř. z., vyhlášených ve Věstníku pošt a telegrafů v č. 54 ex 1905, ve příčině udílení, prodloužení a změny koncesí pro soukromé telefony (telegrafy) a elektrická signálová zařízení o taková zařízení úřadů a ústavů podléhající pouze oznámení — jest podle ustanovení nařízení min. obch. ze dne 7. ledna 1910, č. 11 ř. z.], vázáno státní koncesí a může, aniž by tato koncese se udělila, tím méně býti trpěno, ježto tu jde nejen o zachování tajemství telegrafního, nýbrž také o podstatné zájmy politické a vojenské správy.

Ježto by dle sdělení min. obch. v budoucích snad případech musilo se zakročiti okamžitým odstraněním takových bez vědomí správy státních telegrafů zřízených jiskrových telegrafických zařízení, upozorňuje tímto ministřižitelství výslovně z rozkazu ministerstva kultu a vyučování na nepřípustnost zřízení a provozování jiskrových telegrafů bez vědomí správy státních telegrafů a zdůrazňuje při tom ještě zvláště, že, i když jde o taková zařízení, která podléhají pouhému oznámení, jest nezbytno dorozuměti se před tím s příslušným říditelstvím pošt a telegrafů.

Dále se v příloze zasílá překlad výnosu ze dne 23. června 1913, čís. 22.232/13, který vydalo min. obch. všem říditelstvím pošt a telegrafů ve příčině zřizování a provozování jiskrových telegrafů k účelům přednášek nebo vědeckých a technických pokusů na jeden nebo málo dní s po-

dotknutím, že v případech, v nichž se jedná o zřízení nebo provozování jiskrových telegrafů pro přednášky s pokusy anebo za příčinou vědeckých nebo technických pokusů, upouští se sice podle okolností od přesného dodržování dotyčných předpisů koncesních, že však nicméně také v těchto případech nelze prominouti předchozí dorozumění se s příslušným říditelstvím pošt a telegrafů.

Při tom min. obch. prohlásilo, že na zmíněném dorozumění se s příslušným říditelstvím pošt a telegrafů musí se trvatí také tehdy, zřídí-li temporerní zařízení jiskrové telegrafie k některému z účelů vytknutých orgány nějakého státního ústavu.

O tom se dává vědět okr. hejtmanství za účelem dohledu, pokud se týče náležitého vyrozumění vyučovací a jiných ústavů v okrese snad na zřetel přícházejících.

Vysoké školy, státní průmyslové školy, obchodní akademie a městské elektrotechnikum v Teplicích byly již odtud vyrozuměny.

d) Vým. min. obch. 23. června 1913 č. 22232 P. všem říditelstvím pošt a telegrafů. V případech, v nichž se jedná o zřízení jiskrových telegrafů k účelům přednášek anebo k vědeckým a technickým pokusům na jeden nebo málo dní, budíž až na dále upuštěno od požadování řádné doložené žádosti za koncesi. Říditelství se zároveň zmocňuje udělení povolení ku zřízení a provozování takových zařízení k řečeným účelům ve vlastním oboru působnosti podle okolností. Při tom jest bráti zřetel na zachování tajemství telegrafního a i jinak postupovati se vší opatrností žádoucí s ohledem na veřejné zájmy při tom zúčastněné. Obzvláště necht říditelství co nebevlivěji dbá toho, aby dotyčná zařízení hned po uplynutí doby, na kterou byla zřízena, byla opět zastavena, pokud se týče odstraněna. — O povoleních, jež dle toho říditelství ve vlastním oboru působnosti ku zřízení a provozování přechodných radiostanic udělilo, budíž až na další ustanovení od případu k případu sem podávána zpráva.

Ob. z. sp. p. P. 9. VIII. 23, č. 8B.—1845/292805.

Radioslavia, akc. spol. pro telegrafii a telefonii bez drátů v Praze, otázala se min. obch., považuje-li pořádání radiotelegrafních (telefonních) koncertů, reprodukce přednášek, rozšiřování meteorologických a bursovních zpráv a pod. na určitý okruh předplatitelů, t. j. majitelů radiotelefonních stanic přijímacích, za činnost koncesovanou, či zda nepovažuje sebe pro řešení této otázky za kompetentní vzhledem k zákonu o telegrafech ze dne 23. III. 1923, č. 60 Sb. z. a n.

M. vn. sdělilo sem výnosem ze dne 3. VII. 1923 č. 40.675/1923/6, že v dohodě s min. obch. a pošt a telegrafů je toho názoru, že naznačená činnost, jakož i každé jiné hospodářské zužitkování radiotelegrafních a radiotelefonních stanic dlužno podřídití předpisům licenčním. Udělování těchto licencí vyhradilo si až na další ministerstvo vnitř.

Doprava dopisů ústavy. Ob. m. p. 4. V. 1907 č. 41922.

Dodatkem k oběžníku ze dne 4. II. 1907, č. 25.407, sděluje se s okr. hejtmanstvím ve příčině zajištění zákazu zřizovati ústavy k místní dopravě dopisů toto:

V různých denních listech obsaženy byly v poslední době při příležitosti zvýšení poštovních poplatků zprávy, jež potud zasluhují povšimnutí, pokud po případě mohly by vyvolati přečiny proti ustanovením poštovního regálu.

Doporučuje se ku př., aby sprátené firmy se spojily a daly rozvésti místní poštu vlastními orgány. Obec se upozorňuje na to, že mohou zříditi obecní poštovní ústavy pro místní styk, ježto také v Německu, ač je tam poštovní regál, zřízeny jsou v nejrůznějších městech soukromé poštovní ústavy; tento názor spočívá patrně na nesprávných informacích, neboť jak známo, byl v Německu poštovní regál zák. ze dne 20. pros. 1899 rozšířen také na místní styk. —

Kdyby kterýkoli z těchto podnětů se uskutečnil, jevílo by se to přestupkem § 14 pošt. zákona, který stanoví, že doprava dopisů v obvodu jednoho místa (místní doprava) podléhá omezení, že nikomu není dovoleno pro místo, pro něž k tomuto způsobu dopravy zřízen jest státní poštovní úřad, zříditi ústav k témuž účelu.

Avšak doprava dopisů orgány ústavů konces. posluhů byla prohlášena přípustnou dle výnosu min. obch. ze dne 19. VI. 1863, č. 9.009-2.027, s odůvodněním, že lze na ni pohlížeti jako na rozeslání vlastními posly; dle toho smí takový posel (posluha) býti odeslán jen jedním odesílatelem a nesmí dopisy podrobené nuceně poštovní dopravě ani od jiných s sebou bráti ani pro jiné zpět vzíti. Podle toho jest zakázáno, aby několik obcí najalo společného posla k donášení svých dopisů.

Narižením min. obch. ze dne 16. VI. 1885, č. 20.842, pošt. a telegr. věstník č. 49. dodatek, bylo zakázáno soukromým podnikatelům vyvěsiti schránky na dopisy v poštovních místech ku přijímání zakázek na ně řízených, takže již v tomto zařízení spatřovati jest ústav k dopravě dopisů v místním styku dle § 14 pošt. zákona.

Doprava zásilek (mimo psaní a periodické časopisy) nespadá dle pošt. regálu. Poskytuje-li kdo k ní pra-

videlně vlastní vozy a personál, provozuje živnost. B. 3719/05.

Stáje poštmistrovny jsou podnikem živn., vyžadujícím schválení; pošt. regal vztahuje se jen na dopravu dopisů a tiskopisů. § 7 pat. z r. 1837, č. 240 sb. z. s. B. 9599/07. Podle názoru OKP.

není podnik poštmiřtrův, jenž vůči eiaru zavázán je dopravovati zásilky pošty povozné a listovní z nádraží do města, podnikem živnostenským, ježto jde o obstarání služeb pro regalní podnik státní, pro který platí zvláštní předpisy. JOKP. 1908, str. 49.

IX. Práva propůjčená zákonem o výsadách majitelům výsad na vynálezy, opravy a objevy nejsou přítomným zákonem dotčena.

O privilegiih čís. pat. z 15. VIII. 1852 č. 184 ř. z. a zákony ze dne 21. V. 19 č. 305 ř. z., ze dne 30. VI. 22 č. 252 sb. z. a n. o patentech.

Patentní zákon ze dne 11. ledna 1897, č. 30 ř. z.

§ 1. Pod ochranou tohoto zákona stojí nové vynálezy, které dopouštějí průmyslového upotřebení. Pro ně udílejí se k žádosti patenty.

§ 16. Udělený patent nezproštuje v žádné přípaznosti od zachovávaní zákonných předpisů, které jsou nebo budou dány z důvodů veřejného zdravotnictví, bezpečnosti nebo mravopoeestnosti nebo ve všeobecném zajmu státním.

§ 17. Původce vynálezu nebo jeho právní nástupce, pokud omezuje se na vykonávání vynálezu patentovaného, bez újny ustanovení § 16 není vázán na předpisy, které mají platnost o nástupu živnosti.

§ 43. Zástupci ve věcech patentních budou podle potřeby zřizováni úřadem patentovým po dohodě s úřadem živnostenským.

§ 122. Tímto zákonem nejsou dotčena práva odbývatí a zužitkovatí výsady, které úředně koncessovaným majetníkům jednatelstev pro výsady byla propůjčena jejich koncesí.

Narřízení min. obch. a vn. ze dne 15. září 1898, č. 162 ř. z., o živnostenském vykonávání vynálezů.

Na základě §§ 17 a 124 zákona ze dne 11. ledna 1897, č. 30 ř. z., o ochraně vynálezů (zákonu patentového) narizuje se takto:

§ 1. Původce vynálezu k patentování přihlášeného nebo jeho právní nástupce, šetře ustanovení § 16 patentového zákona, může tento vynález po živnostensku vykonávat,

nejsa vázán předpisy o nastupování živnosti platnými, již ode dne, kterého vynález veřejně byl vyhlášen v listě patentovém (§ 57 patentového zákona) a v rozsahu z této prohlášky na jeho jdoucím.

Jestliže by od přihlášky bylo ustoupeno, nebo byl-li patent odepřen, tedy jest od tohoto času vykonávání toliko tenkrát přípustné, když jsou tu podmínky všeobecnými předpisy pro provozování příslušné živnosti dané.

Jestliže by patent byl udělen v rozsahu naproti prohlášce změnéném, tedy jest od tohoto času každé vykonávání, které by zménéný obsah přesahovalo, toliko tenkrát přípustné, jsou-li tu všeobecnými předpisy dané podmínky pro provozování příslušné živnosti.

§ 2. Kdo chce upotřebiti oprávnění v § 1, odstavci 1. uvedeného, má nejpozději zároveň s počátkem provozování přihlášeného a prohlášeného vynálezu učiniti oznámení o tom živnostenskému úřadu nebo živnostenským úřadům, v jehož okresu nebo v jejichž okresech provozování se děje nebo diti se má.

V tomto oznámení buďte uvedeny jméno, věk, obydlí a státní příslušnost toho, kdo vykonávání provozuje nebo chce provozovati, jakož i stanoviště tohoto provozování, a buďte k tomu oznámení přiloženy dva výtisky¹⁾ toho čísla patentového listu, ve kterém jest oznámena přihláška vynálezu, který se vykonává nebo vykonáván býti má.

Má-li vynález k patentu přihlášený býti vykonáván právním nástupcem přihlašovatele vynálezu, tedy musí s touto poznámkou zároveň býti podán důkaz o právním nástupnictví.

§ 3. Jestliže po oznámce podle § 2 o počátku vykonávání podané, ustoupí se od přihlášky patentu, nebo odepře-li se patent nebo usnese-li se s konečnou platností, aby byl udělen, tedy budíž to v 8 dnech po oznámení v patentovém listě oznámeno příslušným živnostenským úřadům první instance a buďte spolu přiloženy dva exempláře příslušného čísla listu patentového.

K této oznámce jest každý zavázán, kdo v čase události v § 1 uvedené vykonává vynález ku patentu přihlášený.

Když byl patent s konečnou platností udělen, buďte také dva exempláře popisu patentu předloženy příslušným úřadům živnostenským.

§ 4. Jestliže původce vynálezu nebo jeho právní nástupce teprve po konečném usnesení o udělení patentu chce

¹⁾ Jeden výtisk obdrží se sčít. listem o. a ž. komora.

upotřebiti oprávnění v § 17 patentového zákona, tedy má nejpozději zároveň s počátkem vykonávání patentového vynálezu oznámiti to živnostenskému úřadu nebo živnostenským úřadům, v jehož okrese nebo v jejichž okresech provozování se děje nebo díti se má.

V tomto oznámení buďte uvedeny jméno, věk, bydliště a státní příslušnost toho, který vykonávání provozuje nebo chce provozovati, jakož i stanoviště tohoto vykonávání a musí k této oznámce přiloženy býti důkazy o udělení patentu a dva exempláře popisu patentu.

Má-li patentovaný vynález býti provozován právním nástupcem patentového držitele, tedy s oznámením musí zároveň podán býti průkaz o právním nástupnictví.

§ 5. Chce-li původce vynálezu nebo jeho právní nástupce započítati neb opět začíti živnostenské vykonávání vynálezu v čase, kdy patent na tento vynález udělený již zanikl nebo byl odňat, tedy jest vázán předpisy o nástupu živnosti vůbec platnými.

§ 6. Byl-li by patent, jehož živnostenské vykonávání děje se podle § 17 zákona patentového, za neplatný prohlášen neb odňat, tedy jest od tohoto času toto provozování toliko tenkráté přípustno, když jsou tu všeobecnými předpisy dané podmínky pro provozování příslušné živnosti.

§ 7. Vykonávání vynálezu ku patentu přihlášeného nebo patentovaného, podle § 17 patentového zákona provozované budiž pokaždé nejpřísněji omezeno na rozsah vynálezu, jak z oznámené přihlášky nebo z popisu patentu na jevo vychází.

Příslušní živnostenská úřadová mají nad tím bdíti, aby ustanovení § 17 patentového zákona nebylo zneužíváno k obcházení předpisů živnostenského řádu o nástupu živnosti.

§ 8. Přestupky tohoto nařízení, pokud se k nim nevztahují ustanovení živnostenského řádu o trestání neoprávněného provozování živnosti, buďte potrestány podle ministerkého nařízení ze dne 30. září 1857, č. 198 ř. z.

§ 9. Nehledíc k ustanovením o nástupu živnosti jest živnostenské vykonávání vynálezu ku patentu přihlášeného nebo patentovaného podrobeno všeobecným předpisům živnostenským.

§ 10. Nařízení toto nabude moci dnem 1. ledna 1899.

Původce vynálezu neb jeho právní nástupce není při živn. provozování vynálezu vázán předpisy ž. ř. o nastupování živností, jest při živnostech řemeslných osvobozen od pře-

kazu způsobilosti a při živnostech, jež by vyžadovaly koncese, nepotřebuje ani koncese. Tato výhoda odpadá, překročuje-li majitel patentu při jeho živn. pro-

vozování meze svého vynálezu. JOKP. 1921, str. 135-IV.

Výrobní činnost majitele pouhé patentní licence podléhá však ž. ř. B. 9598/13.

Sprostředkování prodeje a

jiného zpeněžení vynálezů, patentů a ochranných známek je soukr. jednáním a podléhá koncesi. OKP. 1920, č. 65447.

X. Našemu ministrovi vnitra uloženo jest, aby zákon tento provedl.

Dáno v Našem hlavním a sídelním městě Vídni dne 20. prosince 1859.

František Josef v. r.

Hr. Rechberg m. p. Svob. pán Bruck m. p.

Hr. Nadasdy m. p. Hr. Goluchowski m. p.

Svob. pán Thierry m. p.

Z nejv. příkazu:

Svob. pán Ransonett m. p.

Novely k živnostenskému řádu.

(Níže uvedené zákony otištěny jsou dle nař. č. 199 ř. z. ex 1907, s tou změnou v textu, že slovo »předcházející« nahrazeno zde slovem »následující«, nutnou následkem položení těchto zákonů do předu.)

I. Zákon, daný dne 15. března 1883, č. 39. ř. z., jímž mění a doplňuje se řád živnostenský. Čl. I. Na místo I., II., III., IV. a VII. hlavy ř. z. ze dne 20. prosince 1859 č. 227 ř. z. nastoupí ustanovení tato: Čl. II. (obsahuje nové znění hlavy I.—IV. a VII. řádu živn., jež níže příslušně položeno jest). Čl. III. Zákon tento nabude moci šest měsíců po svém vyhlášení. Čl. IV. Dnem tímto pozbuďte platnosti kromě I., II., III., IV. a VII. hlavy ž. ř., daného dne 20. prosince 1859 (č. 227 ř. z.) ještě § 102 téhož řádu, pokud tam zavedeno bylo společenské soudnictví. V ostatních kusech předpisy ž. ř. pozbyvají jen potud platnosti, pokud týkajíce se věcí tohoto nynějšího zákona, obsahují o nich ustanovení úchylná. Čl. V. Ministroví obchodu a ministroví vnitra jest uloženo, aby tento zákon uvedli ve skutek.

¹⁾ Vyhlášen 29. března 1883; platí tedy od 29. září 1883.

II. Zákon daný dne 8. března 1885 č. 22 ř. z., jímž mění a doplňuje se řád živnostenský. Čl. I. Na místě VI. hlavy ř. z. ze dne 20. prosince 1859 č. 227 ř. z., a dodatku jeho o knížkách pracovních nastoupí ustanovení tato: Čl. II. (Obsahuje nové

znění VI. hlavy živn. řádu, jež na příslušném místě vřaděno jest.) **Cl. III.** Zákon tento nabude moci za tři měsíce po svém vyhlášení.¹⁾ **Cl. IV.** Ministru obchodnímu a ministru vnitra jest uloženo, aby tento zákon uvedli ve skutek, dohodnouce se s ministry súčastněnými.

¹⁾ Vyhlášen dne 11. března 1885; platí tedy od 11. června 1885.

III. Zákon, daný dne 16. ledna 1895, č. 21 ř. z., jimž upravuje se nedělní a sváteční klid v živnostech. **§ 1.** Na místo § 75 zákona ze dne 8. března 1885, Z. R. č. 22, jimž změněn a doplněn byl živnostenský řád, mají nastoupiti následující ustanovení: (Ustanovení tato jsou přihlédajíc ku změnám zákonem ze dne 18. července 1905, č. 125 ř. z. nastalým zařaděny v následujícím textu ř. z. na místě § 75.)¹⁾ **§ 2.** Přestupky ustanovení tohoto zákona a vykonávacích předpisů na jeho základě vydaných budou potrestány dle trestních ustanovení ž. ř. **§ 3.** Zákon tento nabude moci tři měsíce po svém vyhlášení. **§ 4.** Ministři obchodnímu a ministru věci vnitřních ve shodě s ministerstvem věcí duchovních a vyučování jest uloženo, aby zákon tento ve skutek uvedli.

¹⁾ Viz stať o nedělním klidu v části III.

IV. Zákon, daný dne 23. února 1897, č. 63 ř. z., jimž mění a doplňuje se řád živnostenský. **Cl. I.** Aby změněn a doplněn byl řád živnostenský (císařský patent daný dne 20. prosince 1859, č. 227 ř. z., zákon daný dne 15. března 1883, č. 39 ř. z., a zákon daný dne 8. března 1885, č. 22 ř. z.), nastupte na místo paragrafu následujících, vztážmo jakožto doplňky a vsuvky k jednotlivým paragrafům řádu živnostenského, ustanovení tato: (Ustanovení zákona tohoto zanikla vesměs ustanoveními zákona ze dne 5. února 1907, č. 26 ř. z.) **Cl. II.** Zákon tento nabude platnosti za tři měsíce po vyhlášení. **Cl. III.** Mému ministru obchodu a Mému ministru vnitra jest uloženo, aby tento zákon uvedli ve skutek.

V. Zákon, daný dne 25. února 1902, č. 49 ř. z., kterým mění a doplňuje se řád živnostenský. **Cl. I.** Rád živnostenský (zákon ze dne 15. března 1883, Z. R. č. 39) se mění a doplňuje a na místo §§ 59 a 60 nastoupí tato ustanovení: (Ustanovení tato jsou v následujícím textu řádu živnostenského zařaděna na příslušných místech.) **Cl. II.** Tento zákon nabude moci za šest měsíců po svém vyhlášení.¹⁾ **Cl. III.** Mému ministru obchodu a Mému ministru vnitra jest uloženo, aby tento zákon uvedli ve skutek:

¹⁾ Vyhlášen dne 15. III. 1902, platí tudíž od 15. IX. 1902.

VI. Zákon, daný dne 22. července 1902, č. 155 ř. z., kterým se doplňuje řád živnostenský v příčině dělníků zaměstnaných při stavebních podnicích. **Cl. I.** V šesté hlavě řádu živnostenského (zákon ze dne 8. března 1885, Z. R. č. 22) zařaděna buďte za § 96b) tato dodatečná ustanovení o pomocných dělnících při stavebních podnicích: (Tato dodatečná ustanovení zařaděna jsou v následujícím textu řádu živnostenského na příslušném místě.) **Cl. II.** Zákon tento nabude moci tři měsíce po svém vyhlášení.¹⁾ **Cl. III.** Mému ministru obchodu a Mému ministru vnitra jest uloženo, aby ve skutek uvedli tento zákon.

¹⁾ Vyhlášen dne 2. VIII. 1902, platí tudíž od 2. XI. 1902.

VII. Zákon, daný dne 18. července 1905, č. 125 ř. z., kterým se částečně mění a doplňuje zákon, daný dne 16. ledna 1895, Z. R. č. 21, jimž upravuje se nedělní a sváteční klid v živnostech. **§ 1.** Zákon, daný dne 16. ledna 1895, Z. R. č. 21, jimž upravuje se nedělní a sváteční klid v živnostech, mění a doplňuje se takto. (Změny a doplňky tyto zařaděny jsou v následujícím textu řádu živnostenského na příslušných místech pod § 75.) **§ 2.** Zákon tento nabude moci tři měsíce po svém vyhlášení.¹⁾ **§ 3.** Mému ministru obchodnímu a Mému ministru vnitra jest uloženo, uvéstí ve skutek tento zákon.

¹⁾ Vyhl. dne 1. srpna; platí tedy od 1. list. 1905.

VIII. Zákon, daný dne 5. února 1907, č. 26 ř. z., jimž se mění a doplňuje řád živnostenský.

Cl. I. Aby změněn a doplněn byl živnostenský řád daný dne 20. prosince 1859, č. 227, ř. z., vztážmo zákon ze dne 15. března 1883, č. 39 ř. z., ze dne 8. března 1885, č. 22 ř. z. a ze dne 23. února 1897, č. 63, ř. z. nastoupí na místo následujících paragrafů, vztážmo jakožto doplňky a vsuvky k jednotlivým paragrafům dotčených zákonů tato ustanovení:

(Ustanovení tato zařaděna jsou v následujícím textu řádu živn. na příslušných místech.)

Cl. II. Pokud se tímto zákonem příslušnost ministeria obchodního nově upravuje, příslušné předpisy nabývají platnosti dnem vyhlášení tohoto zákona a vztahují se také již ke všem záležitostem, které ode dne vyhlášení ministerického nařízení ze dne 23. září 1905, č. 151 ř. z., již jsou projednávány u nejvyšší stolice.

Cl. III. Ustanovení tohoto zákona nabudou vůbec moci za šest měsíců po jeho vyhlášení.²⁾

Současně pozbudou platnosti předpisy 2. odst. § 4 zákona ze dne 20. března 1888, č. 33 ř. z., pozměněného zákonem ze

dne 4. dubna 1889 č. 39 ř. z., jakož i zákon ze dne 4. července 1896, č. 205 ř. z.

Ustanovení §§ 104b, 104c, 104d a 104e nabudou platnosti za rok po vyhlášení tohoto zákona.

Předpisy tohoto zákona o listě tovaryšském a o zkoušce tovaryšské (§§ 104, 104b, 104c a 104d nevztahují se k osobám, které učební dobu řádně odbyly před působností tohoto zákona.

Ministr obchodu jest zmocněn, aby způsobem nařizovacím určil dobu, kdy nastane platnost předpisů §§ 13a a 38 odst. 3 až 6, týkajících se průkazu způsobilosti v obchodních živnostech v Haliči a Bukovině nebo v jednotlivých místech těchto korunních zemí.

Avšak obchodní živnost, podle § 13 a vztahmo § 38 odst. 3. a 4., průkazem způsobilosti vázaná, může po nočátku platnosti tohoto zákona z těch míst v Haliči a Bukovině, v nichž § 13a vztahmo § 38 odst. 3. a 4., nebyl ještě uveden v platnost, za doby přechodní býti do jiného místa v těchto korunních zemích nebo mimo ně, kde § 13 a vztahmo § 38. odst. 3 a 4 jest v platnosti, přeložena, avšak toliko tehdy, učinil-li majitel této obchodní živnosti žádost předpisům § 13 a o průkazu způsobilosti. Ustanovení toto vztahuje se obdobně též ke zřizování závodů odbočných a skladů.

Čl. IV. Ministr obchodu jest zmocněn, aby ve shodě s ministrem vnitra sestavil a v zákoníku říšském vyhlásil doslov živnostenského řádu.¹⁾ jak vychází ze změn a doplňků, v živnostenském řáde ze dne 20. prosince 1859, č. 227 ř. z., provedených tímto zákonem, jakož i zákony ze dne 15. března 1883, č. 39 ř. z., ze dne 8. března 1885, č. 22 ř. z., ze dne 16. ledna 1895, č. 21 ř. z., ze dne 23. února 1897, č. 63 ř. z.; ze dne 25. února 1902, č. 49 ř. z., ze dne 22. července 1902, č. 155 ř. z. a ze dne 18. července 1905, č. 125 ř. z.

Čl. V. Mému ministru obchodnímu jest uloženo, aby ve shodě s účastnými ministry zákon tento provedl.

¹⁾ Zákon tento vyhlášen dne 16. února 1907; ²⁾ t. j. dne 16. srpna 1907. ³⁾ Provedeno nař. min. obch. ze dne 16. srpna 1907, č. 199 ř. z.; textu tohoto nařízení použito pro tuto sbírku.

Řád živnostenský.

Hlava I.

A. Ustanovení obecná.

1. Rozdělení živností.

§ 1. Živnosti jsou:

- a) svobodné živnosti;
- b) řemeslné živnosti;
- c) koncesované živnosti.

Řemeslné živnosti jsou takové, při nichž jde o zručnosti, které vyžadují vzdělání v živnosti vyučením a delším zaměstnáním při ní (§ 14—14f.).

S obmezením v pátém odstavci obsaženými prohlašují se tyto živnosti za řemeslné:

1. Hrnčíři, kamnáři;
2. sklenáři, brusiči skla, ryjci skla;
3. kováři, motykáři, pánvaři, kroužkáři a řetíz-káři, ovočkáři, kováři vozů, zámečníci vozoví;
4. uzdaři, nožíři a brusiči na ostro, výrobci chirurgických nástrojů;
5. pilníkáři;

Původní text § 1—3 ž. ř. z r. 1859 zněl:

Hlava první: § 1. Živnosti provozovati se mohou buď, když se jen opoví (živnosti svobodné), nebo jest k nim potřebí zvláštního povolení úředního (živnosti koncesionální). — § 2. Za živnosti koncesionální pokládají se ty, při nichž toho příčiny veřejné vyhledávají, aby ten, kdo je chce provozovati, nabyt k tomu prve zvláštního povolení. — § 3. Živnosti svobodné jsou ty, ježto se nepokládají za koncesionální.

6. zámečníci;
7. brusiči kovů a ocele, ostruháři, jehláři, brdaři;
8. sítáři, mřížovníci;
9. klempíři;
10. kováři mědi;
11. kovolijci, mosazníci, cínaři, zvonaři;
12. pasíři, výrobci bronzového zboží, výrobci zboží z čínského stříbra, výrobci kovového zboží galanterního, ciseléři;
13. zlatníci, stříbrníci a klenotníci;
14. zlatotepci, stříbrotepci a kovotepci;
15. ryjci, kovoryjci (metalografové), ryjci foren, ryjci not, smaltovníci, propletači ozdob (guillocheurové);
16. platnéři;
17. koláři;
18. mechanikové, výrobci chirurgicko - lékařských přístrojů, optikové;
19. hodináři;
20. výrobci klavírů, výrobci harmonií a podobných hudebních nástrojů, varhanáři, výrobci nástrojů dechových, smyčcových, strunových a bicích, harmonikáři;
21. košaři;
22. bečváři (bednáři);
23. truhláři;
24. soustružníci, řezbáři mořské pěny, dýmkáři;
25. hřebenáři, vějířníci, řezbáři kostí;
26. sochaři (živnostenští řezbáři dřeva a kamene);
27. koželuzi, barvíři koží;
28. brašnáři, řemenáři, bičaři, sedláři, postrojníci;
29. kartáčníci, štětkaři;
30. provazníci;

31. prýmkáři, sňůraři, portáři, výrobci zlatého a stříbrného drátu, platnéři a přádelníci zlata a stříbra;
32. vyšívači zlatem, stříbrem a perlami;
33. barvíři;
34. čalouníci, výrobci ložního zboží;
35. oděvníci;
36. obuvníci;
37. rukavičkáři, bandážníci;
38. slunečnickáři a deštníkáři;
39. kožešníci, čepičáři, barvíři kožešin;
40. kloboučníci;
41. modisté;
42. výrobci dělaných květin, ozdobníci per;
43. holiči, kadeřníci, vlásenkáři;
44. knihaři, pouzdraři, výrobci galanterního zboží koženého, kartonážníci;
45. pekaři (vyjmouc pecnářství, které mlynáři podle dosavadního zvyku v zemi provozují jako živnost vedlejší svými lidmi, domácími nebo vlastními pomocníky);
46. cukráři, koláčníci, mandoletáři, výrobci kanditů;
47. perníkáři, voskáři;
48. řezníci, uzenáři;
49. řezníci koňští, uzenáři koňští;
50. mydláři;
51. dlaždiči, pokud provozování živnosti vztahuje se k dlaždění veřejných cest přirozenými kameny;
52. pokrývači taškami a břidlicí;
53. natěrači a lakýrníci, malíři štítů a písma, živnostenští malíři průmyslových výrobků, pozlacovači a okrašlovači, malíři pokojů;
54. štukatéři.

Similiséři. Nař. obch. min. ve sh. s min. vn. ze dne 26. III. 1910, č. 63 ř. z., kterým se similisérská živnost prohlašuje za živnost řemeslnou: § 1. Na základě § 1, odst. 4 zákona ze

dne 5. II. 1907, č. 26 ř. z., kterým byl změněn a doplněn ž. ř., similiberská živnost s omezeními v § 1, odstavci 5, dotčeného zákona obsaženými prohlašuje se za živnost řemeslnou. § 2. Toto nařízení nabývá mocí dnem vyhlášovacím.

Výnos m. o. 26. III. 1910, č. 8204, m. p. 18. IV. 10, č. 62 sb. norm.: Živnost similiberská, provozovaná té doby výlučně jen v průmyslovém okrese Jabloneckém, zabývá se nápodoběním drahokamů (zejména imitací démantů). K cíli tomu stříbrí, lakuji a bronzují se broušené drahokamy skleněné, čímž dosahuje se světelných efektů, k čemuž je třeba mnoha rozsáhlých zručností a značných vědomostí z lučby a zbožíznalství.

Portrétní fotografie. Nař. min. vn. ze dne 12. XII. 1911, č. 226 ř. z. (Vyhl. 14. XII. 1911.) § 1. Na základě § 1, odst. 4 zákona ze dne 5. II. 1907, č. 26 ř. z., jímž byl změněn a doplněn ž. řád, živnost fotografování podobizen (fotografie podobizen) prohlašuje se za řemeslnou s omezeními v § 1, odst. 5 řečeného zákona obsaženými. — § 2. Toto nařízení nabývá mocí dnem vyhlášovacím.

Dle znění nařízení jest pouze portrétní fotografování živností řemeslnou, každé jiné provozování živnosti fotografické jest svobodnou živností. Není dotčeno ani svobodné umění fotografické (čl. V. lit. c úv. pat.), ani zejména fotografování jakožto zaměstnání amatérské, fotografování ve službách umění, vědy, techniky a věd lékařských, jakož i samo po živnostensku provozované fotografování portrétní tam, kde se jedná o podnik po továrnicku provozovaný, nebo o portrétní fotografování jakožto dílčí části v souhrnu prací celkové produkce fotografem dle § 37 ž. ř. M. o. 12. pros. 1911, č. 40719 A. str. 205; m. p. 20. XII. 1911, č. 176 sb. norm.

Ministr obchodu, vyslechna obchodní a živnostenské komory, zřízené snad jednoty společenstevní a příslušná společenstva, může ve shodě s ministrem vnitra prohlásiti za řemeslné také ještě jiné živnosti, v příčině kterých jsou splněny podmínky odstavce druhého, a to tehdy, je-li zřízenými odborně společenstevními a odbornými učilišti zaručeno zachování a vývoj těchto živností jakožto řemeslných a nemůže-li označení těchto živností za řemeslné býti beze škody odloženo až do vyřízení zákonodárného. Rovněž tak i rozdělení na skupiny může býti změněno. Ve Vídni pokládají jest živnosti uvedené

v odstavci 3, čís. 53, v příčině průkazu způsobilosti za vytčené v položkách zvláštních. Ostatně může po návrhu příslušného odborného společenstva způsobem nařizovacím býti předepsáno, že v obvodu navrhujícího společenstva nebo v určitých jeho částech všechny živnosti uvedené v odstavci 3, čís. 53, nebo jednotlivé z nich co do průkazu způsobilosti pokládají jest za uvedené ve zvláštních položkách.

Živnosti obchodní a podniky po továrnicku provozované jsou vyňaty ze vřazení mezi živnosti řemeslné. Průmysl domácí bude upraven zvláštními zákony.

Je-li pochybno, zdali některý živnostenský podnik pokládají jest za podnik po továrnicku provozovaný nebo za živnost obchodní, rozhoduje o tom politický úřad zemský, vyslechna obchodní a živnostenskou komoru a příslušná společenstva, pořadem rekursním pak rozhoduje ministr obchodu.

Živnosti, u nichž příčiny veřejné toho vyhledávají, aby jejich provozování záviselo na zvláštním povolení, pokládají se za živnosti koncesované. (§§ 15 a 24.)

Všechny živnosti, které nejsou prohlášeny za řemeslné nebo koncesované, jsou svobodné živnosti.

Nař. min. obch. ve sh. s min. vn. ze dne 26. července 1907, č. 181 ř. z., o zvláštním zacházení se živnostmi v § 1, odst. 3, čísle 52 zákona ze dne 5. II. 1907, č. 26 ř. z. uvedenými, v příčině průkazu způsobilosti v jednotlivých obvodech místních.

Na základě § 1, odst. 4 zákona ze dne 5. února 1907, č. 26 ř. z., jímž se mění a doplňuje řád živn., ustanovuje se, že v § 1, odst. 3, č. 53 tohoto zákona uvedené řemeslné živnosti: »Natěrači a lakýrníci, malíři štítů a písma, živnostenští malíři průmyslových výrobků, pozlacovači a okrašlovači, malíři pokojů«, co se týče průkazu způsobilosti v místních obvodech tuto uvedených mají býti pokládány, jakoby byly vytčeny ve zvláštních tuto zmíněných bodech....

V. Pro obvod král. hlav. města Prahy a obce k pražskému policejnímu obvodu náležející:

a) natěrači a lakýrníci; b) malíři štítů a písma; c) živnostenští malíři průmyslových výrobků; d) pozlacovači a okrašlovači; e) malíři pokojů.

VI. Pro obvod zemského hlavního města Brna: a) natěrači a lakýrníci; b) malíři štítů a písma; c) živnostenští malíři průmyslových výrobků, pozlacovači a okrašlovači; d) malíři pokojů.

Nařízení toto nabývá moci současně se zákonem ze dne 5. II. 1907, č. 26 ř. z.

Nař. min. obch. ve sh. s min. vn. ze dne 26. X. 1908, č. 226 ř. z. Na základě § 1, odst. 4 zákona ze dne 5. ún. 1907, č. 26 ř. z., jímž mění a doplňuje se ř. z., nařizuje se, že v § 1, odst. 3, č. 53 tohoto zákona uvedené řemeslné živnosti: »Natěrači a lakýrníci, malíři štítů a písma, živnostenští malíři průmyslových výrobků, pozlacovači a okrašlovači, malíři pokojů«, co se týče jich průkazu způsobilosti v obvodu města Liberce mají býti pokládány, jako by byly vytčeny ve zvláštních tuto zmíněných bodech: a) natěrači a lakýrníci; b) malíři štítů a písma; c) živnostenští malíři průmyslových výrobků; d) pozlacovači a okrašlovači; e) malíři pokojů.

O právních následcích rozdělení živnosti malířské atd. v. B. 6368/08.

Za **domácý průmysl** jest míti onu živnostenskou činnost výrobní, kterou dle místního obyčeje provozují jednotlivé osoby ve svých obydlich, ať jako hlavní nebo vedlejší zaměstnání tím způsobem, že nezaměstnávají při své výrobní činnosti pomocníků živnostenských (tovaryšů, učňů). Nůbrž omezují se jen na spolupůsobení příslušníků vlastní domácnosti JOKP. 1920, str. 21. M. o. 16. IX. 1883, č. 26701; m. p. 25. IX. 83, č. 337 sb. norm. — Viz str. 16.

Závod nepřestává býti výrobním, zaměstnává-li své dělníky po domácnostech a nikoliv ve zvláštní živn. provozně. JOKP. 1912, str. 296.

Úřady živn. měly by v listech živn. řemeslné živnosti uváděti názvy uvedenými v § 1 ž. ř., jež jsou zákonitými termíny pro určitou živn. činnost. Jiné názvy, j. svrškářství, spodkářství, označují pouze, v jakém faktickém rozsahu vykonává se živn. oprávnění, tedy okolnost, jež při posuzování živnostensko-

právní povahy živnosti nepadá na váhu. JOKP. 1914, str. 60. Viz však § 11.

Opovídá-li se živnost »mlynářská a pecnářská«, musí býti předložen průkaz způsobilosti pro pekářství vzhledem k všeobecnému znění opovědi. B. 10850/15.

M. o. 15. pros. 84. č. 29990: mlynáři musí pecnářství vždy

opovědět, ať je provozují jako živnost vedlejší či odděleně od své živnosti hlavní.

M. o. 16. IX. 1883, č. 26701, m. p. 25. IX. 83, č. 337 sb. norm.: jest považovati za živnosti obchodní v užším smyslu ony živnosti obchodní, při nichž opověď živnosti, ev. ž. 1. zní na provozování obchodu, při nichž tedy tento obchod jest jediným předmětem podnikání, a nejví se jako výkon práva živnostníků výrobních, obchodovati svými výrobky a svým zbožím.

Znaky tovární: 1. Dle min. výnosu ze dne 18. VII. 83, č. 22037 jest považovati takové podniky živnostenské za provozované po továrně, v nichž se provádí zhotovování nebo zpracování živnostenských předmětů tržebních v uzavřených dílnách za účasti zpravidla více než dvacetí živnostenských pomocníků mimo jejich obydlí zaměstnanců, při čemž jest pravidlem, že se používá strojů jako pomůcek a že jest zavedena dělba práce; od řemeslnicky provozovaných živností výrobních liší se také osobou podnikatelovou, jež sám sice podnik řídí, ale neúčastní se ručních prací, pak vyšší daní, protokolací firmy atp. Je nepřipustno prohlásiti, že všechny podniky celé určité kategorie živností nelze počítati k živnostem po továrně provozovaným; v pochybnosti lze takové prohlášení učiniti jen o jednotlivých podnicích.

2. Poněvaž zákon nemá definice pojmu »závod tovární«, může býti otázka, jaký závod jest pod tímto pojmem rozuměti, řešena jen dle jazykového a národohospodářského významu těchto slov. Podle toho rozumějí se pod pojmem továrna a závodů továrních takové podniky, jež jsou provozovány ve velkém rozsahu a v nichž jest větší počet dělnických sil zaměstnan zhotovováním nebo zušlechťováním živnostenských výrobků, v místnostech k tomu zvláště určených s použitím vysoce vyvinuté metody pracovní, obvyčejně s použitím strojů a dělby práce.

Vyskytování se všech tovární podnik charakteristických znaků není nezbytným předpokladem pro uznání tovární povahy konkrétního podniku, a musí býti při posuzování této otázky vzat zřetel na podstatu a celek závodu, při čemž jest naproti sobě postaviti a dle jejich významu zkoumati momenty pro i proti. B. 7942/11.

3. Používání motoru plynového neb elektr. nezabývá podnik samo o sobě povahy závodu řemeslného. V tovární vytvářejí podnik jen takové stroje, jež produkci ovládají a činnost dělníka omezují více méně na obsluhu a řízení strojů, mechanickou práci samočinně obstarávajících. Dělba práce v technickém slova smyslu není v závodě uzenářském, o jehož povahu byl spor,

provedena. Jsou ovšem některé podřízenější práce prováděny dělnicemi k tomu určenými, avšak výroba uzeného zboží sama jest dle potřeby prováděna všemi pomocníky v plném rozsahu. A to právě jest z nerozhodnějších znaků pro závod řemeslnický, v tom smyslu, že omezenou dělbu práce provozování řemeslné není ještě vyloučeno, ale že naprofi tomu tam, kde není dělba práce zavedena, a spíše každý dělník provádí větší díl nebo celou práci ku zhotovení zboží potřebnou, nelze zpravidla mluvit o provozování továrním. — Dále nelze tvrdit, že se v závodě pracuje na sklad, jak to bývá v továrnách pravidlem, ježto jest v těsné souvislosti s produkcí drobný prodej, a daleko největší část výrobného zboží jest určena k bezprostřednímu prodeji. Z okolností, že v závodě investován značný kapitál, že jest veliký obrat zboží a předeřpaná vysoká daň, plyne jen, že jest podnik větší než uzenářství obvykle bývají, nikoliv však že se svou podstatou liší od uzenářství řemeslnicky provozovaného. B. 380/1901.

4. Uznání mlýna za podnik tovární. Výnos m. o. ze dne 18. VII. 83, jehož se stížnost dovolává, nestanoví formálních normativních předpisů pro kvalifikaci tovární povahy živnosti, takže není nutné, aby se vyskytovaly všechny momenty, jež kvalifikují pod-

nik jako tovární, ani nestačí jeden nebo druhý z těchto momentů, aby dal podniku ráz továrny; jest naopak nutno, aby se šetřením všeobecných hledisek byla posouzena povaha a celek konkrétního závodu, a aby byl konečný úsudek vyvozen dle převahy oněch momentů, jež mluví pro podnik tovární neb obyčejný závod živnostenský. To platí i pokud jde o ministr. nař. ze dne 3. IV. 88, č. 35 ř. z., jež doslova souhlasí s místy ve stížnosti uvedenými cit. výnosu m. o. z 18. VII. 83, č. 22037. Není nezbytně třeba, aby závod zaměstnával 20 dělníků. (V mlýně jich bylo 11.) B. 4097/06.

5. Aby se docílilo jednotné praxe při rozhodování o tovární povaze podniku se stanoviska živnostenského i zákona o úrazovém pojištění, dohodlo se min. vn. s m. o., že budou ve věcech toho druhu v poslední instanci postupovati vždy ve vzájemné shodě. Zemský úřad politický, jež řeší otázku tovární povahy podniku jako praejudiciální pro jeho úrazovou povinnost pojištnou, má tedy přihlížeti k zásadám, jimiž se řídí posuzování této otázky při rozhodování dle § 1 ž. ř. M. vn. 6. XII. 09, č. 7015/V, A 10 str. 37.

6. Rozhodnutí o tovární povaze živnosti spadá do volného uvážení úřadu; může pro to být nařikáno před správním soudem jen, byly-li rozhodné okolnosti nedosta-

tečně zjištěny nebo není-li kvalifikující výrok úřadu ve shodě s výsledky šetření ve spisech zjištěnými. — B. 10408/14.

Pod pojmem továren a podniků po továrensku provozovaných sluší rozuměti závody, v nichž jest zaměstnán zhotovováním nebo zušlechťováním živnostenských výrobků větší počet pracovních sil v místnostech k tomu určených, při čemž užívá se vysoce vyvinuté metody pracovní, zpravidla s použitím strojů a dělby práce. B. 7942/11.

7. Lakýrnictví a natěračství — ač živnost nikoliv výrobní, nýbrž zušlechťovací — může společně býti provozováno po továrnicku; při posuzování této otázky jest rozhodným celkový ráz podniku, a nezáleží na tom, že po stránce právní jedná se vlastně o 2 živn. oprávnění. B. 9539/13.

8. Zaměstnání býť většího počtu krejčovských dělníků v jejich vlastních obydlích nemůže dáti samo o sobě

živnosti ráz podniku továrního. B. 3705/12.

9. Při konstatování tovární povahy závodu jest vzítí zřetel na zařízení, jež kvalifikuje živnost jako tovární, i když není toto zařízení plně využito. B. 9540/13.

10. Jestli kdo po tom, kdy nov. z r. 1883 vešla v platnost, nabyt živn. listu na živn. tovární, jež všeobecně spadá mezi živnosti řemeslné, ale jí po továrnicku nevede, nýbrž jen v míře řemeslné, pokud tato povaha tovární či řemeslná předmem není nepochybna, buď provedeno řízení dle § 1 ž. ř., a rozhodne-li se, že živnost nevede se po továrnicku; jest - zakázati další její provozování, poněvadž týž k vedení jiné živnosti než tovární nemá ž. oprávnění. Bude-li se posuzovat tato nikoli po továrnicku, buď řízeno dle § 132a) a 152. M. o. 2. VII. 86, č. 23261; m. p. 20. IV. 87, č. 252 sb. norm.

Kvalifikace cihelny jako podniku továrního. B. 1106/02. Viz pozn. u § 44.

H l a v a II.

2. O podmínkách samostatného provozování živnosti.**§ 2. Svěprávnost.**

Aby kdo mohl samostatně provozovati živnost nějakou, vyhledává se z pravidla, aby měl právo jmění své sám spravovati.

K ruce osob, které nemají práva samy spravovati jmění své, mohou provozovány býti živnosti skrze způsobilého náměstka (dílvedoucího) nebo pachtěře (§ 55), když k tomu přivolí jich zákonní zástupcové a příslušný soud.

Pohlaví nečiní rozdílů při dovolení živnost provozovati.

Čl. 7. smlouvy St. Germainské ze dne 10. IX. 1919 č. 508 sb. z. a n. ex 21. Všichni státní občané českoslovenští budou si rovni před zákonem a budou požívatí stejných práv občanských a politických bez ohledu na rasu, jazyk a náboženství. — Rozdíl v náboženství, víře nebo vyznání nemůže býti žádánemu státnímu občanu československému na závalu, pokud jde o požívání práv občanských a politických a zejména pokud jde o přístup do veřejné služby, úřadů a k hodnostem neb o vykonávání jakékoli živnosti nebo povolání.

Zletilost: zák. d. 23. VII. 1919, č. 447 sb. z. a n.:

§ 1. Nezletilí jsou ti, kdož nedokončili dvacátého prvního roku svého věku... § 2. Nezletilí, kteří překročí osmnáctý rok svého věku, mohou se svým souhlasem a se schválením úřadu od otce výslovně propuštění býti z otcovské moci. § 5. Nezletilého, který dokončil osmnáctý rok, může poručenský úřad s jeho souhlasem, vyžádav si poručníkovu posudku a, třeba-li, též posudku nejbližších příbuzných, prohlásiti za zletilého, promínuv mu léta. Prohlášení za zletilého má též právní účinek jako skutečně nabytá zletilost.

Zákon ze dne 29. II. 1920, ústavní listina, č. 121 sb. z. a n. § 108. Každý státní občan československý může se usazovati na kterémkoli místě Československé republiky, nabývatí tam nemovitostí a vykonávatí výdělkovou činnost v mezích všeobecných právních ustanovení. — Omezení tohoto práva je možné jen v zájmu veřejném a na základě zákona. § 128. Rozdíl v náboženství, víře, vyznání a jazyku není žádnému státnímu občanu republiky Československé v mezích všeobecných zákonů na závalu, zejména pokud jde o přístup do veřejné služby, k úřadům a hodnostem, nebo pokud jde o vykonávání jakékoli živnosti nebo povolání.

Zákon obchodní. Čl. 4. Za kupce (obchodníka) buď pokládán dle tohoto zákonníku ten, kdo po živnostenskou obchody provozuje. **Čl. 6.** Žena provozující obchody po živnostenskou (obchodnice) má při provozování obchodu všechna práva a povinnosti, jaké má obchodník. Při obchodech svých nemůže se žena odvolávat na výhrady právní, jež v jednotlivých státech ohledně žen platí. Při tom nečiní se rozdíl, provozuje-li živnost obchodní sama nebo ve společnosti s jinými, provozuje-li ji osobně nebo prokuristou. — **Čl. 7.** Bez přivolení manželova nemůže býti osoba provdaná obchodnicí. Za povolení považuje se, když žena s vědomím a bez odporu jeho obchod provozuje. Manželka obchodníka, která manželu svému při živnosti obchodní napomáhá, není obchodnicí.

Živn. řád uznává svobodu | mu, kdo splní zákonné podmínky. B. 1530/03.

§ 3. O právníckých osobách a o společnostech.

Osoby právnícké mohou provozovati živnosti za stejných podmínek jako osoby jednotlivé, musí však zřídití způsobilého náměstka (obchodvedoucího, dílvedoucího) nebo pachtěře (§ 55).

Spolky však mohou provozovati živnosti toliko potud, pokud podle stanov jsou povolány živnost provozovati.

Úřad živnostenský může společností k protokolování firmy povinným vydatí živnostenský list anebo propůjčiti koncesi také bez průkazu o protokolování firmy, jestli jinak způsobem dostatečným prokázáno, že společnost byla založena. Ve všech případech však budiž předeepsána přiměřená lhůta k dodatečnému opatření průkazu o vykonaném zá-

pisu; projde-li tato lhůta marně, list živnostenský nebo dekret o koncesi budiž odňat jako neplatný.

Z důvodové zprávy min. obch.: že nebylo zákonné definice pojmu právnícké osoby, vznikly pochybnosti, zda společnosti povinné ku protokolování firmy, zvláště veř. obch. společnosti, je pokládati za osoby právnícké. — Dle praxe správ. úřadů společnosti toho druhu byly zásadně uznány za osoby právnícké a jako takové připuštěny k samostatnému provozování živnosti. — Při tom vznikly nesnáze v tom, že při vyřizování opovědi živnosti a žádosti o koncesi žádaly úřady průkaz o protokolaci, a pro tuto opět průkaz o předpisu daní. — Administrativa nalezla však i v tomto směru pomoc na podkladě, vytvořeném judikaturou spr. soudu. (B. 15031/00. Min. v. n. 8. V. 01 č. 7245.)

1. Touto osnovou zákona má být nepochybně uznána právní způsobilost zmíněných společností k samostatnému provozování živnosti a vytvořen tak zákonný podklad pro úpravu praxi již provedenou.

2. Pokud jde o průkaz způsob. pro veř. obch. a komand. společnosti, mají §§ 14e a 23a předpisy, jejichž cílem jest brániti nastřikování »hastrošů« v podobě náměstků nebo obchodvedoucích.

Pokud jde o provozování živnosti jinými sdruženími osob, jež nemají jednotné právní osobnosti, nemění se nic touto osnovou na dosavadním právním stavu. Panující právní praxe zastává názor, že taková sdružení osob vůbec nemohou dosíci jednotného, společného živn. oprávnění, a opírá toto své právní pojetí úvahou, že ž. řád zná provozování živnosti jen osobami fyzickými nebo právníckými, ale že nemá na mysli (vorgesehen, nezná) získání jednotného živn. oprávnění více fyzickými osobami, jež nejsou spojeny navzájem poutem právnícké osoby. — Vláda nepovažovala za účelné, navrhopati v tomto směru změnu, poněvadž jest tento stav v souhlasu s potřebami obchodního styku a lze jej schvalovati i se stanoviska živn. dozoru. (Dokupil.)

Viz však důvodovou zprávu k § 14e.

Společnosti dle obč. práva (dle § 1175 obč. z.) jsou schopnými subjekty živn. oprávnění; může jim tedy býti udělena i koncese. B. 6714/09. — Praxe řídí se dosud názorem min. obch. ve zprávě výše uvedeném.

Není-li v obchodním rejstříku zapsána firma několi-

ka podnikatelů, kteří chtějí společně provozovati živnost pod označením, v němž by byla uvedena jména jich všech, musí každý z nich učiniti samostatnou opověď a zaplatiti přístupní taxu. Rozhod. min. vn. č. 9915/87, č. 18008/87, 24124/91. JOKP 1907 str. 39.

Veř. obch. společnosti jsou rovněž způsobilými subjekty živn. oprávnění. B. 6397/08.

Veř. obch. spol. nemůže provozovati živnost na koncesi jednoho ze společníků. B. 1860/03.

Přistoupili do závodu jednotlivcová společník a utvořili se tím obch. spol., musí tato společnost znovu opověděti živnost svým jménem a nemůže ji provozovati na staré oprávnění. B. 6397/08.

Schválení spolkových stanov neobsahuje v sobě ještě udělení živn. oprávnění. Úřad spolkový prohlašuje pouze, že se spolek smí k účelům ve stanovách uvedeným utvořiti, při čemž jest ponecháno spolku, aby si vydobyl příslušná oprávnění, pokud jest k provozování jeho obchodů, zvláště k nastoupení živnosti třeba, úř. povolení, opovědi nebo jiného právního jednání. B. 7746/10, 2184/84, 12656/99.

V prohlášení dvou nebo tří osob vůči živn. úřadu o tom, že k provozování obch. živnosti (dle čl. 4 zák. obch.) zřídily pod určitou společnou firmou obch. společnost, nutno spatřovati již průkaz o založení takovéto společnosti, a úřadu musí stačiti, aby vydal ž. list. Odepre-li obch. soud takovéto společnosti protokolování, list živn. byl by bez právní platnosti a provozování živnosti nebylo by jim kryto.

Totéž platí, kdyby firma nebyla protokolována ve zvo-

leném znění. Při opovědi živnosti netřeba prokazovati skutečné placení daně výdělkové ani zápisu do rejstříku obch., ježto předpis daně a zápis do rejstříku teprve nastane po nastoupení živnosti, a provozování živnosti zase nastati může teprve po jejím opovězení.

S. 3. I. 1901, č. 7578/00. V. n. min. vn. 8. V. 1901, č. 7245, m. p. 30. V. 01, Sb. norm. 59.

Viz poznámky u § 107 ř. z. Pro oprávnění spolku k živn. podnikání nestačí možnost, že jistá činnost jest žádoucí ku provedení účelů statutárních, nýbrž musí býti ve stanovách ona konkrétní činnost výslovně uvedena nebo musí býti ono živn. podnikání nezbytnou podmínkou pro provádění ve stanovách výslovně zmíněného oboru působnosti. B. 8591/11.

Akciové společnosti jsou spolky; chtějí-li provozovati živnost, musí býti k tomu dle stanov oprávněny. B. 6405/08.

Při výkladu stanov lze použití statutárního účelu spolku jako interpretační pomůcky. Spolek turistický, mající dle stanov za cíl poskytovatí přístřeší, má způsobilost právní k dosažení hostinské koncese. B. 9221/12.

Spol. s r. o. vyhoví předpisům o nastoupení živnosti, ustanoví-li způsobilého náměstka. B. 7162/10.

Zástupcem ve smyslu § 3 může býti jen osoba jediná.

B. 7930/94. JOKP 1912 str. 293. O zástupcích viz § 55. a stať »živnost hostinská a výčepní« v II. části.

Nejsou způsobilými subjekty a nemohou nabytí živn. oprávnění:

- a) živn. společenstva B. 6800/09,
 b) těžařstva B. 6597/09,
 c) správa panství; zde by vznikla ve skutečnosti živnost reální. M. vn. 13. V. 95, č. 70 3, B. 2845/04, 4565/06.

Obchody výdělkových a hospodářských společenstev, zvláště spolků konsumních. (Sb. norm. 69/94, 324/96, 119/1900.)

1. Výnos býv. místodržitelství pražského ze dne 4. IV. 1910, č. 32615, č. 55 sb. norm.

Výnosy min. obch. ze dne 5. XI. 1888, č. 7320 a ze dne 21. II. 1896, č. 72680/05, dále min. vn. ze dne 15. II. 1894, č. 3814 a ze dne 13. X. 1900, č. 34523, kteréž byly výnosy míst. ze dne 20. XI. 1888, č. 103.885 a ze dne 30. III. 1896, č. 2744 (sb. norm. 324), po případě ze dne 11. VII. 1894, č. 24641 (sb. norm. č. 69), a ze dne 20. XI. 1900, č. 192.485 (sb. norm. 119) intimovány, byla podřízeným úřadům ve příčině posuzování konsumních spolků a kontroly jich činnosti dána direktiva.

Tyto výnosy stanoví, že konsumní spolky jen tehdy nečlenům prodávati smí, jestliže jich stanovy výslovně dotyčné ustanovení obsahují a jestliže na základě těchto stanov styk obchodní s obecníkem u ž. úřadů opověděly.

Bylo tedy nařízeno, takovým konsumním spolkům, u nichž shora výtčených podmínek pro prodej nečlenům tu není, obchodní styk s obecníkem zakázati a, pakli by přes to takové obchody provozovaly, proti týž ve smyslu trestních ustanovení ž. ř. nastupovati.

V tom tedy spočívá názor, že konsumní spolky, jichž činnost co do odbytu zboží na členy omezena jest, ustanovení ž. ř. nepodléhají, kdežto konsumní spolky, které zboží též nečlenům prodávají, ustanovením ž. ř. podrobeny jsou.

Odchylna od této zásady byla se zřetelem k § 92. zák. ze dne 9. IV. 1873, č. 70 ř. z., týkajícího se výrobních a hospodářských společenstev, pro ten případ stanovena, hodlá-li konsumní spolek takový podnik provozovati, k němuž státního povolení (koncese) zapotřebí jest.

V této příčině bylo zvláště stanoveno, že konsumním spolkům i v tom případě, hodlají-li pivo, víno aneb pálené lihové nápoje třeba jen pro své členy čepovati, jest si pro tento obchod vymoci koncesi, poněvadž pod ustanovení § 92. dotč. zák. veškeré podniky zařaditi jest, k nimž dle těch neb oněch stávajících předpisů výslovně státní povolení se vyžaduje, nehledě k tomu zda-li provozování to za živnostenské ve smyslu ž. ř. považovati jest čili nie.

Vzhledem ku projednávání případu jistého konsumního spolku, jehož činnost měla předmětem »opatřování a výrobu nefalšovaného a dobrého zboží pro osobní a domácí potřebu členů«, doložilo min. obch. ve výnosu ze dne 30. VII. 1907, č. 1371/06, místodržitelství, že činnost konsumního spolku, jež pouze v tom spočívá, zboží pro osobní a domácí potřebu jenom členů ve velkém nakupovati a těmto proti náhradě ceny opatrovaci, po případě pouze proti takové příirážce dodávati, která ku zajištění řízení podniku sloužiti má, jejíž případný přebytek však opět členům v poměru, jak zboží odebírají, se nahrazuje, za živnostenské provozování ve smyslu ž. ř. považována býti nemůže.

Činnost, sáhající mimo tento rámec, mohla by se po rozumu právě shora uvedeného min. výnosu dle okolností ovšem jako živnostenské provozování jeviti, proti čemuž bylo by u použití živn. trestního řízení postupovati.

Zároveň projevílo min. obch. vzhledem ku jistému společenstvu mlékařskému, jež výrobky mlékařské svých členů ve všeobecný obchod uvádělo, tudíž zboží též nečlenům dodávalo, výn. ze dne 30. VII. 1907, č. 54.223/05. názor, že dotyčná činnost sleduje jenom výhodnější zpeněžení výrobků, pouze členy společenstva dodaných (mléka), v tom však že nesluší nic jiného opatrovati, než právě zákonem ze dne 9. dubna 1873, č. 70 ř. z. zamýšlené spolupůsobení stejnorodých jednotlivých hospodářství za účelem zvýšení hospodářského úspěchu každého z těchto jednotlivců, že tudíž, dokud činnost společenstva na zpeněžení hospodářských výrobků jeho členů obmezena zůstává, není tu podstaty zvláštního, pod ustanovení ž. ř. spadajícího živnostenského podniku.

Místodržitelství spatřovalo ve vývodech obou zmíněných výnosů min. z roku 1907 rozpor, odvozený z té okolnosti, že prvým výnosem činnost provozovací konsumního spolku, dodávajícího zboží pouze svým členům za živnostenský podnik ve smyslu ž. ř. uznána nebyla, že pak rovněž tak uznána poslednějším výnosem činnost provozovací výrobního společenstva (společenstvo mlékařské) za podnik ž. ř. nepodléhající, ačkoliv toto společenstvo též nečlenům prodávalo.

Proto dalo místodržitelství i min. obch. podnět k tomu, aby rozdíl mezi výrobními a hospodářskými společenstvy, jež ž. ř. podléhají, a oněmi, na něž ustanovení ž. ř. se nevztahují, určitěji než dosud stanoven byl, poněvadž obmezení činnosti provozovací na členy, po případě rozšíření též na nečleny, respektive styk s obecníkem netvoří dostatečného kritéria ve příčině posuzování společenstev dle jednoho neb druhého způsobu.

Prí této příležitosti bylo též místodržitelstvím ustanovení 6. odst. § 13 a) nov. k zák. živn. ze dne 5. II. 1907, č.

26 ř. z., probráno, kde mezi povoláními obchodně tržebními, jež nespádají pod předpisy ž. ř., příkladmo též výrobní a hospodářská společenstva uvedená jsou, a při tom byl ten názor zastáván, že se vlastně od doby platnosti této novely ž. ř. vůbec na výrobní a hospodářská společenstva vztahovati nemůže.

O tom uvedlo min. obch. výnosem ze dne 2. února 1910, čís. 6392 ai. 1908 místodržitelství na vědomí, jak následuje:

Ustanovení § 13 a, odst. 6 živn. nov. ze dne 5. II. 1907, č. 26 ř. z. nezměnilo na podstatě výrobních a hospodářských společenstev, jakož i na jejich živnostenskoprávním posuzování, ničeho. Toto zákonné ustanovení vyjadřuje pouze, aby umožněn byl přechod od povolání při **takovém** výrobním a hospodářském společenstvu, jež **vzhledem** ke způsobu provozování ustanovením ž. ř. nepodléhá, k některé v § 38, odst. 3 a 4 novely zmíněné obchodní živnosti, že prominutí průkazu působivosti uděleno býti může; nikterak však nemůže z onoho ustanovení býti usuzováno, že nyní **veškerá** výrobní a hospodářská společenstva z použití ž. ř. vyjmuta jsou. Činnost provozovací výrobních a hospodářských společenstev bude proto, pokud tu jsou prve zmíněné podmínky, nadále jako dříve za živnostenský podnik ve smyslu ž. ř. považovati a bude tudíž v těchto případech jak co do živnostensko-právního posuzování společenstev, tak i co do zavádění trestního řízení proti nim, též nadále řídit se pokyny dosud vydaných, již dříve uvedených normálních výnosů a rozhodnutí min. obch. a min. vnitra.

Důvod, místodržitelstvím pro nutnost vydání jasnějších předpisů uvedený, nelze tudíž míti za případný, ježto rozporu, kterýž místodržitelství vidělo mezi rozhodnutími min. obch. ze dne 10. VII. 1907, č. 1371/06 a č. 54.223/05. ve skutečnosti tu není. V obou, v těchto výnosech projednávaných případech, nemohla tamtéž označená společenstva ze stejného důvodu, totiž proto za živnostenské podniky ž. ř. podléhající považována býti, poněvadž při obou společenstvech **hospodářské podporování** jen na členy společenstva se obmezovalo, když konsumní spolek jen členům zboží prodával a společenstvo mlékařské jen od členů výrobky hospodářské ku zpracování a zpeněžení převzalo. Že se strany společenstev mlékařských styk též s nečleny potud nastává, pokud výrobky hospodářské členů zákazníkům mimo spolek stojícím se prodávají, jest v povaze věci, poněvadž tento prodej jest právě jen nejlepším, pokud se týče jedině možným způsobem zpeněžení hospodářských výrobků členů společenstva. Protiklad ke konsumnímu spolku nedá se z toho sestrojiti, ježto i při spolku konsumním styk s nečleny potud nastává, pokud týž zboží, jež svým členům dodati hodlá, od nečlenů nakupovati musí.

Pouze v tom, že právě hospodářských výhod společenstva vylučně členové společenstva účastnými jsou, spočívá podstatný znak, kterýž kvalifikování činnosti společenstva za podnik živnostenský nedovoluje, a tento znak byl v obou případech, projednávaných ve zmíněných rozhodnutích, dán.

To uvádí se okres. hejtmanství ve známost s požádáním, aby se, posuzující činnost výrobních a hospodářských společenstev, dle shora vyznačených zásad řídilo.

2. M. o. 21. II. 1896, č. 72.680/95, m. p. 30. III. 96, č. 324 sb. norm.:

Konsumy jen tehdy smějí prodávati nečlenům, mají-li to výslovně ve stanovách, a když dle těchto stanov obchod s obecníkem u ž. úřadu opověděly, pročež takovým spolkům konsumním, kde není těchto podmínek, styk s obecníkem jest zakázati a neuposlechnou-li, proti nim trestně zakročiti. Ke koncesním živnostem mají si opatřiti dle § 92 koncesí.

3. Vým. min. 15. II. 1894, č. 3814, m. p. 11. VI. 1894, č. 69 sb. norm. Buď doziráno na konsumní spolky a potravní skladiště, aby nečlenům resp. jinému než příslušníku podniku neprodávaly, aby oprávnění k odběru dále zboží neprodávaly, konsumní známky ve větším rozsahu se do oběhu nedávaly, a u továrních kantin tovární dělníci nebyli nuceni z nich své potřeby hraditi a pod. ve smyslu výn. ze dne 5. XI. 88, č. 7320.

4. Oběžník z. sp. p. v Praze ze dne 2. V. 1923, č. 15 A-1938/191.686:

Vyskytly se opětně případy, že některé ž. úřady I. st. požadovaly od hosp. a výdělk. družstev, najmě též od konsumních spolků dle zák. d. 9. IV. 1873, č. 70 ž. ř., aby ohlásily živnost ve smyslu § 11 ž. ř. — Ž. úřady I. st. se upozorňují, že zmíněné korporace, najmě spolky konsumní, pokud obmezují svoji činnost pouze na své členy, t. j. pokud rozdělují zboží jen svým členům, nepodléhají předpisům řádu živn. Pouze v tom případě, když by družstvo, resp. konsumní spolek chtěl provozovati některou činnost, ke které jest potřeba příslušné koncesse, musilo by si v mezích svých stanov nejprve vymoci příslušnou koncesii.

Při této příležitosti se ž. úřadům I. st. znova důrazně uvádějí na paměť směrnice vydané ve věci a obsažené ve výnose býv. místodržitelství ze dne 4. IV. 1910, č. 32.615, Sb. norm. č. 55.

1. Zák. d. 9. IV. 1873, č. 70 ř. z. § 92: Ctělo-li by některé společenstvo provozovati zaměstnání nějaké, k němuž dle zákona potřebí povolání (koncesse) od státu, bude povinno vyžádati si k tomu povolení dle nařízení o

tom vydaných, § 95. Co se týče provozování závodů, k nimž potřebí koncese, postavena jsou společenstva pod dohledem státním dle toho, co nařizeno v příčině spolků, jež mají zapotřebí schválení od státu.

2. Další předpisy o družstvech: nař. d. 14. V. 1873, č. 71 ř. z. o rejstříku; zák. d. 10. VI. 03, č. 133 ř. z. o revisi; prov. nař. 24. VI. 1903, č. 134 ř. z. a 22. XII. 1922, č. 379 sb. z. a n., nař. 21. III. 18, č. 105 ř. z. o ručení, konkursu a vyrovnání mimo předpisy finanční.

3. Pod cit. § 92 vřadit je veškeré podniky, k nimž dle kterýchkoli zákonných předpisů jest třeba výslovného státního povolení, bez zřetele k tomu, zda-li považovati dlužno podnik za živnostenský ve sm. ř. ž. čili nic. 20. V. 1899, B. 12876. Vým. min. vn. 13. IX. 1900, č. 34523; m. p. 20. XI. 1900, č. 119 sb. norm.

4. Družstva výdělková a hospodářská: a) jsou spolky ve sm. § 3, odst. 2. S. 2. IV. 13, č. 3441; b) § 3, odst. 2. platí i pro ně, S. 17. II. 15. Budw. 10762; c) nenabývají nároku na udělení koncese k určité činnosti, tím že k ní jsou oprávněna dle stanov, B. 6853/92; d) potřebují koncese k živn. stáčení piva B. 14979/00. e) i k výčepu piva vlastním členům. B. 8074/11.

5. Podniky výděl. a hosp. družstev, zvláště i spolky konsumní, směřují k docelení

zisku, a jsou tedy podniky provozovanými po živnostensku ve smyslu § 1 zákona o nemocenském pojištění. Zůstávají jimi i tehdy, je-li prodej omezen dle stanov jen na členy družstva a děje-li se za režijní cenu konsumu, neb. rozdíl-li se čistý zisk členům dle výše jejich odběru zboží. Pleniss. rozh. spr. s. 23. I. 1911, č. 8764/09. B. 7920. — OKP 1921, str. 133-IV.; 1912, str. 183.

Opačné stanovisko má výnos ze dne 4. IV. 1910, č. 32615. Viz str. 60.

5. Živn. povaha podniku není vyloučena, je-li podnik konsumního spolku na vlastní členy omezen; živn. povahu nutno předpokládati, jestliže spolek dle stanov docílení čistého zisku zamýšlí. B. 14979/00, Alter 7385. Skutečnost, že se zisku nedocílilo, není rozhodna, živn. činnost je tu, i když někdo prodává zboží za náklad své stožny nebo i pod ním, zamýšlí-li tím umožnit pozdější zisk. JOKP 1907 str. 43.

Ani Ústřed. svaz českých hospod. společenstev v markrab. moravském, z. spol. s r. o. v Brně ani zemský občinný ústav v Brně nejsou podniky živnostenskými. — Družstva výd. a hosp. nepodléhají ž. ř. právě tak jako jejich svazy, zřízené dle zák. d. 10. VI. 03, č. 133 ř. z. ž. s. č. 3.

Několik civilně-právních rozhodnutí:

Zákonu neodporuje ustanovení družstevních sta-

nov. že vklady (úspory) smějí býti přijímány i od nečlenů. Adler-Clemens, č. 1938.

Družstva ve smyslu zákona ze dne 9. IV. 73 č. 70 ř. z. jsou sdružení osob ku společné hospodářské činnosti, sledující účel podporovati výdělek nebo hospodářství svých členů a tím zlepšiti a zvýšiti úroveň hmotného jejich blahobytu. Sdružení, která podle účelu, který si vytkla, nelze zařaditi pod takováto hlediska, jsou z formy družstevní vyloučena, na př. »Nákupní a prodejní družstvo filatelistů«, kdž nešlo o družstvo obchodníků se známkami, ale o sdružení amatérů sběratelů. Sb. min. sprav. 1922, č. 200.

Společenstvo mohou utvořiti jen osoby téhož výdělkového a hospodářského způsobu (Erwerbs- und Wirtschaftsart). Podpory jednotlivých členů má býti dosaženo společným vedením obchodů a nikoliv pouze rozdělováním výtěžku. A.-C. č. 2304.

Jest nepřipustné utvořiti

§ 4. Stav nebo služba.

Pokud osoby duchovní a řeholníci, pak vojáci, zeměpanští úředníci aneb jiné osoby ve veřejné službě postavené vyloučeny jsou z provozování živností, stanoví příslušné předpisy.

Příslušnými předpisy jsou poměry těchto osob. B. normy upravující stavovské 14940/1900.

1. Čl. 224 služeb. řádu branné moci Č. S. R. (výn. ministerstva národní obrany č. j. 40.000 pr. voj. — Věstník, vý-

společenstvo, jehož statutárním účelem má býti zřízení a provozování všeobecně přístupného hostince a obchodu se zbožím smíšeným, kde nemá býti výhradně prodáváno zboží, pocházející od členů družstva. A.-C. 2313.

Provozování bankovních obchodů s nečleny nemůže tvořiti podstatný předmět podniku družstva. A.-C. 2578.

Podílníci družstva musí se jeho obchodování jako takoví účastniti. Závod, jenž se odchyluje od tohoto spoluúčastenství členů a rozšiřuje na nečleny, neodpovídá povaze družstva. A.-C. 2561.

Konsumní spolek, oprávněný dle stanov ku prodeji nečlenům, může býti zapsán do společ. rejstříku. A.-C. 2631.

Jest nepřipustno utvořiti výrobní kartel ve formě družstva. A.-C. 2597.

Družstvo, jehož firma není pravdivá a na jehož provozování neberou dle stanov účasti všichni členové, nemůže býti zapsáno do společ. rejstříku. A.-C. 2656.

nosy věcné, část 41, čl. 290 z r. 1922). Provozování vedlejšího zaměstnání a účast ve správě obchodních podniků.

Vojenské osoby z povolání v činné službě mohou provozovati soukromé vedlejší zaměstnání mimo službu, pokud tím služba (služební výkonnost) netrpí a uvedené zaměstnání se srovnává s důstojností stavu. Toto zaměstnání nesmí však nabýti rázu živnosti, obchodu a pod. a nesmí býti stálým postavením; není přípustno, aby voj. osoba z povolání konala vedlejší zaměstnání v místnostech obecnostvu příslušných ať ve stejnojmenném nebo v občanském šatě. — Vojenské osoby, které jsou službou přiděleny voj. místům, jednající a rozhodující o voj. dodávkách, nemohou vykonávati vedlejší zaměstnání v podnicích a závodech, které se o voj. dodávky ucházejí nebo je již zadány mají.

Důstojníkům zdravotnictva a důstojníkům veterinářům jest dovoleno, jsou-li v činné službě, provozovati soukromou lékařskou (zvěrolékařskou) praxi, nesmí však tím trpěti služba a vážnost důstojnického stavu; provozování praxe musí se dít v občanském obleku. — Voj. osobám z povolání není dovoleno v činné službě zúčastniti se zprávy akc. a jiných výdělečných společností v představenstvu, ve správní nebo dozorčí radě; výjimečně může min. nár. obrany povolití bezplatnou účast ve vedení takovýchto podniků, je-li to v přímém státním zájmu. Členy představenstva a dozorčí rady svépomocných družstev vojenských zaměstnanců vojenské osoby z povolání býti mohou.

Omezení ustanovená v tomto bodě nevztahují se na činnost voj. osob z povolání, spojenou s pouhou správou rodného (pozemkového, domovního nebo podobného) majetku.

Voj. osobám, konajícím zákonitou přesenní povinnost, jest zakázáno provozovati v této době služby občanské zaměstnání. Měly-li již před nastoupením do přesenní služby živnostenské oprávnění, mohou živnost provozovati jen skrze náměstka.

2. Aktivně sloužícím voj. osobám nemá se dovolovati živnostenské přejímání řemeslných prací pro soukromníky. M. o. 3. VIII. 95, č. 328210; m. p. č. 125264; č. 235 sb. norm.

3. Podle platných služebních předpisů může důstojník z povolání na dovolené s čekáním bez zvláštního povolení vojenských úřadů po dobu zmíněné dovolené provozovati každé zaměstnání výdělečné, které odpovídá důstojnosti stavu v předpokladu, že tím nijak netrpí vlastní účel této dovolené, t. j. zdravotní stav zlepšiti a dosíci opětné způsobilosti k voj. službě. Zem. voj. velít. v Praze, č. I—40496/22.

4. Služební pragmatika státních úředníků¹⁾ a státních služů. Zák. d. 25. I. 1914, č. 15 ř. z.:

§ 33. Úředník nesmí provozovati vedle svého úřadu žádné zaměstnání a přijmouti žádné postavení, která odporují vážnosti a důstojnosti jeho úřadu nebo mu mohou překážeti v úplném a přesném plnění jeho služebních povinností nebo by mohla vzbuditi domněnku, že jest předpojat ve výkonu služby. — Úředníkovi jest zapověděno, účastniti se ve správě akciových nebo jiných na zisk vypočítaných společností, v představenstvu, ve správní nebo dozorčí radě. Ústřední místo může výjimečně dovoliti bezplatnou účastenství v řízení podniků takového druhu, je-li to v bezprostředním státním zájmu. Takového povolení není třeba, jde-li o podnik, který má za účel výlučně podporovati lidské snahy nebo hospodářské poměry veřejných úředníků nebo jejich příslušníků. Každé výdělkové vedlejší zaměstnání buď oznámeno služebnímu úřadu.

§ 166. Sluha vedle své služby nesmí provozovati žádné zaměstnání nebo přijmouti postavení, které odporují slušnosti nebo by mohla býti na újmu jeho vážnosti nebo s kterými by bylo neslučitelné svědomité a nežistné zastávání jeho služebních povinností. — Každé výdělečné vedlejší zaměstnání buď oznámeno služebnímu úřadu.

5. Nař. veškerého ministerstva ze dne 25. I. 1914, č. 21 ř. z. o pomocném kancelářském personálu při státních úřadech a ústavech. § 22, odst. 6: Kancelářští officiali mají se zdržovati takových vedlejších zaměstnání, kterými by jejich služba, jejich důvěryhodnost nebo vážnost úřadu trpěti mohla.

Otázka, je-li podnik vypočten na zisk (§ 33 služ. pragmatiky), jest otázkou rázu skutkového, jež zodpovědní může nejv. správní soud přezkoumati jen s hlediska § 6 odst. II. zák. o spr. soudč. S. 14. IX. 22, č. 12482.

6. Služ. pragmatika učitelů stát. střed. a nižších učilišť: zák. d. 28. VII. 1917, č. 319 ř. z.:

§ 37. Učitel nesmí provozovati vedle svého učitelského úřadu žádné zaměstnání a přijmouti žádné postavení, která odporují vážnosti a důstojnosti jeho učitelského povolání nebo mu mohou překážeti v úplném a přesném plnění jeho služebních povinností nebo by mohla vzbuditi domněnku, že jest předpojat ve výkonu učitelského úřadu.

Bez předchozího schválení služebního úřadu není dovoleno: 1. provozovati soukromou školu nebo soukromý

¹⁾ Soudci, vedl. zaměst. viz: § 1 pragm., § 48 instrukce, cis. pat. 3. V. 1853, č. 81 ř. z., výn. min. sprav. 14. XI. 1859.

vyučovací a vychovávací ústav; 2. provozovati podnik výdělečný; 3. účastniti se některé akciové nebo jiné na zisky vypočítané společnosti jako člen zakládajícího komitétu, představenstva, správní nebo dozorcí rady; 4. udělovati soukromé vyučování žákům vlastního ústavu a přijímati takové žáky na stravu a byt; 5. přijímati nájemce do naturálních bytů k používání příkázaných. Udělené schválení lze kdykoliv odvolati.

Povolení není třeba k bezplatné účasti v řízení podniků, jejichž účelem je výhradně podporovati lidumilné snahy nebo hospodářské poměry veřejných úředníků neb učitelů nebo příslušníků jejich. Podmínky, za kterých lze státním učitelům dovoliti vedlejší zaměstnání na nestátních ústavech, ustanovují se zvláštními předpisy. Každé výdělkové vedlejší zaměstnání buď oznámeno služebnímu úřadu.

7. S výkonem advokacie neslučitelné jest provozování takových zaměstnání, jež přiči se důstojnosti stavu advokátského. Adv. řád; zák. ze dne 6. VII. 1868, č. 96 ž. ř.

8. Živn. inspektor nesmí žádného ž. podniku, továrny nebo dílny, ani na svůj účet, ani jako náměstek provozovati ani zaměstnán býti v podniku takovém jako ředitel výroby, mechanik, dílovedoucí, inženýr atd. § 17 zák. d. 17. VI. 83, č. 117 ř. z.

9. Železniční zřízení st. drah potřebují k provozování živnosti a výdělečných podniků předchozího povolení nadřízeného úřadu železničního a to i tehdy, má-li býti provozován manželkou nebo jeho příslušníkem, bydlicím s ním ve společné domácnosti neb osobou, která jest u něho v služebním poměru. Všecky přihlásky těchto osob jest oznamovati ředitelství st. drah.

Výn. min. žel. 7. IV. 1898, č. 16366; 16. VII. 1920, č. 13218 a 17. VII. 1920, č. 25795. Výn. z. sp. p. 7. VII. 20, č. 15 A—1337, m. č. 203123; § 36 odst. 1 služ. pragm. pro zřízení st. drah.

10. Min. výn. ze dne 22. XI. 97 úředníkům a zřízencům stát. drah zakazuje obchoť ublím; chtěli-li by ho provozovati zaměstnanci drah soukromých, doporučuje se dotázati se předem správy dráhy.

Výn. min. obch. 22. IX. 1915 zakazuje udílení oprávnění k »živnosti« geometra kancelářským oficiantům evidence katastru daně pozemkové. A. 1916, str. 95.

§ 5. Důvody vylučovací.

Byl-li kdo odsouzen pro nějaký zločin vůbec, pro přečin nebo pro přestupek spáchaný ze zjištěnosti nebo

směřující proti veřejné mravopovědnosti, nebo pro přečin v § 486 tr. zák. naznačený, pro podlouductví nebo pro těžký přestupek důchodkový, může se mu odeprítí, aby v živnost nějakou se uvázal, bylo-li by dle zvláštní povahy živnosti, hledíc k osobě podnikatelově a k trestnímu činu jím spáchanému, se obávati, že by jí zle užíval; v této případnosti ani nemůže se dopustiti, aby v živnost se uvázal, pokud vyšetřování trvá.

Zákon d. 17. X. 1919, č. 562 sb. z. a n., o podmíněném odsouzení. § 9 odst. 3. Pokud lhůta zkušební neuplynula, smí býti podána zpráva o podmíněném odsouzení pouze soudu, jiným úřadům však jediné, jde-li o udělení místa ve veřejné službě. Podati zprávu po lhůtě zkušební je dovoleno jediné soudu, zavede-li se trestní řízení proti podmíněně odsouzenému.

Dle § 5 lze vyloučiti ze živnosti jen jsou-li splněny všechny tyto body: a) že jde o živnost takovou, že vůbec jest obava ze zneužití; b) že živnost poskytuje příležitost k stejnému neb podob. trest. skutku v § 5 vypočtenému, pro něž byl opovídatel trestán, a c) že osoba žadatele v čase ucházení se o živnost se zřením k povaze živnosti a tr. činu působí obavu, že živnosti se zle užije. Vyloučení z nástupu živnosti smí se jen tehdy, když podmínky vyloučení uvedené v § 5 se vyskytují všechny najednou. Treba hleděti k polepšení a dalšímu bezvadnému životu po potrestání. Min. vn. 20. V. 91, č. 8194; m. p. 58056 č. 91 sb. norm.

Odsouzení pro některý z činů uvedených v § 5 může tvořiti základ pro existenci vylučujícího důvodu, třebaže

soud v dotyčném rozsudku nebyl zároveň uznal ztrátu živn. oprávnění. — Předpis § 5 je normou rázu živnostensko-policejního, jež chce chrániti obecnost před živnostenskou činností osob, jež svým odsouzením pro určitý trestný čin ve spojení s jich osobností a ohlášenou živností zavdávají důvodný podnět k obavě, že by mohly svého ž. oprávnění zneužiti, a vylučuje osoby ty z nastoupení živnosti na tak dlouho, dokud tato obava trvá, při čemž jest úplně nerozhodno, zda také trvají ještě zákonné trestní následky dotyčeného trestného činu. S. 26. VI. 1922, č. 9056.

Ž. úřad může určitou osobu, jež byla odsouzena pro některý z trest. činů uvedených v § 5, vyloučiti z nástupu živnosti, i když zákonné trestní následky pro-

jitím času neb amnestií pomínuly; není podstatnou vadou řízení, když ž. úřad III. stol. opře existenci vylučovacího důvodu dle § 5 o odsouzení pro jiné trestné činy než úřady stolice I. a II. S. 26. VI. 1922, č. 7650.

Amnestie (z r. 1908) nevztahuje se na vyloučení z nastupování živnosti. B. 8522/11.

Z nastoupení živnosti lze vyloučiti i toho, u něhož pomínuly následky odsouzení pro trestné činy ve sm. zák. d. 15. XI. 1867, č. 131 ř. z. B. 8522/11.

Zamítnouti opověď pro odsouzení dle § 5 lze jen, je-li se zřetelem k povaze živnosti, k osobnosti podnikatele a k povaze spáchaného činu obávati se zneužití živnosti. V pouhém styku se zákazníky nelze shledávat okolnost, která by vyznačovala zvláštní povahu živnosti obchodní od živnosti jiných, pouhé naskytování se příležitosti k činům trestním nemůže býti důvodem pro obavu, že živnosti bude zneužito, o zneužití lze mluvit jen tehdy, když provozování živnosti používá se jako prostředku k účelům nedovoleným. S. 18. IX. 1919, č. 4474, Boh. 182.

Při vyloučení strany z nastoupení živnosti: a) v rozhodnutí musí býti zvláštní druh trest. činu a osobní vlastnosti i poměry vzhledem k povaze živnosti, **jak se jeví v době opovědi**, udány konkrétně, s výtčením jejich

vzájemného vztahu. — B. 11285/16.

b) Jest úřad povinen ex officio, tedy i ku tvrzením stranou předneseným, zjistiti skutečnosti pro posouzení povahy podnikatelsky v tomto směru rozhodné. B. 8293/11.

c) Strana má nárok na zjištění všech rozhodujících okolností skutkové podstaty. B. 8189/11.

d) Zda lze se obávati zneužití, spadá do volného uvážení úřadu. B. 8523/11.

e) Ustanovení § 5 lze užití i vůči náměstkovi. B. 8841/12.

Nadřizovaný úřad nemůže dle § 146 zrušiti rozhodnutí, kterým vyslovilo se podle úplné úřadu známé skutkové podstaty, že se zřením k povaze živnosti, osobě podnikatele a tr. činu není obávati se zneužití. B. 8468/11.

Pojem přestupků a přečinů proti veřej. mravnosti (§ 5. ž. ř.) jest vykládati přesně dle tr. zák. S. 29 V. 12, č. 6534.

Pod § 5 spadají i trestné činy, jichž skutková podstata teprve novelou z r. 1907 byla popsána. Úřad má v každém jednotlivém případě zkoušeti, zda čin trestný, pro který nastalo odsouzení, spáchan byl ze ziskuchtivosti. Předražování jest činem tr. spáchaným ze ziskuchtivosti. S. 15. X. 18, č. 13373, A. 201.

Přestupek koupě podezřelých věcí patří mezi delikty, spáchané ze ziskuchtivosti. B. 5437/07.

Úřad může odnití ž. I., byl-li živnostník odsouzen pro přestupek § 11 č. 3 zákona o potravinách. B. 11791/17.

§ 6. Bylo-li někomu náležet zem soudcovským neb administrativním zakázáno provozovati živnost nějakou, nemůže se mu povolití, aby uvázal se v živnost jinou, jejímž provozováním zmařen by byl účel nálezu onoho.

Byl-li kdo odsouzen nálezem soudcovským, jest vyloučení účinným; jen dotud, dokud zákonné následky trestu trvají; stalo-li se to nálezem administrativním politický úřad zemský může zrušiti vyloučení takovýchto osob hledě k jich pozdějšímu delšímu bezúhonnému chování.

Kdo byl soudním výrokem vyloučen z práva k nastoupení živnosti, nemůže ani po vypršení zákonných následků trestu nastoupiti živnost, jež by zmařila účel výroku. Zem. pol. úřad může však v takovém případě vyloučení zrušiti. B. 8489/11.

§ 7. Svazek obecní.

Chc-li kdo v nějakou živnost se uvázati, není třeba, aby přijat byl do svazku té obce, ve které živnost chce provozovati, aniž mění se tím co na příslušnosti obecní.

§ 8. Cizinci.

Cizinci, prokázavše formálnou recipocitu se strany státu, k němuž náležejí, na roveň postaveni jsou tuzemcům co do nastoupení a provozování živnosti nějaké.

Jestliže by recipocity nemohli prokázati, potřebují formálního dovolení od politického úřadu zemského.

Smlouvy obchodní níže; ev. změny viz v dodatcích. Tomu, co nařizeno v § 29 o. z. o., že totiž cizozemci, uvázavše se v živnost nějakou, k již provozování řádné usedlosti v zemi potřebí jest, nabývají občanství státního, moc a platnost se odjímá. Cís. nař. 27. IV. 1860, č. 108 ř. z.

§ 33 obě z.: Cizincům příslušejí vůbec stejná občanská práva a povinnosti jako tuzemcům, nevyžaduje-li se výslovně k požívání těchto práv vlastnost státního občana.

Rovněž musí cizinci, aby požívali stejného práva s tuzemci, v pochybnosti prokázati, že stát, jemuž přísluší, zachází se zdejšími státními občany jako se svými vzhledem k právu, o něž se jedná.

Reciprocita: Vým. m. o. 18. VII. 1919, č. 6935; z. sp. p. P. 29. VIII. 19, č. 15 A. 112/4-258.652:

Při nastupování a provozování živnosti, dále při zakládání nebo provozování akciových společností neb jiných asociací s povahou právnické osoby, podnikajících výdělečnou činnost na území republiky československé nebudíž až na další opatření od příslušníků států, vzniklých na půdě bývalé monarchie rakousko-uherské, požadován průkaz formální reciprocit, nýbrž budíž s nimi v uvedených případech nakládáno jako s příslušníky republiky československé. — To platí zejména o státních příslušnicích německorakouských, ježto výnosem stát. úřadu pro obchod, průmysl, živnosti a stavby v Německém Rakousku z března 1919 stejné nakládání s příslušníky našeho státu při nastupování živnosti a podniků výdělečných bylo zaručeno. — Tim ovšem není dotčen požadavek ostatních náležitostí, předepsaných čís. nař. ze dne 29. XI. 1865, číslo 127 ř. z., pro předchozí uznání právního trvání společností akciových a společností komanditních na akcie, a pro výslovné připsuštění společností řečených ve smyslu čl. II. uved. čís. nařízení.

Ob. z. sp. p. P. 28. V. 23, č. 15 B.-2986/8 ai 22; č. 98101: Dle sdělení zem. fin. ředitelství v Praze ze dne 9. I. 1923, č. XI-864/1 ai 22 a dále ze dne 23. II. 1923, č. XI-182/4 ai 23 mívají mnozí cizinci, jmenovitě t. zv. »Bosňáci« a Rumuni, kteří opovídají u politických úřadů I. stolice svobodné živnosti, ponejvíce však živnost trhovickou a jejich opovědi vydáním živnostenských listů jsou příslušnými úřady vzaty na vědomí pozornosti finančních úřadů, pokud jde o vymáhání předepsaných daní, takže státní pokladně vchází značná újma na daních a to proto, že uvedení cizinci udávají svá bydliště buď přechodná, jako v hotelích, hostincích a p. aneb nepřesná a nesprávná, někdy i fingovaná, čímž jich kontrola jest buď znemožněna neb značně stížena. — Tamnímu úřadu se proto ukládá, aby předem než vezme na vědomí opověď živnosti učiněnou příslušníkem cizího státu, po každé bedlivě zkoumal, není-li jeho bydliště udáno nepřesně neb nesprávně aneb nejde-li snad o bydliště přechodné neb fingované. — V případě, že by podobné okolnosti byly zjištěny, nebudíž vzata opověď na vědomí a budíž vzat zřetel jedině na takové cizí státní příslušníky, kteří uvedli stálé bydliště a vyhovují i jinak v každém směru ustanovením živn. řádu, obzvláště též §u 8.

Srbsko-Horvatsko-Slovinsko. Vlád. nař. ze dne 19. XI. 1920, č. 629 sb. z. a n., kterým se uvádí v platnost smlouva o prozatímní úpravě styků mezi ČSR. a král. S. H. S.

Čl. 4. Smluvní strany usnadní obchodníkům a průmyslníkům volný vstup do území druhé smluvní strany, aby mohli vyřizovati své záležitosti: nákupu a prodeje zboží, dopravy, pojištění, ukládání do skladů až do další dopravy do území jedné nebo druhé strany, při čemž budou požívatí na území jedné i druhé strany právní ochrany jako tuzemci. V příčině provozování svých obchodů budou požívatí všech práv i výhod, jichž požívali nebo budou požívatí i občané kteréhokoliv jiného státu.

K čl. 4.: 1. Nutno rozuměti tak, že státním příslušníkům jedné nebo druhé strany nebude lze upírati právo, aby provozovali své obchody za stejných podmínek, jako se to priznává příslušníkům jiných států. To však předpokládá vždy stejný postup obou smluvních stran vůči dotčeným příslušníkům jedné neb druhé strany.

2. Obchodníci, průmyslníci a živnostníci mohou cestovati sami a vyslati své zástupce, jednatele a zmocněnce, již mohou s sebou nositi i vzorky zboží, nikoli však zboží samo. V území druhé smluvní strany nebudou podrobeni žádným daním, když dokáží řádnou legitimaci, dle přiloženého vzoru vyhotovenou, že platí daně ze svých závodů ve své zemi, a když uzavírají koupě a prodeje s obchodníky, průmyslníky a živnostníky, kteří obchodují s dotčeným zbožím a mají své provozovny. Celní řízení u vzorků bude stejné, jako se priznává kterémukoliv jinému státu.

Tímto článkem jest zabezpečena reciprocita co do nastupování a provozování živnosti. M. o. 26. II. 1921, č. 48153. Ob. z. sp. pol. v Praze 18. III. 1921, č. 15 A-483/82.073.

Příslušníci S. H. S., kteří opovídají živnost zde, u nichž třeba zjistiti zachovalost, buďte poukazováni na příslušné S. H. S. konsuláty v ČSR. M. o. 21. VII. 1922, č. 4730.

Obchodní a dopravní smlouva s Francií. Nař. vl. ze dne 14. II. 1921, č. 177 sb. z. a n.

Polsko. Vým. min. obch. 30. X. 1920, č. 40.229, m. p., 2. XI. 20, č. 15A-2119/20 — 321.480: Dle výnosu polsk. min. věcí zahran. č. 11703 A. V. 5710 z r. 1919 a polského min. průmyslu a obchodu ve Varšavě ze dne 30. VII. 1920 J. A. G. 14214 jsou příslušníci ČSR. na roveň postaveni příslušníkům polského státu co do nastoupení a provozování všech živností v polském státu a že není v této příčině žádných zvláštních právních omezení, která by platila jen pro cizince

po případě pro příslušníky ČSR., nikoliv však také pro příslušníky polského státu. Tím jest podán průkaz formální reciprocity dle § 8. z. ř. pokud jde o příslušníky polského státu.

Obchodní smlouva s Rumunskem ze dne 23. dubna 1921 (vyhlášena vl. nař. ze dne 10. XI. 1921 č. 402 sb. z. a n.)

Cl. 1. Příslušníci, čluny, lodí a zboží, produkty průmyslové a zemědělské každé ze smluvních stran budou požívati na území strany druhé výsad, svobod neb jakýchkoliv výhod, propůjčených státu požívajícímu nejvyšších výhod. — Ustanoveními této smlouvy nejsou ovšem nijak dotčeny zvláštní zákony, nařízení a předpisy, týkající se obchodu, průmyslu, policie, obecné bezpečnosti a výkonu některých živností a remesel, které všeobecně platí nebo budou platiti na území smluvních stran pro všechny cizince.⁴⁾

Cl. 11. Akciové společnosti, jakož i ostatní společnosti obchodní, průmyslové nebo finanční, včetně společností pojišťovacích, jež jsou zřízeny na území jedné smluvní strany podle příslušných zákonů a jež na tom území mají své sídlo, podřídí-li se zákonům druhé země, mohou se usaditi na jejím území a provozovati tam svůj obchod nebo svoji živnost, vyjma odvětví obchodu a průmyslu, která by pro svůj všeobecně prospěšný ráz byla podrobena zvláštním omezením platným pro všechny státy. Společnosti nahoře vyjmenované budou míti snadný a volný přístup ke všem soudům obou států..

Cl. 12. Obchodníci, továrníci a jiní živnostníci jednoho z obou států, kteří prokáží předložením živnostenské legitimace, vydané příslušnými úřady svého státu, že jsou tam oprávněni provozovati svůj obchod nebo svoji živnost a že tam platí zákonitě daně a poplatky, mají právo buď osobně nebo svými cestujícími uzavírat koupě na území druhé smluvní strany u obchodníků neb výrobců neb ve veřejných prodejnách. Mohou také přijímatí objednávký, i podle vzorků, u obchodníků nebo jiných osob, které ve svém obchodě neb ve své živnosti používají zboží těmito vzorky zastoupeného. V žádném z obou států nebudou povinni platiti z tohoto důvodu zvláštní poplatky.

Rumunští a českoslovenští obchodní cestující, mají-li živnostenskou legitimaci, vydanou úřady svého státu, jsou vzájemně oprávněni míti sebou vzorky neb modely, nikoliv však zboží. Tato legitimace budiž zhotovena podle vzoru B.

⁴⁾ Dlužno tedy rum. příslušníky u nás bez průkazu reciprocity k provozování živnosti připouštěti. M. o. 14. IX. 22, č. 34333; z. sp. p. P. 15 A. 997/337.432.

Smluvní strany si oznámí vzájemně, které úřady jsou pověřeny vydávati legitimace, jakož i kterými předpisy jest se cestujícím při provozování jejich obchodu řídití.

Příloha B.:

(Příloha tato jest obdobná příloze G. u hospodářské dohody s Německou říší u § 59e). Pozn. vyd.)

Italie. Vým. m. o. 23. června 1922 č. 31572; m. p. 22. XII. 22, č. 15 A 1908, č. z. sp. p. 468.145:

Cl. 1. obchodní a plavební smlouvy mezi RČS. a král. italským ze dne 23. III. 1921 ustanovuje:

Mezi příslušníky obou vysokých smluvních stran bude úplná a naprosto svoboda obchodu a plavby a budou se moci usazovati svobodně na území druhé vysoké smluvní strany. Příslušníci italské v Československu a českoslovenští v Itálii, usadí-li se v přístavech, městech neb v jakémkoliv místě jmenovaných území trvale nebo dočasně, nebudou podroběni z důvodu svého obchodu nebo své živnosti jiným neb vyšším daním, poplatkům, taxám nebo dávkám at jakýchkoliv pojmenovaným, než jsou podroběni příslušníci vlastní, a práv, výsad, osvobození, imunit, jakož i jiných výhod jakýchkoliv, jichž budou požívati příslušníci jedné z vysokých smluvních stran v obchodu a živnosti, budou stejně i požívati i příslušníci druhé vysoké smluvní strany. Ustanoveními tohoto článku neruší se nikterak zákony nařízení a zvláštní opatření týkající se obchodu, živnosti a policie, která platí na území každé z obou vysokých smluvních stran a jimž jsou podříděni a příslušníci kteréhokoliv jiného státu. Zásady, že příslušníci druhé strany, kteří provozují živnost neb obchod, budou, pokud jde o placení daní, postaveni úplně na roveň s příslušníky vlastními, bude užito stejně, pokud jde o stanovy korporací nebo jiné místní předpisy, v místech, kde snad ještě platí. Těto zásady však bude moci býti použito jen tehdy, budou-li splněny veškeré podmínky, vyžadované zákony každé z vysokých smluvních stran k oprávnění provozovati živnost. — Dle čl. 8. téže smlouvy zavazují se smluvní strany, že poskytnou druhé straně ve všem co se týče provozování obchodu a živnosti, veškeré výhody a svobody, jež jedna z nich poskytla nebo poskytne některé třetí mocnosti. Máme tedy s Itálií zajištěnu reciprocitu smluvně. — Jelikož smlouva s Itálií byla nařízením vlády ze dne 9. ledna 1922, č. 4. sb. z. a n. prozatímně na základě zmocňovacích zákonů v platnost uvedena, dlužno již nyní připouštěti italské příslušníky k provozování živnosti bez průkazu reciprocity.

Rakousko. Čl. 228. mír. smlouvy St. Germainské ze dne 10. září 1919 č. 507 sb. z. a n. Rakousko se zavazuje:

a) že nebude ukládati příslušníkům mocností spojených a sdružených žádných vylučujících výmínek, pokud jde o provozování živnosti, povolání, obchodu a průmyslu, které by zároveň neplatily pro všechny cizozemce bez výjimky.

b) že nepodřídí příslušníkům mocností spojených a sdružených nijakému řádu neb omezení, pokud jde o práva naznačená v odstavci a), jež by mohly přímo neb nepřímo odporovat ustanovením řečeného odstavce anebo jež by byly jiné neb méně příznivé než ty, které se vztahují na příslušníky národa požívajícího největších výhod. . . .

Vyhl. vlády ze dne 25. II. 1921, č. 83 Sb. z. a n.:

Společnosti s r. o., jež mají své sídlo v území republiky Rakouské, jsou co do právní polohy společnostmi druhu naznačeného v zák. ze dne 6. III. 1906, č. 58 ř. z. — Československé společnosti s r. o. smějí na základě vzájemnosti v Rakousku zřizovati závody k provozování svých obchodů. —

Obchodní dohoda s Rakouskem č. 14 sb. z. a n. z r. 1923; (nabyta působnosti dne 14. XI. 1922).

Čl. I. S příslušníky, loďmi a zbožím, plodinami a průmyslovými výrobky jedné smluvní strany nebude na území druhé strany nepříznivěji nakládáno než s příslušníky, loďmi, plodinami a průmyslovými výrobky třetího státu. —

Předchozí ustanovení nedotýká se zvláštních zákonů, nařízení a předpisů, které jsou nebo budou vydány v záležitostech obchodu, živnosti, policie a všeobecné bezpečnosti a vztahují se všeobecně na veškeré cizince.

Čl. II. S příslušníky smluvních stran nebudíž navzájem, pokud se týče nastupování a provozování obchodů a živností nepříznivěji nakládáno než s příslušníky kteréhokoli státu jeho.

Při návštěvě trhů a veletrhů budíž s příslušníky druhé strany nakládáno právě tak jako s příslušníky vlastními, pokud se oni prokážou legitimací vyhotovenou dle přípojeného vzoru (příloha A) úřady státu, jemuž náleží. — Předchozí ustanovení nevztahují se na živnost lékárnickou, na činnost obchodních dohodců (sensálů) a na provozování živností kočovných, včetně podomního obchodu. . . .

Čl. III. Akciové společnosti, které byly před 28. říjnem 1918 se sídlem v jednom z obou státních území zřízeny a již před tímto dnem v území druhého státu obchody pravidelně provozovaly, jsou povinny během tří měsíců po tom, co tato dohoda nabude působnosti, zažádati u příslušného úřadu dru-

hého státu, pokud žádosti takové již nepodaly, o připuštění ku provozování obchodu nebo v téže lhůtě provozování obchodu v tomto státě zastaviti. Dokud nebudou žádosti vyřízeny, mohou dotyčné společnosti provozovati obchody v dosavadním rozsahu na základě dřívějšího oprávnění. Společnosti tyto mají zaplatiti admisioní poplatek pouze ze zvýšení svého akciového a obligačního kapitálu, provedeného po 28. říjnu 1918. Jejich obchodní provoz podléhá všeobecným předpisům, platným v dotyčném státním území, pro všechny ostatní cizozemské podniky stejného druhu.

Ustanovení předchozího odstavce neplatí pro banky a pojišťovací společnosti.

Připuštění akciových a jiných obchodních nebo průmyslových společností (vyjma banky a pojišťovací společnosti), které v území jedné strany jsou po právu zřízeny a chtějí svůj obchodní provoz po nabytí působnosti této dohody na území druhé strany rozšířiti a potřebují k tomu zvláštního připuštění, řídí se dle zákonů a nařízení v dotyčném státním území platných; společnosti takové mají však v tomto i v každém jiném směru požívatí stejných práv jako právně uznané společnosti kteréhokoli jiného státu.

Čl. IV. Živnostenská oprávnění nabytá před působností této obchodní dohody a dosud nezaniklá trvají na dále.

Měl-li některý živnostenský závod, nacházející se na území jedné strany, před 28. říjnem 1918 na území druhé strany vedlejší závod nebo sklad, má do tří měsíců po nabytí působnosti této smlouvy zažádati pro tyto pobočné závody o vystavení živnostenského listu, u živností koncesovaných o udělení potřebné koncese. Vystavení živnostenského listu nebo koncese nebude v tomto případě odepřeno, nebyl-li předmět podniku změněn také nebude vymáháno splnění požadavků, jež se prokazují při zřízení nového závodu, a placení poplatků, jež se při novém zřízení mají platiti.

Čl. X. Kupci, továrníci a jiní živnostníci, kteří předložili živnostenský list legitimací, vydaný příslušným úřadem domovské země, na důkaz toho, že jsou ve státě, ve kterém bydlí, oprávněni k provozu obchodu a živnosti a tamtéž platí zákonné daně a dávky, budou oprávněni na území druhé smluvní strany osobně neb cestujícími, kteří jsou v jejich službách, nakupovati zboží u kupců nebo v otevřených prodejních místnostech, nebo u osob zboží vyrábějících nebo sbíratí zakázky u kupeců neb jiných osob, v jejichž živnostenském závodě upotřebuje se zboží nabízeného druhu, aniž by za to musili platiti další daně nebo dávky.

Živnostenským legitimacním listem opatření kupci nebo živnostníci a v jejich službách jsoucí obchodní cestující směji sice míti sebou vzorky, ne však zboží.

Živnostenské legitimacní listy budou vyhotovovány dle vzorce, uvedeného v příloze B.¹⁾ K vyhotovení jich příslušny jsou živnostenské úřady I. stolice. Každé ze smluvních stran je ponecháno na vůli vybíratí dle vlastního uznání mírný poplatek za vyhotovení.

Živnostenským legitimacním listem opatření kupci nebo živnostníci (obchodní cestující) nesmějí pro jiné kupce neb živnostníky, než kteří jsou v listu jmenováni, ani obchody uzavíratí ani zprostředkovatí. Směji pouze cestující zakázky na zboží hledatí a koupě uzavíratí.

Ohledně formalit všeho druhu, kterým takoví kupci nebo živnostníci (obchodní cestující) na územích smluvních stran jsou podrobeni, zajišťují si obě strany úpravu, jež nebude neříznivější než ona, která kterémukoli jinému národu bude příznána.

Vzorky o l obchodních cestujících sebou vzaté neb jim napřed neb za nimi poslané, clu jinak podléhající, sprostují se oběma stranami poplatků příchoďních i odchodních, prokázeli se totožnost při dovozu a při opětném vývozu, který se má státi během přiměřené lhůty u téhož nebo jiného celního úřadu, při čemž označení totožnosti, připojená v zemi domovské, budou na území druhé smluvní strany uznávána.

Opětný vývoz vzorků musí v obou zemích při dovozu býti zaručen složením cla nebo zajištěním.

Obchodní cestující nemusí vycelení osobně býti přítomni. Někdo může předložiti živnostenský legitimacní list prostřednictvím jiné osoby.

Závěrečný protokol. K čl. II. smlouvy.

Abý ulehčeno bylo provádění předpisů o nastoupení a provozování živností cizinci, platných v obou státech a spočívajících na základě formální reciprocity, prohlašují obě strany, že budou připouštětí navzájem své*) státní příslušníky k nastoupení a k provozování obchodů a živností za stejných podmínek, jako příslušníky státní. Ustanovení čl. I., odst. 2. této dohody zůstává tímto nedotčeno.

Vyhotovení legitimace potřebné dle odstavce 2. článku II., děje se příslušným živnostenským úřadem prvé stolice.

Ustanovení odstavce 7., článku II., nevylučují vybírání poplatků za připuštění obchodní společnosti, společenstev a

¹⁾ Neotiskujeme, jest v podstatě totožna v přil. G. u smlouvy s Německem za § 59e otisknuté.

*) Něm. text: die gegenseitigen Staatsangehörigen.

podobných sdružení jednoho z obou smluvních států k provozování obchodů na území státu druhého, pokud také od stejných společností tuzemských požadují se při jich utvoření povolení nebo připuštění k provozování obchodů poplatky poměrně stejné výše.

Čl. 211. mírové smlouvy s Maďarskem ze dne 4. června 1920 (Trianon), č. 102 Sb. z. a n., z r. 1922: Maďarsko se zavazuje, a) že nebude ukládati příslušníkům mocností spojených a sdružených žádných vylučujících výminek, pokud jde o provozování živností povolání obchoďu a průmyslu, které by zároveň neplatily pro všechny cizozemce bez výjimky; b) že nepodřídí příslušníkům mocností spojených a sdružených nijakému řádu neb omezení, pokud jde o práva naznačená v odstavci a), jež by mohly přímo neb nepřímou odporovatí ustanovením řečeného odstavce anebo, jež by byly jiné neb méně příznivé než ty, které se vztahují na příslušníky národa požívajícího největších výhod . . .

Vyhlaška min. obch., fin., sprav., veř. prací a vn. ze dne 12. X. 1920, č. 580 sb. z. a n. o úmluvě mezi vládami RČS. a Rep. Rakouské o způsobu, jak nakládati po stránce právní s podniky výrobními a dopravními.

Čl. I. Rakouská vláda bere na vědomí, že v RČS. byly vydány následující zákony, jež mají za účel upravití otázku sídel a hospodářských vedení čsl. výrob. a doprav. podniků způsobem, jenž odpovídá změněvým státotvorným poměrům a to: 1. Zákon ze dne 15. VII. 1919, č. 417 Sb. z. a n., o vstupu čsl. státu v záruční (garanění) poměr u místních drah garantovaných státem; 2. zák. ze dne 11. XII. 1919, č. 12 Sb. z. a n. ex 1920, o podnicích, které mají sídlo mimo území čsl. státu.

Čl. II. Čsl. vláda prohlašuje, že zák. ze dne 11. XII. 1919, č. 12 Sb. z. a n. ex 1920, bude užíváno jen, pokud podniky v něm jmenované v území ČSR. provozují výrobu nebo dopravu. Jakákoliv výrobní nebo dopravní činnost v území RR. jest za použití tohoto zákona zásadně vyloučena. S obou stran se však uznává, že vedlejší závody výrobních a dopravních podniků, jež nacházejí se v RČS. (na př. zemědělské pachtý cukrovarů a pod.) nebudou čsl. vládě bez úmy ustanovení čl. III. překážeti, aby žálala přeložení sídla celého podniku do RČS., právě tak iako nemohou býti stejné vedlejší závody rak. podniku v RČS. důvodem, aby bylo žádáno přenesení sídla nebo rozdělení podniku. Jestliže společnost přerušující sídlo podrží v RR. provozovnu, musí při svém odchodu zjistiiti část svého jmění a úložek (reserv.) připadající na tuto provozovnu. Čsl. vláda prohlašuje, že použije zákona ze dne

11. XII. 1919, č. 12 Sb. z. a n. ex 1920, vůči RR. jen ohledně takových výr. a dopr. podniků, které jsou v době podpisu této úmluvy v území RCS. a mají sídlo v území RR.

Čl. III. V případech, kde dle povahy věci úkáže se vhodným rozdělití společnost, jež provozuje v obou státních územích výrobu či dopravu, na dvě nebo více společností, budou jakékoliv transakce uznané potřebnými a účelnými k provedení rozluky oběma státy v každém směru podporovány a nebude jim bráněno žádnými vládními opatřeními, zejména ne opatřeními finančně-právního rázu. Při této příležitosti budou jmění i úložky (reservy) společenské rozděleny mezi nové dílčí společnosti.

Čl. IV. Případné rozklady proti postupu jedné ze smluvních vlád, jenž dle mínění druhé vlády neodpovídá zásadám této úmluvy, budou s největším urychlením vzájemně sdělovány, aby byly cestou dohody vyřizovány. Takovými rozklady nebude zdržováno provedení přeložení sídla, resp. rozdělení podniku...

Německo. Mírová smlouva ze dne 28. VI. 1919, č. 217 sb. z. a n. z r. 1921, čl. 276. (M. o. 11. XII. 1919, č. 6892, m. p. 24. XII. 19, č. 15 A. 112/13, č. 384.819):

»Německo se zavazuje: a) že nebude ukládati příslušníkům mocností spojených a přidružených žádných vylučujících výminek, pokud jde o provozování řemesel, živností, obchodu a průmyslu, které by zároveň neplatily pro všechny cizozemce bez výjimky; b) že nepodřídí příslušníků mocností spojených a přidružených nijakému řádu neb omezení, pokud jde o práva, uvedená a) v odstavci a), jež by mohly přímo neb nepřímo porušit ustanovení zmíněného odstavce anebo jež by byly jiné neb méně příznivé než ony, jež se vztahují na příslušníky národa, požívajícího největších výhod; c) že nepodřídí příslušníkům mocností spojených neb přidružených, jejich statků, práv a zájmových účastenství, počítaje k nim i společnosti a sdružení, v nichž jsou zúčastněni, nižším poplátkům, dávkám a daním přímým neb nepřímým, jež by byly jiné neb vyšší než daně a dávky, jež jsou neb budou uloženy vlastním příslušníkům nebo jejich statkům, právům neb zájmovým účastenstvím; d) že nebude ukládati příslušníkům kterékoliv mocnosti spojené neb přidružené nižšího omezení, které by se nebylo vztahovalo dne 1. července 1914 na příslušníky těchto mocností, leda že by totéž omezení stejně uložilo svým vlastním příslušníkům.« —

Na základě toho lze konstatovati, že požadavek (který jest zdůrazněn v oběž. z. spr. pol. ze dne 8. II. 1919, č. 15 A

112/27.437, a ze dne 29. VIII. 1919, č. 15 A 112/4 č. 258.652), ve příčině nastoupení živnosti na území Čsl. republiky příslušníky států sousedních jest ohledně průkazu formální reciprocity, pokud jde o Německo, splněn a že dle toho dlužno hleděti na žádosti týkající se zájmů říšskoněmeckých příslušníků u nás. [Viz str. 72.]

Příslušníci německé říše jsou tedy na roveň postaveni tuzemcům co do nastoupení a provozování živnosti nějaké, aniž by potřebovali prokazovati formálnou recipocitu.

Hospodářská dohoda s Německem ze dne 29. června 1920, č. 359 sb. z. a n. z r. 1922:

Čl. X. Nehledíc k úlevám v t. zv. drobném pohraničním styku nebude čsl. vláda až do uzavření obchodní smlouvy mezi oběma státy s německými příslušníky, pokud jde o výši, zajištění a vybírání dávek vývozních a dovozních, o obchod dovozní, vývozní a průvozní a o ustanovení o dovozu, vývozu a průvozu a o spotřební dávky a vnitřní daně, o provozování obchodů, živností, průmyslu a zemědělství a o nabývání a držbu movitého a nemovitého majetku, nakládati hůře než s příslušníky jiného cizího státu.

Akciové a jiné obchodní, průmyslové nebo finanční i pojišťovací společnosti, které mají sídlo v území jedné strany a jsou právně podle jejich zákonů zřízeny, budou také v území druhé strany, šetří-li příslušných zákonů a nařízení tam platných, oprávněny uplatňovati veškerá svá práva a zvláště vésti spory před soudy jako žalobkyně nebo žalované.

Pokud jde o připuštění k provozování obchodu na územích druhé strany, platí tamní zákonná a reglementární ustanovení. Ony společnosti však, které provozují obchody v ČSR, na základě připuštění dřívější vlády bývalé monarchie, mají, pokud žádosti takové již nepodaly, do 6 měsíců po tom co tato dohoda nabude účinnosti, znova zažádati o připuštění k provozování obchodů u příslušného úřadu v ČSR, nebo v téže lhůtě provozování obchodů v ČSR, zanechat. Dokud nebudou tyto žádosti vyřízeny, mohou dotyčné společnosti v ČSR provozovati obchody na základě dřívějších oprávnění v dosavadním rozsahu. Budou-li znova připuštěny, nebude na nich žádán admissní poplatek z oně částky akciového, vkladového a obligačního kapitálu, ze které státní poplatek za provozování oněch společností na území ČSR již byl zaplacen.

Pokud německá vláda, máje zřehi na to, že byl založen Československý stát, překročí z hlediska vzniklých nových států k nové úpravě poměrů společností rakouských a uherských se sídlem ve staré rakousko-uherské monarchii, které byly dříve v Německu k provozování obchodu připuštěny, nestane

se tato úprava nikterak nepříznivěji, než jak shora smlouveno.

Se společnostmi jmenovanými ve druhém odstavci tohoto článku, nebude v obou státech po stránce objektivně právní zacházeno hůře, než s právně uznanými společnostmi stejného druhu kterékoliv třetí země. Toto ustanovení netýče se rozhodnutí, která se dějí na základě státní povinnosti koncesní nebo ve správních věcech volného uvážení. (Ujednání tato uvedena byla zatímně v platnost nař. vl. ČSR. ze dne 9. září 1921. č. 350 sb. z. a n. Dne 12. září 1922 byl sepsán v Praze protokol o výměně listin ratifikačních, čímž ujednání tato nabyla mezinárodní působnosti.)

Cizí podniky. Zákon ze dne 11. prosince 1919, č. 12 sb. z. a n. z r. 1920. o podnicích, které mají sídlo mimo území československého státu. Vyhlášen 10. I. 1920.

§ 1. Podniky, které provozují výrobu nebo dopravu v území československého státu, mají však sídlo (hlavní závod) mimo toto území, jsou povinny, vyzve-li je k tomu ministr, do jehož oboru působnosti podle předmětu svého provozování náleží. přeložiti sídlo (hlavní závod) a hospodářské vedení do oblasti státu československého.

Ministr může, shledá-li toho potřebu, ustanoviti, že přeložení sídla (hlavního závodu) a hospodářského vedení má se státi do určité lhůty nebo do určitého místa.

Vyzvání ministrovo nahraňuje schválení cizího státu, jehož po zákonu vyhledává změna stanov ve příčině přesídlení podniku. Vyzvané podniky nemusí se domáhati připuštění k provozování obchodů v tuzemsku, jehož podle zákonných ustanovení bylo by zapotřebí, a jsou vůbec sprostěny povinnosti, jež po zákonu mají splniti podniky cizozemské, aby mohly obchody v tuzemsku provozovati.

Předpisy o opovědích zůstávají v platnosti.

§ 2. Podnikům, které vyzvání v § 1 uvedeném v dané lhůtě nevyhoví, může ministr zakázati provozování výroby, dopravy neb obchodů vůbec na území československého státu.

§ 3. Zákon tento nabývá účinnosti dnem vyhlášení. Jeho provedení ukládá se ministru obchodu, financí, spravedlnosti, veřejných prací, železnic a vnitra.

Nař. vlády ČSR. ze dne 13. IX. 1920. č. 532 Sb. z. a n. kterým se stanoví, pokud mohou cizozemské akc. společnosti peněžní býti připuštěny k provozování obchodů v tuzemsku.

§ 1. Cizozemským akc. společnostem není volno, pokud státními smlouvami nebude jinak ustanoveno, v oblasti

státu československého pod vlastní firmou peněžní a bankovní obchody po živnostensku provozovati a odbočky zřizovati. Za cizozemské považovati sluší všechny společnosti, které mají sídlo mimo obvod československého státu.

§ 2. (Stanovil lhůtu k přihlášce do 22. X. 1920 a podminky.)

§ 6. Přípuštění k provozování obchodů v tuzemsku vztahuje se na všechna obchodní oprávnění, která společnostmi přináležela dle stanov dne 28. X. 1918 platných, vlivajíc tato práva: a) právo zřizovati nové pobočné ústavy v oblasti státu československého, b) právo přijímati vklady na vkladní knížky, c) právo obchodovati zbožím. Po dobu omezení obchodu valutami a devisami může min. fin. společnosti zakázáno býti sprostředkování platů do ciziny, resp. obchod valutami a devisami.

§ 8. Státní správa může na určitý čas povolití společností, které dle svých stanov jsou oprávněny obchodovati zbožím a obchod tento v oblasti státu československého skutečně provozují, další provozování tuzemského velkoobchodu zbožím na cizí účet.

§ 12. Pokud v tomto nařízení jiného není stanoveno, platí pro společnosti dle předpisů tohoto nařízení k živn. provozování připuštěné obdobně ustanovení cis. nař. ze dne 29. IX. 1865, č. 127 ř. z., jakož i ustanovení uh. zák. čl. XXXVII z r. 1875 a čl. XXXVI z r. 1876.

§ 13. Tuzemské pobočky cizozemských akciových společností, bankovní a peněžní obchody provozující, podléhají doзору ministerstva financí, které dozor ten může vykonávati svým bankovním referentem i zvláštními komisaři. K úhradě útrat se všeobecným i zvláštním státním dozorem spojených přispívají společnosti ty ročním paušálním penězem, který ministerstvo financí určí.

Cizozemci ve sm. § 8 jsou pouze ti, kdož náležejí jinému státnímu svazku, a nikoliv, kdo vůbec toho času nemají stát. občanství. — Bylo-li cizozemci uděleno

živn. oprávnění dle § 8 (odst. 1), nemůže mu býti odňato proto, že se svého stát. občanství vzdal, nezískav nového. B. 11950/17.

§ 9. Provozování několika živností touž dobou.

Jedna a táž osoba může zároveň provozovati několik živností, vyhoví-li požadavkům zákonným.

Výjimky viz: a) u sprostř. služeb (§ 21c); b) host. a výčepy lihovin § 19; c) § 3 nař. o nabízení služeb na místech neverf., nař. 3. VII. 12, č. 134 ř. z.; d) zastavárny § 2 zák. 23. III. 85, č. 48 ř. z.; e) reklamace dopravného, § 5 nař. 4. III. 14, č. 56 ř. z.; f) pod. obchod a trhovství a stabilní živnost i nař. 23. XII. 81, č. 2 ř. z. ex 82.

Majitel řemeslné živnosti může v témže místě býti současně i náměstkem v živnosti téhož druhu. B. 9548/96.

V téže provozovně mohou býti dvě i více samostatných živností téhož druhu a různých osob zcela samostatných, každý živnostník musí

ji na své jméno opovědět i a splnit podmínky pro nastupování živnosti předepsané. Zevní označení nesmí však zaváděti podnět k domněnce, že jde o společnost, které zde není. JOKP-20, str. 21-II.

§ 10. Provozování živností v okrese pohraničním.

Živnosti, které zabývají se věcmi kontrole podrobenými, mohou v okrese pohraničním i přistě provozovány býti jen za podmínek, finančními zákony předepsaných.

B. Ustanovení zvláštní.

a) v příčině svobodných živností.

§ 11. Kdo není vyloučen předchozími předpisy hlavy II., jest oprávněn samostatně provozovati každou živnost svobodnou.

Podnikatel však dříve než počne provozovati živnost, zavázán jest opovědět to úřadu.

Forma opovědi § 12, 107 a 144 ř. z. — § 63; tresty § 132, 141, 144; převod živnosti § 56. Kolkování opovědi viz zvláštní stať ku konci.

§ 67 nař. ze dne 28. VII. 1921, č. 269 sb. z. a n. o provedení branného zákona. Kontrola, zdali byla splněna odvodní povinnost. U mužů, kteří překročili 20. rok věku a: a) mění své domovské právo; b) žádají za živnostenskou koncesi neb živnostenský list; c) za legitimaci listinu a pod.; d) za cestovní pas; e) za ustanovení ve veřejné službě (§ 4) jest úřad, dříve než o zá-

dosti rozhodne neb návrh učiní, povinen přesvědčiti se, zdali a jakým způsobem žadatel splnil odvodní povinnost. Nevyhověl-li žadatel své odvodní povinnosti podle bran. zák., budíž ihned zavedeno další řízení, po případě budíž učiněno oznámení domovskému politickému úřadu I. stolice.

Z důvodové zprávy k ř. z. r. 1859: Při těchto (svob.) živnostech jest opověď formou nastoupení. Má k ní dojiti před počtím provozování. Tím vyhově se požadavkům evidencím pro účely živnostensko-policejní, berní a statistické. Jíti dále a požadovati, aby strana vyčkávala vyřízení své opovědi, než počne s provozováním, neodpovídalo by ani pojmu svobodného zaměstnání, ani povaze opovědného systému. Takové vyřízení nebylo by totiž ničím jiným než koncesí, třebaš sebe více usnadněnou a systém nebyl by již systémem opovídacím, nýbrž mírným systémem koncesním... (Dokupil, str. 851). Viz však i B. 9548/96; 8107/11 u § 13.

M. vn. 18. VIII. 00, č. 19.407 sb. nor. 2835: Úřadům živnostenským klade se za povinnost, aby vhodným způsobem poučovaly obyvatelstvo o formálních povinnostech vůči úřadům finanč-

ním při opovídaní a odhlásování živností, jakož i aby splnění těchto požadavků stranám dle možnosti ulehčovaly poskytováním přiměřených formulářů.

§ 50 vykon. předpisu k zák. ze dne 25. X. 1896, č. 35 ř. z. (hl. I.) o povinnosti oznámiti přírůstky. Kdo započne podnik nebo zaměstnání, jež dani jsou podrobeny, nebo kdo otevře novou provozovnu, má to před počátkem anebo nejdéle s počátkem provozování ohlásiti u berního úřadu I. instance.¹⁾

Tím, že poplatník podal u živnostenského úřadu oznámení, v živnostenských předpisech nařízené, povinnost tato nepokládá se za již splněnou; avšak dostačí, podá-li se v čas, to jest před počátkem provozování nebo zároveň s počátkem jeho, u berního úřadu¹⁾ prostý kolku opis ohlášení, podaného úřadu živnostenskému. Takovátto ohlášení kolku prostá buďte proto berním úřadem exhibována a budíž s nimi jako s ohláškami naloženo.

¹⁾ Nyni u berní správy. Viz i § 64 cit. zák.

§ 12. V této opovědi buď uvedeno¹⁾ jméno, věk, bydliště a státní příslušnost podnikatelova, pak zvolené zaměstnání, toto s označením předmětu podniku co možná přesným, konečně pak místo, kde bude

provozováno, a třeba-li také přivolení zákonného zástupce a příslušného soudu (§ 2).

Může-li živnost podle §§ 2 a 3 provozována býti toliko náměstkem anebo pachtěrem, udání tuto zmíněná vztahují se též k osobě jeho.

V jednu opověď nesmí pojata býti živnosti dvě nebo více. Výjimka platí toliko v příčině takových živností, v seznamu živností řemeslných pod touže položkou ve skupinu sloučených, které podle místních potřeb a zvyků bývají zpravidla společně provozovány a k jejichž nastoupení stačí jednotný průkaz způsobilosti.

¹⁾ Nēm.: darzutun, tedy prokázáno; praxe spokojuje se z největší části pouhým udáním těchto dat, bez dokladu.

Rozšíření, zúžení oprávnění. M. o. 17. VI. 99, č. 31844/98; m. p. 4. VII. 99, č. 85 sb. norm. Opověď, která má za účel rozšíření dosavadního oprávnění na nové, dříve v něm neobsažené, nebo zmenšení dosavadních oprávnění jest míti za ohlášku dosud provozované a za opověď nové živnosti, ev. za žádost za udělení nové koncese; třeba tudíž v těchto případech dosavadní list ž., resp. dekret koncesní odejmouti a nový vyhotoviti. Jelikož při posouzení práv živn. list živn. (koncesní) rozhoduje (§ 36), nemůže při změně živn. oprávnění (rozšíření i zmenšení) list ž. (koncesní), který poměrům a svému zákonnému určení neodpovídá, straně býti ponechán. O změnu l. ž. (koncese) není však ani v zákoně postaráno, jelikož zákon mluví pouze o vyhotovení l. ž. (koncese). Jiné jednání odporovalo by zákonu, při opětovných změnách činilo by obsah živn. legitimace nejasným a znesnadnilo by v konkrétním případě zjištění práv živn., konečně pak působilo by obtíže co do společenstevní příslušnosti. V nové živn. legitimaci bude přihlížeti k původnímu oprávnění, zejména k datum, kdy někdo dřívější živn. legitimace nabyl. Jestli opovězené rozšíření má za předmět živnost od původní živnosti rozdílnou (§ 12 odst. 3), nastane výjimka potud, že v tomto případě straně původní list živn. jest ponechati a pouze pro nově opověděnou živnost nový list živn. vyhotoviti.

Při koncesovaných živnostech jest míti vzdání, pokud se týče odejmutí koncese posavadní za podmíněné, jež závisí na příznivém vyřízení žádosti za propůjčení rozšířeného nebo zmenšeného oprávnění. Majitel může živnost naále provozovati na starou koncesi do doby, kdy úřední jed-

nání o jeho žádosti bude skončeno a nevyhoví-li se jí, rovněž na dále na starou koncesi S vyhotovením nového koncesního listu na rozšířené nebo zmenšené oprávnění, buď stará koncesní listina zrušena. O rozšíření i zmenšení oprávnění buď vyrozuměna berní správa. [Zkráceně.]

Spojení v jedinou opověď. M. o. 9. XII. 1899, č. 63051; m. p. 5. I. 1900, č. 4 sb. norm. [Zkráceně.]

§ 12 odst. 3 ž. ř. dovoluje shrnutí více živností v jedinou ohlášku jen v případech, ve kterých se ohlášené živnosti vzhledem na jich předmět nebo způsob provozování podstatně neliší. Aby pak ihned při ohlášení živnosti — vákladní to podmínce spořádané živn. správy — jednotná praxe zavedena byla, doporučuje se co možná striktně vykládati dotčené ustanovení § 12; nové zákony daňové poskytlý možnost k takové praxi, aniž nutno jest strany příliš obtěžovati.

V tom arci ministerstvo souhlasí s místodržitelstvím, že volně uvážení ž. úřadů pro posouzení přípustnosti tohoto shrnutí v značně velikém rozsahu k platnosti přijde. Vždy však jsou tu v konkrétním případě již určitě předpoklady k zodpovězení otázky potud, že jsou po ruce již četná rozhodnutí o objemu práva živnostenského dle § 36, kteráž majíce na zřeteli, mohou úřady živn. v daném případě posouditi, zda více současně ohlášených živností vzhledem k jich předmětu nebo způsobu provozování se jeví podstatně různými čili nic.

Kromě toho lze za to míti, že jest to tendencí zákona, vyloučiti shrnutí v jednu ohlášku živností svobodných a řemeslných, které již v § 1 ž. ř. jsou rozlišovány a pro něž platí z části různé předpisy ohlašovací. Tím méně lze připustiti spojování živností se zaměstnáními, jež vůbec ž. ř. nepodléhají a jsou předmětem udílení policejní licence, v jeden list živnostenský.

Publikace ministerstvem obch. tohoto roku úřadům živn. I. inst. zasláná: Ergebnisse der in Oesterreich vorge-nommenen Gewerbezahlung nach dem Stande vom 1. Juni 1897 obsahuje v tabulce II. stav kumulativních ohlášek naznačeného data.

V tomto sestavení nalézají se četné zákonem nepřipustné kumulace, takže náležitě prohlédnutí zmíněné tabulky bude velmi cenným pro orientování se o dosavadní praxi při ustanovení § 12, odst. 2.

Opověď musí býti učiněna v předepsané formě a v úmyslu nabytí živn. oprávnění. Opověď není pouhým

sdělením, nýbrž právním jednáním, výslovným projevem vůle učiněným v předepsané právní formě. B. 3368/05, B.

2734/86, 4597/89, 14764/00, 3143/04.

Živnostenského oprávnění nelze vydržeti B. 3482/05 ani soukromou smlouvou nabýti B. 202/01, ani nabýti zaplacením přístupní taxy M. o. 24. II. 04, č. 63579/03, ani ohlášením u úřadu finančního, ani plat. rozkazem na daň výtěžkovou. B. 3172/86, 4597/89, 2734/04, 3143/04.

Živn. oprávnění jest povahy osobní. B. 14013/1900.

Živn. oprávnění lze nabýti jen způsobem v ž. ř. normovaným, a nikoli snad tím, že jest kdo považován za člena společenstva; rovněž nemůže nikomu vzniknouti živn. oprávnění z interní informace, kterou udělí úřad společenstvu. B. 14518/00.

Podnikatel jest ona fyzická či právnická osoba, na jejíž účet má býti živnost provozována. B. 4565/06.

Viz pozn. u čl. IV. uv. pat.

V jedinou opověď lze shrnouti: obchod veškerými předměty zemědělství, obchodu a průmyslu, pokud není obchod jimi vázán na zvláštní povolení, a komisio-nářství tímto zbožím. Přijímání movitých věcí k spracování a přepracování v rozsahu větším než řemeslnic-kém, jest živností zvláštní a jest třeba na ně vydati zvláštní list živn., při čemž se doporučuje, aby předmět podniku byl určen pokud možno přesně. — Na súčas-tnění se na stejných podni-cích tuzemských a cizozem-

ských jakéhokoli druhu, jakož i na získání takových podniků, nelze vydati ž. listu. OKP. č. 40265/20.

M. o. 26. VII. 07, č. 23046 bylo úřadům živn. nařizeno, aby braly na vědomí jen opovědi s přesně vymezeným rozsahem, a nikoliv opovědi kolektivní, jež nemají záko-nem vymezeného rozsahu, jako obchod se zbožím no-rimberským, galanterním, modním atd. (Heller 594). (Tímto výnosem řídí se jen praxe některých úřadů; jiné berou na vědomí opovědi těchto živností i jiných, jako na př. krupařství, hokynář-ství, obchod s potravinami atd.) Opačný výnos u § 38.

Není určitou opověď: a) výroby paramentů, to jest rouch a nádobí kostelního tedy tkaného i z kovu, dřeva a pod. Opovídatel buď při-držen, aby podstatu živnosti a předměty její blíže vyzna-čil. Min. vn. 4. IX. 89, č. 13129, m. p. 22. IX. 89, č. 91057, č. 643 sb. norm.

b) drobného obchodu li-hovinami m. vn. 23. IX. 88, č. 14696.

c) ani švýcarského pe-kařství B. 4552/06.

d) Opověď konfekce, kon-fekčního zboží, obchodu kon-fekčního není přesnou, buďž strana přidržena, aby ozna-čila podstatu zamýšlené živ-nosti, zda jde o výrobní či o obchodní živnost a před-měty, na něž se živnost vzta-huje. Kde již se vydal list ž. tým, kdož konfekci opověděli a nelze z něho seznati pova-

hu živnosti, buď spis před-ložen II. stol. s vyšetřením a vyjádřením společenstva a rozhodnutí. Vým. min. vn. 1. VII. 89, č. 13251, m. p. 8. VII. 89, č. 620 sb. norm.

Označení dovoz a vývoz vztahuje se jen na způsob provozovní, zejména při ob-chodu ve velkém samozřejmě provozovaný, a nebud poji-máno do listů živn. JOKP. 1920, str. 21—II.

Obchod v krámě a prodej pečiva v průjezdu téhož do-mu touže osobou provozov-aný jest jedinou živností. JOKP. 1909, str. 98.

Udáním hotelu jako stano-viště živnosti zlatnické není stanovisté živnosti dostateč-ně precísováno ve smyslu § 12, 13 a 39, odst. 1 a 3 ž. ř.; r. m. o. 30. IX. 08, č. 24233; ani pouhým udáním městského okresu. B. 6726/09.

Není-li obsah opovědi ve shodě s předpisy § 12, ne-třeba ji doplňovati úřed. vy-šetřováním, nýbrž možno ji zamítnouti. B. 6726/09.

Je-li v žádosti shrnuto více petitů, a je-li celá žádost za-mítnuta jen proto, že jeden z nich jest nezákonný, při čemž se o ostatních úřad ani nezmíní, porušují se tím prá-va strany, poněvadž toto

rozhodnutí proti zásadám ří-zení není úplné. — Je-li jinak zřejmý obsah žádosti, nezá-leží na tom, užila-li strana více či méně přesného způ-sobu vyjadřování; není-li však, jest povinností úřadu, přiměti žadatele k jasnému vyjádření. B. 3671/05.

K požádání zem. fin. říd. poukazují se živn. úřady I. st. k ulehčení kontroly cukru ve volném prodeji (§ 27 a 28 zák. ze dne 20. VI. 1888, č. 97 ř. z., pokud se týče § 15 výn. min. fin. ze dne 29. VIII. 1903, č. 176 ř. z.), aby vydávající ž. list, pokud se týče dekretu koncesní živnostníkům, kteří ve své živnosti upotřebují cukru, s ním obchodují nebo cukr prodávají, o tom současně vyrozumely příslušný úřad finanční. — K uvedeným živnostníkům, na něž se vzta-huje toto vyrozumění, patří ve sm. cit. § 15 mimo ob-chodníky cukrem a prodá-vače cukru, cukráři, kavár-níci, výčepníci kávy, výrobci kandisu, cukrovinek, líkerů, šampaňského, slazených vín a čokolády, pak podnikatelé veř. skladišť, pokud jde o obchod zdaněným cukrem. M. p. 20. X. 1907, č. 158 sb. norm.

§ 13. Není-li dle zákona tohoto žádné překážky, hledě k osobě, živnosti a místu provozovacímu, úřad vydá list živnostenský, aby žadatel mohl se legiti-movati.

Jinak zapoví straně, by provozování nepočala, neb aby v něm nepokračovala, dokud překážka ne-bude odstraněna.

Obec nemůže zakázati z důvodů zdravotněpolicejních nebo ohledů veřejných další provozování živnosti v provozovně, u které živn. úřad neshledal závad; může závady pouze oznámiti. Jen živn. úřad rozhoduje, zda a pokud provozovny u živnosti svobodných i řemeslných jest zakázati aneb připustiti. B. 3128/86.

Týž může do l. ž. vložit podmínky o užívání provozovny. B. 8292/95.

Není vadným řízením neb nezákonností, když straně hned při opovědi nesdělí se závada, jež vyskytuje se proti stanovišti, poněvadž teprve v řízení dle § 26 ev. nedostatků se přezkoušejí a uloží nutné podmínky a opatření. B. 1673/03.

Okolnost, že při živnosti obchodní jde o zboží, jehož uschování předpokládá schválení provozovny, nestačí k tomu, aby opověď byla činěna závislou na schválení závodu. B. 201/01, B. 969/02.

Zakáže-li úřad provozování svob. živnosti na podkladě 2. odst. § 13 ž. ř., musí dříve závadu, po jeho soudu bránící početí nebo dalšímu provozování, zjistiti v řádném řízení, dav straně příležitost k vyjádření. B. 11589/16.

I nastoupení svob. živnosti může býti vázáno podmínkou, že budou odstraněny zdravotní závady provozovny B. 9992/14, 5123/07.

Vyjde-li v odvolacím řízení na jevo, že na místě

v opovědi označeném nemůže býti živnost provozována, stává se tím opověď bezpředmětnou a nelze odeprání ž. l. považovati za nezákonné. B. 10931/15.

Pohlednice, jich prodej pod širým nebem, je živnost se stálým stanovištěm; ž. řád neomezuje pevně provozovny na provozovny zděné. JOKP. 1913, str. 39.

Každá činnost podléhající ž. ř. musí míti stále stanoviště, resp. provozovnu, i prodej výrobků vázán musí býti na stále stanoviště. B. 993/81; 1720/03.

Překážkou co do stanoviště jest, nemá-li toto vlastností vyhovujících § 74 ž. ř. B. 8292/95.

Opovědi živnosti nebo tím, že tato opověď byla vzata na vědomí, nevzniká opovídateli ani právní nárok na provozování živnosti ani na vystavení živn. listu; zmíněné okolnosti nemají tedy za následek, že by vydání ž. l. mohlo býti odmítnuto jen z důvodů, jež se vyskytly po opovědi. B. 8107/11.

Řemeslnou živnost lze začít provozovat dnem, kdy podá se opověď doložená průkazem způsobilosti M. O. 24. II. 04, č. 63579/3.

Vyšší instance nemůže zamítnouti opověď z toho důvodu, že příslušné doklady (vysvědčení) nebyly předloženy hned stolicí nižší, nýbrž teprve rekursní. B. 4643/06.

Společenstvo nemá právního nároku na to, aby instancí cestou mohlo donucovati úřad, aby zakázal neoprávněné provozování živnosti. B. 2056/03.

Provozování neopovězené živnosti může úřad nejen stíhati tresty, nýbrž i zakázati. B. 3143/04.

Vybízení k opovědi nemá podkladu v ž. ř.; spíše jest zavéstí pro neopr. provozování živnosti trestní řízení.

M. p. 27. IV. 91, č. 66 sb. norm.

Okolnost, že úřad bytový nesvolil k přeměně místnosti obytných na místnosti obchodní, není důvodem dle § 13 k odeprání ž. listu. R. m. p. č. 15 A.-2518/368819 ai 21.

Na živnost v nádraží smí se vydati l. ž. jen po udání přesného stanoviště v budově a po svolení správy dráhy. R. m. p. 15 A.-279/167399 ai 1915.

Automaty. Nař. min. obch., vn. a fin. ze dne 23. VI. 1892, č. 98 ř. z., aby automatické váhy a prodávací přístroje byly v evidenci chovány.

§ 1. Uvedení v činnost jedné každé automatické váhy nebo jednoho každého automatického prodávacího přístroje musí podnikatel oznámiti živnostenskému úřadu první instance, v jehož okresu takového zařízení má býti postaveno, nebo na nové místo přeneseno.

Tímto závazkem neruší se povinnost oznámiti nastoupení živnosti podle živnostenského řádu.

§ 2. Oznámení má obsahovati jméno a sídlo podniku, vztažno bydliště podnikatelo, jakož i označení druhu a vyhlédnutého stanoviště automatického zařízení.

§ 3. Rovněž zrušení automatické váhy nebo takového automatického prodávacího přístroje, ať již záleží v úplném zastavení činnosti nebo toliko ve změně místa, oznámeno buď podnikatelem onomu živnostenskému úřadu první instance, v jehož okresu toto zařízení bylo v činnosti.

§ 4. Automatické váhy a prodávací přístroje, které v čase, kdy toto nařízení nabude moci, jsou v činnosti, buďte od jich podnikatelů podle §§ 1 a 2 oznámeny.

§ 5. Oznámení v tomto nařízení předepsaná jsou prosta kolku podle tarifové položky 44, lit. g) zákona ze dne 9. února 1850, č. 50 ř. z.

§ 6. Přestupky tohoto nařízení budou trestány dle ministerského nařízení ze dne 30. září 1857, č. 198 ř. z.

Dle min. nař. ze dne 22. VI. 1892, č. 98 ř. z. musí prodejního automatu postavení býti ohlášeno; je-li umístěn v obchodě, jest součástí jeho, je-li umístěn jinde, dluž-

no, analogicky užití § 39, je-li v téže obci, ev. § 40, je-li v obci jiné, a ohlásiti ho jako filiálku. JOKP 1913 str. 100, 147, 1912 str. 185.

§ 13a. K nastoupení obchodních živností, v § 38, odstavci 3. a 4. dotčených, jest kromě požadavků obecných (§§ 2 až 10) třeba ještě průkazu způsobilosti.¹⁾

Průkaz budiž podán výučním listem aneb učebními vysvědčeními o řádně ukončeném poměru učebním a vysvědčením (§ 79, odst. 1.²⁾ o služební době alespoň dvouleté v živnosti obchodní, při čemž však celé zaměstnání trvati má alespoň pět let.

¹⁾ Váleční poškozenci, úlevy; viz čís. nař. 7. XII. 15 č. 364 ř. z. ²⁾ § 79 zrušen zák. 17. X. 19, č. 571 sb. z.

Zaměstnání uřednickému v živnosti obchodní rovná se zaměstnání praktikantské při kancelářské a kontorní práci v živnostenském podniku po továrníku provozovaném, služební době v obchodní živnosti pak rovná se služební doba při prodeji zboží živností výrobních, počítajíc k ní i práci v kanceláři a kontoru, při čemž veškeré zaměstnání rovněž trvati má alespoň pět let.

Průkaz ten může také zcela nebo z části nahrazen býti vysvědčením o odbyté s prospěchem návštěvě učiliště, které bylo uznáno k tomu za způsobilé; vysvědčení služební však budiž i v tomto případě předloženo. Ministr obchodu, vyslechna obchodní a živnostenské komory, zřízené snad společenstevní jednoty a společenstva pro živnosti obchodní, ve shodě s ministrem kultu a vyučování označí způsobem nařizovacím příslušné ústavy a též určí, do jaké míry průkaz učební doby se nahrazuje návštěvou učilišť těch. Tímto nařízením může služební doba v předcházejících odstavcích předepsaná snížena býti absolventům vyšších obchodních škol na jeden rok.

Vzhledem k veřejným obchodním společnostem a společnostem kommanditním budiž, co se týče průkazu způsobilosti, užito obdobně ustanovení § 14e.

Aby možno bylo přejíti ze živnosti výrobní,

z obchodní živnosti průkazem způsobilosti nevázané nebo z povolání obchodně-tržebního, které není podrobena předpisům (řádu živnosteského (banky, skladiště, podniky železničné a paroplavební, plavba po moři, mořské rybářství, výdělečná a hospodářská družstva, podniky hornické a monopolové a pod.), k některé obchodní živnosti v § 38, odstavci 3. a 4. dotčené, živnostenský úřad prvé stolice, vyslechna obchodní a živnostenskou komoru, jakož i příslušné společenstvo, může výjimečně udělit dispensi od průkazu způsobilosti tehdy, byl-li žadatel alespoň pět let činným v příslušných zaměstnáních.

Nař. mín. obch. ve shodě s mín. věcí duch. a vyuč. ze dne 13. VIII. 1907, č. 198 ř. z., jímž se označují ona učiliště, jejichž vysvědčení o odbyté s prospěchem návštěvě takového ústavu zcela nebo z části nahrazují průkaz o učební době v obchodní živnosti, vztažno nahrazují průkaz o předepsané služební době v obchodní živnosti. Upraveno se zřením k mín. nař. ze dne 1. XII. 1913, č. 252 ř. z. (Zbude-li místo, otiskne se seznam učilišť na konci této knihy.)

Na základě § 13a) zákona ze dne 5. II. 1907, č. 26 ř. z., jímž se mění a doplňuje ř. z. nařizuje se toto:

§ 1. Vysvědčeními o odbyté s úspěchem návštěvě veřejného nebo právem veřejnosti nadaného jednoročního kupeckého vyučovacího běhu, pak vysvědčeními o úspěšné návštěvě čtyř nižších tříd veřejné, vztažno právem veřejnosti nadané střední školy (nižšího gymnasia, nižší realky, reálného gymnasia), konečně vysvědčením o odbyté úspěšné návštěvě jednoročního učebního běhu podle nařízení ministeria věcí duchovních a vyučování ze dne 26. VI. 1903. Věst. nař. ministeria věcí duchovních a vyučování č. 37, s měšťanskými školami spojeného, nahrazuje se při průkazu učební doby v obchodní živnosti jeden rok předepsaného zaměstnání uřednického.

K odechodným vysvědčením dotčených jednoročních kupeckých běhů vyučovacích připojena buď tato doložka:

»Toto vysvědčení nahrazuje na základě § 13a zákona ze dne 5. II. 1907, č. 26 ř. z. a mín. nař. ze dne 13. VIII. 1907, č. 198 ř. z. při průkazu učební doby v obchodní živnosti jeden rok předepsaného zaměstnání uřednického.«

§ 2. Vysvědčením o odbyté s úspěchem návštěvě veřejné, vztažno právem veřejnosti nadané dvoutrídí školy

obchodní nebo veřejné, vztažmo právem veřejnosti nadané střední školy (vyšší gymnasium, vyšší reálka), nahrazuje se úplně průkaz předepsané učební doby v obchodní živnosti.

Odchodná vysvědčení dotčených dvouřídnicích obchodních škol opatřena buďte touto doložkou:

»Toto vysvědčení nahrazuje na základě § 13a zákona ze dne 5. II. 1907, č. 26 ř. z. a min. nař. ze dne 13. VIII. 1907, č. 198 ř. z., průkaz řádného dokončení učebního poměru v obchodní živnosti.«

§ 3. Vysvědčením o odbyté úspěšné návštěvě veřejné nebo právem veřejnosti nadané vyšší obchodní školy (obchodní akademie) netoliko nahrazuje se úplně průkaz předepsané učební doby v obchodní živnosti, nýbrž snižuje se kromě toho také v § 13a), odstavci 2 zákona ze dne 5. II. 1907, č. 26 ř. z., předepsaná, alespoň dvouletá služební doba v obchodní živnosti na jeden rok.

Absolventům těchto vyšších obchodních škol buďte na roveň pokládány osoby, které po absolvování některé ze středních škol v § 2 označených navštěvovali s úspěchem jako řádní posluchači abiturientský běh, na těchto vyšších obchodních školách zřízený, jehož organizace byla schválena ministeriem věcí duchovních a vyučování.¹⁾

K odchodným vysvědčením těchto vyšších obchodních škol a k vysvědčením o absolvování některého svrhu dotčeného abiturientského běhu buď připojena tato doložka:¹⁾

»Toto vysvědčení nahrazuje na základě § 13a zákona ze dne 5. II. 1907, č. 26 ř. z., min. nař. ze dne 13. VIII. 1907, č. 198 ř. z., jakož i min. nař. ze dne 1. XII. 1913, č. 252 ř. z., průkaz řádného dokončení učebního poměru v obchodní živnosti a opravňuje, jsou-li tu všeobecné zákonné požadavky a prokáže-li se zároveň jednoleté služební doba v obchodní živnosti, k nastoupení a samostatnému provozování obchodních živností v § 38, odstavci 3 a 4, dotčeného zákona uvedených, na průkaz způsobilosti vázaných.«¹⁾

Výn. min. obch. ve sh. s min. kultu a vyuč. ze dne 13. VIII. 1907, č. 24.999; výn. m. p. 24. VIII. 1907, č. 134 sb. norm.:

V LXXXVIII. právé vyšlé částce ř. zák. jest pod č. 198 obsaženo nař. min. obch. ze dne 13. VIII. 1907 vydané ve shodě s min. kultu a vyuč. označující ony vyučovací ústavy, jichž vysvědčení o úspěšné návštěvě nahrazují zcela nebo z části průkaz o vyučení se živnosti obchodní, pokud se týče z části průkaz o předepsané služební době při živnosti obchodní.

¹⁾ Text upraven nař. min. ze dne 1. XII. 1913, č. 252 ř. z.

V nařízení tomto bylo hleděno v první řadě k oněm ústavům, na nichž získávají se vědomosti komerční.

Avšak co do rozsahu výhody byla jednak vysvědčením na odchodnou z jednorozných učebních kursů kupeckých na roveň postavena vysvědčení o návštěvě čtyř nižších tříd škol středních (nižš. gymnasia, reálky, reál. gymnasia), jakož i čtyřřídnicích škol měšťanských, jednak pak vysvědčením na odchodnou ze dvouřídnicích škol obchodních vysvědčení taková z vyššího gymnasia a vyšší reálky. Při tom šlo se z úvahy, že posléze zmíněná kategorie ústavů, jichž účelem jest vyšší všeobecné vzdělání, nesmí ponechána býti bez povšimnutí právě zde, kde průkazem způsobilosti má býti především průkaz o vzdělání.

Naproti tomu bylo opuštěno docela od rozšíření výhody na školy speciální, jež má zákon také na mysli, jako na př. průmyslové, zemědělské, lesnické, hornické atd., poněvadž úkolem škol těchto není podání vědomostí všeobecných, nýbrž vzdělání v určitých oborech.

V §§ 1, 2 a 3 nařízení přesně naznačeny školy ony, jichž vysvědčení o úspěšném absolvování se při nastupování obchodních živností, vázaných na průkaz způsobilosti, jak o nich mluví § 38, odst. 3 a 4 ž. nov., přiznává výhoda, dále přesně tam vypsaná míra této výhody, takže nebylo třeba do nařízení pojmáti seznam škol výhodou tou opatřených. Ostatně bude na příště vysvědčení na odchodnou u obch. škol s touto výhodou připojována doložka, na základě které bude živn. úřadům při opovědi živností umožněno se o rozsahu výhody s takovým vysvědčením spojené ihned přesvědčiti.

K vlastní informaci přikládá se seznam oněch komerčních učelišť, která té doby odpovídají podmínkám, stanoveným v § 1, 2 a 3 a jichž absolventi mají tudíž nárok na výhodu tamtéž poskytnoutou.

Poněvadž doba učební má dle §§ 98a), 114 lit. b) a 119c) lit. f) ř. z. určena býti stanovami společenstva, pokud se týče učební smlouvou, dále však stanovením služební doby nejméně dvouleté při celkovém zaměstnání pětiletém v § 13 a) na tříleté učení poukázáno, bude se doporučovati, aby se za účelem všeobecného zavedení tříletí učebního bez toho v praxi na mnoze obvyklého na společenstva v tomto smyslu působilo.

Při absolvování některého z ústavů v § 1 označených bylo by tudíž dotčeným učním vedle návštěvy školy ztrávit ještě dvě léta v praktickém učení.

O povinnosti těchto učňů k návštěvě všeobecně živn. škol pokračovacích, jakož i odborných škol pokračovacích,

dojde po rozumu 4. odst. § 99b) ž. nov. ke zvláštnímu rozhodnutí ministerstva kultu a vyučování po dohodě s ministerstvem obchodu.

Poněvadž dvoutřídní školy obchodní tvoří základní typ kupeckého průměrného vzdělání, promíjí se absolventům těch škol a středních škol jim v § 2 na roveň postavených při opovědi obch. živnosti na průkaz způsobilosti vázané, průkaz o předepsané době učení se této obch. živnosti do celá a dospívá se tak poskytnutím této výhody k analogii s vysvědčením průmyslových učilišť o dvouletém výcviku při nastoupení živnosti řemeslných.

Úplná náhrada průkazu o předepsané době učení se obch. živnosti a nad to snížení dvouleté doby služební, jak zákon jí na myslí má, na jeden rok, byly poskytnuty absolventům vyšších škol obchodních (obch. akademií) a oněm osobám, které absolvovaly střední školu navštěvovali jako řádní posluchači s úspěchem při vyšších školách obchodních (obch. akademií) zřízené abiturientské kursy, jichž organizace schválena ministerstvem vyučování.

Ani tato vysvědčení nenahradí tedy plného průkazu způsobilosti, takže k nastoupení obch. živnosti na průkaz ten vázané, bude vždy a za všech okolností třeba také praktického zaměstnání a to aspoň jednoholetého.

Absolvovali jest nutno celou školu, jednotlivé ročníky se nezapočítávají do doby učení. M. obch. 27. XII. 20, č. 48405 (m. p. 15 A. 2714).

Vysvědčení o vyučení a zaměstnání v obch. podniku potravního spolku, který nemá živn. oprávnění, není průkazem způsobilosti dle § 13a. Společník a zástupce veř. obch. společnosti, jež hodlá provozovati obchod smíš. zbožím, jest povinen předložiti průkaz způsob., i když má dle staršího listu živn. před r. 1907 vydaného osobní oprávnění k provozování obchodu dle § 38, odst. 1. jeho list živn. tedy není dostatečným průkazem. — JOKP 1910 str. 32.

Dispens pro nastoupení obchodu smíšeným zbožím atd.

předpokládáje případ zřetelě hodný tehdy může se uděliti, provozuje-li ucházeč v době podání žádosti samostatně živnost výrobní nebo na průkaz nevázanou obchodní aneb, má-li některé v § 13 a ř. ž. odst. 6. uvedené povolání a zároveň věrohodně prokáže nejméně pětiletou činnost v dotčených zaměstnáních, při čemž je lhostejné, zda tato pětiletá činnost v živn. resp. obchodním zaměstnání od něhož přechod se zamýšlí, sama nebo částečně v této, částečně v jednom nebo více jiných v § 13 a odst. 6. ž. ř. zmíněných zaměstnáních ev. i s přerušením se odbyla. Nepřekáží udělení dispense sama o sobě okolnost, že ucházeč živnost, od níž zamýšlí přestou-

píti, proto nastoupil, aby tím jednal předpoklad pro udělení dispense. M. o. 12. VI. 1911 č. 18007, m. p. 24. VI. 1911, č. 82 sb. norm. (Viz podrobněji u § 38.)

Dispens dle § 13 a odst. 6., k umožnění přechodu od živnosti výrobní nebo obchodní na průkaz nevázané k živnosti dle § 38 odst. 3. a 4. může obdržeti jen ten, kdo onu výrobní neb obch. živnost samostatně provozoval; zákon nežadá samostatného 5-letého výkonu; stačí, když živnostník v době podání žádosti za dispens byl samostatný a když zaměstnání zmíněné v posl. větě odst. 6. trvalo celkem aspoň 5 let. B. 8.76/11.

Pětiletou činnost potřebnou pro dispens (§ 13 a, odst. 6.) lze dokázati i jinak než vysvědčeními dle § 79 ž. ř. vidovanými. B. 9950/13.

Dle § 13a), odst. 2. ž. ř. na váhu padá pouze doba učební

a služební, tedy doba postavení podřízeného, nikoli doba samostatného výkonu živnosti. B. 8672/12.

Analogie § 14 c, odst. 5. ž. ř. u průkazních živností obchodních není přípustná. B. 7880/11, B. 7475/10.

Kancelářští praktikanti v továrnách elektrotechnických nejsou ani učedníky elektrotechniky po továrníku provozované, ani učedníky obchodu, který provozují továrny svými výrobky. B. 9513/13.

Strana nemá nároku na udělení dispense od průkazu kupecké způsob., i když vyhoví všem objektivním a subjektivním podmínkám 6. odst. § 13a. S. 13. XI. 11, č. 11463.

Zaměstnáním v lékárně, která není živností, nelze podati průkaz kupecké způsob. pro nastoupení obchodu se zbožím smíš. (materiálním). B. 6667/09, B. 7060/09.

b) V příčině živností řemeslných.

§ 14. Chce-li kdo nastoupiti živnost řemeslnou, setřiti jest předpisů §§ 11, 12 a 13 a kromě toho žádá se průkaz způsobilosti.

Tento obsahuj průkaz:

1. že poměr učební byl řádně ukončen, a to u osob, které se vyučily u živnostníků, kteří byli členy společenstva, předložením listu tovaryšského, tímto společenstvem vydaného (§ 104), u osob pak, které se vyučily v živnostenských podnicích po továrníku provozovaných anebo v takových podnicích, jejichž majitelé nenáleželi žádnému společenstvu, předložením vysvědčení učeb-

ního, potvrzeného úřadem obce, kde jest stanoviště živnosti, vztahmo vysvědčení učebních a vysvědčení o vykonané zkoušce tovaryšské (§ 104 d);

2. o několikaletém zaměstnání pomocnickém v příslušné živnosti, v podniku továrním této živnosti obdobném anebo v dílně tovární stejného druhu jako tato živnost, a to předložením vysvědčení pracovního, vztahmo vysvědčení pracovních (§ 81).

Vysvědčení pracovní stvrzeno buď představenstvem společenstevním, a nenáleží-li zaměstnavatel k žádnému společenstvu, úřadem obce, kde jest stanoviště živnosti.

Doba učební nesmí býti kratší dvou let ani delší čtyř let. V těchto mezích hromada společenstevní podle § 114, lit. b) vztahmo podle § 119 c) lit. f, ustanov učební dobu pro učedníky ke společenstvu příslušné. Není-li takového předpisu ve stanovách, počet učebních let budiž ujednán v oněch mezích časových smlouvou učební.

Zaměstnání tovaryšské (pomocnické) nebo továrního dělníka musí trvati alespoň tři léta.

Úlevy válečných poškozenců viz str. 128.

Opovědi živnosti řemeslné buďte, prve než se zavede řízení o tom, nejsou-li tu důvody, živnosti vylučující a p. zkoumány v tom směru, nevychází-li na jevo již z obsahu žádosti nebo jejich příloh nedostatek zákonných předpokladů k jejímu nastoupení. V tomto případě pak třeba ihned početi nebo další provozování živnosti zakázati dle § 13 odst. 2 ž. ř., aby se ku škodě řemeslníků neoprávněně živnost neprovozovala po delší dobu živly pochybnými. Min. vn. 1. XII. 1899, č. 32398; m. p. 23. XII. 1899 č. 216945, č. 138 sb. norm. Ob. m. p. 17. III. 08 č. 45206, A. str. 91:

M. o. upozorovalo, že ž. úřady rozhodnutí, jimiž odpírají vzítí na vědomí ohlášení řemeslné živnosti pro neúplný průkaz způsobilosti, odůvodňují často jenom všeobecnou zmínkou, že není podán průkaz způsobilosti. — To má v ráptěti, že uchazeči zůstanou tajny úvahy rozhodné pro posuzování celé věci a že nemá možnost ani doplniti nedostatku, který úřad upozoroval při průkazu způsobilosti, ani vzítí

v odpor skutečnosti nebo právní názory, jež tvoří podklad takového rozhodnutí. — Dle nálezu spr. s. ze dne 20. I. 1908, č. 112/08, dlužno však v tom zřítí porušení práv uchazeče jakožto strany a tudíž také podstatný nedostatek řízení, který by v případě dalšího rozhodování vyšších instancí nutně měl v zápětí zrušení takového rozhodnutí. — K výnosu m. o. ze dne 17. II. 1908, č. 5.061/08, poukazují se ž. úřady I. st., aby v takových případech upravily motivaci svého rozhodnutí se zřetelem k daným skutečnostem, a aby zvláště vezdy uváděly ony poměry, dle nichž bylo nutno míti za to, že předložená vysvědčení nestačí k průkazu způsobilosti, jak jej zákon žádá.

Opovědi řem. živnosti nutno vyřizovati urychleně slyšením společenstva necht řízení nedoznává průtahů. Není-li průkaz předložen, buď opověď zamítnuta, nebuď čekáno až do vyřízení žádosti za dispens a provozování živnosti buď zakázáno. Vyrozumění společenstva staň se zároveň s vyhotovením listu ž.; buď veden dohled, aby se živnost zahájená dále neprovozovala. M. o. 28. XI. 1909, č. 30093, m. p. 22. XII. 1909, č. 1 sb. norm. ex 1910, A. 1910 str. 37.

Neobsahuje-li opověď průkazu způsobilosti vůbec, buďiž, podobně jako dostatečně nedoložená žádost za dispens od tohoto průkazu zamítnuta, a to s upozorněním na právo žádati o dispens, a bude-li tato žádost podána, a potřebuje-li doplnění, buď toto s urychlením zařízeno, a akt náležitě instruovaný k rozhodnutí zem. pol. úřadu předložen (dle výn. mín. vn. 14. I. 1884 č. 46987. M. p. 6. V. 1887 č. 200 sb. norm.).

Zamítavé rozhodnutí nutno odůvodniti. Pouhé uvedení, že strana nepodala průkazu způsob. dle § 13 a), není odůvodněním. S. 31. XII. 21. č. 17520.

Zamítne-li úřad námitky gremia proti průkazu způsob., musí odůvodniti, z jakého skutkového podkladu a právního názoru k zamítnutí dospěl. S. 6. X. 22, č. 13480.

Průkaz způsobilosti podaný pro některou řem. živnost stačí i pro veškeré její odrůdy jako ku př. při truhlářství i pro truhlářství umělé, nábytkové, stavební, jakož i pro všechna podružná zaměstnání jejich jako truhlář-

ství kastelové. Průkaz způsobilosti podaný pro odrůdu stačí i pro živnost jako takovou i pro zvláštní zaměstnání podružná. Výn. m. p. 18. VI. 1910 č. 72334.

Dílčí živnosti jež jsou integrující součástí některé hlavní řem. živnosti, posuzovati jest živnostenskoprávně jako dotýčnou celou, základní živnost; každou část průkazu způsobilosti nabytého v živnosti dílčí, ať vyučením, ať zaměstnáním, započítati je jako část řádného průkazu způsobilosti živnosti základní i připustiti nastoupení živnosti celé na průkaz zp. po-

daný vesměs pouze zaměstnáním v některé její části. Při tovaryšské zkoušce buď jen k tomu hleděno, čemu se tovaryš v dílčí živnosti mohl naučiti a list buď vyhotoven i učnům dílčích živností na živnost celkovou. Správně by i listy ž. měly ztiti na název živnosti, jak je v zákoně uveden a ne na činnost díleč. JOKP 1914 str. 59.

Řemeslnou živnost lze opověděti v rozsahu proti pravidelnému rozsahu omezeném. B. 6393/92.

Průkaz způsobilosti nabytý v cizině: Praxe zde zpravidla upouští od pouze formálních požadavků našeho živn. řádu, poněvadž živn. právo a organisace v cizích státech je odchylna, tak, že by uskučtěnění určitých požadavků našeho živn. řádu na př. potvrzování vysvědčení společenstvy nebylo možné. Praxe žádá v takových případech toliko materiální průkaz skutečně obdobně nabyté způsobilosti. Postup ten souhlasí u příslušníků cizích států, pokud obch. smlouvami s nimi jest uznána formální reciprocita, s § 8 ž. ř., a je i v prospěchu příslušníků našich, pokud hledají výcvik v cizině a hodlají se usaditi ve vlasti. Nutno tedy na př. ruskému vyučnickému listu přiznati stejný materiální význam, jako kdyby byl vystaven v tuzemsku. JOKP 1914 str. 64 a 1913 str. 142.

Uherská gremia živnostenská dle § 127 uh. čl. zák. XVII. z r. 1884 v přenesen-

ném oboru působnosti, k němuž náleží mezi jiným vydávání učebních vysvědčení (§ 67), pracovních knížek (§ 100) a zaznamenání každé změny služebního poměru pomocníkov a pracovní knížce, úřadují jako živn. úřady I. stol., proto takového uher. gremii vydané vysvědčení výuční, pracovní knížky se zápisy a osvědčení, jež gremia učinila, nepotřebují dalšího ověření. Není-li vysvědčení a pod. jimi potvrzeno, buď dle analog. § 14, odst. 2. ž. ř., žádáno dodatečně ověření příslušným gremiem, ne však nad to ještě obecním představenstvem. (Zkráceno). M. o. 19. VI. 06, č. 71968; m. p. 9. VII. 06, č. 99 sb. norm.

Oprávnění k nastoupení (řem.) živnosti jest posuzovati dle předpisů platných v době opovědi. B. 9047/12, stov. však B. 7917/11 při § 14f).

Při nastoupení řemeslné živnosti nejde o průkaz skutečného zaměstnání jako pomocník, nýbrž o předložení formálního zákona odpovídajícího průkazu této okolnosti. B. 4105/06.

Pracovní vysvědčení k nastoupení živnosti potřebná: a) může vydati platně za zemřelého živnostníka i jeho právní nástupce. B. 4643/06; i společenstvo B. 5629/08; b) vydati živnostník jest povinen. B. 8023/94; c) vydané v rubrice zaměstnání v pracovní knížce (nyní jsou zrušeny) musí označovati druh

závodu, v němž byl dělník zaměstnán; d) vydaná od živnostníka neoprávněného jsou pro nástup živnosti neplatna. B. 9573/96, B. 14831/1900; doba pomocnická u něho ztrávená se nepočítá. B. 8053/94. e) jest listinou soukromou jakož i výuční vysvědčení. Nejv. soud 14. XI. 85, č. 9026, Novák 844.

Potvrzení společenstva na vysvědčení pracovním:

1. nelze odepřít proto, že živnostník provozoval vedle oprávněné živnosti také živnost neoprávněnou. B. 8023/94.

2. musí býti dáno, prokáže-li se, že zaměstnaný jako dělník byl zaměstnán. Týž náleží:

3. Vepsati jest úřední povinnosti starosty společenstva, týž náleží;

4. vztahuje se na obsah listiny a ne na pravost podpisů B. 12270/98;

5. lze opatřiti dodatečně, potvrzení nemusí býti výhradně na vysvědčení samém. B. 7759/10;

6. může nahrazeno býti rávo platným rozhodnutím ž. úřadu toho obsahu, že ve vysvědčení uváděný poměr byl zákonitý a že vysvědčení jest pravdivé. B. 8745/12;

7. jestliže schází, nehledí se k vysvědčení při zkoušení průkazu. B. 1178/02;

8. nemá účinku konstitutivního: úřad může přezkoumati materiální správnost vysvědčení formálně platných a společenstvem řádně potvrzených a j. event. dle výsledku vyšetřování o skut-

kové podstatě prohlásili neplatnými. B. 8766/12;

9. potvrzuje pravost vysvědčení a správnost jeho objektivních údajů (délka doby učební); toto potvrzení nelze odepřít proto, že společ. nesouhlasí s úsudkem zaměstnavatelovým o učňových vlastnostech: ev. pochybnosti v tomto směru může společenstvo projeviti ve výučním listě. B. 1881/03.

Potvrzení gremia, že opovídatelka byla «spolupracovnicí svého zesnulého manžela» nenahrazuje služebního vysvědčení dle § 13 a odst. 2. ž. ř. JOKP. 1911, str. 94.

Vzdal-li se kdo svobodně živnosti samostatně provozované, která pak byla prohlášena za řemeslnou, a chce-li ji znovu nastoupiti, nemá nároku na započtení příslušné doby při podávání průkazu způsobilosti. B. 4643/06.

Z okolnosti, že vysvědčení (výuč. i prac.) pochází z doby před novelou z r. 1907, nelze dovozovat nároků na méně přísný průkaz způsobilosti. Způsobilost k nastoupení živnosti řídí se dobou, kdy živnost se nastupuje. B. 8400/1911.

Okolnost, že kdo řemeslnou živnost opověděl a třeba sebe déle bez závady a bez průkazu způsobilosti ji provozoval, nezakládá práva na další provozování této živnosti. B. 8103/1911.

Existenci učebního poměru k průkazu způsobilosti stačícího nelze bráti v pochyb-

nost proto, že týž skutečnil se s opominutím formálních předpisů. § 99 ž. ř. B. 7946/1911.

Kdo ztrávil učební dobu v cizině, má prokázati pouze zákonné minimum (§ 14, odst. 4 ž. ř.) a nikoli dobu předepsanou stanovami společenstva, v jehož obvodu míní samostatně živnost provozovat. B. 8599/1911.

Stanovami společenstva určená doba učení nevztahuje se na osoby, které učení dokonaly nikoli jako příslušníci společenstva. M. vn. 6. VI. 06, č. 14439 (Manz).

Zaměstnání musí býti »pomocnické«, B. 1342/02 a musí trvati stanovenou dobu; sebedelší doba učební ho nenahrazuje. B. 11147/97.

Učěn může se současně učiti dvěma řem. živnostem a dostati na ně jeden list výuční; nebyl-li řádně přihlášen u společenstva, může býti pán učební potrestán, avšak učební poměr nestává se tím neplatným. B. 5635/08.

Učěn holičský byl dle smlouvy i ve skutečnosti zaměstnán jen v neděli a o některých všedních dnech. Poměr učební byl přes to uznán za řádný. B. 11662/99.

Oprávněný živnostník za-

městnával v závodu vedlejším pomocníka; později vyšlo na jevo, že tento pomocník provozoval tuto filiálku na svůj účet. Vysvědčení pomocnické oprávněným živnostníkem, jenž se tím dopouštěl krytí, vydané bylo uznáno neplatné. B. 5182/07.

Úřad může odmítni ž. 1., vyjde-li později na jevo, že předložený list výuční byl neplatný. B. 12270/98.

Tovární zaměstnání jako samostatný montér jest posuzováti jako zaměstnání strojnicko-zámečnické lepšího druhu; trvá-li předepsanou dobu, nahrazuje způsobilost pro živnost zámečnickou. JOKP. 1907, str. 7.

Opověděl-li malíř štítů živnost v době, kdy ještě nebyla řemeslnou, musí při pozdější opovědi malířství písmem podati průkaz způsobilosti. B. 6368/08.

Při opětné opovědi řem. živnosti může býti odeprěn ž. 1., prokáže-li se, že původní živn. oprávnění bylo vydáno dle tehdejších norem právních protizákonné. Naproti tomu nemůže býti odpirán ž. 1. z důvodů volného uvážení, jež přicházely v úvahu při hodnocení původních prostředků. B. 10074/14.

§ 14 a. V § 14, odst. 2., č. 1, stanovený průkaz o řádně ukončeném učebním poměru může nahrazen býti vysvědčením, že žadatel s prospěchem navštěvoval živnostenské učiliště, kde příslušné řemeslné živnosti prakticky se vyučuje a v ní odborně se vzdělává.

Vyučuje-li se na takovém ústavě příslušnému odboru prakticky alespoň po tři školní roky, doba zaměstnání pomocnického nebo dělníka továrního, v odst. 5. § 14 předepsaná, stanoví se pro absolventy učiliště toho na jeden rok.

Rovněž tak doba praktického zaměstnání pomocnického nebo dělníka továrního stanoví se na jeden rok tehdy, když se příslušnému odboru prakticky alespoň po dva školní roky (nebo čtyři semestry, byť i nenásledovaly za sebou) vyučuje, přijeti do ústavu však závisí na předchozí přiměřené praktické činnosti v živnosti, nebo navštěvoval-li žadatel po řádném ukončení poměru učebního pro další své vzdělání v téže živnosti denní školu některého živnostenského učiliště alespoň po jeden školní rok (anebo po dva semestry, byť i nenásledovaly za sebou).

Pomocníci, kteří po řádném ukončení učebního poměru pro další vzdělání ve své živnosti navštěvovali alespoň po tři školní roky denní školu některého živnostenského učiliště, jsouce jejími řádnými žáky, jsou zproštěni toho, aby předložili pracovní vysvědčení v § 14, odst. 2., čís. 2., předepsané.

Ministr obchodu označí ve shodě s ministrem kultu a vyučování způsobem nařizovacím příslušné ústavy jakož i živnosti, pro něž vysvědčení ústavů mohou zcela nebo z části nahraditi list výučný a vysvědčení učební a po případě také předepsanou dobu zaměstnání pomocnického.

Nař. min. obch. ve sh. s min. věcí duch. a vyuč. ze dne 27. čerence 1907 č. 193 ř. z., jímž se označují ona živnostenská učiliště, jejichž vysvědčení o odbyté s úspěchem návštěvě takového ústavu zcela nebo částečně nahrazují průkaz o řádném ukončení učebního poměru, vztážmo průkaz o předepsané době zaměstnání pomocnického v řemeslné živnosti.

Na základě § 14 a) zákona ze dne 5. února 1907, č. 26 ř. z., jímž se mění a doplňuje ř. z., nařizuje se takto:

§ 1. Vysvědčení o odbyté s úspěchem návštěvě výtěžných dole živnostenských učilišť nahrazují průkaz řádného

ukončení učebního poměru (tovaryšský list vztážmo zkoušku tovaryšskou), aby mohly býti svým časem nastoupeny ty řemeslné živnosti, ve kterých se na těchto školách podává praktický návod a odborný výcvik alespoň po dva školní roky.

Jsou to pak tyto ústavy:

I. Státní živnostenská učiliště:

- a) živnostenské ústřední ústavy,
- b) státní živnostenské školy a příbuzné ústavy,
- c) stavební a umělecké řemeslnické školy, stavební řemeslnické školy a státní řemeslnické školy,
- d) odborné školy a učebné dílny pro jednotlivá živnostenská odvětví.

II. Tuto jmenovaná nikoli státní živnostenská učiliště:

(1—8, 11—14 nyní učiliště cizozemská.)

9. učebná dílna pro košíkářství v Žamberku;

10. oddělení pro košíkářství a kartáčnictví v ústavě pro zaopatřování a zaměstnání dospělých slepečů v Čechách se sídlem v Praze.

Odehodná vysvědčení dotčených právě ústavů, jest-li splněna podmínka v 1. odstavci tohoto paragrafu naznačená v příčině praktického návodu a odborného výcviku alespoň po dva školní roky, opatřena buďte touto doložkou:

»Toto vysvědčení nahrazuje na základě § 14a zákona ze dne 5. února 1907, č. 26 ř. z., a ministerského nařízení ze dne 27. července 1907, č. 193 ř. z., průkaz řádného dokončení učebního poměru (tovaryšský list, vztážmo zkoušku tovaryšskou) pro živnost . . . . .»

§ 2. Poskytuje-li se na některém v § 1 tohoto nařízení dotčeném učilišti praktický návod v některé při tom ústavě zastoupené živnosti alespoň po tři školní roky, tedy vysvědčení o odbyté s úspěchem návštěvě takového ústavu nahrazují průkaz řádného dokončení učebního poměru (tovaryšský list, vztážmo zkoušku tovaryšskou) a kromě toho pracovní doba pomocnická (tovaryšská), vztážmo ve vlastnosti továrního dělníka, v § 14 zákona ze dne 5. února 1907, č. 26 ř. z., pro nastoupení příslušné řemeslné živnosti předepsaná, nejméně tříletá, snižuje se na jeden rok.

Příslušná odchodná vysvědčení opatřena buďte touto doložkou:

»Toto vysvědčení nahrazuje na základě § 14a zákona ze dne 5. února 1907, č. 26 ř. z., a min. nař. ze dne 27. července 1907, č. 193 ř. z., průkaz řádného dokončení učebního poměru (tovaryšský list, vztážmo zkoušku tovaryšskou) pro živnost . . . . . a jest-li vyhověno

zákoným požadavkům a prokázáno-li zároveň jednoroční zaměstnání jako pomocník (tovaryš), vztážmo jako tovární dělník, dává právo nastoupiti a samostatně provozovati tuto živnost.«

§ 3. Jestliže na některém v § 1 tohoto nařízení vytkéném živnostenském učilišti poskytuje se praktické vyučování v některé na tom ústavě zastoupené živnosti alespoň po dva školní roky (nebo po čtyři, třebas ne po sobě následující pololetí) a jestliže před vstupením záků do ústavu předcházel alespoň dvouleté praktické zaměstnání v příslušné živnosti, tedy vysvědčení o odbyté úspěšné návštěvě takového ústavu nahrazuje průkaz řádného dokončení učebního poměru (tovaryšský list, vztážmo zkoušku tovaryšskou) a předepsaná v § 14 zákona ze dne 5. února 1907, č. 26 ř. z., pro nastoupení příslušné řemeslné živnosti nejméně tříletá doba zaměstnání ve vlastnosti pomocníka (tovaryše), vztážmo továrního dělníka, snižuje se na jeden rok.

Příslušná odchodná vysvědčení opatřena buďte touto doložkou:

»Toto vysvědčení nahrazuje na základě § 14a) zákona ze dne 5. února 1907, č. 26 ř. z., a min. nař. ze dne 27. července 1907, č. 193 ř. z., průkaz řádného dokončení učebního poměru (tovaryšský list, vztážmo zkoušku tovaryšskou) pro živnost . . . . . a jest-li vyhověno zákoným požadavkům a prokázáno-li zároveň jednoroční zaměstnání jako pomocník (tovaryš), vztážmo jako tovární dělník, dává právo nastoupiti a samostatně provozovati tuto živnost.«

§ 4. Pomocníci, kteří po řádném dokončení učebního poměru nebo po nahrazujícím je absolvování některého živnostenského učiliště (§ 1 tohoto nařízení) aspoň po jeden školní rok (nebo po dvě, třebas ne po sobě následující pololetí) pro lepší výcvik ve své živnosti navštěvují denní školu některého živnostenského učiliště, chtějí-li nastoupiti a samostatně provozovati příslušnou řemeslnou živnost, mají místo předepsaného, nejméně tříletého prokázati toliko jednoroční zaměstnání ve vlastnosti pomocníka (tovaryše), vztážmo továrního dělníka.

Ku příslušným vysvědčením ústavním připojena buďte tato doložka:

»Toto vysvědčení opravňuje na základě § 14a) zákona ze dne 5. února 1907, č. 26 ř. z., a min. nař. ze dne 27. července 1907, č. 193 ř. z., jsou-li splněny obecné zákonné požadavky a prokáže-li se zároveň jednoroční zaměstnání ve vlastnosti pomocníka (tovaryše), vztážmo to-

várního dělníka, k nastoupení a samostatnému provozování živnosti . . . . .».

§ 5. Tovaryši, kteří po řádném ukončení učebního poměru alespoň po tři školní roky jako řádní žáci navštěvovali denní školu živnostenského učiliště, aby se dále vzdělali ve své živnosti, jsou osvobozeni od průkazu víceletého zaměstnání ve vlastnosti pomocníka (tovaryše), vztahmo továrního dělníka, chtějí-li nastoupiti a samostatně provozovati tuto živnost.

Príslušná ústavní vysvědčení buďte opatřena touto doložkou:

»Toto vysvědčení opravňuje na základě § 14a zákona ze dne 5. února 1907, č. 26 ř. z., a min. nař. ze dne 27. července 1907, č. 193 ř. z., jsou-li splněny obecné zákonné požadavky a prokáže-li se zároveň řádné ukončení učebního poměru, k nastoupení a samostatnému provozování živnosti . . . . .«.

§ 6. Nařízení toto nabude moci současně se zákonem ze dne 5. února 1907, č. 26 ř. z., jímž se mění a doplňuje řád živnostenský.

Nařízení min. obch. ve sh. s min. věci duch. a vyuč. ze dne 3. září 1906, č. 197 ř. z., a ze dne 1. května 1907, č. 123 ř. z., jímž s označují živnostenská učiliště, jejichž vysvědčení opravňují k nastoupení řemeslných živností, pozbudou současně působnosti.

Průmyslové vyuč. ústavy. Vým. m. o. 27. VII. 1907, č. 22105; ob. m. p. 19. VIII. 1907, č. 249209, č. 129 sb. norm. (zkrácené):

Práve vydaný LXXXVI. kus říšského zák. obsahuje nař. min. obch., vydané po dohodě s min. kultu a vyuč. dne 27. července 1907, jež týká se označení oněch vyučovacích ústavů průmyslových, jichž vysvědčení, která prokazují úspěšné ukončení návštěvy takového ústavu, zcela nebo z části mohou nahraditi průkaz o řádném ukončení učebního poměru po případě průkaz o době předepsané při řemeslných živnostech pro zaměstnání jakožto pomocník.

Zásada obsažená v § 14 a) zák. ze dne 5. II. 1907, č. 26 ř. z. — že totiž pro příště vysvědčení z ústavů nemají již nahrazovati celého průkazu způsobilosti vůbec, nýbrž toliko průkaz doby učební a v určitých případech pracovní doby pomocníků, takže za všech okolností kromě absolvování některé školy s touto výhodou v nějakém stadiu, ať již po dobu učnovství či po dobu pomocnictví, jest potřebí k plnému průkazu způsobilosti také určitá praxe v živnostenské dílně — dochází výrazu v nařízení svrchu uvedeném.

Rozdělením tohoto nařízení v jednotlivé paragrafy byly již zevně odstíněny jednotlivé stupně výhod, jichž se má dostati absolventům průmyslových vyučovacích ústavů dle toho, zdali školu navštěvovali před prací v dílně nebo po ní, dále dle rozsahu školní návštěvy a dle praktického výcviku ve škole i mimo ní.

Na místě doposud obvyklého vypočítávání vyučovacích ústavů s touto výhodou dle jednotlivých živností zvoleno bylo nyní znění, které zmocňuje všechny v nařízení blíže označené průmyslové vyučovací ústavy, aby za určitých předpokladů oněm absolventům, kteří v příslušné řemeslné živnosti byli vyučeni nebo dále vzdělávání, vyhotovovaly pro průkaz způsobilosti k nastoupení řemesla vysvědčení opatřená doložkou o zmíněné výhodě.

Státní vyučovací ústavy, jichž absolventi mají onu výhodou, nejsou již v tomto nařízení uvedeny podrobně dle jmen, nýbrž toliko dle kategorií.

K ústředním průmyslovým ústavům (§ 1, bod 1., lit. a), mezi jiným náleží též umělecko-průmyslová škola v Praze.

Ku státním vyučovacím ústavům s touto výhodou dlužno dle § 1, bod 1., lit. b), počítati kromě státních průmyslových škol také ústavy jim příbuzné. Poněvadž při rozmanitosti označení těchto příbuzných ústavů nebyla možná v nařízení volba přesného souborného názvu, bude nutno, kdyby snad vzešly pochybnosti, zdali má určitý ústav býti vřađen do této skupiny, dotázati se cestou místodržitelství u min. obchodu, načež podá toto ministerstvo po dohodě s min. kultu a vyuč. potřebná vysvětlení.

Pokud jde o výhody pro soukromé ústavy vyučovací, bylo vzhledem k rozmanitosti jejich organizace a značení nutno sáhnouti k podrobnému jejich vypočtení dle jmen.

Doložka o poskytnuté výhodě, kterou mají býti opatřena vysvědčení absolventů, poskytuje živn. úřadu při ohlášení řemeslné živnosti možnost posouditi rozsah průkazu způsobilosti v daném případě.

Státní učiliště na Slovensku a Podkarpatské Rusi:

a) Nař. vlády RCS. ze dne 13. září 1920, č. 528 sb. z. a n. o postavení československých státních živnostenských učilišť, nacházejících se na území dříve uherském, na rovně ostatním státním živnostenským učilištím ohledně náhrady předepsané doby učební, po případě předepsaného zaměstnání pomocnického.

§ 1. Dle § 14 a) zákona ze dne 5. února 1907, č. 26 ř. z., nařizuje se takto:

Státní učiliště živnostenská, která nacházejí se na onom státním území RCS., jež bylo dříve státním územím uher-

ským, a jež vyhovují podmínkám § 14 a) zákona ze dne 5. února 1907, č. 26 ř. z., stává se, pokud jde o obvod platnosti tohoto zákona, na roveň státním učilištím živnostenským, uvedeným v § 1 nařízení ministra obchodu ve shodě s ministrem kultury a vyučování ze dne 27. července 1907, č. 193 ř. z. § 2. Nařízení toto nabývá účinnosti dnem vyhlášení.¹⁾ Výkonem nařízení pověřuje se ministr obchodu v dohodě s ministrem školství a národní osvěty.

b) Nařízení vlády RČS. ze dne 13. září 1920, č. 526 sb. z. a n. o započtení absolvování jednotlivých ročníků bývalé maďarské kovorobné školy v Bratislavě do doby učební pro živnost zámečnickou.

§ 1. Dle § 14 a) zákona ze dne 5. února 1907, č. 26 ř. z., a dle § 5 zák. čl. XVII. z roku 1884 nařizuje se takto:

Zákům, kteří v letech 1914/15 až 1918/19 absolvovali jednu neb více tříd bývalé maďarské kovorobné školy v Bratislavě a kteří ve školním roce 1919/20 se k pokračování v návštěvě této školy hlásili, nebyli však z neznalosti vyučovacího jazyka neb z nedostatku místa přijati, započítává se každý s úspěchem absolvovaný ročník jako čtvrtina učební doby v živnosti zámečnické.

Na vysvědčeních, vydaných o úspěšném absolvování jednoho neb více ročníků budíž připsána tato doložka:

»Toto vysvědčení nahrazuje dle § 14 a) zákona ze dne 5. února 1907, č. 26 ř. z., a dle § 5 zák. čl. XVII. z roku 1884 a dle nařízení vlády republiky Československé ze dne 13. září 1920, č. 526 Sb. z. a n., průkaz . . . čtvrtin(y) řádné doby učební v živnosti zámečnické a opravňuje, je-li tu průkaz dalšího řádného ukončení zbyvajících doby učební a průkaz předepsaného zaměstnání pomocnického (tovaryšského), pokud se týče zaměstnání dělnického v továrně, a jsou-li splněny všeobecné zákonné náležitosti k nastoupení a samostatnému provozování živnosti zámečnické.«

§ 2. Nařízení toto nabývá účinnosti dnem vyhlášení. Výkonem nařízení pověřuje se ministr obchodu v dohodě s ministrem školství a národní osvěty.

c) Nař. vlády RČS. ze dne 13. září 1920, č. 527 ř. z. o vysvědčeních na odchodnou bývalé maďarské kovorobné školy v Bratislavě, jež nahrazují průkaz řádného dokončení učební poměru pro živnost zámečnickou.

§ 1. Dle § 5 zákonného článku XVII. z r. 1884 nařizuje se takto:

Vysvědčení o odbyté s úspěchem návštěvě státní kovorobné školy v Bratislavě nahrazují průkaz řádného do-

¹⁾ 23. IX. 20.

končení učební poměru (list tovaryšský neb zkoušku tovaryšskou) k účelu pozdějšího nastoupení živnosti zámečnické.

Aby dotčené vysvědčení státní kovorobné školy v Bratislavě mělo průkaznou platnost v odst. 1. uvedené, opatřeno musí býti doložkou:

»Toto vysvědčení nahrazuje dle § 5 zák. čl. XVII. z r. 1884 a dle nařízení vlády republiky Čsl. ze dne 13. září 1920, č. 527 Sb. z. a n., průkaz řádně ukončeného učební poměru pro živnost zámečnickou.«

§ 2. Nařízení toto nabývá účinnosti dnem vyhlášení. Výkonem nařízení pověřuje se ministr obchodu v dohodě s ministrem školství a národní osvěty.

Nařízení vlády RČS. ze dne 23. března 1921 č. 110 sb. z. a n. o vysvědčeních na odchodnou býv. c. a k. námořnické strojnické školy v Pulji, jako dokladech, jež částečně nahrazují průkaz způsobilosti pro nastoupení živnosti zámečnické a mechaniků.

Na základě ustanovení odst. 5, § 14 a) ž. ř. se nařizuje:

§ 1. Vysvědčení na odchodnou o úspěšně odbyté návštěvě bývalé trojdišné c. a k. námořní strojnické školy v Pulji, opatřené doložkou v § 2 předepsanou, nahrazují zcela průkaz řádného skončení poměru učební (tovaryšský list, po př. zkoušku tovaryšskou) a to vysvědčení oddělení strojnického pro živnost zámečnickou a vysvědčení oddělení elektrotechnického pro živnost mechanickou. Mimo to snižuje se pro uvedené absolventy § 14 živn. řádu pro nastoupení těchto živností předepsaná doba zaměstnání pomocnického, po případě jako továrního dělníka na jeden rok.

§ 2. Vysvědčení na odchodnou budou ministerstvem průmyslu, obchodu a živnosti opatřena dodatečně následující klausulí:

»Vysvědčení toto nahrazuje na základě § 14a) živn. řádu a nařízení vlády republiky Československé ze dne 23. března 1921 č. 110 sb. z. a n. průkaz řádného ukončení učební poměru (tovaryšský list, po případě zkoušku tovaryšskou) pro živnost zámečnickou (mechanickou) a opravňuje k samostatnému provozování této živnosti, učiní-li žadatel zařadit všeobecným podmínkám a prokáže-li, že byl po dobu jednoho roku zaměstnán jako pomocník nebo tovární dělník v této živnosti.«

§ 3. Aby klausule ve smyslu § 2 mohla býti připojena, buďtež vysvědčení prostřednictvím ministerstva národní

obranu nejdéle do 1. června 1921 zaslána ministerstvu průmyslu, obchodu a živnosti. — K vysvědčením po této lhůtě došlým lze přiblížiti jen v případech zvláštního zřetele hodných.

§ 4. Výkonem tohoto nařízení pověřuje se ministr průmyslu, obchodu a živnosti v dohodě s ministerstvem školství a národní osvěty a ministrem Národní obrany.

§ 5. Nařízení toto nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Dělníkům cizích řemesel, kteří za války v různých podnicích jako pomocníci byli zaměstnáni a po válce v nich zůstali, lze vydati jen vysvědčení pracovní, jimž doba pomocnického zaměstnání bude potvrzena, nikoliv však listy výučné, ježto nejdě o učně. Vysvědčení ta mohla by býti podkladem pro udělení dispense od listu tovaryšského dle § 14 c. ž. ř., ev. dle min. výn. z 19. XI. 1883, č. 1577. sb. norm. (Manz). JOKP. 1921, str. 14—1.

Dle platných předpisů nenahrazuje vysvědčení z vys. školy technické ani částečně průkazu způsobilosti předepsaného k nastoupení živnosti řemeslné (srv. § 14a) ž. ř. a min. nař. z 27. VII. 1907, č. 193 ř. z.), poněvadž vys.

škola technická není učilištěm, na němž by se vyučovalo prakticky některým řem. živnostem. Lze zítí na vysvědčení zřetel i při řem. živnostech, podobně jako se přiblíží k tomu již u ři některých živnostech koncesovaných (elektrotechnické instalatérské, parních kotlíků) a udělití ev. dispens, ježto je v zájmu povznesení živnosti, bude-li přístup k živnostem inteligenci všemožně usnadněn. JOKP. 1921, str. 139—IV.

Rovněž nenahrazuje vysvědčení o 2. státní zkoušce z oboru strojího inženýrství na vys. škole technické ani částečně průkazu způsobilosti pro nastoupení živnosti zámečnické. JOKP. 1921, str. 140—IV.

§ 14 b. U osob náležejících k vojsku, válečnému loďstvu nebo zemské obraně, které, ukončivše řádně učební dobu v příslušné živnosti, jsou za své praešenční služby pravidelně zaměstnávány určitými živnostenskými pracemi ve vojsku a v zemské obraně se vyskytujícími, které jsou předmětem živností řemeslných, budiž tato doba pokládána za rovnou zaměstnání pomocnickému v příslušné řemeslné živnosti. Stejný nárok mají domobranci za týchž předpokladů v příčině své činné služby. Způsobem nařizovacím budou vydány předpisy o tom, jak vydá-

vají se certifikáty o tomto zaměstnání, které jsou pracovním vysvědčením na roveň postaveny.

Ministr obchodu, vyslechnuv obchodní a živnostenskou komoru, jakož i zřízenou snad jednotu společenstevní, může ve shodě s ministrem vnitra způsobem nařizovacím určití, že zaměstnání učednickému nebo pomocnickému za rovné dlužno pokládati také zaměstnání v určitých podnicích ze živnostenského řádu vyňatých a jejich ústavech pomocných, kromě trestnic a donucovacích pracoven, při takových pracích, které o sobě jsou předmětem živností řemeslných, a to tehdy, děje-li se toto zaměstnání za návodu osob, které jsou opatřeny průkazem způsobilosti pro příslušnou živnost anebo jinak mají dostatečné odborné vzdělání. Předpisy v příčině vydávání potřebných vysvědčení budou vydány způsobem nařizovacím.

Nař. m. o. ve shodě s min. zemské obrany ze dne 5. prosince 1907, č. 261 ř. z., jak se vydávají certifikáty pracovním vysvědčením na roveň kladené, že osob k vojsku, válečnému loďstvu, zeměbraně nebo domobraně náležejících bylo užíváno k úkonům, které jsou předmětem řemeslných živností.

Na základě § 14 b odstavce 1. zákona ze dne 5. února 1907, č. 26 ř. z., jimž byl změněn a doplněn ž. ř., nařizuje se ve shodě s říšským min. vojenství takto:

§ 1. Osobám, které řádně dokončily učební čas v některé řemeslné živnosti (§ 1. odst. 1., č. 1—54 ž. ř.) a kterých za jejich přesnění služby ve vojsku, válečném loďstvu, zeměbraně neb domobraně bylo užíváno k určitým úkonům, které jsou předmětem této řemeslné živnosti, buďte jejich představeným vojenským místem služebním vydána zvláštní zaměstnání vysvědčení (certifikáty), ku kterým buď připojena tato doložka:

»Tento certifikát, prokáže-li se, že učební doba v řemeslné živnosti . . . . . řádně byla skončena, nahrazuje podle § 14 b, odst. 1., zákona ze dne 5. února 1907, č. 26 ř. z., zaměstnání jako pomocník v této živnosti po čas . . . . . roku(ů) . . . . . měsíce(ů) . . . . . dne(ů).«

Tato doložka bude potvrzena velitelem sboru neb ústavu, vztažmo přednostou ústavové sekce nebo ústavo-

vého oddílu nebo jejich podle platných služebních předpisů povoláním zástupcem.

§ 2. Toto nařízení nabývá moci dnem vyhlášovacím.

Nař. m. o. v dohodě s min. vn. a min. železnic ze dne 12. I. 1912 č. 13 ř. z., kterým se zaměstnání v železničních dílnách při takových výkonech, které jsou předmětem řemeslných živností, pokládá na roveň zaměstnání jako pomocník v živnostech stejného druhu, a o vydávání příslušných vysvědčení.

Na základě § 14b), odst. 2 ž. ř. nařizuje se takto:

§ 1. V náležejících pod zákon ze dne 28. VII. 1902, č. 156 ř. z., železničních dílnách jak státních drah, tak i soukromých drah zaměstnání jako pomocník při řemeslných výkonech v § 2 vypočtených buď pokládáno na roveň práci jako pomocník v příslušných řemeslných živnostech.

§ 2. Ve smyslu § 1 jsou to následující řemeslné výkony vztahmo řemeslné živnosti: a) kovářů voznic, zámečnicků voznic; b) uzdářů; c) zámečnicků; d) klempířů; e) mědnářů; f) kovolitců, mosazníků; g) kolářů; h) mechaniků; i) truhlářů; k) soustružníků; l) sedlářů; m) čalouníků; n) natěračů a lakýrníků, v dílnách ve Vídni také malířů stítů a písmá.

§ 3. Zaměstnání v § 1 dotčené jako pomocník pokládá se však toliko tenkrát za práci jako pomocník v příslušných řemeslných živnostech, když toto zaměstnání děje se pod návodem osob, které mají průkaz způsobilosti pro příslušnou živnost nebo jinak dostatečně vzdělání odborné.

§ 4. Pracovní vysvědčení buďte vydávána podle předpisů § 28 zák. ze dne 28. VII. 1902, č. 156 ř. z., s dodatkem, že zaměstnání dalo se pod návodem dozorcího orgánu opatřeného průkazem způsobilosti pro příslušnou živnost nebo některého jiného dozorcího orgánu s dostatečným vzděláním odborným.

Vysvědčením buď kromě toho připojena následující doložka:

»Toto vysvědčení nahrazuje na základě § 14b), odstavec 2. zákona ze dne 5. II. 1907, č. 26 ř. z. a min. nař. ze dne 12. I. 1912. č. 13 ř. z., jsou-li tu zákonné předpoklady, zaměstnání jako pomocník v řemeslné . . . . . živnosti po dobu . . . . . roku, ... měsíce(ů). . . . . dní.«

§ 5. Toto nařízení nabývá moci dnem vyhlášovacím.

Správy drah vykonávají povinnost vyhotovovati pracovní vysvědčení správci dílen, a při opovědi některé z řemeslných živností v nař. ze dne 12. I. 1912, č. 13 ř. z. uve-

dených, pokud vyučení dle § 14 a 14a) ž. ř. jest vykázano, do předepsané praktické doby jest počítati jako zaměstnání tovaryše nebo dělníka. M. o. 12. I. 1912, č. 8518/11, m. p. 13. II. 1911, č. 10 sb. norm.

Nař. m. o. ve sh. s ministrem vnitra a ministrem zemské obrany ze dne 27. II. 1918, č. 82 ř. z., jímž je zaměstnání jako učeň v erárních dílnách dělostřelectva nebo vozatajského sboru a jich ústavů na roveň postaveno zaměstnání jako učeň v řemeslných živnostech.

Na základě § 14b), odst. 2 ž. ř. nařizuje se takto:

§ 1. V erárních dílnách dělostřelectva nebo vozatajského sboru a jich ústavů buď do času nynějšího válečného stavu spadající zaměstnání jako učeň v řemeslných pracích v § 2 vypočtených na roveň postaveno zaměstnání jako učeň v dotyčných řemeslných živnostech.

§ 2. Podle § 1 přicházejí v úvahu dále uvedené řemeslné práce, vztahmo řemeslné živnosti v úvahu: a) vozoví kováři, vozoví zámečníci; b) zámečníci; c) koláři; d) truhláři; e) sedláři; f) oděvníci; g) obuvníci.

§ 3. Zaměstnání jako učeň v § 1 zmíněné je však postaveno jen tehdy na roveň zaměstnání jako učeň v dotyčných řemeslných živnostech, děje-li se toto zaměstnání za návodu osob, jež mají pro dotyčnou živnost průkaz způsobilosti nebo jinak vykazují dostatečné odborné vzdělání.

§ 4. Výuční vysvědčení buďte vyhotovena za obdobného použití předpisů § 104 ž. ř. s dodatkem, že zaměstnání dělo se za návodu dozorcího orgánu, majícího průkaz způsobilosti pro dotyčnou živnost nebo vykázanýho se jinak o dostatečném odborném vzdělání.

K vysvědčením buď pak připojena tato doložka:

»Toto vysvědčení nahrazuje na základě § 14b), odstavec 2. zákona ze dne 5. II. 1917, Z. R. č. 26 a min. nař. ze dne 27. II. 1918, Z. R. č. 82 jsou-li tu zákonné předpoklady, zaměstnání jako učeň v řemeslné . . . . . živnosti po dobu . . . . . roků, ... měsíců, ... dní.«

Dotyčné ústavy budou cestou nařízení přesně vyjmenovány a bylo moci nařizovací pouze v příčině trestnic a donucovacích pracoven, nikoliv však i polepšoven, uloženo jisté omezení. M. o. 15. III. 07, č. 5942, č. 70 sb. norm.

Z § 14b), odst. 2 nelze vylučovati polepšoven. JOKP. 1910, str. 210.

Ř. z. Vládní nař. ze dne 24. I. 1933, č. 19
o vysvědčeních na odbornou odbornou školu
místrovske pro řemeslníky, velkořemeslníky a učeňské
s praktickým vyučením v Praze.

§ 14c. Aby ve případech hodných zvláštního zřetele bylo možno přejíti od jedné živnosti k jiné příbuzné živnosti nebo provozovati současně živnosti příbuzné, politický úřad zemský se zmocňuje, aby vyslechla obchodní a živnostenskou komoru, zřízenou snad jednotu společenstevní a příslušná společenstva, k tomu konci majetníkům živností po řemeslnícku provozovaných anebo takových živností koncessovaných, v příčině kterých se žádá průkaz zvláštní způsobilosti (§ 23, odst. 1.), promíjel předložení průkazu způsobilosti v § 14 žádaného.

Politický úřad zemský také se zmocňuje, aby vyslechla obchodní a živnostenskou komoru a příslušná společenstva, výjimečně promíjel předložení listu tovaryšského, vztahmo vysvědčení učebního a vysvědčení o vykonané zkoušce tovaryšské.

Politický úřad zemský, vyslechla korporace předem dotčené, může také prominouti předložení vysvědčení pracovního, je-li způsobem jinakým nade vši pochybnost prokázáno, že žadatel byl po předepsanou dobu zaměstnán jakožto pomocník v příslušné živnosti, v podniku továrním obdobném živnosti té nebo v dílně tovární stejného druhu jako tato živnost.

Před udělením dispense nesmí s provozováním živnosti býti započato.

Osoby, které znova chtějí provozovati živnost, kterou dříve provozovaly a již se pak vzdaly, jsou sprostěny opětného průkazu způsobilosti.

¹⁾ M. o. 16. IX. 83, č. 26.701: Dispens od listu výučného jest udělen vždy, když počet průkazných let pomocnických, ztrávených v závodě živnostenském nebo v analogickém podniku továrním se rovná souhrnu předepsaných let učednických a pomocnických pro řemeslné živnosti. (Praxe se tímto výnosem ještě řídí.)

²⁾ Úlevy válečných poškozenců viz str. 128 a násl.

K číslu místodrž. 72.334 ai 1910
18./VI. 1910.

Seznam

živností, jež jsou si die § 14: c, odst. 1. vztažně § 23: a odst. 2. živn. řádu příbuzny a oněch, jež nejsou si příbuzny.

1 Bežné číslo	2 Ž i v n o s t	3 Se živnostmi v rubrice 2. jmenovanými		4
		jest příbuznou živností:	není příbuznou živností:	
1.	Barvíři leštěné kůže	Rukavičkáři 3:2	—	
2.	Brusiči kovu	Mechanikové 4:1	—	
3.	Cukráři	Pekaři, perníkáři	—	
4.	Čalouníci	—	Truhláři, malíři pokojů (sedláři, dle roz. MO, int. vym. míst. 12/IV. 12 č. 15 A-556/7)	Modistky
5.	Dámští krejčí	—	—	—
6.	Deštníkáři	Soustružníci 4:1	—	—
7.	Elektrotechnikové	Mechanikové	—	—
8.	Hodináři	Mechanikové	Zlatníci 4:1 optikové	—
9.	Instalatéři plynovodů, zařízení osvětlovacích a vodovodů	Mědikovci, mechanikové, zámečníci, klempíři.	—	—
10.	Jírcháři	—	Rukavičkáři	—
11.	Kameníci	Sochaři, (kámenosochaři)	—	—
12.	Kámenosochaři	Kameníci, štukatéři	—	—
13.	Kamnáři	Zedníci místní	—	—
14.	Klempíři ¹⁾	Instalatéři	—	Sklenáři
15.	Kloboučníci ²⁾	—	—	Modistky
16.	Koláři ³⁾	—	—	Kováři 3:2 truhláři
17.	Koňští řezníci	Řezníci	—	—
18.	Kováři ⁴⁾	Zámečníci 4:1	—	Koláři 3:2
19.	Kovolijci	—	—	Strojní zámečníci
20.	Koželuzi	—	—	Obuvníci
21.	Koželuzi (jírcháři)	viz bod 10	—	—
22.	Krejčí dámští	viz bod 5	—	—
23.	Lakýrníci	Sedláři (obzvláště sedláři vozů) 3:2	—	—

¹⁾ Klempíři smí též stavěti hromosvody a jsou oprávněni též ku pokrývání střech plechem a lepenkou.

²⁾ Výroba (dámských) plstěných klobouků spadá pod živnost kloboučnickou; výroba (dámských) slaměných klobouků jest volnou živností.

³⁾ Koláři jsou výhradně oprávněni ku výrobě sportovních saní a rohaček.

⁴⁾ Kováři smějí též prováděti správy hospodářských strojů a instalovati hromosvody.

1 Běžné číslo	2 Živnost	3 Se živnostmi v rubrice 2. jmenovanými	
		jest příbuznou živnost:	není příbuznou živnost:
24.	Malíři pokojů	—	Zedničtí mistrři, čalouníci
25.	Mechanikové 5)	Elektrotechnikové, strojní zámečníci, 4:1 brusíři kovů 4:1 hodináři	Ryjci, nožíři
26.	Mědikovci	Instalatéři plyno- a vodovodů (bod 9) strojní zámečníci 4:1	—
27.	Modistky	—	Dámští krejčové, kloboučníci
28.	Mydláři 6)	—	Voskaři 4:1
29.	Natěrači	—	Truhláři
30.	Nožíři	—	Mechanikové, zámečníci 4:1
31.	Obuvníci 7)	—	Koželuzi
32.	Optikové	—	Sklenáři, hodináři
33.	Pasíři 8)	Zlatníci, ryjci, stříbrníci	—
34.	Pekaři	Pernikáři 4:1 cukráři	—
35.	Pernikáři	Pekaři 4:1 cukráři	—
36.	Pletači mříží (mřížkaři)	Zámečníci 3:2	—
37.	Pozlacovači	—	Sklenáři
38.	Puškaři	Zámečníci	—
39.	Rukavičkáři	Barvíři leštěné kůže 3:2	Jircháři
40.	Ryjci	Zlatníci 4:1 pasíři	Mechanikové
41.	Řešetáři (sítaři)	Zámečníci	—
42.	Řezbáři	viz bod 48	—
43.	Řezníci 9)	Řezníci koňští	—
44.	Řezníci koňští	viz Koňští řezníci (bod 17.)	—
45.	Sedláři	Lakýrníci (hledě ku sedlárům vozů) 3:2	Čalouníci Míst. výnos z 12./4. 1912 č. 15/a 556/7
46.	Sítaři	viz bod 41	—

5) Mechanikové smějí též prováděti správký šicích strojů i psacích a instalovat hromosvody.

6) Pod tuto živnost spadá též výroba mýdla studenou cestou.

7) Svrskářství jest podstatnou částí živnosti obuvnické.

8) K pasířům patří též estampéři, spáječi cinem, tmelíci skla a nýtáři.

9) Ku řezníkům náleží též zabíječi drobného dobytka.

1 Běžné číslo	2 Živnost	3 Se živnostmi v rubrice 2. jmenovanými	
		jest příbuznou živnost:	není příbuznou živnost:
47.	Sklenáři	—	Optikové, klempíři, truhláři, pozlacovači
48.	Sochaři (sochaři dřeva = řezbáři)	*)	Stavební truhlářství 3:2
49.	Sochaři (kamenosochaři)	viz bod 12	—
50.	Stříbrníci	Pasíři	—
51.	Soustružníci 10)	Deštníkáři 4:1	Truhláři 4:1
52.	Štukatéři	Sochaři (kamenosochaři)	—
53.	Truhláři 11)	*)	Natěrači, soustružníci 4:1 sklenáři, čalouníci, koláři
54.	Uzenáři 12)	Uzenáři koňského masa	—
55.	Voskaři	—	Mydláři 4:1
56.	Zámečníci 13)	Puškaři, pletači mříží (mřížkaři) 3:2 instalatéři, mědikovci 4:1 mechanikové 4:1 kováři 4:1 řešetáři (sítaři)	Kovolijci, nožíři 4:1
57.	Zedničtí mistrři 14)	Kamnáři	Malíři pokojů
58.	Zlatníci	Ryjci 4:1 pasíři	Hodináři 4:1

10) Soustružnictví perleti sem nenáleží; totéž jest živností volnou (opačně JOKP. 1908/90 a 1913/143).

11) Ku živnosti truhlářské náleží též truhlářství kastelové, t. j. výroba určitých součástek dřevěných hudebních nástrojů (v Schönbašské krajině); výroba beđen jest volnou živností.

*) Zrušeno v. n. M. O. 7. ledna 1911 č. 36.893.

12) Výroba jitrnic, jelit a tlačenek jest podstatnou součástí živnosti uzenářské.

13) Zámečníci smějí prováděti opravy šicích, psacích i hospodářských strojů a instalovati hromosvody.

14) Pasádnictví jest podstatnou součástí živností zednických mistrů.

Zde nejsou znázorněny živnosti, které v seznamu živností řemeslných (§ 1., odst. 3. z. ř.) pod jedním bodem v jednu skupinu spojeny jsou a pro něž dostačí dle § 12., odst. 3. živn. řádu pravidelně jednotný průkaz způsobilosti.

Čísla poměrová, v rubrice 3. a 4. pod označením některých živností uvedena, naznačují, že ohledně příbuznosti, resp. nepřibuznosti mezi obchodními a živnostenskými komorami panuje různost mínění; ona vyjadřují, kolik komor na příbuznost po případě nepřibuznost usuzuje.

Průkaz způsobilosti, podaný pro živnost co takovou, na př. truhlářství, zámečnictví, řeznictví atd., dostačí též pro všechny odrády dotyčné živnosti, na př. nábytkového, stavebního, umělého truhlářství, strojního, stavebního, umělého a náčínového námečnictví atd., jakož i pro všechna zvláštní podružná zaměstnání jich, jako na př. kastelového truhlářství, porážení drobného dobytka atd.

Průkaz způsobilosti, podaný pro odrádu některé živnosti, na př. nábytkového truhlářství, dostačí též pro živnost jako takovou, na př. truhlářství, jakož i pro zvláštní podružná zaměstnání tohoto, na př. truhlářství kastelové.

Pokud se týče obou těchto otázek, souhlasila dobrozdání komor navzájem.

Naproti tomu byla dvěma komorami kladně, dvěma záporně a jednou dvojaky zodpověděna otázka, zda-li průkaz způsobilosti, podaný pro zvláštní podružná zaměstnání, na př. kastelové truhlářství, porážení drobného dobytka, svrškářství atd., stačí též pro živnost co takovou, na př. truhlářství, řeznictví, obuvnictví atd., aneb pro nějakou odrádu téže, na př. umělé truhlářství atd.

Příbuznost živnosti.

Pro příbuznost zákon známek nestanoví; jest mítí za příbuzné živnosti s podobným zaměstnáním a cílem. Zda v určitém případě jest příbuznost, o tom nerozhoduje se dle volné úvahy, nýbrž jest to otázka práva. B. 4270/06; B. 11080/97; B. 4700/89; B. 455/01.

Příbuznými jsou pekařství a cukrářství, B. 7 63/10, nejsou příbuznými truhlářství a sklenářství. Místní momenty pro posuzování příbuznosti živnosti jsou nerozhodny. B. 10650/14.

Dispense.

Udělení dispense dle § 14c), odstavce 1. předpokládá, že uchazeč jest majitelem živnosti řemeslné nebo živnosti konces. na průkaz způsob. vázané. B. 10550/14; B. 4232/06.

Na průkaz způsobilosti pro řem. ž. řezbářskou nelze udělití dispense pro živnost truhlářskou; nejsou to živnosti příbuzné. JOKP. 1921, str. 140—IV.

Dispens od průkazu způsob. dle § 14c), odst. 1. (při přechodu) může býti udělena

také k zastupování oprávněnému společníku veř. obch. společnosti s plným účinkem pro společnost, B. 10.117/14 (?), nikoli však společnosti samé. M. o. 21. VII. 10, č. 21798, A. 297.

Ustanovení § 14c) c. z. ř. nelze použiti na konces. živnosti. S. 9. VI. 1922, č. 8205, č. 1039 Hlídky nálezů.

Viz § 23a. 3. odst.

Jest ve volném uvázení úřadu udělení dispense: a) od listu výučného. S. 18. XII. 05, č. 11490; starší B. 455/01 a Ex. 1757—1760;

b) od listu výuč. se zřemím k zaměstnání v živnosti provozované bez oprávnění. B. 9573/96;

c) od l. výučného na základě toho, že ji žadatel oprávněně provozoval v době, kdy ještě nebyla řemeslnou. B. 12270/98;

d) strana na ni nemá nároku. S. 18. XII. 05, č. 12417.

Přívodnost vysvědčení pracovního může býti zeslabena také jinými protidůkazy než rozsudkem trest. soudu, konstatujícím nepravdivost nebo falšování. — Byl-li zbaven platnosti ž. l. na řemeslnou živnost pro vadu pracovního vysvědčení, nemusí také býti zrušena dispens od listu výučného. — Vyšší úřad nemůže zrušiti dle § 146 udělení dispense od listu výučného z důvodů volného uvázení, neprokáže-li se nesprávnou skutková podstata, vzata

za podklad při udělení dispense. B. 9149/12; B. 9525/13.

Min. obch. nemůže dle § 146 z. ř. dispense od předložení listu tovaryšského, vysvědčení pracovního udělené dle § 14c) zem. polit. úřadem po uvázení (hodnocení) předložených dokladů (o době pracovní, o vysvědčení z ciziny) zrušiti z toho důvodu, že dle jeho uvázení jsou pochybnosti o předloženém průkazu. B. 11033/15; B. 8767/12.

Práci domáckou — nejde o živnost a držení pomocníků není dovoleno — nelze k do cílení dispense započítati do zaměstnání pomocnického. Rozh. m. o. 6. VII. 86, č. 20399. Manz.

Viceleté provozování řem. živnosti, nastoupené bez průkazu způsobilosti, nebo viceleté občasně vypomáhání v živnosti, nemůže býti podkladem žádosti o dispens od vysvědčení pracovního. B. 7881/11.

Nebylo-li společenstvo slyšeno o žádosti o dispens od průkazu řem. způsobilosti, zakládá to podstatnou vadu řízení a důvod pro kasační zakročení vyšší stolice. Před udělením dispense jest slyšeti společenstvo, k němuž uchazeč přísluší dle do sadního oprávnění i spol., k němuž bude přidělena živnost, pro niž o dispens žádá. B. 9110/12. Odvolání spol. § 116a), č. 2.

Při rozhodování o udělení

dispense není úřad vázán | čenstva; stačí, vyslechli-li je.
názorem komory neb spole- | B. 3945/05.

§ 14 d. Jde-li o řemeslnou živnost, kterou obecně ženy provozují, žena o samostatné provozování živnosti takové se hlásící může podati průkaz způsobilosti také způsobem jiným. Jak tento průkaz jest podati, zůstaveno jest volnému uvážení živnostenského úřadu, který má dříve vyslechnouti příslušné společenstvo.

Ministr obchodu, vyslechnuv obchodní a živnostenskou komoru, zřízenou snad jednotu společenstevní a příslušná společenstva,¹⁾ ve shodě s ministrem vnitra označí způsobem nařizovacím živnosti, ku kterým ustanovení předcházejícího odstavce se vztahují.

Opovídají-li ženské živnost oděvníckou, na šatstvo ženské a dětské omezenou, musí zpravidla podati průkaz o řádném ukončení poměru učebního (§ 14, odst. 2., čís. 1). Ministr obchodu ve shodě s ministrem kultu a vyučování může způsobem nařizovacím vysloviti, že tento průkaz úplně nebo částečně se nahrazuje vysvědčením o návštěvě určitých živnostenských učilišť s prospěchem odbyté, na kterých živnosti oděvnícké prakticky se vyučuje a v ní odborně se vzdělává.

V případech zřetele hodných úřad živnostenský, vyslechna příslušné společenstvo,¹⁾ může nemajetným žadatelkám, aby zabezpečil jejich obživu, prominouti tyto průkazy (průkaz o řádném ukončení poměru učebního, vztážmo průkaz školním vysvědčením). Průkazy ty mohou prominuty býti zvláště takovým krejčovým, které nemají ani pomocníků ani učedníků.

Majitelky oděvnícké živnosti ženské a dětské, které živnost tu provozovaly již před počátkem pů-

¹⁾ Opomenutí jest podstatnou vadou řízení, viz § 14c).

sobnosti tohoto zákona a pak se jí vzdaly, nejsou povinny, aby opovídajíce živnost tu znova, dodatečně podávaly průkaz způsobilosti v 3. odstavci předepsaný.

Výn. m. o. ze dne 15. III. 1907, č. 5942 sb. norm. 69 (zkrácené). Paragraf tento (14 d) obsahuje všeobecné obšírné singulární normy o tom, jak posuzovati sluší řemeslné živnosti výhradně ženami provozované a zvláštní normy o živnosti dámského a dětského krejčovství ženami provozované. — Novým jest, že nadále výslovné označení prve zmíněných živností má se státi cestou nařizovací, a že speciálně pro živnost posléze jmenovanou jest způsob průkazu způsobilosti již v zákoně vyznačen tím, že se žádá buď ukončení poměru učednického neb návštěva určitých živn. učilišť. — Poslednější předpis, proti stávajícímu právnímu stavu dosti přísný, zmírňuje se v obou posledních odstavcích z důvodu milosrdenství pro určité případy a přiznává se zejména právo uděleti příslušnou dispens živn. úřadu I. stol. Poslední odstavec jest ve své podstatě reprodukcí právní myšlenky obsažené v konečném odstavci předchozího paragrafu.

Povolání domácích švadlen a frisérek (mýlkou zvaných také dámských frisérek) nejsou, provozují-li se bez pevné živn. provozovny a bez cizích pomocníků, vůbec živnosti, nýbrž vedlejšími zaměstnáním domácím, jež hospodářsky označiti lze jako služební výkony za mzdu. Naproti tomu jest přísně na to hleděti, aby takováto zaměstnání nebyla zneužívána překročováním zmíněných hranic k neoprávněné konkurenci proti podnikatelům, k nimž dle ž. řádu jest hleděti.

Viz str. 17.

Nař. min. obch. ve sh. s ministrem vnitra ze dne 2. VIII. 1907, č. 194 ř. z., jímž se označují řemeslné živnosti obecně ženami provozované.

§ 1. Na základě § 14d), odst. 2 zákona ze dne 5. II. 1907, č. 26 ř. z., jímž se mění a doplňuje ř. z., prohlašují se tuto jmenované řemeslné živnosti a to:

1. vyšívání zlatem, stříbrem a perlami (§ 1 č. 32 dotčeného zákona);
2. živnost oděvnícká omezená na ženské a dětské šatstvo (§ 1, číslo 35, a § 14d), odst. 3 dotč. zák.);
3. modistká živnost (§ 1, číslo 41 dotčeného zákona);
4. výroba umělých květin a ozdobování per (§ 1, číslo 42 dotč. zák.) za živnosti provozované obecně ženami.

§ 2. Průkaz způsobilosti k nastoupení živnosti v § 1 pod čísly 1, 3 a 4 dotčených, může ženskou osobou, hlásící se k samostatnému provozování takové živnosti býti podán také jiným způsobem, nežli v §§ 14 a 14a) dotčeného zákona jest předepsáno.

Jak tento průkaz se podá, zůstaveno jest volnému uvážení živnostenského úřadu, který má před tím vyslechnouti příslušné společenstvo.

§ 3. O tom, jak ženy podati mají průkaz způsobilosti k nastoupení živnosti oděvnícké omezené na ženské a dětské šatstvo, platí ustanovení § 14d) odst. 3 až 5 dotčen. zákona.

§ 4. Nařízení toto nabude moci současně se zákonem ze dne 5. II. 1907, č. 26 ř. z.

Nařízení min. obch. ve sh. s min. věci duch. a vyuč. ze dne 26. VII. 1907, č. 180 ř. z., jímž se označují ona živnostenská učiliště, jejichž vysvědčení nahrazují průkaz řádného ukončení učebního poměru, když ženy ohlašují oděvníckou živnost obmezenou na ženské a dětské šaty.

Na základě § 14d), odst. 3 zákona ze dne 5. II. 1907, č. 26 ř. z., jímž se mění a doplňuje ř. z., nařizuje se toto:

§ 1. Vysvědčení o úspěšně odbyté návštěvě oněch živnostenských učilišť, které jsou organizovány přiměřeně k zásadám toho času ministrem věci duchovních a vyučování ve shodě s ministrem obchodu vytknutým a v nichž se podává praktické naučení a odborný výcvik v živnosti oděvnícké, nahrazují, když ženy ohlašují živnost oděvníckou, obmezenou na ženské a dětské šaty, průkaz řádného dokončení učebního poměru (tovaryšský list, vztažmo zkoušku tovaryšskou).

Živnostenská učiliště, která tímto časem vyhovují podmínkám v předcházejícím odstavci dotčeným, seznati lze z přílohy tohoto nařízení.

Odchodná vysvědčení těchto ústavů, které požívají řečené výhody, opatřena buďte touto doložkou:

»Toto vysvědčení nahrazuje na základě § 14d), odst. 3 zákona ze dne 5. II. 1907, č. 26 ř. z. a min. nař. ze dne 26. VII. 1907, č. 180 ř. z., když ženy ohlašují živnost oděvníckou obmezenou na ženské a dětské šaty, průkaz řádného dokončení učebního poměru (tovaryšský list, vztažmo zkoušku tovaryšskou).«

§ 2. Nařízení toto nabude moci současně se zákonem ze dne 5. II. 1907, č. 26 ř. z., jímž se mění a doplňuje ř. z.

Příloha k § 1, odstavci 2 tohoto nařízení.¹⁾ Seznam živnostenských učilišť: Pracovní škola I. ženského průmyslového spolku pro království České v Praze, Pražská městská živnostenská pokračovací škola pro dívky, Škola »Ženského výrobního spolku« v Praze, Živnostenská pokračovací škola pro dívky v Karlíně, Živnostenská pokračovací škola pro dívky v Pardubicích, Divčí pracovní škola ženského výrobního spolku v Chrudimi, Oděvnícký běh ženského výrobního spolku v Brně, Pracovní škola spolku »Vesna« v Brně, Pracovní škola Pöttingea v Olomouci, Pracovní škola spolku »Světla« ve Velkém Meziříčí.

Výn. min. obch. ze dne 27. VII. 1907, č. 23661; ob. m. p. 19. VIII. 07, č. 130 sb. norm.:

V právě vydaném LXXXIII. kuse říšsk. zákoníka obsaženo jest nařízení, po dohodě s min. kultu a vyuč., min. obchodu dne 26. VII. 1907 vydané, jež týká se označení oněch živn. vyučovacích ústavů, jejichž vysvědčení při ohlášení živnosti krejčovské podaném ženami, pokud se živnost ta omezuje na výrobu dětských a ženských šatů, nahrazují průkaz řádného ukončení učebního poměru. — Aby výhoda, o níž mluví § 14d), odst. 3. zákona ze dne 5. II. 1907, č. 26 ř. z., mohla býti nařizovací cestou přiznána, předpokládá se nutně, že příslušné průmyslové vyučovací ústavy jsou organizovány v soulase se zásadami vytknutými min. kultu a vyuč. po dohodě s min. obch. a že se bude na těchto ústavech skutečně udíliti praktické vyučování a odborné vzdělávání v živnosti výroby šatstva. — Doposud vyhovuje jen malý počet ústavů, v nichž se vyučuje živnosti výroby šatů, těmto předpokládám, poněvadž většina jich vzhledem ku svému soukromému rázu vykazuje velmi rozmanitou organizaci, která se v mnohém směru odchyluje od ministerských zásad. Musil tudíž kruh oněch ústavů, jímž dopřána zmíněná výhoda, opsán býti dosti úzce. — V příloze k svrchu uvedenému nařízení připojený seznam ústavů, jejichž vysvědčení na odchodnou při ohlášení živnosti výroby šatů, která se omezuje na šaty ženské a dětské, pokud živnost tu ohlašuje žena, mohou nahraditi průkaz řádného ukončeného poměru učebního, zahrnuje tudíž v sobě toliko ony školy, jež nyní vyhovují svrchu zmíněným předpokládám. — M. o. však projevuje rádo ochotu, průmyslové vyučovací ústavy, které by se přizpůsobily žádaným podmínkám, po dohodě s min. kultu a vyučování dodatečně do seznamu těch škol pojmuti, které používají řečené výhody, což i formálně se dá bez obtíží provést vzhledem na to, že seznam jich byl vylou-

¹⁾ Vynechány nyní cizozemské ústavy.

čen z textu nařízení a připojen k němu jako pouhá příloha. — Doložka o výhodě, připojená k vysvědčení absolventovu, poskytne ž. úřadu možnost oceniti hned při ohlášení živnosti průkaz učebního poměru, podaný absolvováním některého ústavu výhodě se těšícího.

Vyhláška ministra průmyslu, obchodu a živností ve shodě s ministrem školství a národní osvěty ze dne 30. X. 1922, č. 313 sb. z. a n., o vysvědčeních dívčích odborných škol rodinných a živnostenských. (Upraveno vsunutím škol dle novějších vyhlášek.)

Dívčí odborná škola rodinná a živnostenská spolku Ludmila v Českých Budějovicích;

Dívčí odborná škola rodinná a živnostenská spolku Vesna v Hořicích;

Dívčí odborná škola rodinná a živnostenská spolku Boženy Němcové v Hronově;

Městská dívčí odborná škola rodinná a živnostenská v Kolíně;

Dívčí odborná škola rodinná a živnostenská v Novém Bydžově;

Městská dívčí odborná škola rodinná a živnostenská v Pardubicích;

Městská dívčí odborná škola rodinná a živnostenská v Praze I.;

Městská dívčí odborná škola rodinná a živnostenská v Praze II.;

Dívčí odborná škola rodinná a živnostenská Ženského výrobního spolku v Praze;

Dívčí odborná škola rodinná a živnostenská v Prachaticích;

Městská dívčí odborná škola rodinná a živnostenská na Smíchově;

Dívčí odborná škola rodinná a živnostenská ve Strakoncích;

Městská dívčí odborná škola rodinná a živnostenská v Táboře;

Dívčí odborná škola rodinná a živnostenská Ženského klubu ve Vysokém Mýtě;

Dívčí odborná škola rodinná a živnostenská (vyučovací řeč německá) v Prachaticích;

Městská dívčí odborná škola rodinná a živnostenská v Brně;

Dívčí odborná škola rodinná a živnostenská v Břeclavě;

Městská dívčí odborná škola rodinná a živnostenská v Hodoníně;

Městská dívčí odborná škola rodinná a živnostenská v Uherském Hradišti;

Dívčí odborná škola rodinná a živnostenská v Hranicích;

Dívčí odborná škola rodinná a živnostenská spolku Libuše v Kroměříži;

Dívčí odborná škola rodinná a živnostenská spolku Dobromila v Moravské Ostravě;

Městská dívčí odborná škola rodinná a živnostenská v Olomouci;

Městská dívčí odborná škola rodinná a živnostenská v Prostějově;

Městská dívčí odborná škola rodinná a živnostenská ve Vítkovicích;

Dívčí odborná škola rodinná a živnostenská Vlasta ve Znojmě;

Dívčí odborná škola rodinná a živnostenská spolku »Frauenerwerbverein v Brně« (německá řeč vyučovací);

Dívčí odborná škola rodinná a živnostenská ve Světavě (německá řeč vyučovací);

Městská dívčí odborná škola rodinná a živnostenská ve Slezské Ostravě;

Dívčí odborná škola rodinná a živnostenská v Opavě (německá řeč vyučovací);

Dívčí odborná škola rodinná a živnostenská Ženského výrobního spolku v Chrudimi. (Vyhl. m. o. 7. III. 1923, č. 57 sb. z. a n.)

Dívčí odborná škola rodinná a živnostenská v Přerově. Vyhl. m. o. 8. IX. 1922, č. 266 sb. z. a n.

Městská dívčí odborná škola rodinná a živnostenská v Plzni. Vyhl. m. o. 80. VI. 1923, č. 156 sb. z. a n.

Česká dívčí odborná škola rodinná a živnostenská v Duchcově. Vyhl. m. o. 3. VI. 1923, č. 142 sb. z. a n.

Dívčí odborná škola rodinná a živnostenská v Rychnově n. Kn. Vyhl. m. o. 9. VII. 1923, č. 157 sb. z. a n.

zařazují se dle § 14d), odstavce 3. zákona ze dne 5. II. 1907, č. 26 ř. z., a dle nařízení ministra obchodu ve shodě s ministrem kultu a vyučování ze dne 26. VII. 1907, č. 180 ř. z., do seznamu oněch živnostenských učilišť, jejichž vysvědčení na odchodnou nahrazují průkaz řádného dokončení učebního poměru (tovaryšský list neb' zkoušku tovaryšskou), onovídadají-li ženy živnost oděvníckou omezenou na šití ženských a dětských šatů.

Nařízení vlády R.Č.S. ze dne 13. IX. 1920, č. 528 sb. z. a n., o vysvědčeních Městské dívčí průmyslové školy, oddělení vyšivačského v Brně.

Na základě § 14a), odst. 5. zákona ze dne 5. II. 1907, č. 26 ř. z., se nařizuje:

§ 1. Městská dívčí průmyslová škola, oddělení vyšivačské v Brně zařazuje se do seznamu oněch živnostenských učilišť, jejichž vysvědčení na odchodnou naznažují průkaz řádného dokončení učebního poměru (tovaryšský list neb zkoušku tovaryšskou) k nastoupení živnosti vyšívání zlatem, stříbrem a perlami, a to se zpětnou platností pro školní rok 1919—1920.

Vysvědčení na odchodnou zmíněné školy oddělení vyšivačského buďtež opatřena touto doložkou:

»Toto vysvědčení nahrazuje dle § 14a) zákona ze dne 5. II. 1907, č. 26 ř. z., a dle nařízení vlády republiky Československé ze dne 13. září 1920 č. 525 Sb. z. a n. průkaz řádného dokončení učebního poměru (tovaryšský list neb zkoušku tovaryšskou) k nastoupení živnosti vyšívání zlatem, stříbrem a perlami.

Min. nař. ze dne 27. VII. 1907, č. 193 ř. z. vztahuje se týmž způsobem jako na učiliště v § 1, odst. 2. pod pol. II. tohoto nařízení uvedená též na odborné oddělení pro živnost modistskou při městské ženské živnostenské škole v Praze. Nař. min. obch. ze dne 17. X. 1914, č. 311 ř. z.

Výrok, že nebyl podán průkaz způsob. pro živnost modistskou dle § 14d) ž. ř., může též úřad i za nezmě-

něných okolností změnit, nejsou-li tím dotčena práva třetích osob. B. 8315/11.

§ 14 e. Opoví-li veřejná obchodní společnost živnost řemeslnou, podej alespoň jeden společník, který podle společenské smlouvy jest oprávněn provozovati obchody společenské nebo ji zastupovati, průkaz způsobilosti pro příslušnou živnost, společnost pak i při dalším provozování řemeslné živnosti vždy vyhovuj této podmínce alespoň pokud se týče jednoho společníka k vedení obchodu oprávněného. Společnost jest také povinna, aby živnostenskému úřadu dala věděti o každé změně v osobě společníků způsobilých živnost provozovati.

Přestane-li jediný k provozování živnosti způsobilý společník nenadále býti společníkem, úřad

živnostenský povol společnosti lhůtu až do šesti měsícův, aby jmenovala společníka potřebným průkazem způsobilosti opatřeného, vedením obchodu nebo zastupováním společností pověřeného.

Předcházející ustanovení platí u společností komanditních o společnících osobně ručících.

Z důvodové zprávy m. o. k § 14e): Doposud scházely v ž. ř. výslovné předpisy o tom, kdo má při nastupování řemeslných živností veř. obchod. a komanditními společnostmi podati zákonem žádaný průkaz způsobilosti. Tuto otázku bylo lze ve správní praxi tím neseadněji řešiti, že obě formy společenstevní dle přísné civilně-právního pojmání nejevily kvalifikaci právníků osob a že tedy bylo u nich pochybné použití norem § 3 a § 55 al. a ž. ř. o zástupcích.

Judikatura správního soudu (nález ze dne 6. VII. 01, č. 5349, B. 454) nakládala ovšem s veř. obch. společnostmi pro obor práva živnostenského jako s právníckými osobami, neodstranila však zcela pochybnosti, vyvolané zněním dosavadního zákona. Bylo tedy nutno pojmouti o tom výslovně normu do zákona a utvořiti ji tak, aby v zájmu řemesla očekávaný účinek nebyl zmařen nastrkováním »hastrošů«. Předloha navrhuje k tomu cili zvláštní nakládání s oběma formami společenstevními tím způsobem, že má průkaz podati nejméně jeden společník dle smlouvy společenské k vedení obch. společností oprávněný (čl. 99 a 102 obch. z.) a nikoliv jako u právníckých osob pouze náměstek, tedy zaměstnanec.

Uskutečnění zhusta tlumočeného požadavku, aby všichni společníci byli zavázáni podati průkaz způsobilosti, nepůsobilo by příznivě na rozvoj živnosti, poněvadž jim musí býti zachována asociace s kapitálem. Právě tak nemohl býti vzat zřetel na další požadavek, aby bylo analogicky nakládáno se společnostmi akciovými a výdělkovými a hospodářskými družstvy, poněvadž tyto korporace platí dle obecného práva za právnícké osoby . . . (Dokupil: Gewerbeordnung.)

Předpis § 14e o jediném k zastupování oprávněném společníku jako zástupci neplatí pro společnosti s r. o.; u těchto stačí, když jmenují dle § 3 vhodného zástupce. B. 7162/10,

Podmínce 1. odst. § 14e) ž. ř. není vyhověno tím, má-li společník k zastupování společností oprávněný živn. list na potrétní fotografii, vydaný před min. nař. ze dne 12. XII. 1911, č. 226 ř. z. B. 11125/15.

§ 14 f. Prve nežli úřad živnostenský vyhotoví živnostenský list na řemeslnou živnost, pozví příslušné společenstvo, by do tří neděl u úřadu nahlédlo v doklady, které strana předložila na průkaz své způsobilosti. Společenstvo má právo, by v téže lhůtě podalo dobrozdání o předloženém průkazu způsobilosti.

Průkazné listiny zfalšované, nepravé nebo jinak neplatnými shledané, nebudte straně vráceny.

M. o. 29. III. 08, č. 10409, A 127 upozorňuje na předpis § 14f).

Společenstvo musí býti slyšeno dle § 14f) i tehdy, jde-li o ž. list pro živnost řemeslnou na podkladě dispense, již dříve a pro jinou obec udělené. B. 10761/15. Nemusí býti slyšeno o způsobilosti zástupce. R. m. p. 4. II. 13, č. 3 B.—1307.

Předpisy §§ 14f) a 116a) jsou povahy procesní. Při

změně zákona nemá strana nárok na to, aby řízení bylo provedeno dle předpisů starších: nelze v tomto směru mluvit o nabytém právu. Nebyl-li tedy na opověď řemeslné živnosti vydán ž. l. do doby, kdy vstoupila v platnost novela z r. 1907, jest vyzvatí společenstvo, aby nahlédlo do dokladů o způsobilosti opovídatelově; a společenstvu přísluší pak i právo rekursní. B. 7917/11.

Úlevy při nastoupení živnosti z důvodů války:

1. Cís. nař. ze dne 7. XII. 1915, č. 364 ř. z.

Na základě § 14 státního základního zákona o zastupitelstvu říšském ze dne 21. prosince 1867, č. 141 ř. z., vidí se Mi naříditi takto:

§ 1. Při výpočtu doby zaměstnání nebo činnosti předepsané pro nastoupení živnosti nebo pro dosažení živnostenské dispense bud vpočítána doba vojenské služby konané za nynější války ve společném vojsku, válečném námořnictvu, v zeměbraně nebo domobraně, byl-li ucházeč před nastoupením své služby zaměstnán způsobem, který přichází v úvahu pro podání průkazu způsobilosti nebo pro dosažení dispense.

Ustanovení předchozího odstavce platí obdobně o občanských osobách, přibraných k osobní službě pro válečné účely, jakož i o občanských osobách použitých k dobrovolným pracím nebo službám pro válečné účely.

§ 2. Doba, kterou ztrávili neduživci (invalidé) v některé invalidní škole živnostenskou vyučovací správou zařízené nebo výslovně uznané, buď pokládána za zaměstnání v živnosti.

§ 3. Zemský politický úřad se zmocňuje, aby prominul válečným neduživcům podání průkazu způsobilosti, předepsaného pro nastoupení řemeslné živnosti, a to:

1. válečným neduživcům, kteří před nastoupením služby jako majitelé, pachtyři nebo náměstkové (obchodvedoucí) provozovali některou jinou řemeslnou živnost nebo koncesovanou živnost, vázanou průkazem zvláštní způsobilosti, prokáží-li dostatečné schopnosti k výkonu živnosti, kterou hodlají nastoupiti; tento důkaz odpadá při žádostech o dispens pro příbuznou řemeslnou živnost;

2. válečným neduživcům, kteří před nastoupením služby aspoň po čtyři roky jako majitelé, pachtyři nebo náměstkové (obchodvedoucí) provozovali svobodnou výrobní živnost nebo obchodní živnost průkazem způsobilosti vázanou, prokáží-li dostatečné schopnosti k výkonu živnosti, kterou hodlají nastoupiti;

3. jinakým válečným neduživcům, prokáží-li dostatečné schopnosti k výkonu živnosti, kterou hodlají nastoupiti, a aspoň čtyřletou činnost při řemeslné živnosti nebo koncesované živnosti průkazem zvláštní způsobilosti vázané.

Průkaz dostatečných schopností k výkonu živnosti, kterou někdo hodlá nastoupiti lze podati:

vysvědčením o tom, že osoba před nastoupením služby vbyla příslušně státní nebo právem veřejnosti opatřené živnostenské učiliště,

nebo vysvědčením o tom, že osoba s úspěchem navštěvovala vyučovací běh živnostenskou vyučovací správou zařízený nebo výslovně uznaný,

nebo vysvědčeními oprávněných živnostníků, potvrzenými společenstvem.

§ 4. Osleplí váleční neduživci jsou při nastoupení košíkářské a kartáčnické živnosti sprostěni průkazu způsobilosti.

§ 5. Zemský politický úřad se zmocňuje, aby válečným neduživcům, používaje obdobně ustanovení § 3, prominul průkaz způsobilosti pro koncesované živnosti kromě stavebních živnosti.

§ 6. Živnostenský úřad první instance může válečným neduživcům prominouti průkaz způsobilosti k nastoupení obchodní živnosti průkazem způsobilosti vázané, byl-li ucházeč aspoň po tři roky zaměstnán způsobem, který přichází v úvahu při podání průkazu způsobilosti pro obchodní živnost předepsaného nebo pro dosažení dispense od tohoto průkazu způsobilosti.

Zemský politický úřad se zmocňuje, aby válečným neduživcům výjimečně prominul podati průkaz způsobilosti pro obchodní živnosti předepsaný, prokáže-li ucházeč do-

statečně odborné vědomosti k provozování živnosti, kterou hodlá nastoupiti, vysvědčením o tom, že před nastoupením služby vybyl nějaké státní nebo právem veřejnosti nadané obchodní učeliště nebo že s úspěchem navštěvoval vyučovací běh vyučovací správou zařízení nebo výsovně uznany.

§ 7. V případech zvláštního zřetele hodných může ministerium obchodu k návrhu zemského politického úřadu válečným neduživcům, kteří nemohou vyhověti podmínkám v §§ 3, 5 a 6 stanoveným, prominouti podání živnostenského průkazu způsobilosti.

§ 8. Dříve než se udělí dispense v §§ 3, 5 a 6 stanovené, buďte vybidnuty obchodní a živnostenská komora a dotyčné společenstvo, aby se vyjádřily nejdéle do 8 dnů.

Ustanovení § 116a) živnostenského řádu o rekursním právu společenstev neplatí, když se uděluje dispense podle tohoto císařského nařízení.

Cís. nař. ze dne 7. XII. 1915, č. 364 ř. z. utvořen byl pro válečné poškozence nový druh prominutí průkazu způsobilosti, jež v nedostatku vysloveného zákonného předpisu pod § 116a) ž. ř. subsumovatí nelze. Živn. společenstva rozhodnutí úra-

dů živnost. o dispensích dle tohoto císař. nař. rekurem v odpor bráti nemohou (§ 8, odst. 2). Postavení strany v řízení správním konaném o těchto dispensích jim nepřísluší, a i stížnost k nejv. spr. soudu ž. ř. vyloučena. S. 10. X. 1921, č. 9778/21.

§ 9. Za válečné neduživce buďte pokládány osoby použité k aktivní službě ve společném vojsku, válečném námořnictvu, v zeměbraně nebo domobraně, které za výkonu vojenské služby nebo z příčiny její utřily si v této válce nemoc nebo tělesnou vadu, jež omezují způsobilost k výdělku. Průkaz válečného poškození buď podán vysvědčením vojenského nebo státního lékaře.

Stejně jako váleční neduživci buďte posuzováni občanské osoby přibrané k osobním službám pro válečné účely, jakož i občanské osoby použité k dobrovolným pracím nebo službám pro válečné účely, které za těchto služeb nebo z příčiny jejich utřily si nemoc nebo tělesnou vadu, jež omezují způsobilost k výdělku.

§ 10. Ustanovení § 56 odstavce 4 a 5 živnostenského řádu o dalším provozování živnosti na účet vdovy nebo k dědictví oprávněných nezletilých potomků živnostníkůvých buď obdobně použito také tehdy, zemřeli manžel nebo předek po vzdání se své živnosti za vojenské služby v této válce konané nebo z příčiny její (§ 1, odstavec 1).

Živnostenský úřad první instance může ve zřetele hodných případech předky vojenských osob, které před nastoupením

služby provozovaly koncesovanou, řemeslnou nebo průkazem způsobilosti vázanou obchodní živnost a zemřely za vojenské služby v této válce konané nebo z příčiny její (§ 1, odstavec 1), připustiti k provozování živnosti zemřelého potomka, nen-li tu osob k dalšímu vedení oprávněných nebo nechtějí-li tyto osoby použiti práva, jež jim přísluší dle ustanovení § 56. odstavce 4 a 5 živnostenského řádu nebo dle ustanovení předchozího odstavce.

Ustanovení předchozího odstavce vztahují se též na vdovy, k dědictví oprávněné nezletilé potomky a předky občanských osob přibraných k osobním službám pro válečné účely, jakož i občanských osob použitých k dobrovolným pracím nebo službám pro válečné účely, jež zemřely za těchto služeb nebo z příčiny jejich.

§ 11. Vláda se zmocňuje stanoviti nařízením, zda a pokud ustanovení tohoto císařského nařízení použití dlužno na příslušníky některé jiné ozbrojené moci.

§ 12. Toto císařské nařízení nabývá moci dnem vyhlášení.

Můj ministr obchodu jest pověřen, aby je uvedl ve skutek, dohodnuv se s účastnými ministry.

2. Zákon daný dne 14. I. 1918, č. 24 ř. z. o učební době učňů, kteří přibráni byli k domobranecké službě dříve, než dosáhli věku odvodem povinného.

§ 1. Učební doba učňů (§ 97 živnostenského řádu) kteří z podnětu nynějšího válečného stavu přibráni byli jako domobranní povinníci k domobranecké službě dříve, než dosáhli věku odvodem povinného (16. číslo 1, odstavec 3. branného zákona ze dne 5. července 1912, č. 128 ř. z., platí za ukončenou, když učeň odbyl v den, kdy dostavil se k vojenské službě, nejméně dvouletou učební dobu.

§ 2. Tento zákon nabývá moci dnem vyhlášení, zároveň pozbývá moci císařské nařízení ze dne 17. května 1915, č. 127 ř. z., o učební době učňů, kteří přibráni byli k domobranecké službě dříve, než dosáhli věku odvodem povinného.

§ 3. Můj ministr obchodu jest pověřen, aby tento zákon uvedl ve skutek ve shodě s účastnými ministry.

3. Vým. min. obch. ze dne 10. XII. 1915, č. 20.805, m. p. 21. I. 1916, č. 15A-1057/342649.

CLXXII. částka ř. z. obsahuje pod č. 364 císař. nař. ze dne 7. XII. 1915, kterým z podnětu nynější války vydávají se výjimečná ustanovení o úlevách při nastoupení a dalším provozování živnosti.

Výjimečná ustanovení jeví se předem jako živnostensko-právní úlevy pro osoby, které konají vojenskou službu

za nynější války ve společném vojsku, ve válečném námořnictvu, v zeměbraně nebo domobraně. Tyto osoby mají dle § 1, odstavce 1, nárok, aby jim při nastoupení živnosti nebo při žádosti o živn. dispense byla započtena doba dotyčné voj. služby, byly-li před nastoupením voj. služby zaměstnány způsobem, který přichází v úvahu pro podání průkazu způsobilosti nebo pro dosažení dispense.

Otázku, zda jest splněn tento poslednější předpoklad, bude dlužno — pokud jde o nastoupení živnosti — zodpověděti v konkrétních případech podle oněch norem, které jsou obsaženy v živn. řádu a v dotyčných předpisech o podání průkazu způsobilosti pro příslušnou živnost. U žádosti o živn. dispense budiž tato otázka posuzována podle předpisů živn. řádu, vztahujících se na objektivně-právní předpoklady pro udělení dispensí. Právo udílejícího úřadu, odepřít dispens podle volného uvážení i tehdy, jsou-li tu objektivně právní podmínky, není tímto novým předpisem nikterak dotčeno.

Jak pro projednávání živn. opovědi a žádosti o koncese, tak i pro projednávání žádosti o dispens, u nichž se činí nárok na započtení voj. služby podle § 1, odst. 1 nového cis. nařízení, platí ostatně všeobecné předpisy živn. řádu o řízení.

Ve smyslu odst. 2 § 1 platí předchozí ustanovení o civilních osobách, příbranych k osobním službám pro válečné účely, jakož i o občanských osobách, použitých k dobrovolným pracím nebo službám pro válečné účely.

§ 2—8 obsahují zvláštní živnostensko-právní úlevy pro válečné nezuživce, invalidy; kdo se má považovati za válečného nezuživce, a jak se válečné poškození prokazuje, předpisuje § 9.

Úlevy pro válečné nezuživce jsou tyto:

1. Započtení doby ztrávené v některé invalidní škole. § 2.
2. Osвобоzení válečných osleplých nezuživců od podání průkazu způsobilosti při nastoupení živnosti košíkářské a kartáčnické (§ 4).
3. Dispense průkazu způsobilosti, a sice:
  - a) pro řemeslné živnosti (§ 3); b) pro koncessované živnosti vázané na průkaz způsobilosti (§ 5); c) pro obchodní živnosti vázané na průkaz způsobilosti (§ 6).

Udělení dispensí zmíněných u a) a b) přísluší politickým zemským úřadům.

K § 3, odst. 1, bodu 3 se poznamenává, pokud přichází v úvahu váleční nezuživci v případě tam uvedeném, kteří byli zaměstnáni před nastoupením voj. služby v živnosti řemeslné nebo koncessované, vázané na průkaz zvláštní způ-

sobilosti, že pro tyto válečné nezuživce platí také ustanovení § 1 při počítání čtyřleté zaměstnanosti.

K ustanovení § 5 budiž podotčeno, že vyjmutím uchažečů o oprávnění k živnosti stavební z možnosti dosáhnouti dispense nikterak není dotčena možnost použití ustanovení §§ 1 a 2 při započítání doby zaměstnání, předepsané zákonem o živnosti stavební.

K udělení dispensí pro živnosti obchodní, vázané na průkaz způsobilosti, jsou povolány podle § 6, odst. 1 živn. úřady I. st.; nemůže-li válečný nezuživce podat průkazu o nejméně tříleté činnosti, předepsané v tomto místě zákona, nastupuje podle odstavce 2, § 6 příslušnost politického zemského úřadu.

Místodržitelství může min. obchodu navrhnouti udělení dispense v případech, kde váleční nezuživci nemohou splniti podmínek §§ 3, 5 a 6 a kde jsou okolnosti, zasluhující, aby byl vzat zvláštní ohled. (§ 7.)

Ohledně zkráceného řízení poukazuje se na § 8.

Konečně obsahuje cis. nař. úlevy pro další provozování živnosti pozůstalými, a sice nejenom ve prospěch vdov a nezletilých potomků oprávněných k dědictví, nýbrž také ve prospěch předků. (§ 10.)

V intencích nového zákona vyzývá se místodržitelství, aby žádosti o dispens vyřizovalo co možno s největším urychlením a aby živn. úřadům I. stol. uložilo za povinnost, by rychle vyřizovaly podání, opírající se o tento zákon.

Abys se získal podklad k posouzení účinků nového zákona, nechť místodržitelství vede záznam o dispensích udělených na základě § 3, 5 a 6, odst. 2; živn. úřadům I. st. budiž uloženo, aby vedly záznamy o dispensích udělených na základě § 6, odst. 1 a o připuštění k dalšímu provozování živnosti podle § 10, odst. 2. Dispense, resp. povolení udělené cestou rekursu, buďtež zaznamenány u úřadů, které rozhodovaly o dotyčné záležitosti v první stolici.

Živn. úřady I. st. vydávající živn. listy osleplým válečným nezuživcům pro živnost košíkářskou a kartáčnickou, nechť vyznačí vhodným způsobem v živn. rejstříku, že živn. list byl vydán na základě § 4 cis. nař. —

O tom se okr. hejtmanství uvědomuje, aby se tím řídilo. Záznamy, jež dlužno vésti u tammího úřadu dle min. vñ. (k § 6, odst. 1 a k § 10, odst. 2, shora uvedeného cis. nař.), buďtež ihned založeny přiměřeným způsobem. Dále nechť se vedou v co neobřísnější evidenci veškerá podání opírající se o svrchu uvedený nový zákon a nechť se vyřizuje se vším urychlením. — Záznamy buďtež vedeny s náležitou pečlivostí a dobře čitelným písmem tím, kdo vyřizuje

dotyčné jednací kusy. — Ježto podle § 8 má se před udělením dispense vyzvat k podání vyjádření nejdéle během 8 dní jak obch. a živn. komora tak i dotyčné společenstvo, buďtež pozvání, vydaná v těchto případech shora jmenovaným korporacím, vypravena na zpáteční stvrzenku, jež se má ke spisu připojiti, a v patrnosti vedena.

Pokud rozhodování spadá do pravomoci mistodržitelství (žádosti o prominutí podati průkaz způsobilosti dle § 3 a § 5, pak podle § 6, odst. 2 nebo odvolání proti odeprání prominutí dle § 6, odst. 1, po případě odvolání proti tomu, že nebylo vzato na vědomí oznámení o dalším provozování živnosti ve smyslu § 10 zákona), necht' se dotýčná podání označí vždy vhodným »Předmětem« s výslovným zdůrazněním okolnosti, že jde o záležitost ve sm. cis. nař. ze dne 7. XII. 1915, č. 364 ř. z. Podání tato, byvše předepsaným způsobem doložena (§ 8 a 9 zák.), buďtež předkládána se vším urychlením a čistopisy nebo prvopisy předkládané zprávy označeny barevnou tužkou »Statim«. Podobný postup budiž také zachováván u podání, vyřizovaných tamním úřadem. Še zvláštním důrazem se připomíná, že vzhledem k doslovnému znění § 12, odst. 1 ž. ř., dlužno »nastoupení živnosti« označovatí co možno nejpřesněji způsobem vylučujícím každou pochybnost ve všech podáních a prohlášeních stranám, jakož i v úředních vyřizeních a jejich předmětech. Jedná-li se o živnosti řemeslné nebo koncesované, budiž používáno výhradně pojmenování uvedeného v zákoně (ohledně řem. živnosti viz § 1 ž. ř., ohledně konces. § 15 ž. ř. a nařízení, vydaná na základě § 24 ž. ř.). Chce-li se strana sama omeziti pouze na částečné oprávnění, je to ovšem přípustno, nutno však to příslušně vyznačiti.

Ohledně živnosti obchodních upozorňuje se zejména na pokyny vydané zdejšími oběžníky ze dne 7. srpna 1907, č. 237.220, a ze dne 16. února 1912, č. 15A-446, sb. norm. č. 11 (bod 1—4), aby byly přesně zachovávány.

Nedá-li se z podání strany nađe vši pochybnost zjistiti zamýšlený živn. podnik, nebo užije-li strana k označení nastoupené živnosti pojmenování, které není obsaženo v předpisech shora uvedeného zákona, budiž zjednána jasnost okamžitým vyslechnutím strany, po případě po předchozím vhodném poučení strany.

O odůvodnění žádosti o dispens se podotýká toto: U žádosti o prominutí předložiti průkaz způsobilosti podle § 3, bod 1, 2 a 3, pak podle § 5, resp. podle § 6, odst. 2 zákona budiž předem zjištěno, zda je k žádosti přiložen předepsaný průkaz o válečném poškození. Pravdivost okolnosti, že žadatel před nastoupením voj. služby skutečně provozoval

samostatně jako majitel, nájemce nebo zástupce některou živnost druhu uvedeného v § 3 bod 1 a 2, musí býti ve spisech doložena. — Dále budiž zjištěno, zda k žádosti je přiložen také průkaz schopnosti, stačící k provozování nastoupené živnosti ve formě, označené v § 3, odst. 2 zákona. — Neúplně doložené žádosti necht' se dají bezodkladně stranám k přiměřenému doplnění.

Poněvadž novým předpisem nebylo nikterak dotčeno právo úřadu odepriti podle volného uvážení prominutí průkazu způsobilosti i tehdy, jsou-li tu objektivně-právní podmínky, vybízí se okr. hejtmanství, aby při předkládání dotyčných žádostí podalo vždy zprávu s návrhem o výdělkových, rodinných a majetkových poměrech žadatelových, jakož i o jeho mravním a občanském chování. — Konečně se okr. hejtmanství vybízí, aby při vydávání živn. listů a dekretů o koncesích v případech, kde se započítává voj. služba do předepsané doby zaměstnání, tuto vyznačilo při zanášení do živn. rejstříku ve formě malé poznámky (na př. pracovní doba podle § 1 zák. ze dne 7. XII. 1915, č. 364, započtena).

Podobný postup budiž zachováván i v případech, kde byla udělena válečným neduživcům dispens od průkazu způsobilosti (poznámka měla by na př. zniti: dispens pro válečné neduživce).

4. Školy a kursy pro neduživce; vysvědčení. Ob. m. p. č. 15 A-1057, č. 185.398/16. Vým. m. o. ze dne 12. VII. 1916, č. 10.586.

Živnostensko-právní výhody, stanovené v §§ 2, 3, 5 a 6 cis. nař. ze dne 7. XII. 1915, č. 364 z. ř., nabývají platnosti v příčině škol a kursů pro neduživce buď v důsledcích jejich zřízení správou vyučovací nebo ale na základě výslovného uznání jich se strany poslednější a to v obou případech ipso jure.

Abyste mohly příslušné předpisy rychle a bezpečně prováděti, třeba učiniti opatření v tom směru, aby mohly ž. úřady jednoduchým způsobem nabyti přesvědčení o skutečném zřízení, pokud se týče uznání škol a kursů se strany správy vyučovací, jakož i o tom, na které výhody uvedené v cis. nař. ze dne 7. XII. 1915, č. 364 z. ř., mají vysvědčení příslušných škol v konkrétním případě nárok.

V prvním směru jsou vyznačeny školy a kursy pro neduživce, zařízené na státních učilištích, již nadpisem na vysvědčeních, vyjadřujícím státní povahu škol, jakožto takové školy, jež »zařídila« správa vyučovací.

V příčině škol a kursů pro neduživce, zřízených od jiných činitelů než správy vyučovací, nařídilo min. veř. prací pro školy živnostenské a min. kultu a vyuč. pro školy ku-

pecké v dohodě s odborem ministerstva obchodu, že jest opatřiti vysvědčení těchto škol a kursů v případě uznání po rozumu uvedeného cis. nař. nadpisem, osvědčujícím toto uznání s uvedením příslušného min. vnesení. Aby byla živn. úřadům současně poskytnuta možnost seznati již z vysvědčení rozsah výhody, jež se má v konkrétním případě priznati, bylo dále stanoveno, že správu připojiti k vysvědčením škol a kursů pro neduživce, zejména vyučovací zařízeníých nebo jí uznaných tyto doložky:

1. Pro případ výhody dle § 3, pokud se týče 5 cit. cis. nař.:

»Vysvědčení toto dlužno považovati vedle § 3 (5) cis. nař. ze dne 7. XII. 1915, č. 364 ř. z., za průkaz dostatečné schopnosti k výkonu . . . . . živnosti.«

2. Ve všech případech, kde není přiznána vysvědčením živn. škol a kursů pro neduživce, zařízeníých nebo uznaných správou vyučovací, výhoda v bodě 1. naznačená, tudíž zejména též na vysvědčeních o tom, že se zúčastnil uchazeč pouze dočasně toho kterého vyučování (»Vysvědčení o návštěvě«):

»Vysvědčení toto dlužno považovati vedle § 2 cis. nař. ze dne 7. XII. 1915, č. 364 ř. z., za průkaz zaměstnání . . . . . v živnosti, na dobu . . . . .«

3. Pro případ výhody poskytované kupeckým školám vedle § 6, odst. 2. uvedeného cis. nařízení:

»Vysvědčení toto dlužno považovati vedle § 6, odst. 2. cis. nař. ze dne 7. XII. 1915, č. 364 ř. z., za průkaz dostatečných odborných vědomostí ku provozování živnosti obchodní, vázané na průkaz způsobilosti.«

O těchto nařízeních správy vyučovací, vydaných úřadům a orgánům vyučovacím, dává se vědět okres. hejtmanství, polit. expositurám, po případě magistrátu v základě výše uvedeného min. vñ. dodatkem k vñ. min. obch. ze dne 10. XII. 1915, č. 20.805, sdělenému místodrž. oběžníkem ze dne 21. I. 1916, č. 15/A-1057, m. č. 342.649, u připojení též v úředním listu pro obch. a živn. správu otiskěného seznamu škol a kursů pro neduživce, vnesením min. veř. prací ze dne 14. V. 1915, č. 26.015-XXI c, až do dnes uznaných.

5. **Oběžník z. sp. p. v Praze z 29. V. 1922, č. 15 A-1473, č. z. spr. p. 197.357:**

Cis. nař. ze dne 7. XII. 1915, č. 364 ř. z., ustanovuje v § 1, že při výpočtu doby zaměstnání nebo činnosti předepsané pro nastoupení živnosti nebo pro dosažení živn. dispense má býti počítána doba vojenské služby, konaná »za nynější války« ve společném vojsku, válečném námořnictvu,

zeměbraně nebo domobraně, byl-li uchazeč před nastoupením své služby zaměstnán způsobem, který přichází v úvahu pro podání průkazu způsobilosti nebo pro dosažení dispense. — Ustanovení toto platí obdobně o občanských osobách přibrávaných k osobní službě pro válečné účely, jakož i o občanských osobách, použitých k dobrovolným pracím nebo službám pro válečné účely. Za účelem vyskytnuvších se pochybností o časové mezi slov: »za nynější války« dalo min. obch. v Praze zemské správě politické v dohodě se zúčastněnými ministerstvy vñ. ze dne 17. května 1922, č. 18.299 ai. 1921, vědět, že příslušníkům Čsl. rep. sluší ve smyslu § 1 zmíněného cis. nař. započítavati dobu skutečného výkonu aktivní služby, po případě osobní služby pro válečné účely, jakož i skutečného výkonu dobrovolných prací nebo služeb pro válečné účely po dobu světové války i válečného konfliktu s Maďarskem, a to počínaje dnem 26. července 1914, kdy byla v bývalém Rakousku vyhlášena částečná mobilisace až nejdéle do 28. února 1921, t. j. do dne úplné demobilisace, nařízené presidentem Čsl. rep. demobilizačním patentem ze dne 6. října 1920.

Příslušníkům domácího vojska lze však započísti zásadně dobu vojenské služby nejdéle do dne nařízené demobilisace příslušného ročníku, který možno v jednotlivých pochybných případech vyšetřiti dotazem u příslušného okresního doplňovacího velitelství, legionářům pak dobu skutečné aktivní služby, nejdéle však do 28. února 1921.

Těm, kdož jsouce již demobilisováni, zúčastnili se dobrovolně válečného konfliktu s Maďarskem, sluší ve smyslu § 1 zmíněného cis. nař. započítati dobu skutečné vojenské služby až nejdéle do 24. června 1919, t. j. do dne příměří s Maďary diktovaného konferencí velvyslanců v Paříži.

c) V příčině živnosti koncesovaných.

§ 15. O živnostech koncesovaných.

Za živnosti koncesované prohlašují se:

1. všechny živnosti, které mechanicky nebo chemicky rozmnoužují výrobky literární a umělecké, anebo které s těmito pracemi obchod vedou (knihtiskárny, měditiskárny, ocelotiskárny, dřevotiskárny, kamenotiskárny a podobné živnosti, včetně lisů šlapacích, též knihkupectví, včetně antikvariátů, obchody s věcmi uměleckými, obchody s hudebninami);

2. půjčovny takovýchto věci a čtárny;
3. periodické dopravování osob;
4. živnosti těch, kteří na veřejných místech prostředky na dopravu osob k potřebě jednoho každého pohotově mají aneb ke službám osobním se nabízejí (jako poslové, nosiči atd.);
5. živnost plavecká na vodách vnitrozemských;
6. živnost stavitelská, studnařská, zednická, kamenická a tesařská;
7. živnost kominická;
8. živnost průtočnická;
9. živnost pohodnická;
10. výroba a prodej zbraní a střeliva;
11. výroba a prodej látek ohněstrojných, předmětů ohněstrojných a všelikých preparátů trhacích;
12. živnost vetešnická;
13. živnost zástavnická;
14. výroba jedů a příprava látek a preparátů, které jsou určeny, by jich užito bylo za léky, jakož i prodej obojích věcí, pokud není výlučně vyhrazen lékárníkům; pak výroba a prodej strojených vod minerálních;
15. živnosti hostinské a výčepnické (§§ 16 až 20) včetně výčepu a drobného prodeje pálených nápojů lihových, zvláštním zákonem upraveného (zákonem ze dne 23. června 1881, č. 62 ř. z.);
16. živnostenská výroba, prodej a výčep vína strojeného a polovina (zákon ze dne 21. června 1880 č. 120 ř. z. a ministerské nařízení ze dne 16. září 1880, č. 121 ř. z.);
17. zařizování plynovodů, osvětlovacího zařízení a vodovodů¹⁾;
18. živnostenské vyrábění a spravování kotlů parních;
19. živnostenská výroba karet hracích;
20. podkovářství;

¹⁾ n. t.: Wassereinleitungen.

21. živnostenské zahlazování kryš, myši, škodlivého hmyzu a podobných prostředky jedovatými;
  22. živnostenské prostředkování služeb a míst (§§ 21a) až 21f);
  23. provozování podniků pohřebních (§ 21 g).
- Nařízení dosud vydaná na základě § 24, jimiž jednotlivé živnosti byly podrobeny koncesi, zůstávají v platnosti potud, pokud by snad nebyly změněny (§ 24).

Předpisy o těchto jednotlivých koncesích a předpisy o ostatních koncesích viz v části II.

Nálezy nejv. spr. soudu a spr. soudu Vídeňského viz u živ. hostinské v II. části kap. I.	chod jest již vázán na koncesi, jest rovněž živností koncesovanou (knihy, střelivo a p.). JOKP. 1921, str. 98—III. (Míněno pouhé komisionářství?)
--	---

Sprostředkování(?) obchodů takovými předměty, jimiž ob-

§ 16. Živnost hostinská a výčepnická.

Živnost hostinská a výčepnická zavírá v sobě tato práva:

- a) přechovávati cizince;
- b) podávati pokrmy;
- c) výčep piva, vína a vína ovocného;
- d) výčep a drobný prodej pálených nápojů lihových;
- e) výčep vína strojeného a polovina;
- f) podávati kávu, čaj, čokoládu, jiné teplé nápoje a občerstvení;
- g) míti hry dovolené.

Tato práva mohou býti propůjčena buď každé zvlášť o sobě aneb několik jich aneb všechny dohromady, ale pokaždé buďte v dovolení výslovně uvedena.

§ 17. Koncese výčepnická oprávnňuje podávati příslušné nápoje hostům v místnosti k provozování živnosti určené nebo přes ulici v nádobách neuza-

vřených, jakož i prodávati nápoje ty v nádobách uzavřených v množství jakémkoli.

§ 18. Chce-li někdo dosíci koncese pro některé z oprávnění v § 16 uvedených, vyhledává se kromě všeobecných podmínek k samostatnému provozování živnosti, by žadatel byl spolehlivý a bezúhonný.

Koncese buď každým způsobem odepřena, svědčí-li proti žadateli nebo proti členům žadatelovy rodiny, kteří žijí se žadatelem v rodinném svazku, takové skutky, které oprávnějí k domněnce, že by živností bylo zneužíváno k podpore zapovězené hry, přechovávačství, nemravnosti neb opilství.

Při propůjčení koncese přihlížeti jest k potřebě obyvatelstva, pak k tomu, zda-li místnost, kde příslušná živnost má býti provozována, je způsobilá, k silnici, ulici nebo k náměstí, kde se místnost nalézá, a k tomu, může-li se k ní snadno policejné dohlížeti.

Živnostenský úřad prve, než-li koncesi propůjčí, vyslechni obec, v které má býti stanoviště živnosti, tam pak, kde jest zeměpanský úřad policejní, vyslechni také tento úřad. Kromě toho budiž místně příslušné společenstvo pro živnost hostinskou a výčepnickou před propůjčením koncese zpraveno o tom, že žádost byla podána, a budiž vyzváno, by ve lhůtě nejdéle 14denní podalo případné svoje dobré zdání.

Slyšeti jest společenstvo místně příslušné, čímž nesluší rozuměti pouze čistá odborová společenstva hostinských. M. o. 15. III. 1907, č. 5942, č. 70 sb. norm.

Chce-li někdo zříditi hotel k ubytování cizinců ve větších městech a v lázeňských místech, netřeba přihlídati k potřebě obyvatelstva, a jde-li o zřízení hotelů v krajinách horských na podporu turistiky, může kromě toho podle okolností upu-

štěno býti též od požadavku snadného dozoru policejního.

Jestliže by přes námitky obce žádaná koncese ku provozování některého oprávnění v § 16 výtčeného byla propůjčena, obec může s účinkem odkladným odvolati se k vyššímu úřadu do 14 dnů po vyznění, ač nebyla-li koncese propůjčena živnostenským úřadem obce, která má svůj vlastní statut¹⁾ a nejde-li toliko o další propůjčení koncese, která dosud v téže místnosti byla provozována.

V téže lhůtě právo odvolací přísluší se stejným účinkem i společenstvu, podalo-li v čas své dobrozdání a byla-li koncese propůjčena proti jeho návrhu, ač nejde-li o další propůjčení v odstavci předcházejícím zmíněné.

Ze dvou stejných rozhodnutí není dalšího odvolání.²⁾

¹⁾ Obce mající vlastní statut jsou: Praha, Brno, Olomouc, Jihlava, Kroměříž, Uh. Hradiště, Znojmo, Opava, Frýdek.

²⁾ Viz § 146, odst. 2.

§ 19. Táž osoba v jedné obci a též osadě může nabýti, zpachtovati nebo jako náměstek převzítí jen jedinou koncesi k provozování výčepu a drobného prodeje pálených nápojů líhových (§ 16d); k provozování ostatních hostinských a výčepnických práv, v § 16 vypočtených, nejvýše koncese dvě.

Živnost hostinská a výčepnická buď zpravidla provozována samým majitelem koncese.

Živnostenský úřad může jen z důležitých příčin povoliti, že tato živnost smí býti provozována náměstkem nebo propachtována.

Byly-li by živnosti tyto náměstkem nebo pachtěm provozovány, aniž to úřad živnostenský dříve byl schválil, majitel živnosti jakož i jeho zástupce nebo pachtěř potrestán bude dle osmé hlavy živnostenského řádu, jednající o přestupcích a trestech.

§ 20. Jestliže by někdo živnost hostinskou neb výčepnickou v § 16, lit. c), d) e) vytčenou nebo kavárnu chtěl přeložit do jiné místnosti v téže osadě, nepotřebuje k tomu sice nové koncese, vyžádej si však schválení úřadu živnostenského, jenž má při tom přihlížeti k tomu, hodí-li se místnost, kde živnost má být provozována, pak k silnici, ulici nebo náměstí, kde místnost se nalézá, a k tomu, může-li se k ní policejně dohlédati, jakož i měj na zřeteli potřebu obyvatelstva.

Dříve než úřad živnostenský povolí, by živnost hostinská a výčepnická byla přeložena, vyslechni obec, ve které jest stanoviště živnosti, tam pak, kde jest zeměpanský úřad policejní, vyslechni také tento úřad. Kromě toho budiž společenstvo pro tuto hostinskou a výčepnickou živnost místně příslušné před udělením povolení zpraveno o tom, že žádost byla podána, a budiž vyzváno, by ve lhůtě nejdéle 14denní podalo případné svoje dobrozdání.

Jestliže by přes námitky obce živnostenský úřad povolil, aby živnost hostinská nebo výčepnická byla do jiné místnosti přeložena, obec může se odvolati k vyššímu úřadu do 14 dnů po vyrozumění, ač nebylo-li povolení dáno živnostenským úřadem obce, která má svůj vlastní statut.

V téže lhůtě právo odvolací přísluší také společenstvu, podalo-li v čas svoje dobrozdání a bylo-li povolení dáno proti jeho návrhu.

Ze dvou stejných rozhodnutí není dalšího odvolání.

Viz § 18 posl. odst., § 146 2. odst. Odvolání nemá odkladacího účinku. M. o. 15. III. 1907, č. 5942, č. 70 sb. norm.

§ 20 a. Aby osoby, které v téže obci nebo v některé obci sousední provozují živnost hostinskou a výčepnickou, mohly provozovati živnost tu dočasně jinde než ve schválené stále místnosti provozovací o jednotlivých zvláštních příležitostech (národních

slavnostech, dobročinných slavnostech, výstavách, stavebách, trzích, vojenských cvičeních, koncentracích vojska, manévrech atd.), stačí licence vydaná živnostenským úřadem od případu k případu po uvážení potřeby, jaká se jeví vzhledem k žádanému provozování živnosti; v licenci té udáno buď přesně, za jaké příležitosti, pak místo, kde živnost má být provozována, a doba, na kterou licence platí.

Podniky, které výhradně k tomu směřují, aby přechovávaly a stravovaly cestující některého podniku dopravního (cestující z mezupalubí, nebo ze třetí třídy lodní nebo jiné lodní třídy, která by jí nařízením byla na roveň postavena) ve stanici sběrací nebo v přístavě, ve kterém se koná nalodění, budou upraveny zvláštním zákonem na ochranu vystěhovalců.

Tento § má vyplnití dosavadní mezeru a zajistit hostinským v obci neb okolí výhodu. Odst. 2. nemá aktuálního významu a vztahuje se na myšlenou úpravu vystěhovalectví. M. o. 15. III. 1907, č. 5942, č. 70 sb. norm.

§ 21. O živnostech tiskových.

Živnosti uvedené v § 15, č. 1, smějí zpravidla zřizovány býti toliko v místech, kde má své sídlo politický úřad okresní nebo zeměpanský úřad policejní.

Toto ustanovení však nevztahuje se k obchodu obmezenému výhradně na knihy školní a modlitební, na kalendáře a obrazy svatých.

Koncesi k obchodu, který jest výhradně obmezen na knihy školní a modlitební, na kalendáře a obrazy svatých, propůjčuje živnostenský úřad první stolice.

Zákon tiskový stanoví, pokud dovoleno jest prodávati výrobky tiskové dotčené v předcházejícím odstavci jinak nežli na základě koncese oprávnující ku prodeji tiskových výrobků vůbec anebo

k obmezenému obchodu s těmito výrobky tiskovými.

Obchod s výrobky tiskovými, které mají sloužiti toliko potřebám živnosti a tržby nebo potřebám domácího nebo společenského života, aniž mohou pokládány býti za výrobky umělecké (školní sešity, cenníky, lístky pohlední a blahopřejné, cedulky o pronájmu, účtové blankety, rozvrhy hodin, psací sešity, kontokorrenty, štítky na knihy a na psací sešity, archy k modelování a omalování, obrázky obtiskové, předlohy lupenkářské, archy blahopřejné, tiskopisy k účelům průmyslovým a kancelářským a pod.) nevyžaduje vůbec žádné koncesse, nýbrž budiž opověděn jakožto živnost svobodná.

§ 21a. O živnostenském prostředkování služeb a míst.

Po živnostensku provozované prostředkování služeb a míst je živnost koncesovaná, a to bez rozdílu kategorií prostředkovaných míst a služeb.

Kdo tuto živnost chce nastoupiti, prokaž kromě toho, že splnil podmínky předepsané pro samostatné provozování živnosti vůbec (§§ 2 až 10), dostatečné všeobecné vzdělání, spolehlivost vzhledem k živnosti a vhodnou místnost provozovací.

Při propůjčení koncesse dlužno kromě toho míti zřetel na poměry místní a propůjčení to závisí též na tom, aby proti zamýšlenému provozování živnosti nebylo žádné závady se stanoviska policie bezpečnostní, zdravotní a mravnostní.

Při zkoumání místních poměrů buď zejména k tomu přiměřeně přihlédáno, zdali a pokud o prostředkování služeb a míst není v obci již dostatečně postaráno samým státem, zemí, okresem, obcí nebo spolky; za tím účelem ústavy tyto buďte vyslechnuty prve nežli se koncesse propůjčí. Byla-li koncesse propůjčena přes námitku slyšených ústavů,

tyto mohou do 14 dnů od vyrozumění podati rekurs s účinkem odkladným.

§ 21a, odst. 4. obsahuje předpis singulární. Do nov. z r. 1907 bylo sprostředkování služeb koncesováno dle nař. st. min. ze dne 28. II. 1863, č. 2306. Živn. úřadům se ukládá, aby při udělení koncesí postupovaly s největší přísností, tam, kde je naděje na brzké uskutečnění ústavy pro veř. sprostředkování, udělily je jen do odvolání a při každém zneužití co nejprísněji zakročily. M. o. 15. III. 1907, č. 5942, č. 70 sb. norm.

Koncesi lze propůjčiti také do odvolání.

Ministr obchodu může ve shodě s ministrem vnitra způsobem nařizovacím vydati další ustanovení pro dosažení koncesse ku prostředkování míst a služeb jednotlivých kategorií.

§ 21 b. Koncesse mohou býti dány na prostředkování služeb a míst vůbec anebo mohou propůjčeny býti obmezené, zejména na určité druhy služeb nebo míst.

§ 21 c. Živnost prostředkování služeb a míst smí toliko se zvláštním svolením politického úřadu zemského provozována býti touž osobou nebo v téže místnosti zároveň s jinou živností.

Majitelům koncesse, kteří nemají zároveň také právo přechovávatí cizince (§ 16, lit. a), jest zapověděno přechovávatí cizí osoby ženské práci hledající.

§ 21 d. Živnost prostředkování služeb a míst budiž zpravidla majitelem koncesse osobně provozována. Není dovoleno propachtovati takovouto živnost.

Avšak politický úřad zemský může z důležitých příčin svoliti, by živnost provozována byla náměstkem.

§ 21 e. Každý žadatel za živnost prostředkování služeb a míst předlož úřadu živnost propůjčujícímu zároveň se žádostí za koncesí ku schválení řád provozovací, v němž zvláště stanoveny býti

musí výška a podmínky poplatků, které majitel živnosti při jejím provozování chce vybíratí.

Majiteli koncesse jest zakázáno dávatí nebo přijímati zálohy, jakož i přijímati kauce za místa prostředkovaná.

Rád provozovací buď vyvěšen v místnosti provozovací.

Ke každé změně provozovacího řádu třeba jest, aby jí politický úřad zemský napřed schválil.

Majitelé koncesse jsou povinni k vyzvání živnostenského úřadu podávati o živnosti jimi provozované data potřebná pro statistiku veřejného vykazování práce.

§ 21 f. Osoby, které na základě předpisů dřívějších způsobem řádným nabyly již povolení, by provozovaly prostředkování služeb a míst, jsou v příčině dalšího vykonávání této koncesse podrobeny předpisům tohoto zákona a mají předložiti provozovací řád v § 21 e) předepsaný do čtyř neděl politickému úřadu zemskému ku schválení.

§ 21 g. Podniky pohřební.

Při propůjčení živnosti dotčené v § 15, č. 23., budiž při zkoumání místních poměrů zvláště také k tomu přiměřeně hleděno, zdali a pokud již obcí není dostatečně postaráno o pohřbívání mrtvol.

Způsobem nařizovacím budou vydána podrobnější ustanovení o rozsahu oprávnění podniků pohřebních, jakož i v příčině poplatkové sazby, kterou žadatel za koncesi má předložiti a k níž třeba jest schválení živnostenského úřadu.

Proti udělení koncesse obec může do 14 dnů od vyrozumění podati odvolání s účinkem odkladným.

§ 22. Žádost za koncesi.

Kdo chce provozovati nějakou živnost, k níž potřebí jest koncese, má žádati za koncesi a pro-

kázati, čeho k tomu dle zákona se vyhledává. Prve než koncesi obdrží, nesmí živnosti té provozovati.

Nálezy viz zejména u živnosti hostinské, II. část.

Živn. oprávnění koncesní jest povahy svrchované osobní. B. 14013/00.

Propůjčení koncesse jest aktem konstitutivním. S. 13. V. 11, č. 5193.

Úřad nesmí odpírati udělení koncesse tomu, kdo vyhovuje všem zákonným podmínkám, mezi něž ovšem patří i ty, jež spadají do volného uvázení úřadu. B. 9048/12. ?

Podmínkou platnosti koncesse jest, že byla propůjčena úřadem, jenž byl k tomu kompetentním dle předpisů platných v době vydání dekretu. B. 12378/99.

Nelze odníti koncesse proto, že byla z úřední moci propůjčena bez žádosti. B. 4278/88.

Žádost o koncesi nemůže býti odmítnuta jen proto, že žadatel prohlásil, že ji chce přenést na jinou osobu (společnost nově se tvořící). Prohlášení takové nemá však

vůči úřadu žádného právního významu. B. 8645/12.

Udělení koncesse s omezeními podmínkami jest přípustné. B. 8874/12.

Jest nepřipustno dodatečně omezovati platně a bez omezení udělenou koncesi. B. 11981/98.

Byl-li uchazeč o koncesi odmítnut proto, že nevyhověl zákonným podmínkám, musí úřad přesně udati, jaký jest poměr příslušné skutkové podstaty k právním předpisům pro ten případ rozhodným; pouhý odkaz na § 23 nestačí. B. 8681/12.

Vydal-li ž. úřad na koncesi pouze ž. list, může sice dozorčí úřad k odstranění této formální závady naříditi vyhotovení konces. dekretu, ale nemůže ž. oprávnění v nesprávné formě prohlásiti za neplatné. B. 9151/12.

Jednotliví živnostníci nejsou oprávněni odporovati cestou instanční ani udělení koncesse třetímu, ani rozsahu oprávnění v jakém třetí živnost provozuje. B. 10116/14.

§ 23. Náležitosti zvláštní.

Chce-li kdo nastoupiti živnost koncesovanou, vyhledává se u něho kromě toho, co k samostatnému provozování živnosti vůbec jest předepsáno (§§ 2 až 10), ještě také spolehlivost vzhledem k příslušné živnosti a při živnostech jmenovaných v § 15, č. 1., 2., 5., 6., 7., 8., 10., 11., 14., 17., 18., 20., 21., 22. a 23. zvláštní způsobilost. Jak prokázati

jest způsobilost, ustanoví, pokud o tom v zákoně tomto předpisy nejsou obsaženy, způsobem nařizovacím ministr obchodu ve shodě s ministrem vnitra a s ministrem kultu a vyučování.

Zákon, daný dne 26. prosince 1893, Z. Ř. čís. 193, jenž se týče upravení koncesovaných živností stavebních, zůstává nedotčen.

Ministr obchodu může, vylučuje obchodní a živnostenskou komoru, zřízené snad jednoty společenstevní a příslušná společenstva, ve shodě s ministrem vnitra způsobem nařizovacím předepsati vůbec anebo pro jednotlivá místa neb území, že určité označené¹⁾ kategorie živností hostinských a výčepnických směji býti propůjčovány toliko takovým žadatelům, kteří prokáží zvláštní způsobilost; tento průkaz bude podrobněji upraven způsobem nařizovacím.

¹⁾ n. text: zu bezeichnende Kategorien.

Avšak předpisy v předcházejícím odstavci zmíněné směji vydány býti toliko potud, pokud odborně-společenstevními zařízeními a odbornými učilišti v oborech, o něž jde, postaráno jest o úplné vzdělání dorostu v příslušných živnostech.

Při propůjčení živností dotčených v § 15., č. 1., 2., 3., 4., 7., 9., 12., 13., 15., 16., 22. a 23., jakož i při propůjčení živností prodeje jedů a látek i preparátů k lékům určených, v čís. 14. uvedené, budíž kromě toho přihlíženo k místním poměrům; kromě toho propůjčení živností v § 15. uvedených závisí na tom, aby proti zamýšlenému provozování živností nebylo žádné námítky se stanoviska policie bezpečnostní, mravnostní, zdravotní, požárové nebo dopravní.

Vyn. m. o. 26. VI. 1913, č. 19.790; m. p. 1. VIII. 1913; č. 132 sb. norm.

Dle ž. ř. jsou ž. společenstva, pokud jde o koncesovanou živnost vůbec a stavební zvláště, povinna potvrzovati osvědčení, vydané pomocnému dělníku o zaměstnání

v koncesované živnosti pouze tehdy, jde-li [o pracovní knížku (§ 80d, odst. 1 ž. ř.)]; naproti tomu pracovní vysvědčení vztahující se na zaměstnání v nějaké koncesované živnosti, nepotřebují potvrzení od společenstva (§ 81 ž. ř.). V pouhé okolnosti, že taková vysvědčení nejsou od společenstva potvrzena, nesmějí tudíž úřady spatřovati formální závadu při započítávání takových vysvědčení. Jest ovšem právem a povinností úřadu přesvědčovati se o materiální správnosti vysvědčení. K urychlení vyřízení jest v zájmu strany, aby vysvědčení o zaměstnání, předložené jako průkaz zvláštní způsobilosti dala sobě dříve, než žádost podá, opatření potvrzením společenstva, pokud se týče, abp si k vybídnutí úřadu potvrzení sama opatřila. Samozřejmě nelze dle platných ustanovení zákonných zamítnouti žádost z důvodu, že strana učiněnému vybídnutí nevyhověla.

Společenstva sama nejsou ovšem podle řečeného povinna^{*)} potvrzovati pracovní vysvědčení; z toho však nelze dovozovati, že by společenstva nemohla k žádosti stran podobná vysvědčení o zaměstnání opatřovati potvrzovací doložkou. Jest si spíše práti, aby společenstvo žádostem toho druhu vřcházela s porozuměním vstříc a připojením doložky potvrzovací jednak usnadňovala úřadům zjistiiti materiální správnost vysvědčení jednak aby přispívala k rychlému vyřízení žádostí majitelů vysvědčení a takovým způsobem podporovala zájmy svých příslušníků.

§ 23 a. Před propůjčením koncesované živnosti, k jejímuž nastoupení zvláštní způsobilosti se vyhlcdává (§ 23, odst. 1. a 3.), úřad živnostenský dej příslušnému společenstvu po dobu tří neděl příležitost, aby u úřadu nahlédlo v doklady, jež strana předložila na průkaz své způsobilosti. V téže lhůtě společenstvo má na vůli podati dobré zdání o předloženém průkazu způsobilosti.

Dispense od průkazu způsobilosti jest přípustna, při čemž užito buď obdobně předpisů platných pro živnosti řemeslné (§ 14 c).

Předpis odstavce předcházejícího nevztahuje se k živnostem stavebním.

Ustanovení § 14 e) vztahují se v příčině prů-

*) Srv. § 114 písm. f). Pozn. vyd.

kazu zvláštní způsobilosti obdobně k veřejným společnostem obchodním a společnostem komanditním. Pokud se jedná o živnostenský podnik po továrnicku provozovaný, stačí průkaz zvláštní způsobilosti náměstkovy (obchodvedoucího). Otázka, má-li koncesovaný podnik živnostenský pokládati se za provozovaný po továrnicku, budiž, vzejde-li pochybnost, rozhodnuta podle předpisu § 1, odst. 6.

Kromě toho před propůjčením koncese pro takové živnosti, při jejichž propůjčení jest přihlídati k místním poměrům, slyšena buď obec, ve které žije stanoviště živnosti.

Průkaz způsobilosti.

Nař. min. obch. ve shodě s min. vn. a min. věcí duch. a vyuč. ze dne 6. srpna 1907, č. 196 ř. z., o průkazu zvláštní způsobilosti, podle § 23, odst. 1. zákona ze dne 5. února 1907, č. 26 ř. z., jímž mění a doplňuje se ř. z., potřebné k nastoupení koncesovaných živností v § 15, čísla 1, 2, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 14, 17, 18, 20, 21, 22 a 23 zákona ze dne 15. března 1883, č. 39 ř. z., vztahmo zákona ze dne 5. února 1907, č. 26 ř. z. uvedených.

Čl. I. Na základě § 15 zákona ze dne 15. března 1883, č. 39 ř. z., vztahmo zákona ze dne 5. února 1907, č. 26 ř. z., jakož i na základě § 23 zákona ze dne 5. února 1907, č. 26 ř. z., nařizuje se toto o podávání průkazu zvláštní způsobilosti při dle uvedených koncesovaných živnostech:

(Ustanovení odst. 12 tohoto čl. I., pak čl. II. otiskána jsou při dotčených živnostech.)

Čl. III. Pokud v nařízeních vydaných na základě § 24 ř. z., jimiž jednotlivé živnosti učiněny byly závislými na koncesi, činí se požadavek průkazu zvláštní způsobilosti k nastoupení příslušných živností, zůstávají o tom, jak tato způsobilost se má prokázati, příslušné předpisy oněch nařízení v platnosti.

Čl. IV. O tom, jak se má podávati průkaz zvláštní způsobilosti při veřejných společnostech obchodních a komanditních společnostech, platí obdobné ustanovení § 14 e zákona ze dne 5. února 1907, č. 26 ř. z. Jde-li o živnostenský podnik po továrnicku provozovaný, postačí, podá-li se průkaz zvláštní způsobilosti zástupce (obchod vedoucího). (§ 23 a odst. 4. zákona ze dne 5. února 1907, č. 26 ř. z.)

Čl. V. Nařízení toto nabude moci současně se zákonem ze dne 5. února 1907, č. 26 ř. z. Týmž časem ministerská na-

řízení ze dne 17. září 1883, č. 151 ř. z., ze dne 23. prosince 1893, č. 184 ř. z. a ze dne 18. října 1899, č. 203 ř. z., jakož i vyhlášky ze dne 3. září 1906, č. 198 ř. z. pozbudou platnosti.

Praha, vyjádření obce. Vyhl. min. vn. ze dne 18. března 1922, č. 7 sb. z. a n. o jednacím řádu místních výborů sjednocené obce pražské. § 2. Místní radě přísluší v mezích platných předpisů a zásadních usnesení ústředního zastupitelstva: Rozhodovati o žádostech za propůjčení uličního pozemku, za umístění reklamních oznámení a zařízení na obecních budovách, za umístění portálů, výkladních skříní a štítů, pokud nesouvisí se změnami dle stavebního řádu, dále prováděti předpisy tržního řádu, pokud nejsou vyhrazeny ústřední správě, podávati návrhy na pojmenování ulic, náměstí, mostů a nábřeží, vyjadřovati se o žádostech za přiznání domovského práva osobám v dotčené části bydlícím, jakož i o žádostech, týkajících se koncesí se stanoviska místní potřeby, podávati dobrá zdání ve věcech číslování domů . . . . .

Předpisem § 23 a odst. 1 ž. ř. zavazuje se úřad k slyšení společenstva živn. jen tehdy, když hodlá uděliti žádanou koncesi, a nikoliv taky, kdžvž zamýšlí koncesi odeprítí, a i tu jen v těch případech, když jde o udělení koncese vázané na průkaz způsobilosti, do kteréžto skupiny živností však živnost vetešnická nepatří. Mimo to týká se vyjádření společenstva živn. dle tohoto ustanovení jen průkazu způsobilosti a nikoli také místní potřeby. — Živn. úřady berouce zřetel k místním poměrům, tedy i k potřebě obyvatelstva, mohou čerpati skutkový podklad pro své rozhodnutí i z vlastní své úřední znalosti místních poměrů, pokud pak oceňují vyjádření v tom směru podaná, činí tak dle volného hodnocení, aniž lze úřadu před-

pisovati, kterému z předvýzdných prostředků měl přiložiti průkazní moc větší a kterému menší. — Ze subjektivní potřeby stěžovatelovy nelze usuzovati na existenci potřeby obyvatelstva vůbec.

Výtky, že neudělením koncese ztratil by stěžovatel své zákaznictvo a utrpěl by škodu na obchodní pověsti svého závodu, stát přišel by o příjmy na daních, mohly by jen tehdy způsobiti nezákonnost naříkaného rozhodnutí, kdyby dle zákona existence takovýchto zvláštních důvodů zakládala nárok na udělení koncese přes to, že není zde pro živnost místní potřeby. Takového ustanovení zákon však nezná, a je proto bez právního významu, zdali úřad existenci takových zvláštních ohledů důvodně či bezdůvodně po-

přel. S. 8. II. 1922, č. 1801. Úřad může při posuzování poměrů místních (§ 23 ž. ř.) opírat se také o úřední znalost těchto poměrů a není tedy nezbytně třeba, aby se o nich v každém případě konalo zvláštní šetření. Vyjádření o místních poměrech od obce dle § 23a) (posl. odst. ž. ř. vyžádané, jež neobsahuje nijakých skutkových okolností, není úřad povinen straně oznamovati. K místním poměrům, k nimž má úřad přihlížeti při udělení koncesí pro živnost v § 23 posl. odst. ž. ř. označené, náleží také místní potřeba. S. 29. V. 1920, č. 4742, Boh. 428.

V řízení o udělení koncese k provozování živnosti na průkaz způsob. vázané přísluší společenstvu postavení strany pouze, pokud jde o posouzení předloženého průkazu způsobilosti. S. 24. IV. 23 č. 6845.

Zákon ž. nestanoví pro úřad žádných směrnic, pokud jde o zkoumání a hodnocení místních poměrů, leč že nařizuje slyšeti obec před udělením koncese (§ 23a ž. ř.), jinak ponechává úřadu, aby sám určil způsob, jak opatřiti si chce skutkový materiál pro svoji úvahu o přípustnosti živnosti s hlediska místních poměrů a nebrání úřadu, aby posoudil přípustnost tu také na podkladě vlastní znalosti místních poměrů. Stačí odůvodnění zamítacího rozhodnutí tím, že místní poměry koncese té

nevyžadují. Výrok tento jest výsledkem hodnocení všech skutečností, majících vztah k zvolenému místu živnosti a s hlediska zájmů veřejných a následkem toho po stránce věcné nejv. správním soudem přezkoumán býti nemůže. S. 9. X. 1922, č. 12977/22.

Otázka, zda-li místní potřeba vyžaduje udělení koncese či nikoliv, jest otázkou skutkovou, kterou nejv. spr. soud po stránce věcné přezkoumávat nemůže, jsa dle § 6, odst. 1. svého zákona vázán tou skutkovou podstatou, již žalovaný úřad vzal za základ svého rozhodnutí. Skutkové zjištění nejv. spr. soud může přezkoumávat jen po stránce formální, zda totiž naříkané rozhodnutí netrpí nějakou vadou podstatnou řízení uvedeného v § 6, odst. 2. cit. zák. S. 8. II. 1922, č. 1801/22.

Hodnocení skutkových okolností důvodu, že místní potřeba je úplně kryta, jest položeno do volné úvahy úřadu a jsouc skutkovou okolností, vymyká se, pokud se merita týče, posuzování nejv. spr. soudem. Usudek ten přezkoumati bylo by možno jen s hlediska vad řízení. Okolnost, že stěžovatel má soukromoprávní nároky, které by umožnily provozování koncese (najaty místnosti, dosavadní koncesionář jest dle rozh. soudního povinen koncese se vzdáti) nezakládají povinnosti úřadu, aby koncesi udělil, ježto úřad je při svém rozhodování vá-

zán předpisy práva veřejného a volným posuzováním a hodnotěním zjištěných skutečností a nikoliv osobním interesem stěžovatele. S. 19. II. 1923, č. 13252.

Při zamítnutí koncesní žádosti z důvodů místních poměrů musí býti žadateli oznámeno, z jakého momentu, spočívajícího v místních poměrech, byla žádost zamítnuta. B. 9200/12.

Rozhodnutí o konc. žádostech pro živnosti, při nichž jest vžití zřetel na místní poměry, musí býti učiněno závislým od zkoumání místní potřeby i tehdy, když by se novou koncesí počet dosavadních nerozmnožil. S. 16. II. 12, č. 11795.

Pod pojem místních poměrů ve sm. 5. odst. § 23 ž. ř.

spadá i místní potřeba. B. 9628/13.

Když společenstvo, ač vyzváno, nepodalo dobrozdání o průkazu způsob. ve sm. § 23a), nemůže proti udělení koncese rekurovati — prae-klyse. B. 10424/14.

O platnosti vysvědčení, přiloženého k žádosti o koncesi a naříkaného od společenstva, musí býti rozhodnuto v rámci řízení o žádosti samotné. B. 9109/12.

V případech odst. 5 nebylo uděleno obcím právo odvolací, ani předepsáno slyšení společenstev. M. o. 15. III. 1907, č. 5942, č. 70 sb. norm.

Na společnost s r. o. nevztahují se § 14e) neb 23a), odst. 4. ž. ř. B. 7162/10.

§ 24. Výhrada.

Vyžadují-li toho nezbytně ohledy veřejné, ministr obchodu jest zmocněn, aby ve shodě s ministrem vnitra, vyslechna obchodní a živnostenskou komoru, zřízené snad jednoty společenstevní a příslušná společenstva, až do zákonného upravení podrobil koncesi ještě také některé jiné živnosti, nežli které jsou vymezeny v této hlavě, a to buď vůbec anebo pro určité okresy.

V nařízeních mohou dány býti předpisy o osobní i odborné způsobilosti žadatelů, které jest třeba k dosažení koncese, o jakosti stanoviště i provozovny, o způsobu, rozsahu a podmínkách provozování živnosti. Zejména může se ustanoviti, pokud snad zakázáno jest provozovati živnost pachtěrem anebo náměstkem anebo pokud se prohlašuje, že není dovoleno současně provozovati jiných živností. Kromě

toho mohou býti vydány předpisy o povinném vedení zvláštních knih a výkazů, o tom, pokud jest dopuštěno zvláštní upravení živnostensko-policejní, o přihlédání k místní potřebě, jakož i o tom, která instance koncesi propůjčuje.

Týmže způsobem jednotlivé živnosti nyní koncesované mohou býti zproštěny požadavku koncese, když se dle změněných okolností sezná, že jest to přípustno; také může býti nařízeno, aby v místech, kde v zájmu tržby úřadem zřízeny a v povinnost vzaty jsou určité osoby k pracím a službám vyžadujícím zvláštní veřejné důvěry, všechny jiné osoby byly vyloučeny z vykonávání těchto prací.

Zda-li kdo potřebuje koncese k živnosti právě za koncesovanou prohlášené, před tím však svobodně, pro to rozhodnou jest doba opovědi živnosti. B. 3358/87.

Ministr obchodu nemůže dle § 24 rozhodovati o roz-

sahu ž. oprávnění. B. 9614/96.

Vyslechnutím nerozumí se souhlas korporace. Zákon ustanoví, do kdy po provedených dotazech vláda má o koncesi rozhodnouti. B. 3737/05.

Hlava III.

Živnosti, ku kterým potřebí, aby schválen byl závod provozovací (závod).

§ 25. Závody, jež musí býti schváleny.

Závod provozovací schválen býti musí při všech živnostech, které provozují se pomocí zvláštních, pro živnost založených výhni, parních strojů, jiných hybridel neb vodních přístrojů, aneb které účinky zdraví škodnými, provozovacím způsobem bezpečnost ohrožujícím, zápachem anebo neobyčejným hlozozem způsobily jsou ohrožovati neb obtěžovati sousedstvo. Dokud schválení není dáno, stavba závodu nesmí počata býti.

§ 26. O řízení vůbec.

Při všech takovýchto závodech, pokud nepatří k závodům, při nichž spravovati se jest dle § 27, ať úřad způsobem nejkratším prozkoumá závady se vyskytující a ať nařídí, s jakými podmínkami a s jakým obmezením závod zařízen býti může, při čemž ať zvláště k tomu se hledí, by takovéto závody neškodily kostelům, školám, nemocnicím a jiným veřejným ústavům a stavením, a aby snad již zařízené pracoven neohrožovalo bezpečnost života nebo zdraví osob v nich zaměstnaných.

§ 27. O zvláštním řízení při jistých závodech.

Tyto závody smějí býti teprve potom schváleny, když provede se řízení v následujících paragrafech předepsané:

1. pohodnice;
2. závody na přípravu látek ohněstrojných, věci ohněstrojných a preparátů trhacích;
3. závody na čištění štětín, žíní a peří;
4. varny soli krevní;
5. továrny na zboží chemické;
6. cementárny;
7. továrny na mrvu strojenou (poudrettu, močan mrvivý a pod.);
8. dílny na struny ze střev;
9. překapárny olejů minerálních;
10. továrny na lepenku a plst ku krytbě střech;
11. závody na výrobu a čištění strun ze střev;
12. varny pokostu a terpentýnu;
13. močidla a sušárny na len a konopí;
14. drstkárny;
15. mlýny na odpadliny zlaté a stříbrné;
16. sklárny;
17. koželužny a sklady surových koží a kožešin;
18. továrny na rohové knoflíky;
19. sírárny chmelové;
20. napouštěárny dřeva;
21. svíčkárny;
22. bělidla na kosti;
23. kostivarny;
24. stoupy a mlýny na kosti;
25. pece na kosti a továrny na spodium;
26. továrny na kotly;
27. klihárnny;
28. plynárny a plynojemy;
29. tavárny kovů, hutě a hamry, pokud právo je zřizovati nevzniká propůjčením práva k dolování;
30. továrny na stroje;
31. olejny, továrny na pokost a laky;
32. smolárny, varny asfaltu a kolomazi;
33. papírny;

34. továrny na kyselinu solnou;
  35. továrny na kyselinu dusičnou;
  36. továrny na salmiak;
  37. pražírny vlny ovčí a bavlny;
  38. továrny na kyselinu sirkovou;
  39. jatky a továrny na bílkovinu krevní;
  40. bělidla rychlá;
  41. mydlárny;
  42. amalgovny zrcadelní;
  43. lomy kamenné, cihelny, vápenice a sádrovny, pokud nejsou vedlejším zaměstnáním při polním hospodářství, a zřizují-li se posléz jmenované dva závody jinde, nežli kde surovina se dobývá;
  44. lojárny;
  45. pece na zboží hliněné;
  46. dílny na plátno voskované;
  47. továrny na zboží zápalné;
  48. cukrovary, lihovary a továrny na lisované kvasnice;
  49. koksárny,
  50. dehtárny kameno-uhelné,
  51. dehtárny dřevěné,
  52. koptárny,
- } zřizují-li se jinde, nežli kde surovina se dobývá.

Ministr obchodu jest zmocněn, shodnův se s ministrem věci vnitřních a vyslyšev komory obchodní a živnostenské, změnití způsobem nařizovacím tento seznam.

Rízení dle § 27 předpisuje se dále pro závody:

1. na výrobu zápalného zboží (min. nař. 24. V. 09, č. 81 ř. z.);
2. na výrobu a vedení elektřiny;
3. k uschování celluloidových odpadků.
4. na výrobu kapslí a třas-

kavých preparátů. Rozh. min. vn. 27. VIII. 84, č. 27.096 (Müller-Diwald 105).

Bližší viz ve statí o koncesích v části II.

Opomenutí edikt. řízení zákonem předepsaného tvoří vadu řízení. k níž mohou nadřízené úřady hleděti z moci úřední. B. 9599/13.

§ 28. Žádost.

Za schválení závodů, v § 27 uvedených, žádáno buď na úřadě živnostenském, při čemž doloženy buďte potřebné popisy a výkresy.

§ 29. Edikt.

Úřad má vyhlásiti, jaký závod zříditi se hodlá, a to tím způsobem, že edikt v příslušné obci vyvěsiti dá, jakož i že o tom zvláště zpraví starostu obecního a známé sousedy — dle okolností také jedním největším v novinách k úředním vyhláškám ustanoveným — při tom na dobu 2 až 4 týdnů položí komisi, při které — nestalo-li se to již dříve písemně — podati sluší všechny námítky, jinak stavba závodu bude povolena, ač nebudou-li z úřední povinnosti námítky proti ní učiněny.

Úřad má také učiniti opatření, aby úřední jednání, jichž snad jest třeba z příčin stavební, požárové a zdravotní policie, jakož i dle zákonů o užívání vody, co možná současně předevzata byla s jedním, zda závod dovoliti lze z příčin policie živnostenské.

§ 30. Řízení.

Při komisionálním projednávání úřad má vyšetřiti všechny důležité okolnosti z úřední povinnosti byť i žádné námítky proti závodu podány nebyly; naskytlé námítky důkladně prozkoumatí a se snažiti, aby pokud možná přátelskou úmluvou se skončily.

V nálezu, jenž co možná nejdříve buď vydán, budiž uvedeno, zda a pokud navržený závod hledě k živnostenské policii připustiti lze, a zdali a pokud proto se dovoluje.

Jestliže závod se schválí, toto rozhodnutí má obsahovati podmínky a omezení, jichž šetřiti jest při jeho zřízení a provozování, jakož i opatření, která jeví se býti potřebnými, aby snad již stavba pracoven nepřičila se předpisům § 26.

§ 31—33. Schvalování provozoven. 159

Byly-li činěny proti podniku námítky z důvodu práva soukromého a nepodařilo-li se odstraniti jich úmluvou přátelskou, buďte námítky tyto výslovně uvedeny ve schválení daném a jich provedení buď poukázáno na pořad práva. Úřad politický nemůže proto zapověděti stavbu závodu.

Toliko soud jest příslušným k žádosti stran rozhodnutí otázku, zdali se zřízením závodu policií živnostenskou dovoleného sečkati jest, až bude právní rozepře vyřízena, aneb zdali a s jakým omezením závod mezi tím časem zřízen býti může (§§ 340, 341, 342 ob. zák. obč.).

Prekluse v řízení stavebním: čl. XXXVIII. č. ř. s.

§ 31. Náklady na ohlášení a řízení, s živnostenskými závody spojené, povinen jest nésti podnikatel; náklady, které svévolnými námítkami vznikly, nahraditi musí ta osoba, která tyto námítky dělala.

§ 32. Změny v závodě provozovacím.

Chtěl-li by někdo změnit způsob zařízení provozovacího neb výroby anebo rozšířiti značně výrobu, čímž nastane některá z okolností, v § 25 předvídaných, má to oznámiti živnostenskému úřadu, jenž může upustiti od komisionálního řízení, přesvědčí-li se, že obmýšlená změna neb rozšíření pro sousedy nebo pro obec vůbec nebude v zápětí míti nových neb větších škod, nebezpečností a obtíží, nežli spojeni jsou se závodem již stávajícím.

Nastoupí-li na místo dosavadního majitele živnosti někdo jiný, není třeba, aby závod provozovací znovu byl schválen.

§ 33. Jak schválení pomíjí.

Jestliže závod do roka po dni, co byl schválen, nepočne se provozovati, aneb zůstane-li počaté provozování po více než tři léta přetrženo, schválení závodu mine.

Jsou-li zde důvody zřetele hodné, tyto lhůty bu-

dou přiměřeně prodlouženy k žádosti majitele živnosti.

Zničí-li živelná pohroma neb jiná náhoda úplně závod, buď žádáno o jeho schválení dříve než počne se znova provozovati.

§ 34. Stížnost.

Nález úřadu živnostenského o živnostenských závodech, jakož i o věcech, které týkají se toho, jak užití jest předpisů, jež obsaženy jsou v předešlých paragrafech této hlavy, buď oznámen i s důvody stranám, to jest žadatelům a osobám, které činily námítky.

Na tento nález každá strana může sobě stěžovati u vyšší instance; stížnost buď písemně neb ústně do 14 dnů podána k politickému úřadu, jenž byl vynesl nález v první instanci.

Stížnost v čas podaná má účinek odkládací.

§ 35. Zemskému úřadu jest zůstaveno, pro ta místa, kde jsou nebo zřízeny budou veřejné jatky obecní nebo společenské v rozměru dostatečném, k návrhu zastupitelstva obecního zapověděti, aby jatek již stávajících nebylo dále užíváno a aby nové jatky nebyly zřizovány.

Sazby poplatků, jež budou se vybírat, musí schváleny býti úřadem zemským.

Nálezy, normalie a poznámky
k §§ 25—35 ž. ř.

Soustavný přehled judikatury správ. soudu o provozovných. A-1906.

Ustanovení III. hlavy ž. ř. nemohou se týkati živnosti, jež vůbec nemají stálé provozovny. B. 634/79.

Seznam normat. předpisů pro schvalování různých provozoven viz Heller, str. 562. Jsou to: výroby traskavin, sušárny zemědělských

plodin, skladiště minerálních olejů, vysoké zděné komíny, generátory na nassávaný plyn, jatky, acetylenová osvětlení, výrobu kalcium-karbidu, pro lomy atd., skladiště topné nafty, plynová vedení. Viz i II. a III. část.

Okolnost, že strana nebyla připravena k vyšetřování o vhodnosti místnosti, působí

vadu řízení. S. 26. XI. 17, č. 29.232. A. 176.

I při schvalování provozoven, nepodléhajících edikt. řízení, mají obec a sousedé postavení strany. B. 6010/08.

Schválení provozovny jest aktem konstitutivním; strana musí o ně výslovně žádati. Uděliti konsens bez žádosti (z přední povinnosti) jest nepřipustno. M. o. 29. IV. 08, č. 7980. A. 08, str. 136. Srv. i B. 3687/05.

Skutečně sebe delší užívání závodového zařízení nenahradí živnostenského konsensu. B. 124/01.

Nerušeno užívání vadné provozovny po r. 1859 zřízené nelze vydržeti. B. 932/02.

Předmětem schválení může býti jen určitý živn. závod, nikoli pouhé oprávnění. B. 969/02. B. 201/01.

Připustno jest živn.-právní řízení ku schválení provozovny nezávisle na otázce osobního živn. oprávnění. Schválení provozovny nepředpokládá tedy trvání živn. oprávnění. Min. vn. 17. XII. 1893. č. 27.030 a 29. VII., 1903, č. 27.875. Heller 506.

Závodem provozovacím dle III. hl. ž. ř. jest a) každé místo nebo místnost sloužící k provozování živnosti, a ne jen taková, která jest vypravena stroji nebo jiným zařízením. B. 7727/94; B. 11.037/97. B. 4101/06.

b) každé zařízení, kde práce náležející k provozování živnosti konají se pra-

videlně a ne jen od případu k případu. B. 9627/13.

Odepření listu ž. proto, že provozovna není schválena, není přípustno. B. 201/01; B. 969/02.

Úřad ž. může dodatečně zakázati i živnost provozovanou v závodu, který podléhá schválení (surové kůže, kosti), na kterou vydal list živn., bez výslovného schválení závodového zařízení, a to podle výsledku řízení o přípustnosti závodového zařízení. B. 7941/11. —

Otázka, zda administrativní budovy jsou v určitém případě provozovnamy schválení podléhajícími, jest otázkou skutkovou. S. 27. led. 12 č. 897.

Kolonie dělnických domků, $\frac{3}{4}$ hodiny od provozovny vzdálená, není její součástí. B. 5294/07.

Schválení dle § 25 vyžadují (podléhají ev. mohou podléhati) provozovny pro sklad a obchod kořmi. B. 12962/09; 11037/97; 10841/97; sklad staviva a rekvizit. B. 11.660/88; sklad pian a orchestrionů. JOKP. 1908, str. 43; sklad dříví. B. 7727/94; 9359/96; 2900/04; sklad lihu. B. 4101/06; sklad hadrů a kostí. B. 4144/88; 11.037/97; 10.841/97; obchod smíšeným zbožím. B. 201/01, 969/02; pily. B. 103/77; řeznictví. B. 3621; B. 1673; zinkovny na zinkovou bělobu. B. 9407/96;

pražírny kávy stroji plynovými, rozh. min. vn. 16. I. 77, č. 14.094/76;

vrtání po kyselině sirové. B. 5242/07; výroba umělých tuků, rozh. min. vn. 16. I. 72, č. 168;

živnost. chov prasat, rozh. min. vn. 15. II. 75, č. 19.448; závody nejen hlavní, nýbrž i vedlejší. B. 4144/88, 1137/97; skladiště. B. 11.037/97 i prodejny. B. 7727/94; i závody zřízené po roce 1859. B. 6725/92;

sušárny a sklady surových koží. B. 9288/88; 6252/08;

Skladiště koží. Oběžník z. sp. p. v Praze 30. XI. 1922 č. 3 A. 10.098/423.755: Dle výnosu ze dne 14. XI. 1922 č. 44.815 bylo ministerstvo obchodu z interesevaných kruhů upozorněno, že zásoby surových koží, přicházejících na trh, bývají tak poškozeny, že jich hodnotné zpracování v tuzemsku jest znemožněno. Ježto jednou z příčin, které toto znehodnocení způsobuje, jsou prý nedostatečná skladiště, vybízí zemská správa politická po rozumu min. výnosu v úvodu citovaného, živn. úřady I. stolice, aby bez odkladu přezkoumaly, kde všechna skladiště surových koží, zřízená od počátku platnosti zákona ze dne 20. XII. 1859, č. 227 ř. z., jsou dle §§ 25 a násl. ř. z., schválena a zda schválená skladiště vyhovují dosud podmínkám konsensu. — Zejména budíž přihlíženo k to-

mu, aby skladiště koží byla zřízována v izolované poloze, aby místnosti byly dostatečně veliké, vysoké a světlé a aby byly řádně větrány. Povrch stěn musí býti hladký, opatřený světlým, snadno čistitelným a lehce obnovitelným nátěrem. Podlahy necht' jsou hladké, vodotěsné, beze spár, tak, aby se daly čistiti za vlhka a s odpadem k žumpě vyhovující staveb. řádu. Poblíže místností skladních buď zřízena zvláštní vhodná místnost k odkládání vrchního šatu a opatřena umývacím náčiním. — Proti majitelům skladišť neschválených a skladišť, jež nevyhovují podmínkám konsensu buď neprodlouženo zakročeno dle § 132, po případě § 152 ř. z. . . .

Schválení podléhají závody, u nichž jest obava, že proskáváním odpadních vod z podzemní nádrže dehtu zkazí spodní vodu sousedstvu. B. 6935/09.

Skládání a nakládání železných travers, těžkého konstrukčního železa, maltou potřísněného lešení a staviva, hašený vápna, bromadění většího množství dříví, opravy nástrojů a potřeb, to vše jsou manipulace, jež zakládají povinnost ku schválení provozoven. B. 11.660/98.

Továrny na nábytek s mechan. pohonem jsou podrobeny závodnímu povolení dle § 25 a násl. zák. čl. XVII. z r. 1884. S. 17. II. 22 č. 2116. Boh. 1172. (Slovensko.)

Provozovny dále podléhají schválení, a) pokud není úplně vyloučena možnost, že nenastanou škodlivé její účinky vůči sousedstvu; třeba by se snad v konkrétním případě dalo souditi, že ony účinky nenastanou. B. 4144/88.

b) předem a ne teprve tehdy, když skutečně dostavily se účinky sousedstvo obtěžující. B. 12.962/99;

c) buď pro vnitřní zařízení nutné k provozování živnosti nebo pro účinky tohoto zařízení. B. 665/80;

d) i když jde jen o občasně obtěžování. B. 6589/92;

e) zásadně všechny za podmínek § 25, ať se v nich konají práce, sloužící bezprostředně provozování živnosti, či práce, jež prostředně a jaksi jen z povzdálí utvářejí příznivější hospodářskou situaci živnostníkovu. B. 9627/13.

Ke kovárně schválení vyžadující patří i volný prostor, na němž se vykonávají živn. práce, jichž provádění není možné v dílně samé. B. 11.178/97.

Škodlivé účinky musí býti způsobeny způsobem provozování závodu vlastním, a nikoliv býti pouze následkem polohy závodu, takže by nastávaly při každém vývinu kouře. B. 6148/91, 6918/92.

«Neobyčejný» hlomoz působí vůbec každé strojní zařízení, třebaž by skutečný hluk zařízením působený byl dokonce menší, než takové zařízení zpravidla vyvozuje. B. 11.282/97, 1508/03, 3621/05.

Okolnost, že jest se závodem spojeno obtěžování či ohrožování sousedstva, není sama o sobě důvodem k zápořadí provozování; úřad má však dle volného uvážení posouditi, nepřekročují-li tyto závady meze, přípustné se stanoviska veřejnoprávního. S. 5. II. 13, č. 1149.

I provozovny s obtěžujícími účinky mohou býti schváleny B. 7156/10, rovněž vadné B. 125/01.

Ve všech případech, ve kterých se zavádí řízení o žádostech za živnostensko-úřední schválení ku zřízení rafinerií lihu nebo k podstatné změně nebo rozšíření dosavadních rafinerií, buď zpraveno neprodleně prostřednictvím zem. správy polit. min. obchodu. M. o. 25. XII. 12, m. p. 17. I. 1913, č. 10 sb. norm.

Změny, rozšíření.

Jest nepřipustno předem zakázati jakoukoliv budoucí změnu provozovny neb rozšíření podniku. B. 14.789/00; a začíti s rozšiřováním podniku, dokud úřad nevezme na vědomí oznámení o změně provozovny. B. 277/01.

Kdo zřizuje provozovnu proti výslovnému zakázu § 25 před jejím schválením, nese náklady odstranění závadného stavu. B. 5242/07.

Otázku, jde-li o znovuzřízení zničené provozovny či o částečné znovupostavení, nutno jakožto otázku skutkovou řešiti teprve tehdy, když bylo podáno odborně-

technické dobrozdání. B. 4710/06.

Postavení nového zařízení v trvalém závodě není zřízením nového závodu, nýbrž změnou provozovny. B. 7694/10.

Když při změně provozovny, jejíž zřízení může se schválit jen po edikt. řízení, projednává se komisionálně, musí být provedeno zase ediktální řízení. B. 9599/13, B. 9289/12.

Zřízení většího parního kotle a zvýšení komínu vyžaduje schválení. B. 3151/86.

Přeměna větší pece cihlové na dvě menší bez rozšíření provozování není změnou ve smyslu § 32. B. 6835/92. Ale úplnou výměnou peci stává se cihelna závodem novým. B. 12693/99.

Nedostačují-li opatření k zabezpečení života a zdraví v závodě zaměstnaných nařízené ž. úřadem I. st. při schvalování provozovny, mají nadřízené úřady právo zjednatí odpomoc, i když opatření nižších úřadů (mábyla právní mocí. (Viz i § 74.) B. 9871/13.

Řízení.

Otázka, zda určitý závod průmyslový bude závadným po stránce živn. policejní, ev. v jaké míře závady ty vystupovají budou, jest otázkou skutkovou, jejíž řešení úřadem správním musí i nejv. správní soud položiti za základ svého rozhodnutí, právě tak jako úsudek úřadu o tom, jakou míru zjištěných

závad považovati lze za přípustnou se zřetelím k zájmům veřejným. Zjištění úřadu v tom směru jsou části skutkové podstaty naříkaného rozhodnutí a nemohou po stránce věcné býti přezkoumány nejv. soudem správním, nýbrž pouze po stránce formální, zdali řízení netrpí vadami uvedenými v § 6 zák. o spr. s. — Nadřízený úřad není vázán skutkovou podstatou rozhodnutí nižších stolic a může samostatně hodnotiti skutkový materiál opřený v předchozím řízení a dospěti k odchylným závěrům, může skutkový materiál doplniti a z taktu, doplněného materiálu skutkovou podstatu pro vlastní své rozhodování si utvořiti bez ohledu, zda dojde v přičině skutkové podstaty k jiným výsledkům než stol. nižší. — Provádí-li však rekursní stol. další řízení k opatření skutkového materiálu pro své rozhodnutí o přípustnosti provozovny a dalo-li by se tak na podkladě nového vyličení výrobního procesu uchazečem o konsens, nemůže úřad, aniž by porušil podstatné formy řízení správního, obojí se bez nového jednání se stranami, jimž musí poskytnouti příležitost, aby zaujaly stanovisko k novému vyličení výrobního procesu a výsledkům úředního šetření o něm. S. 20. X. 1922, č. 14.800.

Při zachování řádného postupu instančního jest vyšší stolice oprávněna ve veřej. zájmu naříditi další podmín-

ky schválení provozovny. B. 9552/13.

Je-li rozšířen rozsah závodu na zpracování jiného materiálu než na jaké znělo, původní schválení provozovny, jest nutný nový konsens dle §§ 25 neb 32. Tento může býti dán s výhradou, že úřad může dle volného uvážení omeziti užívání materiálu tímto novým konsensem připuštěného, ukáže-li se, že rozšířeným provozem bylo způsobeno obtěžování sousedstva nebo jiné škody. B. 10.130/14.

1. Schválení zaniká v případě § 33 dle zákona samo; není k tomu třeba zvláštního nálezu. B. 3056/86.

Znovuzřízení provozovny vyžaduje schválení právě tak, jako zřízení nového závodu. B. 665/80. Znovuzřízení požárem zničeného, a však z části ještě provozovaného zařízení, není zřízením nového závodu. B. 6559/92.

Odstranění zdravotních závad, vzniklých při provozování podniku, nelze naříditi vlastníkovi pozemku. — B. 10.337/14.

Nutné změny provozovny lze naříditi i pachtýři, nikoliv však majiteli nemovitosti. B. 932/02.

Konsens je posuzovati výhradně dle jeho vyhotovení a nikoli snad dle předcházejícího úředního usnesení. B. 6084/08.

Konsens může býti udělen a) do odvolání. B. 13.476/99.

b) s výhradou, že úřad pojedněji může naříditi zmenšení event. obtěžování sousedstva na přípustnou míru. S. 19. V. 13, č. 12.877/12.

c) s časovým omezením v souvislosti s časovým omezením schválení vodoprávního. B. 704/01.

Živnost úřad při schvalování provozoven má právo:

1. rozhodnouti, zda způsob provozování a povaha konkrétního zařízení konsensu odpovídá, a zdali mají nastati změny nebo omezení v zájmu veřejném, a za šetření nabytých práv. B. 3580/87;
2. schválení vázati na podmínky a schválení, kdyby se jich nešetřilo, odvolati. B. 5044/89;

3. vydati předpisy o způsobu a rozsahu provozování v mezích podmínek a kautel konsensu. B. 14.872/1900;

4. vůči schválenému zařízení závodnímu naříditi opatření k odstranění závad, ale bez újmy výkonu živn. oprávnění. § 74 (?). B. 10.402/97; B. 12.908/99; B. 14.364/1900;
5. zakázati výrobu strojem, jenž nebyl pojat do konsensu. B. 2028/03;

6. uzavřiti neschválené ale schválení podléhající zařízení. B. 4288/88.

7. zachová-li formální předpisy o řízení, rozhodnouti zcela dle volného uvážení, takže může schváliti třeba i dodatečně podniká vadný. S. 21. X. 11, č. 10821.

8. vázati povolení na podmínku budoucího omezení, které byl oprávněn naříditi

ihned; zavázati žadatele, aby k zamezení škod osobám třetím, když toto poškození je možné, tohoto času však nedá se zjistiti, učinil opatření, jež ukáží se potřebnými. B. 9552/13;

9. zavázati v konsensu žadatele k odstranění škod, jež vzejdou z provozování podniků i pro případ jeho zastavení. B. 11.770/17;

10. nebrati zřetele na změny, k nimž se žadatel teprve za instancií řízení nabídnul. S. 20. III. 12, č. 3140.

Jest přípustno schváliti zásadně provozovnu, ale vyhraditi si schválení některých detailů dle plánů, jež strana teprve předloží. B. 3443/05.

Byl-li konsens odepřen, může býti přes to zažádáno o schválení projektu obdobného a toto může býti uděleno; sousedům nevzházejí ze zamítnutí jednoho projektu žádné nároky na zamítnutí druhého. B. 5499/07.

Rozhodnutí, že provozovna, jež má býti schválena, může býti zřízena blíže benzinové nádržky, než je stanoveno min. nař. ze dne 23. led. 1901 č. 12 ř. z. (§ 18 odst. 2 lit. b), spadá do volného uvážení úřadu. B. 11.914/17.

Před živn.-právním schválením provozoven, v nichž se zpracovávají zvířecí těla nebo jejich části, jest si vyžádati dobrozdání přísl. úř. zvěrolékaře. Viz zák. 6. VIII. 09 č. 177 ř. z., prov. nař. d. 15. X. 09 č. 187 ř. z. — M. o. 7. VII. 1911 č. 20.186 A. 136, jež na toto

nař. upozorňuje. Výňatky viz ve stati „Pohodní“ (část II.).

Udělení konsensu nevylučuje obava, že jeho podmínky nebudou zachovány. B. 5669/08.

O změnách v provozování jest oprávněna rozhodovati I. stolice, i když podmínky původního konsensu stanovila instance nejvyšší. Min. vn. 16. X. 00 č. 36.730; Věstn. č. 2/01.

Živn. úřady nejsou oprávněny rozhodovati o náhradě škody způsobené živností zařízením závodovým. B. 10.402/97; B. 14.999/1900; B. 125/01; ani zarážeti závody dle konsensu zřízené a provozované z důvodů obecné prospěšnosti, jich použití a upotřebení zakazovati, aneb stanoviti omezení všeobecnými předpisy neodůvodněné; totéž platí o opatřeních k přetvoření závodu takového (B. 2546/85, B. 3972/88, B. 16/01; B. 4763/98; B. 5257/90; B. 5616/90; B. 6559/92; B. 8932/95; B. 9966/96; B. 10.411/97), jakož i závodů před působností ž. ř. z r. 1859 vzniklých a od té doby bez závady používaných a provozovaných. B. 11.178/97; B. 12.610/99, B. 16/01.

V řízení o schválení živn. provozoven obec má postavení strany podle práv a povinností dle obecního řádu jí příslušejících k hájení všeobecných zájmů místních. — Odepření schválení živn. provozovny proto, že okolí bylo by obtěžováno provozováním živnosti, spočívá na vadném

řízení, když nebylo vůbec uvažováno o možnosti, aby obtěžování omezeno bylo na snesitelnou míru technickými opatřeními a podmínkami. B. 10.158/14.

Námítky plynárenské společnosti, že zřízením obecní elektrárny porušen bude právo společnosti nabyté vůči obci, že dodávati bude k veřejnému osvětlování výlučně plyn, nelze uplatňovati v živnostensko-právním řízení schvalovacím. B. 10.445/14.

Námítka společnosti důlní proti povolení kabelu o vysokém napětí v rozsahu pole kutacího z toho důvodu, že přeložením silnice, v níž kabel se klade, vzniknou jí při postupu dolování větší vyždání, jest námítkou soukromoprávní, kterou jest odkázati na pořad práva. B. 10.649/14.

Z právoplatné existence provozovny vyplývá živnostníku právo na její nerušené užívání i tehdy, změní-li se vnější poměry, nebo vyjde-li dodatečně na jevo, že škodlivost účinků provozovny byla původně nesprávně posouzena. B. 16/01.

Byl-li závod částečně zničen ohněm a mají-li býti shorelé části znovu postaveny, nemůže živn. úřad zakazovati z důvodů bezpečnostních další provozování. B. 6559/92.

V rozhodnutí nemusí býti obsaženo zvláštní formální odůvodnění; stačí, plynou-li důvody z podrobnosti a celé souvislosti. B. 11583/98.

Jest zůstaveno volnému uvážení úřadu, provede-li

současně s řízením o schválení provozovny i řízení vodoprávní či nikoli. S. 26. XI. 12 č. 12.730.

Vyhlášku o projektu, jež vyžaduje schválení živnostensko- i vodoprávního, jest sestaviti dle předpisů ž. ř. i zákona vodního. B. 4150/88.

K opatření ku zamezení znečišťování veř. vod vodami odpadovými, jsou kompetentní úřady vodoprávní. B. 8384/95.

K nákladům řízení konsensního patří jen výlohy živn. úřadu. Min. vn. 11. V. 01 č. 17.309, srov. též min. vn. 22. XII. 00 č. 23.692/99 NS. 5047.

Náklady rozuměti sluší ony, jež vznikly úřední intervencí úřadů, jejich orgánů a znaleců při vyšetřování a jednání, spadajícím pod pojem řízení. B. 3320/05.

Ustanovení § 31 o náhradě nákladů vztahuje se i na námítky proti provozovnam již schváleným. B. 6662/09.

Schválení provozovny, udělené nezákonně bez edikt. řízení, nemůže nabyti právní moci na škodu oněch sousedů, kteří tak byli zbaveni možnosti hájiti svůj zájem vůči zřizovanému závodu. B. 1177/02.

Ustanovení § 76 o době pracovní v místě obvyklé platí pro právní poměr mezi zaměstnaným a zaměstnavatelem, neprekáží však živn. úřadu, aby k zamezení škodlivých účinků závodu schválení podléhajícího za příčinou hluku z provozování

vznikajícího neomezil pracovní dobu. Námitka, že sousedstvu otevřela se při řízení živnosti kamenické na náhrobní pomníky vyhlídka, není námitkou, na kterou by úřadu bylo přihlížeti při zkoušení přípustnosti provozovny dle § 26. B. 9870/13.

Provozovenskou přípustnost živnostovny jest posuzovati odděleně od stavebně-policejní. B. 14.663/00.

Úřadům stavebním přísluší vyšetřiti a rozhodovati dle ř. stavebního:

a) zda a v jaké vzdálenosti od státního skladiště prachu jest dovoleno postavití živn. závod. S. 16. IX. 02 č. 7913.

b) zda pozemek, na němž má se zříditi závod, jest v dispozici žadatelově, nebo zda je zastavitelný. B. 10.919/15.

c) schválil-li živn. úřad provozovnu, zda odpovídá stavební provedení stav. řádu. B. 6946/92.

V případech § 59 stav. ř. pro Čechy venkov. stav. úřad smí uděliti stav. povolení teprve, když živn. povolení a schválení dotyčné provozovny nabylo již moci práva. S. 19. I. 1923, č. 769 Hl. nál. 1310.

Požárně-policejní příkaz, aby v domě, schváleném se stanoviska stavebně- i živn.-právního (jako provozovna) byly provedeny změny, nemá opory v zákoně. B. 13.171/02.

Konsens živn. úřadem udělený nemá se zásadně dotýkati otázek stavebně-policejních. B. 3749/87. Avšak úřadu živn. musí býti dovo-

leno (vzhledem k úzké souvislosti otázek stavebně- a živnostensko-právních), aby vzal zřetel na ona ustanovení stav. řádu, jejichž užití jest podmíněno zvláštní povahou způsobu provozovacího. B. 12.908/99; právě tak mají živn. úřady bráti zřetel na momenty požární a stavební, poněvadž předpisy o těchto jsou povahy kogentní. B. 2844/04.

Živn.-právním schválením provozovny nepraerjudikuje se nijak její přípustnosti se stanoviska stav. řádu. B. 8930/95.

Byla-li již provozovna živ. úřadem schválena, nemůže stav. úřad odmítnouti stav. povolení proto, že má proti zvolenému místu zdravotní a bezpečnostní námitky. B. 11.043/97.

Živn. provozovny nesmějí se zřizovati na místech, na nichž nemá dle usnesení obce býti postaven žádný závod kouř nebo hluk vzbuzující, jen v tom případě, je-li takové usnesení opřeno o speciální zákon. B. 8626/11.

Úřady železniční jsou spolu-příslušné při povolování provozoven lomů poblíže dráhy. M. o. 27. IX. 12. č. 7535/11, A. 291.

Úřad nemusí bráti při schvalování lomu zřetel na dráhu, na níž byla sice již udělena koncese, která však ještě nebyla postavena. B. 1107/02.

K § 34. Sousedí.

Otázka, kdo jest v konkrétním případě sousedem,

není zůstavena volnému uvážení úřadu, nýbrž jest to otázka skutková, jež podléhá posouzení správního soudu jen tehdy, nebyla-li řádně vyšetřena či není-li výrok úřadu v souladu s výsledky vyšetřování. B. 2403/85.

Sousedem není jen vlastník bezprostředně sousedící nemovitosti, nýbrž všichni držitelé nemovitostí, kteří dle místní situace mohou býti stíženi škodlivými účinky, vypočtenými v § 25; B. 5242/07; nikoli pak majitelé zástavních práv na těchto nemovitostech. B. 6687/09.

Straně musí býti oznámeny okolnosti, pro které obává se úřad obtěžování sousedstva. B. 3961/05.

V řízení dle III. hl. ž. ř. mohou sousedé činiti toliko námitky, zakládající se na tvrzení, že provozovna bude je buď již svou existencí nebo provozováním obtěžovati nebo ohrožovati způsobem v § 25 naznačeným. Nemohou tedy uplatňovati námitky, týkající se stability pozemku a s ní související stability provozovny na něm postavené, pokud netvrdí, že nedosta- tečná stabilita bude je ohrožovati jako sousedy provozovny nebo že ž. úřad k zajištění bezpečnosti pojal do konsensu ustanovení, jež se neoprávněně dotýkají práv jejich, nebo že ž. úřad při posuzování otázky té překročil meze kompetence nějakým výrokem, který by byl způsobitý dotknouti se mate-

riálních nebo procesních práv jejich. S. 26. I. 22, č. 15.903/21, Boh. 1139.

Omezení stanovené výhradně v zájmu veřejném a nikoli na žádost sousedů, nezakládají práva stran, a může je úřad ve vlastní působnosti odvolati. B. 6524/92.

Sousedé mají právo na to, aby zachována byla při provozování omezení, stanovená v konsensu v jejich individuálním zájmu a na jejich podnět; B. 11.282/97; S. 6. XII. 03 č. 13.033; jde-li o zrušení v jejich prospěch stanoveného omezení (topení v továrně v zájmu pěstitelů ovoce) jsou stranami v řízení a legitimováni k stížnosti na správní soud; B. 7879/11; činili-li námitky v řízení schvalovacím, mohou uplatňovati jich nesplnění při kolaudaci. B. 10.931/15.

Interesent může bráti v odpor konsens živnostenský proto, že žadatel za konsens přijal jím žádané omezení, avšak podmínka nebyla do konsensu pojata, jestliže toto omezení slouží k ochraně práva k platnosti přiváděného, a když si vyhradil pojetí téhož omezení do konsensu již při řízení. B. 11.776/17.

Sousedé súčastnivší se řízení zkráceného, nemůže si stěžovati, že opomenuto bylo řízení ediktální. B. 9984/13. B. 10.912/15.

Neúplnost plánů tvoří jen tehdy podstatnou vadu řízení, bránil-li se tím interesentům,

aby formulovali své námítky. B. 3091/04.

Sousedé mohou ve schvalovacím řízení hájit pouze zájmy své, nikoliv zájmy veřejné; k hájení těchto jest povolán úřad. B. 11.402/98.

Sousedé mají právo uplatňovati předpis v zájmu veřej., pokud se jejich zájmu dotýkají. B. 12.693/99.

Stěžovatel jest oprávněn vytýkati jen ony vady řízení, které mu brání v hájení jeho práv, nikoliv osob třetích. B. 6591/09.

Úřad může změnit podmínky pro schválení provozovny i tehdy, když dřívější podmínky byly na prospěch třetím osobám. Právní moc takových podmínek platí jen mezi úřadem a majitelem provozovny, nikoliv však na prospěch osob třetích. B. 9035/12.

Výhrada do konsensu pojatá, že sousedstvo nesmí být hlukem ani kouřem obtěžováno, nezakládá pro sousedy subjektivního práva požadovati určité opatření ku zmírnění jimi tvrzeného obtěžování kouřem a hlukem. B. 11.117/15.

Úřad může schváliti i provozovny, které obtěžují sousedstvo, zůstává mu však vyhrazeno uvážiti, které podmínky jest položiti, aby zjištěné obtěžování sousedstva bylo zamezeno. Živnostensko-právní schválení provozovny nepraejudikuje rozhodnutí stavebnímu. B. 7156/11.

Není přípustno povoliti pro-

vozovnu a zároveň odkázati zvláštnímu rozhodnutí námítky proti její přípustnosti pro hluk a zápach. B. 10.018/14.

Podmínky k ochraně práv soukromých mohou býti pojaty do konsensu jen se souhlasem stran. B. 6007/91.

Nároky na náhradu škody nejsou námítkami; mohou sice býti uplatňovány pořadem práva, ale nemohou na něj býti poukázány. B. 397/01. B. 14.999/1900.

O žádostech za schválení změn provozovny nebo způsobu provozovacího i pokud se týkají podmínek stanovených instancí III. přímo nebo v cestě rekursu, projednávají I. stolice. Od takovýchto podmínek lze upustiti, byly-li stanoveny v zájmu veřejném, nebo je změnit, když veřej. zájmy se dají hájiti jiným, podnikatele méně tísnícím způsobem nebo když se veřej. poměry a rozhodné skutkové okolnosti změnily; byla-li však stanovena v zájmu souseda, toliko s jeho souhlasem. Min. vn. 16. X. 1900, 3. 36.730, m. p. 29. X. 1900, č. 117 sb. norm.

Sousedé, kteří nevznegli námítky proti zřízení provozovny, nemají nároku na oznámení úředního rozhodnutí. M. o. 4. XII. 06 č. 28.309, A. 07, str. 11.

Jen ono ústní prohlášení účastníkově jest právně závazným projevem jeho vůle, jestliže na něm i po projednání věci setrval, do protokolu zapsati dal a jej na

doklad toho podepsal. Usnesení spr. s. 26. II. 06 č. 2250.

Při schvalování provozoven, podléhajících ediktálnímu řízení, musí býti poskytnuta příležitost k námítkám a ev. oprávným prostředkům všem osobám, které se domnívají, že mohou býti postiženy následky provozování. Min. obch. 28. II. 07 č. 24.957/06. Hgr. str. 329.

Tvrzení, že měl někdo býti přivzat k jednáním o zřízení provozovny a nebyl, legitimuje k stížnosti před správním soudem. B. 10.445/14.

Také říditelství pošt jest stranou (soukromou) při schvalování závodů pro rozvádění elektřiny. B. 6065/08.

Je-li voj. erár nájemcem kasáren v blízkosti provozovny, musí býti k řízení přizván. B. 8118/94.

I při řízení o schválení oněch provozoven, pro něž ne třeba prováděti řízení ediktálního, jest přizváti sousedy. B. 6519/09.

I obec má postavení strany již na základě práv a povinností k ochraně místních zájmů, příslušejících jí dle obec. řádu. B. 6010/08.

Úřad musí rozhodnouti o námítkě sousedově, že plán uchazečem předložený není správný. B. 6406/08.

Nebyla-li schválena provozovna, podléhající edikt. řízení, a to bez tohoto řízení, nemůže to uchazeč o konsens vytýkati jako vadu řízení, nebyla-li tím jeho po-
sice zhoršena. B. 5970/08.

Rozh. ze dne 30. IX. 08 č. 1526 nevyhovělo m. o. stížnosti souseda provozovny do toho, že závod ruší noční klid. Právoplatným bezpodmínečným schválením provozovny nabyt majitel závodu právo, provozovati ho v kteroukoliv dobu, poněvadž nebyla vydána všeobecně závazná norma, zakazující noční provozování. A. 08, str. 216.

Nebyli-li známi sousedé zvláště pozvání, mohou sice uplatňovati nárok na toto pozvání, opomenou-li však účastníci se řízení, jde to k jejich škodě. B. 10.884/97. Srov. B. 6960/09.

Úřad nemusí vyhověti žádosti sousedů přednesené po skončené komisi, aby vykonal určité vyšetřování při schvalování provozovny. S. 7. III. 12 č. 2432.

Označil-li úřad námítky, plynoucí z důvodů soukromoprávních, výslovně jako takové, není podstatnou vadou řízení, opomenul-li je poukázati na pořad práva. Ze živn. zákonů nevyplyvá neomezené ručení za všechny škody, které byly způsobeny provozováním podniku v mezích konsensu. — Nelze odvolati ze zákona nárok podnikatelství staveb, aby podnikatel živ. provozovny uzavřel s ním smlouvu o úpravě všech vztahů, vyplývajících z provozování obou podniků. B. 6768/09.

Živ. úřady nejsou příslušny rozhodovati o nároku na náhradu škody provozovnou

způsobené, poněvadž ten jest soukromoprávním a rozhodnutí o něm může býti odňato rádnému soudci jen v případech zákonem výslovně stanovených. B. 14.999/00.

Ve ř. z á j m y.

Při schvalování provozoven dle hlavy III. živn. ř. řídí se ž. úřad jediné předpisy ž. řádu a nesmí při tom dbáti oněch veř. ohledů a zájmů, o něž péče svěřena jest nikoli jemů, nýbrž úřadům jiným. Otázky náhrady škody nespádají pod hledisko zájmů, jichž má dbáti ž. úřad při schvalování ž. zařízení, byť se týkaly dráhy a požadavek, aby otázky ty učiněny byly částí konsensu, schválen byl generální inspekci státních drah. Spojení řízení dle § 29, odst. 2. ž. ř., není nutné, nýbrž fakultativné. S. 26. I. 1921, č. 942; Boh. 684.

Ž. úřad má zkoumati dle § 25, 26 a 30 policejní přípustnost závodu ve všech směrech, kde provozování může se týkati veř. poměrů zdravotních, bezpečnostních a jiných, byť hájení zájmů těchto spadalo do působnosti jiných úřadů; ž. úřad a nikoli úřad silniční může činiti rozhodnutí i v dopravním směru při zkoumání přípustnosti provozovny pro vedení elektřiny do dálky, a o přípustnosti vedení elektr. přes veř. cesty. Na pořad práva odkázati je námítka, opírající se o vlastnictví silničního pozemku a směřující proti jeho užívání k tomuto vedení. B. 10.844/15.

Ž. úřady nejsou oprávněny odírati schválení provozovny z důvodu hájení libovolného veř. zájmu, nýbrž směji tak činiti jen ve prospěch oněch veř. ohledů, jichž ochrana, pokud jde o schvalování ž. provozoven, jest vůbec svěřena úřadům živnostenským. B. 3673/05.

Ž. úřad má při provozování a) hájiti veř. zájmy zdrav., bezpečnostní a jiné, třebaš by jinak ochrana jich spadala do kompetence místních orgánů policejních. B. 2098/03.

b) výlučně činiti opatření k hájení veř. zájmů bezpečn., zdrav., požárních (klepání kožešim na dvoře) B. 8051/11, jakož i výkon zdrav. policie, pokud jde o účinky živn. provozoven. B. 2573/85.

Konsensu odpovídající provozování nemůže býti zastaveno z ohledu na veř. zájem. B. 16/01.

Úřad živn. má při schvalování provozovny bráti zřetel i na veř. zájmy, jichž hájení jinak vyhrazeno jest obci. Avšak obec může z důvodů požárních zakázati užívání závodového, mimo provozovnu (rozvážení petroleje v tancích) B. 6483/09.

Při schvalování provozovny má obec postavení strany k hájení lokálních zájmů, svěřených jí ob. řádem. Na řádný rekurs proti schválení provozovny má vyšší stolice právo, hájiti veř. zájem v plném rozsahu bez ohledu na vznesené námítka. B. 11227/16.

Zřizuje-li živn. společenstvo skladiště kostí, může obec, je-li přesvědčena, že tím toto překročuje meze své kompetence, učiniti o tom úřadu oznámení, nemá však nároku, aby toto oznámení bylo projednáno ve sporhém řízení jako námítka proti zřízení provozovny. — Návrh na slyšení nejv. zdrav. rady může ministerstvo odmítnouti jen, když konstatuje, že záležitost nemá zvláštní zdravotní důležitosti. B. 6129/08.

Správci veř. ústavu v § 26 jmenovaného oprávnění jsou hájiti veř. zájmy s trváním ústavu spojené, i když zastupují ústavu státní. Ž. úřad nemůže odepřiti schválení závodového zařízení proto, že provedení budovy pro závod (nikoli jeho provozování) snad postiženo by býti mohly veřejné zájmy. B. 10.111/14.

Z n a l c i.

Při řízení a při rozhodování o schválení provozovny ž. úřad: a) může voliti znalce dle libosti. S. 19. V. 13, č. 12877 B. 12684/99.

b) není vázán příbrati znalců vice. B. 3574/87;

c) není vázán posudkem znalců. S. 26. XI. 12. č. 12.730;

d) není vázán dobrozdáním znalců, na rozdíl od nálezu a konstatování znalců. B. 9551/13.

e) připojiti se může s náležitým odůvodněním k jednomu ze znalců, jestliže mnení jich se rozcházejí. B. 5969/08.

Nebyly-li při jednání proti konstatování znalců vzneseny námítka, jest tuto skutkovou podstatu bez ohledu na pozdější odpor vzítí za základ rozhodnutí. B. 3898/88.

Bylo-li při komisi zabráněno sousedovi, aby k znaleckému posudku připojil své námítka, zakládá to vadu řízení; odůvodnila-li však rekursní instance svoje stanovisko k těmto námítkám v rekursu juplatněným, není tato vada řízení podstatná. Správní soud není oprávněn vzítí zřetel k námíte, že znalec rozhodl bez náležitého vyšetření. S. 19. V. 13, č. 12877.

Znaleckým dobrozdáním musí strany odporovati již při jednání konsensním a mohou si k tomu cíli příbrati své odborné poradce. B. 2480/85.

Opomenuto-li bylo příbrati zvláštního odborného znalce ke komisi, není to vadou řízení, když byla technická otázka, o níž jde, při řízení ve věci probrána a slyšení dalších znalců se nenavrholo. S. 26. IX. 1917, č. 24.681, A. 176. B. 11.914.

Jest podstatnou vadou řízení, nevyjádřil-li se úřední znalec technický o podmínkách konsensních, žádaných interesty a o jejich povaze se stanoviska veř. zájmu. B. 4710/06.

Znalec zdravotní může opřiti svůj posudek o vyjádření technického znalce. B. 1578/03.

Jde-li o zájmy zdravotní ve věcech živn., buďtež příbrání okr. lékaři. M. p. 9. X. 1894, č. 98 sb. norm.

Bylo-li podáno dobrozdání státních odborných znalců, není třeba příbrati ještě znalce mimostátní. B. 6519/09.

Ku schvalování chemických průmysl. závodů mají býti příbráni zkušeni chemikové, zvláště úř. aut. chemikové. M. vn. 11. V. 00, č. 9959, Věst. č. 2/01.

Není vadou řízení, jsou-li vyslechnuti znalci, jež strana návrhla teprve při rekursu v druhé stolici. S. 5. II. 13, č. 1149.

Magistrát obce s vlastním statutem může jako živn. úřad i tehdy, uchází-li se sama obec o konsens, užítí za znalce technických orgánů, kteří jsou v obecních službách. B. 11.224/16.

Předpisů § 31 nelze použítí na trestní řízení živnostensko-policejní; předpis tento neomezuje se jen na útraty řízení o schválení nové nebo rozšíření dosavadní provozovny, nýbrž platí i pro útraty všeho úředního řízení, které živn. úřad provede při schváleném již zařízení, aby chráněny byly zájmy veřejné a zajištěno splnění podmínek konsensu. B. 7461/10.

Okolnost, že zboží uschováno jest dle § 343 obch. z. ve skladišti živn. úřadem zakázaném a že o ně je spor, neomlouvá; strana může splniti povinnosti obch. zákonem uložené jinak a bez porušení povinností živn. ř.

uložených. S. 4. X. 1922, č. 13.848/22.

Rekurs. 1. Rozhodnutí lze doručiti s účinkem jen do vlastních rukou žadatele a těch osob, které činily námítky, neb jejich zmocněnců. B. 558/01.

2. Při schvalování provozoven možný jest rekurs až k ministerstvu, B. 3070/86; i při dvou stejných rozhodnutích. B. 11.853/98, B. 4101/06; pro rekurs ten platí lhůta 14 dní. B. 5480/90.

Byl-li závod schváleni podléhající provozován bez konsensu, nemá rekurs proti zákazu provozování účinku odkladného, ač mu může úřadem býti přiznáno. B. 4144/88.

Rekursu proti rozhodnutí živn. úřadu o provozování nelze odepřítí odkládacích účinku a dovolávati se § 93 nař. ze dne 17. III. 1855, č. 52 ř. z. B. 10.912/15.

K § 35. J a t k y.

Přehled judikatury. A. 1907, str. 12.

Společenstva nejsou oprávněna odporovati rozhodnutí úřadu, kterým byl schválen tarif obecních jatek. S. 3. X. 13, č. 9292.

Jateční nucenost možno zavěsti i tehdy, neleží-li veř. jatky přímo v obvodu obce, pro kterou se má nucenost zavěsti. B. 3678/05.

Nucenost jateční působí, že v příslušné obci nesmí býti jinde prováděno živnostenské porážení dobytka než ve veř. jatkách. Nelze proto v těchto jatkách zakázati rituelní porážení do-

bytka («košerování») pro israelity, neb by v tom bylo lze spatřovati porušení čl. 14 a 15 stát. zák. zák. d. 21. XII. 67, č. 142 ř. z. a § 25 zák. o vnějších právních poměrech náboženské obce israelické ze dne 21. III. 90, č. 57 ř. z. B. 10.666/97.

Jsou-li již v obci veř. jatky společenstevní, nemůže býti zavedena jateční nucenost jediné ve prospěch jatek obecních, jež se mají teprve zřídit. — Není nezbytnou podmínkou veř. povahy jatek, aby v jejich prospěch existovala jateční nucenost; jatky společenstevní jsou veřejnými, jsou-li za úřadem schválených podmínek každému přístupny. B. 10.291/07.

Tím, že společenstvo prohlásí za společenstevní podnik jatky, zřízené družstvem dle zák. d. 9. IV. 73, č. 70 ř. z. nenabývá tento podnik povahy veř. jatek společenstevních. B. 4953/89.

Soukromé jatky neztrácejí této své povahy tím, že jsou za úplatu propůjčovány třetím osobám a že jsou v zájmu veř. zdravotnictví podrobeny kontrole veř. orgánů zdravotních. B. 14.735/00.

Stanovení jateční nucenosti nespadá do kompetence obecní; nemůže proto býti zavedena pouhým ustanovením jatečního řádu, že všichni řezníci z obce mají jediné v nich prováděti své živn. porážky. B. 4249/88, 3793/87.

Majitelé soukromých jatek, jimž bylo zakázáno jich užítí, nemají nároku na od-

škodnění; zákaz takový má povahu omezení práva vlastnického v zájmu veřejném ve sm. § 364 obč. z. a nikoliv povahu vyvlastnění dle § 365 obč. z. B. 11.661/98; 202/01.

Proti pouhému schválení řádu jatečního nemají jednotlivci rekursu; mohou vzítí újmu na svých právech teprve použitím předpisů tohoto řádu proti nim. B. 588/01.

Určiti stanoviště jatek a příkazování území k nim je věcí volného uvážení úřadu. S. 25.V. 1891, č. 1050. Ex 1809/01.

Za jateční poplatky, jež má zemský úřad polit. dle § 35 schvalovati, jest mítí ony, které se platí za použití závodu, tedy za provedení porážky a úkonů s tím úzce souvislých, jako umístění dobytka v jatečním dvoře, krmení, vážení atd. Naproti tomu nemohou poplatky za prohlídku masa, jež se vybírají za zdravotně-policejní ohledání masa zvenčí dovezeného, býti upraveny řádem jatečním, t. j. nemohou býti počítány k poplatkům za živnostenské použití jatek, o nichž se zmiňuje § 35 a jež má schvalovati zemský úřad politický, poněvadž se při prohlídce masa zvenčí dovezeného, i když se koná zpravidla v obecních jatkách, nijak nejedná o akt provozování obchodů, nýbrž pouze o výkon agendy zdravotně-policejní, k němuž jest obec oprávněna ev. povinná dle čl. V bod 4 a 5 říšsk. zák. obecního d. 5. III. 62, č. 18

ř. z., § 3 lit. a) říšsk. zák. zdrav. d. 30. IV. 70, č. 68 ř. z. a § 12 zák. o nakažl. chorobách zvířecích ze dne 29. II. 80, č. 35 ř. z. Kdyby měly býti za takovéto úřední výkony, samy o sobě bezplatné, od jednotlivců, v jejichž zájmu se vykonávají, požadovány dávky, byly by tyto v technickém slova smyslu »poplatky« za akty veřejné správy obecní, ev. zvláštním druhem dávek či berní, určených ku krytí všeobecných správních výloh obecních, resp. z toho plynoucího úbytku, jež nespadají do kategorie přírůžek k daním přímým či k daní sportřební a k jejichž zavedení by tedy dle obecního zřízení bylo potřebí aktu speciálního (zemského zákona). B. 13.309/99.

Není nezákonným, hradí-li se při jateční nucenosti náklady na chladiřny zvýšením jatečních poplatků, jež postihuje všechny uživatele jatek a nikoliv pouze uživatele chladiřen. Rovněž není vadou řízení, nebyla-li vyšetřena nutnost tohoto nového zařízení a poměr mezi užíváním a výší poplatku. — Se stanoviska obec. hospodářství jest totiž jateční poplatek úplatou za užívání výnosů schopného jmění obecního (§ 69 ob. ř. pro Čechy) a stanovení jeho výše spadá do svobodného rozhodnutí obce, omezeného pouze státním dozorem (§ 35 ř. ř.). Tento má místo pouze k hájení veřejných zájmů při sta-

novení jatečního tarifu, ale nikoliv k hájení určitých živnost. poměrů výrobních, jež jsou v zájmu jednotlivcové. B. 3602/05.

Při řízení o žádosti společenstva za povolení ku zřízení jatek nemůže obec žádati o zjištění, zda starosta společenstva jedná na základě a ve shodě s usnesením valné hromady. B. 2776/04.

Obec nemůže nařizovati řeznickému společenstvu, aby denně po porážce odevzdávalo obci klíče od jatek. Takovéto praeventivní opatření, jež by vázalo užívání provozovny na vůli místní policie, nelze opřít ani o všeobecné právo dozorců nad zachováváním zákonů, ani o právo k vykonávání policie potravinové a zdravotních předpisů o potravinách, které spadají do kompetence obecní. B. 3793/87.

§ 35 vztahuje se pouze na jatky, podléhající ž. řádu, nikoli též na jatky pro vlastní potřebu (sanatoria), kterých nelze dle něho zakazati. B. 7785/10.

Veř. jatky obcemi zřízené nejsou podniky živnostenskými; k jich zřízení jsou obce povinny dle zdravotních zákonů v oboru samostatné působnosti; nejde o podniky výdělečné, jak patrně ze zák. d. 22. I. 1891, č. 14 z. z. pro Č. JOKP. 1907, str. 37.

Pražské ústř. jatky, předpisy o nich viz Dr. Stědřý, Zákony a nařízení pro Prahu, díl. I., str. 469—544.

Normalie o schvalování provozoven.

I. Vynesení ministerstva obchodu ze dne 14. XII. 1906, č. 24.061, vydané v doh. s min. vn. na všechny politické úřady zemské ve příčině řízení při schvalování živn. provozoven, č. 8 sh. norm. ex 1907 (m. p. č. 323.415/06).

Stesky, jež při průmyslových anketách v roce 1898 konaných i později předneseny byly průmyslovými korporacemi do postupu politických úřadů a jich orgánů při projednávání záležitostí, týkajících se průmyslu a průmyslových provozoven, byly súčasťným ministerstvům podnětem, aby několika vyneseními vytkla ony zásady, jež by byly vodítkem podřízeným úřadům při příslušných úředních jednáních a jež by zvláště zevrubně upravily řízení dle III. hlavy živnostenského řádu.

Jakkoliv uznati sluší, že tato opatření měla příznivý výsledek a že nastalo podstatné zlepšení poměrů, do nichž si naříkáno bylo, tak že tou dobou není již důvodu k stížnostem, bylo přece vynesení pana ministerského předsedy ze dne 25. VII. 1906, č. 2281, M. P., jež obsahuje mnoho zásad o chování se úřednictva a činnosti jeho ve službě, jakož i o řízení úředním, ministerstvu obchodu vitaným podnětem, aby všechny tyto předpisy v souborném přehledu k přesnému zachovávání na paměť uvedlo a je v mnohých bodech doplnilo.

Proto směrodatnou byla úvaha, že v nejbližší budoucnosti doufati lze v další pokrok průmyslové činnosti, ve vznik nových a rozšíření nynějších podniků průmyslových a že tudíž případné živnostenské správě úloha, aby tento očekávaný vývoj co nejučinněji podporovala.

Ministerstvo obchodu ustanovuje proto v dohodě s ministerstvem vnitra pro řízení dle III. hlavy ř. následující direktivy.

Všeobecné zásady.

Na poli průmyslové politiky mohou živnostenské úřady jen tehdy úspěšně působiti, jsou-li samy i v s e c h n y jejich orgány prodechnuty duchem cílevědomé podpory průmyslu. Prostý předsudků musejí spatřovati v rozvoji průmyslu nejmocnější vzpružinu hospodářského vzrůstu a hmotného blahobytu nejširších vrstev lidových.

Úkolem všech přednostů úředních jest, aby smysl pro toto pojmání budili a sesilovali.

Všechny orgány živn. úřadů, i ony, jež nejsou povolány k odbornému posuzování průmyslových a živn. otázek, musejí jeviti snahu, aby zjednali si přesnou znalost na poli těchto poměrů. Neb jen tehdy mohou státi na výši úkolů na ně vložených, mohou jistě a cílevědomě postupovati a

z vlastního podnětu zasahovati v život živnostenský, upravující a podporující jej.

Čilý styk s průmyslovými kruhy, častá návštěva závodů průmyslových a dílen, účastenství na odborných přednáškách a podnicích poskytují cennou příležitost k získávání zkušeností, nabývání podnětů a k prohlubování vlastního vědění, aby umožněno bylo nejen správné pojmání otázek, o které se jedná, nýbrž i směrnatý vliv na jich příznivé vytváření se.

Úkolem úředníků není pouze, aby projednáváné záležitosti přesně dle zákona posuzovali a rozhodovali, nýbrž aby přičiňovali se s rozvahou a oddaností o zdar průmyslu a živnosti a o povznesení všeobecného blahobytu. Nadržovaním zájmům veřejným povahy bezpečnostně-policejní nebo hygienické, pravou mez překračujícím, nesmí nikdy zanedbáván býti rovněž eminentně veřejný zájem povznesení hospodářství národního.

Žádosti a jich doklady.

Žádosti za schválení zřízení nebo podstatné změny živn. provozoven musí strana doložit příslušnými popisy a nákresy. Tyto přílohy žádosti tvoří podklad pro posouzení provozovny se stanoviska živnostenské policie a jsou k tomu určeny, aby v souvislosti s konsensem trvale stanovily právní stav provozovny.

Ježto se však důležitost těchto pomůcek zneuznává, bývají často v naprosto nedostatečné formě a stavu předkládány. Tím působí se jednak úřadům značné potíže při zkoumání přípustnosti provozovny, jednak vzrostou však i majitelé provozovny zhusta značné újmy.

Zvláště nepříznivě oocitují se nedostatky plánů a popisů provozoven v případech rekursu, ježto, pakli pomůcky ty neposkytují naprosto jasný obraz provozovny a provozování úřad nadřízený, k rozhodování o rekursu povoláný, jemuž chybí bezprostřední styk se účastněnými faktory a přesná znalost místních poměrů, nucen jest nařizovati dodatečná šetření, aby o stavu věci jasno si zjednal, čímž často řízení odvolací značně se protáhne a nemalá vydání vznikají.

Se stanoviska podnikatele sluší však ještě nad to uvážiti, že jemu přísluší neodňatelné právo na stav provozovny konsensu odpovídající a že tudíž má největší zájem na tom, aby stav tento, pro kterýž jest schválený plán hlavně směrnatým, byl stanoven trvale a způsobem každou pochybu vylučujícím.

Nejsou-li plány úplné, vydává se podnikatel v nebezpečí, že faktický stav provozovny bude uznán za nesouhlasný se stavem schváleným a že jemu budou dodatečně uloženy

změny, k nimž by při existenci úplných plánů nikdy nebyl mohl býti přidružen.

Abý čeleno bylo těmto závadám, citelným jak pro řízení úřední, tak škodlivým zájmu průmyslu, sestavilo ministerstvo obchodu v dohodě s ministerstvem vnitra a s ministerstvem orby v příloze připojený »Návod pro sdělávání projektů živnostenských provozoven, buď nových, neb takových, jež podstatně rozšířiti se mají a schválení podléhají«, jenž k tomu jest určen, aby byl žadatelům o schválení provozoven a zejména těm, kdož příslušné žádosti a projekty sestavují, vodítkem pro postup, kterého se mají držeti.

Jest tedy nutným, aby ustanovení tohoto návodu vešla co možno nejvíce ve známost účastněných kruhů, z kterých příčiny dlužno živn. úřady první instance, živn. inspektory, pak průmyslová sdružení, spolky stavitelů, společenstva stavebních živností, komory inženýrské a ostatní interessované korporace, technická učiliště a podle okolností jednotlivé podniky podělití tímto návodem a s nimi sděliti svrchu uvedený účel jeho. Ponechává se uvážení zemského úřadu, aby příslušná opatření učinil bezprostředně neb cestou podřízených úřadů.

Počet . . . . exemplářů zasílá se v příloze, o případnou další potřebu jest zde co nejdříve zažádati.

Návod tento jest dle uvedeného účelu považovati za poučení o dokladech projektu, jež uzpůsobiti jest tak, aby úřednímu řízení a právnímu zájmu podnikatele vyhovovaly, nesluší však, aby v ustanoveních jeho spatřovaly úřady nezbytně nutnou normu, jejíž přesné dodržování by mohlo býti vyžadováno obligatorně.

Zkušenosti i za poslední doby získané přiměly účastněná ministerstva, aby upozornila živn. úřady, že úřední jednání za příčinou schvalování živn. provozoven předsedráti jest jen na žádost stran a že jest nepřípustno, prováděti je z moci úřední.

Netřeba zajisté zvláště vytykati, že není předpokladem pro žádost za udělení konsensu, aby žadatel měl oprávnění provozovati příslušnou živnost.

Řízení předchozí.

Dojdou-li žádosti za schválení živn. provozoven, má živn. úřad první instance zachovávatí následovní postup:

Žádosti jest hned při jich praesentování označiti jako »nutné« a jest přílohy jejich (plány a popisy závodu) ihned co do jich úplnosti zkoumati. Objeví-li se při tomto prozatím neodborném zkoumání do očí bijící nedostatky těchto dokladů a zvláště, nebyly-li předloženy ve třech exemplářích,

staniž se nutně jich doplnění nejkratší cestou, pokud možno ústním poučením, po případě telefonicky.

Jeden exemplář dokladů, stranou předložených, budíž bezodkladně příslušnému živn. inspektorovi, jeden exemplář technickému oddělení a jeden úřednímu lékaři dodán.

Tito orgánové nechtějí popisy a výkresy pečlivě prozkoumají a je během pěti dnů, přibíraje svoje vyjádření, živn. úřadu vrátí. Vyjádření to obsahuje především krátké udání, zda doklady ty postačí, aby na jich základě místní ohledání bylo předsevzato. Při posuzování této otázky nebudíž však nikterak za nezbytný předpoklad pro provedení místní komise považováno, aby předložené doklady všem v návodu stanoveným požadavkům vyhovovaly.

Shledá-li se, že nutno plány a popisy doplniti, budíž přesně vyznačeno, v jakých směrech sluší je doplniti.

Při tom mohou nastati dvě možnosti:

1. Bud' mají doklady nedostatky a mezery, jež dle povahy jejich předsevzetí komisionálního řízení odstraniti a objasniti nelze a bez jichž předchozího odstranění jest bezúčelně vypisovati místní komisi. V tomto případě jest vadné doklady vrátiti bezodkladně žadateli nejkratší cestou k opětovnému urychlenému předložení a jemu oznámiti nutná doplnění a jest s vypsáním komise až do předložení doplněných dokladů vyčkati.

2. Nebo jsou nedostatky podřízeného významu, jež sice o sobě nevadí předsevzetí komisionálního řízení jichž včasné odstranění však jest žádoucím v zájmu úplného objasnění všech otázek, jež při řízení budou projednávány. V případě takovém jest místní komisi bezodkladně vypsatí, avšak žadatele současně vyzvatí, aby pro komisionální řízení připravil žádané ještě dodatky a objasnění k plánům a popisům.

Touto posléz naznačenou cestou budíž se zpravidla domáháno úplného instruování žádosti ve smyslu návodu, aniž by však v tom směru děl se nátlak na stranu.

Jedná-li se však pouze o zásadní schválení provozovny, nechtějí zkoumání dokladů projektu omezí se samozřejmě jen na způsobilost jich k tomu účelu, aniž by již v tomto období bylo nutno požadovati podrobné plány pro jednotlivá oddělení závodu.

Pro další postup úřadu bude ona okolnost směrdatnou, zda jedná se o závod, podléhající řízení ediktálnímu ve smyslu § 27 živnostenského řádu, neb o takovou provozovnu, pro niž není předepsáno v živnostenském řádu zvláštní řízení.

A. Řízení ediktální.

Při zahájení řízení ediktálního má se úřad přesně dle předpisů § 29 ž. ř. zachovati a jmenovitě toho dbáti, aby za všech okolností lhůta v paragrafu tom pro ustanovení komisionálního řízení určená byla dodržena, dále, aby případně nutná jednání dle vodního zákona a stavebního řádu atd. pokud možno současně s jednáním o živn.-policijní připustnosti závodu byla předsevzata. V posledním směru nelze, pokud živnostenský úřad nefunguje zároveň jako úřad stavební, přirozeně nic více zaříditi, nežli že stavebnímu úřadu při vypsání místní komise doporučí se, aby současně předsevzal komisi stavební.

Pakli vzhledem na teritoriální rozsah projektovaného závodu místní jednání musí býti provedeno v dohodě s jiným živn. úřadem, anebo když jednání v dohodě s úřadem jiného odboru jest provésti (co zvláště přihoditi se může při jistých, s doby souvisejících provozovnách), jest předem vyjednávatí s dotčeným úřadem o ustanovení místní komise. Kde však jiné úřady (železniční úřady dozorcí, správy telegrafní a telefonní atd.) mají spolupůsobiti výhradně za účelem hájení svých zájmů ressortních při komisionálním řízení, budíž komisionální řízení bez odkladu vypsáno a dotčený úřad k účastenství pozván. Se zvláštní péčí budíž při ediktálním řízení k tomu přihlíženo, aby vypsání komise bylo v dotčené obci vyvšesím na úřední tabuli veřejně vyhlášeno. Neb tím se docílí, že sousedé zvláště nepozvami, opomenou-li účastniti se jednání a námitky předněsti, nemohou dodatečně již žádných námitek uplatniti a nemohou pak právní následky, spojené jinak s opomenutím zvláštního pozvání, již nastati.

Okolnost tato nezbavuje však úřad živnostenský nikterak povinnosti zvláště uvědomiti o vypsání komise vedle žadatele i představenstvo obce a známé sousedy.

Přípravné práce komisionálního řízení budíž pokud možno onomu politickému úředníkovi uloženy, kterému se svěří řízení komise. K řízení komise směji býti ustanovováni jen zkušeni, v živn. záležitostech obeznalí úředníci konceptní, kteří mají správné porozumění pro dotčené záležitosti a dovedou uplatniti svůj vliv na prospěch uspokojivého výsledku řízení.

Také se doporučuje, aby přidáváni byli správci komise mladší političtí úředníci, aby prakticky vycvičili se v řízení komisionálního jednání. Samozřejmě nesmějí stranám s vysláním jich vzniknouti žádné výlohy. Již při vypsání komise samé jest míti zřeti na to, že komisionální řízení má za účel, aby poskytlo úřadům co možná jasný podklad pro rozhodnutí. Jest tedy postarati se o to, aby všechny otázky při jednání

se vyskytnouví hned na místě mohly býti uváženy a důkladně objasněny, což je možno jen tehdy, když odborní orgánové, k posouzení otázek těchto povolání, jsou při komisi přítomni.

Obzvláštní důležitost má volba znaleců, ježto posouzení otázky, zda a které podmínky a omezení ve příčině zařízení zamýšlené živnostenské provozovny v jednotlivém případě jsou nutné a prakticky provedné, vyžaduje důkladného a správného názoru na výrobní pochod a potřeby jeho a ten má samozřejmě pouze zkušený odborník.

O výběru znaleců přísluší rozhodovati onomu úřadu, který potřebuje dobrozdání znaleckého. Není však překážkou, aby strany odmítnutí nevhodného nebo zaujatého znalce nenavrhly a aby úřady důvodnost takového úřadu¹⁾ nezkoumaly.

Pokud jde o orgány státní, buďtež ke komisionelním řízením vždy oni technické příbrání, kteří dle svého předběžného vzdělání a odboru jsou způsobilí, aby o technických otázkách, vzniklých za příčinou schvalování živn. provozoven, podali dobrozdání znalecké. Ježto leží v povaze průmyslové a živnostenské činnosti, že při převážné většině všech provozoven posuzovati jest hlavně otázky strojnicko-technické, jest v první řadě na státní strojní inženýry jako na znalce při živn. jednáních vzíti zřetel. Zvláště buďtež tito orgánové tehdy příbrání, jde-li o podání dobrozdání o otázkách z následujících oborů:

1. Všechny záležitosti v oboru mechanické technologie, tedy otázky o prostředcích a způsobech výrobních, jimiž suroviny změnou jich zevnější formy, ať již posunem, oddělením nebo spojením jednotlivých částí přeměňují se v předměty užívání; dále o pomocných zařízeních (stroje, nářadí a zařízení dílen), sloužících pracovním pochodům tohoto způsobu užívané manipulace atd. K tomu náležejí také z oboru chemické technologie všechny ony záležitosti, jež týkají se strojových pomůcek, užívaných při dotčených metodách pracovních.

2. Veškerý obor vlastní stavby strojů a elektrotechniky, tedy všechny záležitosti parních kotlů, jakož všechny záležitosti, týkající se motorů parních, vodních, plynových, elektrických i jiných, jakož i všeliká zařízení strojní a elektrotechnická.

3. Stavby a zařízení, jež bezprostředně souvisejí se strojními a technologickými zařízeními, tak na př. zazdívky parních kotlů, základy pro stroje, motory a strojní zařízení,

¹⁾ Správně »návrhu«.

pece tavící, roštové a sušící, zařízení pro topení, větrání, výhňe a pod.

Kde nemají živn. úřady I. instance úplně vyhovujících znalců po ruce, necht' obrátí se k politickému úřadu zemskému a bude-li třeba, k ministerstvu obchodu, aby jim byly naznačeny vhodné osoby.

Vyskytují-li se při provozovně dle výroku okresního lékaře otázky zdravotní, budiž tento k jednání vždy příbrán. Být i byl povolán pamatovati na všechny okolnosti, které znamenají nebezpečí pro zdraví dělníků v závodě zaměstnaných nebo pro veřejné zdravotnictví, musí si přece vždy také uvědomiti, že — jak nejvyšší zdravotní rada se vyslovila — zdravotní blaho předem spjata jest s otázkou možnosti existence vzrůstajícího obyvatelstva a že tudíž nemůže býti úlohou orgánů zdravotních, aby dusily prameny materiální obživy, nýbrž že se pokrok v průmyslu a živnosti spojovati musí s pokrokem na poli hygienickém tak, aby oběma směry vyrovnávajíc snesitelným způsobem spěly k vyšším cílům.

Při schvalování jatek a jiných závodů, které jest posuzovati také se stanoviska požadavků veterinerních, jest přirozeně i intervence zeměpanských zvěrolékařů nutna.

Ku komisionelním šetřením, při kterých se jedná o výrobu chemickou, ať jako výrobu hlavní nebo pomocnou, budiž za znalce příbrán chemik. Ministerstvo obchodu domáhá se ustanovení chemiků v státní službě za účelem podávání dobrých zdání živn. úřadům v oboru chemie, a jest otázka ta tou dobou předmětem jednání mezi účastnými odbory. Až do uskutečnění tohoto projektu buďtež za znalce v oboru chemie příbrání pouze zkušení chemikové.

Již vícekrát bylo poukazováno na nutnost, aby již při schválení provozovny byla rozřešena otázka, jakými zařízeními a opatřeními v jednotlivém případě jest vyhověti požadavkům § 74 ž. ř. a že tudíž ke každému jednání, jež týče se schválení živnostenské provozovny, příbrati jest zástupce příslušného živnostenského inspektora tu. Tím, že platnosti nabylo min. nař. ze dne 23. XI. 1905, č. 176 ř. z., jímž pro nově zřizované provozovny živnostenské vydány byly závazné předpisy na ochranu života a zdraví dělnictva, stalo se účastenství živn. inspektorů na příslušných jednáních přímo nutností.¹⁾

Není pouze přípustným, nýbrž je dle okolností i žádoucí, aby podnikatel příbral si k řízení pro svoji podporu a zastoupení své vlastní znalce, zejména projektanta.

¹⁾ Cit. nař. viz v části III.

Komisionální řízení.

Těžiště řízení spočívá v řízení komisionálním. Ono poskytuje jednak příležitost, aby sporná práva a zájmy byly objasněny a vyrovnány, jednak jest podkladem pro rozhodování ve všech instancích.

Cím důkladněji při tom sporné otázky se proberou, tím rychleji a bezpečněji dojdou živnostenské úřady k uspokojivému výsledku.

Vůdčí zásadou ve příčině komisionálních řízení budiž, že omezení se mají na míru nezbytně nutnou, aby majitel živnosti ušetřen byl zbytečných komisionálních jednání, jež nejen že jsou spojena s výlohami, nýbrž ještě nad to vnášejí do živn. závodu onen neklid, jež průmyslníci a živnostníci těžce pocítují jako vyrušení v jich výrobní činnosti a jež jest předmětem stále se opětujiících stesků.

Jest tedy úkolem správce komise, aby při řízení působil pokud lze na krátké, při tom však přesné a úplně objasnění vyskytnuvších se otázek. Týž nesmí se omeziti jediné na to, aby vyjádření stran a dobrozdání znalecká pouze protokoloval a protokol po případném povrchním pokusu o smír skončil.

Ve smyslu § 81 instrukce pro politické úřady okresní a § 30 ž. ř. má úředník komisi řídící účastníkům komise předmět řízení krátce a jasně vyloučiti, všechny směrdatné okolnosti z moci úřední vyšetřiti, všechny přednesené námítky zevrubně uvážiti a o jich odstranění po dobrém se pokusiti.

Při tom budiž vždy zřetel obrácen k podstatě věci a vystříháno se všech odchylek a rozvláčeností a jest tudíž všechny pro rozhodnutí věci bezvýznamné návrhy a úvahy stran odmítnouti.

Správce komise musí tedy všechny veřejné i soukromé zájmy stejně vyšetřovati a zkoumati a vážné a trpělivě pokusiti se o slušné vyrovnání vyskytnuvších se protiv.

Vlastní pokus o smír jest ovšem možným jen ohledně námitek přednesených stranou soukromou; ohledně těch buďtež na základě dobrozdání znaleců konkrétní návrhy na smír stranám k uvážení učiněny a tudíž prostředkujícím vysvětlováním působeno k tomu, aby protivy byly odstraněny.

Pokud se jedná o obavy a podmínky, jež úředními orgány při hájení veřejného zájmu zjištěny a předneseny byly, jest sice smír v užším smyslu vyloučen, jest však ohledně jich ovšem vyjádření a návrhy podnikatelů na vhodné odstranění jich vyslechnouti a uvážiti.

Při tom budiž zejména objasněno, jakým způsobem, jež by co nejméně podnikatele tísnil, bylo by lze provésti požadavky kladené se stanoviska veřejného a cizích zájmů soukromých.

Správce komise nechť nespokojí se s jednostranným, úplně zamitnutím žádosti navrhujiícím dobrozdáním znaleců, nýbrž nechť pro případ, že by se úřad živn. rozhodl pro přípustnost závodu, vyžádá si také dobrozdání o podmínkách, za jakých by se to mohlo státi. V nejkrajnějším případě lze od toho upustiti tehdy, když jest jasno a nepochybné, že projekt je neprovedný.

Vyjádření znaleců mají poměry technické a technologické, pokud týkají se ohledů, jichž má živn. úřad dbáti, co možná zevrubně a obsírně objasniti a obsahovati ony podmínky, které dle povahy případu žádouco jest předepsati. Při tom budiž vždy vzat přiměřený zřetel též na to, zda podmínky ty jsou technicky a hospodářsky splnitelné a budiž o to pečováno, aby měly znění co možná jasné, aby o obsahu a objemu jich ani později nemohly pochyby vzniknouti.

Věci znaleců jest, aby tam, kde nabyli přesvědčení, že otázky předložené jim k vyjádření zasahují do oborů, ohledně jichž nemají dostatečných vědomostí odborných, z vlastního návrhu učinili návrh na přibrání jiných znaleců. Jen takovým způsobem bude lze zameziti, aby úřední rozhodnutí neopírala se o znalecká dobrozdání, jež nemají bezpečného podkladu a před vážným přezkoušením odbornickým neobstojí.

Sepsání protokolu.

Řízení při komisi jest dle instrukce pro úřady okresní a dle předpisů řádu živnostenského ústní a lze také jen ústní výměnou myšlenek důkladného projednání a účelného vyrovnání stávajících protiv dosíci.

Pakli však nelze se dle stavu věci výjimečně vyhnouti písemným návrhům stran a dobrozdáním znaleců, budiž o nich vždy před zápisem jich do protokolu ústně pojednáno.

Protokol o řízení budiž podle § 82 instrukce pro politické úřady okresní jasně a stručně sepsán a podávejž s vyloučením všeho k věci nepatřícího věrný obraz průběhu a výsledku řízení. Podstatná vyjádření stran a svědků a nálezy znaleců buďtež pokud možno jejich vlastními výrazy sepsány.

Abý výsledku toho bylo dosaženo, doporučuje se, aby vyjádření stran a nálezy znalecké nebyly hned, nýbrž teprve tehdy do protokolu sepsány, když se po důkladné ústní

diskussi ukázalo, že lze podstatný obsah jejich ostře praecizovati.

Účastníkům musí vždy poskytnuta býti příležitost, aby se přesvědčili o tom, že protokolární zápis jejich vyjádření úplně se kryje s jejich intencemi. Na žádost strany buďtež předsevzaty opravy zápisu jich vlastních vyjádření, kterých si přejí.

Podávati dobré zdání znalecké po závěru protokolu, jakož i vyhrazovati si takového pozdějšího podání dobrozdání jest nepřipustno. Jen v těch případech, kde pro nutnost zvláštních delší čas vyžadujících šetření nelze vyhnouti se dodatečným písemným dobrozdáním (rozbory, geologická zkoumání terrainu a pod.), lze taková dobrozdání výjimečně po závěru protokolu podati; dobrozdání ta jest vždy před skončením¹⁾ řízení stranami k ústní diskusi oznámiti anebo jim jen za účelem případné písemné odpovědi s výtčným přiměřeně lhůty odezdati.

B. Zkrácené řízení.

Jedná-li se o provozovny, pro něž není zvláštní řízení předepsáno, nechť prve rozhodnou se úřady o tom, zda konání komisionelního řízení vůbec jest nutným, neb zda by snad provozovna nebylo lze schváliti již na základě dokladů stranou předložených, jakož i vyžádaných dobrozdání znaleckých.

Byť i v mnohých případech nebylo lze se vyhnouti šetření na místě samém, postačí zajisté často — zvláště při maloživnostenských provozovnách — bude-li pouze onen úřední orgán vyslán na místo samé, do jehož oboru ony otázky spadají, které v konkrétním případě vyžadují zvláštního objasnění šetřením na místě samém. Šetření nechť provede tedy státní technik nebo úřední lékař a podá o výsledku jeho živn. úřadu zprávu. Zpráva tato nahrazující protokol sepsaný při místní komisi a majíc tudíž značnou důležitost pro posouzení otázky, jež by později vzniknouti mohla o tom, zda-li provozovna po právu trvá, obsahujíc stručný avšak přesný popis provozovny a jejího zařízení. Pokud tento popis jest obsažen v dokladech žadatelem předložených a skutečný stav s nimi souhlasí, stačí odkázati na zmíněné doklady.

K tomu připojití má orgán, jemuž bylo šetření svěřeno, své vlastní návrhy a udati podmínky, za nichž by provozovna mohla býti schválena, jakož i pokud lze, též podati zprávu o tom, jaké stanovisko k nim zaujímá žadatel.

¹⁾ V úř. textu nesprávně »sloučením«.

Uzná-li se za nutné, aby při provozovnách ediktálnímu řízení nepodléhajících bylo místní řízení předsevzato, buďž v celku postupováno dle zásad platných pro řízení ediktální.

Zejména nechť úřad uváží, zda by nebylo v zájmu rychlého a hladkého vyřízení žádosti záhodno, spojití nutné snad řízení dle zákona vodního a dle okolností i dle řádu stavebního s řízením živnostensko-právním.

Rozdíl od ediktálního řízení nezáleží pouze ve formě vyhlásky, nýbrž i v tom, že dle § 26 ž. ř. má úřad živn. výlučně nejkratší cestou závady snad se vyskytující zkoumati.

Zákon nemá žádného ustanovení o tom, že by k takovým komisionelním řízením slušelo pozvání sousedy a důsledně nelze uplatňování dotčeného nároku ani podávání podobných námitek jako v řízení ediktálním považovati za právo sousedům příslušející.

Praxe ministerstva obchodu při tomto názoru trvá.

V mnoha případech, zejména když současně koná se řízení ve smyslu stavebního řádu nebo jiných zákonů, nebude lze ani při místních jednáních, konaných nikoliv na základě řízení ediktálního, zameziti, aby sousedé, účastníci se jednání, neuplatňovali svoje stanovisko ohledně otázek živnostensko-právních. Při takových příležitostech nebylo by příkré odmítnutí diskuse o těchto otázkách zajisté opportunním, pročež bude záležeti na tom, kdo řídí komisi, aby důrazně upozorněn na zmíněné právní stanovisko se přičinil, aby smírným rozkladem sblížil k sobě rozhodně zájmy a hleděl vyrovnati sporné body.

Rozhodnutí.

Rozhodnutí buďž se vším urychlením vydáno a jest k jeho sepsání ihned po komisionelním řízení přikročiti.

Vždy však musí rozhodnutí stranám do 8 dnů po řízení a při zvláště obtížných a obsažných rozhodnutích do 14 dnů býti doručeno.

Rozhodnutí buďž jasné a stručné a buďtež v něm důvody a použitá ustanovení zákonná uvedena.

Forma rozhodnutí odpovídejž předpisům § 30 živnostenského řádu a buďž v něm jasné vysloveno, zda a za jakých podmínek zamýšlený podnik ve směru živnostensko-policejním jest přípustný a tudíž se schvaluje.

Meritorní rozhodnutí o přípustnosti provozovny za šetření všech ohledů veřejných a zvláště pak i zdravotních a hygienických náleží vždy ve volné rozhodnutí živn. úřadu a to i tehdy, vznikne-li otázka, zda zamýšleným závodem veřejné ústavy (školy, ústavy zdravotní a pod.) bu-

dou rušeny nesrovnatelně s veřejným blahem. Těžiště volného rozhodování úřadů živn. při posuzování přistupnosti živnostenského závodu spočívá v tom, že tyto úřady uváží všechny vztahy zamýšlené provozovny k jejímu okolí a předvídatelný jich účinek na obecné blaho a práva a zájmy sousedů v poměru k oněm výhodám, které z provozování zamýšleného závodu pro projektanta a prostředně pro veřejnost plynou a že pak zaujmou ono stanovisko, na němž veřejné blaho lepší ochrany dojde.

Názor, že jakmile proti závodu mluví závady¹⁾ veřejno-právní, není místa pro volné uvážení, jest úplně neodůvodněný a odporuje znění a duchu předpisů živn. řádu.

Nebylo by lze pochopiti, proč zákon nařizuje, aby při schvalování závodů na základě výsledku šetření byly předepsány podmínky, za nichž možno závod připustiti, kdyby při obavách povahy veřejno-právní schválení provozovny ihned beze všeho mělo se odepřiti.

Tyto právní zásady správním soudem vyslovené, nechť si rozhodující úřady uvědomí v každém jednotlivém případě.

Konsens udělit lze také do odvolání nebo s určitým časovým omezením, ježto takovou výhradu sluší považovati pouze za podmínku po zákonu přípustnou, po případě za omezení ohledně zařízení závodu, k němuž především náleží trvání a provozování jeho. Jest samozřejmo, že takové výhrady jen zcela výjimečně bude použiti tehdy, je-li to zvláštními okolnostmi odůvodněno, jako na př. když živnostenský závod, který jest předmětem živnostenského schválení, na používání vodní síly jest odkázán a když vodoprávní schválení pro zařízení sloužící k pohonu závodu, právoplatně omezeno jest na určitou řadu let, nebo, jedná-li se dle záměrů žadatelových pouze o prozatímný závod.

Úřední rozhodnutí o živn. provozovnách opatřená správním poučením o prostředcích opravných, buďtež ve lhůtě svrchu označené žadateli a oněm stranám, jež podaly námitky a k tomu také oprávněny byly, vždy k vlastním rukám neb k rukám jich zmocněnců doručena. Doručení osobám z domácnosti (ku př. manželce adresatově) nemá právního účinku.

K vyřízení žadateli určenému budiž připojen jeden exemplář plánu a popisu, stvrzený úřední schvalovací doložkou. Rovněž jest připojiti stvrzovací doložku na exempláře pro úřad určené.

¹⁾ úř. text: závody.

Podmínky.

V pochybnostech, zda jest mírnější nebo přísnější podmínky předepsati, budiž uváženo, zda nelze ku prospěchu podnikatele rozhodnouti s výhradou, že škodlivé účinky, snad později se vyskytnuvší, bude odstraniti. Výhradu takovou jest však jen tehdy připojiti, je-li odůvodněna domněnka, že by v budoucnu závod mohl vykonávati škodlivé vlivy, jež by v ohledu živnostensko-policijním byly nepřipustnými a jež v době rozhodování (na příklad pro nedostatek zkušeností při podobných závodech) předvídati nelze.

Výhrada tato, mnohdy k uskutečnění závodu nutná, musí míti však takové znění, aby z ní žádná práva pro sousedstvo odvozovati se nedala, nýbrž aby zabezpečeno bylo volné uvážení úřadu i pro budoucí posuzování požadavku zlepšení v závodu neb jeho provozování. Budiž proto vždy zleštějšího znění použito:

»Zustaveno jest však živnostenskému úřadu, pak-li by pro sousedstvo závodu nastaly závady se stanoviska živnostenské policie nepřipustné, vydati dle svého uvážení potřebná nařízení, aby tyto závady pokud možno na nejmenší míru byly uvedeny a majitel závodu jest povinen tato nařízení splniti.«

Nepřipustným jest, aby při provozovnách dosud bez výhrady schválených bylo schvalování dle § 32 ž. ř. použito jako příležitost, aby i provozovna již bez výhrady schválená byla vázána na úřadu.¹⁾

Rovněž jest nepřipustným, aby při schvalování provozovny vysloven byl zákaz jakékoli budoucí změny její a rozšíření provozování, čímž by provozovna a provozování trvale na status quo byla omezena. Zákaz takový odporoval by stejně jak duchu a tendenci živn. řádu, směřující k povznesení a podpoře živností, tak i výslovnému předpisu § 32 ž. ř.

Domněnka vyslovená při řízení, že majitel živnosti nedodrží omezení jemu uložená, nesmí míti na schválení provozovny sama o sobě žádný vliv, ježto jest věci kompetentního úřadu, aby pro případ nedodržování uložených omezení eventuelně na oznámení třetích osob zjednal zákonnou nápravu.

V příčné stanovení opatření k ochraně života a zdraví dělnictva dle předpisů min. nař. ze dne 23. listopadu 1905, č. 176 ř. z., musí — jak již výtčeno bylo zdejším vynesením ze dne 23. listopadu 1905, č. 65.027 — platiti zásada, že předpisů tohoto ministerského nařízení jest jen potud po-

¹⁾ Správně: na výhradu.

užití, pokud jeví se dle odborného uvážení úřadu pro dočtený závod účelnými a přiměřenými.

Konsens živn. provozovny má býti přesným výrazem toho, co ukázalo se býti dle výsledku šetření jako právní poměr schvalovaného závodu jednak k veřejným, jednak k soukromým zájmům a musí tudíž smírně odstranění námitek, týkajících se zájmů soukromých, které se při komisionálním řízení podařilo dojíti přiměřeného výrazu v konsensu.

Úřad živn. pojav taková soukromoprávní dohodnutí do listiny schvalovací, nechť pečlivě o to dbá, aby byla v kontextu od vlastních podmínek konsensu odděleně uvedena a výslovně označena jako soukromoprávní dohodnutí, jež nemají povahy úřadem ustanovených podmínek konsensu.

Změny provozovny.

Ne každá změna, předsevztá na provozovně, jest předmětem oznamovací povinnosti majitele závodu a podnětem k opatření živnostenského úřadu. Dle § 32 ž. ř. jest pouze změny v povaze provozovny neb způsobu výroby nebo značná rozšíření závodu, při nichž vyskytují se okolnosti v § 25 ž. ř. zmíněné, před jich provedením oznámiti živn. úřadu, ježž od zahájení komisionálního řízení může upustiti, nabude-li přesvědčení, že zamýšlená změna nebo rozšíření nebude mít v zápětí pro sousedy neb obec vůbec nové nebo větší závady, nebezpečí neb obtěžování, než jaké spojeny jsou se závodem dosavadním.

Tímto zákonným ustanovením jest vyznačena přesně cesta živn. úřadům, již dají se mají při takových oznámeních. Jen tehdy, jest-li skutečně se obávají vzniku nových neb větších závad pro veřejné zájmy, jest zavést zvláštní řízení jako při nových závodech; pro toto řízení platiti mají v měru vyznačené zásady, při čemž budiž při závodech, ediktálnímu řízení nepodléhajících pravidlem, že provozovnu prohlédnouti jest jen jednotlivým orgánem úředním.

Koná-li se komisionální šetření, budiž toho dbáno, že právo vstoupiti do místnosti provozovacích přísluší jedině orgánům úředním, sousedé a zájemníci smějí na prohlídce vnitřku závodu jen s výslovným souhlasem majitele závodu se účastniti.

Ve všech ostatních případech jest oznámení prostě na vědomí vzíti a majitele závodu o tom vyrozuměti.

Při ukládání nových podmínek jest přesně toho dbáti, aby jimi dalšímu právnímu trvání schváleného závodu žádným způsobem újma se nestala.

Zvláště, pokud se týče ukládání předpisů k ochraně života a zdraví dělnictva, musí býti jak ve zdejším vynesení ze dne 23. listopadu 1905, č. 65.027, s důrazem bylo vysloveno, s pečlivým zřetelem na právní a hospodářské poměry závodu zevrubně uváženo, jak daleko lze jíti s ukládáním nových opatření dle § 74 ž. ř., aby skutečná a hospodářská možnost dalšího provozování závodu samého nebyla ohrožena.

Také žádosti za sprostění od podmínek, jež při schvalování nových provozoven cestou rekursu živn. úřady vyšší instance byly uloženy, jest považovati za žádosti o schválení změny ve způsobu provozovny nebo způsobu výrobním, o nichž dle § 32 živn. úřadům prvé instance jest rozhodovati.

Při vyřizování takových žádostí jest na to vzíti zřetel, zda dotčená podmínka uložena byla na ochranu veřejných zájmů nebo dokázatelně individuálnímu zájmu sousedově, tudíž zvláště na jeho žádost.

V prvé případě nebude závady, aby podnikatel od dodržování podmínek v konsensu obsažených úplně nebo částečně byl sprostěn, nebo aby podmínky tyto byly změněny, prokázalo-li se zkušeností, že podmínka šla příliš daleko, nebo že skutečné okolnosti, jež pro stanovení její byly směrodatnými, od té doby se změnily, nebo dají-li se veřejné zájmy, na něž ohled jest vzíti, obhájeti jiným přiměřeným, avšak podnikatele méně tísnivým způsobem, než podmínkami konsensu.

Byla-li však dotčená podmínka prokazatelně uložena v individuálním zájmu sousedově, vznikla z toho jemu práva a úřad může tudíž majitele živnosti jen se svolením dotčeného souseda od dodržení takové podmínky sprostiti.

Řízení odvolací.

Odvolání podaná z úředních rozhodnutí ve přičině schválení živnostenských provozoven buďtež úplně, zejména i průkazy o doručení instruována, nejděle do 8 dnů vyššímu úřadu předložena. Vzhledem k tomu, že takovým odvoláním přísluší moc odkládací budiž — pokud odvolání třetími osobami podáno bylo — žadatel o tom ihned zpraven.

Uvádějí-li se ve vývodech odvolacích skutečné okolnosti, o kterých spisy nepodávají objasnění, má živnostenský úřad I. instance, předkládáje odvolání, podati o tom ve zprávě vysvětlení.

Bvlo-li rozhodnutí vydáno na základě předchozího řízení ediktálního, jsou oprávněny odvolati se mimo žadatele i všechny ony osoby, jež mají právo k podání námitek a jež práva toho včas použily. Samozřejmě mohou ony osoby cestou instanční pouze svůj vlastní zájem přiváděti k plat-

nosti, nikoliv však o hájení veřejných zájmů se zasazovati. Za interestenta jest také považovati nájemce mezujičí nebo sousední nemovitosti, ježto zákon nevyžaduje žádného určitého právního poměru dotčených právních subjektů k mezujičím nemovitostem.

Pokud pak zvláště týče se obce, jest tato k podání zájmové stížnosti proti schválení provozoven a k vyvolání rozhodnutí vyšší stolice i tehdy oprávněna, běží-li při tom o zájmy, k jichž hájení obec dle své působnosti jako úřad jest povolána.

Rozhodnutí, jež na základě zkráceného řízení byla vydána, nejsou sousedé dle postavení svého v řízení tom vzhledem na svrchu zmíněný právní názor oprávnění bráti v odpor.

Rízení úřadů zemských.

Zemské úřady mají o došlých odvoláních rozhodovati s největším urychlením a vystříhati se všeho, co by způsobiti mohlo průtah záležitosti.

Za tím účelem, aby zamezilo se zbytečné vyžadování dobrých zdání, buďtež odvolání k úřadu zemskému došla v prvé řadě živnostenským oddělením v tom směru zkoušena, zda-li se má o nich pouze z formálního stanoviska právního jednati, anebo zda-li snad rozhodnutí prvé instance bráno jest v odpor pouze z důvodů formálních nebo z důvodů správního práva. Pouze ony spisy, při nichž těchto předpokladů není, buďtež přikázány odborným oddělením k dobrozdání, při čemž nebudiž opomenuto ve smyslu § 4 nař. státního ministerstva ze dne 8. prosince 1860. č. 268 ř. z., těmto odborným orgánům oznámiti, v jakém směru považuje se vyjádření jich za nutné pro rozhodnutí.

Vždy budiž pro podání dobrého zdání ustanovena přiměřená lhůta a na dodržování její dohlíženo.

V některém případě mohlo by se ostatně státi, že by bylo lze řízení této záležitosti uspíšiti ústní poradou mezi živnostenským referentem a odbornými referenty. Výsledek porady budiž krátkými slovy ve formě aktu konstatován.

Pak-li odborní orgánové žádají, aby doplněn byl stav vyšetřený I. stolicí, budiž vždy případ od případu zevrubně zkoušeno, zda-li takových šetření, často dlouhého času vyžadujících a straně výlohy působících, jest nutné potřeba proto, že jest odstraniti závažnou vadu řízení ve smyslu §§ 26 neb 30 ž. ř. provedeného, kterou z močí úřední napravití jest nebo proto, že odvolání popírají správnost neb úplnost zjištěného skutkového podkladu.

Každým způsobem jest dohlížeti na nejrychlejší prove-

dení takových šetření se strany úřadů podřízených, aby rozhodnutí nebyla přespříliš zdržována vyřízeními mezitímními.

Slyšení zemské zdravotní rady stanic se jen výjimečně ve zvláště důležitých případech. Posouditi, zda určitý případ je v ohledu zdravotním tak význačně důležitý, aby o něm zemská zdravotní rada byla slyšena, náleží k volnému uvážení zemského úřadu. Subjektivní nárok právní na vyžádání si dobrého zdání této korporace naproti tomu nepřislouší nikomu.

Ačkoliv reformatio in peius nějakého rozhodnutí vyšším úřadem z důvodů veřejných v řízení správním jest přípustnou, má se jí použiti z pravidla jen v případech těžkého ohrožení veřejných zájmů, ježto taková rozhodnutí zvláště tehdy jeví značnou tvrdost, očekával-li podnikatel, podávaje odvolání, že mu budou ulehčeny podmínky konsensu prvé instance.

Abý nebylo třeba vydávati po případě čistě formální rozhodnutí ve smyslu § 3 zákona ze dne 12. května 1896, č. 101 ř. z., nechť opatří zemské úřady rozhodnutí svá vždy správným poučením o prostředcích opravných.

Došla rozhodnutí zemských úřadů buďtež I. instancí do 5 dnů súčasnému stranám intimována, při čemž buď pamatováno na to, aby poučení o prostředcích opravných bylo uvedeno správně.

Odvolání ministerské.

Pro předkládání ministerských odvolání platí v obou instancích svrchu vytčená osmidenní lhůta. Ohledně instruvání spisu platí tytéž předpisy jako když předkládají se odvolání úřadům zemským.

Intimováti jest ministerská rozhodnutí do pěti dnů.

Konečná poznámka.

Nebylo-li by lze lhůty v tomto vynesení o ro jednotlivá vyřízení ustanovené z důležitých důvodů dodržeti, jest okolnost tu ve spise zvláště ospravedlniti.

II. Návod pro sdělení projektů živnostenských provozoven, buď nových neb takových, jež podstatně mají se rozšířiti a podléhají schválení. Příloha k č. 24.061/06 m. o.

K žádosti za schválení živnostenské provozovny, buď nové, po případě takové, jež má se rozšířiti, buďtež připojeny technické doklady v trojím vyhotovení a sice:

1. Situační a polohopisné plány provozovny a jejího okolí.
2. Plány stavební, konstruktivní a dispoziční.

3. Popis provozovny, způsobu stavby, jejího vnitřního zařízení a pochodu provozovačích.

ad 1. Situace a okolí živn. provozovny buďtež vyznačeny se zvláštním zřetelem na kostel, školy, nemocnice, kasárny, objekty fortifikační a jiné veřejné ústavy a budovy v sousedství ležící, jakož i na komunikace, vodotoky; na situačním plánu, jež nejméně v měřítku obecní mapy katastrální v obvodu 100 m jest zhotoviti.

Nad to budíž vzdálenost skladišť prachu a třaskavin, jež se v obvodu 1000 m nalézají, číselně udána.

Doporučuje se, aby při zhotovování situačních plánů používány byly otisky originálních map katastrálních nebo jich kopií. Při závodech, jejich provozování může působiti značnější obtěžování sousedstva kouřem, sazími, prachem, lomozem nebo nepříjemnými zápachy, nebo ohrožování nebezpečím požáru nebo výbuchu, jakož i při lomech, jest zakresliti okolí v obvodu 200 m, při závodech, při nichž zřizování jest předepsána dle zákona nebo nařízení určitá vzdálenost od cizích objektů nebo nemovitostí, v obvodu této předepsané vzdálenosti.

V situačních plánech, dle stran světových orientovaných, buďtež dle potřeby zapsána katastrální čísla zakreslených pozemkových a stavebních parcel a jména jejich držitelů. Zápis tyto mohou se dle okolností omeziti na bezprostřední a vůbec nějakým způsobem sousedně sousedy. Dle potřeby lze přiložiti seznam mezujících pozemků a jejich držitelů.

Podávají-li při komisionelním řízení námítky majitelé v situačním plánu jménem nevyznačení nebo majitelé objektů a pozemků, ležících mimo zakreslený obvod, budíž, možno-li již během místního řízení, situační plán doplněn zapsáním čísel parcelních a jmen protestujících majitelů, po případě zakreslením polohy objektů a pozemků dalších.

V případech menší důležitosti může býti situační plán doplněn pouze od ruky na základě katastrálních map obecních. Stejně budíž situační plán doplněn v případech rekursu.

Zvláště bude nutno, aby v situačním plánu byla vyznačena všechna, za komisionelního řízení nebo v odvolání přednesená data, na příklad důležité vzdálenosti, jež jinak nelze z plánu s nutnou přesností uvésti a na které se komisionelní protokol vztahuje, pak způsob stavby hraničících objektů, konfigurace terainu, zařízení sloužící k odvodnění terainu a podobné.

Jest-li při odvoláních potřeba doplniti situační plán, buďtež vyhotoveny potřebné plány niveau, příčné profily terainu vyhotoveny a bližší data udána o rozdílech výšky

hřebenu střešních, hraničících objektů a ústí komínů větších topenišť.

V méně důležitých případech postačí nákres od ruky zhotovený, který poměry místní přibližně naznačuje a podle potřeby obsahuje nutné kóty výšek terainu.

Při provozovnách jež leží v požárovém obvodu železnic, budíž předložen dostatečný počet přiměřených, tento požárový obvod vyznačujících příčných profilů.

Jedná-li se o provozovny, při nichž běží o používání vod (přivádění a odvádění) na koncesi vázané, má situace obsahovati nejen hlavní tok vod s jeho rameny a případně odbočujícími kanály a umělými struhami, nýbrž i závozy sousedící se závozem projektovaným po proudu i proti proudu na které dlužno vzíti zřetel, není-li vliv nového závozu na tyto závozy předem vyloučen.

Rovněž buďtež zde zakresleny všechny osady a obytná stavení které svoji potřebu vod berou z odpadu veřejných vod, může-li provozovna míti přímo vliv na odbírání vod.

Při závodních budíž mimo to zakreslena normální hranice vzduší a vyžadují-li toho okolnosti i staré, jakož i nové území inundační.

Bylo-li by území, jež by dle svrchu řečeného mělo se vyznačiti v měřítku mapy katastrální příliš velikým, jest použití měřítka menšího, aby plán byl přehlednější.

Profily podélnými a příčnými jest vyznačiti ony trati přirozených vod, kanálů a umělých struh v situaci zahrnutých na něž projektovaný závod může míti vliv, aby bylo možno posouditi všechny účinky zamýšlených staveb na odtok vod, zvláště však na výšku a snáď vodní hladiny. Z důvodu posléz uvedeného jest v příčných profilech vyznačiti zejména všechny ony příčné řezy, v nichž mají býti provedeny umělé stavby.

Koty niveau buďte vždy připojeny na nějaký fixní bod jež umožní kontrolu údajů niveau.

Podélné a údolní příčné profily jest kresliti nejméně v měřítku 1:1000 pro délky, pro výšky v měřítku 1:100, ostatní příčné profily zhotoviti v nejméně v měřítku 1:100.

ad 2. V plánech provozoven jest vykresliti půdorys všech nater, přízemí sklenů a půd, několik významných příčných řezů, jakož i čelný pohled na budovy.

V těchto plánech jest vyznačiti mimo rozlehlost a způsob stavby budov závodních a účel jednotlivých místností závodních všechny nosné a nesné konstrukce imonovitě konstrukce schodů, stropů, výšky poschodí, při vod-

ních dílech všechna qua zařízení vyznačiti, jež mají vliv na přítok neb odtok nebo množství užité vody.

V těchto plánech, nebo kdyby toho bylo třeba k vůli přehlednosti, ve zvláštních plánech dispozičních (jaké zhusta zhotovují továrny na stroje za příčinou stavby zvláště velikých provozoven), jest schematicky vyznačiti hnací motory, parní kotle, parní přístroje, hlavní převody v jich uspořádání, nejhlavnější stroje pracovní, přístroje, jakož i vnitřní strojní i ostatní zařízení, ohniště, pece a pod.

Z plánů těch musí býti dále zřejmo, jakého způsobu základy mají ona strojní zařízení, jež by mohla sousedstvo obtěžovati otřesy a pod., po případě jaká mají ložiska a jak vzdáleny budou od hranic sousedů.

Dále buďtež v plánech těch zakreslena zařízení pro osvětlování a vytápění, zařízení pro umělou ventilaci, odvádění prachu atd., záchody a pissoiry, vyznačen způsob odstraňování lidských výmětů, jakož zamýšlené opatření vody užitkové a pitné pro závod. Též budiž udáno případně zamýšlené zřízení šaten, lázní, umýváren, ložnic a jídelen pro dělníky atd. Dále buďte všechna ona zařízení, která slouží k čištění vod odpadních a jich odvádění, tím způsobem přehledně vyznačena, aby bylo lze sledovati cestu odpadních vod od jich vzniku až na místo konečného odvedení.

O zvláštních nosných konstrukcích buďtež připojeny statické výpočty, po případě náčrty detailní.

Zvláště pak upozorňuje se na to, že nestačí, aby v předložených statických výpočtech byly uvedeny pouze výsledky provedených počtů, nýbrž že jest nezbytně nutno za účelem rychlého přezkoušení takových elaborátů, aby způsob počítání ve všech stadiích pochodu početního byl předveden.

Při tom buďtež v dotyčných plánech vyznačeny veškeré míry (koty) výpočtu za základ položené.

Stavební plány buďtež zhotoveny v měřítku předepsaném v řádu stavebním. Detailní plány buďtež předloženy v měřítku účelu tomu odpovídajícím.

Též pamatovati na to, aby na všech plánech na přiměřeném místě vyznačen byl obvyklým způsobem nejen poměr zmenšení, nýbrž i mimo to vždy také použité měřítko.

O instruování projektů na stavbu, nebo zvýšení zděných vysokých komínů, tvořících součást živnostenských provozoven, obsahuje vnesení ministerstva vnitra ze dne 24. března 1902. č. 38.290 ex 1901. vydané v dohodě s ministrem obchodu, příslušné předpisy.

ad 3. Popis provozovny necht sestává ze dvou částí a to předně z popisu způsobu stavby a stavební dispozice závodu a za druhé z popisu účelu a pochodu provozovacího.

Popis způsobu stavby sdělán buď pokud možno stručně a buďtež v něm uvedena jen ona doplnění v ohledu stavebním, jež k posouzení stavebního zařízení jsou nezbytna a v plánu se vyznačiti nedala, na příklad způsob zřízení podlah, způsob krytí střech atd.

V popisu účelu provozování a jeho pochodu jest vžly vyznačiti objem a způsob provozování v jeho podstatných momentech. K vůli rychlému vyřízení bude velmi spěšně, vedle udání počtu dělníků, kteří v každé jednotlivé místnosti pravděpodobně budou zaměstnáni, vyjmenovati suroviny k zpracování určené nebo tam uložené, s přibližným udáním jich největšího množství, dále udati pořadí jednotlivých pochodů výrobních se vztahem na hnací motory v plánech zakreslené a vnitřní zařízení a uvěsti, jak má býti zamezeno nebo zmírněno případné obtěžování a nebezpečí pro dělnictvo a okolí, z provozování vznikající, jaké povahy budou pevné, tekuté nebo plynné vedlejší produkty a odpadky, dále jakým způsobem provedeno má býti jejich odvedení, čištění a další spracování.

Při zdravotně závadných odpadcích budiž udáno i jejich množství.

Při stavbě nového zařízení vodního budiž tomuto věnován pokud možno zvláštní odstavec. Popis jeho musí býti takového způsobu, aby z něho dosavadní poměry na dotčených vodách ve smyslu příslušných předpisů vodního zákona¹⁾ pokud možná dopodrobna byly zřejmy.

Zvláště při zařízeních pro čištění vod odpadních jest vedle jich upravy stavební udati předpokládatelné denní množství a jakost jednotlivých odpadních vod do nich sváděných, dále způsob (metodu) čištění a způsob provozování (tj. čištění a filtrování, rychlost, tlaková výška filtrovací atd.) a nad to způsob odstraňování usazenin.

Konečně jest též popsatí, jakým způsobem diti se má odvádění odpadních vod do vody, které se použije jako jich odtoku.

Usanovení pro menší závody. Pro menší závody, nemající povahy továrny, u nichž neuzivá se ani zvláštních hnacích motorů, ani parních kotlů, dále pro pouhé prodejny a skladistě postačí, aby připojena byla situační skizza a plány pudorysu a příčných řezů místností pracovních.

¹⁾ § 78 a 79 zemských zákonů vodních.

Nad to jest udati způsob stavby, počet poschodí a ostatní způsob používání budovy.

Všeobecné předpisy. Stavební a situační plány, jež mají býti předloženy úřadu, buďtež vyhotoveny na pevném kreslicím papíru nebo snímkovém plátně. Pro situační plány hodí se nejlépe snímkové plátno, ježto případné dodatečné doplnění situačního plánu může se rychle státi na základě obecních map katastrálních.

Na snímkovém papíru zhotovené technické doklady nehodí se k předložení úřadu.

Nezbytné budiž se vystřiháno modrých otisků (bílé linie na modrém podkladu).

Plány nebudtež svinovány, nýbrž spíše ve formátu, po případě na formát 21/34 centimetrů složeny, nápisy opatřeny a při rozsáhlejších elaborátech v mapách předloženy.

Technické doklady buďtež opatřeny podpisem žadatele a toho, kdo je vypracoval.

Při zhotovování plánů a popisů projektů, týkajících se zařízení vodních, budiž pamatováno na to, aby se jich mohlo použítí jako speciálních map a dokladů při doplňování vodní knihy.

III. Výlohy živn. inspektorů. M. o. 9. VII. 21, č. 27.851. Oběžník z. sp. p. P. 28. VII. 1921, č. 3 A-756/240.569:

Z. inspektoři dosud neúčtovali stranám cestovních útrat, hradíce výlohy ze svých cestovních paušálů bez ohledu na to, zda intervence se stala na základě vlastních dispozic, či byla vyvolána žádostí strany o schválení ž. provozovny.

Výměra cestovních paušálů ž. inspektorů jeví se vzhledem k novým úkolům, jež byly ž. inspektorům přikázány povinností intervenovati při uzavírání kolektivních smluv a urovnávání sporů mzdových, za nynějších drahotných poměrů naprosto nedostatečnou; takové zvýšení paušálu, aby z něho bylo možno hraditi i výlohy vzniklé intervencí u komisionálních jednání, k nimž daly strany přímý podnět, zatížilo by příliš státní pokladnu. Intervence ž. inspektorů při zřizování větších ž. provozoven jest nezbytná, jak v zájmu ochrany podnikatele samého, ježž může při zřizování provozovny podmínkám uloženým v zájmu ochrany života a zdraví dělnictva vyhověti často s daleko menším nákladem, než kdyby měl později prováděti nákladné opravy na provozovně již dokončené. Jest proto spravedливо, aby u provozoven větších, jichž zřizovací náklady jsou značné, strana nesla takové výlohy spojené s intervencí ž. insp. při komisi, stejně jako nese výlohy spojené s intervencí politického úředníka jako vedoucího komise a s intervencí státního technika, úřed. lékaře a úřed. zvěrolékaře.

Placení výloh komisionálního řízení lze však v základě § 31 ž. ř. uložití podnikateli jen ohledně takových útrat, jež vzniknou živnostenskému úřadu, jeho orgánům a znalcům. Možno proto uložití podnikateli placení výloh spojených s účastí ž. inspektorů při komisi jen potud, pokud budou ž. inspektoři přibráni k řízení o schvalování provozoven jako úřední znalci živnostenského úřadu.

Z důvodů svrchu zmíněných a máje na zřeteli, aby zřizování menších ž. provozoven nebylo ještě zatěžováno náklady spojenými s intervencí ž. inspektorů, ustanovuje min. obch. v dohodě s min. soc. péče, že při schvalování ž. provozoven musí býti ž. inspektor přibrán k osobní účasti ke komisi ž. úřadem I. inst. jako jeho znalec v těchto případech:

1. Při všech provozovnách, jež zaměstnávají 10 neb více pracovních sil;

2. při provozovnách, jež zaměstnávají sice méně než 10 pracovních sil, avšak

a) vzhledem k technickému zařízení a výši investovaného kapitálu nesporně se řadí k velkozávodům (ku př. velké automatické mlýny, elektrárny, sladovny, plynárny a pod.);

b) nebo používají větších motorů ku pohonu dělných a obráběcích strojů;

c) nebo při provozovnách, v nichž se zpracují po případě používají jedovaté látky, neb nebezpečné vzhledem k přenášení nakažlivých nemocí;

d) nebo v nichž se zpracují třaskaviny a látky výbušné neb snadno vznětlivé (benzin, acetylen, celuloid a pod.);

e) neb při schvalování větších lomů, hlinišť, šterkoven a dolů na nerosty nevyhrazené.

Při vyrozumění ž. inspektorů o komisích za účelem schvalování provozoven svrchu zmíněných druhů budiž ž. úřadem vždy výslovně podotknuto, že jest nutno, aby se ž. inspektor jako znalec ž. úřadu komise součastnil.

Placení komisionálních výloh ž. inspektorů vzniklých z účasti při takovéhoto komisích budiž ve smyslu § 31 ž. ř. uloženo podnikateli současně s hrazením výloh politického úředníka a ostatních úředních orgánů.

Kromě těchto případů, při nichž budou ž. inspektoři fungovati jako znalci ž. úřadu, nutno ovšem jako dosud vyrozuměti ž. inspektory i o všech ostatních komisích, týkajících se schvalování ž. provozoven, aby mohli po případě i bez úroku na náhradu cestovních výloh se strany podnikatele dle potřeby a nutnosti se jich součastniti.

Ž. inspektorátům byl výnos min. obchodu intimován ministerstvem soc. péče, výnosem č. 2218/G ze dne 26. července 1921, z něhož se k informaci ž. úřadů uvádí toto:

»Ve smyslu těchto zásad budou nyní ž. úřady dožadovati se osobní intervence ž. inspektorů a bude nutno těmto pozváním — pokud to připustí služební poměry — v zájmu ochrany dělnictva vyhovovati. Tím ovšem nemá býti účast ž. inspektorů při ostatních komisích, o nichž bude úřad vyzkoušen, nijak omezována a bude nutno, aby se funkcionáři ž. inspekce i takových komisí — pokud to bude v zájmu ochrany dělnictva nutno — dle možnosti účastnili.

Při stanovení zásad uvedených v přiloženém výnosu min. obch. bylo vodítkem, aby tam, kde jsou předpokládány § 31 ž. ř., nesla útraty celého řízení strana, jež o komisí požádala, aby však zároveň přešlo se přílišnému zatěžování podnikatelů hospodářsky slabých. To padá zejména na váhu tam, kde jde o schválení provozoven poměrně malých a od sídla ž. inspektorátu velmi vzdálených, kde by tedy komisionální výlohy likvidační cest. útrat zástupce ž. inspektorátu nepoměrně vzrostly. Bude pak věci účelného hospodaření s cestovním paušálem, aby ž. inspektoři vhodným rozvrhem svých revisí a jiných cest úředních upravili svoji činnost takovým způsobem, aby mohli dle potřeby účastnit se i takových komisí, při nichž nemají nároku na náhradu cestovních výloh ve smyslu řečených již zásad.

Očekávám, že funkcionáři ž. inspekce v zájmu služby a dobrého jména instituce naleznou ve věci pravou míru a vynasnaží se zvýšenou činností při řízeních komisionálních přispěti k urychlenému a věcnému vyřizování žádostí za schvalování živn. provozoven, aniž tím žádoucí intensivní činnost revisní a náležitě využití cestovních paušálů k této činnosti a k ostatním služebním výkonům ž. inspektorů utrpí újmy.«

Živnostenským úřadům I. stolice se ukládá, aby se tímto výnosem přesně řídily.

IV. Řízení při schvalování živn. provozoven uvnitř požárního rayonu železnic. Ob. míst. p. 23. I. 1909, č. 11.493, č. 9 sb. norm.

Dle § 99 řádu o provozování železnic, čís. nař. ze dne 16. listopadu 1851, č. 1 ř. z. na rok 1852, nesmějí v okolí železnice býti sousedy učiněna zařízení nebo provedeny stavby, které by mohly trvání dráhy nebo jejího příslušenství nebo pravidelné a bezpečné užívání její ohroziti, anebo které by způsobili mohly nebezpečí ohně.

K změnám území, jimiž by místo, kde změna předsevzata býti má, bylo posunuto blíže k vlastnictví dráhy, pak

k stavbám, které mají býti provedeny v obvodu prohlášeném jakožto nebezpečný ohněm, musí vždy prozatím vyžádáno býti povolení úřadu povolného k vrchnímu dohledu nad železničním provozem, jakož i dotyčného politického úřadu. Volného ukládání lehce hořlavých látek v obvodu požárního nebezpečí dráhy jest se vystříhati a postarati se vždy o náležitě uzavření místnosti, které jsou samy o sobě sice ohnivzdorné, avšak určeny k uschování předmětů hořlavých.

Tato ustanovení jsou podstatného významu pro zřizování živnostenských provozoven uvnitř obvodu železnice prohlášeného za nebezpečný ohněm, a to zvláště tehdy, když jsou způsobilé přivoditi dle svého způsobu výroby nebo dle své povahy ohrožení dráhy a jejího provozu. Jakožto obvod nebezpečný ohněm pokládati jest v naší zemi ve smyslu dekr. dv. kanc. ze dne 28. XII. 1843, č. 40.114, sb. p. z. sv. 17, č. 137, dodnes platného, území po obou stranách dráhy až do vzdálenosti 56·9 m (30 sáhů) od koruny dráhy. Koruna dráhy jest v kurentní dráze hrana mezi svahovou plochou tělesa spodní stavby a rovinnou položenou povrchem pražců, pokud se týče ve stanicích nejzazší kraj roviny nádrážná včetně prostoru před nádrážím.

Provádění staveb vsehoh druhu uvnitř požárního rayonu vázáno je na formální souhlas úřadů železničních a nesmějí v tomto obvodu učiněna býti žádná opatření, která by dráhu a její provozování ohrožovala a byla zvláště způsobilá přivoditi nebezpečí ohně; dohled nad zachováním tohoto předpisu náleží dle příslušných ustanovení kompetenčních při železničích státem provozovaných ředitelstvím státních drah, pokud se týče ředitelství české severní dráhy v Praze, při soukromých drahách generální inspekci železnic.

Z tohoto vyplývá, že pro všechny nové stavby, projektované v požárním rayonu železnic, vyžádati jest schválení úřadů železničních, mimo to však, že i tehdy, nejedná-li se o stavbu, povolány jsou úřady železniční v každý čas učiniti potřebná opatření k ochraně provozu železnic a k odvrácení požáru. Toto poslední oprávnění nabývá jmenovitě významu, když při schvalování provozovny úřadem živnostenským nebyl vzat dostatečný ohled na to, že jest tu železnice, poněvadž mohou železniční úřady v tomto případě neodvisle od schválení živnostensko-úředního ve vlastním oboru působnosti naříditi odstranění stávajících závad. Takové komplikace vyplývající z rozdělení kompetence státních úřadů mohou podle okolnosti přivoditi pro podnikatele, který se domnívá, že jeho podnik je schválením živn. úřadu v každém ohledu chráněn a před dalšími námitkami zabezpečen, nejvážnější následky.

Abyste se takovým možným přešlo a aby byl podnikatel sprostěn nutnosti, vyžádati si zvlášť povolení železničních úřadů ku zřízení provozovny zamýšlené uvnitř požárního rayonu železnice, dohodla se ministerstva obchodu a železnic ve srozumění s ministerstvem vnitra, že se mají na přístě v podobných případech úřední jednání železničních úřadů prováděti společně s jednáními živn. úřadů. Při tom jest zachovávat tento postup:

Živn. úřady mají ve všech případech, ve kterých se jedná o schválení nebo změnu živnostenské provozovny ve smyslu ustanovení III. oddílu živn. řádu, která případně — byť i jen z části — do požárního rayonu železnice, o vy-psání místního šetření vyrozuměti zavčas příslušný úřad železniční (ředitelství státních drah, ředitelství české severní dráhy v Praze, pokud se týče generální inspekci drah), a sděliti jemu zároveň jeden exemplář předložených plánů a popisu a pozvatí jej k účastenství na jednání. Železniční úřad pak buď když může souhlasiti s projektem bez účastenství na místním šetření, sdělí svůj souhlas, pokud se týče podmínky jim stanovené písemně živnostenskému úřadu, anebo vyšle k řízení svého zástupce, který bude zpravidla zplnomocněn, dáti svá vyjádření jménem úřadu a případně podmínky s konečnou platností formulovati, takže odpadne nutnost piezkoumání výsledku komisionelního řízení kompetentním úřadem železničním. Jen při zvlášť důležitých otázkách může si zástupce železničního úřadu vyhraditi ratifikaci svých prohlášení nadřízeným úřadem, a jest v těchto případech spis jednací neprodleně zaslati příslušnému úřadu železničnímu k nahlédnutí. Mimo to bude také tehdy radno vyžádati si vyjádření tohoto úřadu, když se při komisionelním řízení převezmou podstatné, zájmu dráhy se dotýkající změny projektu, který byl již úřadem železničním písemně schválen, pak když projektant činí námítky proti podmínkám sděleným písemně od železničního úřadu anebo proti prohlášení podanému od zástupce téhož anebo proti podmínkám kladeným od tohoto při komisionelním řízení a když živnostenský úřad sám tyto podmínky za příliš dalekosáhlé považuje, anebo když dle návrhu jmenovaného zástupce, má býti odepřeno schválení a odepřeni konsensu, může býti odůvodněno výhradně ohledy na železnici.

V rozhodnutí jest vždy výslovně uvést, že vydáno bylo v dorozumění s ředitelstvem státních drah [s ředitelstvem české severní dráhy v Praze], pokud se týče s generální inspekci [rakouských] drah; opis téhož zaslati jest dotčenému úřadu železničnímu.

Udělí-li se schválení (konsens) a je-li třeba klásti pod-

mínky k ochraně železnice a jejího provozu, jakož i k zbránění nebezpečí ohně, pak jest tytéž vzhledem k tomu, že se jeví toto schválení nejen jako povolení úřadu živnostenského, ale i železničního, ve schválení konsensu formulovati tak, jak se navrhuji železničním úřadem nebo jeho splnomocněným zástupcem. Aby se čelilo užiti zbytečné prísnych opatření se strany železničních úřadů, byly tytéž ministerstvem železnic poučazány, že jest klásti jen požadavky věcně nezbytné nutné, které se pohybují v hranicích dohledacího oboru železničních úřadů a směřují k hájení důležitých zájmů veřejnosti spojených s provozem železnic.

Zvláště jest vytknouti, že jsou železniční úřady povolány pouze přeepsání takových podmínek zálati, které mají za předmět ochranu pro provoz železniční proti porušením a ohrožením jakož i odvráčení nebezpečí ohně.

Naproti tomu nemají býti v žádném případě v řízení úřadu živnostenských (odchylně od řízení úřadů státních) kladeny jakožto podmínky schválení (konsensu) doložky o náhradě škody, jimiž má býti zavázán uchazeč o schválení, aby náhradil podniku železničnímu veškeré škody, které tomuto případně vzejíti by mohly z provozování podniků živnostenského, anebo jimiž se má zříci opakně nároků na náhradu škody oproti podniku železničnímu.

Samo sebou se rozumí, že však není závady, aby dohrovně ujednání, které se snad v tomto ohledu stalo, uvedeno bylo výslovně ve schvalovacím výměru, což se však ve smyslu výnosu ministerstva obchodu ze dne 14. prosince 1906, č. 24.061, týkajícího se řízení při schvalování živnostenských provozoven, státi má odděleně od podmínek schválení (konsensu).

O tom se veškeré úřady živnostenské I. inst. vyrozumívají následkem výnosu ministerstva obchodu ze dne 12. ledna 1909, č. 22.329 ex 1908 s podotknutím, že závady v předu vylicené jsou směrodatnými pouze pro posouzení přípustnosti provozoven projektovaných v požárním rayonu železnic se stanoviska jejich položení při železnici, že však v ostatním zachovávatí jest mimo to přeepsané řízení živnostensko-úřední.

Poznámka. Pro praxi upozorňujeme na »Sbírku technických protokolů« s příslušnými zákony. Sestavil Ing. Filip Vávra. Opava 1923. Cena 40 K.

Hlava IV.

O rozsahu a výkonu práv živnostenských.

§ 36. Rozsah práva živnostenského posuzovati sluší podle obsahu živnostenského listu nebo koncese, šetříc při tom předpisů obsažených v následujících paragrafech.

Vznikne-li pochybnost o rozsahu práv živnostenských, rozhodne ji politický úřad zemský, vyslechna obchodní a živnostenskou komoru, která o věci té slyšeti má zřízenou snad odbornou jednotu společenstevní a příslušné společenstvo.

Je-li pochybnost, zda některá živna. činnost náleží výlučně k oprávnění některé živnosti řemeslné, jest řídit dle § 36 odst. 2. ž. ř. B. 9046/12.

Pochybnost jest dána a jest tudíž slyšeti obch. a ž. komoru, když jde o rozhodnutí, které má odstraniti různost v právních názorech strany na jedné a úřadu na druhé straně. B. 8840/12.

Řízení dle § 36 může úřad — jakožto výkon práva dozorcího — zavést k jakémukoliv podnětu; nemusí vyčkávatí formálního návrhu strany. B. 4030/05.

Na základě § 36 mohou politické úřady rozhodovati jen v jednotlivých případech, vznikne-li pochybnost; tento zákonný předpis neopravňuje

jich tedy k vydání všeobecných normativních ustanovení o rozsahu živnosti. M. vn. 12. III. 87 č. 21755/86, Müller, Diwald, str. 116. V. též č. 4878 sb. norm. a B. 9614/96.

Úpravu rozsahu živnosti, kterou zákon vyhražuje řízení rozhodovacímu, nelze provést cestou nařizovací. Nař. ze dne 6. VII. 86 č. 112 ř. z. o vymezení oprávnění vetešníků a antikvářů nemá v zákoně oporu. B. 4563/06.

Třebaž lze připustiti, že při stanovení rozsahu ž. práva při nedostatku konkrétních ustanovení v ž. l. nebo konkrétních norem právních nebo konečně takových momentů, jež vyplývají z pojmových znaků příslušné živnosti, a jejího technického zařízení a vývoje, jest brát

zřetel na panující obyčej, může se tak přece státi jen tehdy, když tento zvyk neodporuje zákonu a když jest konaným šetřením nepochybně zjištěn. B. 3444/05.

Ani jednotliví živnostníci ani společenstvo nemají právního nároku na to, aby mohli úřad donutiti k tomu, aby rozhodl o rozsahu činnosti, vyňaté z platnosti ž. ř. B. 4709/06.

Společenstvo není oprávněno stěžovati si u správ. soudu na výrok nejv. úřadu privilejového, že určitá činnost spadá do rozsahu výsady dle §§ 21 a 22 pat. o výsadách z r. 1852. — Oprávnění k určité činnosti nemůže býti současně předmětem vykonávání výsady a živnost. oprávnění. B. 6855/09.

Obsah ž. listu jest posuzovati dle zákonodárství z doby, kdy byl vystaven. B. 14071/00. Srov. však B. 10993/15 u § 38a, dále opačn. rozhodnutí B. 14.803/00 a B. 738/02.

Prohlášení svobodné živnosti za řemeslnou nemá samostatně vlivu na její rozsah. M. o. 25. V. 09 č. 5753, Heller 235.

Slyšení příslušných společenstev jest podstatnou náležitostí řízení. B. 4996/89.

Úřad při svém rozhodování není vázán názorem o. a ž. komory. B. 2671/04.

§ 37. Každý živnostník má právo spojití veškeré práce, jichž třeba jest, aby úplně zhotovil výrobky své, a jest oprávněn míti k tomu konci potřebné po-

Společenstvo nemusí býti vyslechnuto přímo zemským úřadem politickým B. 3366/05; musí však býti slyšeno bezprostředně obch. a živn. komorou s odvoláním na § 36 ž. ř.; nestačí konání expertisy. B. 4996/89. Je-li však názor společenstva znám komoře z jeho dřívějších dobrozdání, není vadou řízení, došlo-li komoře vyjádření společenstva teprve potom, když komora již své dobrozdání podala. B. 1592/03. Komora má společenstevní vyjádření připojiti k svému. B. 3444/05.

Svazy živn. společenstev nemají v řízení dle § 36 postavení stran. B. 10.305/14.

Překročení živn. oprávnění jest sice porušením právního řádu, nikoliv však zásahem do subjektivního živn. práva onoho živnostníka, jež tím snad byla způsobena újma; tomuto vzniká tedy pouze právo na oznámení, nikoliv na žalobu. B. 4015/88, v. též B. 2056/03.

Jest tedy jen společenstvo a nikoli jednotlivý živnostník oprávněn hájiti oprávnění živnosti in abstracto. B. 3491/05.

Spolek, povoláný dle stanov k hájení zájmů určitého živn. odvětví, jest oprávněn odporovati rozhodnutím o rozsahu oprávnění této živnosti. B. 3946/88.

mocníky také jiných živností. Pomocníky, pokud jde o živnosti řemeslné nebo takové živnosti koncesované, k jejichž nastoupení zvláštní způsobilost se vzhledává (§ 23. odst. 1), nerozumějí se učedníci příslušných jiných živností.

Živnostníci mají taktéž právo, aby si sami v dobrém stavu udržovali svá zařízení závodová, stroje, náčiní a jinaké pomůcky provozovací, jakož i aby pro potřebu vlastního svého podniku zhotovovali si obvyklé v obchodě pomůcky, které slouží tržebnímu odbytu jejich výrobků (bednění, obaly a pod.).

Živnostník není omezen na prodej zboží jím samým zhotoveného.

Zákaz držení učňů živností řemeslných nebo koncesovaných průkazem znosob, platí i pro podniky tovární. Rozhoduje při tom právní povaha živnosti pomocné, nikoliv povaha podniku, ienz učně chce zaměstnávat. B. 8671/12.

Mohou-li živnostníci určitě práce prováděti vlastními pomocníky, mohou je tím sniže dáti provésti samostatným opr. živnostníkům; není zákonného ustanovení dle něhož by výrobní živnostník mohl žádati na konsumentu, aby mu práci začal přímo. R. 12. 431/99.

Pomůckami provozovacími dle § 37 odst. 2 ž. ř. jsou vzbudně jen ty, které slouží k výrobě v podniku živnostenském a ne pomůcky, které slouží k rozvážení a rozrozdělení výrobků. Proto nesmí mlékárna prováděti nátěr celých krámových zařízení svých filiáltek a prodejních skladů pouhými pomocníky,

příbř jen samostatným živnostníkem. JOKP. 1912 str. 199:

ani parní prádelna sama hotoviti bez zvláštního oprávnění mýdelnou masu. B. 10.737/15.

Mimo pomůcky k rozrozdělení uvedené na konci odst. 2 § 37 ž. ř. (obaly) není živnostník výrobce oprávněn jiné pomůcky si vyráběti, např. pomůcky k rozvážení zboží, kovati koně. JOKP 1911 str. 32. Viz str. 228.

Smí tedy sládek nebo lihovarník sudy pro prodej svého vína nebo lihu zhotovovati, však nikoli noubě sudy jako zboží do prodeje dávat. M. o. 15. III. 1907, č. 5942, č. 70 sb. norm.

Východa § 37 nepřisluší činnostem, vňatým z ž. ř.: vydavatelství časopisu nemůže si tisknout ho bez zvláštního oprávnění. B. 3491/05.

Některí menší živnostníci opírajíce se o § 37 ž. ř. fak-

tický své oprávnění vykonávají tak, že po většině obchodují výrobky, které smějí zhotovovati; sami však jich nehotoví, nýbrž ponejvíce spravují. Dle faktického výkonu živnosti jsou obchodníky, dle formálního oprávnění živn. a dle ž. ř. jsou řemeslníky nebo jinými výrobními živnostníky. JOKP. 1916 str. 7-I.

Prodej se strany živnostníka-výrobce jest podstatnou součástí opovězeného podniku výrobního. Není proto pří-

pustno rozlišovati při něm výrobu a prodej zboží jako dva rozdílné živn. závody. B. 2564/04.

Výrobce sporáku jest dle 1. odst. § 37 a dle § 41 oprávněn provésti veškeré práce s jeho postavením spojené, tedy i práce zednické. S. 2. VI. 13 č. 5494.

Provádění zednických prací v průmyslovém závodě vlastním zaměstnancem nezakládá skutkové podstaty přestupku § 22 ž. ř. S. 18. IV. 23, č. 6519, Hl. 1440.

§ 38. Opověď živnosti obchodní, není-li omezena na určité zboží nebo na určité druhy zboží, zavírá v sobě právo vésti obchod se všelikým zbožím, které dovoleno jest volně prodávati a jehož prodej není vázán na zvláštní dovolení (koncesi).

Opověď živnosti obchodní omezené na určité zboží nebo na určitý druh zboží oprávnjuje pouze obchodovati se zbožím příslušným.

Drobný prodej v rozsahu vytčeném v prvním odstavci (obchod smíšeným zbožím) mohou opověděti toliko osoby, které podají průkaz způsobilosti v § 13 a) naznačený.

Týž průkaz podati jest při nastoupení obchodu se zbožím koloniálním, s kořením a se zbožím materiálním.

Majitelům obchodních živností, dotčených v předcházejících odstavcích, kteří při opovědi živnosti mají podati průkaz způsobilosti, přísluší výhradně právo prodávati na drobnu cukr, kávu, čaj, koření, minerální oleje, zboží materiální a barviva, jakož i na drobnu obchodovati s pálenými lihovými nápoji v lahvičkách podle zvyku obchodního uzavřených; v ostatním rozsahu oprávnění opověděných živností nastane nějaká změna.

Výhrada v předcházejícím odstavci stanovená nevztahuje se ani k prodejním právním výrobcům aniž vůbec k prodejním právním již nabytým a v místech, kde v den vyhlášení tohoto zákona ještě žádná z drobných obchodních živností v odstavci 3. a 4. vyčíslených nemá svého stanoviště, neplatí potud, pokud tato výjimka nebude zrušena způsobem nařizovacím vzhledem k podstatnému vývoji místních poměrů.

Opovědi živností obchodních dle § 38 ž. ř. Vým. m. o. 26. VII. 1907, č. 23.046; m. p. 7. VIII. 07, č. 237.220.

Při vyřizování opovědi obchodních dle § 38 zák. ze dne 5. II. 1907, č. 26 ř. z., kterým mění a doplňuje se ř. z. a jenž počne působiti dne 16. VIII. 1907, jest klásti důraz na úmysl zákonodárcův (§ 12 odst. 1 cit. zák.), aby se vždy dosáhlo co možná přesného označení předmětu živnosti, a hleděti k tomu, aby strany, které mají předepsaný průkaz způsobilosti a hodlají provozovati živnost obchodní dle § 38 odst. 1 ž. ř., používaly vždy označení »obchod se zboží smíšeným«. — Stranám, které nemohou předložiti onoho průkazu způsobilosti a hodlají provozovati živnost obchodní s vyloučením zboží v § 38 odst. 5 cit. z. vyhrazeného, budíž zabráněno opovídati »obchod zbožím smíšeným« a budíž trváno na tom, aby opověděly všechny druhy zboží, jež chtějí prodávati, aneb aby opověděly živnost obchodní, pojmenovanou nějakým obvyklým názvem souhrnným, neobsahujícím zboží vyhrazeného, tedy aby opověděly na př. hokynářství nebo podobně. Přiměřeně k opovědi musí pak ovšem také místnosti provozovací takových živností obchodních nezavadným způsobem býti zevně označovány.

Opovědi živností obchodních, vyřizování těchto opovědí a posuzování žádostí o dispens od průkazu způsobilosti pro živnosti obchodní. Vým. místodržitelství v Praze ze dne 16. II. 1912 č. 15 A-446, č. 11 sb. norm.

Při vyřizování rekurzů ve věcech živnostenských, jejich základem bylo použití ustanovení §§ 38 a 13a ž. ř., byly zjištěny různé nepravdivosti, jež vedly dílem ku změně dílem ku zrušení opatření nižších instancí, vždy však způsobily průtah při konečném vyřízení dotyčné záležitosti.

By se tomu budoucně čelilo, vydávají se okr. hejmanství následující pokyny:

Jak označiti předmět živnosti?

1. Dle § 12, odst. 1 ž. ř. jest udáti v opovědi živnostenské mimo jiné též zvolené zaměstnání a sice pokud možno zevrubným označením předmětu podniku.

Ve skutečnosti dochází přechasto ku opovědi »obchod dle § 38 ž. ř.«, »obchod dle § 38, odst. 1 ž. ř.«, »obchod dle § 38, odst. 2 ž. ř.« a podobně.

Tímto označením není předmět podniku přesně vymezen. Obchodem dle § 38 ž. ř. lze totiž vše rozuměti tudíž obchod určitým zbožím, obchod určitými druhy zboží a též obchod veškerým zbožím, jimž dovoleno volně obchodovati. Sice užším, avšak rovněž neurčitým jest pojem »obchodu dle § 38 odst. 2 ž. ř.« ježto tu není jasno, jakým zbožím se tu ve skutečnosti obchodovati má. Označení »obchod dle § 38, odst. 1 ž. ř.« nedostačí proto, ježto tím netoliko drobný obchod, nýbrž i velkoobchod ve příčině tam uvedeného zboží se rozuměti může, drobný obchod však vázán jest na průkaz způsobilosti, kdežto pro velkoobchod průkaz způsobilosti neplatí (viz bod 10 a 11).

Ze stejných důvodů jest též označení »drobný obchod dle § 38 ž. ř.« a pod. nepřipustno.

2. V konkrétním případě byla rozhodnutí nižších úřadů, jež o opovědi obchodu dle § 38 ž. ř. ve spojení s různými jmenovitě uvedenými předměty vydána byla, pro vadnost řízení zrušena, poněvadž předem nebylo zjištěno, pro kterou živnost obchodní, uvedenou v § 38 ž. ř. opověď živnostenská vlastně učiněna byla.

Dle voleného označení nelze totiž rozeznati, zamýšlí-li opovídati provozovati obchod smíšeným zbožím aneb jinou na průkaz způsobilosti vázanou aneb na průkaz způsobilosti nevázanou živnost obchodní.

Opominuti konstatování této okolnosti jeví se však hledě ku předpisu § 12, odst. 1 ž. ř. podstatnou vadou řízení.

3. By se této nepravdivostí čelilo, byly již podle výnosu min. obch. ze dne 26. VII. 1907, č. 23.046 místodrž. vým. ze dne 7. VIII. 1907, č. 237.220 živn. úřady I. inst. poukázány, aby působily při vyřizování opovědí živností obchodních dle § 38 ž. ř. k tomu, by strany, jež předepsaným průkazem způsobilosti (§ 13a ž. ř.) jsou opatřeny a drobný obchod v rozsahu v § 38, odst. 1 ž. ř. udaném si přejí provozovati, vždy používaly označení »obchod smíšeným zbožím«.

Stranám, jež nejsou s to, aby zmíněný průkaz způsobilosti předložily a jež přejí si provozovati živnost obchodní s vyloučením zboží vyhrazeného v § 38, odst. 5 ž. ř., nechť se zabráni opověděti obchod smíšeným zbožím a nechť se trvá na tom, aby opověděly buď druhy zboží, jež hodlají na skladě míti, aneb obchodní živnost pojmenovanou obvyklým, vyhrazené zboží neobsahujícím úhrnným označením, na př. hokynářství a pod.

Srovnale s opovědi necht provede se pak, jak samozřejmě. správně i vnější označení pevných provozoven různých obchodních živností.

4. Již v této souvislosti budiž najisto postaveno, že kramářství obecně aneb kramářství včetně zboží dle § 38, odst. 5 ž. ř. vyhrazeného, obchodu smíšeným zbožím na roveň postavití nelze.

Jak opovědi se popisovati?

5. Hledě ku hořejším vývodům mají opovědi živností obchodních zniti buď na určité zboží, na př. obchod slanou, obchod obilím, obchod kávou a pod. aneb za zboží vymezeno obvyklým úhrnným (hromadným) označením, na př. obchod smíšeným zbožím, obchod zbožím osadním, obchod kořeným zbožím, obchod materiálním zbožím, kramářství, hokynářství, obchod požívatiny neb potravinami, obchod střížným zbožím, obchod krátkým zbožím, obchod zbožím ozdobnickým a podobným.

6. Opověď určitého zboží jest méně praktická, leč že by se jednalo o obchod zvláštní.

Oproti tomu tvoří hromadné opovědi pravidlo.

Ovšem že není rozsah oprávnění většiny obchodních živností, vymezených úhrnným (hromadným) označením — výjimku tvoří pouze obchod smíšeným zbožím — zákonem vytknut, pročez bude v pochybnosti o rozsahu konkrétního práva živnostenského rozhodnutí dle § 36 ž. ř.

Cennou pomůcku pro pojímání obsahu dobytých hromadných označení podává ministerstvem obchodu vydaný »Systematický seznam živností a jiných po živnostenskou konaných zaměstnání pro statistické účely obch. a živn. komor«.

7. Obchod smíšeným zbožím obsahuje právo ku obchodu drobnému veškerým zbožím, jimž dovoleno volně obchodovati a jež ve příčině prodeje není vázáno na zvláštní povolení (koncesi), tedy na př. i hotovým šatstvem, dobytkem, obilím, tiskovinami v § 21, odst. 5 ž. ř. jmenovanými, zbožím materiálním, zbožím osadním atd.

Při opovědi obchodu smíšeným zbožím jest tudíž zcela zbytečno zároveň uváděti určité zboží aneb druhy zboží, ježto drobný obchod veškerými druhy zboží, pokud obchod jimi neváže se na koncesi, a pokud podléhá živnostenskému řádu, v obchodu smíšeným zbožím již zahrnut jest.

Pouze budiž, hledě ku zvláštnímu ustanovení § 7 min. nař. ze dne 30. III. 1899, č. 64 ř. z., hodlá-li se obchodovati také pivem v lahvích, obchod láhvovým pivem výslovně opovězen.

Tuto poslední opatrnost jest zachovávatí ostatně i při opovědi kramářství, hokynářství a obchodu požívatiny aneb potravinami.

8. Kramářství není, jak již při bodu 4. vzpomenuto, totožným s obchodem smíšeným zbožím; rozsah oprávnění jest tu daleko užší.

Kramářství pojímá v sobě však též oprávnění ku obchodu jednotlivými předměty, jmenovanými v § 38, odst. 5 ž. ř. (Abl.* 1908, str. 216). Ježto pak drobný obchod těmito předměty pouze oněm osobám se vyhrazuje, jež prokáží způsobilost předepsanou v § 13a) ž. ř., musily by osoby, jež této způsobilosti nemají a kramářství opověděti hodlají, omeziti opověď na kramářství s vyloučením proleje předmětů, uvedených v § 38, odst. 5 ž. ř. (výjimku viz v bodu 19 a 24).

To platí též o obchodu požívatiny a potravinami, čímž obchod požívatiny a potravinami jakékoliv druhu se rozumí a kterýž tedy i jednotlivé předměty jmenované v § 38, odst. 5 ž. ř. v sobě uzavírá (Abl. 1910, str. 232).

Při způsobilých opovídatelích nelze o takovémto omezení ovšem mluvití.

9. Jak již v bodu 3. vytknuto bylo, nechová v sobě hokynářství předměty v § 38, odst. 5 vyhrazené a stojí i jinak ve příčině rozsahu oprávnění za obchodem zbožím smíšeným a též za kramářstvím.

Průkaz způsobilosti. Velkoobchod a obchod drobný.

10. Na průkaz způsobilosti jest vázán pouze obchod zbožím smíšeným, osadním, kořeným a materiálním, pokud též v drobném se provozuje, jakož i drobný obchod zbožím jmenovaným v § 38, odst. 5 ž. ř.

Velkoobchod ve příčině veškerého tohoto zboží a druhů zboží nepodléhá průkazu způsobilosti.

Rozíl mezi velkoobchodem a obchodem drobným (též obchodem v malém) nespočívá v rozsahu živnosti a ve velikosti ohytu zboží, nýbrž v tom, že při velkoobchodu zboží ve velkém, t. j. prodávacům z druhé ruky, při drobném obchodu (obchodu v malém) však v malém, t. j. přímo konsumentům se dodává.

11. Pro obchod zbožím smíšeným, osadním, kořeným a materiálním v malém platí průkaz způsobilosti vždy a všude.

Bez průkazu způsobilosti nemohly by obchod smíšeným zbožím ani tehdy se opověděti, kdyby vyloučeny byly předměty uvedené v § 38, odst. 5 ž. ř.

*) Amtsblatt für die Handels- und Gewerbeverwaltung.

Oproti tomu lze v případě dočasné suspense výhrady prodeje, stanovené v § 38, odst. 5 ž. ř. opovzděti a v malém prodáváti předměty tam uvedené na místech, kde po rozumu § 38, odst. 6 ž. ř. v den 16. II. 1907 ještě žádná z drobných obchodních živností, vyjmenovaných v odst. 3 a 4 § 38 ž. ř. stanovisko neměla, též bez průkazu způsobilosti, buďsi o sobě, aneb ve spojení se živností obchodní, na průkaz způsobilosti nevázanou, na př. s kramářstvím aneb s obchodem potravinami, pokud jen tyto předměty spadají v rozsah oprávnění této živnosti obchodní (viz bod 18, 19 a 24).

12. V čem průkaz způsobilosti záležitosti má, stanoví se v odstavcích 2—4 § 13a) ž. ř.

Na zřeteli jest míti, že doba výuční a služební v jedné každé živnosti obchodní, tudíž netoliko v živnostech drobného obchodu, vázaných na průkaz způsobilosti, průkaz způsobilosti zakládá. Dle toho jsou bezzávadná vysvědčení na př. o výuční a služební době, ztrávené v obchodě moukou, dostatečnými průkazy pro nastoupení kterékoli živnosti obchodní, vázané na průkaz způsobilosti.

13. Ježto však jest předepsáno zaměstnání v některé živnosti obchodní, jest nutno, by nastalo v nějakém povolání obchodně-tržebním, jež spadá pod ustanovení živn. řádu. Nepodá se tudíž průkaz způsobilosti, předepsaný v § 13a) ž. ř. průkazními listinami o zaměstnání v lékárně (Abl. 1909, str. 125).

14. Nevylučuje se, by výuční a služební doba též zároveň s dobou výuční a pomocnickou při živnosti výrobní na př. při pekařství se odbyla. (Nál. sp. s. ze dne 30. I. 1911, B. 7946 [A]).

15. Způsobilost lze z pravidla pouze vysvědčeními výučními a služebními v právní formě vyhotovenými prokázati a není v živnostenském řádu ustanovení o tom mohou li tato vysvědčení učební, pokud se týče služebního pána jinými průkazy býti nahrazena.

Jest však nutno, nelze-li pouze následkem úmrtí učebního pána a zaměstnavatele formálně nezávadných vysvědčení způsobilosti předložiti, aby vysvědčení příslušného obchodního gremia o zaměstnání osoby co učeň a pomocník při živnosti obchodní se pokládala za platný průkaz o řádně ukončeném poměru učebním a době služební při živnosti obchodní, ježto náprava formálních vad dispensí při živnosti obchodní možnou není a poněvadž příslušné obchodní gremium v tom případě za korporaci povolanou ku potvrzování výuční a doby služební považovati sluší.

16. Průkaz způsobilosti budíž i tehdy předložen, jestliže uchazeč již živnost obchodní, vázanou na průkaz způsobi-

losti, provozoval a na to se jí vzdal; výjimečné ustanovení odst. 5 § 14c) ž. ř. neplatí tudíž při živnostech obchodních. (Abl. 1910, str. 298 a 1911, str. 76.)

Jak vyhotovovati živnostenských listy?

17. Při vyřizování opovědi živn. jest nejprve zkoumati obsah jich a sice zejména v tom směru, zda předmět podniky přesně jest označen a zda průkaz způsobilosti předložen.

Vyskytnou-li se v tomto směru nedostatky, budíž podle hořejších výkladů, co k odstranění jich a ku objasnění věci nutné, po případě i za spolupůsobení opovídatele zařízeno.

18. Tvoří-li předmět opovědi určité zboží, budíž zkoumáno, zda zboží to vůbec jest ve volném obchodě a zda snad nenáleží ku předmětům, v § 38, odst. 5 ž. ř. vyjmenovaným (viz bod 21, odst. 2).

Nalézá-li se zboží vůbec mimo platnost živnostenského řádu aneb vázano-li ve příčině prodeje na koncesi, tu jest přirozeně vyhotovení živn. listu odepříti.

Není-li tomu tak a není-li zboží ani na výhradu prodejn, stanovenou § 38, odst. 5 ž. ř. vázáno, tu jest, jsou-li tu ostatní podmínky samostatného provozování živnosti, živn. list vyhotoviti.

Taktéž jest postupovati, jsou-li všechny aneb některé z opovězených předmětů vázány na zmíněnou výhradu prodejn a předloží-li opovídatel předepsaný průkaz způsobilosti.

Nemůže-li však při opovědi posléz zmíněného způsobu průkaz způsobilosti býti předložen, budíž, je-li tu případ zmíněný v bodu 24 a není-li tu i jinakých závad, taktéž postupováno vyhotovením živn. listu. V jinakém případě jest na nejméně pro předměty, podléhající výhradě prodejn, vyhotovení živn. listu odepříti (viz bod 21).

Je-li tu pochybnost o tom, zda ten či onen předmět výhradě prodejn podléhá čili nic, budíž vyslechnuta o této otázce příslušná obchodní a živnostenská komora.

Tyto pochybnosti vyskytnou se hlavně ve příčině otázky, má-li se předmět počítati ku zboží materiálnímu čili nic.

Pro tento účel škýtá též cennou pomůcku »Systematický seznam«, zmíněný v bodu 6.

19. Tvoří-li předmět opovědi živnosti obchodní označené jménem hromadným (viz bod 5—9), tu jest rozlišovati:

a) zda živnost obchodní co taková se váže na průkaz způsobilosti (obchod smíšeným zbožím, osadním, kořeným a materiálním),

b) zda živnost obchodní co taková sice neváže se na průkaz způsobilosti, avšak zahrnuje v sobě předměty, pod-

ležající výhradě prodejní § 38, odst. 5 ž. ř. (kramářství, obchod potravinami a požívatinami a pod.), aneb

c) zda živnost obchodní co taková nepodléhá průkazu způsobilosti a též v sobě nezahrnuje zmíněné vyhrazené předměty (hokynářství, obchod střížným, krátkým, ozdobným zbožím a pod.).

V případě a) lze ž. list pouze tehdy vyhotoviti, předložili-li opovídatel, v jehož osobě jsou tu ostatní podmínky pro samostatné provozování živnosti, řádný průkaz způsobilosti aneb obdržel-li od téhož dispens. Není tu rozdílu, zda ve vyvoleném stanovisku dne 16. II. 1907 některá ze živností drobného obchodu jmenovaných v odstavci 3 a 4 § 38 ž. ř. tu stávala čili nic (viz bod 24).

V případě b) nepodléhá vyhotovení ž. listu a sice bez jakéhokoliv omezení závadě tehdy, prokáže-li opovídatel řádně způsobilost.

Nepokáže-li se způsobilost a pozůstávala-li ve zvoleném stanovisku dne 16. II. 1907 některá ze živností obchodu drobného jmenovaných v odstavcích 3 a 4 § 38 ž. ř. (viz bod 24), tu jest, jsou-li tu ostatní podmínky, sice ž. list pro opovězený podnik živn. vyhotoviti; jest však téměř připojiti doložku »s vyloučením prodeje předmětů, uvedených v § 38, odst. 5 ž. ř.«.

Nestávalo-li však na zvoleném stanovisku dne 16. II. 1907 živnosti obchodu drobného, označené v odstavcích 3 a 4 § 38 ž. ř., odpadá posléz zmíněná doložka.

V případě c) jest i opovídatelům bez průkazu způsobilosti, jsou-li tu ostatní zákonitě předpoklady, nehledě ku zvolenému stanovisku živn. list na opovězenou živnost vyhotoviti.

Avšak jest při hokynářství ještě připojiti doložku: »s vyloučením prodeje předmětů, uvedených v § 38, odst. 5 ž. ř.«, ježto při těchto živnostech, jak známo, převládá snaha provozování obchodu též na tyto předměty rozšířiti.

20. Shora zmíněné, z požadavku průkazu způsobilosti plynoucí potíže vztahují se pouze na obchod drobný, nikoliv však na velkoobchod (viz bod 10 a 11).

21. Otázka, zda obsah opovědi živnostenské co jednotný celek pojímati sluší a zda následkem toho opověď pouze v celistvosti na vědomí vzíti aneb zamítnouti nutno, rozřešila se v praxi tím způsobem, že, přípustno-li shrnutí dle § 12, odst. 3 ž. ř. vůbec o opovědi, pokud obsah její dle povahy věci se zákonem lze srovnati, živn. list vyhotoviti a pokud jsou tu zákonitě překážky, živn. list odepřiti se může.

Přichází tu obzvláště ony případy v úvahu, kdy opovídatel se určité zboží, z něhož některé v rozsah oprávnění koncesované živnosti obchodní spadá aneb docela mimo živnostenský řád se nachází (na př. léčivo, jež dílem koncesí podléhá, dílem jest lékárníkům vyhrazeno), některé výhradě prodejní stanovené § 38, odst. 5 ž. ř. podléhá a opět jiné na takovéto potíže se neváže.

Dále se přichází, že se opovídatel určité druhy zboží hromadným označením a ve spojení s tím též jednotlivě předměty, ku př. kramářství anebo hokynářství ve spojení s drobným prodejem cukru, kávy atd.

Ve všech případech tohoto druhu bude tedy, nepřekáželi-li předpis § 12, odst. 3 ž. ř. o opovědi, pokud možno, živn. list vyhotoviti, jinak ale opověď zamítnouti, leč, že by opovídatel obsah opovědi výslovně co nedilný celek označil a nabyti částečného oprávnění již předem vyloučil aneb že by pouze podřízená, pro opovídatel bezcenná část opovědi na vědomí se vzítí mohla.

V pochybných případech doporučuje se žadatele o věci vyslechnouti.

Sem náležejí částečně též v bodu 19. zmíněné doložky, týkající se vyloučení prodeje předmětů, uvedených v § 38, odst. 5 ž. ř.

22. Proti vyhotovení živn. listů pro živnost obchodní nepřísluší sdělenstvům, a to i zaujala-li během řízení z jakékoliv příčiny — předpis o řízení dle § 14f) ž. ř. tu neplatí — proti tomu stanovisko, právo stížnosti (Abl. 1911, str. 139).

Odepře-li se však živn. list, třeba i jen částečně, budiž žadatel ponechána stížnost ku místodržitelství. Odepření necht se odůvodni uvedením určitých skutečností je podmiňujících. Pouhé odkázání na zákon nestačí.

Výhrada prodeje dle § 38, odst. 5 ž. ř.

23. Ustanovení § 38, odst. 5 ž. ř., že majitelům živností obchodních kteří při opovědi živnosti mají podati průkaz způsobilosti, tudíž obchodníkům zbožím smíšeným, osadním, kořeným a materiálním, přísluší výlučně právo drobného prodeje cukru, kávy atd., byl dán též výklad, že předměty uvedené v § 38, odst. 5 ž. ř. lze na drobný prodávati pouze v rámci živnostenského oprávnění, znějícího na obchod zbožím smíšeným, osadním, kořeným a materiálním a že předměty ty samy o sobě vůbec nelze opovědeti.

Oproti tomu bylo min. obch. prohlášeno, že z ustanovení § 38, odst. 5 ž. ř. pouze plyne, že drobný prodej předmětů tam vyloučených spadá ve výlučný obsah oprávnění obchodu zbožím smíšeným, osadním, kořeným a materiálním

a tudíž sám o sobě se jeví co taktéž na průkaz způsobilosti vázané částečné oprávnění těchto živností, že však nelze ani z § 38, odst. 5 ž. ř., ani z jiného ustanovení ž. řádu usouditi, že vyučení obchodníci nesměli by se při opovědi živnosti též na toto částečné oprávnění jediné omeziti.

Tento názor hájí též správní soud (Abl. 1911, str. 92).

V ýznam suspence v ýhrady prodejší.

24. Dle § 38, odst. 6 ž. ř. jest výhraha stanovena v § 38, odst. 5 ž. ř. v takových místech, kde v den 16. II. 1907 ještě žádná ze živností drobného obchodu, vyloučených v odst. 3 a 4 § 38 ž. ř. stanoviska neměla, tak dlouho bezúčinnou, až cestou nařízení tato výjimka se zruší.

Dočasnou suspensí působnosti zmíněné výhrady prodejší neosvobozuje se nikterak pro taková místa nastoupení obchodu zbožím smíšeným, osadním, kořeným a materiálním od průkazu způsobilosti, nýbrž příznává se pouze, že v místech takových i obchodníci bez průkazu způsobilosti po dobu trvání suspence výhrady prodejší podle jich živn. oprávnění též zbožím v § 38, odst. 5 ž. ř. vyhrazeným, obchodovati mohou.

Dle toho nelze ani v těchto místech obchod zbožím smíšeným, osadním, kořeným a materiálním bez průkazu způsobilosti opověděti a nastoupiti.

Naproti tomu mohou i osoby bez průkazu způsobilosti obchod drobný jednotlivými v § 38, odst. 5 ž. ř. uvedenými předměty, buď o sobě aneb ve spojení se živností obchodní na průkaz způsobilosti nevázanou, opověděti a provozovati.

Z té příčiny má odpadnouti v bodu 19. zmíněná doložka i v živn. listech o opovědi kramářství, obchodu potravinami, poživatínami a pod., kteréž pojmově dle dosavadního obyčeje též v sobě zahrnují oprávnění ku obchodu jednotlivými těmito předměty (viz bod 8).

25. Ježto zboží materiální ve svém celku ku vyhrazenému zboží náleží, nelze též v místech v odstavci 6 § 38 ž. ř. zmíněných, »prodej zboží materiálního v malém, kterýž totožným jest s »obchodem zbožím materiálním« bez průkazu způsobilosti nastoupiti; nesmí se však v takových místech též obchodník bez průkazu způsobilosti zabírať, aby v rámci živn. listu, znějícího na omezení živnosti obchodní, pokud jest zjištěno oprávnění k tomu dle § 36 ž. ř. též jednotlivé zboží materiální na skladě měl aneb je pro sebe opověděl.

26. Živnostmi obchodu drobného, zmíněnými v § 38, odst. 6 ž. ř., jest rozuměti pouze obchod zbožím smíšeným, osadním, kořeným a materiálním, nikoliv však kramářství

třeba by toto se provozovalo též ve spojení s maloprodejem cukru, kávy a pod.

27. Výhraha platí pro místa, kde 16. II. 1907 též pouze jediná živnost se nalézala, jejíž předmětem dle živn. listu byl obchod smíšeným, osadním, kořeným a materiálním zbožím, a to i tehdy, není-li tato živnost dle označení stejnou s onou, o jejíž opověď v daném případě se jedná (na př. prodej barvíva v malém, viz Abl. 1911, str. 92).

Směrodatno jest, že tu byly takové živnosti obchodu drobného dne 16. února 1907.

Okolnost, že v dotčených místech dříve taková živnost obchodu drobného stávala aneb tam později zřízena byla, jest pro předmětnou otázku bezvýznamnou.

28. Pojmem »místa« v § 38, odst. 6 ž. ř. jest rozuměti »osadu« ve smyslu zákona o sčítání lidu, tudíž soubor domů v místní souvislosti — užší nebo širší — se nalézajících, kterýž pořadným v sobě uzavřeným číslováním dotčených domů za místopisnou jednotku se uznává (místodržitelství norm. výnos ze dne 31. III. 1908, č. 65.308, sb. norm. č. 60).

Dispence.

29. O žádostech za udělení dispence od průkazu způsobilosti pro živnost obchodní rozhoduje dle § 1 a odst. 6 ž. ř. živn. úřad I. inst. a nikoliv místodržitelství, jež v případech těchto jest pouze instancí rekursní.

30. Dispens udílí se pouze »výjimečně«; jest tedy nutno, by tu byly zřetelohodné důvody, jichž posouzení ponecháno volnému uvážení živn. úřadu.

31. Nezbytným předpokladem jest přechod ze živnosti výrobní, ze živnosti obchodní na průkaz způsobilosti nevázané, aneb z povolání obchodně-tržebního, nepodléhajícího předpisům ž. ř., ku některé ze živností obchodních, zmíněných v § 38, odst. 3 a 4 ž. ř.

32. Požadavek přechodu předpokládá, že uchazeč o dispensi skutečně povolání shora zmíněného druhu vykonává a též se vzdává. Nevykonává-li po delší dobu takového povolání, nemůže býti o nějakém přechodu řeči. Též není tu přechodu, má-li živnost obchodní, pro niž dispens se vymáhá, vedle dosavadního povolání dále se provozovati.

33. Jest nutno, by živnost výrobní a živnost obchodní nevázaná na průkaz způsobilosti, od nichž přechod má nastati, samostatně, to jest na vlastní účet se provozovala. Zákon žádá tudíž samostatné provozování živnosti; pouhé zaměstnání co pomocný pracovník aneb jinaký zřízenec v podniku živnostenském nestačí. (Abl. 1911, str. 114 a 191).

34. Oproti tomu nelze, má-li nastati přechod z povolání obchodně-tržebního, nespádajícího pod předpis živn. řádu, žádati samostatně vykonávání tohoto zaměstnání, ježto při výdělkových a hospodářských družstvech a podnicích monopolních dle povahy jich, při podnicích železničních a paroplovbečních, bankách, při báňských podnicích zpravidla samostatně provozování vůbec jest vyloučeno. Dostačí tu skutečně i v odvislém postavení odbyté působení z povolání v tomto zaměstnání (Abl. 1911, str. 191). Pouze jest nutno, by toto zaměstnání bylo jednak zaměstnáním z povolání, jednak zaměstnáním obchodně-tržebním.

Funkce starosty potravního spolku o sobě není zaměstnáním z povolání a nemůže tudíž přijíti v úvahu.

Takéž působení co nádražní skladník přádelny a tkalcovny aneb co topič v báňském podniku není zaměstnáním obchodně-tržebním.

Zaměstnáním obchodně-tržebním z povolání, jež by tu v úvahu přijíti mohlo, jest na př.: působení z povolání v závodě lékárny, banky, potravního spolku atd.

35. Přechod ku některé ze živností obchodních, zmíněných v § 38, odst. 3 a 4 ž. ř. jest tu dán i tehdy, zamýšlí-li se nastoupiti obchod drobný jednotlivými v § 38, odst. 5 ž. ř. vyjmenovanými předměty, na př. maloprodej barviva, poněvadž týž sám o sobě co díle oprávnění těchto živností se jeví, pro které táž pravidla platí, jako pro obchod zbožím smíšeným, osadním, kořeným a materiálním (Abl. 1911, str. 92).

36. Konečně jest udělení dispense podmíněno tím, že uchazeč v dotyčných zaměstnáních nejméně pět let působil. Není nutno, by nejnižší hranice pěti let se ztrávil v jednom a též zaměstnání a též ne výhradně při zaměstnání, bezprostředně přestupu předcházejícím. Spíše jest započítati též již dříve, případně s přerušeními, odbyté zaměstnání, kteréž, pokud působení při živnosti výrobní aneb při živnosti obchodní v úvahu přichází, nemusí býti ani samostatným (Abl. 1911, str. 191 a místodrž. norm. výnos ze dne 24. června 1911 č. 15/A—2182).

37. Shrnu-li se předcházející výklady (bod 31.—36.), vychází požadavek na jevo, aby uchazeč o dispens v době podání žádosti o dispens buď výrobní živnost aneb živnost obchodní, na průkaz způsobilosti nevázanou, samostatně provozoval aneb aby měl povolání obchodně-tržební pod předpis živnostenského řádu nespádající třeba i v závislém postavení a aby buď tato činnost nejméně po pět let se vykonávala aneb aby ku této činnosti, netrvala-li pět let, přistoupila činnost dříve buď samostatně aneb nesamostatně,

na př. též co pomocník odbytá v některém zaměstnání zmíněném, pod živnostenský řád spadajícím aneb nespádajícím, jež počítána ku prvnější přechod zprostředkující činnosti, dává činnost nejméně pětiletou.

38. Dle toho byl by dán — předpokládaje případ žretele hodný — předpoklad pro udělení dispense i tehdy, jestli že žena, jež v závodě kramářském svého manžela nejméně pět let pravidelně byla činna, po úmrtí manžela opoví živnost obchodní, nevázanou na průkaz způsobilosti na př. hokynářství a za účelem přechodu od této snad pouze krátkou dobu provozované živnosti ku živnosti obchodní, vázané na průkaz způsobilosti na př. k obchodu smíšeným zbožím za udělení dispense zažádá.

39. Takovýmito projednáváním žádosti za dispens se slabí se po většině tvrdost, jež oproti řemeslným živnostem v tom spočívá, že předpis § 14 c, odst. 5. ž. ř. nemá místa při živnostech obchodních, vázaných na průkaz způsobilosti.

40. Proti udělení dispense budíž dle § 116 a), č. 2. ž. ř., vyhrazeno příslušnému společenstvu, vyslovilo-li se proti udělení dispense, právo rekursu.

Proti odeprání dispense jest uchazeči vyhraditi rekurs.

Oleprání budíž uvedením určitých skutečností je podmiňujících odůvodněno. Pouhé odkázání na zákon nestačí.

Trhovectví smíř. zbožím, kořením a p. viz stáť o trzích (hlava V.). — Ustanovení novely k § 38 a 13 a), viz str. 46.

Výn. m. o. 24. IV. 08, č. 119 A. 1908 str. 91, m. p. 31. III, 1908, č. 60 sb. norm. (Zkráceně):

Pojem »místo« (Ort) v § 38 odst. 6. musí se vykládati stejně jako výraz »osada« v § 19 a 20 ž. ř. ve sm. zák. ze dne 29. III. 1869, č. 67 ř. z., o sčítání lidu, jako souhrn volněji či těsněji spolu souvisejících domů, který se na základě běžného a uzavřeného očíslování těchto domů pokládá za místopisnou jednotku.

M. o. nebude činiti námitek, bude-li ž. listům dle § 38 odst. 6. ž. ř. nově vydávaným pro oprávnění živnostenská dle odst. 3. a 4. tohoto paragrafu výslovně připojena poznámka »dle § 38 odst. 6. ž. ř.«, aby přes § 43 ž. ř. nebyla při přisídlení přehlédnuta nutnost průkazu odborné způsobilosti pro jiné místo.

Pro rozsah ž. oprávnění jest rozhodným obsah ž. listu: Stěžovatel ku své přihlášce ze dne 3. září 1906 obdržel ž. list ze 27. září 1906 na ob-

chod smíšeným zbožím. Toto živn. oprávnění není totožné s obchodováním bez omezení na určité zboží neb na určité druhy zboží dle § 38 odst. 1.

ve znění zákona z 15. března 1883 ř. z. č. 39 a nyní platného ř. z. r. 1907, nýbrž rovná se živn. oprávnění dle odst. 4. § 38 ř. z. r. 1883 dodaného § 1 zákona ze 4. července 1896, č. 205 ř. z., který opisuje rozsah obchodování smíš. zbožím jako oprávnění k drobnému obchodu pouze pro místní potřebu s menší zásobou zboží s omezením na zboží méně cenné (obchod smíš. zbožím, krupařství, hokynářství, obchod potravinami a pod.) a připouští úpravu takových živností cestou nařizovací. — K provedení tohoto zákona bylo sice vydáno pouze nař. z 30. III. 1899, č. 64 ř. z. doplněné nař. z 16. VII. 1900 č. 129 ř. z. o živn. provozování stáčení piva do lahví za účelem prodeje piva v lahvích — další provedení jeho stalo se však zbytečným, poněvadž nahrazeno bylo § 38 ř. z. r. 1907. Přes to uvedený odst. 4. platil až do doby, kdy ř. z. r. 1907 nabyl účinnosti, zejména tedy roku 1906, kdy stěžovatel nabyl oprávnění k obchodu smíš. zbožím; nelze proto trvat na tom, že nabyl oprávnění většího rozsahu, než právě v § 1 zák. č. 205 z r. 1896 jest uvedeno, zejména, že nabyl práva veškeré ve volném prodeji se nalézající a na zvláštní povolení nevázané zboží prodávati jak ve velkém tak i v malém. — Okolnost, že stěžovateli ve smyslu § 10 cis. nař. z 24. III. 1917 č. 131 ř. z. byl povolen

nákup potravin vyjma slaniny a masa za účelem dalšího prodeje a obchod s tímto zbožím, jest dle toho, co shora provedeno pro posouzení ž. oprávnění stěžovatele ze ž. listu shora uvedeného nerozhodné.

Z úvah těchto jde, že velkoobchod zápalkami, dutinkami a cigaretovými papírky, třeba obchod zbožím tím není vázán na zvláštní povolení — není obsažen v živn. oprávnění v živn. listu z r. 1906 označeném, že tudíž tento velkoobchod jest živností obchodu smíš. zbožím dle tohoto živn. listu odlišnou; obchod ten proto měl dle § 11 a 12 odst. 3. ř. z. býti zvlášť ohlášen. — Provozování tohoto velkoobchodu bez ohlášení zakládá skutkovou podstatu přestupku ř. z. dle § 132 lit. a) ř. z., nelze proto seznati nezákonnost v potvrzení trestního, nálezu kterým stěžovatel tímto přestupkem byl uznán vinným, S. 24. XI. 22, č. 5425.

Ustanovení § 38 odst. 6. ř. z. myšlené dle své podstaty jako ustanovení přechodní nestanoví žádné osvobození od podání průkazů způsobilosti pro kategorie živnosti uvedené v odst. 3. a 4., nýbrž zrušuje pouze výhradu učiněnou v odst. 5., takže podle odst. 6. drobný prodej cukru, kávy, čaje, kofeinu, olejí, zboží materiálního a barev již provozování nebo opovídaný, jakož i detailní obchod s pálenými lihovými nápoji v lahvích uza-

vřených způsobem v zemi obvyklým nepředpokládá podání průkazu způsobilosti a tudíž v těchto případech jest ex lege svobodnou živností, jež není vázána průkazem způsobilosti. M. o. 4. X. 1911, č. 24.622, m. p. 6. XI. 11, č. 3 B. 2296. B. 9773/13.

List živn. znející na velkoobchod neopravňuje k maloobchodu; maloobchod prodává spotřebitelům, velkoobchod prodávacům z druhé ruky. JOKP. 1921 str. 13-1.

Pro nastoupení živnosti detailního prodeje barev jest třeba podati průkaz způsob., opovídá-li se tato živnost ve spojení s prodejem jiných předmětů, jež nejsou vázány průkazem. — V místě, kde dne 16. II. 07 byla provozována některá ze živností, uvedených v odst. 3. a 4. § 38 ř. z., musí býti pro nastoupení obchodu s barvami podán průkaz způsob. i tehdy, nebyli-li tam v kritickém dni provozován právě obchod s barvami. B. 7916/11.

Komisionářství barvami pro knih- a kamenotiskárny jest obch. živností dle § 38 odst. 2., jež průkazu způsob. nevyžaduje. JOKP. 1908, str. 44.

Hořčice není kořením dle § 38 ř. z. JOKP. 1909 str. 206.

Obchod jižním ovocem není vázán průkazem způsob., ač patří mezi zboží koloniální. Minění, že by prodej všeho zboží koloniálního, pokud stanou se jednotlivé jeho druhy předmětem výslovné opovědi, byl vázán průkazem

způsob., není správné. Jím vázán jest jen prodej toho zboží koloniálního, jež odst. 5. § 38 uvádí výslovně. JOKP. 1910 str. 33.

Obchod smíšeným zbožím nelze shrnouti v jednu opověď s obchodem bankovním; obě živnosti jsou tak rozdílné, že jich praktické spojení v jednom závodě nelze doporučiti. OKP. č. 58.342/20.

Maj. l. ž. na obchod smíš. zbožím může kupovati veliké zboží ve svobodné tržbě jsoucí jednotlivě i v souborech, takovým souborem je i »obchod«, bez rozdílu, kupuje-li ho k prodeji ve vlastním obchodě či ke zřízení v místnostech i se zařízením do-savadním. JOKP. 1913 str. 101.

Cukru třtinového prodej v drobném jest vázán na průkaz zp., ve velkém nikoli. JOKP. 1913 str. 101.

Poněvadž kramářství zahrnuje v sobě též oprávnění k prodeji předmětů, jejichž drobný prodej jest vyhrazen obchodníkům s průkazem způsobilosti, možno tomu, kdo tohoto průkazu nemá, vydati ř. l. na kramářství s vyloučením předmětů, uvedených v 5. odst. § 38 ř. z. M. o. 3. IX. 08 č. 25813. (Praxe se tímto výnosem vždy neřídí, poněvadž má za to, že rozsah živnosti kramářské byl v tomto směru omezen již zněním zákona.)

Drobný prodej pálených lihových nápojů v lahvích po obchodníku uzavřených jest

vyhrazen výlučně majitelům živnosti obchodních dle § 38 odst. 3. a 4., a lze ho nastoupiti jen po vykazání průkazu způsobilosti dle § 13 a). B. 10.488/14, B. 11.179/15.

Vysvětlení, které lahve jsou po obch. uzavřeny, viz výn.

m. o. 10. III. 08, č. 59 sb. norm. v části II.

K nastoupení obchodu materiálního nemá způsob. lékárník, lékárny nejsou obch. živnostmi dle ř. ž. S. 14. IV. 1909 č. 3416. JOKP. 1912 str. 189.

§ 38 a. Majitel obchodní živnosti v této své vlastnosti vůbec nemá práva zhotovovati nebo zpracovávati živnostenské výrobky a předělávati neb opravovati je; jest však oprávněn vykonávati na zboží, které nabízí nebo má dodati, takové změny, kterými se má zboží toliko přizpůsobiti potřebám kupujícího, by odbyt byl umožněn.

Majitel obchodní živnosti jest oprávněn přijímati zakázky na zboží, které podle opovědi své živnosti smí prodávati. K tomu konci jest též oprávněn bráti míru, předpokládajíc, že dá objednané zboží zhotoviti samostatnými výrobci. S tímž obmezením smí prováděti změny a opravy na výrobcích jim daných.

Co se týče práva bráti míru, v předcházejícím odstavci dotčeného, jsou majitelé obchodních živností v této své vlastnosti oprávněni bráti míru na obuv, šaty mužské, ženské a dětské, jejich hotovení spadá v rozsah práv řemeslné živnosti obuvnické a oděvní, toliko potud, pokud jest toho třeba, by vybrali vhodné zboží ze svého skladu. Toto obmezení práva bráti míru nevztahuje se k těm majitelům obchodních živností, kteří již dne 1. ledna 1907 provozovali výhradně nebo převážně obchod s obuví nebo šatstvem.

Majitelům obchodních živností nepřisluší právo přijímati zakázky na opravu obuví, vzlažmo šatstva.

§ 38 a) dle nov. z r. 1907 o rozsahu živnosti obchodních platí i pro živnosti vzniklé za platnosti star-

ších předpisů. Potahování knoflíků látkou za použití ručního lisu na právní zakazníků od případu k případu

du jest přizpůsobením zboží potřebám kupce k umožnění obvytu. B. 9318/12.

Zákaz § 38 a) odst. 4. že nesmějí se přijímati objednávky na správkou obuvi a šatů, platí i pro ony obchody, které mají živn. oprávnění před platností novely z r. 1907, č. 26 r. z. B. 10.993/15.

Řemeslnou živností krejčovskou jest živnostenské provozování velkokonfekce pánských a chlapeckých šatů cestou domácího průmyslu s vyloučením krejčovství pro zákazníky a brání míry. S. 30. XI. 1910 č. 12.458.

Obchodník dle § 38 jest oprávněn k tržbě s předměty v obchodě jsoucími. Tržba zabírá v sobě řadu pomocných úkonů, které jsou přípravou nebo provedením podstatné činnosti tržby totiž směny. Patří sem nákup, doprava, složení, balení, expedice, korespondence atd. Jednou z nejdůležitějších činností pomocných jest manipulace se zbožím, sem patří sekání železa, řezání skla, rozsekání cukru, stříhání látky, krájení chleba, štípání dříví, mletí koření, kávy, máku, čištění obilí, pražení kávy, příprava směsí kávy atd. Tato manipulace jest sice zajiště činností výrobní, a však pokud je pouhou pomocnou činností, potud nelze jí míti za živnost, poněvadž se provozuje, jen aby se odložilo zboží, které se jí

podrobuje. Na věci něčeho nemění, že snad zboží dostane po manipulaci nové jméno a že pod novým jménem nový výrobek a nová věc se tvoří. Jinak mělo by se, kdyby manipulace vzhledem k rozsahu obchodní živnosti nedala se považovati jen za činnost pomocnou. JOKP. 1907 str. 202.

Obchodník jest oprávněn zboží, jež je předmětem jeho obchodu ve stavu rozloženém dáti si zasílati a je ve svém obchodě v celek sestavovati; může vyměňovati porušené součásti za nové, a vykonávati jednoduchými nástroji různé malé práce rukodilné za účelem skládání zboží nebo vkládání částí náhradních. Kupuje-li však obchodník různé části od různých firem a je v celek skládá, provozuje živnost výrobní. JOKP. 1908, str. 163.

Není zasahováním do oprávnění řemeslných živností, když obchodník velcípedy přizpůsobí součásti kola k potřebě kola pomocí pilníku, závitnice a p. nebo provedení nepodstatných změn na součástkách z továren koupených. Výměna součásti u šicích strojů, jejich opravy a úpravy jsou složitějšími, a provádění jich bylo by zasahováním takovým. Obchodník stroji šicími může beze všeho vyměnit součástky, jež beze všeho přizpůsobování se vyměnití dají. JOKP. 1908 str. 49.

Příští přeský, zkrácení

gumy a p. u pásu damského je přizpůsobením zboží dle § 38a) ž. ř. JOKP. 19 19 str. 207.

Obchodník obuvi a obuv. potřebami je oprávněn k pouhému přidělení gumových podpatků na obuv prodanou. JOKP. 1912 str. 200.

Kožešinová a dámská konfekce jest živností výrobní a není obchodem zboží kožešnickým všeho druhu, blúzami a dámskými šaty. OKP. 23.269/18.

Obchodníci jsou oprávnění zboží (ryby), jichž neprodali, násolováním a jinými manipulacemi chrániti před zkázou. M. vn. 3. II. 1900, č. 15.767, Heller str. 631; sami šrotovati kukuřici pro prodej ve vlastním závodě. B. 1015/02.

Obchodník dřívím nesmí držeti tesařských pomocníků k otesávání hrubého surového a kulatého dříví; nejde tu o úpravu dle § 38 a) ž. ř. JOKP 1909, str. 207.

Obchodníci se smíš. zbožím jsou oprávnění bez zvláštní opovědi:

a) vykrajevati kůže. B. 3366/05;

b) k obchodu botovým novým oděvem. M. vn. 11. I. 92, č. 26.678, č. 218 sb. norm.

c) k obchodu tiskovinami, sloužícími potřebám živnosti atd. M. o. 6. VII. 91, č. 19.443, č. 122 sb. norm.

Obchodník střížním, galantním a ozdobným zbožím smí

prodávati stuhy a věnce smuteční z umělých (ne z přírodních) květin. Obchodník stavebními hmotami smí míti na skladě i kachle a kamené roury do kamen. JOKP 1907, str. 121.

Obchodníci kreslicími a psacími potřebami smějí prodávati tašky a perorizky a jiné nožířské výrobky, jež k ořezávání, hlazení a čištění papíru a tužek se upotřebují. M. vn. 10. VIII. 1887, č. 11.221, m. p. 4. IX. 1887, č. 315 sb. norm.

I maj. živnosti obuvnické po továrníku je oprávněn bráti míru, přijímati a vyřizovati opravy a prodávati výrobky v malém, ježto zákon nemá žádného omezení. JOKP 1908, str. 46.

Oprávnění k výrobě pálených lihových nápojů státnou cestou obsahuje právo k prodeji těchto výrobků v uzavřených lahvích v detailu; opověď obojího nelze tedy nevzítí na vědomí jakožto opověď dvou různých živností (§ 12). B. 10.212/14.

Drobný prodej pálených lihových nápojů v lahvích po obchodníku uzavřených jest vyhrazen majitelům obchodních živností, uvedených v odst. 3. a 4. § 38 ž. ř. — Tento obchod může býti sám o sobě opovězen jen s průkazem kupecké způsobilosti. B.10.488/14; 11.179/15. JOKP. 1909, str. 36.

§ 39. O stálých místnostech provozovacích.

Kdo provozuje svobodnou nebo řemeslnou živnost, může v obci jejího stanoviště míti několik stá-

lých místností provozovacích (dílen anebo prodejen) a může je přeložiti na jiné stanoviště v obci.

Toto buď však pokaždé oznámeno úřadu živnostenskému.

Živnost koncesovaná může přeložena býti na jiné stanoviště v téže obci toliko po vyžádaném schválení úřadu živnostenského.

Jde-li o přeložení koncesované živnosti, při jejíž propůjčení jest přihlížeti k místním poměrům (§ 23. odst. 5), úřad živnostenský prve, nežli to schválí, vyslechni obec, ve které bude stanoviště živnosti.

Zásadně podléhá každá změna stanoviště podniku opovědi. Ustanovení 1. odst. § 39 leví se jako omezení této zásl. vyžadující pouze neformálního oznámení a nikoliv formální opovědi ve sm. §§ 11 a 12. Z toho plyne, že majitelé svob. neb řem. živností jsou oprávněni v obci svého stanoviště míti libovolný počet pevných provozoven, o nichž jest učiniti pouze oznámení; na ně úřad nemá vyřizovati pového ž. l. poněvadž právě další provozovny, zřízené v obci

stanoviště, spočívají na tom, žež živn. oprávnění a musí býti pokládány za součást téže živnosti. B. 5434/07, 13.126/99, 6634/92.

Povolení dle § 39 odst. 3 závisí na volné úvaze úřadu. S. 29. II. 04 č. 7206/03.

Zákon nemá ustanovení o několika pevných provozovnách v téže obci; jestliže k přeložení zde se žádá schválení, musí se vyžadovati při zřízení dalších pevných provozoven, jež je rozšířením ž. oprávnění, nová koncese. B. 2778/04.

§ 40. O závodech vedlejších a skladech.

Chťeji-li živnostníci kromě své hlavní provozovny zříditi závody vedlejší nebo sklady (ku kterým však nepočítají se pouhá skladiště a jiné místnosti toliko k uschování zboží sloužící), jsou povinni, pokud jde o živnosti svobodné nebo řemeslné, oznámiti to pokaždé živnostenskému úřadu a označiti stanoviště vedlejšího závodu nebo skladu. Oznámení to dlužno učiniti jak živnostenskému úřadu hlavní provozovny, tak i tomu živnostenskému úřadu, v jehož okrese bude stanoviště vedlejšího závodu nebo skladu.

Při živnostech koncesovaných budiž v těchto případech vyžádáno zvláštní schválení živnostenského úřadu, a to, jde-li o živnosti, jež propůjčoval přísluší vyššímu úřadu, onoho vyššího úřadu, v jehož správním obvodu vedlejší závod anebo sklad má míti své stanoviště, v ostatních pak případnostech budiž vyžádáno schválení onoho živnostenského úřadu, v jehož okrese má býti stanoviště vedlejšího závodu nebo skladu. Pokaždé však buď to oznámeno také živnostenskému úřadu hlavního závodu.

Překážejí-li zamýšlenému zřízení závodu vedlejšího nebo skladu takové okolnosti, které podle tohoto zákona nedopouštějí, by vydán byl list živnostenský (§ 13) nebo dána byla koncese (§ 22), úřad zapoví straně zřídití závod vedlejší nebo sklad a oznámí jí překážku toho.

Kromě toho úřad také v této případnosti, jde-li o zřízení nové provozovny, šetřiti má předpisů v třech hlavě obsažených.

Podmínkou pro zřízení vedl. závodu jest nejen oprávnění k provozování živnosti na jiném místě, nýbrž i existence hlavní provozovny. B. 11.590/16, B. 8467/11.

Zemský úřad politický se vyzývá, aby oúšobil k tomu, by nejen při úředních jednáních živn. úřadů byla zákonná terminologie přesně zachovávána a neuzíváno se výrazu «filiálka», nýbrž aby i žádosti stran, v nichž by této terminologie nebylo užito, byly před meritorním uvážením na této formální stránce obhájeny. M. o. 10. I. 10. č. 18.789/99, A. 83.

Nelze míti za to, že pravidelné provozování závodu vedlejšího a odvozdňujícího tomu zařízení musí býti

návě tak rozsáhlé, jako v hlav. závodu: nýbrž za kritérium závodu vedl. (skladu) jest míti každou s hlavním závodem spojenou, jeho živnostenskou síle podrobněji sledující činnost živnostenskou mimo místo hlav. závodu (včetně pouhé skladisti pro uschování zboží), pokud tato činnost přesahuje mez práv s živn. oprávněním samým spojených (zvláště § 41 a 59), a pokud jest provozována závodem téhož majitele živnosti, mimo místo hlavního závodu položenou a k provádění podobné činnosti zařízeným. Takové živn. činnost vyvíjí však kancelář, jež má obstarávat na určitém místě obchodní styk s zákazníky a přípa-

vovati uzavření obchodů, byť s výhradou konečného schválení centrály. Z toho, že živnost výrobní uzavírá v sobě vždy oprávnění k prodeji zboží vlastní výroby a že prodejní sklady této živnosti jest míti za součásti téže jednotné živnosti, nelze usuzovati, že neobdělá výslovnému předpisu § 40 pro její sklad nebo jinou obchodní činnost v rámci prodejního oprávnění na určitém stanovišti provozovaná. Otázka, zda kvalifikování závodu jako vedlejšího ve smyslu ž. ř., jež ovšem spadá do kompetence živn. úřadu, může míti nepřímý vliv na posuzování jeho jako filiálky ve smyslu obch. zákona, vymyká se úplně indikatuře úřadů správních i správních soudů. B. 4644/06, 2971/04.

Kdo před platností nov. z. r. 1883 nastoupil živnost (rem. neb svob.) průkazem způsob. nevázanou, může i bez tohoto příkazu zřízovati vedl. závody na pouhou osověť (svyň oznámení): zřítili však a úřadu oznámí pro vedl. závod náměstka neb pachtýře, musí tento již zmíněný průkaz pořídit, neboť se tím zakládá nový právní poměr, upravený předpisv. Uplatnění v době jeho vzniku. B. 11.501/98.

Majitel ž. l. na živnost, jež byla později prohlášena za koncesovanou, musí, chce-li zřídití závod vedlejší, vy-moci si pro něj koncesi. B. 9380/13.

Vedl. závody a sklady podniků továrních jsou součástí téhož podniku, a nemůže tedy pro jejich provozování býti požadován příkaz způsobilosti ani tehdy, nepřekročili-li rozsah provozování řemeslného. B. 7334/93.

Pro vedl. závod není třeba zvláštního zástupce, když pro blízkost prodejny k hl. závodu a vzhledem k ostatním poměrům zástupce hl. závodu může prodejnu efektivně vésti a taká tak činí. JOKP 1914, str. 21.

Praxe vyzývále způsobilého náměstka jen k vedení vedl. závodů, v nichž se zaměstnávají učňové.)

Prodejně kancelář těžarstva nelze označovati dle § 40 ž. ř., poněvadž hl. závod nemá živn. oprávnění. M. o. 6. III. 06. č. 54.198/05, Heller str. 636.

Sklad piva, jenž neslouží potřebě jeho uschování, jest závodem vedlejší. B. 2971/04; 8057/11.

§ 41. Provozování živnosti mimo stanoviště.

Živnostníci mohou také mimo obec svého stanoviště své živnostenské výrobky kamkoliv živnostníkům, kteří tyto výrobky smějí míti, dávatí do prodeje, je na zakázku dodávati a vykonávati práce zamluvené.

Zařízení v jiných obcích, od hl. závodu pouze místně oddělená (stavební kanceláře podniků stavebních), nejsou samostatnými závody a nemůže proto vzhledem k § 41 jich zřizování býti zakazováno. B. 2720/04.

§ 42. Politický úřad zemský, vyslechnuv společenstvo zřízené pro živnost kominičskou a obecní zastupitelstva, může z důvodů policie požámi naříditi, aby provozování této živnosti bylo ohraničeno podle okresů; toto ohraničení nesmí zpravidla sahati přes obvod politického okresu.

Ohraničení takové, třeba-li toho z důvodů policie zdravotní, může od politického úřadu zemského nařizeno býti po vyslechnutí příslušných společenstev a zastupitelstev obecních také pro výkon živnosti průtočnické (cídířů stok) a pohodnické.

Takováto ohraničení mají za následek, že v každém ohraničeném okrese jen ti majitelé živností příslušného druhu jsou oprávněni vykonávati práce, kteří mají v okrese tom své stanoviště. Avšak v případech naléhavě nutných kominíci, průtočníci a pohodní mohou také mimo svůj okres přivzati býti k pracím výpomocným.

Politický úřad zemský, vyslechna zřízené společenstvo a zastupitelstva obecní, může naříditi změnu nebo zrušení těchto ohraničení podle okresů, aniž proto živnostníkům, jichž se týče, přísluší nárok na odškodnění.

Nálezy a normalie viz u živnosti koncesovaných část II.

§ 43. O přesídlení.

U všech živností pokládati jest přesídlení do některého místa mimo obec dosavadního stanoviště za založení nové živnosti, avšak nežádá se znova průkaz odborné způsobilosti u některých živností předešpaný.

Ku provedení dodávek dle § 41 ž. ř. může živnostník užívatí vlastních povozů, bez zvláštního oprávnění pro živnost dovoznickou. M. vn. 23. X. 96, č. 57.517, Heller str. 648, nikoli však kovati si koně. Srv. str. 206.

Při přesídlení obeh. živnosti vázané na průkaz způsobilosti odpadá průkaz i když jde o živnost opověděnou před platností nov. z r. 1907. JOKP. 1908, str. 88.

Překládá-li se živnost, jež v čase nabytí oprávnění byla svobodná, v době, kdy již byla prohlášena za koncesovanou (na př. živnost zubních techniků), na jiné stanoviště, musí se pro ni získati koncese, které však nelze odepřiti pro nedostatek odborné způsobilosti. B. 8289/95; lze ji však odepřiti pro jiné závady, j. nedostatek místní potřeby. B. 10.674/97.

Malíř pokojů, jež opově-

děl živnost před platností nov. z r. 1907, podal vzhledem k tehdejšímu rozdělení živnosti též průkaz způsob. pro natěračství, a to pro celý obvod platnosti tehdejších živn.-právních předpisů, při přesídlení do jiného místa nemusí tohoto průkazu znovu podávati ani pro malířství ani pro natěračství. M. o. 17. XI. 09, č. 27.975, A. 1910, str. 87.

Byla-li živnost mezi přesídlením, t. j. po složení živn. oprávnění na jednom místě a před jeho získáním na místě druhém, vázána průkazem způsob., musí uchazeč tento průkaz podati. B. 11.497/98. Srv. str. 102.

§ 44. Vnější označení.

Živnostníci jsou zavázáni, užívati vhodného vnějšího označení na svých stálých místnostech provozovacích nebo svých bytích, a jsou oprávněni, užívati jiných prostředků navěštních.

Zákon ze dne 14. dubna 1920, č. 267 sb. z. a n. o odstranění nevhodných názvů:

§ 1. Označovati veřejně (pro veřejnost) jakékoliv sbory, právnické osoby, společnosti, veřejně přístupné místnosti, závody, ústavy, výrobky a pod. názvy, jež upomínají na státoprávní poměry zemi Československé republiky před 28. říjnem 1918, neb odporují směru a duchu zahraničních vztahů republiky Československé, nebo připomínají osoby, které jakýmkoli způsobem projevíly nepřátelské smýšlení proti československému národu nebo národům sdruženým nebo připomínají události rázu protistátního, není dovoleno; rovněž nejsou dovoleny názvy, kterými se zneužívá označení »československý« nebo jmen osob o československý národ neb o sdružené státy zasloužilých, nevhodným nebo s účelem jejich se nesrovnávajícím pojmenováním osob a předmětů shora naznačených.

§ 2. Zástupcové právnických osob, vlastníci, majitelé nebo podnikatelé takových místností, závodů atd., jsou po-

vinní do jednoho měsíce ode dne, kdy tento zákon nabude účinnosti, závadné názvy a označení odstranit a beze stopy zahnadit a, kde toho je podle platných ustanovení potřeba, také v úředních záznamech a spisech je dáti vymazati, pokud se týče příslušného úřadu oznámiti nový název aneb označení.

§ 3. Zjistí-li příslušný úřad (správní, živnostenský, soud a pod.), že některé označení nebo název, odporující ustanovení § 1, nebylo včas odstraněno nebo zaměněno, uloží povinnému z úřední moci, vyšetřte skutečnosti (§ 1) a vyléchna stranu nebo jejího zastupce, by v přiměřené lhůtě, počítajíc ode dne, kdy příkaz se stane pravoplatným, dal označení neb název podle § 2 odstranit a novým nahraditi. Při tom upozorní ho na následky dále uvedené a udá, jakým způsobem a kde má býti název odstraněn.

§ 4. Prošla-li lhůta podle § 3 marně, nebo potvrdil-li úřad II. stolice usnesení úřadu stolice I., ustanoví úřad sám nový název a dá označení dosavadní na náklady povinného odstranit a novým nahraditi. Ku provedení úředního příkazu podle § 3 může však býti uzito také správní nebo soudní exekuce, nebo jiných donucovacích prostředků dovolených podle způsobu řízení.

Kromě toho dopouští se, kdo neuposlechne rozkazu, jemu podle § 3 daného, přestupku, který stihá politický úřad I. stolice (státní bezpečnostní úřad) pokutou do Kč 10.000, při nedobytnosti vězením (uzavřením) do 3 měsíců.

Náklady, povzale podle § 4, lze na základě pravoplatného příkazu naznačeného v § 3 a seznamu útrat, úředně potvrzeného, vymáhati soudní nebo správní exekucí.

§ 5. Kdo se pokusí znovu zavěsti nebo zevně patrným učiniti odstraněný název, anebo místo něho zavádí vědomě označení, odporující ustanovení § 1, dopouští se, pokud nejde o čin, podléhající přísnějším pravidlům trestního zákona, přestupku, který stihá politický úřad I. stolice (státní bezpečnostní úřad) vězením do 3 měsíců.

§ 6. Pokud mluví tento zákon o politických úřadech, rozumí se tím na Slovensku a v Podkarpatské Rusi administrativní vrchnosti, tam kde jde o výkon pravomoci trestní administrativní policejní vrchnosti.

§ 7. Zákon tento nabývá účinnosti dnem vyhlášení; jeho provedením pověřuje se ministr vnitra v dohodě se zúčastněnými ministry.

Zákon ze dne 19. prosince 1921, č. 479 sb. z. a n., o ochraně znaku a názvu Červeného kříže.

§ 1. Uživati znaku Červeného (Zenevského) kříže, t. j. kříže barvy červené na bílém poli, chráněného zenevskou úmluvou ze dne 6. července 1906, a uživati názvu »Červený

kříž« nebo »Zenevský kříž« smějí kromě vojenské zdravotní služby na území republiky Československé toliko:

1. Společnost Československého Červeného kříže v Praze a ústavy, které ona prohlásí za své orgány, v mezích stanov této společnosti;

2. delegace zahraničních společností Červeného kříže u výkonu svého poslání, pokud k tomu obdrží svolení od ministerstva zahraničních věcí po návrhu předsednictva Společnosti Československého Červeného kříže.

§ 2. Ministerstvo veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy v dohodě s ministerstvem vnitra a ministerstvem národní obrany může povolití také jiným, vojenské zdravotní službě věnovaným korporacím, ústavům a orgánům, aby užívaly znaku a názvu Červeného kříže v určitém rozsahu a určitým způsobem. — Každé povolení budiž vyhlášeno ve Sbírce zákonů a nařízení.

§ 3. Povolení ku používání znaku a názvu Červeného (Zenevského) kříže, zejména v ochranných známkách, pokud lhůta, na kterou povolení uděleno bylo, již neuplynula neb dříve neuplyně, zanikají 90. dnem účinnosti tohoto zákona. — Zásoby zboží označeného ve smyslu udělených povolení znakem neb jménem Červeného (Zenevského) kříže smějí však až do konce roku 1921 býti volně prodávány. — Ministr vnitra může prodloužití tuto lhůtu ze závažných důvodů do konce roku 1922.

§ 4. Použije-li kdo v životě veřejném neb obchodním znaku Červeného kříže na bílém poli, nebo slov »Červený kříž« nebo »Zenevský kříž« ke vnějšmu označení své činnosti neb osobních vlastností, nejša k tomu oprávněn podle tohoto zákona, nebo použije znaků nebo slov tak podobných, že by mohly uváděti v omyl, bude potrestán, pokud by čin takový nespadal pod přísnější ustanovení zákona trestního, pokutou do 10.000 Kč nebo vězením (uzamčením) do 1 měsíce; jsou-li tu okolnosti přitěžující, může býti uložena trest pokuty i vězení současně. — Pro případ, že by se pokuta ukázala nedobytnou, uložiti jest současně se stanovením pokuty náhradní trest vězení (uzamčením), který v případě nedobytnosti nastoupí na místo pokuty. Náhradní tento trest budiž stanoven tak, aby nepřevyšoval polovici nejvyšší výměry trestu na svobodě, uložného v zákoně. — Trestu podrobena jest i vědomě spolupůsobení a podporování trestného jednání. — Jde-li o opětne zneužití znaku a chráněných slov, může býti trest zdvojnásoben.

§ 5. Osoby, které v době války použiji znaku Červeného kříže nebo označení slov »Červený kříž« nebo »Zenevský kříž« proti předpisům tohoto zákona, budou, pokud by čin

nespadal do trestní pravomoci soudní, potrestány vězením do 6 měsíců. Vedle trestu vězení lze uložit ještě trest pokuty do 20.000 korun čsl. a pro případ nedobytnosti pokuty náhradní trest vězení (uzamčení) obdobně podle § 4, odst. 2. tohoto zákona.

§ 6. O přestupcích tohoto zákona rozhodují politické úřady, na Slovensku a v Podkarpatské Rusi administrativní policejní vrchnosti. — Pokuty plynou ve prospěch společnosti Československého Červeného kříže. — Předměty nezákonně označené buďtež úřadem zmíněným v odst. 1. zabaveny nehlédíc na to, zda-li byl vynesena trestní nález čili nic. Úřad nařídí, aby nezákonně označení bylo na náklad držitelů v přiměřené lhůtě odstraněno; nemůže-li označení býti odstraněno, prohlásí předměty za propadlé. — Propadlé předměty budou dány k dispozici Společnosti Československého Červeného kříže.

§ 7. Zákon tento nabývá účinnosti měsíc po vyhlášení. Současně pozbývají platnosti dosavadní předpisy, týkající se ochrany znaku a jména Červeného kříže.

§ 8. Provedením zákona pověřuje se ministr vnitra, ministr veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy v dohodě se účastněnými ministry.

Zneužívání jména místopředsednictví k účelům reklamním.

1. Vyn. m. p. 29. IV. 1914 č. 3B-691/114.327, č. 76 sb. norm. Bylo zhusta pozorováno, že majitel živn. nebo po živn. provozovaných avšak ž. řádu nepodlehajících podniků, na pr. zubní technikové, pohřební ustavy, prostředkovatelé míst a služeb, kanceláře pro reklamace dovozného, informační kanceláře pro vojenské záležitosti, soukromé školy všeho druhu jako odborné školy pro krasopis, živé jazyky, kreslení stínů, brání míry a pod. více, onlašující své podniky v inzerátech, nadpisech, v obchodní korespondenci, a označující zevně své provozovny, po případě stanovisko svých podniků, užívají takových dodatků, jimiž má se vzbuditi zdání zvláštní úřední autorisace, po případě doporučení.

Takové přídatky obyčejně zní: vysokým e. k. místopředsedstvím koncesovaná kancelář, e. k. autor. nebo e. k. úřed. autor. škola, úředně povol. vojenská kancelář atd.

Ježto tyto dodatky jsou s to, aby obecnostvo o právní povaze podobných podniků uváděly v omyl a dávaly jim zdání ústavů nadaných zvláštní autorisací anebo státem zvlášť uznaných a doporučených, ačkoliv tento význam akti povolovací nebo připouštěcí ani nemá ani se mu dotýčným úřadem nepřikládá a úřad nemůže také bráti žádnou odpovědnost za vedení takových podniků proti obecnstvu, vybízí se okr. hejtmánství, aby proti majitelům živností a jina-

kým podnikatelům, kteří se proviní, naznačeným způsobem osobující se veřejnou autorisací (čl. V. lit. f) uv. pat. k ž. ř.), ihned trestně vystoupilo. Při tom jest proti živnostníkům postupovati na základě § 44 ž. ř., proti podnikatelům nepodlehajícím živnostenskému řádu podle příslušných zvláštních předpisů a, není-li jich, podle cis. nař. ze dne 20. IV. 1854, č. 96 ř. z.

K otázce použití § 44 ž. ř. se pouze podotýká, že vnější označení provozovny, do něhož pojat byl jeden se shora zmíněných dodatků, nutno beze vsi pochyby kvalifikovati jako nepříslušné; také nemůže býti pochybností o tom, že v druhé větě téhož paragrafu uvedené »jinaké prostředky vyhlášení« mohou býti pouze takové, které jsou právně a mravně dovoleny, čemuž při zneužití úředního aktu propůjčovacích k reklamním účelům a k oklamání obecnstva jistě tak není.

2. Vynesení min. vnitra ze dne 1. IX. 1887, č. 27.615/85; m. p. 23. IX. 87, č. 325 sb. norm.:

Označení dle § 44 může ovšem záležeti v uvedení jména a pro ten případ § 49 stanoví za přestupek, když živnostník neuzívá plného jména a příjmení. Jen v případě, když živnostník uzná za vhodné užití jména ve štítu, jakož i když kterýkoliv živnostník neprotokolovaný užívá svého jména nebo jim podpisuje, musí užití plného jména a příjmení beze zkratku a dodatku naznačujícího společnost, jestliže jí není, a existuje-li poměr společností, nesmí ho označiti jinak, než uvedením plného jména a příjmení společníků.

Vhodným jest označení: když souhlasí s opověřenou živností, a obsahuje-li jméno, musí to býti jméno maj. živnosti; pojeti jména do vnějšího označení není předepsáno. B. 10.152/14; 3555/87.

Opacně vhodným jest vn. označení jen, když obsahuje jméno živnostníkové a vedle něho provozovanou živnost. B. 8095/11.

I když se připustí, že dle zvyku v životě obchodním zlomácného nesluší slovo sklad pojímati v zákonné-technickém smyslu § 40, může přece označení závodu

jako sklad jméno podniku jen tehdy býti považováno za vhodné, když se tento závod omezuje na obchod s výrobky podniku, jako jehož sklad jest označen. B. 8095/11.

Bud' dbáno s důrazem, aby bylo přesné označení pevných provozoven nebo bytí neprotokolovaných živnostníků uvedením jejich jména a příjmení (v zájmu kupeř i dodavatelů). M. p. 9. I. 1885, 23. IX. 87, č. 527 a 325 sb. norm.; přigomněnuto vyn. 4. V. 10, č. 262.001/09.

Zevní označení při živnostech pachtovaných má nésti jméno pachtýřovo, pokud při označení se vůbec jména užívá, a to bylo-li smlouveno, že bude se užívati jména maj. živnosti, vedle jeho jména. Při pachtu u firem protokolovaných platí čl. 15—27 obch. zák. M. p. I. VIII. 90, č. 82.897, č. 762 sb. norm.

Připojení jména vulgárního k příjmení živnostníkovu (vulgo N.) není nepřipustné. B. 181/01.

Příkaz, aby označení ž. provozovny bylo provedeno i v druhém jazyce v zemi obvyklém, odporoval čl. XIX. st. zák. zák. d. 21. XII. 67, č. 142 ř. z. B. 6672/09.

Pro koňské řeznictví musí býti podán zvláštní průkaz způs., čímž současně provozování obýčejného a koňského řeznictví jest stíženo. K ochraně obecnstva §§ 44, 52 a 54 ž. ř. umožňují naléhati na řádné vnější označení a na označování jakosti masa a ceny v obchodu a v živnosti hostinské. K dalekosáhlejším opatřením zvláště k zákazu současného provozování řeznictví a koňského řeznictví nebo prodeje koňského a jiného masa není pro ž. úřady zákonného podkladu. Pokud nenastane zde dalekosáhlejší úprava na základě zdravotní a zvěrolékařské policie, lze se postarati o ochranu obecnstva před klamáním jen ustanoveními §§ 44, 52 a 54 ž. ř. M. o. 22. IV. 1902, č. 2799/06,

m. p. 3. V. 1907, č. 65 sb. norm.

Není vhodným vnější označení:

1. »velkořeznictví« pro detailní prodejny řeznické. JOKP. 1913, str. 176;

2. »trh neb veletrh«, čímž rozumí se soustředění většího množství prodáváčů i kupačů. JOKP. 1910, str. 38;

3. »lidlové řeznictví«, »masná tržnice«, »lidlová tržnice« a p. bez udání jména držitele závodu, leč by taková firma byla zapsána do obch. rejstříku. (Toto označení je míti za nevhodné a nepřipustné, i když by se ho užívalo ve spojení se jménem držitele závodu; budíž domněnku, že obecnstvo bude lépe obslouženo a vypočteno je na klamání.) JOKP. 1921, str. 136-IV. Opačně m. v. 7. V. 02, č. 14.335, Heilinger 362; označení »lidlová pivnice« jest přípustné;

4. »prodej z konkursní podstaty« ani »prodej zboží pocházejícího z k. podstaty«, nejde-li o prodej prováděný správou její. Nepravdivé označení závodu není vhodné. JOKP. 1913, str. 181;

5. »první česká«, ježto slovo to má význam časový i jakostní. JOKP. 1910, str. 32;

6. »konsulát« pro turistickou kancelář. K označení soukr. podniku nesmí se užíti jména státního ústavu. B. 10.334/14;

7. »závod« pokud může se vztahovati na závody obchodní i výrobní, neb i jen

výrobní, které mohou zboží vyráběti i také prodávati, ani označení »elektrotechnický závod«, kde jde jen o obchod potřebami elektrotech. a ne o instalatéra, elektrotechnika. JOKP. 1910 str. 32;

8. »stovárna« pro živnost po řemeslnícku provozovanou. B. 3723/87;

9. »přísežný znalec«, ježto nevztahuje se k živnosti. B. 14.405/00;

10. »technický podnik« pro pouhý obchod stav. hmotami. R. min. vn. 25.981/04;

11. »továrna« pro podniky docela malé, zaměstnávající třeba jen 2—3 dělníky, bez zařízení motorového a strojového, kde šéf sám v podniku pracuje; M. o. 12. IV. 22, č. 14.924, m. p. č. 3 A. 4892/147.796.

Připustno jest označení:

a) příslušnosti maj. živn. závodu k určité politické straně, když jeví se označení toto jako způsob živn. a obch. oznamování a závod vykazuje již označení dle § 44. JOKP. 1909, str. 55;

b) »Odborný«, když jde o závod specialisovaný na úzce omezený obor, v němž by se dostalo zákaznickovu pro hojný výběr těžob. zboží a odborné znalosti majitele zvlášť vybraného obsloužení. JOKP. 1913, str. 107.

c) »dodavatel« a »kliniky«, pokud odpovídá pravdě. JOKP. 1915 str. 15.

d) »nástupce« u neprot. živnosti, odpovídá-li pravdě. B. 3555/87, 2020/84.

e) »křesťanský obchod rybami«; živnostníci mohou užívati označení jdoucího i dále za míru předepsanou slovem »priměřený«; nesmí však vyznačovati momenty, obsahujících přímo nesprávné udaje. B. 3255/86, 3723/87.

f) hodinami pro závody hodinářů i obchodníků hodinami. JOKP. 1909 str. 206.

Označení »obchod materiálním zboží« nelze vyhraditi pouze drogeriím. Droguerie, t. j. obecnody, prodávající drogy (min. nar. 17. IX. 1883, č. 152 ř. z. a ze dne 17. VIII. 1886, č. 97 ř. z.) pravidelně označení tohoto ani nepoužívají; užívají výhradně názvu drogerie. Označení »mat. zboží« jest přípustné, jestli v závodě mat. zboží převládá nebo je jeho podstatnou součástí. JOKP. 1907 str. 202.

Z. úřady nemohou zakázati užívání protokolované firmy k zevnímu označení závodu

1. pro nepřislušnost, ježto rozhodování toto náleží soudům; B. 9219/12;

2. ani když pro pozdější změny část tohoto označení neodpovídá skutečnosti. B. 1343/02; B. 1007/02.

viz zubní techniky.

Tiskové a živn. úřady mají vykonati vliv, aby nemravné obrazy a knihy nebyly vykládány. M. p. 12. V. 97, č. 50 sb. norm. a § 13 nar. m. p. 4. IV. 1917, č. 31 z. z.

Vykládání a vyvěšování zboží před krámy může obec, jakožto dovolený a primě-

řený způsob návštěvní u výkonnou **policie uliční** jen potud zakázati, je-li tím dotčeno nebo rušeno užívání ulice. B. 3369/05.

Praha: zákaz vyvěšování zboží, lákání kupců, předpisy

o výkladech a štítech v Praze viz Dr. Stědřý: Sbírka zákonů a nařízení pro Prahu, II. díl, str. 207 a násl., lze koupiti v měst. úřadu hospodářském v staroměstské radnici.

§ 45. Povinnost ohlásiti firmu k zápisu do rejstříku obchodního upravena jest předpisy k obchodnímu zákonu se vztahujícími a neruší se nijak tímto zákonem.

Viz čl. 15—27 obch. z.

Obch. zákon. Čl. 15. Firma obchodní jest jméno, pod kterým obchodník obchody provozuje, a kterým se v obchodě podepisuje.

Čl. 16. Obchodník, jenž obchod svůj provozuje bez společníka nebo jen s tichým společníkem, může za firmu míti jen rodné své příjmení (občanské jméno) buď se jménem vlastním aneb bez tohoto jména. K firmě nesmí připojovati žádného dodatku, kterým by se označoval poměr společnosti. Dovoleny jsou však jiné přídavky, jimiž se přesněji naznačují osoby nebo živnosti.

Soudy vůbec, a zvláště úřady pozůstalostní a konkursní, pak úřady živnostenské, notáři a obch. a živn. komory, pokud o přestupku předpisů o ohlašování firem nebo o používání nenáležitě firmy zvědí při výkonu svého úřadu, mají o tom zpravit bezodkladně obch. soud. § 13 uv. pat. k obch. zák.

§ 46. Zlé užívání vnějšího označení.

Žádný živnostník není oprávněn, přivlastniti sobě proti právu k označení svého místa provozovacího nebo bytu, jakož i v oběžnicích, veřejných návštěvích neb cenících jméno, firmu, znak nebo zvláštní označení závodu, jenž náleží jinému tuzemskému živnostníku neb vyráběiteli, anebo tímto právem uvedeným způsobem předměty své živnosti falešně označovati, jako by byly vyšly ze závodu jiného.

Takové zasáhnutí opravňuje škodou postiženého domáhati se u příslušného úřadu živnostenského, aby

zastaveno bylo další užívání bezprávného pojmenování neb aby zapověděno bylo falešné návštěvi.

Ochrana škodou postiženému poskytnutá není tím vyloučena, že při bezprávném pojmenování nebo falešném návštěvi jméno, firma, znak nebo zvláštní označení závodu nebo pojmenování cizího místa provozovacího uvedeny byly s takovými dodatky, výpustkami neb změnami, jichž při obyčejné pozornosti seznati nelze.

Právo na ochranu záosané firmy může býti uplatňováno jen na poli zákonodárství obchodního a nikoli v rámci z. ř. B. 6970/09.

Ve sporu dle § 46 o oprávnění k použití označení závodu (hotel Central) zůstávají k rozhodnutí příslušnými živn. úřady i když je na ze sporných stran v řízení odvolacím svojí firmu i se sporným označením jako součástí firmy dá protokolovati: jsou však povinny při rozhodnutí hleděti k této změně skutečnosti. Z takovéto protokolace plyne sice pro živnostníka právo, že po dobu trvání zápisu své firmy smí užívati před živn. úřadem a jako vnějšího označení svého závodu; neplyne z toho však ještě, že tento živnostník také skutečně byl oprávněn osvoiti si toto zevní označení a že jeho odporce dřívějším užíváním sporného označení závodu dopustil se neoprávněného zasahování. B. 7404/10.

Ochrany požívá: a) jen označení závodu, v němž bylo počato s provozováním, a nikoliv označení zvolene

pro závod budoucí. B. 6970/09.

b) Jen skutečné užívání zvláštního označení, a to proti nozdejšímu k záměně znosbilému označení. B. 9589/13.

Při posuzování podobnosti dvou označení dle § 46, odst. 3, jest zření míti k celkovému dojmu tohoto označení ve skutečném provedení a užívání. Nezákonné jest rozhodnutí, které by vycházelo jen z různosti části textu dotčeného označení. B. 8665/12.

Slovo j. kohercový dům, kterým se vyjadřuje pojem druhu, ani ve spojení se jménem nebo firmou, není označením závodu individualisujícím a nepoživá ochrany dle § 46. B. 10487/14.

Úřad musí meritorně rozhodnouti o stížnosti pro zásah dle § 46, i když se žalovaný za řízení vzdal oprávnění. B. 11785/17.

Právní nástupce živnostníkův jest oprávněn odvolovati (i stížností k spr. soudu) rozhodnutí o žalobě jeho předchůdcem vznesené. B. 3259/05.

Faktická priorita zvláštního označení závodu zaručuje nárok na ochranu dle § 44. B. 9589/13.

Zákaz § 46 ž. ř. jest namířen pouze proti živnostníkům, chrání však také jen tyto. B. 143/01. Viz též B. 11.190/15, B. 9407/13.

Slova »iméno, firma, znač nebo zvláštní označení« mohou býti vykládána jen v jejich významu zákonem stanoveném: tedy slovo »firma« dle čl. 15. obch. zák., slovo »zvláštní označení závodu« iako ono vnější označení, kterým živnostník provozovnu označil. B. 143/01.

Adolf F. a Alfred F. uzavřeli veř. obch. společnost pod firmou Adolf F. Poněvadž tato firma byla později z obch. reštr. vymazána, nemohl si Alfred F. s odvoláním na § 46 ž. ř. stěžovati, že někdo užívá vnějšího označení Adolf F. B. 2346/04.

Zvláštním označením sluší rozuměti jen takové vnější označení, jež určitý podnik individuálně označuje a jest určeno k tomu, aby jej od jiných podniků téhož druhu odlišilo; takovým zvláštním označením není tedy označení »centrála« nebo »hlavní stanice pro amatérskou fotografii«. Není zášahem do označení »centrála a hlavní stanice pro amatérskou fotografii«, užívá-li kdo označení »centrální stanice pro amatérskou fotografii« spolu se svým jménem. M. o. 21. VIII. 08,

č. 20.116, A. 219—222, B. 6941/09.

Přestupek § 46 může býti spáchán i nevětomky. B. 4745/06.

Nedonouští se přestupku § 46 ž. ř.:

a) Užíval-li kdo podstatné části neb celé firmy nebot živnostníka, a vymohl-li si zápis tohoto označení do obch. reštríku. M. o. 9. II. 08 č. 34.454/07. A. str. 226.

b) Ani živnostník, jenž správně užívá své protok. firmy. V takovém případě jest vůbec vyloučena kompetence živn. úřadů. B. 1343/02.

c) Ani užívá-li pivovar k označení svých výrobků slova »Urstoff«, poněvadž tím neužívá neoprávněně jména firmy, znaku nebo zvláštního označení jiného podniku; zvláště pak nepouští se tohoto přestupku, užívá-li uvedeného slova na sudech lahvič. ježto, technické označování zboží na obalech jest upraveno §§ 10, 11 a 24 zák. o ochraně známek. M. o. 25. III. 08 č. 12.709/07, A. 1908, str. 222.

Dopustí se přestupku § 46 ž. ř., a) užívá-li kdo vnějšího označení sice změněného, a však tak málo, že obecnstvo může si při obyčejné niko-li zvláštní kunecké pozornosti oba podniky zaměnit. Proto jest nedovolené užívati označení »Jagelonská knihtiskárna« pro možnou záměnu s knihtiskárnou Jagelonské university. B. 739/02;

b) užívá-li akc. spol. na svých obch. tiskopisech jako telegrafní adresy pouze příjmení vedoucího správního rady, čímž není vyloučeno, že někdo při obyčejné pozornosti považuje za správního radu bratra tohoto. B. 2346/04.

Zástupce firmy »Th. U., kom. spol.« označoval svůj sklad strojů jako sklad firmy »Th. U.«, »Th. U., Praha-Vysočany«, a to přes výslovné ohrazení firmy »U. a spol.« Tím spáchán byl přestupek § 47. M. o. 3. VI. 08 č. 8822, A. 1908, str. 223.

Zaměnitelná jsou vnější označení: »u anglické koruny« a »u anglické lodi«, B. 8665/12; »u červeného raka« a »u zlatého raka«, B. 9589/13; »Hotel Monopol« a »Pension Monopol«, B. 11407/16; »Hotel u severní dráhy (Hotel Nordbahn)« a »Hotel u nádraží severní dráhy (Hotel Nordbahnhof)«, B. 4745/06; »Grandhotel Slavia« a »N. N-iv Grandhotel«, M. o. 6. III. 08, č. 2810, A. 1908, str. 222.

Dodatek »nový« stačí (při hostinci), aby označení dostatečně rozlišil. B. 3295/05.

Ochranu dle § 46 nepožívá; jméno zámku jako označení původu; ani rodný predikat, za nějž by se snad jméno zámku dalo považovati, ani označení »zatecký chmel« či »plzeňské pivo«. M. vn. 30. X. 99 č. 33925, A. 1908 č. 219. Viz však předpisy o známkování chmele.

Označení »Přízeňské pivo« jest označením původu a nikoli kvality. Falešně užívání jeho jest trestné na podkladě zák. o potravinách. M. vn. 23. II. 13 č. 1105/S, A. 79.

Označuje-li továrna na kalové náhražky své výrobky v cenících a cirkulářích »modré jako linecké«, nezasáhá tím do práv linecké výroby tohoto zboží, a to tím méně, že označuje ony výrobky výslovně jako své vlastní neobracejíc se na přímé konsumenty, nýbrž na kruhy obchodní, u nichž se nedá předpokládati, že by se tím daly uvést v omyl o původu zboží. B. 2942/04.

Nelze subsumovati pod § 46 jednání živnostníka, který plní sodovou vodu do lahvi s označením cizího závodu. M. o. 20. V. 08, č. 8228, A. 223.

Naplní-li živnostník svými výrobky láhve nesoucí jméno jiného jakožto vlastníka, užívá označení mu nepatřícího a dopouští se přestupku § 49 odst. 1. Nápravu zjedná ž. úřad, který je příslušným i když přestupek podléhá pořádkové pokutě dle čl. 26 obch. z., dokud obch. soud nezahájil řízení. Dle čl. 12 obch. z. pořádkové pokuty mají býti vykonány bez zřetele na ev. jich setkání se s tresty dle ž. ř. uloženými. Ž. ř. nenařizuje, aby přestupky spadající pod obch. zákon se oznamovaly soudu k vyřízení. Úřad ž. jest povinen oznámení soudu

němíti, jakmile koná úřad zvl. o přestupcích ohlašovacích přepisů nebo o užívání nepřislušné firmy. Jinak nápravu zjedná buď sám nebo odevzdáním případu příslušnému soudu. JOKP. 1914 str. 32.

§ 47. Bylo-li některé zasáhnutí v § 46 uvedené spácháno vědomě, pachatel vinen jest přestupkem, jenž trestá se dle řádu živnostenského.

Trestní řízení pro takovéto zasáhnutí, pokud není zde skutku trestného, jenž dle obecného zákona trestního z úřední povinnosti trestán býti musí, neb jenž podroben jest trestu na nepořádek dle článku 26. odstavce 2 zákonníka obchodního, může zavedeno býti jen k žádosti škodou postiženého.

Pakli škodou postižený odvolá žádost svou dříve, nežli úřední nález ohlášen bude žalovanému, sejde s každého potrestání iakož i s dalšího vyšetřování, aby žalovaný byl potrestán, ovšem bez újmy soukromoprávních nároků škodou postiženého na náhradu.

Ž. úřad není oprávněn zakazovati (dle § 44) užívání protokolované firmy ve vnějším označení závodu. B. 9219/12.

Při kolísi v zevním ozna-

V řízení před nejv. správním soudem pro trestní nález pro přestupek § 46 a 47 ž. úř. jest poškozený, k jehož návrhu bylo trestní řízení zahájeno, zúčastněnou stranou, S. 6. IV. 23 č. 5670, Hl. 1496.

čení dvou protokolovaných závodů, nejsou příslušny živn. úřady pro zásah dle § 46, nýbrž soudy dle čl. 26 odst. 2. a 27. obch. z. B. 10.878/15.

§ 48. Ochrana poskytnutá v §§ 46 a 47 tuzemským živnostníkům a vyrábětelům náleží také cizozemským živnostníkům a vyrábětelům pod tou podmínkou, když jejich stát reciprocitu zachovává.

Viz připomínky k §§ 8 a 59.

§ 49. Přestupkem dále jest vinen:

1. každý živnostník, jenž v případnostech, které již paragrafem 46 nebo zákonem o ochraně živnostenských známek nejsou vyloučeny, k vnějšmu označení svého závodu nebo bytu, k označení výrobků živno-

stenských neb vůbec při provozování svých obchodů a při svém podpisu užívá jména sobě nepřislušícího, nejsa k tomu oprávněn již vykonaným zápisem své firmy do rejstříku obchodního;

2. každý živnostník, jenž v případnostech v odstavci 1 uvedených přikládá sobě vyznamenání, která mu propůjčena nebyla;

3. každý živnostník, jenž v případnostech v odstavci 1 uvedených užívá pojmenování, z něhož na poměr společenský souditi se může, kdežto vskutku takového poměru není;

4. každý živnostník, jenž nejsa k tomu oprávněn již vykonaným zápisem své firmy do rejstříku obchodního v případnostech v odstavci 1 uvedených ne užívá svého plného jména a příjmení;

5. každý živnostník, jenž v případnostech v odstavci 1 uvedených při skutečném poměru společenském užívá pojmenování, ve kterém není pouze obsaženo jméno společníků, nýbrž kromě toho doložka, jež naznačuje existenci nějaké společnosti, leč není-li živnostník k užívání takového firmy oprávněn dle zákonníka obchodního.

Ustanovení §§ 46 a 49 jsou podstatně rozdílná: první chrání živnostníky před zneužíváním jejich firmy atd., a jest ho užití jen na žádost poškozeného; nad zachováváním druhého předpisu bdi

ž. úřad z úřední povinnosti, ježto byl dán k ochraně veřejnosti. B. 181/01.

Systematický přehled judikatury k §§ 46 a 49: A. 08 str. 218.

§ 50. Je-li čin v §§ 46—49 uvedený podroben trestu pořádkovému podle článku 26. odstavce 2 zákonníka obchodního, tresty v § 131, lit. a), b), a c) řádu živnostenského nemají zvláště býti ukládány.

Rozhodovati o nárocích na náhradu škody, jež skrze zasáhnutí a přestupky v §§ 46—49 naznačené vznikla, přísluší výhradně řádným soudům, které jak o existenci tak i velikosti škody rozhodovati budou dle volné úvahy.

§ 105 ústavní listiny: Ve všech případech, ve kterých úřad správní podle zákonů o tom vydaných rozhoduje o nárocích soukromoprávních, volno jest straně tímto rozhodnutím dotčené po vyčerpání opravných prostředků dovolávat se úpravy pořadem práva. — Podrobnosti upravuje zákon.

§ 51. Stanovení nejvyšších sazeb.

Pro drobný prodej věcí, které patří k nejnnutnějším potřebám denní spotřeby, pak pro živnosti kominičnou, průtočnickou, pohodnickou, dopravní a pro živnost veřejných posluhů¹⁾ mohou stanoveny býti nejvyšší sazby.

Pro živnost kominičnou, průtočnickou a pohodnickou budte takovéto sazby každým způsobem stanoveny tehdy, bylo-li podle § 42 nařízeno ohraničení příslušných živností podle okresů. Sazby mohou stanoveny býti rozdílné pro jednotlivé obce.

Sazby v předcházejících odstavcích dotčené stanoví politický úřad zemský, vyslechna obecní zastupitelstva, pak obchodní a živnostenskou komoru²⁾ a příslušná odborná společenstva a přihlédaje ku stávajícím poměrům; sazby ty platí do odvolání toliko pro obvod příslušných obcí.

Pro živnosti zabývající se dopravou osob³⁾ nejvyšší sazby, v předcházejícím odstavci dotčené, stanoveny budou k návrhu obecního zastupitelstva a po vyslechnutí⁴⁾ obchodní a živnostenské komory jakož i zřízených odborných společenstev.

Co se týče propachtování výseku masa a pečení chleba, které v jednotlivých obcích trvá, zůstávají v platnosti zvláštní předpisy o tom vydané.

1) Něm.: Transport- und Platzdienstgewerbe; 2) něm.: nach Anhörung der Gemeindevertretungen, nach Einvernehmungen der Handels- und Gewerbekammer; 3) Personentransportgewerbe; 4) nach Anhörung.

§ 1059 obč. zák.: Je-li pro zboží stanovena taxa, jest vyšší cena protizákonnou, a kupec může pro sebe menší porušení žádati náhradu u politického úřadu.

§ 478 tr. z.: Pokud v některých místech jsou zvláštní sazby nebo rády taxovní pro prodej jistého zboží nebo na

ceny jistého konání, trestati se to má, když se proti nim jedná šizením buď v užívání míry a váhy, byť i pravá byla, anebo šizením ve vlastnosti nebo v ceně zboží, nebo konání, podle zvláštních předpisů v té příčině daných. Třetí takové provinění však potrestati se má, ač není-li již samo o sobě takovým činem trestním, na který uložen je trest těžší, za přestupek ztrátou živnosti.

Srov. podrobný výnos m. vn. 22. X. 84, č. 18.111. č. 1616. Manz. sb. norm.: viz vl. nař. ze dne 3. IX. 20, č. 516 sb. z. a n. § 9, 12, 13.

Maximální sazby a ceníky dle § 51

a) stanoví živn. úřad, nikoliv obec. B. 5235/90, B. 6613/09;

b) dle volného uvážení nejsa vázán na návrh obecn. zastupitelstva. S. 11. III. 11 č. 2576;

c) neomezují, že nesmí se prodávati levněji. B. 7253/93;

d) vztahovati nemohou se na práce, objednávky atd. vykonané mimo obec stanoviti. B. 6440/92;

e) odvolati může úřad dle volné úvahy. S. 23. IX. 82 č. 2952, Ex. 1795;

f) pro živnost kominičnou může rekusem bráti v odpor společenstvo kominičků, obec i jednotliví kominiči. B. 7500/10;

g) stanoviti jest povolána jen zemská správa politická (zmocnění okr. polit. úřadů není možné?) a to po slyšení obecního zastupitelstva: nestačí vyjádření městské rady. S. 27. I. 1923 č. 1279/23.

Vyjádření představenstva obce nenahraňuje vyjádření obecního zastupitelstva. B. 8709/12.

Obec jest při stanovení cen za práce kominičké stranou i dle § 51 i jakožto úřad požárně policejní a jako úřad hájící zájmy obyvatelstva. B. 7918/11.

Obec může působiti na zachování cen výpovědí stávků dle tržního řádu; sazby dle § 51 stanovené jí tomu nejsou na překážku. B. 7417/10.

§ 52. Označení cen.

Pro drobný prodej věcí, které patří k nezbytným potřebám denní výživy¹⁾ jakož i pro živnost hostinskou a výčepnickou, pak pro živnost dopravní a pro živnost veřejných posluhů²⁾ úřad živnostenský má naříditi, by ceny zjevně označeny byly dle mnohoty a jakosti.³⁾

¹⁾ n. text: Bedürfnisse des täglichen Unterhaltes; ²⁾ Platzdienstgewerbe; ³⁾ viz § 12 nař. č. 516/20 sb. z. a n.

V době manévru jest dbáti ustanovení § 52, ev. i 51 ž. ř.; m. o. 17. IX. 08, č. 28.442. A 1909 str. 59.

§ 53. O povinnosti provozování některé živnosti.

Majitelé živnosti pekařské, řeznické, kominické, průtčnické a dopravní nesmějí počaté provozování živnosti přerušiti dle své vůle, nýbrž jsou povinni čtyři neděle napřed oznámiti úřadu, že chtějí provozování zastaviti.

M. o. 9. XII. 1899, č. 63.051; m. p. 5. I. 1900, č. 4 sb. norm. Zák. z 26. X. 1896 č. 220 ř. z. o přímých daních osob. nezměnil ničeho na povinnosti majetníků živností pekařských, řeznických, kominických, čistířů stek a dopravních dle § 53 ř. z. ohlásiti zamýšlené zastavení provozování.

Viz §§ 482, 483, 484 tr. z. V § 53 rozumí se úplně

přerušeni provozování živnosti; není přerušeni, když majitel koncese k per. dopravě osob omnibusy k nádraží posílá je jen k rychlíkům ve dne a ne ku vlakům osobním a v noci. JOKP. 1912 str. 28.

Majitelé živnosti řemeslných ani obchodních dle § 38 odst. 1. nejsou povinni provozovati jich v plném rozsahu. B. 6395/92; 11.251/97.

§ 54. Úprava jednotlivých živností.

Způsobem nařizovacím bude ustanoveno, kterak majetníci živností vetešnických a zastavárenských, pak živností prostředkování služeb a míst mají vésti své knihy a jaké policejní kontrole co do rozsahu a způsobu svého obchodování mají se podrobiti.¹⁾

Živnosti zabývající se dopravou osob a živnosti veřejných posluhů,²⁾ živnost kominická, průtčnická a pohodnická, pak živnosti hostinské a výčepnické, živnosti prostředkování služeb a míst a podniky pohřební podrobeny jsou úpravě živnostensko-policejní, která se může vztahovati k jednotlivým druhům živností i k jednotlivým živnostenským podnikům.

Vymezení prodejních práv mezi lékárníky a drogisty (materialisty) bude po vyslechnutí obchodních a živnostenských komor a příslušných společenstev upraveno způsobem nařizovacím.

¹⁾ Viz stať o koncesovaných živnostech, část II;

²⁾ něm. Platzdienstgewerbe. — Odvolání společenstev § 116. — Slyšení svazu § 130i).

Pozoruhodno jest, že úprava živnosti může se státi nejen všeobecně, nýbrž i individuálně vzhledem na určité živnosti a bez omezení na instanci, což poskytuje zejména policii mravnostní mocnou oporu. M. o. 15. III. 1907, č. 5942, č. 70 sb. norm.

Jestliže pouze jednotliví majitelé téže živnosti podrobují se živn. policejní úpravě, buďtež jim sděleny závažné veřejného zájmu se dotýkající v jejich živnostech se vyskytující, které zavdaly podnět k úpravě. B. 10585/14.

Zavdává-li způsob vedení živnosti podnět k úpravě, lze úpravu provést bez ohledu, zdali živnost vede majitel nebo pachtýř a i v tom případě, když majitel o odstranění závady usiloval. B. 11.346/16.

Okolnost, že mravnostní policie náleží v samostatný obor působnosti obce, nedotýká se příslušnosti úřadu živn. upravití živnost hostinskou dle § 54 ř. z.

Úpravy viz u jednotlivých živností v části II.

Úprava dle § 54 může se státi jen z důvodu zájmu určité povahy, t. j. v zájmu, jež lze zahrnouti pod zřetel policeie živnostenské, ať jde o úpravu celé kategorie, či jen pro jednotlivé živnosti. Úprava pro celou kategorii jest opatřením generálním, má povahu abstraktní normy, závazné pro všechny existující i budoucí pod-

niky stejného druhu. Úprava postihující jen jednotlivý podnik jest individuální akt správní, jímž se živnostníku ukládají zvláštní povinnosti nebo omezení, jemuž jimi živnostníci téhož oboru podrobeni nejsou. Tento akt musí se opírat o konkrétní skutečnosti, zjištěné způsobem vyhovujícím zásadám správního řízení zejména tedy za účasti živnostníka a musí mu oznámeny býti tak, aby se proti individuálnímu omezení své živnosti mohl brániti. S. 30. I. 23, č. 1583.

Živn.-policejní předpisy dle § 54, upravující celé kategorie živností, musí býti vyhlášeny ve smyslu § 110 min. nař. ze dne 16. III. 1855, č. 52 ř. z. a působí tedy v obcích mimo sídlo živn. úřadu teprve, když byly v těchto obcích vyhlášeny. S. 11. IV. 1921, č. 12. 114, Boh. 807.

Je-li tedy jisto, že ž. úřadům v § 54 vyhrazená úprava živností tam uvedených z důvodů živn.-policejních může zahrnovati i omezení příslušných živn. oprávnění, pak náleží hodnocení veř. zájmů, jež toho vyžadují, a tím i způsob a rozsah těchto omezení, pokud neodporují platnému zákonu a mohou býti subsumovány pod pojem úpravy policejní, do volného uvážení živn. úřadů. B. 389/01.

Živn.-policejní úprava živností a) spadá do kompetence úřadu živn. a nikoli samosprávných. B. 1895/03;

b) vztahuje se i na živnosti reální. B. 5562/07; 2783/04; 2509/04; 1617/03.

c) Pojmově může zahrnovat i zkrácení doby provozování; může tedy úřad nařídit zavření živnosti v určité hodiny o jednotlivých dnech i pro jednotlivé určité svátky. B. 5562/07.

Nařídí-li úřad zavření provozovny v určité době, rozumí se tím zákaz provozování živnosti po tuto dobu, spojený s příkazem ku provedení vhodných pro to opatření, a nikoliv omezení osobní svobody nebo práva domovního. B. 2944/04.

§ 54 odst. 2. ž. ř. dává ž. úřadu právo upravovat výkon živnosti (host. a výčepní), tudíž i ustanovit, kde a jak tyto smějí se vykonávat, resp. jak nesmějí se vykonávat. K živn.-policej-

ni úpravě této mohou dáti podnět i ohledy na veř. mravnost. Způsob a rozsah úpravy spadá do volné úvahy ž. úřadu. Úpravy nevylučuje okolnost, že živnost provozovala se dosud bez vytknutí závady. Vydati zákaz ženské obsluhy spadá jako živn.-policejní opatření do pravomoci ž. úřadů a ne obce, které sice přísluší mravnostní policie v mezích zákonů, tudíž ne tam, kde zákon — zde živn. řád — hájení mravnostních ohledů svěřil úřadům jiným. S. 24. XI. 17, č. 29.438 A. 177.

Nař. o oprávnění materiálů a lékárníků. 17. IX. 83 č. 152 ř. z., 17. VI. 86 č. 97 ř. z., 8. XII. 95, č. 188 ř. z. viz v části II.

Rovněž viz stať o živnosti hostinské a výčepnické v části II.

§ 55. Náměstkové (obchodvedoucí) nebo pachtěři.

Každý živnostník může svou živnost provozovat také skrze náměstka (obchodvedoucího, dílove-doucího) nebo ji propachtovat. Podnájem živnosti se nedopouští.

Náměstek (obchodvedoucí, dílove-doucí) nebo pachtěř musí pokaždé, právě jako majitel živnosti sám, mít vlastnosti, kterých třeba jest k samostatnému provozování příslušné živnosti. Proto při svo-bodných a řemeslných živnostech náměstek (obchod-vedoucí) nebo pachtěř budiž od majitele živnosti úřadu živnostenskému oznámen, u koncessovaných pak živnosti budiž majitelem živnosti vyžádáno schválení živnostenského úřadu.

V příčině živností hostinských a výčepnických

platí předpisy § 19, v příčině živnostenského pro-středkování služeb a míst pak předpisy § 21 d).

Předpisy tohoto paragrafu platí též o vlastníku živnosti reální, který, nemaje zákonné způsobilosti k jejímu provozování, chce ji provozovati náměstkem (obchodvedoucím) anebo pachtěřem.

Viz B. 938/02, 4150/06.

Viz pozn. u § 131—133c), 137 a stať o konces. host. a výčepnické v části II. o zástupcích a pachtýřích.

Výn. m. o. 29. XI. 1900, č. 53.988; m. p. 11. II. 1900, č. 227.482/00, č. 13 sb. norm.

Poměr úř. schváleného zástupce k společenstvu byl min. výn. ze dne 19. VII. 1886, č. 20.228, a ze dne 22. VI. 1897, č. 3105 (výn. m. p. ze dne 2. VIII. 1886, č. 63.523 vztahně ze dne 2. VII. 1897, č. 100.927), upraven a není příčiny, aby se od stanoviska v těchto vnesených zaujatého ustoupilo. Dle obsahu vnesení těchto jest majitel živnosti o sobě členem společenstva, vykonává však práva a povinnosti z tohoto poměru členství vyplývající, zvláště také právo volební, pouze svým zástupcem. Tím jest již též postavení úř. schváleného zástupce se stanoviska práva nemocenského pojišťování v části označeno.

Vedle § 55 a pokud se zvláště živnosti hostinských a výčepních týče vedle § 19 ž. ř. provozuje majitel živnosti svoji živnost prostřednictvím zástupce, to jest prvější zůstává vždy sám vlastníkem koncese nebo oprávnění a obchod jde na jeho jméno a účet. Zástupce dostává za své namáhání mzdu (odměnu), buďsi určitý plat nebo podíl na čistém nebo hrubém zisku a spravuje samostatně závod. Poměr tento jest analogickým s poměrem prokurou po rozumu ob. zák. obch. (čl. 41.), přesahuje však svou působností ještě prokuru. Z toho vyplývá, že jest zástupce zřízenec maj. závodu, jenž tudíž všeob. povinnosti nemocenského pojišťování podléhá. Za obyčejného živn. pomocníka po rozumu § 73 ž. ř. však zástupce považovati nelze, z kteréhož důvodu také týž ku společenstevní pomocnické pokladně jako člen přináležeti nemůže. Činnost jeho považovati nutno spíše za činnost osoby po rozumu závěrečného odst. cit. § 73, ku vyšším služebním výkonům ustanovené a to z toho důvodu, že zástupce samostatná správa celého podniku se svěruje a jemu tudíž nejvyšší postavení zaujímající službu v živn. závodě vůbec vykonávati jest.

Měšt. společenstvem výčepníků v Praze namítnutá otázka, zda-li lze úř. schválené zástupce přinutiti, aby k mi-

strovské nemoc. pokladně na základě § 115 a) ž. ř. zřízené přistouplí, nutno v souhlase s napřed uvedeným v tom směru odpovědět, že jmenované osoby ani povinnosti ani práva nemají k takovéto pokladně přináležeti, poněvadž dle cit. § mistr. pokladny nemoc. a podpůrné fondy mistrovské pouze pro členy společenstev určeny jsou a poněvadž pokladny tohoto rázu jinakých dobrovolných členů přijímatí oprávněny nejsou; dle toho jsou příslušníci společenstev, jakož i jiné k vyšším služebním výkonům v živnosti povolané osoby, jakýmiž zástupcové jsou, z účasti na mistrovských nemocenských pokladnách vyloučeny. O pojištění těchto osob pro případ nemoci jest právě, jak shora naznačeno bylo, v jiném způsobu zákonitě postaráno.

§ 341 **exek. řádu:** Na podniky živnostenské, závody tovární, provozování obchodů a na podobné podniky hospodářské exekuce může k návrhu vedena býti správa vnučenou (§ 324) nebo propachtováním (340). Při řemeslných nebo takových koncesovaných živnostech, k jejich nastoupení je třeba způsobilosti zvláštní, exekuce vnučenou správou nebo propachtováním nemá místa, když živnost provozuje majitel její sám nebo nejvýše se čtyřmi dělníky pomocnými.

Je-li k vykonávání živnosti nebo ku provozování některého podniku jinakého zástupcem, podle předpisů o tom platných třeba schválení úřady správními a má-li následkem povolené správy vnučené vedení živnosti nebo podniku přejíti na správce samého, tedy usnesení soudu exekučního, jímž správce se jmenuje, budíž ke schválení předloženo příslušnému úřadu správnímu, dříve nežli doručí se účastníkům.

Totéž platí o usnesení, které se vydá o propachtování živnosti, pokud ku propachtování jest předepsáno, aby vyžádáno bylo schválení úřadu správního.

§ 343. Pokud oprávnění a povinnosti, podle práva živnostenského majitelovi podniku příslušející, přecházejí na správce, ustanovuje se podle předpisů řádu živnostenského.

Zákon vyhražuje maj. živnosti právo živnost propachtovati a jen on, majitel živnosti, může žádati, aby úřad schválení k tomu udělil a proto také on resp. jeho právo může býti odepřením úřadu po této stránce dotčeno. Zákon neposkytuje

osobě, která byla označena jako pachtýř, žádného právního, proti rozhodnutí úřadu uplatnitelného nároku na to, aby žádost byla příznivě vyřízena, třeba že by osoba ta měla majetkový zájem na tom, aby úmysl majitele živnosti, jí živnost propachto-

vati, byl uskutečněn. S. 29. IX. 1922, č. 12.838. Viz i B. 8072/94.

Nezakázali přímo a výslovně ž. ř. propachtování živnosti několika pachtýřům, nelze z toho souditi, že nájem tohoto způsobu připouští. Z § 55 ž. ř. plyne, že nehodlá-li živnostník svého ž. oprávnění provozovati osobně, může provozování jeho jen v jeho celistvosti přeneštati na svého zástupce nebo pachtýře, jinak by se došlo k důsledkům, jež by byly v odporu s ž. ř. Místnosti, jež byly uznány za způsobilé k provozování živnosti hostinské jako jediného, vydělečného podniku, mohou býti nezpůsobilými k provozování živnosti tím způsobem, že by v jedné části jejich provozoval živnost pachtýř jeden, ve zbývající části pachtýř druhý. Platné právo stojí na stanovisku nedělitelnosti živnostenského oprávnění. S. 10. XI. 1922 č. 16.286.

Náměstký schvaluje (bere na vědomí) vždy úřad I. st., třeba by oprávnění k živnosti (knihtiskařství) propůjčovala instance vyšší. M. vn. 19. IX. 86 č. 16.591, Heller 734.

Náměstek, pachtýř není oprávněn cestou instanční odpracovati rozhodnutí úřadu, kterým nebylo vzato jmenování jeho na vědomí. B. 8489/11; vyjmouc, že by nebyl schválen pro vadu jeho osoby se týkající. Byli však náměstek živnost. úřa-

dem již schválen, může sám uplatňovati všechny právní prostředky proti rozhodnutí vyššího úřadu, kterým bylo ono schválení zrušeno. B. 5753/08.

Majitelem živnosti jest maj. koncese (l. ž.) a ne pachtýř, jehož oprávnění zánikem koncese zaniká také. O schválení náměstka může žádati jen majitel a ne pachtýř, zákon připouští schválení buď pachtýře nebo náměstka, ne obojí. JOKP. 1914 str. 62.

Ustanovení náměstka může se vztahovati jen na veškeré zastupování před ž. úřadem, nemůže býti děleno, takže všechna práva a povinnosti ze živnosti mohou přejíti jen na jediného náměstka; přenechání jednotlivých oprávnění nebo jejich částí na několik nezávislých náměstků není přípustno. JOKP. 1914 str. 23. B. 7930/94; B. 3966/05.

Jeden zástupce stačí pro celý podnik i kdyby podnik měl několik filiálék. Jméno zástupce musí býti i ž. úřadu pobočného závodu oznámeno. JOKP. 1912 str. 184.

Není přípustno jmenování několika zástupců (pachtýřů) pro touž živnost. B. 5705/08, třeba by šlo o živnost s několika odvětvími B. 5472/08. Viz 11.501/08 u § 40, str. 227.

Ž. ř. nijak neomezuje dobu, pro kterou smí majitel koncese koncesi provozovati pachtýřem. S. 4. V. 22, č. 6291, Boh. 1338.

§ 55 nevztahuje se na osoby pověřené vedením vedlejších živností, zařízení (vedl. závodů, skladů). B. 7334/93; opačně B. 868/02.

Pachtýř jest samostatným podnikatelem. Náměstek je dle okolností pomocným pracovníkem (B. 584/01), zřízcem maj. živnosti, přičemž nemá významu způsob odměny; zřízcem pro vyšší služby v živnosti, zastupujícím živnost vůči úřadu (§ 139), přijímá i propouští dělníky i učně a platí o něm totéž co o maj. živnosti (§ 91), vede živnost třetí osoby na její vlastní účet, samostatně. B. 868/02; 938/02.

Schválením za náměstka nenabývá se ž. oprávnění, nýbrž jen uznání způsobilosti. JOKP. 1914 str. 20. B. 7821/94.

§ 5 ž. ř. platí i pro způsobilost pachtýře a zástupce. B. 5705/12.

Náměstek musí prokázatí právě tak všechny náležitosti ku provozování živnosti jako majitel živnosti sám B. 1862/03, a to všeobecně, i zvláštní pro tu kterou živnost. B. 14.487/00.

§ 56. Převod živnosti.

Chce-li dědic nebo odkazovník po smrti živnostníkově živnost dále vésti, povinen jest opovědětí ji znova na své vlastní jméno.

Rovněž buď to znova opověděno, byl-li živnostenský závod jednaním mezi živými převeden na jinou osobu.

Jde-li o živnost koncesovanou, jest v obojí případnosti třeba nové koncese.

Pro schválení (náměstka, pachtýře) neb odeprání mohou býti rozhodnými jen okolnosti živn.-právní, nikoli soukromoprávní. M. o. 4. V. 07 č. 12301, Heller 734.

Samostatný živnostník může býti současně náměstkem v cizí živnosti téhož druhu. B. 9548/96.

Veř. obch. spol. pro dámské krejčovství, ustanovila před platností nov. z r. 1907 ženu dílovedoucím. Této by bylo stačilo, kdyby byla poдалa mímější průkaz způsobilosti, předepsaný pro ženy samostatně tuto živnost nastupující. B. 5206/07.

Propachtovat živnost osobě právnické, jež by ji provozovala náměstkem, není přípustno. R. m. vn. č. 9105/86, Weigelsperg str. 31.

Pronajimatel ručí za daň výdělkovou uloženou pachtýři (§ 77 zák. o daní os.) a na pronajimateli se má vymáhati při bezvýslednosti vymáhání na pachtýři. Na toto ručení budiž pronaj. upozorněn tím, že do dekretů živnost. se vloží příslušný odstavec. M. p. 3. VII. 1907 č. 93 sb. norm.

Avšak po smrti živnostníkově koncesovaná nebo řemeslna živnost nebo živnost obchodní průkazem způsobilosti vázaná (§ 13 a), vztažmo § 38, odst. 3. a 4.) může na základě dekretu o koncesi nebo živnostenského listu svědčícího zemřelému živnostníku dále provozována býti na účet vdovy nebo k dědictví oprávněných nezletilých descendentů, nebyla-li vdova vlastní vinou rozvedena, po čas jejího vdovství, vztažmo až do zletilosti descendentů, a to na pouhé oznámení učiněné úřadu živnostenskému.

Zůstaví-li živnostník jak vdovu, která není s ním z vlastního provinění soudně rozvedena a která chce živnost dále provozovati, tak i nezletilé descendenty, právo v předcházejícím odstavci dotčené přísluší zmíněným osobám společně, ač-li živnostník o něm neučinil žádných opatření. Jednotlivé osoby takto oprávněné mohou se práva toho za sebe vzdáti.

Taktéž třeba jest pouhého oznámení živnostenskému úřadu, má-li živnost dále uvedena býti na účet podstaty po dobu řízení konkursního nebo pozůstalostního.

V případnostech svrchu dotčených, vyžaduje-li toho povaha živnosti, budiž ustanoven podle § 55 způsobilý náměstek (obchodvedoucí, dílovedoucí).

Odst. 2. a 3. Šu 56 má zabrániti převodu živnosti mezi živými, osobám nemajícím všeob. nebo zvláštních podmínek k dosažení ž. oprávnění. B. 3055/04; 1863/03.

Živn. oprávnění plynoucí z opovědi nebo koncese jsou povahy ryze osobní. B. 14.013/00; 9615/96; 9574/96; nelze jich ani v celku ani po částech přenést na jiného. B. 3966/05.

Tím, že ve smlouvě o založení společnosti obchodní učinil společník jako vklad svou koncesi (knihu kupec-

kou), nepřevádí se koncese na společnost; tato potřebuje získati vlastní koncesi na své jméno. B. 11.434/16.

Viz pozn. u § 11.

Z podmíněného vzdání se živn. koncese ve prospěch osoby druhé nevychází nepodmíněný nárok na propůjčení koncese této druhé osobě. Při rozhodování o její žádosti řídit se jest úřadu předpisy, jež platí vůbec o propůjčování té které koncese. Oprávnění, jehož se udělením živn. koncese nabývá, jest ryze osobním, nějakého

převodu koncese disposicí oprávněného ř. živn. nezná. S. 7. V. 1920, č. 3862, Boh. 404, 405. S. 4. I. 1921 č. 13.175/20, Boh. 651.

Práva vdovského nabývá vdova ex lege, není třeba se ho domáhati. Povinnost učiniti ohlášení dle § 56 odst. 4 (stejně jako u konkursu a pozůstalosti dle odst. 6) uložena jest jen z důvodů policejních a evidenčních. Provozuje-li tedy vdova konc. živnost dále neúčinnější dosti povinnosti hlášení, neprovozuje ji neoprávněně, není vinnou přestupkem § 132 lit a); neohlášení bylo by trestno dle § 131. S. 12. I. 22, č. 16963. S. 9. III. 22, č. 3144, Boh. 1027.

Právo vdovy a nezl. descendentů dle odst. 4. jest právem originelním a trvá i tehdy, když koncesionář vzdal se své koncese ve prospěch jiného, avšak zemřel dříve, než toto oznámení bylo vyřízeno nebo stejná koncese tomuto byla udělena. B. 7489/10; B. 10.883/15.

Právo descendentů dle § 56 odst. 4. a 5. ž. ř. nepřisluší descendentům nemanželským, pokud jde o živnost otcovu, i kdyby byli dědici dle poslední vůle. B. 8049/11.

Vdovského práva dle § 56 odst. 4. ž. ř. nemá žena jen dle ritu židovského s opomnutím předpisů § 126 a 128 o. z. o. sezdaná. B. 8108/11.

Koncesionář nemá nároku na to, aby úřad měl v evidenci jeho opatření, které

učinil o dalším vedení živnosti po své smrti a které úřadu oznámil. B. 7265/10.

Nedospělé děti nemají právních prostředků proti výroku úřadu, že právní kroky jejich zemřelého otce proti odmítnutí žádosti koncesní podniknutí byly opožděné. B. 10.105/14.

Právo dětí vésti živnost matčinu až do zletilosti nemůže zaniknouti prohlášením otce bez svolení opatrovníckého soudu, že živnost úmrtím matčím zanikla. JOKP. 1913 str. 40.

Právem vdovským lze provozovati současně několik živností. JOKP. 1913 str. 100.

Vzdá-li se vdova práva vd. k provozování konces. živnosti s podmínkou, že bude koncese udělena veř. obch. společností, po zániku oné společnosti, již se koncese skutečně dostalo, její vd. právo neobživne. M. o. 18. XII. 06, č. 31.644, A. 07 str. 43.

Živnost, oprávnění zaniká úmrtím, není předmětem převodu na případ smrti ani projednání pozůstalosti. Právo descendentů dle § 56, odst. 4. nezávisí na jejich oprávnění dědickém (ze závěti). B. 12.162/98; 10.835/97; 9615/96.

Oznámí-li vdova provozování živnosti vd. právem a ustanoví-li způsobilého náměstka, nemůže jí v provozování býti bráněno z důvodu § 5 ž. ř. M. o. 30. XI. 06, č. 18.967, A. 1907, str. 44.

Vdově nelze dle § 139 o-

právěni odejmouti; nýbrž jen zakázati osobní provozování. M. o. 14. IX. 06, č. 17.558. (Manz.)

Náměstek pro provozování živn. konc. vd. právem, vyžaduje-li toho povaha živnosti, musí míti tytéž vlastnosti, jichž je třeba k samostatnému provozování živnosti. JOKP. 1921 str. 140-IV.

Vdova smí k označování provozovny užívati jen příjmení zemřelého manžela; trpí-li přes to úřady, aby vedle tohoto jména mohla užívati též jména, které měla za svobodna, nevzchází z toho straně právo k takovému užívání. M. o. 13. VII. 09, č. 18.799. A. str. 231.

Pozůstali po maj. živnosti řemesl., konces. a obch. na průkaz vázaných dle § 56 živnost dále vedoucí neplatí taxy. Viz i § 115.

Nezl. děti z pozdějšího manželství vdovina nemají nároku na další vedení živnosti po zemřelém; nejsou jeho descendenty. B. 1924/03.

I zletilí dědicové jsou oprávněni k právním krokům proti odnětí ž. oprávnění zemřelého. B. 14.337/00.

Smrtí živnostníkovou v případě dalšího vedení živnosti dle § 56 odst. 4. nezaniká ž. oprávnění, ale trvá se všemi podmínkami, za kterých bylo uděleno; tedy

i s podmínkou jistoty za závazky vzniklé s provozováním ústavu posluhů. B. 3156/86. B. 2690/04.

Vdova pachtýřova nemá práva vdovského. B. 1823/83.

Byla-li svobodná živnost později prohlášena za koncesovanou, může ji vdova provozovati na ž. l. svého zemřelého manžela. M. vn. 22. V. 05. č. 51.829/04, Heller str. 759. Rozhodnou je právní povaha živnosti v čas úmrtí živnostníka. M. o. 28. VI. 06 č. 11.896.

Jest vzíti na vědomí oznámení vdovy, že bude opět provozovati živnost řemeslnou, kterou po smrti svého muže sice vedla, již se však potom vzdala. M. vn. 14. VI. 02, č. 24.348, Heller str. 759.

Právo vdovy a nezl. potomků živnost dále vésti jest vůči pozůstalosti právem výlučným a primárním. M. o. 16. X. 06, č. 27.303, Manz.

Při projednávání konkursním může správce podstaty dle volného uvážení nakládati s ž. oprávněním úpadcovým, tedy se ho i vzdáti. B. 9360/13.

Zřízení způsobilého náměstka jest nutným jen tehdy, vyžaduje-li toho dle spisů povaha konkrétního živn. podniku. M. o. 30. IX. 08, č. 24.738, Heller str. 771.

§ 57. Odněti práva živnostenského.

Jestliže při některém živnostníku dodatečně se shledá, že již od počátku neměl a ještě dosud nemá nějaké zákonné náležitosti pro samostatné provozování

vání živnosti, může úřad, k přijetí opovědi živnostenské nebo k propůjčení koncese příslušný, další provozování živnosti jemu zapovědět a list živnostenský, vztažno koncesi odníti.

Při živnostech uvedených v § 15 č. 1., 2., 4., 5., 7., 8., 9., 12., 13., 15., 16., 22. a 23. koncese může odňata býti také tehdy, jestliže živnost do šesti měsícův, a při živnosti v § 15, č. 3. jmenované, jestliže do dvou měsícův po propůjčení koncese nepočne se provozovati nebo když provozování později po dobu právě tak dlouhou se přeruší.

Pokud některá živnost na základě § 24 vázána bude na koncesi, může způsobem nařizovacím ustanoveno býti, že koncese od úřadu propůjčujícího může býti odňata, nepočne-li se taková živnost provozovati do šesti měsícův od propůjčení nebo přerušili se provozování později po dobu právě tak dlouhou.

Jak § 57, tak i § 138 týká se jiných případů než § 146, a nemají co činiti s tímto výronem dozorčího práva vyššího úřadu k hájení zákona vůči protiprávnímu aktu nižšího úřadu ve prospěch jednotlivce. B. 6047/08.

Odejmutí třeba rozlišovati od prohlášení l. ž. neb koncese dle § 146 ž. ř., odst. 4, za neplatný. B. 12.378/99.

Zákaz provozování živnosti neb odnětí koncese úřad dle svého uvážení vydati nemusí. B. 7457/93.

Odejmutí živn. oprávnění je přípustno, vyjde-li později na jevo:

1. materiální nesprávnost formálně platného výuč. listu. B. 1560/03;

2. že vysvědčení výuční,

ev. pracovní, vydal živnostník nevyučeny. B. 14.831/00; 9573/96;

3. že dosud trvá nedostatek náležitosti pro samostatné provozování živnosti, i když úřad, vyřizuje původní opověď, její přehlédl. R. m. vn. č. 8370/96;

4. že podmínka u koncese novl. podmínkou udělené nebyla splněna. B. 5044/89;

5. že nedostatek týče se osoby maj. živnosti. B. 13.946/00.

Viz o ztrátě oprávnění str. 58 71, 102, 119 a 147.

Odejmutí není přípustno proto:

1. že o koncesi nebylo žádáno. B. 4278/88;

2. že byl vylán místo dekrety na koncesi jen ž. l.; v tomto případě lze list ž.

vzítí zpět a současně vydati straně dekret. B. 9968/96; 2253/84;

3. že udělení spočívalo na právním názoru později shledaném za mylný. B. 13.056/99; 14.486/99, 1861/03, 3752/05;

4. že není místní potřeby neb pro místní poměry. B. 5497/90, 4278/88, 634/79, 380/78, 2014/78;

5. že byl živnostník odsouzen v době, kdy již oprávnění měl; zde lze užiti § 139 ž. ř. M. vn. 11.288/85;

6. že koncese udělena okr. výboru silničnímu místo okr. fondu silničnímu. B. 1722/03.

Koncesi hostinskou udělenou s podmínkou, že teprve po více než 6 měsících ode dne udělení smí se začítí provozovati, lze zrušiti dle § 146 ž. ř. z moci úřední jako nezákonnou. B. 7231/10.

Právo zástavní váznoucí na koncesi není na překážku jejímu odejmutí pro neprovozování. B. 12.240/18.

Pro neprovozování nelze odejmouti koncese:

a) nemohla-li býti provozována

vána (úř. uzavření, epidemie). B. 13.450/99;

b) když se sice provozuje, ale v místě jiném, aniž strana schválení přeložení živnosti si vymohla. B. 6596/09;

c) byla-li po prvních 6 měsících provozována náměstkem dosud neschváleným. M. o. 6. IX. 06. č. 13.324, Heller 779.

d) částečně, nýbrž jen celou. M. vn. 9. V. 87, č. 6238, Heller 779.

Naproti tomu: Odnětí dle § 57 odst. 2 závislo jest na neprovozování po 2, resp. 6 měsících a jest věci volné úvahy úřadu, bez ohledu na příčinu neprovozování. B. 13.450/99; 8282/94, 7552/93, 7457/93.

Pro odejmutí rozhodný jest moment skutečného objektivního neprovozování; z výkazu o placení daně nelze odvozovati, že se živnost provozovala. B. 2446/04.

Neprovozování samo o sobě nemá v zápětí zánik koncese; nikdo nemá právního nároku na to, aby jí proto úřad prohlásil za zaniklou. S. 4. V. 22, č. 6291, Boh. 1338.

§ 58. Vyznamenání.

Živnostenské podniky mohou obdržeti vyznamenání, užívati [císařského orla] na štítu vývěsném a v pečeti.

Zákon ze dne 30. III. 1920, č. 252 Sb. z. a n.

§ 10. Užívání státní vlajky, státních znaků, jakož i jeho částí v životě veřejném, dále podniky výdělečnými a na tiskopisech vůbec, povoluje příslušné ministerstvo v dohodě s ministerstvem vnitř. Vláda se zmocňuje nařízením vydati podrobnější pravidla o podmínkách a způsobu, jak povolení toto se udílí nebo odmítá.

Ministerstvo vnitra má právo pozměňovati znaky veřejné kromě znaku státního.

Každé nepřiměřené užívání praporův a vlajek státních, jakož i všech znaků veřejných, jest zapovězeno.

§ 11. Přestupky tohoto zákona trestají se — bez újmy stíhání trestními soudy, jde-li o čin podléhající zákonům trestním — úřady politickými (na Slovensku policejní administrativní vrchnosti) a to pokutou až do Kč 20.000, nebo vězením (uzamčením) až do šesti měsíců; při nedobytnosti budíž pokuta peněžitá proměněna v přiměřený trest na svobodě v nejvyšší míře šesti měsíců.

Vlád. nař. ze dne 20. VIII. 1920, č. 512 sb. z. a n. k provedení zák. ze dne 30. III. 1920, č. 252 sb. z. a n.

§ 9. Pokud jednotlivci, ústavy a korporace podle předpisů vydaných před vznikem republiky Československé smějí užívatí znaků zemských, které tvoří nyní součást znaku státního, zachovává se jim právo toto i na dále.

§ 10. Užívání státní vlajky, státních znaků, jakož i jeho částí v životě veřejném — s výjimkou případů uvedených v §§ 8 a 9 — povoluje soukromníkům, dále pak korporacím, ústavům a úřadům, již nejsou státními, na odůvodněnou žádost příslušné odborové ministerstvo v dohodě s ministerstvem vnitra podle volného uvážení; povolení toto může býti kdykoliv odňato.

Za toto povolení, pokud bude uděleno podnikům vydělečným, mohou býti vybírány ve prospěch státní pokladny zvláštní poplatky, a to jednak za jeho udělení poplatek jednou pro vždy až do výše Kč 10.000, jednak za jeho užívání roční taxa až do obnosu Kč 500.—

Stejného povolení jest třeba, chce-li někdo užívatí státní vlajky, státních znaků, jakož i jeho částí na tiskopisech, a to i v životě soukromém.

§ 59. Vyhledávání objednávek zboží majetníky živností neb obchodními cestujícími.¹⁾

Majetníci živností jsou oprávněni, cestující mimo své stanoviště, nebo skrze zmocněnce (obchodní cestující), kteří v jejich službě se malézají a úředními legitimacemi jsou opatřeni, vyhledávati objednávky zboží u obchodníků, továrníků, živnostníků, vůbec u takových osob, v jejichž živnosti upotřebuje se zboží druhu nabízeného; nesmějí však při

Obje vyhledávání zboží. Ministerstvo vnitra povoluje užití znaků § 59 odst. 2. Již povolení se provádějí zimořezářského bodu. Ministerstvo vnitra, 10. 3. 20. (Johannes)

tom, kromě na trzích, s sebou míti nežádámé zboží na prodej, nýbrž toliko vzorky.

Vyhledávati objednávky zboží u osob, které takového zboží ve své živnosti nepotřebují, jest majetníkům živností nebo jejich zmocněncům za příčinou odbytu zboží osadnického, kořenného a materiálního v jejich stanovišti i mimo ně naprosto zakázáno; u jiného zboží jest vyhledávání objednávek mimo stanoviště u řečených osob dovoleno toliko v jednotlivých případech k výslovnému, písemnému vyzvání, které má zníti na určité zboží a svědčeti majetníku živnosti.

Obchodní ministr jest však zmocněn, v případech zřetele hodných, slyšev obchodní a živnostenskou komoru a účastná společenstva, pro určitá zboží nebo určité okresy nebo jednotlivé živnosti způsobem nařizovacím připustiti, aby také bez tohoto vyzvání vyhledávány byly objednávky zboží u osob v 2. odstavci dotčených.

§ 59 až 60 b) jsou ve znění novely z r. 1902, č. 49 ř. z. Viz str. 269 a 283.

§ 59 a. Výrobci hodin, zlatého a stříbrného zboží, velkoobchodníci s těmito věcmi, pak obchodníci s klenoty a drahými kameny, jakož i zmocněnci, v jejich bezprostřední službě postavení, je-li stanoviště příslušné živnosti v tuzemsku, jsou oprávněni, na svých obchodních cestách s sebou na prodej míti nejen vzorky, nýbrž i samo prodávané zboží, když podle jeho povahy vyloučen jest prodej podle vzorků, avšak má při tom platnost omezení, že toto zboží smí prodáváno býti toliko oprávněným překupníkům.

§ 59 b. Potřebná ustanovení o obsahu a vyhotovení legitimací pro obchodní cestující určených budou vydána způsobem nařizovacím po slyšení obchodních a živnostenských komor.

Žádosti o tyto legitimace buďte vyřízeny neidele

v osmi dnech a smějí odmítnuty býti toliko z důvodů v příslušném nařízení uvedených.

Způsobem nařizovacím bude mimo to ustanoveno, pokud osoby v § 59 a) uvedené potřebují zvláštní legitimace příslušného poncevního úřadu.

Viz str. 269, 273, 278 a 281.

§ 59c. Vyhledávání objednávek zboží samostatnými jednateři obchodními.

Obchodní jednatelé, kteří nejsou ve službě některého živnostníka, jsou povinni podle § 11 ohlásiti provozování svého obchodu.

Tito jednatelé smějí za příčinou obchodování předkládati osobám v § 59, odstavci 1 uvedeným vzorky předmětů, kterých potřebuje se v jejich živnosti, jim ceny zboží oznamovati a od nich objednávky předmětů řečeného druhu přijímati.

Obchodním jednateřům není dovoleno, aby kromě svých vzorků s sebou měli ještě zboží, aby vzorky nebo zboží na svůj účet prodávali a aby v jednatelské obchody s jinými osobami vcházeli nežli s takovými, v jejichž živnosti potřebuje se zboží nabízeného druhu.

Obchodní jednatelé, kteří svou živnost cestující provozují, nesmějí míti žádných skladů zboží nebo skladišť.

Vzorky buďte zmocnitelem jednatelovým označeny jako vzorky.

Obch. zákon čl. 360. Komisionář jest ten, kdo po živnostensku jménem svým a na účet toho, jenž příkaz dal (komitenta), obchody uzavírá. — Smlouvami, které komisionář s jinými osobami učiní, nabývá práv sám a sám na sebe bere povinnosti. Mezi komitentem a osobou třetí nevznikají z toho žádná práva a povinnosti. Je-li od komitenta výslovně ustanoveno, aby obchod byl učiněn na jeho jméno, není to komisi obchodní, nýbrž obyčejným příkazem k smlouvě obchodní.

Jak nakládati se zásilkami neobjednaného zboží. Vým. m. p. 8. VI. 1907, č. 172.879, č. 77 sb. norm. Mnohokrát

bylo si stěžováno na to, že některé podniky obcházejí předpis § 59 ž. ř. jenž se týká zákazu vyhledávati objednávky u soukromých osob bez předchozího vyzvání, tím, že značnou měrou zasílají neobjednané zboží v menším nebo větším množství a že tím v místě usedlým obchodníkům dělají citelnou konkurenci, na druhé straně však že obecenstvo neshledává v tom počínání usnadněný odběr zboží, nýbrž právě naopak nemilé obtěžování.

Tak se stává, že obecenstvo často bez objednávky obdrží zboží v množství přesahujícím pouhý vzorek na zkoušku, ku př. kávu v balíčkách po 5 kg, fíkovou kávu a t. p. Ponejvíce přiložen jest k těmto zásilkám účet s požádáním, aby zboží bylo použito, aby se tím příjemce předsvědčil o jeho добrotě. Neučinil-li by tak, prohlašuje odesílatel, že jest ochoten do určité doby vrátiti zboží zpět.

Třeba že tento způsob obchodní činnosti nezakládá zřejmě povahu přestupku § 59 ž. ř., jest přece s to, aby ve mnohých případech uvedl adresáta v omyl a přiměl ho ku příjmu zboží i tenkrát, když jeho jakost nevyhovuje požadavkům adresátovým nebo když vůbec ani nepotřebuje takového zboží.

Okr. hejtmanství se tudíž na základě výnosu min. obch. ze dne 6. V. 1907. č. 8.223, žádá, aby súčastným kruhům vhodným způsobem vyjasnilo, že obecenstvu pouhým přijetím takových zásilek nevychází dle zákona žádný závazek zaplatiti zboží, poslati je zpět nebo s odesílatelem sděliti, že nabídka jeho se přijímá nebo odmítá. Zejména nezakládá takovou povinnost ani, když odesílatel prohlásí, že předkládá — nepošle-li adresát do určité lhůty zboží zpět — že je chce přijati a zaplatiti. Zaplatiti zboží jest adresát teprve pak povinen, když zboží použil, spotřeboval, zcizil a t. p. Ovšem jest záhodno z opatrnosti, nehodlá-li příjemce zboží koupiti, aby o tom odesílatele uvědomil a dal mu na vůli zboží dáti si dopravititi zpět.

Kdyby obcházení § 59 ž. ř. bylo zřejmě patrné, budíž proti tomu na základě ustanovení zákonných zakročeno.

Nesolidné jednání obchodních cestujících. Ob. m. p. ze dne 10. VII. 1907, č. 212.718 A. 07 str. 117. V poslední době rozmnožil se značnou měrou stížnosti do nesolidného jednání obch. cestujících, zejména též cizozemských firem. Vyšetření vykonaná v četných případech jež často zavdala podnět k trestnímu vyhledávání soudnímu, poskytují tento typický obraz:

Umění přemlouvati stranu a vzechalováním plným fantazie podáři se obch. cestujícímu při obchodní nezkoušenosti a nerozvážnosti strany, že zákazník učiní často ob-

jednávkou daleko přesahující míru jeho potřeby, nebo že použije nepozornosti zákazníkovy k tomu, že týž podepíše formulář objednávkový znějící na větší objednávku, než jakou zamýšlel, nebo na smluvní ustanovení, jichž si nepřál.

Avšak i když objednávací lístek řádně byl vyplněn, dodá se zboží ve větším množství nebo za větší cenu, než bylo smluvno. To se vysvětluje tím, že cestující sdělil příkaz firmě odchýlným způsobem, aby dosáhl větší provise a počítá s tím, že zákazník přijaté zboží podrží, aby se vyhnul dalším nepříjemnostem.

Konečně dle vyšetření v některých případech se stává, že místo zboží, které dle udání resp. vzorů obch. cestujícího shledáno bylo dobré a ceny přiměřené, dodá se zboží špatné jakosti nebo zcela nepotřebné.

Takové praktiky zkoušejí se nejvíce na selských zemědělcích, kramářích a obchodnících usazených stranou od živějšího ruchu obchodního. Tomu, kdo takovými jednáními jest poškozen, nelze často použítí účinně řádné cesty soudní, ne vždyť nak lze použítí ustanovení trestního zákona. Jeví se tudíž býti tím naléhavější nutno, aby vylíčené nesolidné jednání, pokud možno, bylo znemožněno tím, že přísně budou vykonávány předpisy živn. řádu, vztahující se k obch. cestujícím.

K výnosu m. o. ze dne 20. června 1907, č. 3.067, vybízí se tudíž okr. hejtmánství, aby cílou pozornost věnovalo takovým případům, dále aby obyvatelstvo, zvláště též obchodníky a jejich organizace upozornilo na podvodné jednání cestujících toho druhu a aby ve svém úředním listě přiměřeně vysvětlující poučení uveřejnilo.

Dále se okr. hejtmánství ukládá, aby zpravidla pečlivě zkoumalo legitimace obch. cestujících, ovšem způsobem nepřekážejícím jejich reálním obchodním zájmům, aby pozorně vyslechló stížnosti obyvatelstva do nesolidného jednání obch. cestujících a při tom vždy k tomu přihlíželo, není-li v jednotlivém případě důvodů k zakročení pro přestupek §§ 59 ž. ř. Shledá-li takový důvod buď s největší přísností trestně postupováno proti vinníkům, no případě shledá-li hejtmánství důvodné podezření přestupku všeob. trestního zákona, buď také trestní soud o případu vyrozuměn.

Způsob vyhledávání zákazníků. Vým. min. vn. I. II. 1904. č. 51.685/03. m. p. 3. III. 04. č. 43 sb. norm.:

§ 59 neupírá ani nepřiznává živnostníkům neb obch. cestujícím oprávnění, aby při cestování na tom kterém místě svého pobytu mimo stanoviště dotyčeného živn. podniku přijímali objednávky pro svůj obch. závod od ta-

kových osob, které samy živnostníky neb obch. cestující vyhledávají. — Při pouze příležitostném neb ojedinělém přijímání objednávek v tom kterém místě pobytu živnostníka neb obch. cestujícího — at dal tento příčinu k tomu nebo ne, že se zákazníci k němu dostavili, nemůže se mluvití o provozovně a nesmí se taková činnost pozastavovati. Jest-li však jeví se místo pobytu živnostníka neb obch. cestujícího na základě všeobecných oznámení, vyrozumění krubů zákazníků, zřízení vzorkového skladu neb jiných opatření jako stanoviště zvlášť k přijímání objednávek určené a tedy jako místo zřízeného obch. podniku, jest důvodno posuzovati takové jednání, nehledě na jeho časem omezenou dobu, jako zřízení stále provozovny, ev. pob. závodu k opovědění neb ku koncesování povinné, a nastupovati při opomenutí trestním řízením pro neopr. provozování živnosti. Nerozhoduje, od jakých zákazníků živnostních neb obchodních cestující přijímá objednávky, zda od bydlicích v místě pobytu či odjinud, zda od živnostníků dotyčeného odvětví, či od sokromých zákazníků.

Není samo o sobě trestno, nemá-li živnostník u sebe listu živn.; to odůvodňuje pouze zastavení vyhledávání objednávek a teprve neuposlechnutí jest trestno.

Vým. min. vn. 28. V. 1904, č. 18.199, m. p. 7. VI. 04, č. 79 sb. norm.:

Pokud jde o starý způsob, že cestující velkých továren na klobouky v městech, jež navštíví, zdržují-li se 1—3 dny v hotelu a tam od odběratelů před tím vyrozuměných dle vzorů s sebou přinesených přijímá objednávky, není možno se vzorky vyhledávati odběratele; to platí i o jiných podnicích průmyslových, kde jde o vzorky obsáhlé a choulstivé.

Momenty v cit. vým. ze dne 1. II. 1904, č. 51.685/03 naznačují jen znaky podstatné pro neopr. provozování pobočního závodu, ale nevypočítávají jich, proto mají úřady všechny poměry oceniti. Pokud z časového omezení pobytu, z opomenutého prodeje zboží, ze styku jen na překupníky omezeného, z pouhého vykládání vzorků jde na jevo, že se jedná skutečně o přechodnou činnost cestujícího, není podkladu pro překážky z důvodu neopr. provozování pobočního závodu.

Jednání cestujícího, pokud dávají příčinu k pozastavení a nedálo-li se toto ve srozumění s maj. živností, nemá se pokládati za neopr. zřízení pob. závodu živnostníkem, nýbrž za neopr. obch. jednatelství (§ 59 c) a má se zakročiti proti cestujícímu.

Vyhledávání objednávek na práci dům od domu a to jak se strany živnostníků samotných, tak i jejich pomocníků není dle § 59 ž. ř. ani nepřipustným ani na zvláštní povolení živn. úřadu vázaným. B. 2902/04. JOKP. 1914 str. 91.

Obch. jednatelė nejsou oprávněni sprostředkovatí zápujčky. M. vn. 6. IV. 1885 č. 1500 (Manz.).

Obch. jednatelství jest samostatnou činností výdělečnou a živností dle ř. ž. bez ohledu k sjednaným modalitám o způsobu platu, podílu na zisku nebo ztrátě. B. 1762/83.

Pojišť. agenti. Převzetí pojištění proti premií je obchodem dle § 271 obch. zák. a sprostředkování takových obchodů nevymyká se z platnosti ž. ř., sprostředkuje-li agent pojištění pro několik pojišťoven, jest samostatným živnostníkem; nemyslitelno jest, že by byl zřízencem několika pojišťoven. JOKP. 1915 str. 62.

Jednatelství obchodů pojišťovacích (akvisitěři) jest živností, když jednatel není ve službách pojišťovny. M. o. 8. VIII. 1908, č. 4928, m. p. 25. VIII. 08, č. 148 sb. norm.

Zástupci pojišť. ústavů nepodléhají živn. řádu, spíše jsou zřízenci pojišťoven (B. 5957/08, 2548/04), činnost jejich nemůže býti předmětem opovědi. JOKP. 1911 str. 203.

Stanovištěm živností ve sm. § 59 jest obvod oné místní obce (Ortsgemeinde),

v níž se živnost provozuje. Tvoří přestupek § 59, sbírali-li se objednávký v obci, v níž se závod vedlejší skutečně neprovozuje, ač byl o známén. ? M. o. 30. VI. 07, č. 19.631, Heller str. 812.

Papírník, jenž na zakázku dodává od opr. živnostníků zhotovené akcidenční tiskopisy, jest povinen opovědět obch. jednatelství. B. 5741/91.

Octová trest žředěná i koncentrovaná jest zbožím materiálním. Objednávký na ní dle § 59 ž. ř. vyhledávatí jest nepřipustno. JOKP. 1912 str. 189.

Krejčí je oprávněn bez zvláštního písemného vybídnutí navštěvovatí soukromé osoby za účelem vyhledávání zakázek na práci krejčovskou, t. j. na šití, přešívání a správký šatů; není však oprávněn takto vyhledávatí zakázky na šaty, nabízetí látky a přípravy, vybízetí k návštěvě skladu k vybrání látek od tobo neb onoho, že zašle vzorky. JOKP. 1912 str. 298.

Min. nař. ze dne 24. VII. 1903, č. 164 ř. z. nelze vykládati, takže výhoda tam připuštěná vztahuje se pouze na prádlo skutečně bílé, t. j. z bílých tkanin; výklad ten neodpovídá zvyklosti obchodní, kde označením bílé prádlo rozumí se každé prádlo, tedy i prádlo barevné. Pro luxusní prádlo jest rozhodným znakem jen jemnější tkanina a výzdoba a nikoli barva. M. o. 21. XII. 1907, č.

18.611. A. 08, str. 12. JOKP. 1907 str. 248.

Přijímání objednávek na zboží nebo výkony, jež tvoří předmět živnosti, jest zpravidla činem provozování této živnosti (?), [v daném případě

šlo o opověď »přijímání objednávek na portrétní fotografie, fotografické reprodukce portretů, kolorování a pod.« při čemž práce měly býti zadávány oprávněným živnostníkům]. B. 12.212/18.

Živnostensko-právní povaha tabákových jednatelův.

1. Ob. m. p. 9. I. 1916, č. 15 A. 5/498.

Podle § 1 nař. min. fin. ze dne 25. VI. 1912, č. 121. ř. z., v příčné provádění § 2 zák. ze dne 17. IV. 1912, č. 80 ř. z., o změně licenčního poplatku při dovozu tabáku a tabákových výrobků je živnostenské sprostředkování odběru tabáku a tabákových výrobků z cizozemska dovoleno pouze na základě dovolovacího listu, vydaného fin. úřadem. K žádosti o udělení takového dovolovacího listu dlužno dle § 3, bod 1. řečeného nařízení připojití potvrzení, že žadateli bylo podle obchodně- a živnostensko-právních předpisů uděleno příslušnými úřady oprávnění vykonávatí samostatně sprostředkovací činnost jako tabákový jednatel.

Výnosem m. o. ze dne 10. VIII. 1912, č. 23.855, byly proto vyzvány zemské politické úřady, aby podřízeným živn. úřadům uložily s poukazem na uvedené nař. min. fin., aby o každé opovědi jednatelské živnosti tabákové, jakož i o každém vyhotovení takového živn. listu ihned vyzoomely příslušný finanční úřad první stolice a dále, aby uchažece o živn. list ku provozování jednatelství tabákového již při opovědi živnosti upozornily, že dříve než započnou provozovatí živnost, musí si vymocí povolovací list finančního úřadu ve smyslu § 1 řečeného nařízení.

Dotyčný pokyn byl vydan míst. obězčníkem ze dne 31. VIII. 1912, č. 15/A 2256.

V poslední době stalo se v praxi pochybným, zda živn. list, znějící všeobecně na obchodní jednatelství (§ 59c ž. ř.) opravňuje také provozovatí samostatně sprostředkovací činnost jako tabákový jednatel, či zda by se neměl spíše vydati zvláštní živn. list, znějící na tabákové jednatelství.

Při jednání, konaném o této otázce mezi ministerstvem obchodu a ministerstvem financí došlo mezi těmito oběma ústředními úřady k této dohodě:

Pojímá-li se živnostenské sprostředkování odběru tabáku a tabákových výrobků z cizozemska (tabákové jednatelství) jako provozování živnosti ve smyslu živn. řádu, pak může býti také pro činnost samostatných tabákových

jednatelů pouze a jediné § 59c) ž. ř. živnostenskoprávním podkladem, jako pro činnost každého samostatného obchodního jednatele.

Po právu by tedy nemělo býti rozdílu mezi živností tabákového jednatele a živností jiného obch. jednatele. Ve skutečnosti je však rozhodně podstatný rozdíl mezi činností tabákového jednatele a činností jiného obchodního jednatele, ježto tabákový jednatel de facto také tabák prodává a přijímá objednávky také od jiných osob jako takových, v jejichž obchodu přichází zboží nabízeného druhu (soukromí zákazníci protiyou k překupníkům), ba z důvodu tabákového monopolu je přímo odkázán na soukromé odběratele, kdežto podle § 59c), odst. 3 ž. ř. je samostatnému obch. jednateři vůbec zakázáno prodávati zboží na vlastní účet a uzavíraati jednatelské obchody se soukromými zákazníky, tedy přijímati objednávky soukromých zákazníků. Tento rozdíl dokazuje, že tabákové jednatelství nedá se zahrnouti pod pojem samostatného obch. jednatelství, jak vyplývá z jediné a pouze směrodatného § 59c) ž. ř., nýbrž, že je to zařízení podstatně odlišné od živnosti samostatného obchodního jednatele podle § 59c) ž. ř., které nemá ve směru živnostensko-právním žádného zákonného podkladu, pokud se tabákový jednatel zabývá také prodejem tabáku a přijímáním objednávek od soukromých zákazníků.

Tyto úvahy vedly k závěru, že činnost tabákových jednatelů dlužno považovati výlučně za činnost týkající se vykonávání tabákového monopolu, která podle čl. VIII. vyhl. pat. k ž. ř. nepodléhá ustanovením živn. řádu a na kterou proto nelze také použítí § 59c) živn. ř.

Pro oprávnění k živnostenskému sprostředkování odběru tabáku a tabákových výrobků z cizozemska (tabákové jednatelství) bude proto také zapotřebí pouze vymočí si dovolovací list u finančního úřadu a nemůže se více požadovati dosažení ž. listu, znějícího ať již výslovně na tabákové jednatelství, ať již na živnost samostatného obch. jednatelství vůbec.

2. Podle výn. ze dne 23. XII. 1915, č. 16.276 odvolalo min. obch. v dohodě s min. fin. svůj výnos ze dne 10. VIII. 1912, č. 23.855 (míst. výn. ze dne 31. VIII. 1912, č. 15 A. 2256).

3. K žádosti min. fin. upozornilo m. vn., dohodnuvši se s min. obchodu výnosem ze dne 22. VIII. 1905, č. 10.379, na výnos min. fin. ze dne 16. XII. 1904, č. 87.951, již výnosem m. p. ze dne 4. V. 1905, č. 69.198, č. 58 sb. norm., ve známost uvedený a na všechny fin. zemské úřady řízený v příčině upravy činnosti živnostenských sprostředkovatelů od-

běru cizozemských výrobků tabákových se stanoviska monopolně-právního a nařídilo poukázati úřady podřízené, aby při opověděch živností zmíněného druhu zvláště přesně se řídily předpisem § 5 ž. ř. — O vystavení ž. listů pro živn. sprostředkování odběru cizozemských výrobků tabákových mají z. úřady I. st. uvědomiti příslušný finanční úřad zemský. — Dále-li úřadů živnostenských od fin. úřadu zemského sdělení, že takový agent byl pro těžký důchodkový přestupek právoplatně odsouzen, bude záhodno, zavěsti proti dotyčnému ve smyslu předpisu § 138, lit. a) ž. ř. úřední jednání.

4. Tabákové náhražky. Vyhl. min. fin. 1. V. 1918, č. 167 ř. z. Podle § 383 celního a státního monopolového řádu prohlašují se s platností od 15. června 1918 všechny rostlinné látky, jichž se upotřebuje jako náhražek (surrogátů) tabáku k potřebě pro tabák obvyklé samých o sobě nebo smíšených s tabákem nebo jinými látkami, za předměty státního monopolu. Jsou tedy bez povolení tabákového monopolu zakázány výroba (pěstování, obdělávání, sbírání a uschovávání) v § 416, čísla 5, 6 a 7 cel. a mon. ř. označená, jsou-li rostlinné látky určeny k tomu, aby jich upotřebeno bylo jako náhražek tabáku . . . 3. obchod (odbyt, dovoz, průvoz) výrobků, jimiž se obchoduje jako náhražkami tabáku, i když nejsou jako takové označeny.

§ 59d. Prodej tiskopisů.

Ku prodávání tiskopisů a ke sbírání předplatitelů nebo subskribentů nevztahují se ustanovení §§ 59, 59 b) a 59 c); o tom platí jenom zvláštní předpisy v tiskovém zákonu dané.

Udělení licence ku sbírání praenumerantů a subskribentů (§ 23 tisk. zák.) leží ve volném uvážení úřadu, jež není vázáno žádným předpi-	sem o řízení při vyšetřování důvěryhodnosti. B. 9340/13. Úřadem ve smyslu § 23 tisk. zákona jest státní úřad bezpečnostní. B. 6191/08.
--	--

§ 59 e. Cizozemští obchodní cestující.

Obchodní cestující, kteří zastupují cizozemské průmyslové, živnostenské neb obchodní podniky, pokud podle obchodních smluv svou dobou platných jsou připuštěni k obchodování v tuzemsku, jsou rovněž podrobena předcházejícím ustanovením; legitimacy v § 59 b), odstavci 1. dotčené nepotřebují ti obchodní cestující a samostatní jednatelé, kteří jsou již

legitimování živnostenským legitimáčním listkem v obchodních smlouvách uvedeným.

Viz str. 269, 287, 290 až 293.

§ 60. Roznášení na prodej.

Toliko osoby zákonem o podomním obchodu k tomu oprávněné smějí zboží z místa na místo, kromě na trzích, na prodej roznášeti a dům od domu nositi a nabízet.

Toto omezení však nevztahuje se k výrobkům polního a lesního hospodářství, kterých se každého dne potřebuje,¹⁾ jako k mléku, vejcem, ovoci, zelenině, rostlým květinám, máslu, drůbeží a k dříví, pak ku přirozeným kyselkám, pokud prodej těchto věcí koná se dům od domu nebo na ulici výrobci nebo jejich zmocněnci neb oprávněnými obchodníky.

Lihové nápoje a ocet jsou vyloučeny z obchodní úlevy předcházejícími ustanoveními propůjčené.

Politický úřad zemský může zakázati v jednotlivých obcích tento prodej vzhledem k určitým věcem na určitý čas, po případě pro určité části jednotlivých obcí z důvodů zdravotních nebo tržní policie k návrhu obecního zastupitelstva, které má slyšeti účastná živnostenská společenstva.

V případech zvláštního zřetele hodných živnostenský úřad, slyšev příslušná společenstva, může pokaždé na tři léta a na odvolanou drobným živnostníkům v jeho okresu usedlým pro jejich lepší obživu dovoliti, aby dům od domu prodávali své vlastní výrobky v obci, kde jest stanoviště jejich živnosti. K tomu účelu budou vyhotoveny zvláštní úřední legitimace. Pro jednoho živnostníka bude vyhotoveno toliko po jediné legitimaci, která však může zároveň svědčiti určitým členům rodinným nebo zástupci napřed pojmenovanému.

¹⁾ n. t.: welche dem täglichen Verbräuche dienen, t. j. předměty denní s potřeby. — Viz str. 274, 279, 287 a zák. o podomním obchodu.

Ambulantní provozování živnosti dle § 60, odst. 2. ž. ř. (Sb. norm. 581/1888, 2/1903). Vým. m. p. 13. III. 06, č. 35.708.

Podle § 60, odst. 2 ž. ř. v tom znění, jak upraven byl zák. ze dne 25. II. 1902, č. 49 ř. z., mohou se výrobky zemědělské a lesní, které jako mléko, vejce, ovoce, zelenina, mírodní květiny, máslo, drůbež a dříví slouží potřebám denním, dále přírodní kyselky prodávati výrobci neb jejich zařízení anebo oprávněnými živnostníky dům od domu neb na ulici, aniž by bylo potřebi pro takový prodej jmenovaných předmětů jinak předepsaného povolení ku obchodu podomnímu.

Poněvadž prodej jmenovaných předmětů od domu k domu nebo na ulici, pokud jej provozují oprávnění obchodníci, jest podnikem živnostenským a jako takový podléhá předpisům ř. ž. musí míti též určité stanoviště, které vzhledem ku §§ 12, 13 a 144 ž. ř. již při opovědi živnosti udáno býti musí.

Takovým stanovištěm bude zajisté zpravidla tak jako u trhovců (viz místodrž. oběžník ze dne 31. I. 1888, č. 385, sb. norm. č. 381) bydliště oblašovatele.

I vyskytla se otázka, zdali dotyčný ambulantní obchod s jmenovanými předměty, pokud jej provozují oprávnění obchodníci, omezen jest na obec stanoviště živnosti, pokud se týče na obec, v níž živnostník ten bydlí, či zdali obchod ten může se provozovati také v jiných obcích.

Min. obch. vyslovilo ve výnosu ze dne 5. II. 1906, č. 31.089/05, že uslanovení řádu živn. nikde k tomu nepoukazují, že by provozování obchodu ambulantního ve smyslu § 60, odst. 2 ž. ř. bylo přípustno jedině v obvodu jedné obce.

Z toho vysvitá, že taková ambulantní živnost není jen na obec svého stanoviště, pokud se týče na obec bydliště živnostníkovy obmezena, nýbrž že se může i na jiné obce rozšiřovati.

Jak již v § 16, odst. 1 min. nař. ze dne 27. XII. 1902, č. 242 ř. z. naznačeno, a v míst. výn. z 2. I. 1903, č. 278.014 (sb. norm. č. 2) výslovně jest vytknuto, ž. list znějící na stabilní obchod se svrchu uvedenými a denní potřebě sloužícími výrobky zemědělskými a lesními nemůže se považovati za legitimaci ku obchodování s těmito předměty dům od domu aneb na ulici, tedy pro ambulantní živnost ve smyslu § 60, odst. 8 ž. ř.

Naopak musí ambulantní prodej těchto výrobků býti jako svobodná živnost ohlášen a musí také ž. list výslovně na tento způsob provozování zníti.

K vůli spojitosti budíž ještě připomenuto, že producenti jmenovaných zemědělských a lesních výrobků, uvedení v § 60, odst. 2, hodlají-li jich ambulantní prodej prováděti, nemusi žádného ohlášení činiti a že také takový prodej není omezen na obec, v níž se jejich zemědělský neb lesní podnik nalézá.

Pracharanda a sušené ovoce připravené ve vlastních sušárnách je produktem polního hospodářství dle § 60, odst. 2 ž. ř., pokud se omezuje hospodář na sušení vlastního ovoce; prodej mohou hospodáři sami nebo pomocníci provozovati dům od domu dle § 60 ž. ř. a bez pomocníků; je to dovoleno i obchodníkům oprávněným k tomuto způsobu obchodování. Ve sm. nař. m. o. ze dne 15. IX. 1912, č. 4635, 5, II. 1906, č. 31.089/05, 16. XII. 1905, č. 25.237, ž. úřad má na listu ž. vyznačiti okres, pro který list ž. platí. Chce-li kdo provozovati stejný obchod v okresích dalších, musí o to dále zakročiti u každého živn. úřadu a musí se tedy vykázáti i dalšími ev. ž. listy. JOKP. 1912, str. 294.

Na starší nabytá práva k ambulantnímu prodeji se omezení § 60, odst. 2 nevztahuje; § 5. o. z. obč.; m. vn. 24. VI. 1903, č. 21.748. (Manz).

Prodej uhlí nemůže spadat pod předpis § 60, odst. 5, který má na mysli vlastní výrobky. B. 3752/05.

Povolení dle § 60, odst. 5., udílí úřad zcela dle volného uvážení. B. 1720/03.

Usedlé živnostníky, kteří svým pomocným personálem od domu k domu bez povolení zboží dávají prodávati, trestati jest pro přestupek § 60; dle povahy každého pří-

padu posouditi jest však, zdali jde o čin, za který odpovídá živnostník či o čin zaměstnance, který jen tomuto zaměstnanci samému jest přičítati. M. vn. 12. V. 1903 č. 54.640/1902.

Zádsti živnostníků za povolení k prodeji vlastních výrobků uvnitř obce od domu k domu podléhají kolku 1 K (nyní 2 Kč) z prvního archu dle odst. 1. heslo »oprávněni«; vyhotovení povolení dle pol. 7 lit. g) popl. zák. kolku 2 K (nyní 3 Kč) z prvního archu. Min. fin. 7. V. 1895, č. 3453. (Manz.)

§ 60 a. Zapověděno jest prodávati chléb a jinaké pečivo dům od domu nebo na ulici kromě případů v § 60, odstavci 1 a 5 dotčených. Dodávati

chléb a jinaké pečivo zákazníkům pekařovým dovoleno jest toliko na objednávku, koná-li to pekař sám, jeho příslušníci a jeho pomocní dělníci.

§ 60 b. Zakázáno jest užívati dětí, kterým není ještě čtrnáct let, ku prodejům v §§ 60 a 60 a) uvedeným; živnostenský úřad může omeziti nebo zakázati, aby se k tomu účelu užívalo ženštin, kterým není ještě osmnáct let.

Viz ustanovení o práci dětí a žen v III. části.

§ 61. Obchod zahraniční.

Živnostníci v cizině usedlí¹⁾ mohou, mají-li rakouští²⁾ příslušníci státní stejné právo v příslušné zemi cizí, v tuzemsku vykonávati na zakázku takové práce živnostenské, k jejich výkonu koncese třeba není.

Dozor³⁾ věci v cizině vyrobených a dodání jich objednateli podrobeny jsou podmínkám⁴⁾ v předpisech celních obsaženým.

¹⁾ n. t. wohnenden t. j. bydlící. ²⁾ nyní českoslovenští. ³⁾ n. t. das Einbringen, dodání, dovoz, ⁴⁾ n. t. Beschränkungen, tedy omezením.

Smlouvy obchodní a recipocitu viz u § 8 ř. ž. a vzorec legitimace na str. 292 a 293.

Prováděcí předpisy k ustanovením o obchodních cestujících a vyhledávání zakázek (k §§ 59—61 ž. ř.).

I. Nařízení ministeria obchodního ve shodě s ministeriem vnitra a financí ze dne 27. XII. 1902, č. 242 ř. z.

§ 1. Seznam věcí výhody požívajících (k § 59, odstavci 3 zákona).

Při následujícím zboží dovoluje se vyhledávati objednávky mimo stanoviště u osob v § 59, odstavci 2 zákona dotčených také bez jejich vyzvání:

1. Stroje a motory a jejich součástky;

2. stavební materiály čítající k nim všeliké strojené kameny, korkové desky, lepenku na střechu a umělý materiál ke dláždění silnic;

3. technické potřeby pro topeniště, pro osvětlovací a vodovodní zařízení;

4 dřevěné záclony a žaluzie;

5. šicí stroje, psací stroje, jízdní kola (velocipedy);

6. vozidla motorová, razítka, luxusní prádlo, to jest bílé prádlo z jemnějších tkanin pořízené, ozdobnými stehy, ozdobnými obrubami, výšivkami, krajkami nebo ryšemi a pod. značnější měrou vypravené.¹⁾

§ 2. Žádost za legitimaci pro obchodní cestující.

(k § 59b. odstavci 1 zákona).

Vydání legitimaci v §§ 59 a 59b. odstavci 1 zákona uvedenou pro obchodní cestující jest k ústní nebo písemné žádosti majetníka živnosti, v jehož službě obchodní cestující stojí, povolán živnostenský úřad první stolice, v jehož okresu stanovíště živnosti leží.

Stranou snad podané písemné žádosti za vyhotovení legitimáčních lístků pro obchodní cestující jsou prosty kolků.

Žadatel má uvést jméno a příjmení, rok narození, rodiště a příslušnost cestujícího, jakož i data, kterých je třeba, aby osoba cestujícího v legitimáčním lístku byla popsána. Kromě toho má žadatel uvést živnost pro kterou žádá za vydání legitimáčního lístku, a zapraviti kolkový poplatek dvou korun na legitimáční lístek.

§ 3. Vyhotovení legitimáčního lístku pro obchodní cestující (k § 59b. zákona). Příloha 1.

Legimáční lístek buď vyhotoven podle vzorce A. při čemž smí upotřebeno býti toliko tiskopisů úředně vydaných.

§ 4. Kdy smí býti odepřen legitimáční lístek pro obchodní cestující (k § 59b. odstavci 2 zákona).

Legimáční lístek buďž odepřen, když:

- a) při podání žádosti nebylo šetřeno předpisů § 2,
- b) žadatel nemá udaného oprávnění živnostenského.

§ 5. Vydání legitimáčního lístku smí kromě toho toliko tenkrát býti odepřeno, byla-li osoba, pro kterou o legitimaci se žádá, odsouzena pro zločin vůbec, pro přečin ze ziskuchtivosti nebo proti mravnosti spáchaný nebo pro

¹⁾ Odst. 6. vsunut sem dle min. nař. ze dne 24. VII. 1906, č. 164 ř. z.

takový přestupek, neuplynula-li po vytrpění trestu ještě tři léta a když podle trestního činu se zřetelem k osobě odsouzené obávají se jest zlého užívání při obchodování.

§ 6. Lhůta k vyhotovení legitimáčního lístku pro obchodní cestující (k § 59b. odst. 2 zák.)

Ponevadž žádosti za tyto legitimace mají vyřízeny býti nejdéle v osmi dnech, proto vyhotovení legitimáčních lístků nesmí býti zdrženo ani takovým pátráním, o kterém snad úřad uznal, že jest jeho třeba zavést k tomu konci, aby se přesvědčil, že není důvodů v § 4. lit. b) a v § 5 vyčtených, aby lístek byl odepřen.

§ 7. Kdy může býti odňat legitimáční lístek pro obchodní cestující (k § 59b. zák.)

Úřad, který vydal legitimáční lístek, může jej odňati, vyjde-li na jevo, že v čase vydání legitimace zde byla některá podmínka v § 4. lit. b) a v § 5 uvedená, avšak úřadu neznámou zůstala nebo po udělení lístku vznikla.

§ 8. Právní prostředky a řízení při odepření neb odněti legitimáčního lístku pro obchodní cestující (k § 59 b. zákona).

Odepře-li neb odejme-li se legitimace, buďž to majetníku živnosti, tak i obchodnímu cestujícímu písemným výměrem oznámeno a důvody uvedeny.

Neupotřebený snad ještě kolek buďž zároveň majetníku živnosti vrácen.

Proti výměru může majetník živnosti pokaždé podati rekurs, avšak bez odkládacího účinku.

Právo k rekursu buďž s touž výhradou také obchodnímu cestujícímu tenkrát propůjčeno, byla-li legitimace odepřena neb odňata z důvodu v § 5 uvedeného.

K výměru obchodnímu cestujícímu vydanému, kterým se legitimace odnímá, buďž doložen příkaz, aby lístek ihned odevzdal vydávajícímu úřadu.

§ 9. Čas, po který, a obvod, ve kterém legitimáční lístek platí (k § 59 b. zákona).

Legimáční lístek platí na celou dobu služebního poměru v něm uvedeného a pro obvod [království a zemí na říšské radě zastoupených].

Majetník živnosti má pokaždé co nejrychleji a pokud možná připoje legitimáční lístek, který pozbyl platnosti,

oznámiti zrušení služebního poměru tomu živnostenskému úřadu, který vydal legitimáční lístek.

Legitimační lístky, které zrušením služebního poměru pozbyly platnosti, buďte z úřední moci odňaty, nebyly-li již předloženy při dotčené oznámce.

§ 10. Povinnost obchodních cestujících s sebou nositi legitimaci při vyhledávání objednávek (k § 59 zákona).

Obchodní cestující vyhledávající objednávky, mají vždy s sebou míti lístek legitimáční.

Jsou povinni svou příslušnou legitimaci předložiti, jsou-li k tomu úředními zřízeními vyzváni, a neměli-li by jí u sebe, mají na poukaz úředních zřízeneců zastaviti svou činnost, až by svou legitimaci přinesli. Nemohou-li se vůbec vykázáti platnou legitimací, buďte potrestáni podle ustanovení živnostenského řádu.

Každé zneužití legitimáčního lístku má v zápětí, že bude ihned odňat a předložen příslušnému živnostenskému úřadu, aby zavedeno bylo zákonné trestní řízení.

§ 11. Evidence daných legitimáčních lístků pro obchodní cestující. (K § 59 b zákona.) Příloha 2.

Příslušní živnostenští úřadové mají o vydaných legitimáčních lístcích vésti protokol podle vzorce B, ve kterém musí býti obsaženo číslo lístku, jméno majetníka živnosti, označení a stanovisko provozované živnosti, jméno, rok narození, rodiště a domovská příslušnost obchodního cestujícího, pak datum a spisovní číslo žádosti, datum vyhotovení, jakož i důvod a datum vykonaného snad odnětí s číslem spisu k tomu se vztahujícího.

Výpisy z tohoto protokolu o novém vyhotovení legitimáčních lístků buďte nejméně čtvrtletně vyhlášovány v úředním listě příslušného živnostenského úřadu, a kde by úřední list nebyl vydáván, buďte vyhlášeny vývěskem na úřední tabuli.

§ 12. Legitimace majetníků živnostenských při vyhledávání objednávek (k § 59 zákona).

Majetníci živností, kteří cestující z místa na místo, sami v mezích zákonem vymezených vyhledávají objednávky, mají k své legitimaci s sebou míti list živnostenský (list o koncesi) a jeí k vyzváni úředních zřízeneců předložiti.

Nemohou-li tohoto listu předložiti, mají ku příkazu úředních zřízeneců zastaviti svou činnost, až by své živnostenské oprávnění prokázali.

§ 13. Legitimace puncovního úřadu (k § 59 a a 59 b, 3. odstavci zákona).

V § 59 a zákona uvedeni živnostníci, jejichž stanovisko jest v tuzemsku a kteří hodinky (ze zlata nebo stříbra, vztažmo se zlatými nebo stříbrnými pouzdry), zlaté a stříbrné zboží jakož i klenoty chtějí s sebou míti na takových obchodních cestách, které od nich samých neb od zmocněnců v jejich bezprostřední službě postavených mají podnikány býti k tomu účelu, aby tato zboží prodávali podle ustanovení § 59 a zákona, jsou povinni ohlásiti to u puncovního úřadu, který jest podle stanovisko příslušen. Tento úřad vyhotoví jim, vztažmo zmocněncům od nich pojmenovaným zvláštní k tomu legitimaci podle vzorce C.

Tato legitimace puncovního úřadu smí však vydána býti toliko takovým živnostníkům nebo jejich zmocněncům, kteří se vykážou živnostenským listem, vztažmo platným legitimáčním listem pro obchodní cestující.

Legitimace puncovního úřadu opravňuje majetníka prodávati zboží v tuzemsku puncované toliko oprávněným překupníkům.

V této legitimaci puncovního úřadu buďte uvedeny obvody, které její majetník obmyslí procestovati, a podle možnosti důležitější místa, která chce navštívit, pak čas, na který legitimace platí.

Tato legitimace v těch místech, ve kterých je puncovní úřad nebo expositura puncovního úřadu, budiž tomuto úřadu k vidování předložena.

Když uplynula doba platnosti legitimace, budiž legitimace vrácena příslušnému puncovnímu úřadu stanovisko.

Zneužití legitimace tím, že by přenechána byla jiné osobě, nežli která jest v legitimaci uvedena, prodej zboží po uplynutí času, na který jest legitimace vydána, konečně prodej zboží jiným osobám nežli oprávněným překupníkům má v zápětí ztrátu legitimace puncovního úřadu, bez újmy trestů, které podle příslušných zákonných ustanovení snad ještě budou uloženy.

Puncovní zřízení a živnostenští úřadové jsou oprávněni podle §§ 53, 54 a 55 zákona ze dne 16. května 1866, č. 75 ř. z., v každém čase, který se jim vhodný býti zdá, zásoby hodinek, zlatého a stříbrného zboží a klenotů, které obchodní cestující s sebou mají, podrobiti úřední přehlídce puncovní a zadržeti nepuncované zboží nebo takové, při němž jest podezření, že přestoupena byla jinaká ustanovení puncovního zákona, a je zaslati příslušnému puncovnímu úřadu k dalšímu řízení.

§ 14. Označení vzorků u samostatných obchodních jednatelů. (K § 59 c zákona.)

Obchodní jednatelé, kteří podle § 11 živnostenského řádu provozují svobodnou živnost obchodního jednatele, smějí s sebou mít toliko vzorky, které jejich zmocnitelem přiměřeně označeny jsou jako vzorky.

§ 15. Legitimace samostatných obchodních jednatelů. (K § 59 c zákona.)

Ustanovení v § 12 vztahují se obdobně k obchodování samostatných obchodních jednatelů na jejich cestách.

§ 16. Roznášení na prodej výrobků polního a lesního hospodářství oprávněnými obchodníky. (K § 60, 2. odstavci zákona.)

Oprávnění obchodníci, v § 60, 2. odstavci zákona jmenovaní, mají při roznášení na prodej s sebou mít živnostenský list, který je k tomuto způsobu obchodování výslovně oprávněuje.

Ustanovení § 12 vztahují se ostatně obdobně také k těmto živnostníkům.

§ 17. Legitimace pro drobné živnostníky, kteří chtějí roznáseti na prodej své výrobky. (K § 60, závěrečnému odstavci zákona.) **Příloha 4.**

Podle vzorce D buďte živnostenským úřadům vyhotoveny úřední legitimace, v závěrečném odstavci § 60 zákona uvedené, pro drobné živnostníky v okrese usdlé, kterým pro jejich lepší obživu dovoluje se pokaždé na tři léta a na odvolanou, aby dům od domu prodávali své vlastní výrobky v obci, kde jest stanoviště jejich živnosti.

Tyto legitimace buďte opatřeny kolkem za dvě koruny*) a při obchodování stále s sebou noseny a k vyzvání úředních zřízení předloženy.

Ustanovení § 10, odstavce 2 a 3, mají obdobnou platnost tenkrát, nemuze-li tato legitimace býti předložena nebo zneužita-li se jí.

Kdy toto nařízení počne působiti.

§ 18. Ministerské nařízení ze dne 4. září 1902, č. 179 ř. z., se zrušuje. Ustanovení tohoto nařízení nabývají moci dnem vyhlášovacím.

*) nyní 3 Kč.

Čís. listku ..... z r. 19.....		Tento listek bude ihned oříznut, zneužit, if by se ho, a bude před- ložen příslušnému živnostenskému úřadu, aby zavedeno bylo zá- konné řízení trestní.	
Kolek 3 Kč		Legitimační listek pro obchodní cestující (zmocněnce) v republice Československé (zákon ze dne 25. února 1902, Z. ř. č. 49).	
Jméno a příjmení obchodního cestujícího (zmocněnce):		Podpis obchodního cestujícího (zmocněnce):	

Popis osoby:	Tímto se potvrzuje, že majetník tohoto lístku jest jako obchodní cestující (zmocněnec) ve službách.....	
Rok narození:.....	(jméno nebo firma majitele živnosti)	
Rodiště (polit. okres:.....)	v ..... (místo, politický, okres, země)	
Stav:.....	.....	
Postava:.....	který (á) tam má..... (označení průmyslového, živnostenského nebo obchodního podniku)	Tento legitimáční lístek platí v území republiky Českosloven- ské, pokud služební poměr v něm udaný trvá.
Obličej:.....	.....	
Vlasy:.....	Majitel zamýšlí podle oprávnění, jemu zákonem ze dne 25. února 1902, č. 49 ř. z. přiznaného vyhledávatí objednávky na zboží na účet řečeného podniku.	
Oči:.....	.....	
Ústa:.....	Vydal (a)..... (Označení živnostenského úřadu I. stolice.)	
Nos:.....	V ..... dne 19	
Zvláštní znamení:.....	Podpis přednosta úřadu :	
.....	.....	

Vnitřní strana.

(Živnostenský úřad I. stolice.)

Vzorec B.

P r o t o k o l

o legitimáčních lístcích, které byly vyhotoveny podle zákona ze dne 25. února 1902, Z. ř. č. 49. pro obchodní cestující v královstvích a zemích na říšské radě zastoupených.

R o č n í k 19.....

Řadové čís. lístku	Jméno (firma) majetníka živnosti	Označení provozované živnosti	Stanoviště (obec, polit. okres, země), kde se živn. provozuje	Personalie obchodního cestujícího.				Data spisov. čís. žádosti	Datum vyhotovení	Důvod, dat. a spisov. čís. byl-li lístek odňat	Poznámka
				Jméno a příjmení	Rok naroz.	Rodiště (obec, polit. okres, země)	Obec, do které přísl. (pol. okres, země)				
1.											
2.											
3.											

Příloha 3: ku § 13 nařízení.

(Přední strana.)

Vzorec C

Místo
pro kolek
2 korun

Legitimace

pro

pana .....
paní .....
majetníka }
zmocněnce } živnosti (firmy), své stanoviště v tuzemsku mající:

v .....

kterou se od puncovního úřadu opravňuje prodávati hodinky (ze zlata neb stříbra, vztažno se zlatými nebo stříbrnými pouzdry), zlaté a stříbrné zboží a klenoty, avšak toliko oprávněným překupníkům na své obchodní cestě:

na dobu od ..... až do .....

Ohlášeno u .....

puncovní(ho) úřadu (expositury)

..... dne

..... dne

..... dne

..... dne Vydána puncovním úřadem:

..... dne v .....

Kolková známka budiž na ustanoveném k tomu místě této legitimace přilepena a od vydávajícího úřadu razítkem přetištěna.
(Formát 27×17.5.)

Příloha 4: ku § 17 nařízení.

(Přední stránka.)

Vzorec D

Čís. lístku:

Místo
pro kolek
3 korun

Legitimační lístek

pro

pana .....
paní .....bydlící(ho) v ....., okresu ....., ulici ..... čís. ....
náměstí .....kterým jemu (jí) podle § 60. závěrečného odstavce živnostenského řádu na základě živnostenského listu pro .....
živnost vydaného dne ..... čís. .... povoluje se
na dobu ..... let, to jest od ..... 19.. až do ..... 19 ..
a na odvolanou, aby na prodej roznášel (a) své vlastní výrobky dům od domu v obci ..... jakožto
stanovišti své živnosti, při čemž se dokládá, že nesmí s sebou
míti jiného zboží, nežli které sám(a) vyrobil(a).Toto oprávnění může vykonáváno býti na základě tohoto
legitimačního lístku také rodinným členem (zástupcem)

panem .....

paní .....

....., bydlící(m) v .....

..... okresu, ... ulici ..... čís. ....
náměstí .....(Živnostenský úřad } ..... v ..... dne ..... 19 ..
I. stolice }

(Podpis.)

Kolková známka budiž na ustanoveném k tomu místě tohoto lístku přilepena a od vydávajícího úřadu razítkem přetištěna.

Oprávněná osoba má při obchodování stále s sebou nositi tento legitimací lístek, jej k žádosti úředních zřízenců předložiti, a jestliže by tak nemohla učiniti, má k jejich poukazu zastaviti obchodování, až by tuto legitimací listinu přinesla.

Zneužilo-li by se tohoto lístku, bude ihned odňat a předložen příslušnému živnostenskému úřadu, aby zavedeno bylo zákonné trestní řízení.

(Formát 27×17.5.)

(Zadní stránka.)

Popis osoby

majetníka	rodinného člena (zástupce)
Pan	Pan .....
Paní	Paní .....
Rok narození:	Rok narození: .....
Rodiště:	Rodiště: .....
(polit. okres:	(polit. okres: .....
Stav:	Stav: .....
Postava:	Postava: .....
Obličej:	Obličej: .....
Vlasy:	Vlasy: .....
Oči:	Oči: .....
Ústa:	Ústa: .....
Nos:	Nos: .....
Zvláštní znamení:	Zvláštní znamení: .....
.....	.....
.....	.....

Vlastnoruční podpis

majetníkův:

rodinného člena
(zástupcův):

(Místo pro otištění §§ 60, závěrečného odstavce, a 60b zákona ze dne 25. února 1902, Z. R. č. 49 a příslušných paragrafů vykonávacího nařízení.)

II. Ministerské nařízení ze dne 21. února 1906, č. 35 ř. z.

§ 1. Obchodní cestující, kteří chtějí dovézt vzorky zboží z drahých kovů bez puncování v záznamném řízení, aby je mohli předkládati, vykažte se u celnice předepsaným živnostenským lístkem legitimacním.

Dovážené vzorky zároveň s celním prohlášením musí býti opověděny celníci zvláštním seznamem (podle příloženého vzorce) ve dvojím stejnopise.

V tomto seznamu buď pro každý vzorek uvedeno tovarní číslo, obchodní označení, vlastní váha a prodejová hodnota. Vzorky stejného tvaru, stejné vlastní váhy a stejné obchodní hodnoty mohou býti opověděny také hromadně podle počtu svých kusů.

Celnice má prozkoumati svědomitě, zdali jsou údaje strany v seznamu správné, při čemž může se spokojiti při prozkumu vlastní váhy vzorků namátkovou kontrolou a srovnáním úhrnné váhy s celní váhou úředně vyhledanou.

o prozkumu opověděné prodejové hodnoty srovnej § 2.

§ 2. Za dovezené vzorky budiž kromě tarifního dovozného cla hotově zjištěna úplná obchodní (prodejová) hodnota v korunové měně.

Tato hodnota budiž vyšetřena na základě hodnoty stranou opověděné přísězným v místě usedlým znalcem ve spolku s některým zřízencem příslušného puncovního úřadu a zapsána do 7. sloupce seznamu.

Oповěď hodnoty a odhad mohou k žádosti strany při souborech vzorků na lístečích nebo podobných podložkách upevněných býti vykonány hromadně pro každý samostatný soubor, dají-li se všechny vzorky k takovému souboru náležející (na jednom podkladu upevněné) společně identifikovati (srov. § 3).

Vzpírá-li se strana uznati výši odhadu, může žádati, aby byl druhý znalec přibrán. Nemohou-li se shodnouti zřízenci k odhadu povolání o výši prodejové hodnoty, mají platnost odhady vyšší.

§ 3. Po vykonaném odhadu buďte vzorky vhodně malými olověnými plombami nebo voskovými pečetmi identifikovány.

U souborů vzorků na lístečích a podobných podkladech upevněných stačí k žádosti strany, přiloží-li se pečeť na konce zavěračí nití skrze všechny vzorky potažené.

Při identifikaci budiž zvláště k tomu hleděno, aby vzorky nemohly býti vyměněny.

Jinak však budiž o to pečováno, aby byla identifikace provedena způsobem co možná málo překážejícím, aby vzorky mohly býti předkládány.

§ 4. Když bylo clo složeno a obchodní hodnota v hotovosti zjištěna, vzorky bez dalšího puncovního řízení mohou býti vydány cestujícímu se závazkem, aby byly vzorky opět vyvezeny nejdéle do 6 měsíců, za kteroužto příčinou lhůta dospělosti buďž uvedena výslovně na celním záznamném listu.

Oba stejnopisy seznamu buďte razítkem připojeny k unikátu a duplikátu záznamného listu, ze kterých duplikát bude vydán straně.

§ 5. Vyvezou-li se opět vzorky ve lhůtě v § 4 dotčené, celnice přesvědč se na základě duplikátu záznamného listu stranou předloženého a seznamu k němu razítkem připojeného, že není pochybnosti o totožnosti vzorků k výstupu ohlášených se vzorky v záznamném řízení dovezených a že zejména přiložené pečeti totožnosti jsou neporušeny.

Nebylo-li shledáno závady, buďž clo i složená jistota hodnoty vrácena vstupnou celnici, značky totožnosti buďž sešnuty a buďž vrácení cla a jistoty jakož i sejmnutí pečeti výslovně úředně potvrzeno jak na záznamném listu tak i na konsignaci; listiny samy buďte zadrženy za doklad rejstříku.

Celnice, která vykonala dovozní řízení záznamné, buďž opět vývoz vzorků oznámen, aby jej zapsala v příslušné poloze záznamného rejstříku.

Vyvezou-li se vzorky toliko částečně, buďž jen zjištěná hodnota za opět vyvezené vzorky vrácena, clo buďž však teprve potom vráceno, až by poslední k t é m u ž záznamnému listu náležející vzorky byly opět vyvezeny.

Vyveze-li se toliko část vzorků, buďte vzorky opět vyvezené, když byly značky totožnosti sešnuty, odesány v seznamu, výše vrácené částečné hodnoty jakož i sejmnutí pečeti buďte v seznamu a na záznamném listu vyznačeny; listiny samy však buďte straně vráceny teprve tehdy, až by poslední část vzorků byla vyvezena.

Také v tomto případě opět vyvezení každé části vzorků a vrácení hodnoty buďž oznámeno celnici, která vykonala dovozní řízení záznamné, aby to zapsala v záznamném rejstříku.

§ 6. Nebyly-li by vzorky pod jednou položkou záznamného rejstříku dovezené zcela nebo částečně opět vyvezeny v předepsané lhůtě, buďte clo a pojištěná obchodní hodnota, pokud ještě nebyla vrácena, konečně sčítovány a buďž proti cestujícímu zavedeno trestní řízení důchodkové.

Zároveň buďž to oznámeno živnostenskému úřadu a příslušnému puncovnímu úřadu, aby zavedl další úřední řízení.

Při souborech vzorků, jejichž obchodní hodnota byla opověděna a odhadnuta hromadně podle §§ 2 a 3, následky v § 6 uvedené nastanou již tenkráté pro celý soubor pod pečeti chovaný, když se třeba toliko jediný ze vzorků pod jednou pečeti chovaných nevyveze.

§ 7. Nepuncované vzorky smějí býti odbavovány toliko u hlavních celnic v Praze...; zpět vyvezeny mohou býti u každé celnice právy hlavní celnice nadané.

Opatření proti podloudnému provozování obchodu zbožím klenotnickým. M. o. 6. XI. 1920, č. R. 40.006. Ob. z. sp. p. v Praze 15. XI. 1920, č. 15A-652/5, č. 341.001.

Dle upozornění Ústřední jednoty detailerů oboru klenotnického, zlatnického, stříbrnického a hodinářského v ČSR. v Praze, rozmohl se v poslední době neobyčejně pokoutní neoprávněný prodej klenotů cizími, hlavně vídeňskými firmami v hotelích, kavárnách a hostincích větších měst a lázeňských míst. Ježto tímto pokoutním prodejem trpí oprávněné, daně platící živnostnictvo, a též státu vzniká značná škoda unikáním 10% daně přepychové, nařizuje se v základě prve cit. min. vyn. z. úřadům I. stol., aby tento neoprávněný obchod klenoty co nejpřísněji stihaly. Zároveň se z. úřady I. stol. v základě téhož min. vyn. upozorňují na § 59a) z. ř., dle něhož obchodníci a výrobci hodinek, zboží zlatého a stříbrného jakož i klenotů smějí na obchodních cestách s sebou vzít zboží pouze za účelem prodeje oprávněným obchodníkům a živnostníkům, tedy nikoliv k prodeji soukromým osobám.

III. Prováděcí výnos k zák. z 25. II. 1902, č. 49 ř. z. Vyn. m. p. 2. I. 1903, č. 278.014/02, č. 2 sb. norm.

Dne 27. XII. 1902 vydaná 122. částka ř. z. obsahuje pod č. 242 nař. min. obch. v dorozumění s min. vn. a fin. ze dne 27. XII. 1902, kterým za současného zrušení min. nař. ze dne 4. IX. 1902, č. 179 ř. z., vydávají se prováděcí ustanovení k zákonu ze dne 25. II. 1902, č. 49 ř. z., jimž změněn a doplněn byl řád živnostenský . . . .

Ježto tím také výnos m. o. ze dne 15. IX. 1902, č. 4635 m. o. místodrž. intimát. ze dne 24. IX. 1902, č. 199.565, stal se bezpředmětným, sděluje se p. okr. hejtmánovi za účelem provedení zákona ze dne 25. II. 1902, č. 49 ř. z., a min. nař. ze dne 27. XII. 1902, č. 242 ř. z., na základě výnosu min. obchodu ze dne 27. XII. 1902, č. 6385, v dorozumění se sčítanými min. vn. a fin. vydaného k zachování nyní toto:

Předesílá se, že změněnými zákonnými ustanoveními předpisy § 41 ř. z., jak se samo sebou rozumí, dotčeny nejsou.

Z § 59, al. 1, nov. vyplývá právo dotyčných živnostníků, aby také mimo stanoviště, buďto sami cestující, nebo přiměřeně legitimovanými, v jejich službě stojícími obch. cestujícími bez zvláštního vyzvání polní a lesní hospodáře vyhledávali a u nich na veškeré zboží, které při jejich výrobě upotřebení dochází, tedy obzvláště na hospodářské stroje a nařadí objednávký sbírali.

Odpadla tím tedy potřeba takové věci, které hospodáři ku své výrobě potřebují, do seznamu zboží podle § 1 nař. výhody požívajícího pojmouti.

Z téhož důvodu nemohlo by se příkladně oněm živnostníkům, kteří se prodejem lékařských a chirurgických nástrojů, obvazů a pod. zabývají, zabraňovati, aby u lékařů cestovními objednávký vyhledávali.

Proto odpovídá také intencím zákona, když připouští se vyhledávání nemocnic, bláznů a zaopatřovacích ústavů a jiných podobných ústavů, pak potravních spolků, nákupních společenstev, skladů potravin, správ menážních atd. se vzorky zboží, pokud tyto ústavy a podniky dotyčných věci při svém provozování potřebují.

Právě tak není dotčeno novými ustanoveními vyhledávání objednávek podniky živ. řádem vyloučenými (čl. V. uv. pat. k ž. ř. ze dne 20. XII. 1859, č. 227 ř. z.) na jejich výrobky průmyslové. Co se týče otázky, jaký obvod ob sahaje v § 59 zmíněný pojem »stanoviště«, dává se na vysvětlenou, že pod »stanovištěm živnosti« rozuměti sluší zde obvod oné místní obce, v které dotyčná živnost se provozuje.

V mezích stanoviště živnosti mohou ohledně veškerého zboží — pouze s výjimkou zboží osadního, kořenného a materiálního — vyhledávati se objednávký také u osob, u nichž dotyčné zboží při provozování jejich obchodů upotřebení nenalézá.

V mezích stanoviště jest však jako mimo stanoviště vyhledávání objednávek na osadní, kořenné a materiální zboží u osob posledně zmíněných zapovězeno.

Vyskytne-li se při provádění trestního jednání pro přešupek tohoto zákazu pochybnost o tom, zdaž nějaký druh má se připočísti k těmto třem druhům zboží, odporučuje se, aby pan okr. hejtman před vynesením nálezu slyšel příslušnou o. a ž. komoru.

§ 1. prov. nař. obsahuje seznam onoho zboží, ohledně kterého dovoleno jest výjimečně vyhledávati objednávký také mimo stanoviště u osob v § 59, al. 2 zák. naznačených bez jejich vyzvání.

Pro řadu předmětů bylo žádáno ještě dodatečně o výhodu cestování detailního dílem v dobrozdáních jednotlivých

vých o. a ž. komor, dílem přímých podání korporací, spolků a soukromníků.

Min. obch. vyhradilo si v cit. výnose, že po dojití dobrozdání od o. a ž. komor, po případě od účastněných společenstev ohledně těchto návrhů již vyzádání uváží případně doplnění seznamu věci výhody požívajících.

Výhoda jednotlivých firem neb osob v tomto směru není zákonně stanovena, pročež na případné žádosti živnostníků o výjimečné povolení detailního cestování pro jejich osobu neb jejich zřízení nemůže se vzíti ohledu.

Podle § 59 nov. k ž. ř. rozumějí se v prov. nařízení tam, kde krátce jest řeč o obch. cestujících, nejen obch. cestující ve službě živnostníka stojící, kteří z povolání rok po roce cestují, nýbrž také všecy ony osoby ve službě obchodníka stojící, které v jednotlivých případech podle potreby zmocněny jsou k vyhledávání objednávek.

Legitimační listek pro obch. cestující v § 3. prov. nař. zmíněný (formulář A., příl. 1), dále legitimace puncovního úřadu řem 13. zavedená (formulář C., příl. 3.), konečně legitimáční listek pro menší živnostníka v § 17 nař. zmíněný (formulář D., příl. 4) byly, jak to již zdejším výnosem ze dne 12. XII. 1902, č. 18.756 praes. udáno bylo [u dv. a st. tiskárny ve Vídni vydány, a mohou tyto tiskopisy od okr. hejtmanství podle skutečné potreby tam již přímo a bez výloh žádány býti].

Z toho důvodu nesmějí od stran mimo poplatků kolovní žádné jiné poplatky vybirány býti.

Při legitimáčních listcích pro obch. cestující (§ 3), které se trojmo skládají, připojen jest otisk dotyčných ustanovení zákona a prov. předpisu, naproti čemuž legitimace puncovního úřadu (§ 13), právě tak, jako legitimace pro menší živnostníky (17) obsahují dotyčné normy na rubu listku samého.

Kdežto § 4 prov. nař. ustanovuje, z jakých důvodů na žadatele (t. j. živnostníka) se vztahujících vydání legitimáčního listku jest odepřítí, obsahuje § 5 onen důvod odepřítí, který leží v nedostatečné osobní kvalifikaci cestujícího.

K § 4 lit. a), podle něhož lze odepřítí legitimáční listek, když při podání žádosti nebylo šetřeno předpisů § 2, se poznámenává, že těchto ustanovení nesmí se použítí v oněch případech, ve kterých živnostník, který o legitimáční listek žádá, nemůže data, jež podle § 2 o narození a příslušnosti cestujícího udati se mají, podati pouze z toho důvodu, poněvadž tato data nedají se vyhledati, anebo poněvadž příslušnost sporná jest.

V takových výjimečných případech spokojiti se jest s daty, která okamžitě jsou po ruce, pokud tato jen vůbec ku zjištění totožnosti cestujícího vystačují.

Z § 5 nař. jde na jevo, že vydávání legit. lístků pro cestující, kteří pro nějaký z trestních činů tu taxativně vypočtených byli odsouzeni, pouze ve třech letech po odbytí trestu následujících smí odepřeno býti, a to toliko tenkrát, když podle trestního činu v souvislosti s odsouzenou osobností bylo by se důvodně obávati zneužití při dotyčném provozování obchodu.

Pan okr. hejtman nechť nepřehlédne, že pokud není tu odůvodněných námitek z veř. ohledů, nemá se dosažení povlivé živnosti stěžovati.

Jestliže po odbytí trestu tři roky uplynuly, a v tomto čase takového opětého odsouzení nebylo, nesmí se vůbec více vydání legitimace odpirati z důvodu v § 5 zmíněného.

Případné pátrání v § 6 nař. ustanovené budiž prováděno z moci úřední, a nesmí z té příčiny strany přídržovací se ku předložení vysvědčení, listin a dokladů.

Jestliže pro odepření nebo odnětí legit. lístku byl rozhodujícím důvod v § 5 označený, nepřisluší toliko živnostníku, nýbrž také obch. cestujícímu právo odvolání — vždy však bez moci odkládací.

K výměru, kterým vydaný legitimační listek se odnímá, a jenž na obch. cestujícího řízen býti má, budiž doložen rozkaz, že listek má býti vrácen úřadu jej vyhotovivšímu.

Ku zjištění pobytu takového obch. cestujícího, které často asi obtížě by způsobilo, bude živnostník z většího dílu ochoten spolupůsobiti, aby ve vlastním zájmu zabránil všelikému nezbytnému a jej poškozujícímu potulování cestujícího.

§ 9 nař. stanoví, že legitimační listek platí po celou dobu poměru služebního v něm udaného.

Legitimační listky na základě dosavadních norem snad již vydané podrží svou platnost pro čas v nich udaný.

§ 11 prov. nař. ustanovuje, v jaké formě mají se vésti v patrnosti leg. lístky obch. cestujícím vydané.

Co se týče tiskopisů pro protokol k tomuto účelu sloužící podle formuláře B. (příl. 2. prov. nař.), poukazuje se na zdejší výnosy ze dne 24. IX. 1902, č. 199.565, a ze dne 25. XII. 1902, č. 19.778-*praes.*

V případech, kde více osob živnost provozuje společně a kde více společníků než jeden za účelem vyhledávání objednávek obch. cesty podnikat chtějí, bude důležito vzhledem k ustanovení § 12 nař. k žádosti účastníků vyhotoviti úřední opisy ž. listu (dekrety o koncesi).

V ž. listech (dekretech koncesních) na provozování obch. společností znějících nebo v jejich opisech budiž k žádosti účastníků poznamenána vlastnost dotyčného jakožto veř. společníka na základě výtahu z obch. rejstříku stranou předloženého.

Znění odst. 2. v § 12 umožňuje ostatně živnostníku, aby se při vyhledávání objednávek k vyzvání úředních orgánů legitimoval na místo ž. listem, koncesním dekretem, také jiným vhodným průkazem o jeho živn. oprávnění.

Co se týče otázky, zda a jak daleko min. nař. ze dne 16. IX. 1884, č. 159 ř. z., týkající se oprávnění obch. cestujících (hospodářích obch. agentů), kterým §§ 9. a 10. min. nař. ze dne 3. XI. 1852, č. 220 ř. z., prohlášeny byly za ještě po právu stávající, má vzhledem k zákonu ze dne 25. II. 1902, č. 49 ř. z., také na dále platnost, vyslovilo min. obch. výnosem častěji zmíněným, že zmíněná nařízení vzhledem k té okolnosti, že oprávnění shora zmíněných osob nyní zákonného upravení došla, tím zrušena byla.

V § 60, al. 2. zák. uvedení výroby výrobků polního a lesního hospodářství, jež denní spotřebě slouží nebo jich zřízení nepotřebují při roznášení na prodej žádné zvláštní legitimace.

Odporučuje se však ve vlastním zájmu těch osob k zaizení pozastávek, aby se potvrzením oné obce, v jejímž obvodu dotyčné věci se vyrábějí, nebo certifikátem některé hospodářské korporace o tom vykázáti mohly, že prodávané předměty jsou vlastní výroby.

K § 16 prov. předpisu poznamenává se dále, že ž. list znějící na stálý obchod s určitými výrobky polního a lesního hospodářství, které denní spotřebě slouží, nemůže platiti za vhodnou legitimaci dotyčných živnostníků pro prodávání těchto předmětů dům od domu a na silnici.

Spíše musí roznášení těchto výrobků na prodej jako svobodná živnost ohlášeno býti a dotyčný ž. list výslovně na tu formu provozování zníti.

IV. Cizozemští obchodní cestující.

a) Vým. m. p. 2. V. 1903, č. 88.883, č. 65 sb. norm.:

Na základě zákona ze dne 25. února 1902, č. 49 ř. z., týkajícího se změny a doplnění ž. ř., vydalo min. obchodu výnosem ze dne 23. dubna 1903, č. 6350/02 v dorozumění s min. vnitra o zacházení s cizími obchodními cestujícími tato nařízení:

Předně čini se na to pozorna, že se vztahují tyto pokyny pouze na obchodní cestující z celní ciziny (ježto ohledně obch. cestujících ze zemí koruny uherské podle výn.

min. obch. ze dne 18. ledna t. r. č. 1074, míst. intimát ze dne 4. II. 1903, č. 15.239, č. 19 sb. norm., potřebné již bylo zařízeno).

Všichni obch. cestující z ciziny celní, t. j. všechny osoby, které vyhledávají objednávky pro živn. podniky z celní ciziny, podléhají ohledně svého provozování obchodního v tuzemsku zdejšími předpisy, pokud není tu odchylek v následujícím učiněných od těchto předpisů. Podle platných obch. smluv s jednotlivými státy zařazení jsou cizí obch. cestující ve tři skupiny:

Skupina I. obsahuje všechny zástupce cizích živn. podniků z těch států, s kterými smlouveny jsou v platných obchodních smlouvách výslovně ustanovení o legitimačních listech živnostenských. K těmto státům čítá se toho času: [Belgie, Bulharsko, Německo, Itálie, Lucembursko, Rumunsko, Švýcarsy, Srbsko]. —

Skupina II. obsahuje všechny zástupce cizích podniků živn. ze států, s kterými nebyla sice umluvena v stávajících obch. smlouvách výslovně ustanovení o legitimačním listku živnostenském, kterým však také v tomto směru byl přiznán nárok na co možná nejvýhodnější zacházení (ovšem s podmínkou vzájemného zacházení s jejich strany). To platí toho času až na další změny, které snad z ohledů reciprocity . . . . .

Obch. cestující, kteří ani pod I. ani pod II. skupinu nespádají, jako na př. oni, kteří zastupují firmy, jež mají své závody v Číně, Havaji, Koreji, Tunisu, Maroku, Zanzibaru atd., počítají se ku skupině III.

Ke skupině I. Obchodní smlouvy, které v úvahu přicházejí, stanoví zásadu, že cestujícím, kteří zastupují cizí průmyslové, živnostenské a obchodní podniky, jest volno bez většího dávek [v Rakousku] sbíratí objednávky na zboží na základě legitimačních listků živnostenských, které vystaveny jsou úřady domovské země.

Vydávání těchto listků, jež každoročně jest obnoviti, má se díti podle známého vzoru, kterého se používá také pro rakouské obchodní cestující k cestám ve státech, s nimiž smlouvy byly uzavřeny.

U cestujících této skupiny tvoří legitimační listek živnostenský, podle smlouvy vydaný, legitimační pro jejich činnost v tuzemsku, a sice bez rozdílu kategorie, ku které cestující přináležejí.

Podle smlouvy vystavený legitimační listek živnostenský nahraňuje proto pro tuto skupinu:

1. U živnostníků, kteří sami pro svůj podnik objednávky hledají, živnostní list, po případě dekret s koncesí (§ 12 prov. předp.);

2. při cestujících, kteří jsou ve službě živnostenského podniku a proň vyhledávají objednávky (obchodní cestující v užším slova smyslu) legitimační pro tuzemské obchodní cestující předepsanou (§ 59 ž. ř. a § 10 prov. předp.);

3. u cestujících, kteří se jeví jakožto obchodní agenti (§ 59 ž. ř.), poněvadž vyhledávají objednávky na účet několika živnostenských podniků, živnostní list (§ 59c ž. ř., § 15, po případě 12 prov. předp.).

Ku skupině II.

Ohledně cestujících ku skupině II. náležejících platí, co bylo řečeno u skupiny I. s tím rozdílem, že formulář domácího legitimačního listku živnostenského, který obchodní cestující skupiny II. mají spolu véztí, nemusí sice do slova odpovídati shora zmíněnému podle smlouvy stanovenému vzorci, musí však vykazovati všechny průkazy formuláře ad I. zmíněného, aby byl stejně uznán jako onen za legitimační ku sbírání objednávek na zboží v [Rakousku].

Ku skupině III.

Ohledně cestujících této skupiny, jichž případně domácí legitimační listky v [Rakousku] nejsou podle smlouvy uznány, vydávají se pro jednotlivé kategorie, ku kterým mohou tito cestující patřiti, tato ustanovení:

1. Pro takové cestující, kteří jakožto zřizenci živnostenského podniku pro něho objednávky hledají (cestující v užším slova smyslu), platí zdejší předpisy (§§ 2—inkl. 11 prov. předp.) s těmito změnami:

A. K vydávání legitimačních listků, které se mají vyhotoviti podle formuláře A. prov. předp., jsou povolány ony živnostenské úřady I. instance, v jejichž obvodu chce cestující svou činnost započítati.

B. Ježto živnostenské úřady již vzhledem ke lhůtě 8 dnů pro vydávání legitimačních listků určené nebyly by s to, zjednatí si jistotu o tom, zdaž jest tu důvodů k odepření v §§ 4b) a 5 prov. předp. zmíněných, nařizuje se, aby strana hned při podání žádosti o vyhotovení legitimačního listku podala také tyto doklady:

a) Potvrzení o tom, že z udaného živnostenského oprávnění v jeho stanoviti platí se dávky zákonem stávající,
b) Vysvědčení o tom, že cestující, jemuž se má legitimační listek vystaviti, jest bezúhonný.

Oba tyto průkazy musejí býti vydány buď konsulárním úřadem [v rak. uherském mocnářství se nalézajícím] onoho státu, v kterém dotčným živnostenským podnikem jest etablován, neb, když by byly vydány jiným příslušným úřadem v cizině, musí býti alespoň tímto konsulárním úřadem potvrzeny.

[Nebyly-li by tyto listinné průkazy vyhotoveny již v německé řeči musely by stranou býti k nim připojeny ověřené německé překlady.]

C. Ježto by nebylo jednak odůvodněno, aby bylo s obchodními cestujícími této skupiny ohledně doby platnosti legitimizačních listků odlišně zacházeno než s obchodními cestujícími skupiny I. a II. na základě obchodních smluv, ježto za druhé však také živnostenské úřady nebyly by s to, přisvědčiti se o poměrech které další trvání nároku na legitimizační listek odůvodňují, ustanovuje se, že tyto listky smějí se vystavovati toliko na dobu běžného kalendářního roku. Podle toho bude dlužno na formuláři A. přiměřeně poznameniti ustanovení na dobu platnosti legitimizačního listku se vztahující.

2. Pro živnostníky, kteří sami pro svůj živnostenský podnik objednávky vyhledávají, mají platiti za legitimaci ve smyslu § 12 prov. předp. legitimizační listky, které dlužno těmto cestujícím vydávati podle předpisů sub 1 pro legitimizační listky obchodních cestujících v užším slova smyslu vydaných za obdobného pozměnění formuláře listku A.

3. Cestující skupiny III., kteří se jako obchodní agenti ve smyslu § 59c) ž. ř. kvalifikují, mají podle tohoto ustanovení zákonného ohlásiti svůj tuzemský závod obchodní jako samostatnou živnost.

O tom se dává p. okr. hejtmantu za účelem zachování věrnosti dodatkem k zdejšímu výnosu ze dne 2. I. 1903, č. 278.014/20, č. 3 sb. norm.

Připustno jest vyhledávati nemocné, ústavy pro choromyslné, zaopatřovací a j. pod. veř. ústavy za účelem sbírání zakázek na sušenou zeleninu i mimo stanovisté ž. podniku, bez zvláštního vyhlášení ježto zmíněné ústavy ohledně tohoto zboží nikoliv jako soukromí zákazníci, nýbrž jako podniky musí býti považovány, v nichž obchodu zmíněného zboží jest používáno. Tento výklad zákona došel již i ve výn. min.

b) **Oprávnění obch. cestujících firem cizozemských.** Výn. min. vn. 27. VIII. 1902, č. 28.702, m. p. 12. X. 02, č. 118 sb. norm.: Náhled, že agenti (cestující) firmy na rukodilné

obch. ze dne 15. IX. 1902, č. 4635 o. m. výrazu, v němž bylo jako zákonem připustné označeno vyhledávati zakázek u hospodářův polních a lesních, pak u spolkův spotřebních, společenstev nákupních, skladův potravin, správcův ať se vzorky oboho zboží, jehož v podniku hospodářském ne připadá ve zmíněných podnicích se používat. M. o. 7. X. 1902, č. 46.460, m. p. 6. XI. 02, č. 134 sb. norm.

zboží M. v Z. v Sasku ohlášením tuzemského filiálního podniku této firmy za tuzemské obch. agenty této firmy považovati sluší a jim tudíž dle stávajících předpisů vyhledávání zakázek přímo u obecnstva zabráněno býti nemůže, není správným, ježto držení tuzemského filiálního podniku cizozemskou firmou samo o sobě jest bez rozhodujícího významu pro otázku, zda agenti této firmy za tuzemské nebo cizozemské obch. agenty pokládáni býti mají, naopak může tato otázka pouze dle toho posuzována býti, zdali agenti se skutečně sprostředkují obchody pro tuzemský či pro cizozemský podnik firmy a tyto osoby ve skutečnosti tudíž jako agenti tuzemského či cizozemského živn. podniku se býti jeví. Postrádá-li tuzemská filiálka, jak tomu je při zamýšlené filiálce firmy M., povahy jakéhokoliv samostatného obchodního podniku a jeví-li se pouze jakožto jednatelem cizozemského podniku, pak nemůže býti pochybností o tom, že agenti firmy té, ať se již označují formálně jako agenti tuzemské filiálky či nie, u věci samé agenty cizozemského živn. podniku jsou a tudíž oprávnění ku vyhledávání zakázek přímo u obecnstva nemají.

V. Objednávání tiskopisů legitimací.

a) **pro tuzemsko.** Oběžník zemské spr. polit. v Praze ze dne 20. III. 1920, č. 3 B-864, č. z. sp. p. 84.549.

Dle výnosu ze dne 1. III. 1920, č. 18.755, vydalo m. o. vlastním nákladem legitimizační listky pro obch. cestující (zmocněnce) v ČSR., a to jednak v řeči české, jednak česko-německé. — Legitimace tyto ke ž. úřadům objednat i u hospodářského úřadu m. o., jenž dodá jednu legitimaci i s poučením za 1 Kč. — Jest tedy ž. úřadům I. stol. vybírati od stran za každou vydanou legitimaci i s poučením po 1 Kč. — Při objednávce necht se výslovně udá, objednávali-li se legitimace české nebo česko-německé, po případě kolik kusů každého druhu. — Formulář protokolu o vydaných legitimizačních listcích pro obch. cestující nebyl dosud vydán. — Ž. úřady, které objednaly legitimizační listky, buďte zde nebo u státní tiskárny a jimž snad se nedostalo dosud vyřízení, obnovtež objednávku svou přímo u hospodářského ústavu ministerstva obchodu.

b) **do cizíry.** Oběžník zem. spr. polit. v Praze ze dne 9. XI. 1921, č. 3 B-1/37, č. z. sp. p. 329.765.

Dle výnosu ze dne 8. X. 1921, č. 39.346/21—vš. vydal úřad pro zahraniční obchod v Praze legitimizační listky pro obch. cestující ve smluvních státech. Smlouvy o obch. cestujících, jimiž styk byl upraven, uzavřeny byly a provádějí se doposud:

1. s královstvím SHS, dne 18. X. 1920 (Sb. z. a n. ze dne 4. XII. 1920, č. 629);

2. s Německem ze dne 29. VI. 1921 (Sb. z. a n. č. 350 ze dne 9. IX. 1921);

3. s Francií ze dne 4. XI. 1920 (Sb. z. a n. č. 177 ze dne 2. V. 1921).

Legitimace tyto lze ž. úřadům objednat s odvoláním se na tento výnos u ředitelství pomocných úřadů zemské správy politické v Praze, jež dodá jednu legitimaci za 1 Kč. Příslušný peníz buď předem v hotovosti současně s objednávkou zaslán. Ž. úřadům I. stolice jest pak vybírat náhradu, od stran za každou vydanou legitimaci po 1 Kč.

Formulář záznamu o vydaných legitimacích listech pro čl. obch. cestující v cizině lze objednat u Státní tiskárny v Praze-III.

NB. Legitimace pro obch. cestující v ČSR, buďte jako dosud i na dále objednávány dle zd. ob. ze dne 20. III. 1920, č. 3 B—864/48 ai 1918, č. z. sp. p. 84.549 ai 1920, přímo u hosp. úřadu min. obchodu.

Hlava V.

Obchod tržní.¹⁾

§ 62. Návštěva trhů.

Každý má právo, na trhy s veškerým v obchodě dovoleným zbožím jezdit, pokud toto zboží podle druhu trhu jest na něm k obchodu připuštěno.

Zboží však, jehož prodej jest vázán koncesí, může i na trzích býti prodáváno toliko od živnostníků příslušnou koncesí opatřených.

Licence hostinské, str. 143. Očkování v. pod. obchod.

§ 63. Fieranti.

Kdo činí z jezdění po trzích samostatnou živnost (fierant, trhovník), má ji ohlásiti podle § 13.²⁾

§ 64. Cizozemci.

S cizozemci nakládá se v přičině práva k návštěvě trhů jako s tuzemci, pokud nebude nařízena odchylka od toho na základě reciprocity.

§ 65. O předmětech obchodu tržního:

a) na hlavních trzích. Předmětem obchodu tržního na velkých trzích, výročních trzích a v lázeňských místech, jim zvláštními nařízeními po dobu léčební na roveň postavených, pak na trzích při posvěcení, jest všeliké ve volném obchodě dovolené zboží, pokud příslušná tržní oprávnění nejsou výslovně omezena na jednotlivé druhy předmětů, jako na příklad dobytek, vlnu, obilí, dětské hračky a t. d.

¹⁾ Tato hlava až na § 71, který byl doplněn nov. z r. 1907 připojením posl. věty znemožňující obcím vzdáti se tržních práv, má text z r. 1859. ²⁾ Nyní správně 11 a 12.

§ 66 b) na týdenních trzích. Předmětem obchodu na týdenních trzích jsou: potraviny a surové přírodniny, hospodářské a polní nářadí, výrobky, které náležejí k vedlejším v zemi obvyklým zaměstnáním rolníků v okolí, a obecné předměty denní spotřeby.

§ 67. Prodávati na týdenních trzích v boudách a krámcích jiné věci než tuto uvedené, jest zpravidla dovoleno toliko živnostníkům v obci samé bydlícím v příčině věci jejich živnosti, leč by již v jednotlivých místech byli pro příslušné výrobky dosud připuštěni také cizí živnostníci.

Ostatně v místech, kde by potřebě konsumce usedlými živnostníky nebylo vyhověno, politický úřad zemský může naříditi, že pro příslušné věci také cizí živnostníci jsou na týdenních trzích připuštěni.

§ 68. Rovnoprávnost návštěvníků trhu.

Všichni návštěvníci trhů mají při provozování svých tržních obchodů stejná práva.

Zařízení, že první hodiny trhu jsou vyhrazeny drobným nákupníkům, jsou dopuštěna toliko při týdenních trzích a v příčině potravin, nasvědčující-li tomu místní obyčej a potřeby.

§ 69. Tržní poplatky.

Obce nesmějí tržní obchod zatížit žádnými jinými dávkami než takovými, které jsou náhradou za přenechanou prostorou za užívání bud a nářadí a za jiné výlohy spojené s odbytím na trhu.

§ 70. Tržní řády.

V mezích ustanovení shora uvedených každá obec, ve které se konají trhy, stanoviti má za schválení politického zemského úřadu podle místních potřeb tržní řád, který má také obsahovati sazbu tržních poplatků, při čemž buď též ustanoveno, pokud se dopouští výčep nápojův a podávání jídel na tržních.

§ 71. Udílení práva k trhům.

Zvláštní předpisy ustanovují, kterak obce nabývají práva konati trhy a čeho při takovém povolení jest dbáti. Propůjčená již oprávnění ku konání trhů mohou složena býti toliko za souhlasu úřadu, který propůjčil oprávnění a jež má napřed vyslechnouti společenstva zřízená pro živnosti toho kterého místa.

I. Trhovectví. Vyn. m. o. 7. VII. 1909, č. 13.538, A. 222. O. m. p. ze dne 5. VIII. 1909, č. 98 sb. norm. (Zkráceno.)

Pozorování o různém, intencím zákona ne vždy odpovídajícím užívání předpisů ž. řádu zavdala min. obch. podnět prohlášení místodržitelství výnosem ze dne 7. července 1909, č. 13.538, toto:

Z § 62 v souvislosti s §§ 63, 65 až 67 a 70 ž. ř. vyplývají ohledně připustnosti provozování trhovectví všeobecné následující hlediska:

Zásadně jest každý oprávněn, jíti na trhy s veškerým zbožím dovoleným ve volném obchodu, pokud toto dle druhu trhu na tomže vůbec přípustno jest, aniž by od něho z toho důvodu směla býti vybirána zvláštní dávka, nehledíc k tržním poplatkům tvořícím předmět upravení tržním řádem. Pouze zboží, jehož prodej je vázán koncesí, smí býti nabízeno k prodeji také na trzích pouze od živnostníků opatřených dotyčnou koncesí.

Tato zásada platí ovšem v nezkrácené míře pouze pro **ojedinelé příležitostné** navštěvování trhů; pokud se však jedná o **opětovně pravidelné** provozování trhovectví se zbožím, nechat se toto provozování děje na různých nebo na jednom a téžě místě, rozeznávají jest trojí druh osob:

1. zemědělské producenty, kteří se svými vlastními zemědělskými výrobky jdou na trh. Tito nemají k tomu zapotřebí žádného oprávnění živnostenského, poněvadž živn. řád nemá platnosti pro zemědělskou výrobu a tudíž prodej těchto výrobků vůbec, tudíž také, stane-li se na trzích, nemůže býti pojímán jako živnost;

2. trhovece, to jest osoby, které obchodováním na trzích provozují **samostatnou** živnost. Takové osoby mají toto zaměstnání ohlásiti jakožto svobodnou živnost;

3. stabilní živnostníky, kteří navštěvují trhy se zbožím spadajícím do rámce jejich ž. oprávnění, aniž by z toho činili samostatnou živnost. Tací stabilní živnostníci nepotřebují trhovectví ve sm. § 63 ž. ř. ohlásiti, poněvadž u nich prodej zboží na trzích tvoří pouze rozšíření stávajícího stabilního živn. podniku, nikoliv však zvláštní živnost.

Šem 64 ž. ř. zaručeno jest cizozemcům, že s nimi nakládáno bude dle zásady formální reciprocity.

Z řečeného především vyplývá, že zásadně ojedinele příležitostně obchodování na tuzemských trzích [uherským státním příslušníkům, stejně jako rakouským bezve všeho] je volným [a že z tuzemského trhu nesmí býti nikdo vyloučen proto, poněvadž je uherským státním příslušníkem].¹⁾

Co se nyní tkne materiální stav právní doplňující formální otázky, jak se má trhovce vykázáti, musí býti na to poukázáno, že ani živn. řád, ani jiné zákonné ustanovení nestanoví výslovně povinnost stran trhy navštěvující vykazovati se, pokud se týče nosití s sebou listiny živnostenské, a také neposkytují právní podklad pro ustanovení takového požadavku úřady správními.

(Stanovení takové povinnosti vykazovati se, bylo by snad také sotva prakticky prováditelným, poněvadž by obci, vykonávající kontrolní právo, odpovídající této povinnosti předem v jednotlivých případech lustiti bylo předchozí otázky, je-li to vůbec po živnostensku provozované nebo jen ojedinele obchodování tržní, anebo, byl-li trh navštíven zemědělským výrobcem s jeho vlastními výrobky, zda snad nebyl objem živnostenského oprávnění v daném případě překročen: zjišťování, které jak kompetenci tak i často schopnost orgánů obecních překročují.)

[V té věci ovšem různí se právní stav v královstvích a zemích na říšské radě zastoupených o. l. stavu v zemích sv. uherské koruny, v nichž byli živnostníci následkem nař. uh. min. obch. ze dne 6. list. 1901, č. 39.505, zavázáni, nosití s sebou při provozování trhovectví své listiny živnostenské.]

Ač jest ve vlastním zájmu stran na trhy jdoucích, aby vyvarovaly se nepříjemnosti a aby proto své případné listiny živnostenské na trh s sebou nosily, nebude moci přece dle toho, co pověděno, jen ta okolnost, že strana tržní to, opomenula, anebo že listina živnostenská jí s sebou nošená vyhotovena jest v jiné řeči než v té, která je v tržním místě obvyklou, býti dostatečným důvodem, aby dotýčenému byly překážky činěny neb aby byl docela z trhu vyloučen. Spíše mají se dozorčí orgány tržní v případě podezření, že osoba k tomu neoprávněná navštěvuje pravidelné trh, anebo že nabízí k prodeji jiné zboží, než které prodávati je oprávněna, na to obmeziti, totožnost osoby zjistiiti a po případném předběžném vyslechnutí dotýčeného učiniti oznámení na příslušný úřad živnostenský, jemuž musí zůstatí ponecháno konati

¹⁾ Zde tři odstavce vynechány, ježto týkají se uh. státních příslušníků.

vhodná šetření a v daném případě jednati dle trestních ustanovení ž. řádu.

Dále sahající opatření budou však moci jako oprávněná pokládána býtí jen asi v případě zřejmé anebo v případě, že by se opakovalo provozování trhovectví, jež v dřívějším případě konstatováno bylo příslušným úřadem jakožto neoprávněné.

O tom se okr. hejtmanství uvědomuje, aby se dle toho řídilo a aby náležitě poučilo podřízené obce tržní a jejich orgány.

II. Nařízení presidenta zemské správy politické v Praze ze dne 26. srpna 1920, č. 3/A—730, z. sp. p. č. 251.291, č. 498 sb. z. a n. o změně tržních řádů v Čechách v zájmu zásobování obyvatelstva.

Na základě § 15 cis. nař. ze dne 24. III. 1917, č. 131 ř. z., o zásobování obyvatelstva předměty nezbytné potřeby, mění, pokud se týče doplňují se veškeré tržní řády v Čechách v zájmu zásobování obyvatelstva tímto ustanovením:

Ve smyslu § 68 ž. ř. vyrazují se na trzích pro životní potřeby (potraviny) první hodiny konsumentům kupujícím v malém.

Obchodníci s potravinami nesmějí od 1. IV. do 30. IX. před 8. hod. ranní, v ostatních měsících před 9. hod. ranní a v neděli a ve svátek vůbec požívatin na trzích nakupovati.

Těmto osobám, jakož i jejich obchodním pomocníkům neb jinakým zmocněncům jest v tomto času návštěva trhu vůbec zakázána.

Přísnější předpisy některých tržních řádů s pozdější hodinou předkupního práva konsumentům se co do této hodiny nemění, co do ostatního obsahu však tam, kde již v tržních řádech na právo to bylo pamatováno, nahrazuje se dosavadní text tímto novým jednotným ustanovením. Nařízení toto nabývá ihned platnosti.

Praha: Na rozklady rady hl. města Prahy zrušilo ministertvo pro zásob. lidu výt. ze dne 17. III. 1921, č. 14.339/818-VI svoje dřívější výnosy této věci se týkající, které zavdaly podnět k vydání svrchu uvedeného nařízení a to v úvaze, že zásobovací poměry se změnilý tak, že není podobných opatření na prospěch konsumentů nyní zapotřebí. Následkem toho zrušuje z. správa polit. v Praze shora cit. nařízení, pokud jde o Prahu a sousední obce, takže mají v těchto místech i na dále platiti tržní řády v původním svém znění. Výt. z. spr. pol. v Praze 3. III. 21, č. 3 A. 730/7 ai 20 č. 95.770/21.

III. Cikáni. Vyn. m. p. 7. V. 1910, č. 76 sb. norm.:

Jest známo, že cikáni velmi často snaží se opatřiti si různé průkazní listiny, jako na př. průkazy cestovní, licence na kočovné živnosti, aby krytí jsouce těmito průkazy, mohli oddati se zaměstnání, které jejich kočovnému pudu hová. Proto jednají v poslední době úřady, vystavující jim takovéto průkazy, s jistou obezřetností. O licencích kočovných bylo to nařízeno výslovně míst. oběžníkem ze dne 16. I. 1907, č. 14 sb. norm. — Aby však přece legitimačních průkazů dosáhli, opovírají cikáni někdy obchod koňmi a navštěvují se zálibou koňské trhy, což navštěvovatelům těchto trhů a všeobecně ku prospěchu není.

Vzhledem k § 11 a 13 ž. ř. nebude ovšem možno, učiněnou opověď živnosti zamítnouti a provozování samo, nechť jde o obchod provozovaný z pevného stanoviska nebo o trhovství (§ 63 ž. ř.) zakázati, má-li opovídatel předepsanou kvalifikaci a jest-li stanoviště živnosti (§ 144, odst. 1. ž. ř.) vztážmo bydliště opovídatelovo (míst. ob. ze dne 31. ledna 1888, č. 381 sb. norm.) v okrese dotýčeného živn. úřadu I. st. Tohoto posledního předpokladu však tu obyčejně není při cikánech, kteří ze zvyku jen sem a tam se potulují.

V takových případech bude vždy každý živn. úřad s to vyhotovení listu živn. odepřiti, poněvadž právě tu není dána příslušnost jeho ku přijímání živn. opovědi.

Trhovectví smíšeným zbožím. Ob. z. sp. p. P. 15. II. 1923, č. 15 A-2962/22, č. 54.958.

Min. obch. bylo upozorněno, že úřady živn. při opovědi živnosti trhovecké (fierancie) ve sm. § 63 ž. ř. uvádějí mezi předměty ž. oprávnění také zboží, jehož prodej jest vázán průkazem způsobilosti, po případě koncesi. — K docelení jednotné a správné praxe úřadů živn. sdělilo ve věci min. obch. výnosem ze dne 15. I. 1923, č. 53.443/22 toto:

Dle § 62 ž. ř. má každý právo docházeti na trhy s veškerým zbožím v obchodě dovoleným, pokud toto zboží podle druhu trhu jest na něm k obchodu připuštěno; zboží však, jehož prodej jest vázán koncesí, může i na trzích býti prodáváno toliko živnostníky příslušnou koncesí opatřenými. — Podobného ustanovení však není ve příčině zboží, jehož prodej dle ž. ř. jest vázán průkazem způsobilosti, a dalo by se z toho souditi, že prodej takového zboží po trzích (na př. fierancie kořením, zbožím materiálním a p.) jest dovolen bez průkazu způsobilosti, předepsaného § 13 a) a § 38 ž. ř.

Takovýto výklad by se však bez odporu přičil tendenci zákona, — a byl by trhovec lépe na tom, než obchodník se stálým stanovištěm, ač rozsah oprávnění obou jest totožný

a liší se pouze způsobem provozování. (Stálé stanoviště, prodej po trzích.)

Výklad takový pobízel by přímo k obcházení zákona, jelikož obchodník se stálým stanovištěm, kterému se nedostalo povolení k obchodu se zbožím, jehož prodej jest vázán průkazem způsobilosti, snadno by mohl dosíci ž. listu na volnou živnost trhoveckou a byl by pak oprávněn prodávati aspoň po trzích zboží, které v obchodě se stálým stanovištěm prodávati nesmí.

Nelze dále přehlédnouti, že ustanovení § 62 a 63 starého ž. ř. převzata byla novelou ze dne 5. II. 1907, č. 26 ř. z., kdežto teprve touto novelou zaveden byl průkaz způsobilosti pro některé živnosti obchojní. Zákonodárce přímělo patrně přesné znění § 38, by-upustil od zvláštního dodatku k § 62 a 63 ž. ř. v tom směru, že i živnost trhovecká jest podrobena ustanovením § 38 ž. ř. — Z této úvahy jest patmo, že trhovec, který prodává po trzích zboží vyhrazené dle § 38 ž. ř., jest povinen podati průkaz způsobilosti ve sm. § 13 a) a 38 ž. ř. — (Spomo. Odst.: »Nelze...« jest na mylném předpokladu. Pozn. vyd.)

Prodej písniček po trzích není svobodná živnost dle § 21 ž. ř., odst. 5, poněvadž nejde o výrobky tiskařské pro potřebu živnosti, obchodu, domácího nebo společenského života. Přednášení jejich není produkci, nýbrž reklamou a seznamováním kupujících s nápěvem. JOKP. 1909, str. 145.

Fieranti nesmějí s knihami, obrazy a výrobky tiskovými vůbec obchodovati, a smějí je prodávati na trzích jen tehdy, když mimo živnostenský list na trhovectví mají též příslušnou koncesi k obchodu s výrobky tiskovými. M. vn. 10. IX. 74, č. 13.310, Weigelsperg str. 33.

Pokud není dotčen veř. zájem (ukojení potřeby domácího obyvatelstva) jest spor o připuštění, resp. vyloučení cizích živnostníků sporem

mezi stranami; rekursní instance mají se v tom případě držeti návrhů stran a jich nepřekročovati. B. 6368/09.

1. Opověď třeba učiniti u úřadu trhovecka bydliště, z něhož podnik jest řízen. V. m. vn. 10. I. 1888, č. 20.772/87, m. p. 31. I. 88, č. 381 sb. norm.

2. Ne každý docházení na trhy činí samostatnou živnost, potřebuje listu živnostenského na trhovectví. B. 10.840/97.

3. Trhovci nejsou oprávněni na trzích k obchodu podomnímu v místě trhu, a obchodníci podomní nemají práva vykládati zboží na tržišti, první pod trestem dle § 132 ž. ř., druhí pod trestem cis. pat. z r. 1852, č. 252 ř. z. Nař. m. o. 23. XII. 1881, č. 2 ř. z. ex 1882.

4. Předpisy o klidu nedělním platí i pro trhovce. Čl. XII. zák. ze dne 16. I. 1895, č. 21 ř. z.

Pojem trhu nemůže být rozšířen mimo tržní místo na celý obvod obce, ani nemůže být prodej mimo tržiště považován za tržní obchod. B. 1126/81.

I bursy jsou trhy; jsou upraveny zák. d. 1. IV. 75, č. 67 ř. z.

Živnost trhoveckou lze provozovati pouze o trzích, pak poučích a slavnostech, spojených s konáním trhů úř. povolených, k nimž dle tržních řádů jednotlivých obcí jest dotýčný druh zboží připuštěn. Ohce-li strana provozovatí obchodní živnost o poučích a slavnostech s úř. povolenými trhy nespojených, musí jí pro každou jednotlivou pouť a slavnost zvláště opovědět s udáním stanoviště. Rozh. z. sp. p. v Praze 25. IV. 1921, č. 15 A-1743/20, č. 37.582.

Není dovoleno vydávati ž. l. na obchod se zbožím cukrářským a permikářským o posváceních a poučích, poněvadž by tím vznikla oprávnění, nepřipustná dle platného živn. zákona. M. o. 30. XII. 00, č. 47.558. Müller-Diwald str. 47.

Předpisy o výkonu a oprávnění trhovců třeba přísně prováděti; udílení licencí k obchodu obrazy svatých, modliteb a písní a t. pod. dle § 3. tisk. zák. buď omezeno a tyto udíleny jen zcela důvěryhodným osobám. Obec

nechť se poukáží, aby přísně dozíraly, se přesvědčily o oprávnění živnostenském a vyhověli-li trhovec předpisům živnostenským a daňovým a bud přes dobu tržní na veř. místech netrpěly. M. p. 4. VI. 1881, č. 43 sb. norm.

Trhovec nemůže být přidržován, aby v opovědi udal trh nebo místo v trhu, kde chce živnost provozovat; místo vykazuje tržní dozorce (dle trž. ř. Stanovištěm živnosti trhovecké jest bydliště trhovce. JOKP. 1903, str. 30. Frey-M. 9019. Není trhovectvím pravidelně navštěvování určitého týdenního trhu, zejména trhu v bydlišti. O. K. v Liberci, Frey-M. 9020.

Rozdíl mezi trhy týdenními a hlavními nezakládá se na obdobích časových, nýbrž na povaze věci k prodeji připuštěných. V. m. vn. 24. IX. 1896, č. 17.545. Manz.

§ 66—67. Obyčejné věci denní spotřeby musí být věcmi užitvatelnými dle § 501 o. z. o., a nejsou jimi všechny věci denní potřeby. B. 10.392/97.

O připuštění jiných věcí dle § 67 rozhoduje živn. úřad. B. 10.840/97.

§ 67 neomezuje prodej jen na věci vlastní výroby. B. 1354/82.

Rozdíl mezi domácími a cizími živnostníky viz B. 13.737/1900.

Společenstva mají postavení stran ve sporech tržních. B. 6868/09, a jsou oprávn. orgány živnostníků domáhati se právní cestou omezení obchodu tržního. B. 10.392/97.

Právo k návštěvě týd. trhů s jinými než v § 66 uvedenými věcmi podmíněno jest tím, aby živnostník v místě trhu i bydliči i živnost provozoval. JOKP. 1921, str. 59-I. 1905, str. 432. Oblobné B. 13.737/00.

Nelze si vůbec mysliti pozitivního zákonného ustanovení, jež by určovalo svobodu tržní v tom smyslu, že každý, kdo chce jíti na trh, musí k němu být připuštěn; to by předpokládalo neomezené tržiště. Právě z toho, že v mnohých případech jest k dispozici tržiště ohraničené. plyně, že opatření, které stanoví jisté omezení návštěvy trhu, nemůže být nezákonné, když úřadu tržnímu jistě přísluší právo a dokonce i povinnost, pečovatí o udržení pokoje, pořádku a veř. bezpečnosti na tržišti, a tedy i učiniti k tomu cíli směrující zařízení, pokud jde o navštěvování trhů. Není nezákonným, jsou-li volná místa prikazována jen vykonným uchazečům. B. 2998/04.

§ 69. Tržní poplatky mohou být vybírány (dle Manze):

a) jen obcí tržní t. j. právem míti trhy nadané, jež nese také výlohy s trhy spojené. M. vn. 31. VII. 1869, č. 11.650;

b) jen na samotném tržišti nikoliv u vchodu do města. M. vn. 3. VI. 1871, č. 4763;

c) jen v tržních dnech, ni-

kolí mimo ně. M. vn. 8. VII. 1876, č. 7992;

d) jen jako náhradu za skutečné výdaje; nejsou výdělkovým pramenem obce, tarif budíž vyvššen. M. vn. 19. I. 1852, č. 893;

e) jen dle míry a váhy jednotlivých věcí, ale pouze pokud se vybírají nejen za místo přenechané, nýbrž i jiné výdaje spojené s konáním trhů. M. vn. 7. II. 1877, č. 17.760/76;

f) i jako stánecké (Marktstandgelder), jako činže z místa od soukromých držitelů tržiště, aniž tím obci v její policii tržní nebo vybírání poplatků tržních jest bráněno. M. vn. 10. IV. 1875, č. 2004;

g) cestou pachtu: pachtýř smí je vybírati jen dle schválené sazby, již musí stranám dáti na požádání k nahlédnutí. Obecní úřady měst výročních trhů mají tyto tarify v místě vždy před počtem trhu účelně k veřejnému nahlédnutí vyložití. M. vn. 21. I. 1885, č. 21.196/84.

Poplatky tržní nesmějí se vybírati:

a) z obyčejného obchodování. M. vn. 17. V. 1873, č. 6985;

b) z prodeju na objednávku dořávaného zboží do domu, ani od kupeců místních, kteří mají krámy své v doměch a tam prodávají. M. vn. 18. IX. 1877, č. 10.272.

Vybírání zvýšených tržních poplatků. Ob. z. spr. p. P. 18. III. 21, č. 18A-627/78.111:

Některá města provedla samovolně a bez příslušného schválení zemské správy politické, § 70 ž. ř. předepsané

zvýšení poplatků při trzích vůbec a zejména při dobytčích trzích. Takové zvýšení tržních sazeb nemá žádné právní účinnosti a jest způsobilé poškoditi zájmy jak producentů tak konsumentů, trhy navštěvujících.

Okr. správy politické a magistráty se vyzývají, aby proti úpravě tržních sazeb, zákonného podkladu postrádajících zakročily a svá opatření vhodným způsobem v širší známost uvedly.

Zejména buďtež tržní obce přidržány, aby tržní sazby zemskou politickou správou schválené, na viditelném místě na tržišti vyvěsiti daly.

Spory o placení poplatků tržních rozhodují jakožto věc živnostenskou úřady politické nikoliv obce. B. 12.215/98.

Nárok na vrácení omylem předplacených poplatků za tržní stánky jest povahy soukromoprávní (§ 1431 obč. z.), rozhodují o něm, třeba s podkladem ustanovení veřejnoprávních soudů. Nejv. soud 25. VI. 01, č. 8143, G. U. W. č. 1477.

Odvažování přezmenem v drobném prodeji ve stálých provozovnách a na trzích není dovoleno. Přestupky tohoto předpisu, pokud nejsou stíhány trestním zákonem, budou trestány dle min. nař. ze dne 30. IX. 1857, č. 198 ř. z. M. nař. 21. III. 1893, č. 46 ř. z.

Obec není oprávněna vydávati předpisy o vykonávání oprávnění obchodních mimo trh. (Stabilnímu obchodníku bylo přikázáno, aby v době konání trhu nakupoval ve svém domě zboží jen od těch, od nichž je písemně objednal.) B. 4846/06.

Právem obcí k doзору na trhy, míry a váhy není

dotčena příslušnost a právo politických úřadů stanoviti rozsah práv živnostenských. B. 1354/82.

Obce nemají v oboru vlastní působnosti práva vydávati předpisy pro obchod tržní. Není porušením sebeurčovacího práva obce, když při schvalování tržního řádu nařídí se vypuštění jeho ustanovení některého (zevní označení stanoviště). B. 8977/12.

Spory mezi obcí tržní a trhovci o přidělení nebo změnu stanovišť dle schvál. trž. řádu náleží před živn. úřady. B. 9509/13. Opacně podléhají autonomní cestě instanční. B. 2678/04.

Tržní řády: 1. schvalují úřady dle volného uvážení; S. 18. X. 86, č. 2498, Ex 1801;

2. vykládají se jen ve shodě s živn. zákony, jimž nesmějí odporovati; B. 1354/82;

3. nesmějí míti ustanovení o obchodu mimo dobu tržní; jest proto ustanovení, že cizí prodávací na cestě před městem nesmějí prodávati, nepřipustno. M. vn. 11. XII. 1896, č. 39.784. (Manz.)

4. mají stanoviti tržiště; B.

2568/85, B. 3018/86; stanovení tržiště mohou úřady přenechati obcím. B. 3893/88.

Vzorný tržní řád pro trhy výroční a týdenní, viz. v. m. p. ze dne 11. VII. 1911, č. 90 sb. norm.

Trh může se konati jen v obci mající tržní právo; obci té přísluší právo i povinnost vykonávati policii tržní. B. 14.833/1900.

Pokud jde o postup při uđelování oprávnění ku konání trhů dle nejv. rozh. ze dne 4. XI. 1788, jest před rozhodnutím o uđelování práva ke konání trhů slyšeti nejbližší obce s právem tržním, nemají-li námitek (Heller); Kopetz, Öst. Gewerbegesetzkunde II. str. 237 (z r. 1830) uvádí řadu dv. dekr. podobného obsahu.

Nař. min. 4. V. 49, č. 238 ř. z.: možno uđíleti oprávnění k trhům výročním jednoduchou koncesi, netřeba již formálních privilegií.

Dle min. nař. 19. I. 53, č. 10 ř. z. a zák. ze dne 19. V. 68, č. 44 ř. z. spadá povolování trhů týdenních do kompetence okresních a trhů výročních do kompetence zemských úřadů politických.

Skutečné konání trhů nemůže nahraditi úředního oprávnění k tomu. Takovému trhu má právo úřad zakázati. B. 6943/92 (§ 323 o. z. o. ne lze jakožto ustanovení sou-

kromoprávní aplikovati na poměry veřejnoprávní).

Povolení resp. odepření tržních koncesí spadá do volného uvážení úřadů správních. S. 24. III. 1879. Ex 403.

Rovněž zda tržiště po stránce zdravotní vyhovuje. B. 3018/86, B. 8353/95.

Korporacím nebo jednotlivcům se právo tržní neudílí. M. vn. 31. VII. 1869, č. 11.650. (Manz.)

Nabyté tržní právo nevykonáváním nezaniklá. B. 3895/88.

Stanovení tržiště podléhá jako součást trž. řádu schválení a při trzích dobytčích zcela dispoici politických úřadů. B. 5951/08. M. vn. 5. I. 1895, č. 33.987, m. n. 9. II. 95, č. 153 a 10. II. 95, č. 169 sb. norm.

Stanoviště pro trhy dobytčí určují úřady politické dle volného uvážení. B. 3337/05.

Zní-li oprávnění tržní všeobecně na konání trhů výročních, jest k těmto trhům připuštěn i dobytek. S. 25. VI. 13, č. 6957.

Z důvodů policie tržní může obec zakázati prodej dobytka mimo dny trhů dobytčích a mimo tržiště. M. vn. 10. VII. 75, č. 4396. Heller 846.

Drobný brav (selata, jehňata, kůzlata atd.) patří k předmětům obchodu na týdenních trzích. M. vn. 27. II. 97, č. 1229. Heller 846.

Dobytčí trhy.

I. Zákon ze dne 6. VIII. 1909, č. 177 ř. z.: § 9. Všechny dobytčí trhy, jakož i dražby zvířat buďte podrobeny zvěrolékařskému doзору. Toliko výjimečně a se

zvláštním povolením politického okresního úřadu zvěrolékařsko-policejní dozor může býti vykonáván jinými osobami nežli zvěrolékaři. Státní správa může vykonávati dohled k vývozním dobytčím trhům zvláštní důležitosti zřízenými od státu zvěrolékaři.

Na všech dobytčích trzích buď nařízeno přiměřené oddělení a postavení přihnaného dobytka, aby bylo zamezeno nebezpečnosti nákazy.

Znalec dozorem ověřený má prohlédnouti zevrubně každý kus dobytka na trh přivedený, dříve nežli se vypustí, a buď nález zaznamenán na dobytčím pasu. Shledá-li se nebo vznikne-li podezření, že jest tu zvířecí nemoc nakažlivá jest znalec zavázán, ihned naříditi aby byla nemocná a podezřelá zvířata oddělena a střežena na vzdálenějším stanovišti, které by vylučovalo každý styk s jinými zvířaty nákazy schopnými a oznámiti to ihned úřadu.

Dobytek neústého průvodu nebudí na trh přinášěn. Tržní řády pro dobytčí trhy buďte vydávány politickými zemskými úřady, pro dobytčí trhy vynikající důležitosti ministery zemědělství, obchodu a vnitra po slyšení příslušných obcí.

§ 47. Předcházející ustanovení tohoto zákona vztahuje se také k trhům na jateční dobytek, k jatškám a jiným jatečním zařízením.

II. Nařízení místodržitele pro král. České ze dne 30. června 1910, č. 156.351, č. 47 z. z. úmž činí se opatření v příčině odbývání trhů dobytčích, dražeb na zvířata, výstav a přehlídek zvířat. (Vyhl. dne 5. X. 1910.)

Na základě ustanovení §§ 2, 8, 9, 24 a 62 zákona ze dne 6. VIII. 1909, č. 177 ř. z., týkajícího se zabránění a flumení nákaz zvířecích, a prováděcího nařízení k tomuto zákonu ze dne 15. X. 1909, č. 178 ř. z., nařizuje se za účelem, aby byly náležitě prováděny předpisy, vztahující se na dobytčí trhy, dražby na zvířata výstavy a přehlídky zvířat, toto:

1. Všechny trhy dobytčí, jakož i dražby na zvířata, výstavy a přehlídky zvířat podléhají zvěrolékařskému dozoru. Vůlomečně může okresní politický úřad zvěrolékařsko-policejní dozor na menších trzích dobytčích nepatrnějšího, místního významu v místech kde není žádný zvěrolékař usadlým svěřiti i jiným osobám (prováděcí nařízení k § 9 zákona o nákazách zvířecích).

2. Přezvýchavce každého stáří, jednokopytníci a venčí smí býti jen tehdy na trhy dobytčí, dražby, výstavy a přehlídky zvířat přiváděni, je-li úředním pasem dobytčím pro-

kázáno, že jich zdravotní stav jest nepodezřelým a jich původ nákaz prostým.

3. Schází-li předepsaným způsobem vystavený pas dobytčí, zvláště nesouhlasí-li počet kusů a popis zvířat, pak okolnost ta vylučuje, aby byla zvířata taková ihned připuštěna ku trhům dobytčím, dražbám, výstavám a přehlídkám zvířat.

4. Před zvěrolékařským vyšetřením nesmí žádný dobytek na tržiště býti přihnan a náleží proto na zvěrolékařského znalce, který tvoří s tržním komisařem, od tržní obce ustanoveným, tržní komisi, aby včas na tržiště se dostavil.

5. Vyšetření děj se u vchodu na tržiště, kdež také buďtež dobytčí pasy revidovány a na důkaz provedeného zkoumání označeny.

Abý vyšetření bez překážky mohlo býti předsevzato, nesmějí vchodem projiti více nežli 3 k sobě svázaná zvířata a nesmějí také u vchodu osoby se stavěti a se hromaditi.

6. Vvšetření má se vztahovati zvláště k zevrubnému ohledání sliznice tlamy a paznehtů, u vepřů pak paznehtů a rypáku.

7. Otevření tlamy staniž se průvodcem nebo majitelem zvířete, zvednuti hlavy, dle potřeby osobou ustanovenou obcí, kde se trh odbývá.

Zdráhá-li se majitel nebo honec dobytka býti při tom nápomocným, buďž dotčený dobytek tržní komisí z trhu vyloučen.

8. Zvířata, u kterých závady byly shledány, buďtež bez prodlení za spolehlivého průvodu a přiměřené opatrnosti odvedena do stáje kontumační, po případě buďž učiněno nutné opatření, aby zvířata byla vzhledem ku nákaze bezpečně zpět dopravena a aby o tom náleželo býti neprodleně zpráva okresnímu úřadu.

9. Zvířata na trh určená buďtež přihnána přiměřeně očištěná, pokud se týče buďtež na trh připuštěna teprve po odstranění staré nečistoty (a starých výmětů).

10. Tržní zvířata buďtež na tržišti postavena v řadách.

11. Na všech tržištích dobytčích buďž k zamezení nebezpečí nákazy prováděno náležité rozřídování a oddělení postavení přihnaného dobytka.

Mají býti tudíž všechny kusy jednoho každého druhu zvířat: hovězí dobytek, ovce a kozy, koně a vepři postaveny odděleně a má býti zvláště též pro dobytek cizozemský, jakož i pro koně cikánů vykázano zvláštní místo.

Každý majitel dobytka jest povinen pečovati o patřičné uvážení svých zvířat na tržistiích (v základě § 391 trest. zákona). Zlá zvířata budtež jako taková tržním orgánům dozorcím ohlášena a ve zvláštních k účelu tomu určených stánkách umístěna.

12. Zakazuje se prodej dobytka, jakož i obchod dobyttem v tržní dny mimo tržistiě, pokud se týče před zvěrolékařským vyšetřením.

13. Na řevníky, obchodníky a honce dobytka náleží, aby před vstupem na tržiště očistili své šatstvo, obuv, upotřebené provazy a pod.

14. Obec, kde trh se odbývá, mají svými orgány bezpečnostními o udržení pořádku při příhodu dobytka a na tržišti pečovati.

15. Po skončení každého hromadného postavení dobytka při trzích dobytčích, dražbách, výstavách a přehlídkách zvířat má se místo, kde zvířata stála, ihned důkladně vyčistiti, a v případě, když byla nějaká nakažlivá nemoc zjištěna, provésti náležitá desinfekce.

16. Panují-li nakažlivé nemoci zvířecí, může se odbývání trhů dobytčích, pokud to zmíněný zákon a k němu vydané nařízení připouští, zakázati.

17. Výlohy, jež dovozem na trzích dobytčích, dražbách, výstavách a přehlídkách zvířat vzniknou, mají nésti obec tržní, po případě podnikatelé.

18. Přestupky tohoto nařízení budou dle ustanovení VIII. oddílu zmíněného zákona trestány.

19. Toto nařízení nabývá platnosti dnem svého vyhlášení; ve stejnou dobu pozbývá pak platnosti nařízení ze dne 19. I. 1890, č. 7 z. z., a ze dne 30. V. 1901, č. 32 z. z.

III. Ústřední trh dobytčí v Praze VII. Tržní řád.

1. Vyhlášení místodržitele pro Čechy ze dne 6. února 1900, č. 14.294, č. 17 z. z.,

jímž se prohlašuje tržní řád pro pražský ústřední trh dobytčí v Holešovicích, schválený na základě § 9 zákona ze dne 29. února 1880, č. 35 ř. z., místodrž. výnosem ze dne 15. března 1893, č. 31.522, a změněný výnosy ze dne 6. července 1895, č. 97.366; 5. června 1896, č. 57.826; 12. dubna 1898, č. 31.166, a ze dne 13. června 1922, č. 18A-1153/33, č. 15 z. z.

Tržní řád pro pražský ústřední dobytčí trh v Holešovicích.

I. Oddíl. Ustanovení všeobecná.

§ 1. Obec koná na trhu dobytčím zdravotní a tržní policii podle platných zákonů, zvláště dohlédá k tomu, zda šetří se předpisů řádu tržního a bere jakožto vlastnice trhu tržné, jak je určeno. (§ 16.)

§ 2. Pražský ústřední trh dobytčí v Holešovicích jest jediným trhem ku prodeji velkého skotu jatečného, telat, ovcí a vepřů pro město Prahu, jakož i pro obce v § 2 zákona z 9. března 1889, z. z. č. 19, vyjmenované; — pro obce Karlín a Smíchov, ohledně jichž zjištěno bylo, že mají vlastní práva tržní, a obec Smíchov že má nad to i schválený tržní řád, však jen po tu dobu, až tyto obce budou s to vykázati zvláštní dle ustanovení § 9 zákona z 29. prosince 1880, č. 35 ř. z., náležitě upravená a schválená tržistiě pro dobytek, jakož i dle toho doplněná a zemským politickým úřadem vydané tržní řády k odbývání vlastních trhů dobytčích. (Vyhl. místodrž. ze dne 20. dubna 1903, č. 70.144, č. 72 z. z.)

§ 3. Veškerý živý dobytek na trh dobytčí došlý opatřen býti musí dobytčími pasy, pokud se týče certifikáty zákonně předepsanými.

§ 4. Dobytek živý v § 2 uvedený, podroben jest na trhu prohlídce policejně zdravotní; prohlídku tuto jakož i předpisy policie zdravotní vůbec vykonávají k tomu zřízení zvěrolékaři a ostatní orgány k tomu povolané.

Zvláště přísluší jim vydávati pasy dobytčí, pokud se týče certifikáty pro veškerý dobytek jinam určený.

Dobytěk, který při prohlídce shledán bude nemocným nebo podezřelým, nebude připuštěn do tržiště, nýbrž odevlán bude na místa k tomu zvláště určená a naloží se s ním dle platných předpisů policie zdravotní.

Vedle toho všecko zboží, které se smí na trhu dobytčím v Holešovicích prodávati, tedy každé do Prahy dopravené množství masa, jakož i celé kusy zabitého dobytka, nechť jsou určeny na prodej neb jsou objednány, musí býti za přičinou zdravotní prohlídky na dotčené tržiště přivezeno. Aby toto ustanovení přesně mohlo býti prováděno, ustanovují se ku dovozu masa do Prahy jen tato tři místa: 1) u bývalé brány Nové, u bývalé brány Poříčské a u bývalé brány Újezdské; mimo to dovoluje se přívoz masa do Prahy též drahou společností priv. státní dráhy rak.-uherské a drahou severozápadní.

§ 5. Aby shlednutí veškerého živého dobytka snadněji mohlo se konati, zvířata drahou na trh přivezená budte složena dle příkazů daných od správy v trhu ve shodě se správou dráhy.

§ 6. Dobytek živý na trh došlý a k prodeji určený nejmeně hodinu napřed, nežli trh počne, buď opověděn písemně v úřední místnosti správy trhu na trhu dobytčím.

¹⁾ Následkem přeložení čáry daně potravní a sloučením obcí sousedních s Prahou ve skutečnosti nastaly změny, o změnu těchto ustanovení se jedná.

Zvířata, která na příslušný den tržní nebyla včasné opověděna k prodeji, mohou sice býti přivedena na trh a dána do místnosti a stáji k tomu určených, ale smějí prodána býti až příštího dne tržního.

§ 7. Všechna zvířata, na příslušný den tržní opověděná, pokud není závady hledíc k zvěrolékařské policii, buďte přivedena tohoto dne do tržnice dříve, nežli trh počne.

Zvířata, řádně sice opověděná, ale až do počátku trhu do tržnice nepřivedená, nebudou dále připuštěna tohoto dne ku prodeji.

Jestliže jejich včasný příchod do tržnice překažen byl náhodami vůbec známými neb prokazatelnými, jako přerušením dopravy, pohromou živelnou a pod., správa trhu může připustiti je na trh dne ohlášeného.

Úmyslné zadržení ohlášených zvířat tresce se dle § 20.

§ 8. Bezprostředně před počátkem trhu oznámen bude na trhu ohláškou počet přihlášených, jakož i skutečně přihnaných zvířat, při čemž dle možnosti uvedeno bude plémě.

§ 9. Správa trhu dohlédá ku krmení a ošetřování zvířat k prodeji ustanovených.

Za krmení zvířat zapraveny buďte poplatky občasně správu trhu ustanovené.

§ 10. Osoby potřebné k obsluze (honce, hlídači atd.) ustanoveny budou správou trhu.

Osoby dotčené podrobeny jsou dohledu tržní správy a buďte označeny čísly za sebou jdoucími, jež nositi mají tak, aby je každý viděti mohl.

Za práce těchto osob platiti se budou poplatky úřadem tržním ustanovené.

Kupcům, jakož i osobám, které samy prodávají svá zvířata na trh přihnaná, dovoleno jest užívati k obsluze na na trh svých sluhů.

Také tito sluhové podrobeni jsou na trhu dozoru správy trhu a musí naprosto poslouchati její příkazy.

§ 11. Vstoupiti do tržnice jest dovoleno kupcům, osobám, které přihnaly na trh dobytek, osobám, které zaměstnány jsou na jednotlivých trzích, úředním osobám, konečně osobám, jimž správa trhu dovolila vstoupiti do tržnice.

Kupei smějí vstoupiti do tržnice při počátku trhu po daném znamení zvoncem.

Osoby, které přihnaly na trh dobytek, jakož i osoby, pro ně na jednotlivých trzích zaměstnané, smějí vstoupiti do tržnice již, když přihánějí zvířata, avšak až do počátku trhu mají zcela na blízku býti dobytku, jež byly přihnaly na trh.

Dříve nežli trh se počne, aneb když se skončí, což oznámeno bude pokaždé zvoncem, nesmí žádný prodej býti učiněn.

§ 12. Které dny trhy konány budou, ustanoveno jest v následujících oddílech §§ 22, 31 a 40 tohoto tržního řádu.

Abý trh, třeba-li toho, konán býti mohl jiného dne nežli ustanoveného, dovoliti může magistrát v Praze.

§ 13.* Na pražském trhu dobytčím zřízená dobytčí a masná pokladna jest úředně zmocněný a zřízený orgán k zprostředkování obchodů tržních, avšak vlastníci zvířat nebo jejich zástupci mají na vůli prodávati svá zvířata i bez prostřednictví dobytčí a masné pokladny buď samí anebo osobami ku provozování zprostředkovatelského obchodu s dobytkem oprávněnými.

Trhové ceny u všech prodejů na trhu dobytčím uzavřené buďtež spláceny, vypláceny a vyrovnávány výhradně u dobytčí a masné pokladny pražského ústředního trhu dobytčího, jež jest i výhradně oprávněna poskytovat úvěr k nákupu zvířat na trhu.

Blíží ustanovení o zařízení a oboru působnosti dobytčí a masné pokladny obsažena jsou v Pravidlech pro dobytčí a masnou pokladnu radou městskou hlavního města Prahy vydaných.

§ 14. Živý dobytek téhož dne tržního koupený dále prodávati jest zapovězeno.

Rovněž zapověděn jest předkup, jenž v tom záleží, když zvířata k trhu opověděná a ku prodeji na něm ustanovená prodají se před počátkem trhu.

§ 15. Na jednotlivých trznicích buď postaven potřebný počet úředních vah.

Zvážení bude vykonáno bezplatně po učiněném prodeji za přítomnosti úředního zřízence dozorčího, jenž povinen jest zapsati vyšetřenou váhu do zprávy o prodeji, jakož i do protokolů vážných a vydati stranám, přejí-li si toho, úřední listky vážné.

Do protokolů vážných buďte zapsány také smluvené ceny za příslušné jednotky prodejné.

§ 16.* Tržnému podrobena jsou všechna zvířata, která byla na trh dopravena nebo pro něž užije se kteréhokolí zařízení tržního.

* Dle vyhl. presidenta z. spr. politické v Praze ze dne 13. VI. 1922, č. 18 A-1153/33, č. 33.988-III b, č. 15 z. z., vydané za souhlasu min. obch. daného dne 19. I. 1922, č. 38.622/III, a min. vn. daného dne 27. II. 1922, č. 6082/22.

Změna tato a pravidla na str. 313 otištěná vyhlášena vyhláškou spojených polit. úřadů I. stol. v Praze z 1. V. 22, č. II A-10.032.

Tržné za prodaná zvířata a jiné poplatky ustanovené za použití kteréhokoli zařízení tržního, jako chlěvné a p. vybírá jediné dobytčí a masná pokladna srážkou z tržové ceny; za zvířata pak, jež zůstala neprodána, dále za zvířata, jež byla koupěna mimo trh, avšak pro něž bylo užito kteréhokoli tržního zařízení, buďtež poplatky tržní zapravovány bezproštědně u dobytčí a masné pokladny.

Sazba poplatková zemskou správou politickou v Praze schválená uveřejněna jest na trhu.

§ 17. Dobytek prodaný a odvážený buď z tržnice odvezen a nesmí do tržnice zpět býti přihánán, a neprodaný dobytek může býti odvezen jen, předložili se potvrzení, že tržné bylo zapláceno.

§ 18. Ceny na trzích vyšetřeny budou správou trhu dle protokolů vážných.

§ 19. Správa trhu povinna jest vydávati zprávy dle vyšetřování cen pro jednotlivé oddíly trhu, řídic se při tom dle zvláštních pravidel v příslušných předpisech o tom obsažených; zprávy dotčené musí obsahovati přesně a přehledně celý průběh trhu a ceny obchodní a ať správa trhu se postará, by co možná brzy byly uveřejněny.

§ 20. Přestupky tržního řádu, nejsou-li porušeny jimi také jiné zákonné předpisy, potrestány budou dle § 22 pražského tržního řádu pokutou peněžitou až do 100 zl. a nemohli-li by vinník platiti, vězením jednoho dne za každých 5 zl.

S osobami, které ruší pořádek na trhu, buď naloženo dle zákonných předpisů a správa trhu může vyloučiti je z trhu.

Pokud se týče řízení trestního, platí ustanovení § 23 pražského tržního řádu, schváleného vynesemím místodržitelství v Praze ze dne 4. dubna 1872, č. 15.823, změněného vynesemím ze dne 22. ledna 1897, č. 200.054.

II. Oddíl. Zvláštní ustanovení pro trh na skot.

§ 21. Prodávati lze dle živé váhy se srážkou procentovou nebo bez ní, dle kusů (kupecky) a dokud jinak nebude ustanoveno, také dle váhy mrtvé, avšak každé porážení buď vykonáno dle jatečního řádu.

Porážeti na zkoušku a společná koupě celých oddílů jatečního dobytka, aby byly rozděleny zvláště losem, jest naprosto zakázáno.

§ 22. K prodeji dorostlého skotu jest ustanovena tržnice na skot.

Každého týdne jsou dva trhy, a to v pondělí a ve čtvrtek.

Je-li v pondělí svátek, bude trh příštího dne všedního; je-li ve čtvrtek svátek, koná se trh dne následujícího

(v pátek). Obchod na trhu počíná od 1. dubna do 30. září o 9. hodině, od 1. října do 31. března o 10. hodině dopolední. Trh končí se po celý rok o 2. hodině odpolední.

Trhy trvati mají bez přetržení po ustanovenou dobu tržní.

§ 23. Zvířata, která nebyla přihánána v den trhu, smějí dána býti jen do stájů správou trhu vykázaných.

§ 24. Dobytek buď postaven v tržnici na skot dle příkazu správy trhu.

Dobytek postaven bude co možná dle pořadí, jak byl došel a pokud lze, seřađen bude dle plemen.

§ 25. Dobytek v tržnici na skot postavený přivázan buď řetězy nebo pevnými provazy k přehradě a smí býti veden toliko na provaze nebo na řetěze do tržnice nebo z ní, jakož i na váhu.

Býci smějí postaveni a prodáváni býti jen v místnostech pro ně určených a buďte tam dvakrát přivázáni.

Přivádějí-li neb odvádějí-li se plachá zvířata, šetřeno buď příslušných pravidel opatrnosti.

§ 26. Za jednotku ceny, jež jest základem prodeje, buď vzata při prodeji dle živé váhy se srážkou procentovou anebo bez ní, jakož i při prodeji dle váhy mrtvé, váha 100 kilogramů (1 metrický centnýř), při prodeji dle kusů — kus.

§ 27. Tržní výkaz, který tržní správa sepsati má ihned po skončení trhu, obsahovati v sobě má, co možná dle plemen a jakosti:

1. počet, úhrnou váhu živou, cenu dle této ceny — 100 kg váhy živé,

2. počet, úhrnou váhu živou a průměrnou cenu dle kusu.

§ 28. Zvířata, která po skončeném trhu nebudou odehnána, buďte postavena do stájů na trhu dobytčím.

§ 29. Zvířata, která nejsou ustanovena, aby odvezena byla do městských jatek, musí opatřena býti pražským znamením tržním.

III. Oddíl. Zvláštní ustanovení pro trh dobytka drobného a dobytka vepřového.

§ 30. Do tržnice na drobný dobytek a dobytek vepřový smí přivezen býti drobný dobytek živý, jakož i věci, s ním jako náklad vedlejší došlé.

Telata smějí prodávati se jen tenkrát, když mají předepsané známky dospělosti.

Nedospělá nebo nedostatečně krmená telata nebudou na trh připuštěna.

§ 31. K prodeji zvířat v § 30. uvedených budou každého týdne trhy dva.

Trh bude každého pondělí a čtvrtka.

Je-li v pondělí svátek, bude trh příštího dne všedního, je-li ve čtvrtek svátek, koná se trh dne příštího (v pátek). Obchod na trhu počíná od 1. dubna do 30. září o 8. hodině, od 1. října do 31. března o 9. hodině ráno.

Trh trvati má do 2 hodin odpoledne bez přetržení po ustanovenou dobu.

§ 32. Zvířata k prodeji určená dovážeti lze již dne, jenž předchází trhu.

V případnosti této zvířata buďte postavena až do času, kdy trh se koná, do tržnice, která spolu co chlév jest zařízena a jiné zboží buďž dáno taktéž do tržnice.

§ 33. Živá telata směji dovážena a odvážena býti jen nejsouce svázána.

Správa trhu pečovati má o to, aby zachována byla spordádaná vozba.

§ 34. Místo k prodeji v tržnici vykazuje správa v trhu. Při tom přihlédáno buď k různým plemenům telat. Živá telata buďte dána do vykázaných chlévů.

§ 35. Jednotka ceny prodejně jest při prodeji dle váhy u živých 1 kilogram, při prodeji dle kusů — kus.

§ 36. Dobytek buď po zvážení ihned odstraněn z místností vážných a dán buď do tržnice anebo na jiná místa, jestliže jakás pro prodané zboží jsou vyhrazena.

Zboží do místností vážných ukládati není dovoleno.

§ 37. Napájeti telata jen za dozoru správy trhu se dovoluje.

§ 38. Živá zvířata směji zařezávána býti v tržnici jen, je-li toho patrně potřeba a svolí-li správa trhu.

§ 39. Prasata směji přiveдена býti na prodej jen živá. Prasata mohou dána býti na stanoviště prodejová již dne, jenž trhu předchází.

§ 40. Trhy na prasata konají se každý všední den v hodinách v § 31. výtčených.

Chromá prasata, aneb která dopravou úraz vzala, mohou prodávána býti se svolením správy trhu i kromě času tržního a jiného dne nežli tržního.

§ 41. Prasata postavena buďte v tržnici dle příkazu správy trhu.

Při tom zvířata pokud možná buďte seskupena dle plemen.

§ 42. Jednotka ceny prodejové jest váha 1 kilogram.

§ 43. Tržní výkaz, který správa tržni sepsati má hned po skončeném trhu, obsahovati má — pokud možná odděleně dle plemen a jakosti — počet, úhrnnou váhu živou a cenu prasat dle této jednotky prodejové — 1 kilogramu — prodaných.

§ 44. Prasata živá do tržnice postavená nesmějí ani krmena ani napájena býti od počátku dne tržního až do konce trhu.

§ 45. Prodaná zvířata buďte odstraněna do 24 hodin z tržnice.

§ 46. Prasata mohou dopravována a odstraňována býti ulicemi městskými jen na vhodných vozích a nejsouce svázána.

§ 47. Do tržnice a do otevřených stanovišť k ní příslušných mohou na prodej přivezeny býti jen ovce živé.

§ 48. Ovce na trh přede dnem tržním došle buďte postaveny do nekrytých stanovišť anebo do místností správy trhu vykázaných.

§ 49. Místa prodejová vykázaná budou dle nařízení správy trhu o tom daných.

§ 50. Jednotka ceny prodejně jest při prodeji dle váhy živé nebo mrtvé váha jednoho kilogramu, při prodeji dle párků — párek.

§ 51. Ovce směji honiti se ulicemi městskými jen v době a ulicemi, které magistrát společně s policejním ředitelstvím ustanoví.

§ 52. Ustanovení v §§ 47—51 obsažená vztahují se také ku živým kozám na trh přivezeným.

2. Pravidla »Dobyččí a masné pokladny v Praze, společnosti s r. o.«

1. Usnesením městského zastupitelstva hlav. města Prahy ze dne 7. III. 1921 a městské rady ze dne 12. XI. t. r. č. j. 5893-A. Ú. pověřena byla »Dobyččí a masná pokladna v Praze, společnost s r. o.«, aby obstarávala úkoly pokladny při ústředním trhu dobyččím v Praze a v tržnicích na maso v Praze a vzala funkci tuto na sebe. Za účelem zjednodušení zváti se bude tato společnost pouze »Masná pokladna«.

2. Masná pokladna podrobena jest, pokud se týče dodržování ustanovení tržního řádu, tržní správě a musí se řídití všemi ustanoveními o policejní službě zdravotní a zvěrolékařské.

Ve smyslu učiněných úmluv podrobena jest ve svém hospodaření dozoru vlády, jakož i tržní správě.

3. Masná pokladna je úředně zmocněný orgán ku sprostředkování obchodů tržních, avšak vlastníci zvířat a masa nebo jich zástupci mají na vůli prodávati své zboží tržni také bez sprostředkování masné pokladny buď sami aneb sprostřednictvím osob oprávněných k provozování sprostředkovatelských obchodů dobyčkem a masem.

4. Jedině Masná pokladna jest oprávněna, aby platy za zboží (živý dobytek, maso a tuky) na pražských trzích

prodané sprostředkovala a každý na trhu účastněný jest vázán na její sprostředkování.

5. Veškeré koupě na trhu provádějí se, pokud se týče kupujícího tak, že

- a) kupující zaplatí u Masné pokladny hotově;
- b) neb bude mít u Masné pokladny otevřený účet, anebo
- c) že mu poskytnut bude Masnou pokladnou úvěr za podmínek dále uvedených.

Pokud se týče prodávajícího, vyrovnají se jeho pohledávky:

- a) hotovou výplatou v den tržní aneb nejdéle v den příští,
  - b) nebo dobropisem na účtě,
- v obou případech ovšem po srážce příslušných poplatků a skonta.

6. Masná pokladna jest oprávněna přijímatí od účastníků trhů vklady na běžné účty a může také poskytovatí úvěr. Úvěr povoluje se řezníkům a obchodníkům s dobytkem a masem nejdéle na lhůtu 14 dnů, uzenářům pak nejdéle na 3 neděle a musí v každém případě býti kryt akcepty, cennými papíry, danými do zástavy anebo jinou zárukou.

Úrok z poskytnutého úvěru jest o 1 $\frac{1}{4}$ % vyšší nad současnou oficiální lombardní sazbu bankovního úřadu ministerstva financí.

7. Kupující, jenž nemá úvěru u Masné pokladny, musí zapraviti kupní cenu ještě v den tržní.

8. Prodávajícím (komisionářům) může Masná pokladna povolití na zboží před jeho prodejem zálohu dle svého dobrého zdání a se zřetelem na jeho tržovou cenu.

9. Masná pokladna jest oprávněna vzíti si dle svého uvážení k zajištění svých pohledávek do zástavy příslušné množství zboží a výlohy tím vzniklé jdou k tíži dotyčného kontrahenta. Tomu tak je v těchto případech:

- a) když na zboží byla dána záloha;
- b) když cena koupeného zboží nebyla úplně zaplácena;
- c) když povolený úvěr cenou koupeného zboží byl překročen.

Nebyla-li v těchto případech dána Masné pokladně od kontrahenta nejdéle do příštího trhu přiměřená náhrada, jest Masná pokladna oprávněna zboží do zástavy vzaté zpeněžití.

Nad zastaveným zbožím vykonávají patřičný dozor orgány tržní zprávy.

Pokladna neručí za škody vzniklé na zastaveném zboží. V případě nebezpečí znehodnocení zastaveného zboží jest Masná pokladna oprávněna učiniti vhodná opatření, po případě i zpeněžití zastavené zboží, při čemž nemusí vyžádati si svolení zástavcovů.

10. Při všech nákupech a prodejkách povinni jsou prodávající i kupující zachovávatí tento postup.

Jakmile došlo k uzavření smlouvy kupní, použije prodávající t. zv. lístku smluvního, jehož tři výtisky současně vyplní. Jeden z vyplněných tří lístků ponechá si pro sebe, druhý odevzdá kupujícímu a třetí zřízení Masné pokladny u váhy. Tento zřízenec vypíše dle úředně zjištěné váhy dvojmo lístek vážní, jehož kopii odevzdá kupujícímu, prvopis pak spolu s lístkem smluvním, přejatým od prodávajícího, odevzdá Masné pokladně.

Prodávající i kupující povinni jsou v těchto případech závazně používatí tiskopisů k tomuto účelu Masnou pokladnou předepsaných.

Byla-li kupní cena kupujícím u Masné pokladny vyrovnána, dostane se mu průkaz, na jehož základě může s koupeným zbožím volně nakládati.

11. Pro každého kupujícího vydá Masná pokladna knížku, do které zaznamenávají se veškeré platy, které učiní pro svůj vklad, jakož i výplaty, které za něho provede Masná pokladna, aby měl přehled o stavu svého vkladu anebo o výši úvěrového svého závazku u Masné pokladny.

12. Prodávající (komisionář) jest povinen vypisovatí na tiskopisech vydaných mu k tomu Masnou pokladnou zvláštní seznam kusů živého dobytka a masa jím prodaného a odevzdati jej vždy po ukončení trhu vedoucímu úředníku Masné pokladny k vůli vyúčtování.

13. S prodávajícím sčítuje Masná pokladna pohledávky jeho za prodané zboží na základě úředně zjištěné váhy prodaného zboží a dle cen, které s kupujícím ujednal.

Příslušné částky po srážce případných výloh a skonta, event. komisionářských výloh, při kusech pak dříve zastavených po srážce poplatků za stáj, případně chladírny, ošetření, resp. krmení, vyplatí Masná pokladna prodávajícímu buď hotově neb mu je sčítuje k dobru.

14. Masná pokladna je oprávněna k úhradě svých výloh a jako odměnu za sprostředkování platů vybíratí a sčítovatí z prodejní ceny zboží skonto, které činí při veškerém živém dobytku 0.5% a při mase a tuku 1%.

Skonto v stejné výši vybírá též, sprostředkovala-li sama obchod tržní. Komitentů ovšem v tomto případě předepíše k tíži též obvyklé výlohy komisionářské.

15. Kdo žádá za povolení úvěru, obdrží potřebné tiskopisy, které vyplní. Masná pokladna povoluje a vyměřuje úvěr dle svého volného uvážení.

16. Ten, komu byl povolen úvěr, vydá Masné pokladně do zástavy cenné papíry neb jí dá jiné záruky s prohlášením, že splnomocňuje Masnou pokladnu, aby v případě potřeby

zpeněžila zástavu k úhradě svých pohledávek, anebo aby použila jiné záruky jí dané.

17. V odst. 8. uvedené zálohy jsou proti zástavě zboží (ruční) také druhem poskytováno úvěru. V tomto případě všechny výlohy ošetřováním vzniklé jdou na účet komitenta a Masná pokladna může bez jeho souhlasu sama od sebe zboží prodati, zejména hrozí-li mu znehodnocení.

Vyhláška spojených politických úřadů I. stol. v Praze ze dne 17. VI. 1922, č. j. II-A-13010, kterou rozšiřuje se platnost předpisů o povinné masné pokladně v Praze na tržnici masa v Karlíně, na Král. Vinohradech a Smíchově.

Vyhláškou spojených politických úřadů I. stol. v Praze ze dne 1. V. 1922, č. II-A-10.032, uveřejněny byly změny § 37 a 38 trž. řádu pro hlav. město Prahu a pravidla pro Dobyččí a masnou pokladnu, společnost s r. o., kterými zavedeno bylo pro ústřed. trh dobytčí a též pro tržnici masa v ústředních jatkách v Praze-Holešovicích-Bubnech povinné proplácení tržových cen u všech prodejí v této tržnici masa ujednaných (masná pokladna).

Spojené politické úřady I. stolice v Praze zmocněny jsouce výnosem zemské správy politické v Praze ze dne 27. V. 1922, č. 18-A-1153/30 ai 1921 č. z. sp. p. 201.110 ai 1921, rozšiřují platnost těchto předpisů obsažených ve vyhlášce ze dne 1. května 1922 č. j. II-A-10.032 a týkajících se masné pokladny v tržnici masa v Praze-VII. ústř. jatky, na tržnici masa v Karlíně, Kr. Vinohradech a Smíchově a musí tudíž v těchto masných tržnicích tržové ceny u všech prodejí ujednaných, spláceny, vypláceny a vyrovnávány býti jedině u masné pokladny a tato masná pokladna jest výhradně též oprávněna k tržním obchodům masným poskytovatí živnostníkům úvěr.

Pravidla Dobyččí a masné pokladny spol. s r. o. v cit. vyhlášce pod č. III. uveřejněná platí pro všechny masné tržnice v Praze.

Tím mění a doplňují se tržní řády, platné pro tržnice masa v Karlíně, na Král. Vinohradech a na Smíchově.

Praha: Tržní řád pro ostatní trhy a j. předpisy tržni a pod. viz ve sbírce: Dr. Štědrý, Zákony a nařízení pro hl. město Prahu, díl II.

IV. Pražské vzorkové veletrhy.

Nař. vl. RČS. ze dne 8. IV. 1920, č. 224 sb. z. a n. o ústavu »Pražské vzorkové veletrhy«. (Vyhl. 17. IV. 1920.)

Dle zákona ze dne 24. VII. 1917, č. 307 ř. z. nařizuje se:

§ 1. Obec hlavního města Prahy se zmocňuje, aby zřídila k opětovnému vybudování a zvelebení hospodářského života ústav pro pražské vzorkové veletrhy.

§ 2. Ústav ten budíž zřízen v Praze pod firmou: »Pražské vzorkové veletrhy«, bude samostatnou právnickou osobou a obchodníkem ve smyslu obchodního zákona a budíž zapsán do rejstříku u obchodního soudu v Praze.

§ 3. Obec hlavního města Prahy vloží dle usnesení městského zastupitelstva ze dne 9. února 1920 do podnikání ústavu jako základní kapitál částku 2.000.000 Kč buďto v hotovosti anebo ve 4% daně prostých dílčích dlužních úpisech své zápůjčky z r. 1919 v kursu 98.

Obec hlavního města Prahy má právo žádati splácení tohoto vloženého základního kapitálu jedině ve formě splátek z čistého zisku.

§ 4. Ústav může býti zrušen zvláštním vládním nařízením nebo usnesením správy podniku, schváleným ministerstvem obchodu po dohodě s obcí hlavního města Prahy.

Jmenní zbývající po provedené likvidaci případně obci hlavního města Prahy. Pokud by toto jmění převyšovalo hodnotu vkladu obce pražské v době likvidace, jest povinnost obce hlavního města Prahy užití přebytku k účelu zvelebování obchodu a výroby.

§ 5. Ústrojí a působnost ústavu bude blíže upravena regulativem, vydaným ministerstvem obchodu v dohodě se zúčastněnými ministerstvy po slyšení obce hlavního města Prahy.

§ 6. Ministerstvu obchodu v dohodě se zúčastněnými ministerstvy jest vyhrazeno schvalovati po slyšení obce hlavního města Prahy změny regulativu a dozíratí k činnosti ústavu vládním komisařem dle ustanovení regulativu.

§ 7. Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení. Jeho provedením pověřuje se ministr obchodu v dohodě se zúčastněnými ministry.

Pokud »Pražské vzorkové veletrhy« neprovozují nějakou živnost nebo obchod souvislý a podporující hlavní jejich účely v čl. 5 regulativu¹⁾ uvedené, nevztahují se na ně předpisy ž. ř., a není proto pro žaloby zřízenců ústavu toho ze služebních poměrů příslušným soud živnostenský, nýbrž soud řádný. Ž. s. č. 22.

¹⁾ Neotiskujeme.

Hlava VI.

O živnostenském pomocnictvu.

I. Ustanovení všeobecná.

§ 72. Ujednání poměrů mezi samostatnými živnostníky a jejich pomocnými pracovníky jest v mezích zákony vyměřených předmětem volné úmluvy. Není-li úmluva, rozhodují především zvláštní předpisy pro to vydané¹⁾, pak obecný zákonník občanský.²⁾

¹⁾ t. j. hlava VI. ž. ř. § 72 a násl.; zák. o obch. pomocnicích d. 16. I. 1910, č. 20 ř. z.; ²⁾ §§ 1151 a násl. ve znění novely III. ze dne 19. III. 1916, č. 69 ř. z.; předpisy obč. zákona jsou povahy subsidiární.

Zákon ze dne 1. dubna 1921, č. 155 sb. z. a n.

§ 1154 b) obč. zák. ve znění cis. nařízení z 19. března 1916, čís. 69 ř. z., mění se a bude napříště zníti takto:

Zaměstnanci přísluší po čtrnáctidenním zaměstnání nárok na mzdu nejvýše týdenní i tenkrát, když z důležitých příčin, týkajících se jeho osoby, nemohl vykonávat práci nebo službu, pokud si toho nepřívoďil úmyslně nebo hrubou neobalostí.

Nemůže-li zaměstnanec vykonávat práci nebo službu proto, že onemocněl anebo že utrpěl úraz, přísluší mu místo mzdy uvedené v odstavci 1. až v třetím a čtvrtém týdnu nemoci po 10% jeho mzdy, v pátém a šestém týdnu nemoci po 20% mzdy, v sedmém a osmém týdnu nemoci po 30% mzdy.

Ustanovení předchozích odstavců netýkají se těch ustanovení kolektivních smluv nebo pracovních — (služebních) — rádu již platných, která jsou pro dělníky příznivější.

Požítky uvedené v odstavci druhém platí pro dobu tamtéž uvedenou také tehdy, když zaměstnanec byl propuštěn, protože trvala nezaviněná nezpůsobilost ku práci přes čtyři neděle (§ 82 h) živnostenského rádu.

§ 1157 o. z. o. Zaměstnavatel jest povinen služební úkony upravit tak, a v příčině místností a náradí, jež má opatřiti nebo jež opatřil, na vlastní náklad pečovati o to, aby byly chráněny život a zdraví zaměstnaného, pokud toho dopouští povaha služby. — Je-li zaměstnaný přijat do domácnosti zaměstnavatelovy, jest tento povinen v příčině obývací a spací místnosti, stravování, jakož i pracovní a oddechové doby zaříditi, čeho je zapotřebí vzhledem ke zdraví, mravnosti a náboženství zaměstnaného.

§ 1164. Práva zaměstnančova, plynoucí z ustanovení §§ 1154, odst. 3, 1154 b), 1155, 1156—1159 b), 1160, 1162—1163, nemohou býti pracovní smlouvou ani zrušena ani omezena. (Zák. ze dne 21. XII. 1921, č. 497 sb. z. a n.)

Kolektivní smlouvy jsou smlouvami soukromoprávními; platí tedy pro ně ustanovení obč. zákona o dvoustranných smlouvách obligáčních a mohou novou smlouvou stran býti změněny. Ž. s. č. 52.

Koll. smlouvy závazné jsou jen pro smlouvající se strany; na jedné straně pro zaměstnavatele ve svazu sdruženě a na druhé straně pro dělníky ve svazu organizované. Na osoby mimo svazy stojící se nevztahují, poněvadž osoby tyto nebyly při sjednání smlouvy ani osobně přítomny ani zástupcové svazů nemohli za ně jednati, nemajíce plné moci. Ž. s. č. 62.

Závaznost kolektivní smlouvy pro dělníky živnostenské předpokládá, že dotyčný dělník jest také členem organizace dělníků té které živnosti. — Šofér nákladního automobilu, rozvázející cihly v cihelně vyrobené, není cihlářským dělníkem. Ž. s. č. 26.

Při platné kolektivní smlouvě, kterou bylo smluvními

stranami rozvázení pracovního poměru výpovědi vyloučeno, nemůže se příslušník organizovaného dělnictva, podléhající veškerým úmluvám jeho reprezentanty uzavřeným, dovolávati všeobecně platných, třeba v daném případě pro něho příznivějších, předpisů ž. ř. nebo občanského zákona. Ž. s. č. 6.

Ustanovení kolektivní smlouvy, kterým se obě strany v případě sporu o nárocích soukromoprávních z poměru pracovního podrobují rozhodnutí paritního rozhodčího výboru pro záležitosti cukrovareckých zaměstnanců v Brně, nutno pokládati za smlouvu o rozhodčího ve smyslu čl. 2 zák. d. 28. X. 18, č. 11 sb. z. a n. a § 577 c. ř. s. a násl. Výroky tohoto paritního výboru v těchto otázkách jsou proto jako nálezy rozhodčího soudu z kompetence nejv. správního soudu vyňaty. S. 14. II. 23, č. 2319.

Nároku na jednorázový nákupní přídavek neztrácí dělník onemocněním třebaš delší doby trvajícím, i když mají

dle kolektivní smlouvy nárok na tento přírůvek jen ti dělníci, kteří jsou »nepřetržitě« po tři měsíce v závodě činní. Ž. s. č. 11.

Umluva mezi zaměstnavatelem a dělnictvem o omezení pracovních dnů v týdnu a o snížení mzdy jest platnou, pokud vyhovuje všeobecným podmínkám zákon-

Zák. d. 12. VIII. 21, č. 295 a nař. 1. XII. 21, č. 437 sb. z. a n.: § 1. Za udělení (propůjčení, jmenování, zmocnění, volení a pod.) úřadu (církevních obřadů, funkcí) a přijetí do stálých neb opětovných služeb platí se roční paušál $\frac{1}{2}\%$ ze všech požitků (peněžitých i nepeněžitých), spojených s takovými úřady a službami bez zření na to, kdy se udělení to stalo, a jaké změny na požitcích byly provedeny. — § 2. Služby dělníků, čeledí a živnostenských pomocných pracovníků nepodléhají tomuto paušálu, k živnostenským pomocným pracovníkům se nepočítají osoby, které pro vyšší služební výkony jsou ustanoveny, obyčejně s ročním nebo měsíčním služným, jako úředníci, dílovedoucí, mistři, mechanikové, faktori, účetní, pokladní, výpravčí, kreslič, chemikové a pod. § 3. Stvrzení požitků uvedených v ř. 1 je prosto poplatku kvitančního. § 6. Smlouvy o přijetí učně do učení jen za vyučenou a stravu nepodléhají poplatku.

§ 73. Pomocní pracovníci.

Pomocnými pracovníky rozumějí se v tomto zákoně všechny osoby pracovní, které při živnostenských podnikcích jsou v pravidelném zaměstnání, bez rozdílu věku a pohlaví, a to:

a) pomocníci (obchodní pomocníci, tovaryši, sklepníci, kočí při živnostech dopravních a pod.);

b) tovární dělníci;

c) učedníci;

d) ony osoby pracovní, jichž užívá se k podřízeným službám pomocným při živnosti [avšak které nepatří mezi osoby označené v odstavci V. pod lit. d) úvodního zákona k živnostenskému řádu].

K pomocným pracovníkům náležejí také pracovní osoby, které jsou pravidelně zaměstnány při

ným (také § 72 ž. ř.) vyhovuje-li těmto podmínkám, nevylučuje zrušení poměru pracovního výpovědí. Ž. s. č. 55.

Ani z doslovu 2. odst. § 6 zák. o obch. pomocnících ani z § 114 b) ž. ř. nelze vyvoditi závislost platnosti kolektivních smluv na schválení živn. úřadu. Ž. s. č. 49.

takových podnikcích živnostenských, jež fysické nebo právnické osoby v článku V. úvodního zákona k živnostenskému řádu uvedené provozují vedle svých zaměstnání nebo podniků živnostenskému řádu nepodrobených.

Osoby, které pro vyšší výkony služební obyčejně s ročním nebo měsíčním služným jsou ustanoveny, jako: dílovedoucí, mechanikové, faktori, účetní, pokladníci, výpravčí, kreslič, chemikové a pod. nepatří mezi pomocné pracovníky.

První postavení osob ve sm. 3. odst. § 73 sluší posuzovat absolutně, dle rázu jejich výkonů, a nikoliv relativně dle poměru k ostatním zaměstnaným závodů. B. 10 238/14. B. 10.814/15.

Pro kvalifikaci někojho jako živn. pomocného pracovníka ve sm. § 73 rozhoduje jen jeho pravidelné zaměstnání v živnosti; nezáleží na tom, vyučil-li se řádně živnosti čili nie. B. 11.296/16.

Dělníka jako živn. pomocného pracovníka kvalifikuje výkon prací dočasněmu živn. podniku příslušejících, jež jsou nerozlučně spojeny s pravou činností živnostenskou a které pravidelně se vykonávají. Námězní práci nejvyššího druhu dle čl. V. uv. nat. k ž. ř. jsou práce v živn. podniku, které nejsou pravidelné a stálé i když je vykonávají nádečníci u příležitosti výkonu živnosti. B. 9147/12.

Dle ž. ř. lze míti za pomocného dělníka jen toho, kdo jest v živn. podniku zaměstnán na základě někovského neb mzdového poměru

k podnikateli. Konstatování skutečnosti, že někdo v živn. podniku pracuje, nestačí samo o sobě, aby ho bylo možno kvalifikovati jako pomocného dělníka, nýbrž musí býti zjištěno, že se tato práce dělá jako výkon mzdového poměru mezi podnikatelem a touto osobou, při čemž není rozdílu, je-li toto zaměstnání trvalé či na zkoušku. Zmíněné kvalifikace nezakládá však práce na zkoušku, jež se děje za účelem uzavření smlouvy pracovní a nikoli na počtadě již existujícího poměru mzdového. B. 1205/02.

Ten, kdo vykonává v závodě podřízené práce, jež se nutně vyskytnou způsobem stálým a pravidelným, vykonává podřízené služby pomocné při živnosti. Práce nádečnícké jsou ovč. jež se nevějí jako pravidelné a stálé nutně součástí vlastní práce živnostenské. Odnášec a vyhalovač zboží v krámě jest pomocným pracovníkem ve sm. § 73. B. 8499/11.

Smlouva o dočasném pracovním sil není smlouvou ná-

mezdní, nýbrž smlouvou sui generis. Ten, kdo dodává pracovní síly a na ně dohlíží, začež se mu dostává smluvené úplaty, není s druhým smluvníkem v poměru služebním. Dělníci naiaťi uzavřeli pracovní smlouvu s dodavatelem. Sb. nejv. soudů sv. II. č. 403.

Pojem dělníka předpokládá, že osoba, jež svou hospodářskou činnost dává k dispozici cizímu podniku, jest k němu v poměru odvislosti, dostává od něho příkazy a ve své činnosti dle nich se řídí. B. 13.692/00.

Pojem pomocného pracovníka ve sm. ž. ř. nekryje se s pojmem dělníka dle § 1. zák. o nem. poišť. B. 6472/09.

Za pomocného dělníka ve sm. ž. ř. nelze mít každého, kdo se v živn. podniku zaměstnává, nýbrž jen toho, kdo jest zaměstnán v podniku na základě poměru učebního nebo mzdového vůči podnikateli. Členové rodiny majitele živnosti počítají se k pomocným pracovníkům jen tehdy, jsou-li k němu v poměru mzdovém. B. 9192/96, 9193/96.

Pomoc manželova při pracích nezakládá poměru pomocného pracovníka. B. 4919/07; Siv. i § 2 odst. 3. zák. o nem. poišť. d. 30. III. 1888. č. 33 ř. z. ve znění zák. d. 15. V. 1919, č. 268 sb. z. a n.)

Pro kvalifikaci někoho jako živn. pomocného dělníka není rozhodným, zda úkony,

jež obstarává, v onom podniku, ve kterém jest zaměstnán, pravidelně se vykonávají, nýbrž přijde pouze na to, zda osoba, o kterou se jedná, v živn. podniku nebo v živnosti jest pravidelně zaměstnána. To však jest posouditi dle okolností a poměrů v jednotlivém případě. B. 2111/03; 491/01.

Pojem pomocníka není v zákoně přesně definován. Ponevadž však § 73 rozumí pod pojmem pomocných dělníků všechny pracovní, kteří jsou v živn. podniku pravidelně zaměstnání, bez rozdílu stáří a pohlaví, a mezi těmito liší pod lit. a) pomocníky (obchodní pomocníky, tovaryše, číšníky, kočí u živnosti dopravních atd.) od dělníků továrních, učňů a oněch osob pracovních, jichž se užívá k podřízeným službám pomocným (vyimenovaných pod lit. b, c a d). Vyne z toho, že zákon pokládá za pomocníky ve sm. § 73 lit. a) ien ony pomocné dělníky, jimž náleží z povolání vykonávat ony činnosti, které tvoří podstatný obsah konkrétní živnosti. B. 14.559/00.

Pomocný dělník musí se dle povahy věci nezbytně věnovati cizí živnosti, a provozovati ji na účet podnikatele; živn. pomocným dělníkem není tedy osoba, která jako náměstek hostinského jest povinna platiti mu ústou částku z hektolitrů vyčepovaného piva, ale která jest jinak od majitele živnosti neodvislá. B. 584/01.

Okolnost, že ná denníci zaměstnání jsou při stavbě nikoli jako vyučení zedníci, nýbrž jako jejich přidavači, není směrodatnou pro kvalifikaci jich jako osob, vykonávajících práce znášobu nejpřodššího. Rozhoduje však pro kvalifikování jich jako živn. pomocných dělníků to, že vykonávají práce, které při živnosti stavební nebo při zhotovování stavby jsou stále a pravidelně nutnými, a jsou tak v nerozlučné spojitosti s vlastní živnostenskou činností vyučených zedníků, jež by mohla jen nesnadno bez trvalé a pravidelné činnosti ná denníků býti vykonávána; jsou proto ná denníci zaměstnání v živnosti stavební stále jako přidavači, v pravém slova smyslu dělníky, jichž se užívá k pomocným službám při živnosti. B. 14177/00.

Samostatný živnostník může býti živn. pomocníkem i v živnosti téhož druhu. B. 11.310/16.

Kuvecké nebo vyšší služby ve sm. § 1 zák. o obch. pom. nekona, nýbrž jest ien pomocnou silou, konající výkony podřízené a proto ien obvyčejným živ. pomocníkem: a) kredencká v kavárně, připravující bloky za nánoie a mající týdenní plat, ž. s. 59;

b) mistr úpravny v továrně na vlněné zboží; též je pouze předním dělníkem a platí pro něho pouze předpis ž. ř. na ořiv kolekt. smlouvy, ž. s. č. 43. Stejně i mistr štrublovny, ž. s. č. 44;

c) mistr mající dohled nad mechanickými a tkalcovskými stroji, třeba by měl právo po úradě s úředníkem vnověleťi dělníky v jeho oddělení zaměstnané, ž. s. č. 45;

d) dělník-zámečník s titulem kontrolora, jenž prohlíží práci dělníky provedenou, srovnává je měřítkem se skizzou, nozastavuje kazy v materiálu, vrací výrobky skizze neodpovídající, vede pomocí kartotéky v evidenci stav práce, koná jen práci obvyčejnou, kterou větší část dělníků bez zvláštní kvalifikace může vykonávat; nerozhoduje, že dělník měl titul kontrolora, ž. s. č. 68.

Jest otázkou skutkovou, zda cestující v obchodě jest živn. pomocníkem dle § 73 ž. ř. či zda jest ustanoven pro vyšší výkony služební. Jest živn. pomocníkem, pohybuje-li se jeho činnost v mezích obvyčejného obstarávání obchodu; při tom nerozhoduje, je-li snad prokuristou. B. 9289/96.

Pomocnými dělníky ve sm. § 73 ž. ř. jsou: a) dělníci v obchodě s vínem, kteří jsou zaměstnání všemi pracemi, jako na nř. čistěním a plněním lahvi, hřivními pracemi ve skleně čistěním sklenů atd., a kteří ien v době špatné konjunktury obchodní pracují i na vinicích. B. 1330/02;

b) podomek v zájezdním hostinci, jenž má nositi vodu, hlídáti koně hostů atd., i když — isa jinak poukázáno na zpropitné — dostává od

zaměstnavatele pouze stravu. M. o. 28. III. 96, č. 15.551, A. 07, str. 48;

c) vrátný v továrně. M. o. 14. V. 06, č. 22.232, A. 07, str. 49;

d) kdož obstarávají přimášení zboží do kuchyně hostince, mytí sklenic a nádobí a noč. práce, jež netvoří podstatný obsah živnosti host. a včč. nýbrž jsou spíše pořízenými úkony pomocnými. B. 14.592/00;

e) pomocné dělnice, které čenou a obecně podávají sodovou vodu v kioscích a berou za ni příslušné částky, vykonávající činnosti, jež tvoří podstatný obsah zaměstnavatelem provozované živnosti »prodeji sodové vody«. Okolnost, že se živnosti vědecky nevěnují, jest nerozhodnou. B. 13.457/99;

f) pokojná, kterou hotelier nepřijal pro svou domácnost, nýbrž pro živnost, a jež má udržovati pokoje, čistiti nádobí k mytí a obsluhovatí ženské hostv. i tehdy, když má kněžku čelední místo pracovní a když jest policijně přihlášená jako služka. B. 909/02;

g) dělník tovární i nádeník, který byl zaměstnán při stěhování strojů. Z. s. č. 12.

Pomocnými dělníky nejsou

a) kdož v době stěhování po dva neb tři dny jsou výpomocně zaměstnáni u speditéra. M. vn. 18. IX. 01, č. 35.032, A. 07, str. 46;

b) čišníci, kteří jen někdy při zvláštních příležitostech na výpomoc jsou přijímáni,

nejsou v pravidelném zaměstnání. B. 687/01;

c) dámy v buffetu, jejichž úkolem jest, za pevnou odměnu (1 K) a za procentuelní podíl na příjmu pobízetí hosty k požití nápojů, pokud nejsou také zaměstnány servírováním, přijímáním peněz, úklidem místností a jinými úkony spojenými s provozováním kavárny. M. vn. 21. XI. 06, č. 50.060, A. 07, str. 46;

d) pomocný v továrně a noční vrátný; jeho výkon jest bezpečnostní nebo snad soukromě-policejní službou, pohybující se mimo rámec vlastní hospodářsko-pracovní organizace živnosti. M. vn. 18. X. 96, č. 33.546 a 29. IX. 01, č. 31.669, A. 07, str. 45;

e) účetní v ubelném obchodě; jsou jimi však skladník, nakladači a kočí. M. vn. 14. II. 03, č. 4624, A. 07, str. 49;

f) od případu k případu zjednaný přivodce nákladů do ciziny; jeho zaměstnání není pravidelné. Z. s. č. 24;

g) náměstek v živnosti; třeba ho vždy mít za osobu, ustanovenou pro vyšší výkony služební. B. 938/02, 584/01.

O kvalifikaci dělníků domácích a dělníků v průmyslu domácím v. B. 1019/02 a 3523/05.

Při posouzení otázky, zda používá se určité osoby v živnosti k vyšším služebním úkonům, nezáleží ani na titulu, který osoba ta má, ani na tom, jak osoby té se po-

užívá, nýbrž rozhoduje toliko, zda výkony oné osoby dle zařízení dotyčného podniku jeví se jako služby obyčejné a většinou osob v dotyčném podniku zaměstnaných konané, či zda od obyčejných služeb liší se tím, že vyžadují jistou vyšší kvalifikaci osob jimi pověřených. B. 9289/96; 9961/96; 10.796/97; 1095/02; 1658/03.

Rovněž nerozhoduje způsobu platů. R. m. o. 31. I. 03 č. 54.280/02.

Při posuzování poměru služebního nezáleží na titulu; tak nelze z posl. odst. § 73 vyvozovati, že bez dalšího každý, kdo jest označen jako pokladník či účetní, nebo každá osoba s ročním neb měsíčním platem, jest osobou ustanovenou pro vyšší výkony služební. Spíše záleží na tom, zda tyto služby dle zařízení příslušného podniku jsou úkony, obvyčejnými, vykonávanými většinou zaměstnanců, či zda se od nich liší tím, že vyžadují vyšší kvalifikace osob jimi pověřených. B. 1330/02.

Správný úsudek o existenci

vyšších úkonů služebních nelze získati pouze z údajů o odborné kvalifikaci příslušné osoby, o způsobu, jak bře plat a o jejím titulu; takový usudek lze si získati jen tehdy, je-li přesně zjištěno, jakým způsobem byl skutečně zaměstnanec v podniku zaměstnán, nebo jaké vedlejší výkony mimo jeho hlavní zaměstnání byly na něm požadovány, jakož i, jde-li o činnost odbornou, byly-li zjednané náležitě předpoklady slyšením odborných orgánů poradních. B. 4349/06.

Krejčí, dostávající od případu k případu a k své zádoti krejčovské práce domů k zhotovení, není stálým dělníkem a není v poměru námezdním, k jehož rozvázání by bylo potřeba výpovědi. Jest to smlouva o dílo. Z. s. č. 64.

Stavbyvedoucí a polir náležejí k osobám jmenovaným v § 2 č. 1. zákona o obchodních pomocnících. Sb. nejv. soudu sv. II. č. 491.

Přehled judikatury k § 73 viz A. 1907, str. 45.

§ 74—74 d). Zákon, daný dne 21. dubna 1913, č. 74 ř. z., jimž se mění a doplňuje § 74 živnostenského řádu.

Článek I. V VI. hlavě živnostenského řádu (vyhláška ministra obchodu v dohodě s ministrem vnitra ze dne 16. VIII. 1907, č. 199 ř. z.), mají nabyti platnosti na místo dosavadního § 74 ř. ř. následující ustanovení:

Čl. II. V VI. hlavě živnostenského řádu (vyhláška obchodního ministra v dohodě s ministrem vnitra ze dne 16. VIII. 1907, č. 199 ř. z.) má dosavadní § 74 a) přístě označen býti jako, § 74 e).

Čl. III. Tento zákon nabude moci za tři měsíce po svém vyhlášení.

Péče o pomocné pracovníky.

§ 74. Každý majitel živnosti jest povinen, svým nákladem učiniti všechna zdravotní opatření a zřídití a udržovati všechna jinaká zařízení, zvláště při pracovních místnostech, strojích a pracovním náčiní, kterých při provozování jeho živnosti vzhledem k její povaze nebo způsobu provozovací místnosti jest třeba na ochranu života a zdraví pracovníků pomocných.

Proto má majitel živnosti o to pečovati, aby stroje, zařízení závodní a jejich části tak byly ohrazeny nebo takovými úpravami ochrannými opatřeny, aby dělníci, konajícе obezřele svou práci, nemohli snadně býti ohroženi.

K povinnostem majitele živnosti patří také postarati se o to, aby pracovní místnosti po celou dobu pracovní podle poměrů živnosti udržovány byly co možná světlé, čisté a prachu prosté, aby pracovní místnosti, pracovní dílny a pracovní místa, je-li toho třeba, byly dostatečně uměle osvětleny, pak aby obnova vzduchu byla vždy přiměřenou počtu dělníků a zařízením osvětlovacím, jakož i působivou proti nepříznivým účinkům škodlivých výparů a aby vůbec provozování a výroba zařízení byly způsobem, kterým by se zdraví pomocných pracovníků co možná šetřilo.

Majitelé živností, kteří svým pomocným pracovníkům byt dávají, mají také o to pečovati, aby byly tomuto účelu toliko takové místnosti věnovány, jejichž užívání neohrožuje tělesnou bezpečnost, zdraví nebo mravnost pomocných pracovníků a při kterých, připouštějí-li to místní poměry, bylo zajištěno náležité množství zdravé pitné a užitné vody.

Konečně majitelé živností jsou povinni, aby při zaměstnání pomocných pracovníků až do dokonání 18. roku a žen a dívek vůbec měli zřetel k mravnosti, jehož vyžaduje věk nebo pohlaví.

Předpis § 74 ž. ř. platí všude a bezpodmínečně, a vztahuje se i na podniky provozované před r. 1885, a to bez ohledu na místnost, jež byly jednotlivým živnostníkům k dispozici; jakožto právo kogentní nemůže býti toto ustanovení dotčeno ani udělením stavebního konsensu. B. 14.899/00.

Při vykonávání své samostatné nebo zdravotně-policejní působnosti není obec kompetentní vydávati příkazy, jež směřují k odstranění zdravotně nebo mravnostně závadného stavu v dělnických obydlích živnostenského podniku; taková opatření mají povahu péče o pomocné dělníky, vyhražené úřadům živnostenským. B. 11.393/98.

Místnostmi pracovními ve smyslu zákonných ustanovení jsou ony místnosti, ve kterých se činnost s provozováním živnosti spojená provádí byt ne nepřetržitě, tedy péče pravidelně. B. 6571/92.

Živn. úřad může naříditi dle § 74 ž. ř.:

a) odstranění závad jen živnostníku, nikoli majetníku nemovitosti. Dle § 74 jest majitel živnosti povinen odstraniti závady i na schodech, jež vedou k místnostem pracovním. S. 18. XII. 12, č. 14.029;

b) při hrozícím zřízení mas hlíny v cihelně provisorijní omezení provozování podniku. S. 10. VI. 11, č. 6782;

c) majiteli živnosti, aby provedl opatření v místnostech pracovních, jež vzhledem k povaze závodu nebo provozovny jsou nutné k ochraně života a zdraví. Pousouzení, jaká nařízení jsou potřebná, leží ve volném uvážení úřadu, jež jest však omezeno zjištěnou skutkovou podstatou, s níž nesmí býti v odporu. Živnostenský řád neskytá však opory proto, aby z důvodu veřejných zájmů bylo omezováno provozování živnosti, odpovídající konsensu, nebo zakazováno používání schválené provozovny. B. 12.610/99.

Neodpovídají-li místnosti používané za dílny zákonným podmínkám k ochraně života a zdraví pomocných dělníků, může ž. úřad kdykoli zakázati další používání těchto místností. B. 8292/95.

Při nařízeních na podkladě § 74 může úřad překročiti meze dané min. nař. ze dne 23. XI. 05, č. 5425, B. 8914/12.

Namítá-li se proti příkazům na základě § 74, že, odpovídá-li provozovna konsensu, nelze již později ničeho více naříditi, jest třeba odpověděti, že § 74 nejedná o zřizování živn. provozoven, nýbrž o zařízeních potřebných k ochraně zdraví a života dělníků, takže jest samozřejmě zcela lhostejným, jsou-li tito dělníci zaměstnání v provozovně již existujících nebo v těch, které mají býti teprve zřízeny. Úřady živnostenské musí

Obchodní ministr v dohodě s ministrem vnitra jest také oprávněn, nařízením po slyšení obchodních a živnostenských komor označiti stroje určené pro živnostenské účely, které buďto vůbec, buďto s výjimkou zevrubněji ustanovenou, smějí do tuzemského obchodu uváděny býti toliko s přiměřenými ochrannými úpravami.

§ 74e. Přestávky v práci.

Mezi pracovními hodinami povoleny buďte pomocným pracovníkům přiměřené přestávky k odpočinku, které trvati mají nejméně půl druhé hodiny, z čehož podle povahy živnosti provozované, co nejvíce možná, jedna hodina připadnouti má na dobu polední. Jestliže pracovní doba před polední hodinou nebo po ní trvá pět hodin nebo méně, přestávka k odpočinku vynechána býti může pro takovouto dobu pracovní, vyjímaje hodinu určenou pro dobu polední.

Při noční práci (§ 95) užívati se má obdobně těchto předpisů.

Ministr obchodní shodnuv se s ministrem věci vnitřních a vyslechnuv obchodní a živnostenské komory jest zmocněn, dle skutečné potřeby jednotlivých druhů živností, zvláště oněch, při nichž lze snadno přerušiti jich provozování, dovoliti přiměřené zkrácení přestávek v práci.

Ustanovení §u 74e) jest nyní v důsledku ustanovení §§ 3, 4 a 5 zák. d. 19. XII. 1918, č. 91 sb. z. a n. o Shod. prac. době, jimiž vydány byly všeobecné, jednotné předpisy o pracovních přestávkách bezpředmětným. Nař. ze dne 14. IX. 12, č. 187 ř. z. upravuje se na podkladě § 74 pracovní přestávky. Viz část III. a § 105.

§ 75. O klidu nedělním a svátečním.

Na místo § 75 nastoupiti mají podle § 1 zákona ze dne 16. I. 1895, č. 21 ř. z., a zákona ze dne 18. VII. 1903, č. 125 ř. z., tato ustanovení čl. I—XIV:

(Ustanovení tato otištěna ve stati o nedělním klidu v části III.).

§ 75a. O živnostenských školách pokračovacích.

Majitelé živností, bez újmy povinností jim zvlášť uložených v § 100 v příčině učedníků, jsou povinni, aby pomocníkům až do dokonání 18. roku jich věku k návštěvě zřízených obecných živnostenských škol pokračovacích (vztažmo přípravných běhů), jakož i odborných škol pokračovacích poskytovali potřebného, stanovami a učební osnovou příslušné školy určeného času.

Pokud není živnostenských pokračovacích škol pro ženské pomocníky, ustanovení předcházejícího odstavce platí také v příčině zřízených snad škol pro ženské ruční práce a škol hospodyňských.

Viz poznámky u § 100.

Školní výbor živn. školy pokračovací není legitimován ke stížnosti k nejv. spr. soudu do rozhodnutí neb opatření nejv. úřadu školského, vydaných ve věcech živn. školy pokračovací. S. 30. XI. 22, č. 17.841.

§ 76. Povinnosti pomocných pracovníků.

Pomocní pracovníci jsou povinni majiteli živnosti prokazovati věrnost, poslušnost a úctu, slušně se chovati, smlouvenou nebo v místě obvyklou dobu pracovní dodržovati, živnostenské práce sobě svěřené dle nejlepších sil vykonávati, o poměrech živnosti mlčení zachovávat, k ostatním pomocným pracovníkům a domácím lidem snášenlivě se míti a s učedníky, jakož i s dětmi, které pracují pod dozorem pomocných pracovníků, dobře uakládati. Domácích prací, pokud nenáleží k živnosti, pomocní pracovníci nejsou povinni konati, leč by jinak bylo ujednáno.

§ 114. ústavní listiny. Právo spolčovaci k ochraně a palpoře pracovních, zaměstnaneckých a hospodářských poměrů se zaručuje. — Všeříké činy jednotlivců nebo sdružení, jež se jeví úmyslným rušením tohoto práva, jsou zakázány.

Viz nařízení o teroru v III. části.

Prohlásí-li dělník, vstupující do velkého závodu krátce po vyučení se řemeslu v závodě malém, že neumí ještě samostatně pracovat, a pak mu bez jakéhokoli dozoru svěřena práce strojová, aniž

by mu byla náležitě ukázána, nezodpovídá za to, že, neznaje práce takové, udělal ji špatně a zaměstnavatel byl nucen dáti ji opravit. Z. s. č. 20.

Zák. o teroru viz III. část.

§ 77. Mzda. Výpověď.

Není-li o čase, kdy mzda placena býti má pomocnému pracovníku, a o lhůtě výpovědné nic jiného ujednáno, předpokládá se, že smluvena byla týdenní výplata mzdy a 14denní lhůta výpovědní. Avšak pomocní pracovníci, kteří dle kusu se platí nebo v akkordu pracují, jsou oprávněni teprve tenkrát vystoupiti, když převzatou práci řádně ukončili.

Viz § 114 b.

Vzhledem k § 72 Z. ř. může zaměstnavatel a zaměstnaný volnou dohodou výpovědní lhůtu buď vůbec vyloučiti, nebo stanoviti lhůty různé, nebo platně smluvené již lhůty novou dohodou zrušiti. M. o. 11. IV. 00, č. 13.114, A. 06, str. 138.

Není-li prokázáno, že v určité živnosti jest obvyklá výpovědní lhůta 8denní jen v sobotu, může býti výpověď dána v kterýkoliv den v týdnu. Z. s. č. 21.

Forma výpovědi dané tím způsobem, že se vyvěsí v továrně budově vyhláška, obsahující sdělení o ukončení kampaně, v níž se dává všem dělníkům, přijatým na kampaň, výpověď, aniž by jinak byli dělníci o výpovědi vyrozuměni, neodpovídá obyčejům a zvykům zachovávaným v bezelstném styku

obchodním (§ 863 obč. zákona), a takový způsob projevu vůle zaměstnavatele není právoplatným. Z. s. 58.

Ustanovení § 77 Z. ř., že lhůta výpovědní jest 14 dní, nebylo-li nic jiného ujednáno, připouští nejen změnu lhůty výpovědní, nýbrž i vyloučení výpovědi dohodou stran. Ustanovení to platí pro smloužební (pracovní) poměr podle živn. řádu přes donucovací předpis § 1164 obč. zák. Sb. nejv. soudu sv. III. č. 949.

Ustanovení § 77 Z. ř. nelze aplikovati na případ, kdy zaměstnaný přijat byl pouze na určitou práci. Z. s. č. 66.

Pro výpomocný pracovní poměr neplatí předpisy Z. ř. o výpovědi. Z. s. č. 53.

Srv. i judikaturu u § 88 a.

§ 77 neplatí pro učené; viz § 104 a). Slyšení okr. jednot: viz nař. u § 130 i).

§ 78. Vyplácení mzdy.

Majitelé živností jsou povinni vypláceti mzdu pomocných pracovníků v hotových penězích.

Avšak mohou opatřovati dělníkům byt, topivo, užívání pozemků, léky a pomoc lékařskou, jakož i nástroje a látku k výrobkům, které od nich mají býti zhotoveny na zučtování při výplatě mzdy dle předchozího ujednání.

Mezi majitelem živnosti a pomocným pracovníkem ujednati se může vydávání potravin nebo pravidelné stravy na účet mzdov. pokud se to děje za cenou, která nepřesahuje výlohy opatrovací.

Naproti tomu nesmí se ujednati, že pomocní pracovníci předměty své potřeby odebíratí musí z jistých prodejišť.

Majitelé živností nesmějí dělníkům úvěrem na účet mzdy dávatí jiných předmětů nebo zboží než svrchu označené a zvláště ne lihových nápojů.

Vypláceti mzdu v hospodách a krémách jest zapověděno.

N. text: Die Auszahlung der Löhne in Wirtshäusern und Schanklokalitäten ist untersagt.

Výpočet věci v odstavci tomto obsažených, které jest zaměstnavatel oprávněn na srážku mzdy svým dělníkům opatřovati, jest zde uveden taxativně. Vyn. m. vn. v doh. s m. o. 14. XII. 99, č. 14.457. Manz.

Nárok na náhradu pracovních hodin za Národní svátek má dělník jen tehdy, když jeho pracovní poměr trvá. Z. s. č. 70.

Předměty v § 78 jmenované možno dáti na úvěr i

tím způsobem, že podnikatel se soubhlasem zaměstnancovým vydá mu poukázky na svůj sklad těchto předmětů. M. vn. 18. VIII. 92, č. 19.448, Müller-D., str. 179.

Viz i judikaturu u § 88 a.

§ 78a. Předpisy § 78 vztahují se také k oněm pomocným pracovníkům, kteří mimo dílny pro majitele živností zhotovují nebo jim prodávají celotvary nebo velkovýrobky¹⁾ k jich živnostenské vý-

robě potřebné, neprovozující živnosti prodejem těchto zboží konsumentům.

¹⁾ N. text: Ganz- und Halbfabrikate.

§ 78b. Předpisy §§ 78 a 78a) o majitelích živností dané vztahují se také k členům rodiny, pomocníkům, zřízencům, jednatelům, dozorcům a fakturám majitelů živností, jakož i k jiným živnostníkům, v jejichž závodě některá z osob zde jmenovaných přímo nebo nepřímo jest účastna.

§ 78c. Úplná neplatnost smluv.²⁾

Ustanovení smluv a úmluv, které odporují předpisům §§ 78, 78a) a 78b) jsou úplně neplatnými.³⁾

²⁾ N. text: Nichtigkeit von Verträgen.

³⁾ N. text: sind nichtig.

§ 78d. O následcích, když pomocným pracovníkům neplatí se mzda hotově.

Pomocní pracovníci, jichž pohledávky proti předpisům §§ 78, 78a) a 78b) byly zapraveny jinak nežli hotovým zaplacením, mohou kdykoli žádati, aby jejich pohledávky zaplacený byly hotovými penězi a nemůže jim činěna býti námitka z toho, co jim místo platu dáno bylo. Pokud příjemce má věc místo platu danou, nebo pokud z ní jeví se ještě býti obohaceným, případně věc tato nebo její hodnota, jestliže v pracovním řádě (§ 88a) peněžitá pokuta, od dělníků placená, určena jest nemocenské pokladně příslušného podniku továrního nebo živnostenského, pokladně této, a náleží-li majitel živnosti k některému společenstvu, společenské pokladně nemocenské; pak-li pro příslušný podnik živnostenský není takovéto pokladny, případnou peněžité pokuty chudinskému fondu toho místa, kde živnostenský podnik své sídlo má.

Vyn. m. vn. 6. VI. 95, č. 8794 (Müller-D., str. 178) na-
fyzuje přísný postup proti obyčejí nevyplácti mzdu ho-

tově, nýbrž dávati poukázky na určité obchodníky nebo na př. stavební kantiny, od nichž pak podnikatelé (po-
líři atd.) dostávají provise.

§ 78e. Nežalovatelnost pohledávek za zboží na úvěr dané.

Pohledávky za věci nebo zboží, které proti zá-
povědi v §§ 78, 78a), a 78b) obsažené pomocným
pracovníkům na úvěr byly dány, nemohou od ma-
jitelů živností neb osob jim na roveň postavených
ani býti zažalovány, ani zaúčtováním nebo jiným
způsobem k platnosti přivedeny býti, bez rozdílu,
zda mezi účastníky přímo povstaly nebo nepřímo
nabytv byly.

Pohledávky takové případnou naproti tomu
ústavům v § 78d) dotčeným pro jejich zákonné účely.

§ 79. 80. 80 a), 80 b), 80 c), 80 d), 80 e), 80 f), 80 g),
80 i) a 81 zrušeny. Zákon ze dne 17. října 1919, č. 571
sb. z. a n., jímž odstraňují se pracovní a čelední knížky
i trestnost bezdůvodného zrušení poměru pracovního: Čl. I.
Tato zákonná ustanovení se zrušují: a) § 79 až včetně 81
a 99, odst. 4. živnostenského řádu.
(Zrušené tyto §§y, jež jsou po straně černou čarou ozna-
čeny, znějí:)

§ 79. O výkaze. Pomocní pracovníci musí opatření býti
potřebnými výkazy, jež záleží při kupeckých osobách po-
mocných v úředně vidovaných vysvědčeních dřívějších za-
městnatelů, při všech ostatních pomocných pracovnících ve
knížkách pracovních.
Majitelé živností, kteří do práce vezmou pomocné pra-
covníky bez takového výkazu, dopustí se přestupku řádu
živnostenského.

Zrušením zvláštních usta-
novení ž. řádu o prac. kníž-
kách a vysvědčeních vstoupil
v platnost § 1163 obč. z. o
vysvědčení (výkazu).

K průkazu totožnosti a
osobních dat slouží nyní t. zv.
občanské legitimace, zavede-
né nař. vlády ze dne 8. VIII.

1919, č. 481 sb. z. a n. o za-
vedení všeobecných občan-
ských legitimací, pak vyhlá-
skou min. vn. ze dne 23. IV.
1920, č. 338 sb. z. a n.,
že předpisy cit. vládn. nař. v
Čechách, na Moravě a ve
Slezsku vstupují v platnost
dnem 1. V. 1920, a ze dne

29. X. 1921. č. 389 sb. z. a. n., že toto nař. vstoupilo v platnost dnem 3. XI. 1921.

Zaměstnavatelka zapsala do knížky pracovní, že poměr pracovní byl rozvázán, protože žalující zaměstnaná žádala větší mzdy, než jí bylo nabízeno. Žaloba zaměstnané na náhradu škody byla zamítnuta, poněvadž jí nelze oprátni o § 1294 obč. z., a § 81 ž. ř. byl zrušen. I kdyby však bylo možno mít za to, že zákon ze dne 17. X. 19. č. 571 sb. z. a. n. jest pouze zákonem rámcovým, jenž potřebuje ku své účinnosti prováděcího nařízení, a kdyby

tedy ještě nadále platily předpisy o pracovních knížkách, přece nebyl by žalobní nárok po právu, poněvadž zápis v pracovní knížce není nepravdivým. Ž. s. č. 8.

Zaměstnavateli, jenž žádá o potvrzovací doložku na (dříve) pracovní knížku svého zaměstnance, přísluší postavení strany. B. 8904/12.

Rozhodne-li úřad, právo platně, že vysvědčení pracovní má býti potvrzeno, lze vysvědčení již tím považovati za potvrzené. B. 8745/12.

Viz pozn. u § 13 a), 14 a násl. a 23 ž. ř., str. 96, 100 a 148.

§ 80. O knížkách pracovních. Obecní úřad toho místa, kde žadatel se zdržuje, vydává pracovní knížky kolku prostě za náhradu nákladů opatrovacích.

Vydání pracovních knížek pro mladistvé pracovníky pomocné (§ 93) jest závislým na podmínce, aby otec nebo poručník dal své svolení; nemůže-li opatřeno býti prohlášením těchto zákonných zástupců pomocného pracovníka, svolení může nahrazeno býti obcí pobytu.

O vydaných pracovních knížkách vedeny budete přesně záznamy.

§ 80 a). Pracovní knížka musí obsahovati jméno a příjmení pomocného pracovníka, jeho rodiště, kterého roku se narodil, náboženství a stav (zda svobodný nebo ženatý), zaměstnání pomocného pracovníka, nak podpis toho, komu byla udělena, musí opatřena býti podpisem a úřední pečetí úřadu, který jí vydal, a rubrikami pro ostatní záznamy, zvláště o vstupu a výstupu.

§ 80 b). Pracovní knížka pro mladistvé pracovníky pomocné (§ 93) musí kromě toho obsahovati jméno a bydlíště zákonného zástupce pomocného pracovníka a svolení zákonného zástupce, že smí vstoupiti v poměr pracovní neb učebný, nak zprávu o školních poměrech a zvláště o tom, jakého školního vzdělání pomocný pracovník nabyl.

§ 80 c). Pracovní knížka budíž při vstupu do poměru pracovního neb učebného majitelem živnosti vzata ve schování.

Majitel živnosti jest povinen, předložiti knížku k úřední žádosti a po řádném zrušení poměru pracovního nebo učebného vrátiti ji pomocnému pracovníku, po případu jeho zákonnému zástupci.

§ 80 d). Při řádném vystoupení majitel živnosti má vyplniti a podepsati inkoustem rubriky knížky pracovní a opatřiti potvrzení starosty společenského anebo, kde společenstva není, místního úřadu policejního.

Vysvědčení (§ 81) zapíše se jen potud, pokud jest příznivo pro pomocného pracovníka.

Záznamy vzhledem k vysvědčení budete k žádosti pomocného pracovníka ověřeny bez poplatků a kolků místním úřadem policejním.

§ 80 e). Není-li v pracovní knížce místa k dalším záznamům, vydá se pomocnému pracovníku k jeho dřívější pracovní knížce druhá a označí se jakožto pokračování knížky dřívější.

§ 80 f). Jestliže pomocný pracovník ztratí svou knížku pracovní, ucházeti se má u obecního úřadu toho místa, kde se zdržuje, o vydání nové knížky pracovní za náhradu nákladů opatrovacích, a není-li žádné pochybnosti, dána buď mu nová knížka pracovní, jakožto duplikát označená, do níž uvedou důvod, proč duplikát byl vydán, zapíše se den, kterého pracovník do posledního zaměstnání vstoupil a den, kterého z něho vystoupil.

§ 80 g). Stane-li se pracovní knížka u majitele živnosti neopřebitelnou, ztratí-li nebo zničí-li se, nebo učiní-li majitel živnosti nepřislusné záznamy nebo poznámky ve knížce pracovní nebo na ní aneb odpírá-li majitel živnosti bez řádného důvodu vrátiti knížku pracovní, může žádati se za vydání nové knížky pracovní na náklad živnostenského majitele u obecního úřadu toho místa, kde pomocný pracovník se zdržuje.

Majitel živnosti, jenž pracovní knížky proti své zákonné povinnosti v čas nevydal nebo předepsaných záznamů učinil opominul, anebo nepřislusné záznamy nebo poznámky učinil, jest povinen náhradou pomocnému pracovníku.

Nárok na náhradu mine, jestliže do čtyř neděl po jeho vzniku nebylo oň domlouváno, na příslušném soudě.

§ 80 h). Kdo pracovní knížku padělá, nebo zfalšuje nebo vědomě nepravá udání o své osobě do pracovní knížky zapsati dá, nebo k legitimaci užije cizí knížky pracovní, aneb svou pracovní knížku k tomuto účelu jinému přenechá, potrestán bude dle trestního zákona.

§ 80 i). Formulář knížek pracovních, jenž obsahovati má příslušné předpisy tohoto zákona, ustanoven bude nařízením od ministra obchodního a ministra věcí vnitřních.

§ 81. Vysvědčení. Každý majitel živnosti je povinen pomocnému pracovníku k žádosti při rádném výstupu z pracovního poměru vydati vysvědčení, jakého způsobu bylo jeho zaměstnání a jak dlouho trvalo; vysvědčení toto k žádosti pomocného pracovníka rozšířeno, budíž také na jeho mravné chování a hodnotu jeho výkonů.

Obsah tohoto vysvědčení zapsati se má k žádosti pomocného pracovníka do knížky pracovní a od místního úřadu policejního pověřiti bez poplatků a kolků.

Majitel živnosti, který odepre vydati vysvědčení nebo pomocnému pracovníku vědomě udělí vysvědčení pravdě odporující, dopustí se přestupku řádu živnostenského a práv jest z újmy, která z toho vzešla.

O učednicích obsahuje § 104 další předpisy.

Vysvědčení o trvání služebního poměru dle §§ 81 ž. ř. a 1163 obč. zák. napsané jako »potvrzení«, jest vysvědčením rádným a ne-

lze proto z takového potvrzení odvozovati nárok na vystavení »vysvědčení« nebo na náhradu škody. Ž. s., č. 57.

§ 82. O zrušení poměru pracovního.

Dříve než uplyne výslovně neb mlčky ujednaná doba poměru pracovního, může pomocný pracovník bez výpovědi ihned propuštěn býti v následujících případech *) :

a) když uzavíráje pracovní smlouvu, oklamal majitele živnosti, předloživ falešné nebo zfalšované knížky pracovní nebo vysvědčení, aneb jej v omyl uvedl o jiném dosavadním poměru pracovním, jímž pomocný pracovník současně jest vázán;

b) když shledán byl neschopným k ujednané práci *zmaré křádeží umosí a újmu.*

c) stane-li se opilcem a opět marně byl napominán;

d) když dopustí se krádeže, zpronevěření nebo jiného trestného skutku, který jej činí nehodným důvěry majitele živnostenského;

e) když vyzradí obchodní nebo výrobní tajemství nebo bez svolení majitele živnosti provozuje vedlejší zaměstnání, které jest na újmu jeho službám při živnosti;

f) když práce neoprávněně zanechal nebo trvale svých povinností zanedbával aneb ostatní pomocné pracovníky nebo domácí lidi snaží se svést k neposlušnosti, ke zprotivení se proti majiteli živnosti, k nepořádnému životu nebo k nemravným neb nezákonným skutkům;

g) když dopustí se hrubé urážky na cti, tělesného úrazu*) nebo nebezpečného vyhrožování proti majiteli živnosti nebo proti jeho domácím lidem nebo proti ostatním pomocným pracovníkům, nebo přes předchozí varování neopatrně zachází s ohněm a světlem;

h) když jest stížen ~~odpuzující~~ nemocí nebo svou vinou stane se k práci neschopným, aneb trvá-li nezaviněná nezpůsobilost ku práci přes čtyři neděle; *29/7/33*

i) když déle 14 dnů jest vězněn.

*) N. t. Körperverletzung, t. j. ublížení na těle. Viz § 104a.

Výpočet důvodů výpovědních v tomto ř. obsažených jest taxativní. B. 5351/90.

Nezpůsobilost ke službě předpokládá nedostatek schopností a zkušeností, jaké má průměrný zaměstnanec určitých předběžných vědomostí a praxe. Ž. s. č. 32.

Právo k okamžitému propuštění dělníka dle § 82 lit. f) může býti vzájemnou dohodou (pracovním řádem) zmírněno; stalo-li se tak, a bylo-li ujednáno, že opuštění práce má býti poprvé trestáno důtkou, může zaměstnavatel dělníku důtku uděliti, ale nemůže ho napoprvé bez výpovědi propustiti. Nejv. soud 17. X. 00. č. 12.994, Müller-D., str. 194.

Zaměstnavatel výpověď oprávněn k okamžité výpovědi dle § 82 lit. f) ž. ř.;

a) když prohlásí zaměstnanci při vypršení kolektivní smlouvy, že zastavují práci na tak dlouho, dokud zaměstnavatel nepodepíše nově smlouvy. Ž. s. č. 50;

b) nekonal-li noční hlídač v cukrovaru hlídač, nýbrž spal v budece vážného a umožnil tak odcizení celého pytle řepy z hromady, jakož i rozdával-li před tím neoprávněně řepu ze skladiště neb zanedbával trvale svých povinností jako hlídač. Ž. s. č. 38;

c) třebaž byl dělník ku zlému nakládání se svým představeným jeho nadávkami vyprovokován, jest přece chování takové hrubým porušením dělnické kázně. Ž. s. č. 33;

d) nedostavili se lehce onemocněvší číšník do ranní

služby a neomluví-li se včas svému zaměstnavateli (majiteli nádražní restaurace), ač za daných okolností případu je mu to možno; jeť nedostavení to opuštěním práce dle § 82 lit. f) ž. ř. Ž. s. č. 31.

Jinak: Okamžitě neohlášení nemoci není neoprávněným opuštěním práce podle § 82 živn. ř. Omluva příštího dne při příchodu do práce jest postačitelá. Ž. s. č. 63.

Urážka na cti spoluzaměstnance, najmě pak nadřazeného spoluzaměstnance, jest důležitým důvodem, pro který může zaměstnavatel provinivšího se zaměstnance ihned ze služeb propustiti. Práva toho nepozbude tím, že na cti uražený spoluzaměstnanec zaměstnanci urážku prominul. Krádež na zaměstnavateli lze uplatňovati jako důvod okamžitého propuštění zaměstnance i tehdy, když zaměstnavatel po čas trest. řízení zaměstnance ve službách podržel a k trest. řízení se nepřipojil. Sb. nejv. soudu sv. II. č. 360.

§ 82 a. Před uplynutím ujednané doby a bez výpovědi může pomocník práci opustiti:

a) když nemůže v práci pokračovati bez patrné škody pro své zdraví;

b) když majitel živnosti dopustí se skutkem zlého nakládání nebo hrubé urážky na cti proti němu nebo jeho příslušníkům;

c) když majitel živnosti nebo jeho příslušníci snaží se svést pomocného pracovníka nebo jeho příslušníky k nemravným nebo nezákonným skutkům;

Dělnice měla vyříditi obyčejný vzkaz, poslala však za sebe jinou dělnici - a sama vykonávala dále svou práci. Zástupkyně však vzkaz špatně vyřídila. Tento nepatrný poklesek nelze míti za neoprávněné zanechání práce, a nemůže proto býti důvodem k předčasné výpovědi. Ž. s. č. 30.

Žádá-li dělnictvo svým důvěrníkem okamžité propuštění dělníka nestačí tento jednostranný požadavek k takovému rozvázání služebního poměru, nedopustil-li se onen dělník činu, jenž jest dle § 82 ž. ř. důvodem k propuštění bez výpovědi. Ž. s. č. 10.

Jednostranný projev vůle zaměstnavatele slovy: »Přicházíte-li tak pozdě, nemohu vás potřebovati, můžete se po jiném místě ohlédnouti, není projevem tak určitým a srozumitelným (§§ 869 a 876 obč. zák.), aby pomocníkem mohl býti pokládán za výpověď na týden. Ž. s. č. 28.

O výpovědních lhůtách pro obchodní pomocníky srov. mimo zákon též vl. nař. ze dne 24. VI. 20 č. 395 sb. z. a n.

d) když majitel živnosti mu nepřislušně zdržuje umluvenou odplatu nebo ruší jiné podstatné podmínky smlouvy;

e) když majitel živnosti nemůže neb zdráhá se poskytnouti pomocnému pracovníku výdělek.

§ 83. Přestane-li živnost nebo zemře-li pomocný pracovník, zanikne poměr pracovní sám sebou.

Avšak propuštěn-li jest předčasně pomocný pracovník, ať již následkem dobrovolného zanechání živnosti nebo následkem viny majitele živnostenského nebo náhody, která tohoto byla stihla, má pomocný pracovník právo žádati o náhradu škody za ušlou sobě lhůtu výpovědnou.

Viz § 104 a.

§ 84. Propustí-li majitel živnosti pomocného pracovníka před časem, aniž jest důvodu zákonem uznaného (§§ 82 a 101), anebo dá-li vlastní vinou jemu příčinu ku předčasnému zrušení pracovního poměru (§ 82 a), jest povinen pomocnému pracovníku nahraditi mzdu a jiné ujednané odplaty za celou lhůtu výpovědnou, případně za zbývající ještě část této lhůty.

Omezení práce na několik dní v týdně má také vliv na nároky zaměstnanců dle § 84 ž. ř. Ž. s. č. 69.

Usnesení míst. rady, že určitý svátek církevní má se,

pokud jde o službu v úřadech, pokládáti za den všední, nemá účinku ani na službu u úřadů soukromých, ani na smloubní smlouvy v továrnách neb dílnách. Ž. s. č. 29.

§ 85. Vystoupení předčasné.

Prerušil-li dělník bez zákonného důvodu (§ 82 a a 101) předčasně pracovní poměr, jest zaměstnavatel oprávněn žádati na něm náhradu způsobené škody. (Čl. III. zák. ze dne 17. října 1919, č. 571 sb. z. a n.)

Další články tohoto zákona viz u §§ 86 a 88 ž. ř.

§ 86. 1. Zaměstnavatel, který přijme do práce dělníka přes to, že mu bylo známo, když jej přijímal,

že tento dělník bez zákonného důvodu přerušil poslední svůj pracovní poměr, ručí rukou společnou a nerozdílnou se zaměstnancem dřívějším zaměstnavateli za škodu.

2. Totéž platí o zaměstnavateli, jenž svedl dělníka k takovému jednání. [Čl. IV. zák. ze dne 17. října 1919, č. 571 sb. z. a n.]

Porušení smlouvy trestati přísluší ž. úřadu; o škodě rozhoduje (ž.) soud. M. vn. 19. IX. 00, č. 32.416, č. 105 sb. norm.

Opomenutí smluveného nastoupení do práce jest dle ž. ř. beztrestno. M. vn. 11. I. 95, č. 23.602, Manz. sb. n. č. 272.

§ 87. Spory z poměru pracovního, učebního a námezdního.

(Paragrafy 87 až 87 c) řádu živnostenského vztážno zákona ze dne 8. března 1885, č. 22 ř. z., zrušeny byly paragrafem 39 zákona ze dne 27. listopadu 1896, č. 218 ř. z., jinž se zavádějí soudy živnostenské a soudnictví ve sporných věcech ze živnostenského poměru pracovního, učebního a námezdního.)

Viz stat' o soudech živnostenských.

§ 88. Seznamy dělníků.

V každém živnostenském podniku zaměstnavatel jest povinen, vésti seznam o všech dělnících ve způsobě knihy, do něhož jest zapsati jméno a příjmení každého jednotlivého dělníka, jeho věk, obec domovskou, způsob zaměstnání, den vstoupení a vystoupení z pracovního poměru a příslušnost k nemocenské pokladně. Tento seznam musí zaměstnavatel oprávněným úředním osobám k jejich žádosti předložiti. [Čl. V. zák. ze dne 17. října 1919, č. 571 sb. z. a n.]

Zákon ze dne 17. X. 1919, č. 571 sb. z. a n. stanoví dále:

Čl. VI. Zaměstnavatel jest povinen žádati od zaměstnance, aby mu předložil k nahlédnutí průkazy, potřebné ke zjištění osobních údajů.

Ustanovení předchozí nemění nic na předpisech o poličním hlášení.

Čl. VII. Ministr sociální péče se zmocňuje, aby nařízení podle ustanovení tohoto zákona změnil a zrušil obdobná zákonná ustanovení pro Slovensko.

Čl. VIII. Zákon tento nabude účinnosti dnem vyhlášení. Ministru sociální péče se ukládá, aby provedl tento zákon, dohodna se se zúčastněnými ministry.

(Vyhlášeno dne 4. XI. 1919.)

1. Se seznamy dělníků mohou býti spojeny t. zv. mzdové záznamy, jichž vedení uloženo bylo podnikatelům závodů pojištěných pro případ úrazu zákonem d. 8. II. 1909, č. 29 ř. z. Zákonem ze dne 22. XII. 1920 č. 689 sb. z. a n. rozšířena povinnost vésti mzdové záznamy též na všechny zaměstnavatele, kteří zaměstnávají osoby, podléhající povinnému nemocenskému pojištění (§ 31 odst. 2 zák. o pojištění dělníků pro případ nemoci).

Prováděcí předpisy k zák. shora cit. obsahuje nař. min. vn. v doh. s min. obch. a min. veř. prací ze dne 10. V. 1909, č. 75 ř. z.

2. Živnostníci jsou povinni nejméně po tři léta počítaje od posledního zápisu seznamy dělníků řádně uschovati. Nař. m. o. a min. vn. ze dne 24. XII. 1893, č. 7 ř. z. ex 1894.

3. § 12 min. nař. z 15. II. 1857, č. 33 ř. z. zaměstnavatelům uložená povinnost k hlášení všech dělníků může se dle smyslu a účelu svého vztahovati jen na hlášení těch dělníků, zaměstnanců i učňů, kteří u zaměstnavatele bydlí. Min. vn. 31. VIII. 07, č. 21.589, Sb. norm. č. 123 ai 1913.

§ 88 a. Pracovní řád. *h7*

V továrnách a v oněch podnicích živnostenských, ve kterých přes 20 pomocných pracovníků ve společných místnostech jest zaměstnáno, musí v těchto místnostech vyvěšen býti pracovní řád majitelem živnosti podepsaný: řád tento budiž všem pomocným pracovníkům při jich vstoupení oznámen, a buďte v něm s doložením doby, kdy působiti počnou, vytknuta zejména tato ustanovení:

a) rozličné kategorie dělníků, jakož i způsob zaměstnání ženských osob a mladistvých pracovníků pomocných;

b) způsob, jak mladistvým pracovníkům pomocným dostává se předepsaného školního vyučování;

c) pracovní dny, začátek a konec pracovní doby a přestávky v práci;

d) doba zúčtování a vypláčení mzdy;

e) moc a povinnosti dozorcích osob;

f) opatření dělníků pro případ nemoci neb úrazu;

g) konvencionální pokuty při přestoupení pracovního řádu a k čemu se jich užívá, pak jakékoliv jiné srážky ze mzdy;

h) lhůty výpovědné a případnosti, kdy poměr pracovní ihned přerušit může.

Pracovní řád nejpozději osm dní, nežli vyvěsí se v dílnách, předložen buď ve dvou stejně znějících exemplářích živnostenskému úřadu, jenž, neshledá-li v pracovním řádě nic protizákonného, jeden exemplář svým visem opatří a majiteli živnosti vrátí.

Každému jednotlivému do pracovního poměru vstupujícímu dělníku musí býti pracovní řád oznámen; nestačí, je-li vyvěšen v pracovní místnosti. M. o. 3. VII. 97 č. 36.613, A. 06 str. 134.

Prohlásí-li dělník, že četl prac. řád, musí býti jako člověk obvyklých schopností tak opatrným, že musí se skutečně s obsahem pracovního řádu seznámiti. Z. s. č. 19.

Zádostí o úřední vidování prac. řádů jsou bez kolku, i když jsou podávány podniky, které nejsou povinny pracovní řád vyvěsiti. M. fin. 27. IV. 05 č. 17.650, A06 str. 134.

Potvrzení zaměstnanců, že vzali na vědomí ustanovení pracovního řádu, ať už jsou přímo na prac. řádu nebo ať jsou učiněna odděleně, nepodléhají kolku. M. fin. 18. X. 02 č. 52.165, m. o. 12. XII. 02 č. 53.856, A. 06, str. 134.

Z výnosu m. o. ze dne 13. IX. 89 č. 36.074; A. 1906 str. 137, č. 295 sb. norm.: 1. Prac. řádem může býti v živn. podniku vůbec vyloučena výpovědní lhůta. 2. Naproti tomu nemohou býti v prac. řádě stanoveny jiné důvody pro okamžité rozvázání pracovního poměru, než které jsou uvedeny v §§ 82 a 82a z. ř. 3. Práva, rozvázati z těchto důvodů okamžitě pracovní poměr, nelze se však vzáti. Doporučuje se proto, není-li lhůta výpovědní volnou úmluvou vůbec vyloučena, pojmouti uvedené paragrafy v doslovném znění do pracovního řádu.

Odporuje zákonu, je-li v prac. ř. stanoveno, že si službodárce může sraziti ze mzdy škodu, vzniklou opotřebováním dělníkem používaných nástrojů, rekvizit atd., nebo vůbec že si může sraziti své pohledávky z všeobecného

titulu náhrady škody (srov. zák. d. 29. IV. 73 č. 68 ř. z.). Naproti tomu může prac. ř. hroziti srážkami ze mzdy za špatně nebo nedostatečně provedenou práci. B. 3228/05.

Prac. řád může se týkati také jiných předmětů, než jak jsou uvedeny v § 88a z. ř. Úřad může ovšem odepřiti schválení podmínkám, které odporují zákonu. Tak možno do prac. řádu pojmouti ustanovení o výši mzdy, ale nelze v něm při tom stanoviti, že pivo, jež dělník zdarma dostává, není součástí mzdy, takže dělník při onemocnění a úrazu nesmí za ně žádati odškodnění; zákony o dělnickém pojištění pojímají totiž mzdu ve smyslu hospodářském, rozumějíce ji každou úplatou za vykonanou práci. B. 3571/05.

V prac. řádu může býti ustanovení, že zaměstnavatel smí zadržeti více dní mzdu, již vyplatí dělníku teprve při vystoupení z práce. M. vn. 6. VI. 89 č. 7448, A06 str. 137.

Pátání a oznamování trestného poškozování majitele živnosti jest úkolem dozorcího personálu. Proto nelze prac. řádem uložit této povinnosti všem dělníkům, přislibovati jim za oznámení odměnu a hroziti jim peněžitými pokutami, opomenou-li to. B. 4026/88.

Prac. řád nemůže rozšířiti případy v § 82 taxativně vypočtené, kdy lze předčasné rozvázati poměr pracovní, ani nemůže stanoviti odstranění

právních následků s jednotlivými případy spojených. B. 5351/90.

Odepře-li úřad vidovati prac. řád, musí to vždy odůvodniti a uvéstí výslovně jednotlivá místa, jež odporují zákonu. M. vn. 21. IX. 02 č. 30.879, A. 06, str. 134.

Dle § 88a může úřad odepřiti vidování prac. ř., je-li v něm něco nezákonného; nemůže tak však učiniti pro pouhé úvahy s hlediska účelnosti. B. 1125/02.

Volnou dohodou účastněných ministerstev bylo sice sjednáno, že zákony o ochraně dělnictva mají býti uplatněny, pokud odpovídají povaze monopolu na stříelný prach, též v soukromých prachárnách (Privatpulverwerke), takže i živn. inspektoři mohou na ně rozšířiti svou působnost; živn. úřady nemají však přes to vidovati prac. řádů pro tyto podniky. M. vn. 6. VIII. 92 č. 21.470/91, A06 str. 140.

Jest nepřipustno strhovati se mzdy částky za elektrické osvětlení dělníku dodané. M. vn. 14. XII. 99 č. 14.457, A06 str. 136.

M. vn. 20. VI. 91 č. 22.522/90 doporučuje uživateli seznamů dělníků jako vhodné pomůcky při vyšetřování přestupků krytí. (S. N. 460 a 3964.)

Výlohy za přinášení potravin lze dělníkům při výplatě započísti jen tehdy, došlo-li o tom ke zvláštnímu ujednání. M. vn. 22. I. 01 č. 42.528/02, Müller-D. str. 178.

Srážku se mzdy, pokud jest vůbec přípustnou, lze provésti jen tehdy, bylo-li jí v prac. řádě pohroženo. B. 3228/05.

Upravení prac. přestávek jest podstatnou součástí prac. řádu. B. 6514/92.

Ustanovení prac. řádu, že dělníci nesmějí v přestávkách opustiti pracovní místnosti, jest nepřipustné. M. vn. 9. VIII. 00 č. 37.917, A06 str. 135.

Zaměstnavatel nemusí stanovit dobu skutečné práce a pracovních přestávek pro

všechny dělníky stejně, nýbrž může tak učiniti nestejně pro různé střidy. Pokud by však při přestávce jedné střidy byly kladen větší požadavky na pracovní intenzitu druhé, může úřad zakročit, kdyby tím bylo ohroženo zdraví nebo život dělníků nebo zvýšeno, nebezpečí úrazu. B. 1125/02.

Z. ř. nemá předpisů o kaucích. Poskytování, přijetí jich a ustanovení o tom, kdy propadají, jest tedy ponecháno volně úmluvě stran. B. 1264/02.

Předpisy o srážkách příspěvků na nemocenskú a penzijní pojištění a daně:

a) pojištění nemocenskú. § 34, odst. 1. zák. o pojištění dělníků pro případ nemoci d. 30. III. 1888, č. 33 ř. z. ve znění zák. d. 20. XI. 1917, č. 457 ř. z., ze dne 15. V. 1919, č. 268 sb. z. a n. a ze dne 22. XII. 1920, č. 689 sb. z. a n.: »Ze statutárních příspěvků (§ 25), které jest platiti za členy, podrobené pojištění, hradí polovici pojištěnec, polovici zaměstnavatel. Za členy, podrobené pojištění, kteří nemají výděleku na penězích, hradí zaměstnavatel celé příspěvky ze svého.«

§ 36. nem. zák. »Zaměstnavatelé jsou oprávněni osobám, u nich zaměstnaným, příspěvky za ně zaplacené podle § 33 (pokud podle § 34 nejsou povinni tyto příspěvky ze svého zapravovati) při každé pravidelné výplatě mzdy nebo služného sraziti tou částkou, která připadá poměrně na toto platební období mzdy nebo služného. — Neužije-li zaměstnavatel svého práva srážky při výplatě mzdy nebo služného, může při pozdějších výplatách mzdy nebo služného použiti tohoto práva vzhledem ke kvotě svého času nezadržené jen potud, neuplynul-li od dotyčné výplaty mzdy nebo služného více než jeden měsíc. Příspěvky, jež zaměstnavatel srazil zaměstnancům ze mzdy nebo služného, jsou statkem zaměstnavateli svěřeným.«

b) Pojištění penzijní. § 33, odst. 2. zák. o pens. pojištění soukr. zaměstnanců d. 16. XII. 1906 č. 1 ř. z. z r. 1907 ve znění cis. nař. ze dne 26. VI. 1914 č. 138 ř. z. a zák. d. 5. II. 1920, č. 89 sb. z. a n.: »Z těchto premii (v odst. 1. uvedených) nese v prvních čtyřech třídách služného za-

městnavatel dvě třetiny, pojištěnec jednu třetinu, ve vyšších třídách každý polovici. Nedosahuje-li však celkový započítatelný roční plat ani 600 Kč, nebo skládá-li se toliko z požitků naturálních, nese zaměstnavatel celou premii ze svého.«

§ 36 pens. zák. odst. 1.—3. »Premie (§ 33) odvádí zaměstnavatel.

Vyhověl-li tomuto závazku, jest oprávněn sraziti si částku na pojištěnce připadající z jeho příjmů. — Toto právo srážky musí býti vykonáno ve třech měsících po první výplatě služného, která následuje po splatnosti premie, jinak zanikne.«

c) Předpisy o srážkách ze mzdy na daně. § 237 a novely k osobním daním z příjmů ve znění zák. d. 12. VIII. 1921, č. 336 sb. z. a n.: »Zaměstnavatelé jsou povinni na vyzvání berní správy daň z příjmů z proměnlivých platů služebních předepsanou ku přímému placení sraziti zaměstnancům při výplatě těchto platů a odvésti bernímu úřadu v částkách a lhůtách, jež berní správa zároveň určí se zřetelem na míru jejich zaměstnání a výděleku. V jednom roce nesmí býti více sraženo, nežli činí předpis za jeden a půl berního roku; srážka není přípustna, nepřesahuje-li příjmy zaměstnanců nezabavitelného existenčního minima.

Jestliže by zaměstnavatel nevyhověl výzvě berní správy, ručí osobně za částky, které opomenul sraziti a bernímu úřadu odvésti. V takovém případě platí obdobně ustanovení § 151 zákona o osobních daních.«

K cit. § 237 a) vydalo min. fin. berním spráвам a úřadům pokyny výnosem ze dne 13. I. 1922, č. 138.059/15.642.

§ 89. Pokladna nemocenskú.

Majitelé živností, kteří nepatří k nižádnému společenstvu, jsou zavázáni za přispívání pomocných pracovníků buď zřídit zvláštní pokladnu nemocenskou u svého závodu nebo přistoupiti k ně které již zřízené.

Viz změny u § 121.

§ 90. Konvencionální pokuty peněžité.

Konvencionální pokuty peněžité, které uvaleny byly na pomocné pracovníky při přestupcích pracovního řádu, a k čemu se jich užilo, zapsány buďte do seznamu, do něhož úřad pomocní pracovníci

nahlédnouti mohou, a jenž předložen býti má živnostenskému úřadu, když některý pomocný pracovník pokládá se býti stížen vybráním nebo vynaložením konvencionální pokuty peněžité.

Konvenční pokuty mohou býti stanoveny pouze dohodou, ale pak nejen pro přestupky pracovního řádu, ný-

brž i pro jiné případy, jako pro případ, že dělník předčasné vystoupí. B. 4026/88.

§ 91. Náměstkové živnostenských majitelů.

Co v oddíle tomto praveno jest o majitelích živností jakožto zaměstnavatelích nebo pánech učebních, platí rovněž o jejich náměstcích, pokud jednotlivé předpisy dle samé věci nevztahují se výhradně k osobě majitele živnosti.

Náměstky mohou býti pouze osoby dle § 55. ž. s. i místři v továrnách a ne sb. 1116.

§ 92. Pomocné osoby kupecké.

K obchodním pomocníkům, obchodním učedníkům a obchodním sluhům vztahují se předpisy hlavy této jen potud, pokud v obchodním zákoníku jinak není nařízeno.

Viz zákon o obch. pomocnících d. 16. I. 1910, č. 20 ř. z.

2. Dodatečná ustanovení.

A. Pro mladistvé pracovníky pomocné a pro osoby ženské.

§ 93. Mladistvími pracovníky pomocnými rozumějí se v tomto zákoně pomocní pracovníci až do dokonání 16. roku.

§ 94. O obmezeních při užívání mladistvých pracovníků pomocných a osob ženských.

Děti před dokonáním 12. rokem nesmí užívat se ku pravidelnému živnostenskému zaměstnání.

Mladistvých pracovníků pomocných mezi dokonáním 12. a dokonáním 14. rokem smí užívat se ku

pravidelnému živnostenskému zaměstnání, pokud jejich práce není na ujmu zdraví a nepřekáží tělesnému vývoji, pak pokud nepřekáží splnění zákonnou povinnost školní.

Práce těchto mladistvých pracovníků pomocných nesmí však přesahovati denně osm hodin.

Ostatně ministr obchodní, shodnuv se s ministrem věci vnitřních a vyslechnuv obchodní a živnostenské komory, jest zmocněn nařízením označiti ony nebezpečné nebo zdraví škodlivé výkony živnostenské, při kterých mladistvých pracovníků pomocných neb osob ženských buď docela nebo toliko podmínečně smí se užívatí.

Šestinedělky mohou býti zaměstnány v pravidelném živnostenském zaměstnání teprve šest neděl po slehnutí. [Cis. nař. 4. I. 1917, č. 7 ř. z.]

Ustanovení §§ 94, 95, 96 a), 96 b), dále zákon ze dne 21. II. 1911, č. 65 ř. z., jakož i předpisy v základě těchto zákonných ustanovení vydané, pokud obsahují omezení pracovní doby, noční práce, předpisy, stanovící zákaz nebo obmezení práce dětí, mladistvých pracovníků pomocných, jakož i osob ženských nahrazeny následujícími předpisy, níže v III. části otištěnými: zák. d. 17. VII. 1919, č. 420 sb. z. a n. o práci dětí, zák. d. 19. XII. 1918, č. 91 sb. z. a n. o osmihodinné době pracovní; nař. min. soc. péče ze dne 11. I. 1919, č. 11 sb. z. a n. (prov. předpisy k zák. o 8hod. prac. době); vřn. min. soc. péče ze dne 21. III. 1919 č. 4751/III. o vykládání předpisů o 8hod. době pracovní. — Vyhlásování výjimek § 105.

§ 95. Práce noční.

Mladistvých pracovníků pomocných nesmí užívat se ku pravidelnému zaměstnání živnostenskému za doby noční, to jest v hodinách od osmi hodin večer do pěti hodin ráno.

Ministr obchodní, shodnuv se s ministrem věci vnitřních, jest však zmocněn, pro jisté kategorie živností vzhledem ku klimatickým poměrům a jiným důležitým okolnostem nařízením přiměřeně upravití výše uvedené hranice práce noční nebo vůbec dovoliti noční práci mladistvých pracovníků pomocných.

§ 96. Evidence mladistvých pracovníků pomocných.

Majitelé živností, kteří zaměstnávají mladistvé pracovníky pomocné, jsou povinni vésti o nich seznam, který obsahovati má jméno, věk, bydliště těchto mladistvých pracovníků pomocných a jméno, jakož i bydliště jejich rodičů, případně poručníků, pak kdy vstoupili a vystoupili.

Seznam tento předložen buď živnostenskému úřadu, když za to žádá.

B. Pro pomocné pracovníky v živnostenských podnicích po továrnicku provozovaných.

§ 96 a. V živnostenských podnicích po továrnicku provozovaných pracovní doba pro pomocné pracovníky bez vpočtení přestávek v práci nesmí více obnášeti než nejvýše [11] hodin ve 24 hodinách.¹⁾

Avšak ministr obchodní, shodnův se s ministrem věcí vnitřních a vyslechnův obchodní a živnostenské komory, může nařízením označiti ony kategorie živností, kterým hledíc k prokázáním zvláštním jejich potřebám povolití se má prodloužení pracovní doby o jednu hodinu, a seznam jejich prohlédnouti se má každý třetí rok.

Kromě toho ministr obchodní, shodnův se s ministrem věcí vnitřních, jest zmocněn, aby při oněch kategoriích podniků živnostenských, které dle §§ 75, odstavce 3. (nyní čl. VI. zákona ze dne 16. ledna 1895, č. 21 ř. z., změněný zákonem ze dne 18. července 1905, č. 125 ř. z.) a 96 b), odstavce 4., dovoleno jest nepřetržitě provozovati, přiměřeně upravil pracovní dobu, by možným bylo stále potřebné střídání práce.

Jestliže přírodní události nebo nehody přerušily pravidelné provozování, nebo nastala-li zvýšená potřeba práce, živnostenský úřad první instance může povolití jednotlivým podnikům živnostenským dočasné prodloužení pracovní doby, ale nejdéle na

dobu tři neděl; nad tuto lhůtu přísluší takovéto povolání politickému úřadu zemskému.

V případnosti potřeby nevyhnutelné a nejdéle po tři dni v jednom měsíci pracovní doba může prodloužena býti na pouhou opověď u živnostenského úřadu první instance.

Ku pracím, které jakožto práce pomocné vlastní výrobu předcházeti nebo po ní následovati musí (vytápění kotlů, osvětlování, čištění), předpisy tyto se nevztahují, pokud prací těchto nekonají mladiství pracovníci pomocní.

Hodiny přes čas budete zvláště placeny.

¹⁾ Viz zákon o Shoř. době pracovní.

§ 96 b. Děti před dokonáním 14. rokem nesmí užívati se ku pravidelnému zaměstnání v živnostenských podnicích po továrnicku provozovaných.

Mladistvých pracovníků pomocných mezi dokonáním 14. rokem a dokonáním 16. rokem smí užívati se jen ku pracím lehčím, které nejsou na ujmu zdraví těchto pracovníků pomocných a nepřekážejí tělesnému vývoji jejich.

Kromě mladistvých pracovníků pomocných nesmí užívati se osob ženských vůbec k noční práci (§ 95) v živnostenských podnicích po továrnicku provozovaných.

Avšak ministr obchodní, shodnův se s ministrem věcí vnitřních a vyslechnův obchodní a živnostenské komory, může nařízením označiti ony kategorie živnostenských podniků po továrnicku provozovaných, jichž provozování pro svou povahu nemůže snadně býti přerušeno nebo při kterých jest nezbytná potřeba práce střídavé hledíc ku potřebám těchto odborů průmyslových a při nichž z důvodů těchto užívati se smí mladistvých pracovníků pomocných mezi dokonáním 14. a dokonáním 16. rokem, jakož i osob ženských vůbec ku práci noční. Veškerá pracovní doba těchto osob ve 24 hodinách nesmí pře-

sahovati zákonnou dobu pracovní (§ 96 a, odst. vec 1.).

C. Pro pomocné dělníky při koncesovaných živnostech stavebních a jiných stavebních podnikcích.

(Zákon ze dne 22. července 1902 č. 155 ř. z.)

§ 96 c. Ustanovení § 88 a vztahuje se k podnikům staveb železničných a k jiným od kohokoli provozovaným podnikům stavebním, které zaměstnávají více než 20 dělníků při jedné stavbě.

Pro stavby těmito podniky prováděné platí kromě toho ustanovení §§ 96 a) a 96 b), a to ustanovení posledně uvedená také v příčině těch dělníků, kteří jsou zaměstnáni nikoli bezprostředně stavebními podnikatelstvy, nýbrž takovými živnostníky, kterých stavební podnikatelstva používají ku provedení příslušných prací.

Pracovní poměry dělníků zaměstnaných při režijních stavbách železnic a v jejich pomocných ústavech; viz zákon ze dne 28. VII. 1902, č. 156 ř. z.

D. Pro pomocné pracovníky v obchodních a zasilatelských živnostech a při prodeji výrobních živností.

§ 96 d. V obchodních živnostech, v zasilatelské živnosti a při prodeji zboží výrobních živností buď dán pomocným pracovníkům (§ 73) po skončení denní pracovní doby nepřetržitý klid aspoň 11 hodin. Pro vozky v zasilatelské živnosti má trvati nepřetržitý klid aspoň 10 hodin.¹⁾

Viz zákon o 8 h. pracovní době.

V pracovní době buď poskytnuta pomocným pracovníkům polední přestávka. Polední přestávka může býti poskytnuta pro všechny pomocné pracovníky závodu současně nebo vystřídáním a musí trvati odpolední pracovní doba déle nežli čtyři hodiny a obědvají-li pomocní pracovníci mimo dům,

ve kterém jest obchod, činiti aspoň půldruhé hodiny, jinak aspoň hodinu.

§ 96 e. U živnosti, ve kterých se zboží prodává v obchodních místnostech (krámech) pro kupující otevřených, buďte tyto místnosti i s písařnami a sklady k nim příslušejícími zavřené chovány v čase od 8 hodin večer až do 5 hodin ráno. Toliko při obchodu potravinami smějí tyto místnosti i s písařnami a sklady býti otevřeny až do 9 hodin večer.

Kupující, kteří při zavření krámu již jsou v krámu, smějí býti ještě obslouženi.

Politický zemský úřad, slyšev obchodní a živnostenskou komoru, příslušné obce jakož i představenstva a pomocnické výbory příslušných společenstev, může naříditi, že v jednotlivých obcích nebo v určitých jejich dílech po celý rok nebo po určité doby nebo v určitých dnech krámy mají býti zavírány již v dřívější denní hodině, mezi 7. a 8., vztážmo 9. hodinou večer stanovenou, nebo že krám má býti později otevřen nežli v pět hodin ráno. Toto nařízení může býti dáno pro živnosti vůbec nebo pro jednotlivé jejich druhy.

Zavírání krámů: 1. Zákon, daný dne 14. ledna 1910, č. 19 ř. z., o pracovní době a zavírání krámů v živnostech obchodních a v živnostech jim příbuzných.

Čl. I. V VI. hlavě živnostenského řádu (vyhláška ministra obchodu ve shodě s ministrem vnitra ze dne 16. VIII. 1907, č. 199 ř. z.) mají nabýti platnosti v II. článku uvedené změny v označení dodatečných ustanovení a jako nové dodatky následující ustanovení: (ustanovení otištěno jako § 96 d), 96 e), 96 f), 96 g), 96 h) a 96 i).

Čl. II. Zákonem ze dne 22. července 1902, č. 155 ř. z., zavedená dodatečná ustanovení VI. hlavy živnostenského řádu »B. B. Pro pomocné dělníky při koncesovaných živnostech stavebních a jiných stavebních podnikcích« (§ 96 c) obdrží označení »C. Pro pomocné dělníky při koncesovaných živnostech stavebních a jiných stavebních podnikcích« a dodatečná ustanovení VI. hlavy živnostenského řádu »C. Pro učedníky« (§§ 97 až 104 e) budou označena »E. Pro učedníky«.

Čl. III. Ustanovení § 96 d) až 96 h) vztahují se také k obchodu se zbožím konsumních spolkův a jiných výdělkových a hospodářských družstev.

Čl. IV. Tento zákon nabude moci za tři měsíce po svém vyhlášení.

Obchody v lázních. 2. Nař. min. obch. v dohodě s min. vnitra ze dne 28. dubna 1910, č. 90 ř. z., kterým se na základě § 96 h) zákona ze dne 14. I. 1910, č. 19 ř. z., povolují výjimky z ustanovení tohoto zákona o nejmenší době klidu pomocných pracovníků, vztážmo o zavírání krámů v jednotlivých lázeňských místech (dle úpravy, provedené min. nař. ze dne 26. VII. 1912, č. 150 ř. z. pro Františkovy Lázně).

§ 1. Pro lázeňská místa Františkovy Lázně, Karlovy Vary a Mariánské Lázně povolují se následující výjimky z ustanovení §§ 96 d) a 96 e) o nejmenší době klidu pro pomocné pracovníky, vztážmo o zavírání krámů:

1. Františkovy Lázně. V čase od 15. III. do 15. IX. každého roku mohou v lázeňském městě Františkovy Lázně pod ustanovení § 96 e) spadající místnosti u všech živností obchodních, jakož i při prodeji zboží živností výrobních být otevřeny do 10 hodin večer. Pouze při prodeji cukroví smí být otevřeny zmíněné místnosti do 11 hodin.

Nepřetržitý odpočinek, který se má dáti pomocným pracovníkům po skončení denní doby pracovní může být snížen na 10 hodin, u prodeje cukroví však na 9 hodin.

2. Karlovy Vary. V čase od 15. dubna až do 15. září každého roku v lázeňském městě Karlových Varech místnosti pod ustanovení § 96 e) náležející mohou být otevřeny při všech obchodních živnostech a při prodeji zboží výrobních živností až do devíti hodin večer. Toliko při prodeji potravin jest dovoleno, aby dotčené místnosti byly otevřeny až do desíti hodin večer a při prodeji cukrářského zboží až do jedenácti hodin v noci.

Nepřetržitá doba klidu, která má být poskytnuta pomocným pracovníkům po skončení denního pracovního času, může být zkrácena na devět hodin.

3. Mariánské Lázně. V čase od 15. května až do 15. září každého roku v lázeňském městě Mariánských Lázních místnosti pod ustanovení § 96 e) náležející mohou být otevřeny při všech obchodních živnostech jakož i při prodeji zboží výrobních živností až do desíti hodin večer. Toliko při prodeji cukrářského zboží jest dovoleno, aby dotčené místnosti byly otevřeny až do jedenácti hodin v noci.

Nepřetržitá doba klidu, která má být poskytnuta pomocným pracovníkům po skončení denního pracovního času, může být zkrácena na devět hodin.

§ 2. Přestupky tohoto nařízení buďte potrestány podle trestních ustanovení živnostenského řádu.

§ 3. Toto nařízení nabude moci dnem 4. května 1910.

3. Nař. míst. pro kr. České ze dne 5. XI. 1911, č. 3 A. 2886 č. 71 z. z. o uzavírání krámů při obchodu s potravinami.

Na základě § 96 e) zákona z 14. ledna 1910, č. 19 ř. z., o pracovní době a zavírání krámů v živnostech obchodních a v živnostech jim příbuzných, nařizují, pozměňuje místodržitelské nařízení z 8. července 1910, č. 34 z. z. takto:

§ 1. Při všech živnostech, které se zabývají obchodem s potravinami a jejichž zboží se prodává v obchodních místnostech (krámech) kupujícím přístupných, jest tyto místnosti s výjimkami uvedenými v § 2, i s písmennami a sklady k nim příslušejícími v celé zemi po celý rok nejpozději o 8. hodině večerní zavíratí.

§ 2. Naproti tomu jest dovoleno míti krámy otevřeny nejpozději do 9. hodiny večerní:

I. při prodeji cukrářského zboží v celé zemi po celý rok;

II. v obchodu potravinami vůbec:

a) v obvodu král. hlavního města Prahy, policejního¹⁾ rayonu Pražského [a obcí Radlic a Vysočan] po celý rok;

b) ve všech ostatních obcích Čech ve všech sobotních dnech v roce.

§ 3. Ustanovení uvedená v §§ 1 a 2 vztahují se též na prodej zboží konsumními spolky a jinými výdělkovými a hospodářskými společenstvy a platí také pro prodej¹⁾ v živnostech obchodních a výrobních v neděli, pokud týž dle platných předpisů o nedělním klidu není zcela vyloučen anebo na dřívější hodinu omezen.

§ 4. Pro lázeňská místa platí tato nařízení jen pokud, pokud pro ně ministerskými nařízeními nebyla anebo nebudou ještě vydána výmínečná ustanovení ve smyslu § 96 h) zákona z 14. I. 1910, č. 19 ř. z.

§ 5. Tato ustanovení nedotýkají se určení dřívější hodiny zavírání, jež se stala v rámci zákonných předpisů.

§ 6. Přestoupení předpisů tohoto nařízení budou se stíhati podle trestních ustanovení živnostenského řádu.

§ 7. Toto nařízení vstoupí v platnost dnem svého vyhlášení.

¹⁾ Nyní dle zákona o sloučení obcí sousedních s Prahou platí pro celou sjednocenou obec Pražskou.

4. Nařízení místodržitele na Moravě ze dne 26. června 1914, č. 28 z. z., o zavírání krámů v živnostech obchodních a jim příbuzných živnostech.

Na základě § 96 e) odst. 3. živn. řádu nařizuje se toto:

§ 1. V měsících květnu, červnu, červenci a srpnu při živnostech, kde zboží prodává se v obchodních místnostech (krámech) odběratelům přístupných, budtež místnosti tyto jakož i k nim náležející kanceláře a skladiště v celé zemi o 7. hodině večerní uzavírány.

V těchto měsících zakázáno jest rovněž roznášeti zboží na prodej a prodej zboží na ulici po 7. hodině večerní, pokud ve smyslu § 96 i) živn. řádu nebyly živnostenskými úřady výjimky pro prodej zboží na ulici stanoveny.

§ 2. Ustanovení § 1 nevztahují se na obchodní místnosti odběratelům volně přístupné, pokud v výhradně v nich prodávají se potraviny, jakož i na roznášení potravin na prodej a prodej těchto na ulici.

Při závodech, ve kterých mimo jiné zboží prodávají se převážně potraviny, platí stejná výjimka, ovšem pouze ohledně prodeje potravin.

§ 3. Ustanovení § 1 nevztahují se dále na soboty.

§ 4. Uvedená ustanovení platí též pro prodej zboží ve společných potravinách (konsumních) a jiných výrobních a hospodářských společenstvích.

§ 5. Přestupky tohoto ustanovení trestají se dle trestních ustanovení živn. řádu, pokud pak jde o potravní spolky a jiná výrobní a hospodářská společenstva, dle ministerkého nařízení ze dne 30. IX. 1857, č. 198 ř. z.

§ 6. Toto nařízení nabývá platnosti dnem 6. července 1914.

5. **Slezsko:** Nař. zem. vlády slezské, 28. VII. 1914, č. 29 z. z.: § 1. Nař. slezské zemské vlády ze dne 30. září 1911 č. 5/72 ob. zák. a nař. č. 42, týkající se pracovní doby a uzavírání krámů při obchodních a příbuzných živnostech pozbývá až na další platnosti. Až na další platí v přímě trvání pracovní doby a zavírání krámů při obchodních a příbuzných živnostech toliko ustanovení zák. ze dne 14. ledna 1910, č. 19 ř. z.

6. **Výn. m. p. ze dne 29. VI. 1910 č. 107 sb. norm. Výn. m. o. ze dne 27. V. a 17. VI. 1910 č. 15.675 a 13.669.**

Min. obch. obdrželo z kruhů interesovaných podání, v němž byla přetřásána otázka, zda a jak dalece zákon ze dne 14. října 1910, č. 19 ř. z., má platiti též na živnost holičskou, kadeřnickou a vlásenkářskou, jmenovitě na obchod voňavkami a s předměty toaletními obvyklý v těchto živnostech.

M. o. zaslalo tato podání příslušnému místodržitelství k úřednímu jednání s podotknutím, že jest v dotyčné záležitosti tohoto náhledu:

Živnost holičů, kadeřníků a vlásenkářů jest v první řadě konání služeb ve smyslu čl. IV. vyhl. pat. k ž. ř. a nemůže jako taková podléhat ustanovením zákona ze dne 14. ledna 1910, č. 19 ř. z., ježto týž podle čl. I. obsahuje předpisy pro pomocné dělníky v živnostech obchodních a zasilatelských jakož i při prodeji výrobních živnosti.

Min. vnitra rozhodlo dne 31. července 1889 pod č. 13.226, v doroz. s m. o., že holičům, kadeřníkům a vlásenkářům nemá se zapovídati od dob obvyklý obchod s kartáči na vlasy, s hřebeny, voňavkami, jehlicemi do vlasů a s jinými předměty konfekce vlásenkářské jich odběratelům, pokud tento prodej se neprovozuje v takovém rozsahu, že se jeví býti samostatným oborem živnosti (viz Sbirku Dr. B. Frey, Dr. R. Mareš I. sv. č. 336).

Z pověděného vyplývá, že také prodej svrohu řečených předmětů, pokud se právě neděje v takovém rozsahu, že se kvalifikuje jakožto provozování samostatné živnosti obchodní, není podroben ustanovením zákona ze dne 14. ledna 1910, č. 19 ř. z. — Výhrada musí se jen v tom směru činiti, že holiči a vlásenkáři v rámci svého oprávnění živn. smějí také jistě spozdí vyráběti a pokud se jedná o prodej těchto výrobků, spozdí do působnosti cit. zákona (prodej zboží živností výrobních).

Dále min. obch. vycházejíc z úvahy, že při nádražních knihkupectvích lze pokládati celý ohraničený prostor nádražní věčné čekáren, peronů a vagonů v nádražích stojících za jednu pevnou provozovnu a s ohledem na to, že při takových knihkupectvích nebývá odbyt zboží v místnostech (krámech) pro odběratelstvo otevřených, došlo k náhledu, že toho času není naléhavého důvodu k tomu, aby se bezvýmínečně používalo předpisů zákona ze dne 14. led. 1910, č. 19 ř. z., o uzavírání krámů v živnostech obchodních atd. na řečené obchody.

Živnost cukrářská jako živnost výrobní jest vázána ustanovením § 96 e) zák. ze dne 14. I. 1910, č. 19 ř. z. a následkem toho v Čechách má pro ni platnost míst. nař. ze dne 8. VIII. 1910, č. 34 z. z., tudíž platí pro ni 8. hod. večerní jako hodina zavírací. Na lékárny se nevztahuje ř. z. a ani ne zákon o zavírání obchodů. Pokud však v lékárkách kromě vyhrazených předmětů (min. nař. 17. IX. 1883, č. 152 ř. z.) se také s jinými předměty volného prodeje obchoduje, musí vzhledem k tendenci zákona o zaví-

rání obchodů 8. hodina uzavírání krámů proti obchodu s takovými věcmi také pro lékárnky býti považována za závaznou. Nesmějí tudíž uvedené předměty také v lékárnách po 8. hod. se prodávati. M. o. 26. IX. 10, č. 27.457; m. p. 27. X. 10, č. 177 sb. norm.

Zákon o zavírání krámů nevztahuje se na fotografy, kteří nevedou obchod s hotovými fotografiemi. M. o. 29. I. 1915, č. 25.176/14, A. 1915, str. 58.

§ 96 f. V tržní dni místnosti v § 96 e dotčené mohou býti otevřeny pro nákup a prodej obchodních předmětů příslušného trhu současně s počátkem tržního času.

§ 96 g. V místnostech v § 96 e dotčených buďte zařízení, aby si pomocní pracovníci mohli sednouti.

§ 96 h. Ustanovení § 96 d o nejmenší době klidu pro pomocné pracovníky, vztážno ustanovení o zavírání krámů v § 96 e (odstavci 1. a 3.) uvedená nevztahují se:

1. ku pracím při zdělávání inventury;
2. ku přesídlení nebo novému upravení obchodu;
3. k návštěvě trhů;
4. ku pracím, které musí býti bez průtahu předsevzaty, aby byla zamezena zkáza zboží nebo v jinakých naléhavých případech;
5. kromě toho nejvýše ve třiceti dnech v roce.

Pokud v případech pod č. 1. až 5. dotčených nastane zkrácení nejmenší doby klidu pro pomocné pracovníky, stačí oznámiti to živnostenskému úřadu; toto oznámení může v případě pod č. 4. dotčeným učiněno býti také dodatečně ve 24 hodinách. Když však v případě pod č. 5. dotčeném nastane kromě toho obmezení času, kdy má býti krám zavřen (§ 96 e, odstavec 1. a 3.), živnostenský úřad první stolice slyšev představenstva příslušných společenstev a příslušné výbory pomocníkův, ustanoví vůbec nebo pro jednotlivá živnostenská odvětví a místní obvody

tyto doby výjimečného zavírání krámů jakož i dni výjimečného zavření krámu.

V jednotlivých lázeňských místech, ve kterých obchodní ruch v hodinách večerních bývá zvláště čilý, obchodní ministr v dohodě s ministrem vnitra, slyšev příslušnou obchodní a živnostenskou komoru jakož i příslušná představenstva společenstev a výbory pomocníků, může zrušiti nařizovacím způsobem zcela nebo částečně za sezony ustanovení o nejmenší době klidu pomocných pracovníků vztážmo o zavírání krámů.

Za prodloužení pracovní doby náleží pomocným pracovníkům přiměřená zvláštní odměna.

§ 96 i. Za času, kterého v § 96 e dotčené místnosti musí býti zavřeny, jest zapověděno nabízetí zboží ku koupi podomně a na ulici, leč by živnostenský úřad připustil výjimky vzhledem ku prodávání zboží na ulici.

Výnos m. p. z 21. XII. 1910, č. 208 sb. norm.:

Povolených 30 výjimečných dní nebudíž vyčerpáno najednou. Ustanovení o nich poskytuje možnost vyhověti přechodně se dostavující potřebě zvýšeného ruchu obchodního jako o církevních svátcích, posvícení, stahování vojska, živelních událostech. Živn. úřad u periodicky se vracejících podniků takovýchto necht zhotoví si plán pro běžný rok hned na jeho počátku, ježto jde o ustanovení výjimek, které předpokládají naléhavou potřebu, všech 30 dní nemusí se vyčerpati; proto buď několik dnů rezervováno pro nepředvídatelné případy. Výjimečně toto ustanovení může se státi všeobecné neb pro jednotlivá odvětví a pro určité místní obvody; výjimky lze koncedovati pro cukráře o jednotlivých nedělich v parném létě, kdy následkem výletů neb jiných podniků panuje čilejší ruch večerní, obchodníkům potravinami venku v době žní, ve výletních a poutních místech, lázních atd. Stanovení výjimečných dob necht stane se po slyšení představenstev příslušných společenstev a výborů pomocníkůch. Zákon předpisuje pouze slyšení a nikoliv dorozumění (souhlas), proto vyjádření jejich nejsou pro úřad závazná, a ježto vztahují se ustanovení nikoliv na jednotlivou živnost, nýbrž na celou jich kategorii, nepřináležejí ani představenstvům společenstev ani hromadám pomocnickým právo odvolací.

E. Pro učedníky.

§ 97. Za učedníka pokládá se, kdo u majitele živnosti vstoupí do zaměstnání, by živnosti prakticky se naučil, bez rozdílu, zda učební bylo ujednáno nebo ne, a zdali za práci platí se mzda nebo ne.

Kriteriem vlastnosti učednické ve smyslu § 97 ž. ř. není již to o sobě, že osoba do povolání živnosti teprve vstupuje, že jest posud neučená a tudíž praktického výcviku nabýti má, nýbrž teprve to, že jí majitel podniku k tomu účelu, k cíli praktického vyučení také přijímá, slovem, že podle úmyslu stran byla uzavřena smlouva učednická (§ 99 ž. ř.), ježímž podstatným znakem jest, že se majitel podniku zavazuje začátečníka v odvětví své živnosti vycvičiti (§ 99 č. 5. ž. ř.) Za to není podstatným znakem učednického poměru, že začátečník neobdrží žádné mzdy, nýbrž sám musí platiti za učení. Rozh. nejv. soudu 4. X. 21, Rv. I. 600/21.

Pro přijetí učně není určena hranice věku. B. 6075/91.

Je-li doba učební určena stanovami společenstevními na 3 roky, nemůže ani se svolením společenstva a na základě vysvědčení výučného pána, že byl učen po třetí rok zaměstnán u něho jako pomocník, tento třetí rok býti kvalifikován jako pomocnický. B. 10.269/14.

Nedostatek průkazu o absolvování živn. školy pokračovací není zákonnou překážkou pro vydání listu vý-

učného. Rádné oprávnění živn. zakládá domněnku, že jeho majitel má potřebné odborné vědomosti pro držení učňů; opak musí býti prokázán. B. 10.193/14.

Samostatný živnostník může býti současně i učněm jiné živnosti, a není rozporu, je-li samostatný zámečnický současně dělníkem instalatérským, neb zákon žádá, aby zaměstnání v živnosti bylo pravidelné, nemusí však býti stále a nepřetržité. B. 6075/91; JOKP. 1913, str. 40, 1921 č. 58.001.

Majitelé živn. ve smyslu ž. ř. jsou pouze oprávnění živnostníci. B. 11.596/98.

Praktikant výlučně zaměstnaný kancelářskou prací v továrním podniku není učedníkem dle ž. ř. B. 9513/13.

Poněvadž zákon nežádá každodenní zaměstnání v živnosti po dobu učební, a poněvadž by to u různých živností, které vzhledem ke svoji povaze nebo pro nedostatek zákazníků vyžadují provozování časově neb na určité dni omezené, nebylo ani dobře proveditelným, není neplatným učební poměr holičského učně na venkově, jenž vykonává živnostenskou práci v provozovně svého pána jen v jednotlivých všedních dnech. Práce mimo provozov-

nu, třebas byly vykonávány na účet mistrův, nelze považovati za zaměstnání učednické, poněvadž při nich není splněna podmínka zaměstnání před očima a za vedení učebního pána. B. 11.662/98.

Má-li poměr učební býti právoplatným, musí ve skutečnost existovati; tím, že učen neobstál při zkoušce, nelze dokázati, že se ve skutečnosti neučil (nebyl učněm). B. 4824/06.

Není zásadně vyloučeno učění se dvěma živnostem současně (na př. truhlářství a sklenářství); na obě takové živnosti může pak býti vy-

dán jeden list výuční. B. 5635/08.

Učení se dvěma živnostem najednou zásadně jest přípustno, zaměstnání musí býti pravidelné ne však stále a nepřetržité. Pokr. školu třeba navštěvovati pro obojí živnost. JOKP. 1914 str. 22, 1913 str. 40.

Zák střední školy může zároveň býti učněm i některé živnosti; zaměstnání v živnosti musí však býti pravidelné. JOKP. 1912 str. 187.

Je nepřipustno vyškrtnouti ze seznamu učedníků učně jen proto, že vstoupil do realky. B. 2304/04.

§ 98. Kdo může míti učně.

Učedníky smějí míti toliko takoví majitelé živností, kteří sami nebo jejich náměstkové mají potřebné odborné vědomosti, aby mohli vyhověti předpisům § 100 o živnostenském vzdělání učedníků a kteří také podle zařízení a provozovacího způsobu své živnosti jsou vskutku s to, aby tak činili.

Majitelé živností, kteří byli odsouzeni pro zločin vůbec anebo pro přečin ze zlistnosti spáchaný nebo proti veřejné mravnosti čelící nebo pro takovýtéž přešupek, nesmějí učedníkův ani přijímati, ani přijatých déle podržeti.

Majitelům živností, kteří dopustili se hrubého porušení svých povinností vůči svěřeným jim učedníkům anebo proti nimž svědčí skutky, které je po stránce mravní činí nezpůsobilými, aby měli učně, může živnostenský úřad bez ohledu na jiný trest, jemuž propadají podle obecného zákona trestního, navždy nebo na určitý čas odníti právo míti učně.

Něm. text: ... unabhängig von der sonstigen nach der Gewerbeordnung oder dem allgemeinen Strafgesetze zu ver-

hängenden Strafe. Tedy poslední obě řádky správně mají znít, jemuž propadají dle řádu živnostenského nebo podle...

Zvláště pak může právo míti učně odňato býti mistrovi (učebnímu pánu) navždy nebo na určitý čas, ukáže-li se z výsledku zkoušky učednické (tovařyské), že mistr (učební pán) jest vinen nedostatečným úspěchem učným.

Právo míti učedníky může býti odňato po vyleschnutí společenstva, k němuž mistr (učební pán) náleží.

Něm. text: Die Entziehung des Rechtes, Lehrlinge zu halten, erfolgt nach Anhörung der Genossenschaft, welcher der Lehrherr angehört.

Majitelům živností, kteří zaměstnávají učně, živnostenský úřad k návrhu příslušného společenstva nebo živnostenského inspektora může zakázati, aby zároveň měli mladistvé pomocníky, jsou-li zaměstnáváním mladistvých pomocníků obcházeny předpisy dané v příčině učedníků.

V případech, ve kterých netřeba obávati se škody nebo zneužití, živnostenský úřad může výjimečně dovoliti majitelům živností v odstavci 2. jmenovaným, aby učně přijímali.

Předpisy o tom, kdy pořadem trestním nastává odnětí práva míti učně, obsahuje § 133a).

Učňové, odnětí práva, míti učně. M. o. 28. X. 1910, č. 4591, m. p. 9. XI. 1910, č. 283.493, č. 182 sb. norm.

Za příčinou speciálního případu rozhodlo se m. o. dle výnosu ze dne 28. X. 1910, č. 4591, obrátiti pozornost ž. úřadů na ustanovení 2. a 3. odst. § 98 ž. ř., týkajícího se držení učňů.

Dle 2. odst. § 98 ž. ř. nesmějí oni majitelé živností, kteří byli odsouzeni pro zločin vůbec anebo pro přečin spáchaný ze ziskuchtivosti, anebo proti veřejné mravopoečnosti čelící, anebo pro takový přestupek ani přijímati učňů, ani již přijatých dále podržeti.

Tací majitelé živností pozbývají tudíž trvale právo míti učně a nastupuje tento živnostensko-právní důsledek soudního potrestání s právoplatným odsouzením ex lege, aniž by bylo potřebí dalšího administrativního opatření.

Majitelé živností, kteří vzdor tomu učně mají, dopouštějí se přestupku § 98, odst. 2. ž. ř. a jest proti nim nastupovati ve smyslu § 133 a) ž. ř. Příslušné společenstvo má odmítnouti přípověď učňů u takých majitelů živností.

3. odst. § 98 ž. ř. jedná naproti tomu o případech, ve kterých jest ž. úřad oprávněn jednotlivým majitelům živností odňati právo míti učně na v ř d y a n e b o n a u r č i t o u d o b u. Tento odstavec má na mysli řadu případů, které po případě nejsou předmětem judikatury trestních soudů, které jsou však toho druhu, že činí dotyčné pány učební v ohledu mravnostním, pokud se týče morálním, nezpůsobilými, aby své povinnosti v § 100 ž. ř. vypsané vůči učňům plnili.

V těchto případech může ž. úřad po zevrubném zkoumání stavu věci a po slyšení příslušného společenstva — neodvisle od potrestání nastalého po případě podle ž. řádu anebo podle všeob. trestního zákonníku — odmíti administrativním opatřením dotyčným majitelům živností právo míti učně.

V příslušném úředním opatření musí se doba, na kterou má odnětí nastati, udati, an by jinak bylo opatření neplatným.

O tom se okr. hejtmanství dává věděti na základě z předu cit. výnosu min. obch., aby se přesně dle toho řídilo s dalším příkazem, aby také ž. společenstva náležitě poučilo o nepřipustnosti přípovědi učňů a majitelů živností, ohledně kterých jest tu předpoklad § 98, odst. 2. ž. ř., aneb kterým právo míti učně bylo odňato.

I oprávnění živnostníci, chtějí-li držeti učně, musí vyhověti v případě námitek z kompetentní strany osobním i věcným podmínkám zákonným. B. 9444/13.

Odborné vědomosti se u oprávněného živnostníka předpokládají, i když nastoupil živnost v době, kdy nebyla vázána průkazem způsobilosti. Úřad jest povinen k námitkám společenstva zjišťovati, byly-li dány věcné podmínky pro řádné vyučení učně. B. 9220/12.

Dokud nevezjdou pochybnosti o způsobilosti živnostníka míti učně, může každý

živnostník míti učně. B. 9687/96.

Vzniknou-li pochybnosti, rozhodne ž. úřad. Popírá-li se způsobilost, jest prokázati skutečnostmi, že u něho nejsou určité věcné a osobní předpoklady k držení učňů. JOKP. 1916, str. 42-IV.

Společenstvu lze přiznati pouze právo vyvolati rozhodnutí ž. úřadu, nemůže odmítnouti proto zápis formálně správné smlouvy pouze proto, že po jeho soudu nejsou dány podmínky zákonem určené pro držení učňů. Společenstvo má udati příčiny jak co do osobních vlastno-

stí živnostníka, tak co do zařízení živnosti, jež by o důvodňovaly odpření práva míti učně. JOKP. 1921 str. 59-II; 1915 str. 62.

Továrna na železný nábytek není oprávněna držeti učně na malířství průmyslových výrobků. Min. obch. 22. XII. 08 č. 37.339, A09 str. 83. Viz § 37 odst. 1.

Učně mohou míti i ti živnostníci, kteří obdrželi dispens od průkazu způsob., a i veř. obch. společnosti, za podmínek § 98 ž. ř., a nebylo-li jim právo to odňato. JOKP. 1912 str. 188.

Továrna hosp. strojů smí vytlávatí svým učňům vysvědčení bez společenstva, avšak stvrzená obecním úřadem obce stanoviště podniku. JOKP. 1920 str. 4-II.

§ 98 a. Doba učební.

Učební doba, pokud se jí netýkají zvláštní ustanovení § 14 a § 114, lit. b, nebo předpisy na základě § 23, odst. 1. a 3., způsobem nařizovacím nebo zákonem ze dne 26. prosince 1893, č. 193 ř. z., vydané, při živnostech neprovozovaných po továrnicku nesmí trvati méně nežli dvě a ne více nežli čtyři léta, při živnostech továrnických pak nesmí trvati méně než dvě léta a ne více než tři léta. V těchto mezích časových budiž učební doba určena stanovami společenstva (§ 114, lit. b a § 119 c, lit. f), vztážmo učební smlouvou.

Pro jednotlivé svobodné živnosti neprovozované po továrnicku ministr obchodu, vyslechnuv obchodní a živnostenskou komoru, může způsobem nařizovacím dovoliti, by učební doba snížena byla na rok.

Jestliže učedník, odbyv část učební doby u některého učebního pána, přestoupí řádným způsobem

Družstvo prodejní a nákupní, nakupuje-li na svůj účet a ve velkém a prodává v malém svým členům, provozuje živnost, i když jen na členy se omezuje a dividendy nerozdílí; jest povinnou živnost opovědětí a pak má právo míti i učně, je-li závod seřizen tak, aby učedník mohl se řádně vyučiti. JOKP. 1913 str. 177.

Viz pozn. u § 3 ž. ř. Konsumy nemající ž. oprávnění, nemohou míti učňů. JOKP. 1920 str. 4-II.

Není přestoupením, je-li mezi prvními poměrem učebním, jenž trval jen několik měsíců, a mezi druhým intervalem několika let. M. o. 5. VI. 98 č. 31.692, Heller str. 1187. Rebec str. 529.

k jinému pánu učebnímu, budiž tato část učební doby vpočítána do celé doby učební.

Není-li ve stanovách určen počet let učebních, rozhodne smlouva. Smlouvenou dobu lze smlouvou zkrátiti v mezích zákonem stanovených. JOKP. 1921 str. 13-I.

Pokud jsou majitelé podniků po továrnicku provozovaných dobrovolně členy společenstva, platí pro jích učně délka učební doby stanovami určená (i je-li delší tří let?). M. o. 28. I. 99 č. 69.456/98, Müller-D. str. 223.

Není již poměrem učebním, zůstává-li zaměstnanec po řádném skončení poměru učebního (na př. od vyučení do vydání vyučného listu)

u svého učebního pána. Dá-li společenstvo za vyučenou nebo vydá-li vyučební list, má to pro skončení poměru učebního význam pouze deklaratorní a nikoliv konstitutivní. B. 1008/02.

I podniky, které nepodléhají ž. ř., mohou míti učně, třebaž tito nebyli potom učni živnostenskými. Rovněž není v zákoně ustanovení o tom, že výchova učňů pro podnik živnostenský může se díti jenom majiteli živnosti. Může (mohl) tedy míti učně zubotechnické zubní lékař R. 6608/09, nebo majitel podniku patentního. M. vn. 26. IX. 03 č. 33.560.

§ 99. O přijímání učedníků.

Učedníci buďte přijímáni na základě zvláštní smlouvy, která budiž do čtyř neděl od počátku učební poměru písemně ujednána. Jeden stejnopis smlouvy budiž ihned, jakmile byla uzavřena, představenstvu společenstva nebo, nepatří-li učební pán k žádnému společenstvu, obecnímu úřadu zaslán a v zápisné knize k tomu určené zaznamenán.

Učební smlouva je prosta kolků a poplatků.

Smlouva tato musí obsahovati:

1. jméno pána učebního, živnost, kterou provozuje, a místo, kde se zdržuje;
2. jméno a příjmení, věk a bydliště učedníkovu;
3. jde-li o učedníka nezletilého, jméno, zaměstnání a bydliště jeho rodičů, jeho poručníka nebo jiného zákonného zástupce;
4. datum smlouvy a jak dlouhou smlouvený poměr trvati má;

5. ustanovení, že zvláště — bez újmy ostatních zákonných závazků, jež oba kontrahenti mají — majetník živnosti se zavazuje vyučovati nebo způsobitým k tomu náměstkem vyučovati dáti učedníka zrušením živnosti, již učeň se má vyučiti, a že učedník má přidržován býti k pilnému zaměstnávání se v této živnosti;

6. přijímací podmínky stran učebního nebo případné mzdy, stravování, šacení, bytu, doby, jak dlouho učení má trvati, a stran společenstevního poplatku za přípověď a za vyučenou.

N, text: ... der Dauer der Lehrzeit, der Prüfungstaxe und der genossenschaftlichen Aufding- und Freisprechgebühr. Nejsou v českém textu přeložena slova der Prüfungstaxe t. j. stran taxy zkušební.

[Nejdůležitější podmínky smlouvy buďte úřadem obecním zapsány do pracovní knížky.

Odstavec tento zrušen zák. ze dne 17. X. 1919, č. 571 Sb. z. a n.]

Majetníci živnosti, kteří přijímajíce učedníky medrží se těchto předpisů, dopustí se přestupku řádu živnostenského.

Společenstvo nesmí a) stanovami vázati přijetí učně na podmínku, že absolvoval měšťanskou školu nebo že z jednotlivých předmětů dostal určité známky. B. 313/01.

b) odpirati záznam formálně správné smlouvy učební v zápisní knize. B. 9687/96.

c) rozhodovati o existenci učebního poměru; smí pouze, vyskytnou-li se při zápisu do matriky učňů nebo později pochybnosti, oznámiti to úřadu a žádati za rozhodnutí. B. 854/02.

Opomenutí formalit, předepsaných v § 99 z. ř. pro uzavření smlouvy učební, ne-

může míti vlivu na skutečnou existenci poměru učebního. B. 8903/12 a B. 7946/11.

Viz pozn. u § 72 o ½% poplatku.

Nebyl-li náležitou formou učební poměr vůbec založen, nemožno domáhati se na novém majiteli podniku převzetí učně resp. pokračování v učení. Návštěva učňovské školy není důkazem, že byla také učební smlouva ujezavřena. Ž. s. č. 51.

Opomenutí hlášení učně u společenstva buď přísně trestáno. M. p. 30 I. 1897, č. 14 sb. norm.

Živnostníci, kteří na základě svého oprávnění smějí dr-

žeti učně živnosti, které přináležejí jinému společenstvu než majitelé živnosti sami, (na př. stavitele, držící učně tesařské), mají smlouvy u-

čební s těmito učni přihlašovatí u společenstva, jehož jsou sami členy. M. o. 18. I. 01 č. 52.581/00, Müller-D. str. 223.

§ 99 a. Doba zkusná.

Nebyla-li při přijetí učedníka ujednána delší doba zkusná, učební poměr za prvních čtyř neděl od počátku doby učební může zrušen býti jednostranným ústupem každé z obou stran.

Doba zkusná nesmí trvati déle tři měsíců a počítá se v dobu učební.

§ 99 b. O povinnostech učedníkůvých.

Učedník povinen jest učebnímu pánu poslušností, věrností a mlčenlivostí, pilností a slušným chováním a musí se podle jeho poukazu zaměstnávatí v živnosti.

Učedník nezletilý podroben jest otcovské kázní učebního pána, jehož ochrany a péče požívá.

Učedníci, pokud si ještě neodbyli s prospěchem pokračovací školy živnostenské nebo jiného vyučování alespoň rovnocenného, jsou povinni až do úplného dosažení cíle vyučovacího navštěvovati pravidelně všeobecné pokračovací školy živnostenské (nebo kursy přípravné), jakož i odborné školy pokračovací tak, jak příslušnou učební osnovou jest předepsáno.

Ministr věcí duchovních a vyučování ve shodě s ministrem obchodu rozhoduje o rovnocennosti vyučování.

Učedníkům, kteří vlastní vinou nedosáhnou dohodě učebního prospěchu z vyučování, nebo kteří jsou disciplinárně na čas vyloučeni ze školního vyučování, může na základě oznámení příslušného dozorního orgánu školního živnostenským úřadem pravidelná doba učební, stanovami nebo smlouvou vyměřená, býti prodloužena.

Učební doba budiž také tehdy prodloužena, neobstál-li učedník před ukončením učební doby při předepsané zkoušce učednické (tovaryšské).

Učební doba podle předcházejících ustanovení prodloužená nesmí však nikdy prodloužena býti na dobu delší než pětiletí.

Každý učeň je povinen navštěvovati pokr. školu průmyslovou až do úplného dosažení vyučovacího cíle, u ostatních pomocníků je omezena povinná návštěva školy dosažením 18. roku, což není možno vztahovati na učně (vým. min. kultu 28. IX. 1909 č. 36.605). Dle zákona učně lze tedy od návštěvy této školy osvoboditi, byl-li cíl vyučovací dosažen úplně neb odbyl-li si učeň jiné rovnocenné vyučování. JOKP. 1909 str. 33.

Min. vyuč. z 28. IX. 07 č. 36.605, A. str. 295: povinnost navštěvovati pokračovací školu nekončí 18. rokem učňovým, nýbrž teprve skončením učebního poměru.

Dle úmyslu zákona jest místo, kde se učeň učí, a nikoli jeho bydliště, směrodatným pro jeho povinnost navštěvovati určitou školu, když to nebude na újmu návštěvě školní, nebude námitek proti tomu, aby v případech odůvodněných zvláštními poměry došlo k jinému ujednání mezi příslušným společenstvem a správou školy. M. o. 22. VI. 02 č. 14.580, Heller str. 1195.

Absolvování škol a kursů zmíněných v § 1 min. nař. ze

dne 13. VIII. 1907, č. 198 ř. z., které nahrazují příkaz zaměstnání jednoho roku v živnosti obchodní jako učeň, není rovnocenným s absolvováním některé všeobecné živnostenské ev. obchodní školy pokračovací. Učeň tedy, kteří ony školy a kursy mají, jsou povinni ve své zkrácené době učební do takovéto pokračovací školy choditi. Min. vyuč. 25. II. 1911, č. 16.246; m. p. 27. III. 1911, č. 36 sb. norm., A. str. 89.

Vým. min. vyuč. ze dne 9. VIII. 12 č. 24.993/XVIII. ex 11, A. 12 str. 178: Absolvování soukr. škol obchodních, jež nemají práva veřejnosti, neosvobozuje od povinnosti k návštěvě škol pokračovacích. Kupečtí učňové, kteří se však vykáží vysvědčením takové školy, mohou od správy školy připuštění býti ku zkoušce; složili-li ji s úspěchem, nemusí býti k návštěvě školy přidržováni.

Absolvování trojtřídní školy městské neosvobozuje od povinné návštěvy školy pokračovací. B. 314/01.

Zahradniční učňové (praktikanti) nejsou povinni navštěvovati školu pokračovací, ježto povaha živnosti dosud není rozřešena kromě zahrad-

nictví obchodního. JOKP. 1914 str. 22. ?

M. vn. 28. III. 02 č. 7121 (Müller-D. str. 228) upozorňuje, že jest dle zákona nepřipustno, čestati učně pro zanedbávání návštěvy pokr. školy dle § 131 ev. i trestem vězení, poněvadž učebnímu pánu náleží starati se, by učeň řádně navštěvoval školu.

Z. úřad může jen tehdy prodloužiti dobu učební, pokud tato (stanovami neb smluvně jsouc určena), ještě neuplynula; uplynula-li, jest míti poměr učební za ukončený, a nelže ho proto výrokem úřadu prodloužiti, správněji řečeno obnoviti. M. o. 10. III. 03 č. 54.276/02. Müller-D. str. 229.

§ 100. O povinnostech pána učebního.

Pán učební pečuj o živnostenské vzdělání učedníkov a neodnímej mu potřebného k tomu času a příležitosti zaměstnáváním ve službách jinakých (§ 76).

Jemu, vztažmo jeho náměstkovi přísluší dohlédati k mravům a k chování nezletilého učedníka v dílně i mimo ni; má jej přidržovati k pracovitosti, dobrým mravům a k plnění náboženských povinností; má také zdržeti se všelikého zlého nakládání s učedníkem, chrániti jej proti takovému nakládání se strany ostatních dělníkův a domácích lidí a pečovatí o to, aby učedníkov nebyly ukládány práce, jako doprava břemen a pod., takovým způsobem a po takovou dobu, že by nebyly přiměřeny jeho silám fysickým.

Pán učební nebo jeho náměstek jest dále povinen, aby učedníkům, kteří si ještě neodbyli s prospěchem pokračovací školy živnostenské nebo jiného vyučování alespoň rovnocenného, dopřával až k úplnému dosažení cíle vyučovacího potřebného času k návštěvě ústavů v § 99 b, odst. 3., zmíněných, aby je k návštěvě těchto škol přidržoval a přihlašováním a odhlašováním učedníků správě školní umožňoval dohled k pravidelné návštěvě školní.

Když nezletilý učedník onemocní nebo když uteče, též i v jiných důležitých případech učební

pán má o tom ihned zpravit rodiče, poručníky nebo jiné jeho příbuzné, jakož i společenstvo.

Způsobí-li pán učební svou vinou, že v přípovědi učňově nebo jeho vyučené nastal průtah o více nežli 14 dní, dopustí se přestupku řádu živnostenského.

Prodloužení učební doby nenastává ex lege, nýbrž musí býti stanoveno formálním výrokem úřadu. B. 1008/02.

Jiné opatření než prodlou-

žení učební doby, jako na př. odepření vyučené neb listu výučního jest nepřipustné. B. 4824/06.

§ 100a. Kterak se určuje početní poměr učedníků.

Není-li pro jednotlivé živnosti určeno stanovami společenstva, jaký má býti poměr počtu učedníků k počtu pomocníků, ministr obchodu ve shodě s ministrem vnitra, vyslechnuv obchodní a živnostenskou komoru, může tento početní poměr určití způsobem nařizovacím. To se může státi vůbec nebo pro určité okresy.

§ 101. Předčasné zrušení poměru učebního.

Učební poměr před uplynutím ujednané doby zrušen může býti ihned v následujících případech :

1. se strany pána učebního:

- a) když na jisto se ukáže, že učedník není schoopen naučiti se živnosti;
- b) když učedník dopustí se některého ze skutků, které v § 82 pod lit. d), e), f) a g) o pomocných pracovnících jsou uvedeny;
- c) když učedník stížen jest odpuzující nemocí, anebo přes tři měsíce pro nemoc nemůže pracovati;
- d) když učedník déle nežli měsíc jest vězněn;

2. se strany učedníkovy, respektive zákonných zástupcův jeho:

- a) když učedník beze škody pro své zdraví nemůže setrvaťi v učebním poměru;

b) když učební pán hrubě zanedbává povinnosti svých, když učedníka snaží se svésti k nemravným nebo protizákonným činům, nebo práva otcovské kázně zneužívá, aneb opomine chrániti učedníka před zlým nakládáním se strany ostatních pracovníků nebo lidí domácích;

e) když učební pán déle jednoho měsíce jest vězněn, aneb i po kratší čas, když postaráno není o výživu učedníkovu;

d) když pánu nálezem trestním živnost na čas se zastaví;

e) když pán se svým živnostenským podnikem přesídli se do jiné obce; avšak zrušení poměru státi se musí nejdéle do dvou měsíců po přesídlení.

Neoprávněné opuštění práce a nepořádné její provedení jest důvodem dle § 101

lit. b) k okamžitému zrušení učebního poměru. Z. s. č. 51.

§ 102. Výpověď.

Čtrnáctidenní výpovědi učební poměr zrušen býti může se strany učedníkovy, když prohlášením od učedníka, respektive od jeho zákonných zástupců daným se prokáže, že učedník změní své povolání, nebo že přejde k živnosti podstatně rozdílné, aneb když jeho rodiče pro změněné poměry své potřebují ho k svému ošetřování nebo k vedení svého hospodářství aneb své živnosti.

Důvod výpovědi zaznamenán buď ve knížce pracovní.

Do roka po zrušení poměru učebního takový učedník bez svolení dřívějšího pána učebního nemá býti zaměstnán v téže živnosti nebo v tovární výrobě s touto živností obdobné.

Nechce-li pán učební dáti svolení svého, učedník, respektive jeho zákonný zástupce může dovolati se výroku instance, která zákonem jest povolána vyřizovati spory z poměru pracovního, učebního a

námezdního; instance tato v případnostech zřetele hodných může nahraditi scházející svolení.

§ 102a. Mimo případnosti v § 102 uvedené může dána býti čtrnáctidenní výpověď se strany učedníkovy, respektive zákonného zástupce jeho i tenkrát, když před instancí v § 102 dotčnou prokáže se způsobem nepochybným, že učební pán proti učedníkovi dopustil se trvale tvrdého nebo nespravedlivého nakládání, aniž jest to zlé nakládání, které by dle § 101, položky 2. lit. b) oprávněovalo učedníka, aby ihned poměr učební zrušil.

V této případnosti nemají platnosti ustanovení § 102, odstavce 2, 3 a 4.

§ 103. Kdy zaniká smlouva učební.

Smlouva zaniká nejen tím, že živnost provozovati se přestane, nebo smrtí učedníkovou, nýbrž i smrtí učebního pána, dále vzdáním se živnosti se strany pánovy, konečně nastalou neschopností pánovou neb učedníkovou plnění smlouvené závazky.

§ 103a. Přísluší-li učedník k některému společenstvu a byl-li učební poměr bez viny učedníkovy zrušen před uplynutím doby učebné, náleží společenstvu postarati se dle možnosti, by učedník dále byl umístěn u jiného učebního pána ke společenstvu náležejícího.

Při ujednání nové učební smlouvy budiž učební doba již odbytá příslušně vpočítána.

Společenstvo kromě toho jest povinno, aby v případech podle §§ 101, 102, 102a) a 103 nastalých, nelze-li včas opatřiti prohlášení zákonného zástupce nezletilého učedníka, nahradilo toto prohlášení

§ 104. Vysvědčení učebné a list výučný (tovaryšský).

Byl-li poměr učební zrušen, pán učební vydej učedníkovi vysvědčení o ztrávené době učebné,

o jeho chování po tuto dobu a nabytém vzdělání v živnosti.

Pomíne-li učební poměr tím, že řádně jest ukončen, a je-li učební pán členem společenstva, představenstvo společenstva vydej list výučný, přihlízejíc k vysvědčení učebnému, vztážmo vysvědčením učebním, propouštěcímu vysvědčení školy pokračovací, po případě vysvědčení o zkoušce učednické s prospěchem nebo s neprospěchem odbyté, jakož i k tomu, co společenstvo shledalo podle § 114; místo listu výučného při živnostech řemeslných vydá se list tovaryšský, avšak toliko tehdy, byla-li zkouška tovaryšská (§ 104b) vykonána s prospěchem.

Názvu tovaryše možno nabytí toliko vykonáním tovaryšské zkoušky s prospěchem. Pomocný pracovník, který má toliko list výučný, nazývá se pomocníkem.

Podstatný obsah dotčených dosvědčení učebního pána, a společenstva buď zapsán do pracovní knížky a ověřen místním úřadem policejním bez výloh a kolků.

Nebyla-li uzavřena smlouva učednická ve formě zákonem předepsané, není to důvodem pro společenstvo, aby odpiralo vydání výuční list. B. 9220/12.

Je-li stanovena 4letá doba učební, smí společenstvo odpirati po kratší době vydání listu výučního. Smluvní závazek učebního pána, že dá po 3 letech učni za vyučnou, jest bezúčinným, avšak smlouva učební a ztrávená doba učební platí. B. 9548/96.

Ač smlouvy učební mohou býti uzavírány i na kratší dobu, než jest stanovami určená doba učební, jest přece

společenstvo teprve po uplynutí této stanovami normované doby povinno vykonati zkoušku tovaryšskou a vydati, nebyla-li doba učební prodloužena, list výuční. M. o. 12. VI. 06 č. 6233, Heller str. 1211, Rebeč 545.

Společenstvo jest povinno vydati výuční list učňovi, který výuční dobu absolvoval; výuční list má povahu deklarativní, nikoli konstitutivní. V příslušném řízení musí býti dána společenstvu příležitost, vyjádřiti se o výsledcích úředního šetření. B. 8755/12.

Zemřel-li živnostník dříve, než vydal výuční vysvědče-

ní, může společenstvo na základě výpovědi svědků nebo pamětníků a po usnesení valné hromady vydati toto vysvědčení nebo dokonce i list výučni. B. 5629/08.

Nelze odpirati platnosti výučního listu společenstvem

po řádném ukončení učebního poměru vydaného jen proto, že učeň nenavštěvoval příslušné ž. školy pokračovací. Dobu učební nelze čítati ode dne přihlášky, nýbrž ode dne, kdy učení skutečně začlo. JOKP. 1912 str. 187.

§ 104a. Předpisy §§ 77, 82, 82a) a 83 k učedníkům se nevztahují.

§ 104b. Tovaryšská zkouška při živnostech řemeslných.

Společenstva pečujte o to, aby všichni učedníci zaměstnaní v živnostech řemeslných na konci doby učebné mohli se podrobiti zkoušce tovaryšské, která má prokázati, že učedník osvojil si ty vědomosti a zručnosti, kterých jako tovaryš v příslušné živnosti potřebuje.

Rovněž tak jest živnostenskému úřadu pečovati o učedníky, kteří jsou zaměstnaní v obdobných závodech továrních, nebo v řemeslných závodech živnostenských, nenáležejících k žádnému společenstvu.

Zkouška tovaryšská koná se před zkušební komisí od příslušného společenstva zřízenou. Súčastněná společenstva však, dohodnouce se vzájemně, mohou též ustanoviti, že jejich učedníci mají konati zkoušku tovaryšskou před zkušební komisí, která jest pro příslušnou řemeslnou živnost zřízena u některého z těchto společenstev.

Zkušební komise skládá se z předsedy a alespoň dvou, nejvýše čtyř přisedících. Úřad živnostenský, vyslechnuv obchodní a živnostenskou komoru, zřízenou snad jednotu společenstev a příslušná společenstva, jmenuje předsedu na tři léta. Z přisedících budiž jeden jmenován z tovaryšů alespoň čtyři roky v živnosti činných, ostatní pak z majitelů živností alespoň tři léta živnost samostatně provozujících. Představenstvo společenstva ustanovuje při-

sedící v každém případě zvláště dle seznamů jmen, z nichž jeden hromada společenstva, druhý pak, týkající se tovaryšů, hromada pomocnická zakládá vždy na tři roky.

V prvních čtyřech letech po tom, kdy tyto předpisy nabudou platnosti, mohou se do seznamu přisedících zkušební komise vzítí též pomocníci, kteří nevykonali zkoušku tovaryšskou.

Pro učedníky živností řemeslných, kteří se vyučili v podniku továrním aneb u pána učebného, nenáležejícího k žádnému společenstvu neb u některého z ústavů dotčených v § 14b), odstavci 2, živnostenský úřad, vyslechna obchodní a živnostenskou komoru, zřídí zkušební komise, přihlížeje obdobně k hořejším ustanovením.

Výnos m. o. 15. III. 07, č. 5942, č. 70 sb. norm.: K § 104 b) až 104 c): Od vykonání zkoušky tovaryšské jsou pouze absolventi vyučovacích ústavů v § 14 a), odst. 1., zmíněných vyjmuti. Zvláště upozorniti jest, že nucená zkouška tovaryšská nabývá platnosti vzhledem k přechodným ustanovením čl. III. odst. 3. teprve rok po vyhlášení zákona, tedy od 16. února 1908. — Viz str. 46.

M. p. 8. II. 08, č. 30.680, č. 23 sb. norm.:

Vzhledem k § 104 b), odst. 4. vyloučeno jest zřizování společenstevních zkušebních komisí u všech společenstev, při nichž pomocnictvo není organizováno v hromadách pomocnických; rovněž odpadá nutnost vydání zkušebních řádů. Tato společenstva mají spíše povinnosti stran tov. zkoušek zadost učiniti tak, že se dohodnou s některým jiným společenstvem, které jest s to zkuš. komisí zříditi a své učně před jeho zkušební komisí odkáží. Předkládání zkuš. řádů ke schválení nechť se děje dle možnosti hromadně, cestou příslušné o. a ž. komory, kde jest jednota společenstevní po jejím slyšení, a po stvrzení, že při dotyčných společenstvech skutečně hromady pom. již jsou a že seznamy jmen již založily nebo založí.

§ 104c. Postup u zkoušky, rozsah a druh zkušební látky, jakož i výše zkušební taxy, kterou učedník má zaplatiti, upraveny budou zvláštními zkušebními řády, které pro jednotlivá společenstva podle rozličných kategorií řemeslných živností vydá k ná-

vrhu společenstev politický úřad zemský, vyslechna obchodní a živnostenskou komoru a zřízenou snad jednotu společenstev. Náklady zkoušky hradí společenstvo, jemuž také připadají zkušební taxy.

O zkoušení učedníků v § 104b), odstavci 6, dotčených vydány budou obdobné zkušební řady politickým úřadem zemským po vyslechnutí obchodní a živnostenské komory. Útraty zkoušky v těchto případech hradí obchodní a živnostenské komory, jimž zase připadají taxy zkušební.

§ 104d. Učedník nebo pomocník podej u představenstva společenstevního, vztažmo (§ 104b, odstavec 6) u zkušební komise neolkovanou žádost za připuštění ke zkoušce tovaryšské a připoj k ní vysvědčení učebné a byl-li povinen navštěvovati školu pokračovací (§ 99b, odstavec 3), vysvědčení o návštěvě školní nebo, pracoval-li již jako pomocník, vysvědčení pracovní.

Zkušební komise vydej o výsledku zkoušky bezplatně vysvědčení kolku prosté; byla-li zkouška vykonána s úspěchem, buďž vysvědčení to zapsáno v listě tovaryšském.

Nebyla-li zkouška vykonána s prospěchem, zkušební komise určí lhůtu ke zkoušce opětne přihlížejíc při učednicích k ustanovením § 99b, odstavce 7.

Neučinilo-li společenstvo opatření, které mu § 104b, odstavec 1 a 3 ukládá ve příčině konání zkoušky tovaryšské, jest učedníkům ke společenstvu takovému příslušným zůstaveno na vůli, by zkoušku tovaryšskou vykonali před jinou, dle předpisů tohoto zákona zřízenou odborně příslušnou komisí zkušební.

Učedníci v § 104b, odstavci 6 dotčení, mohou ke své žádosti a s přivolením příslušného společenstva zkoušku tovaryšskou vykonati též před zkušební komisí společenstevní.

Pomocník má právo vykonati zkoušku doda-

tečně a opakovati ji pokaždé po uplynutí alespoň půl roku.

Při tov. zkouškách buď přihlíženo jen k tomu, čemu učeň měl příležitost v živnosti svého pána se naučiti dle místních poměrů, v jakých skutečně odbyl učební dobu. M. o. 21. XII. 1907, č. 40.462, m. p. 11. I. 1908, č. 881. Nelze učně za nezpůsobilého uznati jen proto, že neovládá veškeré zručnosti dotyčné celé živnosti a tov. list buď vyhotoven i učňům dílčích živností na živnost

celkovou. JOKP. 1914, str. 60.

Osvědčení toho, v jehož dílně byl vyhotoven tovaryšský kus pro zkušební komisi o tom, že zkoušenec samostatně a bez cizí pomoci zhotovil tov. kus, jsou bez kolku, podmínečně k uvedenému účelu, mají-li dodatek »k potřebě pro úřední (společenstevní) zkoušky tovaryšské«. M. p. 14. IX. 1908, č. 157 sb. norm.

§ 104e. Pomocníci, kteří učební dobu řádně ukončili prve než zákon tento nabyt platnosti, mají právo podrobiti se dobrovolně zkoušce tovaryšské.

Výnos min. obch. 7. X. 1907 č. 30.783 o provádění §§ 104 b), 104 c), 104 d) a 104 e) zák. ze dne 5. II. 1907 č. 26 ř. z. o zkouškách tov. při živnostech řemeslných. Není ve sbírce norm.

§ 105. 3. Předpis zvláštní.

Výjimky, které na základě § 74a, odstavce 3*), pak článku VI. a VII. zákona ze dne 16. ledna 1895, č. 21 ř. z., vztažmo zákona ze dne 18. července 1905, č. 125 ř. z., nastoupivších na místo § 75, pak na základě § 94, odstavce 4, § 95, odst. 2, § 96a, odst. 2, 3 a 4, § 96b, odst. 4, budou povoleny, buďte v každém jednotlivém případě v úředních listech vyhlášeny a každý rok říšské radě na vědomí dány.

*) Nyní § 74 e.

Zkoušky tovaryšské, normalie.

1. Vyn. m. o. 21. XII. 07, č. 40.462; m. p. 11. I. 08, č. 881, č. 7 sb. norm.

O připuštění žadatelů rozhoduje u společenstevních zkušebních komisí představenstvo společenstva, u úředních komisí předseda komise. Při tomto posudku jest předem zji-

stít, zdali jednotlivá komise vzhledem k živnosti a společenstevní příslušnosti žadatele jest k výkonu zkoušky příslušná, pak zdali žadatel předložil všechny doklady předepsané zkušební řádem, konečně je-li těmito doklady prokázáno, že žadatel končí učební dobu, stanovenou společenstevními stanovami (§ 114, lit. b) a § 119 c, lit. f) ž. ř.), pokud se týče učební smlouvou v časové hranici určené zákonem (§ 98 a) ž. ř.) nebo, že tuto učební dobu již dokončil.

O stížnosti žadatelově proti odepření výkonu zkoušky rozhodují pořadem instancí živn. úřady; vyhověli se takové stížnosti právoplatně, jest představenstvo společenstva v případech § 1, odst. 2, bod 1—3 vzorce zkušebních řádů pro společenstva, úřední komise pak ve všech případech povinna, připustiti ke zkoušce zamítnutého žadatele.

Současně při vyrozumění přisedicích o termínech zkušebních sdělí se jim pokud možno také jména zkoušených, aby bylo přisedicím možno eventuelní vylučovací důvody včas uplatnit. Potížím, které by mohly stěžovat výkon zkoušky nedostavením se nebo vyloučením přisedicích, možno čelit tím, že na každý zkušební den bude pohotov po jednom, v místě zkoušky bydlícím náhradníku z obou seznamů jmen.

O nařízení zkoušky buď vyrozuměn též živn. úřad I. inst., jemuž jest volno vyslati k ní dozorcí orgán.

Pro postup při zkoušce platí jako vůdčí zásady, že všichni členové komise mají býti přísně nestranní, a že se mají zdržeti jakékoliv přílišné přísnosti. Jak při volbě tovaryšských kusů a zkusných prací, tak i při theoretické zkoušce buď žádáno na tom kterém zkoušeném jen to, čemu se mohl naučiti dle místních poměrů, v jakých odbyl zkušební dobu, při tom jest tedy činiti rozdíl mezi městem a venkovem.

Doporučuje se vůbec, aby zvláště v první době, speciálně pak v theoretickém oboru, spokojeno se bylo s menšími znalostmi.

Při stanovení tovaryšského kusu jest míti zřeteli k jednoduhosti zhotovení, snadné prodejnosti a schopnosti k dopravě a buď se střeženo všeho umělkování. Učební pán, pokud se týče zaměstnavatel, má zkoušenici poskytnouti potřebný čas ke zhotovení tovaryšského kusu, a zhotovuje-li se kus v dílně učebního pána, dovoliti dohlížejícímu zkušební komise přístup od dílny. Učební pán jest v tomto případě také povinen, aby vyhotovil předepsané osvědčení o tom, že zkoušenec samostatně zhotovil tovaryšský kus.

Kontrola na samostatné zhotovení kusu jest nezbytná; rozhovor o tovaryšském kusu se zkoušenecem při theoretické zkoušce poskytne další přesvědčující momenty o tom, zdali zkoušenec samostatně zhotovil tovaryšský kus. V případě

odůvodněných pochybností vykoná se také zvláště podrobně zkusná práce.

K usnadnění zkoušky z odborných vědomostí může sloužit následující kostra otázek:

1. kterých surovin jest třeba (v té které) živnosti?
2. jak se suroviny ty získávají?
3. podle čeho se pozná jejich dobrá nebo špatná jakost?
4. polotovary a přísady (přípravy)?
5. jakých nástrojů se používá?
6. cena jich (co stojí)?
7. jak se uchovávají nástroje ve stavu k upotřebení způsobilém?
8. jakých strojů je třeba?
9. Popis a obsluha jejich?

Při klasifikaci zkoušených buď hleděno k tomu, že každý člen komise má oceniti nikoli jednotlivé výkony, nýbrž celkový dojem zkoušky každého jednotlivého zkoušeného. Předseda sdělí svůj soud naposledy. Po ukončení zkoušky vydají se zkoušeným přílohy; jejich žádosti na potvrzení o příjmu.

Všecky přihlášky a výsledky zkoušek zapisovati jest nepřetržitě do rejstříku, který se každým rokem uzavře.

2. Vyrošení m. o. obch. a ž. komoře ve Št. Hradci, 21. XII. 07, č. 38.762; m. p. 6. I. 08, č. 370.939/07, č. 4 sb. norm.

O. a ž. komora ve Št. Hradci zprávou ze dne 7. prosince 1907, č. 13.654, předložila opis zprávy, kterou podala místodržitelství o provádění tovaryšských zkoušek. K informaci místodržitelství o obsažených tam zásadních podnětech sděluje se s místodržitelstvím dodatkem k vynesení ze dne 7. října t. r., č. 30.783,¹⁾ toto:

Pokud jde o zkoušku učňů, kteří ji konají před úřední komisí dle § 104 d), odst. 4. ž. ř., nutno trvati na tom, že úřední komise jsou povinny zkouseti takovoto žadatele na zkoušku, když splněny jsou ostatní podmínky pro připuštění k ní, poněvadž zákon v § 104 d), odst. 4., ponechává učňům právo konati zkoušku před jinou komisí a zná odmítnutí žadatelů na zkoušku jen pro společenstevní nikoli však pro úřední zkušební komise; tyto úřední komise povinny jsou zkouseti všechny učně, kteří nemohou konati tovaryšskou zkoušku před společenstevní komisí. O náhradě útrat za zkoušky tohoto druhu nemá sice zákon žádného ustanovení, tato otázka musí tudíž vykládati se dle všeobecných zásad právních a poněvadž úřední komise v takových případech zkoušejí za jednotlivá společenstva, která nedostala své zákonné povinnosti, musí se vykládati v ten smysl, že komo-

¹⁾ Není ve sbírce normalii.

rám musí přísluřeti právo, aby domáhaly se cestou postihu náhrady prokázateľných hotových výloh na dotčených společenstvech.

Co se týče vytvoření společenstevních zkušebních komisí u smíšených společenstev, neobsahuje sice zákon o tom výslovného ustanovení; avšak z toho, že § 104 b), odst. 3. a 4., stanoví pro každé společenstvo pouze jedinou komisí, nutno souditi, že také při smíšených společenstvech vytvořiti se má pouze jedna společná komise s přísedícími čas od času vybranými z té které živnosti. Smíšeným společenstvům jest však ponecháno, by ve příčině jednotlivých nebo více inkorporovaných živností učinila dohodu na základě § 104 b), odst. 3., s jinými společenstvy.

Vyslechnutí dvou nebo více společenstev o ustanovení předsedů společenstevních komisí bude třeba jen tehdy, jedná-li se o komisí společnou dvěma nebo více společenstvům (§ 104 b), odst. 3.).

Že může nastoupiti přiměřeně kvalifikovaný náhradník za předsedu, který je zanepřázdňen, rozumí se samo sebou, a není závady, aby pro takové případy již současně s ustanovením předsedy určen byl náměstek v dohodě s faktory označenými v § 104 b), odst. 4.

Nelze očekávat, že by organizované pomocnictvo prostě pasivní resistenci vzdalo se práva spolupůinkovatí, jehož si dělnická strana tak rozhodně žádala; kdyby se to však přece stalo, nastupuje funkci úřední zkušební komise.

Komora se dotkla eventualy, že živn. úřadům v jednotlivých případech nebude lze vytvořiti komisí; v té příčině sděluje ministerstvo s místodržitelstvím, že na základě 6. odstavce § 104 b) ž. ř., dle něhož předchozích (společenstevních komisí se týkajících) ustanovení obdobně má se užiti o vytvoření úředních komisí, bude živn. úřadům v takových případech volno, aby použily nalogicky možnosti odst. 3., tamtéž připojily se k místně nejbližší zkušební komisí. Poněvadž živ. úřady I. st. takovým ujednáním překročují svůj místní obor působnosti, může se takové opatření státi jen se schválením místodržitelství, dále musí v jednotlivém zkušebním řádu přesně býti vyznačen rozšířený obor působnosti zkušební komise.

Rozumí se dále samo sebou, že úřední komise určená pro učně dvou nebo více politických okresů, může býti podrobena toliko dozoru živn. úřadu příslušného dle sídla zkušebního místa a že spolusúčastněnému nebo spolusúčastněným okresním úřadům nemůže přísluřeti bezprostřední vliv na komisí a postup při zkoušce.

Uvážení účastněných společenstev musí býti dle § 115 ž. ř. ponecháno osvoboditi nemajetně učně od taxy zkušební,

čímž jest vyloučeno stanoviti takovéto osvobození, jaké má komora na mysli.

Jak se rozdělí výlohy na zkoušky takových komisí, které jsou určeny pro učně dvou nebo více společenstev, o tom obsahuje bližší ustanovení dohoda uzavřená mezi společenstvy.

Konečně se místodržitelství upozorňuje na to, že ve vzorcích zkušebních řádů společenstevních i úředních jest chyba, ježto v § 2 místo »1911« má správně zniti »1912«.

Vzhledem na povahu úřední zkušební komise, vyznačenou v tomto ministerském vynesení, musí se okr. hejtmanství bezvýjimečně přičiniti o to, aby v každém politickém okrese tato — jaksi rezervní — komise za každých okolností se vytvořila. Okr. hejtmanství nechť tudíž působí se vším důrazem k tomu, aby zkušební komise vytvořena byla do 16. února t. r. —

3. Řády pro zkoušky tovaryšské. Vyn. m. o. 5. III. 08, č. 6842; m. p. 24. III. 08, č. 64,095, č. 57 sb. norm:

O. a ž. komora v Praze v jedné své zprávě doporučila m. o., aby ustanovení 3 odst. § 1 vzorného zkušebního řádu pro úřední komise ke zkouškám tovaryšským bylo vypuřtěno, poněvadž úřední komise zkušební jsou podle názoru komory určeny pouze pro učně naznačené v § 104 b), odst. 6. ž. ř. nikoli však pro učně přísluřející k společenstvům.

Na tuto žádost odpovědělo m. o. vynesením ze dne 5. března 1908, č. 6842, takto:

Především dlužno konstatovati, že cit. ustanovení zákona, hledíme-li k ostatním sem se vztahujícím předpisům, upravuje pouze primární úkol úředních komisí a pro tento obor v odstavci 2., § 104 b), živn. úřadům výslovně ukládá za povinnost komise ty vytvořiti.

Ustanovením § 104 d), odst. 4., bylo učněm takových společenstev, která neučiní v příčině tovaryšských zkoušek opatření, jak jest jim § 104 b), odst. 1. a 3. uloženo, výslovně dáno na vůli, vykonati zkoušku před jinou podle předpisů tohoto zákona vytvořenou, odborně příslušnou komisí, tedy bez rozdílu, jest-li to komise společenstevní či úřední. Z tohoto práva volby učněm daného vyplývá speciálně pro úřední komise povinnost, aby subsidiárně fungovaly též pro tyto učně. Zákon spočívá při tom na tendenci, že úřední komise mají vzhledem na závazný ráz zkoušek nastupovati zvláště ve všech oněch případech, kdy není společenstevních komisí po ruce.

V témž předmětu podala dále o. a ž. komora v Plzni k m. o. žádost, aby zkušebními taxami neuhrazené náklady na tovaryšské zkoušky takových učně při společenstvech,

kteří tuto zkoušku dle § 104 d), odst. 4. ž. ř. konají u zkušební komise úřední, hrazeny byly přímo dotčenými společenstvy živnostenskými.

Na to dalo m. o. vynesemím ze dne 17. II. 1908, č. 4261, vědět toto:

V této příčině uznalo již vynesení ze dne 21. prosince 1907, č. 38.762 (oběžník místodržitelství ze dne 6. ledna 1908, č. 370.939/07), že o. a ž. komory byly v zákoně výslovně prohlášeny za nepovinnované hradit tyto náklady, spíše že liknavá společenstva budou musiti je nabazovat. Uložiti však této poslední, aby bezprostředně hradila tyto náklady, potkalo by se se zvláštními obtížemi praktickými i právními.

Především dlužno povážiti, že skutečný náklad na každou jednotlivou zkoušku lze přesně stanoviti teprve po zkoušce, mají na náklad na zkoušku vliv různé okolnosti, jako počet zkoušených, povolání přespólních přísedících, nedostavení se některých zkoušených. Za této neurčitelnosti částky, o kterou se náklad zvětší, chybí bezpečný podklad, aby mohla býti od dotčených společenstev žádána úhrada ještě před zkouškou.

K tomu přistupuje okolnost, že vzhledem na právo volby v § 104 d), odst. 4. učním přiznané, nemůže žádným způsobem býti odepřeno provedení zkoušky z toho důvodu, že eventuelní větší náklady na ni nejsou zabezpečeny. Z toho plyne nutně důsledek, že takové náklady musí býti zálohou hrazeny oním činitelem, který přijímá zkušební taxy společenstevních učňů a také uhrazuje ostatní náklady na zkoušky. Aby se předešlo tomuto postupu, bylo by přípustno při zkouškách tohoto druhu celý průměrný náklad na zkoušky přesunouti na zkoušce tým, že by se předepsaly vyšší zkušební taxy. Ministerstvo obchodu nemůže tuto eventualitu doporučovati jen proto, že by sotva bylo ospravedlněno svalovati finanční povinnosti společenstev na zkoušence, kteří bývají zpravidla nezaměstnaní.

Aby se používání úředních komisí pro společenstevní zkoušence co možná omezilo, bude věcí živn. úřadů, aby s největším důrazem, jmenovitě také společenstevním instruktorem a společ. komisari, pak zřízeními snad jednotami společenstevními naléhaly na to, aby všechna společenstva, k nimž náležejí živnosti řemeslné a která jsou podle své organizace s to, aby utvořila vlastní komise, vykonala bezodkladně svou zákonnou povinnost. Při společenstvech méně pokročilých dlužno se stejným způsobem vyznasovat o to, aby se připojila k stejnorodým zkušebními komisím společenstevním. Liknavá společenstva jest upozorniti, že budou musiti platiti za zkoušení svých učňů (po případě pomocníků)

u cizích (společenstevních nebo úředních) komisí ony útraty, které nejsou hrazeny zkušebními taxami.

Dále bude věcí živn. úřadů a společ. instruktora, aby působili k tomu, by se společenstevní učňové v případě § 104 d), odst. 4., dali pokud možná zkoušeti u komisí společenstevních.

Ve všech případech, kde takoví učňové vykonali zkoušku před cizí komisí zkušební, dlužno náklad na každou jednotlivou zkoušku, pokud převyšuje snad vybrané zkušební taxy, vymáhati na vlastním společenstvu zkoušenčově, k provádění tovaryšské zkoušky v první řadě povinně.

4. Vyn. m. o. 28. IX. 08, č. 12.147; m. p. 13. X. 08, č. 216.143, č. 171 sb. norm.

K učiněným dotazům m. o. výnosem ze dne 28. září t. r., č. 12.147, v záležitosti tovaryšských zkoušek dalo vědět více zásad, které se s okr. hejtmánstvím sdělují k tomu, aby se dle nich přesně řídilo a pokud se týkají společenstevních zkušebních komisí, aby je o nich přiměřeně vyrozumělo.

1. Dle znění a úmyslu zákona mají se tovaryšské zkoušky jak ve společenstevních, tak i v úředních komisích zkušebních, pokud jde o přísedící, přísně odborně organizovati a prováděti.

Složení společenstevní komise jest v § 104-b), odst. 3. a 4. ž. ř. přesně upraveno a při tom zvláště účastenství jednoho tovaryše (pomocníka) jako přísedícího imperativním (rozkazovacím) zněním předepsáno.

Poněvadž i smíšená společenstva musejí zachovávat těchto zásad, připouští se u nich sice, aby zřídila jednoho společného předsedu pro zkoušky všech ve společenstvu účastněných řemesel, naproti tomu musejí se pro přísedící zříditi vždy zvláštní seznamy příslušníků jednotlivých řemesel, z nichž v jednotlivých případech vyberou se přísedící. Dle toho musejí vždy oba přísedící náležeti tomu kterému řemeslu zkoušenčově. Rovněž zajisté nepovstane pochybnost o tom, že na místě tovaryše (pomocníka) nemůže snad býti povolán zástupce ze řady živnostníků.

2. Vzhledem k malému minimálnímu počtu přísedících (2) (místodržitelství obmezuje počet jich vždy na dva), bude možno utvořiti zkušební komise i tehdy, když jest po ruce jen málo kvalifikovaných živnostníků, pokud se týče pomocníků jednotlivého řemesla.

Nedostává-li se pro takové komise ve výjimečných případech vůbec kvalifikovaných pomocníků jednotlivého řemesla, může súčasně smíšené společenstvo, pokud jde o účné této živnosti, s jiným společenstvem, u něhož jest zřízena

zkušební komise pro touže živnost, učiniti ujednání ve smyslu § 104-b), odst. 3.

3. Pro úřední komise zkušební mohou býti jako přisedící přivzati i členové a příslušníci živnostenských společenstev. To plyne z toho, že se tyto komise zřídí dle § 104-b), odst. 6., s obdobným zřením k ustanovením platným pro společenstevní komise (s tím je v souhlasu také § 2, odst. 1. vydání již zkušebních řádů).

4. Ani při úředních komisích není odůvodněno činiti předsevzetí zkoušky v určité živnosti závislým na tom, aby bylo po ruce více než 10 kvalifikovaných zástupců obou kategorií přisedících, jak to navrhovala jistá obchodní komora. Při těchto komisích se dotyčné potíže zmenší tím, že dříve vedoucí v továrnách a v podnicích uvedených v § 14-b), odst. 2. ž. ř., a v jejich pomocných ústavách mohou rovněž býti přivzati za přisedící a že bylo povoleno přivzít i takové přisedící, u nichž činnost v živnosti nečiní ještě celá 3, resp. 4 léta.

Konečně m. o. vyřklo, že nelze nutiti nikoho, aby převzal funkci předsedy zkušební komise nebo přisedícího.

Ukládá se tudíž okr. hejtmanství vzhledem k předchozím vývodům obzvláště, aby založilo jmenovitě seznamy přisedících pro úřední komise pro každé jednotlivé řemeslo zvláště a dohlédalo k tomu, aby stejný postup byl zachován u společenstev, jež obsahují více živností.

Hlava VII.

O společenstvech.

§ 106. O trvání a zřizování společenstev.

Mezi těmi, kteří samostatně nebo jakožto pachetři provozují stejné nebo příbuzné živnosti v obci téže nebo v obcích sousedních, včetně jejich pomocníků, budiž trvajícím svazek společný zachován, a jestliže by ho ještě nebylo a nečiní-li to nemožným poměry místní, zřízen buď úřadem živnostenským, šetřící poměrů rozhodných pro vznik a zdatnost společenstva, po vyslechnutí zřízené snad jednoty společenstevní, jakož i komory obchodní a živnostenské, která o věci té slyšeti má účastníky.

Majetníci živností (vztažmo pachetři) jsou členy, pomocníci majetníků živností ve společenstvo spojených jsou příslušníky společenstva.

Společenstvo může podle okolností v sobě přijímat také živnostníky a pomocníky několika obcí neb okresů a výjimečně různorodé živnosti.

Pokud v této hlavě řeč jest o pomocnících, buďte jimi rozuměni živnostnější pomocníci vůbec, vyjímajíc učeně (§ 73, lit. a), b) a d).

Je-li mezi příslušníky společenstva větší počet dělníkův užívaných ku podřízeným pomocným službám při živnosti (§ 73 lit. d), mohou pro tyto dělníky utvořena býti zvláštní společenská zařízení (rozhodčí výbory, hromady pomocných pracovníků a nemocenské pokladny).

Soustavný přehled judikatury k § 107, 108 a 112 do r. 1903, viz A. 1906.

Slyšení okr. jednot viz* str. 453.

Společenstva náležejí mezi

korporace povahy veřejnoprávní, jsou osobami právnickými; k ustavení jejich je třeba schválení stanov. B. 1764/83. Říšský soud 20. I. 03 č. 419/02.

Dle platného živn. práva představují společenstva organizované svazky živnostníků a jest proto neoprávněno přinoutěti k účasti na instituci společenstevní osoby, jež příslušné živnosti neprovozují nebo již neprovozují. Jmenování čestných členů může býti tedy normováno ve stanovách jen tehdy, je-li v nich nenochvbným způsobem vyjádřeno, že tímto jmenováním přikládá se vyznamenanému jen čestný titul, z něhož neplynou vůči sp. žádné závazky a žádná práva, zvláště pak ne právo hlasovací a volební. M. o. 25. XII. 1900 č. 63 738, A. 06 str. 258.

Žádosti za zřízení nebo změnu sp. jsou prosty kolku. M. o. 7. I. 05. č. 1304. Manz. sb. norm. 5622.

V témže obvodu pro touž kategorii živností může býti jen jediné sp. Tato zásada platí i pro opatření úřadu dle § 111 a) ž. ř. B. 8341/11.

Příbuznými jest míti ty živnosti, které mají podobná zaměstnání a účely, otázka příbuznosti není věci volné úvahy, nýbrž jest otázkou právní. B. 11.080/97. 4760/89.

Příbuzné živnosti řemeslné viz str. 114, 115 a násl., a § 112, str. 394.

Volné urážení platí pro posouzení místních poměrů,

B. 2989/86; i pro určení místního rozsahu sp. B. 4760/89.

Živnostník živnost skutečně neprovozující nebo jenž se vzdal pouze provozování živnosti, zůstává členem až do vzdání se oprávnění, může proto býti ve správně a jiných funkcích spol., není to na odpor § 114 a 115 ž. ř., když stanovy pro živnostníky neprovozující živnosti stanoví menší nřirážky. M. o. 9. IV. 91, č. 53.677/90, m. p. 42.221, č. 65 sb. norm.

Členství ve sp. nezávisí na skutečném provozování živnosti a neztrácí se tím, že živnostník oznámí sice zastavení provozování živnosti leč s svýbradou, že si ponechává oprávnění. B. 8989/12; členství nastupuje inso iure, spol. na to nemá vlivu. B. 854/02.

Příslušnost civ. techniků viz § 22 odst. 2. zák. o stav. živnostech (II. část, kap. VI.

Za samostatného podnikatele živnosti jest považovati jen toho, kdo na vlastní účet po živnostensku provádí práce své živnosti. Avšak na samostatné povaze jeho živn. podniku a tudíž i na jeho členství ve společenstvu nic nemění, uzavře-li s třetím jakýmkoliv způsobem smlouvu, že bude jen pro něho pracovat. M. o. 6. VIII. 98 č. 15.546, A. 06 str. 254.

Majitelem živnosti jest majitel živn. oprávnění; soukromé a obchodní právní po-

měry jsou bez významu. B. 11.596/98.

Majitelé živnosti, na něž se svazek společenstevní nevztahuje, nemohou k němu ani dobrovolně přistoupiti. B. 13.636/00. M. o. 28. I. 00, č. 1343, A. 06 str. 279.

I ten, kdo jest skutečným členem sp., může, je-li jím neprávem, býti úřadem ze sp. vyloučen a příslušným společenstvem reklamován. B. 11.251/97.

Členské diplomy (potvrzení o přijetí do společenstva) podléhají kolku dle pol. 41 lit. b) popl. zák. M. o. 4. II. 05 č. 5753, A. 1907 str. 1.

Příslušenství pomocníka ke spol. nevzniká teprve okamžikem uzavření formální smlouvy pracovní, nýbrž okamžikem, kdy pracovník

skutečně vstoupil v živnostenském podniku do pravidelného zaměstnání. B. 5182/07.

Pomocníci v živnostech neoprávněně provozovaných nejsou příslušníky spol. B. 13.136/99.

Pomocník, i když pracuje v obvodu jiného společenstva nebo když náleží jinému odboru než jeho zaměstnavatel, zůstává přece jen příslušníkem tohoto společenstva, jehož členem jest jeho zaměstnavatel. B. 14.451/00; 5283/07. M. o. 18. I. 01, č. 52.581/00.

Železniční společnost, jež má bez výdělečného úmyslu sklad potravin pro své zřízení, nemusí přistoupiti k obchodnímu gremiu. B. 7795/94.

§ 107. Kdo jest povinen přistoupiti.

Kdo v obvodu, kde jest společenstvo, samostatně nebo jako pachtěť provozuje živnost, pro kterou společenstvo jest zřízeno, stane se, jakmile se v živnost uváže, členem společenstva a povinen jest plniti závazky s tím spojené.

Zvláště pak má zapraviti ustanovený snad poplatek inkorporační (§ 126, lit. m) a již při opovědi živnosti nebo v žádosti za koncesi prokázati, že poplatek ten složil. Neobdrží-li oprávnění živnostenského, společenstvo jest povinno vrátiti jemu poplatky zapravený.

Kdo na základě více nežli jednoho listu živnostenského nebo na základě více nežli jedné listiny koncesní samostatně nebo jako pachtěť provozuje živnosti několik, které nejsou sloučeny v jediné společenstvo, musí býti členem všech společenstev pro tyto živnosti zřízených.

jenom svého členského příslušenství pro hlavní
A. 06 str. 394

Jedině samostatně provozování živnosti zakládá členství sp.; členství nezávisí od projevu vůle nebo libovolného rozhodnutí živnostníkovy. B. 6800/92.

Nastoupením živnosti jest rozuměti onen formální akt, jenž opravňuje podnikatele k provozování. B. 13.136/99.

Členství ve společenstvu

a) nenabývá se neoprávněným provozováním živnosti. B. 14.835/00, B. 775/02;

b) nýbrž již nastoupením živnosti bez rozdílu, zda inkorp. taxa byla složena, čili nie. M. o. 24. II. 04. č. 63.579/03, A. 06 str. 276;

c) nezávisí na skutečném provozování živnosti. B. 8909/12;

d) nezakládá živn. oprávnění. B. 14.518/1900.

Členem sp. jest veš. obch. společnost a nikoliv jednotliví společníci; nařídil-li však im úřad omylem, aby zaplatili inkorporační poplatek, a nabylo-li toto nařízení mocí práva, nelze sp. později nutiti k vrácení těchto poplatků. B. 10.256/97, B. 6564/92.

Rozšířením živn. oprávnění k obchodu potravinami na živnost obchodní bez omezení na určité druhy zboží, zaniká pův. příslušnost ku sp. obchodníků s potravinami a vzniká členství u obch. gremia, bez ohledu na to, zda obchodník (ve skutečnosti) náhodou či dobrovolně omezil svou živnost na určité druhy zboží. B. 11.251/97.

Při jedné a téže živnosti jest možno jen jediné členství. B. 6415/92.

Obch. jednatelství a komisionářství jsou dva druhy živnosti. Společně jich provozování zakládá povinnost býti členem obou gremií pro tyto obory zřízených. B. 10.658/14.

Majitel ž. listu na obch. jednatelství a vedle toho na obchod dle § 38 ž. ř. přísluší ke každému z obou společenstev zřízených pro tyto obory živnosti. B. 10.870/15.

Opověděl-li kdo dle § 12 ž. ř. nově několik pod jedním bohem v § 1 uvedených živnosti a vydá-li se mu na ně jeden ž. list, jest týž povinen zaplatiti taxu pouze u jediného ze společenstev pro tyto živnosti zřízených, které si může sám zvoliti a jehož členem se stává. B. 9757/13.

Kdo provozuje několik různých živností, pro něž jsou zvláštní společenstva, stává se členem každého z nich i tehdy, když má pro tyto od něho provozované živnosti pouze jediný list živn. B. 10.712/15. (?)

O členství společenstevním rozhoduje jen předpis ž. řádu. Týž zná jen nastoupení a vzdání se, nikoli však hlášení neprovozování živnosti. Dokud má kdo list ž., dotud je živnostníkem dle § 107 a členem společenstva; může v něm míti i funkce; statut společenstva může ustanoviti, že živnost neprovozující mají platiti příspěvky v menší

míře. M. o. 9. IV. 91, č. 53.677/90, (m. p. 42.221) č. 65 sb. norm.

Pro členství v sp. nerozhoduje skutečný obsah a rozsah živnosti, nýbrž jediné živn. oprávnění opovědi získané. M. o. 22. XII. 97, č. 67.602, A. 06, str. 254; a v prvé radě úředně schválené stanovy. S. 8. III. 07, č. 2203. A. 122.

Otázku, ku kterému z několika sp., jež snad přicházejí v úvahu, má podnik přistoupi, sluší řešiti se zřetelem k celkovému rázu podniku a zvláště k tomu, zda některé druhy zboží snad daleko převládají. B. 11.108/97.

Ve sporu mezi společenstvy o věcný obor, resp. o příslušnost členskou rozhoduje výrok ž. úřadu, kterým sp. bylo organizováno a nikoli odchýlné snad ustanovení stanov. B. 8938/12.

Spory o příslušnost ku gremiu maloobchodníků v Praze řeší rozhodnutí B. 8483/11 a 8938/12, 8939/12, B. 8940/12, B. 9057/12 a s. 2. VII. 12, č. 8336 a 8340, 23. X. 11, č. 13.790. A. 280 a 284.

Sp. není legitimováno stěžovatí si proti rozhodnutí, kterým živnostník prikazuje se za člena nejen jemu, nýbrž i jinému společenstvu. B. 10.869/15.

Sp. nemůže toho, kdo živnost provozuje neoprávněně, přidržeti k přistoupení. Příslušnost řídí se stanovištěm živnosti a nikoli bydlištěm živnostníkovým. B. 5594/90.

Společenstva hospodářská

a výdělková nestávají se členy tím, že živnost obchodní provozují, nýbrž jen, když živnost opovědi. B. 9781/13.

Členství u radikovaných a reálních živností nastává skutečným zahájením provozování, nikoli nabytím nemovitosti. Propachtovatel reální živnosti jest členem sp. právě tak, jako pachtýř. M. o. 28. V. 1895, č. 62.154/94, m. vn. 27. X. 03, č. 38.148.

Propachtovatel i po dobu poměru pachtovního jest majitelem živnosti, jest členem sp. právě tak, jako pachtýř, je zavázán plniti povinnosti členské a přispívati ke společenstvu; je-li dle stanov měřítkem pro rozvrhnutí příspěvků výše dané výdělkové, jest podkladem pro příspěvkovou povinnost pachtýře i propachtovatele výše této dané předepsané u podniku pachtýři. Pachtýř jest členem sp. vedle maj. živnosti, jemu náleží stejná práva, aktivní i pasivní právo volební jako ostatním členům. B. 9446/13. M. o. 23. II. 1900, č. 9142, A. 06, str. 254.

Členství, jež se řídí výší výd. daně, začíná dnem nastoupení živnosti, i když daň vyměří se dodatečně. B. 759/02, B. 1328/02, a určuje se při několika provozovných dle § 39. ž. ř. odděleně zdaněných součtem daní těchto provozoven. B. 13.126/99.

Majitelé živnosti, kteří provozují v téže obci mimo závod hlavní též stejnorodé závody ve dle jš. i, nezískávají z titulu provozování těchto

filiálek žádného zvláštního členství společenstevního. B. 13.126/99.

Po boční závody a kancelář pro přijímání objednávek pro hlavní závod obchodní (dříve musila býti opověděna) zakládá povinné členství ve sp., v jehož obvodu jest umístěna. B. 2564/04, a nikoli ku sp., k němuž přísluší závod hlavní. B. 11.118/15.

Z. úřad může tak dlouho odpíratí rozhodnutí o žádosti koncesní, dokud není složena taxa inkorporační; nemůže však z tohoto důvodu žádost meritorně zamítnouti. S. 23. XII. 08, č. 12.573, B. 8074/11.

Týž má dbáti šu 107 a výkaz o zaplacení taxy v čas žádati. M. o. 22. VI. 1897, č. 31.015; m. p. 2. VII. 97, č. 76 sb. norm., m. p. 19. XII. 00, č. 132 sb. norm.

Podnik stavební patří členství jen k onomu sp., v jehož obvodu má své sídlo, a nikoli, v jehož obvodu provádí své práce, třebaš měl i při stavbě stavební kancelář. B. 2720/04.

Pecnářství, provozované v rozsahu, výtčeném v min. nař. ze dne 14. X. 84, č. 166 ř. z. (nyní bod 45 § 1 ž. ř.), provozuje-li ho však mlynář v rozsahu větším, jest samostatnou živností a

zakládá členství v příslušném sp. B. 4749/89.

Spolek, jenž má koncesi k provozování živnosti a skutečně ji provozuje, jest ex lege členem příslušného sp. s právy a povinnostmi s tím spojenými. Na tom nic nemění okolnost, že jest koncese a její provozování omezena, ani že spolek jest podnikem humánním, nesměrujícím k zisku, takže snad ani ž. oprávnění nepotřeboval. B. 8182/94.

Klempíři, kteří mají koncesi instalaterskou, musí přistoupiti k odbornému společ. instalatérů, existuje-li. B. 6086/91.

Z předpisu stanov, že každý do společenstva nově vstupující člen musí složití taxu inkorporační a prokázati to již při opovědi živnosti, nelze dovozovati, že jsou od placení této taxy osvobozeni členové, kteří svou živnost provozovali již před zřízením společenstva. B. 8401/11.

Maj. ž. listu na věžní (ne obyčejně) hodinářství přísluší k společ. mechaniků (ne hodinářů) vzhledem k momentům při živnosti oné se vyskytujícími j. technickým pomůckám a způsobu výroby. B. 8598/11.

§ 108. Majitelé živnostenských podniků, které provozují se po továrníku, nejsou povinni účastniti se ve společenstvu podle §§ 106 a 107. Mají však právo přistoupiti za členy ke společenstvu pro příslušný druh živnosti zřízenému, jestliže k tomu svo-

lilo. Mají-li sklady k prodeji svých výrobků, jsou též oprávněni vzhledem k těmto prodejním skladům přistoupiti ke společenstvu pro obchodní živnosti v místě zřízenému, jestliže k tomu svolilo. V obojí případnosti mají stejná práva i povinnosti jako ostatní členové společenstva, pomocníky pak u nich zaměstnané nebo pomocníky v příslušném prodejním skladě jimi zaměstnávané jest pokládati za příslušníky společenstva.

Členství živnostenských podniků, které ke společenstvu přistoupily na základě předcházejících ustanovení, může za obapolného dohodnutí zase býti zrušeno. Nedojde-li k takové shodě, může každá z obou stran učiniti návrh na zrušení členství živnostenskému úřadu, jenž o něm rozhodne, vyslechna obě strany.

Znaky továrního podniku viz str. 53—55.

Sp. musí býti vyhrazeno právo, žádati za zjištění, zda jest určitý podnik provozován po továrníku, a stěžovati si na nesprávné rozhodnutí i u spr. soudu. B. 968/02.

Majitelé živností provozovaných po továrníku a) chtějí-li přistoupiti ku sp., nemohou si ho libovolně voliti, nýbrž musí přistoupiti k tomu sp., k němuž by dle zákona náleželi, kdyby právě svou živnost neprovozovali po továrníku. B. 13.489/99 a S. 8. III. 07, č. 2283;

b) přistoupí-li dobrovolně, mají též práva i povinnosti jako ostatní členové. B. 14.112/00.

Tovární sklady, místně oddělené od závodu továrního, nepodléhají přece nucenému členství ve sp. B. 6565/92.

Příčlenění odvětví provozovacího, v němž se vykonávají práce mimo uzavřené dílny, k podniku továrnímu, nezakládá pro tento podnik tovární povinnosti k účastenství ve sp. M. o. 17. III. 02, č. 5126, A. 06, str. 279.

Osvobození podniků továrních od členství týče se jen jeho závodu hlavního a závodů a skladů ve sm. § 40, jež se omezují na prodej vlastních výrobků nebo stejnorodých cizích, nikoli však na obchodní podniky onoho továrníka, jež přesahují zmíněný rámec jeho továrního oprávnění. B. 10.644/97.

§ 109. Politický úřad zemský, vyslechna obchodní a živnostenskou komoru, zřízenou snad jed-

notu společenstev a súčasněná společenstva i živnostníky, může kdykoliv určití obvod, na který jednotlivá společenstva se mají vztahovati.

Vyslechnutí svazů neděje se prostřednictvím komor. M. o. 15. III. 1907, č. 5942, č. 70 sb. norm. Slyšení okr. jednot viz nař. u § 130 i, str. 453.

Změna společenstevních poměrů dotýká se také oněch osob, které v nich provozují živnost ještě dle starších opovědí. B. 6814/09.

Není nutnou podmínkou úředního zakročení dle § 109, aby vzájemné poměry a právní vztahy súčasněných společenstev byly buď vzájemnou dohodou či úředním rozhodnutím již předem upraveny. B. 2999/04.

Zachová-li úřad předepsané řízení, může postupovati dle volného uvážení, jsa ovšem vázán zásadou, že pro tutěz kategorií živností může býti v jediném obvodu jen jedno sp. B. 2999/04, 6814/09, 8341/11.

Sp., z něhož mají býti členové vyloučeni, patří k súčasněným sp. a musí býti slyšeno. B. 2728/04.

§ 110. Společenstva již trvající přizpůsobte stanovy své předpisům tohoto zákona. Nepodají-li do šesti měsícův po počátku působnosti tohoto zákona politickému úřadu zemskému žádost za schválení příslušných, řádně usnesených změn stanov, politický úřad zemský, nedbaje opačných snad usnesení společenstva, z úřední moci vykoná změny, kterých je třeba, aby stanovy se přizpůsobily k ustanovením zákona.

V zemi obvyklé názvy (gremia, pořádky, cechy a pod.) mohou zůstati.

Název komora není pro společenstva v zemi obvyklý. JOKP. 1913, str. 180.

Stanovy ještě nepřetvoře-

ného sp. zůstávají v platnosti, pokud neodporují kogentním předpisům nového zákona. B. 3836/05.

§ 111. I několik společenstev, z nichž každé posud bylo o sobě, může, dohodnou-li se vespolek, sloučeno býti v jedno společenstvo výrokem politického úřadu zemského, jenž vyslechnouti má obchodní

a živnostenskou komoru a zřízenou snad jednotu společenstev.

Rovněž u společenstev, která v sobě pojímají různé živnosti, mohou, dohodnou-li se vespolek anebo žádá-li za to většina členů některého druhu živnosti nebo příbuzných druhů živností, tyto druhy živností býti z dosavadního společenstva vyloučeny a jakožto samostatná společenstva zřízeny nebo k některému jinému již zřízenému společenstvu přivtěleny, předpokládajíc, že jsou tu podmínky k dosažení účelů společenstevních.

Jakmile takováto žádost za vyloučení nebo za přivtělení k jinému společenstvu byia podána, buďte o ni vyslechnuta súčasněná společenstva; tato pak otavšave se hromady společenstevní k tomu konci svolané, podejte své vyjádření živnostenskému úřadu první stolice do osmi neděl; jinak se rozhodne, aniž toto dobré zdání bylo vyslechnuto.

Vyloučení některé kategorie živností ze svazku dosavadního společenstva a zřízení nového pro ni dle § 111, odst. 2, může se jen tehdy naříditi, když dosavadní spol. obsahuje živnosti různorodé. Proto nebylo ve shodě se zákonem, bylo-li zřízeno zvláštní spol. pro velkoobchod uhlím vyloučením těchto z gremia obchodníků uhlím a dřívím. Zápis do obch. rejstříku nemůže býti kriteriem různosti živností. B. 7531/10.

Rozhodnutí dle § 111 spadá do volného uvážení úřadu,

jež jest ovšem omezeno návrhem příslušných korporací. Spolek živnostníků té které kategorie není sám o sobě oprávněn žádati za vyloučení její ze společenstva, avšak může býti příslušnými živnostníky k takové žádosti zmocněn. B. 5355/07.

Kategorie živností nemůže býti proti své vůli a vůli společenstva z dosavadního společenstevního svazku vyloučena. B. 4356/06. (V. však B. 2999/04 o rozšíření teritoriálního rozsahu společenstva.)

§ 111 a. Aby zřízena byla společenstva pro jednotlivé kategorie živností nebo pro příbuzné kategorie živnostenské, mohou také z moci úřední nařízeny býti změny v rozsahu společenstev, a to jak co do přidělených kategorií živností, tak i co do ob-

vođu. Rozhoduje o tom politický úřad zemský, vyslechna obchodní a živnostenskou komoru, zřízenou snad jednotu společenstev jakož i súčasťněná společenstva a živnostníky. Zároveň s příslušným rozhodnutím politický úřad zemský vykonaj z moci úřední také ty změny stanov příslušného společenstva, které tímto přidělením staly se nutnými.

Má-li se zřídit společenstvo odborné, jest třeba, by k tomu přivolila většina příslušných živnostníků.

Pokud lze, upustiti jest od příliš rozsáhlých obvodů společenstev odborových, ježto jinak cena organizačního spojení soudruhů v povolání a pomocníků klesá stížením bezprostředního styku. M. o. 15. III. 1907, č. 5942, č. 70 sb. norm.

V témže okrsku může býti pro jednu živnost společenstvo jen jedno. Nemohou tedy v jednom místě existovati pro touž živnost dvě společenstva: v jednom z nich aby byli živnostníci protokolovaní, v druhém neprotokolovaní, ev. živnostníci s větší a menší daní vyděl-

kovou. Tato zásada platí i při úředních opatřeních dle § 111 a) z. ř. B. 8341/11. (Skutečný stav — z důvodů vhodnosti — neodpovídá zhušta tomuto názoru správ. soudu.)

Slyšení okr. jednot. Viz nař. u § 130 i, bod 4., str. 453.

§ 112. Kdo přiděluje živnosti ke společenstvu.

Politický úřad zemský, vyslechna obchodní a živnostenskou komoru, zřízenou snad jednotu společenstev a příslušná společenstva, může jednotlivé kategorie živností, které posud nejsou vřaděny do žádného společenstva, přidělit k některému již zřízenému společenstvu.

Ke společenstvu, které obsahuje jednotlivou živnost anebo několik živností příbuzných, nesmějí býti přidělovány živnosti, které nejsou příbuzné se živnostmi do společenstva pojatými.

Politický úřad zemský, když přiděluje živnosti ke společenstvu, vykonaj zároveň z úřední moci změnu stanov příslušného společenstva, která se tím stala nutnou.

Vznikla-li pochybnost, ke kterému ze zřízených společenstev některá živnost patří, rozhodne o tom živnostenský úřad, vyslechna obchodní a živnostenskou komoru, zřízenou snad jednotu společenstev i příslušná společenstva a přihlížeje ke stanovám společenstev.

Opatření kompetentního úřadu, jímž se prikazuje živnost určitému sp., netýká se pouze živnostníku, kteří nastoupí svou živnost v budoucnu, nýbrž mění pro futuro společenstevní příslušnost i těch, kteří svoji živnost již provozují. B. 2729/04.

Vznikla-li pochybnost, zda jest přiřaditi živnost do sp. a do kterého, mohou dle § 112 po slyšení komory a případně i příslušného sp. postupovati úřady dle volného uvážení. B. 5183/90.

Volné uvážení úřadu může však býti vázáno zákonným požadavkem příbuznosti. Za příbuzné mohou pak, poněvadž zákon nemá bližší de-

finice nebo ohraničení tohoto pojmu, dle přirozeného významu slova býti považováni jen takové živnosti, které mají podobná zaměstnání a učery. B. 11080/97. Viz i str. 114 a násl.

§ 112 vztahuje se pouze na konstitutivní akty ž. úřadů, jimiž se nařizuje přidělení určitých živností k určitým společenstvům, a vytváří se tudíž dosud neexistující svazek společenstevní pro ony živnosti, nevztahuje se však na pouhé deklaratorní rozhodnutí, ku kterému sp. určitý živnostník dle norem dosud platných patří. B. 2729/04.

Slyšení okr. jednot viz str. 453.

§ 113. Provozování živností nemůže obmezováno býti společenstvem.

Tím, že zřídí se společenstva, nesmí nikdo, chtěje se v živnost uvázati neb ji provozovati, obmezováno býti, leč pokud v zákonu tomto jest ustanoveno.

Společenstva nejsou oprávněna, aby

a) zakazovala zaměstnávatí tovaryše a pomocníky mimo dílnu. B. 2558/85;

b) omezovala nastupování a provozování živností a na-

řizovala zachovávaní určitých cen. B. 7253/93, 313/01;

c) vydávala iády o zavírání živností nad meze stanovené příslušným zákonem a nařízením. B. 9318/96;

d) předpisovala členům k dosažení domnělého společ-

ného cíle, s jakým zbožím směji obchodovati. B. 13.156/99;

e) předpisovala, že jen takové učně lze připovídati,

kteří předloží vysvědčení o absolvování školy měšťanské nebo kteří předloží vysvědčení určité jakosti. B. 313/01.

§ 114. Jaké jsou účely společenstva.

Účelem společenstva jest pěstovati ducha pospolitého, udržovati a zvelebovati čest stavu, jakož i podporovati humanitní, hospodářské a vzdělávací zájmy svých členův a příslušníků.

Humanitní zájmy podporovati lze zvláště zakládáním nemocenských a podpůrných pokladen anebo podpůrných fondů pro členy a příslušníky, jakož i tím, že společenstvo uvolí se prostředkovati pro členy pojišťování u některé pojišťovny; podporovati zájmy hospodářské lze zaváděním společné výroby strojní a zlepšených způsobů výrobních, zřizováním skladů surovin, tržnic, skladů vzorkových, záložen, potlačováním a odstraňováním obchodních zařízení, která ruší poctivou soutěž mezi členy společenstva; zájmům vzdělávacím pak napomáhati lze zřizováním a podporováním živnostenských učilišť (odborných a pokračovacích škol, učebních dílen a pod.), pořádáním odborných učebních kursů pro členy a příslušníky, výstavek prací učednických atd.

Zvláště pak náleží na společenstvo:

a) aby v řádné patrnosti mělo členy a příslušníky společenstva, by pečovalo o zachování spořádaných poměrů mezi majiteli živností a jejich pomocníky, zvláště co do svazku pracovního, pak aby zřizovalo a vydržovalo společenské hospody a prostředkovalo práci;

b) aby pečovalo o spořádané poměry učednické tím, že vydá, pokud tento zákon neobsahuje ustanovení zvláštních, předpisy, které se musí předložiti úřadu ke schválení, a to:

o podmínkách, za jakých kdo může míti učně vůbec a kolik úch bvti může proti počtu pomocníků v živnosti;

o odborném a nábožensky mravném vzdělání učedníků;

o době učební, o zkouškách učednických a tovaryšských;

o dohledu společenstva k tomu, by tato ustanovení byla zachovávána;

c) aby potvrzovalo učební vysvědčení a vydávalo listy výučné;

d) aby pečovalo o učně onemocnělé;*)

e) aby dohlíželo k živnostenským učilištím a učebním kursům, které zřídilo a vydržuje, a k výstavkám prací učednických, jež pořádá a podporuje a pod.;

f) aby potvrzovalo pracovní vysvědčení pomocníků do společenstva příslušných;

g) aby pečovalo o pomocníky onemocnělé zakládáním nemocenských pokladen anebo přistoupením k nemocenským pokladnám již zřízeným;*)

h) aby zřídilo rozhodčí výbor (§§ 122, 123, 124) k vyřizování rozepří mezi členy společenstva a jejich pomocníky vzniklých z poměru pracovního, učebního a námezdného;

pak aby podporovalo rozhodčí instituci k vyřizování rozepří mezi členy společenstva; za tím účelem může se i několik společenstev sdružit;

i) aby se usnášelo o odklizení obyčejů, zvyků a novot, které jsou na překážku poctivé soutěži mezi členy společenstva;

*) Zák. č. 22. XII. 1920. č. 689 sb. z. a n.: Čl. IV. Zrušiti se ustanovení — dále § 114. odst. 3. lit. d) a e). § 119 c) lit. k). §§ 121—121 e). 121 h). odst. 1.—4. a § 121 i) živn. řádu. Čl. IX. Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. I. 1921 a pozbývá jí dnem 31. prosince 1921. Prodlouženo do 31. XII. 1923. č. 144 sb. z. a n.

k) aby každý rok podávalo zprávy o všech událostech ve společenstvu, které jsou podstatné pro sestavení statistiky živnostenské.

Kromě pravidelných zpráv v odst. k) předepsaných společenstva jsou povinna, žádá-li se za to, úřadům, jednotě společenstev i obchodní a živnostenské komoře svého okresu podávat zprávy a dobrá zdání o poměrech společenstevního účelu se týkajících, a mohou v těchto věcech také z vlastního popudu u těchto veřejných orgánů dožadovat se podpory svých účelů.

Ob. z. spr. p. v Praze 19. X. 1920 č. 3 C-318/2 ai 1920/298.586 o směrných cenách pro výrobky členů ž. společenstev, stanovení jejich a schválení.

Vyskytly se případy, že některá ž. společenstva za stávajících nyní poměrů v živnostech stanovila v zájmu svého členstva závazné směrné ceny pro výrobky těch kterých živností a žádala za schválení cen těch ž. úřady. Min. obch. na předloženou mu žádost, aby se o této otázce vyslovilo, sdělilo vvn. ze dne 2. X. 1920. č. i. 26.306/20, že vycházejíc z platného práva, nemůže schvalovat tento postup společenstev, překračujících hranice účelův a kompetence společenstev. Základním a podstatným účelem společenstevního zřízení jest dle § 114 ž. ř. pěstování pospolitého ducha, udržování a zvelebování čest stavu, jakož i podpory humanitních, hospodářských a vzdělávacích zájmů členstva. Mezi prostředky k dosažení těchto účelů, které § 114 ž. ř. příkladem uvádí, klade zákon důraz i na poctivou soutěž mezi členy, žádaje, aby odstraněna byla zařízení, která tuto poctivou soutěž ruší a jí překážejí.

Z toho plyne, že čestná a poctivá soutěž má býti ve společenstevních organizačních pravidlech a nikoliv výimkou a že stanovení závazných směrnic, jež v podstatě blíží se kartelování živnostenské výroby, není ve shodě s pojmem nutné a účelné společenstevní svéprávnosti.

Není závadly, aby živn. společenstva stanovila a doporučila svým členům kalkulační cenové sazby; nepříustno však, aby společenstva vázala členstvo k povinnosti tyto sazby dodržovat i aby v případě nedodržení dotyčným členům ukládala pořádkové pokuty ve sm. § 125 ž. ř.

Stanovení maximálních cen dle § 51 ž. ř. přísluší vyhradně úřadům.

O tomto stanovisku m. o. dává se věděti, aby jednak úřady samy v konkrétních případech dle toho se řídily, jednak nak. aby dle potřeby resn. dle známých místních poměrů již předem vhodným způsobem rozšířily o tom známost. — Uveřejnění v denních listech zařízení se oddut.

Oprávnění dle odst. 3 i) může mít místo jen v mezích platného práva, jen proti členům sp. podřízeným jeho jurisdikci, a nikoli proti jiným podnikatelům nebo konsumentům; přestupky takového úprav. podléhají trestní pravomoci společenstva dle § 125. M. o. 15. III. 1907, č. 5942, č. 70 sb. norm.

Z §§ 14, odst. 4. a 114, odst. 3. lit. b) ž. ř. vsvvítá, že jsou sp. povinna, pro své učedníky řemeslných živností stanovit učební dobu v zákonných mezích 2—4 let určitou cifrou. Nelze tedy přiznati společenstvům oprávnění, vyjmenovat ve stanovách jen zákonné hranice doby učební a vyhraditi smlouvě učednické stanovení doby učební v těchto mezích od případu k případu. Není však námitka proti tomu, aby sp. pro různé přičleněné kategorie živností stanovila doby učební rozličně, a aby tak učinila i pro učně těchto živností za určitých ve stanovách výslovně uvedených předpokladů. Při tom lze bráti zřetel jen na takové okolnosti, jež mají význam pro rychlejší vzdělání v živnosti. Stanovení kratší učební doby pro »synky mistrů« nebo pro učně, kteří platí učebné atp. znamenalo by dávatí výhody jednotlivým kategoriím učňů proti základním zásadám právním. M. o. 17. IX. 07., č. 36.851, A 08, str. 217.

Sp. nemá právní znásohlivosti přistupovatí za členy spolku. Říšský soud 20. I. 03, č. 419. (Odporovalo by účelům sn., jež jest článkem správního organismu, aby přistoupic za člena ku spolku, jenž sestává pouze ze samostatných živnostníků a nikoliv i pomocníků, sloužilo více méně jednostranným zájmům prvích.)

Sp. nemá právní schopnosti k provozování živnosti host. a výcep., pokud tato živnost není přímým prostředkem k dosažení cílů společenstvu vytčených. B. 6800/09.

Nesrovnává se s účely sp.:
Opatřovatí pivo ze imění sp. (m. o. 17. VI. 06. č. 12.789), pořádatí taneční zábavy a opatřovatí pivní sklenice jako čestné dary pro své členy (m. o. 26. II. 03. č. 6619), opatřovatí obch. knihy pro jednotlivé členy, hradití jim útraty právního zastoupení v soukromých sporech (m. o. 19. VII. 07. č. 15.524), hradití cestovní výlohy delegátů sp. ku kvěčení praporu úhého společenstva (m. o. 30. X. 07, č. 33. 370). Jest však zcela přípustno vydávati odborný časopis nákladem sp. (m. o. 18. V. 95, č. 16.076).

V 1. odst. § 114 jest označen jen účel samosprávné činnosti sp. Ingerence jeho na nastupování živnosti jest zákonem výslovně ohraničena. B. 4408/06.

Kancelář sp. může sepisovati členům podání na úřady ve věcech, jež nejsou vyhrazeny výlučně zástupcům z povolání a jež se týkají práv a povinností vyplývajících z příslušnosti ku sp. M. o. 24. V. 05, č. 57.041.

Sp. nemohou na podkladě § 114, odst. 3, lit. i) zakázati rozdávaní reklamních kalendářů zákazníkům. M. o. 9. V. 08, č. 9756, A. 09, str. 297.

Rozdávaní reklamních kalendářů není obyčejem, jež je na překážku reální soutěži mezi členy spol.; jest to dovolený způsob reklamy. Pokladniční srážky, jež se nedějí hned při placení, přičítají se dobrým mrávům. JOKP. 1908, str. 168.

Obyčej upozorňovatelé občestvo tabulemi, plakáty, fiskiskony a letáky na ceny prací vlásenkářských, ne-

§ 114 a. Ministr obchodu může takovým společenstvům pro jednotlivé nebo pro příbuzné kategorie řemeslných živností zřízeným, která svým povinností v oboru výchovy živnostenského dorostu (§ 114, lit. e, a § 104b) s úspěchem činí zadost, vyslechna obchodní a živnostenskou komoru a zřízenou snad jednotu společenstev, poskytnouti právo, by ve stanovách učinila opatření v příčině zkoušek mistrovských pro své živnosti. Společenstva usneste se v této případnosti o zvláštních zkušebních řádech,

přiči se reální soutěži mezi členy. B. 9127/12.

Sp. nepřisluší právo svolávatí veř. schůze, leč jen, jde-li o proiednání věcí, spadajících pod některý zákonný jeho účel dle § 114 ž. ř. na př. pro poučení, obhájení etí a činnosti vůči obecensťvu a p., ne však k účelům politickým. Hromada pomocnická není právnickou osobou, je orgánem sp., sama schůze svolatí nemůže jinak nežli společenstevním představenstvem. JOKP. 1913, str. 46.

Živn. úřad není povolán k schvalování nebo neschvalování usnesení dle § 114, odst. 3, lit. i); může však z moci dohlédací činiti opatření, aby sp. usneseními z mezi zákonných nevybočila. Usnesení o cenách je projevem mínění sp., dodržování jeho není vynutitelné. JOKP. 1914, str. 30.

Potvrzování vvsvědčení viz str. 100 a násl.

O nekalé soutěži, výprodeích, splátkových obchodech atd. viz zvláštní stať ku konci této knihy.

k nimž je třeba schválení politického úřadu zemského.

Mistrovskou zkouškou mají se prokázati způsobilost k samostatnému provádění obyčejných prací příslušné živnosti a k výpočtu nákladů na ně, jakož i vědomosti k samostatnému provozování živnosti jinak potřebné, zvláště také vedení knih a účtů.

Zkušební řád upravuje zevrubněji podmínky, za jakých se kdo připojí ke zkoušce vůbec, zvláště pak uchazeči do společenstva nenálezející; kromě toho upravuje sestavení zkušební komise, rozsah a druh zkušební látky a jak se zkouší, která se vysvětluje výsledek zkoušky, za jakých podmínek jest možno zkoušku opakovatí a jaké taxy zkušební na prospěch pokladny společenstva jsou snad zavedeny.

Ministr obchodu, vyslechna obchodní a živnostenskou komoru, zřízenou snad jednotu společenstev a příslušná společenstva, může též jednotlivým ústavům, které svým zřízením poskytují záruku náležitého odborného provádění zkoušek mistrovských, způsobem nařizovacím propůjčiti právo, by konaly tyto zkoušky z určitých řemeslných živností, a zároveň předeptsati řád zkušební.

Udělí-li se právo to odborným učilištím, příslušné nařízení budíž vydáno ve shodě s ministrem kultu a vyučování.

Kdo s prospěchem vykonal zkoušku mistrovskou a provozuje živnost samostatně, jest oprávněn užívati titulu zkoušeného mistra příslušné živnosti.

Po pěti letech od počátku platnosti tohoto zákona ministr obchodu, vyslechna obchodní a živnostenskou komoru, zřízenou snad jednotu společenstev a příslušná společenstva, nařízením předeptě vůbec nebo pro určité části obvodu, kde tento zákon platí, že ve všech nebo v určitých po řemeslnicku provozovaných živnostech dovoluje se míti učně jen

těm živnostníkům, kteří s prospěchem vykonali zkoušku mistrovskou.

Nařízením tím však nebudou dotčena mistrovská práva již nabytá.

Mistrovská zkouška jest fakultativní s právními účinky: vésti titul mistrovský, a po 5 letech výhradné právo, jehož objem určí nařízení, mít učedníky. M. o. 15. III. 1907, č. 5942, č. 70 sb. norm. (Nař. toto nebylo dosud vydáno.)

Ustavy a společenstva nadané právem konati mistr. zkoušky a zkušební řády viz vložku na konci této hlavy, str. 457.

Slyšení okr. jednot., viz. nař. u § 130 i), bod 6.

§ 114 b. Společenstva jsou oprávněna pro obor živnosti svých členů v mezích zákonných předpisů¹⁾ ustanoviti, kdy se počíná a kdy se končí denní pracovní doba pomocníků a jaké jsou pracovní přestávky, kdy a jaká mzda pomocníkům se vyplácí a jaká jest lhůta výpovědní. Ustanovení takové staň se hromadou společenstevní ve shodě s hromadou pomocnickou, a to podle jednotlivých odvětví, a buďž politickým úřadem zemským schváleno po vyslechnutí obchodní a živnostenské komory a zřízené snad jednoty společenstev.

¹⁾ Viz část III.

Ujednání toto buďž vyvěšeno v každé provozně.

Usnesení staň se jak v hromadě společenstevní tak i v hromadě pomocnické většinou dvoutřetinovou. Touž většinou hlasů může každá z obou hromad prohlásiti, že odstupuje od ustanovení těch, ačli tato nebyla ujednána na určitou dobu. Usnesení o tom buďž oznámeno politickému úřadu zemskému, by je vzal na vědomí.

Jestliže majitelé živnosti do společenstva náležející ve směru tom neujednali se svými pomocníky smouvou nebo pracovním řádem nic odchylného, zmíněná ustanovení mají pro strany platnost právně závaznou a vylučují potud platnost předpisů § 77.

Usnesení dle odst. 1. bude pro všechny členy závazno teprve, když je schválí zemská správa politická. Do té doby nelze ničeho namítati, mají-li obchodníci děle otevřeno, ať jsou sami činní nebo ať si vypomáhají střídaním personálu tak, že ně-

kteří z personálu nastoupí ráno později a skončí také později večer. JOKP. 1921, str. 138-IV.

Zavírání krámů, viz § 96 d) a násl. Viz i 8 hod. dobu pracovní v III. části.

Slyšení okr. jednot viz nař. u § 130 i, bod 7., str. 389.

§ 115. Společenstva jsou oprávněna předpisovati stanovami a vybíratí od členů společenstva poplatky přijímací (inkorporační), od učedníků pak poplatky za přípořádání a za vyučenou; ve stanovách buď však výtčeno, že společenstvo může učedníky, kteří sami nebo jejichž rodiče jsou nemajetní, osvoboditi od zaplacení poplatku za přijetí (za přípořádání), za zkoušku tovaryšskou a za vyučenou, žádají-li za to zákonní zástupcové učedníků, prokázavše nemajetnost.

Učební pán ručí za správné zaplacení poplatků učednických společenstvu.

Živnostníci, kteří ze společenstva byli vyloučeni a do jiného zařadění, jsou osvobozeni od opětného placení poplatku přijímacího (inkorporačního) až do výše částek, které zaplavili společenstvu dosavadnímu. Stanovami společenstva mohou také vdova a k dědictví oprávnění descendentí majitele svobodné živnosti býti osvobozeni od opětného placení poplatku přijímacího, opovědí-li po smrti živnostníkově provozování téže živnosti a je-li podnik ten pokračováním podniku dřívějšího.

Jak veliké mají býti tyto poplatky, ustanoví hromada společenstevní, jest však k tomu třeba schválení politického úřadu zemského, který může poplatky snížit, byly-li vyměřeny příliš vysoké.

Z inkorporačních poplatků do roka vybraných smí nanejvýš tři čtvrtiny býti vynaloženy na běžné výdaje společenstva, zbytek pak buďž uložen na úrok. Výnos učednických poplatků buďž alespoň

s poloviny věnován účelům, které prospívají vzdělání učedníků nebo jiným jejich zájmům kromě pojistění nemocenského.

Ostatně peníze pro potřeby společenstev nutné, kromě příspěvků do nemocenské pokladny (§ 121), rozvrhují se, pokud nejsou hrazeny úrokem ze jmění, na členy společenstva (§ 106) podle míry předepsané daně výdělkové nebo podle jiného měřítká stanovami určeného.

Dotčené příjmy společenstev jakož i pokuty pořádkové (§ 125) vymáhají se pořadem správním.

Přírázky společenstevní, exekuce. Vyn. m. p. ze dne 23. I. 1909, č. 5882, č. 8 sb. norm. (Zkráceně.) A. 1909, str. 115.

Představenstva více živn. společenstev stěžovala si, že byly jednotlivými civilními soudy zamítnuty žaloby na zaplacení dlužných přírážek společenstevních pro nepřipustnost pořadu práva. — M. o. prohlásilo na základě dorozumění se s min. vn. a sprav. výnosem ze dne 4. I. 1909, č. 21.337 ai 1908, toto: Přírázky sp. jsou podobně jako společenstevní poplatky dle své povahy veřejnoprávní povahy. Dle § 115 odst. 4. podléhají společenstevní poplatky zkoumání politického úřadu zemského. O stížnostech v těchto otázkách mají rozhodovati dle § 127, odst. 2. a 7. taktéž živn. úřady.

Konečně bylo pro tyto společenstevní příjmy pamatováno v § 115, posl. odst. tamtéž na jejich vymáhání cestou správní.

Z toho, jakož i z okolnosti, že ž. ř. přiznává výkazům o dlužných přírážkách a poplatcích společenstevních zásadně způsobilost exekuci, vyplývá nepochybně, že jeví se vyloučeným, přiváděti k platnosti podobné nároky řádným pořadem práva.

Pokud však při podobných stížnostech směřuje snaha společenstev k tomu, aby dosaženo bylo pro přírázky společenstevní soudní exekuce, nastoují podobnému dožádání zákonné překážky v cestě. Z čl. III. zákona k ex. ř., § 3 cis. nař. ze dne 20. IV. 1854, č. 96 ř. z. a z dv. dekr. ze dne 10. II. 1832, sb. z. s. č. 2548, musí spíše býti dovozováno, že soudní exekuce jest přípustnou také pro dlužné přírázky a poplatky společenstevní.

K vymození soudní exekuce třeba jest dle § 1 č. 13 ex. ř. a dle plenissimárního usnesení nejv. soudu ze dne 7. IV. 1899, Jud. kn. 144, při nezaplacených přírážkách a poplatcích sp. předložiti výkaz nedoplatků, jakož i potvrzení do-

hlédacího úřadu o právoplatnosti a vykonatelnosti tohoto výkazu.

Příspěvky, viz též str. 388.

Šu 115, odst. 3, nutno použiti i na případ, že živnostník byl znovu přidělen sp., k němuž již dříve přináležel. JOKP. 1911, str. 105.

Ručení dle odst. 2. jest subsidiární. M. o. 15. III. 07, č. 5942, sb. norm. č. 70.

K odst. 3. viz pozn. § 56.

Jest zůstaveno volnému uvážení úřadu, aby posoudil, jaká výše poplatků znamená nepřipustné omezení nebo ztížení nastoupení živnosti. B. 13.410/99.

Poplatky sp., zaplacené na základě právoplatných platebních rozkazů, nemohou býti požadovány zpět ani, vyjde-li na jevo, že byly předepsány nezákonně. B. 10.256/97.

Není přípustno vymáhati poplatky za psaní a úroky z prodlení z dlužných přírážek a příspěvků sp., právě tak jako vymáhání poplatků za upomínky. M. o. 27. XI. 07, č. 35.191, Heller str. 1349.

Sukcesori zemřelého živnostníka nejsou právi z jeho závazků, vzniklých ze člen-

ství ve sp., pokud nebyly dříve právoplatně konstatovány. M. o. 5. III. 98 č. 51.694/97, Heller str. 1349.

Při přesídlení podniku do obvodu jiného sp. nelze žádati znovuzapravení poplatku za přípověď. M. o. 18. X. 05 č. 47.072.

Proto, že příjmy sp. nedostačují, nelze zvyšovati — vzhledem k jejich účelu — poplatek inkorporační, účelovský za přípověď a za vyučenou. B. 6190/91.

Výdaje na opravy budovy sp. možno hraditi ze jmění sp. M. o. 19. XI. 07 č. 35.545. Rebec, str. 589.

Čtvrtina poplatků, již sluší uložiti, netvoří zvláštní fond kmenového jmění; úroků z ní možno použití ku krytí běžných výdajů sp. M. o. 21. VIII. 05 č. 30.229, Rebec str. 589, Heller str. 1347.

Jest nepřipustno zřizovati mistr. pokladny na podkladě zákonů o spolcích (z r. 1867 a 1852). M. o. 18. XI. 98, č. 56.829, Heller str. 1351.

Vzorné stanovy mistr. pokladny viz A. 1907 str. 197.

§ 115 a. Nemocenské a podpůrné pokladny pro členy.

V § 114, odst. 2., dotčené nemocenské a podpůrné pokladny pro členy společenstev buďte, pokud spočívají na základě dobrovolnosti, zřizovány podle předpisů zákona ze dne 16. července 1892, č. 202 ř. z.

O přípustnosti zavedení nucenosti pojišťovací, jejím rozsahu a způsobu provádění.

§ 115 b. Společenstva mohou se usnésti, že jejich členové jsou povinni pojistiti se na nemocenské, na bezplatnou pomoc lékařskou, na poskytování léků, nebo na takovéto podpory spolu s pohřebním.

Zavázati členy k pojištění toliko na pohřebné samo, není přípustno.

V usnesení budiž určeno, jak velké jest nemocenské a jak dlouho trvá jeho požitek, vztažmo jak velké jest pohřebné; avšak nemocenské nesmí býti větší nežli týdně 28 K, pohřebné pak ne větší než 400 K.

§ 115 c. Aby usnesení v § 115 b dotčené bylo platným, třeba jest, aby hromada společenstva byla rádně svolána, aby podstatný obsah usnesení, které má býti učiněno, byl napřed ohlášen, aby přítomny byly alespoň tři čtvrtiny všech členů společenstva, kteří mají právo hlasovati, a aby alespoň tři čtvrtiny přítomných souhlasily.

Kromě toho jest třeba, aby politický úřad zemský schválil usnesení.

Schválení usnesení o závazném pojištění může se učiniti závislým na tom, aby dříve byl zřízen podpůrný fond podle § 115 w.

Ustanovení prvního odstavce vztahují se také k usnesením, jimiž zavedená pojišťovací nucenost má býti v přípustných mezích (§ 115b) rozšířena, měněna nebo zrušena.

§ 115 d. Řádně učiněné a schválené usnesení jest pro všechny členy společenstva závazné; povinnost pojišťovací však pro členy, kteří jsou již u jiného společenstva podrobeni povinnosti pojišťovací, neplatí, pokud pojišťovací nucenost u tohoto jiného společenstva trvá.

§ 115 e. Pojistná povinnost pomíjí, jakmile kdo pozbyl členství ve společenstvu. Avšak osobám ta-

kovým může se dovoliti, aby zůstaly dále pojištěny dobrovolně.

§ 115 f. Prostředky na splnění pojištěných dávek potřebné buďte opatrovány přiměřenými pravidelnými příspěvky členů napřed splatnými.

Prostředků těch nesmí se užití k jiným účelům.

Nezaplacené příspěvky členské mohou se vymáhati pořadem správním.

§ 115 g. Nabyli-li některý člen proti právu nějaké dávky, budiž mu hned odňata. Neprávem přijaté částky buďte vráceny bez ujmy stíhání podle práva trestního. Vrácení neprávem přijaté dávky možno také tím žádati, že se příspěvek zvýší až na dvojnásobnou částku.

O vymáhání náhrady platí předpis § 115 f, odst. 3.

§ 115 h. Nucené pojištění provádí se zvláštními pokladnami za účelem tím zřízenými.

Zpravidla každé společenstvo má zříditi takovou pokladnu. Avšak se státním schválením může se ke zřízení společné pokladny spojití i několik společenstev, usnesla-li se o souhlasných závazcích pojistných.

Udíletí toto schválení přísluší politickému úřadu zemskému. Jde-li o společenstva téhož politického okresu nebo několika politických okresů téže korunní země, schvaluje je zemský politický úřad této země, jinak onen, v jehož správním obvodu pokladna má míti své sídlo.

Za týchž předpokladů jest společenstvům také dovoleno přistoupiti k některé již zřízené pokladně.

O vypočítávání příspěvků | o přípustné výši odbytného
pro mistr. nemoc. pokladny | pro případ úmrtí viz ob. m.
(zaps. pokladny pomocené) a | o. 4. III. 06, č. 5406. A. 267.

§ 115 i. Pokladny v § 115 h dotčené mohou svým jménem nabyvati práva a bráti na sebe závazky, před soudem žalovati a žalovány býti.

Rádným soudem jejich jest soud věcně příslušný, v jehož obvodě pokladna má své sídlo.

Hospodaření a správa nezávisí na hospodaření a správě společenstev samých a jiných institucí, které snad jsou u společenstev zřízeny.

Za všechny závazky pokladny ručí věřitelům jejím toliko jmění pokladny.

§ 115 k. Pro každou pokladnu buďte zdělány stanovy. Stanovy ty, o nichž poprvé usnáší se společenstvo, vztažno společenstva, jakož i každá změna jejich, potřebují schválení politickým úřadem zemským podle § 115 h k tomu povolaným.

Stanovy obsahujte zejména:

1. Jméno, účel a sídlo pokladny;
2. předpisy o členství;
3. výši příspěvků, které členové mají do pokladny platiti;
4. podmínky, způsob a rozsah pojištěných podpor;
5. předpisy o tom, kterak představenstvo a dozorčí výbor jest složen, jak se zřizuje, kdy jsou způsobilé k usnášení, jak se usnášejí, jaký jest obor jejich působnosti, pak o trvání jejich mandátů a nahrazování členův, byl-li některý;
6. předpisy o složení, svolávání, způsobilosti k usnášení, způsobu usnášení a oboru působnosti valné hromady, jakož i o právu hlasovacím ve valné hromadě;
7. předpisy o zastupování pokladny na venek a o způsobech jednání právně závazných a vyhlášek;
8. předpisy o urovnání rozepří z poměru k pokladně vzniklých;
9. předpisy o dobrovolném dalším pojištění (§ 115 e a u), po případě
10. o počtu a způsobu volby a trvání funkčního období delegátů do hromady delegátů (§ 115 o).

§ 115 l. Pokladnu spravuje představenstvo a valná hromada.

Je-li pokladna zřízena toliko pro jedno společenstvo a neustanovi-li valná hromada zvláštních funkcionářů, jest představenstvem pokladny představenstvo společenstevní, valnou hromadou pak jest hromada společenstevní.

Pakli jsou u pokladny pojištění členové několika společenstev (§ 115 h, odst. 2.), budiž složení představenstva i valné hromady zvlášť upraveno stanovami pokladny.

§ 115 m. Představenstvu náleží pokladnu ve všem spravovati a zastupovati, pokud k tomu není povolána valná hromada.

Členové představenstva konají svůj úřad jakožto úřad čestný, ale hotové výlohy buďte jim nahrazeny; také mohou se jim poskytovatí přiměřené odměny za práce, které vyžadují větší námahy.

§ 115 n. Ku kontrole nad správou pokladny budiž ustanoven dozorčí výbor. Členové jeho nesmějí býti zároveň členy představenstva.

Odporuje (§§ 115 m) a 115 kladny číselně preliminová-
ny odměny pro pokladní
obligatorní mistrovské po-
funkcionáře. B. 11.368/16.

§ 115 o. Valná hromada skládá se ze členů oprávněných hlasovati nebo z delegátů, které jest voliti ze členů k hlasování oprávněných.

Valná hromada musí sestávati z delegátů, má-li pokladna více než 500 členů.

Funkční období delegátů nesmí býti delší tři let.

Delegátů musí býti alespoň třikrát tolik co členů představenstva.

§ 115 p. Valná hromada má se alespoň jednou do roka sejíti.

Valné hromadě budiž každým způsobem vyhrazeno:

1. usnášeti se o výroční zprávě představenstva a udělení absolutoria;

2. usnášeti se o případných změnách stanov;

3. usnášeti se o tom, zdali a jakou částkou mají se dáti členům představenstva odměny za určité práce (§ 115 m);

4. usnášeti se o podmínkách zrušení pokladny;

5. systemisovati placený pomocný personál.

§ 115 q. Pokladny jsou povinny každého roku sestavit účetní závěrku, která sestává z účtu provozovacího a výkazu jmění, pak výkazy o změnách ve stavu pojištění a nastalých případech pojištění. Výkazy ty předloženy buďte každý rok do 31. března úřadu dozorčímu.

Ministr obchodu jest oprávněn vydati zvláštní předpis o těchto výkazech.

Za pokladniční rok pokládati jest rok kalendářní.

§ 115 r. Pokladny jsou povinny nastřádati rezervní fond rovnající se dvojnásobnému průměrnému ročnímu výdaji posledních pěti let účetních, a kdyby snad klesl pod onu výši, doplniti jej zase na tuto výši. Dokud rezervní fond nedosáhne tohoto obnosu, buďte proň ukládány za každý účetní rok alespoň dvě desetiny členských příspěvků.

Vyjde-li z pěti za sebou jdoucích účetních závěrek na jevo, že příjmy nestačí na úhradu převzatých závazků a k nastřádání rezervy, a nedá-li se nepoměr ten odstraniti jinými vhodnými opatřeními, buď iž náprava učiněna buď přiměřeným zvýšením příspěvků nebo zmenšením podpor anebo konečně spojením obého tohoto opatření.

§ 115 s. Reservní fond pokladen smí se ukládati toliko:

1. v tuzemských cenných papírech způsobilých k ukládání jmění sirotčího;

2. v [c. k.] poštovské spořitelně nebo v některé spořitelně zřízené podle regulativu spořitelního.

Jmění pokladen, pokud převyšuje rezervní fond, může se uložit také:

3. na tuzemské hypoteky, poskytující sirotčí jistotu;

4. na tuzemské nemovitosti činžovní, v tom případě však tyto nemovitosti nesmějí zůstat zadluženy přes třetinu ceny odhadní.

§ 115 t. Hospodářství pokladny jest podrobena dozoru úřadu živnostenského. Tento úřad jest oprávněn kdykoli nahlédati do všech knih a účtů pokladny a skontrolovati pokladnu; jest povinen bdíti nad tím, aby stanovy byly přesně zachovávány. Dozorčí úřad vykonává dotčená úřední jednání odbornými zřízeními, které označí politický úřad zemský.

Ministr obchodu jest oprávněn zbaviti představenstvo pokladny jeho funkcí a správu i zastupování pokladny prozatímně až do nových voleb představenstva pokladny svěřiti správci, po případě i rozpuštění pokladnu.

Rozpuštěcí opatření má za následek zrušení pojišťovací nucenosti.

§ 115 u. Usnesení společenstva, aby pojišťovací nucenost byla zrušena, má za následek rozpuštění pokladny, je-li pro toto společenstvo zřízena zvláštní pokladna; ve všech jiných případech jsou jim členové vyloučeni ze společné pokladny. Členům takovým však může býti dovoleno, aby dále zůstali dobrovolně pojištěni.

§ 115 v. Ustanovení přechodná.

Nemocenské a podpůrné pokladny mistrovské, které v době, kdy tento zákon nabude moci, jsou

již upraveny pro závazné pojišťování, přizpůsobte svá zřízení nejdéle do dvou let tomuto zákonu.

§ 115 w. O fondech podpůrných.

Podpůrné fondy v § 114, odst. 2., dotčené tvoří část jmění společenstevního a jsou nadány z příjmů společenstva, jakož i zvláštními věnováními. Do těchto fondů plynou také pokuty členům společenstva na základě § 125, jakož i § 127, odst. 5. uložené.

Podpůrné fondy slouží vůbec ku zvelebování humanitních účelů, které společenstva sledují.

K pravidelným dotacím podpůrných fondů mohou se schválením živnostenského úřadu vybírány býti zvláštní přírážky.

Ze zmíněných fondů mohou zejména, zcela nebo částečně, zapravovány býti příspěvky, které nuzní členové mají platiti do pokladen podle § 115 h snad zřízených, o čemž v každém jednotlivém případě rozhoduje představenstvo společenstva na základě předpisů usnesených hromadou společenstva.

§ 115 x. O zřizování podpůrných pokladen, podniků hospodářských a podpůrných fondů.

Hromada společenstevní může se usnésti o zřízení dobrovolných nemocenských a podpůrných pokladen a hospodářských podniků pro členy, jakož i podpůrných fondů, v § 114, odst. 2. dotčených, většinou tří čtvrtin všech přítomných členův, avšak jenom tehdy, byla-li věc v denním pořádku této hromady přesně uvedena a s denním pořádkem napřed rádně vyhlášena.

O hmotné podpoře těchto zřízení z prostředků společenstva, jakož i o obchodním účastenství jeho při hospodářských podnicích hromada společenstevní může se usnášeti, a to většinou v odstavci 1. uvedenou, toliko tehdy, zjistí-li se protokolárně při hlasování přítomnost takového počtu členů společenstva, který odpovídá poměru dole naznačenému.

Tento poměr stanoví se při počtu členů:

až do jednoho sta členů padesáti procenty, od jednoho sta do pěti set členů čtyřiceti procenty, avšak alespoň padesáti členy,

od pěti set do tisíce členů třiceti procenty, avšak alespoň dvěma sty členův a

nřes tisíc členů dvaceti procenty, avšak alespoň třemi sty členů.

V příčině předcházejících ustanovení rozhodný jest ten počet členů, jaký společenstvo má toho dne, kdy hromada byla svolána.

Nesejde-li se k takovéto hromadě společenstva počet členů k usnášení způsobilý, budiž do čtyř neděl svolána hromada nová s týmž denním pořádkem, která se může za podmínek uvedených, avšak jenom tehdy platně usnášeti, zjištěna-li přítomnost poměrného počtu členů společenstva, totiž u společenstev majících nanejvýš pět set členů třicet procent a při společenstvech s větším počtem členů dvacet procent.

K těmto ustanovením budiž v tomto novém svolání výslovně poukázáno.

Usnesení společenstva o věcech v odstavci 2. vytčených podrobena jest schválení politického úřadu zemského.

Schválení budiž toliko tenkrát odepřeno, jest-liže usnesení tato stala se způsobem protizákonným anebo chce-li společenstvo ze svého jmění věnovati tolik, že by tím plnění ostatních účelů zákonem jemu přikázaných bylo znemožněno.

Žádný člen ani příslušník společenstva nemůže proti své vůli býti přidržován k činnému účastenství na hospodářských podnicích v odstavci 1. dotčených, ač-li takové závody nebyly zřízeny nebo nařízeny z důvodů veřejných.

Právnícké osoby, které jsou jako maj. živností členy | so. nemohou se přiměti k příspěvkům do povinné mí-

str. pokladny. B. 9780/13.
Poskytnutí pohřebného
požárstvem bývalých členů
mistr. nemoc. pokladny, kte-

ří složivše živnost nezůstali
nadále dobrovolně jejími čle-
ny, jest nezákonně. B. 9310/12.
Viz nále z u § 115 n.

§ 116. O prostředkování práce.

Společenstva učiněte vhodná zařízení k prostředkování pracovních míst pro živnosti v nich zastoupené a vydejte zvláštními stanovami zevrubnější předpisy o vedení tohoto prostředkování práce, jakož i o zřízeních, kterým toto vedení bude svěřeno. Za prostředkování pracovních míst nesmí se od pomocníků vybírat žádný poplatek.

O stanovách těchto usnáší se hromada společenstevní po dohodnutí s hromadou pomocnickou; stanovy budete předloženy politickému úřadu zemskému ke schválení.

Společenstva, která podle dočasného průměrného stavu posledního roku mají alespoň 200 pomocníků ke společenstvu příslušných, jsou povinna svěřiti dohled na dotčená zařízení výboru, který buď sestaven stejným počtem ze členů společenstva a z pomocníků.

Ony volí hromada společenstevní, tyto pak hromada pomocnická.

Členové výboru volí ze sebe dočasného starostu tohoto výboru a jeho náměstka. Neskončí-li se volba po dvojím volení, rozhodne los a to tím způsobem, že nejprve se ustanoví starosta a pak z druhé skupiny jeho náměstek. Oba předsedají střídavě podle funkčních období stanovami určených.

Jestliže jednoty společenstev (§ 130 c) učiní nebo již učinily zvláštní zařízení k prostředkování práce, budiž k dohledu na tato zřízení dosazen výbor, do něhož přibrání budete zástupci pomocnictva. Stanovy o vedení správy a zřízeních touto správou pověřených, od hromady svazu zdělané, podrobeny jsou schválení politického úřadu zemského.

V příčině vybírání poplatků od pomocníků platí to, co bylo řečeno v odstavci 1.

Náleží-li společenstva k jednotě, která upravuje prostředkování práce podle předešlého odstavce, jsou zproštěna povinnosti, činíti zvláštní zařízení k prostředkování práce; totéž platí také tehdy, svěří-li prostředkování práce některému ústavu pro veřejné vykazování práce zřízenímu.

Předpisy o živn. sprostř. práce konces. živnostníky: zák. d. 29. III. 1903, č. 57 Z. z. pro Čechy viz v části II. Provedení předpisů § 116 příkazy: v. m. p. 25. X. 10, č. 176 sb. norm.

O odvolacím právu společenstev.

§ 116 a. Společenstvům přísluší odvolací právo z rozhodnutí a opatření živnostenských úřadů v těchto případech:

1. byl-li vydán živnostenský list na živnost řemeslnou nebo byla-li propůjčena koncese na živnost koncesovanou, jestliže společenstvo podle předpisů §§ 14 f a 23 a podalo včas dobrozdání a rozhodnutí živnostenského úřadu nestalo se ve smyslu tohoto dobrozdání;

2. byla-li dána dispense k nastoupení příbuzné živnosti řemeslné (§ 14 c, odst. 1.), živnosti koncesované (§ 23 a, odst. 2.) nebo živnosti obchodní dle § 13 a, vztážmo podle § 38, odst. 3. a 4., průkazem způsobilosti vázané;

3. bylo-li prominuto předložení listu tovaryšského, vztážmo učebního vysvědčení a vysvědčení o vykonané zkoušce tovaryšské (§ 14 c, odst. 2.);

4. bylo-li rozhodnuto o rozsahu živnostenského oprávnění (§ 36), nokud se tak stalo proti dobrozdání vyslechnutého společenstva;

5. bylo-li rozhodnuto, má-li se živnostenský podnik pokládati za továrenský nebo řemeslný (§ 1, odst. 6.);

6. když byly jednotlivé živnosti ohraničeny

podle okresů (§ 42), a když byly stanoveny nejvyšší sazby (§ 51):

7. když jednotlivé kategorie živností byly upraveny na základě § 54, odst. 2., po stránce živnostensko-policejní:

8. ve všech vnitřních záležitostech společenstevních (VII. hlava živnostenského řádu) včetně učednických záležitostí společenstvům přikázaných.

Co se týče živností hostinských a výčepnických, §§ 18 a 20 obsahují další ustanovení zvláštní.

M. p. 25. IX. 13, č. 56 sb. norm.: Dle § 18, odst. 7. a § 20, odst. 4. a § 116 a), odst. 1. ž. ř. přísluší místně příslušnému sp. právo rekursu proti udělení koncese resp. proti povolení převodu koncese host. a výč. pouze tehdy, podalo-li odvolání v čas, tudíž nejdéle ve lhůtě 14denní, pokud se týče tříměsíční, stanovené v § 18, odst. 4., v § 20, odst. 2. a v § 23 a) odst. 1. ž. ř.

Pro posouzení legitimace sp. k rekursu jest tudíž nutno, aby se dalo bezpečně zjistiti, kterého dne doručeno bylo sp. vybiďnutí ž. úřadu, aby podalo dobrozdání a kterého dne toto dobrozdání u ž. úřadu bylo podáno. Tato okolnost a její často dalekosáhlý význam nebyla dosud podřízenými úřady náležitě brána v úvahu. Ž. úřady poukazují se tudíž dle rozkazu m. o. ze dne 9. IX. 1913, č. 30.141, aby budoucně vybiďnutí k podání dobrozdání (§ 18, odst. 3., § 20, odst. 2. a § 23 a) odst. 1. ž. ř.) společenstvům doručovaly pouze na stvrzenku a aby den, kdy dobrozdání společenstva došlo, vždy ve spisu zjistily.

Výpočet rekursních oprávnění v § 116 jest taxativní. B. 8521/11.

Sp. nemají legitimace ke stížnosti k nejv. spr. soudu v případech, v nichž v řízení rádném práva toho nemají ani strany. B. 8521/11.

Vyslovilo-li se sp. ve svém vyjádření proti průkazu způsob., není ve svých odvoláních proti rozhodnutí, jež nebylo vydáno ve smyslu vyjádření, omezeno na obsah vyjádření dle § 14 f) a

23 a) ž. ř. podaného. B. 9903/13.

Rekursy dle § 116 a) jsou bez kolků. Rozh. m. fin. 19. XI. 1909, č. 53.370, A. 1910 str. 87.

Společenstvo nemá práva odvolacího dle § 116 a), odst. 1.:

a) při vydání ž. listu na živnost obchodní vázanou na průkaz způsob. dle § 38 odst. 3. a 4. B. 8159/11:

b) ani proti udělení dispen-

se dle § 14 c, bod 3. B. 11.178/15;

c) ani proti vydání ž. listů pro některá ž. úřadem za svobodné živnosti pokládaná podnikání, když společenstvo pokládá je za činnost spadající do oprávnění svých členů, poněvadž zde není rozhodnutí o rozsahu oprávnění dle § 36 ž. ř. B. 9197/10. Navroti tomu má právo rekursu dle § 116 a) odst. 4., proti rozhodnutí proti jeho vyjádření, podniká-li živnostník práce, které dle jeho názoru spadají do rozsahu jeho

oprávnění, a tvrdí-li sp., že tyto práce přísluší výlučně jeho členům. B. 7362/10;

d) proti udělení koncese, nevyslovilo-li se dle § 23 a) o průkazu způsob. vůbec. B. 10.424;

e) proti rozhodnutí, dle něhož musí býti určitý živnostník členem nejen jeho, nýbrž i jiného společenstva. B. 10.869/15;

f) vezme-li úřad na vědomí oznámení o přeložení stanoviště řemeslné živnosti. S. 18. IX. 1912, č. 10.334.

§ 116 b. V případech v předcházejícím paragrafu dotčených společenstvo budíž zpraveno o rozhodnutí živnostenského úřadu. Právo odvolati se k úřadu vyššímu přísluší společenstvu ve lhůtách platných podle zákona ze dne 12. května 1896, č. 101 ř. z., pokud zákonem nejsou stanoveny kratší lhůty rekursní.

§ 116 c. Právo podati rekurs přísluší představenstvu společenstva (§ 109 d), pokud není hromadě společenstevními stanovami vyhrazeno, aby v jednotlivých případech se usnášela o podání rekursu.

S každým odvoláním předložen buď také výtah z protokolu o schůzi výboru společenstevního, vztahmo hromady společenstevní, starostou společenstva podepsaný.

§ 116 c) nevyhovuje, usnese-li se výbor sp., že se má rekurovati proti každému úřed. rozhodnutí, jež bude v určité záležitosti vydáno, nýbrž musí se usnésti na odvolání proti každému jednotlivému rozhodnutí třeba i v téže věci. B. 11.214/16.

Průkazu požadovaného 2. odst. § 116 c) nelze nahraditi tím, že jsou v rekursu podepsané starostou sp. nebo úřadujícím náměstkem jeho uvedeny skutečnosti, jež mají dle cit. předpisu doloženy býti ověřeným výpisem z protokolu o schůzi

společ. výboru, pokud se týče společ. hromady. S. 26. III. 19 č. 1479, Boh. 69.

I souhlasí-li nové rozhodnutí meritorně s dřívějším, zrušeným pro formální vadu, musí se na podání rekursu proti němu uskést znovu sp. představenstvo. B. 11.676/17.

Předpis § 116 c) o výpisu z protokolu o schůzi výboru

§ 116 d. Odvolání včas podané má v případech § 116 a, č. 1., 2. a 3. účinek odkladný.

Ze dvou stejných rozhodnutí v případech § 116a, č. 1., další odvolání společenstvu nepřisluší.

K rekursu dle § 116 c) a 119 ž. ř. jest třeba:

1. usnesení představenstva směřujícího k odporu proti vydanému určitému rozhodnutí, a předpisují-li to stanovvy, usnesení společenstevní hromady;

2. usnesení při každém konkrétním rozhodnutí, a to nejen pro první rekurs, nýbrž i pro další právní prostředky v téže věci. Usnesení rekurovatí proti všem rozhodnutím v nějaké věci vydaným, nestačí. B. 9895/13;

3. dokladu o usnesení. Rekurs nedoložený nevrací se k doplnění, nýbrž zamítne pro nedostatek legitimace. B. 10.409/14, 10.425/14.

Z ž. ř. ani ze všeobecných zásad správního řízení nelze

resp. hromady spol. platí i pro stížnosti k nejv. spr. soudu. S. 13. IX. 22 č. 11.742.

Odvolání není podáno v čas, není-li také ve lhůtě rekursní u úřadu, u něhož rekurs jest podati, předloženo usnesení představenstva, aby bylo podáno odvolání. B. 8995/12.

vyvoditi povinnost úřadů a s ní korespondující nárok stran na to, aby rekursy nevyhovující požadavku § 116 c) byly stranám k ev. opravě nebo doplnění vráceny. S. 28. I. 22, č. 1220. Boh. 1145: 10. IV. 23, č. 5888, Hl. 857 a 1439.

Usnesení o rekursu jest platné, i když se stalo před doručením rozhodnutí, když obsahuje zmocnění podati rekursu proti určitému rozhodnutí. B. 8903/12.

Vrácením opravného prostředku k doplnění a povoláním další lhůty k opětovnému předložení (opisu protokolu dle § 116) mohlo by býti zasaženo, i v subjektivní práva strany, což bez výslovného ustanovení zákona není přípustno. S. 20. I. 23, č. 333.

§ 116 e. Výroční zpráva a závěrečný účet společenstva.

Živnostenskému úřadu budíž každého roku předložena zpráva o výroční hromadě a řádně vykonané snad volbě společenstevního představenstva,

jakož i závěrečný účet o příjmech a vydáních společenstva, který musí býti podepsán starostou společenstva a dvěma výbory.

§ 117. O správě společenstva.

Záležitosti společenstva obstarávají:

- hromada společenstevní;
- představenstvo společenstva, které se skládá ze společenstevního výboru za řízení starostova;
- starosta společenstva;
- důvěrníci podle § 119 h snad zřízení.

§ 118. O právu hlasovacím a volitelnosti.

Právo hlasovati mají a volitelní ve společenstvu jsou všichni členové jeho.

Z práva hlasovacího a z volitelnosti jsou vyloučeni:

a) živnostníci, kteří a dokud pro odsouzení soudem trestním vyloučení jsou z volitelnosti do zastupitelstva obecního;

§ 3 vol. ř. 31. I. 19, č. 75 a 14. VII. 22, č. 353 sb. z. a. n.

b) živnostníci, na jejich jmění konkurs byl uvalen, pokud řízení konkursní trvá;

c) živnostníci, jimž byla živnost úřadem odňata, pokud trvá lhůta pro odněti položená;

d) živnostníci, kteří jsou pbd opatrovnicktím pro slabost duševní nebo marnotratnictví.

Pokud se týče hlasovacího práva a volitelnosti pomocníků, budíž obdobně užíváno předcházejících ustanovení.

Členové, za kterými váznou nedoplatky společenstevních přírážek, mohou býti stanovami vyloučeni z účastenství na hlasování a z volitelnosti ve společenstvu, dokud nezaplátí.

Abý kdo zvolen býti mohl za rozhodčího, jest zvláště třeba, jak u živnostníků tak i pomocníků, aby mu bylo úplně 24 let; aby pak pomocníci v ji-

ných případnostech měli právo hlasovací a byli volitelní, musí jim být úplně 18 let.

Člen, jenž jest v době vy-psání voleb dlužen příspěvk-
kv, musí být pozván do val-
né hromady; hlasování smí
se však účastniti jen, zapla-
til-li do toho okamžiku. B.
8913/13.

Zeny (živnostnice i pomoc-

nice) mají rovně s muži akt.
i pasivní právo volební. M.
o. 15. II. 85, č. 4464, Weigels-
perg I., str. 80.

Nepořádky při volbách sp.
mohou jen tehdy učiniti vol-
by neplatnými měly-li vliv
na výsledek volby. B. 7559/10.

Hromada společenstevní.

§ 119. Hromada společenstevní skládá se z veškerých členů, kteří mají právo hlasovati.

Tito vykonávají své právo hlasovací osobně; pomocníci nebudte v hromadě společenstevní přítomni.

Co se týče společenstev majících více než 500 členů, může se stanovami určit, že na základě kvalifikovaného usnesení hromady společenstevní má být utvořena z delegátů, ač-li nemá vykonati volby neb usnášeti se o záležitostech uvedených v §§ 115 b a 115 x, nýbrž raditi se o jiných věcech. Při tom budiž vhodnými volebními řády menšinou zabezpečeno zastoupení.

Stanovy obsahujte podrobnější předpisy o počtu delegátů a volbě jejich.

Delegátů musí být alespoň pět procent členů společenstva a alespoň třikrát tolik, co členů společenstevního představenstva.

Výboru hromady pomocnické přísluší, aby do společenstevní hromady vysílal stanovami určený počet pomocníků (2 až 6).

Tito mají právo účastniti se hlasem poradným jednání o věcech, které se týkají zájmů pomocníků (tovaryšů), jakož i přednášeti přání k zájmům těm se vztahující.

§ 119 a. Členy společenstva svolává k hromadě společenstevní starosta společenstva, po prvé po

zřízení společenstva však, jakož i budoucně, kdyby hromadu společenstevní nemohl svolati starosta nebo jeho náměstek, svolá je živnostenský úřad písemným vyrozuměním, v němž jim spolu oznámí předměty rokování.

Hromada společenstevní budiž konána alespoň j dnou do roka; budiž také tenkrát svolána, když starosta společenstva nebo výbor uzná toho potřebu nebo když čtvrtina členů za to žádá.

Ve svolání buď uvedeno, kde a kdy hromada bude konána.

O tom, že starosta společenstva svolal hromadu, budiž alespoň tři dni napřed zpraven úřad živnostenský a komisař pro společenstvo zřízený (§ 127) a budiž jim zároveň oznámen denní pořádek.

Hromadě společenstevní poprvé, než se vykoná volba starosty, jakož i v těch případnostech, když živnostenský úřad svolává hromadu společenstevní, předsedá a ji řídí vyslanec úřadu živnostenského, později starosta společenstva nebo jeho náměstek, jestliže starosta nemůže.

Aby hromada společenstevní mohla se usnášeti, třeba jest, aby přítomen byl stanovami určený počet členů oprávněných hlasovati.

Stanovami může být určeno, že, zůstala-li svolaná hromada společenstevní nezpůsobilou k usnášení, členové k ní se dostavivší, když čekací hodina uplynula, jsou oprávněni platně se raditi a usnášeti o předloženém denním pořádku, ačli k usnesení o zvláštních záležitostech zákonem anebo stanovami není předepsána přítomnost určitého počtu členů.

Pokud v tomto zákoně nic jiného není ustanoveno, usnesení dějí se nadpoloviční většinou hlasů.

Společ. volby vyhovují stanovám a zákonu také tehdy, není-li v hodinách volebních třeba stále přítomen takový počet členů, jakého

třeba jest k platnému usnášení společenstva. M. o. 6. II. 02, č. 2977, Rebec str. 620.
§ 119 a) o písemném vyrozumění člena není vyhověno zasláním, nýbrž doručěním pozváním. B. 9589/10.

§ 119 b. Při volbách ti, kteří jsou oprávněni voliti, odevzdejte hlasovací listky osobně v příslušném volebním shromáždění. Způsob legitimace budiž určen stanovami.

Protesty proti vykonaným volbám buďte ve lhůtě 14 denní podány živnostenskému úřadu prvé stolice, který o nich rozhodne.

Stanovami může se určit, že volby podle potřeby mohou se konati také v několika volebních místnostech zároveň, a oprávnění voličové buďte k nim přikázáni podle své příslušnosti místní nebo v pořadu abecedním.

§ 119 c. O působnosti hromady společenstevní.

K působnosti hromady společenstevní patří:

a) hájiti prospěchy živnostníků ke společenstvu patřících a rokovati o nich, pokud podporování těchto prospěchů náleží k účelům společenstva, a usnášeti se o těchto věcech;

b) voliti představenstvo společenstevní a členy výboru rozhodčího, jakož i výboru k prostředkování práce v § 116, odst. 3., předepsaného z majitelů živností, pak voliti členy z majitelů živností do představenstva, do výboru dozorčího a do valné hromady nemocenské pokladny společenstevní (§ 121), konečně voliti zástupce společenstva do valné hromady jednoty společenstevní;

c) zkoumati a schvalovati účetní závěrky hospodářství společenstevního se týkající a roční rozpočty, jakož i stanoviti sumu, která sehnati se má rozvrženými příspěvky;

d) systemisovati placené zřízence pomocné;

e) usnášeti se o zřízení a organických změnách učilišť v § 114, lit. e) jmenovaných; pak usnášeti se o zřízení, přetvoření a zrušení společenstevních nemocenských pokladen podle § 121 až 121 i), jakož i o přistoupení k jiným pokladnám nemocenským;

f) usnášeti se o úpravě uřednických záležitostí společenstvům přikázaných, zejména o době učebné, o zkoušce uřednické a tovaryšské;

g) usnášeti se v zásadě společenstevních ústavů k účelům učebným, pracovním, podpůrným a hospodářským, jakož i o změně nebo zrušení jich, pak o přistoupení k takovým zřízením již stávajícím;

h) usnášeti se o zavedení mistrovské zkoušky u živností řemeslných a zkušebním řádu pro ně;

i) usnášeti se o stanovách společenstva a jich změnách;

k) usnášeti se o stanovách zvláštních nemocenských pokladen pro učně *);

l) stanoviti přiměřené předpisy o počátku a konci denní doby pracovní, o přestávkách pracovních, o době a výši mzdy pomocníkův a o lhůtě výpovědní (§ 114 b);

m) usnášeti se o záležitostech v §§ 115 b, 115 h, 115 k a 115 u dotčených, jakož i stanoviti předpisy o příspěvcích z podpůrného fondu pokladně pro nuzné členy v § 115 h zmíněné (§ 115 w);

n) usnášeti se o přístupu k pokladně podle § 115 h, vztažmo k pokladně jednotenské (§ 130 d, odst. 2.), pak o vystoupení z nich (§ 115 u);

o) usnášeti se o záležitostech v § 115 x dotčených;

p) usnášeti se o zřízeních a stanovách společenstevního prostředkování práce, vztažmo o jeho přenesení na některou jednotu nebo na veřejný ústav pro výkaz práce (§ 116);

q) usnášeti se o tom, má-li u společenstev majících přes 500 členů hromada společenstevní zříditi se z delegátů (§ 119);

r) usnášeti se o tom, mají-li některé výkony společenstevní svěřeny býti důvěrníkům (§ 119 h);

*) Zrušeno; viz zák. ze dne 22. XII. 1920 č. 689 sb. z. a n. § 114.

s) usnášeti se o přistoupení k dobrovolnému svazu společenstevnímu a o vystoupení z něho;

t) nakládati s jměním společenstevním; tohoto jmění jakož i jeho důchodů smí užito býti jen k účelům společenstevním;

u) usnášeti se o jiných, stanovami zevrubněji vytčených důležitých záležitostech.

Potřebné předlohy učiněny buďte hromadě představenstvem společenstevním, které každého roku podati má také zprávu o své činnosti, přihlížeje v ní zvláště k učenickým záležitostem společenstvu přikázaným.

O představenstvu společenstva.

§ 119 d. Představenstvo společenstva skládá se ze starosty společenstva, jeho náměstka a výboru společenstva. Úřad členů představenstva společenstevního trvá zpravidla tři léta, po jichž vypršení mohou opět býti zvoleni.

§ 119 e. Starostu společenstva a jeho náměstka volí hromada společenstva nadpoloviční většinou hlasů. Nedosáhne-li se této většiny, voličové omeziti se mají při užší volbě na ty dvě osoby, které obdržely poměrně nejvíce hlasů. Při rovnosti hlasů rozhodne los, kdo v užší volbu pojat anebo kdo v ní za zvoleného pokládán býti má.

Zvolený starosta společenstva a jeho náměstek buďte oznámeni úřadu živnostenskému. Volbu může živnostenský úřad za neplatnou prohlásiti jen tehdy, stala-li se způsobem protizákonným anebo je-li zvolený zákonem vyloučen z volitelnosti (§ 118); v případě tom buďž hned zařízena volba nová.

Starosta nebo, je-li zaneprázdněn, jeho náměstek zastupuje společenstvo na venek, vede veškerou správu a dohlédá k ní a podpisuje všechny spisy.

Stanovami společenstevními mohou ještě zvláštní práce a práva starostovi býti přiděleny.

Hromadou společenstva systemisovaný personál pomocný podřízen jest disciplinární moci starostové, který odpovídá za jeho činnost.

Představenstvo společenstva dosazuje a propouští pomocné zřízence, přihlížeje k ustanovením, vztahmo úmluvám pro jednotlivé služební poměry platným.

K řízení prací kancelářských a k vedení prací pokladničných směji dosazeny býti toliko osoby důvěry hodné s přiměřeným obecným vzděláním a věcnou zkušeností.

§ 119 f. Výbor společenstva skládá se z určitého stanovami počtu členův a náhradníků.

Členy výboru a jejich náhradníky volí hromada společenstevní ze sebe tím způsobem, aby u společenstev, která v sobě zahrnují různé živnosti, přiměřeně přihlédáno bylo k jednotlivým druhům živností. Volba jejich buďž konána podle § 119 e.

Starosta společenstva svolává výbor společenstva ke schůzím a předsedá jim.

Stanovám zůstává se ustanoviti, pokud pomocníkům může býti propůjčeno zastoupení ve výboru společenstva.

§ 119 g. K působnosti představenstva společenstevního náležejí všechny záležitosti, které nejsou vyhrazeny hromadě společenstevní, nebo nejsou přikázány výboru rozhodčímu, zřízencům společenstevní nemocenské pokladny (§ 121) nebo zvláštním funkcionářům pokladny pro členy společenstva (§ 115 l).

Představenstvo společenstva má zvláště dohlížeti na společenstevní ústavy k účelům učeným, pracovním, podpůrným a hospodářským a pravidelně podávati hromadě společenstevní zprávu o jejich poměrech.

§ 119 h. Společenstva, jejichž obvod jest tak rozsáhlý, že jejich styk se členy a příslušníky jest

velice stížen, mohou usnesením hromady společenstevní ustanoviti důvěrníky z ní volené, aby prostředkovali tento styk, jakož i vedli společenstvu náležející evidenci členův a příslušníků, rovněž aby obstarávali jednotlivé práce na ně přenesené, jako jest připovídání učňů, spolupůsobení při uzavírání učebních smluv, potvrzování pracovních vysvědčení. Důvěrníci jsou osobně zodpovědní za svědomité vykonávání prací jim svěřených.

Společenstevní představenstvo a důvěrníci konají čas od času společné schůze, ve kterých důvěrníci podávají zprávy o záležitostech společenstevních, pokud se vztahují k obvodu jim přikázanému.

Stanovy společenstevní obsahují zevrubnější předpisy o volbě důvěrníků, jejich funkční době a jejich oboru působnosti.

Zvolení důvěrníci buďte oznámeni živnostenskému úřadu a společenstvo pečuj též o to, aby každé dosazení důvěrníků bylo přiměřeně vyhlášeno.

§ 119 i. Představenstvo společenstevní a výbor pomocnický mohou k návrhu jedné nebo druhé strany sejítí se ke společným poradám o věcech zvláště důležitých, které mají pro ně společný zájem.

Hromada pomocnická.

§ 120. Pomocníci ustavte se jakožto hromada pomocnická a takto zřízení zvolte ze sebe starostu, náměstka starostova, jakož i stanovami určený počet členů výboru a náhradníků pokaždé na dobu tří let.

Zvolený starosta a starostův náměstek oznámení buďte úřadu živnostenskému i představenstvu společenstva. Živnostenský úřad může volbu prohlásiti za neplatnou toliko tehdy, stala-li se způsobem protizákonným anebo je-li zvolený zákonem vyloučen z volitelnosti (§ 118); v případě tom budiž ihned zařízena volba nová.

Hromada pomocnická skládá se ze všech hlasovatelů oprávněných pomocníků zaměstnaných u živnostníků ve společenstvo spojených.

Pomocníci, kteří méně než šest neděl jsou bez práce, mohou dále účastniti se hromady pomocnické a dále spravovati funkce jim svěřené. Tato lhůta může býti stanovami prodloužena až na dobu šesti měsíců.

O pomocnických hromadách, do kterých přísluší více než 500 pomocníků hlasovati oprávněných, může se určit stanovami, že na základě kvalifikovaného usnesení hromady pomocnické hromada pomocnická má býti utvořena z delegátů, ačli nemá konati volby, nýbrž raditi se o záležitostech jiných.

Při tom budiž vhodnými volebními řády menšíně zabezpečeno zastoupení.

Stanovy (§ 120 e) obsahují zevrubnější předpisy o tom, kolik má býti delegátův a kterak se koná volba jejich.

Delegátů musí býti alespoň pět procent pomocníků ke společenstvu příslušných a alespoň třikráte tolik co členů výboru pomocnického.

Představenstvu společenstevnímu přísluší, aby do pomocnické hromady vysílalo dva až šest majitelů živností, kteří hromady té mohou se účastniti hlasem poradným.

§ 120 a. Hromada pomocnická bude po prvé svolána živnostenským úřadem, později pak alespoň jednou do roka svým starostou, kdyby toho však bylo častěji třeba, toliko za¹⁾ vyžádaného napřed souhlasu společenstevního představenstva.

¹⁾ V úř. textu patrně omylem tato předložka schází.

Odepře-li představenstvo společenstva svůj souhlas ke svolání hromady pomocnické, může její starosta vyžádati si rozhodnutí živnostenského úřadu o tom, je-li odepření souhlasu ospravedlněno.

Jestliže hromada pomocnická uhrazuje výlohy za svolání a konání hromady ze zvláštních příspěvků pomocnických (§ 120 b, lit. f), není třeba souhlasu společenstevního představenstva v odstavci 1. vytceného.

Není-li místo starostovo a jeho náměstka obsazeno, živnostenský úřad svolá pomocníky k volbě těchto funkcionářů, ale může také delegovati starostu společenstva, aby volbu rozepsal a provedl.

Každé svolání hromady pomocnické budiž s jejím pořádkem rokovacím v čas oznámeno jak představenstvu společenstva tak i živnostenskému úřadu, který může vyslati úředního komisaře, aby dohlížel na zákonný postup.

Co se týče způsobilosti hromady pomocnické k usnášení, platí obdobně ustanovení § 119 a.

Působnost hromady pomocnické.

§ 120 b. K působnosti hromady pomocnické (§ 120) náleží:

a) hájiti a projednávatí zájmy pomocníků ke společenstvu příslušných a usnáseti se o nich, pokud podporování těchto zájmů náleží k účelům společenstva (§ 114);

b) voliti starostu, starostova náměstka, členy výboru pomocnického a jejich náhradníky;

c) voliti členy rozhodčího výboru (§ 122), představenstva, dozorčího výboru a po případě delegáty z pomocníků do valné hromady pomocnické pokladny (§§ 121 c, 121 d a 121 f); pak členy výboru pro společenstevní prostředkování práce (§ 116);

d) raditi a usnáseti se o stanovách hromady pomocnické jakož i podávati dobrá zdání o stanovách výboru pro společenstevní prostředkování práce (§ 116, odst. 2.);

e) raditi a usnáseti se o předpisech, jimiž se dle § 114 b) mají stanoviti počátek a konec denní doby

pracovní, přestávky pracovní, doba a výše mzdy pomocných dělníkův a lhůta výpovědní;

f) raditi a usnáseti se o tom, má-li stanovami zavedeno býti vybírání zvláštních příspěvků pomocnických na úhradu výloh vznikajících činností pomocnického výboru a hromady pomocnické.

K tomuto usnesení je třeba dvoutřetinové většiny přítomných osob oprávněných hlasovati. Stanovení těchto příspěvků podrobena jest pokaždé schválení živnostenského úřadu, jemuž také každého roku budiž předložena zpráva o výroční hromadě a volbách řádně vykonaných, jakož i řádnými doklady opatřený závěrečný účet, starostou a dvěma výbory podepsaný.

Stížnosti do usnesení hromady pomocnické buďte ve lhůtě 14denní podány u živnostenského úřadu prvé stolice.

Hromada pomocnická:

a) obor její působnosti jest určen taxativně v § 120 b). B. 4650/06;

b) není oprávněna zastupovati zámv učňů. B. 10.741/97;
c) nemůže se míti za majitelku fondu stávkového. B. 5370/90.

§ 120 c. Pomocníci hlasovati oprávnění konejte volby způsobem stanovami určeným ve lhůtách rovněž stanovami určených. Každým způsobem musí oprávnění voliči při volbách odevzdati hlasovací lístky osobně v příslušných místnostech volebních.

Stanovami lze určití, že volby podle potřeby mohou býti konány také v několika volebních místnostech zároveň, do nichž oprávnění voliči buďte odkázáni podle své příslušnosti místní nebo v pořádku abecedním.

Protesty proti vykonaným volbám podati jest ve lhůtě 14denní u živnostenského úřadu prvé stolice, jenž o nich rozhoduje.

Sp. jest povinno hraditi výlohy jednání výboru pomocnického a hromady pomocnické; tyto insti-

tuce mohou však potřebné práce samy zadávati. B. 8503/11.

Členům pomocnického výboru jest možno přiknouti praesenční známky jako paušální náhradu za hotové výlohy, spojené s účastí na schůzích. Výbor tento vede své záležitosti, byť i tím vznikaly výlohy pro společenstvo, samostatně a nemusí se ucházeti u společenstva o obstarání potřebných prací a

§ 120 d. Výboru hromady pomocnické (výboru pomocnickému) náleží obstarávati běžné záležitosti hromady pomocnické, raditi se předem o věcech, o nichž hromada se má usnášeti, vůbec vyřizovati všechny záležitosti jemu zákonem anebo stanovami přikázané, pokud není vyhrazeno hromadě pomocnické, by se o nich usnášela.

Výbor hromady pomocnické jest oprávněn, přání, dobrá zdání a stížnosti týkající se pomocníků podávati jak jednotě společenstevní tak i úřadům.

§ 120 e. Každá hromada pomocnická musí míti stanovy, které v mezích zásadních ustanovení §§ 120 až 120 d upravují obor působnosti starosty a výboru hromady pomocnické, jakož i činnost a práva i povinnosti hromady pomocnické, počet členů výboru a jejich náhradníků. Stanovy ty, když o nich společenstvo bylo podalo své dobré zdání, podrobeny jsou úřednímu schválení.

§ 120 f. Jsou-li u některého společenstva zřízeny podle § 106, odst. 5., pro příslušníky, kterých se užívá k podřízeným službám pomocným při živnosti (§ 73, lit. d), zvláštní hromady pomocných dělníků, vztahují se k nim obdobně předpisy předcházejících §§ 120 až 120 e.

dodání věcných potřeb; nemusí tedy objednáni těchto společenstvu přenechati. B. 8504/11.

Připouštějí-li stanovy hromady pom. volby funkcionářů v několika místnostech, budtež do nich voliči dle domucovacího ustanovení § 120 c) odst. 2. přikázání dle místní příslušnosti nebo dle abecedy; každá úchylka činí volbu neplatnou. B. 7983/11.

O nemocenské pokladně.*)

§ 121. Společenstva mohou k podpoře svých příslušníků (pomocníků a učňů) v nemoci, vztážmo k poskytování podpor šestinedělkám a pohřebního zříditi a vydržovati své vlastní ústavy (pokladny nemocenské) nebo přistoupiti k některé již zřízené pokladně nemocenské, zřízené dle zákona ze dne 30. března 1888, č. 33 ř. z. [Čl. II. cís. nař. ze dne 4. ledna 1917, č. 7 ř. z.]

K pojišťování učedníků mohou však společenstva zřizovati zvláštní ústavy (nemocenské pokladny učednické) a vydržovati takové pokladny již zřízené.

Členové společenstva a pomocníci u nich zaměstnaní (§ 106, odst. 4.) jsou povinni platiti příspěvky k pokladnám nemocenským. Na učedníky připadající příspěvky příslušní členové společenstva jsou povinni platiti úplně ze svého. Příspěvek pomocníků nesmí býti větší než 3 procenta ze mzdy.

Pojišťovací příspěvky za učedníky určeny buďte stanovami a mohou býti vyměřeny jinak než příspěvky za ostatní členy pokladny.

Ostatně předpisy § 58 zákona ze dne 30. března 1888, č. 33 ř. z., jak byly změněny zákonem ze dne 4. dubna 1889, č. 39 ř. z., vztahují se také k nemocenským pokladnám společenstevním.

Nemoc. pojištění. Zákon ze dne 15. V. 1919, č. 268 sb. z. a n.

Čl. VII. Ustanovení § 11 ve znění zákona ze dne 30. března 1888, č. 33 ř. z. mění se takto:

Pojištění v § 1 nařízené provádějí:

1. okresní pokladny nemocenské;
2. závodní pokladny nemocenské, zřízené podle § 43, 52 a 53;
3. společenstevní pokladny nemocenské, které dne 31. prosince 1918 měly aspoň 400 členů;
4. bratrské pokladny;
5. spolkové pokladny nemocenské, které dne 31. prosince 1918 měly alespoň 1000 členů;
6. zapsané pokladny pomocné, kterým nebylo odňato osvědčení pod e) § 7, odst. 2. zákona ze dne 16. července 1892, č. 202 ř. z. (článek XXI., odst. 3.).

*) Zák. d. 22. XII. 1920, č. 689 sb. z. a n.:

Čl. IV. Zrušují se ustanovení... § 114, odst. 3. lit. d) a g), § 119 c) lit. k), §§ 121—121 g), 121 h), odst. 1.—4. a § 121 i) ř. ř. Čl. IX. Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. I. 1921 a pozbývá jí dnem 31. prosince 1921. Prodlouženo zák. d. 4. VII. 23, č. 144 sb. z. a n. do 31. XII. 1923.

Tvoření nových společenstevních pokladen a pokladen závodních, kromě pokladen jmenovaných v §§ 43, 52 a 53, se zakazuje.

Čl. XXI. Ministru sociální péče se ukládá, aby zrušil nemocenské pokladny závodní a pokladny společenstevní, které nevyhovují ustanovení § 11, dále pokladny stavební a učňovské pokladny společenstevní...

Čl. XXIII. Členové nemocenských pokladen zrušených podle článku XXI., odst. 1. stejně jako pojištěním povinní členové pokladen spolkových a zapsaných pokladen nemocných, pokud tyto podle § 11 nemohou prováděti pojištění nařízené v § 1, stanou se členy místně příslušných okresních nemocenských pokladen. Den, kdy se tak stane, určí ministr sociální péče.

Pokud nemocenské pokladny společenstevní trvají dále podle § 11, případnou jim i členové zrušených pokladen učňovských, zřízených při tom kterém společenstvu.

Cis. nař. ze dne 4. ledna 1917, č. 7. ř. z. (Dle § 14 zák. l. zákona státního ze dne 21. XI. 1867, č. 141 ř. z.): Čl. II.:

Ke společenstevním pokladnám vztahují se ostatně §§ 9. 9a. 9b. 9c. 25 až 30 a 58, odstavec 1 a 2 zákona ze dne 30. III. 1888, z. ř. č. 33, ve znění, změněném zákonem ze dne 4. IV. 1889, z. ř. č. 39 a císařským nařízením ze dne 4. I. 1917 z. ř. č. 6 jakož i ustanovení článků II., III., IV., V., odstavec 2, VII. a VIII. dotčeného císařského nařízení.

Za učně, kteří v nemoci jsou ošetřováni v domácnosti svého učebního pána, u své rodiny neb u svého poručníka, placeno buď nemocenské jmenovaným osobám v náhradu za toto ošetřování.

Stanovami pokladny může býti určeno, že pomocníci, kteří opustili zaměstnání, jimž se zakládá členství, a nepřechli k takovému zaměstnání, kterým by se stali členy jiné pokladny nemocenské (§ 11 zákona ze dne 30. března 1888, č. 33 ř. z.), mohou dobrovolně zůstat členy pokladny tak dlouho, dokud se zdržují v královstvích a zemích v říšské radě zastoupených, dokud platí úplné příspěvky podle stanov a dokud snad samostatně nenastoupili živnost (jakožto majitelé nebo nájemci živnosti). Členství osob těch a s ním i právo k nožitkům pokladny přestává, jestliže příspěvky za šest neděl po sobě jdoucích rebyly zapraveny. Kromě toho může stanovami pokladny býti postaráno o to, by pomocní dělníci zaměstnaní v živnostech sezonních mohli si poměrně zvýšenými příspěvky, které platí zcela ze svého, zabezpečiti členství u nemocenské pokladny i na dobu sezony mrtvé.

Členové společenstva mají stanovami určené příspěvky pomocníků, pokud příspěvky ty dospívají v čase, kdy u nich

pomocník pracuje, a pokud je pomocníci sami neodvádějí nemocenské pokladně společenské, na účet mzdy odváděti správe pokladny.

Členové společenstva mají své pomocníky, kteří jsou povinni přistoupiti k pokladně nemocenské, ohlásiti u pokladny nejpozději třetí den po začátku práce, pomocníka pak, který z práce vystoupí, zase odhlásiti nejpozději třetí den po ukončení poměru pracovního.

Členové společenstva, kteří neučinili žádost povinnému hlášení, musí, nepozbývajíce tím trestnosti, nejen zapraviti dodatečně celé pojistné příspěvky, nýbrž i nahraditi veškerý náklad, jež pokladna podle zákonného nebo stanovami daného předpisu učinila k podpoře osob, které přihlášeny nebyly vůbec nebo teprve, když onemocněly.

Hospodaření v nemocenských pokladnách společenstevních a správa jejich musí býti samostatná a nezávislá na jiných ústavech podpůrných, při společenstvu snad zřízených.

Stanovami určené příspěvky k pokladně nemocenské mohou býti vymáhány pořadem správním.

Peněz pokladny nemocenské smí býti užito toliko k účelům této pokladny.

§ 121 a). Společenstva, která dostala svým povinnostem pečovatí o ošetřování nemocných (§ 114), jakož i majitelé živnosti, kteří dosti učinili předpisům § 121 o vybraní a dávání příspěvků, nemohou přidrženi býti, aby plnili závazky pokladny nemocenské, jestliže tato z jakéhokoliv důvodu dosti neučiní závazkům svým.

§ 121 b). Každá nemocenská pokladna společenstevní musí míti stanovy, v nichž jsou předpisy:

- a) o jméně, účelu, stanoviti a rozsahu pokladny;
- b) jak veliké příspěvky mají platiti pomocníci a jak veliké mají býti příspěvky majitelů živnosti a jak se mají odváděti;
- c) jak veliké a kterak mají členové společenstva odváděti příspěvky za učně;
- d) za jakých podmínek, kterak a mnoho-li podpor pokladna poskytuje;
- e) o tom, kterak pomocníci, kteří vystoupili z pracovního poměru, jimž se zakládá členství, podle § 121, odst. 8, mohou podržeti členství u pokladny;
- f) jak se zřizuje představenstvo, jaká jsou a jak dlouho trvají jeho práva a jak členové společenstva mají býti v něm zastoupeni;
- g) o dozorčích orgánech, kteří mají býti dámi po bok představenstva, pak o způsobách manipulace pokladniční;

h) jak je složena a jak se svolává valná hromada členů, kdy je způsobilou se usnášeti a o hlasovacím právu členů společenstva;

i) kdo pokladnu zastupuje na venek, a jakou formu musí míti jednání právně závazná;

k) jakým způsobem činí pokladna své vyhlášky;

l) jakých podmínek se vyhledává ke změně stanov;

m) o systemisování placeného pomocného personálu pokladny.

§ 121 c). Pokladna nemocenská musí míti představenstvo, které se má skládati dvěma třetinami z pomocníků a jednou třetinou z majitelů živností. Členy z pomocnictva volí hromada pomocnická, členy z majitelů živností pak hromada společenstevní. Představenstvo zastupuje pokladnu na venek, obstarává veškeré její záležitosti, rozhoduje a činí opatření o všem, co není výslovně vyhrazeno valné hromadě.

§ 121 d). Představenstvu buď dán po bok stálý výbor, jenž dohlédá ke správě, zkoumá účty a podává o nich dobré zdání; i do tohoto výboru volí pomocníci ze sebe dvě třetiny a majitelé živností třetinu.

§ 121 e). Působnost valné hromady, představenstva a výboru dozorčího buď podrobně vymezena stanovami; valné hromadě buď zvláště vyhrazeno:

a) usnášeti se o výroční zprávě představenstva a udlítí tomuto absolutorium;

b) zdělávati stanov, usnášeti se o pozdější změně jejich a o sloučení pokladny s jinými pokladnami nemocenskými, které vyhovují podmínkám zákonným;

c) usnášeti se o půjčkách, které přesahují míru stanovami vylícenou;

d) usnášeti se o zrušení pokladny (§ 121 h, odst. 4., č. 2.).

§ 121 f). Ve valné hromadě každý přítomný člen (pomocník) má jeden hlas; učeďníci jsou vyloučeni od porad i od hlasování.

Valná hromada může sestavena býti též z delegátů, jež ze sebe zvolí členové mající právo hlasovací.

Valná hromada musí sestávati z delegátů, jestliže pokladna má více než 300 členů.

Stanovy obsahujíte podrobnější předpisy o počtu delegátů a jich volbě.

Počet delegátů musí býti nejméně pětkrát větší, nežli představenstvo má členů.

§ 121 g). Členové společenstva mají ve valné hromadě, vztahno v hromadě delegátů právo na polovici hlasů pomocníkům příslušících a mohou se dáti zastupovati skrze zmocněnce.

§ 121 h). Valná hromada společenstevní pokladny nemocenské svolána bude po prvé úřadem živnostenským, jenž k tomu také zmocnití může některého člena obecního představenstva, nebo také starostou společenstva, kde společenstva již jsou zřizena, později pak představenstvem pokladny (§ 121 c).

Stanovy nemocenských pokladen musí býti schváleny politickým úřadem zemským, který má dříve vyslechnouti společenstvo, ač není-li hromadě společenstevní beztoho již vyhrazeno usnášeti se o stanovách (§ 109 c, lit. k).

Hospodářství pokladny nemocenské jest podrobno dozoru živnostenského úřadu, který má právo kdykoli nahlédati do všech knih a účtů pokladny a skontrolovati pokladnu a jest povinen dohlédati, by stanov bylo přesně šetřeno. Dozorčí úřad má toto úřední jednání vykonávati skrze odborné znalecké orgány, politickým úřadem zemským k tomu poznačené.

Politický úřad zemský může nemocenskou pokladnu společenstevní rozpustiti:

1. kdyby se v hospodaření pokladny opětně vyskytly hrubé nesprávnosti nebo kdyby nezákonnosti nebyly odklizeny ani k vyzvání dozorčím úřadem učiněnému;

2. usnesla-li se hromada společenstevní i valná hromada pokladny, obě dvoutřetinovou většinou hlasů přítomných osob, že společenstevní nemocenská pokladna má býti zrušena.

Zrušení pokladny buď nařizeno, když společenstvo zanikne.

Zároveň s nařízeným zrušením pokladny buďte učiněna potřebná opatření, by členové pokladny vstoupili do jiných pokladen nemocenských. Ze jmění zrušené pokladny buďte především zapraveny dluhy, jsou-li jaké, a uhrazeny nároky na podporu, které vzešly před rozpuštěním. Co snad ze jmění zbylo, případně té pokladně, k níž společenstvo přistoupí; byla-li pokladna za příčinou zániku společenstva zrušena z povinnosti úřední, přikáže se zbylé jmění obci, v níž zrušená pokladna měla sídlo a ustanovi se, kterak ho má býti upotřebeno.

Vzorný statut společ. nemoc. pokladen. M. p. 8. VI. 1917, č. 39 sb. norm.

Zdráhá-li se sp. nemoc. pokladna provésti doz. úřadem za potřebné uznané zvýšení

příspěvků dle stanov k doplnění fondu rezervního, na nejmenší míru § 27 nem. zák. přípustnou, jest to důvod k zrušení pokladny dle § 121

h) odst. 4. M. p. 12. III. 1910, č. 45 sb. norm.

Zaměstnavatelé neručí za odvádění příspěvků pomocnických. B. 9616/13.

§ 121 i). Ustanovení §§ 121 až 121 h) vztahují se obdobně k těm společenstevním nemocenským pokladnám, které jsou zřízeny výhradně pro učedníky, a to s následujícími změnami:

Ke správě pokladen mohou stanovami býti povoláni buď správní orgánové společenstva nebo zvláštní zřízení správní. V případě prvého budíž k doзору nad správou zřízen dozorčí výbor, k němuž mohou přináležeti toliko takoví členové společenstva, kteří mají učedníky.

Jsou-li ke správě pokladny zřízeny zvláštní orgánové správní (představenstvo, dozorčí výbor, valná hromada), skládá se valná hromada výhradně z těch členů společenstva, kteří mají učně. Členy představenstva a výboru dozorčího v případě tom volí valná hromada.

Zřízené již učednické pokladny nemocenské buďte ve lhůtě, kterou ministr obchodu ustanoví, podle předpisů tohoto zákona přetvořeny, sice by přetvoření provedl politický úřad zemský z moci úřední.

Výbor rozhodčí.

§ 122. K vyřízení rozepří v § 114, lit. h, uvedených zřízen buď rozhodčí výbor.

Výbor tento stane se příslušným tenkrát, podrobí-li se mu písemně obě strany. Dovolává-li se nějaká strana výboru, aniž se stalo dotčené podrobení, stane se tím výbor příslušným, když protivná strana, byvši předvolána, dostaví se před výbor a uzná příslušnost jeho.

Počet členů rozhodčího výboru, podrobnější předpisy o jich volbě, o trvání a pořadu jejich práce, volba předsedy a jeho náměstka a doba jich úřadování upraveny budou stanovami zvláštními, které musí býti schváleny politickým úřadem zemským.

V stanovách šetřeno buď těchto zásad:

1. Rozhodčí výbor skládá se má ze členů vzá-
tých stejným počtem z majitelů živností a pomoc-

níků. Počet členů musí býti podle § 123 dostatečný k řádnému sestavení soudu rozhodčího.

2. Předsedu rozhodčího výboru a jeho náměstka volí ze sebe členové výboru. Oba tyto funkcionáři mohou patřiti k majitelům živností jakož i k pomocníkům a volí se od veškerých členů výboru nadpoloviční většinou hlasů. Jestliže ve lhůtě stanovami určené nedocílí se této většiny, oba funkcionáři po dobu, co jejich úřad podle stanov trvá, mají střídavě patřiti k majitelům živností a k pomocníkům. Při tom předseda a jeho náměstek k majitelům živností patřící volen buď od výborových členů vzatých z pomocníků, a předseda jakož i jeho náměstek k pomocníkům patřící volen buď od výborových členů vzatých z majitelů živností.

§ 123. Spory v §§ 114 a 122 uvedené mohou vyřízeny býti od rozhodčího výboru buď narovnáním nebo nálezem (rozhodnutím).

Aby narovnání platně učiněno bylo, jest třeba, by kromě předsedy nebo jeho náměstka přítomni byli dva rozhodčí, dle předešlého paragrafu k působnosti povolání, z nichž jeden jest majitelem živnostenským, druhý pomocníkem.

Učiněná narovnání zapisována buďte do protokolu, jež podepsati mají obě strany sporné, jimž narovnání k jich žádosti vydáno buď písemně.

Nálezy (rozhodnutí) rozhodčího výboru buďte vyneseny za přítomnosti předsedovy a čtyř rozhodčích, dle § 122 k působnosti povolaných, z nichž dva ať jsou majiteli živnostenskými a dva pomocníky, když bylo vyšetřeno, jak věc se má, a když byly prozkoumány všechny náležitě prostředky průvodní. Rozhodnutí děj se většinou hlasů; při rovnosti hlasů jest ono mínění nálezem, k němuž předseda se přidá.

Řízení rozhodčího výboru řídí se stanovami v § 122 dotčenými. V nich může také býti ustano-

veno, zdali a jaký plat presenční dávati se má úřadujícím pomocníkům ze jmění společenského.

Narovnání a rozhodnutí výboru rozhodčího jsou vykonatelná cestou správní.

Každá sporná strana může odporovati rozhodnutí výborovému, podajíc žalobu soudu řádnému do osmi dnů ode dne, kdy rozhodnutí bylo prohlášeno; strana pořadem práva nastupující má prokázati v této lhůtě také před výborem, že žalobu podala.

Tím, že některá strana rozhodnutí odpirá, není zadržén prozatímný výkon jeho.

§ 124. K působnosti rozhodčího výboru patří řízovati spory z poměru pracovního, učednického a námezdního.

§ 125. Moc disciplinární.

Představenstvu společenskému dává se moc, aby členům a příslušníkům společenstva, kteří by předpisy společenské porušili, ukládalo přiměřené tresty pořádkové, jako jsou: důtky a pokuty peněžité až do 10 zlatých (20 korun).

Případnosti, kdy takové tresty pořádkové uložiti se mohou, buďte vyčleny v stanovách.

Vyn. m. p. 24. I. 1904, č. 269.940, č. 16 sb. norm. (Zkráceně):

Disciplinární trestní právo společenstva dle § 125 ř. ž. nemusí ale může nastoupiti, pak ale, má-li nastoupiti, musí ony případy, v nichž toto disciplinární právo má platiti, ve stanovách býti uvedeny taxativně. — Toto právo disciplinární musí se omeziti na ty případy, v nichž se jedná o opomenutí společenstevních nařízení, která z povahy živn. společenstva jako dle zákona zřízeného, nuceného svazu plynou a na trvání a vykonávání úřadu společenstvem jako takovým vztah mají. Společenstva nemožou vydávati zákazů a nařízení, kde zákon sám neb na základě něho vydaná nařízení imperativně nebo prohibitivně zasahují. Takovým zákazem jest i ustanovení § 113 ř. ř., dle něhož nesmějí žádná omezení, která nejsou ustanovena ani v ř. řádu, ani v prováděcích předpisech. — Z tohoto stanoviska musí se tedy míti vyhrožování discipl. pokutami mezi jiným za

nepřípustné i při nezachování úmluv, které členové společenstva dobrovolně učinili a kterými má se práce v neděli a o svátcích dále omeziti za hranice, vytknuté zákonem a nařízeními státní mocí vydanými, jakož i při úmluvách, kterými členům společenstevním rozdvání výročních dáreků a p. svým odběratelům má býti zakázáno anebo uloženo zachování cenниковé sazby společenstvem vydané.

Jednání a opomenutí, které dle zákonných neb cestou nařízení vydaných předpisů podléhají trestání soudních a polit. úřadů, vyloučena jsou z trestní pravomoci společenstev, tak zjevná podléhá jednání proti předpisům o přijímání a zaměstnávání pomocníků a učňů dle § 133, lit. a) ř. ř. řízení živn. úřadu.

Řízení vede a nálezy trestní vydává představenstvo společenstva dle § 119, lit c) složené; obviněný nechť má možnost se ospravedlniti, žádouco ho vyslechnouti. Opomenutí tohoto ohledu slušnosti samo sebou nemůže odůvodniti neplatnost nálezu, když nález byl vydán příslušným orgánem na základě nade vši pochybnost zjištěné skutkové povahy jednání neb opomenutí za vinu kladeného, ježto představenstvo nemá možnosti vynutiti dostavení se předvolaného. Toto má zjistiiti vhodným způsobem skutkovou povahu jednání neb opomenutí dle stanov trestného a pak se zřením k polehčující neb přitěžující okolnosti nález vydati. Není to na prospěch pěstování ducha pospolitosti, když živnostník hned při prvním provinění často z neznalosti stanov spáchaném pokutován jest nejvyšším trestem a jest nemístno, když se nahromadí více přestupků dle skutkové povahy stejných, které jsou předmětem téhož vyšetřování a potrestání, vyměřiti výměru trestu za každý jednotlivý případ zvlášť. Opakování zapověděného jednání jest okolnosti přitěžující.

Přeměna pořádkových pokut ve vězení jest zcela vyloučena a o nich § 135, odst. 2. ř. ř. neplatí.

Pro promlčení nutno cestou interpretace za to míti, že platí lhůta 3měsíční v administrativním řízení všeobecně platící (§ 4 min. nař. ze dne 3. IV. 1855, č. 61 ř. z.). Vyloučení promlčení bylo by proti ratio juris.

Nález na peněžitou pokutu budíž dodán v písemném vyhotovení, obsahuj krátce skutkovou povahu trestného činu neb opomenutí, s poukazem na dotčený předpis stanov a okolnost, na základě které byla skutková povaha za prokázanou přijata. Není správná náhrada útrat trestního řízení, t. j. útrat, vzniklých svoláním představenstva, ježto tyto se hraditi mají z příjmů dle § 115 ř. ř. Poučení o opravných prostředcích nemá se připojovati; pro tyto nálezy neplatí všeobecné předpisy o trestním řízení živnostenském,

tedy ani § 148 o lhůtě odvolací, ani § 149 o zmírnění a promíjení trestů.

Živn. úřady mají se omeziti oproti takovýmto nálezům na výkon dozorcího práva dle § 127 ž. ř., z něhož lze odvoditi oprávnění úřadu k formálnímu přezkoumání zákonitosti a správnosti řízení a bude možno prováděti takového dozorcího právo toliko ve formě mimořádného kassatorního řízení.

Bude-li se tedy potrestaný dovolávati ž. úřadu dozorcího nebo společenstvo žádati o vymození pokuty, má tento úřad pouze zjistiti, zda jednání neb opomenutí potrestanému za vinu kladené dá se zařaditi pod ony případy, jichž trestání pořádkovou pokutou společenstevní ve stanovách společenstva výslovně jest uvedeno a zda usnesení představenstva jako discipl. senátu bylo skutečně učiněno od kompetentního orgánu u přítomnosti k platnému usnášení potřebných členů a předepsanou většinou.

Vyznačování cen na štítech, plakátech, letácích a tiskopisech není nekalou soutěží a sp. není oprávněno ta-

kový postup trestati. Učiní-li tak, může úřad toto rozhodnutí zrušiti. B. 9127/12.

§ 126. Stanovy.

V mezích zásadních předpisů této hlavy buďte pro každé společenstvo zvláštní stanovy sepsány a politickému úřadu zemskému předloženy ke schválení.

Stanovy mají zejména obsahovati podrobnější předpisy o těchto věcech:

a) o jménu, sídle, účelu a rozsahu společenstva a kterak mají v patrnosti býti chováni jeho členové a příslušníci;

b) o právech a povinnostech členů;

c) o hromadě společenstevní, o tom, čeho třeba k platnému usnášení jejímu a o věcech jí vyhrazených;

d) kolik má býti po případě delegátů a kterak mají se voliti (§ 119);

e) o postupu při volbách a způsobu legitimace;

f) o působnosti představenstva společenstevního a starostově;

g) z koho se skládá představenstvo, pak o tom, kterak představenstvo koná porady a vyřizuje záležitosti;

h) čeho třeba jest, aby usnesení představenstva společenstevního byla platná;

i) o volbě, funkční době a působnosti důvěrníků (§ 119 h);

k) po případě o zřízení odborových sekcí, jejich úkolech a kterak konají porady a vyřizují záležitosti v odborech;

l) jakým způsobem vyměřovati a vybírati poplatky;

m) jak velký má býti poplatek inkorporační členů nově přistupujících, poplatek za přípověď učedníků a za vyučenou;

n) kterak se má pečovati o spořádané poměry učednické, zvláště pak jaký má býti poměr počtu učedníků k počtu pomocníků v každé živnosti, pak při řemeslných živnostech o zásadních předpisech, kterak se konají zkoušky učednické, bez újmy příslušných zkušebních řádů;

o) jak má býti upraven rozhodčí soud k vyřizování rozepří mezi členy společenstva, předepsaný v § 114, lit. h;

p) kterak spravovati jmění společenstva;

q) o ukládání trestů pořádkových (§ 125), které, jsou-li pokutami peněžitými, plynou do pokladny společenstva, ač neplatí-li o nich předpis § 115 w;

r) za jakých podmínek mohou k účastenství ve hromadách společenstva býti zvány jednotlivé osoby, které nepatří ke společenstvu.

Stanovy zřízení a ústavů ke společenstvům přičleněných taktéž jsou podrobeny schválení v odst. 1. předepsanému.

V příčině zřízení a ústavů k účelům vyučovacím rozhodují zvláštní předpisy svou dobou platné.

Řádně schválené stanovy jsou nutnou podmínkou konstitování sp. B. 1764/83.

Nezákonně ustanovení stanov nemá právní účinnost, i když je úřadem schváleno. B. 4615/06.

Sp. nesmí se usnėti na předpisech stanov, jež odporují zákonu a úřad nemůže naopak činiti námitky proti ustanovením v zákoně odůvodněným. B. 2513/04.

Úřad nesmí při schvalování stanov sp. činiti v nich samovolně změny. Zákonu odporuje předpis stanov, dle něhož se může učební pán zavázati, že bude učeně vzdělávati pouze v jisté odrůdě živnosti. B. 8582/11.

Změnu stanov může naříditi schvalující úřad sám; tím spíše může vyšší úřad nezákonně stanovy zrušiti. B. 356/01.

Z obsahu stanov zákonem určeného plyne, že při stanovení jich nejedná se o dispoziční o právech stran, nýbrž o splnění cíle podpory veř. zájmů společenstvům

zákonem vytčených. Proto má také zemskému úřadu politickému vyhrazené schválení jen povahu prohlášení, že stanovy odpovídají základním podmínkám zákoným, a že mohou vésti k cíli, k němuž společenstva směřují. Schválení stanov jest tedy čistým aktem správním, jímž se nikomu nepřiznávají nebo neodnímají práva, a jež není již proto schopen formální právní moci ve prospěch společenstva, poněvadž jedině jemu dostává se o schválení vyrozumění. B. 356/01.

Ustanovení stanov, že písemní smlouvu učednickou jest uzavřiti před představenstvem, jest právně nezávazné. B. 9548/96.

Do stanov nelze pojmouti ustanovení o rozsahu ž. oprávnění. M. o. 30. V. 00, č. 22.243.

Jest nepřipustno zaváděti nucené stejnokraje pro členy společenstva. M. o. 19. III. 95, č. 7709, Heller str. 1487.

§ 127. O dohledu.

Společenstva a zřízení a ústavy k nim přiřčeněné jsou pod dohledem živnostenského úřadu, v jehož obvodu představenstvo společenstva podle stanov má své sídlo.

Živnostenský úřad, vyslechna pokaždé obě strany, rozhoduje o stížnostech do usnesení hromady a představenstva, jakož i ostatních výborů, ač není-li zákonem předepsán odchýlný způsob odporu.

Živnostenský úřad zřídí zvláštní komisaře k do-

zoru, aby při společenstvech se jednalo podle zákona a stanov.

Úřad ten má právo kdykoli nahlédati do knih, účtů, seznamů a jinakých zápisů společenstva a revidovati jeho pokladny.

Živnostenský úřad jest také oprávněn ukládati pořádkové pokuty až do 100 K takovým starostům společenstev nebo jejich náměstkům, kteří opětovně neuposlechnou úředních příkazů a nařízení jim na základě tohoto zákona daných nebo kteří se dopustili hrubého porušení povinnosti nebo nepořádků.

Vyskytnou-li se dokázané nepravdivosti ve správě pokladní neb opětovně vytýkané skutky proti stanovám nebo nepravdivosti v úředním jednání, živnostenský úřad může činnost představenstva společenstevního zatím zastaviti, učiniti opatření v příčině prozatímného úřadování a po případě, naříditi zároveň novou volbu, zbaviti členy společenstevního představenstva jejich funkcí. Odvolání představenstva, proti tomu snad podané, nemá odkladného účinku v příčině nařízeného zastavení činnosti představenstva a co do opatření ve příčině zatímného vedení brací. Nová volba budiž bez odkladu provedena, jakmile rozhodnutí nabylo právní moci.

Rozeprě o vnitřních záležitostech společenstva patří výlučně před úřady správní.

Usnesení hromadou společenstva řádně učiněná, která se týkají takových záležitostí společenstevních, jež společenstvo podle zákona jest povinno obstarávati, buďte k žádosti představenstva vykonávána od úřadu živnostenského pořadem správním.

Živn. úřady mají každoročně vyžádané zprávy a závěry společenstev zasílati živn. inspektorovi k nahlédnutí a přezkoušení. Dohlédací právo státu budiž vykonáváno se vším důrazem a každé společenstvo se svými annexními ústavami budiž každoročně podrobena revisi, pokud má sídlo v okrese představenstva. Osoby k tomu jest vyhlédnouti z řad politických, ev. magistrátních úředníků, jež má živn.

úřad k dispozici, jednak komisařů společ. dle § 127 ž. ř., jichž vhodná volba jest v rukou živn. úřadů úplně. Revise mimo úřední sídlo provedeny budete při jiných placených intervencích k zamezení nákladů zvláštních. Zevrubné zprávy mají se posílati prostřednictvím zem. správy polit. instruktoru společenstev k nahlédnutí. M. p. 16. X. 11, č. 150 sb. norm.

Před ustanovením komisařů živn. společ. mají se ž. úřady dorozuměti se společ. instruktorem (§ 7 min. nař. ze dne 26. VII. 1907 č. 192 ř. z.) a jej o každé změně ve stavu komisařů vyrozuměti. M. p. 7. I. 1910, č. 5 sb. norm.

Společenstvům buď uloženo, aby svoje starožitnosti a archiválie odevzdala v bezpečnou ochranu některého veřej. archivu nebo museu; vlastnické jejich právo tím nebuď dotčeno; nevyhoví-li, dlužno se o to postarati, aby archivála a starožitnosti neuschovávaly se na půdách, vlhkých sklepích, a aby byly inventarisovány. M. p. 13. VII. 1911, č. 92 sb. norm. M. o. 26. I. 11, A. str. 39.

Úřední právo dozorců vztahuje se i na hromadu pomocnickou. Každý člen nebo příslušník, jenž byl usnesením neb jiným jednáním postížen, může se oznámením dovolávati zakročení úřadu; nemůže však žádati, aby bylo zakročeno určitým způsobem, a je-li odmítnut, nemůže to považovati za porušení svých práv, na které by si mohl stěžovati u správ-

ního soudu. B. 2804/04.

Ustanovení § 127 chrání zájmy veřej. a nikoli snad jen zájmy ke stížnosti oprávněné osoby soukromé. Proto vykonává úřad právo dozorců ex officio, a ne teprve k podnětu interesentů. B. 11.022/97.

Na základě svého práva dozorců může úřad naříditi vyloučení neprávem přijatého člena spol. a zaříditi jeho přistoupení ku sp. příslušnému. B. 11.054, 11.251/97.

Úřad smí žádati, a) aby mu sp. předložilo seznam úředníků na př. k tomu cíli, aby to mohl sdělit příslušné okr. nem. pokladně. B. 1113/02;

b) aby společ. komisař zván byl do výborových schůzí, poněvadž se jich jinak nemůže účastniti, ale bez požádání úřadu nemusí býti do nich zván. B. 7998/11.

Ve sporu mezi představenstvem společ. a výborem pomocnickým o výši presenčních známek tohoto jsou ž. úřady kompetentní k rozhodnutí dle § 127 odst. 2. a 7. S. 5. III. 1913 č. 2208.

§ 127 a. Instruktoři společenstev.

Ministr obchodu jest zmocněn, aby ve shodě s ministrem vnitra ku podpoře zřízení společenstev-

ního zřídil potřebný počet instruktorů společenstevních.

Úkolem instruktorů jest, býti rádcí společenstvům a jejich jednotám a je podporovati, aby dosáhly účelů zákonem jim přikázaných, a působiti k účelné organizaci společenstev, jejich zřízení a ústavů, jakož i jejich jednot.

Společenstva, jakož i jednoty společenstev (§§ 130 c až 130 m) jsou povinny podávati společenstevním instruktorům žádané zprávy a dáti jim nahlížeti do svých seznamů, knih a pod., které podrobeny jsou dohledu živnostenského úřadu.

Instruktoři společenstev budte úřadům živnostenským nápomocni jakožto odborní, dobrozdání podávající orgánové ve všech důležitých, zejména organizačních záležitostech společenstevních.

Společenstevní instruktoři podřízeni jsou ministru obchodu, od něhož dostávají své služební instrukce.

Ministr obchodu ve shodě s ministrem vnitra upraví zevrubněji nařizovacím způsobem obor jejich působnosti a úřední činnosti jak vzhledem ke společenstvům a jejich jednotám, tak i v poměru k úřadům živnostenským a společenstevním komisařům.

Společenstevní instruktoři. Nař. m. o. ve sh. s min. vn. ze dne 26. VII. 1907, č. 192 ř. z., kterým se upravuje obor působnosti a úřední činnost společ. instruktorů.

Na základě ustanovení § 127 a) zákona ze dne 5. II. 1907, č. 26 ř. z., jímž se mění a doplňuje řád živn. upravuje se takto obor působnosti a úřední činnost společenstevních instruktorů:

§ 1. Společenstevní instruktoři jsou zákonem povolani poradcové živnostenských společenstev a jejich jednot.

V této své vlastnosti mají především úkol býti těmto sborům radou, aby dosáhly účelů jim zákonem přikázaných, a je podporovati.

§ 2. Společenstevní instruktoři mají z účelů společenstevním zákonem přikázaných zvláště na zřeteli míti podporování společených zájmů členův a příslušníků společenstev zakládáním společenstevních zařízení a podniků ve smyslu

§§ 114. odst. 1. a 2., 115 a), 115 b) až 115 v), 115 w), 115 x) a 116 ř. ž.

Zvláštní pozornost věnovati mají působnosti živnostenských společenstev v oboru hospodářském, při čemž postupovati mají podle zvláštních předpisů platných pro zřízení odboru ministeria obchodního pro napomáhání živnostem.

§ 3. Společenstevním instruktorům náleží, aby zachovávala pravidla stanovená v §§ 106, 109, 110, 111, 111 a) a 112 ř. ž. a pečlivě přihlížejíce ke zvláštním poměrům té které doby nůsobili k tomu, by nová, života schopná společenstva byla zřizována a dosavadní, avšak vadně konstituované takovéto sbory byly účelně přeměňovány. Rovněž jest úlohou společenstevních instruktorů podporovati tvoření společenstevních jednot (§ 130 c) ř. ž.), jakož i zřizování lidumilných, hospodářských a jiných svazových institucí (130 d) ř. ž.).

§ 4. Společenstevní instruktoři mají právo účastniti se poradním hlasem při rokování výborův okresních svazů, které jsou podle § 130 i) ř. ž. poradním sborem živnostenského úřadu.

§ 5. Společenstevní instruktoři mají při všech svých akcích udržovati nejužší styky s politickými úřady zemskými a živnostenskými úřady I. stolice a informovati se o jejich intencích ve všech důležitých záležitostech, které se týkají jejich služby.

Živnostenské úřady mohou společenstevní instruktory v jednotlivých případnostech, nejsou-li tyto jinou důležitou služební prací zaneprázdněni, pověřiti zastupováním v živnostenských záležitostech. Jde-li o důležité věci, budíž k tomu vyžádáno svolení obchodního ministra.

§ 6. Učiní-li společenstevní instruktoři, konajíce úkoly jim v § 127 a) ř. ž. přikázané, nepřiznivá pozorování co do činnosti společenstev a jejich svazů, pokuste se nejprve o odstranění takovýchto nepřístojností poučováním a radami. Zůstanou-li tyto pokusy marnými, podejte o tom zprávu živnostenskému úřadu, který zase jest povinen o opatřeních, která učiní následkem oněch zpráv, dáti vědomost společenstevním instruktorům.

§ 7. Dříve než úřady živnostenské zřídí společenstevní komisaře, dohodněte se se společenstevním instruktořem.

Společenstevní komisaři jsou povinni o nepřiznivých sňad pozorováních při hospodaření společenstva ihned uvědomiti společenstevního instruktora, aby mu byla dána příležitost, nůsobiti na odstranění těchto nepřístojností. Bylo-li toto působení bez výsledku, budíž to oznámeno živnostenskému úřadu.

Společenstevnímu instruktoru vyhrazuje se právo žádati společenstevního komisaře skrze živnostenský úřad za podporu, aby mohl vykonati úkoly jemu náležíté.

§ 8. Ve všech záležitostech týkajících se napomáhání živnostem, společenstevní instruktoři mají jednati ve shodě s příslušnými zřízenci a ústavy.

§ 9. Společenstevní instruktoři mají také s obchodními a živnostenskými komorami vejíti ve styk v příčině společenstevních záležitostí v příslušných komorních okresech a používatí účelně pomůcek komorami poskytovaných k porozumění života ve společenstvech (výroční a kvinkvenální zprávy, zasedací protokoly, katastr živností a společenstev atd.).

§ 10. Společenstevní instruktoři mají o své činnosti a o svých pozorováních podávati zprávy ministrowi obchodu a po případě činiti návrhy.

Společenstevní instruktoři mohou ministrem obchodu býti pověřováni prováděním zvláštních šetření, vztahujících se k záležitostem společenstevním.

§ 11. Nařízení toto nabude mocí dne 16. srpna 1907. Tím dnem pozbude platnosti min. nař. ze dne 31. V. 1899, č. 98 ř. z., jímž se zřizují instruktoři společenstevní.

Při řízení o vyloučení určité živnosti ze sp. nemusí úřad sděliti společenstvu obsah dobrozdání instruktorů-va. S. 19. I. 12, č. 711. A. 1913, str. 240.

Jmění živnostenských korporací.

§ 128. Má-li živnostenská korporace již trvající nějaké jmění a přemění-li se ve společenstvo podle tohoto zákona, jmění to přejde ve vlastnictví nového společenstva.

Spojí-li se nějaká živnostenská korporace s jinými živnostmi ve společenstvo jediné, korporace ona podrží vlastnictví a zvláštní správu svého jmění.

Rozejde-li se nějaká živnostenská korporace, nepřejdouc v žádné společenstvo nové, politický úřad zemský přikáže její jmění obci, ve které živnostenská korporace měla své sídlo.

Obec povinna jest věnovati toto jmění živnostenským účelům obecně prospěšným, zvláště k zakládání a udržování živnostenských učilišť, vyslechouc společenstva pro živnostníky příslušných obcí

zřízená a opatřiti si schválení politického úřadu zemského ke způsobu, kterým ho chce užití.

§ 129. Každou měrou buď šetřeno těchto zásad:

- a) rozejde-li se nebo přemění-li se nějaká korporace živnostenská, práva osob třetích netrpí tím újmou nižádné; proto především musí býti zaplacený případné dluhy korporace a splněny jiné závazky její;
- b) buď o to pečováno, aby nadace a věnování korporace nebyly odcizeny účelu svému.

§ 130. Rovněž trvají dále břemena, jež z titulů soukromoprávných a z nadací spočívají na jmění korporacím, jakož i nároky dřívějších členů a příslušníků korporacím na ony prospěchy ze jmění korporacím, k nimž měli právo, jestliže by korporace dále trvala.

Výklad § 130 viz B. 8963/12 a 8994/12.

§ 130 a. O rozdělení jmění mezi živnostenskými korporacemi a společenstvy, mezi společenstvy na vzájem, pak o rozdělení majetku při vyloučení některých kategorií živnostenských ze zřízeného společenstva, neučiní-li účastníci v mezích platných předpisů právních řádné úmluvy, rozhoduje politický úřad zemský přihlížeje k ustanovením předcházejících §§ 128 až 130, jakož i příslušných stanov a vyloučí obchodní a živnostenskou komoru, zřízenou snad jednotu společenstevní, příslušná společenstva jakož i účastníky.

§ 130 b. Společenstva jsou povinna, aby jmění společenstevní, které něco vynáší a jež není určeno k zapravování výdajů na společenstva náležejících, na sirtotě jistotu ukládala a přiměřeně uschovávala.

Vklady ze jmění u věrných společenstev. Vyn. m. p. 29. I. 1913, č. 17 sb. norm. (Vyn. m. o. 15. I. 13, č. 35.430/12.) (Zkráceně.)

Požavek § 138 b) o populárně bezpečném uložení trvá pro všechny příjmy společenstev, o kterých se nestalo

zvláštní opatření valnou hromadou dle § 119 c), odst. 1., lit. t) ž. ř. Jmění společenstev uloženého z nedostatku takového usnesení dle § 130 b) ž. ř., nesmí se použiti samotného již ve smyslu § 115, odst. 6, ž. ř., podle něhož se rozvrhovou peněžní prostředky nutné dle potřeby společenstev, pokud se neuhradí z inkorporačních a uěňovských poplatků, pak z úroků jmění, na členy společenstev, nýbrž lze vynaložit pouze úroky z něho k úhradě společenstevních výdajů. Výminku obsahuje v té příčině pouze § 115 x) ž. ř., který dovoluje v odst. 7. věnování ze jmění společenstev k materiální podpoře mezi jiným hospodářských podniků, k nimž dle § 114, odst. 2, ž. ř. čítati jest také záložny (úvěrní společenstva). Za prostředky materiální podpory založených živnostníků pokládati sluší nejen subvence a zajištění podílů společenstevních, nýbrž i přikázání záložních vkladů peněžních. Ovšem musí se v každém jednotlivém případě takových peněžitých vkladů co nejpřesněji vyhověti předpokladům § 115 x) ž. ř. ohledně usnesení a schválení zemským úřadem.

Bude tudíž dohlédati na živn. společenstva, aby k výkonu usnesení takového došlo teprve, až bylo k němu uděleno zdejší schválení. Žádosti buďte zákonným způsobem instruovány (dle potřeby buď scházející opatřeno) a předkládány s odůvodněným návrhem; v průvodní zprávě buďte zvláště zřetel vzat k tomu, že záložna musí dle svého statutárního určení sloužiti úvěrovým potřebám živnostníků, zvláště členů ž. společenstva usnásějícího se na vkladu, a býti pod dohledem úředního místa pro živn. záležitosti úvěrní podřízeného ministerstvu veř. prací. Výše vkladu musí býti v poměru k prostředkům sp. a odpovídati obchodnímu stavu záložny. Pokud v tomto ohledu jsou nějaké pochybnosti, buďte zvláště vycíleny, poněvadž v tomto případě místodržitelství má si vyžádati dobrozdání zmíněného úředního místa.

Jednoty společenstev.

§ 130 c. Společenstva určitých území (okresu, obvodu obchodní a živnostenské komory, země) mohou sestoupiti se v jednoty teritoriální nebo podle svého odborového příslušenství v jednoty odborové.

Jednoty mohou se tvořiti buď bezprostředně tím, že společenstva se spojí, nebo i tak, že jednoty se sdruží se v jednoty vyššího řádu.

K jednotám vyššího řádu mohou též přistoupiti společenstva, která v obvodu jednoty mají své sídlo a nepřináležejí k jednotě řádu nižšího.

O přistoupení společenstev k jednotám usnáší se hromada společenstva, o přistoupení společenstevních jednot k jednotám vyššího řádu hromada jednotenská.

K návrhu jednoty teritoriální, která zabírá alespoň obvod jedné obchodní a živnostenské komory, politický úřad zemský nařídí, že v obvodu jednoty, návrh učinivší, podle § 130 i) zřízené jednoty okresní mají býtí činnými jakožto jednoty povinné.

Rovněž tak se nařídí, že v určitéch politických okresích obvodu jednoty, návrh učinivší, společenstva spojující v sobě většinu příslušných okresů mají sestoupiti se v jednoty okresní podle § 130 i) a býtí činnými jakožto jednoty povinné.

Společenstva živností obchodních nemusí se připojití k okresním jednotám v předcházejícím odstavci dotčeným, přistoupí-li k některé jednotě odborové.

Obch. gremium, k němuž patří také špeditéři není společenstvem odborným a není

proto osvobozeno od přistoupení k okr. jednotě. B. 8676/12.

Politický úřad zemský může jednotám okresním, v 5. a 6. odstavci dotčeným, vlastnost jednot povinných zase odejmouti, shledá-li u nich nějakou nezákonnost a porušení stanov anebo trvale nedostatečný rozvoj činnosti jednotenské, pak-li opětá napomenutí ukázala se marnými.

Aby se povinné jednoty dobrovolně rozešly, není dopuštěno.

§ 130 d. Nemocenské a podpůrné pokladny jednotenské, spočívající na zásadě dobrovolnosti, buďte zřizovány podle předpisů zákona ze dne 16. července 1892. (č. 202 ř. z.).

Zřízení pokladny jednotenské za účelem nuceného pojišťování pro členy všech aneb několika společenstev k ní náležejících závisí na souhlasném usnesení (§ 115 c) příslušných společenstev, učiněném podle § 115 h, odst. 2.

Pokladnám v odstavci 2. dotčeným jest dovoleno na základě zvláštních úmluv s příslušnými společenstvy přijímati dobrovolné pojištění členův těch společenstev jednoty, která se neusnesla o nuceném pojištění.

Ostatně ke zřízení a hmotné podpoře nemocenských a podpůrných ústavů, podpůrných fondů a hospodářských podniků se strany jednoty vztahují se obdobně ustanovení § 115 x), při čemž však na místo ustanovení o způsobilosti k usnášení, obsaženého v dotčeném právě paragrafu, odst. 2 až 4, nastupuje přednis, že v příslušné valné hromadě jednoty musí každým způsobem býtí přítomna polovice zástupců společenstev k jednotě náležejících.

§ 130 e. Jednotu společenstev zastupují:

- a) hromada jednotenská,
- b) výbor jednoty,
- c) starosta jednoty.

Hromada jednotenská složena jest ze zástupců společenstev k jednotě náležejících a schází se alespoň jednou do roka. Stanovy obsahujte zevrubnější předpisy o zástupcích vysílaných jednotlivými společenstvy, o svolávání hromady jednotenské a její způsobilosti usnáseti se.

Hromada jednoty volí ze sebe výbor jednoty na dobu tří let.

Stanovy určí počet členů výboru, jakož i náhradníků, mají-li se jaci voliti, při čemž přihlédati jest k přiměřenému zastoupení jednotlivých společenstev.

Výbor volí ze sebe na dobu tří let starostu a jeho náměstka.

Předcházející předpisy vztahují se obdobně také k jednotám vyššího řádu.

§ 130 f. Do oboru působnosti hromady jednotenské náleží:

- a) raditi a usnášeti se o stanovách jednoty;
 b) voliti výbor jednoty;
 c) zkoumati a schvalovati účetní závěrku a roční rozpočet, jakož i nakládati se jměním jednoty;
 d) stanoviti, jaké částky mají se rozvrhnouti na jednotlivá společenstva k úhradě potřeb jednoty;
 e) usnášeti se o důležitých věcech stanovami zevrubněji dotčených;
 f) usnášeti se o zrušení dobrovolné jednoty;
 g) vylučovati společenstva z jednoty podle předpisů stanov;
 h) systemisovati placené zřízení pomocné.

§ 130 g. Výbor jednoty vykonává usnesení hromady jednoty a obstarává záležitosti jednoty; do oboru jeho působnosti patří všechny záležitosti, které nejsou vyhrazeny hromadě jednotenské.

§ 130 h. Starosta jednoty, po případě jeho náměstek, zastupuje jednotu na venek, předsedá ve schůzích výborových a hromadách jednoty a pečuje o to, aby usnesení výboru a hromady jednoty byla vykonána.

§ 130 i. Jestliže společenstevní jednota, která podle stanov obmezena jest na obvod politického okresu (jednota okresní), zahrnuje v sobě alespoň dvě třetiny všech společenstev anebo všechna společenstva živností řemeslných v tomto okresu, v obou případech však alespoň tři společenstva, jest její výbor poradním sborem úřadu živnostenského, jehož příslušnost určí se způsobem nařizovacím.

Viz § 127 a), odst. 3 a § 130 c), odst. 5 a 6,

Je-li v polit. okresu zřízena expositura polit. úřadu, nemění se tím obvod okresu, takže může v něm býti zřízen jen jeden svaz (jednota) společ. M. o. 27. VIII. 08, č. 24.156, A. str. 217.

Působnost poradních sborů živnostenských úřadů, tvořených výbory společenstevních okresních jednot. (Nař. min. obch. ve shodě s min. vnitra ze dne 19. VII. 1907, č. 179 ř. z.)

Na základě § 130 i) zákona ze dne 5. II. 1907, č. 26 ř. z., jimž se mění a doplňuje ř. z., nařizuje se toto:

§ 1. Když společenstevní jednota (okresní jednota) podle stanov na obvod jednoho politického okresu obmezená, na základě ustanovení zákona ze dne 5. II. 1907, č. 26 ř. z. utvořená, obsahuje alespoň dvě třetiny všech společenstev nebo všechna pro řemeslné živnosti v tomto okresu zřízená společenstva, v obou případnostech však ne méně než tři společenstva, jest její výbor poradním sborem živnostenského úřadu první instance.

Tento poradní sbor má ve všech záležitostech, týkajících se organizace živnostenských společenstev a jejich přídávkových ústavů vůbec, pak v otázkách, týkajících se hospodářských a lidumilných podnikův a odborně vzdělávacích ústavů svazových společenstev, pokud o takových otázkách živnostenský úřad první instance rozhoduje nebo vrchnímu úřadu k rozhodování povolánému návrhy činí, podáváti odborné dobrozdání.

Poradní sbor jest kromě toho povolán k vyzvání živnostenského úřadu první stolice podáváti dobrozdání o úředních opatřeních v příčině úpravy živností náležejících ke svazovým společenstvům, jakož i vůbec o zásadně důležitých rozhodnutích a opatřeních při použití zákonných předpisů živnostenských na dotčené živnosti.

Zejména buď poradní sbor vyslechnut živnostenským úřadem první stolice:

1. před utvořením nových společenstev v obvodě jednoty (§ 106, odst. 1. zákona ze dne 5. II. 1907, č. 26 ř. z.);
2. před ustanovením teritoriálního rozsahu jednotlivých společenstev v obvodě jednoty (§ 109 dotčeného zákona);
3. před sloučením dvou nebo více svazových společenstev v jedno společenstvo, třebaš toliko jedno ze sloučovaných společenstev náleží k jednotě (§ 111, odst. 1 dotč. zákona);
4. před přetvořením svazových společenstev (§ 111, odst. 2, a 111 a) dotč. zák.);
5. před přidělením jednotlivých druhů živností nebo jednotlivých živnosti k některému společenstvu jednoty (§ 112, odst. 1. a 4. dotč. zák.);
6. před zavedením zkoušky mistrovské u jednotlivých společenstev svazového obvodu, před schválením zkušebního řádu, jakož i před propůjčením práva předsebrati zkoušky mistrovské určitým ústavům v obvodě jednoty (§ 114 a, odst. 1 a 4 dotč. zák.);
7. před schválením úmluv svazových společenstev o poměru pracovním (§ 114 b dotč. zák.);

8. před vydáním zásadních rozhodnutí neb opatření v otázkách učednických, zejména před vydáním předpisův o zkoušce tovaryšské (ustanovení předsedy, vydání zkušebních řádů [§§ 104 b a 104 c dotč. zák.] při společenstvech jednoty;

9. před stanovením řemeslných živností způsobem nařizovacím nebo před změnou rozvržení řemeslných živností na skupiny (§ 1, odst. 4. dotč. zák.);

10. před vytčením oněch závodů v obvodech jednoty zřízených, ze živnostenského řádu vyňatých, a jejich pomocných ústavů, jimž bude způsobem nařizovacím propůjčena výhoda, že zaměstnání v nich pokládati jest na roveň s prací učednickou nebo pomocnickou v řemeslných živnostech (§ 14 b, odst. 2, dotč. zák.);

11. před udělením dispense od předložení průkazu způsobilosti pro majitele řemeslně provozovaných nebo na takovém průkazu závislých koncesovaných živností v případě přechodu k příbuzné živnosti, nebo když se příbuzné živnosti současně provozují, pokud tyto živnosti jsou zastoupeny ve společenstvech jednoty (§ 14 c, odst. 1, dotč. zákona);

12. před vytčením řemeslných živností, provozovaných obecně ženami, kteréžto vytčení státi se má způsobem nařizovacím (§ 14 d, odst. 2, dotč. zák.);

13. před tím, než nařizovacím způsobem se zavede průkaz zvláštní způsobilosti pro určité druhy živností hostinských a výčepnických, pokud tyto živnosti jsou zastoupeny ve společenstvech jednoty (§ 23, odst. 3 dotč. zák.);

14. před tím, než jednotlivé živnosti nařizovacím způsobem se učiní závislými na koncesi (§ 24 dotč. zák.);

15. před ustanovením maximálních sazeb podle § 51 dotč. zákona, pokud odborná společenstva příslušných živností náležejí k jednotě;

16. před živnostensko-policejním upravením jednotlivých druhů živností, pokud tyto jsou zastoupeny ve společenstvech jednoty (§ 54, odst. 2, dotč. zák.);

17. před tím, než se ustanoví výjimky z předpisův o nedělním klidu při jednotlivých druzích výrobních živností (čl. VII., odst. 3., ve znění zákona ze dne 18. VII. 1905, č. 125 ř. z.) a při živnostech obchodních (čl. IX. dotč. zák.), pokud tyto živnosti jsou zastoupeny v jednotě.

Poradní sbor může kromě toho také z vlastního popudu živnostenskému úřadu první stolice podávati návrhy a dobrozdání o vykonávání živnostensko-právních předpisů, patřících k působnosti tohoto úřadu a o úpravě živnostensko-policejních záležitosti.

Proti rozhodnutím a opatřením živnostenského úřadu po vyslechnutí poradního sboru vydaným právo odvolací tomuto sboru nepřísluší.

§ 2. Poradní sbor svoláván bude živnostenským úřadem první stolice podle potřeby, každým způsobem však čtvrtletně jednou, k sezením, která nejsou veřejná. Před každým svoláním živnostenský úřad vyslechnouti má přednostu jednoty o lhůtě svolací, oznámiv jemu denní pořádek.

Přednosta jednoty, vztažno jeho zástupce předsedá v sezeních, a jemu náleží řídití rokování.

O tom, kdy poradní sbor jest schopný usnášeti se, rozhodna jsou ustanovení stanov jednoty o tom, kdy výbor jednoty jest schopen se usnášeti.

Úředník živnostenského úřadu I. st. má se účastniti schůzi poradního sboru, aby jemu dával potřebná vysvětlení; úředník ten může se kdykoli ujati slova.

Instruktor společenstevní má právo účastniti se rokování poradního sboru a má hlas poradní.

Poradní sbor podává své dobrozdání na základě usnesení učiněných prostou většinou hlasů přítomných členů výboru.

O rokování poradního sboru budíž sepsán usnášecí protokol.

§ 3. V naléhavých případnostech živnostenský úřad může od svolání poradního sboru upustiti a zaříditi, aby se usnesl písemně, při čemž určena buď přiměřená lhůta pro podání dobrého zdání.

§ 4. Jestliže přes opětovně úřední svolání poradního sboru nestane se usnesení, nebo když při písemném výsledku nebude lhůta pro podání dobrého zdání dodržena, příslušná úřední opatření mohou býti učiněna bez dobrozdání poradního sboru.

§ 5. Funkce členů poradního sboru jest úřadem čestným; stanovy jednoty určí, pokud členové mají nárok na náhradu potřebných výdajů z prostředků jednoty.

§ 6. Nařízení toto nabude moci současně se zákonem ze dne 5. II. 1907, č. 26 ř. z. Touže dobou min. nař. ze dne 20. III. 1897, č. 83 ř. z. pozbuje platnosti.

§ 130 k. Výdaje jednoty buďte způsobem ve stanovách určeným rozvrženy na společenstva k ní náležející a uhrazeny těmito podle ustanovení § 115.

Výdaje jednot vyššího řádu buďte způsobem ve stanovách určeným rozvrženy na jednoty a společenstva k nim náležející (§ 130 c, odst. 3.).

Viz § 127 a) odst. 3.

§ 130 l. Stanovy jednot a zřízených snad jejich vedlejších ústavů sestavené podle předcházejících zásadních ustanovení, jakož i usnesené změny stanov jsou podrobeny schválení politického úřadu zemského, a zabírá-li jednota několik korunních zemí, podrobeny jsou schválení ministeria obchodu.

Dozor nad jednotou vykonává živnostenský úřad, v jehož okrese jest sídlo její.

Úřad živnostenský může zříditi zvláštního komisaře k dohledu na to, aby jednota postupovala podle zákona, a vyslechna obě strany, rozhoduje o stížnostech proti usnesením hromady jednotenské nebo výboru, jež podati jest do 14 dnů.

O svolání hromady jednotenské buď dozorčí úřad zpraven alespoň osm dní napřed a budiž mu oznámen denní pořádek. Dozorčí úřad má právo schůzi zakázati, obsahuje-li denní pořádek věci, které účelu jednoty se netýkají. Také budiž úřadu dozorčímu počátkem správního roku podávána zpráva o tom, jak jest výbor složen a která společenstva patří k jednotě, pak o změnách, které v poměrech těch nastaly a o každém přeložení sídla jednoty.

Oznámení posléze dotčené učiniti jest jak do-
savadnímu dozorčímu úřadu, tak i dozorčímu úřadu nového sídla jednoty.

Předpis § 116 e o předkládání závěrečného účtu vztahuje se obdobně k jednotám společenstev.

§ 130 m. Hromada dobrovolné jednoty může se poměrem hlasů stanovami určeným kdykoliv usnísti o zrušení jednoty.

Stanovy jednoty mají určití pro případ jejího zrušení, jak naložiti se jménem jednoty, které zbude po splnění všech závazků; avšak jmění to musí se věnovati účelu, který slouží prospěchu živnostníků v obvodu jednoty nebo jejich pomocníků. Rozdělení jmění mezi společenstva jednoty se nedopouští.

Jestliže opětovně se udály nezákonnosti, politický úřad zemský, v jehož správním obvodu živnostenský úřad k vykonávání dohledu nad jednotou příslušný má své sídlo, může naříditi rozpuštění jednoty.

Z výměru o rozpuštění přísluší starostovi jednoty ve lhůtě 14denní odvolání k ministeriu obchodu.

Vložka k § 114 a):

I. Mistrovské zkoušky.

Nař. min. obch. v doh. s min. veř. prací ze dne 7. srpna 1912, č. 168 ř. z., jímž se některým ústavům uděluje právo konati mistrovské zkoušky.

(Otištěno s vynecháním ústavů a společenstev, jež převratem staly se pro nás cizozemskými, a s použitím zkratk.)

§ 1. Na základě § 114 a), odst. 4. a 5. zák. ze dne 5. II. 1907, č. 26 ř. z., uděluje se, než se jinak nařídí, ústavům tuto uvedeným právo konati mistrovské zkoušky pro následující řemeslné živnosti:

A. Ústavy pro zvelebení živnosti.

3. Ústavu pro zvelebení živnosti v Chebu pro všechny řemeslné živnosti v § 1, odst. 3. ž. ř. vypočtené.

4. Ústavu pro zvelebení živnosti v Opavě pro všechny řemeslné živnosti v § 1, odst. 3. ž. ř. vypočtené.

13. Ústavu pro zvelebení živnosti v Praze pro všechny řemeslné živnosti v § 1, odst. 3. ž. ř., vypočtené kromě živnosti zámečnické, košíkářské, kartáčnické a živnosti oděvnícké ženami provozované, na ženské a dětské šaty omezené.

14. Ústavu pro zvelebení živnosti v Liberci pro všechny řemeslné živnosti v § 1, odst. 3. ž. ř. vypočtené kromě živnosti kovářské a zámečnické.

15. Německému odboru moravského zemského úřadu pro zvelebení živnosti v Brně pro všechny řemeslné živnosti v § 1, odst. 3. ž. ř. vypočtené kromě živnosti kovářské, zámečnické, mechanické, barvířské, košíkářské, kartáčnické a živnosti oděvnícké ženami provozované na ženské a dětské šaty omezené.

16. Českému odboru moravského zemského úřadu pro zvelebení živnosti v Brně pro všechny řemeslné živnosti v § 1, odst. 3. ž. ř. vypočtené kromě živnosti kovářské, mechanické, barvířské, košíkářské, kartáčnické a živnosti oděvnícké ženami provozované, na ženské a dětské šaty omezené.

B. Státní živnostenská učiliště.

2. Umělecko-prům. škole v Praze pro živnost pasířskou, ciselářskou, zlatnickou, stříbrnickou, klenotnickou, ryteckou, smaltovnickou, sochařskou (živnostenští řezbáři dřeva), vyšivačů, zlatem, stříbrem a perlami, malířů pokojů;
32. odb. škole pro hliněný průmysl v Bechyni pro živnost hrnčířskou, kamnářskou;
33. odb. škole pro obrábění dřeva v Kašperských Horách pro živnost kovářů vozů, kolářskou, bednářskou, truhlářskou, soustružnickou, natěračskou, lakýrnickou;
34. odb. škole pro košíkářství v Bleistadtě pro živnost košíkářskou;
35. odb. škole pro obrábění dřeva v Chrudimi pro živnost truhlářskou, soustružnickou, sochařskou (živnostenští řezbáři dřeva);
36. živn. umělecké odb. škole v Jablonci pro živnost kovoliteckou, mosaznickou, zlatnickou, stříbrnickou, klenotnickou, pasířskou, výrobců bronzového zboží, výrobců kovového zboží galanterního, ciselářskou, ryteckou, smaltovnickou;
37. odborné škole pro výrobu hudebních nástrojů v Kraslicích pro živnost výrobců dechových nástrojů;
38. odb. škole pro obrábění dřeva v Králíkách pro živnost truhlářskou, soustružnickou, sochařskou (živnostenští řezbáři dřeva);
39. odb. škole pro průmysl sklářský v Haidě pro živnost ryteců skla, pro živnostenské malíře průmyslových výrobků (malířů skla);
40. odb. škole pro řezbáře a kameníky v Hořicích pro živnost sochařskou (živnostenských řezbářů kamene), štukatérskou;
41. stavební řemesl. škole v Jaroměři pro živnost kovářskou, zámečnickou, truhlářskou;
42. státní řemesl. škole v Kladně pro živnost kovářskou, zámečnickou, truhlářskou;
43. státní prům. škole v Chomútově pro živnost kovářskou, zámečnickou, kovoliteckou, mechanickou;
44. odb. škole pro umělecké zámečnictví v Králově Hradci pro živnost kovářskou, zámečnickou;
45. odb. škole pro obrábění dřeva v Kinšperce pro živnost truhlářskou;
46. odb. škole pro košíkářství v Mělnice pro živnost košíkářskou;
47. odb. škole pro kovový průmysl v Mikulášovicích pro živnost nožířskou, zámečnickou, ryteckou;
48. st. prům. škole v Pardubicích pro živnost kovářskou, zámečnickou;

49. státní prům. škole v Plzni (německé) pro živnost kovářskou, zámečnickou;
50. státní prům. škole v Plzni (české) pro živnost kovářskou, zámečnickou;
51. státní prům. škole v Praze pro živnost zámečnickou;
52. státní prům. škole v Liberci pro živnost kovářskou, zámečnickou;
53. odb. škole pro výrobce hudebních nástrojů v Schönbachu pro živnost výrobců smyčcových nástrojů;
54. učební dílně pro košíkářství v Bastiánperce pro živnost košíkářskou;
55. učební dílně pro košíkářství v Zamberce pro živnost košíkářskou;
56. státní průmyslové škole na Smíchově pro živnost kovářskou, zámečnickou, kovoliteckou, mechanickou;
57. odb. škole pro průmysl sklářský v Kamenickém Šenově pro živnost ryteců skla, pro živnostenské malíře průmyslových výrobků (malířů skla);
58. odb. škole pro obrábění dřeva v Tachově pro živnost truhlářskou, soustružnickou;
59. odb. škole pro keramiku a příbuzné umělecké živnosti v Teplicích-Šanově pro živnost hrnčířskou;
60. stavební a umělecké řemeslnické škole v Děčíně pro živnost kovářskou, zámečnickou, truhlářskou, malířů pokojů;
61. odb. škole pro zasazování a obrábění drahokamů v Turnově pro živnost pasířskou, ciselářskou, zlatnickou, stříbrnickou a klenotnickou;
62. odb. škole pro obrábění dřeva ve Volarech pro živnost truhlářskou, soustružnickou;
63. odb. škole pro prýmkářství ve Výprtech pro živnost prýmkářskou;
64. učilišti pro průmysl textilní v Brně pro živnost barvířskou;
65. státní prům. škole v Brně (německé) pro živnost kovářskou, zámečnickou, mechanickou;
66. státní prům. škole v Brně (české) pro živnost kovářskou, zámečnickou, mechanickou;
67. státní prům. škole v Záběhu pro živnost kovářskou, zámečnickou;
68. strojní živnostenské odborné škole v Přerově pro živnost kovářskou, zámečnickou;
69. odb. škole pro obrábění dřeva ve Valašském Meziříčí pro živnost truhlářskou, soustružnickou, sochařskou (živnostenští řezbáři dřeva);

70. odb. škole pro hliněný průmysl ve Znojmě pro živnost hrnčířskou;

odborné škole pro sklářský průmysl v Kamenickém Šenově pro živnost brusičů skla (nař. m. o. 8. VI. 1915, č. 157 ř. z.).

C. Nikoli státní živn. ústavy:

15. měst. dívčí živn. škole pro bílé prádlo a šaty v Brandýse n. Labem;*)

16. ženské živn. škole pro šaty spolku »Ludmila« v Č. Budějovicích;*)

17. ženské živn. škole pro bílé prádlo a šaty »Ženského výrobního spolku« v Chrudimi;*)

18. dívčí živn. škole pro bílé prádlo a šaty »Ženského klubu« ve Vysokém Mýtě;*)

19. ženské živn. škole pro bílé prádlo a šaty spolku Vesna v Hořicích;*)

20. dívčí živn. škole pro šaty spolku Božena Němcová v Hronově;*)

21. kr. české zemské řem. škole v Ml. Boleslavi pro živnost zámečnickou, truhlářskou;

22. městské ženské živn. škole pro bílé prádlo a šaty v Karlíně;*)

23. městské ženské živn. škole pro bílé prádlo a šaty v Kolíně;*)

24. kr. české zemské řem. škole v Kolíně pro živnost kovářskou, zámečnickou, truhlářskou;

25. kr. české zemské řem. škole v Kutné Hoře pro živnost kovářskou, zámečnickou, truhlářskou;

26. kr. české zemské řem. škole v Litomyšli pro živnost kovářskou, zámečnickou, truhlářskou;

27. měst. dívčí živn. škole pro bílé prádlo a šaty v Novém Bydžově;*)

28. měst. dívčí živn. škole pro bílé prádlo a šaty v Pardubicích;*)

29. městské dívčí živn. škole pro bílé prádlo a šaty v Písku;*)

30. ženské živn. škole pro bílé prádlo a šaty v Pračaticích;*)

31. Klárové ústavu pro slepce v Praze pro živnost košíkářskou (slepce), kartáčnickou (slepce);

32. měst. ženské živn. škole pro bílé prádlo a šaty v Praze;*)

33. dívčí živn. škole pro bílé prádlo a šaty »Ženského výrobního spolku« v Praze;*)

*) pro živnost oděvníckou ženami provozovanou, na ženské a dětské šaty omezenou.

34. měst. Elektrotechnikum v Teplicích-Šanově pro živnost mechanickou;

35. kr. české zemské řem. škole ve Volyni pro živnost kovářskou, zámečnickou, truhlářskou;

36. moravsko-slezskému ústavu pro slepce v Brně pro živnost košíkářskou (slepce), kartáčnickou (slepce);

37. ženské živn. škole pro bílé prádlo a šaty ženského výrobního spolku v Brně;*)

38. ženské živn. škole pro bílé prádlo a šaty spolku Vesna v Brně;*)

39. ženské živn. škole pro bílé prádlo a šaty spolku Světla ve Valašském Meziříčí;*)

40. dívčí živn. škole pro bílé prádlo a šaty v Břeclavě;*)

41. dívčí živn. škole pro bílé prádlo a šaty spolku Dobromila v Moravské Ostravě;*)

42. ženské živn. škole pro bílé prádlo a šaty Pöttingea v Olomouci;*)

43. městské ženské živn. škole pro bílé prádlo a šaty v Polské Ostravě;*)

44. české dívčí živn. škole pro bílé prádlo a šaty Ženského spolku ve Vítkovicích;*)

ženské živn. škole ve Strakoniciích*) (min. nař. 8. VI. 15, č. 157 ř. z.);

ženské prům. škole Vlastě ve Znojmě pro dámské krejčovství omezené na výrobu dětského a ženského oděvu a provozované ženami. (Nař. 27. IV. 22, č. 134 sb. z. a n.)

V. m. p. 24. VIII. 1912, č. 3 C-451/9, č. 109 sb. norm.: Na základě výnosu min. obch. ze dne 7. VIII. 1912, č. 27.371, upozorňuje se okr. hejtm. na vydání nař. č. 168 ř. z. ex 1912 s podotknutím, že tím nejsou dotčena v nějakém směru ani oprávnění konati mistrovské zkoušky priznaná již jednotlivým společenstvům, ani možnost

stanovená v § 114 a), odst. 1. ž. ř. přiznati odborným společenstvům řemeslných živností, budou-li tu zákonné předpoklady, právo konati mistrovské zkoušky. Další pokyny, jak zřizovati komise pro mistr. zkoušky v ústavech jmenovaných v nařízení, budou vydány ministerstvem veř. prací.

§ 2. Pro ústavy pro zvelebování živností v § 1 jmenované předpisuje se zkušební řád v příloze A, pro živnostenská učiliště v § 1 uvedená zkušební řád v příloze B.

§ 3. Toto nařízení nabývá moci dnem vyhlášovacím.

*) pro živnost oděvníckou ženami provozovanou, na ženské a dětské šaty omezenou.

Příloha A k nař. obch. min. v dohodě s min. veř. prací ze dne 7. srpna 1912, o udělení práva některým ústavům konati mistrovské zkoušky.

Řád mistrovských zkoušek pro ústavy k zvelebování živnosti.

§ 1. Věcné ustavení komise zkušební. Na základě práva k mistrovským zkouškám, které ústavu (název ústavu) ..... ministerským nařízením ze dne .... č. .... ř. z., bylo propůjčeno, zřizuje se zkušební komise, která má konati mistrovské zkoušky pro řemeslnou(é) živnost(i) .....

§ 2. Jak jest zkušební komise sestavena. Zkušební komise skládá se z předsedy a tří přísedících.

Předseda bude jmenován na dobu tří let k návrhu ředitelstva ústavu od politického zemského úřadu, který může zříditi také jednoho nebo více zástupců.

Z přísedících musí býti jeden znalec účetnictví, jež ředitelství ústavu vyšle do komise.

Ostatní oba přísedící budou vzati předsedou zk. komise ze zvláštních seznamů, které učitelstvo ústavu založí na tři pokaždé léta. Z těchto seznamů má jeden obsahovati znalce, které ředitelstvo ústavu uzná za zvlášť způsobilé; jiné seznamy rozdělené podle druhů živností mají obsahovati řemeslníky příslušnými společenstvy (společenstevními hromadami) v sídle ústavu na dobu tří let zvolené.

Přísedící, který z těchto seznamů má býti vzat, musí samostatně provozovati živnost, pro kterou se mistrovská zkouška koná.

Blízcí příbuzní nebo sešvakření, zaměstnavatel neb účastník v živnosti zkoušenecově, jakož i vůbec všechny osoby, u kterých jsou okolnosti způsobilé v pochybnost uvéstí jejich úplnou nepředpojatost, jsou vyloučeny ze spolupůsobení při zkoušce.

Živn. úřad, aby bylo dohlédáno k zákonnému postupu, může vyslati zástupce do zk. komise, který má právo činiti námitky proti usnesením zk. komise, zejména vzhledem k výsledku zkoušky. (§ 16.) O takové námitce rozhoduje živn. úřad první stolice.

Předseda neb účetní znalec musí míti způsobilost předsebráti zkoušku ze zákonných předpisů živnostenských. (§ 14.)

Předseda slíbí rukou dáním živn. úřadu první stolice, že bude vykonávati svědomitě a nestranně své povinnosti. Stejný slib vykonají ostatní členové zk. komise před ředitelstvem ústavu.

Zkušební komise má své sídlo ve stanovišti ústavu.

§ 3. Příhláška ke zkoušce. Žádost za připuštění ke zkoušce buď podána ředitelstvu ústavu, které ji odevzdá předšedovi zkušební komise.

Žádost jest prosta kolku a buďte k ní přiloženy:

1. krátký, vlastní rukou psaný běh života zkoušence;

2. křestní neb rodný list;

3. průkaz, že řádně skončil učební poměr, to jsou učební vysvědčení a vysvědčení o vykonané tovaryšské zkoušce, list za vyučenou nebo tovaryšský list (§ 104 ž. ř.), vysvědčení některého živnostenského učiliště, které nahrazuje řádné skončení učebního poměru (§ 14 a), odst. 1. ž. ř.);

4. řádně (§ 14, odst. 3. ž. ř.) potvrzená pracovní vysvědčení o nejméně tříletém zaměstnání jako tovaryš (pomocník), vztahmo jako tovární dělník v živnosti, pro kterou mistrovská zkouška má býti vykonána nebo průkaz o zaměstnání, jež se rovnají těmto vysvědčením (§ 14 b), odst. 1. a 2. ž. ř.), po případě vysvědčení živnostenského učiliště, jehož s úspěchem odbytá návštěva zcela nebo částečně nahrazuje předepsané zaměstnání jako pomocník (§ 14 a), odst. 2., 3. a 4. ž. ř.);

5. vysvědčení živn. učilišť, do kterých zkoušenec snad ještě chodil;

6. výkaz o složení zkušební taxy.

Samostatní živnostníci, kteří se hlásí k výkonu mistrovské zkoušky, mají na místě průkazů pod č. 3. a 4. uvedených předložiti živn. list, zástupci (dílvedoucí) a pachtýři úřední dekret, kterým jejich zřízení bylo vzato k úřední vědomosti.

V žádosti buď uvedeno také živn. společenstvo, jehož členem nebo příslušníkem zkoušenec snad je, pak lhůta (§ 5), ve které zkoušenec chce vykonati zkoušku.

§ 4. O připuštění ke zkoušce. Předseda zk. komise rozhoduje o připuštění zkoušence ke zkoušce mistrovské.

Předseda má za tím účelem nejdříve zjistiti, zdali je zk. komise pro řemeslo, pro které zkoušenec chce vykonati mistr. zkoušku, oprávněna ji konati, v pochybnosti obrátiti se na živnostenský úřad první stolice, a není-li komise příslušnou, vrátiti žádost ředitelstvu ústavu, které má zkoušence přiměřeně zpravit.

Je-li zk. komise příslušna, předseda má prozkoumati, zdali zkoušenec předložil přílohy žádosti v § 3 uvedené. Scházejí-li zcela nebo částečně bez zřejmého důvodu, buď zkoušenec, dříve nežli se připuští ke zkoušce, vyzván, aby je dodatečně předložil. Opomene-li zkoušenec toto doplnění v dané mu lhůtě, buď způsobem v předešlém odstavci uvedeným odmítnut se svou žádostí za připuštění k mistrovské zkoušce.

Bylo-li vyhověno podmínkám v § 3 co se týče přihlašovacích žádostí, předseda má zjištění z příloh žádostí, zdali zkoušenec má osobní způsobilost, aby byl připuštěn ku zkoušce.

Tuto osobní způsobilost mají:

1. osoby, které samostatně nebo jako zástupci (dílovedoucí) nebo pachtěři provozují živnost, pro kterou chtějí vykonati mistrovskou zkoušku;

2. osoby, které po řádně skončeném učebném poměru vztažno po vykonané tovaryšské zkoušce nebo po odbytí s úspěchem návštěvě živnostenského učiliště, jehož vysvědčení nahrazují průkaz řádně skončeného poměru učebného (§ 14 a), odst. 1. ž. ř., a min. nař. ze dne 27. července 1907, č. 193 ř. z.), byly zaměstnány nejméně tři léta jako tovaryš (pomocník), vztažno jako tovarní dělník v řemesle, pro které konána býti má mistrovská zkouška, nebo se mohou vykázáti, že byly zaměstnány ve smyslu § 14 b) ž. ř., kterážto zaměstnání sluší na roveň pokládati pomocníkovu zaměstnání.

Výkaz tříletého zaměstnání jako pomocník může býti zcela nebo částečně nahrazen vysvědčením o návštěvě určitých živnostenských učilišť (§ 14 a), odst. 2., 3. a 4. ž. ř. a min. nař. ze dne 27. července 1907, č. 193 ř. z.). U zkoušeneců, kteří před 16. únorem 1908 již řádně dokončili svůj učební čas, není třeba, by vykonali tovaryšskou zkoušku.

3. Ženy, které mohou podati průkaz způsobilosti pro oděvníckou živnost na ženské a dětské šaty omezenou v § 14 d), odst. 3. ž. ř. dotčený.*)

Když při prozkumu příloh žádostí na jevo vyjde osobní způsobilost zkoušencova, buď zkoušenec zpraven způsobem v 2. odstavci naznačeným, že jest připuštěn ke zkoušce, a buď mu oznámena zkušební lhůta.

Není-li tu osobní způsobilosti zkoušencovy, má týmž způsobem obdržeti zamítací výměr.

Proti výměrům o nepřipuštění k mistrovské zkoušce nemají zkoušenci opravného prostředku.

§ 5. Zkušební lhůty. Řiditelstvo ústavu v dohodě s předsedou zkušební komise má ustanoviti pravidelně opakující se lhůty pro mistrovskou zkoušku a je vyhlásiti způsobem v místě obvyklým. Mezi zkušebními lhůtami takto ustanovenými má zpravidla býti nejvýše doba tři měsíců.

Předseda má pozvati členy zkušební komise aspoň 14 dní před lhůtou ke zkoušce.

*) Toto ustanovení platí toliko pro ústavy, kterým jest propůjčeno právo mistrovské zkoušky pro oděvníckou živnost.

Jednoho dne nemá zpravidla zkoušeno býti více žadatelů nežli šest.

§ 6. Zkušební taxy. Každý zkoušenec před podáním žádosti za připuštění k mistrovské zkoušce má zaslati řiditelstvu ústavu zkušební taxu 40 K.

Zkušební taxa buď vrácena žadateli na jeho náklad:

1. nepřipustí-li se ke zkoušce;

2. odstoupí-li zkoušenec od zkoušky a dojde-li jeho prohlášení nejspozději tři dni před zkušební lhůtou předsedy zkušební komise.

Ve všech jiných případech zkušební taxa se nevrátí.

Opakuje-li se celá zkouška, buď zkušební taxa znova zapravena; byl-li zkoušenec osvobozen od opakování praktické zkoušky (§ 17), řiditelstvo ústavu k jeho žádosti může povoliti přiměřeně snížení taxy pro opakovací zkoušku.

Řiditelstvo ústavu rozhoduje o žádostech za prominutí nebo vrácení zkušební taxy.

§ 7. Postup zkušební. Mistrovská zkouška není veřejná a dělí se na praktickou a theoretickou část.

Zkouška praktická. **§ 8.** Zkouška praktická záleží zpravidla ve zhotovení mistrovského kusu, u živnosti však, jejichž povaha toho nepřipouští, ve výkonu pracovní okázky a ve zhotovení výkresů a plánův.

Komise určí mistrovský kus a buď o tom zkoušenec zpraven v přiměřený čas před zkušební lhůtou. Za mistrovský kus buď zvolen předmět prakticky upotřebitelný, při jehož zhotovení zkoušenec může prokázati způsobilost k sa samostatnému provádění obvyčejných prací své živnosti. Zhotovení mistrovského kusu nemá vyžadovati ani značného času a nákladu, ani jinak činiti kromobyčejných požadavků na zkoušence.

§ 9. Zk. komise stanoví, kde mistr. kus má býti zhotoven a až do kterého času má býti dokončen. Předseda má pověřiti jednotlivé členy zk. komise dohledem ke zkoušenci za zhotovování mistrovského kusu. Nebydli-li žádný člen v místě, kde se kus zhotovuje, tedy může svěřiti dohled také jiným způsobilým samostatným řemeslníkům stejné živnosti. Pro tyto osoby platí tytéž vylučovací důvody jako pro členy zk. komise. (§ 2, odst. 6.)

Osoby, pověřené dohledem ke zkoušenci, mají podati písemně zprávu nejpozději ke zkušební lhůtě předsedovi zkušební komise, zdali zkoušenec zhotovil mistrovský kus samostatně a bez cizí pomoci a který čas vynaložil na zhotovení mistrovského kusu. Také ostatní členové zkušební komise jsou oprávněni, kdykoliv osobně se přesvědčiti, jak práce na mistrovském kuse pokračuje.

§ 10. Zkoušenec má ve lhůtě ke zhotovení mistrovského kusu ustanovené odevzdati předsedovi zkušební komise mistrovský kus i s náčrtky, výkresy, modely a pod. k němu patřícími, jakož i zprávu vlastnoručně psanou, která má obsahovatí upotřebené suroviny nebo polotovary, způsob zpracování a konečně výpočet nákladu. Zároveň zkoušenec má dáti písemné ujištění, že samostatně a bez cizí pomoci vykonal mistrovský kus, výkresy a výpočet nákladů, kteréžto mohou býti vypracovány také mimo dílnu ku provedení mistrovského kusu poukázanou. Byla-li mu pomoc poskytnuta, má uvéstí, v čem záležela.

Ke zhotovení mistrovského kusu zkušební komise může povolití přiměřenou dodatečnou lhůtu. Žádostí za takovou lhůtu předseda může pokaždé vyhověti, když zkoušenec nemohl včasné vyhotoviti mistrovský kus pro nemoc, nepředvídaná rušení při práci nebo pro jiné okolnosti, které odstraniti nebylo v jeho moci.

Předpisů §§ 8, 9 a 10 buď obdobně šetřeno, záleží-li praktická mistrovská zkouška ve výkonu pracovní okázky. Pracovní okázka, je-li to možná, buď provedena před zkušební komisí.

Mistrovský kus přejde po skončené úhrnné zkoušce do zkoušencova vlastnictví.

Theoretická zkouška. § 11. Theoretická zkouška buď konána za přítomnosti aspoň tří členů komise a má se vztahovati na:

1. odborné vědomosti (§ 12);
2. účetnictví;
3. zákonné předpisy živnostenské.

Zkouška z odborných vědomostí a účetnictví koná se částečně písemně, částečně ústně, zkouška ze zákonných předpisů toliko ústně.

Theoretická zkouška nesmí vyžadovati v celku více nežli 1½ hodiny.

§ 12. Zkouškou z odborných vědomostí má býti zejména prokázáno, že zkoušenec má dostatečnou znalost nejdůležitějších a nejužívanějších surovin, polotovarů a pomocných látek, jejich nákupuš a cen, pracovního postupu, nejdůležitějších nástrojů, strojů, náčiní, přístrojů a motorů, jakož i zacházení s nimi a času a nákladu, který jest spojen s pracovním postupem. Zkouška tato počíná zpravidla rozhovorem o mistrovském kusu nebo pracovní okázce, o náležitých k ní výkresech a o rozpočtu nákladů a má se v dalším postupu omeziti na čisté odborné technické otázky příslušné živnosti.

§ 13. Zkouška z účetnictví má se vztahovati na znalosti jednoduchého účetnictví a všeobecných pravidel směnečného obchodu a obchodu poštovní spořitelny. V souvislosti s touto zkouškou buď dána krátká úloha z oboru živnostenské korespondence.

§ 14. Zkouška ze znalosti zákonů má se vztahovati na vyšetření nejjednodušších základních znalostí předpisů živnostenských ku příslušné řemeslné živnosti se vztahujících (zejména také o živn. společenstvech) a ochrany dělnické.

§ 15. **Odstoupení od zkoušky.** Když zkoušenec bez náležitých překážek mistrovský kus v čas nedokončí nebo ke zk. lhůtě se vůbec nebo v čas nedostaví, tedy se pokládá, že dobrovolně odstoupil od této zk. lhůty.

Předsedovi zk. komise náleží posouditi překážky. Nebyl-li však mistrovský kus ve lhůtě ku provedení ustanovené vztážmo v dodatečné lhůtě dokončen ve všech svých jednotlivostech, zk. komise k žádosti zkoušencem podané může povolití výkon theoretické zkoušky.

§ 16. **Výsledky zkoušky.** Po skončení zkoušky, o jejímž průběhu buď sepsán protokol, který má býti podepsán všemi členy zk. komise, usnese se zk. komise za přítomnosti aspoň tří členů a vezmouc za základ úhrnný výsledek praktické a theoretické zkoušky většinou hlasů, zdali pokládá jest zkoušku za přestálou nebo ne. Jsou-li hlasy stejně rozděleny, rozhoduje předseda.

Výsledek (»obstál« nebo »neobstál« bez dalšího posudku) buď oznámen zkoušenci na konci zkoušky předsedou před shromážděním zkušební komisí.

Obstál-li zkoušenec, bude mu zároveň s oznámením výsledku vydáno zk. vysvědčení předsedou a aspoň jedním členem zk. komise podepsané.

Neobstál-li zkoušenec zkoušku, předseda má jemu oznámití, ve kterém směru jeho vědomosti byly shledány nedostatečné, v protokolu buď zvláště poznamenáno, zdali byl mistrovský kus shledán dostatečným nebo ne.

Protí usnesení zk. komise o výsledku zkoušky nemá zkoušenec stížnostního práva.

Bezprostředně po skončené zkoušce buďte vráceny na stvrzku zkoušenci předložené přílohy žádosti.

§ 17. **Opakování zkoušky.** Zkouška může kolikrátekoli býti opakována, avšak pokaždé teprve po uplynutí aspoň tří měsíců. Vyjde-li při opakování zkoušky před touž komisí z protokolu o předešlé zkoušce na jevo, že mistrovský kus při ní provedený pokládán byl za dostatečný, tedy jest

zkušence osvobozen od nového zhotovení mistrovského kusu.

§ 18. Náhrada členům zkušební komise. Činnost předsedova a členů zk. komise jest úřadem čestným, avšak předsedovi náleží za každý zk. den náhrada 20 K a každému členu zk. komise za každý zk. den náhrada 10 K.

Poplatky nese ústav a vyplatí je bezprostředně oprávněncům.

§ 19. Náklady zkoušky. Materiál, jehož jest třeba k zhotovení mistrovského kusu, má zkušence opatřiti podle údajů předsedových za vlastní peníze. Výjimkou mohou mu jednotlivé materialie přenechány býti od učiliště za náhradu nákladů.

Veškeré náklady přípravou a výkonem mistrovské zkoušky vzniklé nese ústav, naproti tomu případnou mu všechny došlé zkušební taxy.

§ 20. Vedení prací. Předseda vyřizuje běžné práce zkušební komise.

Pro všechna vyhotovení stačí podpis předsedův kromě zkušebních protokolů a vysvědčení.

Zkušební spisy buďte uschovány a veškeré přihlášky a zkoušky zapsány do zvláštního postupně vedeného rejstříku, který buď každého roku uzavřen.

Příloha B. k nařízení obch. ministra v dohodě s min. veř. prací ze dne 7. VIII. 1912 o udělení práva některým ústavům konati mistr. zkoušky.

Řád mistrovských zkušek pro živnostenská učiliště.

Platí v podstatě řád pod přílohou A. s těmito změnami a doplňky, takže zní:

§ 2, odst. 3.: Z přisedících musí býti jeden znalcem v účetnictví neb učitel živnostensko-obchodních odborů na učilišti.

§ 2, odst. 9.: Zkoušku ze zákonných předpisů o živn. věcech má konati předseda, po případě znalec účetnictví (učitel živn.-obchodních odborů).

§ 6, posl. odst.: Předseda zk. komise rozhoduje o záležitostech za prominutí nebo vrácení zk. taxy.

§ 9, odst. 1.: Mistr. kus buď zhotoven ve školní dílně. Zk. komise ustanoví v dohodě s ředitelem (správce) ústavu denní práce a určí lhůtu, až do které mistr. kus má býti zhotoven. Předseda má pověřiti jednotlivé členy zk. komise dohledem ke zkoušenci za zhotovování mistr. kusu.

§ 18. Náhrada členům zk. komise. Místa předsedy a přisedících zk. komise jsou čestné úřady, avšak jmenovaným budou nahrazeny jejich námaha a vynaložený čas tím způsobem z vybraných zk. tax, že předseda vyloučí z tax nejprve přiměřenou část jako náhradu za dozor při zhotovení mistr. kusu, zbytek rozdělí tím způsobem, že se předsedovi přidělí dvě pětiny a zbytek pak rozdělí stejným dílem mezi součastněné členy komise. Příslušné obnosy buďte říditelstvím (správou ústavu) bezprostředně vyplaceny oprávněncům. — Na náhradu cestovního a jinakých hotových výdajů členové komise nemají nároku.

§ 19, 2. odst.: Učiliště dodá zdarma ku použití potřebné nástroje, náčiní a stroje; zkušence však ručí za poškození a ztráty. Avšak zkušence má toho vůli, použití vlastních nástrojův.

II. Vyn. m. p. 18. VI. 1913, č. 95 sb. norm., m. o. 9. IV. 13, č. 40.100/12. (Zkráceně):

1. Řád pro mistrovské zkoušky pro živn. učiliště (příl. B. k min. nař. ze dne 7. VIII. 1912, č. 168 ř. z.) neobsahuje žádného výslovného předpisu o tom, kým má býti ustanoven přisedící zk. komise, jenž funguje jako znalec v oboru vedení knih a účetnictví. Z § 2, odst. 3. zkuš. řádu, dle něhož musí býti jeden z přisedících znalcem v oboru tom nebo učitelem živnostensko-obchodních odborů na učilišti, jde však na jevo, že znalec tento i na živn. učilištích právě jako na ústavech pro zvelebování živnosti (§ 2, odst. 3., příl. A. min. nař.) vyslán bude říditelstvím ústavu.

2. Ustanovení přisedícího komise pro mistrovské zkoušky, o němž se v bodě 1. zmínka činí, má se díti pro nedostatek jiného ustanovení zk. řádů (příl. A. a B. min. nař.) od případu k případu, při čemž zůstává však říditelství ústavu volno, ustanoviti určité osoby jednou pro vždy pro zmíněnou funkci.

3. Nebylo-li by možno založiti společenstevní seznam přisedících (§ 2, odst. 4. příl. A. a B. min. nař.) z toho důvodu, že v sídle ústavu není společenstva pro příslušnou živnost, muselo by ovšem až na další ustanovení odpadnouti přibrání přisedícího, vzatého ze seznamu společenstva. Výkon zkušek však se tím nezmaří, ježto jest zk. komise dle § 16, odst. 1. zkuš. řádů (příl. A. a B. min. nař.) již za přítomnosti 3 členů, tudíž předsedy, znalce pro obor vedení knih a přisedícího odborného znalce, vzatého ze seznamu ústavu, usnášení schopna.

III. Výkon mistr. zkušek. Výnos min. obch. ze dne 1. října 1912, č. 31.837, vyn. m. p. 24. X. 1912, č. 3 C-991 m. č. 6364, č. 151 sb. norm.:

Na více dotazů podaných přímo min. obch. ve příčině provádění mistrovských zkoušek prohlásilo jmenované ministerstvo dle výnosu ze dne 1. října 1912, č. 31.837, toto:

1. Složení mistrovské zkoušky s úspěchem má toho času ten účinek, že dotyční v případě samostatného provozování živnosti podle § 114 a), odst. 6. ž. ř., oprávněni jsou užívati titulu zkoušeného mistra dotyčné živnosti.

2. S omezením práva držeti učně na ony živnostníky, kteří obstáli při zkoušce, není spojena mistrovská zkouška až do vydání tohoto předpisu cestou nařizovací podle § 114 a), odst. 7. ž. ř.

3. Mezi jednotlivými zkušebními komisemi mají v ohledu místním, jak již v normat. výn. min. obch. ze dne 28. XII. 1907, č. 40.211/07 (k § 1 řádu pro mistr. zkoušky pro společenstva) bylo vysloveno, uchazeči o zkoušku svobodnou volbu (cit. normat. výnos se v opisu příkládá).

Jest tedy živnostníkům, jsou-li tu ostatní předpoklady, umožněno, skládati zkoušku před komisí společenstva pro dotyčnou živnost stávající, kterému bylo přiznáno právo konati mistrovské zkoušky min. obch. na základě § 114 a), odst. 1. ž. ř., anebo před některým z ústavů, uvedených v min. nař. ze dne 7. srpna 1912, č. 168 ř. z., pokud tytéž mají právo konati mistrovské zkoušky pro dotyčnou řemeslnou živnost.

Pro každou zkušební komisi bude polit. okresním vztahmo zemským úřadem jeden předseda ustanoven již s ohledem na nutnou jednotnost záležitosti jemu příkázaných (§ 19 ř. pro mistr. zk. pro společenstva, § 20 regulativu pro ústavy ku zvelebování živností a regulativu pro průmyslové ústavy vyučovací), kterému však podle § 2 ř. pro mistr. zk. dle potřeby může také jeden nebo více náměstků býti přiděleno.

Předseda nemusí míti způsobilost pro živnosti přicházející na zřetel při dotyčné zkušební komisi, ježto předpisy o volbě předsedících při sestavování zkušební komise v konkrétním případě (§ 2 zk. ř.) je bez toho postaráno o odborné posouzení výsledku zkoušky. Okr. hejtmánství se zve, aby se ihned postaralo o náležitě vyhlášení těchto vysvětlivek.

Výnos m. o. ze dne 28. XII. 1907, č. 40.211:

Abý se co nejdříve provedly předpisy zákona ze dne 5. února 1907, č. 26 ř. z., o fakultativních zkouškách mistrovských při řemeslných živnostech, zamýšlí min. obch. již v nejbližší době vydati nařízení obsažená v § 114 a), odst. 4. a 5., lit. c) ve příčině propůjčení práva konati mistrovské zkoušky ústavům k tomu způsobilým, chce však také, jak bylo mistodržitelstvím již zdejším výnosem ze dne

4. dubna 1907, č. 10.243, podotknuto, použití zmocnění jemu vyhrazeného v odst. 1. uvedeného místa zákona a propůjčiti jednotlivým odborným společenstvům pro řemeslné živnosti právo, aby v stanovách učinila opatření stran konání mistrovských zkoušek pro své živnosti.

Jako předpoklad pro poskytnutí tohoto práva bude se v každém případě požadovati, aby se dotyčné odborné společenstvo v oboru živn. vyučování, ať již zřízením, vydržováním nebo subvencováním živn. ústavů vyučovacích, nebo pořádáním nebo podporováním učebných nebo odborných kursů a výstav učenických prací zdárně uplatňovalo a pro budoucnost aby společenstvo povinnosti konati zkoušku tovaryšskou, podle zákona jí náležející s výsledkem dosti učinilo.

Ku podpoře pak oněch společenstev, která zamýšlejí domoci se práva konati mistrovské zkoušky a za tou příčinou se usnesou na přeepsaném řádu zkušebním, vypracovalo min. obch. vzor takového řádu pro mistrovské zkoušky, který se ve více výtiscích tuto příkládá¹⁾ s příkazem, aby odborná společenstva pro řemeslné živnosti podělena byla jedním exemplářem tohoto vzoru a aby táž byla také o obsahu tohoto výnosu vyrozuměna.

Další výtisky řádu pro mistrovské zkoušky nechť společenstva a případní jiní interese požadují přímo u [dv. a st. tiskárny, u které tento tiskopis za cenu 20 h za kus obdržeti lze].

O každé došlé žádosti společenstva za propůjčení práva konati mistrovské zkoušky, nechť se ihned zavede řízení předepsané v § 114 a), odst. 1. ž. ř. Po ukončení téhož budíž žádost náležitě instruovaná sem ku rozhodnutí předložena.

K jednotlivým ustanovením zkušebního řádu se podotýká toto:

K § 1. Právo konati mistrovské zkoušky propůjčí se společenstvům pouze pro zcela určité, v § 1 zk. ř. výslovně vyjmenovatelné řemeslné živnosti; jest tudíž na tomto místě také ony živnosti výslovně jednotlivě vyjmenovati, které v § 1, odst. 3. ž. ř., uvedeny jsou snad i v jediném bodu společně. Společenstvo jest oprávněno připustiti ke zkoušce každého hlásícího se uchazeče o zkoušku, vyhovuje-li ostatním předpokladům pro připuštění ku mistrovské zkoušce a není při tom omezeno na své členy a příslušníky. Na druhé straně může se však také každý člen a každý příslušník společenstva hlásiti u některé jiné pro tuto živnost snad stávající zkušební komise.

¹⁾ Neotiskujeme.

K § 2. Zkušební komise skládá se ze 4 členů a to z předsedy a 3 přísedících, a jest také jen tehdy schopnou se usnášeti, jsou-li všichni 4 členové přítomni. Předsedu jmenuje živn. úřad I. stol. v sídle společenstva. Představenstvo společenstva má právo navrhnouti vhodné osobnosti za předsedy, úřad není však tímto návrhem vázán. Z přísedících nechť jest jeden znalcem v oboru vedení knih a účetnictví. Ježto představenstvo má vyslati téhož do komise, nechť se postará o to, aby zvolena byla osobnost takto kvalifikovaná, a bude v té příčině nejučelnějším, obrátili se na průmyslový ústav vyučovací v místě snad stávající.

Oba ostatní přísedící vzati budete ze zvláštních seznamů, které má představenstvo založiti tím způsobem, že na valné hromadě společenstva zvolí se jistý počet osobností na 3 léta, které dotýčnou řemeslnou živnost samostatně provozují. Obdrželi společenstvo povolení prováděti mistr. zkoušky pro více živností, nechť se pro každou z těchto živností sestaví oddělené seznamy. Do těchto seznamů mělo by se, aby se zaručilo řádné fungování dotýčné komise, přičítati nejméně 15—20 osob, a předseda komise zkušební nechť z těchto seznamů pokaždé dotýčné členy zk. komise vybere. V případě zaneprázdnění jednoho z určených členů zk. komise nechť předseda ustanoví z příslušného seznamu jiného člena. Tímto způsobem se umožní vždy plně obsaditi zkušební komisi. Funkční doba celé komise zkušební stanovena je na tři roky. Živn. úřad v sídle společenstva jest zmocněn vyslati zástupce do zk. komise, jemuž přísluší právo námítky proti usnesením zk. komise. Živn. úřady nechť obzvláště z počátku činnosti zk. komisi výsledky takové zástupce, a jich úkolem bude dohlížeti nad řádným fungováním zk. komise a obzvláště proti nikoliv zcela nezávadným konečným výsledkům zkoušek použití práva námítky jim příslušejících.

Všichni členové zk. komise nechť před počátkem zkoušky slíbí před živn. úřadem I. stol. rukou dáním, že svědomitě a nestranně budou vykonávati své povinnosti.

Sídlo zkušební komise nesmí se libovolně překládati.

K § 4. O připuštění ke zkoušce rozhoduje předseda zk. komise, jemuž má představenstvo společenstva zaslati v čas došlé žádosti uchazečů o zkoušku. Předseda nechť především zjistí, zda zk. komise jest vzhledem k živnosti, pro kterou se má zkouška složiti, příslušnou. Pochybností o příslušnosti zk. komise nechť předseda nejkratší cestou objasní a mají v té příčině živn. úřady co nejvíce vyjítí vstříci.

Z došlých žádostí má předseda dále konstatovati, má-li uchazeč osobní způsobilost býti ke zkoušce připuštěn. Tuto osobní způsobilost mají osoby, které řemeslu, pro které

chtějí složiti mistr. zkoušku, již samostatně nebo jako zástupci (správci) nebo pachytři provozují, jakož i osoby, které po řádném ukončení učebního poměru, pokud se týče po složení tovaryšské zkoušky nebo po s výsledkem odbyté návštěvě průmyslového učiliště, jichž vysvědčení nahrazují průkaz řádného ukončení učebního poměru, nejméně 3 léta jako tovaryši (pomocníci), pokud se týče jako tovární dělníci v onom řemesle, pro které se má mistr. zkouška složiti, byli zaměstnání anebo, kteří se mohou vykázati zaměstnáním rovnajícím se zaměstnání jako pomocník ve smyslu ustanovení § 14 b) ž. ř. Průkaz tříleté doby zaměstnání jako pomocník může býti nahrazen vysvědčením o návštěvě určitých průmyslových ústavů vyučovacích zcela nebo z části.

Dále ženy, které mohou podati průkaz způsobilosti žádaný v § 14 d), odst. 3. pro živnost oděvníckou omezenou na šaty ženské a dětské.

Při uchazečích o zkoušku, kteří před 16. únorem 1908 řádně již ukončili svou učební dobu, odpadá potřeba složiti zkoušku tovaryšskou.

Nepřipustí-li se některý uchazeč z nějakého důvodu ke zkoušce, má též právo stížnosti k ž. úřadu I. stol. v sídle zk. komise. O takové stížnosti rozhodne se řádným pořadem instancním a vyhoví-li se této stížnosti, musí odmítnutý uchazeč, pokud se jedná o členy anebo příslušníky společenstva, býti společenstvem připuštěn ke zkoušce.

K § 5. Představenstvo společenstva nechť přizpůsobí se místním poměrům, stanoví určité pravidelně se opakující termíny zkoušek a určí tytéž tak, aby mezi jednotlivými termíny nebylo doby delší $\frac{1}{4}$ roku. Předseda komise pozve písemně členy zk. komise nejméně 14 dní před termínem a vyrozumí o tom, že se bude zkouška konati, jak živn. úřad v sídle společenstva, tak i společenstevního komisaře. Sestavuje-li předseda zk. komisi, nechť dbá toho, aby proti žádnému členu komise nebylo tu vylučujícího důvodu uvedeného v odst. 2. tohoto paragrafu.

K § 6. Usnesení valné hromady společenstva zůstává ponecháno stanoviti výši taxy za zkoušku, táž nesmí však obnášeti více než 40 K, a může pro jednotlivá řemesla až do uvedených nejvyšších výměry různé býti stanovena. Při žádostech za prominutí, snížení nebo poshovění zk. taxy nechť společenstva přesně vyšetří osobní poměry žadatele a prokáže-li se nemajetnost, pokud se týče zřetelohodnost, použijí co nejliberálněji svého rozhodovacího práva.

K § 8, 9 a 10. Praktická zkouška nechť záleží ve zhotovení mistrovského kusu a smí pouze při oněch živnostech, jichž povaha toho nepřipouští, záležeti z podání ukázky

práce (řeznická, pekařská živnost atd.). Určení stane se komisí a to tak, že uchazeči o zkoušku oznámí se pokud možno současně s vyrozuměním o jeho připuštění ke zkoušce také druh mistrovského kusu, jakož i doba odevzdání téhož. Představenstvo společenstva nechť sestaví seznam mistrovských kusů vhodných pro dotyčné řemeslo a zk. komise je povinna při volbě mistrovských kusů řídit se, pokud možno, tímto seznamem. Při tom budiž dbáno toho, aby se za mistrovské kusy neurčovala žádná umělecká díla anebo takové práce, které zkoušenému způsobí kromobyčejnou námahu nebo přepjaté výlohy. Kus mistrovské zkoušky má býti prakticky upotřebitelný předmět, při jehož zhotovení může zkoušenec prokázat způsoblost ku samostatnému provádění obvyklých prací své živnosti.

K § 11, 12, 13 a 14. Theoretická zkouška nemá za účel požadovati na zkoušeném podrobné vědomosti odborné technické povahy anebo v oboru vedení knih a účetnictví anebo zákonných předpisů, nýbrž má se omeziti pouze na zjištění nejobecnějších základních pojmů v těchto oborech.

Tak se má zkouška z odborných vědomostí vztahovati pouze k tomu, aby zkoušený byl dostatečně poučen o nejdůležitějších a nejužívanějších surovinách a polotovarech, o pramenu jich odběru a o cenách, o postupu práce, o nejdůležitějších nástrojích, jakož i o zacházení s nimi a o potřebném času a nákladu spojeném s prací. Představenstvo společenstva nechť právě jako při mistrovském kusu sestaví pro každé řemeslo, pro které je oprávněno konati zkoušku, předem jako pomůcku pro členy zkušební komise seznam odborné technických otázek. Zkouška z vedení knih a účetnictví vztahují se na všeobecné základní pojmy jednoduchého účetnictví a na pravidla vzájemného obchodu a poštovního spořitelnictví. Zkouška ze znalosti zákonů, k níž musí býti způsobilý buď předseda anebo znalec z oboru knih a účetnictví, nechť se týká zjištění nejjednodušších základních vědomostí předpisů, vztahujících se k příslušné řemeslné živnosti z oboru živnostnictví a ochrany dělnictva (zákon o úrazovém, nemocenském pojišťování).

K § 16 a 17. O průběhu zkoušky nechť zk. komise vede protokol, v němž jest zapsati všechny příhody při zkoušce, jakož i všechna usnesení zk. komise, obzvláště ony o výsledku zkoušky. Na výsledku zkoušky nechť se členové komise usnesou nikoli podle výsledku zkoušky v jednotlivých předmětech, nýbrž na základě celkového výsledku theoretické a praktické zkoušky. Usnesení nechť bez další známky zní na »obstál« nebo »neobstál«. Jest přípustno prohlásiti praktickou zkoušku za obstálou a theoretickou za

neobstálou. V tomto případě může zkoušený při opakování zkoušky před touže komisí býti osvobozen od opětovného složení praktické zkoušky.

Obstál-li zkoušený při zkoušce, nechť komise vydá témuž vysvědčení o tom. Neobstál-li, budiž zkoušený před komisí o tom ústně vyrozuměn. Právo stížnosti proti výsledku zkoušky zkoušenému nepřísluší, vládní zástupce má však právo zastaviti usnesení komise zkušební, jež se nestalo řádným způsobem; další rozhodnutí o tom přísluší ž. úřadu.

K § 18 a 20. Valná hromada společenstva nechť, usnášeje se o řádu pro mistrovské zkoušky, stanoví také výši poplatků pro členy zk. komise. Při tom jest zřetel k místním poměrům. Vyšší poplatek než 20 K za den pro předsedu a 10 K za den pro každého přisedícího se nepřizná.

Při volbě osoby předsedy a znalce v oboru vedení knih a účetnictví budiž postaráno o to, aby pro tyto funkce zvoleny byly jen osobnosti, které trvale bydlí v místě zkoušky. Tím se dá zameziti, aby pro tyto funkcionáře vzešly výlohy na cestovné. Za shlédnutí mistrovského kusu, který pro svou povahu nemůže býti předložen komisí, smějí pouze přisedící požadovati náhradu za cestu, odporučuje se tudíž, aby předseda takové shlédnutí, které se snad stalo nutným, sám neprovedl.

Všechny výlohy, vzházející z přípravy a z provedení mistrovské zkoušky, musí nésti společenstvo, oproti tomu plynou do jeho pokladny všechny poplatky za zkoušky.

Kdyby se objevily, vztážmo činily zásadní námítky proti jednotlivým ustanovením tohoto vzoru řádu pro mistrovské zkoušky, budiž si vyžádáno v té věci zdejšího pokynu.

Výn. m. o. 17. II. 1914, 36565/13, o provádění zkoušek mistrovských: vysvědče-
ní podléhají saz. pol. 116 b. A-1914, str. 91.

Hlava VIII.

O přestupcích a trestech.

§ 131. O trestech vůbec.

Přestupky předpisů živnostenského řádu trestají se:

- a) důtkou;¹⁾
- b) peněžitými pokutami až do jednoho tisíce korun;
- c) vězením až do tří měsíců;
- d) odnětím práva míti učedníky nebo mladistvé pomocníky,¹⁾ a to na vždy nebo na určitý čas;
- e) odnětím živnostenského oprávnění na vždy nebo na určitý čas.

¹⁾ n. text: Verweisen. ²⁾ n. text: jugendliche Hilfsarbeiter, tedy mladistvé pomocné pracovníky; viz § 73.

Zvláštní případy trestní.

§ 132. Peněžitou pokutou od pěti korun až do pěti set korun trestáni budete obzvláště:

- a) kdo samostatně provozují živnost, aniž ji opověděli nebo si nevymohli koncesi, když jí je třeba;
- b) kdo živnost dále provozují přes to, že jim byla zastavena;
- c) kdo počnou provozovati některý závod živnostenský, vytčený v hlavě třetí, aniž prve obdrželi potřebného právoplatného schválení úřadův;³⁾
- d) kdo jednají proti předpisům o vyhledávání zakázek na zboží a o prodeji kočovném.

¹⁾ n. t. der Behörde.

Provádění předpisů ž. ř. o ukládání pokut. Ob. z. sp. p. P. 4. XI. 22, č. 15 B 4351/386.499.

Z kruhů živn. docházejí min. obch. stále četné stížnosti, že neoprávněné provozování živností nebo-li obecně zvané »fušerství«, jakož i krytí rozmnožilo se takovou měrou, že vážně ohrožuje existenci některých druhů živností a poškozují živnosti vůbec. Jako jedna z mnohých příčin tohoto hospodářsky nezdravého zjevu jsou uváděny také příliš nízké a dnešním poměrům cenovým a valutním vůbec neodpovídající sazby pokut ukládaných podle ž. řádu.

Pokuty tyto nelze sice zvýšiti administrativním opatřením, ale alespoň částečně jest možno zjednatí pomoc tím, že úřady živn. budou v případech přestupků §§ 132 a 133 c používati již při prvním trestném činu v vyšších sazeb přihlížejíce ve smyslu § 134 ž. ř. k okolnostem přitěžujícím, k velikosti prospěchu přestupkem zamýšleného nebo způsobené škody.

Dopustí-li se táž osoba opětovně trestných činů v předchozím odstavci zmíněných, buďtež tresty přiměřeně zvýšeny a buďtež použito za okolností zvláště přitěžujících, nebo kdyby opětovně pokuty peněžitě zůstaly marnými, peněžitě pokuty v nejvyšší výměře, pakliže osoba dopustí se přestupků dle §§ 132 a 133 c) ž. ř. přes pokuty a napomínání úřadů v trestné činnosti pokračuje, po případě dává zřejmě na jevo, že ani nejvyšší pokutou dle zákona přípustnou nedá se zastrašiti, poněvadž tato pokuta proti zamýšlenému nebo docílenému prospěchu jest příliš nízká, buďtež použito trestu vězení ve sm. 1. odst. § 135 ž. ř.

Mimo to, kdykoliv toho bude třeba pro zajištění úspěchu trestních nálezů a jiných příkazů úřadů živn., buďtež používáno zajišťovacích prostředků ve sm. § 152 ž. ř. jako jsou: zabavení zboží a nástrojů, zastavení práce strojů a zavření provozoven.

Tyto pokyny dávají se všem podřízeným úřadům živn. dle výn. m. o. ze dne 7. X. 1922, č. 43.582 na vědomí s nařízením, aby se dle nich přesně zachovávaly a aby o způsobu, jak těmto pokynům vyhověly a o docíleném výsledku podaly určitě bez upomínky zevrubnou zprávu d o 1. dubna 1923.

M. p. 13. V. 74, č. 398 sb. norm.:

Důtk a může se dáti jen tehdy, když již v zákoně není stanoven trest přísnější, jako při provozování živnosti koncesní bez koncese dle § 132 ž. ř., v kterémž případě mají ž. úřady pouze právo dle § 4 odst. 1. min. nař. ze dne 31. I. 1860, č. 31 ř. z., vysloviti trest v mezích zákonně stano-

vené výměry, tudíž jen na onen způsob trestu mohou náležeti, kterým na příslušný živn. přestupek v zákoně speciálně se vyhrožuje.

Zdanění neoprávněných ž. podniků. Výnos min. fin. 30. XI. 1909, č. 43.205, A. 1910, str. 82.:

K žádosti m. o. zve se okr. hejtmánství, aby podřízené berní úřady poukázalo, aby každé předepsání výdělkové daně pro nějaký podnik živnostenský jim jakožto neoprávněný známý, oznamovaly od případu k případu také ž. úřadu I. inst., aby tento mohl za účelem zamezení neoprávněného dalšího provozování učiniti potřebná opatření. V ostatním zůstávají stávající předpisy o zavedení zdanění, jež ve smyslu § 64. z. o d. v. se má státi zcela nezávislé od živnostensko-právních předpisů, hořejším ustanovením samozřejmě zcela nedotčeny; obzvláště nesmí povinnosti k oznámení svrchu stanovenou ani provedení zdanění, ani také případné zavedení trestního řízení doznati průtahu.

Ob. z. sp. p. P. 18. V. 10, č. 9405; m. o. 22. XII. 09, č. 32.647: Okr. hejtm. je povinno, by docházející oznámení ihned podrobilo úřednímu jednání, důrazně působilo k zamezení neopr. provozování živnosti a aby výsledek zavedených šetření sdělovalo s berním referentem.

Vyšetřování nechť děje se formou takovou, s jakou se dle místních poměrů a okolností případu asi vystačí a při níž netřeba se obávat, že by byla na úkor oprávněným společenským, obchodním nebo vůbec hmotným zájmům osob, proti nimž vyšetřování jest namířeno. M. p. 22. VIII. 23, č. 15A-3100/351.768.

Úřední postup proti neopr. provozování živnosti jest vždy zcela oficiosní; ani udávácí ani jiný interest nemá nároku na úřední zakročení. B. 4866/06.

Jde-li o podnik, jenž nepolíhá bezpodmínečně úřed. schválení, nutno předem o této okolnosti rozhodnouti a trestati teprve, když toto rozhodnutí nabylo právní moci. (?) M. o. 24. XI. 06, č. 30.514, Heller str. 1536.

Provozování neopověděné živnosti může úřad jak tresty stíhati tak i zakázati. B. 3143/04.

Současné uložení dvou nebo více trestů v § 131 uvedených jest dle zákona nepřipustno. M. vn. 30. V. 85 č. 10, Heller str. 1533.

§ 133. Pokutou peněžitou od dvaceti do tisíce korun trestáni budete:

a) kdo jednáji proti předpisům o přijímání a za-

městnávání pomocníkův a učedníků, pak o nakládání s nimi;¹⁾

b) živnostníci v § 53 uvedení, když provozování živnosti, neohlásivše to, zastaví, aneb ohlásivše vzdání se živnosti, zanechají úřadem žádaného provozování po dobu výovědní;

c) živnostníci, kteří oprávněnosti své zneužívají k tomu, aby neoprávněně provozování živnosti osob třetích bylo kryto, jakož i ti, kdo dali podnět k tomu, aby ono právo bylo zneužíváno ke krytí jejich neoprávněného provozování živnosti²⁾;

d) živnostníci, kteří jednáji proti předpisům o potřebných zařízeních na ochranu života a zdraví pomocníkův vzhledem k pracovním prostorám, strojům a pracovnímu náčiní;³⁾ kteří zaměstnávající pomocníky do dokonaného 18. roku a ženské vůbec hrubě zanedbávají náležitého zřetele na mravnost; kteří porušují předpisy o denní době pracovní, o práci noční, o nedělním a náhradním klidu pomocníků, nebo kteří nšetří předpisů v příčině výplaty mzdy.

§ 133 a. Odnětím práva míti učedníky nebo mladistvé pomocníky⁴⁾ budete na vždy nebo na určitý čas potrestáni:

a) živnostníci, kteří opětovně jednáji proti předpisům o zaměstnávání dětí před dokonaným 12. rokem věku v živnostech vůbec, vztážmo dětí před dokonaným 14. rokem věku v podnicích továrních anebo proti předpisům o způsobu a době zaměstnávání mladistvých pomocníkův mezi dokonaným 12. a dokonaným 14. rokem věku;⁴⁾

b) živnostníci, kteří nedbají předpisův o nezaměstnávání mladistvých pomocníkův při určitých ne-

¹⁾ § 98, ²⁾ viz živnosti stavební, ³⁾ § 74.

⁴⁾ Viz § 98. ⁴⁾ viz práce dětí.

bezpečných anebo zdraví škodlivých pracích živnostenských;

c) živnostníci, kteří opětovně jednají proti předpisům o noční práci mladistvých pomocníků;

d) živnostníci, kteří přes opětovné předechozí tresty porušují předpisy o přijímání učedníků, kteří zavíní delší nežli 14denní průtah v přípravě nebo vyučené svých učedníků nebo kteří svým učedníkům nedopřávají potřebného času k návštěvě učilišť v § 99 b), odst. 3., dotčených.

§ 133 b. Odnětím oprávnění živnostenského na vždy nebo na určitý čas budete potrestáni:

a) živnostníci, kteří přes opětovné předechozí tresty byli uznáni vinnými přestupkem předpisů, které se vztahují k provozování jejich živnosti;

b) živnostníci, o nichž se dokáže, že počali provozovati živnost jinému živnostníkovi pořadem trestním odňatou, aby mu nadržovali v dalším vedení této živnosti, pak dopustí-li se téhož přestupku, pro který živnost jejich předchůdci byla odňata;

c) živnostníci, kteří chtějíce živnostenský úřad oklamati v příčině nedostatku průkazu způsobilosti, živnost, která náleží mezi živnosti řemeslné, opovědí jakožto podnik po továrensku provozovaný a pak živnost tu provozují v rozsahu řemeslníka.

Kdyby měla být odňata živnost, která jest živností reální, majetník pozbude práva k provozování a zůstaveno mu toliko, by zežil svoje právo živnostenské.

Viz § 1, str. 51 a 53 a § 139.

Není nezákonným odnětí ž. | přestupek § 11. č. 3. zák. oprávnění při odsouzení pro | o potravinách. B. 11.791/17.

§ 134. Výměra trestu.

Při vyměřování trestů přibhlédáno buď k okolnostem přitěžujícím a polehčujícím jakož i k veli-

kosti prospěchu přestupkem zamýšleného nebo škody způsobené.

§ 135. O trestu vězení a přeměně trestů.

Zpravidla budete ukládány pokuty peněžité. Za okolností zvláště přitěžujících nebo kdyby opětovně pokuty peněžité zůstaly marnými, může uznáno býti na trest vězení.

Byla-li uložena pokuta peněžitá a nemůže-li býti zaplácena, budiž proměněna v trest vězení, při čemž za každých deset korun pokuty peněžité počítán buď den vězení. Avšak vězení nesmí trvati déle tří měsíců.

Jsou-li peněžité pokuty, které činí méně než deset korun, nedobytny, budiž na místě jich uložen přiměřený trest vězení, nanejvýš 24 hodin.

§ 136. Setkání s jinými tresty.

Jsou-li činy nebo opominutí, které se jeví býti přestupky živnostenských předpisů, podrobeny zároveň trestu stanovenému obecnými zákony trestními, tedy tresty přítomným zákonem pod a, b, c, § 131 stanovené nebudte zvlášť ukládány.

§ 137. O trestech náměstků.

Provozuje-li živnost náměstek anebo pachtěř, budete tresty na penězích i vězením uloženy náměstkovi nebo pachtěři. Spolu s náměstkem propadá trestu i majitel živnosti, byl-li přestupek spáchán s jeho vědomím anebo nebyl-li náležitě opatrným při svém, za trvajících poměrů možném dohledu na živnost nebo při výběru náměstka nebo při dohledu k němu. Kdyby po zákonu živnost měla být odňata, staň se tak jenom tehdy, byl-li přestupek spáchán s vědomím majitele živnosti a když tento jej mohl zameziti.

V každém případě však buď vysloveno propuštění náměstka nebo pachtěře, to pak v sobě zavírá

také nezpůsobilost jeho ku provozování živnosti na vlastní nebo na cizí účet potud, pokud by jinak účel onoho výroku byl zmařen (§ 6).

M. vn. 3. X. 89, č. 17.169, m. p. 20. X. 89, č. 658 sb. norm.:
Jde-li o přestupky § 19 a 55 trestati jest se zřením k okolnostem přitěžujícím:

1. pro provozování živn. host. a výč. pachtýřem beze schválení: majitele dle § 131. pachtýře dle § 132 lit. a); jde-li o uvedení úřadu v omyl (nezakročí se o schválení na př., že jde o osobu nezpůsobilou), trestá se maj. dle § 133 lit. c) pro krytí. a pachtýř dle § 132 lit. a);

2. pro opomenutí nebo opoždění oznámení pachtýře u živn. řem. a svobod., jež má se státi nejpozději se zahájením činnosti, pouze maj. živnosti: u živnosti koncesované, kde pachtýř může nastoupiti až po úředním schválení. majitele dle § 131. pachtýře dle § 132 lit. a); jde-li z okolnosti na jeho uvádění v omyl, trestá se u živn. svob. i řemesl. majitel dle § 133 c). pachtýř dle § 132 a) a u živnosti konces. pachtýř rovněž, dle § 132 a). Zástupce trestá se jako pachtýř.

Viz pozn., výnosy a rozh. u živn. host., část II., kap. I.

V oboru práva trestního má zástupce touž zodpovědnost jako maj. živnosti, nikoli prokurista. Ani v jiném oboru veřejnoprávním nelze prokuristovi zodpovědnost ukládati vzhledem na soukromoprávní ráz jeho poměru. S. 9. X. 22, č. 11.450.

Při trestním řízení pro přestupky spáchané orgány družstev konsumních, nestací obeslání a potrestání »zodpovědného zástupce družstva«, nýbrž třeba přihlížeti z moci úřadu k stanovám, kdo že jest zodpovědným. S. 19. VI. 22, č. 2890.

Hlava IX.

Zvláštní opatření správní.

§ 138. Odnětí práva míti mladistvé pomocníky.

Kromě případů vytčených v § 133 a, ve kterých může za trest býti odňato právo míti mladistvé pomocníky, živnostenský úřad může také správním opatřením odníti toto právo živnostníkům, kteří dopustili se hrubého porušení svých povinností vůči svěřeným jim mladistvým pomocníkům anebo proti nimž svědčí skutky, které je po stránce mravní činí nezpůsobilými, aby měli mladistvé pomocníky.

Případy, kdy pořadem správním odňato býti může právo míti učedníky, upravuje § 98.

§ 139. Odnětí živnostenského oprávnění.

Kromě trestních případů vytčených v § 133 b) oprávnění živnostenské budiž odňato:

aby vykonány byly trestní nálezy, jimiž odněti bylo vysloveno příslušným úřadem pro čin obecnými zákony trestními nebo berními zakázaný.

Avšak oprávnění živnostenské budiž také samostatně odňato na určitou dobu nebo na vždy:

a) byl-li živnostník odsouzen pro některý čin v § 5 dotčený a bylo-li by za daných okolností se obávati, že by dalšího provozování živnosti zle užíval;

b) při živnostech koncesovaných obzvláště, dopustil-li se živnostník po opětné písemné výstraze činů, které jsou na úkor zákonnému požadavku spolehlivosti.

Majitel živnosti reální také v těchto případech pozbude práva živnost provozovati a jest mu toliko zůstaveno, aby zežil svoje právo živnostenské.

Tr. zákon § 30. Ztráta živnosti není žádným následkem spojeným již po zákonu se zločinem, a nemůže tudíž trestním rozsudkem vyřknuta býti. Má však soud trestní, kdž pro zločin odsouzený má živnost, po vyhlášeném rozsudku postoupiti spisy tomu úřadu, jemuž propůjčování živnosti takové přísluší. Kdyby se úřadu tomuto zdálo na pováženou, povoliti zločinci, aby po vystálém trestu živnost tu provozoval, má mu živnost odejmouti, šetře při tom předpisů o tom vydaných.

§ 268. Které další následky s odsouzením pro přečin nebo přestupek jsou spojeny, obsaženo jest ve zvláštních zákonech a v předpisech politických a církevních. V těch pak případech, když odsouzený má nějakou živnost, patent loďní nebo právo míti loď ku plavbě pobřežní, užiti se má ustanovení v § 30 obsažených, ač není-li ztráta práva takového již krom toho v zákoně za trest nařízena.

§ 243. Má-li se pro přečin nebo přestupek vyřknouti ztráta živnosti, nemá se vyšetřovanci nížádným způsobem dovoliti, aby v čas vyšetřování nebo před vynesením rozsudku živnosti té se vzdal. Je-li v případě takovém živnost ta osobní, pak pomíjí odsouzení právo k samostatnému provozování živnosti docela, byla-li však to živnost radikovaná nebo prodejná, pozbuďte sice odsouzenec práva jí vykonávati, bude-li však prodána, nemá cena kupní za ni stráža nikterak za propadlou býti prohlášena.

Zák. d. 17. X. 19, č. 568 sb. z. o trestání válečné lichvy.
§ 19. Když se trest ukládá, může býti též uznáno, že živnostenské oprávnění se ztrácí na vždy nebo na určitou dobu, nebo jde-li o reálnou živnost, že se zapovídá její výkon na určitou dobu. — Nevyslovili-li soud ztráty živnostenského oprávnění, může uznati, že má býti zaveden dozor na výkon živnosti. — Jde-li o zemědělece, může soud naříditi dozor na hospodaření výrobky jeho hospodářství nejdéle na tři léta. — Na opatření, označená v odstavci prvním a druhém může uznati soud i tehdy, kdž odsouzen byl toliko zmocněnec, zástupce nebo jiný orgán podniku. — Náklady spojené s dozorem hrají se z podniku, postaveného pod dozor. — Podrobná ustanovení o dozoru budou dána prováděcím nařízením.

Viz § 20 nař. č. 516/20 sb. z. a n. o zásobení obyvatelstva: § 42 zák. o dani z obratu z 11. XII. 19: stať o živn. host. II. část, Kap., I. písm. D. a G. a § 478 tr. z., str. 242.

Nález, kterým odnímá se živnost, má-li býti odněta, má býti odněta na určitý čas, ev. na jak dlouho. Odnětí toto není trestem, nýbrž opatřením administrativním. Min. vn. 7. IX. 1890, č. 15341, m. p. 18. IX. 90, č. 781 sb. norm.

stem, nýbrž opatřením administrativním. Min. vn. 7. IX. 1890, č. 15341, m. p. 18. IX. 90, č. 781 sb. norm.

Výstraha není trestem, jest úředním aktem, z něhož lze se dle § 146 odvolati. S. 25. X. 1909, č. 4877, A 1910 str. 42; i k spr. soudu. B. 9482/13.

Výstraha jest řízením trestním živnostensko-policejním. B. 2445/04.

Výstraha jakožto akt podmiňující administrativní odejmutí koncese dána býti musí koncesionáři samotnému pro činy neb opomenutí jeho spolehlivosti ujmou činní, ať provozuje se živnost osobně nebo zástupcem. B. 10.186/14.

Policejní trpění borderlu nebrání živn. úřadu odejmouti koncesi výcep. dle § 139, písm. b). B. 10.591/14.

§ 150 ž. ř. neplatí o výstraze. B. 14.824/1900.

Posouzení, zda jest zde obava ze zneužití živnosti, rozhodování o odejmutí na čas nebo navždy jest věci volné úvahy ž. úřadu; odejmutí dle § 139 lit. a) jest opatřením preventivním, ne trestním. B.

2459/85, 3124/86, 9572/96, 10.920/97.

Amnestie nezrušuje odnětí živnosti jako opatření preventivní. B. 6668/09.

Z. oprávnění může býti odněto dle § 139, odst. 2. lit b) jen v tom případě, kdž živnostník dopustil se aspoň třikrát činů, jež mají vliv na zákonnou podmínku spolehlivosti. B. 9482/13. Nemusí to býti vždy čin týž. B. 1100/02.

Odepřeli-li majitel koncese k prodeji jedů úřední osobě prohlídku provozovacích místností, jest to důvodem pro udělení písemní výstrahy. B. 9482/13.

Věřitelům, kteří mají zástavní právo na koncesi, nepřisluší postavení strany v řízení o jejím odnětí. B. 6687/09.

Podléhá volnému uvážení úřadu posouditi, zda nakládání s učni jest takového rázu, že jest na pováženou, svěřiti je živnostníku i na dále. Usn. spr. s. 25. VI. 06, č. 6025. A. 251.

Předpis § 139, odst. 2. lit. b) nelze užiti na živnosti říšské. B. 11.812/98.

§ 140. Promlčení.

Promlčením zanikne vyšetřování a trest oněch přestupků řádu živnostenského, které se nemají prodávati podle obecného zákona trestního, nebyli-li přestupník do šesti měsíců, ode dne spáchaného přestupku, vzat do vyšetřování.

Hlava X.¹⁾

Úřady a řízení.

§ 141. I. stolice.

Politické správní úřady první stolice jsou též první stolicí ve věcech živnostenských (živnostenskými úřady).

Jim náleží vykonávat předpisy živnostenské; u nich podávají se opovědi samostatného provozování živnosti;

propůjčují živnosti koncesi vázané, pokud paragrafy následující neustanovují žádné výjimky;

jim přísluší vyšetřovati a trestati přestupky předpisů tohoto zákona, pokud místa nemá úřední jednání řádného soudu trestního (§ 136).

Provozuje-li kdo živnost neoprávněně, politický úřad okresní tehdy, když koná místní ohledání za účelem zjištění skutku, nechť k vyšetření přibere zmocněnce příslušným společenstvem jmenovaného.

V místech, kde jsou zvláštní zeměpanské úřady policejní, úřad živnostenský jedneť ve shodě s nimi v případech, ve kterých dbáti jest veřejné bezpečnosti, mravnosti a pořádku.

Živn. úřady I. stol. v městech statutárních:

Praha. § 149 ob. statutu: Pokud zákonové o živnostech, tržbě a obchodu nic jiného neustanoví, zůstane působnost magistrátu, co se týče práv k živnosti a k ob-

¹⁾ V ž. ř. z r. 1859 hlava tato měla označení IX. Označení X. má od nov. z r. 1907, která upravila §§ 141 až 147 a, 151; §§ 148, 149, 150, 152 mají text z r. 1859.

chodu, beze změny; i náleží se při tom zachovávat dle předpisů zákonních.

Libereckému magistrátu politická agenda odňata nař. r. 1923 č. 68 sb. z. a n. a přenesena na tamní okr. polit. správu. Vyhl. pres. z. sp. p. P. 6. lV. 23, č. 21 z. z.

Brno. Zák. d. 3. V. 1905, č. 56 z. z. § 38. V přeneseném oboru působnosti obstarává obec vnitř svého území všechny záležitosti politické správy dle dočasných říšských a zemských zákonů přikázané politickým úřadům I. stol. § 85. Městská rada má pod vrchním řízením a zodpovídáním starosty obstarávat záležitosti přeneseného oboru působnosti. Starosta však není vázán usnesením, které ve věcech přeneseného oboru působnosti učinila městská rada nebo některé její oddělení. V případech naléhavých nebo uzná-li to za účelné, může záležitosti přeneseného oboru působnosti i bez spolupůsobení městské rady jednotlivými jejími členy dáti vyřizovati nebo vyřiditi sám.

Jihlava. Zák. d. 24. XI. 1874, č. 64 z. z. § 100. Způsob vyřizování oněch záležitostí, jež tvoří přenesený obor působnosti, ustanoví se usnesením městské rady, jestliže jsou obci ponechány a nejsou přikázány osobě starostové. — V nejvýše naléhavých případech, kde nelze opatřiti pro věc usnesení obecní rady, má starosta učiniti neodkladná opatření. —

Obdobné ustanovení mají dle svých statutů města: Kroměříž; zák. d. 18. II. 1870, č. 25 z. z. § 88 a 91.

Olomouc; zák. d. 24. I. 1866, č. 6 z. z. § 94 a 96.

Uh. Hradiště; zák. d. 9. V. 1867, č. 18 z. z. § 88 a 91.

Znojmo; zák. d. 20. I. 1867, č. 5. z. z. § 85 a 88.

Frýdek; zák. d. 8. XII. 1869, č. 4 ex 1870. § 80. Magistrát jest pro okres městský první stolicí ve věcech živnostenských a má při tom jednati dle platných předpisů, zvláště dle ř. ž. ze dne 20. XII. 1859, č. 227 ř. ž.

Opava; zák. d. 20. I. 1866, č. 10 z. z. § 80: Purkmistrovský úřad jest pro okres městský první stolicí ve věcech živnostenských a má při tom jednati dle platných předpisů, zvláště dle ř. ž. ze dne 20. XII. 1859, č. 227 ř. z.

Nař. min. pro Slov. z 5. I. 1921, č. 29 sb. z. a n.:

§ 1. V záležitostech živnostenských a veřejně zdravotnických rozhoduje v municipálních městech Bratislavě a Košicích v první stolicí městská rada. § 2. V druhé stolicí rozhoduje v těchto záležitostech župan župy bratislavské a města Bratislavy, resp. župan župy abau-turnanské a města Košic.

Z. úřady jsou povinny vždy a všude bdíti nad tím, by živn. činnost byla jen potud omezována, pokud to zákony výslovně dovolují nebo nařizují. B. 1530/03.

Jen politické úřady rozho-

dují, zdali a pokud jest přípustno užívání veř. vod k účelům živnost. B. 2215/84.

Oprávnění udělené od nepřislušného úřadu jest od počátku neplatné. B. 12.378/99.

§ 142. II. stolice.

Politické úřady zemské jsou stolicí druhou.

Úřadům těmto přímo náleží propůjčovati:¹⁾

všecky živnosti tiskové (§ 15, č. 1.), kromě živností dotčených v § 21, odst. 3.;

půjčovny knih a čítárny (§ 15, č. 2.);

živnostenské prostředkování služeb a míst (§ 21 a);

pohřební ústavy (§ 21 g);

živnost zastavárenskou (§ 1 zákona ze dne 23. března 1885, č. 48 ř. z.);

živnost stavitelskou, živnost mistrů zednických, kamenických a tesařských (§ 14 zákona ze dne 26. prosince 1893, č. 193 ř. z.);²⁾

ty živnosti, které podle § 24 byly prohlášeny za podrobené koncesi, jestliže propůjčení koncese bylo způsobem nařizovacím vyhrazeno politickému úřadu zemskému;³⁾

ty podniky pro periodickou dopravu osob, které vztahují se na několik okresů téže země; schvalovati provozovny, které jsou rozloženy ve dvou nebo více okresích téže země;

konečně udíleti vyznamenání v § 58 dotčená.

¹⁾ Zemské úřady udílejí dále tyto koncese: elektro-technickou, inform. kanceláři, zubotechnickou, cest. kanceláři, vzduchoplaveckou, telegrafní a telefonní agentur, detektivních ústavů, na výrobu zboží zápalného, pro prodej petroleje vozy tankovými a tarifní reklamační kanceláře. Předpisy o živnostech konces. otiskněny v části druhé.

²⁾ Koncesi studnařskou udílí I. st. § 14.

³⁾ Viz čl. V. zák. z r. 1865, č. 25 ř. z.

§ 143. Nejvyšší stolice.

Nejvyšší stolicí ve věcech živnostenských jest ministerium obchodu.

Ministerium obchodu povoluje ty periodické podniky dopravní a schvaluje ty provozovny, které jsou rozloženy v obvodech několika korunních zemi.

Týká-li se věc také působnosti jiného úřadu ústředního, staniž se dohoda s ním.

I. Nař. min. vn. a správce min. obch. ze dne 23. září 1905, č. 151 ř. z., jímž stanoví se působnost ministeria vnitra, vztážmo ministeria obchodního v živnostenských věcech:

Následkem Nejv. rozhodnutí Jeho c. a k. Ap. Veličenství ze dne 22. září 1905 přísluší obchodnímu ministeriu vztážmo ministeriu vnitra následující působnost v živnostenských věcech.

K působnosti obchodního ministeria náleží:

Připravovati zákonodárnou činnost v oboru veškerých živnostenských záležitostí, vykonávati živn. řád a následující zákony a předpisy, kterými upravuje se živnostenská činnost, a to:

1. zákon ze dne 26. prosince 1893 č. 193 ř. z., jímž upraveny byly koncesované živnosti stavební;

2. zákon ze dne 23. června 1891 č. 89 ř. z. o obligatorním zkoušení všech ručních zbraní střelných;

3. zákon ze dne 23. června 1881 č. 62 ř. z. o obchodu s pálenými lihovými nápoji, o jich výčepu a drobném prodeji;¹⁾

4. zákon ze dne 21. června 1880 č. 120 ř. z. o výrobě a prodeji nápojů vínu podobných;

5. regulativ pro provádění plynových potrubí a osvětlovacích zařízení;

6. min. nař. ze dne 17. února 1905, č. 24 ř. z. o výrobě a užívání acetylénu, jakož i o obchodu s kalciumkarbidem;

7. zákon ze dne 15. dubna 1881 č. 43 ř. z. o kolku na hrací karty;

8. min. nař. ze dne 2. května 1884 č. 69 ř. z. o živnosti vetešnické;

9. zákon ze dne 23. března 1885 č. 48 ř. z. o živnosti zastavární;

[10. všechny předpisy o nedělním a svátečním klidu;]

11. zákon ze dne 16. ledna 1895 č. 26 ř. z. o výprodejích;

12. min. nař. ze dne 23. června 1892 č. 98 ř. z. o automatických vahách a prodávacích přístrojích;

13. zákon ze dne 27. dubna 1896 č. 70 ř. z. o obchodech splátkových;

14. min. nař. ze dne 23. ledna 1901 č. 12 ř. z. o obchodu s minerálními oleji;

15. zákon ze dne 28. dubna 1889 č. 64 ř. z. o veř. skladištích;

16. zákon ze dne 19. června 1866 č. 85 ř. z. o veř. ústavech k vážení a měření;

17. patent o obchodu podomním ze dne 4. září 1852 č. 252 ř. z. se všemi předpisy prováděcími; pak

18. všechny předpisy o kočovních živnostech kromě těch, jejichž předmětem jsou veřejné produkce a podívané, jakož i o soukromém prostředkování obchodů a záležitostí uř. opr. techniků soukromých.

Ministeriu vnitra jest vyhrazeno spolupůsobiti při vydávání zákonů a nařízení, jakož i ve všech těch záležitostech, které se týkají veřejné bezpečnosti, veřejného zdravotnictví a stavebnictví.

II. Ohraničení oboru působnosti mezi min. obchodu a min. vnitra ve věcech živnostenských.

Ob. m. p. 1. III. 1907, č. 44 sb. norm. (Zkr.) Vyn. min. vn. 15. II. 1907, č. 41.274.

Od vydání min. nař. ze dne 23. září 1905, č. 151 ř. z., kterým byl ohraničen obor působnosti min. vnitra a min. obchodu v živn. záležitostech, t. j. v příčině provádění živn. řádu a řady jiných zákonů a předpisů, upravujících činnost živnostenskou, povstaly při příležitosti jednotlivých případů v mnohých záležitostech, ohledně jejichž kompetenční příslušnosti citované min. nař. nedává bezpečného vysvětlení, pochybnosti o kompetenci jmenovaných dvou ministerstev a bylo třeba, aby zvláštním jednáním obou těchto ministerstev objasněna byla kompetence v nejvyšší instanci. Tato ujednání týkají se:

1. Min. nař. ze dne 21. dubna 1876, č. 60 ř. z. a ze dne 2. ledna 1886, č. 10 ř. z., o obchodu jedy, jed obsahujícími drogami a zdraví škodlivými chemickými přípravky. Dle souhlasného názoru min. obch. a min. vn. jest povoláno ministerstvo vnitra vykonávat obě cit. nařízení. Min. obchodu obstarávalo každoročně vydávání seznamu živnostníků, kteří jsou oprávněni k prodeji jedů. Zemské úřady budou tudíž min. obchodu předkládati každoroční zprávy. nařízené vyn. min. vn. ze dne 2. ledna 1886, č. 21.120.

2. Min. nař. ze dne 17. září 1883, č. 152 ř. z. a ze dne 17. června 1886, č. 97 ř. z., o ohraničení oprávnění lékáren proti obchodům materiálními zbožím a sem náležejícím jiným živnostem. Prováděti obě uvedená nařízení náleží společně

min. vnitra a min. obchodu a rozhoduje o tomto předmětu min. vnitra se srozuměním s min. obchodu.

3. Všecky záležitosti, které se vztahují na stanovení policejní hodiny pro provozování živnosti hostinských a výčepních.

Takové záležitosti vždy a to i tehdy, když se dotyčné předpisy opírají o min. nař. ze dne 3. dubna 1855, č. 62 ř. z., spadají do rámce úpravy živn. policie stanovené 2. odst. § 54 ž. ř. a náležejí tudíž do kompetence živn. úřadu, tedy v poslední instanci min. obchodu.

4. Všecky záležitosti, které se týkají provozování veř. jednatelství, dle dekr. dv. kanc. ze dne 16. dub. 1833, č. 8.732, p. sb. zák. sv. 61. Tyto záležitosti náležejí do oboru působnosti min. vnitra. Nynější stanovení kompetence v záležitostech posléz uvedených nedotýká se však platnosti oběžníku ze dne 12. června 1906, č. 17.621, vydaného svým časem min. obchodu o postupu, který jest zachovávat při žádostech za udělení koncese k provozování veř. jednatelství; posl. odstavec tohoto vynesení vzhledem k stanovení kompetence shora zmíněné mění se nyní v ten smysl, že jednacím spisy tam zmíněné předkládati jest přistě min. vnitra.

5. Policejního povolení k držení a používání tiskacích lisů [min. nař. ze dne 4. ledna 1859, č. 10 ř. z.].

Věci tyto náležejí do kompetence min. vnitra a to i tehdy pakli používání tiskacích lisů jeví se býti při živn. závodů pomocným podnikem, který se provozuje v rámci a objemu stávajícího živn. oprávnění.*)

6. Vykonávání provozovacích předpisů živnostenských, vydaných pro živnost dopravy osob (řád provozovací pro fiakry a povozy jednospréžní).

Záležitosti tyto spadají do oboru úpravy živn. policie náležející živn. úřadu dle § 54 ž. ř. a patří do kompetence min. obchodu, i když v jednotlivém případě úprava nestala se na základě živn. řádu ani způsobem odpovídajícím živn. povaze dotčené úpravy.

7. Povolení používatí na dále označení »privilegovaný« nebo »zemský oprávněný« v provozování živn. podniků. Uděliti toto povolení přísluší nyní min. obchodu a jest nyní tomuto min. předkládati dle nař. min. vnitra ze dne 15. února 1901, č. 1.393, jednacím spisy o oprávnění firmy používatí dále takového označení.

8. Záležitosti týkající se používání zemského znaku. Náležejí nyní, jedná-li se o použití znaků takových jako předávků živnostenských ochranných známek, do kompetence

*) Viz zák. z r. 1912 ve stati o koncesích tiskových.

min. obchodu, jinak však do kompetence **min. vnitra** nehledě k tomu, kdo žádá za povolení používání zemského znaku.

9. **Používání znaku nebo jména červeného kříže** v obchodním styku. [§ 7 min. nař. ze dne 2. března 1904, č. 24 ř. z.], stanovená **kompetence min. vnitra** rozhodovati takové záležitosti ve srozumění s min. obchodu zůstala nedotčena.

10. **Záležitosti těch reálních živností**, jež se zakládají na ustanoveních zákonů platných v jednotlivých zemích k upravení **práv propinačních**. Náleží jako dříve do kompetence **min. vnitra**, pokud nejde o provozování takových živností, jež jest posuzovati dle ž. řádu.

III. Obor působnosti ministerstva veř. prací. Příloha a vyhlášky vešk. ministerstva ze dne 6. VII. 1908, č. 124 ř. z.¹⁾

Záležitosti stavební. A. Správa. Zákonodárství a provádění zákonů (stavitelství vůbec, stavby pozemní, vodní stavby), spolupůsobiti při zákonné upravě železničního stavitelství, příslušející podle odborného rozdělení ministeriu železničnímu a při zákonné upravě živností stavebních. Stavební zdravotnictví.

Organisace, osobní záležitosti a zkoušky pro státní službu stavební v téměř rozsahu jako byly doposud v ministeriu vnitra.

Záležitosti soukromých techniků.

Zvelebení živností.*) Normativní záležitosti v oboru živnostenské výroby. Zákonodárné, všeobecné technické i správní záležitosti v oboru elektriny, vyjma telegrafy a telefony a záležitosti, o nichž se rozhoduje dle III. hlavy ž. ř. (Pokud jde speciálně o železniční účely náležejí zákonodárná opatření v oboru elektriny za spolupůsobení ministeria veř. prací ministeriu železničnímu, do jehož kompetence náležejí též příslušné správní a technické záležitosti.)

Spolupůsobiti při zákonodárství a při všech rozhodnutích v oboru vodního práva, jde-li o vodu jako zdroj síly. Podporovati užítkování vodní síly pro výrobní účely.

Výsady, ochrana známek a vzorků, záležitosti patentního úřadu a patentních zástupců.*)

Technické pokusy, zkoumací a zkušební ústavy pro suroviny, polovýrobky a hotové výrobky (zkouška materiálu), bez újmy působnosti železničnímu ministeriu v tomto oboru přináležející a bez újmy oprávnění ministeria kultu a vyu-

¹⁾ Obor působnosti min. veř. prací tuto stanovený ve skutečnosti doznal změn, v zákoníku nevyhlášených. Změny označili vydavatelé tak, že značí *) nynější kompetenci ministerstva obchodu, **) kompetenci min. soc. péče a ***) kompetenci ministerstva školství a národní osvěty.

čování dále spravovati samostatně pokusné stanice a laboratoře na podřízených jemu vyučovacích ústavech nebo takové ústavy ve shodě s ministeriem veř. prací nově zřizovati.

Přesné měření a cejchovníctví.

Přednisy o rozhodování o parních kotlích (včetně zkoušení parních kotlů), parních přístrojích, poháněcích motorech, bez újmy kompetence ministeria železničního v příslušných železničních otázkách a obchodního ministeria při rozhodování o živnostenských provozovatelích.

Technické a hospodářské zvelebení výroby živnostenské. Sledovati pokrok v oborech technických.

Technické zvelebení živnosti včetně veškerých záležitostí služby pro zvelebení živnosti a ústavů pro zvelebování živnosti, přednášky a kursy pro živnostníky, vzorné závody, výstava pracovních pomůcek maloživnostenských, výstavy učňovských prací, technické poučování maloživnostníků.*)

Organisační opatření a zvelebení maloživnostenského úvěrnictví, spolupůsobiti při zřízení a činnosti ústřední společnosti pokladiv, spolupůsobiti při stanovení zásad pro živnostenskou práci v trestnicích, hospodářská podpora domácího průmyslu.*)

Spolupůsobiti při zákonodárství a správě v příčině organisace živnostenských společenstev, pak spolupůsobiti při záležitostech týkajících se zkušek mistrůvských.

Společenská výkazy práce. Podpora lidumilných, hospodářských a vzdělávacích záležitostí živn. společenstev a jejich svazů; organisace a zvelebení vzdělkových a hospodářských společenstev pro živnostenskou výrobu, nákupu a prodeje; používání živn. instruktorů k těmto účelům; spolupůsobiti při jejich ustanovování a při určování oboru jejich působnosti, pokud se pro naznačené účely nezdíří vlastní orgány.**)

Didaktické zvelebení živn. výroby***) Živnostenské školství (zákonodárství a správa v příčině veškerých druhů živnostenských učilišť a škol pro ženská povolání; pak kočovně vyučování živnostenské; průmyslová musea).

Zvelebení prodeje výrobků.*) Zvelebení maloživnostenského odbytu. Maloživnostenské dodávky. Výstavy: všeobecné záležitosti, výstavy živnostenské a průmyslové.

Povznesení návštěvy cizinců.*) Opatření, aby se cizinci přivábili; povznesení soukromých organisací pro povznesení návštěvy cizinců; podpora hotelových, ubytovacích a dopravních (zejména též automobilových zařízení); otevírání nových cestovních území; ochrana význačného míst-

ního rázu a krás krajinných, zvelebení průmyslové výroby předmětů pro cizince.

V oboru železnic zůstávají opatření ku povznesení návštěvy cizinců vyhrazena ministeriu železnic (§ 1 organizačního statutu pro státní správu železniční).

IV. Působnost ministeria sociální péče. (Vyhláška vešk. min. ze dne 27. XII. 1917. č. 504 ř. z.)

Péče o mládež. Záležitosti ochrany dětí a péče o mládež, vvimouc do oboru působnosti soudů náležející záležitosti práva poručenského a trestního jakož i záležitosti, vyhrazené ministeriu lidového zdravotnictví, a to zejména: péče o matky a kojení a malé dívky ve směru sociálním a právním, záležitosti svěřencův a schovancův, péče sirotčí, zařízení péče o mládež (mateřské školky, zahrádky, denní útulny, útulky a pod.), porada o volbě povolání mládeže ze škol prouštěné, péče o blaho mládeže živnostenské (vvimouc odborná zařízení a opatření ke vzdělání mládeže) atd.: provádějí a ve skutek uvádějí péči o výchovu vvimouc státní výchovny, jež byly zřízeny ku provedení péče o výchovu, mající trestními soudy a jež jsou podřízeny ministeriu práv, dokud nebude stanoveno jinak: konají státní dozor na ústavu a zařízení na ochranu osiřelých, opuštěných, týraných, zpuštěných neb zlostí ohrožených dětí a mladistvých osob; odborné vzdělání a další vzdělání personálu pro ochranu mládeže a pro ústavu k péči o mládež: vše to bez úmysl oboru působnosti, příslušejícího ministeriu věci duchovních a vyučování v oáškách výchovy a vyučování, jakož i s výhradou součinnosti tohoto ministeria v zásadních a organizačních záležitostech.

Organisace a podpora volné samoočinnosti v oboru ochrany dítek a péče o mládež, zejména spolků, ústavů, fondův a nadací v tomto směru působících. Součinnost v záležitostech poručenství z povolání nebo poručenských rad jakož i při ochraně nemanželských dětí. Součinnost v zásadních záležitostech tělesné zdatnosti mládeže a její výchovy ku branné způsobilosti.

Péče o válečné neduživce a pozůstalé. Záležitosti péče o válečné neduživce, zejména dodatečné ošetření, školení, porada o povolání, zprostředkování práce a ustílení válečných neduživců, bez úmysl záležitosti zdravotních, vyhrazených ministeriu lidového zdravotnictví, jakož i technickodidaktických, náležejících do oboru působnosti ministeria veřejných prací a bez úmysl příslušnosti ministeria orby v příčině hospodářských útlun válečných neduživců; péče o pozůstalé padlých nebo důsledkem své válečné služby zemřelých vojenských osob, zejména péče o válečné vdovy a

sirotky, vše to s výhradou ministeriu zemské obrany náležejícího oboru působnosti v příčině vojenských nadací a fondů. Organisaace a podpora volné samoočinnosti v oboru péče o válečné neduživce a o pozůstalé.

Součinnost při provádění a výpravě zákonů o zaopatření válečných neduživců a pozůstalé.

Sociální pojištění. Všechny do oboru sociálního pojišťovacího zákonodárství náležející záležitosti, a to i registrované pokladny pomocné, avšak s výjimkou horních bratrských pokladen, pojištění námořníků a pojištění zaměstnanců v státních podnicích i u soukromých železnic a paroplavebních podniků.

Reforma a vybudování sociálního pojištění. Výcvik a další vzdělání odborných úředníků sociálního pojištění.

Součinnost v záležitostech horních bratrských pokladen, pojištění námořníků a pojištění zaměstnanců v státních podnicích i u soukromých železnic a paroplavebních podniků.

Živnostenské právo dělnické a ochrana dělnictva. Zákonodárné a administrativní záležitosti o úpravě živnostenského pracovního a služebního poměru jakož i o ochraně zřízeneců a dělníků v živnostenských a po živnostensku provozovaných podnicích s výjimkou státních podniků, podniků při dolování na vyhrazené nerosty a k dobývání živičných nerostů jakož i podniků soukromých železnic, námořní a vnitrozemské plavby a námořního rvbářství.

Záležitosti živnostenské inspekce a to i zabránění úrazu. Zákonodárné a administrativní záležitosti domácí práce a dětské práce.

Součinnost při úpravě pracovního poměru ve státních podnicích, pokud jde o všeobecné a zásadní otázky.

Zprostředkování práce, péče o nezaměstnanace a ochrana vystěhovalců. Zákonodárné a administrativní záležitosti zprostředkování práce a péče o nezaměstnané.

Součinnost v záležitostech ochrany vystěhovalců. Bytové záležitosti. Zákonodárné a administrativní záležitosti v oboru záležitosti bytových a dozoru na byty: porada fondů na oslavu panování císaře Františka Josefa I. 1908 a státní fond péče bytové pro malé byty; podpora obecně prospěšných stavebních sdružení a dozor na ně.

Součinnost při péči o byty v oboru státních podniků. Součinnost při daňovém zákonodárství k účelům bytové péče jakož i, když se používá těchto zákonů.

Součinnost při sociálněpolitických záležitostech všeobecné a zásadní povahy, jež náležejí do oboru jiných ministerií.

§ 143 zákonně sankcionuje koncentraci v živn. věcech v min. obchodu, která nastala již nař. ze dne 23. IX. 05. č. 151 ř. z. M. o. 15. III. 07. č. 5942, č. 70 sb. norm.

M. o. rozhodující jako neiv. stolice v ž. věcech je dle odst. 3. § 143 ž. ř. povinně dohodnouti se s jinými úřady ústředními jen tehdy, když speciální právní norma takovou dohodu příkazuje. S. 31. I. 23, č. 1628, Hl. 1355.

M. o. udílí koncesi pro veř. skladiště, § 4 zák. d. 28. IV. 89, č. 64 ř. z., a min. vnitra koncesi pro živn. ústavy ke zkoušení předmětů spotřeby, § 31 zák. d. 16. I. 96, č. 89 ř. z. z. r. 97.

Od 4. XI. 18. kdy vešel v platnost zák. d. 2. XI. 18. č. 2 sb. z. a n., jest min. obch. živn. úřadem pro celou oblast RČS. Zákonem d. 10. XII. 18, č. 64 sb. z. a n., kom-

petence v ž. věcech nepřešla na ministerstvo s plnou mocí pro správu Slovenska. Proti rozhodnutí II. stupně, které se podstatně srovnává s rozhodnutím I. stupně, není dle § 2 čl. XX. z r. 1901 odvolání. Omezení práva odvolacího dle odst. 2. e) nevztahuje se na rozhodnutí II. st. vydané ve věcech živnostenských, obchodních a na ochranu vzorků. Z rozhodnutí II. st. ve věci schválení živn. provozoven jde řádný rekurs k III. stol. S. 17. II. 22, č. 2116, Boh. 1172.

Nádržený správní úřad není v odvolacím řízení instancí kasační, nýbrž je povolán rozhodnouti ve věci samé neisa vázán důvody I. stol., může samostatně hodnotiti skutkový materiál a samostatně posouditi případ po stránce právní a odchýlně rozhodnouti. S. 18. XI. 22, č. 17.270, 31. I. 23, č. 1628.

§ 144. Řízení vzhledem k opovědi živností, žádostem za koncese a vrácení živností.

Opovědi živností jakož i žádosti za živnosti koncesované budte podávány živnostenskému úřadu první stolice, v jehož okrese bude stanoviště živnosti. Mohou se podati písemně nebo dáti ústně do protokolu. O každé opovědi svobodné nebo řemeslné živnosti vydá úřad krátké potvrzení, a to stala-li se písemně, do 48 hodin, stala-li se ústně, ihned.

List živnostenský vydává se ve způsobě výtahu z opovědi a jest opatřen stvrzením o vykonaném zápisu do živnostenského rejstříku.

O koncesích budíž vydán řádný¹⁾ dekret.

O každém vydaném listě živnostenském a o

každé propůjčené koncesi budíž věděti dáno společenstvu, jehož se týče.

Chce-li živnostník vzdáti se živnosti (živnost vrátiti), oznam to hned úřadu živnostenskému.²⁾

Vrácení (vzdání se) živnosti nabude působnosti tím dnem, kterého bylo živnostenskému úřadu první stolice prohlášeno, vztážmo kdy k úřadu tomu došlo. Oznámení ta nejsou podrobena povinnosti kolkové.

O každém vrácení (vzdání se) nebo jinakém zániku živnosti, pak o přeložení a jinakých změnách živnosti úřad živnostenský zpravití má včas³⁾ také příslušné společenstvo.

N. t. e. x. t. ¹⁾ Förmliches; ²⁾ Die Zurücklegung (Anheimsagung) eines Gewerbes ist vom Gewerbetreibenden der Gewerbebehörde sogleich anzuzeigen. ³⁾ Von Zurücklegungen (Anheimsagungen) oder sonstigen Erlöschungen von Gewerben, dann von den Verlegungen und anderweitigen Veränderungen in Gewerben hat die Gewerbebehörde fallweise rechtzeitig auch die betreffende Genossenschaft zu verständigen.

M. o. ze dne 26. XI. 96 č. 59.883, m. p. 30. I. 97, č. 14 sb. norm. o vyzoumívání společenstev úř. listy a nikoli individuálně máme za obsoletní a za sporné vzhledem k slovu »fallweise« na konci § 144, jež v českém textu není přeloženo, resp. jež přeloženo je slovem »o každém«.

Juxty. 1. Vyn. min. obch. ve sh. s min. vn. ze dne 27. VII. 1861, č. 2647, č. 31 sb. norm.:

1. Živnostenské úřady mají po měsících sdělovati úřadu berně vyměřujícímu úředně potvrzený dle položek vyhotovený výpis změn, jež během měsíce v rejstříku živnostenském, odděleně pro koncesované živnosti podle § 145 ž. ř. vedeném nastaly.

Tento výpis nechť obsahuje ona data, jež úřadu berně vyměřujícímu za tím účelem věděti třeba, tudíž:

jméno a bydliště živnostníkovy; označení živnosti a stanoviska; udání kolku, použitého na žádost o koncesi; datum udělení koncese.

2. O opovědích volných živností a o změnách v provozování jich budtež vedeny rejstříky juxtové a budíž v nich každá opověď a každá změna pod zvláštní položkou rejstříkovou zapsána, označení jich nechť započíná číslem 1 a pokračuje až do konce roku čísly pořadnými.

Juxty těchto rejstříků necht obsahují:

číslo běžné; jméno a bydliště strany; označení opovězené živnosti; stanovisko výkonu živnosti; den opovědi a kolek použitý pro opověď.

Výstřižky juxtové necht se opatří souhlasnými čísly a stranám co potvrzení nastalé opovědi vydají.

Koncem každého měsíce buďtež juxty rejstříku o opovědích pro volné živnosti, jichž použití jest po arších, opatřené podpisem představeného živnostenského úřadu aneb jeho zástupce, sděleny úřadu berně vyměřujícímu zároveň s výpisem rejstříku pro koncesované živnosti, pod 1. zmíněným.

3. Zavedením vydávání výstřižků juxtových nenastává změna v dosavadním vyhotovování živnostenských listů.

4. Sdělování o udělených koncesích, o nastalých opovědích a o změnách ve stavu živnosti od případu k případu nemá místa.

5. Každé straně, jež opovídá volnou živnost aneb obdrží živnostenskou koncesi, buďž živnostenským úřadem od případu k případu připomenuto, že není sice nutno u úřadu berně vyměřujícího zvláštní oznámení učiniti, že však témuž jest, kdykoliv toho žádá, udati přesně data o rozsahu závodu, nutná pro vyměření daně.

O tom se krajský úřad na základě vys. výnosu ministerstva obchodu a národohospodářství ze dne 27. srpna 1861, č. 2647/965 zpravuje, aby se tím řídil, při čemž se podotýká, že se o tom berní úřady finančním zemským ředitelstvím uvědomují.

2. Vyn. m. o. 8. I. 1912, č. 22.564; m. p. 10. IV. 1912, č. 31 sb. norm. (Zkráceně.)

1. Výstřižků juxtových, jež se vyhotovují dle vyn. m. o. ze dne 27. VIII. 1861, č. 2647, nebudíž nadále používáno co živn. listů.

2. Těchto výstřižků lze však použití co potvrzení o vykonané opovědi dle § 144 ž. ř. Ovšem jest při tom vyhověti ustanovení lhůty zmíněného místa v zákoně.

3. Dotyčná potvrzení o opovědi lze vydati ovšem i ve formě jiné než výstřižkem juxtovým.

4. Živn. listy, jež se vyhotovují dle § 144 ř. z., buďte vždy jako takové označeny.

Ustanovení výnosu ze dne 27. VIII. 1861 zůstávají tím, co řečeno, nedotknuta.

3. Tiskopisy pro »potvrzení opovědi živnosti«. Ob. z. sp. p. P. 28. VII. 1922, č. 15 A.-77/32 ai 19, 262.531/22.

V základě vyn. z. spr. p. v Praze ze dne 18. IV. 1922, č. 15/A 77/31 ai 1919, vzala státní tiskárna v Praze tiskopis

»potvrzení opovědi živnosti« (náhradu za býv. juxtovou knihu) na sklad pod č. 426. — Vzorec tento tištěn jest na 1/2 kancelářského archu ve znění českém a českoněmeckém. Jedna složka (t. j. 20 kusů) stojí 4.80 Kč. Papiru použito vzhledem k důležitosti tohoto dokladu velmi jemného a trvanlivého, proto jest cena vzorce o něco vyšší.

4. Ob. z. spr. p. P. 22. V. 23, č. 15 A.-2881/22, č. 32.779/23.

Okr. polit. správy, polit. expositury a magistrát hl. města Prahy upozorňují se dle vyn. min. obch. ze dne 19. I. 1923 č. 58.254/22 znovu na výnos min. vn. ze dne 18. VII. 1900, č. 19.407 (intimovaný oběžníkem býv. míst. ze dne 9. VIII. 1900 č. 136.355 ai 1900), jímž bylo živnostenským úřadům I. stolice nařízeno, aby berní správy při opovídání a odhlašování živností podporovaly.

5. Opovědi buďte zapisovány do podacího protokolu; nestačí záznamy a rejstříky dle § 111 instrukce z r. 1855, č. 52 ř. z. Juxty a výtahy o koncesích buďte dodávány bernímu referentu na potvrzení v doruční knize. M. p. 6. VIII. 1881, č. 11 sb. norm.

6. Tiskopisy pro ž. listy; m. p. 30. IX. 12, č. 132 sb. norm.

V řízení před ž. úřady (i dle hl. III.) jest pouze to prohlášení účastníka za právní jednání, které od něho bylo dáno, po výsledku jednání se stranami v platnosti ponecháno a do protokolu o řízení sepsaným zapsáno, což stvrdí se podpisem této části protokolu. S. 26. II. 06, č. 2250. A. 180.

Tím, že kdo opověděl živnost, resp. že opověď byla vzata úředně na vědomí, nenabývá opovídatel práva ani na další nerušený výkon živnosti ani vyhotovení ž. listu. B. 8107/11.

Ž. list lze opravit jen, když nesouhlasí s opovědi. S. 6. IV. 1910, č. 2781. A. 362.

Listy na daň výtěžkovou, které vydávají berní úřady, necht jsou souhlasné s listy

živnostenskými, ježto jimi se strany o existenci svého oprávnění vykazují a částečné vzdání se živnosti u berních úřadů hlášená buďte sdělována berními úřady též živn. úřadu. M. p. 6. XI. 71, č. 148 sb. norm.

Vzdání se živnosti.

Odst. 6. má pouze význam časového stanovení neodvolatelnosti vzdání se živnosti a v praxi se vyskytující podmiňovaná vzdání se koncesí nejsou tím ani upravena, aniž měla prejudiciálně nějak býti dotčena. M. o. 15. III. 1907, č. 5942, č. 70 sb. norm.

Ž. ř. nerozeznává mezi dočasnými a trvalým vzdáním se (složením) živnosti t. j. určitým prohlášením živnostníka u ž. úřadu I. st., že pro-

vozování živnosti zastává a že ji dále provozovati nebude. Takovýmto prohlášením zaniká živnost. (§ 144) Od něho dlužno lišiti prohlášení živnostníka, že se zříká na určitou nebo neurčitou dobu provozování živnosti s výhradou, že živnost bude opět provozovati; toto prohlášení není vzdáním se živnosti, nýbrž je zastavením provozování na určitou nebo neurčitou dobu a jím živnost nezaniká. — Ř. ž. nezná obnovování zaniklé koncese a její znovuvydělení. Osoby, které chtějí znovu provozovati konc. živnost, kterou dříve provozovaly a již se vzdaly, musí si vymoci novou koncesi a nesmí do té doby, než ji obdrží, živnosti provozovati. S. 9. VI. 22, č. 8205.

Ž. oprávnění jsou do té míry ve volné dispozici jich majitele, že tento zásadně — nehledě k ustanovením výjimečným, jako je na př. § 53 ž. ř. — může se jich kdykoliv vzdáti, a může vzdání své také vázati časem neb podmínkou. S. 29. V. 1922, č. 16.674/21.

Prohlášení o vzdání se musí státi se vůči úřadu; prohlášení nebo závazek v kupní smlouvě, že se strana vzdá, nestačí. S. 23. II. 23, č. 1684.

Umluva stran ve smlouvě o prodeji živnosti hostinské, že prodávač vzdá se své koncese ve prospěch kupujícího, nenahrazuje projevu šem 144 pro vzdání se živnosti žádaného. S. 19. V. 1919, č. 488, Boh. 106.

Prohlášení, že se někdo vzdává na neurčitou dobu provozování živnosti s výhradou, že bude moci opět se živnosti ujmouti, není vzdáním se živn. oprávnění. B. 2996/04.

Nelze odvolati vzdání se živnosti, které již úřadu došlo. B. 9541/12.

Složení koncese podmíněně ve prospěch jiné osoby platí od okamžiku, kdy bylo úřadu prohlášeno, takže od té chvíle nelze vzdání toto odvolati. B. 6048/08.

Dle § 144, odst. 6. nelze odejmouti koncese, které se někdo vzdává pod podmínkou, že koncese bude udělena osobě třetí. B. 9541/13.

Provozovací povinnost není stanovena, vyjmeče § 53, Přestane-li kdo právo živn. vykonávati, ještě se ho tím nevzdal, jeho oprávnění trvá dále. JOKP. 1913 str. 143.

Byl-li ž. úřad vyrozuměn o soudním zákazu volného nakládání se ž. oprávněním, jest po dobu trvání zakazu i živn. - právně bezúčinným vzdání se tohoto oprávnění. B. 11. 213/16.

Správce konkursní podstaty může se s právním účinkem vzdáti koncese příslušející kridatáři. B. 9360/13.

Zásady pro řízení správní. M. vn. I. XI. 1903, č. 11.153; m. p. 30. V. 1904, č. 74 sb. norm. Při všech jednáních, při nichž se vzhledem k povaze věci přihlíží k slyšení stran, buď jim dána plná příležitost se vyjádřiti. Rozhodnutí buďte věcně a dů-

kladně odůvodněna, a to i kde jde o volné uvážení úřadu. Stranám lze dovoliti, by nahlédly do spisů, jichž obsah poznati jest jim nutno. Tohoto předpisu, při němž úřady mohou jednati dle volného uvážení, jest užíváti způsobem, jenž vyhovuje potřebám přítomnosti. Budiž tedy dovoleno, pokud tomu zřejmě nebrání ohledy veřejné a pokud tu není oprávněného nároku osob třetích na to, by dotyčné spisy byly zachovány v tajnosti. Při zmocnění budiž vyřízení do dávano právním zástupcem, pokud by přímý styk se stranou nebyl nutným v zájmu veřejném.

Zásada slyšení stran vyžaduje, aby vyšší instance, považuje-li za rozhodnou novou, posud neprobranou skutkovou podstatu, sdělila to súčasněným k vyjádření. B. 7337/10.

Úřad není povinen, připsuti všechny stranou nabízené důkazy, tedy ani slyšeti všechny ji vedené svědky. B. 4824/06.

V řízení správním přísluší stranám nárok na náhradu útrat vzniklých právním zastoupením jen tehdy, pokud jest to zvláštním předpisem stanoveno. S. 3. I. 23, č. 20.261. Hlídka 1327.

Polit. úřady nejsou povinny:

1. vydávati vysvědčení o existenci a rozsahu živn. oprávnění na žádost osoby třetí rozdílné od majitele živ-

nosti. Nař. 17. III. 1855, č. 52 ř. z. Dekr. dv. kanc. 31. XII. 1810, sb. z. pol. sv. 35, str. 228. Dv. dekr. 19. I. 1811 sb. z. a n. č. 922. (Manz). B. 5574/90, B. 7947/94.

2. ani osvědčení o tom, že v určitém místě nikdo neprovozoval výroby určitého zboží; veřejnost živn. rejstříků není stanovena. M. o. 23. II. 07, č. 5362, A. str. 91.

3. zapisovati do záznamů o živnostech prodejních dle min. nař. ze dne 6. III. 1859, č. 6306 exekuční zájem. B. 10.006/14.

4. aniž oprávněny v rejstříku vyznačovati dobrovolné dáni v zástavu a soukr. ujednání o živn. právech. M. o. 13. IV. 07, č. 10.321. M. vn. 23. XII. 12, č. 31.656, A. 13 str. 16.

Strana nemá nároku na nahlédnutí do záznamů ž. úřadu o zástavních právech na živnosti nebo na udělení zprávy o pořadí konkrétního práva zástavního. B. 8646/12.

Ve správním řízení nemá strana práva k nahlížení do spisů, jest ve volném uvážení úřadů dovolovati je i braní opisů, a má se díti nad to, jen když žadatel prokáže oprávněný zájem na obsahu aktů. B. 7734/94, B. 8033/94. Lze dovoliti, v mezích těchto zásad, by strany si samy opisy zhotovily. Vysvědčení lze vydati, jestliže jsou pro to zvláštní předpisy a mají-li se osvědčiti určité skutečnosti úřední; duplikáty týkají se výměrů, náleží a výnosů stra-

nám, kterým již byly tyto vydány, ale se jim ztratily; duplikáty mohou stranám a neb jich právním neb úředním zástupcům beze všeho se vydati. Není přípustno dáti nahlížeti do spisů mimo úřad ani do posudků fin. prokuratury. M. p. 20. X. 1898, č. 255 sb. norm.

M. o. 23. III. 1914, č. 6635; m. p. 6. IV. 14, č. 3 B-386; Sdělení o rozsahu ž. oprávnění

třetím osobám, jež nejsou právním zájmem legitimovány, mají se zásadně odmlnouti, ježto ž. rejstříkům, jež mají vésti ž. úřady I. st. dle § 145 nepřisluší dle platného stavu právního publika — jak tomu jest u poz. knih. Zecla zvláštní opatření jest na místě, jde-li o úř. sdělení o konc. cestovních kancelářích podnikům s konkurenčními zájmy.

§ 145. O živnostenském rejstříku.

U živnostenských úřadů první stolice buďte vedeny živnostenské rejstříky pro svobodné, řemeslné a koncesované živnosti, ale ve zvláštních odděleních; do nich zapsána budiž každá změna v živnostech a budiž o ní pokaždé věděti dáno též úřadu finančnímu i obchodní a živnostenské komoře.

Jeden ze svazů obch. gremií žádal o vyzvání živn. úřadů I. stol., aby v živn. katastru a úředních publikacích v Úředním listu o přihlášených živnostech zřejmo bylo, je-li obchodní živnost vázána na průkaz způsobilosti a byl-li průkaz tento podán. Mohlo by se tím uskutečnit, že by označení živnosti v katastru přidavek »způsobilost prokázána« připsáno bylo. Protože této žádosti není zákonitě překážky v cestě a mohlo by jí bez zvláštního obtížení živn. úřadů vyhověno býti, žádají se úřady živn., aby od 1. I. 1911 používaly při zapisování živností obchodních do katastru živnosti, jež na průkaz způsobilosti vázány jsou a při toho se týkajících úředních prohlášeních k označení živnosti dodatku shora zmíněného, po případě jiného stejně znějícího přidavku. M. p. 30. list. 1910 č. 195 sb. norm. (Katastrum živností tímto mině jest živnost. rejstřík M. p. 21. I. 11, č. 15 A.-233/105.

§ 146. Odvolání ve věcech živnostenských.

Rozhodnutí živnostenských úřadů buďte stranám vydávána zároveň s důvody. Pokud zákon o jednotlivých případech nepředpisuje něco jiného, strany mohou odvolati se k vyššímu úřadu z rozhodnutí živnostenských úřadů první stolice do 14 dnů, z roz-

hodnutí živnostenských úřadů stolice druhé pak do čtyř neděl.

Z rozhodnutí politického úřadu zemského, jimž souhlasně s výrokem živnostenského úřadu první stolice udělení koncesované živnosti bylo vzhledem k místním poměrům odepráno, není dalšího odvolání.

O živnostech hostinských a výčepnických jsou v §§ 18 a 20 zvláštní předpisy.

Zví-li vyšší úřad, že nedostává se nějaké zákonné náležitosti, zakročiti má z moci úřadu.

Zákon daný dne 12. května 1896, č. 101 ř. z., jimž doplňují, vztažmo mění se ustanovení o postupu při podávání prostředků opravných proti rozhodnutím a opatřením úřadů politických.

§ 1. Rekursy (odvolání) proti rozhodnutím a opatřením politických úřadů okresních, pokud jsou ještě podrobena pořadu prostředků opravných, buďte ve všech případech, pro které není ustanovena rekursní lhůta zvláštní, podány ve lhůtě 14 dní a rekursy (odvolání) proti rozhodnutím a opatřením politických úřadů zemských za týchž podmínek buďte podány ve lhůtě čtyř neděl, čítajíc ode dne, který následuje po dni doručení.

Rekursy mohou podávány býti ústně, písemně nebo telegraficky.

Den, kterého recurs jest dán na poštu nebo na úřad telegrafní, pokládá se rovněž za den, kterého recurs byl podán.

Případne-li poslední den lhůty na neděli nebo na svátek, končí se lhůta teprve nejbližším dnem všedním.

Instance odvolací má rozhodnouti otázku, zdali recurs jest nepřipustný nebo zdali byl podán pozdě.

§ 2. Pokud v platných zákonech není něco jiného ustanoveno, buďte rekursy podávány u toho úřadu, který rozhodl v instanci první.

§ 3. Političtí úředové v § 1 jmenovaní mají ve svých rozhodnutích a opatřeních výslovně uvěsti, zdali rozhodnutí a opatření tato jsou podrobená ještě dalšímu pořadu prostředků opravných, a jestliže by byla podrobená, výslovně udati lhůtu rekursní a úřad, u kterého recurs má býti podán.

Jestliže by tato lhůta v rozhodnutí nebo v opatření určena byla nesprávně a recurs by podán byl sice ve lhůtě udané, avšak teprve po projití správné lhůty zákonné, tedy rozhodnutí neb opatření v odpor vzaté budiž zrušeno pro vadné poučení o lhůtě a budiž nařízeno, aby vydáno bylo rozhodnutí

nebo opatření s poučením správným, které novému pořadu prostředků opravných jest podrobeno.

Ustanovení posléz řečené vztahuje se obdobně k té případnosti, jestliže by nesprávně udán byl úřad, u kterého rekurs má býti podán, nebo jestliže by nesprávně bylo udáno, zdali rozhodnutí nebo opatření podrobeno jest ještě pořadu prostředků opravných.

Jestliže by nebylo šetřeno předpisu v odstavci 1 daného, stranám přísluší rekurs samostatný, aby vada tato byla o straněna.

§ 4. Zákonem tímto zrušena jsou všechna nařízení, která se týkají předmětů zákona tohoto a s ním se nesrovnávají, zejména ustanovení odstavce 3 nařízení ministeria věci vnitřních ze dne 27. října 1859, č. 196 ř. z.

§ 5. Zákon tento nabývá moci dnem vyhlášovacím.

S těmi případy, ve kterých rozhodnutí nebo opatření úřadů zemských bylo doručeno přede dnem tímto, a je-li některý prostředek opravný ještě přípustný, budiž tak naloženo, jako by doručení stalo se dne tohoto.

§ 6. Mému ministrovi věci vnitřních jest uloženo, aby dohodna se s ostatními ministry účastnými, zákon tento uvedl ve skutek.

Při rozhodnutí povahy formální i meritorní jest uvéstí lhůty rekursní, uvedené v ev. zákoně speciálním, teprve není-li jich, lhůty zákona o opravných prostředcích d. 12. V. 1896 č. 101 ř. z. Pouze v těch případech, kdy stranám dle § 3 al. 4 cit. zák. přísluší samostatný opravný prostředek proti mylnému poučení o opr. prostředcích, platí jen rekursní lhůty tohoto zákona. M. vn. 8. V. 11, č. 28.067/08. A. str. 90.

Úřad může své rozhodnutí autenticky interpretovati, aniž by jednal se stranami nebo slyšel nižší instance. Strany však mohou ev. nesprávnost této interpretace nařikati řádnými opravnými prostředky. B. 6813/09.

Účinnosti rekursu řádně

podaného nevadí, že jest označen jako »rozklad« nebo »protest«, pokud jen lze z něho viděti, že se strana nespokojuje s rozhodnutím proti ní vydaným. B. 6318/08.

Rozhodnutí úřadu s nesprávným poučením o opravných prostředcích má vyšší instance zrušiti. B. 8505/11.

Zrušení rozhodnutí pro nesprávné poučení o opravných prostředcích v. S. 4. IX. 22, č. 7708.

Nižší instance smí se v konkrétním případě obrátiti se žádostí o instrukci na instanci vyšší; v takovém jednání nelze spatřovati vyloučení strany z práva instancního postupu. B. 9426/13.

Rozhodnutí ministerská vydaná v konkrétních případech nebudte nikdy při po-

dobných případech uváděna jako důvod rozhodovací. M. vyuč. 16. V. 1869, č. 3682; m. p. 27.489, č. 65 sb. norm.

Prohlásí-li úřad, že v žádosti nebyly uvedeny důvody hodné zvláštního zřetele, nepotřebuje podrobně oceňovati jednotlivých okolností. B. 11.286/16.

Rozhodnutí ž. úřadu může býti doručeno manželu ženy, jíž se týká. (§ 1034, 1238 o. z. o.) M. o. z. 20. VII. 07, č. 19.943, A. 07, str. 258.

Vyšší stolice může

a) odůvodniti své rozhodnutí odvoláním se na důvody stol. nižší. S. 20. III. 12, č. 3140. A. str. 117.

b) žádost odmítnouti i z jiného důvodu než z důvodů I. stol. nižší. B. 8022/11; Boh. 303/20.

c) kdykoli napravovati chyby, jež učinil podržecný úřad z nedopatření, omylu, nesprávného použití zákona mimo cestu instancní, tedy zvláště i mimo rámeček § 57 z. ř., dle něhož může odejmouti ž. oprávnění za podmínek tamže vyznačených ž. úřad udělující koncesii neb beroucí opověď na vědomí. S. 26. II. 13, č. 2019. A. 84.

Odvolací stolice, i když rekurs domáhá se jen doplnění řízení, může rozhodnouti meritorně. B. 8903/12.

Není zákonného předpisu, jenž by přikazoval, že má býti straně ihned vráceno nebo včas na příslušné místo postoupeno odvolání, jež podala omylem u I. místo u II.

stolice. S. 2. X. 07, č. 9148.

Rekurs nelze odmítnouti jen proto, že byl podán před počátkem rekursní lhůty. B. 2845/04.

Jest nezákonným odmítnouti rozhodnutí o rekursu, jenž není stranou vlastnoručně podepsán. Úřad může žádati doplnění. B. 4622/06.

Rekurs v živn. trest. řízení ústně ohlášený jest považován za podaný. M. o. 22. IX. 06, č. 23.855. Heller 1638.

Právo dozorcí.

Výklad k § 146 odst. 4 viz B. 9046/12.

Při zakročení dle § 146 odst. 4 nemusí vyšší inst. bezpodmínečně slyšeti stranu. S. 2. IV. 13, č. 3441, A. str. 163.

1. § 146 odst. 4 vyhraňuje představeným úřadům živn. všeobecné právo dozorcí, aby mohly zakročiti, t. j. odstraniti úřední akty úřadů nižších, přičiči se zákonu; B. 7231/10;

2. avšak jen když porušení byly donucovací ve veř. zájmu vydané předpisy, a nikoli, byly-li jen opomenutí normy, které určeny jsou výhradně k ochraně subjektivních práv a zájmů (nevyvěšení ediktu). B. 11.414/16;

3. zákonným požadavkem není opomenutí předpisů o řízení, nýbrž jen materiálně právní náležitosti osobní způsobilosti k provozování živnosti. B. 8050/11;

4. § 146 odst. 4 umožňuje pomoc, když úřad politický z nedopatření, omylu,

pro nesprávné použití zákona závadný stav utvořil nebo ponechal; použití dohlédacího práva není vázáno na podmínky § 57 ž. ř. B. 8103/11;

5. dle § 146, odst. 4, nemůže zakročiti doz. úřad jde-li jen o opomenutí předpisu o řízení. S. 23. I. 18, č. 1249, A. 178;

6. stížnost byt i formálně jako stížnost podanou, obsahem však směřující k použití práva dozorcího jest vždy považovati jen za stížnost dozorcí. S. 16. VI. 1920, č. 5401, Boh. 458;

7. strana nemá na výkon práva dohlédacího úřadům propůjčeného nijakého subjektivního nároku; úřady je vykonávají jen jménem státu jako část své úř. kompetence k ochraně veř. zájmů; tyto mohou jíti paralelně se zájmy soukromými, takže ochranou jich dostane se ukonení i těmto; tento možný reflexivní účinek nečiní účastníka stranou, mající nárok na rozhodnutí. S. 28. III. 1923, č. 5181;

8. straně nepřisluší nárok na výkon úřední moci dozorcí. Zrušil-li úřad správní v pořadu instančním rozhodnutí nižší stolice jen z důvodů formálních, není při svém novém rozhodování v téže věci svým předchozím rozhodnutím nijak vázán, pokud jde o posouzení skutkové podstaty. S. 1. IV. 19, č. 1615, Boh. 71;

9. stolice II. není oprávněna změnit rozhodnutí I.

stol. z úř. moci v neprospěch strany. S. 7. V. 19, č. 2156, Boh. 98.

10. O udělení nebo odeprání ž. koncese může úřad rozhodovati toliko na základě příslušného zakročení strany. Potvrdila-li zem. správa polit. rozhodnutí I. stol. odpirající straně udělení koncesí, o niž tato nežádala, jest výrok takový jako nezákonný zrušiti. Neřešily-li ž. úřady otázku, zda-li jsou dány předpoklady pro udělení koncese hostinské čili nic, nýbrž otázku, zda stěžovatel nabyl oprávnění dle § 16 ž. ř. již určitým dřívějším aktem správním, nelze na rozhodnutí takové použití předpisu posl. odst. § 18 ž. ř. omezujícího právo odvolací, nýbrž jen předpisu § 146, odst. 1. ž. ř. Rozhodnutí zem. správy polit. tohoto druhu obsahující poučení, že další odvolání k ž. úřadu III. stol. je nepřipustné, musí nejv. spr. soud zrušiti dle § 6 zák. o spr. soudu. S. 8. III. 1921, č. 2879, Boh. 751.

11. Ministerstvo není oprávněno dle 4. odst. § 146 (mimo řádné řízení odvolací) zrušiti udělení dispense od vysvědčení pracovního jen z toho důvodu, že není po jeho soudu dána nepochybnost průkazu tříletého zaměstnání pomocnického (odst. 3 § 14 c). B. 11.033/15. V. též B. 9525/13.

12. Vyhotovil-li úřad na živnost koncesovanou pouhý list ž. místo dekretu, může dozorcí úřad naříditi odstra-

nění formální vady a vyhotovení dekretu, nesmí však toto živnost. oprávnění nesprávnou formou udělené prohlásiti za neplatné. B. 9151/12.

13. Okolnost, že v listu ž. bylo použiti pro živnost názvu, který zahrnuje v sobě i činnost, která není živností, nemůže způsobiti, aby l. ž. prohlášen byl dle § 146 ž. ř., odst. 4. za neplatný. B. 10.726/15.

14. Uděli-li se koncese tiskářská, ač uchazeč nepředložil průkaz o odborném vzdělání, může se udělené oprávnění dle § 146 zrušiti. B. 7432/10.

15. Rovněž když na samostatnou živnost pecnářskou ve mlýně nebyl předložen průkaz způsobilosti. B. 10.849/15.

16. § 146 vztahuje se jen na zákonné náležitosti k nastoupení živnosti. Byl-li tedy schválen pachtýř pro živnost hostinskou, nemůže toto rozhodnutí vyšší úřad zrušiti proto, že po jeho soudu nebyly dány důležité důvody pro tento způsob provozování ve smyslu 3. odst. § 19. B. 4516/06.

17. Není výkonu doz. práva na překážku okolnost, že rozhodnutí ž. úřadu I. st. vešlo v moc práva, ježto je povinností doz. úřadu, aby nezákonné rozhodnutí vůbec rušil. S. 2. IV. 13, č. 3441, A. str. 163.

Vynese-li ž. úřad administrativní výrok nebo příkaz v případě, kdy mohl přikročiti k donucovacím opatřením nebo k policejnímu výkonu trestnímu, podléhá takový zákaz nebo příkaz plnému instančnímu pořadí. Takovýto postup nižších stolice není zmatečný a nemůže býti vyšším úřadem z tohoto důvodu zrušen. (Stol. I. nařídila straně, jež zřídila sklad piva, aby to oznámila jako zřízení vedl. závodu; II. stol. tento výměr zrušila, domnívajíc se, že mělo býti ihned užito prostředků donucovacích nebo trestních.) B. 8057/11.

Viz i nález na str. 496.

Shodují-li se rozhodnutí I. i II. inst. v meritě, jest rozhodnutí ta pokládati za shodná, i když důvody jsou různé. S. 31. I. 12, č. 1151, A. str. 70.

§ 147. Řízení ve věcech trestních.

Řízení v trestních věcech živnostenských jest zpravidla ústní.

O projednávání sepíše se protokol, do něhož se rozhodnutí zaznamená a straně oznámí. Žádá-li strana za to nebo není-li přítomna, oznámí se jí rozhodnutí i s důvody též písemně.

Živnostenské úřady jsou povinny společenstvům

pokaždé dáti věděti, co úřad k oznámení od společenstva učiněnému zařídil.

Pro obor trest. práva policejního může dle analogie tr. práva toliko error facti nikoliv error juris vyloučiti trestnost. S. 10. XII. 1919, č. 6565. Boh. 265.

Ke skutkové povaze policejních přestupků nevyhledává se zlého úmyslu nebo zavinění. Pro řízení ve věcech policejně trestních neplatí zásada soustředovací a může proto strana uváděti novoty i v řízení odvolacím. Zejména může odvolati doznání učiněné v I. st. a nelze okolnosti zjištěné jen tímto odvolaným doznáním bráti pak za skutkový podklad rozhodnutí. S. 19. IV. 20, č. 1717, Boh. 386; 19. IX. 19, č. 4433, Boh. 183.

Odvolá-li strana v řízení policejně trestním doznání, nelze okolnosti zjištěné jediné tímto odvolaným doznáním bráti za skutkový podklad rozhodnutí. — Pro řízení ve věcech policejně trestních neplatí zásada soustředovací; může tedy strana i v řízení odvolacím uváděti novoty. S. 30. V. 19, č. 2634, Boh. 113.

Nejv. správní soud nemůže věcně přezkoumati zhodnocení daných skutkových poměrů, jež předseval úřad správní vyměřuje stěžovateli trest za přestupek policejní. S. 28. IV. 20, č. 3582, Boh. 394.

Nemůže-li žalovaný úřad předložiti spisů k věci se táhnoucích a nezaujme-li ani

stanovisko k vývodům stížnosti, má nejv. správní soud vzíti údaje stížnosti za podklad svého rozhodnutí. S. 28. VI. 19, č. 3007, Boh. 138.

Trestati neoprávně provozování živnosti (§ 132, lit. a) ž. ř.) přísluší onomu ž. úřadu, v jehož obvodu jest stanoviště živnosti neoprávně provozované. Pouhá okolnost, že jednotlivé výkony povoznické uskutečňují se v území určité obce (§ 41 ž. ř.), sama o sobě ještě nestačí, aby obec tuto bylo lze považovati za stanoviště neoprávně provozované živnosti povoznické. S. 16. I. 22, č. 16.963/21, Boh. 1119.

Volná sdružení nemají nároku na sdělení dle § 147, nýbrž jen pouze ž. společenstva. M. o. 22. V. 1911, č. 5421; m. p. 17. VI. 1911, č. 77 sb. norm.

Trest. řízení v ž. věcech jest officiosní, udavačům a jiným osobám, i kdyby tyto měly sebe větší zájem na odstranění nepřístojnosti, do nichž si stěžují, nepřísluší žádná práva a nesmí jim úřední spis ani zaslán býti k nahlédnutí. Na sdělení výsledku tr. řízení mají nárok jen společenstva. M. p. 17. V. 1913, č. 3 B-897/13.

Vyn. m. p. 17. V. 1913, č. 70 sb. norm.: Ž. úřady v průběhu ž. řízení trestního, zvláště při přestupcích zák. o živnostech stavebních d. 26.

XII. 1893. č. 193 ř. z., sdělují úřední spisy stěžujícím si spolkům (různým spolkům staveb. živnostníků, jednotám mistrů kamenických, tesařských a p.) k nahlédnutí. — Tento postup jest nepřipustný vzhledem k tomu, že jednak spolky postrádají nároku, aby jim od případu k případu sdělován byl výsledek tr. řízení, jaký vyhrazen jest v § 147 odst. 3 výlučně společenstvům, jednak jest řízení polit. úřadu

v případech neopráv. provozování živnosti zcela officiosního rázu a udavačům anebo nějakým jiným osobám, i kdyby tito měli sebe větší zájem na to, aby závady, do nichž si stěžují, byly odstraněny, žádná právo nepřisluší.

Z nař. ze dne 3. IV. 55, č. 61 ř. z. a 5. III. 58, č. 34 ř. z. plyne, že policejní trestní řízení stojí na zásadě osobního slyšení (obviněného). S. 23. III. 23, č. 4732.

§ 147 a. Byl-li veřejným úřadem anebo některou z osob v § 68 trestního zákona jmenovaných na základě jejich vlastního služebního zpozorování oznámen přestupek živnostenského řádu, může živnostenský úřad, uznal-li na peněžitou pokutu nanejvýš 30 K, příslušný trest nařízením trestním stanoviti bez předešlého řízení.

V nařízení trestním budiž uvedeno:

1. jaký byl trestní čin a kdy a kde byl spáchán;
2. jméno osoby neb úřadu, který učinil oznámení;
3. výměra trestu a na jakém trestním ustanovení se zakládá;
4. že obviněný, pokládá-li se trestním nařízením za stížena, může do osmi dnů, počítaje od dodání výměru, písemně nebo protokolárně u živnostenského úřadu ohlásiti odpor a zároveň oznámiti průvody na svou obranu, že však, nepodá-li odporu v této lhůtě, trestní nařízení stane se právoplatným a bude proti němu vykonáno.

Byl-li v osmídenní lhůtě učiněn odpor, nastane řádné řízení. Nebyl-li podán, není opravného prostředku proti trestnímu nařízení, avšak může se po-

voliti navrácení v předešlý stav, nastanou-li podmínky v § 364, čís. 1. a 2. trestního řádu.

Úřady mají tohoto mandátního řízení dle možnosti používatí. M. o. 15. III. 07, č. 5942, č. 70 sb. norm.

§ 148. Odvolání v trestních případech.

Odvolání v trestních případech musí býti podána do 14 dnů po intimaci u živnostenského úřadu I. stolice.

Včasné podání rekursu má odkládací účinek, avšak vyslovené snad zastavení živnosti zůstane v platnosti.

§ 149. Zmírnění a prominutí trestu.

Nadřízený úřad má právo, tresty z pozoruhodných ohledů zmírniti nebo prominouti.

§ 150. Obmezení instančního postupu.

Z trestního nálezu v druhé stolici potvrzeného nebo zmírněného není dalšího odvolání.

M. vn. 17. X. 1918, č. 58.001, A. 199. Ve shodě s ostatními účastněnými ministry se sděluje:

Dle § 5, odst. 2. min. nař. d. 31. I. 1860, č. 31 ř. z., může polit. úřad zemský, vyskytnou-li se v převážné míře okolnosti polehčující, zmírniti nebo prominouti tresty za výjimek v nařízeních samém označených ve dvou případech:

První případ jest dán, když úřad I. st. učiní na to návrh z moci úřední, a druhý případ, když strana v zákonné lhůtě rekursní podala příslušnou žádost.

Všechny ostatní případy, kde strana podala žádost za prominutí nebo zmírnění trestu mimo lhůtu rekursní, buďte pro příště čítány ke kategorii první a proto projednávati je jest jakožto spadající do působnosti polit. úřadu zemského, doporučuje-li žádost úřad I. st.

Toto nařízení buď zachováno bez zření k tomu, zdali jednal jako trestní úřad politický, úřad okresní či úřad jiný. Nařízení toto nesmí však ovšem, třeba že jest dáno k zjednodušení řízení podnětu k tomu, aby mírnilo se vykonávání trestních předpisů v odpor s věcnými zájmy správy. —

To platí zejména, aby se uveřl případ zvláště vytčený od min. financí o vstupu devisového nařízení vydaného dne 18. června 1918, č. 223 ř. z.

Obnova správního trestního řízení. V. m. p. 2. IX. 1912, č. 15 B-2505, č. 114 sb. norm.

Výn. ze dne 19. X. 1904, č. 50.726, vyslovalo min. vnitra, že o žádostech za obnovu trestního řízení především onomu úřadu jest rozhodovati, kterýž v záležitosti samé povolán byl rozhodovati v instanci prvé. V živn. trestních věcech byla doposud podle zvláštních rozhodnutí min. obch. příslušnost rozhodovati o žádostech za obnovu řízení trestního onomu úřadu vyhražována, kterýž ve věci posléze rozhodl. Výn. ze dne 20. VII. 1912, č. 9403 ai 1910, sdělilo nyní min. obch. místopředsedovi, že přistoupilo ku právnímu názoru min. vnitra, dle něhož k rozhodování o žádosti za obnovu řízení trestního pravoplatně již skončeného jest onen úřad považovati příslušným, kterýž v dotčeném řízení trestním v prvé instanci rozhodl. Jest tudíž pro otázku příslušnosti lhotejno, zda trestní nález byl již vyšší instancí potvrzen čili nic. V případě zamítnutí žádosti za obnovu řízení jest samozřejmě straně vyhraditi rekurs ku vyšší instanci.

Právo trest mírniti neb prominouti jest neomezené. může tedy úřad z milosti měniti trest vězení v pokutu. V. m. vn. 20. III. 1903 č. 5951. — Výkon trestu vězení v přetřhovaných obdobích nemá se dovolovati. M. vn. 23. VIII. 1870, č. 11.781.

M. vn. 7. XI. 98, č. 22.626. Věstník 1901 č. 4.: Žádosti za povolení splátek k zapravení pokuty, jsou podání, jímž domáhá se strana změny nálezu, která rovná se zmírnění trestu. Proto vzhledem k min. nař. ze dne 31. I. 1860, č. 31. ř. z., přísluší rozhodnutí o nich nadřízenému úřadu, který rozhoduje o zmírnění nebo prominutí trestu. Tohoto zmírnění třeba použiti jen ve zvláště ohledu hodných případech, poněvadž jinak tresty na své účinnosti ztrácejí.

M. vn. 1. X. 99, č. 32.398. Min. nař. 31. I. 1860, č. 31

ř. z. o rekurech a zmírňovacím právu ve věcech přestupků politickému řízení přikázaných neotýká se platnosti IX. hlavy ž. ř., zejména není omezeno § 5, odst. 2. právo zemských úřadů k udělení milosti; proto se tyto poukazují, aby dle § 149 jednaly ve vlastní pravomoci. V zásadních nebo zvláště obtížných případech k docílení jednotnosti buď vyžádán poukaz ministerstva (obch.).

Je-li tu rozpor mezi dvěma úředními potvrzeními o tom, kdy podáno bylo odvolání, odmátnuté pro opožděnost, nutno naříkané rozhodnutí, opírající se o potvrzení stěžovatelů nepřiznivé, zrušiti dle § 6. zák. o spr. soudu. S. 24. II. 1920, č. 879, Boh. 343, a 23. XII. 19, č. 5447, Boh. 279.

Žádosti za milost v trest. věcech živn. třeba předklá-

dání se všemi trest. spisy i těmi, jež týkají se trestů dřívějších. M. vn. 7. X. 90, č. 21.341; m. p. 17. X. 92, č. 320 sb. norm.

Protože nesouvisí věc s tr. řízením, jest další rekurs možný a ustanovení šu 150 nelze užítí a) při zákazu neoprávněné živnosti, vydaném dle § 13, 23 a 139. B. 12.527/99; B. 14.544/00; B. 14.824/00.

§ 151. Určení pokut peněžitých.

Pokuty vymáhají se exekucí správní.

Je-li odsouzený členem nebo příslušníkem živnostenského společenstva, které zřídilo svou vlastní nemocenskou pokladnu pomocnickou podle předpisu § 121, nebo které se svými příslušníky hromadně přistoupilo k jiné nemocenské pokladně, zákonným požadavkům vyhovující, plynou pokuty do této nemocenské pokladny.

Jsou-li, jak § 106, odst. 5. dopouští, u některého živnostenského společenstva zřízeny zvláštní nemocenské pokladny pro pomocníky a pro dělníky zaměstnané podřízenými službami pomocnými při živnosti, buďte pokuty oběma pokladnám přikázány stejným dílem.

Ve všech jiných případech tyto pokuty plynou do rezervního fondu okresní nemocenské pokladny, při níž pomocní dělníci odsouzeného, vztažno odsouzení pomocní dělníci v čas spáchaného přestupku byli povinni nemocenským pojištěním nebo při které by, předpokládaje oprávněné provozování živnosti, vztažno skutečné zaměstnání pomocných dělníků, bez ohledu na případné snad pojištění společenské, bývali povinni pojištěním nemocenským.

Pokuta uložená členu společenstva plyne dle 2. odst.

b) ani při odnětí živnosti dle § 138 a). B. 13.554/99; B. 10.920/97; B. 9.572/96.

c) ani při odnětí živnosti (koncese) na čas povolené po uplynutí času B. 7.551/93, ani při opatřeních, jež nezahrnují v sobě tresty dle § 131. B. 12.527/99.

Rekurs vyloučen je jen při potvrzení neb zmírnění nálezu, jinak jest další rekurs možný. B. 2439/1885.

nemoc. pokladně společenstva, resp. nemoc. pokladně

odpovídající požadavkům zákona, k níž společenstvo korporativně přistoupilo, a nehledí se při tom na to, zda přestupek souvisí s živnostenskou činností zakládající členství u dotčeného společenstva. Teprve, není-li tomu tak, lze užítí odst. 4. šu 151. B. 8702/12.

Pokuta buď přikazována dle § 151 odst. 2. vždy tehdy, když odsouzený v době vydání tr. nálezu byl členem společenstva ve smyslu to-

hoto 2. odst. kvalifikovaného. B. 11.250/16.

Jde-li o různé pokladny, rozhoduje povinnost příspěvková o dělení pokuty. B. 1197/02.

Potrestaný nemůže si stěžovati do přikázání pokuty; jeho právo nebylo porušeno. M. o. 11. V. 06, č. 11.150. (Manz).

Pokladna před skutečným vymožením nemá nároku právního na pokutu, a také ne právo k stížnosti. M. o. 5. V. 06, č. 15.817. (Manz).

§ 152. Donucovací prostředky.

Úřad, vykonáváje trestní nálezy a jiné příkazy, může pro zajištění úspěchu učiniti potřebná opatření, jako: zabavení zboží a nástrojů, zastavení práce strojů, zavření provozoven.

Prostředku § 152 ž. ř. možno použití i vůči živnostem reálním. B. 7930/94.

Pouhé neschválení někoho za pachytře v živnosti (h. a v.) není nařízením opravňujícím k použití § 152. B. 12.041/18.

§ 152 předpokládá trestní nález nebo nařízení. Neoprávněné provozování živnosti a v neschválené provozovně trestá se dle § 131 lit. a) a c) pokutou do určité výše, a lze uzavřítí provozovnu jen, když tyto tresty nestačí k docílení zastavení provozování nebo k vymožení oprávnění. M. o. 2. IX. 07, č. 23.234.

Nepříhodné jest zakazovati další provozování neoprávněného tudíž nepřipustného ž. podniku místo

okamžitého jeho zastavení. M. vn. 9. VII. 02, č. 32.918, č. 4871, Manz. sb. norm.

Uzavření místnosti dle § 152 není součástí trestu, nýbrž opatřením administrativním, vedle trest. nálezu. Je-li vysloveno současně s trest. nálezem jediným aktem správním, nelze na ně vztahovati omezení, jež dle § 150 platí pro tr. nálezy II. stolicí potvrzené nebo zmírněné. Nutno tedy proti donucovacímu prostředku potvrzenému ve II. st. připustiti odvolání v cestě instanční k min. obch. a dáti správné poučení. S. 12. XII. 1922, č. 16.283. Amnestie nezrušuje odnětí živnosti, provedené jako opatření preventivní. B. 6668/09.

Části tr. rozhodnutí o pře-
stupku ž. ř. tvoří také zákaz
dalšího provozování trestně

činnosti i zabavení dle § 152
k zajištění uložené pokuty.
B. 11.191/15.

Instrukce

pro vedení katastru živností obchodními a živnostenskými
komorami.

Vyn. m. p. 6. VIII. 1909, č. 179.761, č. 106 sb. norm.

Nová úprava, kterou doznal ž. ř. novelou ze dne 5. II. 1907, čís. 26 ř. z., způsobilá nutně změny instrukce vydané vyn. m. o., vn. a fin. ze dne 4. VIII. 1899, č. 29.757, »ve příčině vedení katastru živností a provádění sčítání živností obchodními a živnostenskými komorami«.

Následkem toho dostává okr. hejtmanství v příloze 2 otisky nové »instrukce pro vedení katastru živností o. a ž. komorami«, stanovené ministerstvem obchodu vyn. ze dne 26. VI. 1909, č. 16.990/09, v dorozumění s min. vn., fin. a min. veř. prací s pozváním, aby přidělené konceptní úředníky poukázalo, by se s ustanoveními této instrukce rychle obeznámili.

Okr. hejtmanství se zároveň uvědomuje, že o. a ž. komory, kterým tato instrukce zároveň zaslána byla ministerstvem obchodu, byly poukázány, aby nové formuláře odpovídající instrukci co nejdříve živn. úřadům dodaly.

Podělení úřadů vyměřujících daně novou instrukcí zůstává vyhrazeno ministerstvu financí, které bylo také požádáno o uveřejnění instrukce ve svém věstníku.

(Další část této normálky neotiskujeme, poněvadž vy-
značuje jen změny proti dřívějšímu stavu a poukazuje na
některé body instrukce níže otiskované.) Z nedostatku místa
neotiskujeme vzorků listů I—VI a výkazů k instrukci
připojených.

Instrukce

o vedení živnostenského katastru obchod-
ními a živnostenskými komorami.

(Výnos min. obch. v dohodě s min. vn., financí a veř. prací
ze dne 26. VI. 1909, č. 16.990.)

Zákonný podklad. § 1. Ve smyslu §u 2. odst. B,
lit. a) zákona ze dne 29. VI. 1868 č. 85 ř. z. a § 145 ž. ř.
musí každá o. a ž. komora vésti živnostenský katastr.

Úřady, jež při vedení katastru mají
spolupůsobiti. § 2. Tento katastr nutno vésti na zá-
kladě níže uvedených, živnostenským a berním úřadům
předepsaných sdělení.

Předpisy o spolupůsobení živnosten-
ských úřadů. § 2. Živn. úřady I. inst. nechtě oznamují
příslušným o. a ž. komorám:

1. každé vyhotovení živn. listu, každé udělení, po příp.
doručení vyššími úřady udělené koncese, jakož i každé
uznání reální povahy živnosti;

2. každé ohlášení ve smyslu §§ 2, 3 a 4 nař. minister-
stev obchodu a vnitra ze dne 15. IX. 1898, č. 162 ř. z., o živ-
nostenském provozování vynálezů;

3. každé udělení, prodloužení a odnětí povolení k ob-
chodu podomním, obchodních pasů a licencí k živnosten-
ským úkonům, po kočovnicku provozovaným (vyn. m. o.
ze dne 23. XII. 1881, čís. 2049);

4. každé ustanovení zástupce (obchodvedoucího) nebo
jmenování způsobilého společníka k vedení živnosti při živ-
nostech řemeslných, nebo na průkaz způsobilosti vázaných
obchodních nebo koncesovaných živností, veřejných obchod-
ních společností, po příp. komanditních společností, každé
propachtování živnosti, každé oznámení o dalším provozová-
ní živnosti na účet vdovy nebo k dědictví oprávněných
nezletilých descendentů nebo podstaty (po dobu řízení kon-
kursního nebo pozůstalostního), každé přeložení nebo zří-
zení dalších stálých provozoven, každé zřízení pobočných
závodů a skladů, jakož i každou změnu majitele u živnosti
reálních;

5. každé vzdání se (zřeknutí se) živnosti, zánik živnosti
úmrtím majitele nebo právoplatné odvolání nebo odnětí
živn. oprávnění;

6. každé ve smyslu § 25 ž. ř. udělené schválení provo-
zoven živnosti, jež k svému provozu používají ohnišť, par-
ních strojů, nějakých motorů nebo děl vodních, jakož i každé
schválení změn nebo rozšíření takovýchto závodů dle
§ 32 ž. ř.

§ 4. K vyrozumívání o. a ž. komor o událostech v § 3
uvedených jsou určeny sčítací listy I—VI dle vzorů 1—6
k této instrukci přiložených. Tyto formuláře, opatřené před-
tiskem v řeči úřední, resp. v úředních řečích příslušných
komor dodají o. a ž. komory živn. úřadům komorního ob-
vodu bezplatně.

Živn. úřady mají komorám každoročně v měsíci li-
stopadu oznámiti přibližný asi počet potřebných exem-
plárů každého tiskopisu pro příští rok.

§ 5. Sčítací listy musí býti ve všech rubrikách, urče-
ných k tomu, aby bylo na nich odpověděno, vyplněny živn.
úřady přesně, bez mezer a trvale. Co se hodí, buď tam,
kde dle poznámky se žádá, označeno podtrhnutím

nebo za škrtnutím (virgulováním) prvního slova, po případě čísla položky.

Zápis buďtež zřetelné, čitelné a trvalé a buďiž zvláště přísně dbáno toho, aby jména vlastní v listech sčítacích byla taktéž psána stejně a správně a příjmení vždy napsána napřed a pak jména (křestní).

V konceptu jednacího spisu, který dal podnět k tomuto vyplnění, buď zvláštním záznamem vyznačeno, že sčítací list byl vyplněn.

K usnadnění kontroly nechť opatří živn. úřady každý ze všech 6 druhů sčítacích listů (I—VI) běžnými čísly, jež každého roku u každého druhu počínají znovu číslem 1, takže chybí-li některý sčítací list, lze to seznati již z toho, že schází číslo.

§ 6. V jednom měsíci vyplněné sčítací listy buďtež roztríděny dle druhu (I—VI) sebrány a buďtež jako příloha ke konsignaci dle vzoru č. 7 této instrukce doručeny v prvních 8 dnech následujícího měsíce příslušné o. a ž. komoře. Za žádných okolností nebudiž tato lhůta překročena. Před odesláním buďiž ještě prozkoumáno, zda běžná čísla sčítacích listů tvoří nepřerušenu řadu; scházející sčítací listy buďtež doplněny.

Pakliže by konstatování jednotlivých v živn. řadě při opovídaní živnosti výslovně nepožadovaných údajů (na př. údaj o rodišti) bylo možné jen zvláštním vyšetřováním, nebudiž vyčkáváno výsledků tohoto vyšetřování, nýbrž zatím buďiž odeslán sčítací list neúplně vyplněný a scházející údaje dány dodatečně.

Nenastala-li by u živn. úřadu v měsíci žádná změna ve stavu živnosti a žádný sčítací list nebyl vyplněn, musí to býti příslušné o. a ž. komoře během již dříve stanovené lhůty oznámeno.

Jelikož sčítací listy jsou určeny ku vkládání do živn. katastru, který vedou o. a ž. komory, nesmějí se při zasílání ani překládati ani svinovati.

Zádají-li o. a ž. komory k doplnění nebo k opravě živn. katastru nějakých vysvětlení, buďtež jim dána od živn. úřadů dle možnosti obratem.

§ 7. Živnostenské úřady řídíže se při vyplňování sčítacího listu I. těmito předpisy:

1. Budiž vždy v příslušné rubrice označena živnost, o níž se jedná, byla-li projednávána jako živnost svobodná nevázaná na průkaz způsobilosti, svobodná na průkaz způsobilosti vázaná (§ 38, odst. 3 a 4 ř. z.), řemeslná, koncesovaná nebo reální. Nastane-li po vydání živn. listu, po příp. po udělení koncese cestou rekursu nějaká změna v zařazení

opověděné živnosti, má živn. úřad o tom příslušnou o. a ž. komoru ihned dopisem vyrozuměti.

2. Při uznání reální povahy živnosti buď vždy uvedeno datum a jednací číslo úředního výměru, jímž toto uznání se stalo; rovněž buď v příslušných rubrikách sčítacího listu I. uvedeno jméno majitele a označena živnost.

Při prodejných živnostech reálních buďiž mimo to uvedeno ještě číslo položky, jež má ona živnost v katastru prodejných živností.

3. Jedná-li se o živnost řemeslnou nebo živnost na průkaz způsobilosti vázanou, nebo živnost koncesovanou, buď v sčítacím listu I. uvedeno, pro jakou živnost a jakým způsobem průkaz způsobilosti byl podán, po příp. z jakých důvodů tento průkaz odpadl. Totéž má se státi, když u veř. obch. společností, po příp. komanditních společností, jež provozují živnost řemeslnou, nebo na průkaz způsobilosti vázanou živnost obchodní nebo koncesovanou ve smyslu § 13 a, po příp. 14 e) nebo 23 a) ž. ř. průkaz způsobilosti byl podán pouze jedním společníkem. V takovýchto případech buďiž mimo to v příslušné rubrice uvedeno příjmení a jméno tohoto společníka.

4. Je-li majitel živnosti fysickou osobou, buďtež rubriky: bydliště, rodiště a státní příslušnost za každých okolností vyplněny. Data o rodišti a rodné zemi buďtež — nebyla-li by obsažena v opovědi živnosti — dodatečně vyšetřena a ve smyslu § 6. instrukce komorám oznámena. Odeslání sčítacího listu v ostatních rubrikách vyplněného nesmí tím doznati průtahu.

5. V rubrice »rok narození« nebudiž udáváno stáří živnostníka, nýbrž kalendářní rok jeho narození.

6. Při vyplňování rubriky »Rodiště, buďiž toho dbáno, že se zde není tážáno po obci domovské, nýbrž po rodišti.

7. V rubrice »označení živnosti« buďiž v živnostenském listě po příp. v koncesi živnost pojmenována slovy a jazykově soublasně s živn. listem nebo koncesí; při živnostech hostinských a výčepních musí se mimo to vyznačiti ještě různá oprávnění dle § 16, odst. 1. ž. ř. připojením příslušné litery (a, b, c atd.). Je-li přihláška v jiné řeči, než je úřední řeč komory, buďiž připojen překlad.⁴⁾ Jest nepřipustno na př. při živnostech obchodních, aby bylo zapsáno kolektivní jméno (třeba obchod smíšeným zbožím), jsou-li v živnostenském listě jednotlivé druhy zboží vypočteny. Rovněž jest nepřipustno užívati zkráceniny, která v živn. listě, po příp. v koncesi nepřichází. Nevystačí-li prázdné místo této rubriky

⁴⁾ Viz zákon jazykový.

při dlouhých označeních živností, buďž pokračování napsáno na okraji na vhodném místě.

8. Subrubrika »číslo druhu živnosti« buďž vyplněna dle systematického seznamu živností vydaného min. obch. a to tak, že se připojí arabská číslice (statistické číslo), jež uvedena jest v závorkách, po příp. v abecedním rejstříku k tomuto seznamu. Kdyby však pojmenování některé ohlášené živnosti nebylo uvedeno v abecedním rejstříku systematického seznamu, mají živn. úřady uvéstí číslo onoho druhu živnosti, ku kterému dle jejich názoru bylo by jí zařaditi. Jestliže pojmenování živnosti obsažené v opovědi živnostenské zahrnuje v sobě dvě nebo více druhů živností dle systematického seznamu živností, buďž zapsány svými statistickými čísly veškeré tyto druhy živností.

9. V případě shrnutí více živností v jediné opovědi dle konečné věty § 12, odst. 3. ž. ř., buďž v rubrice »označení živnosti v listu živnostenském« uvedena slova »Kummulováno dle § 12, odst. 3. ž. ř.« a v rubrice »číslo živnosti« statistická čísla každé jednotlivé z kummulovaných živností dle odst. 8. tohoto ř. instrukce.

10. Při udělení omezené koncese stavitelské ve sm. § 6 zák. ze dne 26. XII. 1893, č. 193 ř. z., musí ž. úřady ve sčítacím listu I. výslovně uvéstí obec, na které se vykonávání udělené koncese vztahuje.

11. Týká-li se ohlášení rozšíření stávajícího živn. oprávnění o nová v něm původně neobsažená oprávnění nebo omezení dosavadního oprávnění, buďž to v záhlaví sčítacího listu I. vyznačeno zřetelnou poznámkou: »rozšíření, po příp. omezení«. Nelze však považovati za rozšíření živnosti opovědění živnosti jiné, jež dle § 12, odst. 3. ž. ř. s posavadní živností se nesmí kumulovati.

12. Rubrika »stanoviště a přesná adresa provozovny« je určena pro zápis úplné adresy provozovny (dílny, krámu a pod.) nikoli však pro zápis bydliště živnostníka, pokud obydli jeho není také současně provozovnou.

13. Přesídlení provozovny do jiného místa mimo obec dosavadního stanoviště živnosti buďž živn. úřadům nového stanoviště sděleno, sčítacím listem I., při čemž buďž uvedena také dřívější adresa přeložené živnosti.

14. Při každé opovědi živnosti, po příp. při udělení koncese buďž živn. úřady zevrubně vyšetřeno, jaké živnosti dotyčný podnikatel již provozuje, jakého druhu jsou, kde jsou a jaké vztahy živnost nové ohlášená, po případě koncese k nim má. Tato data — pokud nejsou udána již v jiných rubrikách sčítacího listu I., buďž vyznačena

v rubrice »označení, stanoviště a adresa všech živnostenských provozoven atd. téhož majitele«.

§ 8. Sčítací list II. jest živn. úřadům povždy vyplnití, když jim živn. provozování vynálezů ve smyslu § 2, 3 a 4 nař. min. obch. a vnitřa ze dne 15. září 1898, č. 162 ř. z., buďž sám majitel patentu nebo jeho právní nástupce oznámí.

Tomuto sčítacímu listu buďž pokaždé přiložen druhý exemplář patentního listu nebo opisu patentu, jenž k označení byl připojen: při tom buďž patent, na který se označení vztahuje, v listu patentním přiměřeně vyznačen.

§ 9. Sčítací list III. buďž vyplněn pokaždé, když se znovu udělí, prodlouží a odejme povolení k obchodu pódomnímu, obchodní pas nebo licence k živnostenským úkonům, po kočovnicku provozovaným (vín, min. obch. ze dne 23. prosince 1881, č. 2049). O. a ž. komorám ponechává se na vůli, aby jednak pro udělení a odnětí naduvedených povolení, jednak pro jich prodloužení zvláštní listky vydaly, leč tyto sčítací listky musejí mítí beze změny příslušné rubriky jako sčítací list III. této instrukce.

Sčítací listy III. necht se vyplní zároveň při vyhotovení knížky podomovnícké, pokud se týče obchodního pasu nebo licence, aniž by se čekalo na úřední jednání ohledně předpisu dané.

§ 10. O vyplňování sčítacího listu IV. platí tyto předpisy:

1. Jde-li o ustanovení zástupce (obchodvedoucího), o propachtování, o změnu majitele živnosti reálné nebo osoby společnosti způsobilého ku provozování živnosti řemeslné nebo na průkaz způsobilosti vázané živnosti obchodní, nebo koncesované živnosti provozované veřejnou společností, po příp. komanditní společností, nebo o další provozování na účet vdovy nebo k dědictví oprávněných nezletilých descendentů po zemřelém majiteli živnosti, buďž uvedeno ve sčítacím listu na místě k tomu určeném příjmení a jméno zástupce, po příp. pachtýře, majitele živnosti, společníka, vdovy neb descendentů.

2. Přeložení provozovny živnosti na jiné místo uvnitř obce, buďž oznámeno příslušné o. a ž. komoře sčít. listem IV., při čemž buďž oznámena vždy nejen nová adresa provozovny, nýbrž i dřívější.

3. Podobným způsobem musí býti vyplněn sčít. list IV. při zřízení dalších stálých provozoven živností, a v něm buďž vyznačena nejen adresa nové zřízené provozovny, nýbrž i adresa toho již zřízeného závodu, z něhož vychází zřizování dalších provozoven v téže obci.

4. Zřizují-li se vedle hlavní provozovny živnosti buď v obci jejího stanoviště nebo mimo ni pobočné závody nebo sklady, vyplní živn. úřad stanoviště pobočného závodu po příp. skladu sčít. list IV. a uvede v něm hlavní provozovnu — byť byla kdekolí — její stanoviště a adresu. Tento sčít. list budiž zaslán oné o. a ž. komoře, v jejímž obvodu byl zřízen pobočný závod nebo sklad.

5. Pokud jsou data po ruce o bydlišti, roku narození, rodišti, rodné zemi a státní příslušnosti zástupce (obchodvedoucího), pachtýře atd. po ruce, budtež též uvedena.

6. V daných případech budiž při označování živnosti též označeno, jedná-li se o živnost radikovanou nebo o živnost prodejnou.

§ 11. Sčítací list V. budiž vyplněn při zániku živn. práva ať již vzdáním se (zřeknutím) živnosti, nebo úmrtím majitele — pokud se živnost neprovazuje dále na účet vdovy nebo oprávněných nezletilých descendentů, nebo podstaty po dobu projednávání pozůstalostního — nebo při odnětí živn. oprávnění živnostenskými úřady. Ve všech těchto případech budtež v příslušných rubrikách přesně uvedena potřebná data za účelem identifikace zamklé živnosti.

§ 12. Sčít. list VI. nutno vždy vyplniti, jakmile se ve smyslu § 25 ž. ř. dosáhne zřízení živn. provozovny, jež bude provozována pomocí zvláštních, ku živnostenskému provozování vybudovaných ohnišť, parních strojů, různých motorů nebo děl vodních, po příp. ve smyslu § 32 ž. ř. změna nebo rozšíření takového závodu, schválení a schválení to nabude právní platnosti. Budiž přesně udán druh motorů, které se mají postaviti, jako parních, plynových, vodních, na horký vzduch, elektrických atd.

V ostatním platí pro takovéto případy ustanovení bodů 1. a 4. § 3 této instrukce.

Předpisy o spolupůsobení berních úřadů.

§ 13. Berními úřady budou komorám za příčinou evidence daně v živn. katastru tyto výkazy, seznamy a pomůcky o všeobecné dani výdělkové a dani výdělkové podniků, veřejným účtováním povinných, zapůjčovány a to v konceptu s výhradou, že z toho postupu pro berní službu žádých citelných překážek nevzejde.

Pod tou podmínkou budou komorám tyto pomůcky zasílati:

A. Úřady pro vyměňování daně (okr. hejtmantství a berní správy):

1. Seznam dle formuláře K vykonávacího předpisu I., jež se týče osvobození od daní při kontingentované dani výdělkové a obdobný záznam ohledně nekontingentované daně

výdělkové, jež se vésti má ve smyslu článku 52, č. 1., odst. 3. a 4. vykonávacího předpisu I.

2. Záznam dle formuláře a účetní instrukce II. a (pro berní úřady I. stol. ku provádění účetní služby ohledně všeobecné daně výdělkové) o provozovnách, jež v § 37, odst. 2. zákona o dani osobní samostatně zdaněny nejsou, a záznam dle formuláře b) účetní instrukce II/a o oněch provozovnách, ohledně kterých ve smyslu § 38, odst. 3. uvedeného zákona jednotně vyměřená daň byla rozdělena; oba formuláře budou každoročně zasílány.

3. Tabulky pro předepsání a odepsání daně výdělkové podniků veřejným účtováním povinných dle formuláře 2. a 3. a výkazy o příkazaných, pokud se týče převzatých částkách daně výdělkové dle formuláře 6 účetní instrukce II. b) pro berní úřady I. stolice ku provádění účetní služby ohledně přímých daní osobních.

Nemůže-li berní úřad těchto tabulek, pokud se týče výkazů ani na krátkou dobu přenechati (což by se zejména při posledních státi mohlo), mecht je zašle komorám v opise k dispozici. Jsou-li však berní úřady v sídle komor, mají komory povinnost opatřiti si tyto opisy.

B. Berní úřady (městská berní oddělení) mají komorám zasílati všechny v § 15 a 18, odst. 4. účetní instrukce II/a, a pak v § 5 účetní instrukce III/b uvedené výkazy o předepsání a odepsání kontingentované a nekongingentované všeobecné daně výdělkové, pak i daně výdělkové z živnosti podomnické a kočovné (formulář N, m, l a U), jakož i daně výdělkové dle II. hlavní části; výkazy o předepsání budtež doplněny zápisem příspěvků komorních.

Výkazy tyto budtež zasílány, pokud to služba připouští, po předepsání a odepsání v hlavních knihách platebních (knihách účtů) a je-li to možno čtvrtletně.

§ 14. Komory mají se o to postarati, aby v § 13 uvedené pomůcky pouze na pokud možno krátký čas zapůjčeny měly a jsou povinny, výkazy co nejpěčlivěji chrániti před ztrátou, poškozením a před tím, aby jich někdo nepovolán nezneužil k nahlédnutí, a pakli po případě berní úřady za jich vrácení zažalají, mají žádosti té ihned vyhověti.

Na tuto povinnost mají komory tím spíše povždy pamatovati, jelikož min. fin. může komorám, které se dopusti nepravidelností při používání zasláného materiálu, toto právo vypůjčovati se vzíti, čímž by jim při plnění jich povinností ohledně vedení katastru značné škody vzejíti mohly.

Jak a v jakém rozsahu mají oběh. a živn. komory úředních pomůcek, v § 13 uvedených, použití při vedení katastru, stanoveno jest v § 22 instrukce. Scházeli-li tam nařízení ohledně jednotlivých výkazů, ponechá-

no je komorám na vůli, těchto pomůcek pro katastr přiměřeně použiti.

Jak mají komory katastry zakládati a je vésti.

§ 15. Za příčinou kontroly, že sčítací listy správně došly, nechť vedou komory záznamy dle přílohy 8, ve kterých pro každý živn. úřad I. stol. první a poslední číslo každého druhu sčítacích listů (I. až VI.), jež naposledy došly, chovati jest v evidenci.

Po provedení této kontroly buďte sčítací listy důkladně zkontrolovány, jsou-li úplně a správně vyplněny. Při tom buďte zejména vyšetřováno, zda vepsané statistické číslo druhu živnosti jest správné, a není-li tomu tak, buď hned opraveno. Naskytou-li se nějaké nedostatky nebo pochybnosti, když jinak nedají se odstraniti, buďte odstraněny dotazy u onoho živn. úřadu, který sčítací listy vyplnil.

§ 16. Sčít. listy I., zhotovené dle libosti komor buď na celých arších nebo půlarších, buďte po prozkoumání obsahu seřaděny dle obcí a v nich opětně abecedně dle firem, po příp. dle jmen majitelů živností a uloženy do katastru A.

Do sčít. listu I. buďtež zapisovány poznámky o případných zástupcích (obchodvedoucích), pachtýřích, k zastoupení oprávněných společnících, dále o zřízení nové provozovny, pobočného závodu, po příp. skladu.

Vysvítá-li z údajů učiněných živnostenským úřadem ve sčítacím listu, že některý majitel živnosti provozuje také živn. podniky, jež leží v obvodu jiné o. a ž. komory, nebo že živnost přesídlila z obvodu jedné o. a ž. komory do obvodu komory druhé, buďtež každé z těchto komor zaslán opis sčít. listu I., aby tím byla usnadněna evidence živnostenských provozoven. Tyto opisy buďtež připojeny k sčít. listům I. do katastru A.

Dozví-li se o. a ž. komora z výkazů berních úřadů v § 13 uvedených o existenci některé živnosti, aniž by jí byl příslušným ž. úřadem zaslán dotčený sčít. list (§ 22, posl. odst.), vyplní o. a ž. komora sama provisorní sčít. list I. na fialovém papíře, ve kterém uvedou se pouze ona data, která bylo možno zjistiti z berních výkazů. Tento sčít. list zřetelně označený jako provisorní, nutno zatím zařaditi jako definitivní do katastru A. a teprve po dojití správného živn. úřadem dle instrukcí vyplněného sčítacího listu I. z katastru vyřaditi a odděleně, nejméně po 3 léta uschovati.

§ 17. Sčít. listy II. buďtež rovněž podle jména ohlašující osoby založeny do katastru A., jedná-li se o ohlášení dle § 2. nebo 4 nař. min. obchodu a vnitra ze dne 15. XII. 1893, č. 162 ř. z. (bod a) a c) sčít. listu II.).

Stane-li se však oznámení na základě § 3 cit. nař. a týká-li se odněti patent. přihlášky, nebo odeprání patentu (bod b) 1. a 2. sčít. listu II.), buďtež sčít. list v katastru již se nalézající a přihlášky dle § 2 nařízení se týkající vyřazeny. Oba sčít. listy buďtež však uschovány odděleně tak dlouho, pokud nebudou doručeny výrazné konsignace (srov. § 13 a 25 instrukce).

Týká-li se konečně oznámení právoplatného udělení patentu (bod b, 3 sčít. listu II.), vymění se za sčít. list, který se týká přihlášky na základě § 2 nařízení a byl již v katastru A. založen, a vloží se do katastru A.

Název (podstata) patentu запиše se do sčítacího listu na základě patentního listu, resp. popisu patentu na určeném k tomu místě.

§ 18. Sčít. listy III. buďtež zhotoveny neúčelněji na celém archu, poněvadž sdělení o prodloužení povolení, na tento list se vztahující, má býti do příslušného sčít. listu III. vkládáno.

Veškeré sčít. listy III buďtež seřazeny dle měsíců, ve kterých dotčené povolení zanikne, v nich pak opět dle okresů a sjednoceny v katastr B.

§ 19. Do katastru A. buďtež zařazeny též sčít. listy IV., dle těchto ustanovení:

1. Týká-li se sčít. list IV. změny v osobě společníka způsobilého ku provozování řemeslné nebo na průkaz způsobilosti vázané živnosti obchodní nebo koncesované živnosti veř. obch. společnosti, nebo společnosti komanditní, dalšího provozování živnosti na účet podstaty po dobu řízení konkursního nebo pozůstalostního, nebo přesídlení provozovny, buďtež sčít. list IV. buď přímo vložen do sčít. listu I., nebo těsně za něj zařazen.

2. Jde-li však naproti tomu u sčít. listu IV. o zřízení dalších stálých provozoven nebo pobočných závodů, po př. skladů některé živnosti v obvodu dotčené o. a ž. komory, o ustanovení zástupce (obchodvedoucího), o propachtování nebo další vedení živnosti na účet vdovy, nebo k dědictví oprávněných nezletilých descendentů zesnulého majitele živnosti po dobu vdovství, po př. než tito descendentí nabudou zletilosti, buďtež na příslušném sčít. listu I. na předepsaném místě učiněn příslušný záznam a sčít. list IV. pak dle jména zástupce pachtýře, po př. vdovy nebo descendentů zařazen ve smyslu předpisu § 16 (první odst.) této instrukce do katastru A.

3. Obsahuje-li sčít. list IV. sdělení o zřízení pobočného závodu nebo skladu živnosti, jejíž hlavní závod jest mimo obvod příslušné obch. a živn. ko-

mory, takže v katastru A. pro tento hlavní závod není založen sčítací list I., musí býti pouze sčít. list IV., ve smyslu předpisů § 16 (první odstavce) této instrukce založen do katastru A. Současně budiž zaslán opis tohoto sčít. listu IV., oně o. a ž. komoře, v jejímž obvodu jest hlavní závod, k záznamu ve sčít. listu I. (v rubrice »Označení, stanoviště a adresa všech živnostenských podniků, provozoven, poboček a skladů těchto majitelů«).

§ 20. Pokud se týče sčít. listů VI., ponechává se o. a ž. komorám na vůli, jejich obsah buď přiměřenými poznámkami na sčít. listu I vyznačiti, neb sčít. listy VI založiti k souhlasným sčít. listům do katastru A., aneb konečně uchovávatí veškeré sčít. listy VI odděleně.

§ 21. Ony komory, jež vhodnou formou vedou ke katastru A., ukazatel založený dle obcí a v nich opět abecedně dle jmen majitelů živností, jsou zmocněny, aby sčít. listy, jež tvoří tento katastr, uspořádaly dle jiných, než v § 16 uvedených zásad, na příkl. dle živnosti.

§ 22. Předpisy a dodatečné opravy všeob. daně výdělkové a výdělkové daně podniků veřejnému účtování povinných, jakož i zmírnění daně výdělkové dle § 73, odst. 1 až 3 zákona o osobní dani a snížení výdělkové daně na neprovozovací kvotu (§ 73, odst. 4 a první dodatek k prov. předp. I), konečně dočasné osvobození od daně výdělkové dle § 5 zákona o osobní dani, buďtež za použití pomůcek v § 13 této instrukce uvedených, zapisovány na zadní straně sčít. listů I a II, po příp. IV (u živností propachtovaných).

K zápisu daňových dat buďtež sčít. listy I a II, po příp. IV opatřeny na zadní straně předtiskem dle přílohy 1 a) (po příp. 1 b) této instrukce).

O. a ž. komory mají živn. úřadům vydati pouze sčít. listy s předtiskem na zadní straně, jako na příloze 1 a) a po dojití sčít. listu I neb II, po příp. IV o podnicích, které podléhají veřejnému účtování a tím též zdanění podle druhé hlavy, převéstí data tohoto sčít. listu na sčít. list se zadní stranou dle přílohy 1 b).

Dojde-li předpis daně výdělkové pro podnik, pro který v katastru není sčít. list I, II, neb IV, budiž zahájeno písemně šetření u živn. úřadů. Pro takovéto podniky buďtež vyhotoveny provisorní sčít. listy na fialovém papíru (§ 16, posl. odst.).

§ 23. Pro osoby, podléhající dani výdělkové, které provozují nějaké, dani výdělkové podléhající zaměstnání nikoli na základě živn. listu nebo koncese ve smyslu ž. ř., nebo některého v § 3, bod 3 těchto instrukcí uvedeného povolení (licenci), jejichž zdanění však na základě § 13 této instrukce

o. a ž. komorám musí býti oznámeno, mají tyto založit vložkový list dle přílohy 9 na modrém papíře a vyplniti daty, jež vysvítají ze sčítání berních úřadů a založiti do katastru A. dle nařízení § 16 (první odst.) této instrukce.

§ 24. Sčít. listy I o zaměstnáních, jež provozována jsou na základě živn. listu nebo koncese ve smyslu ž. ř. a dle § 3 zákona o osobní dani jsou od všeobecné daně výdělkové osvobozena, opatří obch. a živn. komory po doručení seznamu dle formuláře K (§ 13 této instrukce) potřebným záznamem a zařadí je dle daných předpisů do katastru A.

Vždy za pět let pak budiž zavedeno zvláštní vyšetřování, zda tyto podniky ještě trvají a mají-li jejich majitelé dosud živn. oprávnění. V případě zániku živn. oprávnění buď dotyčný sčít. list odložen.

§ 25. Analogickým způsobem, jako ve sčít. listech I, buďtež zaznamenávána i v sčít. listech III ve smyslu § 13 této instrukce o. a ž. komorám docházející data o předpisech všeobecné daně výdělkové dle formuláře U u živností kočovných (srov. i § 22, posl. odst. této instrukce).

§ 26. Dojde-li sčít. list V, budiž z katastru A. vyzvednut příslušný sčít. list I. event. II a pak spolu se sčítacími listy V dle firmy nebo jména majitele živnosti zarchívován do katastru C, který jest založen stejným způsobem jako katastr A, a tamže nejméně po 5 let uschován.

Dověděli-li se obch. a živn. komory ze záznamů, zasílaných jim berními úřady dle § 13 této instrukce o provedení výmazu, event. odpisu výdělkové daně pro dotčený podnik, aniž by jim živn. úřad zaslal před tím sčít. list V, převedou sčít. listy I a II nebo event. vložní listy dle přílohy 9 této instrukce a případným záznamem označené do katastru C, kdež se ponechají nejméně po 5 let. Totéž platí o starém sčít. listu I, dojde-li v případě přesídlení některé živnosti od živn. úřadu nový sčít. list (§ 7, č. 13) anebo opis takového sčít. listu od některé jiné o. a ž. komory.

Výjimka z toho nastane tehdy, když jde o výmaz nebo odpis výdělkové daně předpisané dosud propachtovateli při živnostech podléhajících zdanění dle první hlavy zákona o osobní dani; tento daňový výmaz budiž zaznamenán pouze na sčít. listu I, tento sčít. list budiž však ponechán na svém dosavadním místě v katastru A, nepěvadž jest nutno vyčkati doručení sčít. listu IV o nastalém propachtování.

Týká-li se výmaz naproti tomu výdělkové daně pachtyře živnosti, budiž jak sčít. list I, tak i sčít. list IV převeden do katastru C a v něm nejméně po pět let uscho-

váván. Provozuje-li v tomto období živnost majitel sám, neb propachtuje-li ji znovu, budiž příslušný sčít. list I v katastru C založený, znovu vložen do katastru A; je-li však již tento sčít. list odložen a není-li již po ruce, o. a ž. komora požádá písemně kompetentní živn. úřad o zaslání nového sčít. listu I.

Stejně budiž postupováno, počne-li majitel po úplném zastavení živnosti (§ 67 zák. o os. dani) živnost znovu provozovati.

Provozuje-li se živnost po úmrtí majitele na účet vdovy nebo k dědictví oprávněných nezletilých descendantů po dobu vdovství, po příp. do nabytí zletilosti descendantů na starý živn. list nebo starý koncesní dekret, budiž výmaz výdělkové daně předepsané na jméno dřívějšího majitele, jakož i při propachtovaných živnostech, zaznamenán pouze na sčít. listu I. Teprve když vymaže se daň výdělková pro vdovu neb pro nezletilé descendanty k dědictví oprávněné, nebo když vydá se nový živn. list, resp. dekret koncesní pro tuto živnost, tento sčít. list převede se z katastru A do katastru C.

§ 27. Sčít. listy, týkající se omezení neb rozšíření živn. oprávnění (§ 7, bod 11 této instrukce) vymění se za původní v katastru jsoucí sčítací listy pro touž živnost.

§ 28. Při vedení katastru B musí býti sčít. listy čtvrtletně prozkoumány v tom směru, zda byly prodlouženy, čili nic. Dle výsledků tohoto zkoumání ony sčít. listy III, ohledně kterých nedošla zpráva, že bylo povoleno prodloužení, se odloží a nejméně po tři měsíce uschovají.

§ 29. Vedení živnostenských katastrů o. a ž. komor podléhá stále kontrole srovnáváním s rejstříkem firem u obchodního soudu protokolovaných, který u komor též jest věsti. U každé firmy, jež je registrována obch. a živn. komorami, buď ihned po doručení příslušného sdělení obchodního soudu v katastru A vyšetřeno, zda jest v živn. katastru k ní se vztahující sčít. list I nebo II, ať pod jménem majitele firmy, které se od firmy liší, nebo pod jménem osobně ručícího společníka.

V tomto případě budiž v příslušných sčít. listech poznamenána firma, jakož i jména osobně ručících majitelů firmy, v rejstříku firem však jména toho (majitele firmy neb společníka), na jehož jméno zní sčít. list.

Pro firmy, jež nejsou obsaženy v živn. katastru, budiž vyhotoven a do katastru vložen katastrový list na žlutém papíru, který po dodatečném dojití sčít. listu I. neb II. se vymění za obyčejný katastrový list.

O všech firmách, jež nejsou v živn. katastru, které dříve než 3 měsíce před porovnáním do rejstříku firem u obch. a živn. komory byly pojaty, zavede se mimo to zvláštní vyšetřování, proč schází sčít. list I., pokud se týče II.

Každých pět let budiž provedeno úplné srovnání rejstříku firemního s katastrem A. Při tom budiž zachováván týž postup, jako při stálém registrování firem do katastru.

O změnách a výmazech daní ve stavu protokolovaných živn. podniků, zjištěných touto srovnávací zkouškou, musí obch. a živn. komory ve sm. výnosu min. obch. ze dne 29. V. 1898 č. 15.462 učiniti obšírné sdělení obchodním soudům.

Téhož řízení, které jest v předcházejících odstavcích předepsáno pro firmy u obchodního soudu protokolované, dbáti jest také ohledně výdělkových a hospodářských společenstev a rejstříku o nich vedeného.

Předpisy o podávání zpráv obchodními a živnostenskými komorami o stavu živnosti.

§ 30. Na základě živnostenských katastrů musí o. a ž. komory předkládati každé tři roky — 1. červencem 1909 počínaje — ministerstvu obchodu výkazy o změnách ve stavu živnosti svého obvodu, jež se v této tříleté periodě uskutečnily.

Tyto výkazy nutno zpracovati dle vzoru příloh 10—15 (výkazové tabulky A—P) této instrukce a o vyplnění jejich platí tato ustanovení:

Do výkazových tabulek zapisují se pouze údaje o podnicích, podléhajících živn. řádu.

Pro živnosti a zaměstnání, která živn. řádu nepodléhají, nevyhotoví se žádné výkazové tabulky.

Živnostenské podniky buďtež nejprve sestaveny dle svého označení v živn. katastru a to dle druhů živnosti systematického seznamu, vydaného min. obch. a pro každých se vyskytující druh živnosti budiž vyplněna vlastní výkazová tabulka A a D.

Přichází-li při jednotlivých podnicích ve smyslu § 7. bod 8. a 9. této instrukce kombinace druhů živnosti, budiž založena pro každou takovou kombinací vlastní výkazová tabulka.

Tabulky vyplněné pro každý přicházející druh živnosti, po příp. pro kombinace druhů živnosti, buďtež rozděleny dle s k u p i n živnosti systematického seznamu živnosti a kladeny na sebe tím způsobem, aby spodní okraje tabulek zůstaly viditelnými. Čísla tam se jevící buďtež u každé skupiny živnosti sečtena a součty takto výsledky pak zapsány do výkazních tabulek B a E. dle vzoru příloh 11, po příp. 14, při čemž budiž pro tabulky s kombinacemi druhů živnosti, které spa-

dají do různých skupin živností, vyplněny zvláštní skupinové tabulky B a E.

Ve smyslu předcházejících ustanovení buďtež konečně založeny také výkazové tabulky C a F dle vzorů příloh 12 a 15 pro jednotlivé třídy živností systematického seznamu živností. Provisorní sčít. listy I. ve smyslu § 16 (posl. odst.) této instrukce po dobu tři let do katastru A založené, musí býti v příslušných kolonách výkazových tabulek A až C vykázány odděleně a budíž také tam, aby se za mezilo dvojití počítání, udán počet oněch provisorních sčít. listů, které byly v tomto období, za něž se správa podává, nahrazeny definitivními sčít. listy I. a následkem toho z katastru A opět odstraněny. Z téhož důvodu musí se dále v řečených tabulkách vyznačiti počet oněch provisorních sčít. listů I., které do katastru A zařaděny byly v jedné z dřívějších tříletých sčítacích period a které nemohly býti v onom období nahrazeny definitivními sčít. listy, nýbrž teprve v té době, kdy se podává zpráva.

§ 31. Výkazy v § 30 požadované buďtež zpracovány pro celý komorní obvod. Pouze o. a ž. komory v Brně, [Št. Hradci, Lvově], v Praze [a ve Vidni] musí doručovati oddělené (zvláštní) výkazy pro obec svého sídla a pro ostatní obvod; ale komory ty mohou podati ministerstvu obchodu zdůvodněný návrh, aby směla býti připojena k obci jich sídla též místa okolní.

§ 32. Výkazové tabulky buďtež uvnitř každé kategorie (A—F) v pravém horním rohu očíslovány pořadným číslem (>list č...<); sestavuje-li se oddělený výkaz pro obec sídla o. a ž. komory (§ 31), buďtež tabulky pro tuto obec očíslovány zvláště a čísla * označena. Za účelem očíslování buďtež výkazové tabulky každé kategorie (A—F) seřaděny podle systematického seznamu živností. Kombinační tabulky (§ 30, odst. 6. a 7.) buďtež zařaděny dle druhu nebo skupiny v systematickém seznamu dříve jmenované živnosti.

§ 33. Výkazní listky v zevrubně prozkoumaném rukopisu, buďtež v uvedeném pořádku (§ 32) zaslány a to na formulářích zcela odpovídajících vzorům příslušným této instrukci, nejdéle do 31. prosince posledního roku předepsaného výkazového období se seznamem počtu sestavených tabulek každé kategorie ministerstvu obchodu.

Data v těchto výkazech uvedená nesmějí se různiti od komorních zpráv uveřejňovaných tiskem.

§ 34. Tato instrukce nabývá ihned moci.

ČÁST DRUHÁ.

Živnosti koncesované.

I. Živnost hostinská a výčepnická.

A. Udílení a rozsah koncese.

§ 16 ž. ř. Živnost hostinská a výčepnická zavírá v sobě tato práva:

- a) přechovávati cizince;
- b) podávati pokrmy;
- c) výčep piva, vína a vína ovocného;
- d) výčep a drobný prodej pálených nápojů lihových;
- e) výčep vína strojeného a polovina;
- f) podávati kávu, čaj, čokoládu, jiné teplé nápoje a občerstvení;
- g) míti hry dovolené.

Tato práva mohou býti propůjčena buď každé zvlášť o sobě aneb několik jich aneb všechny dohromady, ale pokaždé buďte v dovolení výslovně uvedena.

§ 17 ž. ř. Koncese výčepnická oprávnňuje podávati příslušné nápoje hostům v místnosti k provozování živnosti určené nebo přes ulici v nádobách neuzavřených, jakož i prodávati nápoje ty v nádobách uzavřených v množství jakémkoli.

Normativ pro živnosti hostinské. M. p. 19. II. 1904, č. 36 sb. norm. Týž obsahuje:

Oddily I.—VIII. materiální zásady; mají běžná čísla 1.—443., jichž se místopředsedství pražské bude dovolávat i případná místa pro doplňky.

Oddíl IX. formuláře pro vyřizování v 1. stol. jako vzory.

Oddíl X. schema pro různé způsoby, jak naložit s pokutami a otisky starších normálí jako doplňky.

Oddíl XI. index.

Normativ budíž stále v úřadě pohotov. dodatky mají být do něho vlepovány, index dle nich doplněn a mají se dle něho spisy skutečně vyřizovati. Normativ jest vnitřní instrukcí a nemohou se ho strany dovolávat. Lze ho dostati u pomocných úřadů zem. polit. správy v Praze.

Neoprávněný výčep piva, vína a lihových nápojů.

Ob. z. sp. p. P. 2. I. 1922, č. 15B-3698-430.998/21.

Dle oznámení došlého min. obch. zaměřuje se v poslední době živn. oprávnění k prodeji piva, vína a pálených lihových nápojů v uzavřených nádobách za veřejný výčep, který se pokoutně provozuje v krámcích kupeckých, hokynářských a v krámcích uzenášského zboží a pod. Výčep tento provozuje se často v kuchyni nebo i v bytě majitele jmenované živnosti. Pokoutní výčep doplňuje se držením her v karty a v důsledku toho scházejí se u mnohých nesvědomitých a zákonných předpisů nedbajících živnostníků celé společnosti, které v krámku nebo v bytě vyhledávají až do bílého rána. Je na biletní, že takovýto pokoutní výčepem otupuje se všeobecná morálka, napomáhá se notoričkému pití alkoholových nápojů, tedy šíří se a podporuje alkoholismus ve vyšším stupni. Za války a jmenovitě nyní po válce, kdy úřady jsou dosti zaměstnány jinými pracemi, puštěn byl se zřetele dozor nad neoprávněným výčepem. Zlo toto udržuje se také proto, že dle došlého sem oznámení okr. správy politické velice shovívavě podaná udání vyšetřuí.

Na základě v. n. min. obch. ze dne 21. XII. 1921, č. 40.090/20, nařizuje se tamnímu úřadu, aby při přestupcích ž. ř., týkajících se neoprávněného výčepu piva, vína a pálených lihových nápojů v krámech obchodníků, hokynářů, prodávaců uzení a pod., postupoval s největší přísností dle hlavy VIII. ž. ř.

Uděluje-li se koncese h. a v. obchodníkům smíš. zboží, lahůdkami a vínem, kramářům, cukrářům a p. a to jen se zřetěním k těmto jejich živnostem a pro místnosti těchto živností, buď,

když tu není překážky §§ 18 a 23, odst. 3. — jako tomu obvykle vždy bude — vždy vhodným formulováním koncesního dekretu opatřena záruka proti zneužití, totiž buď vyznačena jasně

časová a místní souvislost výčepu s dotyčnou živností, na př., že se udílí koncese k výčepu pálených lihovin s omezením, že se smí tento výčep provozovati pouze ve spojení s obchodem smíšeným zbožím koncesionáři příslušejícím a sice jen v těchže místnostech jak tento obchod a jen na ten čas, pokud toto živn. oprávnění pozůstává. Pouhé přeložení obchodu takového nemá za následek také přenesení výčepu, k čemuž bylo by třeba vymoci si zvláštního povolení dle § 20 ž. ř. M. p. 4. VII. 1901, č. 72 sb. norm.

Jest dovoleno uděliti koncesi h. a v. v rozsahu omezeném (na př. výčep piva luxusního a lahvi šampaňského vína, jemných likérů), bylo-li o ni žádáno a jsou-li jinak dány podmínky § 18. B. 933/02; normativ 22.

Koncese může býti omezena; zni-li na př. na živnost hostinskou a výčepnickou v nerozlučné spojitosti s obchodem lahůdkářským koncesionářem v témže domě provozovaným, nemůže býti provozována, není-li současně i obchod sám (na př. v neděli) provozován. B. 5525/07.

Ochutnávárny. Dle dosavadní praxe nelze činiti námitky proti tomu, aby obchodníci zbožím, k jehož vedení jsou oprávněni, prodávali konsumentům k bezprostřednímu požití v místnostech samé, setřícce při tom omezení stanovených zejmé-

na pokud se týče nálevu lihovin. Avšak obchodníkům, zejména lahůdkářům, právo k zřizování zvláštních t. zv. ochutnáváren, ve kterých hostům sedícím neb stojícím, po způsobu hostinském by se prodávalo veškeré zboží v obchodě jsoucí, nepřisluší. K tomu je třeba koncesse h. a v. JOKP 1914 str. 93.

V. n. m. vn. 23. VI. 1885, č. 9568; m. p. 17. X. 1894, č. 116 sb. norm. Výnos tento jest vzhledem k násl. nálezu spr. soudu nepraktický. Norm. 22.

Z kruhů obchodníků potravinami bylo si stěžováno, že od doby, kdy vstoupil v platnost zákon o zavírání obchodů, v živnosti host. a v. výč. po 8. hod. zahájen byl namnoze čilý obchod se studenými jídly, octem, denat. lihem a jinými pod. předměty přes ulici, ano, že i v jednotlivých živnostech h. a v. je přímo otevřen obchod, čímž obchodníci, v prvé řadě obchodníci potravinami, se poškozují. Takovýto obchod, vypočítaný výhradně nebo převážnou měrou na styk ulice, přesahuje již dle povahy věci objem oprávnění živnosti h. a v., přiči se tendenci zákona o zavírání obchodů, který právě chce omeziti časově obchod takovýmito předměty a musí tedy se označiti za naprosto nepřipustný. M. p. 27. X. 1910, č. 255.487, č. 177 sb. norm.

Oprávnění v § 16 buďte

uvadená přesně v koncesi; označení jich jako kavárna, restaurace, výčep a pod. není přípustno. M. o. 10. XII. 1884, č. 43.033; m. p. 20. XII. 84, č. 519 sb. norm.

Živn. úřad jest oprávněn, vhodnou úpravou koncesního dekretu pečovatí o to, aby odvoláváním se na udělenou koncesi nebylo plné oprávnění h. a v. měněno na pouhý výčep, k němuž by byl úřad jinak koncesi neudělil, (byla udělena koncese k řadě oprávnění § 16 s podotknutím, že výčep nebo podávání pálených lihových nápojů smí se dítí jen v rámci koncese hostinské. Udělení koncese může se tedy státí za jistých kautel). B. 14.565/00.

Tyto kautely musí býti v souvislosti se živností, nesmí týkati se momentů, které úřad má zjistiti před udělením koncese sám, musí souhlasiti s podstatou činnosti a nesmí odporovati zákonu. Normativ 4., 5., 6.

Koncese nelze uděliti na odvolání (rozh. m. vn. 13. XII. 02, č. 48.125), lze však ji uděliti na určitý čas, žádá-li o to strana nebo vyžaduje-li toho potřeba (j. na čas stavby, výstavy, po dobu letní, nebo s omezením na určité skupiny zákazníků (členy spolku). Norm. 7.—9.

Prislíbení koncese jest nepřipustné. M. o. 2. I. 07, č. 34.889/06. Norm. 19. dodatek.

Koncesi h. lze uděliti i pod podmínkou, že zanikne, ob-

drží-li kdo jiný stejnou koncesi odepřenou I. instancí od rekursní instance. M. o. 13. V. 11, č. 14.600. Norm. dod. 18.

Okolnost, že jednotlivá oprávnění šu 16 nebyla v žádosti neb v koncesním dekretu výslovně uvedena, nezakládá nedostatku zákoných náležitostí k samostatnému provozování živnosti ve smyslu § 57 a 146 ž. ř. B. 3615/87.

Rozdělili se řada oprávnění koncese h. a v. tím způsobem, že se určitá oprávnění vyloučí a udělí zvláště, sluší to považovati za udělení nové koncese. B. 11.079/15.

Rozložení koncese dle § 16 ve více závodů různých majitelů předpokládá i materiálně udělení více koncesí a to i tehdy, když jeden z nynějších uchazečů má již koncesi, zahrnující všechna žádána oprávnění. Posouzení momentů, jež vedou k odmítnutí koncesní žádosti z důvodu místní potřeby (či potřeby obyvatelstva) leží ve volném uvážení úřadu. Není vadou řízení, neřídí-li se úřad vyjádřením obce, úřadu policejního a společenstva; tato okolnost nezakládá rovněž odpor ve spisech, pokud jen se úřad neodvolává výslovně na opačně znějící vyjádření. B. 8360/11.

Rozsah oprávnění koncese h. a v. sluší posuzovati dle koncesní listiny. B. 9739/13.

Mlékaři a prodávající mléka mohou ve svých prodejních podávati neohřáté mléko ve

sklenicích. M. vn. 19. XI. 92, č. 26.310. Norm. 45.

Podávání sodové vody bez ovocných šťáv i s nimi, jakož i podávání limonád jest svobodnou živností M. vn. 23. VI. 91, č. 9847; m. p. 71.923/91, č. 110 sb. norm.; opačně: podléhá koncesi, děje-li se v místnostech uzavřených po způsobu hostinském (m. o. 17. XI. 05, č. 64.649); jinak jest živností svobodnou. Normativ 46.

Naproti tomu: Podávání limonád a sodové vody s přísadou ovocných šťáv i bez ní podléhá koncesi dle § 16, lit. f). Vyhověli ž. úřad žádosti, týkající se provozování konces. živnosti, vydávaje živn. list místo dekretu, může nadřízený úřad naříditi k odstranění této formální chyby vyhotovení koncesní listiny; nesmí však tohoto formálně nesprávného oprávnění zrušiti. B. 10.688/15. Viz i S. 9. V. 08, č. 4499. Frey-Mareš: 8606.

Podávání čaje pomocí vozů ambulantských vyžaduje dle praxe m. p. koncese; starovištěm je místo, z něhož živnost se řídí. Lze stanoviti podmínky zejména o místě a pro vůz dle § 23 a) a 54. Norm. 49 a 50.

Pívovarům nepřislouží právo prodeje piva v otevřených nádobách přes ulici bez h. a v. koncese. Stáčení piva do lahví smějí prováděti. JOKP. 39/07.

Uzenáří v Praze smějí prodávati uzené maso hostům

sedícím a to i s křenem, houskami, hořčicí a okurkou. M. p. 52.741/05; Norm. 25.

Výn. míst. p. 21. III. 1905 č. 52.741: Uzenářům výrobčům přiznané právo na t. zv. jídelny nelze rozšiřovati na obchodníky zbožím uzenářským. Tito jsou oprávněni ohřívati zboží (párky, vurty, taliány a p.), jež obecnstvo zvyklo si kupovati ohřáté. i prodávati uzenou polévku získanou vařením uzeného masa a uzenáčů, nikoli však polévku jinou. JOKP. 1907, str. 39; 1912, str. 109.

Pouhý prodej pečených se-látek, kachen, hus, koroptví, zajíců, kuřat ve stavu studeném nelze míti za výhradnou součást živnosti h. a v. Pouhý takovýto prodej těchto předmětů byl by živností svobodnou. JOKP. 1908, str. 163.

Prodej pečeni přes ulici jest koncesovanou živností. M. vn. 21. III. 05, č. 19.284.

Prodej obložených chlebů je živností dle § 38, odst. 1. a není zasahováním do živnosti host. JOKP. 1908, str. 46.

Cukráři a mandoletáři nejsou oprávněni k výčepu slazených nebo neslazených pálených nápojů lihových nebo desertních vín ani k podávání kávy, čaje, čokolády a punče. M. vn. 31. III. 90, č. 3196, m. p. 24. V. 90, č. 740 sb. norm.

Výčep likérů ve sklenkách v malém v cukrárnách podléhá koncesi. JOKP. 45.08.

Hostinští oprávnění k podávání pokrmů smějí karlovarské poplatky, jichž výroba jinak tvoří podstatnou část oprávnění živnosti cukrářské, vyráběti a svým hostům podávati, prodávati přes ulici a zasilati mimo své stanoviště; zasilání a prodej musí se díti v rámci a dle potřeby podniku hostinského, a nesmí míti povahy samostatného podniku pečení optek. M. o. 29. IV. 07, č. 8853, m. p. 154.266/07. Norm. 25 dodatek. Frey-M. 8550-8553.

Hostinští jsou svoji koncesí oprávněni k prodeji pohlednic vlastního závodu,

sirek, mají-li prodej tabáku, uzeného zboží hned k požití způsobilého, pro svůj závod porážeti drobný dobytek, míti kůželník. Frey-M. 8569-8583.

Kuchařské školy, pokud neomezují se na pouhé vyučování, jsou živnostmi a potřebují k podávání pokrmů koncese. OK. Opava 08, Frey-Maresch 8594 (?)

Léčebné ústavy nepotřebují koncese k podávání pokrmů a nápojů a ubytování ani pokud jde o nemocné, ani pokud jde o osoby je doprovázející. O. K. Vídeň 08, Frey-Maresch 8600.

§ 18 ž. ř. Chce-li někdo dosíci koncese pro některé z oprávnění v § 16 uvedených, vyhledává se kromě všeobecných podmínek k samostatnému provozování živnosti, by žadatel byl spolehlivý a bezúhonný.

Koncese buď každým způsobem odepřena, svědčí-li proti žadateli nebo proti členům žadatelovy rodiny, kteří žijí se žadatelem v rodinném svazku, takové skutky, které oprávnějí k domněnce, že by živnosti bylo zneužíváno k podpoře zapovězené hry, přechovávačství, nemravnosti neb opilství.

Při propůjčení koncese přihlížeti jest k potřebě obyvatelstva, pak k tomu, zda-li místnost, kde příslušná živnost má býti provozována, je způsobilá, k silnici, ulici nebo náměstí, kde se místnost nalézá, a k tomu, může-li se k ní snadno policejné dohlížeti.

Živnostenský úřad prve, nežli koncesi propůjčí, vyslechni obec, v které má býti stanoviště živnosti, tam pak, kde jest zeměpanský úřad policejní, vyslechni také tento úřad. Kromě toho budiž místně příslušné společenstvo pro živnost hostinskou a vy-

čepnickou před propůjčením koncese zpraveno o tom, že žádost byla podána, a budiž vyzváno, by ve lhůtě nejdéle 14denní podalo případné svoje dobré zdání.

Slyšeti jest společenstvo místně příslušné, čímž nesluší rozuměti pouze čistá odborová společenstva hostinských. M. o. 15. III. 1907, č. 5942, č. 70 sb. norm.

Chce-li někdo zříditi hotel k ubytování cizinců ve větších městech a v lázeňských místech, netřeba přihlížeti k potřebě obyvatelstva, a jde-li o zřízení hotelů v krajinách horských na podporu turistiky, může kromě toho podle okolností upuštěno býti též od požadavku snadného dozoru policejního.

Jestliže by přes námítky obce žádaná koncese ku provozování některého oprávnění v § 16 výtčného byla propůjčena, obec může s účinkem odkladným odvolati se k vyššímu úřadu do 14 dnů po vyrozumění, ač nebyla-li koncese propůjčena živnostenským úřadem obce, která má svůj vlastní statut a nejde-li toliko o další propůjčení koncese, která dosud v téže místnosti byla provozována.

V téže lhůtě právo odvolací přísluší se stejným účinkem i společenstvu, podalo-li včas své dobrozdání a byla-li koncese propůjčena proti jeho návrhu, ač nejde-li o další propůjčení v odstavci předcházejícím zmíněné.

Ze dvou stejných rozhodnutí není dalšího odvolání.

Dle § 18 ž. ř. mají úřady ž. dle volného uvážení rozhodovati o otázce, zda předpoklady pro udělení koncese tam označené jsou skutečně dány. Z toho plyne samo sebou právo těchto úřadů, dle svého uvážení koncesi udělit nebo odepřít (s jedinou výjimkou těch případů, v nichž scházejí zákonné nále-

žitosti § 2 ž. ř., v nichž potom musí býti žádaná koncese odepřena). B. 13715/00.

Shledav, že nedostává se jedné podmínky pro udělení koncese, nemusí úřad zkoumati, jsou-li tu ostatní zákonné podmínky. S. 13. III. 23, č. 4223.

Spolky konsumní potřebují koncese k výčepu piva

a vina svým členům, k němuž jsou dle stanov oprávněny. B. 47/01.

Družstva hospodářská avýdělková, jejichž statutárním účelem jest kupování a ná-

jem hostinců, mají sice právní schopnost k nabytí koncese h. a v., ale nemají právního nároku na její udělení. B. 6853/92.

Viz str. 60 a 64.

Spolehlivost a bezúhonnost.

Výnos m. p. ze dne 23. XII. 1903, č. 270.221, č. 004 sb. norm.: § 18 ž. ř. žádá pro dosažení koncese h. a v. vedle všeobecných podmínek ku samostatnému provozování živnosti spolehlivost a bezúhonnost žadatelovu. Místodržitelství však seznalo, že ž. úřady I. st. vycházejí při posuzování otázky, zda uchazečům o koncesi spolehlivosti a bezúhonnosti se dostává, nad míru často z nesprávného pojetí těchto pojmů a sice zejména pojmu bezúhonnosti.

Zejména jest velice rozšířen mylný náhled, že každé soudní potrestání, i nastalo-li pouze pro přestupek, za všech okolností má úhonnost odsouzeného v zápětí, a že tedy každý soudně odsouzený bez výjimky a navždy z dosažení koncese hostinské a výčepní jest vyloučen.

Za účelem objasnění věci té ž. úřadům I. st. dlužno následující podotknouti:

Jak stálou judikaturou říšsk. soudu a spr. soudu prokázáným se býti jeví (viz ku př. nález ř. soudu ze dne 13. VII. 1895, č. 175, sbírky č. 705, a nálezy spr. soudu ze dne 9. X. 1901, č. 7480, č. sb. 542 (A) a věstník min. vn. č. 21 z r. 1901, pak ze dne 11. VI. 1902, č. 5.212, č. sb. 1.120 (A) a věstník min. vn. č. 19 z r. 1902) a jak to též konstantní praxí ministerstva vnitra a místodržitelství odpovídá, jest bezúhonností, jejíž pojem ani živn. řád ani jiný zákon (viz ku př. § 11 obecního zřízení, mluvící o bezúhonném životě) nevymezuje, dle přirozeného významu slova rozuměti život, který jest »veřejně zneuctivající hany prost«.

Rovněž jako čest záleží ve vážnosti spoluobčanů na chování se dotyčného jednotlivce spočívající, rovněž tak dochází nedostatek téže, to jest úhona, svého výrazu u veřejné nevázanosti mravního chování se jednotlivcova. Ježto tedy čest pouze na úsudku spoluobčanů spočívá, může dle toho někdo jednak i bez soudního odsouzení považován býti za úhonného, kdežto jinak soudní odsouzení jednotlivci mravní bezúhonnost nikterak odejmouti nemusí.

Lze tedy ku př. osobu, která žije v konkubinátě veřejně pohoršení vzbuzujícím, dle povahy konkrétního případu za úhonnou považovati, i nebyla-li nikdy soudně potrestána, a obráceně bude lze dle zvláštních poměrů i individua, která pro zločin byla potrestána, dle okolností za

bezúhonné považovati, ku př. po případě při odsouzení pro poškození na těle spáchané při rozčilení mysle. Dále nebude ku př. soudní odsouzení pro přestupek zákona o moru dobytčím spáchaný nešetřením nařízení o nošení náhubků psy, zajisté nikdy mítí úhonnou potrestaného majitele psa v zápětí. Nejinak tomu bude při soudním potrestání pro rychlou jízdu. Dlužno tedy trvati na tom, že poměr úhony nekryje se se skutečností soudního odsouzení. Naopak při posuzování otázky bezúhonnosti, která jest čistě faktickým stavem, dlužno hleděti ku konkrétnímu činu samému, kterým dotyčný jednotlivec veřejnou nevázanost své osoby způsobil. Rozhodným zůstane dle toho vždy individuální utváření a individuální posuzování jednotlivého případu a nelze tedy žádných ve všech případech bezvýmínečně platných určitých pravidel pro dotyčné posouzení úřadů uvéstí. Nejspíše jest v případech, ve kterých nastalo soudní odsouzení a pak vzhledem k čemu otázky bezúhonnosti žadatele za koncesi řešiti jest, lze snad za všeobecné hledisko stanoviti, že ponejvíce k následujícím momentům jakožto rozhodujícím přihlížeti jest:

1. K povaze deliktu jakož i způsobu a výměře trestu s konkrétní povahou skutkovou, kterou zpravidla ze soudních trestních spisů, jež vyžádati jest, bude lze seznati.

2. K době od odsouzení uplynulé, ježto totiž v případě že delší doba od odsouzení uběhla a tedy stávající snad nepříznivý dojem zneuctivajícího jednání v paměti spoluobčanů pomínil, mnohou osobu nebude lze považovati za úhonnou, kterou dříve, brzo po odsouzení bez výjimky za takovou pokládati bylo. Uplynutí doby po odsouzení nepadá samozřejmě vůbec na váhu, nemůže-li již dle bodu 1. odsouzení jako takové jak ve svrchu zmíněném případě přestupku zákona o moru dobytčím úhonnou přivoditi.

3. K ostatnímu chování se odsouzeného, které rovněž dle toho, bylo-li dobré či špatné, na mínění spoluobčanů odsouzením způsobilé příznivým neb nepříznivým způsobem vliv mítí může.

Lze-li tedy na základě těchto momentů ve smyslu dřívějších vývodů za to míti, že odsouzený následkem soudního potrestání vůbec nikdy veřejně nevázanosti nepropadl aneb aspoň není-li tomu již tak, pak bude za to pokládati, že žadatel za koncesi veřejně zneuctivající přihány jest prost, tedy bezúhonným jest. Neprávem odepřel tedy ku př. ž. úřad I. st. koncesi žadateli v 33. roce svého věku se nacházejícímu pro úhonnost, který v 19. roce svého věku pro přivlastnění si penězův nepatrný obnos obsahující dle § 201 c) tr. z. (tak zv. krádež nalezené věci) ku 6hodinnému vězení byl odsouzen, od té doby však po 14 let vedl život v každém směru bezzávadný.

Za příčinou tohoto příkladu nutno však obzvláště, aby se příliš shovívavého postupu ž. úřadů bylo vyvarováno, podotknouti, že zpravidla při odsouzení pro krádež, podvod a zpronevěření vzhledem ku zvláště diffamující povaze takovýchto deliktů lpí na odsouzeném po dlouhou dobu zvlášť zneuctivající skvrna, a že pouze tehdy za to míti lze, že skvrna ta jest odstraněna, nabyli-li odsouzený po bezzávadném životě dlouhou dobu trvajícím opět vážnosti svých spoluobčanů.

Ježto začasťe panuje též náhled, že pro otázku, zda za to míti lze, že úhonnost odpadla čili nic, ustanovení novelly k trest. zákonu ze dne 15. XI. 1867, č. 131 ř. z. a sice lhůty tamtéž uvedené platí, budíž zde uvedeno, že náhled ten jest nesprávným, a že svrchu dotčenou otázku neodvisle od těchto zákonných ustanovení zkoumati a zodpověděti dlužno. (Viz k tomu též č. 152 sb. norm. z r. 1871.)

Co se týče dále náležitosti spolehlivosti v § 18 vedle bezúhonnosti uvedené, která rovněž jako bezúhonnost v zákoně vymezena není, zakládá se táž na důvěře úřadem osobě žadatele za koncesi vstříc přinášené, že žadatel obzvláštním povinnostem, jež s koncesí převzítí má, oproti všeobecnému veřejnému zájmu v každém směru dostojí. Důvěra ta jest tedy odůvodněna, poskytuje-li žadatel za koncesi dle své cele osobnosti záruku ve smyslu svrchu zmíněném.

Jde-li o to, aby bylo zkoumáno, zda žadatel za koncesi této důvěry zasluhuje, tedy zda mu spolehlivost přirknouti jest, budíž i tu způsobem individuansujícím postupováno a budtež tedy podrobně zkoumána fakta, která mohou spolehlivost ve smyslu shora uvedeném v pochybnost uvesti. I tato fakta, která samozřejmě se všemožnou podrobností zjištěna a právě fakta a nikoliv toliko doměny býti mají, nebudou zpravidla sama o sobě rozhodnými, nýbrž bude i tu používaje obdobně shora uvedených vývodů ohledně zkoumání bezúhonnosti spolu vyšetřovati, jaký vliv uplynutí doby a jinaké chování se žadatelovo na posuzování skutečnosti pro předpokládání spolehlivosti škodlivých vykonává.

Vede-li ku př. individuum, jež v dřívější době opilství bylo oddáno, již po dlouhá léta nepochybně střízlivý a i jinak důvěry hodný život, nebude lze v oné skutečnosti v dále minulosti se nacházející spatřovati důvodu, aby žadatel za koncesi spolehlivost nebyla přiznána. Policejní potrestání ku př. pro přestupek žvln. řádu, kterážto jako taková zajisté nikdy úhonnost nepřivodí, mohou ovšem dle okolností, zejména tehdy, stala-li se často, pro otázku spolehlivosti býti důležitými, ježto osoby takto potrestané dle

povahy případů někdy neposkytují úřadu svrchu zmíněnou záruku, která tvoří podstatu spolehlivosti.

Vyzýváje tedy ž. úřady, aby při vyřizování záležitosti živnosti h. a v. co do otázky osobní kvalifikace žadatelů za koncese ve smyslu svrchu uvedených důvodů postupovaly, musím konečně za účelem vyvarování se nedorozumění podotknouti, že výnosem tímto nemá nikterak snad býti zavědono volnější provádění příslušných ustanovení, a že naopak vždy přísně, při tom však u správném pojetí pojmů o spolehlivosti a bezúhonnosti osobní náležitosti žadatelů za koncesi zkoumati jest.

Vliv na posuzování spolehlivosti mají nejenom trestné činy, relevantní ve smyslu § 5 ž. ř., ale i jiné. B. 14.487/00.

Je-li propůjčena koncese veř. obchodní společnosti, jest třeba žádati bezúhonnost a spolehlivost od náměstka (§ 55 ž. ř.). B. 1863/03.

Námítkami, týkajícími se osob. a rodinných poměrů, že pro živnost h. a v. byla zaržena místnost, neuplatňuje se právní nárok na udě-

lení koncese, nýbrž jen zájem, který však ochrany nepoživá. Z neopr. provozování živnosti, ani placením daní z ní, ani tím, že strana dostává úřední přípisy, nenabývá se nároku na udělení koncese, ani tím, že v domě se provozovala živnost od nepaměti. Námítkou, že poškozen byl národohosp. a obecní zájem tím, že koncese nebyla udělena, neuplatňuje se subjektivní právo a žadatel nemá stížnosti k nejr. spr. soudu. S. 9. VI. 22, č. S204.

Místní potřeba a zásady pro udělování nových hostinských a výčepních koncesí.

1. Oběžník z. sp. p. P. 4. III. 1922, č. 15 A 16/3-84.613:

Ministerstvo obchodu sdělilo v. n. ze dne 19. II. 1922, č. 5538 Ž. r./22, se zemskou správou politickou:

K min. obch. docházejí stížnosti, že živn. úřady při udělování koncesí h. a v. dávají na sebe působiti často živly mimoúředními a že udělují koncese takové v případech, kde potřeba obyvatelstva nové živnosti naprosto nevyžaduje.

Příčinu takového postupu spatřuje min. obch. hlavně v té okolnosti, že tu není žádných směrnic, dle kterých potřeba obyvatelstva by byla správně posuzována, ježto ž. ř. obsahuje v § 18, odst. 3. pouze ustanovení, že při propůjčení koncese h. a v. přihlížeti jest mimo jiné podmínky v paragrafu tomto uvedené k potřebě obyvatelstva, aniž by blíže stanovil hranice potřeby, takže mohou se proto právě v tomto směru poveliti aneb vyvolati dalekosáhlé úchytky.

Za účelem jednotného postupu živn. úřadů při udělování h. a v. koncesí ve smyslu §§ 16 a 17 ž. ř. stanoví min. obchodu na základě ankety organizací hostinských konané dne 24. ledna 1922 v min. obchodu tyto zásady:

1. Jedna hostinská a výčepnická koncese se všemi oprávněními ve smyslu § 16 ž. ř. případně na 500 obyvatel. Zlomky nutno respektovati a udělit v tom případě koncesi další, takže ku př. při počtu 540—600 až do 1000 obyvatel možno udělit druhou koncesi tohoto druhu atd.

2. Koncesi k výčepu líkerů (t. j. pro všechny pálené lihové nápoje vyjma obyčejnou kořalku) možno udělit na každých 1000 obyvatel.

3. Koncese pro drobný prodej pálených lihovin a to bez rozdílu, zda se jedná o obyčejnou kořalku nebo líkery ve smyslu § 2 zákona ze dne 23. června 1881, č. 62 ř. z., případně rovněž na 1000 obyvatel.

4. Pro výčep obyčejné kořalky budiž vzata za podklad čísllice 5000 obyvatel, poněvadž tyto živnosti chovají v sobě největší nebezpečí pro podporování alkoholismu a rušení veřejného pořádku a mravnosti.

5. Koncese kavárenské a vinárenské budtež propůjčovány jedna na 5000 obyvatel.

6. Za základ budiž brán počet obyvatelstva dle posledního sčítání lidu v politické obci.

7. Při zjišťování počtu obyvatel pro udělení koncesí uvedených sub 2—5 (výčep líkerů, drobný prodej pálených lihovin, obyčejná kořalka, kavárny a vinárny), nepadají na váhu koncese hostinské a výčepní se všemi oprávněními udělované dle zásad stanovených sub 1.

8. Kdyby při zjišťování počtu obyvatelstva pro koncese hostinské a výčepní uvedené sub 2—5 objevil se zlomek čísllice za základ vzaté nebo zbytek nedosahující této čísllice, nebudtež tyto zlomky brány v úvahu. Dle zásad shora uvedených mohlo by tedy ku př. v obci čítající 5000 obyvatel býti uděleno 10 koncesí hostinských se všemi oprávněními ve smyslu § 16 ž. ř., 5 koncesí na výčep líkerů nebo drobný prodej pálených lihovin, jeden výčep obyčejné kořalky, jedna vinárna a jedna kavárna.

Při anketě shora zmíněné přednesena byla též stížnost na to, že některé živn. úřady udělují hostinské a výčepní koncese osobám, o nichž předem jest známo, že živnost hostinskou nebudou osobně provozovati a po obdržení koncese budou žádati za schválení náměstka nebo pachtýře. Živn. úřadům budiž co nejdůrazněji připomínáno ustanovení § 19, odst. 2. a 3. ž. ř., dle něhož živnost h. a v. má býti zpravidla provozována samým majitelem koncese a jen z důležitých příčin smí býti provozována náměstkem nebo pro-

pachtována, s vybidnutím, aby při schvalování náměstka nebo pachtýře živnosti hostinské postupovaly co nejrigorózněji.

Zemská správa politická dává všem úřadům I. stol. o tomto vynesení min. obchodu věděti s příkazem, aby přesně postupovaly dle těchto zásad a koncem každého roku, za rok 1922 do dne 15. I. 1923, podaly sem zprávu o zkušenech v tomto směru nabytých.

II. Ob. z. sp. p. P. 16. VI. 1922, č. 15A-16 18-212.799.

Min. obch. sdělilo vnesením ze dne 31. V. 1922, č. 13.719, k dotazu zemské správy politické v Brně ze dne 6. III. 1922, č. 24.502/V, v záležitosti výše označené následující:

V případě, že někdo žádá pouze o některá oprávnění § 16 ž. ř., dlužno nejprve rozhodnouti otázku, zdali dotyčná živnost bude míti převážně charakter jen některého oprávnění, ku př., že živnost jest nebo předpokladně bude vinárnou neb kavárnou, neb výčepem obyčejné kořalky a v takovém případě případně jedna koncese na 5000 obyvatel.

Nedá-li se charakter převážně jednoho oprávnění zjištěti, dlužno postupovati jako při záležitostech o všechna oprávnění ve smyslu § 16 ž. ř. a případně jedna koncese na 5000 obyvatel.

Zásady zdejšího oběžníku ze dne 19. února 1922, č. 5538 ai 1922, sděleného zdejším oběžníkem ze dne 4. III. 1922, čís. 15 A 16/3, z. sp. p. č. 84.913, platí sice pro udělování nových koncesí, ale novými koncesemi se rozumějí i koncese udělené pro místnosti, kde již se živnost hostinská provozovala a dlužno dle nových zásad postupovati i v případech, kde nejde o povolení nové živnosti, nýbrž pouze o převod dosavadní staré živnosti s jedné osoby na jinou, neboť i když se dosavadní majitel koncese ve prospěch žadatele podmínečně vzdá, neb koncese úmrtím majitele živnosti zanikne, jde o udělení nové koncese, před jejímž propůjčením jest živnostenský úřad povinen zkoumati místní potřebu a ostatní náležitosti v § 18 ř. ž. vytčené.

Nové směrnice mají ten význam, že při daném počtu obyvatelstva bude potřeba vzata za prokázanou a jen v tom případě, tvrdilo-li by se s kterékoli strany, že tu přes daný počet obyvatelstva potřeba hostince není, nebo že přes nedostatečný počet obyvatelstva tu jest potřeba dalšího hostince, tvrzení toto musilo by živnostenským úřadem zvláště býti vyšetřeno a odůvodněno.

Zdejší výnosem ze dne 19. II. 1922, č. 5538 (zdejší ob. ze dne 4. III. 1922, č. 15 A. 16/3, č. z. sp. p. 84.613), pozbyly platnosti výnosy býv. ministerstva vnitra ve Vídni ze dne 31. XII. 1887, č. 49.537 (oběžník býv. míst. ze dne 24. I. 1888, č. 1217 sb. norm. č. 740), případně ze dne 28. XII. 1892, č. 4147, oběžníkem býv. místodržitelství ze dne 2. II. 1893, č. 1587 (dodatek normativu o host. a výč. živnostech č. 24), podle kterých měla okr. hejtmanství v případech, že počet výčepů kořalky přesahoval jeden výčep na 500 obyvatel a jeden drobný prodej na 1000 obyvatel, spisy předkládati místodržitelství k posouzení potřeby.

Tímto oběžníkem mění se pokyny zdejšího oběžníku ze dne 21. IV. 1921, č. 15-A. 1059/5 ai. 1920, z. sp. p. č. 129.218 ai. 1921, pokud se právě cit. oběžník týká předkládání spisů za příčinou zmocnění k příznávní práva čepovatí aneb v malém prodávatí pálené lihové nápoje (jemné likéry).

III. Vyn. m. p. 26. XII. 06, č. 318.297, č. 173 sb. norm.

Omezení koncesí pro živnost h. a v. (S. norm. 740 — přil. — 1890, č. 191/1891.)

Dle výnosu ze dne 14. XII. 1906, č. 32.091, seznalo min. obch., že nehledě k opětovným pokynům, které v souhlasu s min. obch. vydalo podřízeným úřadům min. vn., aby působily k přiměřenému omezení koncesí pro živnost h. a v., přece jenom při propůjčování takových živn. oprávnění převládá nezdídka praxe velmi povolná, takže počet host. živností neustále ještě stoupá. Neoprávněné rozmnožování konkurence v tomto oboru má — jak dokazují četné žaloby interestentů — v zápětí citelné utlačování živností stávajících a současně též poškozování veř. zájmu.

Vzhledem k tomu vyzývá se okr. hejtmanství na základě svrchu cit. výnosu min. obch., aby mělo vždy zřetel k normálním výnosům¹⁾ min. vn. směřujícím ku striktnímu provádění předpisů §§ 18 a 19 ž. ř., totiž ze dne 31. XII. 1887, č. 4953/min. vn. (míst. intimát ze dne 24. I. 1888, č. 1217, sb. norm. 740, příloha, »Normativ pro živnost h. a v.«, dod. 10), ze dne 4. XII. 1891, č. 23.860 (míst. intimát ze dne 11. XII. 1891, č. 138.503, sb. norm. č. 191, »Normativ pro živnost h. a v.«, dod. 21.), ze dne 28. XII. 1892, č. 4147/min. vn. (míst. intimát ze dne 2. II. 1893, č. 1587, »Normativ pro živnost h. a v.«, doč. 24.) a ze dne 18. XII. 1902, č. 50.492 (míst. intimát ze dne 26. II. 1903, č. 272.437 ai. 1902, »Normativ pro živnost h. a v.«, dod. 52). Konečně vyzývá se

¹⁾ Některé zrušeny, viz 1. odst. této stránky.

okr. hejtmanství, aby mělo ustavičně na zřeteli zásadu, že před každým udělením nové koncesce k živnosti host. nutno přísně rozřešiti otázku místní potřeby a počet stávajících podniků nerozmnožovati, pokud by snad tomu nenasvědčovaly zvláštní ohledy. Dlužno také hleděti k tomu, aby koncese života neschopné po zániku nebyly obnovovány a aby koncese neprovozované po dobu delší šesti měsíců, byly odnímány na základě předpisu § 57, odst. 2. ž. ř.

Stejně přísně nutno vykonávati předpis § 19 ž. ř. o omezení počtu host. koncesí, kterých může v téže osadě dosáhnouti jedna osoba, a zamezovati nabývání podobných koncesí k účelům spekulacním, tím, že s použitím všech zákonných prostředků se položí váha na zásadu osobního výkonu.

IV. Vyn. m. p. 18. II. 1914, č. 15 A 200/24.317.

Zástupcové organisovaných živností h. a v. stěžovali si, aby odůvodnili své požadavky, opět a opět u m. o., že udělování nových koncesí h. a v. není vždy v souladu s místní potřebou.

Dle výnosu ze dne 17. I. 1914, č. 40.877/13, nemůže m. o. nepovažovati tuto stížnost do jisté míry za odůvodněnou a uznalo tudíž za nutno uvést na paměť nejstriktnější zachovávání pokynů udělených živn. úřadům výnosem ze dne 14. XII. 1906, č. 32.091. Okr. hejtmanství obdrželo příslušné pokyny míst. oběžníkem ze dne 26. XII. 1906, č. 318.297, sb. norm. č. 173, norm. pro živnost h., dodatek 62, ve kterémžto oběžníku uvedeny jsou též starší normální výnosy v té příčině vydané.

V nejnovějším shora cit. výn. m. o. se zvláště vytýká, že rigorosnější praxe při propůjčování koncesí h. a v. — zejména při propůjčování koncesí pro výčep kořalky — napomáhati bude též ve mnohých živnostech host. k ozdravení poměrů, s hlediska hospodářského a s hlediska politiky daňové i policie mravnostní ne vždy bezvadných, a zároveň podporovati bude snahy o největší co možná potírání opilství a jeho následků.

Samozřejmě bude praxi přesně rozlišovati dle kategorií živností hostinských, pro které shora naznačené úvahy jsou praktické, a nehledě ku zdrženlivosti nutné pro živnosti výčepnické v užším smyslu, bude v oboru hostinských živností sloužících ruchu cizineckému — k čemuž již § 18, odst. 5. ž. ř., vodítko poskytuje — třeba vycházeti s těch hledisek, která vyhovují mezinárodnímu a vnitrozemskému ruchu cizineckému, jakož i požadavkům a zvyklostem cestujícího obecenstva.

Na obsáhlejší orientaci spočívající provádění § 57 ž. ř. ve příčině zpět brání koncesí h. a v., po zákonnou dobu nevykonávaných, umožní snad také přiblížit se cílům v tomto výnosu sledovaným.

Zástupci organizovaných živností h. a v. poukázali u m. o. též k tomu, že úřady namnoze udělují koncese výčepnické korporacím dle práva spolkového nad místní potřebu, která pro dotyčné osady již jest kryta, v úvaze, že dotyčné výčepu slouží toliko potřebám členů spolku, kterážto okolnost však potom později pro nedostatečnou kontrolu vychází z patrnosti, a tak povstávají nebo dále trvají koncese, které vskutku znamenají neospravedlněnou konkurenci výčepnickým živnostem dle místní potřeby zřízeným.

Při té příležitosti ukládá se též okr. hejtm. k vyzvání m. o., aby proti neoprávněným hostinským a výčepníkům, pokud se týče proti neoprávněným prodačům kořalky v každé době rychle a s veškerou přísností zákona postupovalo, aby tak zabráněno bylo poškozování živností již trvajících, jakož i aby chráněn byl pořádek a aby hájeny byly zájmy veřejné. (Srov. zdejší oběžníky ze dne 7. VII. 1899, č. 109.451, sb. norm. č. 86, norm. pro živnost h., dodatek 36, ze dne 9. II. 1903, č. 22.933, sb. norm. 24, norm. pro živnost h., dodatek 50, a zdejší, do sbírky normálí nepojatý výnos ze dne 13. VII. 1911, č. 15/A-2193/1).

Při té příležitosti uvádí se okr. hejtm. na paměť zejména též zdejší oběžník ze dne 5. VII. 1910, č. 169.160, sb. norm. č. 117, norm. pro živnost h. dodatek 83, ve příčině postupu dle určitého plánu při zmenšování počtu živností h. a v. (Poslední odstavec tohoto výnosu zrušen. Viz výnos pod č. II.)

V. Stravovatelství. Vyn. m. p. 15. IV. 1902, č. 46.093, č. 45 sb. norm.: V základě vyn. m. vn. ze dne 1. III. 02, č. 45.145/01 vydaným zmíněným ministerstvem u vyhovění prosby uvedeným spolkem vznesené, jež tím svoje zajištění schválení hodné povšečné snahy činně osvědčil, upozorňují se úřady živn. na to, že při posuzování žádosti za udělení koncesí pro stravovatelství (§ 16, lit. b) ž. ř.), při nichž výčep nápojů lihových (§ 16, lit. c), d), e) ž. ř.) se provozovati nemá, dle povahy věci dlužno s jiných hledisk zkoumati potřebu obyvatelstva pro zřízení takovéhoto stravovatelství, než jak tomu jest při živnostech h. a v. vůbec. — Bude tedy na ž. úřadech, aby při řízení úředním ohledně udělení koncesí pro provozování živností h. a v. přísně rozlišovaly závody s výčepem lihových nápojů anebo bez něho. — Ovšem že udělení koncesí k takovémuto stravovatelství s vyloučením podávání lihových nápojů musí,

aby bylo zamezeno zneužití ž. oprávnění, předcházení nebedlivější zkoumání o spolehlivosti dotyčného žadatele. Dále buďtež takováto stravovatelství přísně střežena a jakékoliv překročení udělených oprávnění budiž co nejprísneji trestáno, po případě jest též odnětím koncese dle § 138 ž. ř. zakročiti. Rozšiřování původních koncesí takovéhoto podniků na oprávnění ku výčepu lihových nápojů nemá býti zásadně povolováno.

VI. Nádražní restaurace. Žádosti za koncese pro nádražní restaurace buďtež vyřizovány s největším urychlením a třeba při řízení pro správné posouzení otázky potřeby (§ 18) pokaždé uvážiti také potřebu cestujícího obecnstva a tudíž bráti náležitý zřetel k udání dotyčného podnikatelstva v žádosti za koncesi obsaženým. Min. vn. 23. XII. 1899, č. 37.532; m. p. 17. I. 00, č. 7 sb. norm.

Nádražním restaurátérům vzhledem k zvláštnímu postavení a mimořádnému poslání nádražních restaurací a bufetů, jejich významu v zájmu železničního provozu, přepravy vojska, cestujícího obecnstva a tudíž k zamezení poruch v jejich provozu, ukládá se živn. úřadům dle vyn. min. obch. ze dne 20. VII. 1922, č. 31.680, aby v případech, kdy má po rozumu ž. ř. býti vysloveno odnětí živn. oprávnění (i pro přestupek § 4, odst. 2. zák. d. 17. II. 1922, č. 86 sb. z. a n.), postupovaly ve shodě s příslušnými říditelstvími státních drah. Vyn. m. p. 1. srpna 1922, č. 15 A-2021/276.724.

Posouzení místní potřeby pro udělení koncesí h. a v. jest zůstaveno volnému uvážení úřadu. B. 9201/12.

Zda je zde místní potřeba, jest otázkou skutkovou, jejíž řešení spr. soud po stránce věcné nemůže přezkoumati. Za kterých okolností má úřad míti za to, že místní potřeba pro dotyčnou obec jest dána, zákon neurčuje, ponecháváje úřadu k řešení otázky té volně hodnocení všech skutkových okolností ve správném řízení zjištěných. S. 9. III. 22, č. 3297. Boh. 1207.

Pro posouzení místní potřeby má úřad také věcný podklad v počtu obyvatel,

hostinců se stejným oprávněním, vyjádření úředního lékaře o rozšíření alkoholismu. Koncesi k samostatnému výčepu lze odeprítí z důvodu místní potřeby, i když v obci není žádných výčepů, a i když v témže domě se výčep provozuje ode dávna. S. 22. III. 23, č. 4728; 21. II. 22, č. 2559, Boh. 1184 a 18. XI. 1922, č. 17.270.

Sezná-li úřad, že počet hostinců jest nad potřebu, k zmenšení počtu může odeprítí koncesi i tam, kde se dosud provozovala. S. 23. II. 23, č. 3059.

Posuzuje potřebu obyvatel-

stva ve smyslu § 18, odst. 3., může úřad přihlížeti také ke koncesi po právu trvající, ale skutečně neprovozované. Pokud koncese trvá, zůstává i možnost, že jí bude využito, pomínou-li překážky, v témže domě nebo ev., bude-li do jiné místnosti způsobem přípustným přenesena, na místě jiném, ale ještě v obvodu, na který pro posuzování místní potřeby jest bráti zřetel. Proto je i pouhá právní existence živnosti ve skutečnosti neprovozované okolností, která za jistých podmínek může nabýti praktického významu pro uspokojení oné potřeby obyvatelstva, jakou má na mysli § 18 a neodporuje duchu a intenci zákona, jestliže úřad k ní při posuzování oné potřeby přihlédl. S. 12. XII. 1919. č. 6595, Boh. 268, Budw. 11.138/15.

I když se nerozmnouže počet h. a v. koncesí, jest vzítí zřetel na místní potřebu. S. 4. XII. 12, č. 13.375 A. 1913, str. 65.

Není zákonně překážky pro to, aby byla udělena koncese h. a v. pro místnost v níž byla stejná koncese doposud provozována, jež však byla živnostníkem pro výpověď vyklizena. B. 9201/12.

Majitel živnosti h. a v. může odniti svému určení jednotlivé místnosti dle koncese pro živnost určené; úřad je však oprávněn toto omezení zakázat, neodpovídají-li v důsledku toho místnosti

skutečně užívané požadavkům § 18, odst. 3. a § 23, odst. 5. B. 10.687/15.

Z. úřad je oprávněn i povinen po rozumu ž. ř. zkoumaje místní potřebu, přihlížeti k tomu, jakým způsobem co do kvality a kvantitativně nová živnost h. a v. se zřetelem k žádaným oprávněním, k zařízení, poloze a jiným okolnostem závodu, o nějž se žádá, přispěje k opatření místní potřeby. Nějakého ustanovení, z něhož by bylo možno vyvodit povinnost ž. úřadů, aby z několika žadatelů udělili koncesi před ostatními tomu, kdo dříve podal žádost, v ž. ř. není. Nelze důvodně tvrditi, že by byl nezbytně vnitřní rozpor v tom, že úřad vyřizuje žádost jednoho žadatele, popřel místní potřebu, ač potom, kdy tento o udělení koncese zažádal, jinému neb jiným koncesi udělil, ani že by úřad takovýmto postupem porušil nějaký subjektivní právo dřívějšího žadatele. S. 20. IV. 22, č. 5470, Boh. 1306.

Výrok úřadu, že se koncese h. a v. odpírá pro nedostatek místní potřeby, má za obsah toliko hájení veř. zájmů. Takovýto výrok, nedotýká-li se subjektivních práv stran, není sňoven právní moci. Úřad může zkoumaje znovu tyto veř. zájmy, dojíti při hodnocení směrodatných skutkových okolností k jinému výsledku, i když v místních poměrech změna nenastala. Pojem míst-

ní potřeby není vázán jen počtem obyvatelstva, nýbrž i jinými momenty, jichž hodnocení jest ponecháno úřadům správním. S. 13. II. 23, č. 2402 a 23. II. 23, č. 3059.

Poněvaž »rozšíření« koncese jest vlastně udělením nové širší koncese na místo staré užší, jest i při něm přihlížeti k potřebě obyvatelstva. B. 6769/09.

Při dalším udělení podmínečně složené h. koncese jest při otázce místní potřeby vzítí v úvahu podíl tohoto oprávnění na dosavadním krytí místní potřeby; opomenutí nutného vyšetřování neb nehodnocení tohoto momentu zakládá podstatnou vadu řízení. B. 8949/12.

Projevila-li strana ochotu dříve zjištěné závady ve stavu místností odstraniti, nelze žádost zamítnouti beze zjištění, zda místnosti budou po opravě a odstranění závad způsobilé, není-li ze spisů vidno, že k tvrzení strany se vzal zřetel. S. 9. VI. 22, č. 8285.

Tvrdí-li strana, že ostatní hostince v místě nevyhovují (nemají sálů a p.) a že

tedy potřeba není kryta, její pak hostinec že by byl s. to, aby ukojil místní potřebu v určitém směru (j. přednášky, schůze a p.), jest třeba před rozhodnutím tuto okolnost zjistiti, a k ní v rozhodnutí stanovisko zaujmouti, jinak jest řízení vadné. S. 23. II. 23, č. 3059.

Žádost o koncesi pro hotel v horách může úřad odmítnouti pro nedostatek potřeby. B. 8524/11.

Předpis 5. odst. § 18 jest instruktivním pokynem pro úřady, aby podle okolností nedbaly místní potřeby; úřady jednají při tom dle volného uvážení. B. 6801/09.

Způsob a rozsah vyhledávání o tom, lze-li užití výjinky 5. odst. § 18 spadá do volného uvážení úřadu. B. 5621/07.

Tvoří podstatnou vadu řízení: a) nevytkne-li úřad v rozhodnutí konkrétní okolnosti, jež brání udělení koncese h. a v. B. 11.126/15;

b) nejsou-li konstatovány skutečnosti, jež se uvádějí jako závažné pro posouzení otázky, je-li místní potřeba dána. B. 8079/11.

Slyšení obce a společenstva.

Dobrozdání společenstev při živnosti h. a v. a dle § 23 a) ž. ř. M. p. 25. IX. 1913, č. 15 A 2544/294.121. M. o. 9. IX. 13. č. 30.141:

Podle § 18, odst. 7. a § 20, odst. 4., jakož i § 116 a), odst. 1., bod 1. ž. ř. přísluší místně příslušnému společenstvu právo rekursu proti udělení koncese, vztaženo proti povolení převodu koncese živnosti h. a v. pouze tehdy, podalo-li společenstvo své zamítavé dobrozdání v čas — tudíž ve lhůtě nejdéle 14denní vztažmo 3 týdnů, stanovené § 18, odst. 4., § 20, odst. 2., a § 23 a), odst. 1. ž. ř. — Pro posou-

zení legitimace společenstva k rekursu jest tudíž nutno, by nad pochybnost bylo lze zjistiti, kterého dne doručeno bylo společenstvu vybídnutí živn. úřadu, by dobrozdání podalo, a kterého dne dobrozdání společenstva u živn. úřadu podáno bylo. — Tato okolnost a význam její často dalekosáhlý pro zájmy stran nebyla dosud úřady podřízenými vždy náležitě v úvahu vzata.

Živn. úřady poukazují se tudíž dle rozkazu min. obch., by budoucně vybídnutí ka podání dobrozdání (§ 18, odst. 3, § 20, odst. 2. a § 23a), odst. 1. ž. ř.) společenstvům doručovaly pouze na stvrzenku a aby den, kdy dobrozdání společenstevní došlo, vždy ve spisu zjistily.

Slyšení obce ani společenstva ani státního úřadu policejního není předepsáno a není nezbytno, když se koncese odjírá, jestliže úřad pro tento výrok zjednal si jiným způsobem dostatečný podklad. S. 9. VI. 1922, č. 8285.

Je-li pro živnost h. a v. více místně příslušných živn. společenstev, musí býti všechna slyšena; nestalo-li se tak, může býti tato vada řízení předmětem stížnosti u spr. soudu; stěžovatí může si opomenuté společenstvo, ne však žadatel. B. 6769/09.

Žadatel sám nemůže navrhnouti, aby bylo slyšeno příslušné společenstvo, i když jest tak ve 4. odst. § 18 předepsáno. S. 4. XII. 12, č. 13375. A. 1913, str. 63.

Jest podstatnou vadou řízení, opomenul-li úřad slyšet obec. B. 1882/03.

Obec, která má býti slyšena před udělením koncese, nemá nároku, aby jí musil býti sdělen obsah koncesní žádosti neb úředních aktů. B. 14.028/00.

Obec nemá širšího nároku, než aby byla slyšena; zvláště

nemůže se domáhati toho, aby jí byly sděleny výsledky úředního šetření o koncesní žádosti. B. 7126/09.

Vyjádření obce o udělení koncese h. a v. musí býti vyžádáno a učiněno po podání žádosti. Předchozí doporučení usnesení obec. výboru nemá živn.-právního významu. B. 10.363/14.

Úřad jest oprávněn považovati za právoplatné formálně řádně vypravené dobrozdání obce. Neshoduje-li se akt úřadu došlý se skutečným usnesením obecni rady, nemůže to obec vůči úřadu namítati, když chyba byla zaviněna obecním orgánem. S. 11. VI. 13, č. 5574, A. 218.

Nepodala-li obec dobrozdání o koncesi h. a v., ač byla řádně vyzvána a měla k tomu příležitost, může úřad rozhodnouti bez tohoto dobrozdání. B. 9425/13.

Obec, jež jest v řízení koncesním stranou, může namítati všechny okolnosti proti udělení koncese, tedy i že příslušné společenstvo nebylo slyšeno. B. 6235/08.

Při udělení koncese není

úřad vázán dobrozdáním obce o vhodnosti provozovacích místností, ani není obec kompetentní namítati, že žadatel není zachovalým. S. 9. X. 11, č. 5852. A-1912, str. 25.

Strana nemá nároku na to, aby jí bylo vyjádření obce sděleno. S. 3. VI. 07, č. 2836 A. str. 307.

Obecní rada, jež jest pověřen podáním dobrozdání o udělení koncese (výčepní), jest pověřen rozhodováním záležitosti veřejných a tedy úředníkem ve sm. § 101 tr. z. Nejv. soud 10. V. 1912 Kr IV. 341/11.

Ž. úřad není vázán ani souhlasnými příznivými vyjádřeními obce a společenstva. Tato vyjádření jsou jen jednou ze složek pro vybudování rozhodnutí. S. 22. III. 23, č. 4728, a 21. II. 23, č. 2559, 18. XI. 22, č. 17.270.

Proti odepření koncese má obec rekurs jen tehdy, byla-li již vydána dvě shodná rozhodnutí; nemá ho tedy již tehdy, když koncese nebyla udělena stolicí první, B. 13.479/99, nebo když podala proti udělení koncese rekurs, ač ve vyjádření dříve se přimlouvala. R. m. p. 55.927/09; norm. 157.

Obce s vlastním statutem nemají rekursu proti udělení koncese jejich úřadem, ani když proti němu vznesly námítky. B. 11.344/98, ani proti rozhodnutí II. stolice, kterým na rozdíl od výroku I. st. byla koncese udělena. B. 6009/08.

Rekurs, podaný obecním starostou, platí za rekurs obce, je-li po ruce příslušné usnesení obecního výboru. B. 566/01.

Usneslo-li se obecní zastupitelstvo činiti námítky proti udělení koncese, může starosta rekurovati i bez dalšího usnesení obecního výboru. B. 9150/12.

Podává-li se stížnost k nejv. spr. soudu jménem obce, jest třeba dle § 7 zák. ze dne 7. II. 1919, č. 76 sb. z. a n. (novela obecní) výkazu o tom, že na podání stížnosti usnesla se obecní (městská) rada.

Propůjčeli-li se nadále opětně koncese h. a v. pro tutěž místnost, není ani obec ani společenstvo oprávněno podávati odvolání a tím méně stížnost k správnímu soudu. B. 9034/12.

Obec nemá práva rekursního při přeložení prodejné živnosti h. a v. v téže osadě. M. o. 5. III. 08, č. 4743. A. str. 112.

I kdyžby odepření koncese, potvrzené zemskou správou polit. bylo zmatečným, neprodlužuje se tím postup instancí stanovený v § 18, posl. odst. ř. ž. S. 17. VI. 1921, č. 7721. Hlídka n. 457.

Rekursní právo společenstva propůjčené § 18 odst. 6. co do svého obsahu není nijakým předpisem omezeno; hranice tohoto práva jsou dány okruhem živn. zájmů stávkových, k jejich ochraně

dle intence zákona bylo dáno právo odvolací. Hledíc k tomu, že § 114 na prvním místě uvádí povznesení stavovské cti a pak teprve zájmy humanitní, hospodářské a vzdělávací, nelze dospět k jinému závěru, než že snaha o to, aby živn. oprávnění nebylo zneužíváno, nevymyká se z rámce zákonných úkolů společenstev a že tam, kde jim je píkázáno právo odvolací, jež co do obsahu není výslovně omezeno, jest jim přiznáti i právo, uplatňovati pořadem instančním námitku, že je obava zneužívání živnosti. S. 21. III. 23, č. 4666.

Odvolací stolice není vázána na důvody nižší stol., může tedy odepřít koncesi h. z jiného důvodu, než o který se opíralo rozhodnutí odvoláním v odpor brané. — Členy obecního výboru (zastupitelstva), kteří jsou majiteli koncese host., nelze pokládati za vyloučeny z usnášení ve smyslu § 46 ob. zř. pro Čechy z r. 1864, jde-li o dohrozdání obce o žádosti jiného žadatele za koncesi hostinskou. Otázku místní potřeby musí živn. úřad, rozhodující o žádosti za koncesi pro živnost h. a v. zkou-

§ 19 ž. ř. Táž osoba v jedné a téže osadě může nabyti, zpachtovati nebo jako náměstek převzítí jen jedinou koncesi k provozování výčepu a drobného prodeje pálených nápojů lihových (§ 16 d); k provozování ostatních živností hostinských a výčepnických práv, v § 16 vypočtených, nejvýše koncese dvě.

mati, i když se udělením žádané koncese počet koncesí živností nezvětšil. Neshledá-li úřad udělení koncese přípustným v rozsahu uchažečem požadovaném, není povinen udělití jí aspoň v rozsahu, jaký by uznal za přípustný, nýbrž může žádost zamítnouti. S. 19. I. 1920, č. 407, Boh. 303, B. 8469/11.

Ve schůzi ob. výboru zasedající hostinský při jednání o žádosti za koncesi není podjatý dle § 46 ob. ř. B. 10.005/96. —

V zamítavém rozhodnutí o koncesní žádosti musí ovšem býti udán důvod (nedostatek spolehlivosti), ale nemusí při tom býti žadateli sděleno, na základě jakých informací úřad k tomuto úsudku došel. B. 14487/00.

Druhá stolice jako úřad rekursní rozhoduje samostatně; může proto zamítnouti koncesní žádost pro nedostatek místní potřeby, i když první stolice opřela své záporné stanovisko jinými důvody. B. 5474/07.

Výroky obou rozhodnutí úředních musí souhlasiti, nikoliv jejich odůvodnění. B. 6407/08. Viz též pozn. k § 146.

Živnost hostinská a výčepnická buď zpravidla provozována samým majitelem koncese.

Živnostenský úřad může jen z důležitých příčin povoliti, že tato živnost smí býti provozována náměstkem nebo propachtována.

Byly-li by živnosti tyto náměstkem nebo pachtěm provozovány, aniž to úřad živnostenský dříve byl schválil, majitel živnosti jakož i jeho zástupce nebo pachtěř potrestán bude dle osmé hlavy živnostenského řádu, jednající o přestupcích a trestech.

Viz odst. D. o náměsteích.

Ku provedení příkazu § 19 jest ve dvou koncesí k výčepu pálených lihových nápojů téže osobě ve stejném místě propůjčených odníti koncesi později udělenou. M. vn. 11. IV. 85, č. 730, Müller-Díwald, str. 92.

Plenissimární rozh. nejvyššího soudu 30. X. 1907. Nepřípustno jest koncesi k provozování živnosti h. a v. exekučně zabavenou nebo koncesi tvořící základ zabavených podniků h. a v. dle § 331, odst. 2. ex. ř. subsidiárně exekučně tím způsobem zpenžiti, že by se osobě, o níž se dražbou zjistí, že podává nejvyšší nabídku (tedy kupci) zajistilo vyzdání koncese vůči živn. úřadu podmíněné tím, že kupec nabude koncese h. a v., a že by se účinnost příklepu učinila závislou na splnění této podmínky. M. o. 13. II. 1908, č. 15.868, A, str. 97, m. p. 2. III. 1908, č. 37 sb. norm. JOKP. 1908, str. 42.

Není správný názor, že soudně nucenou správu ne-

bo pacht živnosti h. a v. nelze uznati za důvod k odepření schválení nuceného správce nebo pachtýře. Dle § 341 ex. ř. lze na živn. podniky vésti nucenou správu nebo pacht. Jest však třeba, by takovéto provozování bylo schváleno, a jest předložiti usnesení ex. soudu dle cit. § úřadu správnímu ke schválení. Tím měl dle vysvětlivek v předloze ex. řádu živn. úřadu zachován býti vliv na volbu zástupce neb pachtýře dle § 55 ž. ř. Povolení exekuce soudem jest v § 19 ž. ř. předvídaným důležitým důvodem pro schválení náměstka nebo nájemce. M. vn. 14. V. 1901, č. 10.579; m. p. 19. VI. 01, č. 63 sb. norm.

Při soudní sekvestraci živností h. a v. nemůže býti úřad donucen, aby vyhověl žádosti vymáhajícího věřitele za zřízení zástupce. B. 3508/87.

Jest nepřipustno sloučiti žádost o koncesi se žádostí o schválení propachtování. B. 13.715/00.

§ 20 ž. ř. Jestliže by někdo živnost hostinskou neb výčepnickou v § 16, lit. c), d), e) vytčenou nebo kavárnu chtěl přeložit do jiné místnosti v téže osadě, nepotřebuje k tomu sice nové koncese, vyžádej si však schválení úřadu živnostenského, jenž má při tom přihlížeti k tomu, hodí-li se místnost, kde živnost má být provozována, pak k silnici, ulici nebo náměstí, kde místnost se nalézá, a k tomu, může-li se k ní policejně dohlédati, jakož i měj na zřeteli potřebu obyvatelstva.

Dříve než úřad živnostenský povolí, by živnost hostinská a výčepnická byla přeložena, vyslechni obec, ve které jest stanoviště živnosti, tam pak, kde jest zeměpanský úřad policejní, vyslechni také tento úřad. Kromě toho budiž společenstvo pro tuto hostinskou a výčepnickou živnost místně příslušné před udělením povolení zpraveno o tom, že žádost byla podána, a budiž vyzváno, by ve lhůtě nejdéle 14denní podalo případně svoje dobrozdání.

Jestliže by přes námitky obce živnostenský úřad povolil, aby živnost hostinská nebo výčepnická byla do jiné místnosti přeložena, obec může se odvolati k vyššímu úřadu do 14 dnů po vyrozumění, ač nebylo-li povolení dáno živnostenským úřadem obce, která má svůj vlastní statut.

V téže lhůtě právo odvolací přísluší také společenstvu, podalo-li včas svoje dobrozdání a bylo-li povolení dáno proti jeho návrhu.

Ze dvou stejných rozhodnutí není dalšího odvolání.

Viz § 18, posl. odst., § 146, 2. odst. Odvolání nemá odkládacího účinku. M. o. 15. III. 1907, č. 5942, č. 70 sb. norm.

Povolení či nepovolení přenesení koncese jest v § 20 ž. ř. vázáno určitými předpoklady; pokud jde o tyto, jest vyloučeno vlné uvázení úřadu. Pojem místní potřeby

při přenesení uvedené živnosti jest jiný než při udělení nové koncese (§ 18); v tomto případě nutno posuzovati místní potřebu s ohledem na celou osadu, kdežto v onom

stačí vzít zřetel na určitou čtvrt, ulici, náměstí atd. B. 11.998/18.

Živnost h. a v. lze přenést do jiné místnosti jen v téže osadě, t. j. ve skupině domů tvořících topografickou jednotku s vlastním číslováním. B. 5521/07.

Osadou dle § 20 jest rozuměti celek domů, státně uznávaný za topografickou jednotku, pro niž tvoří nejdůležitější znak označení domů radovými čísly popisnými. B. 9787/13.

Přenesení živnosti h. a v. v Praze z jedné části města do druhé jest přenesením živnosti uvnitř téže osady dle ř. ž. Pražské čtvrtě nejsou osadami, nýbrž pouhými díly obce neboli města Prahy. B. 11.768/98. (Velká Praha?)

Při povolení přenesení živnosti h. a v. dle § 20 a při posuzování potřeby obyvatelstva mohou být i vzaty v úvahu i blízké hostince sousední obce. B. 11.986/17. A 174.

b) jest řídit se poměry té části města, do níž se má živnost přenést. Lze proto přes toto udělení koncese odepřít koncesi pro jinou část města. Při přenesení oprávnění v § 16, lit. c, d, e ž. ř. vypočtených, jest i tehdy hleděti k místní potřebě, když tato oprávnění nepřislušejí samojediná kon-

cesionáři, nýbrž ve spojení s ostatními oprávněními živnosti h. a v. S. 6. VI. 1918, č. 7632, A. 202.

Úřad jest povinen zkoumati místní potřebu i při přenesení koncese v. i do největší blízkosti původního stanoviště. S. 13. XII. 11, č. 13.321 A. 54, ba i při přenesení téže do jiné místnosti v témže domě. S. 22. X. 13, č. 10.522, A. 261.

Schválení přenesení živnosti h. a v. a) do jiné místnosti dle § 20 může být jako zmatečně zrušeno dle § 146, vyjde-li na jevo, že tato místnost neleží v téže obci. B. 9787/13;

b) nevedí okolnost, že s provozováním koncese přenesené se ještě nezačlo. B. 10686/15,

c) nemůže navrhovati pachtýř. B. 11.552/16; ani vnučený pachtýř. B. 10.711/15,

d) nemůže se státi proti vůli koncesionáře, ani jde-li o živnost zabavenou. B. 7318/10.

Při přenesení živnosti h. a v., omezené na určitý okruh obyvatelstva (vegetariány), nemůže býti nedostatek místní potřeby odvozován již jen z té okolnosti, že ona část osady jest méně zalidněna nebo že jsou v ní četné živnosti h. a v., avšak jiného druhu. B. 10.759/15.

§ 20a ž. ř. Aby osoby, které v téže obci nebo v některé obci sousední provozují živnost hostinskou a výčepnickou, mohly provozovati živnost tu dočasně jinde než ve schválené stálé místnosti provozovací

o jednotlivých zvláštních příležitostech (národních slavnostech, dobročinných slavnostech, výstavách, stávkách, trzích, vojenských cvičeních, koncentracích vojska, manévrech atd.), stačí licence vydaná živnostenským úřadem od případu k případu po uvážení potřeby, jaká se jeví vzhledem k žádanému provozování živnosti; v licenci té udáno buď přesně, za jaké příležitosti, pak místo, kde živnost má být provozována, a doba, na kterou licence platí.

Podniky, které vyhradně k tomu směřují, aby přechovávaly a stravovaly cestující některého podniku dopravního (cestující z mezipalubí, nebo ze třetí třídy lodní nebo jiné lodní třídy, která by jí nařízením byla na roveň postavena) ve stanici sběrací nebo v přístavě, ve kterém se koná nalodění, budou upraveny zvláštním zákonem na ochranu vystěhovalců.

Tento § má vyplnit dosavadní mezeru a zajistit hostinským v obci neb okolí výhodu. Odst. 2. nemá aktuálního významu a vztahuje se na myšlenou úpravu vystěhovalectví. M. o. 15. III. 1907, č. 5942, č. 70 sb. norm.

Licence dle § 20, jest akcesoriem původního oprávnění, nezakládá samostatného nového oprávnění ani příslušnosti k novému společen-

stvu. Pomocníci jsou tedy členy nem. pokladny společ. příslušného pro základní živnost. JOKP 1908, str. 167.

§ 22 ž. ř. Žádost o koncesi. Kdo chce provozovati nějakou živnost, k níž potřebí jest koncese, má žádati za koncesi a prokázati, čeho k tomu dle zákona se vyhledává. Prve než koncesi obdrží, nesmí živnosti té provozovati.

Bude záhodno, by před udělením anebo přenesením koncese nebylo trpěno živnostníkům neoprávněné nastěhování se do místnosti. M. p. 30. IX. 1916, č. 15A-810/2, m. č. 243.257.

M. p. 31. I. 1897, č. 94.830/96, č. 15 sb. norm.:

O udělených a odepřených koncesích buď veden vhodné přehled, aby se zamezilo, by při naprosto stejných podmínkách (místní potřeba, způsobilost osobní a j.) někdo uchazečů nedala se koncese uchazeči pozdějšímu a pod., což se zřemím k práv-

ni rovnosti stran a pořadí žádosti jest nepřipustno a čehož k vyvarování se výtky stranickosti třeba se vystríci. Nejučelnějším jest pro každou obec založiti a vésti katastr o existujících živnostech h. a v. dle formuláře.

Do poznámek třeba zaznamenati zvláštní poměry, pacht, náměstka, přenesení, vdovské právo, výstrahy, tresty, zámik. Pro zamítnuté žádosti vésti by bylo stejný záznam zvláštní, v č. 7 by se však uvedly důvody zamítnutí.

Záznam o udělení a odepření koncesí host. a výčep.

1 Čís. řad.	2 Osada a pop.	3 Datum a čís. žádosti	4 Jméno žadatele	5 Žádané oprávnění (§ 16 a-g)	6 Obec je		7 Datum a číslo koncese s udáním rozsahu	8 Rozhod. instance		10 Poznámka
					pro	proti		II.	III.	

Zkoumání vhodnosti místnosti.

Oběžník m. p. 5. I. 1908, č. 157.984/07, č. 8 sb. norm. V bodech 111—121 normativu o vyřizování záležitosti živnosti h. a v. bylo povšečně naznačeno, v kterém směru má být podrobena prozkoumání způsobilost místností určených ku provozování živnosti hostinské a výčepní.

Tam zdůrazňovalo se též, že při zkoumání vhodnosti těchto místností dlužno bráti zřetel na individuální ráz dotyčné živnosti h. a v., že má se upouštěti od přehnaných a věcně ne zcela oprávněných požadavků, a že starším provozováním, totiž takovým, kde se doposud vykonávala živnost h. a v., ze slušnosti nelze klásti tak dalekosáhlé podmínky, jak by bylo vhodné při místnostech nových, doposud nepoužitých k výkonu živnosti h. a v., byť i se mělo vždy při udělování nové koncese působiti ku zlepšení zdravotních i ostatních poměrů.

Dle bodu 137. normativu dlužno v každém případě, kde snad dle výsledku konaného šetření o osobní způsobilosti uchazečově, nebo dle notoriických lokálních poměrů není hned předem udělení koncese vyloučeno, a kde dle stavu spisů nebo věci se toho objeví nutnost, předsevzítí místní ohledání, kteréž může být provedeno dle daného případu buď delegací obce nebo v důležitějších případech samotným živn. úřadem, a to ve formě komisionelního projednání.

Ukázalo se však, že tyto povšechné pokyny nedostačují.

V některém okrese bral se na individuální ráz živnosti i na místní poměry zřetel do té míry, že se při venkovských hospodách přehlížel nedostatek záchodů a pissoirů, v jiných okresech se zase kladly na venkovské hostince takové požadavky, že to jinde ani ve městech nebylo zvykem.

Také nebylo docíleno bezvadného provádění komisí nelichých projednávání.

Veden úmyslem raziti cestu pokud možno jednotnému postupu a zlepšiti rozhodující skutečnosti nařizují následující:

Zkoumání vhodnosti lokalit má po rozumu § 18, odst. 3. a dle závěrečného odstavce § 23 ž. ř. zahrnovati:

Vytčeni prostorů a zařízení, jež třeba zkoumati. 1. Vlastní místnosti hostinské a výčepní,

2. pokoje pro cestující,

3. potřebné vedlejší prostory: a) záchod, b) pissoir, c) hostinskou kuchyni, d) prádelnu, e) sklep, f) ložnici pro služebnictvo, g) místnost k plnění piva, h) kuželnu,

4. restaurační zahradu, je-li nějaká k dispozici a má-li se jí používati,

5. u zájezdních hostinců stáje.

6. Kromě toho jest nejen přípustno, nýbrž také žádoucí zjišťovati při propůjčování koncese jakost vody pitné a užitkové, již se má při živnosti používat, jakož i existence nepropustného, ve zdravotním směru nezávadného hnojiště a smetiště a odstraňování odpadků.

Pokud jde o polohu budov, příslušných prostorů a ostatních zařízení, rozhodují v celku předpisy stavebního řádu platného v Čechách, při čemž však nutno vytknouti, že živn. úřad může dle potřeby položit přísnější podmínky a že není nutno bráti zřetel na úlevy, jež jsou přípustny pro »stavby« za usnadněných podmínek.

ad 1. Hostinské a výčepní místnosti. Šířka a výška. Pokud jde o rozměry h. a v. místností do šířky a výšky, nedá se vytknouti žádné bezvýminečné pravidlo, poněvadž tu rozhoduje místní zvyk a očekávaná frekvence hostů.

Tolik však možno konstatovati, že hostinec o jediném hostinském pokoji s plošnou výměrou 30 m² (6 m délky a 5 m šířky) jest vypočten na poměry velice skromné.

Poněvadž dle § 72 všeob. a dle § 73 pražsk. stav. řádu činí minimální výška místností určených k obývání 2-9 m (v obvodu platnosti pražského stav. řádu 3 m) není přípustno jíti pod tuto mez při koncesování nových živností h. a v. Spíše nutno žádati, aby místnosti h. a v., které jsou pravidelně určeny k pojmutí většího množství lidí, vykazo-

valy také značnější rozměry výškové. Výjimky mohou býti přiznány starým hostincům na venkově, a to jen v případech hodných zvláštního zřetel.

Taneční sál. O tanečních sálech obsahuje podrobná ustanovení místodrž. cirkul. výnos ze dne 3. IX. 1906, č. 124.351. — K úplnosti zde budíž podotknuto, že v případech, kde se při host. místnostech jinak vhodných naskytují obavy, pokud jde o konání tanečních zábav a pod., bude s výhodou položiti již při koncesování podmínku, že se nesmí hostinských místností používat ku konání tanečních zábav, veřejných shromáždění a pod., při nichž může dojiti k přeplnění místnosti.

Okna a dveře. Okna a dveři nutno poříditi náležitý počet a mají míti rozměry dostatečné a přiměřené svému účelu. — Dle § 72 všeob. st. ř. musí býti okna obydlených místností **nejméně** 1 m vysoká a 60 cm široká, dveře pak **nejméně** 1-9 m vysoké a 95 cm široké. Zlá se, že tyto minimální rozměry jsou i pro hostince dostatečné. — Východy dlužno zařídit dle možností tak, aby se otevřely na venek.

Ventilace. V každé místnosti h. i v. budíž postaráno o přiměřené přivádění čerstvého vzduchu a odvádění zkaženého, aniž by tím vznikal škodlivý průvan. K tomu konci nutno poříditi přiměřený počet ventilačních zařízení (sklápěcí okna, ventilační roury a pod.).

Osvětlení. Přiměřenou péči jest věnovati také osvětlení h. a v. pokojů, jakož i všech místností vůbec (chodeb a záchodů). — Dodává-li světlo nějaká osvětlovací centrála, budíž postaráno také o přiměřené osvětlení pro případ nouze. — Upotřebili se k osvětlení h. a v. místností acetylenového plynu, dlužno dle § 12., odst. 2. po příp. 7. min. nař. ze dne [17. II. 1905, č. 24 ř. z.] opatřiti si svolení polit. úřadu prvé inst., dříve nežli se započne se zařizovacími pracemi, resp. učiniti o tom písemné oznámení tomuto úřadu.

Topení. Hostinské a v. místnosti musí míti také bezvadná zařízení vytápěcí.

Zákaz plivání. Plivátka. Ze zdravotních důvodů dlužno v h. a v. místnostech upevniti nápisy se zákazem plivání. — Kromě toho jest dle možností postaviti na vhodných místech hygienická plivátka, jež nutno pravidelně čistiti, a jejich obsah po provedené desinfekci neškodným způsobem odstraniti, event. smíšený s rašelinou spáliti. — Blíže ustanovení v tomto směru obsahuje místodržit. cirk. výn. ze dne 18. X. 1902, č. 188.694 (normativ pro h. a v. živn. dodatek 49).

Spaní a vaření v hostinských místnostech. Zjistěte není ani třeba podotýkat, že se h. a v. místnosti nesmí současně používatí za obydli a ložnici pro rodinu hostinského nebo jeho služebnictvo nebo za kuchyň.

Pivní tlakostroje. Má-li se při výčepu piva používatí tlakostrojů, musí se to oznámíti živn. úřadu a vymoci si jeho svolení k tomu. Jakým podmínkám mají tyto přístroje vyhovovati, obsaženo jest v min. nař. ze dne 13. X. 1897, č. 237 ř. z. a ze dne 11. VII. 1905, č. 112 ř. z.

K odstranění pochybností o naskytých otázkách, smí-li se přenosných pivních tlakostrojů (tak zvaných ručních pump) použití také v uzavřených místnostech, kde není »čistý« vzduch, podotýká se, že všeobecné předpisy min. nař. ze dne 13. X. 1897 o používání ručních pump nebyly nikterak zrušeny, toliko doplňujícím min. nařízením ze dne 11. VII. 1905, z čehož plyne, že i při používání ručních pump dlužno dbáti předpisu bodu 3. lit. a) min. nař. ze dne 13. X. 1897, č. 237 ř. z., dle něhož nutno tlakostroj postaviti tak, aby mu byl přiváděn vždy vzduch »čistý«.

Ad 2. Pokoje pro cestující. Možno o nich jednatí jen při takových živnostech h. a v., které mají právo přechovávatí nocležníky. Pokoje pro cestující musí býti zbudovány dle stav. řádu a vždy s přiměřeným zařízením býti pohotově k přechovávání cizinců. Proti jejich používání nesmí býti žádné závady se stanoviska policie bezpečnostní, zdravotní nebo požární.

Vzhledem k tomu bylo by vždy naříditi, že má v hotelích a zájezdních hostincích býti vždy z ložnice určených pro cizince veden noční zvonek do místností, kde je přítomen nějaký služebník, a že schody, chodby a záchody mají býti osvětleny i po dobu noční.

Hostům dlužno dávatí vždy čisté, čerstvě vyprané ložní prádlo.

Ad 3. Záchod a pissoir. Bližší ustanovení o záchodech obsahuje § 81. všeob. a § 83. praž. stav. řádu.

Záchody mají býti dostatečně osvětleny a opatřeny větrací rourou, jež ústí nad střechem.

Dle možnosti mají býti opatřeny vodním splachováním, dle potřeby odděleny dle pohlaví hostů, se zvláštními příchody a zřejmými nápisy.

V odděleních určených pro muže buďtež zařízeny zvláštní pissoiry. Žlábky nebo mušle musí býti porizeny z materiálu nepropustného a trvale v tomto stavu udržovány.

Nesou-li záchody a pissoiry zařízeny na splachování vodou nebo posypání rašelinou, nutno učiniti jiná opatření, jimiž by se zamezilo obtížnému zápachu.

Ani venkovský hostinec nesmí se trpěti bez záchodu a pissoiru.

Hostinská kuchyně. Kolem pece musí býti podlaha zhotovena z ohnivzdorného materiálu v šíři nejméně 60 cm.

Prádelny. Vyskytují se jen při rozsáhlejších podnicích host. a musí míti podlahu, která vody nepropouští, mají býti klenuté a opatřeny dobrou ventilací, v odpadu dlažděné a opatřeny zavírací propustí do domácí stoky a přiměřeně velikou rourou vzduchovou.

Sklepy. Bližší ustanovení o jejich zařízení obsahuje §§ 52—55 pražsk. a § 60 všeob. stav. řádu. Zvláště se nemají trpěti padáky čili ležící sklepní dvěře. Vůbec dlužno zakládati sklepy tak, aby bezpečnostní zřetele nedoznávaly žádné újmy, a aby i ve zdravotním směru vyhovovaly svému účelu, jakožto místa k uschování pokrmů, nápojů a zásob.

Ložnice pro služebnictvo. Služebnictvu možno ku spaní vykázati jen takovou místnost, která v žádném směru neohrožuje bezpečnost jeho života a zdraví, a kde se neuschovávají zásoby požívatin a potravin.

Místnost k plnění piva. Dle § 3 min. nař. ze dne 30. března 1899, č. 64 ř. z., smějí hostinští a živnostníci oprávnění k výčepu piva přímo na základě svého živn. oprávnění také láhve pivem plniti, avšak dle § 14 téhož min. nař. musí k tomu míti způsobilou místnost.

Místnost k plnění lahví pivem musí býti suchá, světlá, dobře ventilovaná s nepropustnou podlahou (z cementu, betonu, asfaltu nebo pevně spojených dlaždic); má-li voda z místnosti přímo téci do stoky, musí míti podlaha dostatečný odpad do stoky, který dlužno opatřiti závěrkou proti zápachu.

Části stěn hraničící s podlahou, pokud mohou býti znečištěny, dlužno poříditi z nepropustného materiálu, nebo je opatřiti podobným nátěrem.

Jaké opatrnosti nutno při plnění zachovávatí, jest podrobněji vloženo v míst. cirk. výn. ze dne 23. X. 1899, č. 162.966 (sb. norm. č. 123, dodatek k normativu 37).

Není nevyhnutelné, aby se místnosti používalo výlučně k plnění piva, avšak jinaké používání nesmí býti v odporu s účelem této místnosti.

Kuželník. Umístění jeho musí vyhovovati předpisům policie bezpečnostní, požární a dopravní. Nevytápí-li se, může dle § 95 býti porizen celý ze dřeva. Ostatně se poukazuje na to, co se dále praví o restaurační zahradě.

Ad 4. Restaurační zahrada. O vhodnosti restaurační zahrady rozhodují předpisy policie bezpečnostní, mravnostní, zdravotní, požární a dopravní.

Má-li se živnost provozovati také v restaurační zahradě, dlužno to vytknouti v koncesní listině, poněvadž dle § 17 ž. ř. ve znění upraveném zákonem ze dne 5. II. 1907, č. 26 ř. z., opravňuje koncese výčepní — nepřihlíží-li se k výčepu přes ulici a prodeji v uzavřených nádobách — toliko k podávání dotyčených nápojů hostům v místnosti určené k provozování živnosti.

Poněvadž po rozumu míst. cirkul. výnosu ze dne 11. VII. 1901, č. 86.024 (sb. norm. č. 74, normativ dodatek 44), jak v projednacím spisu, tak v koncesním dekretu mají býti přesně vyznačeny místnosti určené k provozování živnosti, jest zřejmo, že vzhledem k nynějšímu znění § 17. ž. ř. se tento předpis také vztahuje hlavně na restaurační zahradu.

Ad 5. Stáj e. V tomto směru obsahuje bližší ustanovení § 93 všeob. a § 61 praž. stav. řádu.

Hostinská stáj zvláště pokud se týká podlahy, stěn a žlabů, má býti zařízena tak, aby se dala snadno a prostě desinfikovati.

Tak možno nařizovati zejména:

- a) že stěny stáje mají býti hladce omítnuty a vápnem natřeny, a že se má líčení jejich prováděti každoročně;
- b) že se mají jesle a žlaby pořizovati z nepropustného materiálu, jako jest cement, hlína, kámen nebo hlazené železo, a že koše ku krmení a zařízení k přivazování má býti ze železa.

Přiměřenou péčí věnovati jest čištění prostorů a nástrojů ku krmení použitých od cizích zvířat.

Ostatně poukazuje se v tomto směru na míst. cirk. výnos ze dne 7. X. 1901, č. 169.855 (sb. norm. č. 107, normativ dodatek 46).

Ad 6. Pitná a užitková voda. Smetišť e a hnojště. Odstraňování odpadků. Dle § 3 lit. a) řiš. zdrav. zák. ze dne 30. dubna 1870, č. 68 ř. z., náleží vykonávání zdravotně-policejních předpisů o vodě pitné a užitkové a smetištích do oboru samostatné působnosti obecní.

Poněvadž však živnosti h. a v. jsou živnosti koncesní a poněvadž dle § 23 ž. ř. nesmí zamýšlený podnik míti závady ani se stanoviska zdravotní policie, jest možno, že živnostenský úřad může použití svých donucovacích prostředků v tomto směru v živnosti h. a v. souběžně s akcí úřadu samosprávného.

Bližší předpisy o zakládání studní obsaženy jsou v § 91 všeob. a v § 96 praž. stav. řádu, pak v míst. vyhlášce ze dne

[13. VI. 1905, č. 90 z. z.¹⁾ Zvláštní důležitost mají ustanovení §§ 1, 2, 12, 13, 15 a 16 v této vyhlášce.]

O zakládání smetišt e a hnojšť jednájí §§ 81 a 82 praž. a § 80 všeob. stav. řádu. Živn. úřad může žádati netoliko, aby bylo při živn. podnikcích v každém směru vyhověno citovaným předpisům o zřizování studní, smetišt e a hnojšť, nýbrž smí také žádati, aby užitková a pitná voda, které se má používat, nebudila obav ve směru zdravotním, a aby z polohy smetišt e a hnojšť nevznikalo žádné obtěžování nebo nebezpečství.

Z toho důvodu možno majitelům živnosti, zvláště pokud jsou určeny pro hosty přítomné k léčení nebo k letnímu pobytu v koncesi předeepsati, že musí nejen v případech uvedených [v § 16 míst. vyhl. ze dne 13. VI. 1905, č. 90] z. z.¹⁾, dáti vodu k pití určenou prozkoumati podrobně znalcem, nýbrž také v určitých, periodicky se vracejících obdobích (na př. s počátkem každé saisony) dáti ji prozkoumati chemicky a bakteriologicky ústavem ku zkoušení potravin a o výsledku podati zprávu živn. úřadu.

Živn. úřad může také vydati určité pokyny o pravidelném vyprazdňování smetišt e a hnojšť e a klásti vůbec přiměřené podmínky směřující k tomu, aby všechny odpadky byly bez závady a závčas odstraněny a voda denním použitím znečištěná spolu s odpadkovou neškodně odváděna.

Při vyřizování žádosti za koncesi h. a v. nutno vždy obracet i zřetel k zásadám vytknutým v předchozích odstavcích 1 až 6.

Koncese smí se pak udělit jen tehdy, když v uvedených směrech není žádných závad nebo, když se dají mimo vši pochybu odstraniti. V tomto případě nutno vydati přiměřené příkazy, aby vady byly odstraněny. Tyto příkazy pak dlužno pojmouti do koncesní listiny vedle provozovacích předpisů a ostatních podmínek.

Jedná-li se o přenesení živnosti h. nebo v. do jiné místnosti (§§ 20 a 39 ž. ř.), necht obsahuje výměr schvalující přenesení také potřebné pokyny v tomto směru.

Pokud jde o otázku, mají-li se v konkrétním případě klásti podmínky tužší nebo mírnější, možno říci — jak bylo podotknuto již v úvodu k tomuto výnosu — jenom tolik, že dlužno přihlížeti vždy k individuální povaze dotyčené živnosti h. a v., jakož i k místním poměrům, že se nemají klásti podmínky přehnané nebo věcně neoprávněné, a že možno pravidelně klásti podmínky tužší, jedná-li se o místnosti nové, kterých dosud nebylo používáno k provozování živ-

¹⁾ Nyní ze dne 22. XII. 1922, č. 4 z. z..

nosti h. nebo v., nežli když se jedná o místnosti, kde dříve byla provozována živnost h. a v.

Ale i v takových případech má se dle možnosti působiti ku zlepšení daných poměrů.

Nezbytné zdravotní, bezpečnostní a mravnostní zřetely se však nikdy nesmějí pustiti z oka.

Nade vši pochybu bude nutno klásti tužší podmínky ve městech zvláště lázeňských, v bezprostředním jejich okolí a v místech hojně navštěvovaných letními hosty.

Při hostinech navštěvovaných po více hosty letními a lázeňskými nutno se zvláštní péčí řešiti otázku o složení vodv pitné a užitkové, již má býti používáno při živnosti, o iakosti hnojště a smetiště, pak o způsobu odstraňování odpadků.

Všeobecná koncesní výhrada. Má-li si živn. úřad zařistiti pro budoucnost spolehlivý základ k možnému zakročení, jest naprosto nevyhnutelné, aby do každé nově zhotovované koncese pro živnost h. a v. byla pojata všeobecná výhrada uvedená v bodu 16. normativu pro živnost h. a v. (Kdyby se snad v době příští naskytna závada co do vhodnosti provozovny nebo jinaké se zřetelem k živnostenské policii, vzhraze si živn. úřad, že svého času vydá nařízení nutná po jeho názoru ve veřejném zájmu a že učiní i jiná potřebná opatření.)

Také ohledně jednotlivých podniků jest příjnostna úprava živnostensko-policejní. Nyní bude ostatně 2. odst. § 54 nov. k ž. ř. ze dne 5. II. 1907, č. 26 ř. z., která nabyla platnosti dnem 16. VIII. 1907 aspoň z části poskytovat možnost, naříkji odstranění dodatečně obíevných vad při h. nebo v. živnosti, která již trvá.

Formální řízení. Pokud jde o způsob, kterým se má postupovati při zkoumání místnosti, dlužno především vždy míti na paměti, že ku zkoumání této otázky nutně může doíiti teprve tehdy, kdž jest zúšřeno, že udělení koncese není vyloučeno ani výsledkem šetření konaného o osobní kvalifikaci uchazečové ani notorickými poměry místními.

Zkoumání úle stavebních plánů. Dojde-li k této nutnosti, dlužno postupovati dle pokynu obsaženého v bodu 111 normativu pro živnost h. a v. v tom případě, kdž místnosti ještě nejsou zařízení a toliko stavební plány byly předloženy. V takovém případě nutno také stavební plány podrobiti dobrému zdání technického znalce a úředního lékaře.

Místní ohledání. Jsou-li místnosti již pořízeny, dlužno je podrobiti místnímu ohledání — jak bylo již svrchu naznačeno — kdž dle stavu spisů a věcí se toho jeví

nutnost, a to dle daných poměrů buď prostřednictvím delegované obce; v důležitějších případech provede místní ohledání sám živn. úřad ve formě komisionelního projednání, k němuž nutno kromě strany a zástupců obce, jakož i místné příslušného společenstva živností h. a v., přizvati také potřebné znalce stavební techniky a zdravotnictví.

V zámu strany a služby dlužno konání takového komisionelního projednání omezovati na případy nutné (odst. 137 norm.), poněvadž komisionelní projednání podnikuté živn. úřadem mimo úřední sídlo spojeno jest s výlohami a ztrátou času.

Je-li snad i nutno pořiditi grafické znázornění, nesmí tato skutečnost již sama o sobě býti důvodem, aby živn. úřad provedl svým úředníkem komisionelní místní ohledání, které jest pro stranu příčinou výloh, pakli ovšem není nutnost místního ohledání dána důvody jinými.

Ku konkrétnější formulaci tohoto pokynu se podotýká, že ve všech případech, kde se jedná o místnosti nové, doposud nepoužívané k živnosti h., nutno komisionelní projednání provésti bezpodmínečně vždy.

Jedná-li se o závody větš, zejména četně navštěvované podniky v městech, lázeňských a letních místech, nebo v jejich okolí, musí provésti projednání sám živn. úřad. Poněvadž pak zdravotnické otázky zde mají převahu, jest přizvání úředního lékaře nevyhnutelné.

Stejně má se postupovati při zkoumání způsobnosti nových místností i v ostatních případech, vyjímaje snad, že by obec mohla provésti šetření dokonce a spolehlivě a neměla na věci sama žádný zájem.

V tomto případě jest pověřiti obce vykonáním šetření a informovati ji, v jakém rozsahu má býti šetření provedeno.

Kdykoliv se však jedná o místnosti staré, t. j. takové, kde se doposud provozovala živnost h. a v., nebude zpravidla nutno jejich způsoblost komisionelně zkoumati.

Jednak totiž vyplývají potřebná data ze spisů, jednak jsou dotyčné místnosti z vlastní zkušenosti známy úředním osobám, které po okresu často cestují, jiné úřední výkony v obcích předseberou a mají možnost častěji si prohlédnouti místní živnosti hostinské a výčepnické.

Těmto úředním osobám dlužno uložiti povinnost, aby tato svá pozorování a zúšřené nedostatky oznámily referentu pro agendu živnosti h. a v., který má opět povinnost vésti o tom záznamy dle obcí a používatí jich při vyřizování žádosti za koncese.

Jen v tom případě, že by ani tyto záznamy ani starší spisy koncesní nevystihovaly rozhodné poměry, dlužno také staré místnosti h. a v. podrobiti místnímu ohledání, neboť

z té toliko skutečnosti, že ve zmíněné místnosti byla provozována v. a h. živnost na základě koncese, nelze ještě soudit s bezpečností, že ta místnost jest skutečně způsobilá.

Když již dojde ku komisionelnímu projednání, nesmí se omeziti snad toliko na způsobilost místnosti, nýbrž musí zahrnovati všechny rozhodné poměry, pokud se dají místním ohledáním vyšetřiti, tedy zvláště: otázku potřebnosti vzhledem ku vzdálenosti a způsobilosti ostatních hostinců, o nichž tu možno uvažovati, možnost policejní dohlídky, způsobilost silnice, ulice nebo náměstí, existenci event. závad dle závažné věty odst. 23 ž. ř.

Výlohy komisí. Pravidelně nese výlohy komisí uchazeč o koncesi dle předpisů § 24 min. nař. ze dne 3. VII. 1854, č. 169 ř. z. — Při konání několika rozličných komisí za jediné úřední jízdy se musí jednoduše počítané komisní výlohy poměrně rozdělit; vůbec dlužno dle možnosti prověřiti takové hromadění komisí k úspoře času a výloh, pokud se to může státi bez poškození uchazeče o koncesi.

Prizvání obecních a obvodních lékařů. Pokud jde o otázku, může-li se používat obecních a obvodních lékařů jakožto zdravotnických znaleců při šetření, které koná živn. úřad, dlužno podotknouti, že vzhledem k ustanovení § 10, odst. 5. zák. ze dne 23. II. 1888, č. 9 z. z., o organizaci zdravotní služby v obcích, pak §§ 5 a 17 «služební instrukce pro obecní a obvodní lékaře», jež byla vydána míst. vyhl. ze dne 8. II. 1889, č. 6 z. z., není zásadně vyloučeno použití obecních a obvodních lékařů při těchto úředních úkonech, když se jim zaplatí normální poplatky. — Provádě-li vyšetřování obec, může si přirozeně přizvati vždy lékaře obecní a obvodní.

Před udělením každé koncese však nutno úřednímu lékaři, byť se i projednávání nesúčastnil, dáti nicméně přece vždycky možnost, aby na ochranu zdravotnických zájmů projevil své dobré zdání.

V každém případě, kde se udílí koncese h. a v. nebo přenesení takovéto živnosti do jiné místnosti se povoluje, jest v jednacím spisu místnosti, pro které živn. právo platí, přesně a nepochybně vyznačiti graficky, při čemž také poloha (patro a p.), jakož i podstatné rozměry zjevně uvedeny buďte. Živn. úřadům I. st. ponechá-

no jest, aby dle povahy případu vyžádaly si náčrtek, jež ve spisech uschovati jest, nebo, aby jen místnosti při zjištění jejich způsobilosti ve spisech jednoduchým výkresem vyznačily. Uvedeným plánům, třeba-li toho, jest připojití patřičný popis. Mimo to jest v konc. dekretu vedle uvedených dotyčeného domu také jasně místnosti živ-

nostenské blíže udati. To stane se nejpraktičtěji použitím číslování zavedeného pro vyměřování daně domovní, kde toto jest, jako na př. v Praze, jinak ale krátkým popsáním těchto místnosti (počet, druh, poloha atd.), jakož i mimo to ve všech případech výslovným poukázáním na nákres po případě popsání ve spisech. M. p. 11. VII. 1901, č. 86.024, č. 74 sb. norm.

Utraty místního ohledání před udělením koncese host. a výč. má nésti koncesionář, avšak nikoli dle § 31 ž. ř., nýbrž dle § 24 min. nař. ze dne 3. VII. 54, č. 169 ř. z. M. o. 16. I. 07, č. 36.588/06, Heller, str. 573.

Hostinský, jenž provozoval svoji živnost v jiné než původně schválené místnosti, neprovozoval svoji živnost bez koncese (§ 132, lit. a ž. ř.), nýbrž dopustil se přestupku jen tím, že si pro tuto změnu provozovny nevyžádal předepsaného schválení. B. 6596/09.

Vhodnost místnosti (§ 20) sluší posuzovati dle jejího vnitřního zařízení. Dle zkušenosti nestačí blízkost kostela sama o sobě, aby jí bylo možno odůvodniti zamítavé vyřízení žádosti o přeložení provozovny. Jest spíše věcí úřadu, aby zjistil a ve svém rozhodnutí vyslovil, jaké veřejné zájmy byly blízkostí kostela porušeny nebo ohroženy. Zvláště pak jest třeba zjistiti, zda-li v domě, do něhož se má živnost přenést, skutečně byl

delší dobu před tím provozován hostinec, a zda a pokud buď s ohledem na polohu a stavební neb jinou povahu kostela, či naopak se zřetelem na zvláštní způsob zamýšlené živnosti host. bylo by se obávati ohrožení těchto veřejných zájmů. B. 6046/03.

Nelze udělit koncesi pro živnost h. a v., není-li jisto, v které místnosti budovy, jež se má teprve postavit, bude provozována; v takovém případě jest sice známo stanoviště živnosti, ale nikoliv místnost provozovací. B. 6391/03.

Právně nebylo povoleno přeložení živnosti h. a v. do budovy, jež leží tak těsně u silnice, že by povozy před hostincem zastavující musily státi na silnici. B. 7127/09.

Při řízení o udělení koncese h. a v. na podkladě § 18, odst. 3., nesmí ž. úřad žádati o průkaz o schválení místnosti úřadem stavebním. B. 8645/12.

Také radikovaná živnost h. a v. musí býti provozována ve způsobilých místnostech; úřad není však povinen, aby sám od sebe tuto způsobilost zjistil. B. 3687/05.

V hostincích nevyžadují schválení dle § 25 a násl. lednice, B. 6918/92; ani obyčejná topeniště v kuchyních, B. 6148/91.

Úřad může zamítnouti žádost o svolení k přeložení živnosti do místnosti, jež není přesně označena. B. 4692/06.

Je-li provozována ve stejné místnosti se živností obchodní též koncese h. a v.,

vyhoví se intencím zákona o zavírání krámů tím, že se částí místnosti, které slouží provozování živnosti obchodní, pro zákazníky uzavrou. M. o. 17. VIII. 10, č. 17.431. A str. 296.

§ 10 zák. d. 6. VIII. 1909, č. 177 ř. z. Obchod dobyt- kem, zvířecí nemocnice, zvířecí útulny, větší žirné zá- vody, větší stáda dojného dobytka a sběrné mlékárny, společné pastevny dobytka a hostinské stáje jsou podro- beny ve zvěrolékařsko-poli- cejním vztahu podle tohoto zákona dohledu politických úřadův. — Politickým zem- ským úřadům vyhrazuje se, aby bylo zamezeno zavlečení nakažlivých nemocí a aby byly zjištěny jejich zdroje, vydání zvěrolékařsko-poli- cejní ustanovení o provozování obchodu se zvířaty a o za- řízení a užívání obchodních

stáží (obchodních míst), zvířecích nemocnic, zvířecích útulen a hostinských stáží.

Prováděcí nařízení ze dne 15. X. 1919, č. 178 ř. z., k § 10: Úřední zvěrolékaři ma- jí, třeba-li toho, po zvěrolé- kařsko-poličejní strance, pro- hlédnouti zejména při svých služebních cestách obchodní stáje, zvířecí nemocnice atd. a podati zprávu svému před- stavenému úřadu o tom, co byli shledali. — Když zemští úřadové vydávají jim vy- hrazená zvěrolékařsko-poli- cejní ustanovení o provozování obchodních stáží (ob- chodních místností) atd., buď šetřeno zvěrolékařskopoličej- ních ohledův, avšak také přihlédáno k zvláštním míst- ním poměrům a k oprávně- ným zájmům obchodníků se ním poměrům a k opr. záj- mům obchodníků se zvířaty.

Viz i vyn. č. 99/10 sb. norm.

B. Hotely.

1. Zákon ze dne 23. ledna 1920, č. 54 sb. z. a n., kterým se omezuje prodej a pronájem hotelů a pensionátů.

§ 1. Prodej anebo pronájem hotelův a pensionátů, nebo jejich částí k jiným účelům, nežli ku přechová- vání cizinců, bez povolení ministra průmyslu, obchodu a živností se zakazuje. Rovněž se zakazuje užívání v hotelích a pensionátech jednotlivých místností, určených ku přechovávání cizinců, k jiným účelům.

Smlouvy tomuto paragrafu odporující jsou ne- platné.

Ministerstvo obchodu může, kde se toho potřeba objeví, dáti poznamenati zákaz prodeje nebo pro- nájmu v pozemkových knihách.

Zápis vlastnického nebo pachtovního práva může povolen býti jen, vykáže-li se povolení ministerstva průmyslu, obchodu a živností.

§ 2. Má-li býti zastaven výkon oprávnění živo- stenských ku přechovávání cizinců v hotelích a pen- sionátech, je k tomu potřeba svolení ministra prů- myslu, obchodu a živností v těch případech, kde další provozování živnosti osobou jinou není zaji- štěno. V daném případě mohou býti učiněna vhodná opatření, zabezpečující další výkon tohoto živo- stenského oprávnění.

§ 3. Přestupky tohoto zákona trestají se pří- slušnými živnostenskými úřady I. stolice pokutou od 1000 K až do 20.000 K ve prospěch státní pokladny, a při nedobytnosti vězením do 14 dnů.

§ 4. Zákon tento nabývá účinnosti dnem vyhlá- šení a pozbývá platnosti, jakmile bude o ubytování cizinců dostatečně postaráno. Doba tato stanovená bude vládním nařízením.

§ 5. Ministru průmyslu, obchodu a živností se ukládá, aby zákon tento provedl.

Ob. z. sp. p. P. 19. X. 22 č. 15 A-2570/370.445. Min. obch. sdělilo sem výnosem ze dne 9. X. 1922, č. 42.972, že množí se zejména v poslední době udání o tom, že byly různé pod- niky provozující po živnostensku ubytování cizinců buď z části neb úplně prodány neb pronajaty k jiným účelům, aniž by bylo předem vyžádáno povolení min. obch. Dle téhož vý- nosu min. obch. uvádí se všem podřízeným úřadům I. inst. na paměť zákon z 23. ledna 1920, č. 54 sb. z. a n. s vyzváním, aby veškeré zjištěné případy byly oznamovány přímo mini- sterstvu obchodu.

2. Zákon d. 4. XII. 1919, č. 649 sb. z. a n., jímž zří- zuje se instruktorát pro podniky ku přechovávání cizinců.

§ 1. Pro podniky živnostenské ku přechovávání cizinců ustanovuje se instruktorát, podřízený mini- sterstvu průmyslu, obchodu a živností.

§ 2. Činnost instruktora tohoto vztahuje se na hotely, pensionáty a hostince v celé oblasti republiky Československé, zabývající se po živnostensku přechováváním cizinců.

Instruktor dohlíží k tomu, aby podniky jmenované vyhovovaly všem požadavkům vzorného ubytování cizinců. Majitelé jejich nebo jejich zástupci jsou povinni dovoliti jemu vstup do veškerých místností, provozování živností sloužících, vykáže-li se legitimací ministerstva průmyslu, obchodu a živností.

Na zjištěné nedostatky a vady má instruktor majitele podniku upozorňovati a nápravu v zájmu podniku doporučovati.

Instruktor není oprávněn revidovati obchodní vedení podniků, t. j. nahlížeti do knih a korespondence.

Instruktor pomáhá radou i skutkem při zakládání, vybudování a vedení jmenovaných podniků, aby vyhovovaly požadavku shora uvedenému.

V tomto směru má úlohu bezplatného poradce, na něhož se ve všech otázkách bude lze obrátiti.

Živnostenské úřady jsou povinny, vyslechnouti instruktora včas jako znalce, by zjistily způsobilost místností, sloužících přechovávání cizinců.

§ 3. Instruktor povinen jest o výsledku svých revisí podávati zprávy ministerstvu průmyslu, obchodu a živností, příslušným ústavům na zvelebování živností, odborným ústředním organizacím hostinských a svazům pro povznesení návštěvy cizinců a činiti návrhy na povznesení tohoto odvětví živností.

Na návrh jeho může býti osvědčeným podnikům vysloveno uznání ministerstva průmyslu, obchodu a živností. Podniky ty budou v adresáři, ježž ministerstvo průmyslu, obchodu a živností bude každého roku vydávati, zvlášť vyznačeny.

Podniky nevyhovující budou z adresáře toho vyloučeny.

§ 4. Instruktor požívá při svých úředních výkonech ochrany veřejného úředníka a podroben jest ustanovením, platným pro státní zřízence.

Působnost jeho upravena bude zvláštní instrukcí.

§ 5. Zákon tento nabývá účinnosti dnem vyhlášení a provedení jeho ukládá se ministru průmyslu, obchodu a živností.

O b ě ž n í k z. sp. p. P. 19. VII. 23, č. 15 A 2898/301.145. Zákonem ze dne 4. XII. 1919, č. 649 Sb. z. a n. bylo v § 2 vysloveno, že instruktorát pomáhá radou i skutkem při zakládání, vybudování a vedení živnostenských podniků ku přechovávání cizinců, aby vyhovovaly požadavkům v témže zákoně uvedeným. V tomto směru má úlohu bezplatného poradce, na něž se ve všech otázkách bude lze obrátiti. Živnostenské úřady jsou povinny vyslechnouti instruktorát včas jako znalce, aby zjistily způsobilost místností, sloužících přechovávání cizinců. V intencích tohoto zákona je, aby podnikatelé hotelových staveb ve vlastním zájmu obraceli se na hotelový instruktorát v Praze II., Mikulandská 7 o radu nejen ve příčině stavebního, ale i vnitřního uspořádání svých podniků, aby tyto vyhovovaly po všech stránkách požadavkům vzorného ubytování cizinců. Přes to, že hotelový instruktorát již déle jak tři roky vstoupil v činnost, není tohoto ustanovení zákona dbáno a není hotelovému instruktorátu známo, že by byl v jediném případě požádán o odbornou radu neb podání znaleckého posudku. — Vybizim tudíž z. úřady dle výnosu m. o. ze dne 2. VII. 1923, č. 31.355/23, aby tato okolnost příslušným kruhům interestů byla uvedena na paměť.

3. Pensionáty: Vyn. m. o. ze dne 19. II. 1922, č. 39.682 (ob. z. sp. p. P. 2. III. 22, č. 15 A-501):

Téměř ve všech lázeňských místech na území našeho státu jsou soukromé domy a vily (tak řečené pensionáty), v nichž se pronajímají pokoje lázeňským hostům, nejen na dobu delší, nýbrž i na jednotlivé dny a podávají se jim pokrmy, jakož i teplé nápoje a občerstvení.

Kruhy hostinské viděly odedávna v takovém počínání poškození svých zájmů a domáhaly se ochrany úřadů, poněvadž hostům ubytovaným v těchto soukromých domech a vilách jsou podávány pokrmy a namnoze i nápoje jako v koncesovaných živnostech hostinských, aniž by jich majitelé byli nuceni opatřiti si koncesi a platiti daně a různé přírážky.

Praxe úřední však v této otázce kolísala. Úřady živnostenské buď zastávaly názor, že tu nejde vůbec o činnost výdělečnou, podléhající řádu živn., nebo ji považovaly za ve-

dlejší domácí zaměstnání, na které se dle článku V. lit e) uvoz. pat. platný řád živn. nevztahuje. V některých případech zase pokládaly takovouto činnost za živnostenskou a stíhaly majitele těchto pensionátů pro neoprávněné provozování koncese hostinské dle platných ustanovení ž. ř. o neopr. provozování živnosti.

Tím vznikl a byl po dlouhou řadu let udržován stav právní nejistoty.

Ministerstvo obchodu řídící se úvahou, že činnost majitelů takovýchto pensionátů v převážné většině případů vykazuje podstatné znaky zaměstnání živnostenského (účel vydělečný a pravidelnost, při čemž nikterak není na překážku, že jde o činnost provozovanou pouze v obdobích sezonních), nabylo přesvědčení, že bude nutno v zájmu jednotnosti úřadování a vyvarování se stuznosti, aby úřady živnostenské tam, kde jsou zjištěny podstatné znaky provozování živnostenského, a kde nejde o pouhý podnájem vlastního bytu majitelova, považovaly podniky takové za součást koncesované živnosti hostinské.

Protože tu jde zpravidla pouze o přechovávání cizinců a podávání pokrmů, teplých nápojů jakož i občerstvení, budíž udělována koncese hostinská jen dle § 16, lit. a), b) a f) řádu živnostenského a nebudíž udělována plná koncese hostinská, zejména v žádném případě nebudíž uděleno právo míti dovolené hry, poněvadž by tím byly podporovány pokoutní herny a zakazané hry.

Pokud jde o zkoumání místní potřeby a otázku policejního dohledu při živnostech tohoto druhu, jest na místě analogické použití předpisu § 18, odst. 5. ž. ř. (zřizování hotelů ve velkých městech, lázeňských místech, pokud se týče v horských krajinách).

Polit. úřady I. st. (úřady živn.) jsou povinny oznamovati min. obch. změny v provozování hotelů a pensionátů po vyhlášení tohoto zákona nastalé a k jich vědomosti došlé. Zákon tento týká se jen podniků po živnostensku provozovaných. M. o. 17. II. 20, č. 8004; m. p. 22. III. 20, 15 A-580 (69.706).

Živnostenský charakter pensí v místech mimolázeňských bylo lze shledávati

v pronájmu bytu při kratší výpovědní lhůtě než je v místě obvyklá, a v budově, která neslouží obytným účelům majitele, nýbrž toliko k pronájmu celoročnímu nebo sezonnímu, výjimečně jen u stravy; v lázeňských místech u domácího obyvatelstva tyto pense tvoří zdroj výdělku, často dokonce výlučný. O živnostenské povaze tedy rozhoduje místo, kratší než obvyklá výpovědní lhůta, účel obytného stavení, je-

li stavěno nebo určeno pouze k tomu, aby bylo pronajímáno dále na cizince, či je-li obýváno majiteli a další jich pronájem je jen podružným zaměstnáním. JOKP. 1911, str. 202.

Pronájem zařízení bytů podnájemníkům (studentům a p.) není živností host., nýbrž činností dle čl. V. e) uv. pat. Hranice mezi oboji

činností lze těžko určití. Pensionát spojený s obchodním učilištěm není podnikem dle ř. ž., nýbrž dle čl. V h) uv. pat. M. o. S. VI. 07, č. 31.370, A 123; norm. 24.

Používání pokrmů a nápojů maj. domů v lázních nostům u nich bydlícím nemá povahy živnostenské (?). M. vn. S. VI. 91, č. 7038. Norm. 26.

§ 970 ob. z. obč. (Zák. d. 19. III. 1916, č. 69 ř. z.) O přijetí hosta: Hostinští, kteří poskytují cizincům bydlo, ručí jako schovačelé za věci, které byly vneseny od přijatých hostů, pokud nedokáží, že škoda není ani zaviněna jimi nebo jejich lidmi ani způsobena cizími osobami, jež z domu odcházejí a do něho přicházejí. Působilo-li na vznik škody spoluzavinění poškozeného, rozhodniž soudice podle okolností, zda a jakou výši přísluší náhrada.

Za vnesené pokládají se věci, jež byly hostinskému nebo některému z jeho lidí odevzdány nebo přineseny na místo jimi vykázané nebo k uložení věci určené. Právě tak ručí podnikatelé, kteří mají stáje a skladní místnosti, za postavená u nich zvířata a vozidla a věci na nich se nalézající.

Hostinským za rovný pokládají se držitelé lázní v příčině věci lázeňských hostů, které podle zvyku se vnášejí.

§ 970 a). Odmítnutí ručení vyhláškou nemá právního účinku. Za věci drahocenné, peníze a cenné papíry ručí hostinský jen do 1000 K, leda že by tyto věci převzal v uschování, znaje jejich povahu nebo že škodu zavinil on sám nebo jeho lidé.

§ 970 b). Nárok na náhradu ze smlouvy o přijetí hosta zanikne, jestliže poškozený zvěděv o škodě neohlásí ji hostinskému bez prodlení. Ustanovení to však neplatí, když hostinský věci vzal v uschování.

§ 970 c). Osoby jmenované v § 970 mají právo zadržeti věci vnesené k zaplacení svých pohledávek za ubytování a stravování, jakož i svých vydání za hosty.

4. Hlášení cizinců. Nař. min. vn. a nejv. úřadu policejního ze dne 15. února 1857, č. 33 ř. z.

§ 1. V místech, kde jsou (státní) úřadové policejní (ředitelství, vysazení komisaři, inspekce lázeňské), jest se spravovati podle předpisů, ježto nyní v příčině opovídaní přicho-

zích moc mají. Jestliže by předpisové tito v tom neb onom místě nebyli dostateční, aby se všeliké změny v příbytecích a pobytu daném, ve vstupování čeledinů jakékoli do služby a vystupování z ní, též příchod a odchod osob cizích v patrnosti měly, má politické řízení zemské opovídaní příchozích zříditi podle nařízení ministrních, vydaných pro hl. město Vídeň dne 16. května 1841 (obsaženo v z. ř. č. 250), a dne 29. března 1852 (vyhl. vyn. míst. dolnorak., vydaným dne 16. dubna 1852) hledíc v tom k zvláštním okolnostem místním a má předpisy o opovídaní příchozích, jichž podle toho bude potřeba vydati, veřejně vyhlásiti.

§ 5. V městech a místech, kde jsou političtí úřadové okresní, v osadách všelikých, skrze kteréž jdou hluchnější silnice, též v takových místech blíž hlavního města, kde se obyčejně cizí lidé zdržují, konečně v místech, kde jsou znamenitější zřízení průmyslová, jmenovitě fabriky, prádelny, cihelny, sklenárny, rafinerie na cukr, hutě a t. p., jsou hospodští, kteří mají právo pocestné přijímati, povinni věsti knihu příchozích, do níž mají pocestné u nich přenocující zapisovati; v knize této mají býti tyto rubriky: a) kterého dne příchozí došel; b) jak se jmenuje jménem a příjmením, jakého jest věku a náboženství; c) jakého jest stavu a zaměstnání; d) odkud jest; e) kdo přichází s ním; f) odkud přichází; g) kam cestu koná; h) jakou má legitimaci; i) odebral se do... Za příchozího se pokládá ten, kdo do obce nepřísluší, anebo alespoň nemá v obci řádného bydliště.

§ 6. Kniha příchozích má buď od představenstva obce neb od úřadu obecního parafována a bez přetržení pořádkem vedena býti, a hospodský má ji míti vždy pohotově, aby v ní politický úřad okresní, orgánové k vykonávání předpisů o opovídaní příchozích podle §§ 2 a 3 zřízení a četnictvo nahlédnouti mohli.

§ 7. Hospodský má příchozímu, kterýž u něho přenocuje, ihned, když dojde, knihu příchozích předložiti nebo dáti předložiti. Příchozí povinen jest rubriky v knize příchozích vyplniti nebo dáti vyplniti. Jestliže by příchozí se zdráhal to učiniti, budiž to bez prodlení oznámeno. V případnostech pilných má se oznámení toto ihned přímo u politického úřadu okresního učiniti, když by měl hospodský, který to oznamuje, k tomuto úřadu blíže než k představenému obce nebo k orgánu podle § 3 zřízenému.

§ 8. Hospodští mají příchozí vůbec opovídati prostředkem cedulky opovídací úplně vyplněné, v níž jsou tytéž rubriky, jako v knize příchozích. Avšak správci politického řízení zemského zůstávají se, aby ustanovil, v kterých místech se příchozí místo cedulky opovídací opovídati mohou

tím, že hospodský předloží knihu příchozích nebo ústně příchozího opoví. Každý příchozí opověděn buď vůbec ještě toho dne, kterého došel, pakli by ale došel tak pozdě, že by se až do 8 hodin již opověděti nemohl, tedy opověděn buď druhého dne nejdéle do 9 hodin ráno.

§ 9. V místech v § 5 jmenovaných mají kromě hospodských také všichni ti, kteří komu dávají pobyt, opovídati příchozí u nich přenocující. Jakým způsobem tito davatelé pobytu příchozí opovídati mají, ustanoví správce politického řízení zemského.

§ 15. Představený obce povinen jest hospody řemeslnické a hospody stranou ležící častěji a nenadále prohlížeti a nahlédati v legitimace cizinců, kteří se tam zdržují.

Ukládaje trest dle § 19 min. nař. ze dne 15. II. 1857, č. 33 ř. z. o hlášení cizinců, resp. § 11 posl. odst. c. nař. ze dne 24. IV. 1854,

č. 96 ř. z., nemůže politický úřad vzhledem k předpisu § 320 lit. c tr. z. uložit trest vězení. S. 24. I. 22, č. 1034, Boh. 1135.

Vyhláška magistrátu hl. m. Prahy ze dne 30. I. 1919, č. II. A 2139, týkající se ochrany hotelových nájemníků.

(Platno jen pro Prahu):

Doplňuje svoji vyhlášku ze dne 12. prosince 1918 č. j. II. A 21824/18 o označování cen pokojů v hotelích, nařizuje magistrát hlavního města Prahy dle § 54 ř. z. a po rozumu výnosu místodržitelství v Praze Zemská správa politická Národního výboru ze dne 24. ledna 1919 č. 15-A-60 ai 1919 m. č. 17.369 ai 1919 toto:

Živnostníci, oprávnění k přechovávání cizinců, jsou povinni nejdéle do 8 dnů po tom, co nařízení bude vydáno, předložiti magistrátu jako živnostenskému úřadu I. stolice ke schválení v dostatečném počtu exemplářů seznam cen, které směji býti nejvýše požadovány za pronajmutí jednotlivých pokojů nebo místností závodních; seznam at obsahuje také obnosy, které směji býti požadovány za úkony, hotelovým nájemcům obvykle poskytované (posluha, cídění obuvi a šatů a pod.). Stejně povinnosti podroben jest živnostník před provedením každé změny cen.

Živnostenský úřad opatří, nemá-li pochyb o přiměřenosti navržených cen, předložené seznamy schvalovacími doložkami a vrátí je živnostníku; zdaří-li se ceny nepřiměřenými, vyžádá si živnostenský úřad dobrozdání znalců nebo úřadovny pro zkoumání cen.

Živnostníci jsou povinni seznamy cen, opatřené schvalovací doložkou živnostenského úřadu vvvěsiti na místě, příchozímu hostu lehce přístupném (v průjezdě, závodu a pod.),

mimo to i na všech význačných místech závodu, nejméně aspoň po jednom exempláři v každém poschodí.

Stávající již povinnost vyvéstí ceny i v jednotlivých pokojích a místnostech, zůstává nedotčena.

Živnostník, oprávněný k přechovávání cizinců, nesmí pronajímati místnosti svého závodu témuž hostu zpravidla na dále, nežli na dobu jednoho měsíce, rovněž nesmí místnosti svého závodu zpravidla pronajímati k účelům jiným, nežli k odpočinku. Výjimky jsou dovoleny jen tehdy, prokáže-li host potvrzením státního nebo obecního úřadu nebo potvrzením komorace, povolání povznesením cizineckého ruchu, že delší pobyt v závodě nebo používání místností závodních k jinému účelu než k odpočinku jest nutné ze závažných důvodů.

Nezachování daných nařízení bude dle ustanovení řádu živnostenského přísně trestáno.

Řád, týkající se veřejných nocleháren v hostincích a nocleháren v bytech cukromých v Praze. (Č. j. 61.956/1894.)

§ 1. Každá místnost pro přespávání určená, musí obsahovati kubus volného vzduchu 8—10 m³ a 3 m² podlahy pro osobu, pro děti do 6 roků $\frac{1}{3}$ a od 6—14 $\frac{2}{3}$ zmíněného kubusu; místnost nesmí míti spojení se záchodem, a musí míti okna na venek k otevírání způsobilá. — Přístup k pokojům neb noclehárnám, kde jsou osoby jednoho pohlaví, nesmí býti možný ložnicemi druhého pohlaví.

§ 2. Ve společném přespávacím pokoji, vyjmajíc manžely, mohou přespáti pouze osoby jednoho pohlaví. Každý host má míti své zvláštní lože (neb postel). Lože má sestávat ze slavníku, slaměného polštáře a vlněné přikrývky.

§ 3. Společná noclehárna musí dle pohlaví oddělena býti: matka s dětmi až do 12 let může přenocovati toliko v oddělení pro ženské.

Každý noclehář musí míti své lože. Lože má sestávat ze slavníku, slaměného polštáře a vlněné přikrývky.

Lože nesmí nad sebou býti umístěna. V každém společném přespávacím pokoji, a ve společných noclehárnách musí býti postaráno o dostatečný počet umývadel, ručníků a potřebné množství vody k mytí a pití. V přespávacím pokoji s více postelami náleží dvěma hostům jedno umývadlo a každému ručník.

§ 4. Ložnice musí býti suché, světlé a čisté, musí se každodenně vymést, dopoledne a odpoledne po dobu dvou hodin větrati, má v ní býti plivátko vodou naplněné, jež se

každodenně čistí a čerstvou vodou naplní; stěny se jednou do roka seškrábou a obilí; mají-li nátěr olejový pak dvakráte do roka omýví. Potřeby ložní musí se držeti v čistotě a sláma musí ve společných noclehárnách nejméně jednou ve čtyřech nedělích se vyměňovati.

§ 5. Ti, kdož poskytují aneb poskytovati hodlají cizím osobám noclehu za plat, musí míti k tomu živnostenského oprávnění, a musí tudíž v čas učiniti oznámení magistrátu co úřadu živnostenskému, jakož i vykázati k tomuto účelu způsobilé místnosti.

§ 6. Osoby nemocné, zvláště nemocí infekční t. j. nakažlivou stíženě nemají se do veřejné noclehárny přimouti; osobám nějakým osklivost vzbuzujícím neduhem stíženým, má se dle možnosti lože od ostatních noclehářů oddělené vykázati.

§ 7. Onemocní-li některý noclehář, buď ihned příslušnému okresnímu lékaři oznámení o tom učiněno.

§ 8. V budově, ve které se společně přespávací pokoje nebo veřejné noclehárny nalézají, musí býti postaráno o dostatečný počet záchodů a záchodků.

§ 9. Na dveřích každé přespávací místnosti a noclehárny musí býti přiměřeným způsobem vyznačeny: prostora, jakož i počet postelí neb loží. V místnosti samé musí pak tento řád býti vyvěšen.

§ 10. Nešetření řádu tohoto tresce se, pokud nenastoupí řízení dle zákona živnostenského neb trestního, peněžitými pokutami od 1 do 100 zlatých neb trestem vězení od 6 hodin do 14 dnů. Trestu podrobeni jsou také ti nocleháři, kteří zachování předpisů tohoto řádu jakýmkoliv nepříslušným počináním ruší.

Hotelier může míti vyučeného truhláře na práce nové i opravy v hotelu, pokud jeho výrobky jsou k soukromé potřebě a ne na živnostenský prodej mimo hotel; smí tedy vysekávatí maso upotřebované v hotelu, vyráběti chléb a cukroví, což rovněž spadá do živností řemeslných, ale nikoli pro prodej mimo hotel. OK. Bolzano 07. Frey-Maresch 8587.

Hotelier jest oprávněn,

dáti si prováděti svými zaměstnanci (kteří se však v tom případě nestávají pomocníky čalounickými) čalounické práce, potřebné k tomu, aby pomůcky jeho hotelového závodu byly udrženy v dobrém stavu, není však oprávněn tyto pomůcky sám si vyráběti. Odůvodnění: »produkce pro vlastní potřebu domácnosti nebo závodu nejví se ani se strany majitele hotelu ani se strany

jeho zaměstnanců jako činnost živnostenská.« M. o. 6. V. 08, č. 13.126, A. str. 136.

Srov. naopak o t. zv. domácích kovárnách, dále o stávkách prováděných prům. podniky str. 6—9.

§ 49 jurisdikční normy: Před soudy okresní nehledíc k hodnotě předmětu sporu náležejí: rozepře mezi hostinskými a jejich zákazníky, cestovateli a hostmi o závazcích z jejich poměrů vznikajících.

Označení »Bahnhofhotel«

a »Hotel zur Eisenbahn« jsou zaměnitelná. M. o. 27. III. 07, č. 6594. A str. 103. Nejsou zaměnitelná označení: »Parkhotel« a »Parkhotel Schönbrunn«. B. 9724/13. Odnášení zavazadel hotelovým hostům sluhý hotelními není zasáhnutím do koncese poslušné, rovněž ne doprava mábytku, skládání uhlí a p. lidmi za smlouvanou mzdu najatými, kteří svých služeb na veř. místech nenabízejí. OKP. 04, Frey-Maresch 8586.

C. Kantýny a markytáni.

I. Kantýny při podnicích živnostenských. Ob. m. p. 17. XII. 1910, č. 311.797, č. 204 sb. norm. (Sb. norm. č. 663/1889 a 35/1907.) Zkrácené.

1. Dle nynější praxe, zakládající se na rozhodnutí spr. soudy ze dne 23. XI. 1900 B. 14.834, jest k zřízení a k provozování kantin při podnicích živnostenských, zvláště t. zv. kantin továrních, t. j. k vydávání potravin dělníkům majitelem živnosti samým neb osobou od majitele živnosti k tomu ustanovenou potřeba i tenkrát koncese hostinské a výčepní, když vydávají se požívatin v nákupní ceně, protože podnik kantýny k účelu dotčeného podniku živnostenského (továrny), tedy po živnostensku se děje a předpisy ž. řádu dle čl. IV. vyhl. patentu k řádu živn. platí pro všechna po živnostensku provozovaná zaměstnání bez ohledu k tomu, provozuje-li se dotčené zaměstnání jako zvláštní živnost pro sebe čili nic.

2. Podnik kantýnský děje se nejdříve v zájmu dělnictva, avšak přece také v zájmu zaměstnavatelově. Jím se má s jedné strany dělnictvu dostati laciných a dobrých pokrmů a nápojů, kdežto se strany druhé sleduje se též účel, mezi dělnictvem kázeň udržovati a výkon kontroly nad dělnictvem usnadňovati.

Proto jest povolovati zpravidla kantýny pouze vnitř ohrady tovární, ač odděleně od místností pracovních, s provozováním omezeným na zřízení podniku a na čas pracovní v podniku zavedený.

Mimo obvod tovární, ale pokud možno nejbližší, budtež kantýny jen v případech výjimečných povolovány, a sice

toliko tehdy, není-li na blízku všeobecně přístupné hostinské a výčepní živnosti a když k závodu kantýnskému správa provozovny snadně může dohlížeti.

Tomu tak bude zvláště také u velikých cihelen, lomů a podobných velkých závodů, které nemají určitého ohrazení, předpokládajíc, že také tu souvislost mezi hlavním podnikem a kantýnou zachována zůstane a že určení kantýny také v označení zevnějším bude vyjádřeno.

V případech takových budiž koncese, hledě ku této souvislosti a povaze kantýny jakožto místa k podávání pokrmů a výčepu nápojů, výhradně pro zřízence podniku povoleného dopodrobna vymezena.

3. Protože podnik kantýny hlavně zájmům dělnictva slouží, jest otázku potřeby toliko tehdy kladně zodpověděti, když taková potřeba pro dělnictvo skutečně se jeví.

Zde budiž směrdatným, zdali dělníci také v přestávkách práce továrnu opouštějí čili nic a jakým způsobem potřeba dělnictva v příčině snídání, oběda a svačiny se opatřuje, při čemž jest míti na zřeteli, že dodávání pokrmů a nápojů při jednotlivé objednávce (§ 41 ž. ř.) se strany dělnictva vždycky s potížemi spojeno býti může.

Když všichni dělníci v polední přestávce domů jdou a k snídání a svačině pokrmů s sebou přinášejí aneb když dělníci každé doby místnosti závodní opustiti mohou a když na blízku všeobecně přístupné hostince jsou, nebude zajisté možno míti za to, že jest třeba zříditi kantýnu.

Také k tomu se zřítí musí, zdali toliko jednotliví dělníci neb větší počet jich v úvahu přichází.

4. I tenkrát, když má se za to, že podmínky pro koncesování kantýny jsou dány, budiž přec oprávnění k výčepu pálených nápojů lihových a k držení dovolených her odepřeno, protože pro tato oprávnění se zřetelem k zákazníkům, o něž běží, potřeba toho se nejeví, naopak zákaz jich jest v zájmu dělnictva samého.

Zvláště při závodech, kde práce jako na příklad při horkých skelných pecích, velmi silně vysychání vzduchových trubíc působí a tím nezkrotitelný pocit žízně nastává, není v zájmu bezpečnosti dělnictva i podniku pocit žízně pálenými nápoji lihovými ukájeti.

V takovýchto případech měly by naopak dělníkům v čase pracovním lacině po ruce býti vody obsahující kyseliny uhličitou (sodovka), nápoje bez alkoholu nebo mléko.

Naproti tomu, má-li koncese již udělena býti, není proti propůjčení oprávnění podávati pokrmů, kávu, čaj a jiné teplé nápoje a občerstvení žádné závady.

5. Místnosti, které jest v koncesním dekretě vyznačiti a komisionálně zkoušeti, jsou-li pro projektovanou kantýnu

způsobilé, musí továrnímu závodu přizpůsobeny býti a požadavkům všem v zájmu dělnictva vyhovovati. Po případě budtež potřebná zařízení (ventilace, místa k sedění v jídelně, která se vytopiti může a od kuchyně oddělená, vzdušná a podlahou prkennou opatřena jest) předepsána.

6. Koncese budiž vydána pro majitele hlavního podniku, nikdy však pro osobu třetí.

Zvláštního ohledu zasluhují přirozeně tací majitelé živností, kteří zamýšlejí jídla a nápoje poskytovat pouze v kupní ceně.

7. Před udělením koncese jest ještě mimo obec a mimo příslušné společenstvo h. a v. (§ 18, odst. 4. ř. ž.) také příslušný živn. inspektorát vyslechnouti, který má zvláště také udati, která zvláštní omezení a zařízení mají se zřetelem na zvláštnost konkrétního podniku se stanoviska ochrany dělnictva býti pro závod kantiny předepsána.

8. Vůbec budiž koncese následujícími výhradami a omezeními vázána:

a) Koncese platí, nezanikne-li dříve jinak, na dobu trvání podniku, pro jehož dělnictvo kantina se zřizuje.

b) Závod kantinský musí výhradně na dělnictvo a jiné zřízení podniku sub a) uvedeného se omeziti.

c) Provozování toto smí toliko v pracovních přestávkách (8½.—9. hod. dop., 12.—1. hod. polední a od 3½.—4. hod. odp.) se díti (neb dle povahy podniku: »Provozování toto smí dále jen v hodinách pracovních a nejvýše ještě jednu hodinu po závěru práce se díti« neb »provozování toto smí dále toliko v přestávkách pracovních a nejvýše ještě jednu hodinu po závěru práce se díti«, neb »provozování toto, smí se jen půl hodiny před započatím práce, pak ve pracovních přestávkách se díti«).

d) ¹⁾ Ve dnech výplaty jest provozování kantinské hned po ukončení práce, výplaty ale ještě před počátkem výplaty mzdy zastaviti (neb jedná-li se o nepřetržité provozování neb když výmínečně kantina také mimo hodiny provozování podniku smí navštěvována býti: »Ve dnech výplaty mzdy má podnik kantinský ½ hodiny před a dvě hodiny po výplatě mzdy zastaven býti«).

e) Jest toho dbáti, aby pokrmy a nápoje byly pokud možno za cenu nákupní obnos nepřesahující, jakož i dle ceníku v místnostech pracovních a kantině vyvěšeného prodávány, jakož aby za žádnou jakoukoliv zámkou pálené nápoje lihové do místností továrních se nenosily a tam, zvláště v kantině nebyly prodávány a požívány.

¹⁾ Odstavec tento odpadne, když prodej v kantině jest toliko na přestávky pracovní omezen.

Také budiž vždy o jakost a množství jídla a nápojů, jež odpovídají stanoveným cenám, postaráno.

Ani dovolené hry nebudtež v kantině trpěny.

f) Dělníci nesmějí k odebrání pokrmů a nápojů z kantiny donucováni býti.

g) Srážky ze mzdy na účet v kantině udělaných dluhů, pokud lihových nápojů, na příklad vína a piva se týkají, jsou naprosto vyloučeny, mimo to jen tehdy přípustny, když mezi zaměstnavatelem a dělníkem smlouvy byly a když dotyčné věci ne draže než za cenu nákupní se prodávají. Ve příčině té ujednaná smlouva budiž písemně uzavřena a prokázána.

Zálohy na mzdu v podobě poukazů neb známek na odebrání lihových nápojů, na příklad piva neb vína z kantiny, nesmějí dělníkům povolovány býti.

h) Vyplácti mzdu v kantině jest nepřipustno.

i) Místností nesmí se používati k účelům, které jsou koncesovanému podniku kantinskému cizí.

k) K bezprostřednímu vedení kantiny, která musí provozovati se vždy na účet a nebezpečí majitele závodu a koncesionáře a tedy ani pronajata býti nesmí, může toliko takových osob použito býti, jež nejsou k dělnictvu v ni žádném poměru služebním, jako dílovedoucí, sálmistři, dozorcí, pokladníci, účetní a pod.

l) Odstavci 8. lit. b-i odpovídající předpisy listiny koncesní budtež v kantině na místě nápadném a snadno přístupném v řeči dělnictvu srozumitelné vyvěšeny a v čitelném stavu udržovány.

m) Živn. úřadům zůstává ponecháno, vyskytnou-li se ve příčině způsobilosti místnosti provozovací aneb v živnostensko-policejním ohledu dodatečně závady, by kdykoliv dle svého uznání v zájmu veřejnosti učinily potřebná zřízení a jiná opatření.

9. Dle místodrž. výnosu z 5. XI. 1889, č. 19.634 (sb. norm. č. 663), má udělení koncesí k provozování h. a v. živnosti pro tak zv. kantiny při stavbách omezeno býti na míru nejnütnější potřeby a mají z koncesí zejména všechny ony osoby, po případě také jejich manželky vyloučeny býti, které — jako vůdčí, akkordanti, dohlížitelé a pod. při výplatě mzdy dělnictvu jsou súčasťněny aneb dozorem k ní pověřeny.

V dnešní době může v takových případech úplná koncese nahražena býti licenci dle § 20 a) ř. ž. (zák. z 5. II. 1907, č. 26 ř. z.).

Zřizování kantin při režijních stavbách železničních a při pomocných ústavech jejich, pak závodech důlních, které však dle článku V. lit. b) a l) vyhl. pat. k ř. ž. pod řád

zavn. nepadají, jest v § 18 zák. ze dne 28. VII. 1902, č. 156 ř. z., resp. v § 131 lit. g) všeob. zákona horního upraveno.

O kantínách (markytánství) ve vojenských kasárnách podává výklad místodržitelství výnos z 19. II. 1907, č. 28.469 (sb. norm. č. 35.).

Udílání koncesí h. a v. pro stavební kantýny buď omezeno na nejprísnější nutnost, zejména z koncese vyloučiti jest všecky osoby, které účast mají na výplatě mzdy neb dozoru stavebním iako akordanti, dozorcí, políři a p. a jejich manželky. M. p. 5. XI. 89, č. 663 sb. norm.

Provozování kantiny tovární i když přenechávání potravin a nápojů děje se za ceny světojně, podléhá ž. ř. B. 14.834/00.

Kantina, v níž se prodávají nápoje, jídla a p., pod-

léhá ž. ř., i když výcep piva děje se pro železniční dělníky za ceny výběrem pivních stanovené a když se dráže neplatí nájemné. OKP. 1905, Frey-Maresch 8593.

Koncesí na kantýnu, povolenou jen pro zřízence určité továrny, nelze dle právní její povahy přeložiti do jiné místnosti mimo tuto továrnu, když by při tom omezení na zaměstnance téže továrny odpadalo. B. 7141/10.

Obec může rekurovati proti povolení tovární kantiny. B. 14.834/00; ale nikoliv proti zřízení markytánství. B. 6069/91.

II. Markytáni. Ob. m. p. 19. II. 1907, č. 28.469, č. 35 sb. norm. (A. str. 35), normativ 72.

Dle § 17. ubyt. zákona ze dne 1. VI. 1879, č. 93 ř. z., jest vojenská správa oprávněna míti ve všech vojskem obsazených kasárnách a kasárnách z nouze, markytány, avšak toliko k výlučné potřebě vojska. — Ku provozování takového markytánství není potřebí udělení h. a v. koncese se strany ž. úřadu, neboť na podobné podniky nelze předpíšu ž. ř. vůbec použiti. — Přiháží se však také, že vojenské oddíly bývají za manévrů a jinakých vojenských cvičení doprovázeny markytány, kteří jsou opatření legitimací vydanou od velitelství oddílů ve smyslu vojenských zásobovacích předpisů.

Poněvadž se často vyskytovaly pochybnosti, dle jakých předpisů dlužno nakládati s těmito ambulantními markytány, dalo místodržitelství popud k tomu, aby otázka tato byla od súčasťných ministerstev upravena, a projevilo svůj názor v tom směru, že by bylo možno postaviti ambulantní markytány na roveň kantinským ve vojenských kasárnách a kasárnách z nouze trvale usedlých, kdyby byli od velitel-

ství oddílů opatření legitimací a omezovali se při prodávání pokrmů a nápojů na osoby stavu vojenského.

Dle výnosu ze dne 29. I. 1907, č. 54.374 ai. 1905, připojilo se min. obchodu v dohodě s min. války a s min. pro zemskou obranu tomuto názoru místodržitelství, poněvadž činnost markytánů, jež se omezuje na výlučnou potřebu vojenských oddílů, a jež se opírá o ujednání s velitelstvím oddílů, nutno pokládati za součástku péče vojenské správy směřující ku krytí vlastní potřeby, takže se vymyká vlivu živn. úřadů.

Markytánství v kasárnách pro prodej pálených lihových nápojů není vázáno na koncesi živnostenskou; oprávnění udílí dle ubyt. zákona voj. správa, M. vn. 16. XII. 1883, č. 1 sb. norm. B. 13.946/00.

Dekret dv. kanc. 9. X. 1836, č. 24.260 přiznává vojsku právo v kasárnách vlastní markytány si zříditi. B. 3210/05.

Kantýnští a markytáni oprávnění jsou k opatrování vojska v kasárnách i jiných k společnému ubytování určených místech potravinami a nápoji a vedle toho k prodeji oněch potřeb, které vojáci, již často nesmějí ze služebních ohledů opustiti kasáren, k udržování jich šatu, obuvi a výstroje nezbytně potřebují. OKP. 2664/90. Frey-Maresch 1725.

D. Nájemci, náměstci a podsudní. (§ 19 ž. ř.)

Výnos míst. v Praze ze dne 22. IX. 1910, č. 159.668, č. 163 sb. norm.:

Místodržitelství upozorovalo, že ž. úřady I. st. schvalovány jsou při provozování živnosti h. a v. za »náměstky« osoby, které ve skutečnosti jsou »nájemci«. Následkem toho jest, že ve velmi mnohých případech, kde při konkrétních podnětech jest přesně rozlišovati mezi náměstky a nájemci (na př. v případech § 107 a 137 ž. ř., hledě ku povinnosti nemoc. pojišťování, hledě ku povinnosti placení [zemské dávky z piva a] všeob. daně výdělkové atd. a kde, popírá-li se vlastnost živn. úřadem deklarovaná, před rozhodnutím vyšetřena býti musí skutečná vlastnost osob za nájemce neb náměstky schválených — uchyluje se vlastnost těchto osob skutečně zjištěná, najmě pokud se týče náměstků, od živnostensko-úřední deklarace, což zpravidla vede ku dodatečné opravě úřední deklarace. — To jest vada politování hodná, kteréž však lze ve většině případů čeliti.

Nájemce uzavírá právní jednání v živnosti pronájematelově, ovšem v živnosti cizí a mocí cizího ž. oprávnění,

avšak vlastním jménem, t. j. on opravňuje a zavazuje se sám právními jednáními uzavřenými za účelem této živnosti, on provozuje živnost na vlastní účet, t. j. on nese zisk a ztrátu, on jest tedy sám podnikatelem. — Způsob náhrady, již nájemce pronajímateli má platiti a kteráž obyčejně pozůstává v pevném předem smlouveném peněžním obnosu (nájemném), jest pro pojem pronájmu bez podstatného významu.

Náměstek oproti tomu je osoba, kterou majitel živnosti sám svou živností provozuje, kteráž tedy řídí provozování živnosti jménem a na účet majitele živnosti. Náměstek sám ani neopravňuje ani nezavazuje se právními jednáními za účelem živnosti uzavřenými, on nenesie ani zisku ani ztráty, poněvadž tyto právní, po případě hospodářské následky nastupují v osobě majitele živnosti. On nesmí tudý nésti ani škody vzniklé poskytnutím úvěru hostům v živnosti hostinské. On jest tedy zřízencem maj. živnosti, avšak nikterak podnikatelem samým.

Náměstek dostává pravidelně za námahu odměnu, buďsi určitý plat, buďsi podíl na čistém nebo hrubém zisku; i tu je způsob odměny pro podstatu poměru náměstka bez dalšího významu.

Při tomto právě vyznačeném postavení nájemce a náměstka hledě k okolnosti, že při náměstnictví hospodářský zájem maj. živnosti vyžaduje stáloho a intenzivního dohledu k podniku živn., nutno k tomu úsudku dospěti, že na venkově a v menších městech vskutku vůbec náměstků není a býti nemůže a že též ve větších městech náměstkové jen zřídka se vyskytují. — Osoby za náměstky ustanovené a živn. úřadem schválené jsou zpravidla nájemci.

Dokonce t. zv. podsudní jsou někdy v mnohých krajinách však ponejvíce nájemci. — Obsah pojmu «podsudního», kteréž slovo ž. zákona jest cizí, jest velmi měnivý, týž souvisí pouze s výčepem piva. — Nejobecnější znak pojmu podsudního spočívá v tom, že vzájemné zúčtování mezi oním, jenž výčep piva bezprostředně provádí, a oním, jenž je dodává, se děje, dle počtu hektolitrů piva v závodě výčepovaných. — Dle tohoto pojmového určení může podsudní býti živn. pomocníkem (sklepníkem), náměstkem, nájemcem, ano i samým majitelem živnosti.

Skutečný právní poměr bude lze určití pouze dle ujednání v konkrétním případě učiněných. Pokud podsudní maj. živnosti neplatí odškodnění, spíše jen od něho dle počtu hektolitrů vytočených odměněn bývá (druh akordní mzdy), a v živnosti mimo to převážně pouze ruční služby vykonává, jest tudý zřízencem, ž. pomocníkem (sklepníkem). — Jestliže podsudní skutečně celou živnost s veškerými oprávněními na účet maj. živnosti vede a jeho jménem právní jednání

uzavírá, jest s ním jednati jako náměstkem. Tento poměr přihlazuje se však velmi zřídka. — Podsudní, jenž celou živnost aneb jen část téže vlastním jménem a na vlastní účet, tedy jako podnikatel provozuje, jest nájemcem. Neboť živnost tvoří jednotný celek a jest nepřipustno onoho, jenž ji vede, hledě ku jedné části podniku za nájemce a hledě k druhé části za náměstka aneb jinak posuzovati.

Maj. živnosti spadá tehdy s podsudnictvím v jedno, jestliže maj. živnosti místnosti od třetích osob (pivovarů) najatých používá, a nájemné těmto třetím nikoliv hotové, nýbrž zvýšením ceny od nich odebraného piva vyrovnává.

V praxi však pozůstává nejvíce přihlazející se poměr podsudních v tom, že podsudní, jenž ponejvíce jako náměstek schválen jest aneb pouze jako živn. pomocník působí, odebírá z určitého pivovaru pivo za cenu přiměřeně vyšší, převyšující cenu nákupní, za to obdrží od tohoto pivovaru najaté místnosti hostinské ku použití a ostatně celý závod řídí s veškerými oprávněními maj. koncese příslušejícími vlastním jménem a na vlastní účet. — Podsudní platí zpravidla sám náklady osvětlování a otopu místností h., kdežto daň výdělkovou s přírážkami a dávky z nápojů nese tu maj. živnosti, onde podsudní.

Rozdíl mezi takovým podsudním a nájemcem spočívá pouze v tom, že nájemce platí pronajímateli obnos předem stanovený, kdežto obnos, který má podsudní odvésti, řídí se dle množství odbytého piva. Fakticky není tudíž takový podsudní ničím jiným, než nájemcem. — Různi-li se nad to osoba maj. koncese od maj. pivovaru, jest tu ve většině případů podnájem dle § 55 ž. ř. nepřipustný.

Dle poměrů může tento poměr býti dokonce jako nedovolené samostatné provozování živnosti majitelem koncese úmyslně kryté.

Jiný příklad, kde podsudního, považovaného za ž. pomocníka (sklepníka), za nájemce jest míti, podává poněkud tento spleťtý případ, který hlubší nahlédnutí v dotyčné poměry skytá: Maj. domu, jenž má koncesi k provozování živnosti h. a v. s oprávněním v § 16 lit. b), c), d) a f) ž. ř., odebíral z pivovaru pivo, a to 1 hl po 16 K, obdržel vždy 21. hl zdarma a dodával toto pivo podsudnímu, a to 1 hl za obnos 24 K k výčepu. Vyčepoval-li podsudní týdně více než 22 hl, bylo mu další pivo za 21 K. per hl přenecháno.

Majitel koncese platil podsudnímu týdně 48 K mzdy, přenechal mu bezplatně místnosti hostinské mimo volný byt, zapravil všeob. daň výdělkovou i s přírážkami, potom zemskou a obecní dávku z piva, obstarával sám led do sklepů, dodal též inventář host. (tlakostroj pivní, stoly, židle,

sklenice, ubrusy atd.) ku používání a poskytoval pro vytopení místnosti host. v 5 zinních měsících denně příspěvek 2 K. Náklady na osvětlování místnosti závodních byly mezi koncesionáře a výčepníka v poměru 60 : 40 rozvrženy. — Též zprohité při dovážení piva platil koncesionář.

Podsudní měl své vlastní nařadí kuchyňské a nádobí, platil zbytek nákladu na otop, obstarával čištění místnosti závodních, ručil za škodu vzniklou poskytnutím úvěru hostům v živnosti h., čepoval pivo jemu za zvýšenou cenu dodané za 26 h za 1 litr zcela neodvisle od maj. živnosti a prováděl podávání pokrmů, výčep vína a pálených lihových nápojů, jakož i podávání kávy, čaje atd. na vlastní účet tím způsobem, že toto zboží sám nakupoval a za cenu jím určenou prodával.

Súčtování provádělo se pouze ohledně výčepu piva.

Aby shora dotčené vady bylo se uvarováno, vybízí se okr. hejtmanství s poukazem k hořejším vývodům, kteréž pojem nájemce, náměstka a podsudního objasňují, by ve všech případech, kde oznamuje se ustanovení »náměstka« při provozování živnosti h. a v. za účelem schválení jeho a kde žádost již z jiných důvodů se nezamítá, strany o podstatě náměstnictví a nájmu poučilo a přichází-li skutečně nájemce v úvahu, tytéž k opravení podané žádosti přimělo.

Zpravidla povede tento postup k cíli, ježto strany, nejsou-li k tomu pohnuty vyhlídkou na uspořeni daně důchodové z nájemného nebo společenstevního inkorporačního poplatku, volí nesprávné označení náměstka zcela mechanicky bez zvláštních vedlejších úmyslů.

Ježto však faktické trvání poměru náměstnického ne tvoří zákonného požadavku pro schválení náměstnictví, nezbylo by ovšem v případě, kdyby strana i oproti vysvětlení při svém udání, že se tu jedná o ustanovení náměstka a nikoliv o pronájem závodu živn., setrvala a nebylo-li by tu jiné překážky schválení vylučující, nic jiného, než ustanoveného náměstka schváliti.

Ovšem bylo pak na činnost schváleného náměstka přísně dozíratí a bylo-li by postavení jeho ve skutečnosti postavením nájemce, proti němu, jakož i proti jeho ustanovovateli zpravidla pro přešupek § 19 odst. 4. ž. ř. dle trestních ustanovení ž. ř. postupovati, poněvadž provozování nájemcem není tu kryto úředním schválením a tudíž děje se neoprávněně.

Podobně budiž šetření konáno, dojde-li ku vědomosti úřadu živn. ustanovení podsudního ve vlastnosti živn. pomocníka (sklepníka) a budiž vždy dle výsledku šetření příslušné opatření učiněno. Pro posouzení skutečného právního poměru poskytnete obzvláště shora uvedený příklad

bezpečnou rukověť. V obou případech však, mají-li dotčeny býti právní poměry dlouhou dobu trvající, dlužno bráti slušný ohled k tomu, aby se uvarovalo otřesení hospodářského života.

Viz pozn. u § 55.

Jsou-li dány důležité příčiny ku provozování živnosti h. a v. náměstkem nebo pachtýřem, posuzuje úřad dle volného uvážení. B. 13.715/00.

Majitel koncese h. a v., jenž jest zároveň majitelem příslušné nemovitosti, pronajme místnost pivovaru, přenechá mu ustanovení, odměňování a propouštění náměstka, nejsa sám jinak na živnosti interestován, tak že »náměstek« jest ve službách pivovaru, jenž místnost najal. — V jiných případech jest živnost provozována náměstkem samostatně za fixní sumu. — Oba tyto případy, které prý jsou v Praze nejčastější formou provozování této živnosti, jsou správně přestupkem krytí. B. 938/02.

Podsudník, který vede živnost hostinskou na svůj účet (nese ze svého otop, světlo a j. režii), jest nájemcem živnosti, byť i místo nájmu pevného platil pivovaru určitý peníz za každý hektolitr. Vede-li živnost na účet pivovaru za odměnu, kterou sám dostává a jež řídí se dle výčepovaných hektolitrů, jest náměstkem. JOKP. 1913 str. 44, 175.

Dá-li se v živnosti hostinské sklepník pivo na účet a platí-li mu hostinský mzdu se stravou, musí

sklepník odváděti hostinskému t. zv. přetáčky, jichž vyšší dlužno stanoviti úmluvou podle rozpětí obchodu. Ž. s. č. 65.

Provdá-li se koncesionářka za muže, jenž bydlí mimo stanoviště živnosti, může to býti důležitým důvodem ku propachtování živnosti. M. o. 8. XI. 07, č. 82.835, Rebec str. 216.

Pachtýři živnosti h. a v. nelze povolití zřízení náměstka. M. o. 4. XI. 08, č. 9666, A. str. 237.

Neschválený pachtýř není legitimován ku stížnosti na správní soud. S. 23. IX. 22, č. 12.838.

Pouhé neschválení někoho jako pachtýře živnosti h. a v. není ještě příkazem, jenž by odvodňoval použití § 152 ž. ř. B. 12.041/18.

Jest přípustno kumulovati žádost o koncesi se žádostí o schválení propachtování. B. 13.715/00.

Odepře-li úřad schválení náměstka neb pachtýře, lze se proti tomu odvolati (do 14 dnů) k zemskému úřadu politickému. B. 2120/03.

Úřad může odvolati povolení ku propachtování, je-li prokázáno, že důležité důvody pro ně již pominuly. B. 7821/94.

Oznámí-li propachtovatel konc. živnosti, že jí opět po-

činá provozovati na svůj účet, může to úřad ž. bez výhrady vzíti na vědomí a nemusí předem slyšeti nájemce. B. 10.175/14.

Oznámil-li majitel koncese h. a v. živn. úřadu, že bude živnost náměstkem provozovanou opět provozovati osobně, zaniká tím oprávnění zástupce ze schválení živn. úřadu. S. 2. II. 23, č. 3226.

Nájem hostinských místností bez koncese není pachtem a podléhá ochraně nájemců. Rozh. 19. X. 21, Rv. I. 799/21.

Nájem hostinských místností a místností ku přechovávání cizinců bez živnostenské koncese ku provozování

lze jako pouhý nájem vyvoděti jen se svolením soudu, daným v řízení nesporném dle zákona o ochranné nájemníků. Host. místnosti, třeba i se zařízením a se zařízeními pokoji pro cizince samy o sobě se pouze najímají, nikoliv pachtují, poněvadž výdělečná hostinská a výčepnická činnost se sice v místnostech těch soustřeďuje, ty však jako takové nejsou přímým a bezprostředním jejím předmětem. Sb. rozh. nejv. soudu, pořádaná min. sprav., č. 147.

Koncesi hostinskou, provozovanou osobně, možno pronajmouti jen v celistvosti. S. 10. XI. 22, č. 16.286.

E. Tlakostroje.

1. Nař. min. vn. a obch. ze dne 13. října 1897 č. 237 ř. z. o užívání tlakostrojů při živnostenské výčepu piva.

Abyste bylo zabráněno, by zdraví nebylo kaženo užíváním tlakostrojů při živnostenském výčepu piva, ministeria věci vnitřních a obchodu, zrušující ministerké nařízení ze dne 1. března 1882, č. 29 ř. z., nařizují toto o užívání těchto přístrojů v pivnicích a hostincích:

1. který šenkýř u provozování své živnosti vzduchových tlakostrojů pivních užívá, ohlásí to úřadu živnostenskému.

2. Živnostenský úřad, ač není-li také úřadem obecním, přibere k tomu starostu obecního, ohledá přístroj užívány, zdali je přiměřeně zařízen tak, jak se níže nařizuje, a podle toho seznání ustanoví, smí-li šenkýř toho přístroje ve své živnosti užívat.

Není-li nijaké závady, povolí se tomu, jenž přístroj ohlásil, aby ho užíval, zachovávaje přesně opatrnosti, v tomto nařízení vytkené.

Byla-li nalezena nějaká závada, povolení udělí se jen pod tou výminkou, když se závada napraví.

3. Vzduchové tlakostroje, kterých lze k výčepu piva povolit, buďte zařízeny takto:

a) Tlakostroj buď postaven tak, aby k němu stále čistý vzduch mohl býti přiváděn. Není-li tedy místo, kde přístroj je postaven, toho způsobu, že již samo o sobě te jistoty podává, je třeba, aby vývěva se spojila se ssací trubicí, která vede až k nějakému místu, které podle své polohy dává jistotu, že přístroj vsaje vzduch čistý. Otvor trubice ssací, která vede až ven, ať venku alespoň dva metry nad pozemím vyčívá. Trubice buď opatřena nálevkovitou úpravou, která se dá sejmuti a jest pokryta deskou síťovou. Přístroj tento buď opatřen bavlnou tak, by do větrníku věhával pouze vzduch čistý, všeho prachu a všech výparů prostý. Bavlna podle potřeby, avšak zajisté po každých 14 dnech ať se vymění bavlnou čistou.

b) Mezi vývěvou a větrníkem buď zařízen sběrač oleje a opatřen kohoutkem výpustným.

c) Aby se překázilo tomu, by pivo ze sudu do větrníku zpět nevtékalo, je zapotřebí, aby na příhodném místě byl přidělán přiměřený přístroj (záklópka zpět účinkující). Pouzdro záklópky této dej se snadno otevřítí a záklópka dej se snadno vyňati, aby byla vyčištěna.

d) Potrubí, kudy pivo teče, buďte zdělána pouze z čistého címu (smíšeného nanejvýš s 1% olova) nebo ze skla; vodičí trubice mějte alespoň 10 milimetrů v průměru.

Trubice pivní musí na nejdolejším konci svém opatřena býti kohoutkem výpustným, kudy, když se čepování na čas pieruší, se vypustí pivo, které v pivní trubici bylo zůstalo.

Abyste se upravila a zachovala ucpávka na spojovacích místech trubic vodičích nebo na zakřiveních, jimžto se nelze vyhnouti, dovoluje se užívati spojovacích trubic kaučukových; tyto trubice však buďte z čistého kaučuku, který není zpracován solemi kovovými.

e) Aby, se upravil tlak vzduchu, buď nedaleko kohoutku výčepního přidělán indikátor. Tlak vzduchu buď omezen nanejvýš na přetlak jedné atmosféry.

f) Užívání kyseliny uhlíčné ke tlaku na místě vzduchu, připouští se jen, když k tomu živnostenský úřad zvláště svolí; toto povolení udělí se toliko tehda, když je dána jistota, že výroba a čištění kyseliny uhlíčné se děje způsobem znaleckým. Také pro takovéto přístroje, hledíc k jejich konstrukci, jsou obdobně platna též ustanovení, která jsou platna pro tlakostroje vzduchové, výjmcou položku a).

g) Jednotlivé částky tlakostroje pivního, zvláště vodičí trubice pivní, buďte chovány stále úplně čisté.

Trubice čistějte se nejpřiměřeněji tak, že se vede skrze ně vodní pára nebo horká voda nebo 2% roztok sodový, po čemž se trubice vodou proplachují, až čistá voda odtéká.

Není-li po ruce jiného přiměřenějšího zařízení, tedy čištění může vykonáno býti tím způsobem, že ze sudu, horkou vodou nebo sodovým roztokem naplněného, tekutina vývěvou skrze pívni potrubí se žene a potrubí pak tímže způsobem čistou vodou se propláchne.

Malé⁴⁾ přenosné tlakostroje, tak zvané »ruční pumpy«, které se připevní bezprostředně na pívni sud, vyhovovati musí těmto požadavkům:

a) Před ssací záklopkou vývěvy musí býti umístěna krátká ssací roura, jejíž volný konec uzavřen buď zátkou ze sterilisované vaty, která budiž podle potřeby, každým způsobem však alespoň každých 14 dnů vyměněna.

b) U každého přístroje musí býti výpustným kohoutkem opatřený oddělovač oleje, který účinně zabraňuje, aby olej nevnikal do pívniho sudu.

c) Nesmí tu býti možnost, aby pivo, vteče-li zpět do tlakovodu, dostalo se k částem přístroje, které by způsobily jeho znečištění.

d) Potrubí, kudy pivo teče, musí býti tak upraveno, aby se zabránilo každému znečištění piva kovy zdraví škodlivými; roury tyto musí sestávat alespoň z čistého (nejvýše s jedním procentem olova slitého) cinu.

e) Jednotlivé části přístroje, zvláště pívni trubice vodící, musí býti vždy držány v úplné čistotě; čištění konáno buď tím způsobem, jako je pod číslem 3, alinea g) předepsáno pro pívni vodící roury stálých vzduchových tlakostrojů, a musí se vykonati pokaždé před načepováním čerstvého sudu.

4. Tlakostroje pívni, kterými bez upotřebení vzduchu nebo kyseliny uhličitě jako prostředků tlačících se privádí pivo ku kohoutku výčepnímu a kterými po čas čepování se zabraňuje přístup vzduchu k pivu v tlakostroji, buďte co do materiálu, z něhož jsou zdělaný, a co do své konstrukce tak upraveny, aby všeliké znečištění, zvláště znečištění kovy zdraví škodlivými, jakož i všeliké porušení, které by bylo pivu, jako požitině na újmu, při užívání tlakostroje stalo se nemožné.

Přístroje tyto buďte mimo to tak upraveny, aby se všechny jejich částky, kudy pivo protéká, důkladně vyčistiti daly.

Přístroj bývej propláchnut a vyčištěn, kdykoli pivo z něho vyteklo. Taktéž bývejte proplachovány a čištěny trubice k výčepnímu kohoutku vedoucí.

Aby se pivo převádělo ze sudu do tlakostroje, buď užíváno jen spojovacích hadic nebo trubic, jimiž za protékání

⁴⁾ Vsunuto dle nař. ze dne 11. VII. 1905, č. 112 ř. z.

se překáží všelikému piva znečištění kovy, které jsou zdraví lidskému škodlivy.

Zvláště pak neužívej se k tomu trubice olověných, měděných, mosazných, zinkových a kaučukových hadic, které jsou vulkanisovány kyslíčnými těžkými kovy.

Který šenkýř by choval a v užívání měl pívni tlakostroje druhu posledně řečeného, podobně ohlas to úřadu živnostenskému. Úřad živnostenský pak po učiněném oznámení zachovej se tak, jak pod č. 2 jest ustanoveno, a učiní, nalezli-li nějakou závadu, potřebná opatření, aby se závada napravila.

5. Úřadové živnostenský a představenstva obecní častými přehlídkami hleďte k tomu, aby se ustanovení tuto vyčtená bedlivě zachovávala.

Povolení dané k užívání přístroje budiž odňato tomu, kdo by opětne ustanovení tato porušil, a kdo by se dopustil hrubé nedbalosti, budiž mu odňato již při přestoupení prvé.

Živnostenský úřad, odnímaje povolení, učiní potřebná opatření, aby výsledek byl zajištěn.

Vzhledem k technice výrobní nelze upírati oprávnění k opravám a instalaci pívni tlakostrojů ani strojnímu zámečníku, ani instalatérovi plyno- a vodovodů, ani kovolitci a kovosoustružníkovi, po případě i mechanikovi. — Pokud se týče výroby pívni tlakostrojů, nutno přihlížeti k veliké rozčleněnosti řemeslných výkonů, které s výrobou takového tlakostroje jsou spojeny. Zcela dobře může dodatí zařízení instalatér, zámečník nebo soustružník a kovolitec v tom přínađu, že nevyrobí sám součástky, nespádající bezprostředně do oprávnění jeho živnosti, nýbrž u dotyčného oprávněného řemeslníka si je objednává; teby ku př., když zámečník objedná potřebné kohouty a součásti z barevné kovy u kovolitece a napoak ku ně. kovolitec neb soustružník objedná přísluš-

ný kotel (větrník) u zámečníka atd. — Nelze však přičknouti právo k výrobě, instalaci a opravám pívni tlakostrojů klempíři, neboť živnost klempířská zauývá se pouze různými obory zpracování plechu hlavně bílého. — Klempíř by mohl nejvýše provésti malé opravy tlakostrojů pívni a to výlučně pouze falcováním neb letováním pájkou klempířskou. OKP. 27. II. 15, č. 13.441/15.

Pívni tlakových aparátů (ručni pump) smí býti užíváno jen, může-li jim býti priváděn čerstvý vzduch. M. o. 1. VI 07, č. 16.107, A. str. 117.

Čištění pívni trubek a tlakostrojů (parním kotlem o tlaku 3 atmosfér) je živností svobodnou. JOKP. 1912, str. 105. Frey-M. 8643.

Nař. ze dne 13. X. 1897,

č. 237 ř. z. patří k nařízením
vydaným dle § 6 zák. d. 16.
I. 1896, č. 89 ř. z. r. 97, a | přestupky proto dle § 10
stíhají soudy. S. 29. XI. 04,
č. 17.460.

F. Živnostensko-policejní předpisy.

1. Úprava ženské obsluhy při živnosti hostinské a vý-
čepnické za účelem zamezení prostituce. Vyn. m. p. 8. III.
1909, č. 100, č. 26 sb. norm., dodatek k normativu č. 77.

Na základě zdejšího výnosu ze dne 8. VIII. 1908, č.
174.076, došly sem zprávy, z nichž vyplývá, že v severo-
českých okresech jest zaměstnáno při živnosti h. a v. mnoho
čišnic, které se věnují netoliko obsluze hostů, nýbrž v roz-
sáhlé míře také prostituci, čímž se živnost h. a v. zneužívá
vskutku k přímé neb aspoň nepřímé podpoře nemravnosti.
Přihází se dokonce, že jednotlivé podniky h. a v. jsou
spojeny i se skutečným nevěstincem.

Zadá-li se dle § 18 ž. ř. od uchazeče o h. či v. koncesi
spolehlivost a zachovalost, je-li dle téhož ustanovení zákona
odepřiti žádanou koncesi, kdykoliv se jest obávati možnosti,
že živnosti bude znežito k nemravnosti, klade-li se v témž
paragrafu zvláštní důraz na možnost policejního dozoru na
živnost h. a v. a čini-li se propůjčení koncese konečně dle
§ 23, odst. 5 ž. ř. závislým od skutečnosti, že proti zamýšle-
nému provozování živnosti není námitek ani z důvodů mrav-
ních ani z důvodů zdravotních, lež na snadě závěr, že se
nesmějí při živnosti h. a v. trpěti poměry, které ohrožují
mravnost i zdraví mnoha lidí měrou nebezpečnou a do mnoha
rodin zanášejí nevýslovné neštěstí.

Již dlouhou dobu zabývá se místodržitelství těmito
poměry a zanáší se úmyslem, upravití živnosti h. a v., pokud
jde o používání ženské obsluhy, se stanoviska živn. policie
na základě § 54 odst. 2. ž. ř. a omezití tuto ženskou obsluhu
z důvodů mravnostní a zdravotní policie.

Úmysl tento tříštil se však doposud o skutečnost, že
zatím nabyl v praxi vrchu názor, že dle § 54 ž. ř. ve stylisaci
zákona ze dne 15. III. 1883, č. 39 ř. z., připouští toliko vše-
obecnou úpravu h. a v. živnosti a nikoliv úpravu individuelní.

Všeobecná úprava musila by nabýti platnosti a použití
pro dotýčenou živnost, tedy pro všechny majitele živnosti
h. a v. v obvodu postiženém takovým nařízením rov-
nou měrou.

Kdyby se tedy pro určitý obvod podobné nařízení vy-
dalo, bylo by v tomto ohledu nutně vyloučeno používání
ženské obsluhy při živnosti h. a v. vůbec.

Takové opatření, jež v několika okresech skutečně bylo
učiněno, ale z větší části později zase odvoláno, naráží na
závažné překážky.

Jest totiž jisto, že mnohý hostinský a výčepník roz-
sahem svého obchodu jest nucen sáhnouti k síle pomocné,
a tu dává přednost osobě ženské, jež kromě obsluhy hostů
obstarává i jiné práce v závodě nebo v domácnosti majitele
živnosti, kdežto sklepník naopak by zůstal nezaměstnán až
na několik hodin, kdy jest ho potřeba k obsluze hostů. Vše-
obecný zákaz by byl poškozením reálních a to zejména
drobnějších závodů, které pro nucenou náhradu ženské ob-
sluhy dražší mužskou by spěly k zániku, a také by připravil
o poctivý výdělek ony četné pomocné síly ženské při živ-
nosti h. a v., které se prostituci neoddávají. Takový zákaz
postihl by jak vinníky, tak osoby nevinné.

A nad to také není úkolem živn. úřadů, aby zaujaly
rozhodné stanovisko v hospodářském konkurenčním boji
mezi pracovními silami mužskými a ženskými, jaký se ode-
hrává v živnosti h. a v. stejnou měrou jako v jiných od-
větvích hospodářského života, a to aby bez absolutně nut-
ných důvodů zaujaly stanovisko ve prospěch strany jedné,
dokonce pak silnější.

Se zřetelem k těmto pochybnostem pojal zákon ze dne
5. II. 1907, č. 26 ř. z. do 2. odstavce cit. § 54 ž. ř. ustanovení,
že, dojde-li k živnostensko-policejní úpravě dle tohoto zá-
konného nařízení, může se vztahovati i na jednotlivá od-
větví živnosti, i na jednotlivé živnostenské podniky.

Tímto ustanovením dostalo se živn. úřadům možnosti,
podrobiti i jednotlivé podniky h. a v. individuelní živno-
stensko-policejní úpravě a odstraniti tak pokud možno ne-
dostatky rázu mravního i zdravotního při živnosti hostinské
a výčepní bez poškození solidních hostinských a solidních
ženských pomocných sil a vystoupiti proti rozmáhání se
tajné prostituce při ženské obsluze v živnosti hostinské a
výčepní s úspěchem a beze škody pro osoby nevinné.

Poněvadž individuelní úprava se nesetkává se svrchu
uvedenými všeobecnými pochybnostmi, a poněvadž řečené
požadavky mravnostní a zdravotní policie s důrazem se
hlásí o zakročení úřadů, ukládá se okresnímu hejt-
manství, aby zakázalo z důvodů policie mravnostní a zdra-
votní na základě § 54, odst. 2. živn. řádu, používání osob
ženských k obsluze hostů oněm hostinským, jichž podniků
tím, že zaměstnávají čišnice, přímo či nepřímo se zneužívá
k rozšíření prostituce.

Při této akci dlužno postupovati dle následujících
zásad:

1. Vydané nařízení nechť se odvolá na zlořády, které
se vyskytly v podniku se stanoviska policie mravnostní a
zdravotní, a nechť se opře o § 54, odst. 2. ž. ř., a označí
výslovně za úpravu živnostensko-policejní.

Dlužno pak v něm také vytknouti, že z důvodů policie mravnostní a zdravotní se v dotčené živnosti hostinské a výčepní zakazuje používati ženské obsluhy.

V pojmu ženské obsluhy zahrnut jest všecken ženský personál živnosti hostinské a výčepní, jenž přijde byt i snad jen přechodně do styku s hosty při výkonu živnosti.

Vyňati jsou ženští členové rodiny, kteří žijí ve společné domácnosti s hostinským (majitelem živnosti, nájemcem či zástupcem).

Za jistých okolností mohou býti vůbec vyňaty i ženské osoby vdané, které jsou spolu se svým manželem v zaměstnání, nebo osoby překročivší 50. rok svého věku.

Zákaz ženské obsluhy spojen jest se samotným závodem, a vztahuje se tudíž i na nájemce či zástupce, anebo, byl-li zákaz vydán v době, kdy živnost provozoval nájemce či zástupce, i na majitele živnosti, jenž po zániku poměru nájemního nebo zastoupení sám se živnosti ujímá. Totéž platí pro případ, že by se živnostenský podnik přenesl do jiných místností.

V zákazu dlužno dále uvést, že pro přestoupení tohoto zákazu bude majitel živnosti respektive pachtýř či zástupce trestán dle §§ 131, 133 b), lit. a) a b), 137 a 139, lit. b) ž. ř. od okr. hejtmánství písemnými výstrahami; důtkami, peněžitými tresty až do 1000 K, vězením až do tří měsíců, a při opětovném marném napomenutí nebo potrestání dočasným či trvalým odnětím koncese respektive odstraněním z nájmu či ze zastupování, a že dle okolností může dojiti i k do nucovacíím prostředkům § 152 ž. ř. (zavření místnosti atd.).

Nařízení, poněvadž směřuje proti živn. podniku, dlužno vždy adresovati majiteli živnosti. Je-li živnost pronajata, nebo vykonává-li se zástupcem, nutno o zákazu vyrozuměti i nájemce či zástupce.

Do výměru obsahujícího zákaz ženské obsluhy budíž dáno upozornění, že ze zákazu možno jest se do 14ti dnův odvolati k místodržitelství.

Rekursu nelze po rozumu § 93 min. nař. ze dne 17. III. 1855, č. 52 ř. z., přikládati účinek odkládací, poněvadž opatření bylo učiněno ve veřejném zájmu. Od tohoto výkladu, dle něhož rekurs nemá odkládacího účinku, může se upustiti toliko v případech pochybných.

Zákaz ženské obsluhy lze zase odvolati, jakmile odpadnou pochybnosti se stanoviska mravnostní a zdravotní policie. To bude zvláště tehdy možno, změní-li se osoba hostinského, který bezprostředně provozuje živnost — když tedy na příkl. bude nájemce nebo zástupce nahrazen někým jiným, nebo když majitel živnosti po zrušení poměru nájem-

ního či zastoupení sám se ujme přímého provozování živnosti — nebo poskytuje-li osoba hostinského, který bezprostředně provozuje živnost, naprostou záruku, že zneužívání hostinské místnosti neslušným stykem hostů s pomocným ženským personálem zabrání.

2. Jak již svrchu bylo vytknuto, dlužno zakázati používání žen k obsluze hostů jenom těm hostinským, jichž závodů se ženskou obsluhou zneužívá k přímému či nepřímému šíření prostituce. Skutečnost tuto nelze pokládati za prokázanou na základě pouhých domněnek, že jsou tu závady se strany policie mravnostní a zdravotní. Naopak tu musí býti doklady, které přímé či nepřímé šíření prostituce mohou dokázati, neb aspoň tvoří přiměřeně závažné indicie.

Není-li po ruce dokázaných konkrétních skutečností, ale jinak šíření prostituce jest pravděpodobné, bude nutno ponejvíce pátrati na základě seznamu, jaký po rozumu § 88 živn. řádu dlužno vésti o pomocných silách, zaměstnaných při živnosti, pak na základě seznamu jmen pomocných pracovníc, které po delší dobu — asi po jeden rok — byly v určitém podniku zaměstnány, jaký lze requirovati od nemocenských pokladen.

Za pomoci těchto seznamů jest pak po případě na základě dobrého zdání obecního starosty a obecního lékaře, pak na základě četnických pátrání, po případě i výslechem dotyčených číšnic konstatovati, zda-li tyto pomocné síly v době svého zaměstnání při závodě nebo snad před tím nestály pod dozorem mravnostní policie, nebo zda-li snad se nejedná o notorické veřejné nevěstky, či zda-li aspoň nelze míti právem za to, že se oddávaly tajné prostituci, dále pak zda-li a kdy hledaly lékařského ošetřování pro venerické onemocnění, po případě zda-li se snad proto neobrátily také na nemocenskou pokladnu.

Pro podniky šířící prostituci příznačnou jest skutečnost — a tu po případě budíž zjištěno — že, respektive zda-li se číšnice zvláště často střídají, mají-li vůbec jakou či snad jen nepatrnou mzdu, a zda-li snad dokonce nejsou povinny odváděti hostinskému ještě určitý obnos. Ve větších městech střídají se v takových podnicích číšnice oddané prostituci oh den ve službě, t. j. jednotlivá číšnice má v živnostenském závodu službu každý druhý den.

Také necht se přihlédne ke skutečnosti, zda-li se hostinský snad již dříve při vedení jiné živnosti neprovinil šířením prostituce, nebo zda-li obchod způsobem svého provozování nebo jinými poměry jest založen k lákání hostů prostituovanými číšnicemi, že by snad ani jinak existence nebyl schopen.

Vyslýchati svědky v jednotlivých případech v příslušné živnosti by se snad doporučovalo, dá se však asi jen zřídka provésti.

Dá-li se pak v vyšetřených skutečnostech s důvodem souditi, že řečený podnik skutečně šíří prostituci, jest vydání zákazu ospravedlněno.

Solidní hostinský však nemá býti obtěžován, a také není třeba poctivě číšníce stavěti na pranýř.

3. Otázka, při jakých podnicích h. a v. se obyčejně vyskytují nepřistojnosti řečeného druhu, budíž zodpověděna v ten smysl, že se tu nejvíce přihlídnouti má k vinárnám, zvláště k takovým, které mají separované pokoje, pak ke kavárnám a časem také k hotelům, v nejnovější době pak také k nálevnám sodové vody a limonády. Takovým podnikům sluší tedy věnovati potřebnou pozornost.

4. Pokud jde o nálevny sodovky a limonády, které zvláště v severních Čechách nahrazují funkce nevěstinců, upozorňuje se, že živnostensko-policejní úpravě dle § 54, odst. 2. ž. ř. podléhají jen ty podniky podobného druhu, jež byly koncesovány (§ 16, lit. f) ž. ř.), jako částečná oprávnění živnosti h. a v. (viz dodatek k bodu 46. h. a v. normativu, pak Úřední list pro správu obch. a živn., roč. 1908, str. 213).

Objeví-li se nepřistojnosti rázu mravnostně a zdravotně policejního u takových náleven sodovky a limonády, které existují na základě vydaných živn. listů jako volná živnost, nebude možno za takových poměrů zakázati používání ženské obsluhy, poněvadž tyto podniky po právu nejsou žádnou živností hostinskou a výčepnickou.

Zní-li ž. list toliko na výčep sodovky a limonády, nikoliv však na výčep těchto nápojů pro hosty sedící či stojící, může majitelům takových podniků zakázán býti výčep na způsobu hostince, poněvadž výčep sodovky a limonád na způsob hostince dlužno po rozumu § 16, lit. f) ž. ř., pokládati za částečné oprávnění, spadající pod pojem »občerstvení« a vázané koncesí. Když tedy majitel ž. listu nemá takovéto koncese, není také oprávněn provozovati výčep řečených nápojů, jako v hostinci.

Takové opatření po většině případů dostačí k omezení mužské návštěvy takových místností a znemožní v nich zaměstnání ženského pohlaví.

5. Pokud jde o používání svrchu uvedeného zákazu na základě § 54, odst. 2. ž. ř. vydaného, budíž podotknouti, že neuposlechnutí jeho možno dle § 139, lit. b) ž. ř. stíhati písemnými výstrahami a dle § 131 ž. ř. důtkami, pak peněžitými pokutami, po případě trestem vězení. Zůstanou-li písemné výstrahy nebo tresty (důtka, pokuta, vězení) opětovně

bez úspěchu, možno při opakovaném novém překročení zákazu zakročiti dle § 139, lit. b), resp. dle § 133 b), lit. a) ž. ř. odnětím koncese buď na vždy nebo na určitou dobu.

Abyste zabránilo mylným výkladům, budíž zde konstatováno, že není právě třeba, aby výstrahy a tresty, které předcházely odnětí koncese, se týkaly výlučně překročení zákazu ženské obsluhy. Naopak spíše dostačí, když písemné výstrahy a tresty vůbec zůstaly bez výsledku, byť i z jiných zákonitých důvodů byly uděleny.

V případě § 133 b), lit. b) ž. ř. možno sáhnouti k odnětí koncese i bez předchozího potrestání.

Provozuje-li se živnost zástupcem nebo nájemcem, budíž dle § 137 ž. ř. pokuty nebo tresty vězením uloženy zástupci nebo nájemci. Dle poměrů může býti trestuhodným i majitel živnosti vedle zástupce (nikoli vedle nájemce).

Provínil-li se zástupce nebo nájemce skutky, které by tvořily podmínku odnětí koncese, kdyby se jich byl dopustil majitel živnosti sám, budíž učiněn nález na odstranění ze živnosti.

K zajištění úspěchu možno sáhnouti i k donucovacím prostředkům § 152 ž. ř. (uzavření místnosti a pod.).

6. Kdyby se nařizený jinak přísný zákaz ženské obsluhy objevil v některém případě ze zvláštních důvodů býti nevhodným, budíž, jakmile se objeví nepřistojnosti z důvodů zdravotní a mravnostní policie v menším rozsahu, sáhnuto k písemné výstraze dle § 139, lit. b) ž. ř., a kdyby nejméně po dvakráte zůstala bez úspěchu, budíž přikročeno rovněž k odnětí koncese.

7. Objeví-li se známky trestního skutku, který náleží do kompetence trestních soudů dle § 512, 515 a 516 tr. z., pak dle bodů 3—5 a dle předposledního odstavce § 5 zák. ze dne 24. V. 1885, č. 89 ř. z., má se samozřejmě podati trestní oznámení a současně vyrozuměti příslušné státní návladnictví.

Soudní tresty, vydané při této příležitosti pro přestupky řečených paragrafů trestního zákona, jakož i předposledního odstavce § 5 zákona ze dne 24. V. 1885, č. 89 ř. z., dávají živn. úřadu dostatečný podklad pro dočasné nebo trvalé odnětí koncese dle § 139, lit. a) ž. ř. i pro odstranění zástupce nebo nájemce dle § 137 ž. ř.

8. Postup uvedený (bod 7.) zachováván budíž zvláště i vůči majitelům náleven sodovky a limonády, jež na základě ž. listů se provozují jako volná živnost, poněvadž jim pro nepřistojnosti mravní a zdravotní může býti živn. oprávnění odňato jen na základě cit. § 139, lit. a) ž. ř.

Na ně vztahuje se také přípustné odnětí ž. oprávnění dle § 133 b, lit. a) a b) ž. ř., předpokládá však zpravidla

opětovná potrestání, ačkoliv nelze také popřít, že zvláště ustanovení § 133 b), lit. a) ž. ř. bude tvořiti téměř výlučný podklad pro odnětí ž. oprávnění, když soudy trestní oznámení odloží stranou.

Pro ž. řád má však i tento prostředek svůj veliký význam, poněvadž v podnicích podobného druhu velmi často dceházi k rozmanitým přestupkům, na př. porušování předpisů o nedělním klidu, přijímání číšníce bez pracovní knížky (§ 79 ž. ř.)*), nevedení seznamu zaměstnaných (§ 88 ž. ř.), nepřihlášení k nemocenskému pojištění, porušování předpisů o hlášení a podobně.

9. Bylo konstatováno již svrchu, že hostince a výčepy mnohdy bývají dokonce spojeny se skutečnými nevěstinci.

Na nepřipustnost takových poměrů poukázáno bylo již v mistodrž. norm. výnosu ze dne 18. VII. 1896, č. 83.533 (sb. norm. č. 355., normativ. dodatek 29). Jest s politováním, že ještě dnes, kdy uplynulo již 12 let, nebyl tento zlořád odstraněn.

Kde do živnosti h. a v. jest zaveden nevěstinec jen fakticky, bez formálního povolení policie mravnostní, možno provésti jeho odstranění pomocí prostředků uvedených pro potírání prostituce v živnosti h. a v. vůbec. Kde však existují formálně oprávněné nevěstince ve spojení s hostinci, bude nutno — aby se předešlo konfliktu mezi úřadem samosprávným a politickým — především vyložití rozhodný způsob nazírání obecnímu úřadu, jež připustil, aby se v hostinci etabloval nevěstinec, a působiti, aby své formální povolení zase odvolal — samozřejmě že bez jakéhokoliv odvolání se na nějaký pokyn politického úřadu.

Stalo-li se tak, nutno zakročiti vyličeným způsobem o odstranění prostituce ze živnosti hostinské a výčepní.

10. K potírání šířící se a veřejně pohoršení působící prostituce doporučuje se okr. hejtmanství všeobecně působiti na příslušné obecní úřady v tom směru, aby si učinily úkelem, potírati prostituci v mezích jim příslušného mravnostně-policejního okruhu působnosti (§ 28, č. 7. ob. zř.) přísným a nepřetržitým dozíráním na podezřelé místnosti a zavedením častých policejních revisí, které by rušily klid a pohodlí návštěvníků, aby používaly každého případu, v němž by byl porušen trestní zákon (§§ 512, 515 a 516) buď podnikatelem neb nevěstkou, bez milosti k trestnímu oznámení, a aby bez ohledu vždycky sáhaly kdykoliv se objeví zákonitě předpoklady, k trestnímu právu, jež jim přísluší dle § 5 zákona d. 24. V. 1885, č. 89 ř. z., jakož i k právu žádati trestní stíhání ve smyslu posl. odst. § 5 řečeného zákona.

*) zrušeno; viz pozn. § 79 ž. ř.

Četnictvu budiž nařizeno, aby udržovalo trvalý dozor nad podezřelými místnostmi.

Proti nevěstkám nechť se bez ustání zakročuje postrem dle § 1, lit. c) zákona ze dne 25. VII. 1871, č. 88 ř. z.

11. Pro úplnost zde budiž také podotknuto, že jest zcela přípustné, učiniti udělení koncese na živnost h. a v. zcela závislým na zákazu ženské obsluhy, že by však v takovém postupu byl přece vnitřní odpor, poněvadž se u osob, kterým se koncese uděluje, nutné předpokládá spolehlivost, pokud jde o živnost h. a v., a spolehlivost tato stala by se velmi pochybnou připojením řečeného omezení.

Když tedy stylisace § 54, odst. 2. ž. ř. nyní kdykoliv připouští zasahování živn. úřadů do jednotlivých živností h. a v. způsobem svrchu naznačeným, jest účelnějším nevázáti udělení koncese na podobná omezení.

Další potřebné pokyny, týkající se tamního okresu, budou následovati se zřetelem na podanou zprávu.

Bordely se živností host. nesmějí býti slučovány. Udělení koncesí budiž závislým činěno na tom, aby nebylo podezření v tomto směru. U udělených koncesí buď nejpřísněji použito ustanovení § 138 a) a po opětné marné výstraze živnost odňata. Zvláště hleděti třeba k vinárnám s oddělenými pokojíky. M. p. 18. VI. 96, č. 355 sb. norm. Provozování živnosti hostinské ve spojení s bordelem není přípustno. S. 14. IX. 22, č. 12.419.

Bordel jest institucí contra bonos mores; žádost o koncesi výčepní pro něj lze odmítnouti. B. 9445/13.

Nevěstince zrušeny a zakázány § 15 zák. d. 11. VII. 22, č. 241 sb. z. a n.

Zavdává-li způsob provozování živnosti (chování prostitutek) podnět k živn.-policejnímu zakročení, lze užití 2. odst. § 54 bez ohledu na

to, je-li živnost provozována majitelem či nájemcem, a to i snaží-li se majitel brániti závadnému způsobu provozování pachtýřova. B. 11.346/16.

Zákaz ženské obsluhy lze dle § 54 ž. ř. vydati z důvodu, že číšnice provozovaly tajnou prostituci, jestliže v řízení provedeném je pro to dostatečný podklad (vyjádření strany, číšnice, lékařské vysvědčení, zpráva četnictva, polic. komisařství). S. 30. I. 23, č. 1485.

Okolnost, že dle obec. zřízení patří mravnostní policie do samostatné působnosti obecní, neomezuje kompetence živnost. úřadu upravitel živnost hostin. a výč. B. 11.966/17.

Zavření živností h. a v. může úřad s přičin veřejných dle volného uvážení v neděli naříditi přes to, že nedělní klid pro tyto živnosti není zaveden. B. 4151/06.

2. Taneční zábavy. M. p. 3. IX. 1906, č. 124.351, č. 131 sb. norm. Normativ dodatek 61.

Opětovně byla pozornost místodržitelství na to upoutána, že taneční zábavy, jež odbyvají se v převelikém počtu po celé zemi, zejména však na vesnicích, konají se mnohdy v malých a nízkých místnostech, které všem hygienickým požadavkům odporují.

Prodlévati v takových místnostech při tanečních zábavách jest i pro silné, vyspělé osoby spojeno s nebezpečím pro jich zdraví, a přece prý účastníci se takových tanečních zábav i proti stávajícímu zákazu také osoby mladistvé, pro něž pobyt v takových těsných a dusných místnostech zrovna jest zkázou.

Jest ovšem v prvé řadě věci místních policejních orgánů, aby dotyčných poměrů si všimaly, nadbytečnému pořádání tanečních zábav zabránovaly a povolení k pořádání tanečních zábav v místnostech k tomu nevhodných odpíraly. Avšak, jak zkušenost učí, nebylo touto cestou žádné nápravy zjednáno.

Poněvadž taneční zábavy pořádají obyčejně hostinští a výčepníci, tu umožňuje i živn. řád živn. úřadům, aby na tyto poměry působily a proti uvedeným zlořádům aspoň částečně zakročily.

V takovém případě totiž, když se v tanečních místnostech provozuje živnost h. a v., sluší místnosti taneční považovati za součásti místnosti hostinských a podle toho je také dle § 18, pokud se týče 23, odst. 3. ž. ř., hledíc k tomu, že k pořádání tanečních zábav sloužití mají, se stanoviska živnostensko-policejního zkoumati.

Za těchto podmínek mohou se h. a v. živnosti vzhledem na taneční zábavy při nich pořádané dle § 54, odst. 2. ž. ř. živnostensko-policejně upravití. — Podle toho může se tudíž:

1. hned při udělování koncese, jestliže místnosti, které se sice jinak pro hostinskou živnost hodí, ohledně jejich způsobilosti ku pořádání tanečních zábav se však pochybnost jeví, již v koncesi samé pořádání tanečních zábav při živnostenském podniku buď vůbec zakázati anebo spojití s některými omezeními;

2. stávající již živnost h. a v., pokud je to věcně oprávněno, upravití živnostensko-policejním opatřením dle § 54, odst. 2. ž. ř. tak, že se taneční zábavy vůbec zakázají, anebo jen s určitými omezeními dovolí.

Práva pod 1. uvedeného se, pokud jest místodržitelství známo, dosud neužívalo.

Toho jest tím spíše litovati, že právě tu možno na zvláštní poměry jednotlivé hostinské živnosti u větší míře vzítí příslušný, těmto poměrům odpovídající zřetel; tak

ku příkladu možno vzítí přiměřený zřetel na sousedství kostela, školy při stanovení hodin, v nichž se taneční zábavy smějí konati.

Z té příčiny musí se úřadům živn. s důrazem doporučití, aby tohoto práva, vyžadují-li toho veřejné zájmy, používaly.

Co se týká živnostensko-policejního upravení ve smyslu § 54, odst. 2, jež může se vztahovati též na živnosti již stávající, tu může se na základě tohoto zákonného ustanovení beze vsí pochyby vydati nařízení, že při živnostech h. a v. určitého obvodu jsou taneční zábavy přípustny jen tehda, když místnosti, které k tomuto účelu mají sloužití, odpovídají určitým všeobecným požadavkům a když vyhoví se při tanečních zábavách určitým obmezujícím předpisům.

Tímto způsobem bude možno v místnostech, které předepsaným požadavkům nevyhoví, konání tanečních zábav zamezití, a ony hostinské, kteří by obmezujících předpisů nezachovávali, k zodpovědnosti volati.

Poměry v té příčině směřovatné se ovšem v jednotlivých okresích valně různí tak, že nedá se tato záležitost jednotně upravití vydáním místodržitelského nařízení; spíše jeví se býti nutným, aby nařízení ta jednotlivě po okresích byla vydána.

Okr. hejtmanství se tudíž vybízí, aby, hledíc k poměrům v okresu panujícím, tuto záležitost zevrubně v úvahu vzalo, a po vyslechnutí tamního úředního lékaře a státního technika na základě § 54, odst. 2. ž. ř., odvolávajíc se výslovně na toto zákonné ustanovení, provedlo cestou nařízení živnostensko-policejní úpravu hostinské živnosti, pokud se při ní mají pořádati taneční zábavy.

Požadavky, jež se mají v té příčině klásti, a omezení, která vysloviti sluší, jsou sestavena povšechně v příloze.

Pro malá místa mohou se ovšem poskytnouti úlevy, kdežto pro četně navštěvované taneční místnosti ve větších obcích sluší užití přísnějších opatření.

Z té příčiny bude po případě nutno pro větší obce okresu vydati zvláštní nařízení a v ostatních menších místech úpravu provéstí zase jiným nařízením, které by poskytovalo úlev.

Obzvláště jest třeba připomenouti, že při stanovení světlé výšky tanečních místnosti, jež se podle bodu 1. má předepsati, musí se předsejítí se vešší opatrností, neboť požadavek světlé výšky nejméně 4metrové, kterou při novostavbách lze provéstí, vyžadoval by při stávajících již tanečních sících ponejvíc úplnou přestavbu dotyčné budovy.

Přirozeně smí se jenom to naříditi, co úřad po zralé úvaze o všech okolnostech za nutné považuje a co odhodlán jest se vsí energií provésti.

Nařízení, jimiž se žádá příliš mnoho, která obsahují příliš přísná ustanovení, působí přímo škodlivě, poněvadž úřady ihned u provádění jich ochabují a následkem toho nedosahuje se ani toho, co jest neapatrné a odůvodněné.

V řečených vyhláškách, ve kterých však nebudiz se odvoláváno na tento výnos, budiz uvedeno, že v místnostech, které nezbytným hygienickým, stavebním a bezpečnostním požadavkům neodpovídají, vůbec žádné taneční zábavy pořádati se nesmějí, že nezachovávání nařízení obsažených v bodech 6.—10., jakož i skutečné obdívání tanečních zábav v místnostech z oprávnění toho vyňatých budou úřady politické trestati na hostinských podle trestních ustanovení živnostenského řádu a že eventuálně, bude-li tu zákonných podmínek (opětovná bezvýsledná potrestání pro nezachovávání těchto nařízení anebo jiných předpisů na provádění živnosti se vztahujících, některikere bezvýsledně písemní výstrahy), odejme se koncese dle § 138, lit. b) aneb c), po případě že se odstraní nájemce neb zástupce dle § 139 ž. ř.

Nařízení budiz obvyklým způsobem veřejně vyhlášeno (pouhé uveřejnění v úředním listu nestačí), mimo to doporučuje se, aby hostinští jednotlivě o tom byli vyrozuměni.

Oněm hostinským, jejichž místnosti jsou v takovém stavu, že v nich vzhledem k ustanovením tohoto nařízení žádné taneční zábavy konati se nesmějí, jest také tuto okolnost ve známost uvéstí.

Co se týká okolnosti svrchu uvedené, že i přes stávající zákaz mladistvé osoby tanečních zábav se účastní, poukazuje se na místodržitelství oběžník z 12. července 1902, č. 45.512,¹⁾ jímž obmezuje se návštěva hostinců školními dětmi a mladými osobami, a ukládá se, aby se případná nařízení na základě jeho vydaná také přiměřeně prováděla.

Předpisy pro taneční místnosti, v nichž se společně se živností host. a výč. konají taneční zábavy.

1. Taneční místnosti mají míti světlou výšku nejméně 4 metrů. Budiz o to postaráno, aby v nich byly účelně zařízeny řádné a vydatné účinkující ventilátory, které by přiváděly stále čerstvý vzduch, a sice přímo z venku. Osvětlení místností musí býti dostatečné; kde se užívá petrolejových lamp, musí býti tyto řádně opatřeny, aby se nemohly převrhnouti.

¹⁾ Viz str. 619 a násl.

2. Podlaha tanečních místností musí na každý způsob býti pevně spojena a dle potřeby vypárována.

3. Příklad k taneční místnosti musí býti dostatečně široký, řádně osvětlený a v každém směru bezpečný.

4. Vedle taneční místnosti má se pro osoby, jež netančí, naležati vedlejší místnost k vytápění způsobilá.

5. Poblíže musí se nalézati řádné zřízení, pro každé pohlaví oddělené záchody s předsiní, které by se na venek provětrávaly a které by, hledíc k celkovému zařízení podniku, byly dostatečně veliky.

6. Stěny tanečních místností budtež obileny aneb takovou barvou natřeny, která by častější čištění neb obnovování umožňovala; zbytečných dekorací jako draperií, praporů, věnců, emblemů a pod., na kterých usazují se spousty prachu, jest se vystrhávati.

7. Podlaha v taneční siní musí se bezprostředně před každou taneční zábavou čistě umýti.

8. Před vstupem do taneční místnosti budiz učiněno opatření, aby se mohly očistiti boty.

9. Na význačných místech v taneční siní, jakož i ve vedlejších místnostech hostům přistupných mají býti upevněny nápisy, jimiž zakazuje se plivati na zem; dále budtež na vhodných místech umístěna hygienická plivátka. Nad to budtež v taneční siní umístěny tabulky s nápisem, že tanečním osobám zakázáno jest mezi tancem kouřiti.

10. Postele postavené v tanečních siních budtež včas ze siní těch odstraněny.

Vyn. m. p. 26. VIII. 1908, č. 150 sb. norm. (Zkráceně.):

Dle sdělení zem. fin. říd. v Praze ze dne 28. VII. 1908, č. 91.222 přisvědčilo min. financí vyn. ze dne 7. VI. 1908, č. 11.828 názoru, že úřední osvědčení o vhodnosti host. místnosti ku konání tanečních zábav nejsou podle s. p. 7 i) popl. zák. předmětem kolkového poplatku.

Hledíc k míst. norm. výnosu ze dne 3. září 1906, č. 124.351, č. 131 sb. norm. při tom místodržitelství podotýká:

Stává se častěji, že živn. úřady pro řečená osvědčení volí formu tu, že se žádajícímu hostinskému »uděluje na základě § 18 a závěrečného odst. § 23 ž. ř. povolení, aby při provozování živnosti h. a v. směl v řečené místnosti konati taneční zábavy.«

Nad takovouto stylisací pozastavilo se v konkrétním případě min. obchodu s poukazem na čl. V. lit. o) uv. pat. k ž. ř. a na dv. dekret ze dne 27. května 1827, poněvadž by se z toho mohlo omylem dovozovati, že se hostinskému udělilo dle § 18, resp. 16 ž. ř. nějaké nové právo.

Hostinský, neobsahuje-li koncese v tomto směru ome-

zení, nepotřebuje vůbec žádného povolení živn. úřadu, aby směl ve svých h. a v. místnostech konati taneční zábavy, a živn. úřad nemůže v principu konání tanečních zábav klásti žádné překážky, vyhovují-li místnosti všem požadavkům.

Toliko dle § 54, odst. 2. ž. ř. může živn. úřad zakročiti a konání tanečních hudebních zábav při provozování živnosti h. a v. dle způsobilosti místnosti stojících k dispozici buď vůbec zakázati nebo učiniti odvislým na určitých omezeních.

Není-li však námitek, odpadá i zakročení živn. úřadu, ledaže by snad chtěl prohlásiti, že se stanoviska živn. úřadu není námitek, aby se v řečené místnosti konaly taneční zábavy.

Z toho možno vyvoditi také odpověď na otázku, jak dlužno stilisovati vyřízení podobných záležitostí.

Úkoly politických úřadů při povolování zábav. (Vyn. pres. min. vn. 6. II. 1919, č. 1461; ob. m. p. 15. II. 1919, c. 15 A 131/39.441.

»Hýřivý a přepychový život úzké vrstvy lidí většinou za valky zvochatých pochopitelně dráždí a jitrí široké vrstvy lidu, v nichž je domovem bída, hlad a nespokojenost. Při nespočetných tanečních zábavách maří se za jedinou noc nákladné obleky, spousty peněz pohltí alkohol, nohama se šlapou předpisy o zásobování — a zatím mnozí občané, a to i ze stavů středních, válkou tak kruté stížených, nemají oděvu a jsou podlomeni podvýživou. Kavárny, vinárny, kabarety atd. přepychově osvětlené a vyhráté jsou přeplněny — v době, kdy nemá mnoho lidí čím svítit a topit. Ve výkladech lahůdkářů, klenotníků, kožešníků atd. je vloženo v nadbytku drahocenné zboží — před výklady stojí často lidé, kteří prodali neb zastavili z bídy své poslední rodinné památky. V divadlech a biografech předvádí se obecnstvu požitkářský — často vylhaný — život kruhů zejména šlechtických, tema sotva vhodné pro republikánské obecnstvo a odevšud slyšeti stesk na rostoucí surovost mravů.

Každý má zajisté právo po práci se osvěžit uslechtilou zábavou, ale tato nesmí se nikdy zvrhnouti v bezuzelnou hyření.

Zájmy veřejné vyžadují, aby politické úřady dohlížely na rozsah a způsob zábav v jich obvodu pořádaných a dle místních poměrů nařídily nutná omezení. Dle potřeby budiž vydán všeobecný zákaz tanečních zábav. Výjimky budtež pak povoleny jen s obzvláštní obezřelostí. Poradatelům budiž uloženo složiti ve prospěch místních chudých náležitě věnování (třeba v naturalích); zejména jest třeba opatření při povolování maskarních zábav; ranní průvody maskar, celou noc prohýřivších, nesmějí se trpěti.

Do koncesí hostinských, kavárenských a výčepnických jest z důvodů veřejného pořádku pojeti takové podmínky, jež by umožnily kdykoli s celou energií zakročiti proti hýřivému životu v těchto místnostech.

Repertoiru divadel, biografů a programům ostatních zábavních podniků (zpěvních síní, kabaretů) budiž věnována zvýšená pozornost; oplzlosti nebudtež trpěny. Při hrubých poklescích budtež žádosti o obnovení koncesí zamítnuty, případně koncese a licence odňaty. Vzhledem ku skvělé prosperitě těchto podniků necht jsou pořádána častěji představení ve prospěch osob strádajících; výnos těchto představení a jeho rozdělení budtež přísně kontrolovány.

»Sbírký (subskripce), jichž dobročinný účel není zaručen, nebudtež vůbec povolovány a trpěny; naproti tomu všem akcím skutečně dobročinným, zejména těm, které mají uleviti strádání místním chudým a schudlým, postavtež se přednostově politických úřadů v čelo a působtež vším svým vlivem na ty, kdož ve válce zbohatli, aby vydatně přispívali těm, jimž válka ke všem ostatním útrapám přinesla také strádání hmotné.«

Zemská správa politická dává o tomto min. vyn. všem okr. spravam politickým, politickým expositurám, pak magistrátům v Praze a Liberci, jakož i policejnímu ředitelství v Praze věděti s vybidnutím, aby se dle toho řídily, a okres. správy politické a politické expositury v oboru své působnosti v základě §§ 22 a 35 min. nař. ze dne 19. I. 1853, r. z. č. 10, pokud se týká § 1 míst. vyhl. ze dne 1. VIII. 1890, č. 142 z. z., o základech zřízení úřadu policejních, policejní ředitelství v Praze pak rovněž v oboru své působnosti na základě posléze citované vyhlášky a vyhlášky míst. presidia ze dne 8. II. 1868, č. 414 pres. č. 5 z. z. dle místních poměrů nutná omezení nařídily, dle potřeby případně všeobecný zákaz tanečních zábav vydaly.

Pokud pak jde o postup při udělování koncesí hostinských, kavárenských, a výčepnických bude pojeti do povolovacích výměrů takové případně resolutivní podmínky, jež umožní kdykoli energicky zakročiti proti hýřivému životu v provozovacích místnostech závodu. Také ustanovení § 54, odst. 2 ž. ř. umožňuje živnostensko-policejní úpravu živnosti h. a v. dříve již povolených a právoplatně pozůstávajících.

3. Hodina policejní.

1. Vynesení, vydané od ministerii záležitostí vnitřních a práv ze dne 3. IV. 1855, č. 61 z. z. (č. 62 ř. z.), jimžto se určitěji ustanovuje hodina policejní:

Ponevadž ustanovení posavadní o hodině policejní příčinu dalo k pochybnostem mnohonásobným a k nestejnému řízení v příčině toho, vidí se ministeriu záležitosti vnitřních po usnesení s ministeriem práv a s nejv. úřadem policejním naříditi dle nejv. rozhodnutí od 4. V. 1853 takto:

§ 1. Veškerí hostincové a šenkovny, též i kavárny, mají se v určitou hodinu zavřítí a po této hodině nemá se dopouštětí, ani aby tam hosté přicházeli, ani aby tam déle zůstávali. Zároveň tato nevztahuje se však na pocestné a na vozky, kteří přicházejí neb přijíždějí do hospod. Hodinu tuto (hodinu policejní) ustanoviti má správce zemský, prohlížeje k okolnostem země a místa. Má však také toho vůli, ponechatí úřadům pod ním postaveným, by hodinu tu v té neb oné části země aneb v tom aneb v onom místě ustanovily.

§ 2. Z příčin zvláštních může [císařský] úřad policejní tu, kde jest zřízení, v jiných pak místech [cisarsky] úřad okresní, a jestli kde správa politická na místě [cisarského úřadu] okresního svěřena magistrátu komunálnímu, magistrát tento povolití, aby hostincové, šenkovny aneb kavárny zůstaly tu nebo onu noc, a jen za zvláštními příčinami pro jistou určitou dobu otevřeny. Za dovolení tato zapraviti se má k ruce kasy obecní pro potřeby chudých jistá taxa, a správce zemský zvláštním nařízením vyměří, mnoho-li má činiti.

§ 3. Jestliže by hostinec některý neb šenkovna, aneb kavárna přes hodinu policejní vůbec ustanovenou nebo dle § 2 prodlouženou zůstaly otevřeny, anebo byly-li by sice po této hodině zavřeny, dopustilo-li by se ale nicméně, aby tam hosté přicházeli nebo tam déle zůstávali, pokutován buďž majitel hostince, šenkovny neb kavárny dle nař. cis. daného dne 20. dubna 1854 (č. 96 ř. z.).

§ 4. Organové bezpečnosti, jestliže by znamenali, že předpis tento byl přestoupen, připomenouti mají předkem a nejprve majiteli hostince, šenkovny a kavárny, kterýž z toho odpovídá, aby plnil svou povinnost. Bylo-li by připomenutí toto i po projití nějakého času bez účinku, mají organové bezpečnosti přímo sami hosty vyzvatí, aby odešli, a jestliže by k vyzvání takovému neodešli, mají je k tomu přidržeti, hosti pak potrestáni býti mají, ač nedopustili-li se krom toho něčeho, nač v obecním zákoně trestním pokuta uložena jest, podle řízení přivedených v § 3.

§ 5. Vyšetřovatí a trestatí přestupky, k předpisu tomuto se vztahující, přísluší úřadům v § 2 jmenovaným. Co se týče řízení při tom, pak rekursu a času promlčení, platnost má to, co vyměřeno v §§ 3 a 4 nařízením zároveň vydaného od 3. dubna 1855 (z. ř. č. 61.).

Pol. hod., příslušnost m. o. v. str. 491.

Předpisy min. nař. ze dne 3. IV. 55. č. 62 ř. z. o »policejní hodině« nevyklučují živn. mrávní úpravu živnosti h. a v. B. 4151/06; 3148/04; 2783/04, 167/03, 1415/02.

Uchovávání štočků pivních (Bierhansel) v ležnicích a vůbec v místnostech výčepních jest nepřipustné. Štočky pivní a tím promišená piva jsou zdraví škodlivá a podávání takových nápojů jest dle zák. o notřavinách trestuhodno. Codex alim. I. str. 359. Min. vn. 28. IV. 1912. č. 1922/S. A. 185. m. p. 12. VI. 1912, č. 59 sb. norm.

Zavírací hodina pro živnost h. a v. nevztahuje se na jiné s ní nesouvislé výdělkové odvětví, jež se provozuje v téže místnosti. B. 1617/03.

Obchodníci se zhožím smíšeným. kteří uzavřeli svou živnost před platností nař. 30. III. 99 č. 64 ř. z. musí obchodí lahovným vinem uzavřítí zvlášť. B. 398/01. — Vzhledem k tomu, že obchod se zhožím smíšeným byl znovu upraven 388 ve znění novel z r. 1907. lze míti za to (jak činí i obchod. komora v Praze) že toto rozhodnutí dnes neplatí.

Zachování předpisů o náhradním odpočinku za nedělní práci v živnosti h. a v. buď vymáháno pokutami i výstrahou dle § 133 a 139. M. p. 21. X. 08. č. 175 sb. norm.

§ 26 zák. na ochranu republiky ze dne 19. III. 1923. č. 50 sb. z. a n.: Politický (s'átní policejní) úřad může naříditi aby bylv odstraněny pomníky, nápisý a jiné památky umístěné na veřejném místě, nebo tak, že jsou viditelné z veřejného místa. jsou-li rázu protistátního nebo jsou-li zřizeny některému členu rodu nanovavších v Rakousku, Uhersku v říši Německé nebo některému členu dynastie nanovavších r. 1914 na půdě říše Německé. Tentěž úřad může také zakázati zřizování takových pomníků, nápisů a památek na přístě. Za pomníky nebo památky považují se zejména i poprsí, desky, obrazy, znaky a odznaky. Místem veřejným rozumějí se ve smyslu tohoto ustanovení náměstí, ulice, veřej. sady, veřej. sbírky, lázně, školy, výčepní a zábavní místnosti a i veřejně přístupná prostranství.

Hoteliéři, hostinští a j. členové rodiny nemohou býti vstřehovaleckými zást. § 15 zák. č. 71/1922 sb. z.

Páň volební v obcích z 31. I. 19. č. 75 sb. z. a n. § 29. V den před volbou a v den volby jest zakázáno v obci prodávati, čepovati nebo podávati nápoje obsahující alkohol.

Označení pleňská smíchovská a pod. pivnice je vhodné. jen když v ní označené pivo se skutečně čepuje. JOKP. 1910, str. 32.

Označování cen. (§ 52 ž. ř.)

a) Vyn. m. p. 29. VI. 1910, č. 157.321. Normativ 82. Dle sdělení min. veř. prací na min. obch. bylo si v poslední době opětovně stěžováno na to, že v § 52 ž. ř. oznažen »označení cen s ohledem na množství a jakost« při provozování živnosti h. a v. ke škodě obecněstva, zvláště cizinců buď vůbec se neděje anebo způsobem nedostatečným.

V zájmu povznesení návštěvy cizinců dalo ze tudíž min. veř. prací podnět k tomu, aby se § 52 ž. ř. všeobecněji prováděl. V důsledku toho se okr. hejtmánství následkem vyn. min. obch. ze dne 10. VI. 1910, č. 11.507 vyzývá, aby ve vlastním oboru působnosti nařídilo označování příslušných cen způsobem vhodným a místním poměrům přiměřeným, aby bdělo nad zachováváním tohoto nařízení a aby proti liknavým dle trestních ustanovení ž. ř. postupovalo.

b) Oběž. m. p. 13. VII. 1914, č. 3 A 1251, m. č. 207.866;

Dle výnosu m. o. ze dne 8. VI. 1914, č. 19.913, stěžovali si před časem cizozemští cestující na to, že jim v jistém větším rak. hotelu zaučtován byl jistý obnos jednak za dočasnou horkou vodu ve džbánu a jednak proto, že neobdělávali v hotelu. — K této stížnosti citili se dotyční cestující tím spíše oprávněni, ježto ceníky vyvěšené v hotelových pokojích jimi obývaných neobsahovaly ničeho o tom, že cena pokoje se zvyšuje, neobdělávali se v hotelu, pokud se týče že horká voda, která obvykle zajistě ve všech skoro hotelích se bezplatně podává, musí býti zaplacená.

Abyste zamezily takové příhody, které jistě nepodporují cizinecký ruch a které mají příčinu jednak ve vykořisťování cizinců anebo jsou při nejmenším s to vyvolat v cestujícího obecněstva dojem vykořisťování, vybízí se okr. hejtmánství vzhledem k zdejšímu oběžníku ze dne 29. VI. 1910, č. 157.321, aby podle § 52 ž. ř., po případě s použitím § 54, odst. 2 ž. ř. vhodná opatření učinilo. aby hoteliéři, vyznačující ceny za pokoj, udali jak ony vedlejší úkony, které jsou v ceně pokoje zahrnuty (na př. osvětlení, dodání vody na mytí a k pití), tak i ony, které v hotelích jsou obvyklé a v cenách za pokoje obsaženy nejsou. — Zároveň měli by se hoteliéři upozorniti na to, že provinění se proti dotyčným nařízením ž. úřadů musilo by po případě stíháno býti jako živn.-policejní přestupek. — Současně se okr. hejtmánství doporučuje, aby provádějíc tento výnos, postupovalo jak vůči veřejnosti, tak i interesentům s oním taktem, jehož je potřeba, aby se vyvarovalo každému poškození pověsti našich živností hotelových.

Cejchování sklenic.

1. Nař. min. obch. po dohodě s min. vnitř. ze dne 25. září 1875, č. 129 ř. z., o sklenicích, kterých se užívá ve veřej-

ných místnostech šenkovních (dle úpravy v § 3 provedené nař. ze dne 11. VII. 1905, č. 112 ř. z.).

§ 1. Každá sklenice, které se má užívat ve veřejných místnostech šenkovních či nalévacích a která v sobě obsahuje 0-1 litru nebo více, má býti opatřena čarou cimentní, která ukazuje, jak vysoko má jítí tekutina, když jest náležitě naplněna, a má se na ní poznamenati, mnoho-li prostory až do čáry cimentní obsahuje.

Těto čáry cimentní nedělá a této prostory nepoznamenává (c. k.) úřad cimentní, nýbrž majetník živnosti šenkovní povinen jest, dáti si to i ono udělati.

Prostora sklenice, ježto se má dle § 5 řádu cimentního, vydaného dne 19. prosince 1872 (č. 171 ř. z.) poznačiti, poznamenána buď nad čarou cimentní nebo pod ní, aneb vele ní, a to tím, že se jako čára cimentní vbrousí, vryje nebo vyleptá.

§ 2. Z toho, by čára cimentní byla na pravém místě udělána, odpovídá majetník místnosti šenkovní. Byla-li by udělána na nenpravém místě, bude za to majetník pokutován, když by odchylka od pravého místa níže činila dvojnásobně folik, co odchylka od pravého obsahu, ustanovená v § 9 řádu cimentního, vydaného dne 19. prosince 1872 v příčině měr na tekutiny též velikosti.

§ 3. Co se týče nadměrku těchto sklenic, zachovati se jest dle min. nař. vydaného dne 20. listopadu 1873, č. 159 ř. z., dle něhož má míti nadměrek od hladiny tekutinové až na kraj sklenice nejméně:

když obsahuje sklenice 1 litr a více	20 milimetrů,
» » » ½ čili 0 5 litru	15 »
» » » ¼ l., 0 2 l., neb 0 1 litru 10 »	»

Obsahuje-li sklenice 0-3 litru, kterýchžto sklenic jest též dovoleno ve veřejných místnostech šenkovních užívat, má míti nadměrek nejméně 12 milimetrů.

2. Nař. m. o. ve sh. s min. vn. ze dne 30. VI. 1881, č. 75 ř. z.

§ 1. Co ustanoveno v min. nař. vydaném dne 25. IX. 1875, č. 129 ř. z., v příčině sklenic, kterých se ve veřejných šenkovnách užívá, vztahuje se také k lahvim a džbánkům, kterých se ve veřejných šenkovnách užívá k šenkování vína, piva, moštu a ovocnovky, necht jsou džbánky zhotoveny z čehokoliv.

Jsou-li nádoby z pálené hlíny, může se čára cimentní a poznamenání kolik prostory obsahují, také do nich vpáliti.

§ 2. K lahvim pevně zavřeným (zapečetěným, šesulkou opatřeným, zátkou zacpaným) to, co v § 1 ustanoveno, se nevztahuje.

§ 3. Čára cimentní a poznamenaní prostory udělány buďte na nádobách v § 1 uvedených na stěně zevnitřní.

§ 4. Toto nařízení nabude moci dne 1. ledna 1882.

Okr. pol. správy mají upozorniti při ústních řízeních. M. o. 29. VII. 1881, č. 21.612; m. p. 17. VIII. 81, č. 69 sb. norm.

Pořízení čáry a označení vrypem, vbroušením, vyneptáním, u hliněných ná-

dob vpálením neděje se u úřadů cejchovních; o to má se majitel živnosti výčepní postarati sám, a jest, stejně jako u označení sklenic, za správné pořízení čáry zodpovělen. M. p. 9. XII. 1881, č. 106 sb. norm.

Min. obch. v. n. ze dne 20. XI. 1886, č. 17.140/84, č. 219 sb. norm., k podání cejchovního inspektorátu, jimž navrhován byl dodatek k min. nař. ze dne 25. září 1875, č. 129 ř. z. o povinnosti majitelů výčepních místností, aby měli potřebné cejchované cimenty, sdělilo, že tento dodatek jest zbytečný, poněvadž tato povinnost výčepníků zřejmě plyne nejen z cimentního patentu ze dne 23. srpna 1777, nýbrž i ze smyslu čl. XI. zák. ze dne 23. července 1871, č. 16 ř. z. ex 72. — Pokud jde o míru 0-1 l. vytklo ministerstvo, že této míry vůbec zřídka se užívá a že pro zkoušení výčepních sklenic o 0-3 l. má býti míra tekutinová 0-3 l. připuštěná od té doby příněžením doplněním čl. XIII. řádu o měrách a váhách (zák. ze dne 10. III. 1884, č. 56 ř. z. a vyhl. min. obch. 3. V. 1884, č. 70 ř. z.). — Konečně podotýká min. obch., že pro zkoušení správnosti sklenic dle min. nař. ze dne 12. VII. 1885, č. 102 ř. z. zařídila normální cejchovní komise zvláštní měrné sklenice, které se přenechávají nejen cejchovním úřadům k úř. potřebě, zejména při policejních revizích, nýbrž i obcím a soukromníkům za náhradu 3 zl. 80 kr. v to čítaje obal a porto.

Připomenuto nově dle v. n. m. p. 7. V. 1895, č. 189 sb. norm. s tím, že nedostatek měř v výčepích trestá se dle min. nař. ze dne 30. IX. 1857 č. 198 ř. z., a že živn. úřad jest oprávněn výčepníka, objeví-li se, že nemá všech potřebných cimentů, resp. že nemá cimentů v počtu odpovídajícím rozsahu živnosti, přidržeti k tomu, aby si opatřil scházející, a neposlechne-li, potrestati ho dle téhož min. nařízení.

K trest. řízení pro přestupky předpisů o označení nádob výčepních čarou obsahovou jsou příslušny polit. úřady I. stol. V. n. min. vn. a obch. 26. VI. 1876, č. 6266 a 6. X. 1903, č. 34.337, m. p. 8. I. 1904, č. 224.096, sb. norm. 54/1876 a 5/1904.

Prodej tabákových výrobků: a) V. n. min. fin. 10. VI. 11, č. 44.326, v. n. m. o. 3. VII. 11, č. 19.979; m. p. 13. VII. 11, č. 93 sb. norm.: Ve Věst. pro obor fin. ze dne 22. V. 1911, část XX. uveřejňují se pod č. 103 nař. min. fin. ze dne 10. VI. 11, č. 43.889, týkající se obsazování, zřizování a zrušování prodejen, (předpis o zadávání trafik) a pod č. 104 nař. min. fin. ze dne 10. VI., č. 44.236, týkající se úpravy prodeje (tabáku obsahující předpis pro skladníky, trafikanty, prodavače specialit a úřední poučení ku předpisům o prodeji tabáku). — Na základě přípisu min. fin. ze dne 10. VI. 1911, č. 44.236, zaslánoho min. obch. a na základě výnosu min. obch. ze dne 3. VII. 1911, č. 19.979 žádá se okres. hejtmanství, aby vhodným způsobem hlavně prostřednictvím k tomu povolaných společenstev upozornilo ty, kteří h. a v. živnost provozují, na to, že dle § 53 shora cit. předpisu o obsazování trafik majitelé koncesovaných, v budovách se nalézajících, h. a v. živností (§ 15, bod 15. a § 16 ř. ř.), vyjímaje drobný prodej pálených lihových nápojů, také bez zvláštního oprávnění prodejního jsou oprávnění výrobky tabákové, v předpise pro trafikanty naznačené hostům podávati, že však domácí trafiky dle § 59, odst. 3. shora cit. předpisu pro trafikanty jsou povinny výrobky tabákové z veřejných trafik bez užití jakýchkoli dokladů o odbírání za konsumní (tarifní) cenu odebrati. — U této příležitosti budíž živnostníkům zmíněným též na vědomí dáno, že prodávají-li tabákové výrobky, podléhají jako dříve předpisu pro trafikanty, do kterého lze u prodejních úřadů a u správ kontrolních okresů fin. stráže nahlédnouti neb jako až dosud za náhradu si týž vyžádati.

b) M. o. 27. VI. 12, č. 21.646, A. str. 178; m. p. 5. IX. 12, č. 117 sb. norm.: Min. fin. sdělilo notou ze dne 13. VI. 12, č. 14.347 m. obch., že podle § 53, odst. 2. předpisu o obsazování trafik, jest v pohraničním okrese oprávnění hostinských, prodávati v hostinských místnostech výrobky tabákové, vázáno na povolení, jež vydá úřad prodej povolující, a že toto oprávnění smí se propůjčiti v pohraničním okrese toliko plně kvalifikovaným spolehlivým uchazečům a konečně, že totéž platí o všech koncesovaných h. a v. živnostech na lodích a železničních vlcích, jakož i o všech domácích trafikách, v nichž prodávány býti mají speciality, jichž ve veřejných trafikách dostati nelze. — Pohraničním okresem ve smyslu hořejšího předpisu rozumí se dle shora dotčené noty min. fin. území podél celní čáry v řádu o clech a státním monopolu ze dne 11. července 1835 (§ 4 a 6) jako takové označené.

G. Alkoholické nápoje; mládež.

I. Zákon ze dne 17. února 1922, č. 86 sb. z. a n., kterým se omezuje podávání alkoholních nápojů.

§ 1. Podávati alkoholní nápoje všech druhů (pivo, víno, ovocné víno, kořalku, likéry, slivovici, rum atd.) dětem a osobám nepřekročivším 16. roku, po případě 18. roku (§ 3, odst. 1.) (mladistvým), i když jsou v průvodu dospělých, ve veřejných místnostech (hostincích, kavárnách, restauracích, výčepech, obchodech, automatech, bufetech a pod.), dále na výletistích, poutích a pod. k požití na místě se zakazuje.

Zakazuje se také, aby dorostlí ve veřejných místnostech a místech uvedených v 1. odstavci dětem a mladistvým osobám dávali alkoholní nápoje podávati a dovolovali podaných nápojů požívatí.

Podávání alkoholních nápojů dětem a mladistvým osobám, které je odnášejí mimo výčep k požívání osobám dle zákona toho k tomu oprávněným, nespadá pod tento zákon.

§ 2. Kdo je zodpověden za vedení živnostenských podniků v § 1 naznačených, jest zodpověden za to, aby se žbalo zákazu vysloveného v § 1, i když hostů sám neobsluhuje, nýbrž dává je obsluhovati osobami jinými. Trestni jsou i zaměstnanci nedbající poučení svého zaměstnavatele.

Rodiče a pěstouni dětí a mladistvých jsou rovněž zodpovělni, jestliže tito s jich vědomím požívají alkoholních nápojů.

§ 3. Osoby, které v místnostech a místech uvedených v 1. odstavci § 1 žádají k požívání pivo nebo víno, nechť vykáží se úředním potvrzením, že dokonaly 16. rok věku; osoby, které žádají jiných alkoholních nápojů (§ 1, odst. 1.), nechť vykáží se úředním potvrzením, že dokonaly 18. rok věku.

Každý, kdo nápoj podává (§ 1), jest povinen odeprítí podávání alkoholních nápojů, může-li vzejíti pochybnost o věku osoby (§ 3), již se má nápoj podati.

Při zábavách tanečních přísně se zakazuje podávati komukoliv jiné alkoholní nápoje kromě piva a vína.

§ 4. Přestupky tohoto zákona trestají politické úřady (na Slovensku a v Podkarpatské Rusi policejní vrchnosti administrativní), a to pokud jde o živnostníky, pokutou od 20 do 10.000 Kč, v případě nedobytnosti vězením (uzamčením) od 24 hodin do 3 měsíců, jinak pokutou od 20 do 1000 korun, v případě nedobytnosti vězením (uzamčením) od 24 hodin do 14 dnů. Před prvním potrestáním budíž dána úřední výstraha.

Dopustí-li se živnostník opětovně přestupku podle

tohoto zákona, může býti vysloveno odnětí živnostenského oprávnění po rozumu živnostenského řádu (zábora).

Pokutv připadají statu.

§ 5. Zákon tento nabývá účinnosti 6 neděl po svém vyhlášení. Provedením jeho pověřuje se ministr veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy se zúčastněnými ministry.

III. Nařízení ze dne 13. června 1922, č. 174 sb. z. a n., jímž provádí se zákon ze dne 17. února 1922, č. 86 Sb. z. a n., kterým se omezuje podávání alkoholních nápojů.

Podle zákona ze dne 17. února 1922, č. 86 Sb. z. a n., kterým se omezuje podávání alkoholních nápojů, nařizuje se toto:

§ 1. Nápoje, obsahující nejvýše 0·5% vol. alkoholu, nepovažují se za alkoholní nápoje. Míni se tím ovšem jen alkoholu prosté nápoje jako takové vyrobené a nikoli nápoje teprve zředěním alkoholních nápojů připravované. Jsou to na př. alkoholu prostá vína, alkoholu prostá ovocná vína alkoholu prostá piva.

Požitím alkoholních nápojů na místě rozumí se požití jich ve všech místnostech a místech, jimiž živnostník disponuje, podávají-li se tam alkoholní nápoje po živnostensku.

Zákaz podávati alkoholní nápoje dětem a mladistvým vztahuje se na každé množství alkoholních nápojů, na př. i na takové množství, jehož se požívá při tak zv. připíjení (zavádávání).

§ 2. Kdo podává alkoholní nápoje, dopouští se přestupku, podává-li je dětem a mladistvým osobám odnášejícím je mimo výčep, bylo-li mu známo z výslovného prohlášení rodičů, případně osob, jimž tyto děti a mladistvé osoby jsou svěřeny, nebo mohli-li mítí z určitých okolností odůvodněné podezření, že alkoholní nápoje odnášené mimo výčep nejsou určeny k požívání osobám dle zákona k tomu oprávněným.

Zákaz podávati alkoholní nápoje vztahuje se i na všechny děti a mladistvé, kteří jsou buď stále anebo jen přechodně zaměstnáni v živnostenských podnikcích jmenovaných v odst. 1. § 1 zákona.

§ 3. Kdo jest zodpověden za vedení živnostenských podniků uvedených v odst. 1. § 1 zákona, jest povinen poučiti své zaměstnance i jiné osoby, jimž svěřil obsluhu hostů, o zákazu podávati alkoholní nápoje dětem a mladistvým a přesvědčiti se o jejich spolehlivosti.

§ 4. Teprve osobám překročivším 16. rok věku smí ve veřejných místnostech a místech uvedených v odst. 1. § 1

zák. k požití na místě býti podáváno pivo a víno (ovocné víno), a teprve osobám překročivším 18. rok věku směji býti podávány i jiné alkoholní nápoje.

Vzhledem k tomu jest každý, kdo podává alkoholní nápoje, povinen odepřítí je osobě očividně mladistvé, případně jako takové známé, a osobě, u níž může vzejtí pochybnost o jejím zákonem předepsaném stáří, neprokáže-li se osoba tato úředním potvrzením, že dokonala 16., případně 18. rok věku.

Úředním potvrzením podle odst. 1. § 3 zák. rozumějí se všeobecně občanské legitimace, jakož i jiné úřední průkazy, z nichž jsou patrný jak totožnost osoby, tak i její věk určený dnem a rokem narození.

§ 5. Podle odst. 3. § 3 zák. nesmějí se při tanečních zábavách vůbec nikomu podávati jiné alkoholní nápoje kromě piva a vína (ovocného vína), a to ani jako přísady k jiným dovoleným nápojům (k čaji, kávě a pod.).

§ 6. Při prvním přestoupení zákona budíž dána pouze úřední výstraha, ústní (protokolární) nebo písemná.

§ 7. Ve všech místnostech a na všech místech uvedených v odst. 1. § 1 zák. jest vyvěsiti na nápadném místě dobře čitelnou vyhlášku o zákazu zákonem stanoveném a o trestnosti jeho přestoupení.

§ 8. Kontrolou pověřují se orgány veřejné správy státní, municipální a obecní, zvláště orgány policejní.

§ 9. Nařízení toto nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

§ 10. Provedením tohoto nařízení pověřuje se ministr veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy se zúčastněnými ministry.

III. **Prováděcí výnos** pres. min. veř. zdrav. ze 2. IX. 22, č. 6703; m. p. 20. IX. 1922, č. 15A-2301/325.965.

Min. veř. zdrav. a tělesné výchovy dohodnuvši se s min. vn., min. vrům., obch. a živnosti a s min. soc. péče, stanoví vzhledem k zákonu ze dne 17. února 1922, č. 66 sb. z. a n., jenž nabyl dne 30. dubna 1922 účinnosti, jakož i vzhledem k nař. vlády R. Č. S. ze dne 13. června 1922, č. 174 sb. z. a n., za účelem stejnosměrného provádění zákona tyto směrnice:

Podle uvedeného zákona tvoří pro mladistvé osoby 16. rok věku hranici, od které teprve jim smí býti podáváno ve veř. místnostech a na místech uvedených v odst. 1. § 1 k požití na místě pivo a víno (ovocné víno) a 18. rok věku hranici, od které teprve jim směji býti podávány i jiné alkoholní nápoje jako kořalka, likéry, slivovice, rum atd.

I nyní jsou mladistvé osoby z požívání alkoholních nápojů v těchto veřejných místnostech vyloučeny.

Poněvadž však nezřídká se stává, že nejen tyto mladistvé osoby, nýbrž i jiné osoby, které alkoholních nápojů buď z důvodů zdravotních požívati nemohou nebo jich zásadně nepožívají, jsou nuceny ukojiti žízeň v označených místnostech, na př. stavují-li se tam nebo jsou-li právě na cestách, jest nezbytně nutno připomenouti podnikům, o něž se tu jedná, vzhledem k tomu, že podniky ty mají sloužiti v prvé řadě potřebě obyvatelstva, povinnost, že jest jim postarati se také vždy o bezvadnou čistou pitnou vodu.

Abý zákon nemohl se obcházetí, jest nutno míti na zřeteli, že výletišťem ve smyslu odst. 1. § 1 zák. rozumí se nejen jako výletišť známý živnostenský podnik, nýbrž i výletišť improvizované; vztahuje se tudíž zákon i na takové místo jako vůbec na každé veřejně přístupné místo, kde alkoholní nápoje podávají se po živnostensku.

Ustanovení, že trestní jsou i zaměstnanci nedbající poučení svého zaměstnavatele, nesmí vésti k názoru, že by odpovědnost se zaměstnavatele mohla býti přesunuta na zaměstnance; jestiž na zaměstnavateli, aby přesvědčil se také o spolehlivosti zaměstnancově.

Podle odst. 1. § 3 zák. jsou osoby, které hodlají v místnostech a místech zmíněných v odst. 1. § 1 zák. používatí alkoholních nápojů, povinny vykážati se úředním potvrzením, z něhož by bylo patrné, že dokonaly 16. resp. 18. rok věku. Neodpovídalo by dojista účelům zákona, aby osoba očividně dospělá, starší 16. resp. 18. roku, příp. jako taková známá, byla nucena vykážati se předepsaným úředním průkazem; naproti tomu jest zřejmo, že každý, kdo podává alkoholní nápoje, je povinen odepřítí je osobě očividně mladistvé, příp. jako takové známé a osobě, o níž může vzejtí pochybnost o jejím zákonem předepsaném stáří, neprokáže-li se předepsaným úředním potvrzením.

Podle odst. 3. § 3 zák. jakož i podle ustanovení § 5 prov. nař. nesmějí se při tanečních zábavách vůbec nikomu podávati jiné alkoholní nápoje kromě piva a vína (ovocného vína) ani jako přísady k jiným dovoleným nápojům (k čaji, kávě a pod.).

Tu nutno míti na zřeteli následující:

V některých podnicích hostinských, zvláště podnicích většího rozsahu, bývají vyhraženy tanečním zábavám a pobytu přímých i vzdálenějších účastníků zábavy určité místnosti úplně oddělené od místností sloužících jen provozování hostinské (kavárenské, vinárenské) živnosti; v takových případech může se přirozeně vztahovati zmíněný všeobecný zákaz podávati alkoholní nápoje kromě piva a vína (vína ovocného) toliko na místnosti prvnější. V přípa-

dech však, kde taneční místnost jakož i jiné místnosti určené k pobytu přímých jakož i vzdálenějších účastníků zábavy buď všechny nebo jen některé z nich slouží obyčejně k provozování hostinské (kavárenské, vinárenské) živnosti, vztahuje se zákaz i na všechny místnosti právě uvedené.

§ 4. zák. liší přestupky spáchané živnostníky od přestupků spáchaných jinými osobami, trestaje přestupky kategorie první přísněji než přestupky kategorie druhé; v obou případech však stanoví, že před prvním potrestáním musí být dána úřední výstraha, t. j. při prvním přestoupení zákona smí být dána pouze úřední výstraha, která může být ústní (protokolární) nebo písemní; výstrahou takovou přirozeně není míněna snad výstraha všeobecně pro případné přestoupení zákona daná.

Aby bylo dosaženo účelu zákonem zamýšleného jest třeba náležitě kontroly, která bude jen tenkrát účinná, bude-li prováděna s náležitým pochopením tendence zákona. — Poněvadž zákonem není předepsán žádný zvláštní způsob kontroly, náleží její provádění orgánům státních a obecních úřadů, zvláště orgánům policejním. I bude na orgánech těmito úřady ustanovených, aby osvojili si především podrobnou znalost zákona i prov. nařízení a aby provádějíce kontrolu byli si toho vědomi, že úmyslem zákona jest v prvé řadě zabezpečiti ochranu mládeže před zhoubností alkoholu.

Zákon má nesporně také účel výchovný. Proto má kontrolní orgán, vědom jsa si velké odpovědnosti vystupovati vždy taktně, poučně a přesvědčivě, aby nemohl nikterak vzbuzen býti dojem, že zákonem má býti živnostnictvo a obecenstvo týráno, šikanováno. — Bylo by na př. jen zbytečným obtěžováním obecenstva, kdyby kontrolní orgán žádal od všech osob, tedy i od osob očividně starších 16 resp. 18 roků, požívají-li alkoholních nápojů ve veř. místnostech a místech uvedených v odst. 1. § 1 zák. úřední průkaz potvrzující jejich stáří; kontrolní orgán jest však povinen žádati takový průkaz od osob, u nichž může vzejíti pochybnost o tom, dosáhly-li již zákonem předepsaného věku. — Kontrolu jest nutno prováděti pokud možno často, dostatečným počtem orgánů a neočekávaně.

Aby ustanovení zákona vešlo ve všeobecnou známost, jest dbáti toho, aby ve všech místnostech a na všech místech uvedených v odst. 1. § 1 zákona byla vyvěšena na nápadném místě dobře čitelná vyhláška v jazyku státním jakož i v jazyku v místě obvyklém obsahující úplné znění zákona.

Ze zákona jest vidno, že ochrana mládeže před alkoholem jest hlavním cílem, který zákon sleduje. Cíle toho

bude bezpečněji dosaženo, pocítí-li i obyvatelstvo potřebu a mravní odpovědnost, by bdělo nad zachováním příslušných zákonitých předpisů.

To může ovšem nastati teprve tehdy, nabude-li obyvatelstvo přesvědčení o zhoubnosti zneužívání alkoholu jmenovitě o jeho škodlivosti pro mládež.

Proto bude na přednostech podřízených úřadů, aby jak sami, tak prostřednictvím přidělených úředních lékařů při každé vhodné příležitosti (při úředních dnech) poučovali v tom směru obyvatelstvo a hleděli získati k spolupráci nejen obecní úřady, nýbrž i spolky (abstinentní), důvěry hodné a všeobecné důvěry požívající osoby, zvláště ženy, o nichž je známo, že nezištně a úspěšně pracují v otázkách sociálně hygienických, jmenovitě v boji proti alkoholismu, a je všemožně podporovali. Dále bude na přednostech podřízených úřadů, by přísně stíhali nejen přestupky tohoto zákona, nýbrž zvláště i každý pokoutní výčep lihových nápojů.

Min. veř. zdrav. a těl. výchovy očekává do konce února každého roku zevrubnou zprávu zemské správy politické (v Praze) o zkušnostech získaných při provádění zákona a výsledcích pozorovaných zejména po stránce zdravotní, mravní a hospodářské v uplynulém kalendářním roce. První zpráva bude podána koncem února 1923.

[V důsledku tohoto min. výnosu mají podati polit. úřady I. stol. do konce ledna každého roku zevrubnou úředním lékařem spolupodepsanou zprávu o zkušnostech získaných při provádění zákona o výsledcích pozorovaných zejména po stránce zdravotní, mravní a hospodářské v uplynulém kalendářním roce.]

IV. Nařízení místopředsedatele pro král. České ze dne 4. dubna 1917, č. 19-853/54, č. 31 z. z. o opatřeních proti zpuštění mládeže.¹⁾

V provádění § 13 (C) nařízení ministrů vnitř, spravedlnosti a financí ze dne 19. ledna 1853, čís. 10 ř. z., a § 54, odst. 2., ž. ř. vydávají se tato nařízení k zamezení zpuštění mládeže:

§ 1. Kouření tabák jest mladistvým osobám zakázáno.

Prodávati kuřivo mladistvým osobám není dovoleno.

§ 2. Mladistvým osobám jest zapovězeno požívati ve veřejných místnostech lihové nápoje jakéhokoliv druhu (pivo, víno, mošt, likéry a pod.).

§ 3. Vstup a pobyt v samostatných výčepech kořalky jest mladistvým osobám zakázán.

¹⁾ Částečně změněno předchozím zákonem.

§ 4. Návštěva hostinců, kaváren a patřících k nim hostinských zahrad a kuželen a podniků, kde se podávají jídla a nápoje pomocí automatů, jest mladistvým osobám zapovězena, leda

a) že by byly v průvodu svých rodičů nebo jiných osob na ně dohlédajících,

b) výjimečně i bez takového průvodu, toliko k vůli stravování, není-li možno stravovati se jinde, jako na př. při cestování nebo na cestě.

§ 5. Hráti v karty a hazardní hry na veřejných místech (v hostincích a kavárnách) jest mladistvým osobám zakázáno.

§ 6. Návštěva volně přístupných tanečních zábav, místností, kde se konají představení lidových a samorostlých pěvců, představení variétních, zpěvních síní nebo kabaretních jest mladistvým osobám zapovězena.

§ 7. Mladistvým osobám jest zakázáno potulovati se bez zaměstnání na veřejných cestách, ulicích, náměstích a ve veřejných sadech v době od 1. dubna až do 30. září po 9. hodině (po zavedení letního času po 10. hodině) večer.

§ 8. Mladistvým osobám není dovoleno navštěvovati představení kinematografická končící po osmé hodině večerní, nebo jichž obsah byl censurou pro kinematografy prohlášen za nevhodný pro mladistvé osoby.

§ 9. Majitelé živností nebo jejich zástupcové nesmí podávati mladistvým osobám lihové nápoje v otevřených neb uzavřených nádobách k jejich vlastnímu požití, pálené lihové nápoje ani tehdy, použije-li se mladistvých osob toliko jako poslu.

Rovněž nesmí majitelé živností nebo jejich zástupcové dovoliti mladistvým osobám vstup do samostatných výčepů kořalky a pobyt v nich.

§ 10. Majitelům a zodpovědným správcům hostinských a výčepních podniků jest zakázáno dovolovati mladistvým osobám vstup do svých hostinských místností a pobyt v nich; vyjmuty jsou z toho případy uvedené v § 4 pod a) a b).

Majitelům a zodpovědným správcům takových podniků jest zapovězeno trpěti ve svých hostinských místnostech účast mladistvých osob na hře v karty nebo na hazardních hrách.

§ 11. Majitelům licencí a koncesí, jakož i zodpovědným správcům podniků jmenovaných v § 6 jest zapovězeno dovolovati mladistvým osobám pobyt v dotyčných provozovacích místnostech.

§ 12. Majitelům licencí kinematografických a jejich zástupcům jest zakázáno dovoliti mladistvým osobám návštěvu představení druhu zmíněného v § 8.

§ 13. Majitelům živností jest zakázáno nabízet mladistvým osobám, ať za úplatu nebo zdarma, tiskopisy, jež mají pro svůj nemravný, oplzlý nebo čivý dráždivý obsah ráz literárního škáru, nebo jim tiskopisy takové prodávati, veřejně vychvalovati, ohlašovati nebo vykládati ve výkladních oknech nebo prodejních místnostech.

§ 14. Mladistvými osobami dle tohoto nařízení rozumějí se osoby obojího pohlaví, které ještě neukončily 16. roku.

Pokud přicházejí v úvahu mladistvé osoby povinné ke školní návštěvě nebo navštěvující nějaký veřejný vyučovací ústav, zůstávají nedotčeny platné v daném případě přísnější předpisy kázeňských řádů a jiných předpisů.

[Nař. místodrž. pro kr. České ze dne 22. ledna 1918, č. 8 z. z. Čl. I. §§ 15 a 16 nař. ze dne 4. dubna 1917, č. 31 z. z., znějí pro příště takto]:

§ 15. Toto nařízení musí býti vyvěšeno v plném znění ve všech hostinských živnostech každého druhu, ve výčepech a prodejních kořalky, ve variétech, zpěvních síních, divadlech kinematografických, větších živnostenských a průmyslových podnicích, jakož i ve všech školách a vyučovacích ústavech na zřetelně viditelném místě.

§ 16. Pro přestupky výše uvedených předpisů trestají se:

a) Osoby dle trestního zákona nedospělé (mladistvé osoby mladší 14ti let) domácím pokáráním, školou nebo obcí nebo náležitým opatřením opatrovníckého úřadu;

b) osoby dle trestního zákona dospělé (starší 14ti let) dle ustanovení §§ 7 a 11 čís. nař. ze dne 20. dubna 1854, čís. 96 ř. z., politickými okresními úřady, v pražském policejním obvodu pak policejním říditelstvím peněžitou pokutou od 2 do 200 K nebo vězením od 6 hodin do 14 dnů;

c) majitelé licencí — vyjma prodavače tabáku — dle min. nař. ze dne 30. září 1857, č. 198 ř. z.; vedle toho může úřad, který licencii udělil, licencii tu jim odníti;

d) živnostníci dle ustanovení hlavy VIII. a IX. ž. ř. dátkou, peněžitými pokutami až do 1000 K nebo vězením až do 3 měsíců. Jsou-li tu podmínky § 133 b, odst. 1, lit. a) ž. ř., budiž živnostenské oprávnění odňato na vždy nebo na určitou dobu;

e) prodavači tabáku finančními úřady.

Dřívější výnosy na zamezení návštěvy hostinců od zaeftva jsou vyn. m. p. 12. VII. 02, č. 45.512, ze 13. VI. 03, č. 124.086, 3. V. 04, č. 61.237 a 4. V. 07, č. 46.217, č. 67 sb. norm.

Postavení a používání hudebních automatů ve veřejných místnostech nespádá pod § 141, nýbrž děje-li se za plat,

jest produkcí dle dv. dekr. ze dne 6. I. 1836, č. 64 sb. z. pol. č. 5 a jest k tomu třeba úředního povolení, ať jest automat majetkem majitele místnosti či postaven byl v místnosti nějakým podnikem za nájemné. M. o. 13. II. 1911, č. 1150; m. p. 4. VII. 1911, č. 88 sb. norm.

H. Automaty; hry.

1. Ob. m. p. 30. IX. 1911, č. 8 B. 1569, č. 142 sb. norm.

Ministerium financí výt. ze dne 29. května 1911, č. 44.778/1910, dalo sem za příčinou vyskytnuvších se případů o otázce, zdali hra automaty, které vydávají jako výhru peníze nebo zboží, dle loterních předpisů jest zakázána a tudíž dle § 438, lit. 2, lit. e) d. tr. z. trestna, věděti toto:

Pro posouzení jest směřotatým rozhodnutí předběžné otázky, zdali hra těmito automaty jest »hrou odvážnou«, t. j. zdali při tom »v první řadě« rozhoduje náhoda.

Je-li dokázáno, že tomu tak jest, pak jest, vyhrávají-li se peníze, hra takovými automaty dle § 28 loterního patentu zakázána dle § 438, odst. 2., lit. e) d. tr. z. trestna.

Jen tehdy, dokáže-li se dle trestních předpisů důchodkových nesporně, že při tomto druhu her »obratnost« hráče v první řadě v úvahu přichází, že tedy vůbec nejde o hru odvážnou, nebylo by důvodu k zakročení dle ustanovení důchodkového trestního zákona.

Dlužno však na to vzítí zřetel, že ve směru tomto kritériem býti může jen obratnost, kterou všeobecně snadno lze vyvíjeti, poněvadž obratnost, již nabyti možno teprve delším zvláštním cvikem, při hře, která jest určena pro širší obecnost, v podstatě přece jen vyhlídku na úspěch náhodě ponechává, a tudíž hra k tomu směřující ve smyslu předpisů loterních může býti považována jen za hru odvážnou.

Jinak však má se věc, nevyhrávají-li se takovými automaty peníze, nýbrž zboží, nehledě k předmětu monopolu (§ 316 a 317 d. tr. z.). Poněvadž při tom není stahu, nespádá hra automaty v tomto případě bez ohledu na náhodu nebo obratnost pod hry dle loterního patentu zapovězené.

Vyhrávají-li se však výrobky tabákové u trafikantů pomocí automatů, není jednání to dle shora uvedeného sice

přestupkem, který dle tr. zákona důch. se trestá, jest však překročením oprávnění prodávacího, proti kterému dlužno administrativně zakročiti, poněvadž tyto orgány prodejní dle § 1, 15 a 19 předpisu pro trafikanty jsou oprávněny pouze k prodeji výrobků tabákových za cenu dle sazby pro konsumenty určenou a s vyloučením všech nekalých prostředků konkurenčních. Překročení mají úřady prodejní cestou správní po případě odnětím prodejního oprávnění trestati.

Mají-li se postavit hráci automaty, proti kterým se stanoviska důchodkového nelze činiti námitky, budíž o tom učiněno oznámení příslušnému politickému úřadu I. st., aby věc uvážil se stanoviska živnostensko-právního a policejního.

Při tom se podotýká, že dle sdělení min. vn. se stanoviska policejního v jednotlivých případech dlužno zkoumati, zdali hra dotýčenými automaty není hrou zapovězenou ve smyslu § 522 tr. z. a herního patentu ze dne 1. května 1784, sb. zák. Josefa II., č. 280.

V ohledu živnostensko-právním jest však dle názoru ministeria obchodu dbáti následujícího:

Poněvadž zvláštním uvedením her v § 16, lit. g) ž. ř. prohlašuje se v zákoně držení »dovolených her« nepochybně za oprávnění živnostenské — a sice za část oprávnění koncesované živnosti host. a výč. a pro právní povahu tohoto zaměstnání okolností, že hra provozuje se automaticky, jest zcela nerozhodna, lze také po živnostensku provozované držení takových automatických hracích přístrojů, které mepatří k hrám zapovězeným, považovati jen za živnostenské zaměstnání podléhající živn. řádu a vyhražené vylučně osobám živnost host. a výč. provozujícím, a dle toho s ním nakládati.

Po živnostensku provozované držení dovolených hracích automatů předpokládá tedy v každém případě, aby dotyčná osoba měla, po případě si vymohla ž. koncesi dle § 16, lit. g) ž. ř.

O tom se dává okr. hejtmanství vzhledem k oběžníku ze dne 20. IV. 1911, č. 39.979, věděti, aby se tím řídilo.)*

Zákaz zřizovati a provozovati herny na území čsl. republiky. Ob. z. sp. v P. 28. V. 1921, č. 8 D.-1432/116, 144.142.

Dotatkem k ob. ze dne 1. IV. 1921, č. 8/D-1432 ai 1921, č. z. sp. p. 95.588, ukládá zemská správa polit. jak opětovně

*) Neotiskujeme; jest obsažen téměř celý v tomto oběžníku ze září 1911.

bylo zdůrazněno, pánům přednostům, aby důsledným energickým a cílevědomým postupem tamního úřadu bylo zlo hazardních her potlačeno a trvá neochvějně na tom, že toto zlo musí býti bezpodmínečně zamezeno, aby veřejný zájem a dobrá pověst našeho státu škodu neutrpěly. Prostředky, jež jsou úřadům k dosažení cíle toho k dispozici, dostávají. Bude ovšem nezbytno, aby různým postupem bylo vždy a ihned zakročeno, trestní oznámení ihned učiněny, nálezy v obor působnosti tamní náležející urychleně vydány, cizí hráči vyhoštěni a učiněna důrazná opatření ve smyslu živ. zákona proti provinivším se majitelům ž. oprávnění atd. Po trestání vinníků exemplárními tresty budíž za účelem dosažení odstrašujícího a výstražného účinku uvedeno vhodným způsobem v širší známost. Zemská správa politická znovu zdůrazňuje, že energické potlačení hazardních her v letošní sezoně pokládá za otázku autority státní. Veškerá pozorování, jakož i učiněná opatření buďtež sem nejdéle do 10. každého měsíce oznámena.

Zakázané hry. Dv. d. 16. X. 1840, č. 469. 26.VII. 1841, č. 558 sb. z. s.; min. nař. 27. IX. 1854 č. 245 a 27. VI. 1857 č. 123 ř. z. (Lepař: Trestní zákon str. 242): Hazardní hry jsou všechny takové, při nichž výhra neb probra nezávísí na způsobilosti neb umění hráčově, ale výhradně neb alespoň hlavně na náhodě; a každá taková hra jest zakázána, byť i zejména zapovězena nebyla. Jmenovitě jsou zapovězeny hry: farao, bassete, hra v kostky, passa dieci, lansquenet, quinze (quindici), trenta, quaranta, ramšl, ferbl nebo barvička, strašák, sincera, brantl, molina, valacho, maccao, půldvanáctá (mezzo dodici, undici e mezzo), jedenadvacet (velus, vingt un), bírbis (virbiš), oka (strašidlo), hra pod hromádky (kupčení), škabavka (bubenčková), čamburina, červená a bílá (rou-

ge et noir), honzik na kuželníku, džbánek a jelínek, tahání loďi, hra v kuželky na kulečnicku, kde běh koule řídí se pérem či strojem, cvik nebo labeta, řemenění a caparování (caparl) pak ve veřejných šenkovnách, hostincích a kavárnách: loterie, loterní dauphin, darda (tartl) na způsob loterie, t. zv. ptáčnická, tartl o závod (židovský, malý tartl); konečně při vyhrávání věci na prodej v hostincích a na jiných veřejných místech hry t. zv. sudá nebo lichá a výše nebo níže; dle nař. 6. IV. 1896 č. 6853 též hra v kostky monaco zvaná.

Při jinakých hrách sluší v daném případě přihlížeti k tomu, zda jsou zcela nevinné či zda směřují k zisku, ohrožující hospodářský i mravný blahobyť; tak může i hra s penězi »hlava« či »orel« býti trestnou.

II. Pálené nápoje lihové.

1. Zákon daný dne 23. června 1881, č. 62 ř. z., jenž se týče obchodu v pálených nápojích lihových, jich šenkování a prodávání v malých částkách.

§ 1. Obchod v pálených tekutinách lihových, které se bez přísady nebo s přísadou hodí za nápoje (spiritus, kořalka, rosolka, rum, ligérka a pod.) v zavřených nádobách v jakémkoli množství jest živnost opovědná; však k šenkování živnostenskému, též k živnostenskému prodávání říčených tekutin v malých částkách potřebí jest úřední koncese.

Koncese k šenkování opravňuje podávati takové tekutiny hostům sedícím nebo stojícím nebo je prodávati přes ulici v nezavřených nádobách, necht' jest tekutin mnoho-li koliv, i třeba sebe méně.

Koncese k prodávání v malých částkách dle tohoto zákona opravňuje prodávati jmenované tekutiny v nádobách nezavřených, však jenom v částkách, obsahujících nejméně osminu litru a s tím obmezením, že prodávac malých částek nesmí dovoliti, aby odběratelé požívali nápojů jim podaných v místnostech, s kterými jemu přísluší naložiti.

Šenkující i prodavači v malých částkách mají také právo vésti obyčejný obchod v říčených tekutinách.

Nádobami zavřenými rozumějí se nádoby způsobem obchodnickým zavřené a lahve zapečetěné.

O koncesi. § 3. Aby kdo mohl dojíti koncese, vyhledává se kromě obecných výminek k samostatnému provozování živnosti, by byl spolehlivý a bezúhonný.

Koncese v každém případě se odepré, když žádající něco učinil, z čeho lze za pravé pokládati, že by živnosti léle užíval k napomáhání zapovězené hry, k přechovávání, k nemravnosti nebo opilství.

§ 4. Při propůjčování koncese zřetel míti náleží ku potřebě obyvательства, k tomu, zdali místnost, v níž se má živnost provozovati, jest k tomu příhodná, k silnici, k ulici nebo k místu, kde se místnost nachází, a může-li se k ní policejné přiblížati.

Prve než úřad živnostenský koncese propůjčí, povinen jest slyšeti obec, v které má míti živnost své stanoviště, a kde jest [císařský] úřad policejní, má slyšeti také tento úřad.

§ 5. Chtěl-li by kdo živnost svou do jiné místnosti v též osadě přenést, nemá zapotřebí nové koncese, však má žádati za schválení úřadu živnostenského, jenž má při tom zřetel míti k okolnostem místním, k tomu, zdali prostory

k provozování té živnosti ustanovené jsou k tomu příhodné a bude-li se moci k nim policejné přihlížeti.

K živnostem hostinským k ubytování cizích, k podávání pokrmů a kávy, k živnostem cukrářským a mandletním, v kterých se šenkování provozuje jen vedle, takového schválení není potřeba.

§ 6. Táž osoba může v téže osadě jen jedné koncese k provozování šenku nebo k prodávání pálených tekutin lihových v malých částkách (§ 1) nabýti, ji pachtovati nebo jako náместek převzítí.

§ 7. Palirnici a prodavači pálených tekutin lihových, kteří před vyhlášením tohoto zákona prodej těchto nápojů v malých částkách způsobem živnostenským provozují, mohou tento prodej dle § 1 tohoto zákona provozovati jen tehda, když k tomu nabudou předepsané koncese.

§ 8. Přestoupení toho, co výše v tomto zákoně ustanoveno, až na to, co se vztahuje k dávce v § 2 jmenované, pokládá se za přestoupení řádu živnostenského a bude dle toho řádu pokutováno.

Ustanovení z závěrečné. § 18. Tím, co ustanoveno v §§ 1, též 3 až do 8 tohoto zákona, v právu propinačním v oněch zemích, v kterých toto právo má platnost, nic se nemění.

Cís. nařízení ze dne 9. dubna 1917, č. 157 ř. z.:

§ 3. §§ 2. 9 až včetně 17 zákona ze dne 23. června 1881, č. 62 ř. z. o obchodě pálenými lihovými nápoji, o výčepu a drobném prodeji jich zrušují se dnem 30. VI. 1917.

Zákon d. 2. XII. 1919, č. 643 sb. z. a n.: Čl. I. Ustanovení § 5 zák. o dani z lihu ze dne 30. června 1888, č. 95 ř. z. a čís. nař. ze dne 9. dubna 1917, č. 157 ř. z., pokud se vztahují na zavedení a vybírání státní přírážky k dani z lihu, se zrušují.

Živnostenský výčep a prodej pálených nápojů lihových podléhá také předpisům ž. ř. a nejen zákona ze dne 23. VI. 81, č. 62 ř. z.; proto

má obec také právo odvolací proti udělení koncese dle tohoto zákona. B. 6294/08.

Udělení koncesí k výčepu, ev. k drobnému prodeji pálených lihovin lékárníkům nelze schvalovati z důvodů policie zdravotní, vážnosti stavu lékárnického, nevhodnosti místnosti lékárny a vzhledem k osobnímu provozování. M. vn. 10. XII. 04, č. 52.444; m. p. 22. XII. 04, č. 275.925, č. 151 sb. norm.; m. vn. 11. XII. 06. č. 31.293. m. p. 31. XII. 06, č. 318.292.

Podávání rumu neb jiné pálené lihoviny do čaje jest výčepem pálených nápojů lihových, vyzáduje koncese dle § 16. lit. d). ať se rum k čaji dává zvlášť nebo čaj podává se již s rumem smí-

šený. M. vn. 11. IV. 1893, č. 7013, č. 438 sb. norm. Frey-M. 8607. B. 3625/87.

Při žádostech za výčep a drobný prodej pálených lihovin, výmoue případy, kde

dle panujících zvláštních poměrů není to možno, nebud postupováno proti návrhům obce. M. v. 19. VII. 1881, č. 19.441; m. p. 12. VIII. 81, č. 65 sb. norm.

Přelévání v krámech. a) Nař. min. vnitř. a obchodu ze dne 17. XI. 1885, č. 166 ř. z.:

Abys ve skutek uveden byl zákon ze dne 23. června 1881, č. 62 ř. z., jednající o obchodu s pálenými nápoji lihovými, o jich výčepu a prodeji v malých částkách, nařizuje se toto:

Živnostníci, kteří oprávněni jsou toliko k obchodu s pálenými nápoji lihovými ve zavřených nádobách, smějí ve svých obchodních místnostech odběratelům přístupných předsebrati výkony potřebné ku provozování své živnosti, jako: přelévání pálených nápojů lihových z větších nádob do menších, filtraci tekutiny zbývající atd. toliko v takovém čase, kdy dotčené místnosti uzavřeny jsou volnému vstupu odběratelů i jest proto svrchu jmenovaným živnostníkům zapovězeno, ve svých obchodních místnostech odběratelům přístupných na skladě míti pálené nápoje lihové v nezavřených nádobách, t. j. v sudech a lahvích, které způsobem obchodním nejsou uzavřeny. Činy proti tomuto nařízení směřující potrestány budou dle předpisů živnostenského řádu.

b) V. m. vn. 11. XII. 1885, č. 4774; m. p. 4. I. 86, č. 99.913 č. 9 sb. norm.: Výnosem z 22. II. 85, č. 11.441 sděleným vysvětlením min. fin. ve sh. s min. vn. a o. ze dne 30. I. 85, č. 2648 bylo vyloženo, že podávání pálených lihových tekutin v nádobách (lahvích), které se uzavírají teprve při objevení se zákaznika v prodejně, jest postupem, k němuž jest ten oprávněn, kdo má oprávnění k výčepu a drobnému prodeji pálených lihových tekutin, a že tedy postup, jak shora naznačen, děje-li se od strany oprávněné jen k obchodu pálenými lihovými tekutinami, trestá se nejen dle předpisů ž. ř. nýbrž i dle zák. ze dne 23. VI. 81, č. 62 ř. z. — Má-li se tímto ustanovením pro označené zvláštní případy zjednatí účinná odpomoc, nepostačuje daleko toto ustanovení, aby se meze položily mnohonásobnému nekorrektnímu postupu dotyčných živnostníků. —

Min. vn. a o. vidělo se proto nař. ze dne 17. XII. 1885, č. 166 ř. z., vyhlášeným dne 10. XII. 1885 přímo zakázat živnostníkům, oprávněným jen k prodeji pálených lihových nápojů, aby na skladě měli pálené nápoje lihové v nezavřených nádobách v prodejních místnostech zákazníkům přístup-

ných. — Tím dochází výrazu jasného živnostensko-právní rozdíl pouhého obchodu pálenými lihovými nápoji od výčepu a drobného prodeje takových tekutin v živnostech.

Výroba tuzemského rumu a výčepní kořalky, náhražky žitné kořalky. Oběžník z. sp. p. v Praze 2. XI. 1922, č. 15 A. 2706/390.600. Vyn. m. zásob. 23. X. 22, č. 28.388/3797.

Nař. vlády R. Č. S. ze dne 9. září 1922, č. 263 sb. z. a n. zrušeno bylo nař. ze dne 10. list. 1921, č. 406 sb. z. a n., které normovalo výrobu a prodej tuzemského rumu a výčepní kořalky. Jelikož »tuzemský rum« jako náhražka pravého (ušlechtilého) a »výčepní kořalka« jako náhražka pravé žitné (ušlechtilé) kořalky náleží mezi přípravky, na něž se vztahuje vl. nař. ze dne 7. V. 1920, č. 377 sb. z. a n. (§ 2, č. 20), platí veškerá ustanovení právě cit. nař. také pro tyto dva uvedené výrobky. Přeměrně vysoká cena lihu a z toho resultující cena lihovin dávala nesolidní výrobě podnět k falšování obou těchto v obchodech nejčastěji požadovaných přípravků.

Min. pro zásob. lidu vyslechnuvši návrhy zástupců »Čsl. svazu výrobců likérů a lihovin« a »Hospodářského ochranného sdružení výrobců likérů a lihovin«, jakožto organizovaných zástupců tuzemské výroby a příslušné návrhy poradního sboru pro záležitost potravinových náhražek a opírajíc se o (§§ 6 a 17) cit. nař., nařídilo dle vyn. ze dne 23. X. 1922, č. 28.388/3797 toto:

1. »Tuzemský rum« a »výčepní kořalka« smějí býti vyráběny pouze od těch výrobců, kteří si opatřili povolení min. pro zásobování lidu.

2. »Tuzemský rum« smí býti vyráběn a prodáván pouze s minimální stupňovitostí **40%**.

3. »Výčepní kořalka« smí býti vyráběna a prodávána s nejmenším obsahem alkoholu **20%**.

Veškeré nádoby, v nichž se tyto přípravky přechovávají nebo v nichž do obchodu přicházejí, v nichž se prodávají a z nichž se v povolených výčepích odlévá, musí býti takto označeny: a) »Rum tuzemský 40%ní.« »Výčepní kořalka 20%«; b) výrobce; c) cena; d) číslo a datum povolení výroby.

4. Veškeré faktury vztahující se na tyto přípravky musí býti doplněny deklarací o stupňovitosti (40, resp. 20%).

5. Každé jiné označení pro uvedené výrobky jest nepřipustné.

»Tuzemským rumem« rozumí se každý rum, k jehož výrobě bylo použito příslušné trestí a který ve svých účincích i vlastnostech má nahradití původní »Jamaika«, »Cuba« ašd.)

»Výčepní kořalkou« rozumí se přípravek, k jehož výrobě bylo použito trestí a který ve svých účincích a vlastnostech má nahradití původní t. zv. »žitnou« (tudíž ze žita vyráběnou) kořalku.

S ohledem na toto výše zmíněné označování přípravků zdůrazňuje min. pro zásob. lidu, že úchytky od předepsaných tu celkových označení musily by býti stíhány ve smyslu § 13 vl. nař. ze dne 7. V. 1920, č. 377 sb. z. a n. a změny ve vlastním označení přípravků ve smyslu § 12 zák. o potravinách ze dne 16. ledna 1896, č. 89 ř. z. ex 97.

Potlačení remírného požívání lihových nápojů, výroba a obchod pálenými lihovými nápoji.

Ob. z. sp. p. P. 30. VI. 1921 č. 15 A 2302/20-32.460/21.

Z různých stran mnozí se stížnosti, že povážlivou měrou vzrůstá se požívání pálených lihových nápojů, čemuž jak z důvodů zdravotních, tak i z důvodů sociálních a národohospodářských nutno všemi prostředky čelit. — Jednou z příčin tohoto zjevu jest nebyvalé rozmnožení živnostenských výroben lihovin a likérův a namnoze též obchodů těmito nápoji, jakož i neoprávněný výčep a prodej lihových nápojů. — V tomto směru bude tudíž povinností všech živn. úřadů, aby dbaly co nejprísneji toho, by příslušná ustanovení ž. řádu byla všeobecně zachována. V prvé řadě nutno četnictvem a policií dohlížeti k tomu, aby se učinila přítrž neoprávněnému výčepu pálených lihových nápojů; udané případy nutno co nejrychleji vyšetřiti a proti vinníkům se vši přísností zakročiti; pokud provozují takovýto výčep obchodníci pálenými lihovými nápoji, buď postupováno dle zdejšího ob. ze dne 9. II. 1903, č. 22.933 sb. norm. č. 24 (dodatek č. 50 k norm. o živnostech h.). Stejně přísně buď dohlíženo k tomu, by osoby, nemající příslušného ž. listu, neprovozovaly výroby lihovin anebo likérů neb obchod těmito nápoji. Při opovědích výroby lihovin a likérů buď postupováno s náležitou obezřetelostí a jsou-li v tom kterém případě podmínky § 25 ž. ř., buď naléháno na zakročení ohledně schválení ž. provozovny. Při opovědích obchodu pálenými lihovými nápoji v lahvích po obchodnicku uzavřených, buď vždy požadován průkaz způsobilosti ve smyslu §§ 13 a) a 38, odst. 5. ž. ř., nebyl-li tento průkaz hned při opovědi přiložen, buď vzeti na vědomí odepřeno. Ž. úřadům se důrazně ukládá, by majíce na zřeteli důležitý účel tohoto opatření, přísně těchto pokynů dbaly.

Výroba lihovin na studené cestě je živností svob.; výroba u hostinských a některých obchodníků se ně-

kterými živn. úřady trpí. JOKP. 1913, str. 45.

Oprávnění k výrobě lihovin na studené cestě obsa-

huje oprávnění k obchodu lihovinami v uzavřených lahvičkách. Oboje oprávnění zahrnují opověď není nepřipustná. B. 10.212/14.

Vyn. m. o. 14. XII. 1904. č. 28.652, m. p. 4. I. 05, č. 279.091/04:

Súčasněná ministerstva opětně došly stížnosti o tom, že výroba lihovin širokým rozsahem provozuje se bezprávně a že zejména osoby, jež toliko k obchodu pálených lihovin jsou oprávněny, jakož i osoby, jež mají toliko oprávnění k výčepu pálených lihovin, a jejich prodeji v malém ve smyslu § 16. lit. d) ž. ř., obírají se výrobou pálených lihovin. — Vzhledem k tomu vidělo se min. vn. dle výn. ze dne 14. XII. 1904, č. 28.652, v souhlasu s min. obch., k nejpřesnějšímu zachování připomenouti, že podle ž. ř., ž. list na obchod s pálenými lihovinami, pokud se týče koncese k výčepu tekutin tohoto způsobu a jejich prodeji v malém některak nezahrnuje v sobě oprávnění k výrobě jich po živnostensku. — Buďte tudíž proti neoprávněné výrobě pálených lihovin nápojů po živnostensku provozované obchodníky neb výčepníky a prodáváči v malém nastupovati se vši přísností.

Pakli by při posuzování o-

Výnos min. obch. ze dne 10. III. 1908. č. 34.060/07, o prodeji pálených lihovin v uzavřených nádobách; vyn. m. p. 31. III. 1908, č. 61.476, č. 59 sb. norm.

Obchod pálenými lihovinami v uzavřených nádobách jest dle zákona ze dne 23. června 1881, č. 62 ř. z., volnou živností.

tázky, zda v daném případě jedná se o samostatnou živnost výrobní, objevily se pochybnosti ohledně obsahu stávajícího živnostenského oprávnění, sluší samozřejmě k předpisu § 26 ž. ř. patřičně míti zřehni.

M. vn. přiznalo výn. ze dne 24. X. 89, č. 18.549 (Heller 631) prodáváči kořalky právo, aby si ji studenou cestou pro potřebu vlastního závodu vyráběli. Výn. ze dne 14. XII. 04, č. 28.652 zaujalo však totéž min. stanovisko opačné. rozšířivši je i na výčepníky, s kterýmžto názorem souhlasí i min. obch. V praxi požívali až do nynějška hostinští i obchodníci se zbožím smíšeným tohoto práva na veskrze, poukazujíce na to, že při orava pálených lihovin studenou cestou, jsou vlastně pouhým mícháním, není výrobou, nýbrž jen obvyklou obchodní manipulací. (Ústředna obch. a ž. komor zastává rovněž toto stanovisko.)

Obchod denatur. lihem je živností svobodnou — důchodkové povolení od fin. úř. I. stol. dle odst. II., bod 12. min. nař. 10. VIII. 88, č. 133 ř. z.; výčepníci neb prodáváči pálených lihovin nemohou denat. lihu na svoji koncesi prodávati. M. p. 10. XI. 90, č. 796 sb. norm.

Slovy »uzavřené nádoby« dlužno dle § 1, posl. odst. tohoto zákona rozuměti nádoby po obchodnickém zvyku uzavřené a zapečetěné láhve.

Pojem zapečetěných lahví po rozumu uvedeného zákona dčšel ve výnosech min. obch. vydaných v dohodě s min. fin. dne 16. X. 1881, č. 31.342 a dne 12. VII. 1899, č. 29.146, četných vysvětlení v tom směru, že se při určování pojmu zapečetěných lahví vždy hledělo k obchodním zvykům té doby. V prvním výnose byl pojem po obchodnicku zapečetěné láhve vysvětlován tak, že se pokládaly za láhve po obchodnicku zapečetěné také láhve uzavřené staniolovými kapslemi nebo pečatními známkami, byla-li na uzavěrce zřehna firma továrníka nebo obchodníka, jenž láhve plní nebo má na skladě.

Druhým výnosem pak bylo stanoveno, že láhev s páleným lihovým nápojem opatřená korkovou zátkou a papírovou vignetkou, na níž jest zřehna firma výrobce či obchodníka, musí se pokládati za láhev po obchodnicku zapečetěnou, když papírová vignetka není na láhvi upevněna toliko k její označení, nýbrž je-li upevněna přes korkovou zátku ke skutečnému uzavření.

Bylo však pozorováno, že vysvětlivky právě uvedené nejsou již případné a dostatečné pro poměry při obchodu s pálenými nápoji a že jest mnoho nejasností jednak ohledně požadavků, kterým musí vyhovovati uzavěrky lahví používané při obchodu s pálenými lihovými nápoji, aby se láhve mohly po rozumu uvedených předpisů pokládati za zapečetěné, jednak ohledně postupování úřadů živnostenských a finančních v případech, že by se používalo lahví, které nelze považovati za zapečetěné, jednak ohledně následků dle práva živnostenského a důchodkového.

Abyste odstranily tyto nejasnosti, a aby se při používání řečeného zákona docílilo jednotného postupu, vzalo min. obch. společně s min. vn. a fin. poznovu v podrobnou úvahu pojem lahví po obchodnicku zapečetěných. Súčasněná min. pak se dohodla o následujících direktivách, jež se v základě výnosu min. obch. ze dne 10. III. 1908, č. 34.060/07, uvádějí ve známost živn. úřadů, aby se jimi řídily.

Po rozumu § 1. zák. ze dne 23. června 1881, č. 62 ř. z., dlužno v souhlase s požadavky, jež na uzavěrku lahví a jejich zapečetění klade tento zákon a nynější obchodní poměry, považovati za láhve zapečetěné takové, jejichž uzavěrka

1. jest tak zařízena, že nemůže ihned bez námahy býti otevřena, leč použije-li se pomocných nástrojů (vývrtky, nože, nůžek, kleští a pod.) a

2. jest opatřena zařízením, které teprve po svém po-

škození poskytuje možnost uzávěrku otevření a provedené otevření činí svým poškozením zřejmé.

Použije-li se těchto zásad na způsoby uzávěrek, jak jsou v obchodu nejobvyklejší, možno za láhve zapečetěné dle svrchu řečeného pokládati na příklad:

1. Láhve, které jsou těsně zapaštěnou zátkou uzavřeny přibližně až k úrovni okraje hrdla, a které jsou kromě toho

a) opatřeny pečeti, související se zátkou i s okrajem hrdla, nebo rovněž takovým povlakem z vosku, laku, parafinu a pod. nebo

b) přelepeny pečeti známku, vignetou nebo pruhem papíru, jež rovněž souvisí i se zátkou i s okrajem hrdla nebo

c) opatřeny staniolovou kapslí, obepínající hrdlo láhve, nebo

d) opatřeny kolem hrdla obalem z kovu (na příklad šroubovou uzávěrkou) pergamenu, papíru, kůže, lýka a pod., jež možno zapečetěním, přilepením vignety nebo proužku papíru, opletením či zaplombováním přivést i takovou souvislost s lahví, že provedené otevření uzávěrky jest zřetelné, nebo

e) kolem hrdla tak opleteny drátem, lýkem, stužkou nebo tkanicí, že z jejich poškození možno poznati, že byla láhev otevřena.

2. Láhve opatřené uzávěrkou šroubovou (beze zvláštní zátky), třmenovou nebo zátkou skleněnou, korkovou či dřevěnou, jež vyniká z hrdla láhve, nebo jež jest opatřena rukojetí, je-li kromě toho uzávěrka přelepením, opletením, plombou a pod. do té míry upevněna, že nemůže býti bez námahy ihned otevřena bez použití pomocných nástrojů, a že otevření zůstane zřejmé.

Je-li na uzávěrce vyznačena firma, má to svůj význam jako záruka původního plnění, a není tudíž proti tomu námitek. Pro bezpečnost uzávěrky však nemá vyznačení firmy žádného významu a nemůže býti po rozumu předchozích vývodů považováno za podmínku zapečetění láhve. K této podmínce vytknuté ve výnosech min. fin. ze dne 16. X. 1881, č. 31.342 a ze dne 12. VII. 1899, č. 29.146, není třeba dále přihlížeti.

Pokud jde o postupování úřadů v oněch případech, kde se při obchodu pálenými lihovými nápoji jedná o používání láhví, jež nemožno pokládati za zapečetěné, dlužno především rozlišovati, bylo-li konstatováno, že láhve takové se toliko uschovávají v obchodních místnostech přístupných odběratelům, nebo že se pálené lihové nápoje také v takových lahvích prodávají.

V případech prvního druhu zavede toliko živnostenský úřad trestní řízení dle živnostenského řádu na základě ministerského nařízení ze dne 17. XI. 1885, č. 166 ř. z.

Konstatuje-li se však prodej, jest dána skutková podstata výčepu resp. drobného prodeje (dle toho, jedná-li se o množství menší než $\frac{1}{8}$ l nebo nejméně $\frac{1}{8}$ l a více), poněvadž nemůže býti pochybnost, že prodej konstatovaný při obchodní živnosti se provozuje po živnostensku a také není pochyby, že nutno láhve, které nelze počítati mezi láhve po obchodnicku zapečetěné, považovati za nádoby neuzavřené, následkem čehož prodej pálených lihových nápojů v lahvích uvedeného druhu jeví se býti činností, jež dle § 17 ž. ř. ze dne 5. II. 1907, č. 26 ř. z., resp. dle § 1 odst. 3. zák. ze dne 23. VI. 1881, č. 62 ř. z., tvoří obsah oprávnění k výčepu, resp. k drobnému prodeji.

V případech, kde by se konstatoval prodej pálených lihových nápojů v lahvích, jež po rozumu hořejších vývodů nelze považovati za láhve zapečetěné, dojde tedy k úřednímu zakročení živn. úřadu pro nedovolený výčep resp. drobný prodej [a k úřednímu zakročení finančního úřadu pro nezaplacení poplatku kromě trestního řízení dle § 17, odst. 1 zák. ze dne 23. VI. 1881, č. 62 ř. z., při čemž se odporoučí, aby úřady živn. a finanční postupovaly ve vzájemné dohodě a vyhýbaly se jednostrannému úřednímu úkonu].

Vyhláška magistrátu v Praze ze dne 4. I. 1900, č. III. A. 194.445: V základě § 54, odst. 2, živn. nov. ze dne 15. března 1883 č. 39 ř. z., jež podrobuje živnost hostinskou a výčepnickou živnostensko-policejnímu upravení, stanoví se pro obvod král. hlav. města Prahy tato pravidla v příčině provozování živností zabývajících se výčepem neb drobným prodejem pálených lihových nápojů:

1. Výčep neb drobný prodej pálených lihových nápojů není dovoleno provozovati v dny nedělní déle než do hodiny 11. dopolední, v dny sobotní do hodiny 5. odpolední.

2. Toto omezení neplatí však pro živnosti hostinské a výčepnické, kteréž obsahují kromě oprávnění k výčepu neb drobnému prodeji pálených lihových nápojů též jiná v § 16 lit. a), b), c), f) živnostenské novely uvedená oprávnění, dále pro živnosti cukrářské, ovšem pokud v živnostech obou těchto druhů provozuje se výčep neb drobný prodej pálených lihových nápojů jen jakožto zaměstnání vedlejší.

3. Místnosti oněch živnostníků, na něž se vztahují pravidla uvedená v 1. odstavci této vyhlášky, dlužno uzavřítí ve dny nedělní o 11. hodině polední, ve dny sobotní o 5. hodině odpolední a zakazuje se nejpřísněji po této hodině někomu z obecnstva povolití přístup do uzavřené místnosti.

4. Toliko živnostenské místnosti, v nichž provozuje se výčep neb drobný prodej pálených lihových nápojů zároveň s některou živností obchodní, jež neobsahuje oprávnění k výčepu nápojů, podávání pokrmů atd. (§ 16 ž. ř.) není třeba úplně zavřítí, avšak i v těchto místnostech jest zakázáno provozovati výčep neb drobný prodej pálených nápojů lihových po uplynutí hodin v I. odstavci uvedených, ač místnosti samy zůstanou otevřeny k jinému obchodu.

5. Každý živnostník, jenž provozuje výčep neb drobný prodej pálených lihových nápojů, jest povinen vyvěsiti v místnosti ku provozování živnosti určené na místě každému navštěvovateli viditelném výtisk této vyhlášky.

6. Výjimky z těchto pravidel nelze povolití.

7. Přestupky této vyhlášky budou přísně trestány dle VIII. hlavy řádu živnostenského ze dne 20. prosince 1859, č. 227 ř. z. a upozorňuje se na to, že dle § 138 lit. b) ř. ž. jest živnostenské oprávnění na vždy neb určitou dobu odejmouti, když zůstanou bezvýslednými opětovná potrestání živnostníka pro nezachování předpisů, vztahujících se na provozování jeho živnosti.

Vyhláška tato nabývá působnosti dnešním dnem.

Slovensko. Zák. d. 10. XII. 1918, č. 64 sb. z. a n. o mimoř. opatřeních na Slovensku. § 11. Všechna udělená práva výroby, výčepu a prodeje všech druhů lihových nápojů podléhají revisi a mohou býti odvolána. — Výčep lihových nápojů mimo pivo a víno se prozatím zakazuje.

Dle § 7, čl. XXV z r. 99 licenci k neobm. výčepu lihovin udílí na písemnou žádost fin. říditelství stanovité výčepu; o udělení rozhoduje ministr fin., když říditelství má za to, že lze licenci uděliti přes námítky správního úřadu, neb když žadatel proti zamítnutí výměru fin. říditelství se odvolává. Z toho je zřejmo, že úřad, který je příslušným k neomezenému výčepu lihovin v I. stol., je přísl. fin. říd. a že generální fin. říd., při jehož zřízení působnost nižších fin. úřadů ponechána byla nedotčenou (nař. 30. XII. 18, č. 12 sb. z. a n.)

není příslušno, aby v I. stol. rozhodlo. S. 22. IV. 22, č. 5596. — 7. III. 23, č. 3890, 25. XI. 22, č. 17.365.

Dle § 111 ústavy lze tresty hroziti a ukládati jen na základě zákona. K trestnosti jednání na Slovensku nestáčí pouhý zákaz jednání, nýbrž, aby přestoupení zákazu bylo prohlášeno za trestní čin a že tudíž musí zákaz býti spojen s trestní sankcí. § 11 zák. d. 10. XII. 18, č. 64, ev. čl. XL ex 79, § 16 jen zakazuje výčep lihov. nápojů mimo pivo a vína, nekvalifikuje však přestoupení za přestupek, nestanovení trestní sankce ani výrok o

příslušnosti správního úřadu jako policejního trestního soudu k stíhání činů tomu zakazu se přičítají. — S. 20. III. 23, č. 2601.

Zrušení licence pro výčep lihových nápojů dle § 11 zák. d. 10. XII. 1918, č. 64

sb. z. a n. přivedilo pro akci tímto zákonem sledovanou i zánik všech právních účinků s dřívější licencí spojených, tudíž i přednostního práva dle § 13 zák. čl. XXV. ex 1899. S. 26. V. 1922, č. 6660.

III. Láhvové pivo.

Nař. min. obch. a vn. ze dne 30. III. 1899, č. 64 ř. z., jímž se upravuje obchod s pivem láhvovým.

Abý byl upraven živnostenský obchod s pivem v uzávných láhvích, ministerium obchodu ve shodě s ministeriem vnitra nařizuje toto na základě § 24 ž. ř. (zákona ze dne 15. III. 1883, č. 39 ř. z.) a zákona ze dne 4. VII. 1896, č. 205 ř. z. 1)

§ 1. Živnostenské stáčení piva do láhví za příčinou prodeje piva láhvového jest vázáno koncesí podle § 24, odstavce 1 živn. řádu (zákona ze dne 15. III. 1883, č. 39 ř. z.).

§ 2. Uchazeči o udělení této koncesované živnosti (naplnovači piva láhvového) kromě průkazu podminek, k nabytí jakékoli koncesované živnosti předepsaných (§§ 22 a 23 ž. ř.), vykažte se vhodnou místností, ve které živnost má býti provozována, pak držbou zařízení a provozovacích prostředků, kterých je třeba k racionelnému provozování.

§ 3. Sládeci, pak hostinští a výčepníci, k výčepu piva oprávnění (§ 16, lit. c) ž. ř.) již svým živnostenským oprávněním mají právo pivo do láhví stáčet i nemusí vymoci si koncese v § 1 dotčené.

§ 4. Závazek ve příčině vhodné místnosti, ve které pivo do láhví má býti stáčeno, a držby zařízení a provozovacích prostředků, jichž je třeba k racionelnému provozování (§ 2), platí nejen pro uchazeče o udělení koncesované živnosti v § 1 dotčené, nýbrž i pro všechny živnostníky, kteří stáčení piva do láhví provozují nebo přistě provozovati chtějí.

§ 5. Pokud při stáčení piva do láhví užívá se tlakostrojů, vztahují se k němu předpisy nařízení ze dne 13. X. 1897, č. 237 ř. z. 2)

§ 6. Prodej láhvového piva v láhvích podle předpisu uzavřených (obchod s pivem láhvovým) zůstává svobodnou živností.

Oprávnění k tomu prodeji přísluší živnostníkům v §§ 1 a 3 jmenovaným již na základě jejich živnostenského oprávnění.

§ 7. Majetníci drobných živností obchodních (zákon ze dne 4. VII. 1896, č. 205 ř. z.¹⁾) kteří obchod s láhvovým pivem nikoli výlučně, nýbrž vedle prodeje jiných věcí provozují nebo přistě provozovati zamýšlejí, nemají práva k živnostenskému stáčení piva do láhvi a k obchodu s láhvovým pivem ode dne, kterého toto nařízení nabude moci,²⁾ již na základě svého živnostenského oprávnění, nýbrž také pro tyto živnostníky platí předpisy tohoto nařízení.

Zamýšlený obchod s láhvovým pivem mají živnostenskému úřadu výslovně ohlásiti.

§ 8. Za uzavřené nádoby (§ 17 ž ř.) buďte při prodeji piva láhvového pokládány toliko takové láhve, v jejichž hrdlo korková zátka, na které jest zřetelně vypáleno jméno, vztážno firma oprávněného naphlovače, těsně a tak jest vpravena, že její hořejší plocha leží s krajem láhvové hlavy přibližně v jedné rovině.

§ 9. Láhve s tak zvanou patentovou závěrkou, při kterých porculánová zátka s kaučukovým okrajem na pohyblivém drátěném oblouku slouží k uzavírání láhve, nebuďte při prodeji piva láhvového i tenkrát, když tato závěrka nebo její obal jest spojen s hlavou láhve, pokládány za uzavřené nádoby ve smyslu § 17 ž. ř. Též není dovoleno ku prodeji láhvového piva užívatí láhví, které byly opatřeny tak zvanou patentovou závěrkou, nebo na kterých se kromě předepsané závěrky nalézá závěrka patentová.

§ 10. Užívatí tak zvané patentové závěrky v § 9 do-
tčené jest dovoleno toliko hostinským a výčepníkům k vý-
čepu piva oprávněným (§ 16, lit. c) ž. ř.) ve styku s kon-
sumenty, vztážno sládkům ve styku s těmito hostinskými
a výčepníky.

Mimo⁴⁾ to zapsaná družstva, jichž účelem jest pivo kupovati, do láhví stáčetí a svým členům přenechávati, a ku kterým podle stanov jako členové příslušetí mohou toliko osoby k výčepu piva oprávněné a pivovary, jsou oprávněna, v dohodě s osobami k výčepu piva oprávněnými užívatí láhvi se závěrkou patentovou.

Zemský⁵⁾ politický úřad může jednotlivým podnikům, které jsou oprávněny, pivo stáčetí do láhví, uděliti na odvolání povolení, na dobu prokazatelného nedostatku korku na místo závěru v § 8 předepsaného použití jiného vhodného v zdravotním ohledu nezavadného, jménem vztážno firmou plnitele opatřeného závěru. Láhve dle uděleného povolení uzavřené pokládají se pro odbyt láhvového piva (§ 6) za láhve dle předpisu uzavřené.

§ 11. Dosavadní propinační předpisy nejsou dotčeny tímto nařízením.

§ 12. Přestupky proti předpisům tohoto nařízení buďte podle trestních ustanovení živnostenského řádu potrestány.

§ 13. Nařízení toto nabývá moci dnem vyhlásovacím.¹⁾

Zároveň zrušuje se nařízení ze dne 6. prosince 1891, č. 171 ř. z. — Avšak pivo v takových láhvích, které vyhovují předpisu § 2 nařízení právě uvedeného, smí prodávati se až do konce září 1899.²⁾

¹⁾ Zrušen čl. II. zák. d. 5. II. 1907, č. 26 ř. z. živn. novelou; ²⁾ viz níže; ³⁾ to jest 8. IV. 1899, ⁴⁾ odst. tento vsunut nař. d. 16. VII. 1900, č. 129 ř. z.; ⁵⁾ odst. tento vsunut nař. d. 25. IV. 1917, č. 180 ř. z.; ⁶⁾ prodlouženo do konce září 1900 nař. d. 22. IX. 1899, č. 183 ř. z.

Normálky: I. Vyn. m. o. 29. III. 1899, č. 313; m. p. 18. IV. 1899, č. 58.924, č. 43 sb. norm. (Zkrácené):

Není překážky, aby dosavadním obchodníkům pivem láhvovým udělila se koncese ku stáčení piva, splnili podmínky. Při posuzování spolehlivosti jest zvláště hleděti k tomu, aby žadatel poskytoval dostatečnou záruku, že nezneužije koncese k neoprávněnému výčepu. K místní potřebě nebude třeba bráti zření. Úřad živn. před udělením koncese přesvědčí se o vhodnosti, čistotě, vzdušnosti místnosti, kteréž se k jinému určení jejímu na závadu jsoucím účelu nesmí užívatí, o zařízeních, prostředcích provozovacích ku čištění, plnění a zátkování láhvi.

Oprávnění ku stáčení piva do láhvi bez koncese, jež v § 3 pivovarům přirčeno bylo, lze též v pobočných závodech nebo skladech pivovarů (§ 40 ž. ř.) provozovati. Naproti tomu oprávnění toto, jednatelům neb zástupcům pivovary ustanoveným, jakožto takovým nepřísluší; tito by si musili vymoci koncesi.

Zdravotních předpisů, týkajících se místnosti, zařízení a prostředků provozovacích, jakož i předpisů nařízení ze dne 13. října 1897, č. 237 ř. z., o pivních tlakostrojích používati jest a jak u koncesovaných stáčečů piva, tak u sládků a výčepníků plnění láhvi pivem provozujících.

Přípustným, ba i žádoucím jest, aby předepsané korkové uzavírky připravením kovových kapslí, pečeti, pečetních známek atd. byly zdokonaleny.

Proti neoprávněnému výčepu, kterýž dosud pomocí láhvi s patentní uzavírkou tak četně byl provozován, jest se vši přísností postupovati a budíž ev. bez prominutí odejmutí živn. oprávnění dle § 138 ř. z. zařízení.

Prodej piva v láhvích od domu k domu a na ulici ve smyslu § 60 ř. z., ježto nejde o předmět pod toto zákonné

ustanovení spadající, není dovolen, a jest dodávání nebo dovážení piva láhvového přípustno jen na objednávku.

II. Min. obch. 22. IX. 1899, č. 27381; m. p. 23. X. 1899, č. 162.966, sb. norm. č. 123. (Zkrácené):

Objektivním požadavkům, na nichž udělení koncese pro živnost naplnování láhvi pivem ve smyslu § 2 min. nař. ze dne 30. III. 1899, č. 64 ř. z., závislý jest, povšechně prokázáním následujících zařízení, se vyhoví:

1. Místnosti, v nichž pivo ze sudů do láhvi se plní, buďtež suchy, světlé, dobře ventilovány a nepromokavou podlahou (cement, beton, asfalt, neb těsně k sobě přiléhající kamenné desky) opatřeny; podlaha, pakli voda přímo z místnosti do stoky odtékati má, měž dostatečný spád ku sčoce, kteráž uzavírkou proti zápachu opatřena budiž.

Části zdi podlahy se dotýkající, jest, pokud znečištění vydány jsou z nepromokavé hmoty zříditi aneb takovým nátěrem opatřiti.

2. Čištění nádob (láhvi, džbánů a pod.) děž se rychle se otáčejícími kartáči neb přístroji písek v proud uvádějícími. Kde tvar nádoby použití kartáčů nemožným činí, lze porculánových neb ocelových broků použití. Použití broků olovených jest naprosto zakázáno.

3. Každou nádobu jest po vyčištění vypláchnouti vodou v ohledu zdravotním bezvadnou a nesmí vody použité ku čištění a vyplachování opětně užito býti.

4. Korky jest před jich upotřebením v páře navariti, za účelem zničení bakterií v nich se nacházejících a jest pouze kompaktních korků takové velikosti použití, aby jimi trvale neprodyšná uzavírka láhvi docílena byla.

5. Kde plnění děje se bez tlakostroje, nesmí vzduch místnosti, v níž plnění se děje, přímo do sudu, z něhož se plní, prouditi, nýbrž musí předem předmětem bavlnou naplněným (vzduchovým ventilem) do sudu přiváděn býti.

Zdali tyto podmínky splněny jsou, k tomu budiž při udělení koncese hleděno, jakož i v závodech již koncesovaných pátráno.

Obchodníci smíš. zbožím a láhvové piva prodej viz i str. 605.

Obchod láhv. pivem jest pro svou formu i účel živností obchodní v užším smyslu, a nepřisluší k živnosti h. a v.; jest nař. z r. 1899 vůbec upraven, jest, sám o sobě provozován jsa, ž.

svobodnou; konces. živnost stáčení piva zahrnuje v sobě oprávnění této svob. živnosti; B. 2729/04.

Konsumy rovněž povinny jsou vymoci si k stáčení piva (třeba jen pro členy) koncesí, B. 12.876/99, B. 14.979.

Užívání láhvi různé veli-

kosti (tedy nikoli litrových neb půllitrových) při stáčení piva jest přípustno. M. o. 6. III. 76, č. 19 sb. norm.

Sklad piva má právo k stáčení piva bez koncese, je-li i formálně skladem pivovaru, t. j. vede-li se na jeho účet. Kde se filiální sklad vede na účet skladníka, kde není formálně skladem pivovaru, třeba by i na štítě jako takový byl označen, potřebuje koncese. JOKP. 1912 str. 296.

Prodej piva v lahvích jest součástí živnosti plnění piva do lahví. Majitel koncesního

dekretu na tuto nemusí proto náležeti ev. dvěma společenstvům, B. 2729/04.

Koncesovaná živnost plnění piva do lahví není jakožto živnost samostatná součástí živnosti h. a v., nýbrž jeví se zřetelem ku svému účelu a formě provozování jako živnost obchodní, pročež také majitelé příslušných koncesí v daném případě nemají náležeti členstvím společenstvu zahrnujícímu živnost h. a v., nýbrž společenstvu pro živnosti obchodní. M. o. 6. I. 02, č. 48.510 ex 01. A. 1906, str. 254.

IV. Vína, vína umělá, polovina.

1. Zákon ze dne 12. dubna 1907, č. 210 ř. z. o obchodu vínem, vinným moštem a vinným rmutem.

§ 1. K obchodu s vínem, vinným moštem a vinným rmutem vztahují se ustanovení zákona ze dne 16. ledna 1896, č. 89 ř. z. z r. 1897 o obchodu s potravinami a některými předměty užitnými (zákon o potravinách) a následující předpisy.

§ 2. Víno jest nápoj vyrobený alkoholickým kvašením vinného moštu nebo rozmačkaných (rozdrcených) čerstvých vinných hroznů (vinného rmutu). Vinný mošt jest tekutina z čerstvých vinných hroznů nabytá.

Ovocné, bobulové a sladové víno, jakož i medovina nepokládají se za víno ve smyslu tohoto zákona. Rovněž nejsou podrobeny ustanovením tohoto zákona farmaceutické přípravky, které jsou ministeriem vnitra jakožto nejvyšším zdravotním úřadem prohlášeny za léčebná vína.

Za falšování vína nebo vinného moštu nebuť pokládáno:

a) v racionelním sklepaření — čítajíc k němu udržování moštů a vín a opětně napravení nemocných moštů a vín — uznané způsoby postupu, a to také tenkrát, když při jejich upotřebení dostanou se do vína nebo vinného moštu nepatrná množství neškodlivých zdraví látek nebo ne více nežli jedno objemové procento alkoholu; sem náleží zejména čištění mechanicky působícími čistícími prostředky,

pak šíření, překvašení, osvěžování kyselinou uhlíčitou a odbarvování čistěním živočišným nebo rostlinným uhlím;

b) míchání vína s vínem, jakož i s vinným moštem;

c) zbavování kyselosti čistým, sraženým, obyčejným vápencem;

d) při opětné nápravě nemocných vín a vinných moštů přísada vinné kyseliny nejvyšší výměrou 1 gramu na litr a natriumbisulfitu (dvojsířčitanu sodnatého) nejvyšší výměrou 5 gramů na hektolitr;

e) barvení vína úpravou s čerstvými matolinami červeného vína nebo přísadou karamelu.

Vláda se zmocňuje, aby po vyslechnutí odborných korporací (vinařských nebo zemědělských spolků, sklepařských družstev atd.) připustila nařizovacím způsobem ještě jiné způsoby postupu a přísady a změnila uvedené pod lit. d) hranice přísad.

Toto nařízení, jakož i každá jeho změna buďte oznámeny říšské radě po svém vydání.

§ 4. Ustanovení § 3 tohoto zákona vztahují se také k míchaným vínům, totiž k vínům sladkým (desertním) a šumivým, jakož i k vínům aromatizovaným a kořeněným.

Při výrobě sladkých (desertních) vín jest kromě toho dovoleno upotřebiti technicky čistého třtinového a řepového cukru (konsumního cukru), rozinek a přísady alkoholu v takovém množství, aby výrobek neobsahoval více nežli 22½ objemového procenta alkoholu.

Při výrobě aromatizovaných a kořeněných vín smí upotřebeno býti kromě přísad v odstavci 2 uvedených také přísad, kterých je třeba, aby byla zamýšlená chuť dosažena.

Při výrobě šumivých vín jsou dovoleny ty při racionelní výrobě šumivých vín obvyklé, podle § 6 tohoto zákona jinak nedovolené způsoby postupu a zdraví neškodlivé přísady, kterých je třeba k dosažení přiměřeného kyselinového obsahu a vůně.

Kdo chce vyráběti na prodej vína v tomto paragrafu označená, má oznámiti to politickému úřadu první stolice a uvésti místnosti k výrobě, uschování a prodeji ustanovené.

§ 5. Přísada technicky čistého třtinového a řepového cukru (konsumního cukru) k vínu nebo k vinnému moštu kromě případův v § 4 uvedených jest dopuštěna toliko na základě dovolení uděleného v každém případě zvláště jednotlivým osobám, nebo při špatné úrodě pro celé obce nebo obvody k žádosti kolku prostě od příslušného obecního představenstva neb odborné korporace (vinařských nebo zemědělských spolků, sklepařských družstev atd.) podané. Toto povolení, jde-li o jeho udělení jednotlivým osobám, obcím nebo pro obvod jediného politického úřadu, bude dáno poli-

tickým úřadem první instance, má-li však býti dáno pro obvod k několika politickým okresům se vztahující, bude dáno politickým zemským úřadem.

Kdo kromě případův v § 4 vytčených k vínu nebo vinnému moštu na prodej určenému přidá cukr bez dovolení politického úřadu nebo víno neb vinný mošt věda o okolnosti, že k nim bez úředního dovolení cukr byl přidán, na prodej chová nebo prodá, buď politickým úřadem první stolice potrestán peněžitou pokutou až do 1000 K a vězením až do jednoho měsíce.

§ 6. Jiné nežli podle §§ 3 a 4 tohoto zákona dovolené způsoby postupu, míchání a přísady jakož i přídavek cukru jiné nežli v § 5, odst. 1, označené povahy buďte pokládány za falšování vína (vinného moštu) ve smyslu §§ 11 a 12 zákona o potravinách a jsou zapověděny podle těchto ustanovení.

Zejména přidáním následujících látek, pokud nemají místa výjimky v §§ 3 a 4 tohoto zákona obsažené, spáchá se zfalšování:

Suché plody (rozinky), jakož i fíky a svatojanský chléb nebo jiné cukernaté rostliny a části rostlin, všechny tyto věci také ve výtazích a odvarech, strojená sladidla, jako saccharin, dulcin a pod., glycerin, škrobový cukr, nečistý sprit (líh), tamarindy a všeliké preparáty z tamarind, ovocný mošt a ovocné víno kteréhokoliv druhu, guma a všeliké látky extrakt zvyšující, voňavé látky, essence, umělé moštové látky, zbytky z výroby koňaku, barviva, kyseliny a látky obsahující kyseliny, rozpustné aluminiové soli (kamence a pod.), kuchyňská sůl, barnatá, strontnatá a hořečnatá sloučeniny, sádra, bórová kyselina, borax, salicylová kyselina, formaldehyd, rozpustné fluorové sloučeniny, jakož i směsi, které obsahují některou z těchto látek.

§ 7. Za falešné označení ve smyslu §§ 11 a 12 zákona o potravinách buď zejména pokládáno:

1. Označení vína nebo vinného moštu, které obdržely přísadu cukru, za »přírodní víno« neb »originální (původní) víno«, »přírodní mošt« neb »originální (původní) mošt« nebo podobné označení, které jest způsobilé vyvolati domněnku, že nebyla taková přísada učiněna.

Totéž platí pro sladká (desertní) vína kromě toho také pro ten případ, že k jejich výrobě bylo upotřebeno rozinek nebo více nežli jednoho objemového procenta alkoholu;

2. takové označení aromatizovaných a kořeněných vín, kterým se nedá seznati jejich povaha jako nápoje aromatizovaného nebo kořeněného.

§ 8. Zapověděno jest vyráběti na prodej, chovati na prodej a prodávati:

1. jiné nežli v § 2, odstavci 2, uvedené vínu podobné a vínovité nápoje;

2. směsí, které jsou podle svého složení k tomu ustanoveny, býti prostředkem k výrobě nápojů vínu podobných nebo vínovitých.

Kdo by proti této zápovědi jednal, bude pro tento přešupek potrestán podle § 10 zákona o potravinách a vztahuje se k tomu ustanovení §§ 20 až 23 zákona o potravinách.

Vínovité nápoje ve smyslu tohoto zákona jsou:

a) patěšky, to jest nápoj, který byl připraven zkvašením nebo vyloužením zkvašených nebo nezkašených vinných matolin za upotřebení vody s jinou přísadou nebo bez přísady;

b) rozředěné víno, to jest nápoj připravený z vinného moštu nebo vína za upotřebení vody s jinou přísadou nebo bez přísady;

c) kvasnicové víno, to jest nápoj připravený z kvasnic nebo vinných usedlin za upotřebení vody s jinou přísadou nebo bez přísady;

d) směsí vína s vínovitými nápoji, s ovocným, bobulovým a sladovým vínem, s medovinou nebo s nápoji vínu podobnými.

§ 9. Výroba patěšek pro vlastní domácí potřebu (rodinu, čeleď, zřízence) buď oznámena příslušnému obecnímu nebo místnímu představenstvu a buď uvedeno vyrobené množství.

Nádoby nebo shrány, ve kterých se patěšky vyrábějí nebo leží, musí býti opatřeny zřetelně seznatelným nápisem, z něhož lze jistě seznat obsah.

Podrobnější ustanovení buďte vydána nařizovacím způsobem.

§ 10. Každý majetník sklepních nebo jinakých místností, ve kterých se víno na prodej vyrábí, upravuje, na prodej chová nebo prodává, má v těchto místnostech na nápadném místě v zřetelném otisku vyvěsiti §§ 2 až včetně 14 tohoto zákona.

§ 11. Kdo by jednal proti předpisům §§ 4, posledního odstavce, 9, 10 tohoto zákona nebo proti nařízením na základě § 9 tohoto zákona vydaným, buď potrestán od politického úřadu první stolice peněžitou pokutou až do 200 K nebo vězením až do 14 dnů.

§ 12. K místnostem, do kterých jest dovoleno vstupovati dozorcím orgánům podle § 3 zákona o potravinách zřízeným, aby předsebrali příslušející jim úřední úkony, vztahmo ve kterých mají býti konány revize podle § 4

zákona o potravinách, náležejí také sklepy a jinaké místnosti, ve kterých se víno nebo vinný mošt ku prodeji ustanovené vyrábějí, uschovávají nebo na prodej chovají.

Dozorčí orgánové jsou oprávněni, do těchto místností kromě noční doby vstupovati, a dá-li se důvodně pokládati, že se pracuje v noční době, mohou i v tomto času do nich vstoupiti, aby vykonávali tento zákon.

§ 13. Aby byly prováděny předpisy v tomto zákonu obsažené a aby bylo k nim dohlédáno, budiž konána občasná úřední prohlídka ve sklepech a jiných závodních a skladních místnostech všech těch osob, které se zabývají prodáváním vína a vinného moštu (u výrobců, obchodníků, hostinských, výčepníků atd.).

K výkonu této kontroly buďte po vyžádaném dobrém zdání příslušného zemského sněmu zřízení zvláště odborně vzdělání, do přísahy vzatí státní sklepni dozorcí. V každém [na říšské radě zastoupeném] království a zemi buď zřízen takový dozorce, avšak podle poměrů může v některém z těchto království a zemi zřízeno býti několik takových dozorců nebo může také pro několik zemi zřízen býti jediný dozorce. Tito sklepni dozorcí jsou podřízeni politickému zemskému úřadu a v nejvyšší instanci ministeriu orby.

Sklepni dozorcí buďte zavázáni svou úřední přísahou, že budou chovati v tajnosti obchodní a provozovací poměry, o kterých se dovědí, s výhradou oznamovati nezákonnosti; zejména mají zachovávat nejpřísnější tajemství o technických zařízeních, způsobech postupu a zvláštlostech provozování, které by jim od výrobců a podnikatelů za tajné byly označeny.

K výkonu kontroly a revize, jakož i ku právům řečených kontrolních orgánů mají se vztahovati obdobně ustanovení zákona o potravinách.

§ 14. Ustanovení v tomto zákonu o vínu a vinném moštu daná vztahují se také k vinnému rmutu.

§ 15. Tento zákon nabude moci tři měsíce po svém vyhlášení. — Zároveň pozbude platnosti zákon ze dne 21. června 1880, č. 120 ř. z. o výrobě a prodeji nápojů vínu podobných.

§ 16. Mým ministrům orby, obchodu, práv a vnitra jest uloženo; aby tento zákon uvedli ve skutek.

Zrušením zákona ze dne 21. VI. 80, č. 120 ř. z. pozbylo platnosti i min. nař. č. 121 ř. z. Min. orby 24. II. 09, č. 6088 A. 143.

Služební instrukci pro

státní sklepni dozorce — obsažena ve vyn. m. orby ze dne 17. VII. 1908, č. 28.002, m. p. 15. VIII. 1908 č. 177.800 — viz sb. norm. č. 143.

2. Nař. mín. orby. obchodu a vnitra ve shodě s mín. práv ze dne 27. list. 1907, č. 256 ř. z. *), kterým se vydávají ustanovení, aby byl proveden zákon ze dne 12. dubna 1907, č. 210 z. ř. o obchodu s vínem, vinným moštem a vinným rmutem.

Na základě zákona, daného dne 12. dubna 1907, č. 210 ř. z. o obchodu s vínem, vinným moštem a vinným rmutem, nařizuje se takto:

Čl. I. (Ku § 2.) Seznam léčebných vín bude ob čas vyhlášen ministeriem vnitra.

Čl. II. (K § 5.) 1. a) Žádosti za povolení, aby směl býti přidán cukr k vinnému moštu nebo vinnému rmutu, by očekávaný výtěžek vinobraní byl zlepšen, buďte podány v přiměřeném čase před počátkem vinobraní, nejdříve v září příslušného roku způsobem v § 5, odstavci 1., zákona uvedeným u politického úřadu ku povolení příslušného. V těchto žádostech buď přiměřeně odůvodněno, že je třeba přidati cukru, a buď uvedeno viničné území, ze kterého pocházejí vinné mošty nebo vinné rmuty, ku kterým má býti cukr přidán. Jednotlivé osoby, které žádají za takové povolení, aby směl se cukr přidati, necht' uvedou v žádostech rozsah viničné plochy, předvídatelné množství jak výtěžku vinobraní, k němuž cukr má býti přidán, tak i cukru, který se má přidati, a místnost (sklepy, skladiště atd.), ve které přidání cukru má býti provedeno. Povolení smí se udělití toliko pro místo výroby nebo nejbližší jeho okolí.

Povolení, aby cukr směl býti přidán, vztahuje se na dobu od počátku vinobraní až do 15. listopadu příslušného roku.

Kdo chce použití povolení přísady cukru k vinnému moštu nebo vinnému rmutu, má o tom uvědomiti příslušného sklepního dozorce nejpozději 48 hodin, než se počne cukr přidávati. Kdyby tohoto dne přidání cukru nemělo býti provedeno, učiněno buď opětné oznámení sklepnímu dozorce šetříc lhůtv právě uvedeně.

b) Musilo-li následkem krupobití, povodně nebo jiných živelných pohrom vinobraní býti započato předčasně a může-li proto žádost za povolení, aby k vinnému moštu nebo k vinnému rmutu cukr směl býti přidán, býti podána teprve bezprostředně před vinobraním nebo docela teprve po počátku vinobraní, buď taková žádost, uvedouc stav věci, přiměřeně odůvodněna a buď stav věci místním neb obecním představenstvem potvrzen.

*) Čl. II. a III. dle úpravy provedené min. nař. ze dne 18. III. 1914, č. 69 ř. z.

c) Nejpozději až do 1. prosince každého roku má každý, jenž použil povolení přísady cukru k vinnému moštu nebo vinnému rmutu, oznámiti příslušnému politickému úřadu I. stolice množství vinného moštu nebo vinného rmutu, ku kterému byl cukr skutečně přidán, a množství upotřebeného cukru.

Politické úřady mají oznámiti příslušnému sklepnímu dozorce jak udělená povolení ku přísadě cukru, tak i tuto dotčená oznámení až do 31. prosince každého roku.

2. Má-li se přidati cukru k uloženému již výtěžku vinobraní, buď v žádostech přiměřeně odůvodněných uvedeno pokaždé množství výtěžku, k němuž cukru má býti přidáno, rovněž i množství upotřebeného cukru a den, kterého přidání cukru má býti provedeno. Rovněž dlužno v žádostech uvéstí místnost (sklepy, skladiště atd.), ve kterých výtěžek vinobraní se nachází, a nádržky, ve kterých jest uložen. O tomto povolení buďte sklepní dozorce v každém jednotlivém případě vyrozuměni.

Přidávati cukru k hotovému již vínu (chorému, vadnému, méně cennému vínu), aby překvasilo, dovoleno jest toliko za přítomnosti příslušného sklepního dozorce.

3. Udělití povolení v § 5 zákona dotčená jsou příslušni zpravidla političtí úředové I. stolice, v jejichž obvodu má býti cukr přidán; jde-li však o to, aby bylo povolení přísady cukru uděleno pro území zasahující do obvodu několika politických okresů, jest k tomu příslušen politický úřad zemský, který o uděleném povolení zpraviti má příslušné politické úřady I. stolice.

Čl. III. (Ku § 9.) Patěšky směji se vyráběti toliko z matolin hroznů vlastní sklizně. Za domácí potřebu pokládá se množství patěšků, které nemá přesahovati dva litry na osobu a den.

V oznámení obecnímu nebo místnímu představenstvu učiněném buď uvedeno jak množství vyrobených patěšků, tak i počet osob, ku kterým se podle § 9, odstavce 1, zákona přihlédá, při čemž měj se co možná zřetel ke změnám v počtu těchto osob, které lze během roku očekávati.

Oznámení musí býti podána u příslušného obecního nebo místního představenstva do osmi dnů po zahájené výrobě patěšků.

Obecní nebo místní představenstva mají založiti seznamy o došlých jich oznámeních a předkládati je každého týdne politickému úřadu I. stolice, který má zaslati opis příslušnému sklepnímu dozorce.

Nádoby nebo nádržky, ve kterých se patěšky vyrábějí nebo ležení podrobují, musí býti označeny na přední straně dobře viditelným a nesmazatelným ležatým křížem (X).

Kromě toho musí mítí na témž místě zřetelně viditelný nápis, odpovídající jménu v příslušném území pro patěsky obvyklému.

Toto nařízení nabude moci dnem, kterého bude vyhlášeno.

Kromě toho musí mítí na témž místě zřetelně viditelný nápis, který jest přiměřen jménu v příslušném území pro matolinové víno obvyklému.

Čl. IV. (Ku § 10.) Otisky k tomu ustanovené, aby byly vyvěšeny §§ 2—14 zákona, buďte vyhotoveny v jazyku v zemi obvyklém; musí býti tak umístěny, aby si je mohl každý snadno přečísti, a buďte stále v dobrém stavu chovány.

Čl. V. (Ku § 12.) Noční doba obsahuje v čase od 1. dubna až do 30. září hodiny od 9 hodin večer až do 4 hodin ráno a v čase od 1. října až do 31. března hodiny od 9 hodin večer až do 6 hodin ráno.

Čl. VI. Toto nařízení nabude moci zároveň se zákonem ze dne 12. dubna 1907, č. 210 ř. z. o obchodu s vínem, vinným moštem a vinným rmutem.

3. Provádění ustanovení vinného zákona.

a) Vyn. m. orby ze dne 22. XI. 07, č. 45.031, m. p. 10. XII. 07, č. 346.843, č. 173 sb. norm. o provádění zákona o víně neotiskujeme pro přílišnou obsáhlost jeho, že částečně pozměněno novějšími předpisy a poněvadž z valné části obsahuje parafraza zákona.

b) V. m. p. 20. X. 1908, č. 205.221.

Aby se zákonu ze dne 12. IV. 1907, č. 210 ř. z. o obchodu s vínem, vinným moštem a vinným rmutem zjednala platnost, jest dle výnosu min. orby ze dne 10. září 1908, č. 37.010, nutné, aby min. výnosem ze dne 20. VII. 1908, č. 30.194, pro Čechy provisorně ustanovení státní sklepní dozorcí povinností ve služ. instrukci ze dne 17. VII. 1908, č. 28.002, předepsaným způsobem nejsvědomitějším dostáli, aby se však témže také od politických úradů I. inst. při vykonávání jich služby přiměřeně podpory dostalo.

Také bude dle cit. výnosu účelné, poučovati zájemníky, zvláště v krajinách pěstování vína se zabývajících, při každé vhodné příležitosti o nejdůležitějších ustanoveních nového vinného zákona přímo aneb nepřimo a upozorňovati je na následky nedbání těchže, aby se dle možnosti zabránilo, by z neznalosti nestaly se chyby, které dle trestních ustanovení zákona stihány býti musí. Dá se totiž již nyní, kdy kontrolní služba sklepních dozorců sotva započala, konstatovati, že producenti vína v kraji a rovněž hostinští a výčepníci — méně obchodníci s vínem

— když vůbec o existenci nového vinného zákona něco vědí, ponejvíce žádným způsobem o tom informováni nejsou, která ustanovení pro obchod s vínem, s vinným moštem a s vinným rmutem nyní platí a jaké závazky jim z toho vyplývají.

Aby se pak mohlo docílití, aby státní sklepní dozorcí svým služebním povinnostem skutečně způsobem vhodným dostávali a kde nutno, také poučením a vysvětlováním činnost vyvíjeli, jest v první řadě potřeba, aby se oni nejdříve pokud možno rychle seznámili s poměry vinného obchodu v obvodu jich činnosti. Z důvodu toho se doporučuje, aby sklepní dozorcí s politickými úřady první instance (bod 6. služ. instr.) v přímé styky vešli a nutné zprávy si opatřili.

Dále se okr. hejtmanství v základě min. výn. na počátku cit. opětně poukazuje, aby sklepním dozorcům do živn. rejstříků o stávajících živnostech h. a v., které dle § 145 ř. ř. vésti se mají, dalo nahlédnouti.

Min. orby považuje za důležité, aby v krajinách vinařských starostové obecní od okr. hejtmanství na nejdůležitější ustanovení nového vinného zákona, na nařízení prováděcí ze dne 27. list. 1907, ř. z. č. 256, k vinnému zákonu a opatření min. výn. ze dne 22. list. 1907, č. 45.031 — týkající se slazení vína, vinného moštu a vinného rmutu, jakož i na ohlášení výroby vína matolinového (§§ 5. a 9. vinného zákona, čl. II. a III. nař. k vinnému zákonu) a na opatření výnosu ze dne 22. list. 1907, č. 45.031, ku §§ 5 a 9 výn. zákona upozornění byli. Mohlo by se tak státi účelným způsobem při úředních řízeních, při kterých by se měli také starostové obecní vyzvatí, při sklepního dozorce při provádění revisí (bod 6, odst. 2 služ. instr.) co nejúčinněji podporovali.

Ostatně se okr. hejtmanství poukazuje, aby co nejdříve jednotlivým starostům obecním také písemně jméno příslušného státního sklepního dozorce oznámilo s vyzváním, aby téhož při provádění revisí podporovali.

Dle ustanovení § 4 vin. zák. mají všichni zájemníci, kteří za účelem prodeje vína sladká (desertní) a vína šumící, jakož i vína aromatisovaná a kořeněná vyrábějí, a dle toho zvláštních, v § 4 vinného zákona uvedených výhod použití hodlají, příslušnému politickému úřadu první instance o tom oznámení učiniti a pro výrobu, uschování a za skladiště těchto produktů určené místnosti označiti.

Dle náhledu min. orby mají se ku dotyčnému oznámení a označení místnosti také ony podniky přidržeti, které koncesi k výrobě sladkého vína mají a má se v ozná-

mení udati, jaký druh nápojů v § 4 vinného zákona zahrnutých zamýšlí se vyráběti.

Poněvadž by ohlášení výroby těchto nápojů mohlo k tomu použito býti, obcházení nařízení § 5 vinného zákona, dle kterého slazení vína, vinného moštu a vinného rmutu jen po úředním povolení dovoleno jest, poukazuje se okr. hejtmanství, aby dříve, než o došlých oznámeních výroby vín sladkých (desertních) a šumivých, jakož i vín aromatisovaných a kořeněných rozhodne, t. j. dříve než dotyčné údaje jakožto ustanovením zákona vyhovující uzná, odborné dobrozdání příslušného sklepního dozorce si opatřilo a sklepního dozorce po případě ku ohledání dotyčného podniku před schválením ohlášení vybidlo.

Ohledně otázky, pokud služební spisy sklepních dozorců jsou porta prosty, sloužijí na vědomí, že osvobození od porta pro služební korespondenci ve smyslu čl. II., odst. I., zák. ze dne 2. října 1865, ř. z. č. 108, jest přípustné a při tom podmínkám článku V. uvedeného zákona vyhověno býti musí. V tomto směru byly poštovní úřady min. orby již vyrozuměny.

Osvobození od porta pro vzorky zkušební, které státní sklepní dozorcei dle výn. ze dne 27. VII. 1908, č. 30.565 za účelem posouzení a dalšího zařízení u úřadů zkoumáním se zabývajících zasílají mají, min. obchodu dosud nepovolilo.

Dozorci mají tudíž až do dalšího opatření poštovní poplatky pro zásilky zkoušek revidi vyrovnati.

4. Výčep umělých vín a polovin. Vyn. m. p. 31. XII. 1909, č. 278.684:

Při vydání II. dodatku k normativu o živnosti h. a v. byla všeobecně vytknuta v odst. 20, lit. e), 27, 41, 46, 110, a 208 také zpětná působnost zákona ze dne 12. dubna 1907, č. 210 ř. z., o obchodu vínem, vinným moštem a vinným rmutem na příslušná ustanovení zmíněného normativu, pokud se týče na ustanovení § 15, č. 16 a § 16, lit. e) ž. ř., pokud přichází v úvahu výčep vín umělých a polovin.

Speciálně v bodu 41. normativu jest výtčeno, že prodej a chování na prodej vínovitých nápojů (polovin) podle § 8 uvedeného zákona o obchodu vínem pro rozsah živnosti h. a v. bezpodmínečně jest zapovězen, a že léčebná vína nikterak nemohou býti předmětem koncese h. a výčepnické.

Jako vína léčebná považovány nyní farmaceutické přípravky uvedené v min. nař. ze dne 5. pros. 1907, č. 262 ř. z.¹⁾

¹⁾ Nový seznam viz str. 651.

Nápoji vínu podobnými (víny umělými) dlužno považovati — tak bylo v bodu 41 normativu dále vylouženo — ve smyslu § 8, odst. 1 zákona o obchodu vínem toliko víno ovocné a bobulové, víno sladové a medovinu; ostatní vínu podobné nápoje jsou z obchodu (výroby, chování na prodej a prodeje) vyloučeny.

Z těchto čtyř vínu podobných nápojů jsou (podle poučení obsaženého v nyní již neplatném min. nař. ze dne 16. září 1880, ř. z. č. 121) pouze víno sladové a medovina vlastními umělými víny, kdežto vína ovocná a bobulová jsou přirozené, alkoholickým kvašením ovoce a všeho druhu bobulí získané nápoje, pročež také víno ovocné uvedeno jest v § 16 ř. z. v lit. c) vedle vína a nikoliv v lit. e) vedle umělého vína.

Z toho vychází, že nyní výčep vín umělých a polovin dotčený v § 16, lit. e) ž. ř. vlastně toliko na výčep vína sladového a medoviny dlužno obmeziti, a že výčep vín ovocných a bobulových jen proto, jelikož všechny tyto nápoje podle § 8, odst. 1, zákona o obchodu vínem označeny jsou jako vínu podobné nápoje, může v souvislosti býti uváděn.

Přes to však mnohými úřady živn. i ještě nyní povolován jest výčep vín umělých a polovin jako oprávnění živnosti hostinské a výčepnické.

Abyste zabráněno bylo nedorozuměním a omylům, vybízí se okr. hejtmanství, aby v budoucnosti, bylo-li by při ucházení se o koncesi hostinskou a výčepnickou požadováno i oprávnění k výčepu vín umělých a polovin (§ 16, lit. e) ž. ř.), a nemělo-li by toto oprávnění vzhledem na míst. normální výnos ze dne 14. VII. 1906, č. 157.941 (sb. norm. 104, dodatek normativu 60), odepřeno býti proto, že nejví se ho potřeba, uvedlo v listině koncesní oprávnění k »výčepu ovocného a bobulového vína, dále vína sladového a medoviny«.

Měl-li by však se zřetelem na nynější znění § 16 ž. ř. výčep vína ovocného a následkem toho též bobulového sub. lit. c) ve spojení s výčepem piva a vína býti uveden, budíž pak sub lit. e) toliko výčep vína sladového a medoviny vyznačen.

Bylo-li by pak se domáháno sice výčepu vína ovocného, nikoliv však výčepu podle § 16, lit. e) ž. ř., může samozřejmě oprávnění k výčepu vína ovocného též samo o sobě býti uděleno.

5. Obchod vínem, vinným moštem a vinným rmutem. V. m. p. 10. IV. 1914, č. 18B-283, m. č. 98.827:

V dohodě s min. vn. a obch. sdělilo sem min. orby výnosem ze dne 18. března 1914, č. 12.688-II, toto:

Dle § 5 zák. ze dne 12. dubna 1907, č. 210 ř. z. lze povolení k cukření vinného moštu nebo vinného moštu neb vinného rmutu udělití netoliko jednotlivým osobám, nýbrž dle okolností též pro celé obce neb pro oblast jednoho neb více politických okresů. Jde-li o cukření k účeli zlepšení sklizených plodů, mají dotyčné žádosti, pokud je jednotlivci podávají, dle čl. II, odst. 1 nového prov. nař. ze dne 18. III. t. r., č. 69 ř. z., k zákonu shora uvedenému mimo ostatní v tomto prováděcím nařízení stanovené údaje obsahovati též výměru plochy viničné, pravděpodobné množství jak sklizených plodů, jež se cukříti mají, tak i cukru, jenž se přidadí, a místností (sklepy, sklady atd.), v níž se cukření dítí bude.

Těchto náležitostí při žádosti nestává, jde-li o udělení povolení k cukření pro celé obce neb pro oblast jednoho nebo více politických okresů. Takováto povolení mají se však udělití jen zcela výjimečně a na základě důkladného prozkoumání všech podmínek, jež takové opatření ospravedlňují.

Ve všech případech, kde jde o cukření k zlepšení sklizených plodů (čl. II, bod 1a) nového prov. nařízení) budíž povolení k cukření teprve tehdy uděleno, když bude nepochybně zjištěna nutnost povolení toho s ohledem na podmínky uvedené ve vynesení ministerstva orby ze dne 18. března t. r., č. 12.688-I. (zdejší intimát z dnešního dne č. 18/B-282) k § 5 zákona o vinnu v bodech 2a) až c).

Též v případě cukření dle bodu 2 nového prováděcího nařízení jest povolení teprv tehdy udělití, byla-li zjištěna nutnost cukření.

Jak cukření ku zlepšení sklizených plodů, tak i cukření plodů již uložených lze nejen výrobcům, nýbrž i živnostníkům, k obchodu vínem oprávněným, povolití.

Ve smyslu ustanovení, vydaných v min. vyn. ze dne 18. bř. t. r., č. 12.688-I., k § 5 zákona o vinnu, budtež žádosti za cukření před dotyčným rozhodnutím vždy příslušným sklepním inspektorům k podání dobrozdání zaslány.

Nevidělo-li by se v daném případě politickému úřadu své rozhodnutí na vyzádaném dobrozdání sklepního inspektora založiti, jest spisy jednací před definitivním rozhodnutím u věci bez odkladu min. orby prostřednictvím místodržitelství předložiti.

V čl. III, odst. 4, nového prov. nařízení zmíněné opisy budtež příslušnému sklepnímu inspektorovi s největším urychlením zaslány.

6. Slazení vinného moštu a rmutu. Vyn. min. orby 16. VII. 1914, č. 33.490; m. p. 28. VII. 1914, č. 18 B. 576/244.116:

(Čl. II., 1 a), odst. 3 nového prováděcího nařízení k zákonu o víně ze dne 18. března 1914, č. 69 ř. z.)

Dle čl. II., 1a), odst. 3, nového prováděcího nařízení ze dne 18. března 1914, č. 69 ř. z., k § 5 zákona o víně má ten, kdo hodlá použítí povolení ku slazení vinného moštu neb rmutu, příslušného sklepního inspektora nejpozději 48 hodin, než se slazením počne, o tom vyrozuměti. Kdyby toho dne slazení předsevzato nebylo, jest to opětně sklepnímu inspektorovi oznámiti za šetření prve uvedeně lhůty.

Aby se malému výrobcí a obchodníkovi, který začasté psátí a čísti nezná, v tomto směru nepůsobily obtíže, byl vyhotoven v opisu připojený všeobecný formulář listku oznamovacího.

U příležitosti informačního kursu, u min. orby 3. a 4. července t. r. konaného, ve kterém projednáno praktické používání nového prováděcího nařízení k zákonu o víně, bylo sklepním inspektorům uloženo, aby v oněch případech, když ve sm. vynesení min. orby ze dne 18. března 1914, č. 12.688-II (zdejší intimát ze dne 10. dubna 1914, čís. 18 B—283), udělení povolení ku slazení doporučují, k dotyčnému svému dobrozdání připojiti jeden, případně více takových oznamovacích listků. Listky ty má každý sklepní inspektor v přiměřeném počtu do zásoby si opatřiti a náklad s tím spojený na účet revisního paušálu započítati.

Pokud jde o používání formuláře listku toho, má sklepní inspektor na přední straně data, potřebná pro poštovní dopravu, a dále na zadní straně v levo nahore jednacím číslem své sám vyplniti; naproti tomu datum a jednacím číslem výměru, jimž se k žádosti vydává povolení ku slazení, zapíše na listku příslušný politický úřad I. instance. Takto adjustované listky budtež žadatelé zároveň se zmíněným výměrem doručeny. Všechny ostatní údaje má vyplniti strana. Ve vyhotovení povolovacího výměru budíž strana na uvedeném místě prováděcího nařízení výslovně upozorněna.

7. Nový prováděcí výnos k zákonu o víně.

M. p. 10. dubna 1914, č. 18 B-282, m. č. 98.826.

Ačkoli zkušenosti, které s rak. zákonem o vinnu ze dne 12. dubna 1907, č. 210 ř. z., učiněny byly, nejsou v celku nepřívny, přihodilo se přece, že administrativní provádění tohoto zákona a vykonávacích předpisů, k němu vydaných (nař. ze dne 27. XI. 1907, č. 256 ř. z. a vyn. min. orby ze dne 22. XI. 1907, č. 45.031, zdejší intimát ze dne 10. XII. 1907, č. 346.843), nebylo v některých bodech jednotné a neodpovídalo také vždy úplně intencím zákonodárce. — Vzhledem ku stížnostem, které v řečeném směru již od

delší doby v kruzích zájemníků vznikaly, vidělo se nyní vládě, zmíněné prováděcí předpisy přiměřeně pozměnit. To se děje nař. min. orby, obchodu a vnitra ze dne 18. III. t. r. č. 69 ř. z., které právě v říšském zákoníku vyhlášeno bylo. — V podstatě jde o to, přesně vyznačiti podmínky, za nichž lze povolití cukření vína, pokud se týče moštu a rmutu dle § 5 zákona o vínu, dále o to, jak by byla možná spolehlivá kontrola v tomto ohledu. Mimo to se jednalo o odstranění některých nepřístojností, jež se vyskytovaly značně v příčině výroby patěsků, jež jest dle zákona o vínu pouze pro domácí spotřebu přípustna. — Aby se tu nápravy docílilo, stanoví obzvláště nové nařízení na základě posl. odst. § 9 zákona o vínu, že patěsky lze vyráběti pouze z mláta hroznů vlastní sklizně. Reelní produkci vína a reelnímu obchodu vínem za jistě prospějí zmíněná ustanovení, kteráž sloužití mají k účinnějšímu uskutečnění účelu, zákonem o vínu sledovaných.

a) Povolení k cukření lze jen výjimečně a to jen k cukření takového moštu uděliti, jehož obsah cukru následkem živelních škod nebo následkem nepříznivého počasí tak nízko zůstal, že mošt skutečně cukření potřebí má;

b) cukerní obsah moštu smí se přísadou cukru nejvýše tak dalece zvýšiti, jaký za daných okolností (t. j. vzhledem k místu výroby, ke kultivační metodě tamže používané, k dotyčnému druhu hroznů) v normálních letech bývá;

c) povolení k cukření lze i v případech sub a) a b) označených, uděliti jen k cukření takového moštu, jehož původní cukerní obsah v čas vinobraní činil ne více než 15 stupňů dle Klosterneuburgské váhy.

V povolení k cukření moštu (vinného rmutu) a vína jest určiti jak množství sklizených plodů, o jichž cukření jde, tak i množství cukru, jež se má přisaditi, i místnosti, v níž se cukření diti smí. Při tom nesmí se nikterak povolití větší množství než 4 kg na hektolitr. Mimo to budíž žadatel vyrozuměn, že cukření lze předsevzítí jen toho dne, který ve smyslu čl. II., bod 1a), odst. 3, pokud se týče bod 1, nového prov. nař. k § 5 zákona o vínu udán byl. Jíce povolení k cukření, jež politické úřady, udělování podmínek při tom úřady, pokud se týče nesplnění nově § 5, odst. 2, zákona o vínu.

Okr. hejtmanskví se vybízí, aby si obsah tohoto vynešení důkladně osvojilo, jej orgánům, které ku spolupůsobení při provedení předpisů zákona ze dne 12. dubna 1907, č. 210 ř. z. a k němu vydaných vykonávacích nařízení po-

volány jsou, sdělilo a nad to — snad uveřejněním v úředním listě — o jeho nejmožnější rozšíření se postaralo.

Upozorňuje na zmíněné nové min. nař., sděluje místo-držitelství na základě vyn. min. orby ze dne 18. III. 1914, č. 12.688-I, vydaného v dohodě s ministerstvy obchodu a vnitra, toto:

1. k § 4, posl. odst. zákona o vínu:

Ve smyslu posl. odst. § 4 zák. o vínu jsou výrobci vín, v § 4, odst. 1, uvedených, povinni, tyto nápoje vyráběti a na skladě míti ve zvláštních místnostech, oddělených od těch místností, jež výrobě a uložení obyčejných vín slouží. Tyto zvláštní místnosti jest politickému úřadu I. inst. při předepsaném oznámení udati.

Neuposlechnutí těchto předpisů trestá se dle § 11 zákona o vínu.

2. k § 5. zákona o vínu:

Přidávání spotřebního cukru má za účel, takovým moštům, které následkem nepříznivých, dozrání hroznů bránících povětrnostních poměrů příliš málo cukru obsahují, normálního obsahu cukru dodati, neb vinnům na alkohol chudým, kteráž z takových moštů povstala, normálního obsahu alkoholu dodati, neb způsobiti překvašení chybných neb chorobných vín.

Politickému úřadům jest tudíž při udělování povolení k cukření moštu (vinného rmutu) těchto zásad dbáti.

8. Výroba slazených, peluňkových a šumivých vín, vydávání živnostenských listů po dobrozdání státních sklepních inspektorů. Ob. m. p. 2. VI. 1921, č. 15 A-1107/165.829.

Zdejšími oběžníky ze dne 20. října 1908, č. 205.221, týkajícím se provádění zákona o vínu, 30. ledna 1909, č. 2264, jednajícím o výrobě sladkých a hořkých vín, 29. července 1910, čís. 198.833, o vyrozumění sklepních dozorců o oznámení výrobě vín sladkých a šumivých, bylo uloženo všem politickým úřadům I. st., by v každém případě, kde jim strany oznamují výrobu vín sladkých, hořkých nebo šumivých, vyrozumívaly příslušného státního sklepního dozorce, aby mohl jednak vésti řádně předepsaný rejstřík výrobců těchto vín, jednak vykonávati povinnou prohlídku provozovacích místností.

Bylo však zjištěno, že se těchto ustanovení nedbá a že jedna okr. správa politická vydala ještě v roce 1921 že výroba vín umělých a slazených, přehlížeje, čís. 210 ř. z., vůbec zakázána, jak, ze dne 12. dubna 1907,

V základě vñn. min. zemědělství ze dne 13. května 1921, č. 25.781-II, upozorňují se veškeré okr. správy politické, že živn. listy, opravňující k výrobě slazených, peluňkových a šumivých vín, vystavovány býti mají vždy jen na základě dobrozdání příslušných sklepních inspektorů. Výrobce slazených, peluňkových a šumivých vín musí vésti sklepní inspektoři v evidenci; proto jest zapotřebí, aby je jednotlivé okr. správy politické o vydání veškerých živn. listů, opravňujících k výrobě slazených, peluňkových a šumivých vín, uvědomovaly. Současně se ukládá, by bylo ustanovení svrchu citovaných zdejších oběžníků přesně úháno.

9. Zákon o dávce z vína v láhvích ze dne 17. X. 1919, č. 572 sb. z. a n.:

§ 11. Vino v láhvích, které jest v živnostech obchodních a výčepních, musí býti opatřeno berními známkami, jež odpovídají cenníkům, vyloženým v živnosti. — § 13. Veřejné dopravní podniky jsou povinny ohlásiti finančnímu úřadu každou zásilku vína v láhvích podle ustanovení vykonávacího nařízení. — § 14. Kdo po živnostensku vyrábí nebo prodává víno v láhvích je povinen tento podnik, jakož i každou pozdější změnu ohlásiti finančnímu úřadu, podle ustanovení vykonávacího nařízení . . . . — § 15. Kdo po živnostensku vyrábí nebo prodává víno v láhvích, podroben jest důchodkovému dozoru. — § 20. Zákon tento nabude účinnosti dnem 1. ledna 1921. — Tímto dnem pozbývá platnosti zákon o dani ze šumivých vín ze dne 2. února 1914, č. 40 ř. z.

K nápojům v § 4 zák. d. 12. IV. 1907 náležejí zejména vermutová vína, jakož i ostatní hořká vína, pokud nebyla prohlášena za vína léčivá, jakožto nápoj připravený z přírodního vína. Označení hořká vína pro nápoje vyrobené z výtažků bylin, lihu, cukru a vody s přísadou nebo bez přísady vína, není přípustno. Byly-li tyto nápoje neprávem za hořká vína označovány, vyrobeny bez přísady vína, mohou býti označeny za likéry, o čemž může rozhodovati s určitostí jen znalec. Tyto nesmějí býti

uváděny dle zák. o potravinách jako hořké víno (§ 11 č. 3); nejprádnějším označením pro ně bylo by hořké likéry. Byly-li nápoje vyrobeny s přísadou vína, nutno je míti dle § 8, odst. 3. cit. zák. za nápoje vínovité a bylo by označení jich jako víno, jich výroba a chování na prodej i jich prodej zakázány. Dle náhledu zúčastněných ministerstev zdá se nepřipustným pro pravá hořká vína nahore uvedená označení přírodní nebo originální vermutové víno, poněvadž každé vermutové ví-

no je výrobkem umělým. Min. orby 22. XI. 1907, č. 45.031. JOKP. 1907, str. 153.

Jest nepřipustno, vydávati koncesní dekrety na výčep vínu podobných nápojů vůbec, nýbrž pouze na výčep nápojů, vypočtených taxativně v § 2 odst. 2. zákona d. 12. IV. 07, č. 210 ř. z. (totiž na víno ovocné, bobulové a sladové jakož i medovinu). M. o. 15. IV. 10, č. 33.009/09. A. 169.

Prodej vína přirozeného v lahvích po obchodníku uzavřených jest živností svo-

bodnou. Pokud jde o konces. živnost prodeje vína umělého a polovina sluší míti za to, že pojem živnosti takové byl vydáním zákona ze dne 12. dubna 1907, č. 210 ř. z. materiálně vůbec zrušen. Zákon ten zná jen vína přirozená, jichž dovolená příprava je upravena v § 4 a vína padělaná, jichž pojem stanoven negativně v § 4 a Mimo to nehledíc k vínům ovocným, sladovým a medovině jsou ještě vína medicínální, jichž prodej jest vyhrazen lékárnám. JOKP. 1913 str. 98.

Vinaři v Čechách jsou oprávněni k výčepu vína jimi vyrobeného na místě výroby bez zvláštní koncese dle nař. dekr. dv. kanc. ze dne 17. srpna 1784, dle něhož každému je poskytnuta volnost toho, aby jim samým vyrobené potraviny, víno a mošt prodával neb čepoval ve všech dobách ročních, jak, kdy a za jakou cenu chce. Jde o starší zařízení dle čl. V, lit. a) uv. pat., na něž nelze vztahovati ustanovení ž. ř. Min. orby, vn. a obchodu z 5. XI. 1907, č. 10.883; m. p. 24. I. 1908, č. 330.636/07, JOKP 1908. str. 49, a 1907, str. 246. Viz i str. 12.

10. Vyhláška min. veř. zdrav. a tělesné výchovy ze dne 11. října 1921, č. 400 sb. z. a n., kterou se uveřejňuje seznam farmaceutických přípravků, jež byly prohlášeny za léčebná vína:

Podle článku I. min. nař. ze dne 27. listopadu 1907, č. 256 ř. z., kterým byla vydána ustanovení k provedení zákona ze dne 12. dubna 1907, č. 210 ř. z., o obchodu vínem, vinným moštem a vinným mrutem, oznamuje se, že byly ministerstvem veř. zdravotnictví a tělesné výchovy za léčebná vína prohlášeny tyto farmaceutické přípravky:

1. Vinum Chinae, Pharm. Austr. Ed. VIII.
2. Vinum Chinae ferratum, Pharm. Austr. Ed. VIII.
3. Vinum Condurango, Pharm. Austr. Ed. VIII.
4. Vinum Pepsini, Pharm. Austr. Ed. VIII.
5. Vinum Rhamni Purshiani, Pharm. Austr. Ed. VIII.
6. Vinum Stibii Kalio-tartarici, Pharm. Austr. Ed. VIII.
7. Maltosová vína firmy Svátek a Co. v Praze-Smíchov: Vino maltopepsinové, Maltocondurango, Vinum

Chinae maltosatum »Maltochin«, Vinum Chinae maltosatum ferratum »Maltoferrochin«, Vinum Chinae Sherry maltosatum »Maltochin-Sherry«, Vinum iodatum maltosatum.

8. Maltosová vína firmy Bedřich Klöckler v Praze-Libni: Vinum Maltosae Condurango, Vinum Maltosae Kola-Condurango, Vinum Maltosae Coto-Condurango, Vinum Maltosae cum China, Vinum Maltosae Chinae ferratum, Vinum Maltosae cum Pepsino.

9. Tokajské víno Sagrada lékárníka L. Molnára v Košici.

10. Vinum Condurango Melnicense »Condurangomel« lékárníka Vladimíra Vávry v Mělnice.

11. Vinum Chinae Melnicense »Chinomel« lékárníka Vladimíra Vávry v Mělnice.

12. Vinum Chinae Melnicense ferratum »Ferrochino-mel« lékárníka Vladimíra Vávry v Mělnice.

13. Léčebná vína lékárníka Gustava Hella v Opavě: Hellovo víno Kola s malaga, Hellovo chinové víno Kola s malaga, Hellovo víno Kola Condurango s malaga, Hellovo víno Coto-pepsinové, Hellovo chinové víno železité s bílým vínem, Hellovo pepsinové víno s malaga, Hellovo silné sagradové víno hořkosti zbavené, Hellovo mírné sagradové víno hořkosti zbavené, Hellovo reveňové víno s malaga, Hellovo chinové víno s bílým vínem.

14. Vinum Malagense aromaticum cum Ferro (aromatické železité malaga dle Dra. A. Steindla) lékárníka Emanuela Doubka v Plzni.

15. Vinum Chinae cum ferro citrico ammoniato, chinové víno železité lékárníka Rudolfa Sedláře v Přerově.

16. Chinové železité víno peluňkové »Sanovin« lékárníka Emanuela Conratha v Liberci.

17. Vína ohlášená lékárníkem K. Mayerem na Žižkově a vyráběná firmou »La Stella« v Libni: Vinum maltosae chinae ferratum saccharatum, Vinum maltosae chinae ferratum lecithin saccharatum, Vinum maltosae condurango lecithin saccharatum, Vinum maltosae pepsino-lecithin saccharatum.

Současně pozbývá platnosti vyhláška ministerstva vnitra ze dne 30. května 1916, čís. 169 ř. z.

11. Nař. min. vnitra, práv, obch. a orby ze dne 5. září 1899, č. 182 ř. z., jak mají býti označena sladová (maltonová) vína: Na základě § 7 zákona ze dne 16. ledna 1896, č. 89 ř. z. z r. 1897, o obchodě s potravinami a s některými předměty užitnými se nařizuje: Živnostenský prodej, chování na prodej a výcep sladových (maltonových) vín ve smyslu č. 16 a 15, § 15 zákona ze dne 15. března 1883, č. 39 ř. z., jímž změněn

a doplněn byl ž. ř., smí konati se toliko, je-li nápoj tak označen, že jeho skutečnou povahu zřetelně jest seznati.

Rozhodnutí nejvyššího soudu z 4. III. 1913, č. Kr. VII/13 jako výklad k vinodukčnímu zákonu, A. 14 str. 203.

V. Výroba sodové vody.

1. Nař. ministra obchodu v dohodě s ministry vnitra, osvěty, vyučování a veř. prací ze dne 29. listopadu 1910, č. 212 ř. z., jímž se živnost výroby sodové vody váže na koncesi.

Na základě § 24, odst. 1. a 2. a § 57, odst. 3. zákona ze dne 5. února 1907, č. 26 ř. z., jímž byl změněn a doplněn řád živnostenský, nařizuje se takto:

§ 1. Živnostenská výroba sodové vody s přísadou nebo bez přísady váže se na koncesi bez rozdílu, zda-li jest tato živnost samojedním předmětem živnostenského oprávnění nebo provozuje-li se ve spojení s jiným podnikem.

§ 2. K nastoupení této živnosti vyžaduje se kromě toho, aby byly splněny podmínky předepsané pro samostatné provozování živnosti vůbec (§§ 2 až 10 ž. ř.) spolehlivost vzhledem k této živnosti, vhodná provozovací místnost, jakož i zvláštní způsobilost průkazem alespoň dvouletého praktického zaměstnání v živnosti výroby vody sodové, v provozování lékárny nebo v obchodě se zbožím při živnosti drogistické.

Na místo tohoto průkazu může nastoupiti vysvědčení o vykonané s úspěchem návštěvě státního nebo právem veřejnosti nadaného nestátního živnostenského učiliště s denním vyučováním (kromě živnostenských pokračovacích škol), státního nebo právem veřejnosti nadaného jednoročního obchodního vyučovacího běhu nebo takové dvouleté obchodní školy, pak vysvědčení o s úspěchem odbytých čtyřech nižších třídách některé státní, vztahmo právem veřejnosti nadané nestátní školy střední (gymnasia, realky, reálního gymnasia), konečně vysvědčení o vykonané s úspěchem návštěvě jednoročního učebního běhu spojeného s měšťanskými školami podle nařízení ministeria věcí duchovních a vyučování ze dne 26. července 1903, Věstníku min. č. 37, avšak pokaždé ve spojení s průkazem alespoň šestiměsíčního praktického zaměstnání při výrobě vody sodové.

V předcházejícím odstavci dotčený průkaz zvláštní způsobilosti pokládá se také tenkrát za podaný, prokáže-li se návštěva chemicko-technických odborů na některé vysoké škole nebo úspěšné absolvování chemicko-technického od-

dělení některé vyšší průmyslové školy neb absolvování některé státní nebo právem veřejnosti nadané nestátní vyšší obchodní školy (obchodní akademie).

§ 3. Když se uděluje koncese k provozování této živnosti, buď kromě toho přihlédáno k místním poměrům.

Koncese může býti odňata úřadem ji propůjčujícím, když se živnost nepočne provozovati v šesti měsících po udělení koncese nebo přerušili se provozování později po dobu právě tak dlouhou.

§ 4. Pracovní místnosti určené k živnostenské výrobě vody sodové musí býti tak způsobilé, jak toho třeba vzhledem na čistotu, která má býti zachovávána v těchto místnostech, a k tomu, aby přístroje a náčiny, jichž se užívá ku provozování, byly chovány v čistotě.

Tyto místnosti musí vůbec vyhovovati příslušným ustanovením min. nař. ze dne 23. listopadu 1905. č. 176 ř. z., o všeobecných předpisech na ochranu života a zdraví pomocníků. Tyto místnosti musí býti zejména světlé a dobře větratelné a míti nepromokavou, snadně čistitelnou podlahu, která buď zřízena s takovým spádem, aby mohly rozlité tekutiny snadno odtékat.

Stěny pracovních místností musí býti hladce omítnuty a až do výše nejméně dvou metrů nad podlahu opatřeny náterem, který se dá mýti.

Užívání pracovních místností k jiným pracovním úkonům, které nesouvisí s provozováním, jakož i za obytné místnosti, prádelny nebo kuchyně jest nepřipustno.

§ 5. Přístroje určené k výrobě vody sodové a jinaká závodní zařízení buďte chovány stále v čistém stavu.

Měděná nebo z bronzy zhotovená měšička a měchadla, jakož i všechny části přístrojů z mosazu nebo z mědi, které přicházejí ve styk s vodou nebo kyselinou uhličitou, musí býti pocínovány čistým cínem bez všeho cínového příměsku.

K vedení kyseliny uhličitě nebo uhličenaté vody nesmí býti užíváno rour, které vyrobeny jsou z olova, zinku, vulkanisovaného kaučuku, zinek nebo antimon obsahujícího; při upotřebení cínu dovolen jest příměsek olova nejvýše jednoprocenní; měděné neb mosazné roury musí býti pocínovány čistým cínem bez příměsku olova.

Všechna pocínování buďte chována stále v dobrém stavu.

§ 6. Nežli se počne užívání měšidel, buďte podrobena úřední vodní zkoušce tlaku, při čemž zkušební tlak má býti jednou a půlkrát větší nežli nejvyšší provozovací tlak, kterého bude užíváno. O každém vyzkoušení takové ná-

doby bude vydáno potvrzení, které buď uschováno v závodu k nahlédnutí úředních zřízenců.

§ 7. Na každém měsidle nebo na vedení k němu musí býti zřízen bezpečnostní ventil na nejvyšší přípustný provozovací tlak upravený a manometr přiměřenou nejvyšší značkou opatřený, jakož i nástavec pro kontrolní manometr s Withworhovou maticí šroubovou tří čtvrti anglického palce velikou.

§ 8. V měsidle nesmí býti chována sodová voda v zásobě; proto pokaždé, kdž se provozování na delší dobu přeruší, buď sodová voda z měsidla úplně vyprázdněna a buď měsidlo před opětným provozováním vypláchnuto čistou vodou.

§ 9. K výrobě sodové vody, jakož i k čištění přístrojů a nádob smí užívati se toliko takové vody, která byla podle výsledku chemického, a je-li toho třeba, podle úsudku též také bakteriologického prozkumu uznána za úplně neškodnou k lidskému požívání. Pramen, ze kterého se voda bere, buď chráněn od znečištění; při odebírání vody buď šetřeno nejpřísnější čistoty.

Není dovoleno přivážeti a přinášeti vodu do provozny v některého pramenišťe venku ležícího.

V místech, kde jsou zřízeny veřejné vodovody pitné vody, buďte k výrobě sodové vody určené přístroje spojeny bezprostředně s vodovodem.

§ 10. Kyselina uhličitá k nasycování vody upotřebená musí býti prosta znečištění, která jsou na újmu požívání a chuti. Nevrábí-li se kyselina uhličitá na místě samém, musí dříve, nežli se vede do plynoemě, projíti aspoň dvěma mycími nádobami, z nichž první má obsahovati roztok sodv. Mycí tekutiny v mycích nádobách buďte obnovovány podle potřeby alespoň však jednou denně.

§ 11. K úkonům se sírovou kyselinou, kterých je třeba, buď užíváno takových nádob a pomůcek, které co možná vyloučí ohrožení dělníků kyselinou.

§ 12. Tekuté uhličitě kyselinv smí býti upotřebeno toliko v takových schránkách (ocelových láhvích, recipientech), které svou povahou a svým úředním vystoupením vyhovují příslušným předpisům pro železniční dopravu té které doby platným.

Tyto schránky nesmějí býti váleny nebo házeny a buďte pokaždé tak postaveny, vztažmo uloženy, aby byly chráněny od účinků tepla, zejména také od přímého ozáření slunečním světlem.

Aby byla zvýšena bezpečnost polohy těchto schránek, buď upotřebeno, třeba-li toho, vhodných podstavců.

§ 13. Mezi nádržku kyseliny uhlíčné a měsidlo musí býti vsunut ventil k redukování tlaku spolehlivě působící.

§ 14. Každý stáčecí přístroj musí býti opatřen dostatečně silným ochranným pláštěm z plechu nebo drátěným pletivem (chránidlem láhvi), které obklopují nádobu naplňovanou.

Dělníkům u stáčecích přístrojů zaměstnaným buďte dány drátěné masky na obličej a kožené manžety.

§ 15. Již naplněné nádoby (láhve, sifony) buďte tak uloženy v pracovní místnosti, a je-li toho třeba, buďte ochrannou stěnou tak zabezpečeny, aby při výbuchu některé nádoby dělníci nebyli poraněni.

§ 16. Cínová slitina ku kovovým hlavicím, jimiž se láhve uzavírají (k závěrkám sifonovým), smí dosahovati nejvýše deset procent olova. Stoupačí rourka musí býti ze skla.

§ 17. Výrobci sodové vody mají pečovati o to, aby láhve na sodovou vodu a jinaké nádoby ku prodeji sodové vody (bomby, vyvety) byly čisté. Láhve, na jichž dnu nebo stěnách sseďlina líp, jsou z prodeje vyloučeny.

§ 18. Nežli se započne výroba sodové vody, buď zjištěno, zda-li provozovací místnost a voda, které má býti upotřebeno, jsou způsobilé. Vyšetřování o způsobilosti vody buď také tenkrát vykonáno, když majetník závodu zamýšlí užívat jiné vody nežli připuštěné.

§ 19. Živnostenské úřady mají častějšími prohlídkami provozovacích místností a jejich zařízení dohlédati k tomu, zda-li se pečlivě šetří těchto předpisů.

§ 20. Živnostenským úřadům jest kromě toho vyhrazeno, živnostensko-policejně upravití zvlášt živnost výroby vody sodové.

§ 21. Přestupky toho, co jest v tomto nařízení předepsáno, pokud nejsou podrobeny všeobecným trestním zákonům, buďte potrestány podle trestních ustanovení živnostenského řádu.

§ 22. Toto nařízení nabývá moci dnem vyhlášovacím. Současně pozbývá platnosti min. nař. ze dne 13. října 1897, č. 236 ř. z.

2. Ob. m. p. 20. XII. 1910, č. 319.393, sb. norm. 205. Nař. min. ze dne 29. XI. 1910, č. 212 ř. z., bylo na základě § 24, odst. 1. a 2. a § 57, odst. 3. ř. z. živnostenské provozování výroby sodovky na koncesi vázáno. Zároveň byla v nařízení tom zavedena ustanovení o způsobilosti osobní a odborné uchazečů, nutná pro dosažení koncese, o vlastnostech výroby, o způsobu, rozsahu a podmínkách

živn. provozování, jakož i o místní potřebě a o přípustnosti zvláštní živn.-policejní úpravy této živnosti. Min. nař. ze dne 13. X. 1897, č. 236 ř. z., jež týče se výroby sodovky po živnostensku zároveň zrušeno, při čemž četná ustanovení z tohoto do nového nařízení převzata, nač se zvláště upozorňuje.

Na základě výnosu min. obch. ze dne 29. XI. 1910, č. 15.106, upozorňuje se okr. hejtmanství na ustanovení shora zmíněného min. nařízení, při čemž následující se připomíná:

K § 1. Významem »sodová voda s přísadou a bez přísady« nerozumí se toliko sodová voda v syfonech, nýbrž jsou tím míněny všechny druhy vody sodové, tedy také nápoj kyselino-uhlíčitý se šťávami ovocnými a esencemi smíšený, plněný v tak zvané bomby a podobně, jakož i šumivé limonády atd.

V závodech průmyslových obvyklá výroba sodovky pro dělnictvo za výrobní cenu poskytovaná nenodléhá — protože není považována za podnik po živnostensku provozovaný — koncesi.

Majitelé živn. listů, které výslovně na výrobu sodové vody znějí jsou jak samo sebou se rozumí oprávněni tuto vni koncesovanou živnost na základě svých listů živn. dále provozovati.

Posouzení otázky, byl-li hostinský, lékárník, cukrář aneb jiný živnostník, který dosud vedle svého zaměstnání sodovou vodu vyráběl, aniž by byl živnost výroby sodovky opověděl, oprávněn a je-li tudíž nadále oprávněn výrobu sodovky provozovati, aniž by mu bylo potřebí koncese k tomu si opatřiti, zůstává ve případě sporu jako dříve tak i nyní případnému rozhodnutí o rozsahu oprávnění dotyčného ponecháno. Nebuďte však potřebí živnostníky uvedených kategorií, již dosud skutečně bez závady výrobu sodovky jakožto vedlejší zaměstnání provozovali ku vydobytí koncese přidržovati.

Ode dne prohlášení nového nařízení (t. j. od 6. XII. 1910) smějí však majitelé nově zřízených živností hostinských, výčepních, lékáren, cukráren a podobných sodovou vodu po živnostensku toliko na základě koncese nabyté dle § 1 nařízení provozovati.

K § 2. Jakožto dvouleté upotřebení v živnosti lékárnické jest každý způsob upotřebení v podniku lékárny samé, tedy také upotřebení jakožto laborant neb tiro považovati. Temuto upotřebení nebudiž však výkon toliko nižších pod-

řízených služeb v lékárně, jako zabalování, výprava zásilek a práce čističí a pod. na roveň stavěn.

Průkaz dvouletého upotřebení toliko k pracím účetnickým a kancelářským v živnosti drogistické nelze jako průkaz zvláštní způsobilosti pro živnost výroby sodovky považovati.

Nastoupí-li při uchazeči o koncesi na místo průkazu dvouletého praktického upotřebení průkaz o vzdělání v živn. neb obch. škole uvedené v § 2, odst. 2., nechť takový uchazeč v každém případě podá průkaz, že v živnosti výroby vody sodové aspoň po šest měsíců prakticky zaměstnán byl. Náhrada tohoto průkazu průkazem o šestiměsíčním zaměstnání v živnosti lékárnické neb v obchodě zbožím při živnosti drogistické není přípustna.

Zvláště upozorňuje se na závěrečný odstavec § 2, dle kterého od takových uchazečů o koncesi, kteří nabyli vědeckého neb vyššího vzdělání odborového v lučebnicko-technických odvětvích, není žádati dalšího průkazu o způsobilosti. Takovéto předpoklady vyskytnou se v praxi nejvíce při osobách majitelů, po případě technických správců větších průmyslových podniků k výrobě sodové vody.

K § 3. Dle všeob. předpisu § 23 a odst. 1. ř. ž. mají úřady živn. před každým udělením koncese k provozování živnosti výroby sodové vody dotyčnému společenstvu po dobu tří neděl příležitost poskytnouti, aby v úřadě do dokladů podaných stranou za účelem prokázání způsobilosti nahlédnouti mohli.

Ve lhůtě té jest společenstvu volno dobrozdání o podaných průkazech způsobilostních podatí.

V odstavci 2. § 3 vyhrazeného práva odnětí koncese nebudíž se strany úřadů živn. používáno, když neprovozování živnosti jest následek mrtvé doby živnostní, jako na příklad při zastavení výroby v zimě, v léčebných, v lázeňských a ve výletních místech.

K § 5. Periodická revise, která na základě § 19. nařízení přísluší živn. úřadům, pokud jde o místnosti k výrobě sodové vody, vztahují se také na kontrolu předepsaného pocínování míchacích a j. přístrojů.

K § 9. Lučební a bakteriologické zkoumání vody, které se k výrobě užívá, smí se díti toliko ve státním zkušebním ústavě pro požívatinu, po případě v některém ústavě, který co se tkne platnosti svých dobrozdání na roveň jemu postaven jest.

Zákaz dovozu a donášení vody do místností závodních z venku, sleduje účel zamezení znečištění bezvadné vody přeléváním do nedostatečně čistých nádob a obávané znečišťování dlouho trvající dopravou.

Při použití tohoto předpisu bude možno na podnikatele přiměřený ohled bráti, když dle předcházejícího šetření všech rozhodujících a důležitých okolností a také po případném dozoru se zjistí, že všem uvedeným eventualitám příhodnými zařízeními zabráněno bylo.

Předpis chemického po případě bakteriologického zkoumání vody, které se při výrobě sodovky a k čištění náčiní a nádob užívá, může odpadnouti, když odebírá se voda z veřejného všeobecně používaného vodovodu pro pitnou vodu a když spojení tohoto vodovodu s přístroji pro výrobu sodovky bezprostřední jest a dle předpisů založeno jest.

K § 15. V podnicích výroby sodovky obvyklé ukládání naplněných nádob do tak zvaných beden příhrádkových, které se otevřenou stranou ke zdi, po případě k zadní stěně již navrstvených beden staví, odpovídá předpisu § 15 o ukládání plněných nádob v pracovních místnostech a budiž tedy přípustno.

K § 18. Úřady živn. nechť v oněch případech, kde běží o provozovny pro výrobu sodovky, které podléhají schválení, pokud možno současně s jednáním dle § 25 a 26 ř. ž. také v nařízení předepsaná šetření provádějí.

K § 19. Revise závodů na výrobu sodovky buďtež od úřadů živn. dle možnosti náhle v dobách nepřilíh dlouhých konány, a sice, pokud možno tak, aby stranám z toho komisionální útraty nevzešly.

K § 20. Úřady živn. nechť při provádění ustanovení § 20 stále na zřeteli mají, aby při omezeních neb zastaveních jednotlivých podniků, jež spojena jsou se zvláštní živn.-policejní úpravou, co nejpřísněji v mezích největší nutnosti se držely. Tohoto opatření zvláště tehda bude použití, když za příčinou vypuknutí epidemií (tyfus, úplavice atd.) zastavení užívání vody k výrobě sodovky z pramenů zamořených domů jakožto nutné se obejví.

Úřadům živn. se ponechává, aby dle polohy a potřeby časových okolností před vyhláškou opatření takového také o. a ž. komoru, třeba také stávající svaz společenstevní a dotyčná společenstva vyslechly.

K § 22. Osoby, které oprávnění k provozování výroby sodovky po živnostensku před platností nařízení na základě dřívějších předpisů řádně dosáhly, podrobeny jsou se z ř e-

telem k výkonu této živnosti předpisům, provozování upravujícím dle shora uvedeného nařízení. To platí však s omezením, že tímto nařízením podmíněné změny podniku bez omezení práv konsensem nabytých a bez ublížení dalšímu trvání závodu provéstí se mají. Stejný ohled budí také oněm již stávajícím závodům přiznán, pro něž hledě k stanoviti na základě § 13 ř. z., po případě min. nař. ze dne 13. X. 1897, č. 236 ř. z., po případě min. nař. ze dne 11. VII. 1888, č. 120 ř. z., předpisy vydány.

K vývodům těmto obch. ministerstva dodává místodržitelství, že, ježto v min. nař. ze dne 29. XI. 1910 č. 212 ř. z. udělování zmíněné koncese nevyhrazeno vyššímu úřadu živn., k tomu dle § 141 ř. z. úřady prvé stolice oprávněny jsou.

3. Ob. z. sp. p. P. 13. V. 1921, č. 15 A-485/224 022/20:

Zemské společenstvo vyrabitelů sodové vody na Moravě žádalo u m. o. za ochranu malovýrobců sodové vody proti podnikům velkokapitalistickým, zvláště pak za opatření by ž. úřady I. stol. před rozhodnutím o žádostech za udělení nových koncesí vždy si vyzádaly dobrozdání odborných společenstev a braly na ně náležitý vřetel.

V základě výnosu m. o. ze dne 17. VII. 1920, č. 18.084/19 vzbíjí se veškeré ž. úřady I. st. by při povolování nových koncesí pro ž. výrobu sodové vody přísně uvažovaly otázku místní potřeby.

V každém jednotlivém případě nutno vyzádati si před udělením koncese ve sm. § 23 a) odst. 5. ž. ř. vyjádření obce a vzhledem k § 2 min. nař. ze dne 29. XI. 1910, č. 212 ř. z., a § 23 a), odst. 1. ž. ř. dobrozdání příslušného ž. společenstva; v závažnějších případech se doporučuje vyzádati si mimo to vyjádření zemského svazu společenstev vyrabitelů sodové vody, umělých vod, minerálních a šumivých nápojů v ČSR, se sídlem v Praze.

Při té příležitosti se upozornuje na zdejší oběžník v. ze dne 20. XII. 1910, č. 319 393 sb. norm. č. 205 a ze dne 14. XII. 1911, č. 22 — B. 3444/4, sb. norm. č. 171, téhož předmětu se týkající.

4. M. p. 30. VII. 1908, č. 130 sb. norm.:

Dozor nad prodávací limonád a sodové vody o trzích a poutích no živnostensku prodáváných, buď veden po stránce živn. oprávnění, tak po stránce zdravotní nad použitím vody a barviv četnictvem, úřed. lékaři, obcemi.

O prodávání sodové vody (živnost svobodná, koncese?) viz str. 533.

VI. Živnosti stavební a civ. technici.

A. ŽIVNOSTI STAVEBNÍ.

(§ 15, č. 6, § 23 odst. 2. ž. ř.)

1. Zákon daný dne 26. prosince 1893, č. 193 ř. z., jímž upravují se koncesované živnosti stavební.

(Vyhlášen dne 29. prosince 1893.)

S přisvědčením obojí sněmovny rady říšské vidí Mi se naříditi takto:

§ 1. Rozdělení stavebních živností.

Stavební živnosti ve smyslu §§ 15 a 23 zákona ze dne 15. března 1883, č. 39 ř. z., jsou následující:

1. živnost mistrů stavitelských,
2. živnost mistrů zednických,
3. živnost mistrů kamenických,
4. živnost mistrů tesařských,
5. živnost mistrů studnařských.

Název stavitel či stavitelský mistr.

Ob. m. p. 5. IV. 1907 č. 80.375.

Jednota stavitelů v Praze a spolek stavitelů z Moravy a Slezska v Olomouci, poukazující k tomu, že označení »mistr stavební« zneužívá se pro zednické mistry, obrátily se na min. vnitra s prosbou, aby v úředním českém překladu zákona ze dne 26. XII. 1893, č. 193 ř. z., označení »mistr stavitelský«, jehož bylo použito pro stavitele a jež pro svou podobnost s uvedeným označením, jehož se používá pro zednické mistry, bylo zavřaditi příčinu k omylům a záměnám, nahrazeno bylo výrazem »stavitel«.

Min. obch. ve sroaz. s min. vnitra dle výnosu ze dne 8. III. 1907, č. 4.149, neshledává potřebu učiniti opatření ve smyslu žádaném, poněvadž označení »mistr stavitelský« pro stavitele, třeba ho nebylo v řeči používáno, přece není jazykově nesprávné, poněvadž se dále při zamýšlené reformě zákona o stavebních živnostech udá příležitost posouditi snahy směřující ku stanovení a označení jednotlivých kategorií stavebních živností a konečně zvláště z toho důvodu, že přáním korporací naznačených z předu také již nyní lze vyhověti tak, že se zakročí proti tomu, aby mistři zednickí používali označení »mistr stavební«. Zednickým

mistrům přísluší dle zákona označení »zednický mistr«; označení »mistr stavební« však — nehledě k tomu, že podobně zní jako »mistr stavitelský« a svádí k omylům — významem svým není přiměřeno pro mistry zednické, poněvadž označuje oprávnění k stavebním pracím zcela všeobecně, nepřihlízejíc k zákonným omezením, jež v té příčině platí pro zednické mistry.

Dle § 44. z. ř. jest tudíž trestati a odstraniti užívání označení »mistr stavební« se strany mistrů zednických.

Soustavný přehled judikatury k stav. živnostem: A 08, str. 238.

Stavitelé a mistři zedn. nejsou oprávněni užívati titulu úř. oprávněný. M. p. 25. X. 10, č. 175 sb. norm. JOKP. 1914, str. 63. 1912, str. 194.

Pokud jsou právnické osoby ž. řádem připuštěny ku provozování živností, jest zřejmo, že zvláštní náležitosti pro samostatné nastoupení živnosti předepsané musí prokázati náměstek a nikoliv snad fyzické osoby, z nichž se právnická osoba skládá. I veř. obch. společnost může dosíci koncese k provozování stavební živnosti. B. 1862/03.

Zapsané společenstvo, oprávněné dle stanov k provádění všech prací oboru tesařského, má právní způsobilost k nabytí koncese tesařské. B. 7776/10.

Provozování živn. podniku stavebního jest umí-

stěno tam, kde jest stanovíšť živnostníkovu; pod pojmení provozování jest rozumněti souhrn všech prací při vykonávání živnosti prováděných, a nikoliv snad každý jednotlivý akt tohoto vykonávání, t. j. každou jednotlivou stavbu. B. 14909/00.

Provedení objednané práce kamenické na stavbě není neoprávněným provozováním filiálky, neboť kamenictví, pokud jde o práce stavební, spadá také mezi živnosti stavební, jichž výkony nemohou býti prováděny tam, kde jest formální stanoviště závodu, nýbrž na místě, kde byla práce objednána. JOKP. 1907 str. 194.

Společenstvo není oprávněno vynucovati na úřadech rozhodnutí o právech stavebníka. B. 5473/07.

Změny v živnostech stavitelských jest hlásiti Jednotě stavitelů v Čechách v Praze. M. p. 21. X. 89, č. 659 sb. norm.

stavebních živností (§ 1) řídití a svým vlastním pomocným personálem prováděti.

V oněch místech však, která od ministeria věci vnitřních ve shodě s obchodním ministeriem s přisvědčením příslušného zemského výboru budou prohlášena za vyjatá, stavitelský mistr při provádění staveb vzhledem k oněm pracím, které spadají do oboru tesařských, kamenických a studnařských mistrů, užívati má živnostníků, ku příslušným pracím oprávněných, a může svrchu řečené práce toliko tenkrátě sám prováděti, jestliže nabyl náležité koncese pro příslušnou živnost. (§ 8.)

Co se týče oněch prací, které náležejí do rozsahu oprávněnosti některé koncesované nebo řemeslné živnosti, které užívá se při stavbě (truhlářů, zámečnicků, sklenářů, natěračů, klempířů atd.), stavitelský mistr užívati má bez výjimky živnostníků k těmto pracím oprávněných.

Území vyňaté. Nař. min. vn. a obch. 27. XII. 1893, č. 194 ř. z. dle úpravy min. nař. ze dne 12. VII. 06, č. 166 ř. z. a se zřením k uzemí R. Č. S.

Uvádějíc ve skutek zákon ze dne 26. prosince 1893, č. 193 ř. z., o upravení konces. živností stavebních, prohlášujíc podle § 2 tohoto zákona s přisvědčením příslušných výborů zemských tuto uvedená místa za vyjatá:

V král. Českém: Veškeré území král. hl. města Prahy v rozsahu zákonem ze dne 16. dubna 1901, č. 57 z. z. rozšířeném, městská území Smíchova, Karlína a Král. Vinohradů i s byvalou osadou Voššany.

Veškeré městské území Plzně, městské území Liberce. Veškeré území města Karlových Varů. Veškeré území města Teplice. Veškeré území města Šanova (Schönaun). Veškeré území lázeňského města Mariánských Lázní. Území městské obce Františkových Lázní kromě osady Dolního Lomu (Unter-Lohma).

V markrabství Moravském: Veškeré území zemského hlavního města Brna. Veškeré území města Olomouce.

Nařízení toto nabude moci zároveň se zákonem ze dne 26. prosince 1893, č. 193 ř. z., o upravení konces. živností stavebních.

§ 2. Rozsah oprávnění.

Mistra stavitelského.

Stavitelský mistr jest oprávněn, pozemní stavby a jiné příbuzné stavby spojením prací rozličných

Dle nař. ze dne 10. II. 1896, č. 25 ř. z., prohlášeno za vyjmuté místo dle § 2, odst. 2., zák. z 26. XII. 1893, č. 194 ř. z., území hl. zemsk. města Opavy vyjmouc osadu Karlov.

Velká Praha. Zák. ze dne 6. III. 1920, č. 114 sb. z a n., kterým se slučují sousední obce a osady s Prahou:

§ 2. Dnem sloučení podřizuje se celý obvod vytkčený v § 1. všem zákonům a ustanovením, platným pro hlavní město Prahu, pokud v tomto zákoně není jinak ustanoveno. (Pozn. vyd.: tedy vyňato je území celé V. Prahy.) Viz § 21.

Stavitel v místech nevyňatých jest oprávněn:

a) k provedení i prací ze dřeva, mají-li povahu pozemních nebo jiných příbuzných staveb. JOKP. 1915, str. 15.

b) provozovati pilu dle rozsahu prací tesařských, jež sám provádí, ale jen jako dokonalejší technickou pomůcku pro svoji potřebu. JOKP. 1912 str. 194.

c) míti učně živnosti tesařské; omezení stanovené v § 37 ř. z., odst. 1. v té příčině pro něj nijak neplatí. B. 8840/12. Vyn. m. p. 28. VI. 1912, č. 67 sb. norm.;

d) prováděti tesařské práce k provedení vlastních staveb, ne však beze spojení s nimi. B. 11160/15, 10187/14.

Tesařské práce samostatně prováděti t. j. bez spojení s prováděnou pozemní stavbou v místech vyňatých stavitel nemůže.

V místě nevyjmutém může stavitel provést i celou pozemní stavbu ze dřeva; zákon ve příčině pozemních staveb nečiní rozdílu ve příčině materiálu. JOKP. 1913 str. 43 a 146.

Stavitel jen na základě své koncese stavitelské ne-

může býti náměstkem v živnosti tesařské; musí prokázati mimo koncesi tuto ještě další způsobilost k současnému provozování tesařství dle úřev zák. 27. XII. 1893 č. 193 ř. z. JOKP. 1914, str. 62.

Stavba pekařských pecí spadá do rozsahu živnosti stavitelské a mistra zedn. M. o. 27. I. 06, č. 72396/05, A. 102; rovněž stavba sklářských pecí. M. o. 11. VI. 06, č. 5848, A. 213 (praxe někdy jinak).

Stavitel (nového práva) nemohou práce štukatérské sami prováděti od doby, kdy tato živnost byla prohlášena za řemeslnou, třeba nabýli svého oprávnění před tímto okamžikem. M. o. 25. V. 09, č. 5753, Heller 235.

Provádění fasády jest vzhledem k její stavební technické souvislosti s ostatní stavbou prací stavební, a tedy součástí oprávnění stavitele nebo mistra zedn. Štukatérům nelze přiznati tedy práva prováděti fasádu z umělého kamene přímo na stavbě. JOKP. 1915, str. 15.

Omítky fasády z umělého kamene spadají do výhrad-

ného oprávnění živnosti stavebních. Provedení fasády budovy jest s konstruktivní prací stavební v takové souvislosti, že nelze je odlučovati a dokonce za samostatnou živnost prohlášovati. Komora nesouhlasí s názorem projevěným ve vyn. min. obch. ze dne 3. VII. 1908, č. 31712, že firma mající oprávnění k výrobě umělého kamene po továrníku, jest v důsledku § 41 ř. z. oprávněna provéstí objednanou práci i na stavbě t. j. zhotoviti fasádu z umělého kamene; nejdet o místní rozsah živn. oprávnění, nýbrž o věcný obsah oprávnění k určité činnosti resp. jakou živn. právní povahu lze této činnosti přiznati. JOKP. 1914, str. 93.

Betonářství a hotovení výrobků z uměl. kamene je ž. svobodnou; obkládání stěn a fasád umělým kamenem přísluší stav. živnostem. JOKP. 1913, str. 38.

Provádění omítky z umělého kamene patří stavitelům neb zedn. mistrům vzhledem k stavebně technické souvislosti s ostatní stavbou; jest tedy prací stavební a provedení nepřislouží štukatérům. M. p. 4. I. 16, č. 3 B-1530.

Provádění rabricových stěn a stropů jest výhr. oprávněním živnosti stavitelské a zednické. O. K. P. 1921, č. 75806.

Tažené práce sádrové na římsách, schodištích, pokud

jde o práce na fasádách uvnitř staveb, které spadají dle stavebních řádů pod pojem stavby, spadají do výhradného oprávnění stavebních živností, jinak smí práce tažené prováděti také štukatér, při čemž materiál, kterého se používá, jest naprosto nerozhodný. JOKP. 1907, str. 244.

Bílení budov a nepatrné práce zednické zejména malé opravy, které nepředpokládají schválení stav. úřadu, jsou prováděny obyčejně a právem mistry zednickými, ale nejsou výhradním oprávněním této živnosti. Provádějí-li se však práce tyto pravidelně a za účelem výdělečným bez příslušného živn. oprávnění, zakládají přestupek § 132 ř. z. JOKP. 1912, str. 305.

Nátěr fasád přísluší staviteli, jde-li o barvení vápennou barvou (bílení) buď čistou nebo s přamísením zemitých barev, hlinek; malířům, jde-li o barvy vápenné, silikátové a výhradně jde-li o barvy křihové, se všemi přípravnými pracemi jako mydlení, mléčnění stěn; pak natěračům, jde-li o nátěr barvami olejovými, ač se to přiznává i malířům. JOKP. 1913, str. 103.

Natírání fasád Pexiderovými barvami přísluší stavitelům, mistrům zedn. i malířům, ne však natěračům ani lakýrníkům. Malíř nesmí prováděti opravy fasády. JOKP. 1914, str. 29.

Dlaždiči nejsou oprávnění

k výkopu zemnímu ku kladení kabelů a k jiným než dlaždičským pracím. Tento výkop pro kabel však není vyhrazen jen stav. živnostníkům. Ježto kabely se kladou pravidelně v malé hloubce, nevyžadují zemní práce pravidelně za normálních poměrů ani podepření, ani jiných pozoruhodných ochranných zařízení. Provádění těchto výkopů pro kladení kabelů tvoří zpravidla zvláštní svobodnou živnost, obdobnou svobodné živnosti kopání hrází. M. o. 6. VIII. 1915 č. 7124. M. p. 26. X. 15, č. A-761/228.561.

Sgrafity, jich provádění náleží malířům i stavitelům. JOKP. 1913, str. 103.

Práce spojené s prováděním domovní kanalisace a připojováním jejím ku stoce uliční, kde k dosažení úplné nepronikavosti užívá se při spojování železných neb olověných rour vložek olověných nebo letování, spadají výhradně do rozsahu oprávnění živnosti instalatérské, a stavitelé ani mistři zedníci tudíž k tomu nijak nejsou oprávněni. Zadávali se tudíž provedení domovní kanalisace neb přeměna její stavitelům neb mistrům zednickým, jsou tyto povinni, aby dle § 2 resp. 3 zák. ze dne 26. XII. 1893, č. 193 ř. z., užíli k uvedeným pracím výhradně živnostníků k těmto pracím oprávněných, t. j. instalatérů plynovodů a vodovodů. M. p. 30. VIII. 11, č. 6B 654.

Provádění staveb, jež dle st. ř. podléhají povolení stav. úřadu, přísluší toliko stav. živnostníkům a aut. technikům stavebního oboru. K takovýmto pracím přísluší nesporně stavba hlavních odpadních rour kanalisáčních, hlavních rour kanalisáčních a domovních přípojí. Zařizování rourvodů uvnitř domů patří instalatérům, kteří jsou v takovýchto případech oprávněni provést drobné práce zednické (provrtávání zdí, vysekání jímek na rourovody ve zdi atd.). JOKP. 1907, str. 201.

Stavitel (mistr. zedn.) jest oprávněn pracovatí veškeré domovní kanalisáční projekty a prováděti svými pomocníky ležatá potrubí pod zemí, jež vyžadují provedení výkopů, a při nichž užije se převážně rour kameninových. Užije-li se převážně rour železných (litinových), spadá jich provedení ve výhradně oprávnění instalatéra, avšak výkopy a práce zemní a stavební může provést jen stavitel (mistr. zedn.). Ve výhradně oprávnění instalatéra spadá provedení prací kanalisáčních stojatých (odpadových rour od záchodů a p.) ze železa v domech vzhůru od podlahy sklepa. JOKP. 1912, str. 193.

Stavitel je oprávněn provést ležatá kanalisáční práce pod zemí s použitím převážně kameninových rour; spolupoužitím několika málo

kusů rour litinových resp. temováním jich vlitým olovem není oprávnění jeho překročeno. M. p. 30. VIII. 1916, 15 B 444/69060.

Kopání prohlubní pro příkopy, vodovody, plynovody, šterkování a rovnání silnic je živn. svobodnou, z části příbuznou z části totožnou s rybníkářskou živností. Kopání základů pro budovy tvoří součást stav. živností. JOKP. 1908, str. 44.

Stavba silnic jest živností svob.; přiznává se též civ. technikům, stavitelům, mistrům zedn. a podnikatelům staveb; tito jsou ovšem povinni zadati práce, jež spadají v oprávnění konc. stav. nebo řemeslných živností opr. živnostníkům. JOKP. 1914, str. 90.

Stavby mostní nejsou stavbami pozemními dle zák. o stav. živnostech. JOKP. 1911, str. 101.

Meliorace. Dle § 5, č. 17 zák. o stav. živnostech jsou výhradními oprávněnými stav. živností práce na po-

zemních a jiných příbuzných stavbách, ku kterým je potřeba staveb. povolení. Práce meliorační záležející v kladení drenáží a p. nejsou pracemi poz. stavitelství, nejsou s nimi příbuzné ani k nim není povolení úředního t. j. stavebního třeba; jsou příbuzny se živností kopání hrází, jež se pokládá za živnost svobodnou. JOKP. 1907, str. 241.

Stavitelé jsou oprávněni k výrobě zboží cementového pro vlastní potřebu; nesmějí prováděti prací řemeslných a jiných koncesovaných. JOKP. 1907, str. 39.

Isolování zdiva asfaltovou hmotou přísluší též stav. živnostníkům, ne však výhradně. JOKP. 1912, str. 196.

Stavitel není oprávněn zříditi dlažbu chodníku před domem z přirozeného kamene; má právo tímto kamenem vydlážditi dvůr a chodník materiálem jiným. JOKP. 1913, str. 146.

Viz též instalatéry a elektrotechniky.

§ 3. Mistra zednického.

V místech nevyjatých zednickému mistru přísluší právo, pozemní stavby a jiné příbuzné stavby řídití a prováděti; avšak mistr zednický smí monumentální stavby, velká divadla, slavnostní dvorany, výstavní budovy, musejní stavby, kostely a jiné obzvlášť obtížné stavby, u nichž naskytují se konstrukce závažné po stránce statické, prováděti toliko pod řízením mistra stavitelského.

Mistr zednický při provádění staveb vzhledem k oněm pracím, které spadají do oboru tesařských,

kamenických a studnařských mistrů, užívati má živnostníků ku příslušným pracím oprávněných. Pokud by však v politickém okresu stavebního místa nebylo řečených živností, na kteréžto okolnosti ničeho tím se nemění, jsou-li tam živnostníci podle § 6 tohoto zákona oprávnění, může mistr zednický vykonávati tyto práce svým pomocným personálem.

Co se týče oněch prací, které náležejí do rozsahu oprávněnosti některé koncesované nebo řemeslné živnosti (truhlářů, zámečníků, sklenářů, natěračů, klempířů atd.), zednický mistr užívati má bez výjimky živnostníků k těmto pracím oprávněných.

V místech, podle § 2 za vyjatá prohlášených, zednický mistr smí samostatně prováděti práce, do jeho oboru spadající, toliko na takových stavbách, které nevyžadují součinnosti rozličných stavebních živností.

Mistr zednický, ať starého či nového práva, může práce, spadající do rozsahu některé konces. (nestavební) neb řemeslné živnosti, dáti provésti jen oprávněným živnostníkům; sám jich prováděti nesmí. B. 2159/03.

Mistr zednický (i tesařský) třebaž měl mimo to ještě jiná oprávnění stavební (mimo stavitelské) nesmí v místech vyňatých samostatně prováděti stavby, k nimž jest třeba součinnosti více živností stavebních, leč za vedení stavitele neb jiného k vedení staveb oprávněného. B. 4928/07.

Nyn. min. vn. ze dne 15. I. 1894, č. 186, m. p. 27. I. 1894 č. 10 Sb. norm. obsa-

huje vysvětlivky k zákonu o stav. živnostech, z nichž vyjímáme: K § 3:

Zedníci, mající stanoviště v místě nevyňatém mají plná práva jim § 3 vyhrazená; zedníci, kteří dne 29. prosince 1893 měli stanoviště v místě vyňatém, mají v podstatě větší oprávnění, než zedníci dle § 3 v místech vyňatých tím, že smějí ve spolku s kamenickými, tesařskými a studnařskými mistry jakékoli pozemní stavby samostatně prováděti, nejspouze nuceně podřízovati se vedení stavitele. Dle posl. odst. platná oprávnění, pokud jednotlivé druhy odst. 1.—5. nedoznávají zákonného výkladu, nejsou dotčena, tedy zvláště

oprávnění stavitelů, kteří měli oprávnění před dnem 29. XII. 1893, mohou tedy i v místech za vyňatá prohlášených dle min. nař. ze dne 27. XII. 1893, č. 194 ř. z., pozemní a jiné příbuzné stavby, spojivce práce různých stavebních živností, fi-

dití a vlastním personálem prováděti.

§ 16 a 17 zostřují trestní ustanovení, aby se přítrž učinila neoprávněným stavbám a hastrošům.

§ 20. má za účel, aby se bránilo neoprávněným živnostem a tyto stěžovaly.

§ 4. Mistra kamenického a mistra tesařského.

Mistr kamenický a mistr tesařský jsou, bez újmy jednotného řízení, jehož třeba jest, jde-li o spolupůsobení rozličných stavebních živností (§ 2 a 3), oprávnění, prováděti všechny práce do jejich odboru spadající.

Tesařský mistr jest kromě toho oprávněn. stavby, které svou podstatou jsou konstrukcemi dřevěnými, řídití a prováděti. V takovýchto případech však vzhledem k oněm pracím, které spadají do oboru zednických, kamenických a studnařských mistrů, užívati má živnostníků, ku příslušným pracím oprávněných. Pokud by však v politickém okresu stavebního místa nebylo řečených živností, na kteréžto okolnosti ničeho tím se nemění, že tam jsou živnostníci podle § 6 tohoto zákona oprávnění, může tesařský mistr vykonávati tyto práce svým vlastním pomocným personálem.

Co se týče oněch prací, které náležejí do rozsahu oprávněnosti některé koncesované nebo řemeslné živnosti (truhlářů, zámečníků, sklenářů, natěračů, klempířů atd.), tesařský mistr užívati má bez výjimky živnostníků k těmto pracím oprávněných.

Kamenosochaři. kameníci. a) Ob. z. sp. p. v Praze z 31. X. 1922, č. 15 A-2696, č. z. sp. p. 389318:

M. o. sdělilo zemské správě politické v Praze výnosem ze dne 21. X. 1922, č. 44.323/22 následující: Mezi řemeslnou živností kamenosochařskou a koncesovanou

živnosti kamenickou vyskytnou se četné spory o rozsahu živn. oprávnění, vyžadující úředního rozhodnutí ve smyslu 2. odst. § 36 ž. ř. Spory tyto značně ohrožovaly zdárný vývoj a klidné soužití obou živností. Za účelem jejich odstranění konaly se četné porady mezi zástupci ústředních organizací živnosti kamenické a kameno-sochařské z Čech, Moravy a Slezska, jichž se zúčastnilo i min. obchodu. Výsledkem jejich jest tato dohoda schválená min. obchodu:

1. Veškeré konstruktivní práce stavební z kamene přírodního i umělého náležejtež výhradně do oprávnění mistra kamenického; 2. veškeré práce figurální z kamene přírodního i umělého náležejtež do výhradního oprávnění mistra sochařského; 3. veškeré náhrobky hladké i ornamentem zdobené i se všemi obrubami a doplňky (vyjíma kaple), náležejtež do oprávnění obou, jak kameníků, tak i sochařů; 4. veřejné pomníky a práce kamenné mimo stavbu náležejtež do oprávnění toho z obou živnostníků, jehož práce na díle převládá.

b) Ob. z. sp. p. P. 26. III. 03. ž. B-1751/113.258 :

Z rozkazu min. obch. ze dne 11. III. 1923, č. 8525, uvádí zem. správa molit. všem živn. úřadům na paměť výnos ze dne 21. X. 1922, č. 44.323, týkající se rozsahu živn. oprávnění mezi řemeslnou živností kameno-sochařskou a koncese živností kamenickou, kterýžto výnos byl rozeslán všem ž. úřadům I. stol. pod čís. 15/A-2696, č. z. sp. p. 389.318 ai 1922, ze dne 31. X. 1922. Z tétož rozkazu se dále připomíná, že jak kameníkům, tak i kameno-sochařům přísluší vykonávat veškeré opravy a práce na náhrobcích uvedených v bodu 3. cit. výnosu, jakož i právo tyto náhrobky osadit.

c) Při opovědi výroby náhrobních kamenů a jiných způsobů zpracování kamene, budiž vždy zkoumáno, nejdě-li o oběti zákonných ustanovení vztahujících se na dosažení koncese kamenické. M. o. 22. V. 1911, č. 5421/1909, m. p. 15. VI. 1911, č. 77 sb. norm.

Výroba náhrobních kamenů jest prací kamenickou a není živn. svobodnou, bez újm práv umělců a sochařů. JOKP. 1909, str. 111; m. o. 20. VIII. 1909, č. 16175, m. p. 5. VIII. 1909, č. 184384, č. 99 sb. norm.

Hrobky z kamene přísluší provádět kameníkům. JOKP. 1913, str. 42.

Nápisy na pomnicích tesaři přísluší sochaři i kameníkovi. Tesaři nápisy je práce dokončující. JOKP 1907, str. 201.

Náměstek vdovy dle § 56 ř. ž. pro živnost kamenickou nemusí sice mít koncese, ale musí prokázat, že se vyučil, že byl jako pomocník 5 let zaměstnán, z toho 2

léta jako polír, a že vykonal zkoušku; učení lze nahraditi průkazem, že byl 2 léta déle zaměstnán jako pomocník a od průkazu zaměstnání jako polír lze upustiti se zřetelem k poměrům v místě obvyklým. JOKP 1921, str. 140-IV.

Zpracování kamene umělého je buď řem. živností kameno-sochařskou neb konc. živností kamenickou; výroba uměl. kamene jest živností svob. JOKP 1922, str. 23.

Svobodnou živností jest výroba umělého kamene; výrobce nesmí provádět domovních fasád, což patří výhradně stavitelům a mistrům zedn. JOKP 1914, str. 59.

Lámání kamene v lomech a otesávání jeho na hrubo, aby teprve definitivně byl zpracován v závodech kamenických a sochařských (lomařství), je živností svobodnou, kterou i mistr kamenický musí opovědět, ježto jeho kamenická koncese ho k tomu neopravňuje. JOKP 1907, str. 194; 1908, str. 89, 1915, str. 105.

Zpracování tétož na hrubo není živn. svobodnou. JOKP 1910, str. 211.

Dlažební kostky mohou zhotoviti majitelé lomů, jakož i vůbec prováděti hrubou úpravu kamene, nikoli však chodníkové a dlažební obrubky, jež patří kameníkům. JOKP. 1913, str. 178.

Sochaři a kameníci jsou oprávnění vyrábět si umě-

lý kámen pro své výrobky. B. 9981/13.

Postavení ohrady ze zaražených kůlů a hrubých prken není výhradním oprávněním mistra tesařského, ježto nejde o konstruktivní práci stavební. Hlavní zde je práce nádenická. JOKP. 1911, str. 34.

Tesařský mistr je oprávněn hotoviti ze dřeva hraněného nebo řezaného sekerou, pilou, dlátem, hoblíkem, nebo zezem a kladivem všeliké hrubé předměty z dřeva neklížené, aniž nějakým jiným dřevářským způsobem spojované nebo kytované, rovněž i hrubé těleso kolečka na hlinu. Paženíště s hrubými okny, zcela jednoduše na podvozek položené korby k vozům nebo káram pískařským a p. a hrubé žebřiny na vozy může hotoviti také truhlář i kolář. Tesaři nepřislúší výroba špič kolářských, kol ke kolečkům na hlinu, kování a montáže koleček, výroba trakařů a p. JOKP. 1911, str. 159.

Provedení bednění a šalování při pracích betonářských není výhradním oprávněním tesařského mistra. Podstatou oprávnění tesařského mistra jest provádění konstruktivních stavebních prací ze dřeva, za jaké nelze prohlásiti zhotovení bednění a šalování při pracích betonářských, poněvadž toto jest pouhou pomocnou prací formou, která po ztuhnutí železobetonu se odstra-

ni a nemá tedy žádného stavebně-konstruktivního významu. Nedopouští se tak betonářská firma přestupku ž. ř. v tom, že zaměstnává tesařské pomocníky, poněvadž je nezaměstnává k pracím, k nimž nebyla oprávněna, nýbrž ku veškeré práci. — Podobně tomu jest při obýhání železa, jež společenstvo zámečnicků považuje za

výhradné oprávnění zámečnické. Betonářská firma B. H. a spol., neprovádí tím žádné výhradní práce zámečnické, nýbrž pouze pomocné práce při pracích železobetonových, které jsou součástí nedělitelnou a nelze v tom spatřovati zasahování do výhradného oprávnění zámečnického. JOKP. 1914, č. 36019/13.

Podpisování plánů stavebními mistry tesařskými. Vým. zem. správní komise král. Českého ze dne 13. VIII. 1915, č. 61.525-III. Všem okr. výborům v král. Českém, jakož i magistrátům kr. hl. města Prahy a města Líberce!

K otázce, zda stavební plány zednickým mistrem zhotovené a k schválení dle stavebního řádu předložené musí býti spolupodepsány též mistrem tesařským, zaujalo místodržitelství v král. Českém dle moty ze dne 14. XI. 1914, č. 3B-152/9 ai 1913 toto stanovisko:

Dle výnosu min. vnit. ze dne 28. III. 1899, č. 4769, pojatého do sbírky místodrž. normalí z r. 1899 pod č. 35 sluší pokládati zhotovování plánů za součást oprávnění úř. autor. soukromých techniků a stavebních živnostníků, jmenovaných v zákoně ze dne 26. XII. 1893, č. 193 ř. z

Podle § 33 stav. ř. pro král. České a podobného ustanovení § 31. stav. ř. pro Prahu má podepsati stavební plány ten, kdo plán sdělal.

Z uvedeného následuje, že zedničtí mistři (§ 3 zák. o konces. živnostech staveb.) po případě zedníci starého stylu jsou oprávněni plány sdělovati a jako jejich zhotovitelé je podepsati.

Dle shora cit. paragrafů stav. řádů musí však stavební plán podepsati též »stavbyvedoucí zákonem oprávněný«, či jak se v § 33 stav. ř. pro král. České praví, ten kdo provedení staveb na sebe vzal.

V místech, která podle § 2 zákona o konces. živnostech stav. za vyjatá nebyla prohlášena, mají zedničtí mistři a konces. zedníci starého stylu (§ 15, odst. 3. první věta) právo, pozemní stavby a jiné příbuzné stavby řídití a prováděti. Z toho vychází, že na plánech, zednickým mistrem neb konces. zedníkem k schválení předložených, není potřeba vedle jeho podpisu ještě podpisu mistra tesařského, kamenického a studnařského.

Ve vyjatých místech sluší rozeznávati na jedné straně zednické mistry, kteří nabylí oprávnění dle zákona z 26. XII. 1893, č. 193 ř. z., a na druhé straně »zedníky« koncesované dle ž. ř. z r. 1859.

Ve vyjatých místech mohou zedničtí mistři, kteří nabylí koncesi dle zák. ze dne 26. XII. 1893, č. 193 ř. z., samostatně prováděti práce do jejich oboru spadající toliko na takových stavbách, které nevyžadují součinnosti rozličných stavebních živností. (§ 3, odst. 4.) V těchto případech tedy otázka spolupodpisu plánů stavebních úplně odpadá, poněvadž zednický mistr tam vůbec není oprávněn samostatně prováděti stavby vyžadující sloučení různých živností stavebních, t. j. nemůže býti stavbyvedoucím.

Konces. zedníkům starého stylu, kteří v době uveřejnění zákona o konces. živnostech stavebních (t. j. 29. XII. 1893) měli stanoviště své živnosti ve vyjatém místě, přísluší ve vyjatých místech právo, aby společně s kamenickými, tesařskými a studnařskými mistry samostatně, t. j. bez řízení stavitele jako výše kvalifikovaného živnostníka prováděli pozemní stavby a stavby příbuzné (§ 15, odst. 3, druhá věta). Ze slov zákona vyplývá, že při stavbách, při kterých se provádějí práce zednické vedle kamenických, tesařských a studnařských, všichni ti stavební živnostníci mají stejné a rovnocenné postavení a že je sluší společně za stavbyvedoucí považovati a nutno v důsledku toho žádati, aby dotyčné plány, pokud obsahují práce spadající do oboru různých stavebních živností, byly těmito živnostníky podepsány.

O tom buďtež stavební úřady zpraveny s podotknutím, že zdejší oběžník ze dne 28. XI. 1911, č. 14.444/III., v téže věci vydaný pozbývá tím platnosti.

§ 5. Mistra studnařského.

Mistr studnařský jest oprávněn, všechny práce potřebné ke zřízení studně, řídití a prováděti.

V místech, kde není studnařských mistrů, toto oprávnění přísluší také stavitelským, zednickým a tesařským mistrům.

Ustanovení § 5 odporuje § 3; § 3 vztahuje se na studnařské práce při provádění staveb a § 5 dává mistru zednickému právo nahražovati studnaře v místě, kde není studnaře i bez souvislosti s prováděním staveb. Toto právo dle § 5 nemůže býti širší než právo dle § 3 a proto mistr zednický obojí právo může vykonávati jen tehdy, když v pol. okresu není usazen mistr

studnařský. JOKP. 1914, str. 28.

Hloubení studní je výhradním oprávněním studnařských mistrů, po případě stavebních živností, jimž přísluší právo nahrazovati a zastupovati studnař. mistra. Vrtání artézických studní jest živností svobodnou. Podnikatelství zřizování betonových studní jest sice též živností svobodnou, ale majitel oprávnění jest povinen zřízení studny dáti provésti opr. živnostníkem stavebním, nemá-li příslušné koncese, a nesmí ani osazovati betonových skruží. Jde o poměr obdobný, podnikatelství staveb dle vyn. mín. vn. z 13. V. 1899, č. 475/98. JOKP. 1914, str. 66.

Živnostenská výroba zařízení pumpařských a ssacíh, jakož i zasazování jich do hotových studní není provozováním koncesované živ-

nosti studnařské, nýbrž svobodnou živností. Rozh. mín. vn., č. 94, 86, Weigelsperg, str. 28. (Toto rozhodnutí není zcela správné; výroba uvedených zařízení může spadati do rozsahu některé živnosti řemeslné, na př. zámečnické neb kovářské.)

Pumpaři jsou opr. jen k zhotovování pump k čerpání vody, nikoli však k hloubení a roubení studen, pumpařství jest živnost svobodná; pumpy dřevěné může zhotovovati i tesařský mistr. Studnařské práce nesmí prováděti pumpař a tesař jen, není-li v pol. okresu místa stavby žádny studnař. JOKP. 1914, str. 94.

Studně vrtání o světlosti 25 až 30 cm, kde hořejší část vyvrtaného otvoru do 3—4 m vyloží se kovovou rourou není výhradním oprávněním studnaře. JOKP. 1913, str. 145.

§ 6. Politický úřad zemský ustanoví k návrhu zemského výboru, zda a v kterých politických okresech nebo jednotlivých místech prohlédajíc ku potřebám obyvatelstva udílenu býti může koncese ku provozování zednické, tesařské, kamenické a studnařské živnosti v dole výtčeném rozsahu oprávnění a za následujících podmínek naproti požadavkům §§ 9 až 13 ulehčených.

Změní-li se poměry, politický úřad zemský, vyleschnuv zemský výbor, může zastaviti udílení dalších takovýchto koncesí.

Takováto koncese vztahuje se toliko k vykonávání prací na stavbách v místě obvyklých a v místech v koncesním dekretě výtčených.

Koncese taková může propůjčena býti toliko

osobám mužského pohlaví, které kromě splnění všeobecných podmínek v § 23, odstavci 1. zákona ze dne 15. března 1883, č. 39 ř. z., žádaných prokáží praktickou způsobilost nejméně čtyřletým zaměstnáním při příslušné živnosti.

Udílení takovýchto koncesí dopuštěno jest toliko v mezích místní potřeby a budiž dříve pokaždě slyšána obchodní a živnostenská komora, která vyslechnouti má příslušné společenstvo.

Srv. na př. Slezsko: vyhl. zem. vlády ze dne 5. VII. 1905, č. 33 z. z., kterou zrušeny všechny dřívější výjimky dle nař. č. 77/94, 14/96, 49/96, 37/97, 25/02 a 40/03 z. z.; dle této vyhlášky mimo všeob. podmínky žádá se průkaz praktické způsobilosti nabyté aspoň 4letým zaměstnáním při dotyčné živnosti.

§ 7. Stavebním živnostenským oprávněncům, v §§ 1 a 6 tohoto zákona dotčeným, přísluší, samostatně prováděti pomocné konstrukce, jichž potřebí jest ku provedení stavby po čas její, jakož i k bourání budov, jako stavební lešení, roubení (jam základních) a pod., pak potřebné stavební chýže.

§ 8. Spojení stavebních živností.

Dovoleno jest spojení několika stavebních živností, v § 1 výtčených, v osobě jedné, pokud pro každou ze stavebních živností, která má býti spojena, bude podán průkaz způsobilosti a vymožena potřebná koncese.

Které úlevy při spojení stavebních živností mohou míti místo vzhledem ku podání průkazu způsobilosti, bude ustanoveno způsobem nařizovacím.

Viz nař. č. II.

§ 9. Průkaz způsobilosti.

Žadatelé o koncesi pro některou živnost v § 1 uvedenou mají prokázati, že vyučili se té které živ-

ností, že v ní prakticky se vycvičili, a mají kromě toho vykonati příslušnou zkoušku.

Tímto průkazem a zkouškou s dobrým prospěchem vykonanou podmínka, v § 23, odstavci 2. živnostenského řádu pro udělení koncese vyžadovaná, budiž pokládána za splněnou.

§ 10. Průkaz, že žadatel vyučil se živnosti, může podán býti následujícím způsobem:

a) Odchodným vysvědčením některé příslušné odborné školy, ve které udílí se praktické vyučování ve školní dílně, nejméně tři léta trvajícím;

b) výučným vysvědčením (listem za vyučenou) o řádném vyučení se živnosti nebo průkazem, že žadatel byl zaměstnán o dvě léta déle nežli jsou lhůty v § 11 ustanovené;

c) od žadatelů, kteří stavitelskou neb inženýrskou školu při některé vysoké škole technické vykonáním obou státních zkoušek nebo vyšší průmyslovou školu stavitelského odboru na některé c. k. státní průmyslové škole nebo na některém učilišti stejné hodnoty, právem veřejnosti nadaném, odbyli s prospěchem dobrým, budiž podán průkaz, že pro vyučení se té které živnosti včetně práce v ní, před nebo mezi dobou studií konané, byli zaměstnání v ní po 6 měsících, vztážmo po jeden rok.

§ 11. Doba praktického výcviku žadatelů o koncesi pro některou živnost v § 1 uvedenou stanoví se takto:

1. Pro stavitelské a zednické mistry na šest let, z nichž nejméně dvě léta jako polír neb dílovedoucí.

2. Pro kamenické nebo tesařské mistry na pět let jako pomocník, z nichž nejméně dvě léta jako polír.

3. Pro studnařské mistry na tři léta jako pomocník, z nichž nejméně jeden rok jako polír.

4. U kameníků a studnařských mistrů prohlédajíc k poměrům v místě obvyklým může také upuštěno býti od zaměstnání jako polír.

§ 12. Pro žadatele za oprávnění stavitelského, zednického, kamenického nebo tesařského mistra, kteří odbyli stavitelskou neb inženýrskou školu při některé vysoké škole technické a vykonali obě státní zkoušky s dobrým prospěchem, stačí průkaz, že proti lhůtám v § 11 ustanoveným o dvě léta, a pro žadatele, kteří nabyli diplomu některé vysoké školy technické z odboru stavitelství pozemního neb inženýrského, stačí průkaz, že o tři léta kratěji byli prakticky zaměstnání v živnosti, při čemž však se předpokládá, že konali tuto praxi ve stavitelství pozemním. Při praktickém zaměstnání absolvovaných posluchačů vysoké školy technické nežádá se, aby zaměstnání byli jako polír neb dílovedoucí.

Pro žadatele za živnostenské oprávnění stavitelského, zednického, kamenického, tesařského a studnařského mistra, kteří s dobrým prospěchem odbyli vyšší průmyslovou školu stavitelského odboru na některé státní průmyslové škole nebo na některém učilišti stejné hodnoty právem veřejnosti nadaném, stačí průkaz, že proti lhůtám, v § 11 ustanoveným, o jeden rok kratěji byli prakticky zaměstnání v příslušné živnosti.

Pro žadatele za oprávnění tesařského nebo kamenického mistra, kteří obdrželi vysvědčení na odchodnou některé příslušné odborné školy se školní dílnou, stačí průkaz, že proti lhůtám, v č. 2, § 11 ustanoveným, o dvě léta, a pro takové, kteří nabyli vysvědčení na odchodnou mistrovské školy stavitelského odboru na některé státní průmyslové škole nebo na učilišti stejné hodnoty právem veřejnosti nadaném, že proti lhůtám č. 2, § 11 o jeden rok kratěji prakticky zaměstnání byli v tesařské, vztážmo kamenické živnosti.

Praxe, před návštěvou nebo za návštěvy některé dotčené školní kategorie mimo školu v příslušné živnosti vykonaná, čítá se do praktického výcviku v § 11 vyžadovaného.

U žadatelů za oprávnění stavitelského, zednického, kamenického nebo tesařského mistra, kteří jakožto úředníci zaměstnáni byli v státní, zemské neb obecní stavební službě, šestiletá služební doba platí bude tenkrát za náhradu praktického výcviku v § 11 stanoveného, když při svém ustanovení mohli vyhověti požadavkům pro státní stavitelskou službu předepsaným, a když po služební dobu, o jejíž vpočtení jde, byli činnými v pozemním stavitelství.

U žadatelů za oprávnění stavitelského mistra, kteří jakožto [c. a k.] důstojníci vojenského stavitelství odbyli běh vyšší, průkaz praktického výcviku v § 11 stanoveného pokládá se tenkrát za podaný, když za svého přidělení k ženijnímu štábu byli zaměstnáni nejméně po šest let při službě pozemního stavitelství nebo službě opevňovací.

U žadatelů za oprávnění zednického, kamenického a tesařského mistra, kteří v [c. a k.] vojsku jakožto vojenští stavitelští dílovedoucí zaměstnáni byli, platí šestileté zaměstnání v této vlastnosti za náhradu praktické způsobilosti v § 11 stanovené.

Min. nař. ze dne 6. VIII. 1907, č. 196 ř. z.: Čl. II. Jakým způsobem prokázati jest zvláštní způsobilost k nastoupení konces. staveb. živností v § 15, č. 6. zák. z 15. III. 1883, č. 39 ř. z., vztažmo § 1 zák. ze dne 26. XII. 1893, č. 193 ř. z., uvedených, ustanovuje zákonem posledně dotčený.

Úlevy průkazu způsob. viz v. ym. M. o. 24. VIII. 12 č. 25318, A. 177.

Dispens od průkazu způsob. nevztahuje se k živnostem stavebním, § 23 a) ř. z., (srv. str. 140) a nelze jí udělit ani válečným neduživcům dle § 5 cis. nař. ze 7. XII. 15, č. 364 ř. z. (viz str. 129).

Předpisy platné pro spojení dvou osobních živností stavebních platí i pro spojení dvou stav. živností reálních nebo jedné reální a jedné osobní. Při spojení živností stavitelské a tesařské nemusí býti prokázáno vyučení se tesařství. B. 9252/12.

Bý-li absolvent státní

prům. školy zaměstnán v živnosti stavitelské před nastoupením činné služby za války třeba po dobu kratší jednoho roku, má přece nárok na započtení činné služby vojenské ve sm. 1. odst. § 1 cis. nař. ze 7. XII. 1915, č. 364 ř. z. S. 28. VI. 23, č. 11605.

Dispens od průkazu způsobilosti není při živnostech stavebních vůbec přípustná; je tedy i při opětném nastoupení živnosti stavební podati průkaz způsob. dle zák. z r. 1893, č. 193 ř. z. S. 9. VI. 22, č. 8205.

Majitel konc. živnosti stavební může dostati na podkladě § 14 c), odst. 1. ř. f. dispens k současnému provozování jiné živnosti, není-li jen tato živností (koncesovanou) stavební. B. 10848/15.

Stačí, když práce v živnosti byla ve službě staveb. živnostníka, nebo pod jeho dohledem ve službě stavebníka. Žadatel za spojení živností nemusí prokazovati, že se vyučil tesařství; požadovaná praktická práce v téže živnosti nemusí býti prací pomocníka tesařského nebo poltra. B. 9212/12.

Odepření koncese pro živnost stavitelskou musí předcházeti zjištění skutkové podstaty, o kterou se opírá; zvláště musí býti zjištěno a v rozhodnutí výslovně vyřčeno, zda má úřad za to, že žadatel podal průkaz o vyučení a praktickém vzdělání, ev. v kterém bodě byl

shledán tento průkaz vadným. B. 2162/03.

Praktickým výcvikem pro živnost stavitelskou je nejen zaměstnání v živnosti stavitelské, nýbrž každé zaměstnání z povolání, jež svou povahou skýtá zaměstnanému příležitost, aby empirickou cestou získal si potřebnou obratnost a znalost. B. 10467/14; tedy i zaměstnání při obecních stavbách, jež žadatel konal jako obecní zaměstnanec. B. 9825/13.

Praktická činnost, již lze získati potřebné znalosti pro živnost stavitelskou, platí jako vzdělání pro tuto živnost i tehdy, nebyla-li absolvoována v živnosti stavitele, mistra zedn. neb soukr. technika. B. 11152/15; nebo byla-li strávena v podniku ř. řádu nepodléhajícím (státní staveb. správa). B. 8163/11.

Praktické zaměstnání v živnosti tesařské, jež jest dle § 16 min. nař. z 27. XII. 1893 podmínkou pro sloučení této živnosti se živností stavitelskou (v jedné osobě, nemusí býti bezpodmínečně ztráveno v postavení odvislém, nýbrž stačí průkaz, že uchazeč o koncesi prováděl jako stavitel práce tesařské s vlastním personálem. B. 11.105/15.

Jest možno udělit koncesi tesařskou staviteli, jenž předložil vysvědčení vrchního stav. rady, že byl déle dvou let zaměstnán jako stavbyvedoucí, zvláště pro

práce zedn. a tesařské při stavbě trestního soudu. B. 250/01.

Za doklady k průkazu praktického výcviku v živnosti stavitelské jest uznati vysvědčení vydaná architektem, který jest zároveň konces. stavitelem, někomu o tom, že byl zaměstnán v pracování rozpočtů staveb resp. jako stavbyvedoucí. B. 8160/11.

Kratší než dvouletá doba učení započítává se při počítání doby v § 11 předepsané, v tomto případě dle § 10 b) o dvě léta déle trvajícího praktického výcviku. Průkaz praktického výcviku pro živnost stavitelskou lze podati průkazem o zaměstnání v živnosti mistra zednického. B. 8161/11.

Zaměstnání vedoucího ve sm. 1. odst. § 11 nevylučuje též konání jiných prací odborných (sdělávání rozpočtů, projektů) atd. B. 8907/12.

Zaměstnání stavbyvedoucího musí býti v odvislém postavení. S. 29. IV. 12 č. 7776/11.

Postavení dílvedoucího vyžaduje, aby též působil jako orgán vedoucí, odborný a dozorcí v čase skutečného provádění stavby na staveništi vzhledem k povaze živnosti stavební jako živnosti sezonní, mimo tuto dobu aby byl zaměstnán při odborných pracích. B. 8907/12.

Tomu, aby kvalifikována byla činnost vykonávaná ve stavební službě obecní, zaři-

šující dovedností a znalostí potřebné pro živnost stavitelskou, jako výcvik pro živnost stavitelskou, nepřekáží nedostatek náležitostí předepsaných pro nastoupení do státní služby stavební. B. 9825/13.

Výrazy polár a stavbyvedoucí jsou pojmy souřadné, nikoliv však identické. Stavbyvedoucí v živnosti stavitelské jest všeobecně každý odborný orgán, jenž na staveništi řídí nebo dozírá na provádění stavby. B. 1925/03.

Praktickým zaměstnáním v živnosti tesařské jest rozuměti jakoukoliv praktickou činnost a) v oboru tesařském a nikoliv jen zaměstnání pomocníka tesařského nebo polára. B. 9210/12.

b) jež skýtá příležitost osvojit si empirickou cestou zručnosti a znalosti ku provozování živnosti tesařské potřebné. B. 9252/12.

Zkoušky složené před platností nař. z r. 1893 č. 195 ř. z. nestávají se tímto nařízením neplatnými. B. 1925/03.

Úřad není oprávněn prohlásiti za neplatné vysvědčení o úspěšně složené zkoušce tesařské jen z toho důvodu, že zkoušenec v době zkoušky nevyhovoval všem náležitostem, předepsaným pro dosažení konces. mistra tesařského. B. 9980/13.

Staviteli, jemuž soud rozsudkem dle § 384 tr. z. zakázal vedení stavby na tak

dlouho, až prokáže před znalci, že dostatečně zlepšil své znalosti o postavení lešení (jakožto součásti umění stavitelského), musí býti poskytnuta možnost, aby složením příslušné částečné zkoušky opět nabyl oprávnění soudcovským rozsudkem oduznaného. Vhodné pouz. ti nař. 27. XII. 93 č.

195 ř. z. není při tom vyloučeno. M. o. 7. V. 06 č. 54748/05. Heller 244.

Před udělením koncese pro živnost stavební musí býti společenstvu poskytnuta příležitost nahlédnutí do žadatelova průkazu způsob.; příslušné vyrozumění musí společenstvo skutečně obdržeti. B. 9054/12.

§ 13. Předměty zkoušky, její rozsah, jakož i doba, po kterou bude platnou, ustanoveny budou způsobem nařizovacím pro žadatele o koncesi k živnostem v § 1 pod číslem 1. až 5. uvedeným. Při tom budíž přiměřeně k tomu prohlédáno, pokud vysvědčení vysoké školy technické neb státní průmyslové školy stavitelského odboru nebo některého učiliště stejné hodnoty právem veřejnosti nadaného jest způsobilým zcela nebo částečně nahraditi vykonání zkoušky.

Způsobem nařizovacím bude dále ustanoveno, na kterých místech budou zkoušky předsebrány, kterým způsobem zkušební komise budou složeny a který úřad má vysvědčením dosvědčiti výsledek zkoušky, v kterém čase zkouška smí býti opakována a jakou zkušebnou taxu jest zapraviti.

Způsobem nařizovacím určena budou ona učiliště — vysoké školy, vyšší průmyslové školy, odborné školy a mistrovské školy atd. — jimž dle jich organisace a výsledků vyučovacích přiznány jsou pro jich žáky výhody v § 12 propůjčené.

Konečně způsobem nařizovacím bude ustanoveno, která vyšší technická učiliště cizozemská pokládají se na roveň tuzemským vysokým školám technickým co do obsahu §§ 10 až včetně 13 tohoto zákona; naproti tomu rozhodnutí o tom, zda odbyté průmyslové a odborné školy cizozemské mohou býti

čítány ve smyslu §§ 10 až včetně 13, vyhrazeno jest v každé případnosti zvláště ministeriu věci vnitřních ve shodě s ministeriem věci duchovních a vyučování a ministeriem obchodním.

Nař. min. kultu a vyuč. ve sh. s ministerstvy vnitra a obchodu ze dne 27. XII. 1893, č. 197 ř. z. (Zkráceně.)

Ona vyšší učiliště technická v obvodě zemí koruny Uherské a cizozemská, jichž organizace v podstatě rovnává se s organizací tuzemských vysokých škol technických, pokládají se na roveň tuzemským vysokým školám technickým vzhledem k obsahu § 10 až včetně 13 zákona ze dne 26. prosince 1893, č. 193 ř. z. o upravení koncesovaných živností stavebních.

Dle toho s výhradou, že tento seznam bude dále doplněn, pokládají se následující ústavy za učiliště stejné hodnoty: král. uh. Josefovo polytechnikum v Budapešti, král. vysoké školy technické v Berlíně, v Hannoveru, v Čechách, v Mnichově, v Stuttgartě, král. saské polytechnikum v Drážďanech, velkovévovská badenská vys. škola technická v Karlsruhe, vévodská vysoká škola technická v Brumšviku. Nařízení toto nabude moci současně se zákonem o upravení koncesovaných živností stavebních.

Nař. min. kultu ve sh. s m. o. z 26. XII. 1906, č. 12 ř. z.:

Velkovévovská technická vys. škola v Darmštatě zaraďuje se mezi ta vyšší technická učiliště, která jsou na roveň postavena tuzemským technickým vys. školám vzhledem k obsahu §§ 10 až včetně 13 zák. o upravení konces. stav. živností. Tím doplňuje se min. nař. ze dne 27. XII: 1893, č. 197 ř. z.

Nařízení vlády R. Č. S. ze dne 9. září 1921, č. 342 sb. z. a n. o částečném neb úplném prominutí zkoušek předepsaných pro uchazeče o koncesi ku provozování některé živnosti stavební.

Na základě § 13 zák. ze dne 26. XII. 1893, č. 193 ř. z., a § 10 uh. zák. č. XVIII z r. 1884, nařizuje se toto:

§ 1. Ministerstvo průmyslu, obchodu a živností v dohodě s ministerstvem veřejných prací a ministerstvem školství a národní osvěty může výjimečně z důvodů zvláštního zřetele hodných prominouti částečně neb úplně zkoušku předepsanou pro uchazeče o koncesi k provozování některé živnosti stavební těm žadatelům, kteří s úspěchem složili zkoušku tu po 28. říjnu 1918, nejdéle však do 31. prosince 1920 před komisí cizozemskou, a to:

a) těm, kteří se ucházejí o koncesi v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, zkoušku složenou na území bývalého Rakouska,

b) těm, kteří se ucházejí o koncesi na Slovensku a Podkarpatské Rusi, zkoušku složenou v bývalých zemích koruny Uherské.

Rádně doložené žádosti o udělení koncese ku provozování některé živnosti stavební s částečným neb úplným prominutím zkoušky, musí býti podány nejdéle do 31. prosince 1921.

§ 2. Rovněž může ministerstvo průmyslu, obchodu a živností v dohodě s ministerstvem veřejných prací a ministerstvem školství a národní osvěty výjimečně z důvodů zvláštního zřetele hodných těm, kteří se ucházejí o koncesi k provozování některé živnosti stavební v Československé republice, prominouti částečně neb úplně zkoušku v § 1 zmíněnou, jestliže prokáží, že dotyčnou živnost oprávněně před 28. říjnem 1918 provozovali v Bosně neb Hercegovině a nejdéle do 31. prosince 1920 do Československé republiky se přestěhovali.

§ 3. Nařízení toto nabývá platnosti dnem vyhlášení a provede je ministr průmyslu, obchodu a živností v dohodě s ministrem veřejných prací a ministrem školství a národní osvěty.

§ 14. Který úřad koncesi propůjčuje.

Koncesi ku provozování živnosti stavitelského, zednického, kamenického a tesařského mistra propůjčuje politický úřad zemský. Koncesi ku provozování živnosti studnařského mistra a stavebních živnostenských oprávněnců dle § 6 udílí živnostenský úřad první stolice.

Koncese udělená úřadem nepřislušným jest neplatná; příslušnost úřadu posuzuje se dle norem platných v době udělení koncese, nikoliv v době podání žádosti. B. 12378/99.

Koncesi stavitelskou lze odepřítí jen z důvodů zákonných, jest jest uvéstí v rozhodnutí. B. 9048/12.

Stav. živnosti nejsou vyňaty z ustanovení § 23 a ž.

ř.; před udělením nutno o průkazu způsobilosti dáti společenstvu možnost k vyjádření. I úř. aut. civ. inženýr musí splniti zvláštní podmínky pro živnost stavitelskou, jestliže chce nabýti další stavitelské oprávnění B. 9054/12, tedy též podati průkaz způsobilosti pro ni předepsaný. M. o. 27. IX. 1921, Heller 260.

Vyžádálo-li se společen-

stvo záporně o průkazu způsob., může v dalších oprávněných prostředcích uváděti i jiné důvody, než kteréžti opřelo své vyjádření. — Zkoumání dokladů o vyučení a praktickém výcviku, jež se děje před připuštěním ke zkoušce stavitelské, nijak nepraejudikuje posouzení těchto průkazů úřadem živn. při žádosti koncesní. Není zákonného ustanovení, jež by odnímalo

průvodní moc pro živnost stavitelskou vysvědčením, vydaným cizozemskými podnikateli. Uchází-li se kdo o koncesi stavitelskou pro jinou zemi, než ve které složil zkoušku, nemusí se podrobiti dodatečně zkoušce ze zemských zákonů stavebních. Rovněž znalost zemského jazyka není zákonnou náležitostí pro udělení této koncese. B. 9903/13.

§ 15. Ustanovení přechodná.

O koncesovaných zednicích, kamenících a tesařích, kteří podle prvního odstavce § 23 živnostenského řádu ze dne 20. prosince 1859, č. 227 ř. z., nabyli oprávnění, práce do jich oboru příslušející, samostatně, to jest nikoli pod řízením stavitelského mistra, vykonávají, mají platiti následující ustanovení:

Koncesovaní kameníci a tesaři staví se na roveň kamenickým a tesařským mistrům dle § 4 tohoto zákona.

Koncesovaní zedníci pokládáni buďte za roveň zednickým mistrům podle § 3 tohoto zákona. Těm z nich, kteří v čase, kdy tento zákon bude vyhlášen, budou míti stanoviště své živnosti v některém místě, které prohlášeno jest za vyjaté (§ 2), přísluší ve vyjatých místech právo, společně s kameníckými, tesařskými a studnařskými mistry samostatně prováděti pozemní stavby a stavby příbuzné.

Politický úřad zemský má kromě toho oněm z nich propůjčiti práva stavitelského mistra podle § 2 tohoto zákona, kteří svou způsobilost k tomu prokázali zkouškou, která nařizovacím způsobem bude upravena, nebo takovými před počátkem působnosti tohoto zákona samostatně navrženými a

provedenými stavbami, které dokazují jejich theoretickou a praktickou způsobilost za stavitelského mistra.

Ti zedníci, kameníci a tesaři, na základě živnostenského řádu ze dne 20. prosince 1859 koncesováni, kterým v koncesním dekretu výslovně propůjčen byl menší rozsah oprávněnosti nežli rozsah v § 23 dotčeného živnostenského řádu stanovený, zůstanou také dále obmezeni na tento menší rozsah oprávnění.

Jinak nejsou dotčena dosavadní živnostenská oprávnění.

Zodpovězení otázky, je-li předloženými doklady prokázána theoretická a praktická způsobilost žadatele za udělení oprávnění stavitelského bez předchozího složení stavitelské zkoušky dle § 15 zák. ze dne 26. XII. 1893, č. 193 ř. z., patří ke skutkové podstatě o žádosti té vydaného rozhodnutí. Posouzení možno jest jen na základě odborné znalosti S. 31. V. 1920, č. 3432. Boh. 430.

Nárok mistra zedn. starého práva na oprávnění stavitelské v. B. 9878/96.

Nové předpisy nevztahují se na stavitele starého práva ani v místech vyjatých. B. 14600/00.

O rozsahu oprávnění stavitele starého práva viz obšírné rozhodnutí. B. 3706/05.

Práva dle § 15, odst. 4 lze udělit jen těm konces. mistrům zedn. starého práva, kteří v době vyhlášení tohoto zákona měli stanoviště v některém místě vyjmutém. B. 7230/10.

Opačně: možnost rozšíření živn. oprávnění, uvedená v 4. odst. § 15, patří pro všechny mistry zednické, koncesované dle dřívějších předpisů, a ne pouze pro ony, kteří měli své stanoviště v místě dle § 2 vyňatém. B. 7615/10.

Rozsah oprávnění stavitelů, kteří nabyli své koncese před platností zákona o konces. stav. živnostech, jest posuzovati dle odst. 6. § 15 tohoto zák. Vzhledem k tomu přísluší jim na základě § 23 ř. z. r. 1859 a § 37 nov. z. r. 1883 právo, aby řídili provádění staveb vysokých se spojením prací různých živností stavebních, jakož i aby spojovali práce nutné k dokonalému zhotovení svých výrobků a drželi si k tomu potřebné pomocníky i jiných živností. B. 738/02.

Ani dle živn. zákonodárství z let 1859 a 1883 nebyli stavitelé oprávněni k samostatnému provádění prací stavebně-truhlářských, po-

něvadž práce stavebně-truhlářské nejsou nutné k dokonalému zhotovení výrobků stavitelských. Výrobkem živnosti stavitelské není budova zařízení, nýbrž jen budova sama o sobě, kdežto okna, dveře a jiné pro budovu zhotovené výrobky řemesla truhlářského jest počítati ku vnějšímu zařízení budovy. B. 430/01.

§ 15, odst. 3. znamená výhodu zedn. mistrů starého práva, že mohou ve vyňatých místech prováděti samostatně veškeré pozemní stavby společně s ostatními stav. živnostníky a tedy širší oprávnění proti zedn. mistrům nového zákona, kteří mohou ve vyňatých místech samostatně prováděti práce do jejich oboru spadající jen na oněch stavbách, které nevyžadují součinnosti rozličných stav. živností. Tím však zedn. mistr starého práva nebyl na roveň postaven staviteli, nýbrž jen osvobozen od povinnosti podrobiti se při provádění staveb pozemních řízení stavitele. Slovo »spo-

§ 16. Ustanovení trestní.

Stavební živnostníci v § 1 řečení, kteří svého oprávnění zneužívají ku krytí nedovoleného provozování živnosti osob třetích, buďte potrestáni podle trestních ustanovení živnostenského řádu. Jestliže by se to opakovalo, budiž vedle peněžité pokuty, která až do 1000 zl. může býti vyměřena, živnostenské oprávnění odňato buďte na určitou dobu nebo na vždy.

lečně» znamená, že všichni účastníci stav. živnostníci mají v tomto případě stejné a rovnocenné postavení a že všem přísluší řízení a provádění stavby společně, ovšem pokud se týče prací spadajících do rozsahu jejich oprávnění. Všichni jsou tedy stavbyvedoucími, a nestáčí vzhledem k § 31 pr. ř. stav. na plánu stavebním podpis mistra zednického, nýbrž plán musí býti podepsán i ostatními na stavbě účastněnými živnostníky. JOKP. 1912, str. 192. Viz str. 672.

Stavitel starého práva smí přejímati a prováděti práce tesařské a kamenické nejen při řízení a provádění pozemní stavby, nýbrž také jinak a úplně samostatně. S. 6. IV. 1893. č. 974. JOKP. 1913, str. 179.

Vdova po staviteli starého práva, t. j. před zák. z r. 1893, jež bylo širší než dle tohoto zákona, může provozovati živnost v starém rozsahu i když zástupce má koncesi jen dle nového práva. JOKP. 1914, str. 24.

Peníze, ku krytí nedovoleného provozování živnosti osob třetích obdržené, propadnou ve prospěch společenské nemocenské pokladny a, nebylo-li by tu pokladny této, ve prospěch chudinského fondu té obce, ve které stavba se provádí.

§ 17. Osoby, které nenabyvše oprávnění ku provádění pozemních staveb a jiných příbuzných staveb, provádějí takové stavby, k nimž potřebí jest úředního povolení, potrestány buďte dle trestních ustanovení živnostenského řádu. Jestliže by se to opakovalo, peněžítá pokuta budiž vyměřena až do 2000 zl.

Jestliže by osoby v 1. odstavci řečené pro krytí svého neoprávněného provozování živnosti slíbily peníze některému stavebnímu živnostníkovu v § 1 dotčenému, avšak jich ještě neodevzdaly, tedy peníze tyto propadnou ve prospěch chudinského fondu té obce, ve které stavba se provádí.

§ 18. Při vyměrování peněžitých pokut podle §§ 16 a 17 ukládaných budiž pokaždé zřetel brán k majetkovým, výdělkovým a příjmovým poměrům odsouzenovým.

V každém trestním nálezu, kterým uložena jest peněžítá pokuta, budiž zároveň ustanoven trest vězení, který v případě nedobytnosti vstoupiti má na její místo.

Při tom budiž za každou trestní částku od dvou až do desíti zlatých nalezeno na jeden den vězení, avšak doba vězení nesmí převyšovati nejvyšší míru 6 měsíců.

Zvýšení trestů vzhledem k nynějším poměrům viz str. 477.

§ 19. Ustanovení týkající se stavitelského mistra §§ 380, 383, 384 a 385 všeobecného zákona trestního vztahují se obdobně k zednickým mistrům, kamenickým mistrům, tesařským mistrům a studnařským mistrům a k takovým živnostníkům, kteří tyto druhy

živností vykonávají na základě oprávnění dle do-
savadního zákona nabytých; živnostníci tito mohou
proto také od soudu podle ustanovení řečených pa-
ragrafů býti přidržáni, aby ku pomoci vzali jiného
k vedení příslušné stavby oprávněného živnostníka,
dále mohou prohlášení býti za zbaveny oprávnění
svého.

§ 20. Ustanovení závěrečná.

Ostatně platí o stavebních živnostech ustano-
vení živnostenského řádu. To platí zejména vzhle-
dem k všeobecným požadavkům ku provozování ně-
které koncesované živnosti.

Povinnost, kterou živnostníci mají dle § 44 zá-
kona ze dne 15. března 1883, z. ř. č. 39, jímž změ-
něn a doplněn byl živnostenský řád, aby užívali
vhodného vnějšího označení na svých stálých pro-
vozovacích místnostech, vzhledem k živnostníkům
v § 1 tohoto zákona pod č. 1, 2 a 4 jmenovaným
rozšiřuje se tím směrem, že živnostníci tito při každé
od nich prováděné nové stavbě, přístavbě a pře-
stavbě až do jejího dokončení na nápadném místě
mají umístiti své jméno a označení své živnosti.
Činy proti tomuto předpisu budou potrestány dle
trestních ustanovení živnostenského řádu.

Označení technická stav.
kancelář pro závod mistra
zedn. v insertech zakládá
přestupek § 44 z. ř. JOKP.
1912, str. 89.

Označení »přísežný znalec
stavební« není vhodným

pro živnost zednickou. B.
14405/00; ani označení »sta-
vební kancelář, ježto není
úplné a nevylučuje pochyb-
nosti, zda nejde o stavitele.
JOKP. 1913, str. 89, v 1908
str. 89.

§ 21. Jestliže by některé místo po počátku pů-
sobnosti tohoto zákona podle § 2 bylo prohlášeno
za vyjaté, nemá to nižádného vlivu na rozsah živo-
stenských oprávnění v čase tohoto zařazení na pří-
slušném místě jsoucích.

§ 22. Oprávnění úředně autorisovaných soukro-
mých techniků (úředně autorisovaných civilních in-

ženýrů, stavebních inženýrů, architektů a strojních
inženýrů) není dotčeno tímto zákonem.

Pokud však řešení provádějí pozemní stavby a
jiné příbuzné stavby svým vlastním živnostenským
pomocným personálem, podrobeni jsou ustanovením
šesté a sedmé hlavy živnostenského řádu (z. ř. ze dne
15. března 1883, č. 39, z. ř. ze dne 8. března 1885,
č. 22.).

§ 23. Ustanovení tohoto zákona nevztahují se
ku pracím stavebního oboru, venkovským obyvatel-
stvem jakožto vedlejší zaměstnání a bez živnosten-
ského personálu vykonávaným při obytných a ho-
spodářských stavbách v místě obvyklých, jakož i
k jednoduchým venkovským vodovodům, pokud pro
tu kterou stavbu podle platného stavebního řádu
není třeba zříditi stavbyvedoucího.

V pochybnosti o tom, zdali v té které případ-
nosti jde o takovýto neb o živnostenský výkon, roz-
hoduje politický zemský úřad ve shodě se zemským
výborem.

§ 24. Jakmile tento zákon počne působiti, po-
zbuje moci císařské nařízení ze dne 16. září 1883, z. ř.
č. 147, o způsobilosti ku provozování stavebních živ-
ností a o rozsahu oprávnění těchto živností.

§ 25. Mému ministrovi věcí vnitřních, Mému
ministrovi práv, Mému ministrovi obchodu a Mému
ministrovi věcí duchovních a vyučování jest ulo-
ženo, aby tento zákon uvedli ve skutek.

2. Zkoušky, vysvědčení a úlevy.

a) Nař. mín. vn., obch., kultu z 27. XII. 1893, č. 195 ř. z.

Na základě zákona ze dne 26. XII. 1893 (č. 193 ř. z.)
o upravení koncesovaných živností stavebních nařizuje se
toto o zkouškách a vysvědčeních pro žadatele za koncesí
k některé stavební živnosti, dále o úlevách, které budou
poskytnuty při spojení více stavebních živností v osobě
jedné:

I. Co se týče ustanovení, která podle § 13. odstavce 1 a 2 zákona ze dne 26. XII. 1893 (č. 193 ř. z.) mají dána býti způsobem nařizovacím.

§ 1. Zkušební předměty pro stavitelské mistry.

Předměty zkoušky pro žadatele za oprávnění stavitelského mistra jsou:

1. Vypracování návrhu pro větší budovu na daném staveništi a podle daného programu se všemi potřebnými půdorysy, řezy a fačadami, a znázorněním nejdůležitějších konstrukcí v návrhu se nalézajících, jako: stropů, krovů, schodů, překládaní a vykládaní zdí atd., i s určením jejich rozměrů, dále vypracování rozpočtu práce se zřetelem ke všem tu jsoucím řemeslnickým pracím;

2. písemné zodpovídání otázek z matematiky, z deskriptivní geometrie a nauky o vymeřování půdy, z mechaniky a stavební mechaniky, dále nauky o stavivu a o jeho upotřebení, z nauky o stavebních konstrukcích se vztahem k stavitelství pozemnímu.

Otázky buďte dávány v tom rozsahu, ve kterém uvedené předměty jsou předepsány pro vyšší průmyslové školy stavitelského odboru;

3. ústní zodpovídání otázek ze stavební praxe, ze stavebních předpisů a stavebního zdravotnictví.

§ 2. Pro zednické mistry. Předměty zkoušky pro žadatele za oprávnění zednického mistra jsou:

1. Zdělaní návrhu z odboru pozemního stavitelství na daném staveništi a podle daného programu včetně hospodářského stavitelství v potřebných půdorysech, nárysech, řezech a znázornění nejdůležitějších při tom naskytajících se konstrukcí, jako: stropů, krovů, schodů, překládaní a vykládaní zdí atd. i s určením jejich rozměrů; dále vypracování rozpočtu práce se zřetelem ke všem tu jsoucím řemeslnickým pracím;

2. písemné zodpovídání otázek z oboru stavebního umění, a to v tom rozsahu, ve kterém těmto předmětům vyučuje se na mistrovských školách stavitelského odboru;

3. ústní zodpovídání otázek ze stavební praxe, ze stavebních předpisů a stavebního zdravotnictví.

§ 3. Pro kamenické mistry. Předměty zkoušky pro žadatele za oprávnění kamenického mistra jsou:

1. Výkres většího předmětu neb dílu stavby, jenž v kamení má býti proveden, s přidáním písemných vysvětlivek o jeho konstrukci;

2. výkres kamenorezu pro rozličné dané případy;

3. ústní zodpovězení otázek z nauky o kamenech a o upotřebení jednotlivých druhů kamene pro rozličné účely stavební.

§ 4. Pro tesařské mistry. Předměty zkoušky pro žadatele za oprávnění tesařského mistra jsou:

1. Vyšetření okapu a konstrukce krovu pro složitější půdorys, návržení stavby dřevěné nebo hrazdění a lešení za obtížnějších poměrů, s příslušejícími k tomu půdorysy krovu a půdorysy, nárysy a profily i s určením rozměrů jednotlivých částí konstrukce, zděláním rozpočtu práce a písemnými vysvětlivkami tohoto vypracování;

2. výkres a výpočet rozličných dřevěných konstrukcí nejen se zřetelem k pozemnímu stavitelství, nýbrž také k vodnímu stavitelství, na př. pro mosty, stavby na ochranu břehů, jezů a znázornění jednotlivých spojení dřeva;

3. ústní zodpovídání otázek z nauky o dřevu, o vhodném upotřebení rozličných druhů dříví a z předpisů stavebního řádu, pokud vztahují se ku konstrukcím dřevěným.

§ 5. Pro studnařské mistry. Předmětem zkoušky pro žadatele za oprávnění studnařského mistra jest ústní zodpovídání praktických otázek z oboru živnosti studnařského mistra, zejména: o kopání, roubení, vyzdívání a vypažování studní, o vrtní studní, zatlukání zděří (pouzder), zhotovování čerpadel a zasazování čerpacího stroje a rour do studny, dále o opatnostech při prohlubování studen a znalosti příslušných nástrojů, konečně o předpisech stavebního řádu, vztahujících se k zřizování studen a o stavebním zdravotnictví sem náležejícím.

§ 6. Částečné neb úplné osvobození od zkoušky. Žadatelé za koncesi stavitelského mistra, zednického mistra, kamenického mistra a tesařského mistra, kteří odbyli veškerá studia podle učebního plánu z oboru inženýrského stavitelství nebo pozemního stavitelství na některé vysoké škole technické a vykonali první státní zkoušku nebo jednotlivé zkoušky ze všech jejích předmětů aspoň s „dostatečným“ prospěchem a mohou se vykázáti vysvědčeními o prospěchu o jednotlivých zkouškách ze stavební mechaniky a pozemního stavitelství (nauky o stavivu a stavebních konstrukcích, a pokud jsou absolvovanými studujícími inženýrské školy), kromě toho vysvědčením o prospěchu z nižší geodésie, rovněž žadatelé, kteří s uspokojivým výsledkem odbyli vyšší průmyslovou školu stavitelského odboru na některé státní průmyslové škole nebo na některém učilišti stejné hodnoty právem veřejnosti nadaném, konečně žadatelé, kteří jako důstojníci ženíni odbyli vyšší běh, sproštění jsou theoretické části zkoušky, v čísle 2, §§ 1, 2,

3 a 4 požadované. Žadatelé, kteří na některé vysoké škole technické nabývali vysvědčení o druhé státní zkoušce z oboru pozemního stavitelství nebo z oboru inženýrského stavitelství, jsou sprostěni části zkoušky, v číslu 1 a 2, §§ 1, 2, 3 a 4 požadované. Žadatelé, kteří na některé vysoké škole technické nabývali diplomou z oboru pozemního stavitelství nebo z oboru inženýrského stavitelství, jsou sprostěni zkoušky, dle §§ 1, 2, 3, 4 a 5 požadované, v celém jejím rozsahu.

Žádosti, aby přiznáno bylo částečné neb úplné osvobození od zkoušky podle předchozích ustanovení, buďte dodány zkušební komisi (§ 7), která tyto žádosti se svým dobrým zdáním předloží politickému zemskému úřadu. Úřad tento rozhoduje o žádaném osvobození.

§ 7. Výkon zkoušek. K odbývání zkoušek pro žadatele za oprávnění stavitelských, zednických, kamenických, tesařských a studnařských mistrů zřízena bude komise v sídle každého politického úřadu zemského.

Komise tato skládá se pro žadatele za oprávnění stavitelských mistrů ze čtyř členů, a to:

1. z přednosty technického oddělení nebo jeho zástupce jakožto předsedy;

2. z druhého vyššího státního stavebního úředníka;

3. z odborného profesora při vysoké škole technické nebo státní průmysl. škole nebo z úředně autorisovaného architekta neb úředně autorisovaného civilního inženýra pozemními stavbami zaměstnaného, neb úředně autorisovaného stavebního inženýra, nebo z některého vyššího stavebního úředníka zemského výboru nebo zemského hlavního města;

4. ze stavitelského mistra.

Pro žadatele za oprávnění zednických, kamenických, tesařských nebo studnařských mistrů komise skládá se ze tří členů, a to:

1. z některého vyššího státního stavebního úředníka jakožto předsedy;

2. z odborného profesora při vysoké škole technické nebo státní průmyslové škole nebo z úředně autorisovaného architekta neb úředně autor. civilního inženýra pozemními stavbami zaměstnaného, neb úředně autorisovaného stavebního inženýra, nebo z některého vyššího stavebního úředníka zemského výboru nebo zemského hlavního města;

3. podle živnosti, pro kterou žadatel nabýti chce oprávnění, ze stavitelského mistra — dle okolností zednického mistra neb kamenického mistra nebo tesařského mistra nebo studnařského mistra dle zákona ze dne 26. prosince 1893, č. 193 ř. z., koncesovaného.

Politický zemský úřad jest zmocněn, ve větších zemích, bude-li toho zapotřebí, dovoliti, aby také v jiných místech konány byly zkoušky žadatelů za oprávnění zednických, kamenických, tesařských nebo studnařských mistrů.

V takovéto případnosti politický zemský úřad sestaviti má zkušebnou komisi způsobem svrchu určeným.

Pokud by to nebylo možná, politický zemský úřad jest zmocněn, sestaviti zkušebnou komisi povoláním jiných způsobilých členů.*)

*) [Další dva odstavce týkají se Dalmacie.]

§ 8. Vypracování objektů a písemné zodpovídání otázek omezeno buď u zkoušek pro stavitelské mistry celkem na čtrnáct, pro zednické mistry, kamenické mistry a tesařské mistry na dohromady osm pracovních dnů a ve všech případech také na obvyklé úřední hodiny.

Na ústní zodpovídání otázek při zkouškách pro oprávnění stavitelského mistra má vynaloženo býti zpravidla ne více času nežli jedna hodina a při žadatelích za ostatní mistrovská práva ne více nežli půl hodiny.

Grafické a písemné zkušební úlohy a otázky buďte zkušebnou komisi písemně pokadě dříve ustanoveny, až do upotřebení v tajnosti chovány a k tomuto účelu jednotlivě zapečetěny. Zkušební komise může zachovati stejný postup také vzhledem k otázkám ústně zodpověditelným.

Rozečetění úloh a otázek státi se má při zkoušce předsedou zkušební komise za přítomnosti žadatele o právo mistrovské tím způsobem, že pozdější teprve tenkrát se otevře, když předchozí byla zodpověděna.

Vypracování výkresův a písemné zodpovídání zkušebných úloh a otázek díti se má za stálého dozoru, možná-li jedním členem zkušební komise.

Upotřebení logaritmických tabulek, knih se vzorců a zákonníků jest dovoleno; užívání jiných pomůcek a výpomoc osob, má za následek ihned přerušeni zkoušky.

Koná-li se zkouška mimo sídlo politického zemského úřadu, zkušební úlohy a zkušební otázky písemně zodpověditelné budou zapečetěné zaslány zemským úřadem předsedovi zkušební komise, a otevření otázek státi se má způsobem svrchu udaným.

§ 9. Členové zkušební komise budou jmenováni politickým zemským úřadem na určitou dobu, a pro každého člena zkušební komise buďž zároveň zřízen náhradník. Co se týče členů a náhradníků, které ze živnostnictva jest zříditi, politický zemský úřad, je-li možná, vyžádáti si má návrh společenstva, zřízeného pro tuto živnost v zemském

hlavním městě, vztažmo v místech, kde jinak konají se zkoušky pro stavební živnosti.

§ 10. Lhůty k výkonu zkoušek budou ustanoveny politickým úřadem zemským.

§ 11. **Výsledek zkoušky.** Úsudek o grafických a písemných vypracováních, posouzení rozluštěním jednotlivých ústních otázek, klasifikace jejich, konečně podání konečné mínění o veškerém výsledku jednotlivých zkušebných úkonů přísluší členům zkušební komise, při čemž rozhoduje většina hlasů.

Jsou-li hlasy stejně rozděleny, platí ono mínění, ku kterému předseda přistoupil.

Konečné votum má se omezit na výrok, zdali žadatel shledán byl: způsobilým, nebo nezpůsobilým.

O zkoušce sepsán buď protokol, který obsahovati má veškeré předměty každé části zkoušky, úsudek zkoušejících o jednotlivých zkušebných předmětech, jakož i konečné votum o veškerém výsledku všech zkušebných úkonů.

Protokol i se zkušebným vypracováním budiž předložen zemskému úřadu.

Úřad tento vydá žadateli, jestliže žadatel zkoušku s úspěchem vykonal, vysvědčení dle přiloženého vzorce.

Zadatelé, kteří by uznáni byli »nezpůsobilými«, budou o tom zpraveni zemským úřadem.

§ 12. Zadatelé, kteří byli prohlášeni za nezpůsobilé, mohou zkoušku opakovati po vypršení pokždě jednoho roku.

§ 13. **Výjimečná ustanovení pro žadatele za oprávnění stavitelského mistra.** Žadatelé za oprávnění stavitelského mistra mohou vykonati zkoušku z theoretické části své úlohy, to jest ze předmětů v § 1, č. 2 uvedených, kdykoli po řádném vyučení se zednickému řemeslu (§ 10 zákona ze dne 26. prosince 1893, z. ř. č. 193) a po dokončení 20. roku života, z praktické části své úlohy však teprve jeden rok před dokončením svého praktického zaměstnání (§§ 11. a 12. zákona ze dne 26. prosince 1893, z. ř. č. 193).

§ 14. **Taxa zkušební.** Před připuštěním ke zkoušce na stavitelského, zednického, kamenického, tesařského a studnařského mistra žadatelé mají zapraviti zkušební taxu. Výška její ustanovena bude zvláštním nařízením.

§ 15. **Jak dlouho platí zkušební vysvědčení.** Vysvědčení, podle předcházejících paragrafů nabytá, že žadatelé za některé stavební oprávnění vykonali s prospěchem zkoušku, pozbývají své platnosti, jestliže by zkoušený po zkoušce po plných deset let nebyl prakticky činným v příslušné živnosti. Praktická činnost může záležeti jak ve sa-

mostatném vykonávání příslušné stavební živnosti, tak i v zaměstnání jako pomocný pracovník.

Zadatelé za koncesi k některé stavební živnosti, jichž příslušná vysvědčení podle předchozího odstavce pozdyla své platnosti, jsou proto zavazáni, znova podrobiti se zkoušce.

II. Co týče se úlev, které při spojení více stavebních živností v osobě jedné budou poskytnuty na základe § 8. zákona ze dne 26. prosince 1893 (z. ř. č. 193) při podání průkazu způsobilosti.

§ 16. Pro tu případnost, že by někdo chtěl spojit více stavebních živností, mají místo nasledující úlevy vzhledem ku podání průkazu způsobilosti:

1. Jestliže někdo žádá za koncesi jakožto stavitelský nebo zednický mistr, a k tomu za koncesi jakožto kamenický nebo tesařský nebo studnařský mistr, budiž kromě předložení průkazu způsobilosti pro živnost stavitelského nebo zednického mistra ve smyslu zákona ze dne 26. prosince 1893 (z. ř. č. 193) podán průkaz, že žadatel v příslušné živnosti nejméně dvě léta — třeba také s přerušením a současně zaměstnán jsa v jiné některé stavební živnosti — prakticky pracoval, a budiž vykonána také i zkouška pro každou stavební živnost dale žádanou podle ustanovení §§ 3, 4 a 5 tohoto nařízení, pokud místa nema úleva § 6 tohoto nařízení. Zkouška pro oprávnění stavitelského nebo zednického mistra může býti konána spolu se zkouškou pro stavební živnosti dale žádané, a budiž v této případnosti zkušební komise pro stavitelského mistra, vztažmo zednického mistra (§ 7) sesilena po jednom živnostenském mistru příslušných ostatních žádaných živností stavebních.

Zkouška z odboru kamenického, vztažmo tesařského, vztažmo studnařského mistra obmezena buď na to, co není již předmětem zkoušky pro živnost stavitelského, vztažmo zednického mistra.

2. Jestliže žádá někdo za koncesi jak pro živnost tesařského mistra, tak i pro živnost studnařského mistra, budiž kromě předložení průkazu způsobilosti pro živnost tesařského mistra ve smyslu zákona ze dne 26. prosince 1893 (z. ř. č. 193) podán průkaz, že žadatel v živnosti studnařského mistra nejméně dvě léta — třeba také s přerušením a současně zaměstnán jsa v některé jiné stavební živnosti — prakticky pracoval, a budiž vykonána také i zkouška pro živnost studnařského mistra podle ustanovení § 5, pokud místa nemá úleva § 6 tohoto nařízení. Zkouška pro oprávnění tesařského mistra může býti konána spolu se zkouškou pro oprávnění studnařského mi-

stra, v kteréžto případnosti zkušební komise pro tesařské máistry (§ 7), sesílána buďiž místrem studnařským.

Zkouška z odboru studnařského místra omezena buď na to, co není již předmětem zkoušky pro živnost tesařského místra.

3. V případech pod číslem 1. a 2. uvedených živnostních místřích, ke zkušební komisi přibraní, jsou oprávněni hlasovati toliko pro ten jednotlivý zkušební úkon, jenž týče se jejich odboru.

III. Co se týče oněch podle prvního odstavce § 23 živností, kteří v čase vyhlášení zákona ze dne 26. prosince 1893 (z. ř. č. 193), jimž upraveny byly koncesované živnosti stavební, mají stanoviště své živnosti v některém místě, za vyjate prohlášeném, a kteří žádají za oprávnění stavitelského místra na základě zkoušky, kterou jest vykonati dle § 15, odstavce 4. zákona posléze dotčeného.

§ 17. Podle prvního odstavce § 23 živnostenského řádu ze dne 20. prosince 1859 (z. ř. č. 227) koncesovaní zedníci, kteří v čase vyhlášení dříve dotčeného zákona mají stanoviště své živnosti v některém místě, za vyjate prohlášeném, a kteří žádají za oprávnění stavitelského místra na základě zkoušky, kterou jest jim vykonati, mají podrobiti se zkoušce podle předpisů § 1 tohoto nařízení upravené, při čemž platnost mají ustanovení §§ 6 až 12 a 14.

§ 18. Ustanovení závěrečná. Ustanovení tohoto nařízení mabudou moci zároveň se zákonem ze dne 26. prosince 1893, č. 193 ř. z., jimž upraveny byly koncesované živnosti stavební.

Vzorec k § 10.

Pro vysvědčení o zkoušce místra stavitelského, zednického, kamenického, tesařského, studnařského.

Místodržitelství, zemská vláda, v . . . tímto stvrzuje že pan . . . . ., aby dosáhl oprávnění místra stavitelského, místra zednického, místra kamenického, místra tesařského, místra studnařského, vykonal zkoušku, v ministerském nařízení ze dne 27. prosince 1893, č. 195 ř. z., v § 1, 2, 3, 4, 5, předepsanou, před zkušební komisí v . . . . . dne

v době od . . . . . až . . . . . 189 . . . a že při ní za způsobilého byl uznán.

. . . . . dne . . . . . 189 . . . . .

Podpis místodržitele,
zemského předsedy nebo náměstka.

b) Nař. mín. obch. v doh. s mín. vn., s mín. věcí duch. a vyuč. a s mín. veř. prací ze dne 14. března 1912 č. 58 ř. z., jimž se označují učiliště, s jichž absolvováním jsou spojeny úlevy při podávání průkazu zvláštní způsobilosti k nástupu koncesovaných stavebních živností.

[Doplněno dle nař. ze dne 10. XI. 1917, č. 446 ř. z.]

Na základě § 13, odstavce 3. zákona ze dne 26. prosince 1893, č. 193 ř. z., kterým byly upraveny koncesované stavební živnosti, se nařizuje takto:

§ 1. Úlevy uvedené v § 12, odstavci 1. zákona ze dne 26. prosince 1893, č. 193 ř. z., pro uchazeče o oprávnění stavitele, zednického místra, kamenického nebo tesařského místra propůjčují se absolventům škol pozemního stavitelství a stavebního inženýrství na tuzemských vysokých školách technických.

§ 2. Úlevy v § 12, odstavci 2. dotčeného zákona uchazečům o oprávnění stavitele, zednického místra, kamenického místra, tesařského místra a studnařského místra poskytnuté propůjčují se absolventům odborných stavebních škol při následujících učilištích:

při státní průmyslové škole v I. obecním okrese ve Vidni;
při státní průmyslové škole v Solonradě;
při státní průmyslové škole v Terstu;
při státní průmyslové škole v Inšpruce;
při státní průmyslové škole v Praze;
při německé státní průmyslové škole v Plzni;
při české státní průmyslové škole v Plzni;
při státní průmyslové škole v Liberci;
při německé státní průmyslové škole v Brně;
při české státní průmyslové škole v Brně;
při státní průmyslové škole v Krakově.

K odchodným vysvědčením odborných škol stavebních při státních průmyslových školách v tomto paragrafu uvedených buď připojena tato doložka:

»Pro majetníka tohoto vysvědčení stačí ve smyslu § 12, odstavce 2. zákona ze dne 26. prosince 1893, č. 193 ř. z., uchází-li se o oprávnění stavitele, zednického místra, kamenického místra, tesařského místra nebo studnařského místra průkaz praktického výcviku v příslušné živnosti ojeten rok kratšího naproti dobám v § 11 tohoto zákona ustanoveným.«

§ 3. Úlevy poskytnuté v § 12, odstavci 3. uvedeného zákona uchazečům o oprávnění tesařského místra, že mohou prakticky zaměstnání býti v tesařské živnosti o dvě léta kratšího naproti dobám pod číslem 2 v § 11 tohoto zá-

kona ustanoveným, propůjčuje se absolventům tesařských oddělení při následujících učilištích:
 při odborné škole pro obrábění dřeva a kamenů v Halleině;
 při odborné škole pro obrábění dřeva v Kolomyji;
 při odborné škole pro obrábění dřeva v Zakopaném;
 při zemské odborné škole pro kolářství a tesařství v Kamionce Strumilové.

K odchodným vysvědčením tesařských oddělení při odborných školách v tomto paragrafu uvedených buď připojena tato doložka:

»Pro majetníka tohoto vysvědčení stačí ve smyslu § 12, odstavce 3. zákona ze dne 26. prosince 1893, č. 193 ř. z., uchází-li se o oprávnění tesařského mistra průkaz praktického výcviku v tesařské živnosti o dvě léta kratšího naproti dobám ustanoveným pod číslem 2 v § 11 tohoto zákona.«

§ 4. Úleva poskytnutá v § 12, odst. 3, uvedeného zákona uchazečům o oprávnění kamenického mistra, že mohou prakticky zaměstnáni býti v kamenické živnosti o dvě léta kratšího naproti dobám pod číslem 2 v § 11 tohoto zákona ustanoveným, propůjčuje se absolventům kamenických oddělení při následujících učilištích:

při odborné škole pro obrábění dřeva a kamenů v Halleině;
 při odborné škole pro kameníky u státní průmyslové školy v Terstu;

při odborné škole sochařské a kamenické v Hořicích;

při odborné škole pro obrábění kamenů v Supíkovicích;

při slezské zemské odborné škole pro žulový průmysl ve Friedberce;

při odborné škole pro kameníky u stavební a umělecko-řemeslnické školy ve Splitě.

K odchodným vysvědčením kamenických oddělení při odborných školách v tomto paragrafu uvedených buď připojena tato doložka:

»Pro majetníka tohoto vysvědčení stačí ve smyslu § 12, odstavce 3. zákona ze dne 26. prosince 1893, č. 193 ř. z., uchází-li se o oprávnění kamenického mistra, průkaz praktického výcviku v kamenické živnosti o rok kratšího naproti dobám ustanoveným pod číslem 2 v § 11 tohoto zákona.«

§ 5. Úlevy poskytnuté v § 12, odstavci 3, uvedeného zákona o oprávnění tesařského mistra, že mohou prakticky zaměstnáni býti v tesařské živnosti o rok kratšího naproti dobám pod číslem 2 v § 11 tohoto zákona ustanoveným propůjčuje se absolventům následujících učilišť:

a) stavebních řemeslnických škol:

při státní průmyslové škole v I. obecním okresu ve Vídni;
 při státní průmyslové škole v Linci;
 při státní průmyslové škole v Solnohradě;
 při stavební a umělecko-řemeslnické škole v Běláku;
 při státní průmyslové škole v Lublani;
 při státní průmyslové škole v Inšpruce;
 při stavební řemeslnické škole v Imstě;
 při stavební a umělecko-řemeslnické škole v Bozeně;
 při stavební a umělecko-řemeslnické škole v Tridentě;
 při odborné škole pro živnostenské kreslení v Bregenci;
 při státní průmyslové škole v Praze;
 při státní průmyslové škole na Smíchově;
 při německé státní průmyslové škole v Plzni;
 při české státní průmyslové škole v Plzni;
 při státní průmyslové škole v Pardubicích;
 při státní průmyslové škole v Liberci;
 při státní průmyslové škole v Budějovicích;
 při stavební řemeslnické škole v Jaroměři;
 při stavební a umělecko-řemeslnické škole, nyní státní průmyslové škole v Děčíně;
 při německé státní průmyslové škole v Brně;
 při české státní průmyslové škole v Brně;
 při stavební umělecko-řemeslnické škole v Splitě;
 při státní průmyslové škole ve Lvově;
 při státní průmyslové škole v Jaroslavi.

b) škol stavebního směru pro dílovedoucí:

při státní průmyslové škole v Inšpruce;
 při státní průmyslové škole ve St. Hradci;
 při státní průmyslové škole v Černovicích;
 při státní průmyslové škole v I. obecním okresu ve Vídni;
 při státní průmyslové škole v Solnohradě;
 při státní průmyslové škole v Praze;
 při státní průmyslové škole na Smíchově;
 při německé státní průmyslové škole v Plzni;
 při české státní průmyslové škole v Plzni;
 při státní průmyslové škole v Pardubicích;
 při státní průmyslové škole v Liberci;
 při německé státní průmyslové škole v Brně;
 při české státní průmyslové škole v Brně;
 při státní průmyslové škole ve Lvově.

c) zimního běhu pro tesaře:

při odborné škole pro obrábění dřeva v Kašperských Hořách.

K odchodným vysvědčením škol pro stavební řemeslníky, vztažmo pro dílovedoucí v tomto paragrafu uvede-

ných a zimního běhu pod lit. c) řečeného buď připojena tato doložka:

»Pro majetníka tohoto vysvědčení stačí ve smyslu § 12, odstavce 3, zákona ze dne 26. prosince 1893, č. 193 ř. z., uchází-li se o oprávnění tesařského mistra průkaz praktického výcviku u tesařské živnosti o jeden rok kratšího naproti dobám ustanoveným pod číslem 2 v § 11 tohoto zákona.«

§ 6. Uleva poskytnutá v § 12, odstavce 3, uvedeného zákona uchazečům o oprávnění kamenického mistra, že mohou prakticky zaměstnáni býti u kamenické živnosti o rok kratšího naproti dobám pod číslem 2 v § 11 tohoto zákona ustanoveným, propůjčuje se absolventům následujících učilišť:

- a) stavebních řemeslnických škol:
[týchž jako pod odst. a) § 5.1.]
- b) škol stavebního směru pro dílovedoucí:
[týchž jako pod odst. a) § 5.1.]
- c) mistrovského běhu pro kameníky:

při odborné škole sochařské a kamenické v Hořicích.

K odchodným vysvědčením škol pro stavební řemeslníky vztažno pro dílovedoucí v tomto paragrafu uvedených a mistrovského běhu pod lit. c) řečeného buď připojena tato doložka:

»Pro majetníka tohoto vysvědčení stačí ve smyslu § 12, odstavce 3, zákona ze dne 26. prosince 1893, č. 193 ř. z., uchází-li se o koncesi kamenického mistra průkaz praktického výcviku u kamenické živnosti o jeden rok kratšího naproti dobám ustanoveným pod číslem 2 v § 11 tohoto zákona.«

§ 7. Toto nařízení nabývá ihned moci; zároveň pozbývá platnosti mín. nař. ze dne 24. října 1907, č. 246 ř. z.
c) **M. p. 29. VII. 1915, č. 22A-1005, m. č. 155.238, č. 41. sb. norm.**

Při kolaudacích budov obecných škol a živn. závodů bylo velmi často shledáno, že studny na pitnou vodu nevyhovují zákonným ustanovením, a při zkouškách studn. mistrů bylo zjištěno, že kandidáti studnařství znají sice většínou ustanovení v Cechách platných stav. řádů o zakládání studen, že však nemají o prováděcích předpisech těchto ustanovení (vyhl. míst. ze dne 13. VII. 1905, č. 90 z. z.) obyčejně prázdných vědomostí.

Okr. hejtmánství se tudíž vyzývá, aby všechny stav. úřady, jimž náleží prováděti tato ustanovení, jakož i spo-

1) Pro úsporu místa neotiskujeme znovu.

čerstva stav. živností upozornila na zákonné předpisy o zakládání studen na pitnou vodu, s požádáním, aby o jich přesné zachovávání v zájmu veř. zdravotnictví pečovaly.

O zřizování studní má | správy polit. v Praze ze dne předpisy nová vyhl. zemské | 29. XII. 1922, č. 4. z. z.

d) **VI. nařízení ze dne 20. dubna 1923, č. 76 sb. z. a n., o zvýšení tax za zkoušky pro uchazeče o oprávnění ke koncesovaným živnostem stavebním.**

Vláda R. Č. S. nařizuje podle § 13, odst. 2., zákona ze dne 26. XII. 1893, č. 193 ř. z., a § 10 zák. č. XVII. z r. 1884 toto:

§ 1. Zkušební taxa pro žadatele za oprávnění stavitelské činí 378 Kč, ačli nebyli částečně osvobozeni od zkoušky podle § 6 mín. nař. ze dne 27. XII. 1893, č. 195 ř. z. Z tohoto obnosu případně předsedovi a každému ze tří členů zkušební komise po 90 Kč a úřednímu zřizenci 18 Kč.

Jestliže žadatel zproštěn byl theoretické části zkoušky pod č. 2. §u 1 ministerského nařízení ze dne 27. prosince 1893, č. 195 ř. z., vyžadované, zkušební taxa činí 252 Kč, z kteréhož obnosu případně předsedovi a každému ze tří členů komise po 60 Kč a úřednímu zřizenci 12 Kč.

Jestliže žadatel sprostěn byl části zkoušky pod č. 1. a 2. §u 1 zmíněného ministerského nařízení vyžadované, zkušební taxa činí 126 Kč, z kteréhož obnosu případně předsedovi a každému ze tří členů komise po 30 Kč a úřednímu zřizenci 6 Kč.

Za předběžnou zkoušku na Slovensku a v Podkarpatské Rusi činí zkušební taxa 189 Kč: z toho přísluší předsedovi a každému členu komise po 45 Kč a úřednímu zřizenci 9 Kč.

§ 2. Zkušební taxa pro žadatele za oprávnění mistra zednického nebo kamenického nebo tesařského činí 288 Kč, ačli nebyli částečně osvobozeni od zkoušky dle § 6 ministerského nařízení ze dne 27. prosince 1893, č. 195 ř. z.

Z tohoto obnosu případně předsedovi a každému z obou členů zkušební komise po 90 Kč a úřednímu zřizenci 18 Kč.

Jestliže žadatel zproštěn byl theoretické části zkoušky pod č. 2 §u 2, pokud se týče §u 3, pokud se týče §u 4 svrchu zmíněného ministerského nařízení vyžadované, zkušební taxa činí 192 Kč, z kteréhož obnosu případně předsedovi a každému z obou členů komise po 60 Kč a úřednímu zřizenci 12 Kč.

Jestliže žadatel zproštěn byl částečně zkoušky pod č. 1. a 2. §u 2, po případě §u 3, po případě §u 4 zmíněného

ministerského nařízení vyžadované, zkušební taxa činí 96 Kč, z kteréhož obnosu případně předsedovi a každému z obou členů komise po 30 Kč a úřednímu zřizenci 6 Kč.

§ 3. Zkušební taxa pro žadatele za oprávnění studnařského mistra činí v Čechách, na Moravě a ve Slezsku 96 Kč, z kteréhož obnosu přísluší předsedovi a každému z obou členů zkušební komise po 30 Kč a úřednímu zřizenci 6 Kč.

§ 4. Žadatelé, kteří na základě § 16, č. 1., ministerského nařízení ze dne 27. prosince 1893, č. 195 ř. z., spolu se zkouškou stavitelskou nebo zkouškou mistra zednického chtějí vykonati zkoušku pro živnost mistra kamenického nebo tesařského nebo studnařského, povinni jsou zapraviti zkušební taxu o 90 Kč vyšší než činí taxa uvedená v l. odst. §§ 1 a 2 tohoto nařízení, o 60 Kč vyšší, než činí taxa uvedená v odstavci 3. §§ 1 a 2 tohoto nařízení, a o 30 Kč vyšší, než činí taxa uvedená v odstavci 4. §§ 1 a 2 a v § 3 tohoto nařízení. Zvýšení toto platí pro každou ze živností, o kterou se dále žádá.

Ta částka, o kterou zkušební taxa dle předcházejícího ustanovení jest zvýšena, případně onomu členu, jímž zkušební komise musela býti doplněna. Musí-li zkušební komise býti doplněna o více členů, částka svrchu dotčena případně jim rovnými díly.

§ 5. Žadatelé, kteří na základě § 16, č. 2., ministerského nařízení ze dne 27. prosince 1893, č. 195 ř. z., spolu se zkouškou pro živnost mistra tesařského chtějí vykonati také zkoušku pro živnost mistra studnařského, povinni jsou zapraviti zkušební taxu o 30 Kč vyšší, než činí taxa uvedená v § 2, odstavci 1. až 4.

Těchto 30 Kč případně onomu mistru studnařskému, jímž zkušební komise byla doplněna.

§ 6. Žadatelé za oprávnění stavitelské, kteří podle § 13 ministerského nařízení ze dne 27. prosince 1893, č. 195 ř. z., zkoušku z teoretické části, to jest z předmětů uvedených v § 1, č. 2., zmíněného nařízení, vykonati chtějí v některé dřívější době, povinni jsou zapraviti za tuto teoretickou část taxu zkušební 126 Kč a za pozdější část zkoušky dle § 1, č. 1. a 3., zmíněného nařízení zkušební taxu 252 Kč. Ze zkušební taxy 126 Kč případně předsedovi a každému ze tří členů komise po 30 Kč a úřednímu zřizenci 6 Kč; ze zkušební taxy 252 Kč případně předsedovi a každému ze tří členů komise po 60 Kč a úřednímu zřizenci 12 Kč.

§ 7. Žadatelé, kteří opakují zkoušku podle § 12 ministerského nařízení ze dne 27. prosince 1893, č. 195 ř. z.,

nebo kteří se zkoušce znovu podrobí podle § 15 téhož nařízení, povinni jsou znovu zapraviti zkušební taxu dle předcházejících ustanovení. Žadatelé, kteří následkem přerušení zkoušky podle § 8, odst. 6., zmíněného nařízení znovu podrobí se zkoušce, povinni jsou znovu zapraviti část zkušební taxy připadající na onen díl zkoušky, který jest opakovati.

§ 8. Nařízení toto nevztahuje se na zkoušky již započaté.

Ministerské nařízení ze dne 11. dubna 1894, č. 72 ř. z., a nařízení vlády republiky Československé ze dne 17. února 1920, č. 100 Sb. z. a n., pozbývají platnosti dnem, kdy toto nařízení nabude účinnosti. Zároveň pozbývají platnosti §§ 21 a 31 nařízení bývalého uherského ministra zemědělství, průmyslu a obchodu ze dne 30. října 1884, č. 46:188 M. O., pokud se týkají výše zkušebních poplatků, a mění se ustanovení §§ 9 a 23 posléze citovaného nařízení v tom směru, že komise k odbývání zkoušek pro žadatele za oprávnění stavitelské skládá se ze čtyř členů včetně předsedy a komise k odbývání zkoušek pro žadatele za oprávnění mistra zednického nebo kamenického nebo tesařského ze tří členů včetně předsedy.

§ 9. Nařízení toto nabývá účinnosti dnem 1. května 1923 a provede je ministr průmyslu, obchodu a živností.

e) Vrácení taxy. Nař. mín. vn. z 21. I. 1896, č. 21. ř. z.:

§ 1. Žadatelům za oprávnění mistra stavitelského, zednického, kamenického, tesařského a studnařského, jestliže alespoň osm dní před počátkem zkoušky ohlásí, že od ní odstoupí, vrácena bude celá zkušební taxa, dle mín. nař. ze dne 11. dubna 1894, č. 72 ř. z. složená, jestliže by však to později ohlásili, vrácena bude polovice její.

Vyhl. pres. z. sp. p. P. 6. IV. 22, č. 9. z. z.:

Zkoušky pro stavební živnosti počínaje rokem 1922 konají se mimo v měsících v lednu, únoru, březnu, dubnu, květnu, listopadu a prosinci, také ještě v měsíci říjnu každého roku. Příslušné řádně doložené žádosti podati jest nejpozději do 30. září zemské správě politické v Praze.

3. Živn. inspektoráty pro práce stavební v Praze a v Brně.

Nař. vl. ze dne 23. března 1920, č. 173 sb. z. a n.

§ 1. Podle § 4 zákona ze dne 17. června 1883, č. 117 ř. z., o zavedení živnostenské inspekce, zřizují se živnostenské inspektoráty pro práce stavební se sídlem v Praze a v Brně.

§ 2. Do oboru působnosti těchto živnostenských inspektorátů spadá dozor na všechny práce při provádění pozemních a vodních staveb, konané na staveništích. a dozor na tyto podniky: lomy, štěrkovny, pískovny, hlinitě, cihelny, vápenky a cementárny.

§ 3. Místní působnost stavebního inspektorátu v Praze vztahuje se na obvod města Prahy a politické okresy Král. Vinohrady, Žižkov, Karlín a Smíchov.

Místní působnost stavebního inspektorátu v Brně vztahuje se na obvod města Brna a venkovský politický okres brněnský.

§ 4. Podniky, na něž dozor svěřen byl uvedeným zvláštním živnostenským inspektorátům, vyjímají se z oboru působnosti živnostenských inspektorátů, jimž až dosud dozor nad nimi příslušel.

Ustanovení toto neplatí však o podnicích, na něž dozor byl svěřen na základě zákonného předpisu jinému zvláštnímu živnostenskému inspektorátu.

§ 5. Nařízení toto nabývá účinnosti dnem vyhlášení. Provedením jeho pověřuje se ministr sociální péče.

4. Podnikatelství staveb.

Vyn. min. vn. z 13. V. 1899, č. 38.978/98; m. p. 11. VI. 1899, č. 85.043, č. 73 sb. norm. (Zkráceně.)

Podnikatelství staveb dlužno považovati za živnost svobodnou, a lze ji provozovati dvojným způsobem: Podnikatelé staveb prvního způsobu dávají jako stavebníci na vlastním pozemku a na svůj účel, prováděti stavby, aby je pak dále prodali. Tento uložení soukromého kapitálu, blízký postup dlužno, nehledě ku případu dobrovolného přihlášení živnosti, také tehdy za provozování podnikatelství staveb po živnostensku pokládati, pakli se neustále opakuje a dotýčný podnikatel v diferenci mezi nákladem na zakoupení pozemku a provedení stavby a výtěžkem za prodané stavby stálý zisk hledá.

Podnikatelé staveb druhého způsobu vydražují nebo přejímají při veřejných ofertních řízeních nebo jinakou úmluvou provedení staveb a dají pak na cizím pozemku stavbu provést; zisk těchto podnikatelů záleží v diferenci mezi cenou, za jakou provedení převzali a náklady na provedení stavby.

Abyste pak zlořádům, při podnikatelství staveb se objevujícím čeliti mohlo, třeba především stanoviti rozsah oprávnění osoby, ku podnikání staveb oprávněné. Při tom hledí se ovšem ku podnikateli staveb, který má živn. list ku provozování svobodné živnosti podnikatelství staveb a

jiného oprávnění ku provádění staveb a jiných prací dokázati nemůže.

Takového podnikatele staveb, ať je provádí prvním neb druhým způsobem, sluší ohledně zamýšleného provedení stavby zpravidla pouze za stavebníka pokládati a není ku provádění prací, které spadají do rozsahu oprávnění koncesních živností stavebních, zák. ze dne 26. pros. 1893, č. 193 ř. z., upravených nebo pomocných živností, po řemeslníku provozovaných (truhláři, zámečníci a t. d.), nijak oprávněn, nýbrž jest mu ku provedení zmíněných prací použití dotýčných oprávněných živnostníků a nemůže býti ku dělníkům těchto živnostníků v nížádném pracovním poměru.

Přijímání a propouštění těchto dělníků, přihlašování jich u nemoc. pokladen a úrazových pojišťoven, zkrátka všechna dle zákona zaměstnavateli příslušející práva a závazky mohou vykonávat pouze samostatní oprávnění živnostníci podnikatelem staveb ku provedení té které stavby zvolení, nebo úř. opr. soukromí technikové.

Často se pak stává, že podnikatelé staveb, zvláště druhého způsobu, zvláštní, technicky vzdělaný personál zaměstnávají a jednak ku zhotovování potřebného rozpočtu nákladů na stavební práce, jež se vydražiti nebo provéstí mají, jednak také k tomu ho používají, aby vedl vlastní provádění stavby.

Třebas pak tomu sice zabrániti nelze, aby podnikatelé staveb k objasnění technické stránky svého finančního podniku do služeb svých přijímali technicky odborně vzdělané osoby, dlužno s druhé strany tím důrazněji zakročiti proti používání osob těch k tomu, aby vedli provádění stavby, pokud zasahují do rozsahu oprávnění koncesované živnosti stavební nebo živnosti po řemeslníku provozované, an se jim, nehledě k otázce způsobilosti jich, každopádně jak podnikatelům stavby samotným, nedostává oprávnění ku provádění staveb takových.

V oněch případech konečně, ve kterých se jedná o meoprávněné provádění stavebních prací samostatným stavitелеm, zároveň »kryjícím« bude lze snadno tím, že se vykonají vhodná šetření, že se nahlédne do seznamu dělníků kryjícího stavitele atd., zjistiti obcházení zákona, a bude živnostenský úřadům při takových přestupcích provésti vyšetřování s náležitou obezřetností a v daném případě ihned přiměřené pokuty uložiti.

O tom dává se p. okr. hejtmanu vědomost a poukazuje se k nařízením zdejšího úřadu častěji za tou příčinou vudávaným, aby zákon o živnosti stavitelské přísněji byl zachováván, hlavně k výnosům ze dne 22. srpna 1895, č.

8203 pres., a ze dne 16. května 1897, č. 69.336, a vyzývá se pan okr. hejtmán, aby zlořádům při podnikatelství staveb se objektivnějším, důrazně čelil.

O podnikatelích staveb starého práva v. B. 14.071/00.

5. Opatření k potlačování krytí při provádění staveb.

Vým. m. p. 26. června 1909, č. 119.272, č. 79 sb. norm.

V poslední době množí se stížnosti stavebních organizací, že známých nepřistojností v stavebním živnostnictvu — neoprávněné provádění staveb a tak zvaná krytí — vzdor opatřením, která se stala se strany politických úřadů zemských k jich potlačení, spíše přibývá než ubývá. Obzvláště se stěžuje též na to, že živnostenské úřady postupují při provádění trestů při dokazovaných přestupcích obouh druhu často příliš mírně a že také v cestě odvolací užívá se snížení nebo úplného prominutí usouzených trestů přílišnou mírou.

Vzhledem k závažným škodám, které nepřistojnosti toho druhu mají v zápětí stejně pro koncesované živnostníky stavební i pro pomocné dělníky stavební, pro poslední zvláště vzhledem k nezapočítatelnosti praxe strávené u neoprávněných stavbyvedoucích, konečně i pak pro interesované kruhy obyvatelstva, vidělo se m. obch. pohmo, vydati výnosem ze dne 11. března 1909, č. 6737, k účinnému omezení jich následující pokyny:

Co se především týče neoprávněného provozování staveb, povstaly v praxi obtíže jednak ohledně objemu oprávnění podnikatelů staveb, jednak ve příčině stanovení oněch stavebních prací, k nimž je zapotřebí úředního povolení (§ 17 zák. o st. ž.). V ohledu prvním dány byly normální vým. mín. vn. ze dne 13. V. 1899, č. 38.978/98 (místodr. výnos ze dne 11. června 1899, č. 85.043, sb. norm. č. 73), vydaným ve sroz. s. mín. obchodu živn. úřadům potřebné informace a bylo v témž obzvláště vysloveno, že podnikatelé staveb nejsou oprávněni před se brát práce, které jsou předmětem živnosti řemeslné nebo koncesované, na základě živn. listu znějícího ma podnikání staveb.

Jestli přes to trvají dále v praxi překročení podnikatelů staveb ještě nerušené, může to býti — nehledí-li se k zvláštním místním poměrům výmínečným, jako nedostatek oprávněných živnostníků — zpravidla jen tím vysvětleno, že nad prováděním staveb nevede se povoláními činiteli náležitým způsobem dozor, tak že o podobných překročeních vůbec živnostenské úřady nemabudou vědomosti.

V tom ohledu musí živnostenským úřadům I. instance uloženo býti za povinnost přísné postupování rigorosním dohledem nad podobnými podniky. Za tím účelem mají živn. úřady všechny stavby v jejich okresu řízené podnikateli staveb zvláště dáti podrobiti dohledu příslušných dohlédacích orgánů v tom směru, zda různé stavební práce se provádějí osobami k tomu oprávněnými. Jest věci stavebních úřadů, aby při tom účinně podporovaly živn. úřady zvláště podáváním oznámení o případných okolnostech podezření vzbuzujících, která jim předepsána jsou stavebním řádem. Stejná součinnost náleží také všem společenstvům stavebním vzhledem k stavbám prováděným v jednotlivém obvodu společenstevním a k jinakým stavebním pracím, o nichž se dozvědí. Veškerá bezprostřední šetření živnostenských úřadů před se brátí jest pokud možno s největším urychlením, dále pak vésti za účelem kontroly podnikatelství staveb se strany živnostenských úřadů I. instance zvláštní seznamy podnikatelství staveb jejich okresu, do nichž zanašeti jest všechna pozastavení podnikatelů stavebních pro překročení jejich oprávnění anebo jiné tresty týchž; potrestání podnikatelů staveb, majících své sídlo mimo okres, jest pokaždé oznamovati živn. úřadu tohoto sídla.

S daleko většími potížemi setkává se zjišťování skutečné povahy trestní při spojení neoprávněného provádění stavby s krytím oprávněného živnostníka (§ 16 zák. o st. ž.).

Za »krytí« pokládati jest ve smyslu § 16 zák. o stav. ž. každé spolupůsobení koncesovaného živnostníka stavebního, které směřuje, anebo jeví se způsobilym k tomu, přivoditi provedení staveb osobami k tomu neoprávněnými anebo je podporovati; při tom jest zvláště hrstejno, zda kryjící obdrží odměnu čili nic.

Jakožto konkrétní, obzvláště často se vyskytující formy mohou býti uvedeny následující:

a) Kdo jednotlivým dělníkům nebo skupinám dělníků uděluje povolení, převzít na jeho jméno práce, samostatně je prováděti a tento pracovní výkon se stranou samou zúčtovat;

b) kdo zmocní políra, předního dělníka, aby převzal na vlastní pěst práce, s vlastními dělníky je provedl a se stranou zúčtoval;

c) kdo svého živnostenského oprávnění k tomu zneužívá, aby stavebník, podnikatel staveb s dělníky, které sám přijal a vyplácí, práce živnosti stavebních na vlastní účet pod jménem oprávněného živnostníka prováděl;

d) kdo se za mzdu anebo odbytne dáva do služeb podnikatele nebo soukromníka neoprávněného k provádění

takových staveb a téhož zmocňuje, na jméno oprávněného živnostníka práce stavební prováděti.

Min. obch. nezneužívá, že zjišťování v jednotlivých případech, je-li tu krytí, setkávají se bude při složitých poměrech při stavbách a při souhlasném zájmu všech zúčastněných zakrytí pravý stav věci, často s neobyčejnými potížemi.

Tento průkaz bude však již tím usnadněn, že z různých při tom se vyskytujících okolností, které mohou býtí pokaždě zjištěny, bude lze při nejmenším s velikou pravděpodobností souditi na to, že je tu krytí. Takové okolnosti jsou obzvláště: když živnostník stavební neučiní sám žádná dispozice stran stavby, stojí-li stavebník k dělníkům v přímém poměru pracovním, placen-li políř přímo stavebníkem, když stavebník nebo jeho políř dělníky sám přijímá a propouští, jich pracovní knížky běře v uschování, jsou-li dělníci při nemocenském a úrazovém pojištění hlášení na jméno stavebníka, když stavební živnostník vedoucí udánlivě stavbu se jen zřídka v místě stavby zdržuje a t. j.

Podobné nepřístojnosti mohou nejdůležitějším způsobem především rigorosním prováděním dozoru nad stavbami zamezeny, pokud se týče stíhány býti.

Za tím účelem poukazují se živnostenské úřady I. instance, aby vedly přesně seznamy o veškerých stavebních živnostnících svého úředního obvodu, do nichž zanašeti jest každé potrestání podle živnostenského řádu nebo podle všeobecných trestních nebo berních zákonů a to i ony trestní nálezy, které vyneseny byly úřady mimo úřední okres. K doplnění těchto výkazů jest při potrestání stavebního živnostníka majícího své stanoviště mimo okres trestního úřadu vždy též živnostenský úřad stanoviště vyrozuměti.

Abý živnostenské úřady pokud možno rychle a úplně zvěděly o všech stavbách, při nichž jsou podezřelé okolnosti, mají diti jest dohlédacím orgánům k dispozici jsoucím, aby při každé stavbě nebo větší práci stavební svého obvodu dotazy a jinakými vhodnými informacemi zjistily, zda konkrétní stavba nebo stavební práce se provádí oprávněnou osobou, a aby také v případech pochybností podaly bezodkladně zprávu příslušnému živnostenskému úřadu.

Ke kontrole výsledky vykazující jest dále nezbytnou intenzivní podpora živnostenského úřadu se strany obcí jakožto místních úřadů stavebních, ježto provádění stavebního řádu poskytuje nejlepší příležitost nabytí vědomost o nepřístojnostech toho druhu.

Konečně může dohled také tím podstatně býti ulehčen, že stavební odborná společenstva intenzivním dohledem na stavební ruch svého vlastního obvodu společenstevního

a rychlým oznamováním staveb vzbuzujících podezření u živnostenského úřadu týž podporují.

Pro řízení za účelem vyšetřování všech trestních oznámení mají jako vedoucí zásady platiti co největší rychlost při provádění řízení a přísnost při ukládání trestů.

Při provádění šetření jest se snažiti o to, aby nejen uzavřenými smlouvami, ale i výsledkem všech při stavbě zúčastněných aneb jinakých osob znalých skutečných poměrů, zvláště pak konfrontací stavebníka a stavbyvedoucího, zjištěny byly skutečné poměry při provádění stavby.

Při stanovení trestů jest vycházeti z toho, že zákon o živnostech stavebních má dle §§ 16 a 17 na mysli přísnější potrestání neoprávněných prováděních staveb a krytí, tudíž s náležitě velikými tresty postupovati a při tom v každém jednotlivém případě obzvláště také na výši stavebních nákladů, na zvýšené nebezpečí úrazu, jakož i na případné předechozí tresty a na úplatnost krytí vzíti ohled.

Zvláštní pozornost jest věnovati tomu, aby pokaždě použito bylo ustanovení § 16, odst. 2, zák. o stav. živn., dle něhož peněžní obnosy přijaté za účelem krytí neoprávněného provozování živnosti propadají ve prospěch společenstevní nemocenské pokladny a není-li jí tu, ve prospěch chudinského fondu obce, v níž se stavba provádí.

V případě opětovného krytí jest mimo to podle předpisu § 16, odst. 1, 2. věta, zák. o stav. živnostech vždy postupovati s odnětím živn. oprávnění na určitou dobu po případě při přitěžujících okolnostech na vždy.

V ostatním poukazuje se na zdejším normativním výnos ze dne 6. července 1906, č. 193-121 (sb. norm. č. 95), kterým dány byly již direktivy k zamezení protizákonného postupu při provádění staveb, a k bodu 1, al. 2, tamže, v němž ukládá se za povinnost rychlé provádění úplných oznámení o seznanych případech trestných výše řečeného způsobu, se ještě podotýká, že úrazová pojišťovna dělnická v Praze, která již ve vlastním zájmu vystupuje proti krytím a neoprávněným prováděním staveb, sestavila dotazník vhodný k použití při dotyčných šetřeních, který především určen jest k tomu, aby umožnil předepsání příspěvků, jehož správné zodpovědění však jeví se také účelným k opatření vhodného podkladu pro trestní řízení.

Používání tohoto dotazníku, jehož otisk jest k nahlédnutí přiložen, odporučuje se okresnímu hejtmanství a k tomu se podotýká, že potřebný počet těchto tiskopisů bude požadovati přímo od úrazové pojišťovny.

Bude-li tohoto dotazníku použito, což se samozřejmě státi má pouze v těch případech, ve kterých vzchází podezření neoprávněného provádění stavby, pokud se týče krytí,

jest též vyhotoviti dvojmo a jedno pare téhož zaslati úrazové pojišťovně, druhé pak však použití za podklad pro trestní řízení.

Při používání dotazníku odporučovalo by se mimo to, aby také případně promlčení přestupku se zjistiti mohlo, v rubrice 3 místo »rok stavby« položití »čas početi a ukončení stavby«.

Okr. hejtmánství se nařizuje, aby předchozích direktiv co nejpřesněji dbalo a aby o tom vhodným způsobem vyrozumělo společenstva stavebních živností, jakož i úřady stavobní s požádáním o podporování živnostenského úřadu při potírání protizákonných zjevů při provádění staveb.

6. Přesné provádění předpisů na ochranu staveb. živností.

a) Vým. mín. obch. 29. XII. 1921, č. 38.143:

Zdejší výnosem ze dne 15. září 1920, č. 39.066, byla zemská správa politická vybídnuata k poukázání živn. úřadů I. st., aby vzhledem k nynějším poměrům při trestání přestupků ž. ř. a zákona o stav. živnostech dle okolností jednotlivých případů používaly přiměřeně vyšších zákonných sazeb, případně i trestu vězení a konečně i donucovacích prostředků dle § 152 ž. ř.

V poslední době docházejí mín. obch. opět stížnosti, že mnoho neoprávněných osob provádí práce spadající do oprávnění stav. živnostníků, aniž by živn. úřady proti nim vystupovaly s žádoucí energií a rychlostí a že živn. úřady ukládají pro přestupky, jichž skutková povaha jest zjištěna, pokuty 20, 50 nejvýše 100 Kč, jež nejsou v žádném poměru k ceně staveb neoprávněně prováděných a k nynější hodnotě peněz.

Zemská správa politická se proto vybízí, aby živn. úřadům I. st. znovu důrazně připomněla pokyny obsažené ve zdejšímu svrchu cit. výnosu a kromě toho vytkla tyto hlavní směrnice pro postup při trestním řízení pro přestupky ž. ř. a zákona o stav. živnostech:

1. Vyšetřování všech trestních oznámení nechť se děje co možná rychle;
2. výslech obviněného a svědků buď proveden vždy přímo živn. úřadem, nikoli prostřednictvím obecního úřadu;
3. při přestupcích zákona o stav. živnostech buď předem stavebník vyslechnut o tom, komu práci skutečně zadal a kterými svědky, pro případě listinami může to prokázati; dělníci na stavbě zaměstnaní buďtež vyslechnuti o tom, zda dotyčného mistra, jemuž byla stavba zadána, znají, jak často jest na stavbě přítomen, kdo dělníky na stavbě přijímá a propouští, kdo vyplácí mzdy a kdo opatřuje nástroje a stavební rekvizity;

4. jedná-li se o tak zv. »krytí« při stavbách, buďtež zachovávány pokyny, dané zemským politickým úřadům výnosem býv. obch. ze dne 11. III. 1909, č. 6737, proti oněm stavebním živnostníkům, kteří motoricky a opětovně svého oprávnění zneužívají ke »krytí«, buďtež ve smyslu § 16 zák. o stav. živnostech zakročeno odtěm živn. oprávnění; zvláště buďtež též přihlíženo k tomu, aby ti, kteří ohlásili svobodnou živnost podnikatelství staveb, nezneužívali svého oprávnění k neoprávněnému provádění staveb;

5. jakmile se nepochybně zjistí, že stavbu vede osoba, jež nemá k tomu živn. oprávnění, buďtež v základě § 152 ž. ř. ihned nařízeno zastavení další stavby;

6. živn. úřady jsou ve smyslu § 147 ž. ř. povinny společenstvům v každém jednotlivém případě dáti věděti, co úřad k oznámení od společenstva učiněnému zařídil.

Konečně buďtež živn. úřady upozorněny, že průmyslové podniky nejsou oprávněny pro své účely provozovací samostatně bez oprávněných stavebních živnostníků stavby prováděti.

Spis předložený sem tamní zprávou ze dne 19. října 1921, č. 3/B 1748/2, se vrací zemské správě s vybídnutím, by o tom, co bylo nařízeno, vyrozuměla též korporace zájemníků, jež připojený pamětní spis podepsaly.

b) Ob. z. sp. p. n., 17. XII. 1921, č. 2694/397.452.

Přesného provádění předpisů k ochraně živností stavebních týkají se tyto dřívější zdejší oběžníky:

1. ze dne 11. června 1899, č. 85.043 Sb. norm. č. 73, o podnikatelství staveb;

2. ze dne 6. července 1906, č. 193.121 aj 1905, Sb. norm. č. 95, proti neoprávněným stavbám a krytí. (Při tomto oběžníku otištěny též dva starší: ze dne 22. srpna 1895, č. 8203 pres. a 16. května 1897, č. 69.336.)

3. ze dne 26. června 1909, č. 119.272, Sb. norm. č. 79, proti neoprávněným stavbám a krytí;

4. ze dne 6. května 1919, č. 3/B 761, z. sp. p. č. 124.188 ai 1919, o **neoprávněném provádění stavebních prací průmyslovými podniky**;

5. ze dne 15. května 1919, č. 3/A 322, z. sp. p. č. 135.019, proti cizozemským podnikatelům staveb;

6. ze dne 27. srpna 1919, č. 3/B 1446, z. sp. p. č. 252.941, o provádění předpisů k ochraně živností staveb.;

7. ze dne 13. dubna 1920, č. 3/B 652, z. sp. p. č. 101.604 ai 1920, o přesném provádění předpisů k ochraně živností stavebních;

8. ze dne 27. září 1920, č. 3/B 1748, z. sp. p. č. 284.975

ai 1920, o přesném provádění předpisů k ochraně živností stavebních, o výšších pokutách, trestech vězení, odnětí oprávnění, donucovacích prostředcích.

Seznam dřívějších oběžníků vůči seznamu, otištěnému u posledního oběžníku, citovaného pod č. 8, uveden tuto podrobněji.

Oběžník ze dne 15. května 1919, č. 3/A 322, z. sp. p. č. 135.019, uvedený shora pod č. 5 a týkající se cizozemských podnikatelů staveb, uvádí se při této příležitosti na pravou míru v tom směru, že stavebním živnostníkům, kteří jsou zdejšími státními příslušníky, nutno za rovné podmínky stavební živnostníky cizozemské, pokud mají tuzezemskou koncesi.

Naproti tomu mohl by ovšem pouhý podnikatel staveb jakožto majitel živnosti u nás svobodně, i z ciziny, mají-li českoslovenští státní příslušníci v jeho zemi stejné právo, přijímatí bez dalšího zakázky i u nás, jejichž skutečné provedení ovšem by musel zadati stavebnímu živnostníku se zdejší koncesí.

Oběžník tento zasílá se za účelem informace též korporacím zájemníků, jejichž pamětní spis dal podnět k výnosu min. obch. ze dne 29. XI. 1921, č. 38143.

Výnosů vypočtených z nedostatku místa otiskujeme jen č. 1 a 3.

Krytím jest, když dva, mistr zedn. a tesařský smluví se o společném provádění prací spadajících v jejich oprávnění tak, že všechny práce provádí pouze jeden z nich na vlastní účet tedy i práce spadající do oprávnění druhého, jenž za to bere od prvního poplatek za dělníka na př. 20 h denně, nebo když mistr tesařský nebo zednický vstoupí ve spojení s řadou předních dělníků (polírů), kteří se stranami práce projednávají a přejímají pouze zdánlivě na jméno dotyčného živnostníka, sami je provádějí a pak jemu poplatek za den a dělníka odvádějí. JOKP. 1911, str. 100.

Stavby ve vlastní režii.

Tímto slovem označují se různé způsoby provádění staveb, při nichž stavebník vyhražuje si samostatné obstarávání některých stavebních věcí. Nelze s hlediska živn.-právního říci, že by každé provádění staveb ve vlastní režii bylo nepřipustné a zakládalo přestupek neoprávněného provádění stavební živnosti, záleží na tom, jaké úkony obstará stavebník a jaké stavitel. Obstarává-li stavebník jen hospodářské a finanční věci, které nespádají do oprávnění staveb. živnostníka, jestli objednáva a platí stavební materiál, zadává sám zvláště jednotlivé práce příslušným živnostníkům a je sám platí, nelze proti tomu činiti námitek. Každý stavebník

(obec a p.) sám přijímá dělníky do práce, je vyplácí, za ně platí nemoc. a úrazové příspěvky, jsou tito zaměstnanci jeho a nikoli stavitele, který pak vystupuje jako zodpovědný stavbu provádějící živnostník; zde zasahuje se tím do oprávnění stavebního živnostníka, a způsob tento zakládá skutkovou povahu přestupku krytí. Stavební živnostník musí býti vždy v přímém poměru zaměstnavatelském k dělníkům, je přijímatí, platiti, k pokladnám přihlašovati atd. Postavení stavebníka je obdobno postavení podnikatele staveb a lze tedy hranice přípustné působnosti stavebníka při režijní stavbě posuzovati analogicky dle vyn. min. obch. z 13. V. 1889 č. 38978/98, dle něhož na podnikatele třeba hleděti jen jako na stavebníka. Když k provedení staveb obcí a p. pověřování jsou úředníci mající koncesi k provozování stavební živnosti, nelze ničeho namítati s hlediska živn.-právního, jestli mu přísluší takové postavení, jaké dle shora uvedené má náležeti dle zákonných předpisů stav. živnostníkoví. Nesrovnalost může vzejíti, když úředník ten spojuje ve své osobě funkci stavbu provádějícího živnostníka a stavebně policejního veřejného orgánu. JOKP. 1914, str. 61.

I když stavebník pro sebe staví stavbu, k níž třeba povolení stavebního, zedníky

stavitele, jest tu přestupek krytí. JOKP. 1915, str. 14.

V provádění prací zedn. neb stavitelských bylo by možno spatřovati porušení §u 22 ž. ř., t. j. provozování konces. živnosti bez koncese jen tenkrát, kdyby Právovárečné měšťanstvo provozovalo nějakou stavební živnost, t. j. kdyby provádělo práce zedn. nebo stavitelské po živnostensku způsobem podnikatelským (čl. IV. uv. pat. k ž. ř.). Tomu bylo by tak, kdyby práce ty provádělo pro osoby třetí za plat. Ale o provádění zedn. neb stavít. prací po živnostensku v tomto smyslu dle výsledek konaných šetření v daném případě řeči býti nemůže. Práce, jejich provádění dalo podnět k zavedení řízení, byly vesměs konány jen v rámci podniku pivovarského a jen pro jeho účely; práce ty i v těchto mezích prováděné jsou svou povahou činností živnostenskou, jež jako taková podrobena jest předpisům ž. řádu, a jest možna pochybnost, zda měšťanstvo, dávajíc tyto práce prováděti svým zaměstnancem, nepřekročilo mez svého ž. oprávnění k provozování pivovaru a jest konečně možná i otázka, není-li snad dána skutková podstata přestupku §17 zák. o živn. stav. Nejv. spr. soud, jehož úkolem jest jediné, aby přezkoumával zákonnost rozhodnutí úřadů správních, není povolán, aby sám na místě úřadu prováděl subsumpci zjištěné skut-

kově podstaty pod příslušná ustanovení platného práva. Musil se proto v daném případě omezit na zkoumání, zda žalovaný úřad právem v provádění zedn. nebo stavitelských prací v pivovaru spatřoval neopr. provozování živnosti stavební, ježto pak

7. Vzorový pracovní řád pro podnikatelství stavební.

M. o. 29. I. 03, č. 53962/02; m. p. 26. III. 03, č. 29.927, č. 34 sb. norm.

Zákonem ze dne 22. VII. 02, č. 155 ř. z., který dne 2. srpna 1902 byl vyhlášen a nyní platnosti nabyl, nařizuje se v nově zavedeném § 96 c) al. 1. z. ř., že ustanovení § 88 a) Z. ř. vztahují se na stavební podniky železniční a na jiné kýmkoliv provozované stavební podniky, které více než dvacet dělníků při provádění stavby zaměstnávají.

Ve smyslu tohoto zákonného předpisu jsou povinni všichni pod Z. řád spadající podnikatelé staveb (stejně zdaž provozují svobodnou živnost podnikatelství staveb, nebo koncesovanou živnost stavitelskou), jakož i podnikatelé dle § 22 zák. ze dne 26. XII. 1893, č. 193 ř. z. na předpisu VI. hlavy Z. ř. vázaní, přibítí na místech provádění stavby, kde zaměstnáno jest více než 20 dělníků, pracovní řád ustanovením § 88 a) Z. ř. přiměřený a prohlásit jej dotyčným dělníkům.

Za místa, na nichž pracovní řád má se přibítí, pokládá dlužno dle povahy jednotlivého provádění stavby místo stavební nebo pracovní, stavební traf a pod., a má přibítí státi se na vhodném místě pracovního místa.

Pracovní řády vztahují se pouze na poměry dělníků od stavební podnikatelství přímo zaměstnaných, a nikterak také na pracovní poměry dále v § 96 c) al. 2. zmíněných dělníků takových živnostníků, kterých používají stavební podnikatelství k provedení jednotlivých prací při stavbách a kteří zůstávají bez povšimnutí také při zjištění počtu dělníků, vydání pracovního řádu odůvodňujícího.

Posledně zmíněným kategoriím dělníků však přichází ve smyslu nadřeceného zákona vzhledem na dotyčné výkony pracovní k dobru dobrodini ochranných předpisů §§ 96 a) a 96 b) Z. ř.

Abý dána byla na ruku pomůcka jak úředním orgánům, tak také stranám, vypracoval ústř. živn. inspektorát po slyšení expertů návrh vzorného prac. řádu pro stavební podniky a dal jej s přivolením min. obch. do tisku.

provádění prací takových v rámci a pro účely podniku pivovarského po názoru soulu za provozování živnosti stavební pokládati nelze, zrušil naříkané rozhodnutí, založené podle jeho znění na opáčeném názoru právním, jako nezákonné. S. 18. IV. 23, č. 5519.

Český překlad zmíněného vzorného prac. řádu opatří místodržitelství a lze české exempláře téhož pro úřední potřebu bezplatně a pro potřebu stran za cenu 20 h u ředitelství místodržitelství pomocných úřadů dostati.

B. CIVILNÍ TECHNICI.

I. Nař. min. veř. prací v doh. s min. vnitra, min. věcí duch. a vyuč., pak s min. práv, financí, obchodu, železnic a orby ze dne 7. května 1913, č. 77 ř. z. o civ. technících (civ. inženýrech a civ. geometrech).

§ 1. Roztřídění a titul. Soukromí technické vládou oprávnění budou zváni příště ve svém celku civilními techniky a budou roztříděni v následující kategorie:

- a) civilní inženýři stavební (pro stavby silniční, vodní, mostní, železniční a příbuzné stavby);
- b) civilní inženýr pro architekturu a pozemní stavby;
- c) civilní inženýři pro stavbu strojů;
- d) civilní inženýři pro elektrotechniku;
- e) civilní inženýři pro stavbu lodní a stavbu lodních strojů;
- f) civilní inženýři pro kulturní techniku (meliorace půdy, vodní a silniční stavby);
- g) civilní inženýři pro lesnictví;
- h) civilní inženýři pro technickou chemii;
- i) civilní geometři.

Bude-li toho třeba, jmenovitě při dalším vývoji, studijní organizace vysokých škol technického směru, budou nařízením předcházející kategorie změněny, po případě jejich označení, nebo budou zavedeny nové kategorie civilních techniků po slyšení inženýrských komor.

Oprávnění. § 2. Civilní inženýři kategorií a) až g) v § 1 jsou oprávnění v oboru každé kategorie přiděleném: 1. zdělávati plány, předběžné výměry a rozpočty nákladů;

2. řídit provádění technických prací do příslušného oboru spadajících a převzítí taková provádění, jakož i takové práce od jiných prováděné kollaudovati;

Oprávnění civ. technika není živnosti, nedá se provozovati ve formě podnikatelství nebo obch. společnosti. Rozh. z. sp. p. P. 13. I. 22, č. 3B-2459/366268 ai 21. Parcel. plány mohou zho-

tovovati i aut. civ. technici i stavitelé, Ml. p. 8. IV. 1910, č. 1661177. JOKP. 1914, str. 65.

Technické kanceláře k zhotovování návrhů, rozpočtů a podávání rad a po-

kynů ve všech technických pro podniky průmyslové a p. jsou živností svobodnou, pokud v pracích těchto nedochází výrazu, že pocházejí od osoby k takovým pracím veřejnou mocí pověřené. Srv. čl. V. lit. f. uv. p. Při plánech, rozpočtech a p. nejde v nejčastějších případech o to, aby měly důkazní moc. veř. listin, nýbrž o pokyny a odborné rady ve věcech soukromomajetkových. Oprávnění aut. techniků dle nař. st. min. ze dne III. XII. 1860, č. 36413 a z 8. list. 1886 nejsou o sobě výhradními, pokud nejedná se o osvojení si autorisace, jak to definuje min. rozh. z 4. VI. 1903, č. 21120, nýbrž mohou být předmětem živnosti, kterou lze předpístit živ. právních třeba mít za živnost svobodnou. JOKP. 1921, str. 13, 1920, č. 65274, 1922 č. 8159.

Dle výnosu min. vn. 7. I. 1876, č. 16030 a vyn. m. o. ze dne 4. VI. 1903 č. 21.120 mohou práce, které jinak přísluší civ. technikům, pokud jde o tyto práce samotné a ne o přisvojování si autority, prováděti i jiné osoby. Práce příslušející dle nař. z r. 1860 úř. opr. technikům, netvoří výhradně jejich oprávnění, jsou živností svobodnou, pokud nespádají pod některou z konc. živností stavebních. K zhotovení regulačního plánu není třeba úř. autorisace a platnost jeho nezávisí od podpisu aut. technika. Civ.

techniky jsou oprávněni prováděti stavby mostní a silniční a p., ale ne výhradně, k tomu oprávněni jsou i stavitelé zejména, pokud jde o mosty z obvyklého stavebního materiálu i mosty železobetonové; tesaři smejí prováděti mosty dřevěné. Stavitel může prováděti práce tesařské při pozemní stavbě v místech nevyňatých, kde může provésti pozemní stavbu i ze dřeva a kde může držeti i učně tesařské. JOKP. 1914, str. 25.

Při opovědi technické kanceláře je třeba, aby se vypočetla oprávnění, jež majitel hodlá provozovati, aby se dalo posouditi, o jakou živnost jde (svobodnou, konces.). JOKP. 1913, str. 38. Provozování techn. kanceláři druhu jakéhokoliv, pokud se nejedná o osvojení si autorisace, jež je výhradním oprávněním úř. aut. soukr. techniků, pokládá se v živn. právní praxi obvodu o. a ž. komory v Praze za živnost svobodnou důsledně. Srv. výnos m. o. ze dne 4. VI. 1910, č. 21120. Proto i techn. kancelář pro zřizování zahrad a sadů živností svobodnou. JOKP. 1921, str. 101.

Rovněž zhotovování plánů a rysů, návrhů a rozpočtů pro stavbu nových centrál elektr. a podávání rad a pokynů ve věcech technických, OKP. č. 31687, JOKP. 1921, str. 99.

Sdělování plánů polohy vyžaduje úřední autorisace

a nespádá proto do oprávnění stavitele. B. 2389/04.

Za příčinou speciálního případu vyslovilo min. vn. ve sh. s m. obch. výnosem ze dne 28. II. 1899, č. 4769, že je to protizákonná vydání se někomu ž. list, aby po živnostensku zhotovovati mohl plány, architektonické výkresy, rozpočty nákladů a sčítování, jelikož tuto činnost za provozování svobodné živnosti nelze považovati. Činnost tato je spíše, pokud nejví se zhotovování architektonických výkresů jako výkon krásného umění vyjatý dle č. V. vyhl. pat. k ž. ř. písm. c) z upravení dle práva živ., částí oprávnění, jež přináležejí úř. aut. soukr. technikům a živnostem stavitelským, v zák. ze dne 26. XII. 1893 jmenovaným. Tudíž může jen ten nabýti oprávnění, aby po živnostensku zhotovovati mohl shora uvedené potřeby ke stavbě, kdo ustanoven byl úř. aut. technikem soukromým, nebo dosáhl koncese stavitelské, ne však kdo živnost pouze ohlásil.

3. předsebráti ohledání, měření, náčrty a výpočty a zhotovovati příslušné plány polohy a svahoměrné;

4. podávati dobrá zdání, konati výpočty a odhady ve všech odvětvích svého oboru, příslušné plány a výpočty přezkoušeti, ověřeni o tom vydávati, jakož i kopie plánů a výkresů vřídlovati.

§ 3. Oprávnění v § 2, čís. 1. až 4., uvedená příslušejí kromě toho:

a) civilním inženýrům stavebním vzhledem k pozemním stavbám jsoucím v bezprostředním spojení se silničními, vodními, mostními, železničními a průmyslovými stavbami a vzhledem k jednodušším strojním a elektrotechnickým zařízením;

M. p 11. III. 1899, č. 38103, Manz.

Geometrické měření a sdělování plánů pro soukromé účely přísluší sice též příslušné kategorií aut. soukrom. techniků, nikoli však výlučně, a jest dle čl. IV. č. V. uv. pat. živností svobodnou, jakmile ji provozují osoby jiné než v čl. V. písm. f uvedené. Ani tedy titul geometra není vyhrazen výlučně civ. technikům. M. vn. 23. června 1902, č. 18.499. Manz.

Živn. úřady nejsou oprávněny zakazovati staviteli užívání titulu architekta; tento titul (nikoliv ovšem titul autoris. architekta) nemá vůbec záklonem vymezeného obsahu. B. 8758/95 a 10082/96.

Onověd «svobodné živnosti architekta» nelze vzíti na vědomí. S. 16. XI. 08. č. 8623.

Cís. nař. ze dne 10. I. 1915, č. 8. ř. z: Záklonem o obch. pomocnicích jest použiti na osoby, jež jsou ustanoveny u architektů, aby konaly obchodní neb vyšší neobchodní služby.

b) civilním inženýrům pro architekturu a pozemní stavitelství vzhledem k jinakým stavebním zařízením jsoucím v bezprostředním spojení s pozemními stavbami a vzhledem k jednodušším strojním a elektrotechnickým zařízením;

c) civilním inženýrům pro stavbu strojů vzhledem k jinakým stavebním zařízením jsoucím v bezprostředním spojení se strojními úpravami, čítajíc v to pozemní stavby a elektrotechnická zařízení;

d) civilním inženýrům pro elektrotechniku vzhledem k jinakým stavebním zařízením jsoucím v bezprostředním spojení s elektrotechnickými závody, čítajíc v to pozemní stavby a strojní zařízení;

e) civilním inženýrům pro stavbu lodí a stavbu lodních strojů vzhledem k jinakým stavebním zařízením jsoucím v bezprostředním spojení se stavbou a úpravou lodí jakož i se stavbou a vestavbou lodních strojů čítajíc v to jednodušší elektrotechnická zařízení;

f) civilním inženýrům pro kulturní techniku vzhledem k vlečným drahám a pozemním stavbám, jsoucím v bezprostředním spojení s kulturně-technickými pracemi, jakož i vzhledem k jednodušším strojním a elektrotechnickým zařízením, pak vzhledem ke stavbám mostů, jsoucím v bezprostředním spojení s meliorací půdy;

g) civilním inženýrům pro lesnictví vzhledem k jednodušším pozemním, silničním, vodním, mostním a lesním železničním stavbám jsoucím v bezprostředním spojení s provozovacími zařízeními a hospodářstvím lesním, jakož i vzhledem k jednodušším strojním a elektrotechnickým zařízením.

§ 4. Civilní inženýři pro technickou chemii jsou oprávněni sdělovati projekty pro chemicko-technické závody, zřizovati chemicko-technické postupy, vykonávati výborní kontrolu v chemicko-technických závodech, konati chemické rozborů, podávati chemicko-technická dobrá zdání, předsebrati výpočty a odhady ve všech odvětvích svého oboru, přezkoušeti příslušné projekty, postupy a výpočty a vydávati o tom ověření.

§ 5. Civilním geometrům přísluší: všeliké projektování a vyměřování ve vodorovném i v svislém směru ve vyměřovacím oboru, zejména: sdělovati plány polohy a svahoměrné, plány na rozdělení pozemků, plány komasační a arondační, pak určení hranic, upravení hranic a měření výšek, sdělovati a prováděti všechny kartografické a fotogrammetrické práce, přezkoušeti geometrické a geodetické plány a výpočty a vydávaji o tom ověření.

§ 6. Civilním inženýrům a civilním geometrům přísluší právo, činnými býti ve svém oboru při jednáních před

správnými úřady jako techničtí poradci stran v rámci příslušných zákonných ustanovení.

§ 7. Pomocný personál. Civilní inženýři a civilní geometři mohou míti pomocný personál, kterého je třeba ku provádění prací jim příslušejících.

Jsou zavázáni, vzhledem k svému pomocnému personálu zachovávatí předpisy o přijímání, zaměstnání, nakládání, propouštění, jakož i o ochraně života a zdraví živnostenských pomocných dělníků v tom rozsahu, ve kterém tyto předpisy platí pro obdobné podniky živnostenského řádu podrobené.

V tomto směru civilní inženýři a civilní geometři mají se podrobiti dohledu živnostenských dozorcův.

§ 8. Závody. Civilní inženýři jsou zavázáni, k zařízení a ku provozování takových závodů pro své práce, které se provozují zvláštními ku provozování založenými toemišti, parními stroji, jinakými motory nebo vodními díly, nebo které jsou způsobilé provozovacími způsoby bezpečnost ohrožujícími, špatným zápachem nebo neobvyčejným lomozem ohrožovati neb obtěžovati sousedstvo, vymocí si živnostenského úředního schválení.

Průkaz způsobilosti. § 9. Průkaz způsobilosti, jehož je třeba, aby bylo oprávnění dosaženo, obsahuje:

a) odbytí příslušných odborných studií (§ 10);

b) praktické zaměstnání předepsaným způsobem a trváním (§ 11);

c) vykonání zkoušky (§ 12).

§ 10. a) Odborná studia.

Studijní průkaz buď podán vysvědčením některé tuzemské vysoké školy technického směru o vykonání poslední státní zkoušky nebo diplomové zkoušky neb o dosažení doktorátu z příslušného oboru, a to:

a) pro civilní inženýry pro stavitelství, pro architekturu a pozemní stavbu, pro stavbu strojů, pro elektrotechniku, pro stavbu lodí a stavbu lodních strojů, pak pro technickou chemii na příslušném oboru některé technické vysoké školy;

b) pro civilní inženýry pro kulturní techniku na kulturně technickém oddělení vysoké zemědělské školy ve Vídni, nebo některé technické vysoké školy nebo na hydrotechnickém oddělení technické vysoké školy ve Lvově;

c) pro civilní inženýry pro lesnictví na lesnickém oddělení zemědělské vysoké školy ve Vídni;

d) pro civilní geometry na geodetickém běhu některé technické vysoké školy nebo na některém jiném oboru některé vysoké školy technického směru, jehož státní zkoušky obsahují také zkoušky z vyšší geodésie,

Studijní průkaz, aby bylo dosaženo oprávnění civilního inženýra pro elektrotechniku, pak pro stavbu lodí a stavbu lodních strojů, pokládá se za podaný také vysvědčením o vykonání II. státní zkoušky ze stavby strojů také tenkrát, když v čase, kdy byla zkouška vykonána, na té které technické vysoké škole ještě nestávalo žádného zvláštního pododdělení pro elektrotechniku, vztažmo pro stavbu strojů a stavbu lodních strojů.

Pokud studijní průkaz bude pokládán za podaný vysvědčením cizozemských technických vysokých škol neb ústavů jim na roveň postavených, rozhodne v každém případě ministerium věcí duchovních a vyučování v dohodě s ministeriem veřejných prací a jinak účastnými snad ministerii.

§ 11. b) Praktické zaměstnání.

Abyste bylo prokázáno praktické zaměstnání, buď vykázána odborná praxe po ukončení předepsaných studií nabytá, která činíti má při civilních inženýrech nejméně pět let, při uchazečích, kteří z příslušného odboru nabyli doktorského stupně nebo vykonali diplomovou zkoušku, nejméně čtyři léta, při civilních geometrech rovněž nejméně čtyři léta, a která musí býti potvrzena uspokojivými hodnověrnými vysvědčeními.

Praktická činnost musí býti vykonána ve veřejné nebo soukromé službě nebo závodu, který jest způsobilý, zprostředkovati praktické vědomosti, kterých je třeba pro příslušný odbor.

Za praxi v dotčeném smyslu počítá se zejména také činnost v praktických odborech na vysokých školách technického směru.

Uchazeči za autorisaci civilního inženýra pro lesnictví mají se kromě toho vykázáti o vykonané státní zkoušce pro lesní hospodáře neb o zkoušce pro lesní technickou státní službu.

§ 12. c) Zkouška.

Zkouška může býti vykonána po absolvování předepsaných studií a po uplynutí tří let předepsané praxe.

Předměty zkoušky jsou:

Nauka národního hospodářství, rakouské správní právo a zákony a nařízení do oboru kandidátova spadající.

Uchazečům, kteří se mohou vykázáti vysokoškolskými vysvědčeními o zkoušce z nauky národního hospodářství a z rakouského správního práva nebo již při některé státní zkoušce vykážali své vědomosti v těchto předmětech podle zkušebních předpisů pro jejich obor platných, pak uchaze-

čům, kteří již mají oprávnění civilního inženýra nebo civilního geometra, bude zkouška z těchto předmětů prominuta.

Od zkoušky jsou zcela osvobozeni:

a) profesori a docenti na vysokých školách technického směru, kteří učí praktické obory;

b) uchazeči za oprávnění kategorií v § 11, pod lit. a) až f) a i), vztažmo lit. g) a i) uvedených, když vykonali zkoušku pro státní službu stavitelskou, vztažmo zkoušku pro lesní technickou státní službu nebo pro lesní technickou službu politické správy;

c) uchazeči za oprávnění civilního geometra, když odbyli v § 11 dotčené praktické zaměstnání ve státní službě měřické;

d) uchazeči, kteří dříve než toto nařízení nabylo moci, vykonali zkoušku pro příslušný obor podle § 4 nařízení ministeria vnitra ze dne 8. listopadu 1886, č. 8152, předepsanou.

Podrobnější ustanovení o zkoušce budou vydána po slyšení inženýrských komor ministeriem veřejných prací v dohodě s ostatními účastněnými ministerii.

§ 13. Závěď vedlejších závodů.

Civilním inženýrům a civilním geometrům není dovoleno zřizovati vedlejší závody, to jsou stále pobočné závody mimo řádné bydliště, aby přijímali a prováděli příkazy. Kanceláře, které by byly zřizeny k obstarávání jednotlivých již převzatých prací, nepokládají se za vedlejší závody.

Ustanovení přechodná.

§ 14. Ze soukromých techniků oprávněných na základě nařízení státního ministeria ze dne 11. prosince 1860, č. 36.413, a ministeria vnitra ze dne 8. listopadu 1886, č. 8152, mají příští stavební inženýři míti titul »civilní inženýr stavební«, architekti titul »civilní inženýr pro architekturu a pozemní stavby«, inženýři pro stavbu strojů titul »civilní inženýr pro stavbu strojů« a geometři titul »civilní geometr«. Inženýři pro stavbu strojů mohou však na místo titulu civilního inženýra pro stavbu strojů vztažmo vedle něho užívati titulu civilního inženýra pro elektrotechniku nebo pro stavbu lodí a stavbu lodních strojů tenkrát, vykážou-li se u politického zemského úřadu o předepsané pětileté praxi ve zvoleném zvláštním oboru.

Podle nařízení státního ministeria ze dne 11. prosince 1860, č. 36.413, § 1, lit. a), oprávnění »civilní inženýři pro všechny stavební obory podrží tento titul.

Oprávnění jako kulturní inženýr, propůjčené jako dočasné autorisace k oprávnění stavebního inženýra, opravňuje užívati titulu civilního inženýra pro kulturní techniku.

Majetníci této dvojí autorisace mají se proto příště zvatí »civilní inženýr stavební a pro kulturní techniku«.

Oprávnění kulturního technika jako dodatečná autorisace k autorisaci geometra propůjčená, oprávněuje tenkrát užívati titulu civilního inženýra pro kulturní techniku, když byla příslušná autorisace řádně nabyta na základě předloženého studijního průkazu uvedeného v § 2. lit. d), ministerského nařízení ze dne 8. listopadu 1886, č. 8152, a na základě přísné praktické zkoušky podle ustanovení § 4 dotčeného nařízení vykonané, což má býti prokázáno politickému zemskému úřadu.

Ostatní »geometři a kulturní technikové« mají název »civilní geometři a kulturní technikové«.

S novými tituly jsou spojena také oprávnění tomuto nařízení přiměřená.

»Civilním inženýrům pro všechny stavební odborné« přísluší také dále oprávnění, která jim byla propůjčena na základě § 2 nařízení státního ministeria ze dne 11. prosince 1860, č. 36.413, »kulturním technikům« oprávnění, která jim byla propůjčena na základě § 1 lit. d), nařízení ministeria vnitra ze dne 8. listopadu 1886 č. 8152.

§ 15. Po nejbližších 20 let může ministerium veřejných prací v dohodě s finančním ministeriem, pokud toho veřejné ohledy vyžadují, státním evidečním geometrům na odpočinku jsoucím, kteří ztrávili nejméně 25 let v této službě, uděliti oprávnění civilního geometra s omezením úředního sídla na určitý soudní okres s prominutím studijního průkazu a předepsané zkoušky, nemá-li žádný civilní geometr své sídlo v příslušném soudním okrese.

Takový civilní geometr smí přeložiti úřední sídlo do jiného soudního okresu toliko se schválením ministeria veřejných prací, které se o tom dohodne s finančním ministeriem. Toto schválení může býti toliko tenkrát uděleno, není-li v soudním okrese nového bydliště žádného civilního geometra.

§ 16. Paragrafy 1 až 4 a 9 až 11 nařízení státního ministeria ze dne 11. prosince 1860, č. 36.413, a nařízení ministeria vnitra v dohodě s ministeriem věci duchovních a vyučování, pak práv, financí, obchodu a orby ze dne 8. listopadu 1886, č. 8152, se zrušují.

Ostatní nařízení státního ministeria ze dne 11. prosince 1860, č. 36.413, zůstane v platnosti pro všechny kategorie civilních techniků s tou obměnou, že § 7, odst. 1, dle něhož s vlastností oprávněného technika nemůže býti spojen placený státní úřad, nevztahuje se na profesory a do-

centy na vysokých školách technického směru ustanovené, kteří vyučují praktickým předmětům.

§ 17. Toto nařízení nabývá ihned moci.

Přídavek. Předpisy z nařízení státního ministeria ze dne 11. XII. 1860, č. 36.413, které ještě jsou v platnosti s omezením stanoveným v § 16, odst. 2, předcházejícího nařízení.

§ 5. V předepsané formě vyhotovené listiny o úkonech civilními inženýry, architektky a geometry při výkonu jejich povolání předsevzatých a jejich vysvědčení, výkresy, výpočty a dobrá zdání o skutečnostech a otázkách, kterýchž posouzení je třeba odborných vědomostí jimi prokázaných, budou pokládány administrativními úřady v téměř zůsobu, jako by byly vyhotoveny zeměpanskými stavebními úředníky pod úřední autoritou.

Zejména může býti uděleno úřední stavební povolení na základě plánů civilními inženýry a architektky podepsaných.

§ 6. K soudním měřením, odhadům a odborně vědeckým dobrým zdáním mohou oprávnění technikové jednou pro vždy v povinnost vzati býti podle úvahy příslušných soudů nebo k tomu případ od případu ustanoveni býti.

Stranám ponechává se užívati úmluvou těchto techniků a jejich odměna.

§ 7. S vlastností oprávněného technika nemůže býti sloučen placený státní úřad. Avšak přes to jest zavázán, v technických záležitostech vláde na příslušné vyzvání k tomu oprávněných úřadů poskytnouti žádanou výpomoc místo státních stavebních orgánů.

Tato může záležeti v tom, že se jednotlivé úkony předsevzemo nebo že bude technikovi svěřen trvalý dohled, stavební správa atd. Odměna za obyčejně se vyskytující úkony bude ustanovena podle tarifu, který každý zemský úřad zvláště ustanoví s ohledem na místní poměry. Úřední zaměstnání máno stavební okres, kde civilní inženýr, architekt nebo geometr má své bydliště, nesmí býti požadováno a nesmí jej proti jeho vůli více nežli 30 dní v roce zaměstnati.

§ 8. Aby kdos dosáhl oprávnění civilního inženýra, architektka nebo geometra, vyžaduje se:

- a) aby mu bylo 24 léta a aby byl způsobilý své jmění samostatně spravovati;
- b) rakouské státní občanství;
- c) zachovalost.

Zejména osoby, které byly uznány vinný zločinem nebo přečinem ze ziskuchtivosti nebo proti veřejné mravnosti spáchaným, nebo byly osvobozeny toliko pro nedo-

statek důkazů, nebo byly odsouzeny z jiné příčiny k trestu na svobodě více nežli šestiměsíčnímu, nemohou připuštěny býti k tomuto zaměstnání;

d) znalost zemské řeči ve správním obvodu, pro který se za koncesi žádá.

§ 12. Na základě uvedených výkazů místodržitelství, v jehož správním obvodu se civilní inženýr, architekt nebo geometr chce usaditi, udělí k tomu oprávnění.

Samostatná praxe takového oprávněného technika počne vykonáním přísahy, kterou slíbí pilně a svědomitě vedení prací jemu kýmkoli svěřených.

Politický zemský úřad vyhlásí veřejně den vykonané přísahy a stále bydliště oprávněného technika.

§ 13. Odepře-li se oprávnění nebo činí-li se závada nebo zamítne-li se některý z průkazů, který žadatel pro jeho dosažení má podati, může podán býti rekurs k státnímu ministerstvu.*)

§ 14. Civilní inženýři, architekti a geometři jsou zavázáni ve svém sídle udržovati řádnou kancelář a býti jí osobně představeni. Mají právo přijímatí do praxe techniky, je zaměstňavati za svého řízení a osobní odpovědnosti a vydávati jim vysvědčení o jejich praxi.

§ 15. Přesídlení oprávněného technika v témže stavebním okrese buď oznámeno jeho přednostovi, přesídlení do jiného stavebního okresu dřívějšímu a novému přednostovi, přesídlení pak do jiného správním obvodu příslušným zemským úřadům.

§ 16. Každý civilní inženýr, architekt a geometr má vésti chronologický seznam s nepřetržitou řadou čísel, do kterého zapsány buďte všechny úkony buďto jím samým nebo jeho jménem provedené, o kterých se vydává písemné vyhotovení. (§ 5.)

§ 17. Technikové podle tohoto nařízení koncesovaní jsou podroběni disciplinární moci politického úřadu stavebního okresu.**)

Přestupky tohoto předpisu buďte potrestány napomenutím, důtkami nebo peněžitými pokutami. Peněžitě pokuty mohou uloženy býti také jako donucovací prostředky bez zvláštního disciplinárního řízení.

§ 18. Suspense oprávněného technika může vyrčena býti politickým zemským úřadem, byl-li zatčen během řád-

*) Nyní ministeriu veřejných prací.

***) Pokud nejsou na základě § 17 zákona ze dne 2. ledna 1913, č. 3 ř. z., podřízeni disciplinární moci představenstva (čestné rady) inženýrské komory.

mého trestního řízení nebo v obžalobu dán pro zločin, nebo je-li pokračování v jeho obchodu zvláště na pováženou pro disciplinární vyšetřování nebo trestní řízení.

§ 19. Politický zemský úřad může vyřknouti ztrátu oprávnění:

a) následkem těžkých neb opětovných, bez výsledku potrestaných služebních přečinů;

b) když oprávněný technik při sepisování nebo vyhotovení některého spisu dopustí se vědomě nesprávnosti;

c) když při jeho vedení prací vyskytnou se vady, které patrně dokazují, že nemá schopnosti k tomu potřebné.

§ 20. Oprávnění zanikne:

a) zřeknutím od politického zemského úřadu přijatým; b) přestane-li se vykonávati po jeden rok bez ospravedlňovacích důvodů pro to;

c) přijetím některého úřadu, který nelze s oprávněním spojití;

d) byl-li by oprávněncem dán pod opatrovnictví;

e) byl-li by odsouzen pro zločiny neb přečiny v § 8, c), uvedené nebo jinak k šesti měsíčnímu trestu na svobodě.

2. Nař. min. věř. prací ve sh. s min. vn., věcí duchovních a vyuč., min. práv, fin., obch., železnic a orby ze dne 4. ledna 1916, č. 14 ř. z., jimž se přiznávají snadnější podmínky uchazečům o oprávnění civilního technika (civ. inženýra a civ. geometra), kteří se stali v nynější válce invalidními.

Rakouským státním příslušníkům, kteří konali v nynější válce vojenskou službu a byli na základě superarbitračního usnesení prohlášeni invalidními, domáhají-li se oprávnění civ. technika (civ. inženýra a civ. geometra), přiznávají se, aby pokud možno nejdříve dosáhli svého cíle v povolání, tyto úlevy:

a) Výměry časové, stanovené v § 11 min. nař. ze dne 7. V. 1913, č. 77 ř. z., snižují se pro praktické zaměstnání, jež dlužno prokázati, o jeden rok. Dotyční uchazeči o oprávnění civ. inženýra jsou tudíž povinni prokázati odbornou praxi, jež sluší posuzovati dle ustanovení uvedeného paragrafu, aspoň čtyř let — uchazeči, kteří ze svého oboru nabyli doktorského stupně nebo vykonali diplomovou zkoušku, praxi aspoň tří let — a uchazeči o oprávnění civ. geometra odborné zaměstnání aspoň tří let.

b) zkoušku v §§ 9 a 12 zmíněného min. nař. předepsanou mohou dotyční uchazeči o oprávnění civ. technika

(civ. inženýra a civ. geometra) vykonati již po uplynutí dvou let předepsané praxe.

c) Do praktického zaměstnání, jež dlužno dle §§ 9, 11 a 12 zmíněného min. nař. prokázati, budete započítána i období, jež dotyční uchazeči o oprávnění civ. technika (civ. inženýra a civ. geometra) v příslušném odborném zaměstnání strávili v době mezi skutečným ukončením svých studií na technických vysokých školách (přednášky a cvičení) a vykonáním v § 10 požadované poslední státní zkoušky — vztažmo dosažením doktorátu — z dotyčného odboru.

d) U dotyčných uchazečů o oprávnění civ. geometra, již vykonali svá studia na kulturně-technickém nebo hydro-technickém oddělení některé tuzemské technické vysoké školy, jejich státní zkoušky v době, kdy vybyli tato odborná oddělení, neobsahovala ještě zkoušku z vyšší geodesie, buď studium pokládáno za prokázané, vykonají-li vedle druhé státní zkoušky, o níž jde, také prospěchovou zkoušku z vyšší geodesie.

e) Zkouška v § 12 opětně zmíněného min. nařízení předepsaná buď u dotyčných uchazečů o oprávnění civ. technika (civ. inženýra a civ. geometra) též v případě, nemohou-li předložiti vysokoškolská vysvědčení o zkouškách z nauky o národním hospodářství a z rakouského správního práva, omezena na zkoušku ze zákonů a nařízení v jejich obor zasahujících.

Toto nařízení nabývá ihned moci.

Vysvětlění viz výn. m. p. 19. III. 1917, č. 26 sb. norm.

3. Vyhláška min. veř. prací ze dne 5. června 1914, č. 127 ř. z., jak se konají zkoušky pro uchazeče o oprávnění civ. technika (civ. inženýra nebo civ. geometra).

I. Zkušební komise.

§ 1. K odbyvání zkoušky, kterou podle § 12 min. nař. ze dne 7. května 1913, č. 77 ř. z., mají vykonati uchazeči o oprávnění civ. technika, budou zřízeny pro jednotlivé odbory zvláštní zkušební komise.

Takové zkušební komise budou zřízeny u všech politických zemských úřadů, v jejichž sídle se nalézá technická vysoká škola.

Zkouška, kterou mají vykonati uchazeči o oprávnění civ. inženýra pro stavbu lodí a stavbu lodních strojů, bude také i přistě odbyvána toliko zkušební komisí ustanovenou u místodržitelství (v D. Rakousích) pro tuto odbornou skupinu.

Jak jsou zkušební komise sestaveny. § 2. Předsedou zkušebních komisí jest přednosta státní stavební služby a, zašlo-li by ho něco, jeho náměstek.

Jako členové náležejí k nim: zkušebníků ze předmětů národního hospodářství a (rak.) správního práva a tři zkušebníci ze zákonů a nařízení do odboru kandidátova nátezejících.

Jako zkušebníků národního hospodářství a (rak.) správního práva úřaduje profesor nebo docent technické vysoké školy, který vyučuje jednomu nebo oběma těmto předmětům.

Jako zkušebníci ze zákonů a nařízení úřadují:

1. vyšší státní technický úředník, a to:

a) pro civ. inženýry pro stavitelství, pro architekturu a pro pozemní stavitelství, pro stavbu strojů, pro elektro-techniku a pro kulturní techniku vyšší úředník příslušné státní stavební služby, pokud možná příslušného odboru;

b) pro civ. inženýry pro stavbu lodí a stavbu lodních strojů vyšší úředník inspektorátu vnitrozemské plavby v obchodním ministeriu ve (Vídni);

c) pro civ. inženýry pro lesnictví vyšší úředník státní lesní služby;

d) pro civ. inženýry pro technickou chemii vyšší úředník státní stavební služby, nebo jiného státního služebního oboru a

e) pro civ. geometry vyšší úředník evidenční služby pozemkového katastru;

2. své oprávnění vykonávající civ. technik příslušného odboru, nebo nebylo-li by jeho, jiný odborník, který buď v každém případě zvláště přibrán, a

3. profesor nebo docent technické vysoké školy, který vyučuje aspoň jednomu hlavnímu předmětu příslušného technického odboru a pokud možná jest civ. technikem.

Ve (Vídni) za týchž podmínek jako profesori nebo dočenti technické vysoké školy mohou také profesori vysoké školy zemědělské úřadovati jako členové zkušebních komisí.

U zkušebních komisí pro civ. inženýry pro lesnictví mimo (Viedeň), nejsou-li na příslušné technické vysoké škole zastoupeny lesní hlavní odbory, nastoupí na místo zkušebníka, který by jinak náležel ke stavu profesorů nebo docentů, další civ. inženýr pro lesnictví svá oprávnění vykonávající nebo jiný odborník.

Pro kandidáty, kteří jsou podle § 13 min. nař. ze dne 7. května 1913, č. 77 ř. z., osvobozeni od zkoušky z obou předmětů národního hospodářství a (rak.) správního práva,

skládá se zkušební komise z předsedy a ze tří členů svrchu v čísle 1, 2 a 3 uvedených.

§ 3. Pro kategorie zkušebníků v § 2 uvedené bude ustanoveno po dvou nebo více zkušebních komisářích, kteří se mají při zkouškách střídati.

Kdo jmenuje členy zkušebních komisí. § 4. Členy zkušebních komisí jmenuje zemský přednosta na dobu 5 let. Jmenování členů k civ. technikům náležejících jakož i odborníků je po případě nahrazujících stane se k návrhu inženýrské komory v sídle zkušební komise, kterážto však komora není při tom vázána na svůj obvod.

Jak se zkušební komise svolávají a kdy jsou způsobilé se usnášeti. § 5. Svolávají zkušební komise přísluší předsedovi, vztažmo jeho náměstku (§ 2), který při tom má postupovati podle předpisu §§ 2 a 3, vztažmo § 12.

Abý byla zkušební komise schopna se usnášeti, je třeba přítomnosti předsedovy a všech členů k ní náležejících.

III. Zkušební řád.

§ 6. Zkoušky konají se dvakrát do roka, a to zpravidla v dubnu a v říjnu. Pro opakovací zkoušky (§ 12) platí stejné lhůty.

§ 7. Žádost za připuštění ke zkoušce s přiloženými průkazy o vykonaných studiih a praktickém zaměstnání buď podána pro dubnovou lhůtu nejpozději až do 15. února, pro říjnovou lhůtu nejpozději až do 15. srpna u některého politického zemského úřadu v § 1 uvedeného, který po vyslechnutí inženýrské komory v sídle zkušební komise v přítomnosti praktického zaměstnaní kandidátem prokázáno o tom rozhodne.

Proti odepřenému připuštění ke zkoušce přísluší kandidátu rekurs k ministeriu veřejných prací, který podán buď u příslušného politického zemského úřadu ve 4 nedělích; ministerium veřejných prací, uchází-li se kandidát o oprávnění civ. inženýra pro kulturní techniku nebo pro lesnictví, rozhodne o něm v dohodě s ministeriem orby.

Při opakovacích zkouškách (§ 12) stačí přihláška ve stejných lhůtách u předsedy zkušební komise vykonaná.

§ 8. Předseda zkušební komise vztažmo jeho náměstek oznámí kandidátu ke zkoušce připuštěnému, vztažmo k opakovací zkoušce se přihlašivšímu den a hodinu zkoušky. Kandidát má se představit v určenou dobu předsedovi zkušební komise a prokázati, že složil zkušební taxu (§ 13).

§ 9. Zkouška buď konána ústně a s každým kandidátem zvláště.

Předseda řídí zkoušku; má jako předseda právo, avšak nikoli povinnost, dávat kandidátu otázky. Členové

zkušební komise mají se účastniti zkoušky v pořadí předsedou ustanoveném.

§ 10. Výsledek zkoušky bude posouzen hlasováním. Usnesení o výsledku zkoušky stane se většinou hlasů. Jsou-li hlasy stejně rozděleny, platí votum, ku kterému přistoupil předseda, který se v hlasování účastní. Konečné votum má vysloviti, zdali byl zkoušenec uznán za »způsobilého« nebo »nezpůsobilého«. Byl-li zkoušenec klasifikován za »nezpůsobilého«, tedy zkušební komise má se o tom usnésti, zdali může vykonati opakovací zkoušky (§ 12) v celém neb omezeném rozsahu po půl letě nebo po celém roku.

Proti usnesení zkušební komise nepřipouští se námítka.

O zkoušce a o poradě zkušební komise k tomu se připojující buď veden protokol nejmladším členem.

§ 11. Usnesení zkušební komise bude vyhlášeno předsedou zkoušenecovi před shromážděnou komisí, při čemž kandidátovi za »nezpůsobilého« uznanému buďte oznámeny podrobněji podmínky zkoušky opakovací.

O zkoušce s úspěchem vykonané bude vydáno zkoušenecovi vysvědčení podepsané předsedou a všemi spolupůsobilými členy zkušební komise (§ 5, odst. 2.). Tioto vysvědčení buď opatřeno kolíkem [2] K, který má zkoušenec dodati.

O reprobači, nejde-li o stavbu lodní a stavbu lodních strojů, buďte zpraveny všechny zemské úřady, u kterých jsou zřízeny zkušební komise.

§ 12. Zkouška může zpravidla opakována býti toliko jednou. Nezdá-li se opakovací zkouška, připouští se opětný výkon zkoušky k návrhu příslušné zkušební komise se schválením ministeria veřejných prací, které při civ. inženýrech pro kulturní techniku a pro lesnictví (vysloví to v dohodě s ministeriem orby).

Opakovací zkouška má se konati pokud možno před touž zkušební komisí, kterou reprobače se stala.

Koná-li se opakovací zkouška v omezeném rozsahu, mají platnost následující ustanovení:

1. Nekoná-li se zkouška z některého předmětu národního hospodářství nebo [rak.] správního práva, nemastane zněna v pravidelném složení příslušné zkušební komise.

2. Nekoná-li se zkouška z obou předmětů národního hospodářství a rak. správního práva, úřadují kromě předsedy toliko tři zkušebníci v § 2, v čísle 1, 2 a 3 uvedení jako členové komise.

3. Nekoná-li se zkouška ze zákonů a nařízení do odboru kandidátova nalezajícími, úřaduje kromě předsedy a zkušebníka z národního hospodářství a [rak.] správního práva ještě další v § 2, č. 2. uvedený zkušebník střídavě jako přisedící člen komise.

III. Taxy.

§ 13. Před připuštěním ke zkoušce každý kandidát a to nejpозději tři dny před zkoušební lhůtou má složit u rediteřstva pomocných úřadů příslušného politického zemského úřadu zkušební taxu, která činí [150 Kč].

Byla-li kandidátů prominuta zkouška z obou předmětů národního hospodářství a [rak.] správního práva, tedy zmírní se taxa o [30 Kč].

Pro opakovací zkoušku, koná-li se v celém rozsahu první zkoušky, mají platnost též ustanovení. Taxy pro opakovací zkoušky v případech § 12, posl. odstavci, č. 1, 2. a 3., uvedených, činí [150, 120 a 90] K.

Zkušební taxa náleží předsedovi a spoluúčinkujícím členům zkušební komise stejnými díly.

Složené taxy propadnou, když se kandidát bez důvodné omluvy nedostavil k ustanovené zkoušce, nebo odstoupil během zkoušky.

Kandidátům, kteří své nedstavení dostatečně omluvili a takovým, kteří před počátkem zkoušky z důvodů zřetele hodných, jako na př. následkem nemoci, odstoupili, může býti vrácena polovice složené zkušební taxy.

O důvodnosti omluvy, vztahmo ospřavedlivění rozhodne zkušební komise většinou hlasů, a to obdobným způsobem jak o výsledku zkoušky (§ 10).

Clenové zkušební komise, kteří nejsou usedlí ve zkušebním místě, neobdrží žádné náhrady mimo zkušební taxy.

§ 14. Ustanovení této vyhlášky nabývají ihned moci.

Ku zkoušce na civ. geom. dle nař. z r. 1913, č. 77 ř. z. jest připustiti i uchazeče, kteří studia, předepsaná m-	nař. ze dne 8. XI. 1886, č. 81 ř. z. absolvovali ještě za platnosti tohoto nařízení. B. 11306/16.
--	---

4. Nař. vl. ze dne 20. října 1921, č. 409 sb. z. a n. o zvýšení tax za zkoušky pro uchazeče o autorisaci civ. technika (civ. inženýra nebo civ. geometra).

Dle § 27 nař. stát. mín. z 8. XII. 1860, č. 268 ř. z., se nařizuje: § 1. Zkušební taxy, které dle § 13 vyhl. ministerstva veřej. prací ze dne 5. června 1914, č. 127 ř. z., jsou povinni zaplatiti uchazeči o autorisaci civ. technika (civ. inženýra nebo civ. geometra), zvyšují se o 200%, takže na předsedu nebo spoluúčinkujícího člena zkušební komise

případně napříště (§ 13, odst. 4., cit. vyhlášky) odměna 90 Kč. § 2. Zvýšení zkušební taxy, uvedené v § 1 tohoto nařízení, zvyšují se ještě o další částku 45 Kč, jež připadá státní pokladně k úhradě výloh vzházejících státní správě. § 3. Nařízení toto nabývá účinnosti dnem vyhlášení. Výkonem nařízení pověřuje se ministr veřejných prací.

Inženýrská komora pro RCS, vřz zák. d. 18. III. 1920, č. 1185 sb. z. a n. a prov. nař. č. 22. XII. 20, č. 604 sb. z. a n.
Inženýrské komory, jejich sekce, ani spolky úř. aut. techniků zřícené k há-

jení jejich zájmů stavovských, nejsou legitimovány ke stížnosti proti rozhodnutí živn. úřadu o rozsahu ž. oprávnění stavitele. Usn. spr s. 8. X. 1917, č. 23549, A. 1918, str. 179.

5. Cís. nařízení, dané dne 14. března 1917, č. 130 ř. z., kterým se upravuje oprávnění ke stavovskému označení »inženýr«.

Na základě § 14 státního základního zákona ze dne 21. prosince 1867, č. 141 ř. z., vidí se mi naříciti takto:

§ 1. Označovati svůj stav názvem »inženýr« (Ing.) jsou oprávněny osoby, jež řádně vybyly studia na některé tuženské vysoké škole technické směru (technická vysoká škola, montanistická vysoká škola, vysoká škola zemědělská), a to na některém odborném oddělení, pro něž jsou předepsány aspoň dvě státní zkoušky, a vykonaly tyto státní zkoušky, po případě diplomovou zkoušku nebo dosáhly doktorátu na některé z těchto vysokých škol.

Toto právo náleží osobám, které vybyly zemědělské studium na filosofické fakultě university v Krakově a oostály při předepsané závěrečné zkoušce.

Důstojníci, kteří vybyli vyšší ženíjný kurs nebo kurs pro inženýrské důstojníky a obstáli při závěrečných zkouškách, dále důstojníci a vojenští úředníci, kteří na vyšším dělostřeleckém kursu mabyli vzděláni pro dělostřelecké inženýry, posléze námořní důstojníci (praporečníci), kteří byli vzděláni ve vyšších kursích a po obstálé inženýrské zkoušce byli přelozeni do stavu námořních inženýrů, jsou i mimo aktivní vojenšský (zeměbrancecký) svaz, vztazimo svaz válečného námořnictva oprávnění, označovati svůj stav názvem »inženýr«.

Název inženýr není ani titulem po rozumu zák. ze dne 10. XII. 1918, č. 61 sb. z. a n., ani pouhým vyznamenáním, nýbrž je zákon-

ným a vyhrazeným názvem pro příslušníky určitého stavu, jehož členství se zjednává splněním určitých zákoných předpokladů. Nebyl te-

dy zmíněným zákonem a rovněž ani §em 106, odst. 3. ústavní listiny zrušen před-

pis § 5 čís. nař. ze dne 14. III. 1917, č. 130, ř. z. S. 2. III. 1921 č. 2580, Boh. 743.

§ 2. Osoby, které svá studia dokončily jako řádní posluchači:

a) na některé technické vysoké škole před platností min. nař. ze dne 12. července 1878, č. 94 ř. z. o úpravě zkoušek a vysvědčení na technických vysokých školách.

b) na některé z obou bývalých horních akademií v Lubně nebo Příbrami před zavedením obou státních zkoušek na těchto ústavech dle vyhlášky ministeria orby z dne 2. srpna 1904, č. 85 ř. z.

c) na vysoké škole zemědělské před platností ministerského nařízení ze dne 8. prosince 1881, č. 1 ř. z. z r. 1882, o zavedení theoretických státních zkoušek pro zemědělské a lesnické studium, směl svůj stav označovat názvem »inženýr«, vybyly-li řádně studia dle zařízení tehdy platných a vykonaly-li dotyčné zkoušky s úspěchem.

Za téhož předpokladu náleží toto oprávnění také těm, kteří dokončili svá studia na některém z technických ústavů, které tu byly nyní placíci organisací vysokých škol a byly za rovnocenné uznány. Pak těm, kteří vybyli c. k. lesnickou akademií v Mariabrunnu nebo bývalé kdysi štyrské stavovské horní a hutnické učiliště (později štyrské stavovské a c. k. prozatímní hornické učiliště) ve Vordernbergu nebo bývalý c. k. technicko-živnostenský ústav (živnostenskou technickou akademií) v Krakově, nebo bývalé kdysi c. k. hornické učiliště v Lubně nebo Příbrami nebo před rokem 1867 hornickou akademií v Stávnici.

Rozhodovati o případech v prvním odstavci pod lit. a) až c) a v druhém odstavci dotčených, náleží, pokud jde o montanistická studia, ministru veřejných prací, ve všech ostatních případech ministru věcí duchovních a vyučování ve shodě s ministrem veřejných prací.

Důstojníci a vojenští (zeměbrance) úředníci, kteří vybyli kurs pro vzdělání v pozemním stavatelství stávavší až do r. 1901 nebo vojenský kurs pro stavební inženýry stávavší až do r. 1910, jsou oprávněni, označovat svůj stav názvem »inženýr« také mimo aktivní vojenský (zeměbranečský) svaz.

§ 3. Absolventům v § 1 označených odborných oddělení některé vysoké školy technického směru, kteří dokončili studium dříve než toto císařské nařízení počíná působiti jako řádní posluchači a s úspěchem vykonali jen

zkoušky z hlavních předmětů dotyčných odborných oddělení a kteří prokáží aspoň šestiletou praxi v odborné technickém oboru, může ministr veřejných prací k žádosti jejich, a to, pokud jde o technické vysoké školy a vysokou školu zemědělskou, ve shodě s ministrem věcí duchovních a vyučování, pokud jde o vysokou školu zemědělskou, také ve shodě s ministrem orby povolití stavovský název »inženýr«.

§ 4. Vybytá technická studia na některé cizozemské vysoké škole opravňují ke stavovskému názvu »inženýr«, pokud nahnazují tuzemská studia a zkoušky. Rozhodovati o tom náleží, pokud jde o mantanistická studia, ministru veřejných prací, pokud jde o ostatní technická studia, ministru věcí duchovních a vyučování ve shodě s ministrem veřejných prací.

§ 5. Absolventům stavebních odborných škol, pak vyšších průmyslových škol mechanicko-technického, elektrotechnického, chemicko-technického nebo textilně-technického směru neb ústavů jim odborně aspoň na roveň postavených, kteří studium na některém takovém učilišti dokončili dříve, než toto císařské nařízení počíná působiti, může ministr veřejných prací k jejich žádosti na základě průkazu, že byli aspoň po osm let prakticky zaměstnáni a že zaujímají čelné nebo samostatné postavení v odborné technickém oboru, povolití stavovský název »inženýr«. Za stejných předpokladů může ministr veřejných prací přiznati stejné oprávnění také těm shora označeným absolventům, kteří započali studium dříve, než toto císařské nařízení počíná působiti, a vykonali zkoušku dospělosti s vyznamenáním.

§ 6. Uživatí služebního titulu »inženýr«, jakož i všech služebních titulů, u nichž v jakémkoli spojení přichází slovo »inženýr«, k označení služebních postavení všeho druhu mimo svaz vojska (zeměbrany), vztažmo svaz válečného námořnictva je nepřipustno.

§ 7. Neoprávněně označování stavu názvem »inženýr« a přestupek § 6, pokud tím nezakládá se čin podrobený obecnému trestnímu zákonu, trestají politické úřady peněžitou pokutou až do 400 K, v opětujičím se případě až do 400 K nebo trestem vězení až do jednoho měsíce vztažmo šesti měsíců.

§ 8. Ministr veřejných prací je zmocněn, v mezích ustanovení tohoto císařského nařízení vydati ve shodě s ostatními účastnými ministry další potřebná nařízení.

§ 9. Toto císařské nařízení nabývá platnosti dne 1. května 1917.

Moji ministři veřejných prací a věci duchovních a vyučování jsou pověřeni, aby je provedli ve shodě s účastnými ministry.

6. Nařízení vlády R. Č. S. ze dne 10. XI. 1921. č. 411 sb. z. a n., jimž se provádí cis. nař. ze dne 14. března 1917, č. 130 ř. z., o oprávnění ku používání názvu »inženýr«.

Na základě § 8 cis. nař. ze dne 14. března 1917, č. 130 ř. z., se nařizuje:

§ 1. O přiznání názvu »inženýr« mohou se ucházeti příslušníci státu československého (s omezením v § 2, č. 2., tohoto nařízení) u ministerstva veřejných prací (v případech §§ 3 a 5 cit. cis. nař.).

§ 2. Žádosti o přiznání názvu »inženýr« nutno doložit:

1. rodným (křestním) listem;
2. domovským listem, prokazujícím domovskou příslušnost do některé obce v té části Československé republiky, ve které platí cis. nař. ze dne 14. března 1917, č. 130 ř. z.;
3. průkazem o tom, že uchazeč skončil svá studia před účinností cis. nař. ze dne 14. března 1917, č. 130 ř. z., t. j. před 1. květnem 1917, a to:

a) buď jako řádný posluchače vysoké školy technického směru a že složil s úspěchem zkoušky z hlavních předmětů dotyčného oboru,

b) aneb na odborné škole stavební, pak vyšší průmyslové škole směru mechanicko-technického, elektro-technického, chemicko-technického nebo textilně-technického nebo na tomto odborné aspoň rovnocenném ústavě (§ 3 tohoto nařízení);

c) neb že alespoň zamočal svá studia před 1. květnem 1917 na takové škole odborné a složil zkoušku dospělosti s vyznamenáním;

4. průkazem o praktické činnosti a jejím trvání hodnověrnými vysvědčeními, s připojením popisu běhu života (curriculum vitae);

5. všelikými jinými vlastními doklady (publikace, projekty, neb jiné práce vlastní), svědčícími o stupni odborného vzdělání uchazeče, jakož i o jeho samostatném nebo vedoucím postavení v praxi odborně-technické.

Zaměstnanci úřadů veřejných předkládají žádost za přiznání názvu »inženýr« cestou služební. Dotyčné úřady jsou pak povinny řádně doloženou žádost co do správnosti

údají přezkoumati a potvrditi a na to předložiti ministerstvu veřejných prací (§ 1 tohoto nařízení).

§ 3. Odbornými, v § 5 cis. nař. ze dne 14. března 1917, č. 130 ř. z., zmíněnými školami stavebními a vyššími školami průmyslovými směru mechanicko-technického, elektrotechnického, chemicko-technického nebo textilně-technického a školami těmito odborně rovnocennými jsou:

1. Školy průmyslové:

vyšší škola strojnická státní průmyslové školy v Pardubicích,

vyšší škola strojnická a vyšší odborná škola stavitelská české a německé státní průmyslové školy v Plzni,

vyšší škola strojnická, chemická a vyšší odborná škola stavitelská státní průmyslové školy v Praze,

vyšší škola strojnická a vyšší odborná škola stavitelská české a německé státní průmyslové školy v Brně,

vyšší odborná škola pro textilní průmysl při německém státním ústavně pro textilní průmysl v Brně,

vyšší odborná škola pro textilní průmysl při státním ústavně pro textilní průmysl v Aši,

vyšší škola strojnická, chemická a vyšší odborná škola stavitelská státní průmyslové školy v Liberci,

vyšší oddělení strojnické státní průmyslové školy v Záhřebu.

Ze škol průmyslových patří dále do uvedené kategorie školy:

vyšší oddělení strojnické a elektrotechnické technologického průmyslového musea ve Vídni,

vyšší oddělení strojnické a vyšší odborná škola stavitelská státní průmyslové školy ve Vídni I.,

vyšší oddělení chemické státní průmyslové školy ve Vídni XVIII.,

vyšší odborná škola stavitelská státní průmyslové školy v Solnohradu,

vyšší oddělení strojnické státní průmyslové školy v Celovci,

vyšší oddělení strojnické a vyšší odborná škola stavitelská státní průmyslové školy v Terstu,

vyšší odborná škola stavitelská státní průmyslové školy v Teností,

vyšší oddělení strojnické, chemické a textilní státní průmyslové školy v Bělsku,

vyšší oddělení strojnické, chemické a vyšší odborná škola stavitelská státní průmyslové školy v Krakově.

2. Zemědělské školy:

hospodářská akademie v Táboře,
hospodářská akademie v Libverdě-Děčíně a
hospodářská akademie v Košicích.

Studium na vysokých školách technických, částečně
než na t. zv. kursech, pokud neodpovídá ustanovení § 3
cit. cís. nař., postupuje se podle § 5 téhož nařízení.

Pokud by šlo o absolvování jiných odborných škol
cizozemských, vyžádá si ministerstvo veřejných prací po-
sudek příslušného ministerstva o tom, jsou-li tyto školy
rovnocenné se školami odbornými, právě uvedenými.

§ 4. Absolvováním vyšších škol průmyslových (§ 3,
č. 1., tohoto nař.) rozumí se složení zkoušky dospělosti.
Pokud by se jednalo o žadatele, absolvovavšího některý
odborný ústav, na kterém dříve zkouška dospělosti zave-
dena nebyla, rozumí se úplným absolvováním již řádné do-
sažení absolutoria.

Absolventy hospodářských akademií v Táboře, v Lib-
verdě-Děčíně a v Košicích jsou ty osoby, které absolvo-
valy tato učiliště jako řádní posluchači a dosáhly absolvo-
toria na základě zkoušek semestrálních, pokud se týče
odborových v době, kdy žádné další zkoušky na ústavech
těch zavedeny nebyly, aneb které dosáhly diplomu, vyko-
navše s úspěchem zkoušku diplomovou.

§ 5. Praktickou činnost (§ 7 tohoto nařízení) dlužno
prokázatí věrohodnými vysvědčeními zaměstnavatele. Na
praxi tímto způsobem nedoloženou nebude vzat zřetel.
Tato činnost počítá se teprve od doby úplného absolvování
studii.

§ 6. Válečná služba voenská v technickém oddílu při
technických pracích může být uznána a vpočtena do doby
praktické činnosti za podmínek §§ 3 a 5 cit. cís. nař.

§ 7. Vedoucím nebo samostatným působením (§ 5 cit.
cís. nař.) rozumí se taková praktická činnost, jež dokazuje
schopnost úspěšného vedení nebo samostatného působení
na poli odborně-technickém vůbec bez cizí pomoci, za
všestranné zodpovědnosti za výkony vlastní i podřízeného
personálu.

§ 8. Na průkazy o praktické činnosti, jež si odporují
co do vykonané praxe, nebude brán zřetel.

§ 9. Pokud mají být uznána vysvědčení o praktické
činnosti, vydaná zaměstnavatelem neodborníkem, t. j. za-
městnavatelem, jenž nepřínáleží ke stavu technickému jako
žadatel, rozhodne ministerstvo veřejných prací, jež si
může k tomu účelu opatřit vhodným způsobem potřebná
další vysvětlení nebo vyjádření.

§ 10. Při ministerstvu veřejných prací zřídí se po-
radní sbor, který na základě neustranného, podrobného a
odborného přezkoušení a posouzení žádosti mu bude po-
dávat posudky a návrhy o jednotlivých žádostech k vol-
nému uvážení a rozhodnutí.

§ 11. Tento poradní sbor se skládá:

1. ze dvou zástupců ministerstva školství a národní
osvěty, a to jednoho za školství vysoké, druhého za škol-
ství odborné,

2. z jednoho zástupce ministerstva zemědělství,

3. z jednoho zástupce vysokých škol technických,

4. z jednoho zástupce vyšších škol průmyslových,

5. z jednoho zástupce vysokých škol zemědělských a
lesnických,

6. z jednoho zástupce ministerstva financí (evidence
katastru daně pozemkové),

7. z jednoho zástupce ministerstva železnic,

8. z jednoho zástupce technického sboru ministerstva
národní obrany,

9. z jednoho nástupce inženýrské komory pro repu-
bliku Československou.

10. z jednoho zástupce ministerstva pošt a telegrafů
(pro odbor slabých proudů).

Zástupce ad 3., 4., 5. a 8. jmenuje po návrhu resort-
ního ministerstva, zástupce ad 9. po návrhu představen-
stva inženýrské komory pro RČS, ministr veř. prací.

Tito zástupcové musí mít své bydliště v Praze nebo
v nejbližším pražském okolí. Členství v poradním sboru
jest funkcí čestnou, nehonorovanou.

§ 12. Poradní sbor zasedá v ministerstvu veřejných
prací pod předsednictvím ustanoveného úředníka tohoto
ministerstva. Usnáší se nadpoloviční většinou hlasů na zá-
kladě řádně zpracovaných a připravených zpráv přísluš-
ného referenta ministerstva veřejných prací.

Při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedajícího; re-
ferent se hlasování nezúčastní.

§ 13. Poradní sbor může se usnášeti, jen je-li pří-
tomna alespoň polovina jeho členů (§ 11) a náleží-li ale-
spoň jeden člen sboru k technickému oboru žadatelovu.

Usnesený posudek, jakož i poměr hlasů, kterým po-
sudek byl schválen, zapisí se ihned do zprávy referentovy
a podepíše předsedajícím.

Tento návrh předloží se min. veř. prací k rozhodnutí.

§ 14. O přiznání práva ku používání názvu »inženýr«
vyrozumí se vedle žadatele ministerstvo školství a ná-
rodní osvěty, po případě i ministerstvo zemědělství, vše-
ř. z.

chny politické úřady druhé stolice (zemské politické správy v Praze, v Brně a v Opavě, úřad ministra s plnou mocí pro správu Slovenska, civilní správa Podkarpatské Rusi) a inženýrská komora pro republiku Československou, která povede seznam takových osob v patrnosti. Stejný seznam vede i ministerstvo veřejných prací a ministerstvo školství a národní osvěty, po případě i ministerstvo zemědělství. Osoby, jimž název »inženýr« byl již dříve přiznán, mají povinnost, pokud se tak ještě nestalo, předložiti příslušné rozhodnutí ministerstvu veřejných prací k zájmu a doplnění seznamů.

§ 15. Nařízení toto nabývá účinnosti dnem vyhlášení, provede je ministr veřejných prací v dohodě s ministrem školství a národní osvěty a ministrem zemědělství.

Současně pozbývá platnosti vyhláška ministra veřejných prací ve srozumění s ministrem kultu a vyučování a se správcem ministerstva orby ze dne 26. března 1917, č. 133 ř. z.

VII. Instalatéři plynovodů a vodovodů.

1. Průkaz způsobilosti. a) Nař. min. ze dne 6. VIII. 1907, č. 196 ř. z., ve znění upraveném dle nař. ze dne 4. I. 1918, č. 14 ř. z. 8. O zařizování plynovodů, osvětlovacích úprav a vodovodů.

Zadatelé za koncesi k uvedenému v § 15, č. 17 zákona ze dne 15. III. 1883, č. 39 ř. z., zařizování plynovodů, osvětlovacích úprav a vodovodů, to jest za koncesi instalatéra plyno- a vodovodů, prokažte:

1. naučení se živnosti instalování plyno- a vodovodů, nebo živnosti strojícké nebo zámečnické nebo klempířské nebo živnosti kováře mědi a
2. čtyřleté zaměstnání při instalačních pracích svého oboru.

Místo tohoto průkazu nastupuje ve spojení s výkazem o tom, že byli aspoň po dvě léta zaměstnání při instalačních pracích do jejich oboru náležejících,

vysvědčení o první státní zkoušce z oboru strojího stavitelství, elektrotechniky, stavby lodí a strojího stavitelství lodního, vykonané s úspěchem na vysokých technických školách ve Vídni, v Štýrském Hradci, Praze (německé a české), Brně (německé a české) nebo ve Lvově, vztahující se k jednotlivých zkouškách ze všech předmětů této státní zkoušky s úspěchem alespoň dostatečným, v obou případech vedle vysvědčení o úspěšném vykonání pro-

spěchových zkoušek z nauky o strojích, ze strojího stavitelství a mechanické technologie,

potom vysvědčení o první (všeobecné) státní zkoušce na některé tuzemské montanistické vysoké škole s úspěchem vykonané nebo vysvědčení některé tuzemské montanistické vysoké školy (Hornické akademie) o jednotlivých zkouškách ze všech předmětů této státní zkoušky s úspěchem alespoň dostatečným, v obou případech vedle vysvědčení o úspěšném vykonání jednotlivé zkoušky z nauky o stavbě báňských strojů, vztahmo hutních strojů,

nebo vysvědčení o státní zkoušce pro hornictví, vztahmo hutnictví, vykonané na některé bývalé tuzemské báňské akademii,

dále závěrečné odborné vysvědčení o státní zkoušce některé tuzemské vysoké školy technického směru o vykonané druhé státní zkoušce některé technické vysoké školy ze strojího stavitelství, z elektrotechniky, lodního stavitelství, ze strojího stavitelství lodního, stavebního inženýrství, kulturní techniky (hydrotechniky) neb o bývalé třetí státní zkoušce z kulturní techniky na vysoké škole zemědělské ve Vídni neb o vykonané druhé státní zkoušce odborné školy pro hornictví, vztahmo pro hutnictví na některé tuzemské montanistické vysoké škole,

pak vysvědčení dospělosti nebo vysvědčení z posledního ročníku mechanicko-technického oddělení vyšší průmyslové školy s úspěchem vybytého,

- při státní průmyslové škole v I. okrese obce Vídně,
- při státní průmyslové škole ve Štýrském Hradci,
- při státní průmyslové škole v Celovci,
- při státní průmyslové škole v Lublani,
- při státní průmyslové škole v Terstu,
- při státní průmyslové škole v Praze,
- při německé státní průmyslové škole v Plzni,
- při české státní průmyslové škole v Plzni,
- při státní průmyslové škole v Liberci,
- při státní průmyslové škole v Pardubicích,
- při německé státní průmyslové škole v Brně,
- při české státní průmyslové škole v Brně,
- při státní průmyslové škole v Zábřehu,
- při státní průmyslové škole v Břsku,
- při státní průmyslové škole v Krakově,

pak dolnorakouské zemské průmyslové školy (vyšší průmyslové školy mechanicko-technického směru) ve Vídeňském Novém Městě, pak běhu pro stavbu lodí na státní průmyslové škole v Terstu a vyšší odborné školy pro stavební a strojího zámečnictví při technologickém průmyslovém museu

ve Vídni, posléze odchodná vysvědčení mistrovských škol mechanicko-technického směru při státních průmyslových školách v XXII. okresu obce Vídně, v Linci, v Štýrském Hradci, v Praze, Smíchově, Plzni německé, Plzni české, Ústí, Liberci, Pardubicích, Kladně, Chomútově, Brně německé, Brně české, Přerově, Bílsku, ve Lvově a v Krakově, nižší odborné školy pro stavební a strojní zámečnictví při technologickém průmyslovém museu ve Vídni;

oddělení pro zámečnictví při oddělení pro tesařství a zámečnictví v Ebensee;

oddělení pro zámečnický nástrojů a kováře drobných věcí při odborné škole a pokusném ústavě pro železářský a ocelářský průmysl ve Štýru;

oddělení pro zámečnictví při odborné škole pro tesařství a zámečnictví v Brucku nad Murou;

strojní průmyslové odborné školy v Celovci;

oddělení pro železáře při odborné škole pro puškařský průmysl ve Ferlauchu;

odborné školy pro zámečnictví při státní průmyslové škole v Inšpruku;

odborné školy pro zámečnictví při státní průmyslové škole v Bolzanu;

odborné školy pro zpracování železa a oceli ve Fulpmesu;

oddělení pro strojnické živnosti při odborné škole pro strojnické živnosti a elektrotechniku v Chomútově;

odborné školy pro stavbu strojů při státní průmyslové škole v Chomútově;

oddělení pro klempířství a instalaci při odborné škole pro zpracování kovu (klempířství a instalace) v Budějovicích;

oddělení »školy pro elektrotechniky« městského elektrotechnika v Teplicích-Šanově;

technického oddělení při odborné škole pro kovový průmysl v Mikulášovicích;

strojnisko-průmyslové odborné školy v Přerově;

odborné školy pro zámečnictví při státní průmyslové škole ve Lvově;

odborné školy pro zpracování železa v Sulkovicích a odborné školy pro zámečnictví v Świątnikách.«

b) V. m. p. č. 15 A-26/13.216 z r. 1918. (K č. sb. norm. 120 z r. 1907.)

Min. nař. ze dne 4. I. 1918, č. 14 ř. z., byl na základě § 23 ž. ř. částečně změněn bod 8. min. nař. ze dne 6. VIII. 1907, č. 196 ř. z., o průkazu zvláštní způsobilosti, potřebné pro nastoupení některých koncesovaných živností.

Předpisy bodu 8. o tom, jak se má podati průkaz způsobilosti pro konces. živnost zařízení plynovodů, osvětlovacích úprav a vodovodů, byly totiž doplněny tím, že bylo do nich vsunuto více určitých druhů studií na vysokých školách technických a báňských a na vysoké zemědělské škole ve Vídni, jakož i pojata více živnostenských učilišť.

V budoucnu bude tedy lze podati průkaz zvláštní způsobilosti pro jmenovanou živnost kromě způsobu dosud předepsaného i průkazem o absolvování těchto vysokoškolských studií nebo ž. učilišť spolu s průkazem aspoň dvouletého zaměstnání, čímž otevírá se přístup k živnosti většinu, dle názoru odborníků úplně způsobilému kruhu žadatelů.

Zároveň byla nahrazena slova »v příslušné instalační živnosti«, obsažená v odstavci 2. bodu 8., slovy »při instalačních pracích svého oboru«, jež jsou již obsažena v prvním odstavci, bod 2., a zjednáno tak stejné znění textu obou těchto míst. Tím rozumějí se v obou případech veškeré práce, spadající do konkrétního druhu instalační živnosti, již se žadatel domáhá ve své žádosti o koncesi (plynovody, osvětlovací zařízení nebo vodovody), a to i tehdy, nebyly-li vykonány v závodě instalační živnosti v užším smyslu.

O tom se okr. hejtmanství uvědomuje k výnosu min. obch. ze dne 4. I. 1918, č. 10.562/17.

O délce zaměstnání pro průkaz způsobilosti pro živnost instalaterskou v. B. 3739/05.

Veř. ohledy pro které bylo nutno, aby provozování živnosti pro zařizování potrubí plynovodních a zařízení osvětlovacích bylo učiněno závislým od zvláštního povolení, vůbec pak pro plynovody pro plyn uhelný, tak i acetylenový a zařízení osvětlovací jsou stejné. Třeba předpisy § 15, odst. 17 ž. ř. pokud se týče min. nař. ze dne 17. září 1883, č. 151 ř. z. v přední řadě měly na myslí závody, kde se zřizují plynovody a zařízení osvětlovací pro ony druhy plynu, o nichž v čase, kdy

dotyčné předpisy byly vydány, známo bylo, že se jich používá k osvětlení, přece musil zákon míti v úmyslu, aby se těchto předpisů užílo při závodech pro osvětlování jinými druhy plynu a třeba za to míti, že použití předpisů těch neodporuje zákonu, který mezi svítivým uhelným, acetylenovým a jinými svítivými nerozpoznává. M. vn. VIII. 1899, č. 20104 v dohodě s min. obch.; m. p. 2. září 1899, č. 102 sb. norm.

Majitelé oprávnění k živnosti instalaterské a v souvislosti s tím k výrobě příslušných součástek, jsou oprávnění vlastním personálem prováděti základní a

ozdobný nátěr na nich. M. obch. 22. XII. 08, č. 12574, A. 09, str. 83.

Instalátér vodovodu není oprávněn stavěti příčky a zdí v koupelně, natřítí okna a dveře a prováděti práce nesouvisející s kladením vodovodu. Je však oprávněn k výrobním úkonům, spadajícím v živnost zámečnickou, klempířskou, kovosoustružnickou, mědikoveckou a mechanickou, pokud nejde o samostatné provozování těchto živností, nýbrž pouze o výrobu potřeb vlastního závodu instal. JOKP. 1907, str. 243, 1909, str. 99.

Zřizování přípojek vodovodních do domů je předmětem živnosti instal.; kladení vodovodních rour na ulici a jejich těsnění je živností svob. B. 14071/1900; konces. prací je i spravování klosetů. Není vhodné označení »klempíř pro stavby a vodovody«. JOKP. 1912, str. 89.

Instalátér plynovodů a vodovodů smí s vlastními pracemi montovacími spojovati a prováděti menší práce zednické, t. j. takové, jež se zřizováním plyno- a vodovodů jsou v tak nutném spojení, že jejich provedení je nutnou podmínkou úplného jejich dohotovení. K pracím těm mohou používati zednických pomocníků. Kde je třeba plánů a schválností dle stav. ř., musí práce obstarati za spolupůsobení staveb. živnostníků. JOKP. 1911, str.

104. Min. vn. 2. II. 93, č. 31058/92 m. p. 22. II. 93, č. 414 sb. norm.

Instalatéři jsou oprávněni řezati závit na trubky a ty k účelům vodovodním sešroubovati a montovati, stavěti pumpy, studniční čerpadla s pohonem ručním i strojovým, mimo práce zemní, jež patří studnaři. Strojník může řezati závit na trubkách a je sešroubovávati jen k účelům vodovodním s malým tlakem, ne k účelům plynovodním; stavba pump na ruční pohon je živností svobodnou; samočinná napájeďla může stavěti strojník. JOKP. 1913, str. 43.

Instalátér smí vyráběti veškeré součásti, z nichž instalace se skládá, tedy i plynovody, vodoměry, armatury pro vodovody i plynovody, leč jen pro potřebu vlastních instalací a pokud dle potřeby zaměstnává dělníky dotýčného oboru; nesmí však výrobků těch na objednávku zhotovovati nebo je po obchodnicku prodávati. Smí kovové skříně k plynoměrům si zhotovovati a strojky měřící do nich montovati. Ústř. topení jest činnost od instalace odlišná. Ústř. topení prováděti náleží strojním zámečníkům a jde-li o stavbu příslušných parních kotlů, výrobcům těchto. JOKP. 1913, str. 102.

Zhotovování parních ústř. topení a s tím spojeného větrání, zařizování parních lázní, sušáren, jakož i postavování všech velkých za-

řízení, kde jest pára nebo voda pod značnějším tlakem, nespadá do oprávnění konces. instalátéra, ježto jde o přístroje vyžadující speciálních znalostí odborných, a jež třeba s obzvláštním ohledem na druh určení montovati. Výrobu takovouto jest míti naopak podle dlouholeté praxe OKP. za součást strojního zámečnictví. Při užití vyšších tlaků třeba však výrobu některých k tomu nutných přístrojů (kotlů, rourvodů) vyhraditi koncesovanému výrobcu parních kotlů.

Jednodušší nízkotlaková zařízení k ohřívání vody, parní topení nízkotlaká, topení teplou vodou, vložení rour výhřevních na vodu do kamen obyčejných, desinfekční stanice, zařízení k vysávání prachu (dle povahy) nejsou vázána na koncesi pro parní kotle, nejsou však také živností svobodnou, ale spadají do oprávnění strojního zámečníka, neb i mědikovce dle určitého materiálu.

Připojení všech zařízení nízké i vysokotlakých na vodovod nebo plynovod zůstává vyhrazeno však instalátéři, kterému by též jedině mělo býti přiznáno právo k montáži zařízení ku ohřívání vody v domácích koupelnách a jiných zařízeních, jejichžto tělesa ohřívací jsou jen pokračováním vodovodu, t. j. v nichž voda jest pod tlakem z vodovodu.

JOKP. 1920, str. 8, 1913, str. 102.

Obec má dle § 28 ob. ř. povinnost zavěsti vodu, klásti roury a udržovati vodovod až po domovní přípojkou. Další instalace jde na účet maj. domu a smí se prováděti jen opr. živnostníkem; obec je nemůže prověsti ani ve vlastních budovách, pokud by neměla koncese instalátéřské. U práce až k dom. přípojkám, může obec samostatně prověsti jen práce nádenické; ostatní práce povahy živnostenské má zadati opr. živnostníkům. JOKP. 1913, str. 174, 1911, str. 34.

Svěřila-li obec určité firmě dozor nad navrtáním rour městského vodovodu pro rozvádění do jednotlivých domů, nelze činnost této firmy považovati za živnostenskou. Částky, jež obec za to od jednotlivců vybírá, jsou úplatami soukromoprávními a nikoli dárkami veřejnými. B. 14072/1900.

Kanailsace domovní: provádění odvodních rour výhradně kamenných příznává se všeobecně stavitelům, provádění kanal. prací stojatých ze železa v domech vzhůru od podlahy sklepa patří výhradně instalátérům. Sporný je obsazování litinových rour. JOKP. 1913, str. 178.

Montovati kouchoty na vodovod není oprávněn ani výrobce pивních tlakostrojů ani

vodních kohoutů. JOKP. 1913, str. 179.

Klempíři směji na vodovodech zhotovovati a spravovati ony předměty při instalaci používané, jež jsou vyrobeny z plechu; i. správkou koupacích van, plechových kamínků, kotlů do koupelen. JOKP. 1914, str. 29.

Instalatéru patří výlučně všechny montáže, správký na vodovodech domovních i uličních a plynovodech, jakož i na všech zařízeních s nimi přímo souvisejících i opravy klosetů. JOKP. 1914, str. 29.

Klempíř i zámečník jsou oprávněni k výrobě ohřívacího zařízení na užitkovou vodu při kuchyňských sporácích, jakož i ke kladení

potřebných rourvodů v kuchyňské místnosti, kde sporákové vedení je zařízení; rozvod mimo místnost tu a připojení k vodovodu a p. náleží však instalatérům. JOKP. 1901, str. 158.

Stavby stok a stokových zařízení nemohou prováděti osoby a podniky k tomu neoprávněné, jako na př. továrny cementových rour. M. p. 27. III. 1894, č. 154574/93, č. 28 sb. norm.

Zavěšování lustrů viz obdobné předpisy pro elektro-techniky na str. 781.

Kanalizační a vodovodní předpisy mají větší města svá vlastní.

Viz též pozn. u živnosti stavebních str. 666.

2. PLYNOVÝ REGULATIV.

Nař. min. obch. ve sh. s min. vn., orby a železnic ze dne 18. července 1906, č. 176 ř. z., jímž se vydávají předpisy o tom, jak se zřizují, užívají a udržují úpravy pro rozvádění a upotřebení hořlavých plynů (plynový regulativ).

Při zřizování, užívání a udržování takových úprav, jimiž hořlavé plyny, jako plyn uhelný (svítíplyn), plyn vodní, acetylen, plyn olejný, generátorový, vzduchový a pod. se mají rozváděti a upotřebovati pro osvětlování a výrobu tepla i síly, šetřeno buď těchto předpisů:

I. Ustanovení obecná.

§ 1. Toliko osoby k tomu oprávněné směji prováděti úpravy pro rozvádění a užívání hořlavých plynů.

K živnostenskému zařizování plynvodů a osvětlovacích úprav potřebí jest dle § 15, č. 17 novely k ž. ř. ze dne 15. III. 1883, č. 39 ř. z., koncese.

Správký a změny takových zařízení, jakož i všechny práce při nich, které mohou míti vliv na jejich nepropustnost, směji býti prováděny rovněž toliko osobami oprávněnými k instalování.

Plynovody od přístroje uzavírajícího před regulátorem tlaku, vztažno od generátoru (vyráběče plynu) až k motoru mohou býti prováděny také samým výrobcem motoru.

§ 2. Při konání všech prací na rozvádění a užívání hořlavých plynů šetřeno buď přesně ustanovení tohoto nařízení a ostatních příslušných předpisů.

Pro závody na acetylen zvláště platí ustanovení min. nař. ze dne [17. II. 1905, č. 24 ř. z.]* jako ustanovení, které podle § 43 dotčeného nařízení vůbec jest šetřiti pro acetylenové plynovody, mají na příště předpisy tohoto nařízení míti platnost.

§ 3. Osoby oprávněné zřizovati úpravy na rozvádění a užívání hořlavých plynů mají vésti zevrubnou chronologickou a parafovanou knihu záznamů o všech pracích k vykonání převzatých, do které politický úřad I. st. kdykoli může nahlédnouti.

Kromě toho jsou tyto osoby povinny, bez odkladu oznámiti počátek prací písemným nekolikovaným podáním politickému úřadu I. stol., který může požádati, aby plány nebo popisy úprav byly předloženy.

§ 4. Úpravy k rozvádění a užívání hořlavých plynů musí býti ve všech částech věci přiměřené a s příslušnou pečlivostí provedeny.

Zvláště buď k tomu přihlédáno, aby jakékoli ohrožování života a zdraví lidského a každé poškození věci takovouto úpravou a jejím provozováním bylo vyvarováno.

Látky k takovým úpravám použité musí býti trvanlivé a proti zevnějšímu poškození dostatečně bezpečné. Látek, které s užívanými plyny tvoří výbušné sloučeniny (jako na př. měď a rtuť s acetylenem) a takových látek, které plynem rychle se porušují nebo které horkem snadno se taví, nesmí se pro součástky obsahující plyn upotřebiti s výjimkami v §§ 31 a 36 předvídanými.

§ 5. Veškeré zařízení musí býti ve všech částech bezpečně upevněno a zcela nepropustně zřízeno. Propustná místa nesměji býti z venčí zatřena tmelem nebo podobnými málo trvanlivými látkami.

Všechny části zařízení musí býti tak upraveny, že zácpy vodou, usazeninami rezi atd., mohou býti snadno odstraněny. Také buďte všechny části úprav dostatečně chráněny proti vlhkosti, škodlivým plynům, páram a pod., jakož i proti abnormálním vlivům teploty.

§ 6. Úpravy při zařízení použité musí míti spolehlivou konstrukci, býti dobře zpracovány a zaručovati jistou a bezpečnou působnost.

*) nyní min. nař. z 10. IX. 1912, č. 185 ř. z. Viz str. 761.

§ 7. Politický úřad I. stol. dohlédej k tomu, jak úprava k rozvádění a užívání hořlavých plynů jest provedena a jak se jí užívá. Úřad tento má zejména právo, takovéto úpravy vyzkoušeti, dohlédati k jejich zřízení, jakož vůbec způsobem jemu vhodným přesvědčiti se o dobrém provedení příslušných prací a naříditi, aby případné vady byly odstraněny.

Úřad tento má k příslušným technickým úředním jednáním zpravidla přibrati úřední zřízence strojního technického odboru a vykonati tato úřední jednání co možná za přítomnosti majitele a také té osoby, která zhotovila úpravu.

Straně náleží dodati ke zkoušce úpravy potřebné pomůcky a potřebný pomocný personál.

Vyjdou-li při těchto úředních jednáních na jevo takové nedokonalosti úpravy, které ohrožují bezpečnost, politický úřad může zapověděti další její užívání, dokud vady nebudou odstraněny.

II. Zvláštní ustanovení technická.

§ 8. Úpravy k rozvádění a užívání hořlavých plynů skládají se z:

A. hlavních potrubí,

B. přívodů,

C. plynových rozvodů (domovních instalací) a spotřebitelů plynu.

§ 9. Hlavní potrubí přivádí plyn z výrobiště, v. tažmo zásobiště do blízkosti místa spotřeby.

Přívody jsou odbočky od hlavního potrubí až k tomu pozemku, na kterém se má použití plynu, v. tažmo odbočky od hlavního potrubí k uličním svítlnám.

Plynovody (domovní instalace) zahrnují v sobě všechny rozvody, které se k přívodům připojují a k místům spotřeby plynu vedou, s patričními k tomu přístroji zavíracími, regulačními a měřicími. Při ojedinělých zařízeních s vlastním vyráběčem plynu považovány buďte všechny rozvody odbočující od hlavního kohoutu vyráběče plynu za plynovody.

K spotřebitelům plynu patří osvětlovací tělesa, přístroje na vaření, topení a pod.

A. Hlavní potrubí.

1. Materiál.

§ 10. Za potrubí pod zemí položené smí býti užito trub, formových kusů a syfonů toliko se světlym průměrem větším než 20 mm. Jsou-li tyto součástky ze železné litiny, musí tento průměr míti alespoň 40 mm. V půdách, které se mohou značně ssestnouti, nebuď litinových železných

trub pokud možná vůbec užíváno, zejména na takových místech v horních revírech, ve kterých těžba ložiska neděje se v neškodné hloubce.

2. Rozměry, odbočky, spojky a návrtky.

§ 11. Trouby a uzavírací přístroje mají dopouštěti přivádění plynu k místům spotřebním za tlaku co možná stálého a způsobovati co možná nepatrné ztráty tlaku.

Tloušťka stěn litinových železných trub nesmí činiti méně než 8 mm a budiž ve všech částech co možná stejnoměrná.

§ 12. Pro odbočky a přípojky buď v hlavním potrubí pamatováno na příslušné formové kusy. Musí-li odbočky a přípojky výjimečně se zříditi navrtáním hlavního potrubí, budiž na příslušném místě kolem hlavní trouby položeno pouto, proti hlavní troubě nepropustně upravené, v jehožto hrdle odbočovací nebo připojovací trouba budiž rádně připevněna; takové odbočky jsou však toliko při hlavních troubách o světlem průměru větším než 70 mm a toliko tenkrát přípustny, není-li světly průměr připojené trouby větší nežli třetina světlého průměru hlavní trouby.

Odbočky pomocí nástavků (bonnets) smějí býti upraveny toliko při troubách o světlem průměru větším než 200 mm. Průřez odbočné trouby nesmí při tom, jde-li o trouby světlého průměru až včetně 250 mm, činiti více než šestinu, u trub pak světlého průměru více než 250 mm ne více než třetinu průřezu hlavní trouby.

Při hlavních potrubích o světlem průměru větším než 200 mm mohou trouby odbočné nebo připojovací býti také bezprostředně do hlavní trouby zašroubovány, nečiní-li jejich světly průměr více než desetinu světlého průměru hlavní trouby, žádným způsobem však ne více než 50 mm, a vyhovuje-li délka závitku ustanovením § 38. Připojovací otvory o průměru až do 50 mm musí býti vyvrtány do stěn hlavní trouby; dodatečné vysekávání dlátem není přípustno.

3. O ucpávání spojek potrubních.

§ 13. Trouby hrdlové buďte ucpány zpravidla dehtovými provazy a olověnými kruhy, jejich hloubka činiti má 35 až 55 mm.

Aby olovo při zalévání trub kolem nestříkalo, musí konce trub býti suché a za deštivého počasí budiž do otvoru nálevního vloženo trochu loje. Olověné kruhy buďte pečlivě zatemovány.

Trouby přírubové buďte ucpány olovem, lepenkou, miniovým plátnem nebo látkami rovnocennými.

Ucpání buďte ve všech případech tak uložena, aby nemohla býti ven vytlačena.

4. Přístroje zavírací.

§ 14. Konstrukce a materiál upotřebený při přístrojích zavíracích musí trvale zajišťovati nepropustný závěr.

Všechny uzavírací kohoutky musí býti opatřeny zárazkou a tak upraveny, aby bylo možno otočiti je nejvýše o 90 stupňů a aby kužel nemohl z pouzdra býti snadno vytážen; kromě toho tyto úpravy musí na hlavě kužele (obrtlíku, kolíku) míti ostře vříznutou značku ve směru průchodu, aby postavení kohoutku bylo zvenčí viditelné.

Všechny přístroje zavírací nově zřizované buďte tak provedeny, aby se, otočí-li se v pravo, zavíraly, a otočí-li se v levo, se otvíraly.

5. Jak se má hlavní potrubí klásti.

§ 15. Hlavní potrubí kladena buďte podle klimatických poměrů příslušně hluboko, avšak alespoň 0·8 m pod zemí a s přiměřeným spádem.

Hlavní potrubí, která mechanickými vlivy nebo vlivem tepla jsou vydána změnám délky, opatřena buďte, kde toho jest potřeba, příslušnými přístroji vyrovnávacími (dilatačními kusy).

Ke sbírání tekutin, které se v potrubích vylučují, buďte na nejnižších místech vedení zřízeny nádoby na vodu (syfony), které se dají snadno a bez nebezpečnosti vyprázdniti.

§ 16. Dostanou-li se plynovody do styku se základními zdmi staveb, nesmějí býti s nimi pevně spojeny.

Křížování hlavních potrubí s profily stok buď co možná vyvarováno; nelze-li se takové křížovatce vyhnouti, opatřeno buď potrubí v dosahu profilu stoky nepropustnou a pevnou troubou (troubou svrchní), jejíž otevřený konec musí přečnívati zdívo stoky. Uvnitř této ochranné trouby nesmí býti žádné spojovací místo plynovodu.

Potrubí položená poblíž stok buďtež tak zajištěna, aby nebyla ohrožena, kdyby se stoka sesula.

§ 17. Plynovody buďte kladeny co možná daleko od podzemních elektrických vedení a od trub vodovodních; zejména nesmějí býti kladeny do hlubů vodovodních trub.

Hlavní potrubí kladena buďte co možná do celiny bezprostředně na rovném dně. Jest-li spodní půda špatně uzpůsobena, buďtež škodlivému sesedání bráněno podpěrami, vydvídkami atd.

6. Vedení po mostech.

§ 18. Pro vedení přes mosty užito buď zpravidla toliko trub ze plátkového nebo svárkového železa neb z oceli. Litinová mostní vedení buďte vsunutím příhodných přístrojů zabezpečena proti škodlivému vlivu kolísání mostu.

Všechna mostní vedení buďte tak upravena, aby byla snadno přístupna, a třeba-li toho, buďte chráněna proti zimě nebo jiným zevnějším vlivům.

Ochranný obal (dřevěná skříň, krycí trouba a pod.) buď vyplněn látkou, která se dá těžko zapáliti, a opatřen děrami pro vzduch, kterými ani déšť ani sněhová voda nemůže vniknouti do vnitřka ochranného obalu.

Na obou koncích mostu buďte upevněny snadno přístupné zavírací přístroje.

7. Trouby buďte před kladením vyzkoušeny.

§ 19. Každá k vedení plynů určená trouba musí před svým položením podrobena býti v nenatřenému stavu zkoušce tlakem vody a vzduchu v trvání pokaždé alespoň pěti minut.

Tlak na zkoušku při zkoušce tlakem vody činiti má alespoň šest atmosfér, při troubách pro provozovací tlak větší než dvě atmosféry alespoň třikrát tolik jako provozovací tlak. Za zkoušky buď trouba železnými kladivky opatrně oklepávána.

Zkouška tlakem vzduchu buď konána pod vodou a tlak zkušební při tom má činiti alespoň 500 milimetrů vodního sloupce při troubách pro provozovací tlak větší než 250 mm vodního sloupce alespoň dvakrát tolik jako tlak provozovací. Před zkouškou buď každá trouba uvnitř úplně osušena.

Trub, které těmto zkouškám nevyhovují, nesmí býti použito k vedení plynů. Vyzkoušené trouby buďte poznačeny jako takové.

8. Jak se potrubí zkoušejí v příčině nepropustnosti.

§ 20. Každá položená trať potrubní podrobena buď zkoušce v příčině nepropustnosti vzdušni pumpou, při čemž zkušební tlak, kterého jest upotřebiti, činiti má alespoň 350 milimetrů vodního sloupce, a jde-li o vedení pro provozovací tlak větší než 175 milimetrů vodního sloupce, alespoň dvakrát tolik jako tlak provozovací.

Při potrubích pro provozovací tlak nejvýše 100 milimetrů vodního sloupce zkouška nepropustnosti může se vykonati také příslušným plynem, dá-li se vzduchem těžko provésti.

§ 21. Zkouška nepropustnosti buď konána za nezakrytého vedení. Při tom, když všechny zavírací přístroje a otvory byly pečlivě uzavřeny a předepsaný zkušební tlak byl dosažen, budiž z klesnutí tlaku a z času vyšetřena ztráta plynu.

Při vedeních uhelného plynu (svítiplynu) pro osvětlování ztráta plynu nemá na kilometr a za hodinu činiti více než 200 litrů.

Pokud vedení je podrobena tlaku, buďte mezery trub a případné hrdlové mězery a návrtky natřením mýdlovou vodou zkoušeny, a třeba-li, ucpány.

Nevyhovuje-li vedení při zkoušce nepropustnosti, buďte příčiny propustnosti zjištěny a shledané vady odstraněny, načež vykonána buď znova zkouška nepropustnosti.

§ 22. Po značnější správce nebo změně vedení, vztažno úprav do něho vestavěných, může-li to míti na nepropustnost zařízení podstatný vliv, vykonána buď zkouška nepropustnosti obdobně podle ustápení § 21.

9. Jak jest se zachovati při hledání propustných míst a naskytanou-li se vady.

§ 23. Při hledání propustných míst nesmí se nikdo přiblížiti k plynovodu s volnými plameny, žhavými tělesy nebo podobnými věcmi. Jest-li potřebí umělého osvětlení, použito buď k tomu toliko spolehlivých a nepoškozených lamp bezpečnostních neb elektrických žárovek.

Jestliže se pro vyhledání propustných míst při plynovodech pod zemí položených vyvrtají díry, případné vystupování plynu nesmí se zjišťovati zapálením, nýbrž chemickými reagenciemi nebo jiným bezpečným způsobem.

Když místo, kde plyn uchází, bylo vyšetřeno, příslušný díl vedení buď odkryt a příčina propustnosti odstraněna.

Osoby k tomu nepovolané buďte od takových prací na plynovodech příslušně vzdalovány.

B. Přívody.

§ 24. Pro provádění a vyzkoušení přívodů platí obdobně ustanovení vydaná pro hlavní potrubí (§§ 10 až 23).

Přívodům buď zpravidla dán přiměřený spád k hlavnímu vedení; jsou-li vedeny mimo stavení (kromě odboček k uličním svítelnám), buďte svým nejvyšším bodem položeny alespoň 0·5 m pod zemí a k tomu přiměřeně pokryty.

Pod zemí ležící přívody, které nejsou zhotoveny ze železné litiny, musí býti opatřeny obalem chránícím od zrezavění.

§ 25. Při budovách divadelních přívod plynu pro hlediště musí býti úplně oddělen od přívodu pro jeviště.

Oba přívody buďte do budovy vedeny co možná daleko od sebe.

§ 26. Každý, k některému stavení vedoucí přívod, musí bezprostředně před plynoměrem míti přístroj zavírací. Přívody k budovám, ve kterých bývají větší shromáždění lidí (divadla, koncertní síně, zábavné místnosti, výstavní budovy atd.), mají kromě toho mimo budovu na místě také za požáru snadno přístupným míti přístroj zavírací.

§ 27. Pro přívody k uličním svítelnám smí se upotřebiti toliko trub ze plávkového nebo svárkového železa nebo z oceli, které se položí buď do dutých sloupů anebo do žlábků při dřevěných sloupech nebo zděných pilířích. Tento žlábek buď po vykonané zkoušce nepropustnosti příslušně vyplněn a při dřevěných sloupech kromě toho zakryt plechovým proužkem.

C. O plynových rozvodech (domovních instalacích) a spotřebovatelech plynu.

1. Úprava plynoměru.

§ 28. Úprava plynoměru skládá se z přístroje zavíracího, z jeho spojení s plynoměrem, z plynoměru samého a z jeho spojení s vnitřním vedením.

§ 29. Přístroj zavírací řízen buď bezprostředně před plynoměrem (§ 26) tak, aby byl pohodlně dosažiteln a nesmí býti omítnut, nýbrž musí státi tak volně, aby nepatrné správký na něm se mohly prováděti a nebylo třeba připojené vedení odkrývati.

Jsou-li plynovody ode dvou nebo více plynoměru odbočující spolu spojeny, budiž také bezprostředně za každým tímto plynoměrem řízen přístroj zavírací.

§ 30. Místo, které dodává plyn, ustanoví velikost a stanoviště plynoměru a způsob, jak se má plynoměr postavit; také postavení a připojení plynoměru k potrubí státi se má podle příkazů tohoto místa.

Plynoměry mají býti postaveny v místnostech co možná snadno přístupných, které jsou dostatečně osvětleny a suché a mohou býti dostatečně provětrávány.

V místnostech, ve kterých bývají škodlivé páry nebo plyny, musí plynoměry býti příslušně chráněny.

Plynoměry, při nichž měřící prostora jest omezena tektutinou (mokrý plynoměry), mají na místech, kde jsou vydány poškození, býti opatřeny ochranným obalem, který se dá sejmuti.

Nemohou-li takové plynoměry býti postaveny tak, aby nezamrzly, buďte plněny tektutinou, která těžko zamrzá,

anebo buďte voleny plynoměry, které vůbec neobsahují tektutiny (suché plynoměry).

Zabalování plynoměrů slámou, senem, hnojem, hadry a pod. buď pomíjeno.

Plynoměry buďte bez škodlivého napětí s přípojovacím vedením tak spojeny, aby se mohly odnésti, aniž by bylo třeba dávat pryč nebo měnit přípojovací vedení, a aby konce tohoto vedení mohly býti snadno uzavřeny.

Umístí-li se plynoměry v jamách, buďte tyto zřizeny nepromokavě a s nepromokavým krytem a musí býti snadno přístupny a dobře provětrávány.

§ 31. Spojení plynoměrů s přípojovacím vedením buď zpravidla provedeno troubami ze plátkového nebo svářkového železa nebo z oceli, při větších plynoměrech troubami ze železné litiny. Užití olověných trub k tomuto účelu dopouští se toliko tam, kde tyto trouby nejsou vydány žádnému zevnějšmu poškození.

Nepoužívané plynoměry buďte z vedení odstraněny nebo vysunuty. Vysunutí staň se zátkami, čepičkami nebo jalovými přírubami, které se upevní tak, aby nepropouštěly plyn; pouhé uzavření a pevné zakroucení kohoutků nebo jejich ucpaní není spolehlivé pro tento účel.

Vysune-li se v některé plynoměrové úpravě jeden z několika plynoměrů, musí se též kohoutek za dotčeným plynoměrem uzavřítí.

Jestliže se některý plynoměr z vedení odstraní nebo vysune, obsažený v něm plyn musí ihned býti do volného vzduchu odveden tím, že se plynoměr přeplní vodou, nebo že se jím profoukne vzduch nebo jiným bezpečným způsobem.

§ 32. Přísně se zapovídá s volnými plameny, žhavými tělesy a podobnými věcmi přibližovati se k plynoměrům, které obsahují plyn. Jest-li potřeba umělého světla, buď k tomu užito toliko spolehlivých a nepoškozovaných bezpečnostních lamp nebo elektrických žárovek.

§ 33. Osobám, kterým jest uloženo přechítati plynoměry a dohlédati k nim, musí býti přístup k plynoměrům kdykoli dopuštěn.

2. Vnitřní plynovody.

a) Rozměry a materiál.

§ 34. Trouby a zavírací přístroje mají dopouštěti přivádění plynu k místům spotřebním za tlaku co možná stálého a způsobovati co možná nepatrné ztráty na tlaku.

Abý se změnila vedení uhebného plynu (svítíplynu) k osvětlování, použití lze za pravidlo této tabulky:

Jak dlouhé jest vedení v metrech.	Vnitřní průměr potrubí v milimetrech						
	10	13	20	25	32	40	50
	Přibližný vnitřní průměr potrubí v anglických palcích						
	$\frac{3}{8}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{3}{4}$	1	$1\frac{1}{4}$	$1\frac{1}{2}$	2
Počet plamenů o 150 litrech plynové spotřeby za hodinu.							
10	2	5	15	32	60	100	220
20	1	4	10	22	40	70	150
30	1	3	8	18	35	60	130
40	1	2	7	16	30	50	110
50	—	2	6	14	25	45	100
100	—	1	4	10	20	30	70
200	—	1	3	7	15	20	50

§ 35. K vnitřním plynovodům může býti zpravidla užito toliko trub a spojek ze plátkového nebo svářkového železa, oceli nebo z kujné železné litiny. Všechna zemí pokrytá vnitřní potrubí, jakož i vedení ve vlhkých a v takových prostorách, ve kterých vystupují žíravé plyny a páry, buďte z trubice obzvláště tlustostěnných zhotovena a vho lným nářtem nebo obalem proti porušení zabezpečena. Ku průchodu z ní dopuštěny jsou taktéž toliko tlustostěnné trouby ze plátkového nebo svářkového železa nebo z oceli.

Vedení o vnitřním průměru menším než 20 mm nesmějí býti kladena mimo stavení.

Není dopuštěno užívání olověných trubice ku vnitřním plynovodům.

§ 36. Gumové trubice dopuštěny jsou toliko na spojení s přenosnými spotřebovateli plynu, jako s lampami, vařiči a pod. Každá trubice však musí záležeti z jednoho celého kusu, býti bezprostředně před svým odbočením od pevného vedení kohoutkem v ní upevněným, snadno dosažitelným uzavřítelna a na obou koncích tak upevněna, že sklouznutí jest vyvarováno.

Užívání gumových trubice v prostorách ohněm zvláště nebezpečných se nedopouští.

§ 37. Užívání měkké pájky ke správkám potrubí a k podobným účelům jest zakázáno.

b) O spojování plynovodů.

§ 38. Spojení součástí plynovodů mezi sebou, kromě gumových trubice, může se státi toliko zašroubováním, nýtováním, svařením nebo tvrdým spájením.

Upotřebované podélné závitky musí býti opatřeny vzájemnými maticemi. Spojovací objímky musí dobře přiléhatí a dáti se snadno bez vikláni našroubovati na troubu.

Trouby musí do spojovacích objímek nebo jiných kusů spojovacích s použitím vhodných úpevkek (tmele a pod.) býti aspoň tak hluboko zašroubovány, jak tato tabulka ukazuje:

Vnitřní průměr trouby v		Nejmenší hloubka zašroubování v milimetrech
milimetrech	angl. palcích	
10	$\frac{3}{8}$	8
13	$\frac{1}{2}$	11
20	$\frac{3}{4}$	14
25	1	14
32	$1\frac{1}{4}$	16
40	$1\frac{1}{2}$	19
50	2	21

Tmel, který vystoupí ze závitů, musí býti čistě utřen. Nekryté části závitů buďte chráněny od rezi.

c) Kladení vnitřních plynovodů.

§ 39. Plynové trubice buďte vedeny co možná přístupně a viditelně, přiléhajte dobře ke stěnám a stropům a buďte rádně připevněny skobami a háčky. Třeba-li, buďte proti poškození chráněny příhodnými prostředky, jako obložením, obalením nátěrem, namaštěním a pod. Aby potrubí se dala snadno čistiti, buďte na příslušných místech vsunuty příhodné kusy trubice (podélné závitky).

Potrubí, která pronikají skrze stropní konstrukce nebo vedou skrz nepřístupné duté prostory, vztážmo v jejich bezprostřední blízkosti, nesmějí míti na těchto místech žádných kusů spojovacích a buďte obklíčeny nepropustnými ochrannými rourami (svrchními rourami). Tyto ochranné roury musí svými otevřenými konci ústíti do volné prostory, aby nastalé snad vady vedení uvnitř ochranné roury mohly býti zpozorovány.

Vedou-li trubice skrze zdi, nedopouští se taktáž, aby uvnitř zdi byla spojovací místa trubice, a vodivá trubice musí býti ve zdi dostatečně volná, aby poškození byla vyvarována.

Kladou-li se potrubí do podlah, buď o to postaráno, aby dlážka, zvláště nad místy spojovacími, mohla se rychle a bez obtíží vyzdvihnouti.

Zakázáno jest vésti potrubí komíny, kouřovody, vzduchovody a splachovacími stokami, jakož i klásti volná vedení na zevnitřních stěnách budov.

§ 40. Spletité plynovody buďte rozděleny na několik částí, které se dají zvláštními zavěracími úpravami uzavřítí. Zejména veškerá vedení do poschodí, a to v přízemí, jakož i vedení pro každý jednotlivý byt musí se dáti pro sebe uzavřítí snadno přístupnými úpravami zavěracími; tyto zavěrací úpravy nesmí se nacházeti uvnitř místností bytových neb obchodních.

V budovách divadelních plynovody hlediště musí býti úplně odděleny od plynovodů jeviště.

§ 41. Vedení buďte tak kladena, aby vylučující se teplotiny mohly stékat do určených k tomu, na příhodných místech upravených nádržek. Takové nádržky buďte zvláště upraveny také na přechodních místech plynovodů v místnostech se značnými rozdíly v teplotě.

§ 42. Vedení pro stlačený plyn musí odděleně od jiných plynovodů odbočovati bezprostředně od hlavního potrubí neb od ořivołu. V plynovodech k motorům vsunuty buďte na příhodném místě samočinné upravovače tlaku, které co možná zabraňují zpětný náraz. Není však dopuštěno užívati k tomuto účelu gumových sáčků.

d) O uzavíracích přístrojích, syfonech a nádržkách.

§ 43. Všechny kohoutky buďte tak upraveny, aby kužele (obrtlíky, kofky) nemohly se snadno s pouzdra vytáhnouti, a dopouštějte toliko otočení na čtvrtinu. Zašroubované nádržky nesmějí sahati až do volného průchodního otvoru v kuželi.

Na všech zavíracích přístrojích musí býti zřetelně seznatelné, jsou-li otevřeny neb uzavřeny.

Užívati ručních a rukojetných koleček a křídlových kohoutků jest při zavíracích přístrojích toliko jenkrát dopuštěno, když jest vyloučena možnost, že by jich osoby nepovolané zneužily.

§ 44. Syfony, které se samočinně vyprazdňují, nesmí se uotřebiti v uzavřených místnostech.

§ 45. Nádržky na vodu buďte tak upraveny, aby voda mohla snadno a úplně bezpečně býti vypouštěna, a to i tenkrát, když vedení podrobena jest tlaku.

Otvor na vyprazdňování vodní nádržky smí míti nejvýše 7 mm v průměru.

Upevní-li se kohoutky na vodních nádržkách, opatřeny buďte zvláštními čepičkami nebo zavěracími zátkami, které zabraňují, aby osoby nepovolané nádržky otvíraly.

e) O upravovačích tlaku a plynových automatech.

§ 46. Jenom takových upravovačů plynového tlaku může býti upotřebeno, jejichž konstrukce a provedení zabraňuje nepřipustné unikání plynu. Spojky naskytující se na upravovačích plynového tlaku musí býtí důkladně a tak zaleťovány, aby nepropouštěly plynu. Tekutina snad upotřebená k vůli nepropustnosti nesmí ani snadno zamrznouti ani snadno se vypařiti.

Upravovači plynového tlaku musí obdržeti kohoutek pro vtok a výtok; krom toho pamatováno buď na vedení oklikové, které dopouští úplné vysunutí upravovače.

Upravovačla plynového tlaku buďte tak zařizena, aby se tím nepřekáželo ani obsluze ani vyšetření, vztažno odstrojení plynoměru.

Pro postavení upravovačů tlaku platí ostatně obdobně ustanovení vydaná pro plynoměry (§ 30, odstavec 2. a násl.).

§ 47. Plynové automaty (přístroje k samočinné výrobě a dodávání teplé vody a pod.) musí mítí spolehlivou a osvědčenou konstrukci. Plyn z automatů následkem prostupnosti nebo následkem jiných poruch unikající nesmí vnikati do místnosti, kde automat je postaven.

f) Jak se trubice zamykají a zavírají.

§ 48. Konají-li se na plynovodech práce, buďiž plyn co možná uzavřen, aby se vyvarovalo unikání. Není-li to možná, buďte dříve všechny volně hořící plameny a žhavá tělesa z příslušné prostory vzdálena a okna i dveře otevřeny.

Musí-li některé části plynovodu býtí upotřebeno, kdežto ostatní části jeho ještě nejsou dokončeny, nebo když se jednotlivé části vedení odstraní a jinými ihned nenahradí, musí otevřeně konce trubice, výpustky, nástropní terče atd. býtí pokaždé zátkami, čepičkami nebo jalovými přírubami nepropustně uzavřeny. Co nejpřísněji se zapovídá uzavírati je zátkami dřevěnými, korkovými, papírovými nebo podobnými věcmi.

3. Spotřebovatelé plynu.

a) Osvětlovací tělesa a podobné věci na spotřebu plynu.

§ 49. Na pověšení menších těles osvětlovacích (pod 30 kg váhy) použito buď zpravidla nástropních terčů s dostatečně silnými šrouby.

Při pohyblivých nástěnných lampách buď použito dobře připevněných nástěnných terčů s připojeními litinovými hybnými částmi aneb buď jiným spolehlivým způsobem zabráněno, aby rameno nemohlo býtí ze závitku vyšroubováno.

Osvětlovací tělesa buďte ve všech případech tak připevněna, aby jejich pohybováním nastalo žádné uvolnění spojek vedení.

Koronové a jinaké visuté svícny značnější váhy (přes 30 kg) nesmějí viseti na potrubí samém, nýbrž musí řetězy, železnými tyčemi, drátěnými provazy, dráty nebo jinými dostatečně pevnými nosnými částmi býtí zvláště pověšeny.

Tyto nosné části mohou býtí vedeny také kolkou plynovou trubici, jestli místo vstupu i výstupu tak uzavřeno, aby nepropouštělo plynu a buďte podrobeny zkoušce na dvojnásobnou váhu.

§ 50. Koronové svícny s více nežli 60 plameny musí býtí možno zvláštními kohoutky snadno přístupnými uzavřiti od vedení, kterým se plyn přivádí; kromě toho u takových svícnu musí každé rameno býtí pro sebe uzavřitelno.

§ 51. Zavírací kohoutky osvětlovacích těles a podobných spotřebovatelů plynu zasazeny buďte v takové vzdálenosti od plamenů, aby nebyly těmito rozpáleny. Zavírací přístroje se samočinně zápalnými plameny buďte tak konstruovány, aby zapálení dělo se jistě a bez nebezpečí.

§ 52. Upotřebí-li se při osvětlovacích tělesech vodních uzavírek, buď do vody přidán glycerin neb olej a zavírací tekutina buď zvláště v horkých místnostech a v létě častěji doplňována.

§ 53. Když se osvětlovací tělesa připevňují, buď k tomu přihlížáno, aby plameny zůstaly od hořlavých látek (stropů, stěn, bednění, nábytku, záclon atd.) tak vzdáleny, jak jest potřebí, aby zapálení nebo zuhelnění těchto látek bylo zamezeno. Svislá vzdálenost zpravidla čímiti má alespoň 80 cm. vodorovná vzdálenost alespoň 30 cm.

Nezle-li zachovati takovou vzdálenost plamenů od hořlavých látek, která poskytuje úplnou bezpečnost buď o dostatečnou bezpečnost očzami postarano příhodnými chránidly (chytači horka, ochrannými plechy a pod.) nebo jiným způsobem (odvodními trubiciemi a pod.). Chytači horka, ochranné plechy a pod. buďte od chráněného stropu nebo stěny odděleny vzduchovou vrstvou.

§ 54. Když se osvětlovací tělesa nebo podobné věci na plynovou spotřebu s potrubí sdělají, otvory trubice buďte přírubami, čepičkami nebo zátkami ze železa nebo jiné bezpečné látky tak bezpečně uzavřeny, aby nepropouštěly plynu.

§ 55. V místnostech s většími tělesy osvětlovacími, jakož i ve výkladních oknech a pod. pečováno buď o dostatečné větrání.

b) Přístroje na vaření a topení plynem.

§ 56. Menších plynových přístrojů k přechodnému užívání, jako na př. vařičů čaje, ohřivačů železek na žehlení, rechaudů a pod. smí se bez připojení k odvodním trubiciem upotřebiti toliko v místnostech, které se dají snadno větrati.

§ 57. Větší plynové přístroje, jako kamna na topení plynem a plynová kamna v koupelnách, pak pevně vestavené upravy na vaření plynem v obytných, obchodních nebo pracovních místnostech buďte, činili množství plynu za hodinu spotřebovaného více než 20 litrů na rychlový metr místnosti, kde přístroj jest postaven, opatřeny úpravami pro odvádění spalných plynů.

Výpustný otvor přístroje pro spalné plyny musí být nepropustně a pevně spojen s komínem majícím dobrý tah, přímo ven vedoucím a předpisům stavebního řádu vyhovujícím. Komín tento nesmí sloužití současně různým patřím; dopouští se však připojení jiná ohniště z téhož patra.

Nemůže-li u budov již vystavených zřídit se zděná roura odváděcí, může se k odvádění spalků výměčně upotřebiti také nepropustných ohnivzdorných trub s dostatečným tahem, které ústí do volného prostoru a tam musí být alespoň dva metry vysoko vedeny.

Odváděcí trouby mají po celé své délce až do volného vzduchu míti světlý průřez přiměřený k odváděnému množství spalného plynu. Pravidlem buďte, že na každých 1000 litrů skutečné hodinné spotřeby uhlého plynu (svítí-plynu) průřez odváděcí činí při přístrojích na vaření a topení alespoň 35 čtver. cm, při lázeňských kamnech alespoň 20 čtver. cm.

Všechny plynové přístroje a odvodní roury buďte tak provedeny, aby plyn nebo spalky neunikaly do místnosti, kde přístroje neb odváděcí roury jsou postaveny, ani do jiných uzavřených prostor.

§ 58. Plynové přístroje musí dopouštětí snadné a jisté zapalování plamenů. Na plynových kohoutcích buďte konečná postavení »otevřeno« a »zavřeno« zvláště nápadně poznačena.

4. O zkoušení plynovodů.

a) O zkoušení materiálu před upotřebením.

§ 59. Všechny součástky plynovodů buďte před svým upotřebením vyzkoušeny, zda-li jsou účelně uzpůsobeny; roztržené trubice, poškozené nebo příliš krátké spojky a vůbec všechny předpisům nevyhovující součástky nebuďte připuštěny k upotřebení.

V takových případech, ve kterých jest zapotřebí zvláště pečlivého provedení plynovodu, buďte při zkoušení plynových trubíc před jejich položením obložně šetřeno ustanovení § 19.

b) Jak se plynovody ohledávají a zkoušejí.

§ 60. Každý nově položený plynovod buďte dříve než se připojí k plynoměru a nežli trubice a jejich spojky jsou natřeny, zakryty neb omítnuty, zevrubně v té příčině ohlédnut, zdali upotřebené látky a provedení úpravy vyhovují předpisům tohoto nařízení.

Jestli tomu tak, buďte plynovod, když všechny výpustky a kohoutky vsunuté před věcmi k plynové spotřebě nebo trubicemi byly uzavřeny, podroben zkoušce nepropustnosti vzdušní pumpou, která se připojí k východisku vedení, při čemž upotřebený zkušební tlak činiti má alespoň 350 mm vodního sloupce a při vedeních pro provozovací tlak větší než 175 mm vodního sloupce alespoň dvakrát tolik jako provozovací tlak.

Pokud vedení jest podrobeno tlaku, buďte otevřením na zkoušku každého jsoucího zde výpustku zjištěno, nejsou-li jednotlivé části vedení zacpány, při čemž zkušební tlak dodatečným čerpáním udržován buďte na předepsané výši.

Při úplně uzavřených vedeních klesnutí tlaku za dobu pěti minut nesmí být větší než 20 mm vodního sloupce.

Vyjde-li na jevo, že vedení není dostatečně nepropustné, buďte příčiny propustnosti nasloucháním nebo natřením mýdlovou vodou zjištěny a shledané vady odstraněny, načež se ve zkoušce nepropustnosti zase pokračuje, po případě se tato zkouška znova provede. Připojení plynovodu k plynoměru smí se státi teprve po nezávadně provedené zkoušce nepropustnosti.

Jde-li o spleť plynovody, zkouška nepropustnosti může být vykonána také v několika sekcích.

Přísně se zakazuje zkoušetí předběžně plynovody vodou.

§ 61. Po každé značnější správce nebo změně plynovodu, která má podstatný vliv na nepropustnost zařízení, jakož i tenkrát, když zařízení po více než šest měsíců nebylo v činnosti a plynoměr byl odstojen nebo vysunut, vykonána buďte před opětným upotřebením zkouška nepropustnosti obložně podle ustanovení § 60.

§ 62. Nekoná-li se zkouška nepropustnosti plynovodu samým místem, které plyn dodává, buďte toto místo ve všech případech o tom, že zkouška se bude konati, včas uvědoměno.

c) Jak se ohledávají a zkoušejí spotřebitelé plynu.

§ 63. Velcí spotřebitelé plynu (korunní svícny, plynová kamna a pod.) buďte, třeba-li toho, před připojením k plynovodu zvláště ohledání a vyzkoušení, při čemž buďte obložně šetřeno předpisů platných pro zkoušku plynovodů.

d) Jak jest se zachovati při unikání plynu, zamrznutí plynovodů a při jiných vadách.

§ 64. Zpozoruje-li se v uzavřené místnosti plynový zá- pach neb i když se kdo jen domnívá, že plyn uniká, buďte všechny volně hořící plameny, žhavá tělesa atd. z oné míst- nosti odstraněny, vztažno zhašeny, všechny plynové ko- houtky jakož i hlavní kohoutek uzavřeny, a dvěře i okna místnosti otevřeny.

Když se zamrzlé plynovody roztavují a když se hledá, kde plyn uniká a jaké jsou toho příčiny, které mohou vézeti v propustnosti a vadách plynovodu a věci na spotřebu plynu v příslušné místnosti nebo v místnostech sousedních, jakož i v poškození podzemních plynovodů, nesmí býti po- užito žádných volně hořících plamenů, žhavých těles a pod.

Jestli potřebí umělého světla, smí se k tomu užívatí jenom spolehlivých a nepoškozených bezpečnostních lamp neb elektrických žárovek.

III. Ustanovení trestní a závěrečná.

§ 65. Přestupky předpisů tohoto nařízení, pokud se k nim nevztahuje obecný zákon trestní nebo trestní předpisy řádu živnostenského nebo jiných zákonů tohoto oboru, tre- stají se podle min. nař. ze dne 30. září 1857, č. 198 ř. z., peněžitými pokutami od 2 do 200 K anebo vězením od 6 ho- din až do 14 dní.

§ 66. Ku prozatímním zařízením na spotřebu plynu pro přechodné použití (osvětlovací úpravy k účelům illuminačním a pod.) ustanovení tohoto nařízení vůbec se nevztahují. Avšak když se počnou takové práce konati, musí se to bez odkladu oznámiti politickému úřadu první stolice, který může naříditi potřebná opatření bezpečnosti.

§ 67. V oboru železníc buď ustanovení tohoto nařízení šetřeno potud, pokud zvláštní předpisy nebaňžují něco ji- něho. Pokud jde o vozbu železničnou, místo politického úřadu první stolice povolán jest k předepsaným úředním vý- konům a příslušným rozhodnutím dozorců úřad železniční (§ 8 vyhlášky ze dne 19. I. 1896, č. 16 ř. z.).

Dotčený dozorců úřad má právo svěřiti zřizování a správy úprav k rozvádění a užívání hořlavých plynů také takovým příslušně kvalifikovaným zřízencům železničním, kteří nemají koncese v § 1 tohoto nařízení dotčené.

§ 68. K úpravám na rozvádění a užívání hořlavých plynů při dolování na vyhrazené nerosty (§ 131 ob. zák. hor.) a při dobývání nerostů živických (§ 1 zák. naftového ze dne 11. V. 1884, č. 71 ř. z.) ustanovení tohoto nařízení se ne- vztahují.

Zřili-li se úpravy na rozvádění a užívání hořlavých plynů v některém dole na vyhrazené nerosty, potřebná bez- pečnostní opatření nařizena buďte, když úprava se zřizuje na povrchu, při udělení stavebního povolení, za které majitel dolů má žádati podle § 133 ob. zák. horn.; politickým úřadem ve shodě s báňským úřadem, a zřizuje-li se úprava v dole, báňským úřadem vykonávajícím báňskou policii. Zřizují-li se takové úpravy při závodu k dobývání živice, zřízením na základě zákona naftového ze dne 11. V. 1884, č. 71 ř. z. báňský úřad nařídí potřebná opatření bezpečnostní při úpravách na povrchu i v dole podle § 33 a násl. zem- ského zákona naftového pro Halič ze dne 17. XII. 1884, č. 35 z. z. z r. 1886.

Tomuto úřadu náleží podle § 220 a násl. obecného zá- kona horního, vztažno § 33 a násl. uvedeného zemského zákona naftového dohlédati k provozování dotčených úprav na povrchu i v dole, prováděti nařizovaná ochranná opatření a odstraňovati případně nesprávnosti.

§ 69. Nařízení toto nabude moci dne 1. I. 1907. Stej- ným časem min. nař. ze dne 9. V. 1875, č. 76 ř. z. pozbuďte působnosti.

3. ACETYLÉN A KARBID.

Nařízení ministerií obchodu, vnitra, veř. prací a železnic ze dne 10. IX. 1912, č. 183 ř. z., o výrobě a užívání acetylénu, jakož i o obchodě s karbidem.

Pro výrobu a užívání acetylénu, jakož i pro obchod s karbidem nařizuje se toto:

A. O karbidu.

§ 1. Nádoby na karbid. Karbid a jeho preparáty (bea- gid, briquetid a jiné), jakož i jiné vodou rozložitelné kar- bidy smějí býti v obchod přiváděny a uschovávány jen v nepromokavě uzavřených nádobách.

Tyto nádoby nesmějí býti vyrobeny z mědi neb jiných kovů, které se spojují s acetylenem ve výbušné sloučeniny, a pojnou-li více než 10 kilogramů, musí míti v nápadných literách nápis »Karbid! Buditř chován vždy dobře uzavřený a v suchu.«

Otvírání spájených (letovaných) karbidových nádob smí se diti jen mechanickou cestou bez upotřebení rozpájecích přístrojů.

Neupotřebili se celého obsahu jedné nádoby najednou, buďiž z ní jen podle stávající potřeby karbid vybrán a ná- doba zase těsně uzavřena nebo nepromokavým přesahujícím přiklopem přikryta.

Nádoby buďte tak ukládány, aby voda k nim nemohla.

§ 2. Uschování v obydlených budovách. V obydlených budovách smí uschováno býti nejvýše 300 kilogramů karbidu nebo podobných preparátů a to v nádobách nejvýše po 100 kilogramech.

Vzhledem k zabalení obvyklému v obchodu smějí uvedeně číslice překročeny býti o deset procent.

Prostory, určene k uschování, musí býti proti vnikání vlhkosti co možná chráněny. Sklepní prostory jsou vyloučeny.

§ 3. Uschování v prostorách přístrojových. V prostorách, v nichž jsou postaveny přístroje na výrobu acetylénového plynu, zpravidla nesmí býti ukládána větší než pateromárodná denní spotřeba karbidu až do množství 300 kilogramů, a to v nádobách s obsahem nejvíce 100 kilogramů (§ 2, odst. 2.).

Ukládání množství, přesahujícího pateromárodnou denní spotřebu jest jen pak přípustné, není-li karbid obsažen ve více než dvou nádobách. Tyto nádoby nesmějí býti současně otevřeny a nesmějí pojmouti více než po 100 kilogramech karbidu (§ 2, odst. 2.).

§ 4. Skladní prostory pro karbid. K ukládání karbidu nebo podobných preparátů v množství větším než 300 kilogramů a nejvíce 1000 kilogramů smí býti užito (§ 2, odst. 2) — vyjma případ § 6 — jen zvláštních, uzavřených skladních prostor, které od obydlených neb stálému pobytu lidí sloužících prostor musí býti odděleny plnými zděmi. Tyto skladní prostory musí býti proti přístupu vlnka a vody chráněny a jasny a nesmějí obsahovati žádných ohnišť a ohňových tahů. Při umělém osvětlení zdroj světelný smí umístěn býti toliko venku za těsně uzavřenou skleněnou uzavírkou (oknem), chráněnou proti poškození drátěnou mříží. Na místo osvětlení z venku může nastoupiti elektrické vnitřní osvětlení, když je vedení světla řádně izolováno, jsou-li pojistky na venek přeloženy a žárovky opatřeny ochrannými pouzdry ze silného skla, které také objímají obruby. V skladních prostorách musí býti postaráno o dostatečné vyvětrání; ventilační otvory nesmějí býti zřízeny k zavírání a musí býti tak uzpůsobeny, aby vniknutí deště nebo sněhu jimi bylo vyloučeno a aby vzniklý snad plyn acetylénový mohl bez nebezpečí unikati také z nejvyšších poloh prostorů. Dvěře skladních prostorů musí se otvírati na venek. Sklepních prostorů nesmí se užívati za skladiště karbidu. Nádoby pro karbid buďtež tak uloženy, aby se jejich samočinné kutálení zamezilo.

Vstup se světlem do skladních prostor, jakož i kouření a veškerá manipulace v nich se zápalnými předměty se zakazuje. Na vchodových dveřích upevněn buďtež tento zřetelně viditelný nápis: »Skladiště karbidu!

Vstup se světlem, kouření a každá manipulace se zápalnými předměty se zakazuje!»

V skladních prostorách smějí býti ukládány, kromě chemikálií požárných k čištění acetylénového plynu, jen takové látky, které nejsou hořlavé.

§ 5. Skladiště karbidu. V množství větším než 1000 kilogramů smí býti karbid a podobné preparáty — vyjma případ § 6 — ukládány jen ve zvláštních skladištích; nejsou-li tato skladiště od obydlených neb stálému pobytu lidí sloužících budov, jakož i od sousedních hranic nejméně 10 metrů vzdálena, musí býti od nich oddělena protipožárovou zdí a z venčí bezpečně proti ohni zřizena.

Veřejné cesty, jakož i koryta řek a jiných veřejných vod nebuďte čítány do předepsané vzdálenosti.

Skladiště musí míti lehkou střechu s nepromokavým krytem, jakož i nepromokavou, k odvádění vody nakloněnou podlahu, jejíž povrch leží nejméně o 20 centimetrů výše než úroveň sousedního území. V zaplavitelných obvodech mají býti taková skladiště tím způsobem zřizována, aby také při nejvyšších dosud známých stavech vody nemohla býti zaplavěna.

Pro skladní prostory takových skladišť platí ostatně ustanovení § 4 tohoto nařízení.

§ 6. Ukládání karbidu pod širým nebem. Ukládání karbidu a podobných preparátů pod širým nebem jest přípustné, je-li skladní místo plotem, drátěnou sítí nebo jiným způsobem vhodně ohrazeno a od budov i sousedních hranic nejméně 10 metrů vzdáleno; v tomto mezním prostoru nesmějí býti ukládány nijaké hořlavé látky. Platnost má ustanovení § 5, odst. 2.

Karbid buďtež ukládán v nádobách vodotěsně uzavřených a na povale (lešení) vodu propouštějícím neb k odvádění vody nakloněném, jenž svou spodní hranou odstává nejméně 20 centimetrů od země a který jest tak zřízen, aby se nemohla ke karbidovým nádobám dostat ani spodní, ani velká (vododivná) voda.

Karbidové nádoby musí býti proti mokrú chráněny střechou ochrannou neb jiným přiměřeným přikrovem a tak postaveny na podložky, aby proti skutálení byly zajištěny.

Přístup k skladnímu místu neoprávněným se nedovoluje. Vstup na skladní místo se světlem, jakož i kouření a veškerá manipulace se zápalnými předměty na těchto místech se zakazuje. U příchodů umístěny buďtež výstražné tabulky, nesoucí zřetelně viditelný nápis: »Sklad karbidu! Budiž chován vždy v suchu! Cizím je vstup zakázán. Vstup se světlem, kouření a

každá manipulace se zápalnými předměty se zapovídá!

§ 7. Rozkouskování. Rozkouskování karbidu musí se dít s uvarováním všelikého vyvíjení prachu; při děle trvajících pracích tohoto druhu buďte upotřebeny buďto vhodné přístroje vyvinování prachu zabráňující nebo buďte osoby při tom zaměstnané zaopatřeny respirátory a ochrannými okuličami.

§ 8. Živnostenské závody. Která nařízení jsou nutná pro výrobu karbidu a podobných preparátů v živnostenských výrobních a pro obchod s těmito látkami, přenechává se příslušnému rozhodnutí o živnostensko-policejní přípustnosti závodu.

B. Ohledně acetylénu.

I. Všeobecná ustanovení.

§ 9. Tekutý acetylén. Pro tekutý acetylén platí ustanovení zákona ze dne 27. května 1885, č. 134 ř. z., o obecně nebezpečném upotřebením trřaskavin a o obecně nebezpečném zacházení s nimi, jakož i nařízení, vydaná k tomuto zákonu.

Výroba a upotřebením tekutého acetylénu jest nyní nepřipustna.

§ 10. Zhuštěný (komprimovaný) acetylén. Zhuštěný plyn acetylénový s absolutním tlakem větším než 2 atmosféry (2 kilogramy na čtvereční centimetr) smí býti v čistém stavu a ve směsích s jinými plyny nebo parami, jakož i v roztočích vvráběn a v obchod uváděn jen na zvláštní povolení politického úřadu zemského.

K dosažení takového povolení jest třeba předložiti politickému úřadu zemskému přesný popis zamýšleného pochodu ve třech exemplářích, který má obzvláště obsahovati údaje o výšce upotřebeného tlaku, případného poměru směsi, způsobu výroby, uschování a způsobu zamýšleného užití zhuštěného plynu acetylénového, pokud se dotýče jeho směsi a roztočů. Tento popis musí umožniti spolehlivý úsudek, jsou-li přístroje a zařízení při pochodu upotřebené přiměřeně zajištěny proti nebezpečnosti výbuchu.

§ 11. Směsi se vzduchem. Hromadění a uschování směsi acetylénového plynu s atmosférickým vzduchem a s jinými plyny obsahujícími nebo dodávajícími volný kyslík, se zapovídá.

§ 12. Závody na živnostenskou výrobu a upotřebením plynu acetylénového. Závody na živnostenskou výrobu acetylénového plynu jakož i živnostenské závody, ve kterých se acetylénový plyn vyrábí a upotřebuje k zvláštním technickým účelům (obrábění kovu acetylénovými plameny)

podrobeny jsou podle III. hlavy ž. řádu v každém případě schválení živnostenským úřadem. Zřídili se úpravy na výrobu neb upotřebením acetylénového plynu k uvedeným účelům v již stávajících schválených závodech, buď to požádáno za změnu závodu, která vyžaduje schválení podle § 32 živnostenského řádu.

Na jinaké závody pro výrobu neb upotřebením acetylénového plynu v živnostenských provozovnách, nejsou-li tyto závody podrobeny schvalovací povinnosti podle předpokladů § 25 ž. ř., vztahují se obdobně ustanovení § 13 tohoto nařízení.

§ 13. Jinaké závody na výrobu a upotřebením plynu acetylénového. Závody na neživnostenskou výrobu plynu acetylénového potřebují schválení živnostenského úřadu prvé instance, dokud činí za hodinu dodané množství plynu při plné činnosti více než 300 litrů. K dosažení tohoto schválení buďte k jmenovanému úřadu před počítím zřizujících prací předloženy potřebné plány a popisy závodu s přípojnými patřičných údajů o systému-užitého přístroje.

Povolení ku zřízení závodu může býti uděleno po dohodě s obcí již na základě takového podání, nevyžadují-li veřejné zájmy výjimečně provedení komisionálního jednání.

Dohotovení závodu buďž politickému úřadu oznámeno.

Při závodech na větší spotřebu plynu než 1500 litrů za hodinu, má se úřad na místě přesvědčiti o řádném provedení závodu. Totéž platí o závodech se skrovnější spotřebou plynu, vyžadují-li zvláštní okolnosti takového přezkoušení.

Zádný závod na výrobu acetylénového plynu na spotřebu plynu větší než 300 litrů za hodinu nesmí býti uveden v činnost dříve, dokud by úřad nevypravil, že není proti tomu námitek.

Ke zřízení a uvedení v činnost závodů na výrobu acetylénového plynu pro plynovou spotřebu až do 300 litrů za hodinu a ke zřízení závodů pro upotřebením stlačeného acetylénu dostačí před počítím zřizovacích prací písemné oznámení, učiněné politickému úřadu I. inst., které má obsahovati potřebné údaje o použitím systému přístroje, jakož i popis závodu (obzvláště prostoru na přístroj). Úřad jest oprávněn, třeba-li toho, požadovati také předložení plánů. Ostatně úřadu se vyhrazuje, přesvědčiti se na místě o zachování platných předpisů, způsobiti odstranění shledaných s neshod s předpisy, a vyžadují-li toho ohledy veřejného zájmu, naříditi, aby bylo provozování zastaveno.

Obci buďž dána příležitost účastniti se komisionálního řízení.

Při provedení podstatných změn ve stavu závoľů bu-
diž obdobně šetřeno předchozích ustanovení.

§ 14. Ukládání karbidu při výrobě acetylénového plynu.
V případech §§ 12 a 13 jest míti zření k tomu, aby splněny
byly předpisy pro ukládání karbidu.

§ 15. Živnostenské provádění potrubí na plyn acetylé-
nový a zařízení osvětlovacích. Živnostenské postavování při-
strojů na výrobu acetylénového plynu a zařízení a opravy
potrubí na plyn acetylénový a zařízení osvětlovacích jest
podle § 15, odstavce 17 ř. ž. vázáno na koncesi.

Osoby, oprávněné zřizovati potrubí na plyn acetylé-
nový a stavěti přístroje na výrobu plynu, jsou zavázány
vésti o pracích s acetylénovým plynem, jejichž provedení
na se vzaly, chronologický záznam, ve který politický úřad
l. instance jest oprávněn kdykoli nahlédnouti. Tento záznam
bude veden odděleně od záznamů těchto osobami o jiných
plynárenských pracích vedených snad podle § 3 min. nař.
ze dne 18. července 1906. ř. ž. 176 ř. z.

§ 16. Výhrada. Úpravy na rozvážení a upotřebením ace-
tylénového plynu a opravy změny takových úprav, které
mohou působiti na jejich neprostupnost, smejí prováděny
býti toliko osobami k tomu povolánými (§ 15).

II. Zvláštní ustanovení.

a) Pro přístroje na výrobu plynu acety-
lénového.

§ 17. Přípuštění přístrojů. K výrobě plynu acetyléno-
vého smí býti použito s výjimkami v § 35 uvedenými jen
takových přístrojů, jejich systém byl některým politickým
úřadem zemským na zvláštní zakročení a na základě zna-
leckého dobrého zdání prohlášen za přípustný.

Za přípuštění má zažádati zpravidla podnik, který
chce prodávati takové přístroje u politického zemského
úřadu, v jehož správním obvodu jest stanoviště podniku,
při cizozemských podnicích pak stanoviště některého
skladistiě.

Pro přístroj, který byl dodán podnikem, jenž v tu-
zemsku nemá žádného závoľu, přípuštění může také od toho,
který zamýšlí přístroj postaviti, vyžádáno býti u zemského
úřadu, v jehož správním obvodu přístroj má býti postaven.

Vyžaduje-li znalecké dobré zdání o systému přístroje
vyzkoušení přístroje, buďž tento dodán a připraven na
útraty zakročující strany; rovněž strana opatřiti má ke
zkoušce přístroje potřebný karbid, jakož i potřebný snad
personál pomocný.

Prohlášení přípustnosti, udělené některým zemským
úřadem, platí pro všechna v říšské radě zastoupená králov-
ství a země.

Seznam dovolených syste- | ištění pro zařízení acetylé-
mů aparátů a zpětných po- | nová. A. 1914, str. 127.

§ 18. Jak žádosti za přípuštění mají býti doloženy. Ke
každé žádosti za přípuštění některé přístrojové soustavy
buď přiložen ve třech exemplářích návrh přesného popisu
opatřený zřetelným, podle měřítka správným náčrtkem
přístroje.

Tento popis, který má býti schválen politickým zem-
ským úřadem, má obsahovati také vylíčení, jak se s při-
strojem nakládá a jak se mu přisluhuje, a poučení, jak se
má zacházeti s karbidem a plynem acetylénovým a jaké
mají vlastnosti: v tomto poučení buďž také uvedeno, po
které době nebo no které spotřebě karbidu nebo plynu nebo
podle jiných známek při určité velikosti čističe má býti
čistič hmota obnovená. Konečně jest v tomto poučení uvésti
pravidla, která jsou nutná k uvarování nebezpečí a lich ná-
sledků, možných při provozování závoľu na plyn acetylénový.

Zamýšlí-li se prováděti systém přístroje pro různé vý-
konnosti, buďte při zakročení o prohlášení přípustnosti
(§ 17) udány rozměry hlavních součástí, obzvláště také
užitný obsah plynojemu, jakož i zásoba karbidu jednotli-
vých velikostí přístrojů: tyto rozměry buďte také uvedeny
v popisu svstému přístrojů.

§ 19. K jednotlivým přístrojům buď přidáno poučení.
Ku každému přístroji na výrobu acetylénu musí přidán býti
podle § 18 schválený popis (poučení) i s náčrtkem, údajem
úřadu, který prohlásil, že se příslušná soustava přípouští, a
daty přípouštěcího výměru včetně podmínek tam snad
předepsaných doulněný. Tento popis buď umístěn ve vhod-
né formě na místě, kde jest přístroj postaven, na nápadném
místě pod sklem a buď stále udržován čitelný.

§ 20. Označení přístrojů. Na každém přístroji musí býti
na snadně viditelném místě upevněn štít, udávající jméno,
vztažno firmu zhotovitele, rok zhotovení, užitný obsah
plynojemu (v litrech) a největší přípustnou výkonnost při-
stroje (v litrech množství plynu za hodinu dodatelného):
jsou-li plynojemy a vyvíječe od sebe odděleny, tedy takový
štít s příslušnými údaji buď vyvěšen na každém dílu těchto
přístrojů.

§ 21. Výkonnost přístrojů. Hlavní součástky každého
přístroje musí býti ve správném poměru k jeho výkonnosti;
tento poměr buď určen, když odborníci podávají dobré zdání
o přístrojové soustavě (§ 17). Největší výkonnost pro jed-

notlivé velikosti soustavy přístrojové nesmí překročena býti za provozování.

§ 22. Přístroje, při nichž musí býti plynojem vyzvednut. Přístroje, při nichž za účelem nového plnění karbidem a vodou nebo k odstranění zůstatků musí býti poklop plynojemu vyzvednut, nebo plynová nádržka otevřena, aby obsažený plyn volně vytéci mohl, jsou přípustny jen pro spotřebu plynu až do 100 litrů za hodinu a pro náplň karbidem až do 2 kilogramů.

§ 23. Vyvětrávání přístrojů. Všechny přístroje musí dopouštěti vyvětrání před každým uvedením do práce a činiti možným, aby směs plynu a vzduchu před počátkem vyvíjení plynu vznikající mohla bez nebezpečení uniknouti.

§ 24. Otvírání přístrojů. Části přístroje, které se otvírají, aby byly karbid nebo voda znova do něho dány a zbytky odstraněny, musí býti opatřeny úpravami, které dopouštějí, aby před otevřením acetylénový plyn v těchto částech snad obsažený odtékl bez nebezpečení. Takových zvláštních úprav není však třeba u potrubí, kohoutků a podobných přístrojových částí, které obsahují toliko nepatrná množství acetylénového plynu.

Vhodnými úpravami (vodní závěrkou a pod.) musí býti zamezeno, aby plyn z plynojemu zpět nevstupoval do vyvíječe.

§ 25. Tlak plynu. Tlak plynu vznikající ve přístrojích na výrobu acetylénového plynu nesmí u přístrojů pro osvětlování přesahovati absolutní tlak 1·1 atmosféry u přístrojů pro zvláštní technické účely (obrábění kovů acetylénovými plameny) tlak 1·5 atmosfér.

§ 26. Teplota. Teplota, vzniklá rozkladem karbidu, nesmí v plynovém prostoru vyvíječe v žádném okamžiku zplynovacího postupu přestoupiti 80 stupňů Celsiových.

§ 27. Materiál. Přístroje i s výstrojem buďte v přiměřeném způsobu zhotoveny z materiálu, vzdorujícího změně tvaru a prorezavění. K těm částem, které přijdou ve styk s karbidem nebo s acetylénovým plynem, nesmí býti upotřebeno kovů, obzvláště mědi, které se s acetylénem spojují ve výbušné sloučeniny. Slitiny mědi (mosaz, bronz a pod.) jsou dovoleny jen pro kohouty, ventily, sešroubování a podobné součástky a musí býti vždy udržovány čisty.

Veškeré části přístrojů, které jsou vydány vnějšímu nebo vnitřnímu působení tlaku plynu acetylénového a nejsou v celku zhotoveny, musí býti přiměřeným způsobem snýtovány nebo svařeny. Dvojnásobné přehýbání (falcování) jest přípustné jen při přístrojích na spotřebu plynu až do 100 litrů za hodinu. Měkká pájka smí býti upotřebena jen jako ucpávací (těsnící) prostředek.

Gumové hadice jsou dovoleny na přístrojích jako potrubí, vedoucí acetylénový plyn pod tlakem, s výjimkami v § 46 stanovenými a jen při dočasném užití.

§ 28. Pojišťovací ventily, přetlakové trubky. Každý přístroj musí býti opatřen pojišťovacím ventilem nebo přetlakovou trubicou, jejíž výtokový průřez dovoluje vystoupení plynu bez nepřipustného překročení tlaku.

Výtoková trubice musí vésti na venek, možno-li až nad střechu, vztážmo u přístrojů pod širým nebem postavených nejméně 2 metry vysoko nad podlahou, a musí býti proti vnikání deště nebo sněhu příslušně chráněna; tato trubice nesmí býti za žádných podmínek poblíž oken nebo tak uspořádána, aby unikající plyn mohl se dostat do sousedících uzavřených prostor, neb aby mohl býti nepovolnými zapálen. Blízkostí komínu jest se podle možnosti vystríci; jsou-li komíny v menší vzdálenosti od výtokové trubice než 5 metrů, musí tato trubice přechřívati ústí komínu nejméně o 1 metr. Odvádění plynu kouřovými tahy není přípustno.

U přístrojů na výrobu acetylénového plynu, kterých se užívá ke zvláštním technickým účelům (k obrábění kovů acetylénovými plameny) v uzavřených pracovních místnostech nebo pod širým nebem (§ 42) může býti upuštěno od úpravy odváděcí, když při řádném užívání přístroje užitkový plynový prostor může bezpečně pojmouti příslušný vývěžek včetně dodatečného snad splýnění.

§ 29. Čistič. Aby plyn acetylénový zbaven byl znečištění (čpavku, sirovodíku, fosforovodíku a pod.), musí každý přístroj býti opatřen dobře působícím, dostatečně velkým čističem, v případě potřeby také vymývačem (pračem) nebo sušičem.

Čistič musí býti uzavřítelný proti plynojemu, vyvíječi a proti potrubí.

Při znaleckém posouzení systému přístrojového, předepsaném podle § 17 tohoto nařízení, budíž zjištěno, je-li čištění dostatečné a zdali podle údajů, obsažených v poučení o obnovení čisticí hmoty, při pravidelném provozování dle zkušenosti také na delší dobu lze očekávati, že čištění bude dostatečné.

Pro provedení čističů, jakož i upotřebených snad zvláštních vymývačů (pračů) a sušičů platí ustanovení § 27 tohoto nařízení; kromě toho musí upotřebené materiálie dostatečně vzdorovati rušícímu působení použité čisticí nebo sušící hmoty.

§ 30. Manometr. Upotřebení rtuťových manometrů při acetylénových přístrojích a vedeních není dovoleno.

Upotřebí-li se manometrů s tekutinami, musí manometry býti uzavřitelné a nejméně dvakrát tak dlouhé, nežli jak toho normální tlak vyžaduje.

Při automaticky působících přístrojích budíž uzavírací kohout manometru po čas pravidelné činnosti udržován uzavřený.

§ 31. Opatření proti zamrznutí. Nebezpečí zamrznutí musí býti při všech přístrojích vhodným způsobem zamezeno.

Kde proti tomu není učiněno jiného opatření, musí býti jako uzavíracích tekutin užito takových tekutin neb roztoků, které mají dostatečně nízký bod ztuhnutí a které na plyn acetylénový s mírou v dotek přicházející neb na stěny nádob nepůsobí škodlivě. Totéž platí ohledně užití tekutin nebo roztoků pro upotřebení snad manometry.

Abý zamrzlé přístroje a vedení rozmrzly, nesmí býti upotřebeno plamenů a žhavých těles.

§ 32. Návěštní přístroje. Návěštní přístroje, použité snad při přístrojích k oznamování nejvyššího nebo nejnižšího přípustného stavu plynojemu, musí býti tak uzpůsobeny, aby vznik jisker uvnitř přístrojového prostoru byl vyloučen.

§ 33. Opravy přístrojů. Opravy, při nichž upotřebuje se žhacích plamenů neb jiných pomocných prostředků, které mohou přivoditi zapálení, smějí býti jen tehdy konány, je-li provozování závodu úplně zastaveno a byl-li acetylénový plyn, obsažený snad v částech určených k opravě a v částech s opravovaným místem ve spojení jsoucích, vodou vytlačen neb jiným vhodným způsobem spolehlivě odstraněn. Hledání netěsných míst pomocí otevřených plamenů není přípustno.

§ 34. Obsluha přístrojů. Přístroje na výrobu acetylénového plynu smějí býti obsluhovány jen dorostlými a spolehlivými osobami, které jsou se zařízením a s provozováním obeznámeny.

§ 35. Přenosné přístroje, svítilny a pod. Přístroje na výrobu acetylénového plynu, při nichž nejen vyvíječ, ale též hořák jest přenosný (lampy na stůl, lustry, promítací [projekční] lampy, automobilové, vozové a cyklistické lampy, acetylénové pochodně, vařidla a pod.) jakož i veškeré výhradně pod širým nebem užívané stabilní přístroje (pouliční a zahradní svítilny a pod.) jsou z předpisů tohoto nařízení platných pro přístroje, kromě ustanovení §§ 25, 26 a 27, odstavec 1, téhdý vyňaty; nečiní-li výkonnost za hodinu více než 100 litrů a veškerá karbidová náplň více než 2 kilogramy.

Přístroje tohoto druhu pro větší výkonnost za hodinu nebo s větší náplní karbidu, jakož i všechny přenosné nebo

zizdné přístroje na výrobu acetylénového plynu pro zvláštní technické účely (obrábění kovů acetylénovými plameny) potřebují prohlášení o přípustnosti v § 17 předepsaného a jsou podrobeny kromě ustanovení §§ 25, 26 a 27, odstavec 1, také ostatním předpisům pro přístroje platným tohoto nařízení potud, pokud při znaleckém posouzení jejich soustavy jednotlivé úchytky nebyly uznány za přípustné.

b) O postavení přístrojů.

§ 36. Velikost a vlastnosti uzavřených prostor pro přístroje. Veškeré prostory, v nichž mají býti postaveny přístroje na výrobu acetylénového plynu, připojené ku pevným vedením, musí býti tak veliké a míti jmenovitě takovou světlou výšku, aby obsluha přístroje byla bez překážky možná. Těchto prostor nesmí býti upotřebeno k žádnému jinému účelu než k uschování karbidu (§ 3) a chemikálií, kterých je třeba k čištění acetylénového plynu, a nesmějí obsahovati nižších ohnišť, ohňových tahů a otevřených plamenů.

Místnosti pro pevné přístroje s větší výrobou plynu nežli 100 litrů za hodinu nebo s větší náplní karbidu nežli 2 kilogramy, musí býti opatřeny nepromokavou podlahou; kromě toho musí býti dostatečně světlé a smějí vytápěny býti toliko parou nebo teplou vodou. U takových místností, pokud se neobsluhují výlučně toliko za denního světla, musí býti postaráno o umělé osvětlení přístrojové místnosti. Zřídlo světla smí býti umístěno jen zvenčí za skleněnou, vždy těsně uzavřenou uzavírkou (oknem), chráněnou proti poškození drátěnou mříží; ve stěně prostory na přístroj, v níž jest umístěna skleněná uzavírka, nesmí býti tam, kde toho není nevyhnutelně třeba, žádného jiného otvoru. Děje-li se umělé osvětlování prostory na přístroj acetylénovým plynem, jest se mimo to postarati o výpomocné osvětlení předcházejícím ustanovením přiměřené.

Dvěře prostor na přístroje musí se otvírati na venek a nesmí býti nechávány otevřeny.

Ve všech prostorách na přístroje jest pečovati o dostatečné odvádění vzduchu; ventilační otvory nesmějí býti zřízeny k zavírání a musí býti tak umístěny, aby plyn mohl bez nebezpečí unikati také z nejvyšších poloh prostory na přístroj. Ostatně budíž pro ventilační trouby obdobně seříděno ustanovení § 28, odstavec 2.

V prostorách na přístroje druhu v druhém odstavci naznačeného budíž pro případ požáru chováno pohotově dostatečné množství písku, popelu, hlíny aneb podobných látek a nejméně jedna lopata.

Vstup do místostí přístrojových neoprávněným se nedovoluje. Vstoupení do místností přístrojových se světlem, jakož i kouření a veškerá manipulace se zápalnými předměty v těchto prostorách se zakazuje. Na vchodových dveřích upevněn buď tento zřetelný viditelný nápis: »Závod na plyn acetylénový! Cizím je vstup zakázán. Vstup se světlem, kouření a každá manipulace se zápalnými předměty se zapovídá.«

§ 37. Postavení přístrojů na výrobu acetylénu v budovách obydlených neb určených k stálému pobytu lidí. Přístroje na výrobu acetylénu k osvětlování, které jsou zařízeny pro spotřebu plynu nejvýše 300 litrů za hodinu, nebo jejichž obsah plynojemu nepřesahuje 600 litrů a jejich největší zásoba karbidu 4 kilogramy, mohou být postaveny ve způsobilých vedlejších a polzemních místnostech budov, při čemž však taková místnost nesmí obsahovati více nežli dva přístroje. Tyto místnosti, užívá-li se přístrojů pro větší spotřebu plynu nežli 100 litrů za hodinu nebo činí-li jediný karbidový náplň více než dva kilogramy, nesmějí ležeti pod obydlenými nebo stálému pobytu lidí sloužícími místnostmi a musí od nich být odděleny plnými zděmi, jakož i od místností, ve kterých jest otevřeno světlo neb ohniště, nebo které slouží k ukládání snadno vznětlivých předmětů. Schodiště a sklepních prostor, jakož i místností, sloužících k stálému pobytu lidí, nesmí být užíváno ku postavení přístrojů na výrobu acetylénového plynu, které jsou připojeny ku pevným vedením.

§ 38. Postavení přístrojů na výrobu acetylénu v budovách k tomu zvláště určených. Přístroje na výrobu acetylénu k osvětlování, které jsou zařízeny a spotřebu plynu více než 300 litrů za hodinu, nebo jejichž objem plynojemu přesahuje 600 litrů a jejichž největší zásoba karbidu převyšuje 4 kilogramy, smějí být postaveny jen v budovách zvláště k tomu ustanovených, ohnivzdorně zařízených a opatřených lehkou, nepromokavou krytkou; ohnivzdorného zařízení není třeba, je-li budova vzdálena od obydlených nebo k stálému pobytu lidí určených budov, jakož i od sousedních hranic aspoň 10 metrů.

Každá přístrojová budova musí od obydlených nebo k stálému pobytu lidí určených budov a místností, ve kterých se ohniště nalézají nebo které slouží k ukládání lehce vznětlivých předmětů, oddělena buďto protiohenní zdi nebo tak ležeti, aby podle plynové cesty měřená vzdálenost každého otvoru v přístrojové budově (dveří, oken, ventilačních otvorů a pod.) od dotčených budov vztažme místností, a vzdálenost každého otvoru dotčených budov od přístrojového domku činila aspoň 5 metrů.

Předcházející ustanovení nevztahují se k topeništi určenému k zahřívání přístrojové místnosti a s ní snad souvislému, je-li toto topeniště ohnivzdorně přikryto, ohnivzdornou podlahou opatřeno a od vlastní přístrojové místnosti odděleno zdi bez otvoru.

Ku protiohenní zdi některé budovy smí přistavěna být přístrojová budova toliko, ponechá-li se na venek přiměřeně uzavřená, avšak větratelná vzdušná šterbina nejméně 15 centimetrů světlé šířky a je-li oddělovací zeď nejméně silna 30 centimetrů.

Od sousední hranice každá přístrojová budova má být vzdálena nejméně 5 metrů; nemůže-li tato vzdálenost být dodržena, přístrojová budova má obdržeti na straně obrácené k sousední hranici protiohenní zeď nejméně 45 centimetrů silnou, která přesahuje přiměřeně střechem. Vzdálenost otvorů v přístrojové budově (dveří, oken, ventilačních otvorů a pod.) podle plynové cesty měřená od sousedních hranic musí pokaždé činiti aspoň 5 metrů.

K oknům nebo k jinakým otvorům ve zdi, které jsou uzavřeny drátěným sklem v železném rámu bez zatmělení nebo jiným ohnivzdorným způsobem a nemohou vůbec být otvírány, nebud' přihlédáno při měření předepsaných vzdáleností.

§ 39. Závody s plynojemem větším než 8 m³. Při závodech, jejichž užitný obsah plynojemu činí více než 8 krychlových metrů, vyvíječ plynu a plynojem musí být postaveny v prostorách od sebe oddělených: při tom lze plynojem umístiti pod širým nebem; musí být však vhodnou ohradou zajištěn proti přístupu osob nepovolaných. Závody této velikosti musí být vzdáleny od obydlených nebo stálému pobytu lidí sloužících budov, jakož i od místností, ve kterých jsou ohniště neb uloženy lehce vznětlivé předměty, a od sousedních hranic nejméně 10 metrů a opatřenybleskosvody. — Předpisů § 38, odst. 3., buď šetřeno.

§ 40. Postavení přístrojů pod širým nebem. Pod širým nebem postavené, na pevná vedení připojené přístroje na výrobu acetylénového plynu musí být vzdáleny nejméně 5 metrů od obydlených nebo k stálému pobytu lidí sloužících místností a od místností, ve kterých se nalézají otevřené světlo neb ohniště, nebo kterých se užívá k ukládání snadno vznětlivých předmětů, a buďte přiměřenou ohradou zabezpečeny proti přístupu nepovolaných osob.

Totéž platí o přístrojích, které jsou postaveny v jamách nebo v podobných prohlubních půdy.

§ 41. O užívání přenosných přístrojů k osvětlování. Přenosné nebo převozní přístroje na výrobu acetylénového plynu k osvětlování výkonnosti za hodinu více než 100 litrů

nebo s náplní karbidu více než 2 kilogramy jsou podrobeny co se týče postavení předpisům pro pevné přístroje platným.

§ 42. O užívání přístrojů pro zvláštní technické účely. Přístroje na výrobu acetylénového plynu pro zvláštní technické účely (obrábění kovů acetylénovými plameny) mohou postaveny býti pod širým nebem bez zachování vzdálenosti v § 40 předepsaných, jakož i v uzavřených pracovních místnostech, jsou-li upraveny zcela pro automatickou působnost, nebo jsou-li tak zařízeny při ručním pohonu, aby násyp byl zamezen při výsoce stojícím zvonu na plyn, pak když jest při rádném užívání přístroje vyloučeno unikání plynu z jeho vodních uzávěrek do pracovní místnosti a když úhrnná karbidová náplň přístroje, je-li umístěna v jediné schránce, nepřesahuje 2 kilogramy, je-li umístěna v několika schránkách, 4 kilogramy, vztážmo menší snad náplň, která byla snad určena při připuštění přístrojové soustavy pro příslušnou velikost stavební.

Pracovní místnosti musí býti dobře větratelné a tak veliké, aby připadlo nejméně 50 m³, a užívá-li se více než dvou přístrojů, aspoň 100 m³ vzdušné prostory na každý přístroj. Nad přístroji, jakož i po straně v okruhu tří metrů nesmějí býti žádné plameny neb ohniště; také místa, na kterých se pracuje svaředly, musí býti aspoň stejně vzdálena od přístrojů na výrobu acetylénu.

Lahve s kyslíkem buďte tak postaveny, aby byly chráněny od nepřipustného zahřátí a překocení; třeba-li toho, buďte pro obojí případ učiněna vhodná opatření.

Zbytky ze přístrojů smějí býti odstraňovány toliko, když tu není plamenů a žhavých těles.

Pro přístroje, které nevyhovují svou působností a karbidovou náplní podmínkám prvního odstavce, platí co se týče postavení obdobné předpisy §§ 36 až 40, a to bez ohledu na to, zdali jde o přístroje, které jsou připojeny na pevná velení nebo ne.

§ 43. O užívání stlačeného acetylénového plynu. Schránky se stlačeným acetylénovým plynem, které jsou připuštěny k obchodu na základě zvláštního povolení některého politického zemského úřadu (§ 10), smějí býti umístěny pod podmínkami v příslušném povolení předepsanými pod širým nebem a také v budovách obydlených neb určených ke stálému pobytu lidí, a to také v pracovních místnostech, avšak nikoli v obytných, spacích a kuchyňských místnostech. Buďte chráněny proti nepřipustnému zahřátí, proti překocení, proti poškozování a otevření závěr nepovolnými osobami. Nepoužité schránky musí býti umístěny stranou od cest, po kterých se chodí.

Upotřebuje-li se schrán ke zvláštním technickým účelům (k obrábění kovů acetylénovými plameny) v uzavřených pracovních místnostech, buďte tyto místnosti dobře větratelné a tak veliké, aby na každou schránu, se kterou se pracuje, připadlo aspoň 50 m³ vzdušné prostory.

V pracovních místnostech, ve kterých je připuštěno více schrán ku práci nežli jedna, neužívané schránky bez rozdílu, zdali jsou naplněny nebo ne, smějí uschovány býti toliko v takovém počtu, který nepřesahuje počet schrán ku práci připuštěných; v pracovních místnostech však, ve kterých jest připuštěna ku práci toliko jedna schrána, jest dovoleno uschovati také dvě nepoužité schránky.

§ 44. Úpravy pro přechodné užívání. Na prozatímní úpravy ku přechodnému upotřebení (osvětlovací úpravy pro illuminační a výstavní účely, osvětlovací přístroje pro boudu na podívanou a pod. se střídavým stanovištěm, přístroje na spájení tramvayových kolejnič atd.) nevztahují se bezprostředně předpisy tohoto nařízení, jak přístroje mají býti postaveny. Obmyšlené postavení a upotřebení přístrojů pro takové účely musí však dříve oznámeno býti politickému úřadu první stolice, který může naříditi bezpečnostní opatření, jichž je třeba.

c) O potrubí acetylénového plynu.

§ 45. Platnost plynového regulativu. Manometrové zkoušky. Pro potrubí acetylénového plynu platí všeobecně ustanovení plynového regulativu (ministrské nařízení ze dne 18. července 1906, č. 176 ř. z.); za základ manometrových zkoušek jest však položiti na místě tlaku v potrubí více než 117 milimetrů vodního sloupce nejméně trojnásobný tlak v potrubí.

Všechna potrubí pro acetylénový plyn musí býti od přístroje oddělena uzavírací úpravou (hlavním kohoutem).

§ 46. Materiál. Pro potrubí acetylénového plynu buď z pravidla užito jen železa a olova, tohoto však jen tehdy, lež-li potrubí úplně volně a nejsou-li vystavena mechanickému porouchání.

Kovy, spojující se s acetylénovým plynem ve výbušné sloučeniny, zvláště měď, jsou z užití při potrubí plynu acetylénového vyloučeny. Slitiny mědi (mosaz, bronz a pod.) jsou připustny jen pro kohouty, ventily, sešroubování a podobné součástky a buďte vždy udržovány čisté.

Gumové hadice jsou dovoleny jen jako spojení s pohyblivými lampami, varidly, spájedly a svaředly a pod. Každá hadice musí býti dostatečně vzdorná a dáti se uzavřítí bezprostředně před svým odvětvením od pevného potrubí neb od přístroje na acetylénový plyn kohoutem; každá hadice

musí býti na obou koncích tak upevněna, aby sklouznutí hadice bylo zamezeno.

§ 47. Zabepečení proti zpětnému výboji. Při úpravách pro zvláštní technické účely (obrábění kovů acetylenovými plameny) musí plynovod, vztažmo plynovojem a čistěč zabezpečěn býti zvláštními zařízeními (pojistkami proti zpětnému výboji, předložkou vodou nebo pod.) proti zpětnému výboji plamene z hořáku a proti vstupu kyslíku neb atmosférického vzduchu, jejichž soustava byla prohlášena za způsobilou k tomuto účelu některým politickým zemským úřadem na základě znaleckého dobrého zdání. Aby bylo takové prohlášení dosaženo, které může býti spojeno také s prohlášením, že se přístrojová soustava připouští, a o popisu těchto bezpečnostních úprav, který má býti předložen, platí obdobně předpisy §§ 17, 18 a 19 tohoto nařízení.

Při úpravách, které již napřed vylučují vstup kyslíku neb atmosférického vzduchu do plynovojem a nebezpečnoství výbuchu s tím spojené, může upuštěno býti od zařazení zvláštní ochranné úpravy.

Jsou-li v potrubích pro zvláštní technické účely (obrábění kovů acetylenovými plameny) vloženy pojistky proti zpětnému výboji, tedy uzavírací kohoutek (§ 46) musí býti zřízen na vstupné straně pojistky proti zpětnému výboji.

d) Odstraňování zůstatků.

§ 48. Ukládací jámy. Zbytky při výrobě plynu acetylenového (vápno, acetylenová voda, čistící hmota a pod.) musí býti neškodným způsobem odstraňovány, při čemž budíž toho dbáno, aby zbytky neobsahovaly žádných ještě nesplynělých karbidových částí.

Při přístrojích pro spotřebu plynu až do 300 litrů za hodinu mohou zůstatky býti dávány do žump, jestliže byly dříve s vodou dostatečně promíchány.

K ukládání zůstatků z přístrojů s větší plynovou spotřebou buďte založeny zvláštní jámy. Tyto jámy mohou býti otevřené, jsou-li opatřeny vhodnou ohradou, nebo musí obdržeti bezpečně únosný kryt a přiměřené vyvětrávací zařízení. Nedopouští se zřizovati osvětlovací tělesa nad takovými jámami.

C. Trestní a závěrečná ustanovení.

§ 49. Přestupky. Přestupky předpisů tohoto nařízení budou trestány, nejsou-li podrobeny obecnému trestnímu zákonu nebo trestním ustanovením živnostenského řádu, obecného horního zákona neb jiných příslušných zákonů, podle ministerského nařízení ze dne 30. září 1857, č. 198 ř. z.,

peněžními pokutami od 2 až do 200 K nebo vězením od 6 hodin až do 14 dnů.

§ 50. Jak se zachovati při nebezpečnosti ohně. Když na blízku závodů na acetylenový plyn vznikne oheň, tedy hlavní kohoutek plynovodu (§ 45) nesmí býti dříve uzavřen, dokud není plně jistoty o tom, že v ohrožených místnostech, do nichž se potrubí rozvětluje, není již žádných osob.

§ 51. Jak se zachovati při výbuchu. Vybuchne-li přístroj nebo jeho příslušné části, jeho majetník nebo zástupce majetníka má bez průtahů oznámiti to nejbližšímu bezpečnostnímu úřadu.

§ 52. Oznámení hasičstvu. Politický úřad první stolice má oznámiti místnímu hasičstvu stanoviště pracujících závodů na acetylenový plyn.

§ 53. Vědecké pokusy. Předpisy pro výrobu a upotřebení acetylénu netýkají se vědeckých pokusů v laboratořích, zkušebních ústavech a podobných.

§ 54. Provádění předpisů v oboru železnic. V oboru železnice platí ustanovení tohoto nařízení potud, pokud zvláštní předpisy neobsahují jinaké nařízení. Ustanovení §§ 1, 2, 4, 5 a 6 neplatí pro dočasné ukládání karbidu při železniční dopravě.

Pokud jde o provozování železnic, jest na místě úřadů, označených v §§ 10, 13, 17, 18, 44, 47 a 51, ku předepsaným úředním jednáním povolán železniční dozorcí úřad (§ 8 vyhlášky ze dne 19. ledna 1896, č. 16 ř. z.), který v případech, kde výroba stlačeného plynu acetylenového nebo postavení přístrojů na výrobu acetylenového plynu jsou vázány na zvláštní úřední povolení (§§ 10 a 13), má se před rozhořnutím dohodnouti s příslušným politickým úřadem zemským. Jmenovaný dozorcí úřad může provedení a opravu acetylenových potrubí a postavení přístrojů na výrobu acetylenového plynu přenést též takovým přiměřeně způsobilým železničním orgánům, kteří nemají koncese, zmíněné v § 15 tohoto nařízení.

§ 55. Doprava a užívání karbidu a acetylénu při plavbě. Pro dopravu a užívání karbidu a acetylénu při plavbě na moři a ve vnitrozemí, při osvětlování břehů jakož i při námořském rybnářství neplatí ustanovení tohoto nařízení.

§ 56. Upotřebení karbidu a acetylénu v hornictví. Zřídí-li se v hornictví na vyhrazené mineralie závody na výrobu a užívání acetylenového plynu na povrchu (§§ 131 a 133 ob. zák. horního), vztahují se na ně předpisy tohoto nařízení s tou obměnou, že jest při všech úředních jednáních politických úřadů šetřiti shody s příslušnými horními úřady. Zřízení a uvedení v činnost takových závodů budíž

majitelem dolů oznámeno hornímu úřadu; tomuto úřadu přísluší podle § 220 a následujících paragrafů obecného horního zákona dozor nad provozováním, provádění předpisů tohoto nařízení a odstranění shledaných snad závad.

Na užívání karbidu a acetylénu při dolování pod zemí neplatí ustanovení tohoto nařízení; potřebná bezpečnostní opatření buďte při těchto závodech stanovena horními úřady.

§ 57. Toto nařízení nabývá platnosti dnem vyhlásováním.

Současně pozbývá platnosti ministerské nařízení ze dne 17. února 1905, č. 24 ř. z.

VIII. Elektrotechnici.

A. Nařízení ministra obchodu a vnitra ze dne 25. března 1883, č. 41 ř. z., o živnostenských závodech na výrobu a vedení elektřiny.

Nařizuje se dle § 30 (odst. 1.) a § 33 (odstavce závěrečného) ř. z. ze dne 20. XII. 1859 (č. 227 ř. z.):

§ 1. Po živnostensku provozované zařizování závodů na výrobu a vedení elektřiny pro osvětlování, pro přenášení síly a pro jinou živnostenskou neb domácí potřebu, jakož i živnostenské provozování těchto závodů, ať se již děje osobou jednotlivou neb morální (právníkou), podmíněno jest koncesí, kterou propůjčuje politický úřad zemský.

§ 2. Kdo tuto živnost chce osobně provozovati neb technickou správu její přejati, povinen jest prokázati kromě toho, že vyplnil všechny podmínky k nastoupení každé koncesované živnosti předepsané, ještě potřebnou odbornou způsobilost vysvědčením technické školy vysoké neb příslušného učebního ústavu odborného aneb průkazem, že po delší dobu zaměstnán byl v odboru elektrotechnickém.

§ 3. Při propůjčení koncese budiž přihlédáno k okolnostem místním a k požadavkům policejního dozoru.

§ 4. Zařízení závodu při této živnosti buď schválováno dle ediktálního řízení v živnostenském řádě

předepsaného. K prozkoumání zařízení závodního buďte přibráni znalci.

Navržené zařízení závodu a schválení jeho, jakož i provedení zařízení nesmí zvláště škoditi vedení telegrafnímu.

Sezná-li se škoda taková, telegrafní úřady jsou zavázány naléhati, aby příčiny jich byly odstraněny.

§ 5. Podrobnější předpisy o zařizování a provozování dotčených závodů vydány budou zvláštním regulativem.

Až do času, kdy vydán bude, živnostenské úřady v závažnějších případech, zvláště jde-li o přemášení síly, dříve než zařízení závodu schválí, předkládati mají skrze politické úřady zemské vykonané vyšetřování ministeriu obchodnímu k posouzení.

§ 6. Tyto předpisy nabývají moci toho dne, kdy jsou vyhlášeny.

Nař. min. obch. 20. XII. 1883, č. 188 ř. z.: Dle §§ 24 (odst. 1.) a 27 (odst. závěrečný) zákona d. d. 15. III. 1883, č. 39 ř. z., jímž změněn a doplněn byl ř. z., prohlašuje se, že předpisy §§ 1 až 5 min. nař. z. 25. III. 1883, č. 41 ř. z., dále platí v celém obsahu svém.

Oběžník z. sp. p. P. 11. IV. 21, č. 15A-470/116.467.

Min. veř. prací výnosem ze dne 30. III. 1921, č. 14.880-XVIII schválilo v dohodě s min. súčasťnými s platností od 15. dubna 1921 **Předpisy a normalie elektrotechnického svazu československého** díl I. (Jednotné označení), díl II. (Všeobecné) a díl III. (Venkovské vedení). Těmito předpisy pozbývají platnosti příslušná ustanovení dosud platných předpisů elektrotechnického spolku ve Vídni. Schválením těchto předpisů **nemění** se ustanovení § 5 min. nař. ze dne 25. III. 1883, č. 41 ř. z. Zásady pro stanovení podmínek dle § 27, bod 3. zák. ze dne 22. července 1919, č. 438 sb. z. a n. o státní podpoře při zahájení soustavné elektrisace stanovené vyn. min. veř. prací ze dne 13. IX. 1920, č. 45.015-XVIII. (sdělené ob. z. sp. polit. v Praze ze dne 24. IX. 1920, č. 3A-794/278.320) zůstávají v platnosti. Pro přechody přes dráhy a přes státní slaboproudá vedení vydala min. železnic, pošt a telegrafů zvláštní předpisy. Předpisy a normalie min. veř. prací schválené lze obdržeti u Elektrotechnického svazu československého v Praze II., Hybernská ul. 1037. O tom se dává vědět okr.

polit. správám, k vyn. min. veř. prací ze dne 30. III. 1921, č. 14.880-XVIII s tím poukazem, aby při všech jednáních prováděných tamním úřadem, týkajícím se elektr. zařízení, bylo nařizováno dodržení těchto předpisů, pokud by ve zvláštních případech nebyly ministerstvem veřejných prací povoleny odchylky od předpisů.

Revise. Vyn. mín. o. 13. VI. 1911, č. 19.713, m. p. 22. VIII. 11, č. 3 A. 2295.

Ve zprávě ž. inspektorátu v T. za r. 1909 bylo mezi jiným na to poukázáno, že dodržování bezpečnostních předpisů pro elektr. zařízení nevěnuje se v mnohých podnikcích potřebná pozornost. Dokonce i v oněch závodech se silným proudem, v nichž již v živn. konsensu schvalovacím vyměněna byla roční revise ve smyslu předpisů elektrotechn. spolku ve Vídni, přezkoušívá se zařízení obyčejně teprve tehdy, nastanou-li v témže poruchy. Zápisy o takovém periodickém přezkoušení nebyly shledány v žádném z navštívených závodů. Za příčinou tohoto pozorování poukazuje se okr. hejtm. k vyn. min. obch. ze dne 13. VI. 1911, č. 19.713, aby při elektr. zařízeních, při kterých předepsána jest periodická revise v konsensu, věnovalo přesnému dodržování dotčených podmínek konsensu náležitou pozornost a aby při všech daných příležitostech kontrolovalo svědomitě zachovávání podobných podmínek konsensu. Ve zprávě živn. inspektorátu v P. byl dán podnět k tomu, aby v případech rekursů podnikatelů proti podmínkám konsensu, které byly předepsány k návrhu ž. inspektorátu, za účelem opatření důkladného základu pro rozhodnutí dána byla ž. inspektorátu příležitost se vyjádřiti, ježto téměř není vždy možno v komisionelním zápisu anebo v dobrozdání písemně podaném zhusta velmi četné návrhy toho druhu zevrubně odůvodňovati. Ježto tento návrh zasluhuje povšimnutí, vyzývá se okr. hejtmanství na základě svrchu cit. vyn. min., aby toho dbalo, aby taková odvolání cestou ž. inspektorátu byla předložena, neměl-li týž již průběhem jednání dříve příležitost objasniti své stanovisko způsobem postačitelým ku posouzení věci.

Předpisy o průkazu způsobilosti v § 2. nař. ze dne 25. III. 1883, č. 41 ř. z. zmíněné dosud vydány nejsou; věc jest ve stadiu porad u min. veř. prací. Praxe řídící se interními pokyny, veřejnosti i vydavatelům této sbírky nepřístupnými; dle

dokladů o způsobilosti udíli koncese elektrotechnické ví- ce méně co do intenzity proudu omezené.

Živnostensky provozované zhotovování zařízení k vedení elektřiny k účelům osvětlovacím jest i tehdy vázáno na koncesi, když za-

vedení elektrického proudu do zařízení není obstaráno jejich podnikatelem samým. Též instalace osvětlovacího zařízení v domě vyžaduje koncese. B. 10439/97.

Min. nař. z r. 1883, č. 41 ř. z. nepůsobí zpět. Mechanici, kteří před jeho vydáním instalovali el. zařízení, jsou k tomu i dnes oprávněni. M. vn. 21. IX. 1902, č. 24913. Manz.

Elektroléčebné aparáty, výroba a oprava jich přísluší **elektrotechnikům** ev. výrobcům chirurgicko-lékařských přístrojů. OKP. 41378 z r. 1922.

Elektromechanici mají právo: vyráběti a opravovati elektroléčebné aparáty OKP. 2223/23; vyráběti přístroje k vyvozování a převádění elektr. síly k pohybu nebo osvětlování, tedy vyráběti el. zvonky, telegrafy, telefonny, přístroje osvětlovací, elektromotory. OKP. č. 821/1923. Viz zák. o telegrafech, str. 31—36.

Provozování výroby elektřiny je dle čl. 271, č. 1. obch. z. obchodem. (Nejvyšší soud 3. V. 19, R. I. 263/10.) Sprostředkování veškerých prací v obor ten spadajících třeba míti za sprostředkování obchodů dle obch. zák. a za svobodnou živnost dle ř. ž. JOKP. 1921, str. 98-III.

Strojník může vyráběti a montovati elektromotory všeho druhu, ventilátory pro hostince, universální poistky se zátkami a šrouby kon-

taktními, různé vsuvky, závěsy, aparáty k topení a vaření elektřinou, železné a niklované plotny na vaření, vařiče, rychlovařiče, žehličky obyčejné i komefekční, ohříváče, spaředla pro klem-píře, zapalovače doutníků a jiné obchod věsti, může vyráběti a montovati a prodávati i největší stroje elektrotechnické, pokud nejde jen o rozsáhlejší zařízení, jež možno subsumovati pod pojem zařízení v § 15, odst. 24. ř. z., nemůže však strojí a předmětů těch připínati na elektrické vedení. JOKP. 1911, str. 156.

Výrobce lustrů nesmí, nemá-li koncese el. jich na vedení připojovati, proti připevnění jich na strop bez připojování není ovšem námitek. Rozh. z. s p. v P. 25. VIII. 19, č. 252010.

Zavěšování lustrů zejména větších může bezpečně provést zhotovitel připojení k el. vedení náleží však elektrotechniku a k vedení plynovému instalatérům. JOKP. 1914, str. 28.

Připojování vedení osvětlovacího k transparentům přísluší elektrotechnikům; zavěšení transparentů, jako těles osvětlovacích náleží firmě je dodávající. JOKP. 1910, str. 213.

Technické kanceláře pro informace a projekty elektrotechnické bez úř. autorisace jsou živností svobodnou. JOKP. 1908, str. 89.

Průkaz způsobilosti: Živ-

nost zhotovování zařízení pro výrobu a vedení elektriny provozuje se osobně; musí tedy podati průkaz způsobilosti i ten, kdo ji chce provozovati s pomocí technického vedoucího. B. 9955/13.

Opačně: Průkaz způsob., předepsaný pro živnost elektrotechnickou, netýče se nastupování živnosti, nýbrž platí pouze pro osobní provozování nebo technické vedení. M. vn. 23. I. 99, č. 42311. Manzova sbírka norm., č. 1123; m. o. 21. VI. 07, č. 13825, Heller str. 328.

Vysvědčení technologického musea o zkoušce z oboru elektrotechnického, jsou vysvědčením odborného ústavu dle § 2, nař. ze dne 25. III. 1883, č. 41 ř. z.: není třeba k tomu ještě školního vzdělání uchazeče a úspěšného absolvování příslušného učiliště. B. 111177/15.

Odbornou způsobilost potřebnou jest způsobilost patřičná toho času k zajištění, že živnost bude odborně provozována v rozsahu, o jakýž žadatel se uchází. B. 11694 ař 1917.

Zkoumajíc, zda průkaz způsobilosti jest podán, má rekursní stolice zření míti i k dokladům, které strana v řízení instancním předložila. B. 10533/04.

Kancelářský praktikant v závodě elektrotechnickém po továrníku provozovaném není učněm v živnosti obchodní, kterou závod provozuje svými vlastními vý-

robky. Obě tato zaměstnání jsou dle § 13 a, odst. 3. jen postavena sobě na roveň, nejsou však identická. S. 2. IV. 1913, č. 3493. A. 160.

I je-li část el. vedení položena na pozemcích dráhy, jest pro schválení celého zařízení kompetentní úřad živnostenský; souhlas úřadů železničních, potřebný pro skutečné provedení projektu, udílí se se stanoviska stavebního. M. o. 25. IV. 07, č. 4936, A. 104.

Kde se zřizují zařízení pro pohon živnostenského závodu jako jeho součást a provozovací pomůcka, aniž by se z něho elektrická energie jiným osobám neb podnikům dodávala, tam ovšem podléhají tato jako součást hlavní provozovny řízení v III. hlavě ž. ř. předepsanému, avšak nejsou samostatnými koncesí podléhajícími podniky. R. m. vn. 10. VII. 00, č. 21785, Müller-Diwald, str. 74.

Výn. min. orby 6. VI. 1894, č. 8823, m. p. 27. VII. 1894, č. 79 sb. norm.:

Spisy o žádostech za koncesi k použití vod pro výrobu a další rozvádění elektriny budte před udělením koncese předloženy prostřednictvím zem. spr. polit. min. orby, leč že by se žádost zamítala; to platí i když jde o soukr. vody státu nebo fondu státem spravovaného.

Viz: o vedení kabelů přes silnice, str. 167 a 172, znalci při řízení, str. 182.

B. Soustavná elektrisace.

1.* Zákon ze dne 22. července 1919, č. 438 sb. z. a n., o státní podpoře při zahájení soustavné elektrisace.

Oddíl I. Finanční účast státu.

§ 1. Na soustavnou elektrisaci v státě československém, která má za účel co možno nejdokonalejší využití všech přírodních zdrojů energie a hospodárně její rozvedení ve všeobecném zájmu, povoluje se částka 75.000.000 K, jež v letech 1919 až 1928 zařaděna bude ve lhůtách do státního rozpočtu.

§ 2. Peněz těchto použije ministerstvo veřejných prací na vybudování vodních elektráren a na účast státu na elektrických podnicích tvořících podstatnou část soustavné elektrisace československého státu, v nichž zastoupeny budou země neb korporace místní samosprávy, které buď samy aneb s dosavadními elektrárenskými družstvy neb svazy převezmou spolu se státem alespoň šedesát procent základního kapitálu podniku a zajistí si trvale rozhodující vliv na jeho správu.

§ 3. Roku 1919 uvolní se z povolených prostředků 8.000.000 korun.

Oddíl II. Elektrické podniky všeužitečné.

Prohlášení podniku za všeužitečný. § 4. 1. Podniky pro výrobu nebo dodávku elektrické energie pro všeobecnou potřebu (elektrické podniky), náležející státu neb zemi neb korporacím místní samosprávy neb sníženým společenstvem, v nichž veřejné korporace súčasťnými jsou alespoň šedesát procenty kapitálu, aneb společenstvem zřízeným podle § 2, dále podniky jimi projektované, sloužící soustavné elektrisaci, může ministerstvo veřejných prací po dohodě se súčasťnými ministerstvy a súčasťnými zemskými autonomními správami prohlásiti za všeužitečné.

Toto prohlášení nahrazuje koncesi k živnostenskému provozování výroby a rozvodu elektrické energie podle ministerského nařízení ze dne 25. března 1883, č. 41 ř. z.: na Slovensku podle uherského zákonného čl. XVII. z r. 1884.

2. Za stejných podmínek mohou býti prohlášeny všeužitečnými elektrické podniky výdělkových a hospodářských družstev podle zákona ze dne 9. dubna 1873, č. 70 ř. z.: na Slovensku podle uherského zákonného čl. XXIII. z roku 1898 (zákonu ze dne 15. dubna 1919, č. 210 Sb. zák. a nař.) zřízených, vyhoví-li tato družstva a jejich podniky dalším podmínkám, které ministerstvo veřejných prací vydá nařízením.

Zádst za prohlášení podniku za vše-
užitečný. § 5. 1. K žádosti za prohlášení elektrického
podniku za všeužitečný nutno připojit průkaz o jeho právní
existenci, o účasti veřejných korporací na podniku a ve-
škeré podklady, z nichž je patrné zařizení podniku po strán-
ce právní, technické a hospodářské.

2. Ve výměru, jimž se podnik prohláší za všeuži-
tečný, budou vymezena jeho práva, jakož i povinnosti
v zájmu veřejném, zejména v zájmu obrany státu i vůči
interesentům.

Výhody finanční. § 6. 1. Elektrickému podniku
může být uděleno právo vydati v určité sumě dílčí dlužní
úpisy.

Pro tyto platí obdobně předpisy zákona ze dne 27. prosince
1905, č. 213 ř. z. (na Slovensku uherského zákonného čl.
XXXVI z r. 1876).

2. Ministerstvo financí může všeužitečným elektrickým
podnikům propůjčiti dočasně výhodu, že částky sloužící
k zúrokování zápůjček hypotekárně zajištěných neb uza-
vřených na prioritní obligace nebo jiné dlužní úpisý ne-
mají být zahrnovány v základ pro zdanění podle druhé
hlavy zákona ze dne 25. října 1896, č. 220 ř. z. (pro Slovensko
podle uherského zákonného čl. VIII z r. 1909 a zákonných
čl. LIII z roku 1912 a XXXIV z r. 1916).

Výhody právní. § 7. Prohlášením elektrického
podniku za všeužitečný dostane se mu v mezích schvále-
ného projektu (§ 16) neb úředně schváleného díla (§ 24) pro
případy, kde se strany předem jinak nedohodly, těchto
výhod:

a) práva bezplatně nebo za uznávací činži užívati že-
lezničních, silničních, cestních, vodních a vodocestných po-
zemků, jež se náležají ve správě státní;

b) právo bezplatně užívati pozemků železničních, sil-
ničních, cestních a vodních, jež jsou ve správě ostatních ve-
řejných korporací, neb soukromých společností, pro elek-
trická vedení průchodní, pro vedení k účelům státním, aneb
k účelům veřejné dopravy;

c) práva užívati jiných veřejných a soukromých po-
zemků (§ 14);

d) nárok na vyvlastnění nemovitostí a práv, po pří-
padě nárok na zřízení služebností (§ 12).

Práva užívací. § 8. 1. Všeúžitečným elektrickým
podnikům dovoluje se v mezích § 7:

a) zřizovati a udržovati vedení elektrická s příslu-
šenstvím;

b) zřizovati a udržovati stanice spojovací a trans-
formační;

c) odstraňovati překážející stromoví (okleštění).

Z užívání podle a) a b) vyloučeny jsou pozemky slou-
žící účelům bohoslužebním, hřbitovy, nádvoří a vojenská
opevnění, muniční skladiště a továrny na traskaviny.

2. Okleštění přípustno jest pouze v rozsahu nezbytně
nutném ku zřízení a udržování rozvodných sítí a zamezení
poruch při provozu.

3. Před uvedením díla do provozu provede okleštění
na vyzvání elektrického podniku v přiměřené lhůtě vlast-
ník neb uživatel nemovitosti, (správa veřejného pozemku);
uplyne-li lhůta marně, neb je-li nebezpečí z prodlení, může
okleštění provést oprávněný podnik. Za provozu díla pro-
vádí okleštění v každém případě elektrický podnik v do-
hodě s vlastníkem neb uživatelem (správou) pozemku. Pod-
nik hrađí vždy výlohy s okleštěním spojené.

4. Při výkonu užívacích práv nutno co nejvíce šetřiti
použitě nemovitosti i práv vlastníka neb uživatele pozemku
a osob třetích. Pozemek nutno uvést po jeho užití s urych-
lením do náležitého stavu. Jiných zařízení (železničních,
silničních, telegrafních a telefonních, melioračních, plyno-
vodů a vodovodů, kanálů a pod.), která jsou na pozemku
neb v pozemku, nutno náležitě šetřiti.

5. Vedení musí být provedeno se šetřením krás pří-
rodních a krajinných, historických památek a uměleckých
staveb.

Výkon užívacích práv. § 9. 1. Elektrické pod-
niky všeužitečné mohou pro zřizování a udržování rozvod-
ných sítí a jich příslušenství užívati pozemků nacházejících
se ve správě veřejné v mezích § 7 jen tehda, netrpí-li tím
užívání, jemuž pozemky ty podle svého určení slouží, a
nejsou-li tím dotčeny důležité veřejné zájmy (doprava, pro-
voz, slaboproudá státní zařízení a pod.).

2. Užívání pozemku při stavbě a provozu elektrických
zařízení nesmí překážeti jeho vlastníku neb uživateli v prá-
vu na pozemku hospodařiti neb jím nakládati (jej měniti,
zastavěti a pod.). Vyžaduje-li nakládání pozemkem, odstra-
nění neb změnu elektrického zařízení, neb mohlo-li by elek-
trické zařízení býti při tom poškozeno, musí vlastník neb
uživatel pozemku nejpozději 4 týdny před počátkem prací
vlastníka elektrického zařízení o zamýšleném nakládání
s pozemkem zpravit.

Vlastník elektrických zařízení musí pak včas na vlast-
ní útraty potřebné opatřiti, po případě zařízení přemístiti.

Nestačí-li k tomu ánedělní lhůta, může býti lhůta na
žádst vlastníka elektrického zařízení politickým úřadem

prvé stolice, při pozemcích železničních železniční správu, prodloužena, nejdéle však na 3 měsíce. O podání žádosti třeba vlastníka neb uživatele pozemku současně zpravit.

Nebyla-li zamýšlená změna na pozemku ohlášena vinou vlastníka neb uživatele pozemku, aneb nebyla-li ohlášena včas a jsou-li opatření vlastníka neb uživatele pozemku trvání neb provozu elektrického díla na újmu, jest tento povinen škodu nahraditi.

3. Rovněž jest vlastník neb uživatel pozemku povinen škodu nahraditi, jestli úmyslně nesprávným sdělením o zamýšleném použití pozemku způsobil odstranění, neb přeložení elektrického zařízení, aneb jestli zamítl opatření vlastníkem elektrického zařízení navržené, jímž by se bylo žádaného účelu dosáhlo, aniž by bylo třeba elektrické zařízení měniti, a když se vlastník elektrického zařízení současně nabídl, že ponese větší náklady, které tím případně vlastníku neb uživateli pozemku vzejdou.

4. O nárocích na náhradu škody rozhodují řádné soudy nesporným řízením, na Slovensku podle uherského zákonného čl. XLI z r. 1881.

Nemovitosti. § 10. A. Železniční: 1. Užívání nemovitostí železniční správě náležejících pro vedení silnoprůdů může býti povoleno, netrpí-li tím bezpečnost a pravidelnost železničního provozu.

O přípustnosti a podmínkách užívání těchto nemovitostí, jakož i o způsobu provedení zařízení elektrických na nich, dohodne se podnik se železniční správou, která se dorozumí se státní správou pošt a telegrafů.

Nedojde-li mezi správou železniční a elektrickým podnikem k dohodě, rozhoduje ministerstvo železnic v souhlasu se súčasněnými ministerstvy.

Stavba silnoprůdových vedení s příslušenstvím na pozemcích železničních může býti provedena pouze na základě projektu železničním úřadem schváleného, o němž jest jednati podle zákonných ustanovení, platných o stavbách na pozemcích železničních.

B. Silniční, cestní, vodní a vodocestné:

2. O přípustnosti a podmínkách užívání silničních, cestních, vodních a vodocestných pozemků, jež jsou ve veřejné správě, rozhoduje nedojde-li mezi příslušnou správou a elektrickým podnikem k dohodě, ministerstvo veřejných prací v souhlasu se súčasněnými ministerstvy.

3. Mají-li se zříditi silnoprůdová vedení na pozemcích silničních, cestních, vodních a vodocestných ve státní správě aneb v jejich bezprostředním sousedství, jest též třeba předechozího souhlasu státní telegrafní správy.

4. Jde-li o pozemek ve správě samosprávného úřadu a nedojde-li s ním k dohodě, rozhodne ministerstvo veřejných prací po slyšení zemské autonomní správy.

Převod užívacích práv. § 11. 1. Práva užívací přecházejí s povinnostmi, které s nimi jsou spojeny, na právního nástupce elektrického podniku, vyhovuje-li podmínkám § 4. Práva tato jsou účinná proti každému držiteli nemovitosti.

2. Užívací práva nejsou předmětem zápisu do pozemkových knih a neplatí o nich předpisy soukromého práva o vydržení a promlčení.

3. Způsob, jak práva tato budou vedena v patrnosti, stanoven bude nařízením.

Vyvláštění. § 12. 1. Pro elektrická vedení a jejich příslušenství, včetně zařízení transformačních a spojovacích, může se všeužitečným elektrickým podnikům povolit vyvláštění (§ 7), vyžadují-li toho důležité důvody technické, neb je-li náklad na jich zřízení na jiném místě nepoměrně vysoký; pravidelně povoluje se pro díla tato zřízení služebnosti.

2. Pro výroby proudu a jich příslušenství (cesty, vlečné a lanové dráhy, zdvihadla a jiné) může se povolit vyvláštění, je-li ho třeba pro využitkování určité vodní síly nebo jiného zdroje energie, anebo vyžadují-li toho jiné důvody technicko-hospodářské.

3. Jde-li o nezastavené plochy, může vyvláštěný zádati, aby byla převzata za přiměřenou náhradu ona část pozemku, na níž se má zříditi služebnost.

4. Nemůže-li následkem vyvláštění částí pozemku vlastník zbývající jeho části účelně užívati, musí podnik vykoupiti celý pozemek.

Odškodné za vyvláštění. § 13. 1. Předmět a rozsah vyvláštění určuje úřad projekt schvalující (§ 16), při čemž vydá nálež vyvláštňovací podle obdoby předpisů zákona ze dne 18. února 1878, č. 30 ř. z., na Slovensku podle uherského zákonného čl. XLI z r. 1881.

Jde-li o pozemky železniční, třeba k tomu souhlasu příslušného železničního úřadu; jde-li o pozemky vodocestné a splavných řek, třeba souhlasu plavební, po případě poříční správy.

2. V náleze vyvláštňovacím stanoví se výše odškodného. Tato určí se odhadem znaleců. Odškodné může býti poskytnuto v penězích nebo, k návrhu strany v dodávce proudu, neb směnou za jiný pozemek, aneb v poskytnutí jiných majetkových výhod.

3. Proti výši odškodného stanoveného cestou správní nepřipouští se odvolání. Pokládá-li se však některá ze

stran vyvlastňovacím nálezem za zkrácenu, může žádati během roku ode dne, kdy nález vyvlastňovací nabyl právní moci, za stanovení odškodného u místně příslušného okresního soudu řízením nesporným, na Slovensku podle uherského zákonného čl. XLI z r. 1881.

4. Výkonu právoplatného vyvlastňovacího nálezu nemůže být zabráněno, bylo-li odškodné, stanovené správním úřadem, složeno k soudu aneb jinak zajištěno.

5. Pro soudní řízení, jímž se vyšetřuje odškodné, pro jeho stanovení dohodou a pro zajištění nároků, které mají třetí osoby na náhradu z odškodného na základě svých věcných práv, platí obdobně předpisy zákona ze dne 18. února 1878, čís. 30 ř. z., na Slovensku uherského zákonného čl. XLI z r. 1881.

Náhrada škody neb odškodné za užívání. § 14. 1. Elektrické podniky jsou povinny nahraditi každou majetkovou újmu, která vzejde správám veřejného statku a vlastníkům soukromým povolením užívacích práv a jich výkonem, zvláště pak zřízením elektrických děl, jich udržováním a změnou a jich odstraňováním, nevznikla-li újma ta vinou toho, jenž má nárok na náhradu.

2. Odškodné stanoví se též se zřetelem na újmy, způsobené držitelům práv věcných, jichž náhrada náleží zatíženému.

3. Stejnou povinnost platiti náhradu mají podniky, v jejich prospěch se zřídí služebnost ohledně oněch škod, na něž nebyl vzat zřetel již při stanovení odškodného za vyvlastnění.

§ 15/ 1. Na návrh zatíženého stanoví schvalovací úřad současně s povolením práv užívacích na základě odhadu znaleč podle zásad §§ 6 a 7 zákona ze dne 18. února 1878, čís. 30 ř. z., na Slovensku podle uherského zákonného čl. XLI z r. 1881, odškodné za ony majetkové újmy, které povolení práv užívacích má pro zatíženého v zápětí, přes to, že vyhověno bude ustanovením § 9.

2. Za majetkové újmy se opětuji stanoví se odškodné jednou pro vždy neb roční rentou. Bylo-li dohodou stran stanoveno odbytné jednou pro vždy, odpadá placení náhrady též právním nástupcům zatíženého.

3. Pro konečné stanovení odškodného soudem a vykonatelnost rozhodnutí, kterým práva se povolila, platí ustanovení § 13, odst. 3., 4. a 5.

4. Zatížený musí nárok na náhradu škody, která se nestanoví cestou správní, jakož i odškodného za služebnosti při vyvlastnění podle § 14, odst. 3, uplatniti u řádného soudu do roka ode dne, kdy o škodě zvěděl.

Schválení projektovaných děl všeužitečných podniků. § 16. 1. Ku zřízení díla elektrických podniků všeužitečných třeba úředního schválení, jež udílí na základě předloženého projektu pro obvod Čech, Moravy a Slezska příslušná zemská politická správa, pro Slovensko nejvyšší politický úřad.

Rozkládá-li se projektované dílo po obvodu více než jedné zemské politické správy, stanoví ministerstvo veřejných prací, která správa v dohodě s druhou aneb, třeba-li za její součinnosti, řízení provede a rozhodne.

Provedením komisionelního řízení mohou být též pověřeny politické úřady prvé stolice. Tyto mohou být zmocněny, aby udělily schválení jménem úřadu schvalovacího, nevyskytnou-li se při jednání závady.

2. Schválení toto nahrazuje živnostensko-úřední schválení podniku.

3. K žádosti za schválení projektovaného díla musí být připojen průkaz o prohlášení podniku za všeužitečný. Pro schvalování těchto elektrických podniků platí věcná ustanovení živnostenského řádu, pro Slovensko uherského zákonného čl. XVII z r. 1884, s odchylkami podmíněnými tímto zákonem.

Povolení vodoprávní a stavební.

§ 17. 1. Třeba-li ku zřízení díla všeužitečného elektrického podniku využití vodní síly, neb provéstí stavby budov, udílí zemská politická správa, na Slovensku nejvyšší politický úřad, též povolení vodoprávní a stavební, řídíce se platnými zákonnými předpisy. Jednání na místě samém, která podle předpisů těchto, jakož i podle řádů stavebních nutno provéstí, vykonají se společně s komisionelním řízením nutným podle tohoto zákona, za účasti zástupců úřadu vodoprávního, který by byl jinak příslušným a úřadu stavebního.

2. Na pozemcích železničních uděluje povolení dozorcí úřad železniční.

Řízení. § 18. 1. Řízení o schvalování projektovaných děl všeužitečných podniků a udílení práv na elektrická vedení provádí se podle předpisů v § 29 až 31 živnostenského řádu, na Slovensku podle uherského zákonného čl. XVII z r. 1884, se zřetelem na předpisy tohoto zákona.

2. Bližší předpisy budou vydány cestou nařizovací.

3. Žádá-li se za povolení práv užívacích neb za vyvlastnění, musí být vyloženy plány vedení, podrobný popis, současně s vyhláškou v súčastněných obcích aspoň po 14 dnů před komisionelním řízením.

4. K jednání pozvou se kromě účastníků, naznačených v § 29 živnostenského řádu, na Slovensku podle uherského zákonného čl. XVII z r. 1884, zástupci veškerých účastněných úřadů státních a samosprávných, osoby, které navrhuje podnikatel, jakož i osoby, jichž práva mohou zamýšleným podnikem býti dotčena, jakož i elektrické podniky sousední.

5. Útraty řízení nese podnikatel dle zásad vodního zákona.

Rozhodnutí. § 19. 1. V rozhodnutí třeba vysloviti, zda a za jakých podmínek se povoluje zamýšlený podnik s veškerým svým příslušenstvím.

2. Dále musí tam býti stanoveny: předmět a rozsah práv na užívání a na vyvlastnění, odškodné vyšetřené správním úřadem, opatření zajišťovací pro styk s jinými elektrickými děly, povinnost opatření tato udržovati, nésti výlohy s tím spojené, jakož i výlohy řízení povolovacího, a musí býti předepsána lhůta, ve které jest uvéstí dílo v činnost, jakmile rozhodnutí vejde v moc práva.

3. Blížší ustanovení budou vydána narizením.

Uvedení díla v činnost. § 20. 1. Dokončení díla ohlásí podnikatel schvalovacímu úřadu, který buď sám, neb úřadem první stolice (§ 16, odst. 1.), komisí zjistí, zda dílo odpovídá veškerým podmínkám povolení a podle výsledku rozhodne, zda se dílo může uvéstí v činnost.

Komisionelní zjištění musí se provéstí nejdéle do 14 dnů ode dne doručení oznámení a musí k němu býti pozváni veškerí zájemníci (§ 18, odstavec 4.).

2. O útratách platí obdobně ustanovení § 18, odst. 5.

Změna neb rozšíření podniku. § 21. Též každá změna nebo rozšíření elektrických děl musí býti před zahájením stavby oznámena schvalovacímu úřadu, žádá-li se za povolení práv na užívání neb vyvlastnění nemovitostí, neb jde-li o změny, které mohou míti vliv na státní vedení slaboproudá (zvýšení napětí).

Třeba-li, provede se před schválením komisionelní řízení.

Přípravné práce. § 22. Zemská politická správa může na určitou dobu, kterou z podstatných důvodů lze prodloužiti, povoliti ku zvláštní žádosti přípravné práce pro zřízení elektrického podniku. Povolení toto zahrnuje v sobě právo vstupovati na cizí pozemky vyjma železniční, vyšetřovati na nich půdu a prováděti tam i jiné technické práce, potřebné k vypracování stavebního návrhu.

Škoda těmito pracemi způsobená musí býti poškozenému nahrazena. O nutnosti výkonu jednotlivých prací rozhoduje politický úřad první stolice, jenž stanoví — s vý-

hradou dovolání se řádných soudů ve lhůtě tříměsíční — náhradu za způsobenou škodu. O vykonatelnosti platí obdobně předpisy § 13, odst. 4. a 5.

Ohledně pozemků železničních rozhoduje správa železniční.

O odvolání. § 23. 1. Ve sporech o rozsahu a lhůtě okleštění a v případech §§ 8 a 9, odst. 3. a § 22, rozhoduje s konečnou platností politický úřad první stolice. V ostatních záležitostech připouští se odvolání, nejde-li o dvě souhlasná rozhodnutí.

2. O odvoláních rozhoduje v nejvyšší stolici ministerstvo veřejných prací, a to pokud jde o výrok vodoprávní, v dohodě s ministerstvem zemědělství. (Viz str. 806.)

3. Odvolání nutno podati ve 4 týdnech počínaje dnem následujícím po dni dodání výměru. Ostatně platí pro odvolání předpisy zákona ze dne 12. května 1896, č. 101 ř. z., na Slovensku uherského zákonného čl. XX z r. 1901.

Dosa vadní podniky. § 24. 1. Elektrické podniky, které jsou již v provozu, kdy zákon tento vstoupil v účinnost, použití mohou výhod tohoto zákona jen tenkrát, budou-li prohlášeny za všeužitečné (§ 4).

2. Schválení oné části díla, pro kterou podnik žádá výhody dle § 7, příslušné řízení a rozhodnutí stane se dle §§ 16 až 19.

Oddíl III. Ustanovení všeobecná.

Křížení a sblížení vedení. § 25. 1. Sblíží-li se různá elektrická vedení, třeba zařídití vše, co za daných okolností s nejmenšími výlohami v zájmu veřejné bezpečnosti a nerušeného provozu všech účastněných děl jest technicky nejúčelnější.

Státní vedení silnoproudá neb slaboproudá nelze přeložiti bez svolení příslušného dozorcího úřadu.

2. Výlohy na zajišťovací opatření včetně přeložení vedení nese podnikatel nového vedení. Na železničních, silničních a vodcestných pozemcích, které jsou ve státní správě, nese podnikatel nového vedení výlohy ty jen tehdy, není-li vlastníkem neb uživatelem pozemku.

Jsou-li zajišťovací opatření nutná pro vadný stav dosavadního vedení, nese výlohy držitel vedení dosavadního. Tím nejsou dotčena odchylná ustanovení smluvní neb koncesní.

Právní vztah elektrických vedení k nemovitostem. § 26. Elektrická vedení a jich příslušenství, včetně zařízení transformačních a spojovacích, nejsou příslušenstvím nemovitostí, na nichž jsou zřízena.

Ochrana zájmů veřejných. § 27. 1. Ministerstvo veřejných prací může vlastníku elektrického díla

neb vodní síly, kterých jest neúplně využito, uložití, aby ve veřejném zájmu a v rámci soustavné elektrisace jich náležitě využítkovalo, pokud se toho dá docílití bez újmy pravidelného provozu elektrického díla neb vodní síly.

Nevyhoví-li tomu vlastník ve lhůtě jemu stanovené, jest ministerstvo veřejných prací oprávněno učiniti potřebná opatření k úplnému využítkování elektrického díla neb vodní síly samo a to zejména tím, že svěří využítkování to jinému podnikateli.

2. Pokud by tím majiteli díla vzešla majetková újma, poskytne se mu odškodné, které se vyšetří způsobem v § 15 naznačeným.

3. Při schválení veškerých výroben energie a vedení, byť by sloužily pouze účelům podnikatelským, jest úřadu přiblížeti v první řadě k potřebám soustavné elektrisace, jakožto zájmům veřejným, a předepsati v koncesích podmínky v tomto ohledu nutné.

4. Jsou-li nesprávně vedeným provozem elektrického podniku aneb neoprávněnými cenami za proud vážně ohroženy zájmy veřejné, jest ministerstvo veřejných prací oprávněno, po slyšení vlastníka podniku a podle posudku tříčlenného výboru k tomu účelu elektrárenským poradním sborem (§ 31) jmenovaného, naříditi, aby zjednal nápravu; neodstraní-li podnik závady během lhůty jemu stanovené zmocňuje se ministerstvo veřejných prací, aby zařídilo, čeho za daných okolností za šetření hospodárnosti provozu podniku jest třeba k ochraně zájmu veřejného.

Opatření toto stane se na útraty a nebezpečí vlastníka podniku.

Přeměna elektrických podniků na všeužitečné. § 28. 1. Elektrické podniky, dodávající většinu vyrobeného proudu pro všeobecnou potřebu, které svým rozsahem a polohou jsou vhodny a v zájmu veřejném nevyhnutelně potřebny pro soustavnou elektrisaci, mohou nařízením ministerstva veřejných prací v dohodě s ministerstvem spravedlnosti, financí, obchodu a zemědělství po slyšení elektrárenského poradního sboru (§ 31) přeměněny býti na podniky všeužitečné, podle § 4.

2. Nařízená přeměna budiž provedena vlastníkem do jednoho roku ode dne doručení rozhodnutí ministerstva veřejných prací o přeměně podniku a jest prostá všech poplatků převodních. Dosavadní vlastník může si na přeměněném podniku vyhraditi účast v mezích § 2.

Nevyhoví-li vlastník podniku danému nařízení, může ministerstvo veřejných prací v dohodě s ministerstvy v prvním odstavci jmenovanými dotčený podnik vyvlastnití a přeměnití jej na podnik všeužitečný dle § 4.

3. Pro stanovení ceny podniku platí obdobně ustanovení § 13 tohoto zákona.

4. Ministerstvo veřejných prací označí v dohodě s ministerstvy v odstavci prvním jmenovanými do jednoho roku ode dne účinnosti tohoto zákona podniky, jichž se ustanovení toto dotýká.¹⁾

5. Blížší ustanovení budou vydána nařízením. Statistika elektrických podniků.

§ 29. Elektrické podniky jsou povinny předkládati ministerstvu veřejných prací bezplatně pro statistiku údaje a výkazy potřebné pro soustavnou elektrisaci.

Přenos energie přes hranice. § 30. K přenosu elektrické energie přes hranice československého státu třeba zvláštního povolení. Toto udílí ministerstvo veřejných prací v dohodě se súčasťnými ministerstvy.

Elektrárenský poradní sbor. § 31. 1. K podávání dobrých zdání o zamýšlených nařízeních prováděcích a technických předpisech, jakož i o nejdůležitějších opatřeních v záležitostech soustavné elektrisace a elektrického hospodářství vůbec, zřídí se při ministerstvu veřejných prací poradní sbor, do něhož budou jmenováni zástupcové zemi a jiných samosprávných korporací, vědy, zemědělství, průmyslu a živnosti, odborných sdružení, elektrických podniků a odběratelů elektrické energie, jakož i úřednictva a dělnictva elektrických podniků.²⁾

2. Složení a řád tohoto sboru stanoven bude nařízením.

§ 32. Zákon tento vstupuje v účinnost čtyři neděle po prohlášení. — § 33. Provedení tohoto zákona a vydání prováděcích nařízení ukládá se ministru veřejných prací spolu se súčasťnými ministry.

2. Nařízení vlády ze dne 25. října 1920, č. 612 sb. z. a n., jímž se provádí zákon ze dne 22. července 1919, č. 438 Sb. z. a n., o státní podpoře při zahájení soustavné elektrisace.

I. Elektrické podniky všeužitečné.

Zádot za prohlášení elektrického podniku za všeužitečný (§ 5 zákona).

§ 1. Elektrické podniky, které se toho domáhají, aby byly prohlášeny za všeužitečné dle § 4 zákona, předloží zádot přímo ministerstvu veřejných prací, v níž uvedou:

a) jméno a sídlo elektrického podniku (znění protokolované firmy);

¹⁾ Zákonem ze dne 15. VII. 1920, č. 444 sb. z. a n., prodloužena do konce roku 1924.

²⁾ Státní elektrárenská rada zřízena nařízením ze dne 2. I. 1920, č. 26 sb. z. a n.

- b) jméno a sídlo jeho vlastníka;
 c) díla, na která se mají vztahovati práva, jež vyplynou z prohlášení podniku za všeužitečný, dále která z těchto děl jsou již v provozu a která podnik projektuje;
 d) přesné ohraničení území, které zamýšlí podnik elektrickou energií zásobovati.

K žádosti buďtež přiloženy:

1. doklady v originále, z nichž jest patrné zřízení podniku po stránce právní (výpis z obchodního rejstříku, společená smlouva, stanoviska společnosti, průkaz o kapitálové účasti veřejných korporací dle §§ 2 a 4 zákona a průkaz trvalého zajištění jejich vlivu na správu podniku a pod.) spolu se dvěma opisy těchto dokladů;

2. jde-li o podniky, které jsou již v provozu, veškerá úřední povolení k zřízení a provozu podniku v originále spolu s dvěma opisy;

3. ve třech exemplářích doklady, z nichž lze seznati technické zřízení podniku, zejména technický popis elektrických děl jednak dosavadních, jednak projektovaných se stavebním programem, s udáním poměru k výrobním energiím v území, jež má podnik zásobovati, a s udáním poměru k elektrickým podnikům v sousedním území, a to zvláště:

a) situační plán elektrárny v měřítku nejméně 1 : 2880,
 b) přehledné plány budov se strojním a elektrickým zařízením nejméně v měřítku 1 : 200,

c) plán hlavních elektrických vedení v zásobovaném území s označením hranic tohoto území a s vyznačením projektovaných přípojek na vedení elektrárny v území, jež má podnik zásobovati, a v sousedním území, pokud možno v měřítku 1 : 75.000, nejméně však v měřítku 1 : 220.000 u sítí přespolečných a v měřítku nejméně 1 : 2880 u sítí městských, v obou případech s udáním napětí a průřezu vedení.

Vedení napětí nejvýše do 500 voltů označeno budiž zeleně, vedení o napětí více než 500 do 25.000 voltů červeně, vedení o napětí větším než 25.000 voltů modře; vedení, která již podnik postavil, vyznačí se plnou čarou, vedení projektovaná čárkovaně. Hotová cizí vedení o vysokém napětí, pokud je úřady (§ 15 nařízení) vedou v evidenci, jest rovněž nutno v těchto plánech vyznačiti; vedení ta označí se čerchovaně (čárkou a tečkou) v barvách, jak nahorež udáno;

4. ve třech exemplářích doklady, z nichž jest patrné hospodářské zřízení podniku, tedy u podniků projektovaných náklady investiční, výpočty rentabilitní a podmínky pro dodávku a prodej proudu; u podniků jsoucích již v provozu výkazy bilanční z posledních tří obchodních let,

výkazy o množství vyrobené a prodané energie v těchto letech, kalkulace ceny proudu pro běžný rok a podmínky pro dodávku a prodej proudu;

5. trojmo seznam všech elektrických podniků a pokud možno seznam soukromých výroben energie výkonu nejmeně 100 KW v území, jež má být podnikem zásobováno, s hlavními technickými údaji o těchto podnicích.

Jde-li o prohlášení podniku vodní elektrárny za všeužitečný, mohou odpadnouti v žádosti údaje bodu d) v prvním odstavci, pak údaje bodu 3 c), jestliže vodní elektrárna bude dodávati energii do sítě schválené.

Rozhodnutí o žádosti (§ 5 zákona).

§ 2. Prohlásí-li ministerstvo veřejných prací podnik za všeužitečný, vymezí mu výměrem práva a povinnosti z toho plynoucí, zejména povinnost:

1. dodávati v území jemu přikázaném energií dle jednotných sazeb a uveřejněných podmínek každému spotřebiteli pro všechny účely, pokud podnik neprokáže, že by dodávka energie do míst zvláště nevýhodně ležících ohrožovala jeho rentabilitu;

2. odebíratí energii vhodných vodních sil v území jemu přikázaném, pokud trvale nezmenší výnosnosti elektrického podniku;

3. vzájemně si vypomáhati se sousedními elektrárnami, jestliže spojením tím nezmenší se výnos podniku, nýbrž sníží spotřeba paliva a zvýší celková hospodárnost podniků, jež mají býti spojeny, a zabezpečí trvalá dodávka energie;

4. udržovati jemu náležející díla elektrická ve stavu hospodářsky účelném a schopném řádného provozu, dále prováděti včas všechny potřebné opravy a náhrady, podnik dle potřeby rozšiřovati a jeho výstroj zlepšovati dle osvědčených vymožeností techniky, pokud by tím rentabilita podniku nebyla trvale ohrožena;

5. podrobiti se úřední kontrole, která by zjistila, zda trvají předpoklady, za kterých byl podnik prohlášen za všeužitečný;

6. zachovávatí při zadávání staveb a prací podmínky platné pro veřejné stavby a dodávky;

7. žádati za schválení změn v programu staveb, na jehož podkladě byl podnik prohlášen za všeužitečný, a oznamovati veškeré změny ve vlastnictví podniku;

8. trpěti, aby soukromé instalace, jež se připojují na vedení všeužitečného podniku, směl prováděti každý k tomu oprávněný živnostník neb závod bez újmy nabytých práv.

Jde-li o prohlášení vodní elektrárny za podnik vše-užitečný, budou mu uloženy povinnosti, uvedené v bodech 4 až 7; vedle toho bude mít povinnost dodávati energii všeužitečnému podniku, který má zásobovati území, v němž jest vodní elektrárna žadatelova, pokud tím výnosnost vodní elektrárny nebude trvale zmenšena a pokud toho potřeby soustavné elektrisace budou vyžadovati.

Podmínky pro prohlášení elektrických podniků, výdělkových a hospodářských družstev za všeužitečné (§ 4, bod 2., zák.).

§ 3. Elektrické podniky, náležející výdělkovým a hospodářským družstvům, mohou býti prohlášeny za všeužitečné dle § 4 zákona, vyhoví-li předpisům § 2 nařízení a vedle toho ještě těmto dalším podmínkám:

1. Ve stanovách družstev zřízených dle § 4 zákona musí býti předepsáno, že aspoň 60 procent závodních podílů náležeti musí veřejným korporacím. Družstva nesmí ze členství vylučovati konsumenty elektrické energie v území jimi zásobeném. Podíly nabyté veřejnými korporacemi mohou se postupovati jiným osobám jen potud, pokud překročily 60 procent úhrnné sumy závodních podílů.

2. Stanovy a všeobecné podmínky pro dodávku a prodej energie musí býti schváleny ministerstvem veřejných prací.

3. Družstva se musí podrobiti revisi dle zákona ze dne 10. června 1903, č. 133 ř. z., na Slovensku a v Podkarpatské Rusi dle zákona ze dne 15. dubna 1919, č. 210 Sb. z. a n.

4. Družstva se musí podrobiti technickému dozoru, ustanovenému státní, po případě zemskou autonomní správou, zejména při zřizování díla podniku.

5. Stanovami musí býti předepsáno, že čistého zisku bude použito především k dotování fondu, který slouží k uhrazení možných ztrát; část zbytku může býti rozdělena členům dle jejich podílové účasti a vyměřena tak, aby částky na členy připadající nebyly vyšší než průměrné úroky placené ze vkladů na vkladní knížky peněžními ústavu v sídle družstva. Přebytku musí býti použito ke zlevnění sazeb za energii.

Finanční výhody všeužitečných podniků (§ 6 zákona).

§ 4. Byl-li elektrický podnik prohlášen za všeužitečný, může mu ministerstvo financí k zvláštní žádosti uděliti výhody dle § 6 zákona.

Vydání dílčích dlužních úpisů státi se může zpravidla u společností s ručením obmezeným nejvýše až do dvojnásobné výše kmenového kapitálu, u společností akciových nejvýše až do dvojnásobné výše akciového kapitálu, u ho-

spodářských družstev nejvýše až do dvojnásobné úhrnné sumy závodních podílů, a to jen tehda, prokáže-li podnik, že může dlužní úpisy náležitě zúročiti. Vydání dílčích dlužních úpisů nad tuto výši povoluje ministerstvo financí v případech zvláštního zřetele hodných.

Vydání dlužních úpisů může se státi též postupně v emisích.

Ke každému vydání zápůjčky třeba svolení státní správy, již dlužno v žádosti oznámiti veškeré podstatné modalitty emisní a předložiti podrobný seznam, jakož i podrobné ocenění aktiv společnosti znalci.

Úhrnná nominální částka dílčích dlužních úpisů, jež jsou v oběhu, nesmí nikdy přesahovati devět desetin hodnoty realit, děl a zařízení, sloužících trvale k účelům elektrických podniků.

Státní správa jest oprávněna kontrolovati dodržování těchto předpisů a naříditi, kdyby se zmenšila aktiva zde uvedená, aby přiměřená částka dílčích dlužních úpisů byla vzata z oběhu.

Formulář dílčích dlužních úpisů podléhá schválení státní správy.

Na tyto dlužní úpisy vztahují se obdobně předpisy zákona ze dne 24. dubna 1874, č. 48 ř. z., o ochraně práv majitelů zástavních listů, a zákona ze dne 27. prosince 1905, č. 213 ř. z., o založených bankovních dlužních úpisech.

Předběžné jednání všeužitečného podniku o právech užívacích (§§ 7 až 15 zákona).

§ 5. Vše-užitečný podnik jest povinen, dříve než podá žádost za schválení elektrického díla (§ 16 zákona), vstoupiti v jednání se všemi vlastníky neb uživateli nemovitostí (správcami veřejných pozemků) o užívání nemovitostí pro elektrické dílo, o případném odškodném, o zřízení služebnosti neb o výkupu pozemků dle §§ 7 až 15 zákona a působiti projektované dílo dle možnosti odůvodněným požadavkům vlastníka neb uživatele nemovitostí. Kdyby se strany při tom nedohodly, rozhodne o zřízení práv dle § 7 zákona schvalovací úřad (§ 6 nařízení).

Schvalování projektovaných děl všeužitečných elektrických podniků (§§ 16 až 19 zákona).

§ 6. Žádost za schválení díla všeužitečného podniku předloží se přímo schvalovacímu úřadu (uvedenému v §§ 16 a 17 zákona), v obvodu Podkarpatské Rusi civilní správě Podkarpatské Rusi; na Slovensku jest schvalovacím úřadem úřad ministra s plnou mocí pro správu Slovenska, v §§ 16 a 17 zákona označený slovy »nejvyšší politický úřad«.

K žádosti jest připojiti:

- a) průkaz o prohlášení podniku za všeužitečný;
- b) technický popis díla, jež má býti schváleno, s plány zhotovenými dle zákonných předpisů, plány strojních a elektrických zařízení a plány elektrických vedení, vypracované dle § 1, bod 3., nařízení, s použitím značek, pokud jsou úředně schváleny, a s udáním průřezů vodičů a napětí; dotčená telegrafní a telefonní vedení označiti jest v plánech barvou žlutou;
- c) plány přechodů přes cesty, řeky, dráhy a vodní cesty, pokud nejsou normalisovány;
- d) seznam podnikem dotčených pozemků silničních, cestných, vodních a vodocestných se zprávou o výsledku jednání dle § 6 nařízení;
- e) průkaz o souhlasu správy železniční k zřízení silnoproudých vedení na pozemcích železničních a průkaz o souhlasu státní telegrafní správy k zřízení silnoproudých vedení na pozemcích silničních, cestných, vodních a vodocestných ve státní správě aneb v bezprostředním sousedství; nedojde-li souhlas do čtyř týdnů, předloží podnik opis žádosti s potvrzením, že žádost za souhlas předložil;
- f) seznam nemovitostí, jež mají býti zatíženy právy užívacími dle zákona; ze seznamu toho musí býti patrné: jméno katastrální obce, číslo katastru, číslo knihovní vložky, jméno a bydliště vlastníků a osob, jimž přísluší na nemovitostech těchto jakákoliv práva užívací čítající v to pozemkové služebnosti a způsob žádaného užívání. V případě souhlasu majitelů neb uživatelů nemovitostí se žádaným užíváním budíž přiložen o tom listinný doklad;

g) seznam nemovitostí, jež mají býti zatíženy služebnostmi, s bližšími údaji dle bodu f) a s udáním důvodů pro zatížení služebnostmi;

h) seznam nemovitostí a práv, jež mají býti vyvlastněny, s údaji dle bodu f) a s udáním důvodů pro vyvlastnění.

Přílohy v bodech b) až h) uvedené předloží žadatel dvojmo; veškeré přílohy jest předložiti v deskách o formátu 21/34 cm.

§ 7. Řízení při schvalování projektovaných děl všeužitečných elektrických podniků provádí schvalovací úřad (§ 6 nařízení) dle předpisů živn. řádu (§§ 29 až 31), na Slovensku a v Podkarpatské Rusi dle uherského zák. čl. XVII. z roku 1884 se zřetelem na předpisy tohoto nařízení.

Jde-li zároveň o zřízení vodního díla neb o stavbu budov, provádí se řízení o těchto částech projektu rovněž dle předpisů odstavce prvního, při čemž jest však třeba dbáti hmotných předpisů vodního zákona, jakož i předpisů příslušných řádů stavebních. Jde-li o vyvlastnění neb o zří-

zení práv užívacích, spoji se řízení též v těchto směrech s řízením hlavním.

§ 8. Úřad vyhlásí zamýšlený podnik jak vyhláškou v dotyčné obci, tak i zvláštním vyrozuměním obecního starosty a uveřejní onu vyhlášku jednou v listě určeném pro úřední vyhlášky.

Jde-li zároveň o zřízení vodního díla, stane se vyhláška také v sousedních obcích.

Vyhláška obsahuje stručný popis díla všeužitečného elektrického podniku, zvláště díla vodního, jež se zároveň zřizuje, dále upozornění na plány vyložené u schvalovacího úřadu k nahlédnutí, udání času a místa komisionelního jednání a vyzvání, aby při něm, ač-li se tak nestane dříve písemně, byly podány námítky, jinak že provedení díla bude povoleno a o účastnících se bude míti za to, že souhlasí se zamýšleným podnikem a s nutným k tomu postoupením nebo zatížením pozemkového majetku, jakož i s propůjčením donucovacích práv.

Komisionelní jednání na místě projektovaného díla ustanoví se při tom ve 14 dnech až 4 týdních.

Žádá-li se za povolení práv užívacích nebo za vyvlastnění, musí býti také v zúčastněných obcích současně s vyhláškou aspoň po 14 dnů před komisionelním řízením vyloženy plány vedení s popisem díla. Rozkládá-li se dílo, jmenovitě vedení, po území několika obcí, stačí v jednotlivých obcích vyložití pouze onu část plánů a ostatních povůček, které se týkají dotčeného obecního území.

K jednání pozvou se kromě účastníků naznačených v § 29 ž. ř., na Slovensku a v Podkarpatské Rusi v uherském zák. čl. XVII. z roku 1884 — kteří se případně prostřednictvím obecních úřadů k řízení vyzvou — zástupci veškerých zúčastněných úřadů státních a samosprávných, osoby, které navrhuje podnikatel, jakož i osoby, jichž práva mohou býti zamýšleným podnikem dotčena, konečně i sousední elektrické podniky.

Jde-li o zřízení vodního díla, pozvou se též ostatní účastníci dle zákona vodního.

§ 9. Při komisionelním řízení má úřad povinnost vyšetřiti veškeré pro posuzování věci rozhodné okolnosti a zjistiti je i tenkrát, když proti projektu nečiní zájemníci námitek.

Každý, jehož práva jsou projektem dotčena, může proti projektu nebo proti žádanému vyvlastnění, nebo proti zřízení užívacích práv činiti námítky.

Povinností úředníka komisi řídicího jest působiti k tomu, aby se námítky urovnaly smírně; nedojde-li k dohodě, projedná ústně jich podstatu stručně a věcně. Je-li

třeba o sporných bodech dalšího šetření, musí býti toto ne-
rozdlené provedeno, po případě s přibráním znalců. Vy-
jádření znalců musí se vždy sděliti zúčastněným zájem-
níkům, aby se o něm vyslovili. Okolnosti rozhodné pro
předmět a rozsah vyvlastnění, jakož i pro zřízení práv
uživacích nutno v každém případě vyšetřiti. Nedojde-li
o náhradě za vyvlastnění neb za zřízení práv uživacích
mezi stranami k dohodě, stanoví se odškodné na základě
odhadu znaleckého. Jednání o tom může se k zjednodušení
řízení z hlavního jednání vyloučiti.

O celém jednání sepíše se zápis, ve kterém dlužno
uvésti jeho výsledky, prohlášení stran, jakož i výsledky
provedeného šetření s uvedením použitých podkladů (zna-
leckého posudku, odhadu a pod.).

§ 10. Na základě výsledku provedeného jednání vydá
úřad rozhodnutí o zamýšleném podniku a jeho příslušenství.
Rozhodnutí toto obsahuje zejména:

a) výrok o živnostensko-policejním schválení díla a
jeho provozu, po případě o nařízených změnách proti před-
loženému projektu a podmínkách, za kterých se provedení
i provoz povolují;

b) povolení vodoprávní, pokud jde o provedení vod-
ního díla neb jiného vodního zařízení, jakož i stavební
povolení, pokud jde o stavbu budov;

c) předmět, rozsah a předpoklady pro vyvlastnění a
zřízení práv uživacích;

d) stanovení výše odškodného za vyvlastnění a za zří-
zení uživacích práv;

e) bylv-li proti podniku činěny námitky z důvodů
soukromoprávních, jichž smírné vyřízení se nezdařilo, nutno
tyto námitky výslovně uvésti a spornou otázku odkázati
na pořad práva;

f) ustanovení o provedení potřebných zajišťovacích
opatření pro styk s jinými elektrickými díly a o povin-
nosti opatření tato udržovati a výlohy s tím spojené nésti;

g) výrok o útratách (§ 18. č. 5. zákona).

Rozhodnutí musí býti řádně odůvodněno.

§ 11. Schvalovací úřad (§ 6 nařízení) může provedením
jednání schvalovacího pověřiti též politický úřad první
stolice, zejména však v těchto případech:

a) jde-li o rozšíření neb rekonstrukci elektrického díla,
jež se rozprostírá v obvodu onoho politického úřadu první
stolice;

b) jde-li o stavbu sítí o nízkém napětí s příslušenstvím.
Politickými úřady I. stolice míní se v zákoně ze dne
22. července 1919, č. 438 Sb. z. a n., okresní politické

správy, na Slovensku a v Podkarpatské Rusi administra-
tivní vrchnosti I. stolice.

Byl-li politický úřad I. stolice zmocněn provésti jed-
nání schvalovací, může býti zmocněn vydati i rozhodnutí
ve jménu schvalovacího úřadu (§ 6 nařízení), avšak pouze
tehdy, nebyly-li při jednání zjištěny závady ze stanoviska
zájmů veřejných a nepodal-y-li osoby k tomu oprávněné
(§ 9 nařízení) námitek. Politický úřad I. stolice zašle
v tomto případě opis povolení s přílohami (plány, seznamy
a pod.) v jednom exempláři schvalovacímu úřadu (§ 6 na-
řízení), jinak předloží spisy k rozhodnutí.

**Uvedení díla všeužitečného podniku v činnost (kolaudační
řízení § 20 zákona).**

§ 12. K žádosti za provedení kolaudačního řízení,
kterou předloží podnik ihned po dokončení díla onomu
úřadu, který udělil povolení ke stavbě, přiloží se dvojmo
plány vypracované dle § 6 nařízení, v nichž jest skutečné
provedení díla přesně vyznačeno, a dvojmo seznamy všech
nemovitostí, jež zatíženy jsou právy uživacími, sestavené
dle § 15 nařízení, zároveň oznámí se osoba, která bude
technickým vedením podniku pověřena.

Úřad, který udělil povolení ke stavbě, vydá povolení
k zahájení provozu, jestliže nebyly při kolaudačním řízení
zjištěny podstatné závady. Byly-li závady zjištěny, jest
podnik povinen je bez průtahů odstraniti a odstranění závad
znovu témuž úřadu oznámiti, který nařídí případně do-
plňující řízení.

Jeden exemplář plánů a seznamů nemovitostí při ko-
laudačním řízení úředně kontrolovaných a upravených bude
použit pro evidenční knihu elektrických podniků (§ 15
nařízení).

Odvolání (§ 23 zákona).

§ 13. Z rozhodnutí schvalovacího úřadu (§ 6 naří-
zení) neb jím zmocněného politického úřadu I. stolice (§ 11
nařízení) podávají se odvolání na ministerstvo veřejných
prací do čtyř týdnů, počínaje dnem následujícím po dni
dodání výměru, a to u úřadu, který rozhodnutí vydal.

Změny ve vlastnictví všeužitečných podniků (§ 21 zákona).

§ 14. Podnik jest povinen každou změnu vlastnictví
oznámiti nejdéle do čtyř týdnů schvalovacímu úřadu (§ 6
nařízení), který to sdělí ministerstvu veřejných prací.

Evidenční kniha elektrických podniků.

§ 15. Schvalovací úřady (§ 6 nařízení) povedou v pa-
tmosti všechny elektrické podniky, jež jsou v jejich obvodu.

Zapsány budou do evidenční knihy elektrických podniků, jejíž prvá část bude sloužiti pro zápis podniků všeužitečných a jim udělených práv užívacích (§ 11 zákona) a druhá část pro zápis hlavních údajů ostatních podniků. Tato část se založí na základě údajů a výkazů, jež jsou elektrické podniky povinny předkládati dle § 29 zákona ministerstvu veřejných prací, a sloužiti bude zejména pro zjištění potřeb soustavné elektrisace (§ 27, bod 3., zákona). V knize bude každému podniku vyhrazen zvláštní oddíl.

Do této knihy a její příloh zapíše se všechny nemovitosti a díla k podniku náležející a veškerá úřední povolení k zřízení podniku a jeho částí, všechny změny a rozšíření podniku, jakož i změny ve vlastnictví podniku a připojí se k ní v jednom exempláři plány výroben energie a dle § 1, bod c), nařízení zhotovené plány elektrických vedení již vybudovaných.

Každý oddíl knihy bude označen jménem (firmou) elektrického podniku s uvedením jeho sídla.

Uživací práva seskupí se v seznamech, pokud možno, dle jednotlivých směrů elektrických vedení, a to tím způsobem, že zaznamenány budou pořadem nemovitostí, na kterých budou užívací práva zřízena. Seznamy obsahují:

1. vyznačení katastrální obce,
2. knihovní vložku zatížené nemovitosti,
3. katastrální číslo zatížených pozemků a stavebních parcel a popisné číslo zatížených budov,
4. druh povoleného užívání nemovitosti,
5. datum a číslo schvalovacího rozhodnutí, případně listiny o dohodě stran,
6. označení plánů a čísla, ve kterém jest vyznačeno dotyčné dílo.

Seznamu budou připojeny:

1. doklady dle § 1, bod 1.—4., nařízení,
2. schválené plány dle § 12 nařízení,
3. plány veškerých změn a doplňků díla později provedených.

Změny později provedené zakreslí se do hlavních původních plánů červeným inkoustem, při čemž první změna se označí »I.«, druhá »II.« atd.

Se žádostí za vedení práv užívacích v patrnosti předloží podnik průkaz o tom, že zaplatil u pokladny příslušného schvalovacího úřadu (§ 6 nařízení) poplatek 10 Kč za každý kilometr elektrického vedení, na něž se získaná práva užívací vztahují.

Celkovou výši poplatků dle tohoto předpisu vyměří úřad, který obstará vedení užívacích práv v patrnosti.

Podniky státní jsou zproštěny poplatků.

Zápis užívacích práv zřízených výrokem úřadu schvalovacího (§ 6 nařízení) proveden bude z úřední povinnosti, zápis práv zřízených dohodou stran pouze k žádosti podniku neb vlastníka pozemku.

Podnik jest povinen žádost podati do čtyř týdnů ode dne zřízení práv.

Do evidenční knihy elektrických podniků má každý právo nahlédnouti a úřední výpisy si vyžádati.

II. Ustanovení všeobecná.

Zájem soustavné elektrisace (§ 27 zákona).

§ 16. Při schvalování výroben a vedení elektrické energie, byť i sloužily pouze účelům podnikatelským (podniky průmyslové a pod., § 27, bod 3., zákona), jest úřadu dbáti zájmů soustavné elektrisace (§ 1 zákona).

Pokud jsou příslušny politické úřady prvé stolice (§ 11 nařízení), musí předkládati projekty před řízením schvalovacím úřadům schvalovacím (§ 6. nařízení), kde projekt bude zkoumán se zřetelem k požadavkům soustavné elektrisace a s urychlením politickému úřadu prvé stolice vrácen. Jde-li o podniky malé do 50 KW, nebude projekt politickým úřadem prvé stolice předkládán schvalovacímu úřadu (§ 6 nařízení), vyhovuje-li zřejmě zásadám dle § 27, bod 3., zákona a není-li schvalovací úřad pro podniky ty z jiného důvodu příslušným, nýbrž bude mu podána pouze zpráva o výsledku schvalovacího řízení se stručným udáním rozsahu stavby za účelem vedení v patrnosti.

O postavení a systému elektráren a ostatních elektrických zařízení, patřících dráze a sloužících pouze k účelům železničním, rozhoduje ministerstvo železnic; při zřizování výroben energie jest ministerstvu železnic dbáti ustanovení zákona § 27, bod 3., pokud provozní ohledy to dovolují.

Přeměna elektrických podniků na všeužitečné (§ 28 zákona).

§ 17. Ministerstvo veřejných prací označí vlastníkovu podniku, který má býti přeměněn na všeužitečný se zřetelem na ustanovení v § 28, bod 2., zákona a se zřetelem na potřeby soustavné elektrisace (§ 1 zákona) a na jiné zájmy veřejné (§ 27 zákona), v dohodě s ministerstvem v § 28, bod 1., zákona jmenovanými — ony veřejné korporace neb společnosti dle § 4 zákona, na něž bude přeneseno vlastnictví podniku, a uloží mu zároveň, aby se s nimi ve lhůtě zákonem stanovené (§ 28 zákona) o přeměně dohodl.

Nedohodne-li se vlastník podniku o podmínkách přeměny na podnik všeužitečný, rozhodne ministerstvo veřej-

ných prací v dohodě s ministerstvy v § 28 zákona jmenovanými o vyvlastnění podniku.

§ 18. Práce přípravné dle § 22 zákona povoluje na Slovensku úřad ministra s plnou mocí pro správu Slovenska. v obvodu Podkarpatské Rusi civilní správa Podkarpatské Rusi.

§ 19. Nařízení toto nabývá účinnosti dnem vyhlášení a provedením jeho se pověřuje ministr veřejných prací spolu se zúčastněnými ministry.

Zákon ze dne 1. července 1921, č. 258 Sb. z. a n., jímž doplňuje se zákon ze dne 22. července 1919, č. 438 Sb. z. a n., o státní podpoře při zahájení soustavné elektrisace.

§ 1. V zájmu urychleného provádění soustavné elektrisace může ministerstvo veřejných prací v případech zvláště odůvodněných v dohodě s ministerstvem financí a po slyšení státní elektrárenské rady nebo výboru jí zmocněného výjimečně povolit, aby úhrnná účast činitelů uvedených v § 2 zák. ze dne 22. července 1919, č. 438 Sb. z. a n., byla snížena až na 25% základního kapitálu elektrického podniku. Ve stanovách podniku budíž těmto činitelům příznáno právo, aby mohli nejdéle do 20 let převzít tolik základního kapitálu, náležejícího soukromým činitelům, aby jejich kapitálová účast na podniku odpovídala předpokladům §§ 2 a 4 cit. zák. Stanovami podniku budíž určen podmínky pro převzetí soukromého kapitálu a budíž zajištěna státu a ostatním veřejným činitelům (zemím, župám a korporacím místní samosprávy), pokud tito jsou na podniku zúčastněni, nejméně 1 třetina členů představenstva.

Ministerstvu veřejných prací musí býti ve stanovách podniku, zřízeného dle odstavce prvního, vyhrazeno právo dozírat, zda podnik slouží soustavné elektrisaci.

Podniky, zřízené dle odstavce prvního, mohou býti prohlášeny za všeužitečné a platí pro ně předpisy zákona ze dne 22. července 1919, č. 438 Sb. z. a n., a vládních nařízení k jeho provádění vydaných.

§ 2. Ministerstvo veřejných prací může v dohodě s ministerstvem financí a po slyšení státní elektrárenské rady aneb výboru jí zmocněného v případech přeměny elektrických podniků na podniky všeužitečné dle § 28 zákona ze dne 22. července 1919, č. 438 Sb. z. a n., výjimečně svoliti, aby se tato přeměna provedla za podmínek předchozího paragrafu.

§ 3. Ministerstvo veřejných prací může po slyšení vlastníků podniků a státní elektrárenské rady neb výboru

jí zmocněného a v dohodě s ministerstvy spravedlnosti, financí, zemědělství a s ministerstvem pro průmysl, obchod a živnosti naříditi sloučení dvou nebo několika elektrických podniků v jeden, je-li toho k provádění soustavné elektrisace nevyhnutelně třeba a zvýší-li se tím celková hospodárnost podniků, o jichž sloučení jde. Nařízené sloučení elektrických podniků provedeno budíž vlastníky do jednoho roku ode dne, kdy doručeno bylo rozhodnutí ministerstva veřejných prací o sloučení podniků.

Nevyhoví-li vlastníci podniků danému nařízení, může ministerstvo veřejných prací sloučení podniků samo provést vyvlastněním a odnětím koncese. Pro vyvlastnění platí v tomto případě ustanovení § 13 zákona ze dne 22. července 1919, č. 438 Sb. z. a n., a následující § 4.

§ 4. Vládním nařízením se předepíše, dle jakých zásad a na jakou dobu stanoveny budou směrnice pro zjištění výše odškodného za vyvlastnění elektrických podniků podle § 13 zák. ze dne 22. července 1919, č. 438 Sb. z. a n., při přeměně elektrických podniků na všeužitečné dle § 28 cit. zákona, v případě dle § 2 tohoto zákona aneb při sloučení elektrických podniků dle § 3 tohoto zákona.

Daňové, jakož i jiné výhody, pokud se poskytnou podnikům pro jejich provoz, pro stavbu závodních budov, pro obnovu starých a pořízení nových strojů a zařízení, neopravňují vlastníka podniku k dosažení příznivějšího ocenění při vyvlastňování dle odstavce prvního.

§ 5. Ministerstvo financí může k návrhu ministerstva veřejných prací elektrickému podniku, prohlášenému za všeužitečný, podle § 4 zák. ze dne 22. července 1919, č. 438 Sb. z. a n., nebo podle § 1 tohoto zákona, na jeho žádost ze závažných důvodů pronajmouti výhodu, že při sloučení jeho s jiným elektrickým podnikem nebo při přeměně jeho právní formy aneb při převedení vlastnictví podniku na vlastníka jiného, pokud tento vyhovuje podmínkám, které platí pro prohlášení elektrického podniku za všeužitečný, povolí úlevy v placení převodních poplatků s přírůžkami aneb tyto zcela neb částečně promine.

Jestliže ministerstvo financí nevyhoví v některém směru návrhu ministerstva veřejných prací, jest povinno ministerstvu tomuto sděliti důvod svého rozhodnutí. Ministerstvo veřejných prací předloží sdělení toto nejbližšímu sezení státní elektrárenské rady.

Totéž oprávnění přísluší samosprávným svazkům ohledně dávky z přírůstku hodnoty nemovitostí.

§ 6. Odstavec druhý § 23 zák. ze dne 22. července 1919, čís. 438 Sb. z. a n., zní: »O odvoláních rozhoduje v nejvyšší

stolici ministerstvo veřejných prací, a to, pokud jde o výrok vodoměrání, v dohodě s ministerstvem zemědělství.»

§ 7. Ustanovení platná pro Slovensko podle zákona ze dne 22. července 1919. čís. 438 Sb. z. a n., jakož i podle vládních nařízení, jimiž se zákon tento provádí, mají platnost též pro Podkarpatskou Rus.

§ 8. Zákon tento nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

§ 9. Provedení tohoto zákona ukládá se ministru veřejných prací v dohodě se zúčastněnými ministry.

3. Zákon ze dne 3. července 1923, č. 143 sb. z. a n., o finančních a právních výhodách na podporu soustavné elektrisace.

Výhody finanční. § 1. Vydělková daň podle II. hlavy zákona ze dne 25. října 1896, č. 220 ř. z. (na Slovensku a v Podkarpatské Rusi daň zárobková podniků veřejně účtujících) nesmí po dobu deseti let ode dne, kdy elektrický podnik byl prohlášen všeužitečným nebo přeměněn na takový (§§ 4 a 28 zákona ze dne 22. července 1919, č. 438 Sb. z. a n. a §§ 1 a 2 zákona ze dne 1. července 1921, č. 258 Sb. z. a n.), s válečnými přírážkami, jakož i se všemi přírážkami samosprávných svazků činiti více než 50% čistého výnosu oněch obchodních let, která jsou podkladem pro výměru daně, prokáže-li podnik, že jest obchodně i technicky řádně veden a že čistý zisk po provedení odpisů a po obvyklém dotování rezervního fondu nestačil ani ku čtyřprocentnímu zúrokování kmenového neb akciového kapitálu podniku nebo závodních podílů.

Ustanovení odstavce druhého až pátého §u 32 zákona ze dne 12. srpna 1921, č. 329 Sb. z. a n. platí obdobně také pro zdanění všeužitečných elektrických podniků uvedených v odstavci prvním.

§ 2. Dílčí dlužní úpisy všeužitečných elektrických podniků (§ 1), vydané v době od 1. ledna 1922 do konce roku 1926, jsou osvobozeny od poplatků, jež z těchto dílčích dlužních úpisů mají býti placeny přímo před jich vydáním.

§ 3. Listiny vydané k zápisu a výmazu závazků za kaucí k pojištění dílčích dlužních úpisů, vydaných všeužitečnými elektrickými podniky (§ 1) v době od 1. ledna 1922 do konce roku 1926, a knihovny zápisy vykonané z té příčiny jsou osvobozeny od kolkův a poplatků.

Výhody právní. § 4. Komanditní společnosti na akcie a akciové společnosti podle obchodního zákona uvedeného v platnost zákonem ze dne 17. prosince 1862, č. 1 ř. z. roku 1863, které provozují všeužitečné elektrické podniky uvedené v §u 1, mohou žádati za osvědčení soudním zápisem v případech, kde obchodní zákon nebo souhlasně

s ním společenské stanovy požadují soudního spisu nebo soudního osvědčení k ujednání nebo změně společenské smlouvy nebo k usnesení na zrušení společnosti.

U společností s ručením omezeným podle zákona ze dne 6. března 1906, č. 58 ř. z. a zákona ze dne 15. dubna 1920, č. 271 Sb. z. a n., které provozují všeužitečné elektrické podniky uvedené v §u 1, mohou býti notářské spisy a notářská osvědčení, jichž požadují zákon ze dne 6. března 1906, č. 58 ř. z. nebo souhlasně s ním společenské stanovy k ujednání nebo změně společenské smlouvy, k prohlášení dosavadních společníků a osob třetích o převzetí nových kmenových vkladů, ku převodu obchodních podílů společníků právními jednáními mezi živými a k usnesení na zrušení společnosti, nahrazeny soudním zápisem.

K soudním úkonům podle odstavce prvního a druhého jest příslušným okresní soud, v jehož obvodu společnost má sídlo nebo koná valnou hromadu.

Soudní úkony tyto provede soudce, jež si přibere přísežného zapisovatele.

§ 5. Ministerstvo vnitra může v dohodě s ministerstvy veřejných prací a financí povolití všeužitečným elektrickým podnikům, které jsou ustaveny ve formě akciové společnosti, aby vydávaly neúplně splacené akcie na jméno, na něž musí býti složeno aspoň 25% jmenovité hodnoty akcie.

Za neúplně splacené akcie vydají se akcionářům zatímní listy (dočasné účastiny neb účastinné poukázky), na jméno znějící, na nichž se vyznačí vykonané splátky a které teprve po úplném splacení mohou býti vyměněny za akciové úpisy.

Neúplně splacené akcie na jméno (odstavec první) jest přípustno vydávati buď pro všechny akcionáře nebo jen pro akcionáře, kteří mají bydliště, pobyt, sídlo neb podnik v území, jež bylo všeužitečnému elektrickému podniku k zásobování přiděleno, na něž se však elektrisační stavby společnosti dosud nerozšířily.

Zbývajících 75% může býti od těchto akcionářů požadováno podle postupu elektrisačních prací.

Ministerstvo vnitra může v dohodě s ministerstvy veřejných prací a financí povolití v případě potřeby všeužitečným elektrickým podnikům (§ 1) další potřebné zvýšení akciového kapitálu, i když akcie dřívějších emisí nebyly ještě plně splaceny.

4. Výrobní elektr. energie a elektr. vedení. Zásady pro stanovení podmínek při jich schvalování vzhledem na potřeby soustavné elektrisace. Ob. z. sp. p. P. 24. IX. 1920, č. 3 A-794/278.320. (§ 27, bod 3. zák. č. 438/19.)

Státní elektrárenská rada, zřízená podle § 31 zák. ze dne 22. VII. 1919, č. 438 sb. z. a n. a podle nař. vlády R. Č. S. ze dne 2. I. 1920, č. 26 sb. z. a n., usnesla se ve schůzi konané dne 12. VII. 1920 na následujících zásadách pro stanovení podmínek, vztahujících se na využití přírodních zdrojů energie a druh el. proudu při schvalování výroben elektr. energie a elektr. vedení podle § 27, bod 3. zák. ze dne 22. VII. 1919, č. 438 sb. z. a n.

1. Tepelné centrály jest tak budovati, aby výroba energie soustředována byla dle možnosti ve velkoelektrárnách poblíže dolů, kde se využítuje paliva méněcenného a tam, kde se tepla dokonale využítuje.

2. Vodní síly využitkovány buďtež dle možnosti až do hospodárného maxima v rámci celého soustavného vodohospodářství na celém toku řeky i v celé oblasti soustavy vodní a s plným ohledem na možnou spolupráci se sousedními elektrárnami.

3. Elektrická vedení buďtež upravena tak, aby mohla utvořiti jednotnou rozvodovou síť pro celou oblast státu.

4. V novostavbách elektráren a v elektrárnách, jichž výkon bude podstatně zvýšen, je vyráběti proud tříměnný o 50 kmitech. Z ustanovení toho vyjmuty jsou dráhy, kde o systému proudu, sloužícímu k účelům veřejné dopravy rozhoduje ministerstvo železnic, a dále vyjmuty jsou i ony podniky, při nichž se prokáže, že pro své účely potřebují nevyhnutelně jiného druhu proudu.

5. Normální přespolní napětí v elektrických vedeních bude na místě spotřeby 22.000 voltů. Z ustanovení toho vyjmuty jsou případy, kde jde o rozšíření dosavadních el. vedení, při nichž by změna napětí byla nehospodárnou, a dále i ony případy, kde možno energii přímo z generátorů přilehlá místa účelně zásobovati.

6. Normální vysoké napětí v napájecích vedeních budiž na místě spotřeby 100.000 voltů. Z ustanovení tohoto jsou vyjmuty případy, kde by dodávka proudu o tomto napětí byla nehospodárnou; v případech těch upraveno budiž pokud možno vedení tak, aby mohlo býti později napájeno proudem o napětí 100.000 voltů; přechodně možno použití 50.000 voltů.

7. Normální napětí v sítích nízkého napětí budiž na místě spotřeby 380/220 voltů, u soukromých podniků možno použití 500 voltů s uzemněným uzlem.

Sítě sekundární, které budou prozatímně napájeny proudem stejnosměrným, zřízeny buďtež tak, aby mohly později býti upraveny na proud tříměnný; normální napětí na místě spotřeby pro stejnosměrná zařízení nově zřízo-

vaná jsou 220 a 2×220 voltů s uzemněným středním vodičem.

8. Normální napětí generátorové v nových elektrárnách zvoleno budiž takové, aby napětí v síti na místě spotřeby bylo 6000 voltů. Má-li však sousední již vybudovaná síť, k níž nové dílo možno připojiti za účelem vzájemné výpomoci, napětí 5000 voltů, zvoleno budiž zpravidla pro nový generátor totéž napětí. Z ustanovení tohoto vyjmuty jsou malé elektrárny, kde lze síť nízkého napětí napájeti přímo z generátoru.

Min. veř. prací schválilo tyto zásady, jež se v základě jeho výnosu ze dne 13. září 1920, č. 45.015/XVIII, jednak sdělují veškerým úřadům a orgánům, které schvalují projekty výroben energie a vedení elektrická, aby se dle nich řídily, jednak pak uveřejňují se v úředních novinách pro informaci veškerých interesovaných kruhů vůbec.

5. Vyn. min. veř. prací ze dne 16. IX. 1921, č. 48.300/XVIII o ohledu na zájmy soustavné elektrisace.

Při úředních řízeních na povolování k zřizování elektr. děl nepřihlížejí úřady vždy dostatečnou měrou k potřebám soustavné elektrisace ve smyslu § 27, odst. 3 zák. ze dne 22. VII. 1919, č. 438 sb. z. a n. a k výnosu min. veř. prací ze dne 13. IX. 1920, č. 45.015/XVIII aniž berou ohled na podniky prohlášené za všeužitečné dle § 4 cit. zákona.

Min. veř. prací upozorňujíc na tato ustanovení zákonná připomíná, že je nutno, aby při řízení úředních přísně bylo jich šetřeno a dle nich postupováno.

Dále uvádí, jak již zdejší vyn. ze dne 1. VII. 1921, č. 28.593/XVIII bylo sděleno, že až dosud prohlášeny byly za všeužitečné dle cit. zák. podniky těchto společností:*)

Vzhledem k povinnostem uloženým těmto podnikům ve smyslu § 2, odst. 1. vl. nař. ze dne 25. X. 1920, č. 612 sb. z. a n. poukazuje se tamní úřad, aby při všech úředních řízeních, jež se konají v oblasti příslušného podniku všeužitečného a týkají se zřízení el. děl at k účelům veřejným neb soukromým byl podnik vyzooměn za účelem vyslechnutí jeho stanoviska, k němuž budiž ve výměru povolovacím vzat náležitý zřetel.

Dále upozorňuje min. veř. prací na svůj výnos ze dne 30. III. 1921, č. 14.880/XVIII, kterým schváleny byly předpisy Elektrotechnického svazu československého, jimiž jest se úřadu při úředních řízeních řídit.

Poněvadž pak došly min. veř. prací i stížnosti, že zařizování el. děl bývá svěřováno firmám neb osobám ne-

*) Neotiskujeme jich jmen.

kvalifikovaným, nutno i na tuto závalu upozorniti a úřadům uložiti, aby již při řízení povolovacím bylo oprávnění firmy, která má zařízení prováděti, zkoumáno, zda rozsah prováděné instalaci odpovídá.

Výnos budiž sdělen podřízeným úřadům, aby se jim říditel a dle něho postupovaly. Současně přikládá se seznam zákonů, nařízení a předpisů, týkajících se soustavné elektrisace k tamní potřebě.

6. Oběžník z. sp. p. v Praze, 21. VI. 1923, č. 3D-730, č. z. sp. p. 232.755.

Min. veř. prací upozornivší vyn. ze dne 15. V. 1923, č. 25 a 43/12, 34.378/1923 na účel ustanovení § 16 zák. ze dne 22. VII. 1919, č. 468 sb. z. a n. o soustavné elektrisaci, totiž aby speciální záležitosti elektrisační, vyžadující odborných znalostí jak po stránce právní, tak i technické, byly soustředěny u úřadů s obvodem pokud možno největším, doporučilo důtklivě z. správě politické, aby řízení o schvalování děl elektrických prováděla zásadně sama, jak jí to ukládá odst. 1. § 16 cit. zák. a jak to je též v intenci zákona toho. — Dávajíc o tom pouze k vlastní informaci věděti, vybízí z. správa politická živn. úřady I. st., aby v každém případě, kdy jim všeužitečný podnik předloží omylem žádost za schválení elektrovodu nebo jiného projektu, žádost tu sem ihned předložily a současně vždy vyrozuměly dotčený podnik s odkazem na § 6 prov. nař. k elektrisačnímu zákonu ze dne 25. X. 1920, č. 612 sb. z. a n., že jest v zájmu urychleného vyřízení, aby se podobné žádosti předkládaly přímo zemské správě politické jako úřadu schvalovacímu.

Obdobně budiž postupováno i při elektrovodech, které sice nejsou všeužit. podniky, ale při nichž jest dle § 142 ž. ř. rovněž dána kompetence z. správy politické, totiž kde je elektrovod pokračováním elektrovodu, přicházejícího ze sousedního okresu anebo součástíou elektrovodné sítě, procházející dva nebo více okresů politických.

Jinak zůstává v platnosti zdejší oběžník ze dne 7. I. 1923, č. 3 A-12.691/472.401/22 o soustavné elektrisaci státu. (Evid. kniha el. podniků v Čechách. Prvý soupis dat pro její založení.)

7. Zvaní inspektorů ke komisím. Ob. z. sp. p. P. 18. VI. 1923, č. 3 D-784 ai 23, č. z. sp. p. 252.329.

U příležitosti stížnosti Elektrárenského svazu středolabských okresů, sp. s r. o. v Kolíně, proti zvaní zástupců

ž. inspekce ku komisionelnímu řízení o elektrovodech, podotklo min. obch. ve vyn. ze dne 28. IV. 1923, č. 58.156/22 za účelem poučení a k vlastní informaci živn. úřadů I. st. toto:

Výnos ze dne 9. VII. 1921, č. 27851, ukládá ž. úřadům, aby při schvalování jistých, zejména větších ž. provozoven, kde jest to nutným v zájmu ochrany života a zdraví dělnictva (na př. sub 2 a) cit. min. vyn. při elektrárně, přičítaly také ke komisionelnímu jednání ž. inspektora »jako znalce«. Při jeho vyzoomování ž. úřadem musí býti výslovně podotknuto, že jest nutno, aby se zúčastnil komise »jako znalec«, jinak nesměl by na podnikatele požadovati zaplacení cestovních výloh.

Nutnost, aby se zúčastnil komisionelního jednání ž. inspektor »jako znalec«, byla by odůvodněna při schválení elektrárny samé, nikoliv však při schvalování dalších elektrických vedení. V poslednějším případě jsou již obsaženy bezpečnostní předpisy v »Předpisech a normalích elektrotechnického svazu československého v Praze«, které byly schváleny ministerstvem veř. prací po dohodě s min. pošt a telegrafů, průmyslu, obveř. prací po dohodě s min. pošt a telegrafů, průmyslu, obveř. chodu a živnosti, sociální péče, vnitra a železnic. Ž. úřadům jest pak nařizováno, aby při všech jednáních, týkajících se elektrických zařízení, jichž vždy účastní se také odborný technický znalec, ukládaly z. úřední povinnosti podnikatele v konsensu zachovávaní těchto předpisů, obsahující též ustanovení na ochranu dělnictva.

Proto není již zapotřebí, aby se zúčastnil těchto řízení též »jako znalec« orgán ž. inspekce, ježto výlohy tím zvešle zbytečně by zatěžovaly příslušné podniky.

Konečně se podotýká, že není tím nikterak dotčena možnost živn. inspektora zúčastniti se každého takového komisionelního jednání, o němž musí býti vyzooměn živn. úřadem, ovšem nikoliv »jako znalec«.

8. »Předpisy a normalie Elektrotechnického svazu čl. 1923«. Vydal ESČ. v Praze 1923.

Nový (1923) svazek Předpisů a normalí ESČ. shrnuje v sobě práce všech komisí v letech 1921 a 1922. Prvnímu dílu (t. j. Předpisům) dostalo se schválení ministerstva veřejných prací, takže platí pro všechna nová nařízení, stroje a přístroje objednané po 1. červenci.

6. Zápis elektr. vedení všeužitečných elektr. podniků do pozemkových knih viz zákon d. 13. VI. 1922, č. 187 sb. z. a n.

IX. Parní kotle.

§ 15 ž. ř. Za živnosti koncesované prohlašují se: 18. živnostenské vyrábění a spravování kotlů parních.

Továrny na kotly, edikt. řízení viz str. 156. Koncesii udílí ž. úřad I. stolice. Místní potřeba není předepsána.

Průkaz způsobilosti, nař. m. o. 6. VIII. 1907, č. 196 ř. z.: 9. O vyrábění a spravování parních kotlů. Žadatelé za koncesii k vyrábění a spravování parních kotlův uvedenému v § 15, čísle 18, zákona ze dne 15. března 1883, č. 39 ř. z., nechť spolu s výkazem o praktickém zaměstnání v řečené živnosti předloží vysvědčení o první státní zkoušce z oboru strojního stavitelství, vykonané úspěšně na technických vysokých školách ve Vídni, Stýrském Hradci, v Praze (německé a české), Brně (německé a české), nebo Lvově, vztažno vysvědčení o jednotlivých zkouškách ze všech předmětů této státní zkoušky s úspěchem alespoň dostatečným, kromě vysvědčení o úspěšném vykonání prospěchových zkoušek z nauky o strojích, ze strojního stavitelství a mechanické technologie, potom vysvědčení dospělosti nebo vysvědčení o úspěšném absolvování posledního ročníku mechanicko-technického oddělení vyšší prům. školy při státní prům. škole v I. vídeňském okrese obecním, při státní průmyslové škole v Terstu, při státní prům. škole v Praze, při německé státní prům. škole v Plzni, při české státní prům. škole v Plzni, při státní prům. škole v Liberci, při německé státní prům. škole v Brně, při české státní prům. škole v Brně, při státní prům. škole v Zábřehu, při státní prům. škole v Bilsku, při státní prům. škole v Krakově, pak dolnorakouské zemské prům. školy mechanicko-technického směru ve Vídeňském Novém Městě, potom běhu pro stavbu lodí na státní prům. škole v Terstu nebo vyšší odborné školy pro stavební a strojní zámečnictví při technologickém prům. museu ve Vídni.

Topení. Zavádění parního topení spadá do oprávnění strojního zámečnictví, pokud by šlo při tom o parní kotle o vyšším tlaku než $\frac{1}{3}$ až $\frac{1}{2}$ atmosféry spadá již do konc. živnosti výroby parních kotlů. JOKP. 1914, str. 29, 742.

2. Zkoušení a obsluhu parních kotlů upravují:

1. zákon d. 7. VII. 1871, č. 112 ř. z. o zkoušení a periodickém vyšetřování parních kotlů;

2. nař. min. obch. z 1. X. 1875, č. 130 ř. z. o opatření proti vybuchnutí parních kotlů;

3. nař. stát. min. ze dne 17. XII. 1860, č. 273 ř. z., o pozorovatelných pojišťovacích opatřeních proti výbuchu u varných přístrojů, opatřených jedním neprodyšně uzavíratelným víkem;

4. nař. min. obch. z 15. VII. 1891, č. 108 ř. z. o tom, jak prokázati sluší způsobilost a dohlédati k parním kotlům, jakož i příslušnosti (řiditi, obstarávají parní stroje, lokomotivy a stroje parních lodí).

ad 1—4. Předpisů těchto pro nedostatek místa a ježto netýkají se udělení ani výkonu koncese, neotiskujeme; otištěny jsou v knize Jakuba Souška, Státní péče o bezpečnost námezdní práce, str. 231 a násl.

5. Nař. min. veř. prací 5. VIII. 1914, č. 206 ř. z. doplňuje ustanovení o obsluze a hlídání parních kotlů a strojů (po dobu války neb válečného ohrožení).

6. Přísaaha doz. orgánů aut. spolků. M. o. 24. XII. 1890, č. 52.724; (m. p. č. 2469) č. 4 sb. norm.; — vysvědčení způsobilosti k obsluze strojů u parolodí, m. o. 4. III. 08, č. 39.918, A. str. 95.

7. Příčiny výbuchu parního kotle v horním podniku jest oprávněn vyšetřovati revírní úřad horní spolu s okr. úřadem polit. a příslušným vládou ustanoveným úředním zkušebním komisárem parních kotlů. M. o. 30. I. č. 24439/07, A. 1908, str. 95.

Slovensko: 1. Nařízení min. ze dne 9. VII. 1922, č. 12 sb. z. a n. o vykonávání kotelní služby;

2. nař. min. ze dne 26. V. 1921, č. 22 sb. z. a n. o zřízení komisariátů pro strojnictví a elektrotechniku na Slovensku.

X. Zbraně a střelivo.

§ 15 ž. ř. Za živnosti koncesované prohlašují se: 10. Výroba a prodej zbraní a střeliva.

1. **Průkaz způsobilosti; nař. min. obch. ze dne 7. srpna 1907, č. 196 ř. z.:** 5. Hotovení a prodej zbraní a střeliva.

Žadatelé za koncesii k uvedeným v § 15, čísle 10. zákona ze dne 15. března 1883, č. 39 ř. z., živnostem hotovení a prodeje zbraní a střeliva vykažte se alespoň dvouletým praktickým zaměstnáním v příslušném živnostenském závodě.

Jde-li o koncesii k hotovení a prodeji střelných zbraní, žadatel kromě toho musí prokázati řádné naučení se příslušné živnosti.

34.515, sb. norm. č. 170), dalo sem věděti, že revolvery pod výměrou 7 vídeňských palců (18 cm) nelze již beze všeho klásti na roveň kapesním bambitkám téže délky a že je tudíž také nelze všeobecně pokládati za zakázané zbraně (§ 2. cis. pat. ze dne 24. října 1852, č. ř. z. 223).

Ze zkušenosti od té doby nabytých vysvitá však, že výnos tento při stálém pokroku techniky zbraní prakticky těžko lze prováděti, aniž by se v nejčastějších případech dostal do rozporu se smyslem ustanovení zákona (§ 2. zbr. pat.). Jeví se to zvláště u moderních automaticky působících kapesních střelných zbraní (opakovací bambitky a p.), které — bez ohledu na jejich délku — jednotlivé úřady bezpečnostní na základě zmíněného výnosu, avšak zřejmě v odporu s ustanovením § 2 zbr. patentu, pokládají za zbraně z tohoto ustanovení vyňaté.

Abý mylnému výkladu a nestejnomyšlnému používání tohoto výnosu z r. 1898 čelilo, vidělo se tudíž ministerstvo vnitřa dorozuměvši se s ústředními účastněnými úřady pohnuto, odvolati tento výnos, jakož i výnos ze dne 10. října 1903, č. 43.713 ex 1902 (místodr. výnos ze dne 1. února 1904, č. 220.491, sb. norm. č. 20), o nakládání s pistollemi flobertkami pod výměrou 7 vídeňských palců (18 cm).

Opatření toto nabude působnosti dnem 1. října 1912.

Abý však, pokud je to přípustno, byl usnadněn obchod krátkými, ve smyslu § 2. zbr. pat. zapovězenými kapesními zbraněmi střelnými, zmocnilo min. vn. místodržitelství, aby udělování povolení k nákupu, držení a nošení takových zbraní potřebného (§§ 9 a 14 zbr. pat. a min. nař. ze dne 20. srpna 1857, čís. ř. z. 159 k § 9 zbr. pat.) svěřilo do odvolání policejním úřadům, a kde jich není, politickým úřadům I. stolice.

Na základě tohoto nařízení dlužno tudíž od 1. října 1912 počítaje s veškerými ručními zbraněmi střelnými pod výměrou 18 cm nakládati jako se zapovězenými, k jichž nákupu, držení a nošení každý zvláštního povolení potřebuje.

Udělování tohoto povolení svěřuje se tímto okr. hejtmánství do odvolání.

Při vyřizování žádostí za povolení k nákupu, držení a nošení krátkých, ve smyslu § 2 zbr. patentu zapovězených ručních zbraní střelných má si okr. hejtmánství sice vždy uvědomiti účel zákonného zákazu na zbraně takové se vztahujícího, při tom však jednatí bez malicherných pochybností a co možno rychle.

Při vyřizování těchto žádostí má míti okr. hejtmánství především na mysl, že v případě tomto ještě nestačí,

není-li proti žadateli dle § 17. zbr. pat. pochybnosti, nýbrž dlužno dle ustanovení min. nař. ze dne 20. srpna 1857, č. ř. z. 159, kterým vydány byly vysvětlivky k zbrojnímu patentu, udělovati povolení k nákupu, držení a nošení zapovězené zbraně jen tehdy, jsou-li tu ohledu hodné důvody. S tohoto stanoviska má tedy osoba žadatelova poskytovatí dostatečnou záruku proti případnému zneužití, z kterých příčin bude také padati na váhu, zdali žadatel jest důvěry hodný a spolehlivý.

Jak ve vystaveném zbrojním pasu, tak i v záznamu u tamního úřadu vedeném dlužno vyznačiti, zdali zbrojní pas zní na kapesní zbraň střelnou přes 18 cm nebo pod 18 cm a ve příčině této kromě toho, zdali pouze povolení k nákupu a držení nebo také k nošení bylo uděleno.

Po živnostensku provozovaná výroba a prodej zapovězených zbraní. Udělování povolení potřebného k živnostenské výrobě a prodeji takových dle toho, co uvedeno, zapovězených kapesních zbraní střelných (§ 4. odst. 2., a § 11. zbr. pat.) zůstává vyhrazeno místodržitelství (§ 5 zbr. pat.).

Na živnostníky a obchodníky mající povolení k prodeji zapovězených zbraní budiž bedlivě dohlíženo, zdali šetří předpisů prodeje toho se týkajících (§ 11. odst. 3. zbr. pat.).

Dovoz zapovězených zbraní. Povaha zbraně jako zbraně zapovězené ve sm. zbr. pat. nevylučuje udělení povolení k jejímu dovozu, dosáhl-li ten, v jehož držení zbraň má se dostatí (příjemce), zvláštního povolení k držení (§§ 5 a 11, § 9 zbr. pat.).

Bezpečnostní úřad dle místa pobytu příjemcova příslušný má tudíž před vystavením průvodního listu pro dovoz kapesních zbraní střelných zjistiti, zdali jde o krátké, ve smyslu § 2 zbr. pat. zakázané zbraně čili nic, a v prvním případě vzíti v úvahu, zdali dány jsou podmínky pro udělení povolení k dovozu. Aby dále mohly celní úřady dohlížeti, zdali zásilka s předmětem povolení k dovozu se shoduje, budiž v průvodním listě samém vyznačeno, zdali udělené povolení vztahuje se na kapesní zbraň střelnou, »přes 18 cm délky« nebo »pod 18 cm délky«.

Ostatně poukazuje se na normální výnos ze dne 12. prosince 1903, č. 265.585 (sb. norm. č. 162).

Konečně dlužno tamním úředním listem a jiným způsobem postarati se o přiměřené vyhlášení tohoto opatření. Samozřejmě nemá býti celý výnos vyhlášen, nýbrž pouze krátký výtah a jsou zvláště pokyny o vyřizování žádostí za povolení k nákupu, držení a nošení zapovězených kapesních zbraní střelných interní povahy a nejsou určeny pro

veřejnost. Především důležno v této vzbližce na to upozorniti, že každý, kdo jest třeba jen v držení takové zavpovězené zbraně, povinen jest žádati za udělení povolení a že oprávnění živnostníci a obchodníci dle § 11, odst. 3. zhr. patentu oprávnění jsou takové zbraně prodati jen tehdy, když předloží se úřední novolení.

4. Zákon daný dne 23. června 1891, č. 89 ř. z., o obligatorním zkoušení všech ručních zbraní střelných.

§ 1. Všechny ruční střelné zbraně, v tuzemsku zhotovené, bez rozdílu kalibru a rozměru, hv vyzkoušena byla jejich nevnost (bezpečnost), dřive nežli dány budou do obchodu (§ 5), podrobeny buďte zkoušce při některé úřední zkušebně (zkušebním úřadě).

Totéž platí o ručních střelných zbraních dovezených do obvodu, kde tento zákon platí, pokud nejsou opatřeny cizozemským zkušebním znaménkem, které by se pokládalo za rovně tuzemskému. Nařizovacím způsobem bude ustanoveno, která razítka cizozemských zkušeben pokládají se za rovně tuzemským.

§ 2. Nařizovacím způsobem ustanovena budou místa, kde zřídí se zkušebny.

§ 3. Po vsvěšení komise obchodním ministeriem svolané, z odborníků se skládající, dána budou způsobem nařizovacím ustanovením o tom, který nastup ní dovolu střelných zbraní, nak ní zkoušení dovezených a v tuzemsku vyrobených zbraní střelných má býti zachováván, nak o razítku které na každé zkoušce na zbraň přitřístáno bude, o označení kalibru a o jiných znaménkách a o taxách, které ve zkušebně zaplatiti jest za výkon zkoušek.

§ 4. Každé razítko ve zkušebně užívané bude zhotoveno ve třech tycích, z nichž jeden vložen bude u obchodního ministeria, druhý u příslušného politického úřadu zemského; třetí bude uschován u zkušebny.

Padělání nebo zfalšování úředních razítek podrobena jest § 190, lit. d) trestního zákonníka.

§ 5. Vyrábitelé neb obchodníci, jakož i osoby u nich zaměstnané, kteří ruční zbraně střelné zeizují, zasílají nebo na prodej chovají, aniž by povinností v § 1 vsvlovené vyhověno bylo předensaným způsobem, vinní stanou se přestupkem a potrestáni buďte dle předpisů živnostenského řádu.

Stejným způsobem buď potrestáni, když ruční zbraně střelné s jiným kalibrem nežli na zbraň udaným se zeizují, zasílají nebo na prodej chovají. Jestliže správkou staré zbraně rozšíří se kalibr, tedy střelná zbraň musí znova býti vyzkoušena.

V té i oné případnosti buďte příslušné zbraně zabaveny živnostenským úřadem a vyzkoušení buď z úřední moci, podle zákonných předpisů, nařizovno na náklad strany.

Jeli výsledek příznivý, příslušné zbraně vráceny buďte vyrábětelům neb obchodníkům, v onáčné případnosti však vhodným způsobem učiněny buďte nezpůsobilé ku potřebě.

§ 6. Živnostenská úřadové mají vykonávatí tento zákon užíváíce odbornické porady.

Obce jsou zavázány ní tom živnostenskému úřadu k žádosti poskytnouti přiměřenou podporu.

§ 7. Co se týče ručních střelných zbraní ustanovených pro výzbroj vojska v tuzemsku nebo v cizozemsku, zkouška zvláštní vojenskou odbornou komisí má stejnou moc, jako vyzkoušení dle předpisů tohoto zákona vykonané.

§ 8. Střelné zbraně, kterých již užívá se v čase, kdy tento zákon působnosti nabude, podrobeny jsou jeho ustanovením toliko tenkrát, kdýž rozdělí vkoná se změna kalibru anebo kdýž přeměni se předovka na zadovku.

Zásoby střelných zbraní, které v onom čase budou míti vyrábětelé neb obchodníci, jestliže hv tyto zbraně nehvly opatřeny cizozemským zkušebním znaménkem, tuzemskému na rovně pokládáným, buďte od nich ve lhůtě jednoho roku podrobeny úřední zkoušce a kolkování (kolkování zásob).

Toto úřední jednání obmezi se zpravidla na obhlédání střelné zbraně a jen kdýhv toho potřebí bylo, záležiti buďte ve střelné zkoušce; náčež zbraň za spolehlivou uznaná bude opatřena razítkem o vykonaném zkoušení (kolkem zásobním).

Oni vyrábětelé neb obchodníci, u kterých po vsvření svrchu dotčené lhůty nalezeny budou střelné zbraně, zásobnímu kolkování podrobené, avšak nemající tohoto znaménka, potrestáni buďte dle předpisů tohoto zákona.

§ 9. Zákon tento nabude moci šest měsíců po svém vyhlášení.

§ 10. Ministrům obchodu, věcí vnitřních, vyučování a financí jest uloženo, aby tento zákon uvedli ve skutek. Zkouška v § 7 dotčená zvláštními vojenskými odbornými komisemi koná se skrze říšské ministerium vojenství.

5. Nařizení min. obch., vnitř., věcí duch. a financí ze dne 9. list. 1891, č. 184 ř. z., aby ve skutek uveden byl zákon daný dne 23. června 1891, č. 89 ř. z., o obligatorním zkoušení všech ručních zbraní střelných.

Abý ve skutek uveden byl zákon, daný dne 23. června 1891, č. 89 ř. z., o obligatorním zkoušení všech ručních

zbraní střelných, nařizuje se toto po vyslechnutí komise z odborníků zřízené, podle § 3 tohoto zákona od obchodního ministeria svolané:

Ku § 1, odst. 2. Razítkům úředních zkušeben, které podle zákona ze dne 23. června 1891, č. 89 ř. z., jsou zřízeny, pokládají se na roveň razítka tuto uvedených cizozemských zkušeben, totiž zkušeben v Lutychu (v Belgicku) a ve St. Etienne (ve Francouzsku).

Ony ruční střelné zbraně, které opatřeny jsou razítky předepsanými u řečených právě cizozemských zkušeben, nejsou podrobeny dalšímu zkoušení v královstvích a zemích na říšské radě zastoupených.

Kterých razítek užívá se v dotčených cizozemských zkušebnách, seznati jest z výkresu v příloze 1 obsaženého.

Ku § 2. Zkušebny pro obligatorní zkoušení všech ručních střelných zbraní podle zákona ze dne 23. června 1891, č. 89 ř. z., zřízeny jsou v Borovljanech (Ferlach), Praze, Výprtech a ve Vídni.

Ku § 3. O postupu, který zachováván býti má při zkoušení ručních střelných zbraní ve zkušebnách, pak o razítkách, která po každé zkoušce na ruční střelné zbraně budou vytištěna, o označení kalibru a o jiných znaménkách, konečně o taxách, které v těchto ústavách za výkon zkoušek jest zapraviti, platiti má předpis jakožto příloha 2. k tomuto nařízení přiložený.

Dovoz hlavní a ručních střelných zbraní z cizozemska, jestliže zásilka ustanovena jest pro některého výrobce nebo obchodníka naznačeného v § 5 řečeného zákona, není vázán nižádným obmezením z příčiny tohoto zákona.

Jinak cizozemské hlavně a ruční střelné zbraně v území, kde tento zákon platnost má, smějí do obchodu dány býti toliko na základě zvláštního dovození zeměpanského bezpečnostního úřadu příslušného dle obytného místa adresátova.

Dovolení toto, uvedouc počet kusů zbraní, uděleno bude bez závad, když byl podán úřadu průkaz o vyzkoušení příslušných zbraní cizozemskou zkušebnou, jejíž razítka podle § 1, odst. 2 řečeného zákona pokládají se na roveň tuzemským, nebo jinak podle osobních poměrů adresátových vyloučeno jest nebezpečností, že by se zákon obešel.

Není-li zde těchto podmínek, udělení tohoto povolení vázáno jest předchozí obhlídkou, vztážmo neprokáže-li se při ní, že jsou zde cizozemská zkušební razítka za stejné platná uznaná, podmíněno buď vyzkoušením střelných zbraní v tuzemsku. Zbraně cestujících a pohraničních oby-

vatelů v obyčejném pomezním obchodě nejsou dotčeny těmito ustanoveními.

Další zasilání cizozemských hlavně a ručních střelných zbraní in transitu pod celní kontrolou do ciziny není podrobeno ustanovením tohoto zákona.

Ku § 5. Prodejové místnosti a skladiště výrobcův ručních střelných zbraní a obchodníků s nimi navštěvovány budou v priměřených lhůtách od určených k tomu orgánů, kteří dozíratí budou k zachovávaní předpisů tohoto zákona.

Příslušní orgánové opatření budou od obchodního ministeria legitimacními listinami, které je opravňují ke vstupu do prodejových místností a skladišť takovýchto živnostenských podniků.

Ku § 6, odst. 2. Podle závazku uloženého v odstavci 2 tohoto paragrafu obcím, by poskytovaly živnostenskému úřadu při vykonávání tohoto zákona k žádosti priměřenou podporu, mají zástupcové obecní, vznese-li se takováto žádost na některou obec, spolupůsobiti při revisích prodejových místností a skladišť těch kterých podniků živnostenských.

Jestliže by u některých zkušeben žádoucím bylo, aby zřízen byl poradní sbor, bude příslušným obcím propůjčeno priměřené zastoupení v tomto poradním sboru.

K č. 8. Pro ohledání, kolkování vztážmo pro vyzkoušení zásob střelných zbraní, které v čase, kdy tento zákon moci nabude, míti budou vyrábětelé a obchodníci, zkušebnami platnost míti mají ustanovení přiložená jakožto příloha 3 k tomuto nařízení.

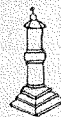
Nařízení toto nabývá moci zároveň s dotčeným zákonem.

Příloha I.

Výkres úředních cizozemských zkušebních razítek, které podle § 1 zákona ze dne 23. června 1891, č. 89 ř. z., pokládají se na roveň razítkům tuzemských zkušeben.

Znamka prozatímní.

Znamka soustavní.

Znamka definitivní.

Znamka hlavňová.

Známka
soustavy.Známka pro zbraně
vyrobené v cizině.Známka pro ruční zbraně
kromě st. Eugène vyrobene.Příloha 2.

Předpis pro zkoušení hlavní a ručních střelných zbraní v zkušebnách v (Borovljanech), v Praze, Výprtech (a ve Vídni).

Úkol zkušeben. § 1. Zkušebny jsou určeny, aby podle zákona ze dne 23. června 1891, č. 89 ř. z., zkoušely v tuzemsku vyrobené, jakož i takové z ciziny dovezené hlavně a ruční střelné zbraně, které by již nebyly opatřeny úředními zkušebními znamenkami některé cizozemské zkušebny tuzemským na roveň pokládány.

Ustanovení o povinnosti, že hlavně a ruční střelné zbraně v tuzemsku vyrobené mají býti vyzkoušeny.

§ 2. Každá v tuzemsku vyrobená jednoduchá hlavně budiž podrobena jeané a kazaá takováto dvouhlavně podrobena buď dvěma střelným zkouškám.

Vynaty z toho jsou hlavně terzerolů, pistolí, revolverů a salonních zbraní (viz § 2, posl. věta).

Jednoduché a dvouhlavně ku předovkám podrobeny budou kromě toho po upevnění trvalého závěrného šroubu, pak jednoduché a dvouhlavně k záovkám po upevnění baskule třetí zkoušce. Tato záleží zpravidla v obhlídce po případě však ve strelné zkoušce, když zkušebna, vztažmo organové ku výkonu této zkoušky ustanovení, uznají, že toho jest potřeba.

Terzerole, pistole, revolvery a salonní zbraně tuzemské výroby budou vždy teprve hotové podrobeny strelné zkoušce.

§ 3. Honební ručnice všeho druhu rádně vyzkoušené podrobeny budou nové zkoušce tenkrát, když pozdější rozšíření vývrtu vyžaduje upotřebení patron silnějšího kalibru.

Hlavně terčových štuců podrobeny jsou novému vyzkoušení následkem rozšířeného kalibru teprve tenkrát, když stěna hlavnová, na svém nejtenčím místě měřená, jest slabší nežli $\frac{1}{5}$ průměru, jaký má kalibrová střela.

Postup při zkoušení a ohledávání hlavní a ručních střelných zbraní. § 4. Zkoušení a ohledání hlavní děje se tímto způsobem:

1. Všechny hlavně bez rozdílu, když byly došly do

zkušebny, prohlédnuty budou zkušebním mistrem, který do protokolu dá potřebná data, pak změří se průměry vyvrtů kalibru při úsu a vyrazí se v milimetrech a desetínách milimetru na zadní čáru hlavně.

2. Na to přijdou hlavně do nabíjecího prostoru, aby zde, když byly dříve opatřeny prozatímním šroubem střelným, obdržely kalibrové náboje ručičného prachu, jež z připravené tabulky jest seznati, na kterýžto náboj při první a druhé zkoušce těžkým nabíjákem vrazi se tlustá zátká lepenková, vloží se olovená kulka až $\frac{1}{2}$ mm volné prostory nechávající a na ni pak vstříčí se stejná zátká.

3. Nabitě hlavně dají se na zkušební lavici a po vypálení svých nábojů zevrubně se prohlédnou.

4. Při třetí zkoušce, ku které u záovek zaslány buďte baskulované hlavně s ložisky patronovými, (u centrálního vznětu též se zápalnými bodci), u předovek pak hlavně závěrnými šrouby a pistony opatřene, budiž zejména zkoumáno, zda-li jednoduche hlavně po první, vztažmo avouhlavně po druhé zkoušce nebyly zeslabeny a zda razítka po těchto zkouškách tistěná zůstala neporušenými; kromě toho musí při tom zjistiti se trvanlivost hlavnového závěru, u baskulových soustav trvanlivost spojení hlavně s baskulí, u jiných soustav pak podle jich konstrukce.

Shledá-li se, že třeba jest vykonati třetí zkoušku jakožto strelnou zkoušku, upotřebeno buď oné ostré patrony, která určena jest pro tuto zbraň.

U hlavní na kulky vložena buď před kulkou ještě druhá stejná kalibrová střela; u hlavní na broky rozmázen buď písavý náboj broku o polovici své vahy.

5. Terzeroly a pistole obdrží strelný náboj svému kalibru průměrný.

Revolvery a salonní zbraně zkoušejí se tím, že z každého nabíjecího prostoru vystřelí se patrona pro ně ustanovená v obehodu přicházející.

6. Neobyčejné slupky patronové, které proto zkušebna v zásobě nemá, jakož i všechny druhy patron kovových buďte dodány od toho, jenž za zkoušku žádá.

Jak se nakládá s vadnými hlavněmi. § 5. Hlavně, na kterých po vykonané první nebo druhé zkoušce seznati jest necelá svařena místa a trhliny podrobeny budou na pumpě ke zkoušení rour tlaku 10 atmosfér a vystoupí-li voda z nich, učení se neponebnými vřezem vedle pokaženého místa.

Ony hlavně, které po zkoušení sice se neroztrhly, avšak na nichž jeví se podstatné vady, neobdrží nižádného zkušebního razítka a učení se nepotřebnými stejným způsobem.

Odmítnuté, vadami stížené hlavně mohou nové zkoušce. podrobeny býti, když se napraví tyto vady.

Jak kolkují se hlavně ručních střelných zbraní. § 6. Je-li výsledek příznivý, vytlačí se na hlavně a na ruční střelné zbraně po každé zkoušce příslušná úřední razítka.

Na hlavních, které nejví po vykonané první zkoušce nížádných podstatných vad, vyrazí se první (následující) zkušební znaménko, na zadní části hlavně.¹⁾

Praha.

I. zkouška:

Výprty.

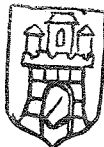

Na dvojhlavních vyrazí se po vykonané druhé zkoušce druhé (následující) znaménko na zadní, dolů obrácené části hlavně v levo ležící.

Praha.

II. zkouška:

Výprty.

Po třetí zkoušce, ať se vykoná prostým ohledáním nebo výstřelem, obdrží hlavně na zadní a dolní části hlavně na pravo ležící třetí (následující) znaménko.

Praha.

III. zkouška:

Výprty.

¹⁾ Následující obrazce nesouhlasí s obrazci v zákoníku otištěnými, nýbrž jsou to značky skutečně dnes užívané ve smyslu nař. ze dne 25. XI. 1919, č. 613 sb. z., upravené v měřítku zvětšeném.

Jednohlaňové zbraně tuzemské výroby opatřeny budete proto vždy znamenkem první a třetí zkoušky, dvojhlaňové pak razítky všech tří zkoušek.

Terzerole, pistole, revolvery a salonní zbraně obdrží znamení zkoušky třetí.

Jiná označení. § 7. Kromě zkušebního znaménka a průměru vývrtu (§ 4, c. 1.) vyraženo bude na každé hlavní a na každé dvojhlaňvi v běžné protokolní číslo příslušné zkušebny, a sice vyrazí se toto protokolní číslo při jednoduchých hlavních po třetí zkoušce na zadní a spodní části hlavně a při dvojhlaňvích po druhé zkoušce na zadní části spodní hlavně a po třetí zkoušce na zadní a dolní části hlavně na pravo ležící. Hlavně, které nejsou ke střelbě kulkou způsobilé (choketorové a kuželovitě vrтанé hlavně), obdrží na zadní části hlavně označení: »N e p r o k u l k y«

Taxy za zkoušení tuzemských hlavních a ručních střelných zbraní. § 8. (Pozn. vydavatelova: Taxy tyto byly zvýšeny dle nař. č. 613/19 na trojnásobné, ale nař. č. 188/20 sb. z. a n. zavedeny sazby nové na str. 832 uvedeně.)

Jak nakládá se s hlavněmi a ručními střelnými zbraněmi z ciziny pocházejícími. § 9. Hlavně z ciziny pocházející, které nejsou opatřeny všemi tuzemským na roven poklačenými úředními znamkami některé cizozemské zkušebny, jsou-li jednoduchými hlavněmi, podrobeny budete první, jsou-li dvojhlaňovými, druhé střelné zkoušce v tomto předpisu předepsané.

Hotové zbraně pocházející z ciziny a mající toliko kolek hlaňový, podrobeny budou ohledání a uzná-li se, že toho jest třeba, střelné zkoušce. Takoveto zbraně, které nemají nížádného zkušebního znaménka, podrobeny budete vždy střelné zkoušce, při níž upotřebeno buď prachového náboje pro druhou zkoušku předepsaného.

Terzerole, pistole, revolvery a salonní zbraně z ciziny dovezené, jsou-li opatřeny uznaným razítkem některé cizozemské zkušebny, nejsou podrobeny dalšímu vyzkoušení.

Zbraně z ciziny dovezené, které podrobeny byly toliko ohledání, obdrží znaménko třetí zkoušky; zbraně pak, které hotové byly podrobeny střelné zkoušce, při níž použito bylo prachového náboje pro druhou zkoušku předepsaného, obdrží znaménko druhé a třetí zkoušky.

P o z n á m k a. Všechna zkušební znaménka jsou kreslena zvětšená.

* Terzerole, pistole, revolvery a salonní zbraně z ciziny dovezené, které nejsou opatřeny uznaným značením některé cizozemské zkušebny, obdrží po vykonané střelné zkoušce značenko třetí zkoušky.

Za cizozemské: [Tento 6. odstavec zní nyní jak uvedeno v § 3. na str. 833.]

Pokud svrchu nejsou dána úchylná ustanovení, s cizozemskými hlavními a s ručními střelnými zbraněmi nakládáno buď stejným způsobem, jako s tuzemskými výrobky stejného druhu.

Všeobecný služební předpis pro zřizence zkušebny.

§ 10. Personál zkušebny vykonávající má své povinnosti způsobem nestranným, svědomitým a přesným.

Zkoušení hlavní a ruční střelných zbraní diti se má dle poradi, jak byly zkušebně podány. Ve zkušebně veden buď protokol, jenž obsahoval má jméno každé strany, počet a druh od ní podaných hlavní vztahmo ručních střelných zbraní, čas podání a čas vrácení, výsledky vykonané zkoušky a obnos zapravené taxy.

Proto buď k tomu přihledáno, by první a druhá zkouška ještě téhož dne, kterého hlavně přineseny byly do zkušebny, třetí zkouška pak podie toho, jak toho okolnosti připouštějí ihned byla vykonána.

K žádosti strany vydá se jí opis příslušné protokolní položky vztahmo ověření o výsledku zkoušky.

Stranám majícím zájem ve zkoušení hlavní vztahmo ručních střelných zbraní, jest dovoleno býti přítomnu při zkoušce.

Personál zkušební přihledati má ke slušným přáním, jichž splnění nepříčí se rozumnému provádění tohoto předpisu.

Ostatně poukazuje se ke zvláštní služební instrukci pro personál zkušebny.

V kanceláři každé zkušebny vyložena jest kniha stížná, do které každý žadatel zkoušky zapisu muze své případné žaloby a sužnosti na zřízení zkušebny. Sužnosti mají býti opatřeny jménem a příjmením i adresou stěžovatele.

Razítka ve zkušebně užívaná srovnána buďte občasnými typy (§ 4 zákona ze dne 23. června 1891, č. 89 ř. z.), a byla-li by opotřebována, buďte opatřeno, by byla obnovena.

Dni ke zkoušení určené a úřední hodiny budou vhodně vyhlášeny a buďte přesně dodržovány.

Tabulka

pro prachové náboje, jichž se užívá při zkoušení hlavní (první a druhá zkouška: ruční prach; třetí zkouška: velejemný terčový prach č. 8/11).

Kalibr hlavní	Průměr v mm	Náboj prachový v grammech pro			
		I.		III.	
		zkoušku			
		hlavně na broky a kulky		hlavně na broky	hlavně na kulky
8	19.8	21	12	8	Pro třetí zkoušku hlavně na kulky užívá se zkušební náboje v § 4. č. 4. předepsaného.
10	19.4	20	11	7	
12	18.8	20	10	6	
14	18.2	19	10	5	
16	17.6	18	10	5	
18	17.2	18	9	5	
20	16.6	17	9	4.5	
22	16.2	17	9	4.5	
24	15.8	16	9	4.5	
26	15.4	16	8	4	
28	14.8	15	8	4	
30	14.4	15	8	4	
32	14.0	14	8	4	
34	13.6	14	7	4	
36	13.2	14	7	4	
38	12.6	13	7	3	
40	12.2	13	7	3	
42	11.8	12	6	3	
44	11.4	12	6	3	
46	11.0	11	6	3	
48	10.6	11	5	3	
50	10.2	11	5	3	
Rozličné	10 až 27	10	5	3	

Přílohu 3.

Předpis*) v příčině kolkování zásob nařízeného v § 8 zákona o obligatorním zkoušení všech ručních zbraní střelných.

§ 1. Při úředním ohledání zásob střelných zbraní, které v čase, kdy tento zákon moci nabude, míti budou vyráběteli neb obchodci, vyšetřeno buď nejprve, zdali na zbraní jsou razítka pro první a druhou zkoušku předepsaná (§ 2 předpisu o zkoušení) a je-li tomu tak, buďtež kontrolováno, zda zátvorný šroub nebo baskule jest takového způsobu, že není

*) Viz poznámku na str. 830.

námítky proti užívání zbraně se stanoviska bezpečnostního. — Jinak budíž při zásobách týž postup zachovávan, jako při zkoušení výbec. — Kromě ručních střelných zbraní, které opatřeny jsou takovými cizozemskými zkušebními znaménky, která pokládají se na roveň tuzemským, osvobozeny jsou od zásobního kolkování hlavně a ruční střelné zbraně v Bo-rovljanské zkušebně vyzkoušené.

§ 2. Taxa za kolkování zásob činí tenkrátě 50% taxy pro třetí zkoušku platné (§ 8 a 9 dotčeného »předpisu«), když zkouška prostým ohledáním uznána byla dostatečnou; koná-li se zkouška, jakožto zkouška střelná, budíž zaplácena úplná taxa zkoušky třetí. Zásobní razítko záleží v tomto znaménku: (dvojhlavý orlík, na prsou písmenu V.).

Při kolkování zásob přidá se ku protokolnímu číslu znaménko seriové, které pro každé zkušební místo jest jiné.

7. Nař. min. obch., vn. a věci duch. a vyuč. ze dne 23. VIII. 1899, č. 174 sb. z. a n. o nezávazném zkoušení ručních zbraní střelných bezdýmným lovcím a terčovním prachem.

Aby ve skutek byl uveden zákon ze dne 23. VI. 1891, č. 89 ř. z. o obligatorním zkoušení všech ručních zbraní střelných, nařizuje se toto po slyšení odborné komise z odborníků zřízené a podle § 3 tohoto zákona obch. ministrem svolané:

§ 1. Ruční zbraně střelné s ústředním zápalištěm — nejobyčejnějších kalibrů s lepenkovými nebo mosaznými slupkami, jiných kalibrů pak pod tou podmínkou, že slupky jejich patron jsou zařízeny také pro zápalky se sesílenou náplní — mohou ku přání žadatele za zkoušku přistřeleny a vyzkoušeny býti také bezdýmným lovcím a terčovním prachem č. I., když byly dobře dopadly zkoušky, předepsané v min. nař. ze dne 9. listopadu 1891, č. 184 ř. z., jimž ve skutek uveden byl zákon ze dne 23. června 1891, č. 89 ř. z. o obligatorním zkoušení všech ručních zbraní střelných.

Při tom budíž upotřebeno pro brokové hlavně nábojů tabulky A, pro kulové hlavně nábojů tabulky B.

Pušky pro osmimilimetrovou vojenskou patronu budou přistřelovány 2.95 gramu bezdýmného prachu v ní obsaženého a střelou 15.8 gramu těžkou s pláštěm ocelovým.

§ 2. Ruční zbraně střelné, které kromě předepsaných kousek prachem černým přestály také zkoušku bezdýmným prachem lovcím a terčovním čís. I. (novým prachem N. P.) obdrží vedle označení uvedeného v § 6 min. nař. ze dne 9. listopadu 1891, č. 184 ř. z., další razítko zkoušky bezdýmným prachem a protokolní číslo k tomu a obě poslední číslice běžného roku, které budíte na hlavní zpravidla umístěny pod vyražené již číslice a na vrchní na pravo ležící stěnu bascule.

Znamka, že byla vykonána zkouška bezdýmným lovcím a terčovním prachem č. I. (novým prachem):

Praha. Výprty.

Mimo to budou hlavně, se kterých zřízené snad viširy a kroužek na řemeny budíte dříve sejaty, odváženy a jejich váha vyražena v gramech a desítinách gramu na zadní a spodní části bezprostředně před zásuvkou nebo na jiném vhodném místě hlavně. Data o vyzkoušení bezdýmným prachem budíte zaznamenána ve zvláštním protokole; při tom buď také délka hlavní v milimetrech zapsána.

Tabulka A.

Přehled

přistřelovacích a užívacích nábojů pro hlavně na broky.

Prach: Bezdýmný lovcí a terčovní prach čís. I.
Olovo: Měkké broky čís. 12, průměr broku 2.5 mm.

Kalibr vývrtu		Náboj přistřelovací		Náboj užívací	
číslo	milimetry	prachu	broků	prachu	broků
4	27.0	10.3	128.0	7.7	96.0
8	21.0—21.8	6.4	80.0	4.8	60.0
10	19.4—20.2	4.7	57.6	3.5	43.2
12	18.4—18.8	3.7	47.4	2.8	35.4
14	17.6—17.8	3.5	43.2	2.6	32.4
16	16.8—17.0	3.2	39.2	2.4	29.4
18	16.2	2.9	36.0	2.2	27.0
20	15.6	2.8	33.6	2.1	25.2
24	14.6	2.5	29.6	1.9	22.2
28	13.8	2.3	27.2	1.7	20.4
32	13.2	1.9	24.0	1.4	18.0
38—34	12.6—13.0	1.7	23.2	1.3	17.4
44—40	12.0—12.4	1.6	20.8	1.2	15.6
54—46	11.2—11.8	1.5	18.4	1.1	13.8
76—58	10.0—11.0	1.2	15.0	0.9	11.4

Poznamka. Znamky vykonané zkoušky jsou vyobrazeny v dvojnásobné velikosti.

Tabulka B.

Přehled

přistřelovacích a užívacích nábojů pro hlavně pro koule.

Prach: Bezdýmný lovcí a terčovní prach čís. I.

Olovo: Měkké olovo specifické váhy 11·35 kilogramů.

Kalibr vývrtu		Náboj přistřelovací		Náboj užívací	
číslo	milimetry	prachu	střely	prachu	střely
gramy					
4	27·0	8·0	252·0	8·0	168·0
8	21·0—21·8	4·7	139·5	4·7	93·0
10	19·4—20·2	3·6	106·5	3·6	71·0
12	18·4—18·8	2·9	82·5	2·9	55·0
14	17·6—17·8	2·5	69·0	2·5	46·0
16	16·8—17·0	2·3	60·8	2·3	40·5
18	16·2	2·1	54·0	2·1	36·0
20	15·6	2·0	51·0	2·0	34·0
24	14·6	1·9	46·5	1·9	31·0
28	13·8	1·9	43·5	1·9	29·0
32	13·2	1·8	42·0	1·8	28·0
38—34	12·6—13·0	1·8	40·5	1·8	27·0
44—40	12·0—12·4	1·8	39·0	1·8	26·0
54—46	11·2—11·8	1·7	36·0	1·7	24·0
76—58	10·0—11·0	1·6	31·5	1·6	21·0
112—81	8·8—9·8	1·4	27·0	1·4	18·0
174—120	7·6—8·6	1·1	21·0	1·1	14·0
291—188	6·4—7·4	0·8	16·5	0·8	11·0

Váha střely zkušební přistřelovací budíž rozdělena na dvě stejně těžké střely.

Min. nař. 24. V. 1910, č. 107 ř. z.,*) jimž mění se některá ustanovení nař. m. o. z 9. XI. 1891, č. 184 ř. z. o uznávání zkušebních značek ručnicových hlavních a ručních střelných zbraní z Německé říše dovezených: Na základě §§ 1 a 3 zák. ze dne 23. VI. 1891, č. 89 ř. z. o obligatorním vyzkoušení všech ručních zbraní střelných a dodatkem k prov. nař. ze dne 9. XI. 1891, č. 184 ř. z., po slyšení komise podle § 3 tohoto zákona ministeriem veř. prací svolané a z odborníků se skládající — nařizuje se toto:

a) O ručnicových hlavních: Razítkům první a druhé zkušební v příloze 2, § 6 zmíněného prov. nař. dotčeným kladou se na roveň razítka první střelné zkušební s uprave-

*) Od vydání nař. ze dne 25. XI. 1919, č. 618 sb. z. a n. podléhají tomuto nařízení z r. 1919 všechny vůbec zbraně z ciziny dovezené; nařízení hvězdičkou označená nemají tudíž praktického významu. Rovněž tabulky otištěné výše jsou změněny interními, nikde nevyhlášenými výnosy. Doporučovalo by se tudíž je výslovně zrušiti. Pozn. vyd.

nými hlavněmi, jak jest předepsána v § 2 německého říšského zákona ze dne 19. V. 1891, č. 15 ř. z.

b) O střelných zbraních: Střelné zbraně řádnou zkušební a onatřené budou podrobeny toliko třetí střelné zkušební v dotčeném prov. nař. uvedené jako střelné zkušební a obdržej. vyzkouševli tuto zkušební, to zapravení poplatku za to přinadařícího razítka třetí zkušební.

Nař. m. veř. prací obch. vn. a fin. 27. V. 1911, č. 99 ř. z. jimž se mění vztahy zrušují jednotlivá ustanovení min. nař. ze dne 9. XI. 1891, č. 184 ř. z. v tom směru, že se odvolává vztahy obmezující uznání zkušebních známek hlavních a ručních střelných zbraní z král. Belgie (Belgié) dovážených: Na základě §§ 1 a 3 zák. ze dne 23. VI. 1891, č. 89 ř. z. o obligatorním zkušební všech ručních zbraní střelných, nařizuje se dodatkem k prov. nař. ze dne 9. XI. 1891, č. 184 ř. z. — po vsslechnutí komise z odborníků zřízené a podle § 3 tohoto zákona ministeriem veř. prací svolané — toto: Uznání razítek zkušebních v Lutychu (v Belgii) na základě cit. prov. nařízení vsslovené, obmezují se na míru tuto uvedenou:

a) V příčině hlavních: Razítkům o první a druhé zkušební v příloze 2 § 6 cit. prov. nař. uvedeným pokládá se na roveň z písmen E a L na způsob monogramu se skládající prázdná známka (La marque provisoire) o státní zkušební s upravenými hlavněmi, vyzkoušená v příloze 1 tohoto nařízení a předepsaná v král. belgickém zákonu ze dne 24. května 1898.

b) V příčině pušek: Pušky řádnou belgickou zkušební známku onatřené budou podrobeny třetí zkušební v cit. prov. nař. uvedené jakožto střelné zbraně a onatřej se, když při této zkušební obstály, za příslušný poplatek razítkem třetí zkušební.

Nař. m. o. vn. kultu a fin. ze dne 18. srpna 1920, č. 152 ř. z. že razítka kr. uh. zkušební pro ruční střelnou zbraň v Budapešti*) uznávají se za platná dle zák. ze dne 23. června 1891, č. 89 ř. z.: Podle zákona ze dne 23. června 1891, č. 89 ř. z. o obligatorním zkušební všech ručních zbraní střelných a dodatkem k min. nař. ze dne 9. XI. 1891, č. 184 ř. z. daného ku provedení tohoto zákona, nařizuje se toto: K § 1 odst. 2. Razítkům zkušebním dle zák. ze dne 23. VI. 1891, č. 89 ř. z. zřízených, kladou se na roveň razítka kr. uh. zkušební v Budapešti. — Ruční střelné zbraně, onatřené razítkem v řečené zkušební předepsanými, nejsou podrobeny žádným další zkušební. — Kterých razítek řečená zkušební užívá, seznati jest z následujících výkresů.

*) Viz poznámku na str. 830.

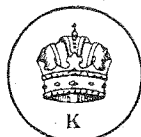
Úřední razítka kr. uherské zkušebny v Budapešti:

Pro jednoduché
hlavně.

Pro dvojitě
hlavně.

Pro hotovou ruční
střelnou zbraň.

Razítko zásobní.

6. Nařízení vládní z 25. listopadu 1919, č. 613 sb. z. a n., kterým se mění některá ustanovení min. nař. ze dne 9. XI. 1891, č. 184 ř. z., ze dne 23. VIII. 1899, č. 174 ř. z., ze dne 24. V. 1910, č. 107 ř. z., a ze dne 27. V. 1911, č. 99 ř. z. (prov. nař. k zák. ze dne 23. VI. 1891, č. 89 ř. z., o závazném zkoušení všech ručních střelných zbraní).

(§§ 2 a 4 otištěny jsou ve znění vl. nař. ze dne 13. V. 1921, č. 188 sb. z. a n.)

Dle § 3 zákona ze dne 23. června 1891, č. 89 ř. z., mění se po vyslechnutí svolané komise odborníků prováděcí nařízení k tomuto zákonu takto:

§ 1. Značky pro třetí zkoušku uvedené v § 6 předpisu o zkouškách hlavní a ručních střelných zbraní (2. příloha ministerského nařízení ze dne 9. listopadu 1891, č. 184 ř. z.) mění se tak, že místo značky orla bude se užívatí státního znaku republiky Československé (Iva) téže velikosti. Ve značce zkušebny pražské jest vepsána číslice 1, ve značce zkušebny výprtské číslice 2.

§ 2. Za zkoušky tuzemských hlavní a tuzemských ručních střelných zbraní platí se tyto poplatky:

I. z k o u š k a:

za jednu hlaveň . . . . . Kč 1:50;

II. z k o u š k a:

za jednu dvojhlaveň . . . . . Kč 2:50;

za jednu trojhlaveň . . . . . » 4—;

za jednu čtyřhlaveň . . . . . » 6—;

III. z k o u š k a:

za jednu jednohlavňovou pušku nebo bambitku Kč 2:50;

za jednu dvouhlavňovou pušku nebo bambitku » 3—;

za jednu trojhavňovou nebo čtyřhavlňovou pušku » 4—;

za jednu opakovací nebo samočinnou pušku . . » 6—;

za jednu jednohlavňovou pušku neb bambitku (pod 6 mm) . . . . . » 2—;

za jednu dvouhlavňovou pušku neb bambitku (pod 6 mm) . . . . . Kč 4—;

za jeden revolver opakovací nebo samočinnou bambitku . . . . . » 1:50.

§ 3. 6. odstavec § 9 předpisu v § 1 citovaného se mění takto: za zkoušky jednotlivých hlavní a zbraní dovezených z ciziny zapraví se dvojnásobný poplatek onoho poplatku, který by bylo zapraviti za vyzkoušení tuzemské zbraně, tedy dvojnásobný poplatek za všechny zkoušky, a to i tehdy, jsou-li některé v cizozemsku provedené zkoušky uznány též pro zdejší státní území a podrobili se zbraň třeba jen jediné zkoušce.

§ 4. Poplatky za zkoušky s bezdýmným prachem vyměřují se takto:

za jednu jednohlavňovou pušku . . . . . Kč 6—,

za jednu dvouhlavňovou pušku . . . . . » 8—,

za jednu trojhavňovou neb čtyřhavlňovou pušku » 10—,

za jednu opakovací neb samočinnou pušku . . » 15—,

za jeden revolver, salonní bambitku, opakovací neb samočinnou bambitku . . . . . » 3—.

Originální náboje musí býti dodány stranou.

Ohledně zkoušek zbraní cizozemských s bezdýmným prachem platí ustanovení § 3.

§ 5. Poplatky stanovené v ministerském nařízení ze dne 24. května 1910, č. 107 ř. z., a ze dne 27. května 1911, č. 99 ř. z., vyměřují se dle § 3 tohoto nařízení.

§ 6. Nařízení toto nabývá účinnosti 15. dne po vyhlášení a prováděním jeho se pověřuje ministr veřejných prací.

XI. Materiál a tělesa ohňostrojná a přípravky trhadí.

1. Průkaz způsobilosti:

Nař. min. obch. ze dne 6. srpna 1907, č. 196 ř. z., změněné nař. ze dne 12. května 1914, č. 105 ř. z. čl. I.:

6. Hotovení a prodej ohňostrojného materiálu, ohňostrojných těles a všelikých preparátů trhadí.

Žadatelé za koncesi k živnostem hotovení a prodeje ohňostrojného materiálu a ohňostrojných těles, uvedeným v § 15, čísle 11, zákona ze dne 15. března 1883, č. 39 ř. z., prokažte potřebné vědomosti z pyrotechniky průkazem předcházejícího alespoň jednoročního zaměstnání v přísluš-

ných živnostech anebo průkazem získaných chemicko-technických odborných vědomostí.

Zadatelé za koncesi k výrobě trhacích preparátů požádají svou zvláštní způsobilost podle ministerského nařízení ze dne 2. července 1877, č. 68 ř. z. (změněného min. nař. ze dne 22. září 1883, č. 156 ř. z.).

Průkaz zvláštní způsobilosti v předcházejících odstavcích dotčený nahrazuje se ve všech případech vysvědčením o odbyté s prospěchem druhé chemicko-technické státní zkoušce na některé tuzemské chemické vysoké škole nebo diplomem o doktorátu technických věd s chemií jako disertačním odborem některé tuzemské technické vysoké školy nebo

diplomem o doktorátu filosofie s chemií jako disertačním odborem některé tuzemské university nebo

vysvědčením zralosti nebo vysvědčením o absolvování s prospěchem posledním ročníku chemicko-technického oddělení vyšší průmyslové školy

na státní průmyslové škole v Praze.

na státní průmyslové škole v Liberci,

na státní průmyslové škole v Krakově a

vyšší státní průmyslové školy chemicko-technického směru na státní průmyslové škole v XVII. vídeňském obecním okrese.

Vyn. m. o. 10. VI. 14 č. 100 sb. norm. znovu uvádí obsah nař. č. 105/1914 ř. z.

O udělení i zániku koncese k prodeji třaskavin budíž zpravena vzhledem místně příslušná dělostřelecká zbrojnice (m. vn. 25. III. 1895 č. 4236, m. o. 10. III. 95 č. 168 sb. norm.), jakož i zemský úřad mlít., který zpraví ministra vnitra a obchodu; stejné oznámení se má ke konci roku učiniti o přírůstku prodejen a skladů se skladní prostorou nad 100 ke. m. vn. 25. IV. 80, č. 5763, č. 338 sb. norm. dále podle m. o. 10. VIII. 90, č. 13779 jest zprávit i o udělení ba i o pouhé žádosti za koncesi k výrobě třaskavin, a žádati za zprávu o

zkoušce třaskaviny provedené technickým a administrativním voj. komitétem.

Ohňostrojné látky dětské, dětské třaskaviny, třaskavé zápalky, hubky, prodávati jest oprávněn se zřetelním k m. vn. 14. VII. 1891, č. 22237/89 maj. koncese k prodeji látek ohňostrojných. Předměty ty jsou látky ohňostrojné, i když jde o dětský ohňostroj. JOKP. 1915, str. 105.

Zhotovování i pouhé prodeje dětských ohňostrojů spadá mezi živnosti koncesované. M. o. 27. X. 86, č. 36693, Weigelsperg str. 28.

Výroba třaskavých preparátů spadá mezi živnosti koncesované. Min. v. 27.

VIII. 84. č. 27096. Weigelsperg str. 28.

Dle min. nař. 17. V. 91, č. 62 ř. z. nelze kumulovati licencí ku prodeji prachu s koncesí ku prodeji třaskavin. Nař. cit. viz níže. Výpočet řady třaskavin, jejich výroba i dovoz je zakázán, viz Heller str. 278.

2. Výroba trhadel:

Ministerské nařízení ze dne 2. července 1877, č. 68 ř. z., jímžto se ustanovuje, jak se mohou trhadla způsobem živnostenským dělati a prodávati a čehož při tom pro bezpečnost šetřiti jest.

Text upraven s zřetelním k změnám dle nař. min. ze dne 22. září 1883, č. 156 ř. z., jež týkají se § 4, 44, 76, 80, 94, 99, 100, 101 a 115.

Čl. III. nař. d. 23. IX. 83, č. 156 ř. z. Ustanovení v tomto nařízení obsažená platnost mají také o trhadlech, na která dle § 7. odst. 2. vztahují se bezpečnostní předpisy o černém prachu dané.

Ustanovení obecná.

§ 1. Toto nařízení týče se jenom trhadel čili hmot roztrhovacích, které nejsou monopolem státním a jejich děláni a prodáváni není tedy výhradně zůstaveno správě státní.

Poznámky k nař. ze dne 2. VII. 1877, č. 68 ř. z. o výrobě třaskavin viz min. vn. 24. VIII. 77, č. 3478, m. o. 12. XII. 77, č. 136 sb. norm.

§ 2. Trhadla, která záležejí z části prachu střeliceho (sanýtru, síry a uhlí), anebo která jsou ustanovena nebo příhodná ku střelení z jakékoli palné zbraně, jsou i příště monopolem prachovým.

§ 3. Zdali jest některý preparát státním monopolem čili nie, vyšetří se zkouškou, kterou předsevezme technická a administrativní komise vojenská společně s technickými vysokými školami ve [Vidni].

Tato zkouška má se konati dle řídicích pravidel v přídatku k tomuto nařízení (lit. A) uvedených a má se při ní hleděti také k tomu:

1. zdali se má dopustiti, aby preparát z příčin bezpečnosti přišel v obecný obchod a dopravoval se po železnicí.
2. zdali se s ním má naložiti dle předpisů bezpečnosti v příčině černého prachu vydaných anebo dle tohoto nařízení.
3. zdali se má v předložené formě pokládati za střelivo a zvláště za střelivo zapovězené, konečně

4. zdali v příčině zacházení s ním má se šetřiti ještě jiných předpisů bezpečnostních, aneb mají-li se v té příčině nové předpisy vydati.

§ 4. Trhadla, jakož i jejich odrůdy (druhy) — vyjmajíce případnosti v odstavci 3 a 4 tohoto paragrafu uvedené — smějí jen tenkrát vyráběna, užívána a prodávána býti, když uznána jsou za dovolená.

Dovolení k výrobě má platnost jen pro osobu nebo závod, který si ho vyžádal.

Příprava trhadel v chemických laboratořích při vysokých školách k vědeckým účelům dovolena jest za odpovědnosti osoby laboratoři představené, která zvláště jest odpovědná, aby trhadla byla řádně uschována a by zabráněno bylo každé zlé jejich užívání.

Chce-li někdo na zkoušku vyráběti trhadla, aby dobyl si pro ně dovolení, pak chce-li kdo zkoumati trhadla a na zkoušku užití trhadel nedovolených, má potřebi povolení politického úřadu okresního a v policejním obvodu města Vídně, Prahy, Lvova, Krakova a Terstu má potřebi povolení policejního úřadu, jenž optati se má politického úřadu okresního. Povolení nesmí býti dáno, shledá-li se nějaká námitka hledíc k spolehlivosti žadatelově nebo k jiným okolnostem bezpečnosti se týkajícím.

§ 5. Kdo chce nabýti dovolení, aby mohl dělati nějaké trhadlo, má podati žádost svou ministerium záležitostí vnitřních a popsati v ní zevrubně preparát a způsob, jak ho chce dělati, kteréžto ministerium pošle tu žádost říšskému ministeriu vojenství, aby dalo předsevzítí výše dotčenou zkoušku. (§ 3.)

§ 6. K tomu konci má žadající podati autentický vzor svého preparátu dle naučení, které mu dá, co se týče toho, mnoho-li ho má býti a kde ho má odevzdati, technicko-administrativní komitét vojenský, má tomuto komitétu poskytnouti všelikých předloh o preparátu, kterých by bylo potřebi a má na zapravení výloh vyšetřovacích složití u komitétu taxu 500 zl.

Zkouška se pak dle § 3 vykoná a podá se o ní zpráva říšskému ministeriu vojenství, kteréž jí pošle se svým dobrým zdáním ministeriu záležitostí vnitřních.

§ 7. Podle této zprávy a tohoto dobrozdání rozhodne pak, nenáleží-li preparát k monopolu prachovému, ministerium záležitostí vnitřních společně s ministeriem obchodu, zdali a pod kterými výminkami trhadlo se může dělati.

Připustí-li se preparát, dá se žadajícímu povolení dělati, prodávati a dopravovati jej, buď také po železnicích anebo vyjmajíce železnice a zároveň se ustanoví, zdali v pří-

čině trhadla podle jeho povahy má platnost to, co pro bezpečnost v tomto nařízení ustanoveno aneb zdali má platnost to, co nařízeno v příčině černého prachu, zdali kromě toho šetřiti je nějakých jiných zvláštních opatření, opatřnosti a konečně zdali se má trhadlo v předložené formě pokládati za střelivo a zvláště za střelivo zapovězené a zdali se tedy k němu vztahují předpisy v této příčině vydané.

§ 8. Děláni a prodáváni trhadel způsobem živnostenským prohlašuje se dle § 30 řádu živnostenského za živnost koncesionální.

Koncese propůjčiti se může toliko dle výminek, obsažených v povolení, že se preparát připouští.

§ 9. K preparátům trhačím, které se zavědou v zemích radou říšskou zastoupených, vztahuje se to, co předepsáno v tomto nařízení až na to, co ustanoveno v příčině děláni těchto preparátů.

§ 10. Úřad vojenský může v případech zvláštních pro své potřeby dovoliti, aby se před se šlo jiným způsobem, než v tomto nařízení ustanoveno, pokud toho z příčin vojenských jest potřebi a pokud se to bez nebezpečnosti osob a majetku učiniti může.

Ustanovení zvláštní.

I. Kdo může trhadla dělati a co v té příčině předepsáno.

§ 11. Dělati trhadla způsobem živnostenským povolití se může jenom těm, kteří mají vlastnosti, jichž se dle řádu živnostenského vyhledává.

Kdo chce trhadla osobně dělati nebo technické řízení té práce na se vzíti, má kromě toho předložiti vysvědčení, že má náležitě k tomu vědomosti chemické a že se nejméně rok v podobné dílně zaměstnával.

§ 12. Ku zřízení dílny či fabriky na trhadla potřebi schválení provozovny podle třetí kapitoly řádu živnostenského, vydaného dne 20. prosince 1859.

V žádosti o povolení k takové fabrice uvedeno buď, mnoho-li trhadel se bude do roka nejvíce dělati a předložena buďte data a plány podrobné k místnosti, k provozovně, k zařízení fabriky a k provozování práce v ní se vztahující (§ 34 ř. ž.).

Povolení k provozovně dáti se může jen po vykonaném řízení ediktálním a po slyšení znalců zvláštních, šetříc toho, co níže tuto ustanoveno.

Chťe-li takové fabriky užívati vody, zachovati se je dle toho, co ustanoveno v zákoně o právé vodním.

§ 13. Místnosti fabriky na trhadla mají obsahovati několik skupin:

Místnosti, v nichž se mají dělati preparáty vybuchující, mají činiti jednu skupinu, místnosti, kde se mají dělati trhadla z těchto preparátů, mají dělati skupinu druhou, a místnosti, ustanovené k děláni a pakování patron, skupinu třetí.

Stavení každé této skupiny mají býti od stavení jiných skupin nejméně 50 metrů vzdálena.

Magacíny na hotová trhadla mají činiti čtvrtou a stavení obývací pátou skupinu.

Dvě poslední skupiny mají býti od sebe a od stavení ostatních skupin nejméně 200 metrů vzdáleny.

Magacíny, jmenované ve 4. skupině, když mají prostoru na 2000 kilogramů trhadel, mají býti nejméně 100 metrů od sebe a jsou-li větší, na nejvýš na 10.000 kilogramů trhadel (více obsahovati nesmějí) mají býti nejméně 200 metrů od sebe.

Stavení prvních čtyř skupin mají býti od sebe oddělena a mají se okolo nich dle § 16 udělati náspý země.

§ 14. Při zakládání fabriky na trhadla rozhodnou jest vzdálenost místnosti, která se má zvoliti, od stavení a jiných věcí sousedních, které by v případě výbuchu přišly v nebezpečenství.

Stavení a jiné věci sousední, které jsou vydány nebezpečenství, dělí se dle menšího neb většího nebezpečenství na dvě třídy.

Do I. třídy náležejí: stavení podnikatelova, která nepřisloušejí k fabrice, stavení, jichž držitelé dali své písemné přivolení, též cesty a silnice, jichž se málo užívá.

Do II. třídy náležejí: jiné domy, v nichž lidé obývají a v nebezpečenství se nacházející stavení, díla a zřízení, železnice, silnice vodní, též silnice říšské, zemské a okresní a cesty, jichž se silně užívá, vůbec věci, které by mohlo potkatí větší neštěstí.

Místnosti fabriční, které obsahují hmoty vybuchující, mají býti od stavení a věcí I. třídy nejméně 500 metrů vzdáleny, od stavení a věcí II. třídy pak nejméně 1000 metrů.

§ 15. Stavení, která obsahují hmoty vybuchující, mají býti zřízena z lehkého dříví a pokryta lepenkou nebo podobným lehkým materiálem.

Kamenů dovoleno jest užití jen k základům a částí kovových jen k závěradlům u dveří a oken a dle případnosti k hromosvodům.

Vyhledávají-li toho okolnosti místní, aby se zřídily hromosvodů, zachovati se jest dle předpisů, které mají platnost v příčině hromosvodů na magacínech na prach a na střelivo.

Střecha a stěny u stavení, měly-li by se líčiti, mohou se natřítí jen na světlo.

Místnosti, v kterých se dělají patrony, mají se odměřiti každá pro 2 nebo 3 dělníky.

§ 16. Stavení, v nichž se dělají hmoty vybuchující, mají býti buď obkličena silným náspem, který jde až k slemenu, anebo má býti postaveno v průměrené hlubině.

Korunní šířka tohoto náspu má míti nejméně metr, škarpy jeho mají býti porostlé travou a spodek jejich má býti nejméně metr od zevnitřní zdi stavení vzdálen.

Stavení, v nichž se rozličné preparáty připravují, mají býti podobnými náspý země oddělena, aby bylo každé o sobě.

§ 17. Ve staveních, v kterých se připravují hmoty vybuchující, má býti podlaha hustá a udělaná tak, aby v ní nebylo ani kamene ani kovu, a jestli hmota vybuchující tekutá, má se posypati spráši křemennou, a má se na ni položití pokrývka z kaučuku nebo z gutaperchy, kterážto pokrývka se má čas od času a stalo-li se zasypání olejem trhacím, ihned obnoviti, potažitě vyčistiti.

§ 18. V každém stavení, v kterém se zhotovují a zdělávají hmoty vybuchující, má se topiti jediné teplou vodou a místnost, kde se dělá oheň, má býti vně náspů.

Takové přístroje k topení mají býti v každé místnosti, v které se připravuje nebo zdělává nitroglycerin, a mají se vždy bedlivě v dobrém způsobu chovati.

§ 19. Místnosti fabriční, které obsahují hmoty vybuchující, mají se, když se stmívá, osvětlovati jen lucernami, které se z venku na okno dobře zaskleněné pověsí.

Do těchto místností může času nočního choditi jenom chemik s bezpečnou lucernou a to jen v případě nouze.

§ 20. Veškeré trouby ve fabrikách na trhadla mají býti co nejvíce od zkázy chráněny a zřízeny tak, aby se snadno mohly ohledati.

§ 21. V staveních, v kterých se dělají trhadla, nemá se užívati dutých nádob ze skla, kamene nebo zboží hliněného, ani z kovu, olovo vyjímajíc. Takové nádoby mají býti ze dřeva, kaučuku atd.

Zakázáno jest donáseti do těchto stavení věci, které nenáležejí přímo k fabrikaci, zvláště takové věci, při nichž jsou částky z kovu.

§ 22. Kouřiti tabák v místnostech, kde se dělají hmoty vybuchující a dělati tam cokoli v příčině ohně nebezpečného, přísně jest zapovězeno. Do všech takových místností dovoleno jest choditi jen ve střevících bez kování.

§ 23. Hmoty, jako dřevěné uhlí, tučná koudel, tučná bavlna atd., které se v jistých případnostech mohou samy

od sebe zapáliti, mají se chovati co nejdále od místností fabričních a skladních.

Pakli by bylo potřeba při částech strojů, přístrojích atd. takových hmot užívati, tedy se to staň s takovou opatrností, aby se zapálení samo od sebe zamezilo.

§ 24. Když se má na některém nebo v některém stavení fabričním, v kterém jsou hmoty vybuchující, něco znovu stavěti aneb opravovati, mají se takové hmoty nejprve bedlivě ze stavení vykliditi.

§ 25. Když se mají dělati trhadla nitrováním, potřebí, aby náležité aparáty byly tak zřízeny, by hmoty v nich v sebe účinkující mohly se silně ochladiti, pročez má se opatření učiniti, by se vždy mohlo dostatečně mnoho studené vody chladící přiváděti.

§ 26. Mezi nitrováním budíž vyvinování tepla bedlivě kontrolováno a k tomu konci buď alespoň jeden teploměr do nádoby nitrové stále ponořen, aby se mohlo hned čísti, jaká jest temperatura vody v ní.

Při aparátech, v kterých se najednou dělá více než 5 kilogramů výrobku nitrového, má býti přístroj míchací dobře účinkující, aby teplo, které místní reakci chemickou se uvolní, mohlo se rychle po celé mase rozšířiti.

Podobné přístroje mají se zřídit všude tu, kde by se mezi fabrikací mohlo teplo příliš vyvinouti, zvláště při rozlučování a prvním mytí výrobků nitrových.

§ 27. Nitrování může říditi jenom chemik, který z toho odpovídá, aby se práce důkladně provedla, zvláště pak aby se hmoty dostatečně ochlazovaly a dostatečně se jimi míchalo.

Příhodným regulováním syrového materiálu, který se do kyseliny nitrové vnese, a příhodně sesíleným mícháním a ochlazováním má chemik operaci vždy tak vésti, aby nevyšlo žádného nebezpečnosti a pakli by nepředvídaně vyvinulo se tolik tepla, že by se obávati bylo vybuchnutí, má celou sarži vésti dle hodné mnoho vody, za kterouž příčinou má se vždy velká zásoba vody v příhodných schránkách pohotově chovati.

§ 28. Každý výrobek nitrový má se, než se ho k něčemu užije, dobře vymýti a všechna přebytečná kyselina z něho vybaviti.

Výrobky nitrové, z kterých byla kyselina nedokonale vybavena, nemají ani v aparátech ani kde jinde zůstati ležeti, aniž se mohou sdělavati.

Když se z aparátů vypustí poslední denní sarže, mají se vždy vodou dobře vymýti.

Kyselá voda k mytí a pomeje mají se tak odváděti, aby při tom lidé, zvířata a kultury nevezly škody.

§ 29. V jedné nádobě nitrovači nemá se nikdy v jedné operaci dělati více než 500 kilogramů spojenin nitrových.

§ 30. Jaká může býti při nitrování největší temperatura, řídí se dle toho, jakého druhu jest výrobek nitrový, který se připravuje, a dle metody, jak se dělá.

Jmenovitě při nitrování glycerinu a při dalším zdělavání nitroglycerinu (trhacího oleje) nemá temperatura materiálu nikdy vystupovati nad 30° Celsia a při zdělavání nemá padati pod + 12° C.

§ 31. Nitroglycerin (trhací olej) jak jest anebo rozpuštěný v nějaké tekutině nemůže se pro nebezpečnost v obchod uváděti, nýbrž má, aby se z něho udělalo trhadlo, odmísením s jinými příhodnými hmotami uvésti ve způsob méně nebezpečný.

§ 32. V příčině hmot vsajících, jichž potřebí k přípravování trhadel nitroglycerin obsahujících, když nevybuchují a nejsou samospalitelné, není nic zvláštního nařízení.

Vybuchují-li však hmoty vsající, tedy se k nim vzta-hují dle toho, jaké jsou povahy, buď předpisy bezpečnosti v příčině černého prachu vydané anebo toto nařízení.

§ 33. Hmoty vsající, které v jistých případnostech samy od sebe se mohou zapáliti, jako na př. dřevěné uhlí, usušené dříví a p., mají se, když jest jich více než 500 kilo-gramů, chovati nejméně 200 metrů v dálí od místností fabričních neb skladních. Jest-li jich méně, mohou se uložiti také blíže v místnostech od ohně úplně bezpečných.

Zvláště mají se takové hmoty, když se vyhrabují z pecí zahřívacích nebo ze suširen, hned dáti do železných schran neprůdušně zavřených a nechati v nich alespoň tři dny, než se jich užije.

§ 34. Hmoty vsající ku potřebě na nitroglycerin mají býti prosty všelikých cizích těles, která by mechanickými anebo chemickými účinky mohla způsobiti vybuchnutí.

Při děláni nitroglycerinu nemá se ke hmotě vsající přimíchávati více oleje trhacího nežli při rozličných tem-peraturách a rozličné vlhkotě vzduchu i při dosti velkém tlaku mechanickým zajistě ještě zůstane vsáto.

§ 35. Olej trhací se hmotami vsajícími odměšeti se má v nádobách z olova, ze dřeva, z kaučuku anebo z gutaperchy prací ruční nebo takovými přístroji, ježto jsou opa-třeny měkkým (elastickým) potahem. Smíšenina protře se k dotčenému účelu několikrát řešety z drátu mosazného s mírným tlakem.

§ 36. Preparáty z nitroglycerinu zdělány buďtež, aby přišly v obchod, v těch formách a obáčkách, kteréž pře-de-psány jsou v prohlášení, že se dovoluje je dělati.

Na každou obálku dáno buď z venku znamení fabriční a pojmenován buď druh preparátu.

Sdělavány buďte preparáty vůbec jen prací ruční; strojů užívati se může toliko s povolením ministeria záležitostí vnitřních.

§ 37. Patrony a jiné věci mohou se z trhadel v předepsaných formách a obálkách dělati jediné v budkách zvlášť oddělených (§ 16) a mají býti zároveň přítomni neméně než dva a ne více než tři dělníci, k nimž má dohlížeti jeden neb několik patronmistrů.

V jedné bucce na patrony nemá býti nikdy více trhádla v zásobě než 60 kilogramů.

§ 38. Hmoty trhací mají do bud na patrony nositi zvláštní dělníci v hustých nádobách dřevěných, obsahujících asi 15 kg, a hmoty takové nemají se nikdy svíjeti. Patronmistr jest povinen hmoty mu odevzdané zkoušeti a jistotu si sjednati, že jsou stejné odmišeny, zvláště pak že preparáty nitroglycerinové nejsou zamořeny nebo zmrzlé.

§ 39. V budkách na patrony má se vždy zachovávatí pořádek a čistota. Patronmistr má ráno všechny budky sám otevřítí, přesvědčiti se, že jest všude pořádek a shledal-li by něco nevhodného, má to hned odvarovati. V budkách na patrony nemá býti žádného jiného nářadí a jiných nástrojů, nežli ty, jichž jest k děláni patron zapotřebí.

Prosté části kovů nemají se nikdy nositi do budek na patrony, pokud tam jsou hmoty trhací nebo nástroje jimi znečištěné.

Ti, kdož dělají patrony, nemají práce své přerušovati, aby šli někam pro materiál, nebo aby hotové patrony odevzdali.

Hotové patrony mají se též zvláštními dělníky v koších odevzdati do magacinu, potažitě do místnosti, kde se zapakují.

§ 40. Každý večer mají se odpadky na stole a na podlaze odstraniti, a jsou-li zaneřáděny prachem atd., mají se v bedniče neb v papíře patronmistroví odevzdati, aby jim přišly k zmaření (§ 61).

§ 41. Ku konci každého týdne, když se pracuje, mají se všechny boudy dobře vyčistiti.

Stoly a jiné nářadí a přístroje olejem trhacím zaneřáděné mají se horkým louhem z leptavého natronu dobře vymýti a patronmistr má je pak ohledati.

Podlahy mají se nejméně jednou za měsíc náležitě vyčistiti, a vsál-li by se do ní olej trhací, má se na ni nalíti horkého louhu z leptavého natronu, aby se rozpustil.

Když se má nějaký přístroj nebo nějaká část budky, v které se pracuje, spravovati, nebo nějaká manipulace

s kovovým nářadím na ní předsevzítí, mají se takové části neb jiné věci též prvé horkým louhem z leptavého natronu dokonale vyčistiti.

§ 42. Vcházeti do obvodu fabriky na trhádla nebo do některých částí jejich dovoleno jest vůbec jenom osobám ve fabrice službu majícím a zřízencům dohlédajícím. (§ 117.) Jiným osobám může se dovoliti vcházeti jen skrze stavení administrativní, a to vždy jenom s povolením správce fabriky.

Takové navštěvovatele má, pokud ohlédají fabriku, vždy provázeti některá spolehlivá osoba ve službě ve fabrice postavená.

Okolí takových stavení, v kterých se dělávají hmoty vybuchující, též oněch, kde se takové hmoty chovají, má se vždy ohradou v oči bijící uzavřítí a mají se všude, kudy se vchází, a na jiných příhodných místech vyvěsiti tabulky výstražné, na nichž jest zřetelně napsáno, že závod jest fabrika na trhádla, že jest zapovězeno do ní vcházeti a něco v příčině ohně nebezpečného činiti.

§ 43. Ministerium záležitostí vnitřních může společně s ministeriem obchodu povolití některá polehčení v příčině toho, co ustanoveno v §§ 13, 14, 15, 16, 31 a 36 o druhu některého trhádla a o místních nebo jiných zvláštních okolnostech.

V provozovně nebo ve způsobu fabrikace není dovoleno bez zvláštního povolení příslušného úřadu ničeho měniti. Úřad má uvážiti, má-li se zavésti nějaká nová zkouška (§§ 3 a 6) nebo nové řízení ediktální.

II. Kde a jak se mají trhádla chovati.

§ 44. Když jest trhadel přes 3 kg, buďte složena ve zvláštním skladišti.

Tato skladiště jsou buď skladiště tovární, buď prodejová nebo skladiště pro spotřebu. Místo, konstrukce a zařízení jejich řídí se jednak tím, co trhadel v nich má se uschovati, a dle vzdálenosti od věcí sousedních, kterým mohou býti nebezpečna (§ 14).

Ve skladišti nebuď nikdy více trhadel chováno, nežli co srovnává se s prostorou úředně povolenou.

Až do 3 kg trhadel smí chováno býti jen v takových místnostech prodejových a v prostorách neobydlených, jež oznámeny byvše úřadu živnostenskému, jim uznány byly za způsobilé.

§ 45. K magacinům fabričním vztahují se, co se týče jejich místnosti, konstrukce a založení nařízení vydaná vůbec v příčině místnosti fabričních. (§§ 12 až do 16.)

§ 46. Magacíny na prodávání trhadel, když jich jest přes 3 kg, nemají se zřizovati v osadách obývaných.

Místnost, kde se takové magacíny mají zříditi, má politický úřad okresní po komisionálním řízení dle toho, mnoho-li prostory obsahují a jak daleko jsou od stavení, a jiných věcí sousedních v § 14 uvedených, ustanoviti tak, aby

a) magacíny, v kterých se má chovati více než 3 až do 100 kg trhadel, vzdáleny byly od všelikých stavení a věcí I. a II. třídy, nejméně 100 metrů;

b) aby magacíny na 100 až do 500 kg trhadel byly od věcí první třídy vzdáleny nejméně 200 m a od věcí II. třídy nejméně 500 m;

c) aby magacíny na 500 až do 1000 kg trhadel byly od věcí I. třídy vzdáleny 300 m a od věcí II. třídy nejméně 1000 m, a

d) aby magacíny na 1000 až do 10 tisíc kg trhadel byly od věcí I. třídy vzdáleny 500 m a od věcí II. třídy nejméně 1000 m.

§ 47. V magacínech spotřebovacích chovají se trhadla, kteráž berou ve větším množství osoby nebo závody, které mají k tomu právo (§ 99) ku spotřebování k účelům průmyslovým nebo hospodářským.

V příčině jich místností mají platnost tato ustanovení:

a) Magacíny spotřebovací, v kterých se má chovati více než 3 kg až do 50 kg trhadel, mají býti od všelikých stavení a jiných věcí I. a II. třídy (§ 14) 50 m vzdáleny;

b) magacíny na 50 až do 100 kg trhadel mají býti od všelikých věcí I. a II. třídy vzdáleny nejméně 100 m;

c) magacíny na 100 až do tisíce kg trhadel mají býti vzdáleny od věcí I. třídy nejméně 200 a od věcí II. třídy nejméně 500 m;

d) magacíny na 1000 až do 10.000 kg mají býti vzdáleny od věcí I. třídy 500 m a od věcí II. třídy nejméně 1000 m.

Magacíny spotřebovací postaveny buďte proti místům, kde se trhá, tak, aby masý čili balvany trháním vymrštěné a vůkol létající nemohly jich trefiti.

§ 48. Politické řízení zemské může povolití, aby magacíny zřídily se o něco blíže řečených stavení a věcí, když toho provozování závodů vyhledává a jest tu dle okolností místních menší nebezpečnoství.

Abý se mohl zříditi nějaký magacín spotřebovací nebo prodávací, který by obsahoval více než 10.000 kg, povolití může jediné ministerium záležitostí vnitřních, v kterýchž příčině pokaždé ustanoví výjimky, pod kterými se to může státi.

§ 49. Menší magacíny spotřebovací a prodávací, které obsahují více než 3 až do 100 kg, mohou se udělati na

způsob jednoduchých skříní ze suchých prken, které se dobře dají zavřítí, jsou se všech stran, kromě strany, kde jsou dvěře, vrstvou pisku nebo země bez kamení na 1 metr tlustou obkličeny a pokryty a jichž dvěře jdou na tu stranu, kde by vybuchnutí, kdyby se stalo, nejméně mohlo škoditi.

Co se týče konstrukce větších magacínů spotřebovacích a prodávacích na více než 100 kg a obkličení jich náspem, má platnost to, co ustanoveno v §§ 12 až do 16 tohoto nařízení v příčině staveb fabričních vůbec, dopouští se však, když jde o magacíny na 100 až do 1000 kg, že násep v § 16 předeepsaný může na všech místech, kde a pokud tím vedlejšími stavením a jiným věcem nevzchází nebezpečnoství, se spodkem škarpy vzdálen býti jen 0·5 m od magacínu a že může míti korunní šířku 0·5 metru.

§ 50. Podlaha v magacínech má býti udělána z mazanice a obložena plachetkami cvilinkovými, které se mají vedle potřeby vně magacínu vyklepávatí a horkým louhem z leptavého nástronu umývatí.

§ 51. Každý magacín na trhadla má býti dobře odvětrován; temperatura v něm nemá nikdy vystupovati nad 35° C, a na zásoby nemá nikdy přímo svítiti slunce.

V každém magacíně má býti na sluneční straně pověšen teploměr, a kdykoli se do magacínu vejde, má se temperatura ohledati a zaznamenati. Průduchy v magacínech, opatřené úzkými mřížemi z drátu, mají býti vždy otevřeny a okna mají se otvírati jen při visitacích, když se vybírají zásoby a v pěkné suché dny. Proti potkanům a myším mají se učiniti náležitá opatření.

§ 52. Uvnitř a vně magacínů na trhadla má býti přísný pořádek a čistota.

§ 53. V magacínech na trhadla zapovězeno jest chovati zapalovadla vybuchující, kapsle trhací, preparáty traskavé nebo jiné věci pro oheň nebezpečné nebo vybuchující. V případech zvláštních s povolením politického úřadu okresního v magacínech spotřebovacích (§ 47) s prostorem až na 500 kg může se chovati černý prach společně s jinými trhadly, má však býti od těchto trhadel dřevěnou stěnou oddělen.

§ 54. Když dělníci pracují v magacínech, nemají při sobě míti věci oheň způsobujících, za kteroužto příčinou mají je, než vejdou do magacínu, zřizenci k tomu ustanovení prohlédnouti.

Tabák kouřiti v magacínech a na blízku jich a dělati tu cokoli jiného v příčině ohně nebezpečného přísně jest zapovězeno.

Tato záповěď má se na příhodných místech blíže magacínů na zvláštních tabulkách výstražných vyhlásiti, aby to každý mohl čísti.

§ 55. Ku pracím uvnitř magacínů má se kromě zřízenců dohlédacích užiti jen tolik dělníků, kolik jich nevyhnutelně potřebí, a mimo ně není nikomu dovoleno do magacínů choditi. Dělníci, lidé spolehliví a silní, mají jako každý jiný, kdo chce vejíti do magacínu, obouti střevice plstěné, kterých tu má býti vždy dostatečná zásoba.

§ 56. V magacínech mají býti líhy, na nichž se bedny tak narovnají, aby se nemohly skáceli nebo spadnouti a aby mohl vzduch na všechny strany profukovati.

§ 57. Vezmou-li se k zapakování zásob piliny, tedy buďte při skládání z beden odstraněny.

Vyplňují-li se však mezery v bednách spráši křemenou, může tato spráša zůstatí.

§ 58. Nádoby, trhadly naplněné, nemají se nikdy překlupovati, kouletí nebo postrkovati, aniž se mají okolo nějakého podpírada na podlaze točiti, nýbrž mají se vždy s velkou opatrností nositi a zvláště od každého udeření chrániti.

§ 59. V magacínech záповěděno jest přísně nádoby zapakovací otvírati a zavírati a s preparáty jakkolí manipulovati. Části železa mají se vždy z magacínů odstraniti.

§ 60. Nádoby, v kterých se trhadla chovala, a kterých se již neuzívá, mají se, byly-li trhadly zaneřáďeny, na nějakém bezpečném a vzdáleném místě spáliti.

§ 61. Rozsypaná trhadla mají se se vši opatrností sebrati, na nějakém vzdáleném, od větru chráněném místě ve zpásobě šňůry na prst tlusté nasypati a na jednom konci zapáliti.

Trhadla, která se jednoduchým zapálením nepřivedou k tomu, aby hořela, mají se v částkách ne více než 100 gramů na nějakém vzdáleném místě kapslí trhačí k tomu ustanovenou k vybuchnutí přivesti a zmařiti.

§ 62. Magacíny na trhadla mají se kromě studené části roku (pod 5° C) každý měsíc jednou a za horkého léta nebo jindy za velmi teplé povětrnosti (nad 30° C) každých 14 dní ohledati, má se poznamenati, jak stojí teploměr a vůbec spatřiti, v jakém způsobu jsou magacíny a zásoby.

§ 63. Aby se poznalo, jaké povahy jsou preparáty, mají se z něho části trhadla, které jsou již 6 měsíců slozeny, průby z průpichu učiníti a tyto průby vlažnou překapovanou vodou (a nebylo-li by jí, čistou vodou studničnou) vytáhnouti. Výtah buď pak zkoušen papírem, mazem ze škrobu a jodidem draselnatým napuštěným (kterýž jest v každé lékárně na prodej).

K tomu se vezmou dva proužky dotčeného bílého zkoušecího papíru ve sklenici preparátní neprůdušné chovaného.

Jeden proužek ponoří se do výtahu a druhý do vody a pak se dá každý na podkladek skleněný, dobře očištěný.

Nabude-li proužek papíru do výtahu ponořený barvy violomodré, která jest silnější nežli barva na druhém proužku, tedy se průba vyšetřovaná počíná rozpouštěti.

Vyjde-li z vyšetřování na jevo, že materiál se rozpuští, tedy buďž tento materiál zmařen dle toho, jak ustanoveno v příloze B.

Tatáž zkouška takových starších zásob konána buď potom měsíc od měsíce znovu.

§ 64. Jest-li cítiti, když se vejde do magacínu, zápach dýchavla obtěžující (pocházející z výparných výrobků nitrových), buďtež bedny, z nichž tento zápach vychází, vyhledány, z magacínu neprodleně odstraněny a též dle toho, co ustanoveno v příloze B, zmařeny.

§ 65. Vcházeti do magacínu se světlem dovoleno jest jenom v případě nouze a toliko s bezpečnou lucernou.

Má-li se ve staveních nebo na staveních něco zříditi nebo opraviti, anebo magacín pro trhadla zaříditi, buďtež prve trhadla odstraněna, jak nařizeno v § 24.

Nevezšlo-li by však těmito pracemi, jakož předvidati, trhadlům v magacíně chovaným žádného nebezpečnosti, netřeba jich vyklizovati; ale mají se v případě takovém práce konati pod dohledem spolehlivého zřízence fabričního a ve stálé jeho přítomnosti.

III. Jak se mají trhadla zapakovati.

§ 66. Když se mají trhadla u větším množství někam posílati, zapakována buďte v bedničkách neb soudkách dřevěných. Taková nádoba nemá v sobě obsahovati více než 25 kg trhadel.

Nádoby zapakovací nemají v sobě obsahovati nijakých částí kovových, a zavrou se příkrývkami dřevěnými, ježto se upevní též dřevěnými hřebíky.

K otvírání a zavírání nádob zapakovacích užíváno buď jedině nástrojů ze dřeva neb z mědi. Nástrojů železných není dovoleno užívati.

§ 67. Trhadla pakovati se mají ve fabrice a v místě od jiných fabričních místností a prostor magacínských vzdáleném a náspem (§ 16) od nich odděleném.

Také nádoby mají se ve fabrice v místnosti zvláštní, rovněž tak opatřené hřebíky zatloukati a olovem zalévati, a při vyhledávání místa má se zvláštní zřetel míti k tomu, aby nehoda, přihodila-li by se, obmezila se na jedině místo.

V žádné z těchto dvou místností nemá býti zároveň uloženo více než 500 kg trhadla.

§ 68. Přepakovávají mají se trhadla, jsou-li v magacinech prodejních a spotřebovacích, vždy vně magacinu, a jsou-li v magacinech, obsahujících více než 100 kg v místnosti od magacinu oddělené, avšak uvnitř ohrazení se nacházející, kterážto místnost má býti od magacinu náspem země 2 metry zvýší, 0·3 metru šířky korunní a přirozenou škarpou oddělena.

§ 69. Preparáty z nitroglycerinu a podobná trhadla mohou se, není-li v té příčině nic zvláštního ustanoveno, pakovati jen ve způsobě patron s šešulkami z papíru pergamenového, jak předepsáno v § 36.

Takové patrony mají býti neprůdušně uzavřeny, nemají se mastně ohmatávat a na jejich straně zevnitřní nemá lpěti hmota trhací.

§ 70. V bedničkách nebo soudkách položití se mají patrony na podkladek sprae křemenné nebo pilin a tytéž věci mají se položití mezi ně a mezi stěny a příkrývkou. Mohou se také po částkách zapakovati do kartonů lepenkových, kteréž činí, že patrony v nádobě pevně leží a že nemůže nitroglycerin vytéci.

Nádoby mají se naplniti neprůdušně, bedlivě a bez dutiny, aby patrony, když se vezou, tuze se neotřásaly a nechvěly se.

§ 71. Na nádobách, do kterých se trhadla zapakují, má býti na zevnitřní straně zřetelně a správně pojmenován preparát a druh jeho, též jméno aueb firma zhotovitele (známka ochranná) a datum zhotovení.

Mimo to má se na zevnitřní stranu každé nádoby k vození trhadel ustanovené přidělati pevně zřetelný otisk ministeriálního povolení k převážení a to tím způsobem, aby když se nádoba otevře, se roztrhl.

Konečně má každá nádoba na závěře opatřena býti znakem oloveným zřetelně vytištěným.

Nádoby mohou se zalévati jen olovem studeným a přísně jest zakázáno, užívati k zavírání a označování nádob hmot rozpálených.

§ 72. Na zevnitřní straně každé nádoby zapakovací, a to blíže závěry, má se také přidělati způsobem v oči bijícím krátké naučení, jak se mají nádoby otvírati a zavírati.

IV. Jak se mají trhadla voziti.

§ 73. Když se někam posílá trhadel více než 0·5 kg, mají se dle předpisu (§ 71) zapakovati do nádob bezvadných a vztí tak, aby se co možná odvarovalo všeliké prudké udeření.

§ 74. Posílá-li se někam méně trhadel toliko k účelům vyšetřování, mohou se výjimkou jiným způsobem zapakovati, než předepsáno (§ 71). Neposílá-li těchto trhadel nějaký úřad, potřebí k tomu vždy povolení příslušného vozitelstva či závodu transportního. Takové průby mají se však, pokud možno, zapakovati dle toho, co ustanoveno v III. části tohoto nařízení.

§ 75. Nitroglycerin přesyň nebo v tekutinách rozpuštěný posílá se může jinam jen se zvláštním povolením ministeria záležitostí vnitřních po umluvení s ministeriem obchodu pod výjimkami od tohoto ministeria v každém případě ustanovenými.

§ 76. Každá zásilka trhadel opatřena býti musí listem průvodním. Zasilá-li trhadla výrobce nebo prodavač koncesí opatřený v neporušeném zátvoru původním, může zastoupiti místo listu průvodního otisk ministerského povolení k dopravě (§ 71).

Zásilky trhadel, které vezou se do obvodu země na říšské radě zastoupených, které se skrze ně provázejí anebo které se z nich vyvázejí, opatřeny býti musí listem průvodním, za jehož vydání žádáno buď u ministeria věcí vnitřních.

U všech jiných zásilek nákladní list zasílatelem vydaný platí za list průvodní, který však politickým úřadem okresním, v policejním obvodě města Vídně, Prahy, Lvova, Krakova a Terstu zeměpanským úřadem policejním pověřen býti musí, když byl průkaz podán, že příjemce má právo odběrací (§ 99).

Nákladní listy úřadem vydané nepotřebují býti pověny.

Pro zásilku trhadel buď zvolen způsob dopravy, jenž dle příslušných okolností poskytuje největší bezpečnost.

a) P o z e m i. § 77. Vezou-li se trhadla na obyčejných vozech nákladních, budiž k tomu přihlíženo, aby každá kolije měla na voze pevně položení, by se kolije sem a tam nešoupaly a neotřásaly.

Na žádný vůz nemá se nakládati více než 80% toho, co může unést, a vůbec nemá se nikdy nakládati na jeden vůz více než 2000 kg tíže hrubé.

§ 78. Kolije mají se položit na podklady z rohožek a slamovek a dobře upevniti k vozu, a to provazy a nikoli řetězy.

Částky železné, s kterými by kolije mezi jízdou mohly přijíti v dotknutí, buďte koudelí, slamou nebo hadry zabaleny.

Kolije buďte proti dešti neprůdušnými plachtami opatřeny.

Každý vůz má sebou vézti z opatrnosti pro nebezpečnostvi ohně sud vodou naplněný, obsahující nejméně 1 hektolitr a hasicí džber.

§ 79. Koliže mají se pakovati, skládati a přepakovávat pokud možno jen za dne, času nočního však jen při lucernách bezpečných nebo takových, jejich stěny skleněné jsou mřížkami drátěnými chráněny, aby se neroztoukly.

Zapovězeno jest koliže kouletí, šoupati, káceti a točiti a mohou se jen zdvihati a nositi.

§ 80. Týmž povozem nesmějí dopravovány býti současně trhadla a osoby.

Každý vůz, na němž naložena jsou trhadla, označen buď černým praporečkem.

Jeti má se jen krokem a ku každému povozu, když veze více než 100 kg trhadel, má se kromě kočího přidati za průvodčího muž, který umí zacházeti s trhadly.

Tento průvodčí opatří, kde se to státi může, aby oheň byl ukryt: kde nemůže se to státi (při železnicích, hutích atd.), mají ti, kdož doprovázejí povoz, užiti vši opatrnosti, aby ochránili nákladu od nebezpečnosti ohně.

Průvodčími při voze mají býti jen lidé spolehliví a není jim dovoleno kouřiti tabáku.

Doprava trhadla po zemi dítí se má po dobrých silnicích a cestách a vyhýbatí se má co možná osadám a takovým tratím silničním, kde jest čilá vozba, nebo jimž na blízku jsou věci ohněm nebezpečné.

V krajinách, jimiž trhadla dopravují se obyčejně a kde proto zvláštní opatrnosti třeba, úřad předepsati a veřejně ohlásiti má cestu, kterou se ubíráti mají.

Kde místní okolnosti toho nevyhnutelně žádají, buďte v dotyčné vyhlášce také ustanoveny hodiny, kdy doprava dítí se může, při čemž co možná přihlédáno buď k dopravním poměrům vůbec.

Je-li třeba zvláštní opatrnosti, buď nařizeno, aby doprava trhadel na příslušných tratích děla se za průvodu policejního a k tomu konci buď předepsáno, aby každá podobná doprava byla oznámena včasně úřadu, při čemž ať uvede se čas, kdy dojde do příslušného místa, a co trhadel se veze.

K úředním jednáním, dle předpisu tohoto paragrafu vznikajícím, jest příslušný politický úřad okresní a v obvodě města Vídně, Prahy, Lvova, Krakova a Terstu zeměpanský úřad policejní, ienz otázati se má politického úřadu okresního a samostatně zakročiti může, když jde o bezpečnost veřejnou.

Opatření dle odstavce 7. 8. 9 učiněná, vvhlašena buďte v příslušném okrese a v úředních novinách zemských a

kromě toho oznámena buďte příslušným závodům v okrese jsoucím.

§ 81. Vozy, na nichž jsou naložena trhadla, mají býti vůbec 5 metrů (7 kroků), a když jedou skrze nějakou osadu, 20 metrů (27 kroků) vzdáleny, nemají se ani v osadách zastavovati, ani v hospodách neb v staveních obydlených umísťovati, nýbrž mají, když se někde musí zdržeti, jestli naloženo více než 500 kg trhadel, nejméně 500 metrů, jinak ale nejméně 100 metrů vně místa pod stráží zůstati státi.

§ 82. Stala-li by se na voze škoda nějaká, nebo rozsypalo-li by se trhadlo, buďte nejprve koně vypřázeni a na stranu vedení; pak buď porušený vůz bedlivě ohledán a trhadlo rozsypané od částí vozu odstraněno nebo pod nimi vymeteno.

Takové zaneřádně části trhadla buďte na sousedním poli rozsypány.

Trhadlo, které v nádobě porušené zbude, buď opatrně přepakováno do nádoby záložní, která se má ke každému vozu přidati.

§ 83. Trhadla nemají se nikdy na téměř voze dopravovati společně s preparáty zápalnými neb třaskavými, s jinými věcmi v příčině ohně nebezpečnými neb vybuchujícími, ani s kameny neb částmi kovovými.

b) P o v o d ě. § 84. V příčině vození trhadel po vodě, jejich dopravování a nakládání, chránění jejich od otfásání a od ohně, mají vůbec platnost veškerá opatření opatrnosti v příčině vození trhadel po zemi výše uvedená, až na ona, jejichž dle povahy vození po vodě není potřebí.

§ 85. K vození trhadel po moři na domácích lodích dovoleno jest užívati jen lodí s palubou a s prostorou pod palubou se nacházející, od ohně dobře chráněnou.

Preparáty trhačí mohou se ukládati jen v této prostore a dopravují-li se trhadla na parních lodích námořských, kde jsou k těmto účelům zvláštní prostory (komory na prach), jen v těchto prostorách.

§ 86. Každá loď, na níž jsou naložena trhadla, má sebou vézti alespoň jednu loďku (člun) a má býti opatřena zvláštním praporem, na lodích říčních černé a na lodích námořských červené larvy, který za tiché povětrnosti má příhodnými prostředky držen býti tak, by stále byl rozepnut.

§ 87. Trhadla mohou se nakládati a skládati jen na místech od úřadu přístavního nebo jinak příslušného k tomu ustanovených a jenom v dne.

§ 88. Na vodách středozemních voziti se mohou trhadla toliko na lodích důkladně stavěných a nikoli na vorech či

plťích, šetříc při tom předpisů v příčině policie říční vydaných.

Kolije mají býti na lodích vždy přikryty nebo v uzavřených prostorách a nemají ležeti prostě.

§ 89. Na lodi, na které jsou naložena trhadla, dovoleno jest zapalovati světlo a oheň jen tehda, když jest na ni uzavřená prostora pro oheň, a jen v této prostore.

Má-li se zapáliti na břehu oheň k vaření, může se to státi jen pod větrem a nejméně 200 metrů daleko od lodi.

§ 90. Lodi, na nichž jsou trhadla, plujte co možná daleko od lodí, s nimiž se potkávají.

Též opatrnosti šetřiti mají tyto lodi naproti lodím s trhadly, jež dle praporec bezpečnosti lze poznati.

Jest-li oheň někde na břehu nebo na lodi, s kterou se má loď s naloženými trhadly potkati, má se, když se praporec spatřuje, v čas způsobiti, aby byl přikryt, dle potřeby má se to učiniti z člunu napřed vyslaného, na širém moři pak obyčejnými signály.

Parní lodi v této případnosti upravte mimo to přiměřeně svá žárová hradítka.

§ 91. Když se vozi trhadla na parních lodích, šetřiti jest vůbec opatrnosti v příčině jiných lodí výše nařízené a zvláštních předpisů plavebních každému podnikatelstvu daných.

Když se trhadla mají vésti po vodě středozemní, nemají se vůbec nakládati na parní loď, nýbrž na loď vlečnou, a to jediné v prostore na této lodi, která se může zavřítí.

c) Po železnicích. § 92. Po železnicích mohou se voziti jediné trhadla, kteráž byla, co se týče jich složení, vlastností a způsobnosti k převážení a schování od komise k tomu ustanovené (§ 3) vyšetřena a o nichž správa státní se pronesla, že se mohou po železnici dopravovati (§ 7).

V příčině těchto trhadel vydá náležitá nařízení správným železničním ministerium obchodu, jemuž se za tou příčinou mají poznačení v § 71 uvedená a otisky znaků olovených v náležitém počtu předložiti.

§ 93. Co se dotýče vození trhadel po železnicích, jsou v tom pravidlem předpisy o provozování jízdy po nich a předpisy bezpečnostní, které jsou již nebo budou vydány.

V. Kdo má právo trhadla prodávati.

§ 94. Prodávati trhadla mají právo jen ti, kteří k tomu obdrželi povolení od příslušného úřadu živnostenského (§ 8).

Koncese může dána býti jen pro určité místo a jen tenkrát, dokáže-li se, že jsou po ruce místnosti způsobilé;

v koncesi přikázati se má výslovně, aby přísně šetřeno bylo předpisů o těch kterých trhadlech zvláště daných.

Prodávác jest povinen přijati pokud možno trhadla, která mu úřad do prozatímního uschování dá (§ 116).

§ 95. V místnosti, kde se prodává, není dovoleno složiti více trhadel nežli 3 kg. Jestli jich více, schovati se mají v magacíně dle předpisů zřízeném. (Částka II.)

§ 96. Ku schování trhadel v místnosti, kde se prodává, má se voliti místo stinné a bezpečné a preparáty zápalné a třaskavé, též věci v příčině ohně nebezpečné nebo vybuchující mají se od nich co nejdále uložiti.

§ 97. Vůbec mají také při prodeji trhadel platnost dle smyslu nařízení, vydaná v příčině jich uschování a zapakování (částka II. a III.) a má se prodávác zvláště všeho zdržeti, čím by se na ně učinilo udeření anebo násilný tlak, a nemá k nim nikdy užívati nástrojů kovových.

§ 98. Ve větších částkách mohou se trhadla vydávati jediné v předepsaných původních nádobách každé fabriky (§ 71).

V menších částkách mají se vydávati jen ve způsobě v příčině každé hmoty trhačí dovolené.

§ 99. Vyjímaje druhý odstavec § 101, trhadla smějí prodávána býti jen na základě knihy odběrací nebo listu odběracího úřadem vydaných.

Výkazy tyto vydává politický úřad okresní žadatelův, v politickém obvodu města Vídně, Prahy, Lvova, Krakova a Terstu zeměpanský úřad policejní.

Náklad, co tyto výkazy stojí, povinen jest zapraviti odběratel.

Odběrací knihy vydány budou prodávacům a osobám, které pořáde potřebují trhadel k provozování své živnosti nebo obchodu, jako na př. držitelé bání, podnikatelé staveb, držitelé lomů a pod.

Jestliže by jiné osoby potřebovaly pro zvláštní případnost trhadel, vydány jim budou listy odběrací.

Knihy odběrací a listy odběrací smějí jen tenkrát vydány býti, když dle poměrů osobních a provozovacích nelze se obávati zlého užívání a když tu jsou schovací místnosti, tomuto nařízení vyhovující, jakož i podmínky, že náležitě užíváno bude trhadel.

Jestliže jich zle užíváno bude aneb vzniknou-li okolnosti, pro které obávati se jest zlého užívání, výkazy odběrací buďte odňaty úřadem, a o trhadlech již odebraných buď nařízeno, čeho veřejně prospěchy žádají.

U knížek odběracích zpravidla nebuď doložena lhůta, po kterou mají platnými býti. Jestliže okolnosti vyžadují

nějaké výjimky, úřad může obmeziti dobu, po kterou knížky odběrací platnými býti mají.

Listy odběrací vydány budou na dobu určitou, která nesmí přesahovati lhůty tři měsíců počítajíc ode dne, kterého list odběrací byl vydán. Při vyměření lhůty buď šetieno zásady, aby den, kterého trhadlo bude odebráno, co možná blížek byl dni, kdy užito bude trhadla. Rovněž úřad vydáváje list odběrací, má ustanoviti a v příslušném listu odběracím vyznačiti, do kterého času trhadlo spotřebováno býti musí k účelu uvedenému.

Listy a knihy odběrací, které na jistý čas jsou obmezeny, pozbývají platnosti, vyprši-li lhůta v nich položená. Listy odběrací stanou se také neplatnými, když odebráno bylo tolik trhadel, kolik jimi povoleno bylo odebrati.

Na odebrací výkazy, které pozbyly platnosti, nesmějí vydávána býti trhadla.

Vyprši-li lhůta v listu odběracím k užití povoleného množství trhadla položená, a nebylo-li trhadlo ještě spotřebováno, ať osoba, která trhadlo odebrati byla oprávněna, oznámí věc tuto úřadu, jenž byl vydal list odběrací a jestliže by úřad dotčený neprodoužil lhůty spotřební, ať nespotřebované množství trhadla dá vyráběti, prodáváči, nebo svoli-li k tomu úřad, osobám, jež oprávněny jsou odebrati trhadla, a ať poznamená se to na odběracích výkazech osob těchto, anebo buďte trhadla zničena způsobem v instrukci nařízeným.

Stejným způsobem buď postupováno, když nějaký obchod nebo závod zanikne nebo se zruší a trhadla k jeho provozování opatřená dosud nejsou spotřebována.

Technické voje a úřady armádní nepotřebují dovolení, když chtějí odebrati trhadla.

Neoprávnění držitelé trhadel buďte potrestáni dle tohoto nařízení.

§ 100. Knihy odběrací vydány budou o odběru trhadel, jichž výroba a obecná doprava jest dovolena, a budou obsahovati:

- a) jméno (firmu) osoby k odběru oprávněné;
  - b) živnost nebo obchod, k jichž provozování potřebí jest stále trhadla;
  - c) místo provozovací;
  - d) eventuelně, jak dlouho kniha má platnost.
- Listy odběrací budou obsahovati:
- a) jméno (firmu) osoby k odběru oprávněné;
  - b) k jakému účelu trhadlo se odebrá;
  - c) jméno trhadla (druh);

- d) mnohotu jeho;
- e) místo, kde bude uschováno a kde bude upotřebeno;
- f) čas, kdy má býti odebráno;
- g) čas, kdy má býti spotřebováno.

Dodavatel vydáváje trhadlo, doložiti má v knize odběrací nebo na listu odběracím jméno trhadla (druh), mnohotu jeho, datum a podpis svůj.

K tomu konci knihy odběrací buďte tak zařízeny, aby na jednotlivých listech vedle sebe pod týmž číslem zapsána byla na jedné straně zakázka a na druhé straně dodávka s daty rádně vyplněnými.

Prodávac jest oprávněn vydati zamluvená trhadla na juxtové výstřížky, opatřené pečeti úřední.

Každá zakázka a dodávka opatřena buď podpisem zákaznickovým, resp. dodavatelovým.

Juxtový výstřížek prodávacem vyplněný vrácen buď se zášilkou trhadel a podplením připevněn buď trvale v knize odběrací na příslušném místě.

Výkazy a listy odběrací držitel povinen jest schovati pečlivě, aby se jich nemohlo zle užiti, aniž smí je postoupiti osobám jiným.

§ 101. Prodávac jest povinen vésti o prodaných trhadlech knihu záznamnou, do které zapisovati má odběratele, kdy dodávka se stala, dodané trhadlo (druh) a jeho mnohotu, jakožto i průkaz o právu odběracím a to dolože úřad, jenž byl dal povolení, pak datum a číslo, pod jakým kniha, resp. list odběrací byl vydán, a číslo juxtového výstřížku z knihy odběrací.

U zásilek, které vyvezeny býti mají z obvodu zemi na říšské radě zastoupených, zapsán buď v knize záznamné odběratel, kdy dodávka se stala, dodané trhadlo (druh) a jeho mnohotu, uvedouc listiny, na jichž základě trhadlo dodáno bylo, datum a číslo listu průvodního (§ 76) a úřad, jenž byl vydal list průvodní.

§ 102. Co nařízeno v §§ 99, incl. 101, tohoto šetření mají také zhotovovatelé trhadel při prodeji jich, a k nim vztahuje se také závazek připomenutý v poslední postavce § 94.

§ 103. V místnosti prodejní přibito budiž tištěné naučení, jaké opatrnosti se má v příčině trhadel šetřiti, tak, aby je každý viděl a naučení téhož znění má se každému, kdo trhadla koupí, zároveň vydati.

§ 104. Každý, kdo preparát nějaký koupí, má právo dle § 63 ho zkoušeti aneb dáti ho zkoušeti.

Prodávac trhadel má ku potřebě svých odběratelů a přihlížejícího úřadu živnostenského papír reagenční, jehož k tomu konci potřebí, a čistotu vodu v zásobě chovati.

VI. Jak se má trhadel užívati a s nimi zacházeti.

§ 105. Inženýři, polirové, partařii, šichtmistři, lezci atd. mají dělníky, kteří se trhadly opatří, napřed o povaze těchto preparátů poučiti a vštípiť jim, jak mají býti opatřeni, aby se při práci odvarovalo všeliké neštěstí.

§ 106. Dělníci mají se poučiti, že každé svévolné nebo svémocné užití trhadel osobě jejich přináší veliké nebezpečnosti, že jmenovitě preparáty nitroglycerinové a stlačená bavlna stříleci atd., i když tyto věci bez příražku v širém se přivedou k vybuchnutí, mají rozdrucující účinek, že zvláště kapsle trhací jsou tím prostředkem, jímž se bořící účinek těchto hmot zavádí a že se tedy kapsle jediné za příčinou trhání a pokud možná před samou ranou do patrony trhací mají vložiti.

§ 107. Nejbliže místa, kde se pracuje, není dovoleno skládati více materiálu trhacího nežli každého dne potřebí. Tato zásoba materiálu má se chovati pod závěrou na některém místě chladném, na kteréž slunce přímo nesvítí a které jest bezpečno před deštěm.

Kapsle a upravené patrony mají se zvláště o sobě a jinde než ostatní trhadla chovati a vedle potřeby, pokud možno, před samým nabíjením ran vydávati.

§ 108. Trhadla nitroglycerin obsahující mají se dávatí do dřev vyvrtných vůbec jen měkká a když nejsou zmrzlá. Zmrzlý prach nitroglycerinový nemá se nikdy tvrdými tělesy třítí neb tlačiti a patrony nemají se lámati, o čemž se mají dělníci poučiti a jim připomenouti, že, když by tuto záповeď přestoupili, vydali by se nebezpečnosti vybuchnutí. Zmrzlý prach trhací nechává se nejlépe ve zvláštních nádobách s dvojitými stěnami teplou vodou [ne přes 40° C] roztáti.

Několik patron mohou dělníci také nositi na těle, aby je zachovali až do nabití měkké.

Navlhlý prach trhací nemá se nikdy sušiti na holém ohni na plotně kamen anebo na nějakém místě, kde by temperatura mohla vystoupiti nad 40° C.

§ 109. Patrony trhací mají se do dřev vyvrtných přiřazeti jen nabíjaky dřevěnými a bez velkého namáhání; upravené patrony zápalné položití se mají na náboj trhací jen lehoučko, nabíjáku k tomu nepoužijí.

Na takové náboje má se dáti buď veskrze neb alespoň na jeden decimetr zvýší prostý příražek; zbytek může býti také pevný příražek, má se však jen pevně stlačití a nemá se pevně stloukati.

Selhala-li rána, nemá se vyvrátavati nebo utopiti, nýbrž nemůže-li se ranou sousední přivesti k vybuchnutí, má se příražek dřevěnou lžící z části vybrati a rána druhým ná-

bojem, který se do téže díry vyvrtné vloží, k vybuchnutí přivesti.

§ 110. Aby se pokud možno zamezilo, by se při vybuchnutí trhadel netvořily plyny podkopní, buďž kapsle do patrony vložena tím způsobem, aby šňůra zapalovací nešla do prachu trhacího.

§ 111. Dělníci nemají nikdy do svých bytů bráti upravených patron zapalovacích, které výjimkou ke konci dne zbudou, nýbrž přípravní dělníci, lezci, patronmistři atd. mají je přes noc na bezpečném místě chovati, oddělivše je od jiných trhadel.

§ 112. Dělníkům jest přísně zakázáno kouřiti tabák, když pracují o trhadlech.

§ 113. Dělníci mají se také poučiti, že požívání prachu nitroglycerinového nebo delší stýkání se kůže s ním způsobuje bolení hlavy a mdloby, pročež si mají dělníci tímto prachem zaměstnaní umývati kůži teplým louhem, obsahujícím 4 nebo 5% sody leptavé a pak čistou vodou.

Dostane-li některý dělník bolení hlavy, anebo jest-li mu na nic, nejlépe bude, když se, nežli přijde lékař, tiše uloží, když se mu dají ledové obklady, polije se mu hlava studenou vodou a když vypije trochu silné černé kávy.

§ 114. Při vzdělávání dolů a štol, kde trhá se prachem nitroglycerinovým, zvláště pak takovým, který v sobě obsahuje vyssavadla, má se co možná k tomu přihlížeti, aby tu byla silná ventilace.

§ 115. Rotníkům a dělníkům jest zapovězeno bráti trhadel do svých bytů nebo do jiných míst uschovacích kromě v nejbližším odstavci uvedených; užívati trhadel k jinému účelu, nežli ke kterému jim byla dána, nebo je vydáti někomu jinému.

Zaměstnavatel povinen jest pečovati o to, aby skladiště pro spotřebu rádně byla zamčena a střežena, aby trhadla v nich vydávaná byla jen osobami spolehlivými a jen tolik, co jich právě jest zapotřebí, a by nespotřebovaná trhadla byla vrácena od dělníků po skončení době pracovní a uložena na bezpečném místě k uschování jich způsobem.

Zaměstnavatel jest zavázán vésti knihy záznamné, do nichž zapisována buďte trhadla dělníkům vydaná.

Podniky, které pracují s látkami vybuchujícími, pokud ještě nemají schválených rádu provozovacích, v nichž jest předepsáno, jak zacházeti se má s trhadly v příslušném podniku, vypracovati mají dotčené rády provozovací a předložití je správnímu úřadu ke schválení.

V policejním obvodu města Vídně, Prahy, Lvova, Krakova a Terstu může toto schválení dáno býti jen ve shodě se zeměpanským úřadem policejním.

§ 116. Trhadla nebudte mařena, leč že by toho bylo z příčin bezpečnosti veřejné nebo osobní nevyhnutelně potřeba. Zmaření staň se dle toho, co nařizeno v přiložené instrukci (příloha B).

Nalezne-li se nějaké trhadlo, aneb nemůže-li se odevzdati ani vlastníkovi, ani nikomu jinému, kdo má právo jím naložiti, dodáno buď v městech, která mají svá vlastní statuta, úřadu bezpečnosti, kromě těchto měst pak okresnímu hejtmanství, a kde to snad nejde, velitelstvu nejbližšího stanoviště četnického, kteréž to má hned okr. hejtmanství oznámiti a nežli dojde ustanovení, co se má státi, prozatím opatření se strany jeho učiniti.

Nemá-li se takové trhadlo hned zmařiti, má úřad k tomu přihlížeti, aby se bezpečně schovalo a má dále dle předpisů vydaných předsejiti.

O dohlížení státním.

§ 117. Příslušní orgánové správní a zvláštní státní orgánové dohlédací mají k tomu přihlížeti, aby to, co v příčině živnostenské a policie bezpečnosti v tomto nařízení ustanoveno, bedlivě bylo zachovááno. Obor působnosti těchto orgánů dohlédacích bude zvláštním nařízením vyměřen.

§ 118. Zdaliž ten, kdo náklady u vykonávání tohoto nařízení vzešle způsobil nebo k jehož prospěchu nějaké jednání úřední bylo předsevzato, jest povinen tyto náklady nahraditi, o tom rozhodnou v každém případě úřadové k tomu příslušní.

§ 119. Političti úřadové okresní mají v náležité evidenci chovati:

1. osoby v jich okresu úředním bydlicí, které mají koncesi trhadla dělati a prodávati;
2. magcíny na trhadla v jich úředním okresu se nacházející a
3. listy na odebirání trhadel vydané a knihy odběrací.

Ustanovení trestní.

§ 120. Kdo by toto nařízení přestoupil, potrestán bude, nemají-li platnosti §§ 335 až do 337, 431 a 445 obecného zákona trestního, dle kterýchž se může podle okolnosti uložiti za trest až tříleté těžké vězení, aneb pokud se k němu nevztahuje trest ustanovený v kapitole VIII. řádu živnostenského anebo §§ 240 a 250 obecného zákona horního, dle ministeriálního nařízení, vydaného dne 30. září 1857 (č.

198 ř. z.) pokoutou peněžitou až do 100 zl. nebo vězením 6 hodin až do 14 dní.

Vyjde-li z povahy přestupku na jevo, že se vinníkoví nedostává spolehlivosti, které se v §§ 18 a 94 vyhledává, tedy se mu může dle § 60 řádu živnostenského ihned koncese odejmouti.

Příloha A.

Pravidla

o zkoušení nových hmot vybuchujících.

I. Co se týče prachu střilecího a jiných preparátů k střelení z jakékoli palné zbraně ustanovených nebo přirohodných, též prachu trhacího, udělaného z týchž substancí (sanytru, síry a uhlí) jako prach střilecí, mají i přístě platnost nařízení monopolní, co se však týče preparátů vybuchujících, kterých se používá jen k trhání, k těm předpisové monopolní se nevztahují.

II. Slovem sanytr v čl. I. rozumí se netoliko kalisanytr, nýbrž vůbec každý sanytr, který vzejde spojením kyseliny sanytrové s alkaliemi nebo se zemnými alkaliemi. — Slovem uhlí v čl. I. má se taktéž rozuměti každý druh uhlí, totiž dřevěné uhlí, lignit, hnědé uhlí, kamenné uhlí a tedy také zkamenělé uhlí vůbec.

III. Obsahuje-li některý preparát vybuchující kromě sanytru síry a uhlí i jiné částky, mají v příčině jeho, i kdyby se o něm shledalo, že se hodí jen k trhání, platnost míti předpisové monopolní, když

a) tato tělesa nejsou ve smíšenině sanytru, síry a uhlí úplně vpracována, ale jen potomně k ní přimíšena, takže se mohou, aniž by se ve smíšenině sanytru, síry a uhlí co změnilo, zase se z ní vyloučiti;

b) když tato tělesa, třeba byla ve smíšenině sanytru, síry a uhlí úplně vpracována, jsou dle jejich povahy a jejich množství taková, že se jimi účinek trhadla nezvyšjí.

IV. Zdali některý preparát hodí se ke střelení nebo k trhání, pozná se z uvážení těchto případností:

a) Jest-li preparát brisantnější, nežli nejbrisantnější pudíllo, kterého se skutečně užívá, t. j. nežli bavlna střilecí, která zapálením plamene vybuchuje; aneb v jiné způsobě, vyvinuje-li preparát při náboji, kterým lze touž počáteční rychlost projektilu dáti, jako určitým množstvím bavlny střilecí, větší napnutí plynu nežli tato bavlna?

Jest-li tomu tak, tedy se hodí preparát výhradně za trhadlo.

Odpověď na tuto otázku má vyjiti z porovnávacích zkoušek s preparátem, který se má vyšetřiti, a s prostou

bavlnou stříleci silně nitrovanou na prachové průbě Uchaciově.

b) Jest-li v tom případě, že by preparát byl méně brisantní nežli bavlna stříleci, balistický účinek preparátu takový, jako účinek obyčejného rakouského preparátu trhačích čili nic, propůjčuje-li tedy libovolně velký náboj preparátu na prachové průbě Uchaciově projektilu větší nebo menší počáteční rychlosti nežli totéž množství obyčejného prachu trhačích.

Jest-li počáteční rychlost projektilu, kteréž se preparátem v těchto případech dojde, tatáž nebo menší nežli ta, kteréž se dojde obyčejným prachem trhačím, pokládán buď preparát též za trhadlo.

c) Jest-li preparát méně brisantní nežli prostá bavlna stříleci, má-li však větší balistický účinek než obyčejný rakouský prach trhačích, vyhledáno buď průbami stříleci z obyčejné pušky pěchotní do terče, zdali zbytek, který při střelení preparátem ve zbraní palné zůstane, když se srovná se zbytkem obyčejného prachu trhačích při stejném balistickém účinku; tedy stejné počáteční rychlosti projektilu, podle svého množství nebo své jakosti jest užívání preparátu za střelidlo podstatně na újmu.

Je-li tomu tak, buďž preparát taktéž jen za trhadlo pokládán.

d) Preparáty, které vyšetřením výše uvedeným nebyly kvalifikovány za »trhadlo«, pokládány buďte, nejsou-li svou zvláštní formou, nebo svým složením, na př. že obsahují více než 15% váhy nitroglycerinu, z užívání za zbraň palnou zřejmě vyloučeny, za střelidlo a vztahují se k nim předpisy o monopolu prachovém.

e) Preparáty, které pozbyvše řešetováním, podsíváním nebo podobnými mechanickými operacemi, které každý může snadno vykonávat, některé částky své a staly se dobrým střelidlem, buďte bez okolků za střelivo pokládány.

V. Podle punktů výše uvedených vyšetřuje se každý vybuchující preparát, jež má komise posuzovati, dle níže položeného programu.

1. Preparát buď chemicky vyšetřen v příčině jeho částek, je-li preparát již privilegován, vyšetřen buď v příčině jeho zhotovování obsaženého v popisu privileje.

2. Ustanovena buď brisance, jsou-li tu prostředky brisantní kývadlem na způsob měřítka brisančního upraveným, jde-li však o preparáty, které se blíží prachu stříleci, aneb o kterých se lze také již z č. 1. domýšleti, že se jich bude moci ku střelení užívat, na prachové průbě Uchaciově.

3. Vyšetřen buď preparát, jak se jeví a) v širém vzdu-

chu, b) ve vlhkém vzduchu, c) ve vodě, d) při vyšší teplotě, e) při nižší teplotě v srovnalosti s punktem 6.

4. Ustanovena buď teplota, v které se preparát zapaluje.

5. Zkoušen buď preparát, co se týče rozložení spojením chemických pomoci přístroje potřásacího.

6. Vyšetřena buď citlivost preparátů v příčině udeření na stroji zapadacím, a to, jde-li o preparáty, jichž ta neb ona částka při obyčejném kolísání teploty vzduchu svůj tekutý způsob agregatní může proměnit v pevný, vyšetřeno buď, jak citlivý jest preparát a) měkký, b) zmrzlý.

VII. Podle vyšetření takto provedeného má vydati komise o preparátu úsudek:

a) zdali jest střelidlo nebo trhadlo, a zdali se k němu vztahují nařízení o prachovém monopolu čili nic;

b) zdali jest preparát něco na překážku, co se týče osobní a veřejné bezpečnosti při jeho zhotovování, schovávání, pakování, vození, zvláště po železnici, též jeho prodeje nebo užívání, nebo v tom není žádná překážka;

c) zdali se má preparát ve formě, v které jest před rukama, pokládati za střelivo a jmenovitě za střelivo zapovězené;

d) zdali v příčině toho preparátu dosti činí předpisové bezpečnosti, týkající se černého prachu aneb jím již vydaní předpisové bezpečnosti o preparátech vybuchujících anebo zdali jest potřeba, by se naproti němu vydaly způsobem nařízení zvláštní předpisy bezpečnosti a které.

VII. Ke každému usnesení komise potřebí nadpoloviční většiny hlasů. Jsou-li hlasové počtem sobě rovni, pokládá se, že odpověď na otázku jest záporná.

Příloha B.

Instrukce,

jak se mají trhadla mařiti.

§ 1. Trhadla mají mařiti, pokud možná, jen ti, kdo s nimi umějí prakticky zacházeti a má se to díti na místech vzdálených, kde se není nebezpečnosti pro stavení a věci sousední obávat.

§ 2. Trhadla dělí se v příčině jich maření na dvě třídy:
I. na trhadla přímo vybuchující, t. j. taková, která se mohou přímo k vybuchnutí přivésti jiskrou, plamenem nebo nějakým žhavým tělesem, zkrátka rozpálením některé částky trhadla až do teploty zápalné;

II. na trhadla nepřímo vybuchující, t. j. taková, která se řečeným způsobem buď naprosto nemohou k vybuchnutí přivésti nebo ne přímo, která naopak, když se dotčených pro-

středků užije, nejprve prostě shoří a teprve silnějším drazem, t. j. mnohem větším přímým rozpálením aneb nějakým udeřením nebo vražením mohou se přivésti k vybuchnutí.

I. O maření trhadel přímo vybuchujících.

§ 3. K této třídě trhadel náleží:

- a) smíšeniny černoprachovité z hořavých substancí s minerálními nosiči kyslíkovými (chloráty nebo nitráty) a p.
- b) nitropreparáty snadno se rozněcující: nitrocelulosa (bavlna stříleci, dřevo stříleci, papír stříleci atd.), škrob nitrový, nitromanit, cukr nitrový, kyselina pikrinová a její spojení a p.
- c) směsina z těles pod lit. a) a b) uvedených.

Z preparátů v Rakousku v obchodu se nacházejících náležejí k této třídě: černý prach trhačí (černý prach vůbec), haloxylin, diorexin, azotin, petralit, janit, nitroxylin, suchá stříleci bavlna v prosté formě atd.

§ 4. Trhadla této třídy mohou se o sobě bez výminky zmařití tím, že se na nějakém vzdáleném místě, kde není větru ve způsobě souvislé na prst tlusté šňůry neb jitrnice rozsypou a na jednom konci luntem, hořící loučí na hůlce upevněnou atd. zapálí.

§ 5. Větší část těchto trhadel může se také zničití vodou, totiž černý prach, haloxylin, diorexin, azotin, petralit, janit a p. Jest-li větší voda na blízkou, buďž trhadlo prostě do ní vrženo, ač není-li se obávatí, že by se tím uškodilo lidem nebo zvířatům a zvláště rybám.

Není-li tu takové vody, může se dáti preparát do jedné aneb do několika kádí nebo kbelíků a nalíti naň osm až i desateronásobně tolik vody, kteráž se po několika hodinách odlije a nalije se na místo ní třikrát neb čtyřikrát čerstvá voda. Mezitím se vodou pilně míchá. Co zůstane, může se na nějakém úhoru, pokud možné, rozdělití.

Preparáty, které se mají vodou jen částečně neb jen na čas neškodnými učiniti, jako nitroxylin, prostá bavlna stříleci atd., nemohou se utápěním mařití.

§ 6. Jsou-li trhadla, která se mají zmařití, zapakována do nádob, buďtež tyto nádoby u samého místa k maření ustanoveného co možná nejmenším užíváním síly, a dá-li se to činiti páčidly z mědi, rohu nebo tvrdého dřeva otevřeny a buďž k tomu hleděno, aby se trhadla neroztrousila, pročez se mají pod ně husté plachty rozestříti.

Jest-li trhadlo v patronách z lehké hmoty, otevrou se patrony a trhadlo vyklepá se nejprve na hromadu a potom se, jak uvedeno v § 4. ve způsobě šňůry neb jitrnice rozsype a zapálí anebo se dle § 5 utopí.

§ 7. Jest-li však trhadlo zapakováno ve způsobě patron s pevnou obálkou anebo v nádobách a nemůže-li se obálka nebo nádoba bez násilí snadno otevřítí, buďž přivedeno k vybuchnutí v obálce, což se nejlépe učiní trhačí kapslíčkou rtuťi tršakavou naplněnou pomocí anglické šňůry zapalovací, kterou lze dostati u nejbližšího koncesi opatřeného prodavače trhadel.

K tomu konci se šňůra zapalovací zdlí 1½ metru (hoří as 2 minuty) ostře a v pravém úhlu uřízne, uřezaný konec šňůry strčí se do dutiny kapsle tak hluboko, aby se dotekl hmoty tršakavé a potom se část šušulky kapslíčky hmotou tršakavou naplněná tak stlačí (uškrťí, uhněte), aby kapsle šňůru pevně držela.

Na druhém konci prořízne se šňůra šikmo tím způsobem, aby její duše prachová asi na 1 cm délky se odhalila, by pak při zapálení snáze chytla.

Kapsle takto připravená přiváže se na některé postranní stěně pušky patronové nebo nádoby, tak aby kapsle po celé délce k obálce těsně přiléhala. Když se pak konec šňůry vně kapsle se nacházející zapálí, jest dosti času, jest-li šňůra dostatečně dlouhá, aby zapalující odešel a příhodný úkryt si vyhledal. (§ 8.)

Měla-li by obálka patronová zvláště silné stěny a stal-li by se tedy vybuchnutím kapsle v ní jen výstupek, bylo by potřebí, aby se podruhé ke kapsli zapalovací šňůrou upravené přivázala druhá a třetí kapsle tak, aby ty tři kapsle svými podélnými stranami těsně vedle sebe a co nejvíce ku stěně pušky plechové přiléhaly.

Nadělalo-li by se do stěny pušky plechové jenom děr, aniž by preparát vybuchl, tedy se, jest-li prachovitý, vysype a učiní se s ním totéž, co v případech předešlých (§ 4 nebo 5).

Není-li preparát prachovitý (prostá suchá bavlna stříleci atd.), dá se otvorem učiněným upravená kapsle trhačí do trhadla a tato kapsle přivede se způsobem výše popsáním k vybuchnutí.

§ 8. Maří-li se trhadlo v celých patronách nebo zavěšených nádobách, tedy buďž na blízkou místa k trháni ustanoveného vyhledán příhodný úkryt přirozený nebo udělaný, jímž by netoliko osoba manipulující byla od účinku vybuchnutí chráněna, ale kde by také jiné částky trhadel, které se mají teprv později zničití, byly před nečasným vybuchnutím uchovány.

Tento úkryt má býti udělán ze země nebo z pevného kamení z výši nejméně 2½ metru, a nikoli ze dřeva. Také může býti úkrytem nějaká jáma nebo nějaký příkop 1) až i 2 metry hluboký a střechou ochrannou opatřený. V pří-

padu nouze může se také za úkryt užití pevné zdi 2½ m vysoké a nejméně na cihlu tlusté.

§ 9. Toto maření trhadel konati se má vůbec jen v částkách nejvýše 5 kg a místo úkrytu má býti nejméně 30 metrů vzdáleno od místa, kde se to činí.

Vyhledával-li by toho způsob zapakování nebo povaha trhadla, aby se větší množství najednou přivedlo k vybuchnutí, nebudíž nicméně bez zvláštního znaleckého rozhodnutí (dobrého zdání technického a administrativního komitétu vojenského) nikdy více trhadel najednou zmařeno než 25 kg.

Když se vybuchují trhadla v částkách 5 až i 25 kg. má býti místo, kde se to děje od úkrytu nejméně 100 m vzdáleno.

II. O maření trhadel nepřímou vybuchujících.

§ 10. Do této třídy trhadel náležejí vůbec nitropreparáty těžko se rozněcují, totiž: nitroglycerin, bavlna střilecí (nitrocellulosa), tlačená nebo sífkovaná, a preparáty přimísením jiných těles z ní udělané, jmenovitě z trhadel v Rakousku obvycejších: dynamit, z praše křemenné č. I., dynamit č. II., III. a IV., bílý dynamit, uhelný dynamit, rhexit č. I., opravený rhexit č. II. a III., cellulosa, dynamit A a B, fulgurit, dynamit z bavlny střilecí, tlačená střilecí bavlna, vlhká střilecí bavlna, kolodín a p.

§ 11. Preparáty této skupiny, které (po učiněné průbě) mohou se plamenem snadno zapáliti a shoří pak úplně (preparáty nitroglycerinové však jen, když nejsou zmrzlé), mají se, když jsou tu v prosté způsobě aneb v patronách s lehkou obálkou, zmařiti dle toho, co ustanoveno v § 4, když bylo prosté trhadlo ve způsobě jirnice rozsypané nebo patrony v průčelí otevřené těsně k sobě přiřaděny.

Preparáty nitroglycerinové nebudtež ve vodě mařeny jednak proto, že účinek tohoto způsobu maření jest nedokonalý; jednak z příčiny veř. bezpečnosti.

§ 12. Preparáty, které buď naprosto nechytají nebo chytají těžko, potažitě, které nesnadno dále hoří, též zmrzlé preparáty nitroglycerinové přiváděny buďte k vybuchnutí kapslemi trhacími způsobem v § 7 uvedeným a šetríc opatrnosti v § 8 nařízené.

Jest-li preparát měkký (těstovitý neb prachovitý) a může-li se do něho kapsle trhací bez násilí vtláčiti, tedy se kapsle tímto způsobem na některém příhodném místě vstříčí do trhadla detud, pokud jde měděná obálka její, a přiváže se špagátem nebo jiným způsobem, aby nevypadla.

Pak-li preparát jest tvrdý, jako na př. stlačená bavlna střilecí nebo zmrzlý dynamit, shledají se snad dutiny k zavedení kapslí trhacích již zvláště připravené. Nejsou-li tu

však takové dutiny nebo jest-li trhadlo ve velkých patronách aneb v obálce k odporu způsobné, buďtež upravené kapsle, jest-li trhadlo v patronách, na podélní straně těchto patron, jinak ale dle celé délky kapsle k nádobě trhadlo zdržující dobře přiléhající, špagátem nebo něčím podobným upevněny a způsobem výše připomenutým v § 7 k vybuchnutí přivedeny.

Co se týče toho, mnoho-li trhadla se má najednou k vybuchnutí přivesti, má platnost to, co ustanoveno v § 9.

§ 13. Mnohá trhadla, na př. vlhká bavlna střilecí, zmrzlý dynamit ze spráše křemenné a p., nemohouce ani kapslemi trhacími k vybuchnutí přivesti, pročež musí se uderení, jehož k zavedení výbuchu potřebí, způsobiti vybuchnutím některého jiného preparátu, na př. dynamitu, který není zmrzlý, suché tlačené bavlny střilecí a p.

K tomu konci soustředí se tento náboj zapalovací (patrona zapalovací) co nejvíce k té částce trhadla, která se má zničiti a upevní se tak, aby k této částce, patroně, nebo nádobě co nejtěsněji přiléhala.

Tento náboj k zavedení výbuchu ustanovený nemá, dotýče-li se přímo trhadla, které se má zmařiti, činiti méně než 20 g, dotýče-li se však jen stěny nádoby neb pevné obálky patronové, nemá činiti méně ½ kg.

Týž náboj zapalovací buď kapslí a šňůrou zapalovací upravei a dle toho, co ustanoveno v § 7, k vybuchnutí přiveden.

§ 14. Menší částky trhadel mohou se, když maření vodou nemá místa a klyž pro nebezpečnoství ohně není radno, aby se spálily nebo k vybuchnutí přivedly, neškodnými učiniti, také tím, že se rozsypou na některém vzdáleném místě co nejméně navštěvovaném (na úhoru, pastvišti, louce).

Za tou příčinou buďž trhadlo v prosté způsobě rozsypáno tak, aby se co možná po velké prostře rozdělilo, zvláště aby na asi 10 čtver. metrů plochy nepřišlo více trhadl nežli jeden gram.

Zaneřádlily-li by se rozsypáváním trhadla studně domáci, anebo bylc-li by se obávati, že rozsypané trhadlo bude někde větrem nebo vodou zase v jedno sehnáno, tedy se nemá rozsypáváním mařiti.

Trhadlo má se tedy jen výminkou rozsypáváním mařiti a nemá se to často po sobě na jednom a témž poli činiti; vůbec může se trhadlo tímto způsobem mařiti jen tehdá, když tu jest, ať jest měkká nebo zmrzlá ve způsobě prachu, nikoliv však, když činí souvislé těstovité tvrdé hmoty, dle přírodu tvrdé patrony, které se musí teprve rozlamovati nebo rozpouštěti a rozčlačovati.

§ 15. Do moře ponořiti se mohou trhadla, která se vodou buď naprosto nemohou zmařiti nebo se zmaří jen nedokonale (§§ 5 a 11), toliko výminkou a jen na místech tak hlubokých, že tam nelze kotvy vrhati a kde se nemůže ani plavbě ni chování ryb škoda činiti.

Trhadla všk, která mají tak nepatrnou potažnou váhu, že ve vodě plavou, nemohou se tímto způsobem mařiti.

Částky trhadel, které se, pokud možno vyberou ze svého obalu, mají se ponořovati tak, by se na jednom a též místě povrchu vody nevrhalo více než 5 kg trhadla.

§ 16. Trhadla, která nepřináleží v obor této instrukce, zvláště pak kombinace trhadel s preparáty zapalovacími a tržskavými (raketami signálními, petardami a p.), nemají se zničovati, pokud se nevyžádalo znaleckého dobrého zdání dle případu bez intervence některého znalce, nýbrž mají se nejprve a až do dalšího vyřízení v jámě dva metry hluboké prkny a fašinami nebo zemí pokryté na nějakém vzdáleném místě, pokud možná pod stráží chovati a potom dle došlé instrukce zmařiti.

3. Nař. min. vnitra, obchodu, železnic, orby a fin. ve shodě s říš. min. voj. ze dne 19. května 1899, č. 96 ř. z., o obchodě s bezpečnými trhacími preparáty, které jsou prachovému monopolu podrobeny.

§ 1. Nařízení toto týče se těch trhacích preparátů prachovému monopolu podrobených, které toliko trhacími zapalovacími k výbuchu mohou býti přivedeny a proto uvádějí se v obchod s výslovným označením jakožto »bezpečné« trhací preparáty (§ 6).

Za trhací zapalovací se smyslu předcházejícího odstavce buďte zejména pokládány: trhací zápalky (trhací kapsle) a podkopová zapalovací, která elektrinou nebo třením vybuchují.

§ 2. Ku prodeji bezpečných trhacích preparátů mimo příslušné vojenské ústavy jsou oprávněni toliko prodávající prachu licenční opatření.

§ 3. Bezpečné trhací preparáty buďte až do času, kdy se jich použijí, od trhacích zapalovacích přísně odděleně chovány.

Orgánové ku kontrole povolání mají této okolnosti zvláštní pozornost věnovati.

§ 4. Doprav bezpečných trhacích preparátů není kromě omezení § 3 na jevo jdoucích podrobena předpisům pro vybuchující předměty platným.

Předměty tyto buďte zabaleny do dřevěných sudů, beden nebo kovových nádob.

§ 5. Také bezpečné trhací preparáty když jsou uloženy, musí chovány býti pod spolehlivou závěrou.

Jinak jejich uložení jest podroběno rovněž toliko omezení z § 3 na jevo jdoucím.

§ 6. Preparáty, kterých se týče toto nařízení, buďte označeny jak na balících, do nichž patrony z preparátů zhotovené jsou spojeny, jakož i na zevnitřních schránkách.

K tomuto účelu plakáty na schránkách těchto nalepené mají mimo označení druhu a erárního skladu, z něhož preparát pochází, tuto poznámku:

K tomuto bezpečnému trhacímu preparátu vztahují se ustanovení ministerského nařízení ze dne 19. května 1899, č. 96 ř. z.

Plakáty jsou tak na zevnitřních schránkách nalepeny, že při jejich otevření musí býti roztrženy.

§ 7. Přestupky tohoto nařízení, pokud nemají podle jiných zákonů býti trestány, buďte potrestány podle min. nař. ze dne 30. září 1857, č. 198 ř. z., peněžitými pokutami až do 100 zlatých nebo vězením od 6 hodin do 14 dnů.

§ 8. Tato ustanovení nabývají moci dnem svého vyhlášení.

4. Zákon ze dne 19. března 1923, č. 50 sb. z. a n. na ochranu republiky.

§ 43. Zákon o tržskavinách. V příloze uvedeně znění zákona ze dne 27. května 1885, č. 134 ř. z. o opatřeních proti obecně nebezpečnému užívání tržskavin a obecně nebezpečnému zacházení s nimi prohlašuje se za autentické. Ustanovení tohoto zákona rozšiřuje se vyjmajíc § 11 na Slovensko a Podkarpatskou Rus a vyjmajíc § 11 a 13 na osoby pořízené pravomocí soudů vojenských.

O činech trestných podle uvedeného zákona platí ustanovení § 28, odst. 1, druhé věty odst. 2 a odst. 3, § 32, § 33, § 35 a § 40, č. 2.

5. Zákon ze dne 27. května 1885, č. 134 ř. z. o opatřeních proti obecně nebezpečnému užívání tržskavin a obecně nebezpečnému zacházení s nimi.

§ 1. Zakázáno je bez úředního povolení vyráběti tržskaviny, dávat je do oběhu, přechovávati a dopravovati je do území platnosti tohoto zákona.

Podrobnější ustanovení o tom, kdo úřední povolení udílí, a policejní bezpečnostní předpisy o tržskavinách vůbec budou, pokud nejde o změnu platných zákonů, vydána nařízením.

Také budou nařízením označeny tržskaviny, na něž se nevztahuje ustanovení prvního odstavce.

Ustanovení prvního odstavce nevztahuje se na vojenskou správu a na třaskaviny státního monopolu. O nich platí příslušné zvláštní předpisy.

§ 2. Kdo proti ustanovení § 1 bez úředního povolení třaskaviny vyrábí, do oběhu dává, do území platnosti tohoto zákona dopravuje nebo přechovává, trestá se za přešůpek vězením od čtrnácti dnů do šesti měsíců. Vedle toho může býti uložen peněžitý trest od 20 Kč do 600 Kč.

Stejně se trestá, kdo jedná proti řádně vyhlášeným policejním bezpečnostním předpisům o takových třaskavinách, na něž se vztahuje ustanovení § 1, odst. 1.

Vyšetřování a souditi tyto přestupky přísluší soudům.

§ 3. Činy uvedené v § 2 jsou přečiny, mohou-li ohroziti majetek, zdraví nebo život jiného.

Trestem je tuhé vězení od tří měsíců do tří let. Vedle toho může býti uložen peněžitý trest od 200 Kč do 2000 Kč.

§ 4. Kdo úmyslně vydá v nebezpečí majetek, zdraví nebo život jiného tím, že užije třaskavin jako trháčích prostředků, trestá se za zločin těžkým žalářem od pěti do deseti let, byl-li pak někdo poškozen na těle nebo byl-li poškozen majetek ve větším rozsahu, těžkým žalářem od deseti do dvaceti let.

Měl-li čin za následek smrt člověka, je trestem doživotní těžký žalář. Mohl-li vinník takový výsledek předvídati, je trestem smrt.

§ 5. Smluví-li se více osob, že vykonají čin trestný podle § 4, nebo spolčí-li se k trvalému páčání takových činů, třeba ještě podrobně neurčených, trestají se za zločin těžkým žalářem od pěti do deseti let, a to i když nebyl ještě podniknut čin vedoucí ke skutečnému vykonání zločinu uvedeného v § 4.

§ 6. Kdo zhotoví, opatří, objedná nebo přechovává třaskaviny, jich součástky nebo přístroje k jich užívání v úmyslu, aby jich užitím (§ 4) buď sám vydal v nebezpečí majetek, zdraví nebo život jiného neb aby umožnil jiným osobám spáchat takový zločin, kdo třaskaviny jiným osobám přenechá, věda, že jsou určeny ke spáčení takového zločinu, trestá se za zločin těžkým žalářem od pěti do deseti let.

§ 7. V případě § 2, odst. 1., § 3 až 6, jakož i byly-li v případě § 2, odst. 2, třaskaviny dány k dopravě pod nepravou opovědí, buďtež třaskaviny, jich součástky, přístroje, jakož i předměty upotřebené neb určené k jich zhotovení prohlášeny za propadlé, ať náležejí vinníku či osobě jiné.

§ 8. Kdo veřejně nebo před více lidmi nebo v tiskopise, rozšiřovaném vyobrazení nebo spise vyzývá ke spá-

čání trestného činu uvedeného v § 4 nebo 5 nebo k účasti na něm nebo kdo takový čin vychvaluje neb ospravedlniti hledí nebo kdo vůbec dává návod k tomu, jak shora uvedených trestných činů mají se páchat, trestá se za zločin těžkým žalářem od pěti do deseti let.

§ 9. Kdo se doví věrohodným způsobem o tom, že se chystá zločin uvedený v § 4, neb o úmluvě nebo spolčení zmíněném v § 5 aneb o skutečnostech, zakládajících zločin uvedený v § 6, v čas, kdy nebezpečí (§ 4) mohlo býti odvráceno, a úmyslně opomine to oznámiti úřadu, ačkoliv oznámení takové mohl učiniti snadno a bez nebezpečí pro sebe, své příslušníky (§ 216 trestního zákona z 27. května 1852, č. 117 ř. z., § 522 voj. tr. zákona z 15. ledna 1855, č. 19 ř. z., § 78 zák. čl. V. z r. 1878) nebo pro osoby, jež má pod svou zákonnou ochranou, dopouští se zločinu, byl-li ohrožen majetek, zdraví nebo život jiného. Trestem je žalář od šesti měsíců do jednoho roku a byl-li v případě § 4 usmrčen člověk, těžký žalář od jednoho do pěti let.

§ 10. Trestnost zločinů uvedených v § 4, 5 a 6 pomíne, když vinník upustí od podniku dobrovolně a ne proto, že zločin byl odhalen, a ne pro jiné překážky, a když úplně buď sám napraví nebo včasným oznámením úřadu zamezí všelikou újmu, jež vzešla z činnosti jeho nebo jeho spoluvinníků.

§ 11. Odsoudí-li soud pro trestný čin uvedený v § 3, 4, 5, 6 nebo 8, může uznati, že vinník se vyhošťuje (§ 240, lit. f, g, h trestního zákona z 27. května 1852, č. 117 ř. z.), nebo že může býti dán pod policejní dohled.

§ 12. Je-li čin podle obecného (vojenského) trestního zákona trestný přísněji nežli podle tohoto zákona, budiž užito přísnějších trestních ustanovení obecného (vojenského) trestního zákona.

§ 13. Konati hlavní přelíčení o obžalobách pro zločiny uvedené v § 4, 5, 6 a 8 přísluší soudu porotnímu.

Nař. mín. vn. ve sh. s mín. obch. a práv ze dne 4. srpna 1885, č. 135 ř. z., jímž na základě zákona ze dne 27. května 1885, č. 134 ř. z., vydávají se předpisy v příčině třaskavin.

Abý ve skutek uveden byl § 1 zákona ze dne 27. května 1885, č. 134 ř. z., jímž učiněna jsou opatření proti užívání třaskavin obecně nebezpečnému, vidí se ministeriu věci vnitřních ve shodě s ministeriem obchodu a ministeriem práv naříditi toto:

§ 1. Nařízení o třaskavinách vydaná a platná, zvláště min. nařízení ze dne 2. července 1877, č. 68 ř. z., a ze dne 22. září 1883, č. 156 ř. z., o živnostenských a policejně bezpečnostních předpisech při výrobě třaskavin a obchodě

s nimi, trvají na dále v platnosti, pokud trestní ustanovení § 120 dotčeného nařízení ze dne 2. července 1877 nejsou změněna předpisy zákona ze dne 27. května 1885, č. 134 ř. z.

Rovněž platným zůstane nařízení ministeria obchodního ze dne 1. července 1880, č. 79 ř. z., o dopravě vybuchujících věcí na železnicích, jakož i dodatky k němu vydané, totiž nařízení ze dne 15. září 1881, č. 101 ř. z., ze dne 15. června 1882, č. 70 ř. z. a ze dne 1. února 1884, č. 20 ř. z.

§ 2. Úřední povolení, jehož dle § 1, odstavce 1., zákona ze dne 27. května 1885, č. 134 ř. z., jest třeba, chce-li kdo traskaviny, t. j. takové látky, které svým vybuchujícím účinkem zničití nebo poškodití mohou lidi nebo věci, vyráběti, je chovati nebo je do obvodu [království a země na říšské radě zastoupených] dopravovati, udílí se politickým úřadem zemským, pokud povolení toto udíletí nepřisluší živnostenskému úřadu, jenž povolán jest propůjčovati příslušnou k tomu koncesi.

Toto povolení dáno býti smí toliko osobám spolehlivým a za okolností, které vylučují nebezpečnoství, že by jeho zneužití bylo, a může býti odvoláno, minou-li podmínky, za kterých bylo dáno.

Živnostenský úřad, nežli dá své povolení ať dle § 141 ž. ř. ze dne 20. prosince 1859, č. 227 ř. z. v místech kde jest zeměpanský úřad policejní, vyslechne dříve úřad tento.

Povolení, chovati traskaviny, pod ministerská nařízení ze dne 2. července 1877, č. 68 ř. z., a ze dne 22. září 1883, č. 156 ř. z., patřící a je dopravovati, udílí se listinami, které v těchto nařízeních a zejména v nařízeních ze dne 22. září 1883, jsou předepsány (knihy odběrací, listy odběrací, listky průvodní).

Jestliže dědicové vejdu v držení traskavin, jsou povinni bez prodlení žádati za potřebné úřední povolení.

Neobdrží-li povolení takového, vyhověti mají nařízením, která úřad činí z příčin bezpečnostních.

§ 3. Z ustanovení § 1, odstavce 1., zákona ze dne 27. května 1885, č. 134 ř. z., vyjmají se na základě odstavce 3. téhož paragrafu:

1. Traskaviny, které slouží k zapalování při drobných zbraních (ručnicích), jsou-li upraveny v zapalovadlech k tomuto účelu určených (zápalky, zápalistě, zrnka zápalná [zápaly], zapalovadla pro slupky patronové);

2. hotové patrony pro drobné zbraně, pokud při věcech, pod č. 1 a 2 dotčených, nejde o povolení živnostenského úřadu pro výrobu a prodej nebo průvodní listky, jichž třeba jest dle min. nař. ze dne 11. února 1860, č. 39 ř. z.;

3. železniční signály, pokud podniky železniční je mají;

4. ohněstrojné věci po živnostensku vyrobené, pokud nejde o úřední povolení pro živnostenskou výrobu a živnostenský prodej dle § 15, odstavce 11, ž. ř. (č. 39 ř. z. z r. 1883);

5. kolloidová vlna a kyselina pikrinová a její sloučeniny, ač odbírají-li se pro živnostenské účely, vyjmaje potřebu k technickému trháni, zvláště pak také kolloidová vlna, odbírají-li a vyrábí-li se k léčebným účelům;

6. výroba traskavin, jichž se užívá výlučně ku hnaní strojů, jestliže užije se jich bezprostředně po výrobě (traskavé směšeniny ke hnaní plynových a petrolejových motorů).

Nařízení min. vnitra, obchodu, železnic, orby, fin., zemské obrany ve sh. s říšsk. min. války ze dne 19. května 1899, č. 95 ř. z., kterým, aby byl ve skutek uveden zákon ze dne 27. května 1885, č. 134 ř. z., a doplněno nařízením ze dne 4. srpna 1885, č. 135 ř. z., vydávají se ustanovení o obchodě se zapalovadly trhacími.

§ 1. Trhací zapalovadla, jako trhací zápalky (trhací kapsle) a podkopová zapalovadla, která elektrinou nebo třením vybuchují, buďte od jiných vybuchujících předmětů, až do času, kdy se jich upotřebí, přísně odděleně chována.

Zapalovadla tato musí pro každý způsob dopravy býti tak zabalena, jak to jest předepsáno pro dopravu železničnou.

Na zevnitřní straně obalu budiž pokaždé umístěno poučení ve smyslu dotčeného předpisu sepsané, které pro osoby s trhacími zapalovadly zacházející obsahuje snadným srozumitelným způsobem všechny opatrnosti, jichž je šetřiti při otvírání obalu, při vybirání jednotlivých trhacích zapalovadel, a které zejména varuje před tím, aby nebylo upotřebeno násilí, nárazu neb úderu, jakož i před nebezpečnou blízkostí ohně a světla.

§ 2. Ku prodeji trhacích zapalovadel, pokud jeho bezprostředně neprovozují vojenské ústavy neb orgány správy vojenské, jsou oprávněny toliko osoby, které k tomu od příslušného úřadu živnostenského obdržely koncesi.

Tato koncese může toliko pro určité místo a jen tenkrát býti udělena, když tu jsou přiměřené skladní místnosti od úřadu za způsobilé uznané.

Tyto místnosti musí od skladiště traskavinových úplně býti odděleny a tak zařízeny, aby trhací zapalovadla mohla býti bezpečně uložena a bez nebezpečnoství vybirána.

Prodávací jsou zavázáni podle možnosti přejímatí trhací zapalovadla, která by jim od úřadu k zatímnímu uschování byla odevzdána.

§ 3. Vyjímajíc případnost v 2. odstavci § 6 uvedenou, trhací zapalovadla směji od jejich prodavačů (továrníků) vydávána býti toliko těm osobám nebo podnikům, které obdržely úřední povolení k jejich odběru.

Toto povolení smí kromě prodavačům toliko tenkráté uděleno býti, když podle osobních poměrů žadatelových a podle poměrů provozovacích není se obávati žádného zneužívání, a když jsou tu skladní místnosti úřadem za způsobilé uznané, jakož i podmínky pro znalecké užívání zapalovadla.

§ 4. Trhací zapalovadla směji vydávána býti toliko na úředně vyhotovenou odběrací knížku nebo takový list odběrací.

Výkazy tyto budou vydávány politickým úřadem první instance a v místech, kde jsou zřízeny zvláštní zeměpanské úřady bezpečnostní, úřady těmito.

Strana má nahraditi náklady výrobní.

Odběrací knížky budou vydávány prodavačům a takovým osobám, které trhacích zapalovadel stále potřebují ku provozování své živnosti nebo svého zaměstnání, jako držitelům hor, podnikatelům staveb, držitelům lomů a osobám podobným.

Jestliže by jiné osoby zamýšlely taková zapalovadla odebrati, budou pro toto odebrání vydávány listy odběrací.

Jestliže by zapalovadel bylo zneužíváno nebo vznikly-li okolnosti, pro které lze se obávati zneužívání, tedy úřad odejmi odběrací výkazy a o odebraných již trhacích zapalovadlech učiní opatření, kterých jest třeba z ohledů veřejných.

Pro odběrací knížky nebudiž zpravidla nižádná doba platnosti stanovena.

Jestliže by okolnosti výjimku odůvodňovaly, úřad může dobu platnosti odběracích knížek na určitý čas omeziti.

Odběrací listy buďte vyhotovovány na určitou dobu platnosti, která nesmí přesahovati tří měsíců, čítajíc ode dne, kdy odběrací list byl vyhotoven.

Když stanoví se doba platnosti, budiž šetřeno té zásady, aby odběr co možná blízky byl času spotřeby.

Když úřad vydává listy odběrací, má ustanoviti a v odběracím listě vyznačiti, do kterého času trhací zapalovadla k uvedenému účelu mají býti spotřebována.

Platnost odběracích listů a odběracích knížek na čas omezených zanikne uplynutím doby v nich určené.

Odběrací listy pozbudou také platnosti, jakmile bylo odebráno tolik trhacích zapalovadel, kolik odebrati v nich jest povoleno.

Na odběrací výkazy, které platnosti pozbyly, nesmějí trhací zapalovadla býti vydávána.

Když by čas ku spotřebě povoleného množství trhacích zapalovadel v odběracím listě ustanovený prošel, avšak všecka tato trhací zapalovadla nebyla spotřebována, tedy osoba k odběru oprávněná oznam to úřadu, který odběrací list vydal, a nespotebovaná trhací zapalovadla, pokud by lhůta k jich spotřebování nebyla prodloužena, odevzdej buďte vyráběti, prodáváči nebo s povolením úřadu osobám k odběru oprávněným, a budiž to na odběracích výkazech těchto osob poznamenáno.

Stejným způsobem budiž postupováno, když při zániku nebo při zrušení některého obchodu nebo podniku, pro jehož provozování trhací zapalovadla byla odebrána, tu jsou ještě nespotebovaná trhací zapalovadla.

Šbory, ústavy a úřady moci ozbrojené nepotřebují žádného zvláštního povolení k odběru.

§ 5. Odběrací knížky mají obsahovati:

- a) jméno (firmu) osoby k odběru oprávněné;
- b) živnost nebo zaměstnání, k jichž provozování je stále třeba trhacích zapalovadel;
- c) místo provozovací;
- d) třeba-li, dobu platnosti.

Odběrací listy mají obsahovati:

- a) jméno (firmu) osoby k odběru oprávněné;
- b) účel odběru;
- c) druhy trhacích zapalovadel;
- d) jejich množství;
- e) místo uschovací a místo spotřebovací;
- f) čas k odběru ustanovený.

Při vydávání trhacích zapalovadel má vydavatel v odběrací knížce nebo na odběracím listě zapsati jejich druh a množství a doložiti datum a svůj podpis.

Za tím účelem buďte odběrací knížky juxtami opatřeny a tak upraveny, aby na jednotlivých listech vedle sebe po jedné straně objednáni a na protější straně dodání s údaji náležitě vyplněnými pod týmž běžným číslem bylo vyznačeno.

Prodavač (továrník) jest oprávněn na základě juxtových ústřížkův úřední pečeti opatřených vydati objednaná trhací zapalovadla.

Každá objednávka a dodávka budiž opatřena podpisem objednatelovým, vztažmo prodavačovým.

Juxtový ústřížek prodavačem vyplněný budiž při vřízení zásilký vrácen a v odběrací knížce na příslušném místě podlepením proužku trvale upevněn.

Odběrací knížky a odběrací listy budete od držitelů pečlivě před každým zneužitím uschovány a nesmějí jiným osobám býti odstoupeny.

§ 6. Prodávač (továrník) má o prodeji trhacích zapalovadel vésti záznamnou knížku, ve které budíž zaznamenán odběratel, čas vydání, vydaný druh a jeho množství, jakož i výkaz osob k odběru oprávněných, při čemž budíž uveden úřad povolující, datum a číslo vyhotovení knížky odběrací, vztažno listu odběracího a číslo juxtového ústřížku knížky odběrací.

Při zásilkách, které mají býti vyvezeny [z území na říšské radě zastoupeného], budíž v záznamné knížce prodávačově uveden odběratel, čas vydání, vydaný druh a jeho množství a s odvoláním se k těm listinám, na základě kterých zapalovadla se vydávají, datum a číslo povolení (listu průvodního), jakož i ten úřad, který povolení (průvodní list) vydal.

§ 7. Zaměstnavatel má o to pečovat, aby skladní místnosti řádně byly uzavřeny, aby k nim řádně bylo dohlédáno, aby zapalovadla, z nichž spolehlivými osobami a toliko ve množství, jehož právě jest třeba, byla vydávána a aby nepotřebovaná zapalovadla od dělníků koncem pracovní doby (šichty) byla vrácena a na bezpečných, k uschování způsobilých místech, avšak jsouce přísně oddělena od trhacích preparátů, uložena.

Osoby, kterým jest svěřen dozor k místnostem skladním, mají zejména o to pečovat, aby byla přesně zachovávána poučení na obalech se nalézající o tom, jak má býti zacházeno se zapalovacími, když obal se otvírá a když jednotlivá zapalovadla se vybírají, a aby tato zapalovadla volně sem tam neležela, nýbrž v původním zabalení byla chována.

Tyto osoby jsou také z toho odpovědny, aby trhací zapalovadla a trhací preparáty nebyly současně jedné a též osobě vydávány a aby také nebyly současně jednou a touž osobou na místo spotřeby nesený.

Dozorčímu personálu a dělníkům jest zapověděno trhací zapalovadla nositi do svých bytů nebo do jiných skladních míst nežli v 1. odstavci uvedených, jich užívati k jakémukoliv jinému účelu, nežli ku kterému jim byla vydána, a nebo je jiným osobám dávat.

Zaměstnavatelé jsou povinni vésti záznamné knížky, do kterých budete zapisovány vydané dělníkům druhy trhacích zapalovadel a jejich množství.

§ 8. Přestupky tohoto nařízení, pokud nemají býti

restány podle platných zákonů, zejména podle zákona ze dne 27. května 1885, č. 134 ř. z., budou potrestány podle min. nař. ze dne 30. září 1857, č. 198 ř. z., peněžitými pokutami až do 100 zlatých nebo vězením od 6 hodin až do 14 dnů. — § 9. Tato ustanovení nabývají moci dnem svého vyhlášení.

Doprava trhacích drahou víz dopr. řád železniční z 13. V. 21, č. 203 sb. z. a n.

Trhací zápalky (Sprengkapseln) k zapalení dynamitu a trhací prostředky jim na roveň postavené. K jich držení jest třeba povolení polit. úřadu zemského. Pro osoby ev. podniky s nimi pracující prodávacům odběrná povolení mohou udíleti okr. polit. správy a polic. úřady (§ 99 nař. ze dne 22. IX. 1883, č. 156 ř. z.); pročež zmocněny k tomu také byly v. m. n. ze dne 20. XII. 1885, č. 17275, ještě zvláště. O odebraných zápalkách budete vedeny seznamy. Jako jsou předepsány § 115 cit. nař. V. m. p. 15. III. 86, č. 24 sb. norm.

Uschování kapslí trhacích v místnostech uvedených v § 44 posl. odst. min. nař. ze dne 22. IX. 1883, č. 156 ř. z., diti smí se do množství do 3 kg v množství nejvýše 100 kusů kapslí nebo jiných výbušných zapalovačů. Frikční jakož i elektrické zapalovače jakožto výbušné předměty dle § 13 a 96 min. nař. ze dne 2. VII. 1877, č. 68 ř. z., rovnají se co do počtu kusů kapslím. Ustanovení § 96 a 107 tohoto nařízení nejsou tím dotčena. Skladiště zápalných

prostředků bud zřízeno u skladů pro uschování více než 3 kg trhacích, nebo zápalných prostředků, které shora uvedené nejvyšší množství přesahuje. V. m. n. 22. II. 1898, č. 25549/97; m. p. 4. III. 1898, č. 167 sb. norm.

Udílání povolení k zakládání prostor k uschování trhacích pro množství nepřesahující 3 kg, i když prostory ty se zřizují pod zemí, náleží v působnost polit. úřadu okresního, který má o tom rozhodovati v dohodě s příslušným horním úřadem. Stejný postup jest zachovávat, jde-li o schválení zřízení podzemního skladiště zapalovadel a nepřevyšuje-li celkové množství vznětliviny na zapalovadlech, jež se mají uložiti, váhy 3 kg. Tím nemění se výnos m. p. ze dne 26. srpna 1884, č. 478 sb. norm., dle něhož úřední řízení v těch případech, v kterých jde o místa k uschování takového množství trhacích, jehož se během jednotlivého dne má upotřebiti a jež nepřevyšuje 3 kg, v bezprostřední blízkosti místa, kde se pracuje, spadá v kompetenci úřadu horního. V. m. n. 27. IV. 1904, č. 18653/02, m. p. 13. VI. 04, č. 83 sb. norm.

6. Zákon ze dne 15. července 1919, č. 414 sb. z. a n., jímž se zavádí monopol výbušných látek.

Podle usnesení Národního shromáždění nařizuje se:

§ 1. Předmětem monopolu výbušných látek jsou látky, které budou za ně nařízením prohlášeny.

§ 2. Právo výbušné látky vyráběti, uváděti je v obchod a spotřebu přísluší výhradně státu.

Ministr financí se zmocňuje, aby určitá práva, příslušející jemu podle tohoto zákona, dočasně přenesl na osoby jiné (ať fyzické či právnické) za podmínek stanovených prováděcím nařízením.

§ 3. Správa monopolu výbušných látek náleží ministerstvu financí.

§ 4. Všeobecná ustanovení pro státní monopol platí také pro tento monopol.

Výrobu těchto látek, jakož i obchod jimi a používání jejich upraví ministerstvo financí ve shodě s ministerstvem Národní obrany a ostatními účastněnými ministerstvy zvláštním nařízením; spotřební dávku a licenční poplatek (442 a 443 c a m. ř.) ustanoví ministerstvo financí rovněž nařízením.

§ 5. Přestupky tohoto zákona a jeho prováděcích ustanovení podléhají trestnímu zákonu o důchodkových přestupcích, pokud je tento zákon nestihá, budou trestány peněžitými pokutami do 20.000 K, nebo vězením do dvou let.

Předměty monopolu výbušných látek, které byly proti tomuto zákonu vyrobeny, nebo v obchod, nebo spotřebu uvedeny, propadají státu.

§ 6. Den, kdy tento zákon nabude účinnosti, ustanoví se nařízením.

Tímto dnem pozbývají platnosti dosavadní povolení k živnostenské výrobě předmětů tohoto monopolu, jakož i dosavadní ustanovení o jejich spotřebě a obchodu jimi.

§ 7. Provedení tohoto zákona ukládá se ministru financí.

7. Nařízení vlády RČS. ze dne 8. listopadu 1920, č. 615 sb. z. a n., kterým provádí se zákon z 15. července 1919, č. 414 Sb. z. a n., o monopolu výbušných látek.

Na základě § 7 zákona z 15. července 1919, č. 414 Sb. z. a n., jímž se zavádí monopol výbušných látek, vydávají se tato prováděcí nařízení:

§ 1. Předmět monopolu. Předmětem monopolu výbušných látek jsou:

1. Černý a bezdýmý prach ve všech jeho podobách a k jakýmkoliv účelům.

2. Nitrocellulosa všech druhů.

3. Nitroglycerin a veškeré látky nitroglycerin obsahující.

4. Azidy a fulmináty, t. j. soli dusíkovodíků (azoimidu) na př. Ag N₃, resp. soli traskavé kyseliny na př. (NOC)₂Hg.

5. Nitrované látky alifatické a aromatické, pokud samy o sobě jsou výbušnými.

6. Veškeré traskaviny, které vykazují jako součástky dusičnan sodnatý, amonný, draselný, barnatý, olovnatý, pak traskaviny obsahující chlorečnany, perchloráty a peroxydy.¹⁾

7. Tekutý kyslík a k tomu přináležející ssací patrony, pokud slouží účelům trhačím;

8. Jiné látky, sloužící účelům trhačím nebo střelným, které za takové zvláštním nařízením vlády prohlášeny budou.

Vznikne-li pochybnost, zda-li určitá látka jest předmětem monopolu, rozhodne o tom ministerstvo financí v dohodě s ministerstvem národní obrany a se zúčastněnými ministerstvy.

Pokud předměty monopolu slouží k jiným účelům než trhačím a střelným, může ministerstvo financí ve shodě s ministerstvem obchodu, průmyslu a živností a se zúčastněnými ministerstvy připustiti výjimky ze všeobecných předpisů tohoto nařízení, zejména prominouti úplně nebo z části spotřební dávku (§ 7).

§ 2. Právo k výrobě výbušných látek. Ministerstvo financí může přenést právo k výrobě předmětů tohoto monopolu dočasně na soukromé podnikatele.

Povolení k výrobě předmětů monopolu (§ 1) mají za potřeby nejen podniky, jež k tomu účelu budou nově zří-

¹⁾ Upraveno vsunutím slova peroxydy dle vl. nař. ze dne 30. V. 1922, č. 166 sb. z. a n.

zeny, nýbrž také podniky, které se již doposud zabývaly výrobou předmětů monopolu, vzhledem k tomu, že živnostenská povolení k této výrobě dle § 6 zákona pozbývají platnosti dnem, kdy zákon nabude účinnosti. Poslednější podniky musí žádost o povolení výroby podati dvojmo během 30 dnů ode dne, kdy toto nařízení bude uveřejněno ve Sbírce zák. a nař. Až do rozhodnutí o této žádosti jest výroba látek výbušných v dosavadním rozsahu dovolena. Žádost má býti podána přímo u ministerstva financí a má obsahovati:

1. udání druhů výbušných látek, které budou vyráběny a z jakých surovin;
2. vylíčení technického postupu;
3. průměrný a nejvýše možný rozsah výroby jednotlivých druhů dle množství;
4. udání, ve kterých hodinách jest závod pravidelně v provozu;
5. nákras tovární značky;
6. jméno odpovědného správce závodu a jeho zástuppe;
7. prohlášení podnikatele, že se bezpodmínečně zaručuje za peněžité pokuty uložené správci závodu a jeho zástupci pro přestupky zákona a nařízení o monopolu výbušných látek;
8. udání, zda a jaká jiná výrobní odvětví budou v továrně provozována.

Žádosti dlužno připojiti dvojmo:

1. přesný půdorys (v měřítku 1:5000 nebo tomuto blízkém) všech budov továrních, výrobních a obytných, jakož i skladiště s přesným udáním, jakému účelu slouží, jaké jest jich spojení navzájem i na venek, jaké jest ohraničení celé továrny a kterak jest toto zabezpečeno;
2. seznam všech strojních zařízení s udáním účelu, kterému slouží, zejména i popis zařízení k ochraně zdraví a bezpečnosti života zaměstnaného dělnictva.

Nepodá-li podnik žádost dle předem uvedených předpisů, neb odešlo-li mu ministerstvo financí žádané povolení nebo odvolalo-li ministerstvo financí udělené povolení, musí býti výroba v dotyčném podniku ve lhůtě, kterou ministerstvo financí určí, zastavena.

Vedle těchto všeobecných podmínek budou stanoveny další podmínky, za kterých se právo k výrobě předmětů monopolu na toho kterého soukromého podnikatele přenáší, na př. doba povolení, rozsah výroby, přejímací ceny hotových výrobků, kontrolní předpisy atd., od případu k případu v dotyčném povolení. Zejména může býti podroben podnik stálému dozoru finančních úřadů a jest podnikatel

v tomto případě povinen poskytnouti dozorčím zřizencům vhodné úřední a bytové místnosti.

Mimo to jest podnikatel povinen podrobiti se veškerým předpisům, jež co do výroby z důvodů vojenských stanoví ministerstvo národní obrany.

Právo výroby může býti kdykoliv ministerstvem financí bez udání důvodů odvoláno; na odškodné nemá podnikatel nároku, zneužije-li daného povolení, neb nejsou-li splněny podmínky, za kterých povolení bylo dáno.

§ 3. Počátek a zastavení výroby. Zahájení výroby vůbec dlužno 48 hodin předem ohlásiti finančnímu úřadu I. stolice.

Zastaví-li podnik práci, dlužno to ihned písemně ohlásiti témuž úřadu.

Opětně zahájení výroby dlužno ohlásiti zpravidla 48 hodin předem; nelze-li lhůtu tuto dodržeti, nutno učiniti ohlášení ihned, jakmile jest možno zjistiti, kdy výrobu bude možno opět zahájití.

Po dobu zastavení výroby mohou býti učiněna vhodná opatření za účelem zamezení nekontrolované výroby.

Ustanovení toto platí také pro podniky dosavadní, pokud nenabýly práva k další výrobě monopolních předmětů.

§ 4. Odbyt a zápisy tovární. Odbyt tovarů, jež jsou předmětem monopolu, ze skladiště podniku nebo přímo z výroby podléhá předběžnému ohlášení a úřednímu dozoru.

Hotové tovary vydávají se z výroby dle pokynů vydaných monopolní správou jen skladištím, velkoprodávům a podnikům, které továrně jsou monopolní správou přikázány k přímému odběru.

Podnikatel jest povinen vésti knihu skladní, do které dlužno zanášeti denní výrobu a denní odbyt předmětů tohoto monopolu, a to bez rozdílu, jde-li o spotřebu tuzemskou neb o vývoz přes celní čáru.

Shledá-li se při pravidelné nebo nahodilé prohlídce schodek mezi knihovni a skutečnou zásobou, jest podnikatel povinen zapraviti monopolní spotřební dávku ze schodku, pokud tento převyšuje přípustnou výtratu, jejíž výše pro jednotlivé výroby a druhy monopolních předmětů bude zvláště stanovena.

§ 5. Prodej výbušných látek. I. Oprávnění k prodeji. Prodávati předměty monopolu v tuzemsku jsou oprávněni pouze ti, kdož obdrželi povolení od finančního úřadu.

Oprávnění k prodeji zahrnuje v sobě pouze právo monopolní předměty v oprávnění výslovně uvedené v úpravě monopolní uschovávatí a je za monopolní ceny prodávati.

Prodávací výbušných látek mohou býti oprávnění buď k velkoprodeji nebo k maloprodeji, po případě též k obojím zároveň.

Velkoprodávací jsou povinni odebíratí předměty monopolu jen z oprávněné výroby nebo z určeného skladiště a dodávati je maloprodejnám finančním úřadem jim příkázaným.

Maloprodávací smějí odebíratí předměty tohoto monopolu jen od velkoprodáváče, jemuž jsou finančním úřadem příkázáni, a vydati je jen osobám dle platných předpisů k odběru oprávněným.

Oprávnění k velkoprodeji uděluje dle volného uvážení ministerstvo financí v souhlase s ministerstvem vnitra, k maloprodeji finanční úřad I. stolice v souhlase s okresní politickou správou (administrativní vrchností I. stolice), a to jak k velkoprodeji, tak i k maloprodeji do odvolání a jen svěřeným československým státním občanům, mají-li místnosti hodící se pro ukládání, pokud se týče prodej předmětů monopolu.

Jde-li o společenský útvar obchodní, musí býti osobně ručící členové, představenstvo nebo jednatelé českoslovenští státní občané.

S postupem závodu nepřechází právo ani k velkoprodeji ani k maloprodeji.

Vyloučeny jsou osoby, jež upadly v konkurs nebo byly pravoplatně odsouzeny pro zločin nebo přestupek ze ziskuchtivosti nebo pro podloudnictví nebo těžký důchodkový přestupek.

Žádosti obsahujítež:

1. průkazy svrchu uvedených náležitostí a označení místností skladních a prodejních, jichž náčrtek dlužno připojiti,

2. prohlášení, že se žadatel podrobuje všem předpisům příslušných úřadů,

3. závazek, že budou přesně zachovávány předepsané ceny prodejní,

4. udání druhů monopolních předmětů, jimiž má býti obchodováno.

Při udílení oprávnění budiž vzat zvláštní zřetel na válečné poškození.

Oprávnění (vzorec A a B) a výkaz předepsaných prodejních cen buďtež vyvěšeny v prodejně.

Prodávati a uschovávatí předmětů monopolu dovoleno jest jen v místnostech v oprávnění uvedených.

Prodávacům jest dbáti o účelné a neporušené uschování předmětů, při čemž dlužno zachovávatí všechna předepsaná bezpečnostní opatření.

II. Prodejní ceny. Předměty monopolu smějí býti v tuzemsku prodávány jen za monopolní ceny a v obchodní úpravě přesně dle ustanovení vydaných ministerstvem financí. Prodejní monopolní ceny budou zvlášť vyhlášeny.

Velkoprodávací odebírají monopolní předměty z továrny neb ze státních skladišť, maloprodávací od velkoprodáváčů za ceny v sazbě pro ně stanovené.

Tuzemským podnikům průmyslovým a živnostenským (dolům, lomům a podobným podnikům) může býti povolen finančním úřadem I. stolice odběr předmětů monopolu přímo z výroby nebo ze státních skladišť za ceny stanovené pro velkoprodáváče.

III. Odběr a prodej. Skladiště a velkoprodávací povinni jsou vésti rejstřík o odběru a odbytu, z něhož musí býti zřejmé patrně, kdy, odkud a jaké množství předmětů monopolu odebrali, jakož i komu a jaké množství předali. Při každé položce odbytové nutno uvéstí odpovídající položku knihy pokladní.

Odběr maloprodáváčů zapisuje se do odběrní knížky.

IV. Kdy končí oprávnění k prodeji. Oprávnění k prodeji končí:

1. úmrtím prodáváče;

2. nastane-li okolnost, pro kterou by prodáváč byl vyloučen z udělení oprávnění (§ 5 I.);

3. jednal-li prodáváč proti zákonu o monopolu výbušných látek a tomuto nařízení, jakož i proti některému z platných předpisů o monopolu výbušných látek, odnětím oprávnění příslušným finančním úřadem, který toto oprávnění udělil;

4. kromě toho může jak prodáváč tak i monopolní správa oprávnění vypověděti se lhůtou nejméně tříměsíční bez udání důvodů.

§ 6. Důchodkový dozor. Výroby, skladiště, velko- a maloprodávací monopolních předmětů podléhají důchodkovému dozoru, který vykonávají finanční úřady dle své působnosti a příslušnosti. Dozorčí orgány jsou oprávněni do místností k výrobně (skladišti, prodejně) náležejících a s nimi spojených ve dne kdykoliv a v noci, když jsou v provozu, vstupovati, v nich za úředním jednáním prodáváti, zjišťovati zásoby monopolních předmětů, nahlížeti

do předepsaných zápisů a tyto případně na stvrzku odebrati.

Orgánové, kteří se vykáží zvláštním povolením finančního úřadu I. stolice neb úřadů nařízených, mají právo nahlížeti do veškerých obchodních knih a zápisů podnikatelem vedených, pokud je to k ochraně důchodu ze státního monopolu nutno.

Podnikatel jest povinen příslušné knihy a zápisy dorozřídným orgánům předložiti a pomocné práce vykonati.

Dále jest podnikatel povinen předepsané knihy a zápisy uschovati po dobu dvou let od posledního zápisu.

§ 7. Monopolní spotřební dávka a licenční poplatek. Spotřební dávka a licenční poplatek z předmětů monopolu stanoví se:

I. Pro prach: za 1 kg ryzí váhy:

1. bezdýmný	25— K
2. černý a) průmyslový	5— K
b) lovecký a střelný	10— K
c) pyrotechnický	15— K

II. pro výbušné látky uvedené v § 1, pol. 2., 3., 5. a 6.:

za 1 kg ryzí váhy . . . . . 7— K

III. pro azidy a fulmináty

za 1 kg ryzí váhy . . . . . 200— K

IV. pro výbušné látky uvedené v § 1, pol. 7.:

za 100 kusů patron . . . . . 50— K

Licenční poplatek ze zboží, obsahujícího předměty monopolu výbušných látek při dovozu, ustanoví se zvláštním nařízením.

Ministr¹⁾ financí může při stanovení prodejních cen výbušných látek monopolní dávku přiměřeně dle potřeby snížit.

§ 8. Označení předmětů monopolu. Obaly předmětů monopolu opatřeny býti musí před vypravením z výroby neb jejího skladiště uzavírací známkou dle vzorce C; známky tyto dodá monopolní správa.

§ 9. Dovozy, vývoz a průvoz předmětů monopolu. Dovozy, vývoz a průvoz předmětů monopolu (§ 1) jest vázán na zvláštní povolení ministerstva financí.

¹⁾ Tento odstavec vsunut dle vl. nař. z 29. IX. 1922, č. 293 sb. z. a n.

Při vývozu předmětů monopolních nebo zboží předměty tyto obsahujícího do ciziny může ministerstvo financí za podmínek k ochraně monopolu potřebných povolit osvobození od spotřební dávky nebo vrácení dávky již zapravené.

§ 10. Platnost dosavadních předpisů. Dosavadní předpisy bezpečnostní týkající se látek výbušných zůstávají v platnosti, pokud neodporují ustanovením zákona ze dne 15. července 1919, č. 414 Sb. z. a n., a tohoto nařízení.

§ 11. Přejícná ustanovení. Dosavadní oprávnění prodavačská zůstávají v platnosti až do rozhodnutí žádosti za nové povolení, o které nutno žádati do 30 dnů, počínaje dnem, kdy toto nařízení vejde v platnost.

§ 12. Zákon z 15. července 1919, č. 414 Sb. z. a n., a toto nařízení nabývají účinnosti 1. lednem 1921 s výjimkou stanovenou v § 2. odst. 2. tohoto nařízení o lhůtě pro žádosti za povolení další výroby, a to pro celé území Československé republiky.

Provedením tohoto nařízení se pověřuje ministr financí ve shodě se zúčastněnými ministry.

Vzorec A

k § 5, I.

Ministerstvo financí Československé republiky.

Č. j. ....

Oprávnění

pro velkoprodavače výbušných látek.

Kolek

jest oprávněn ..... prodávati výbušné látky za monopolní prodejní sazby, a to: střelný prach bezdýmný i černý ..... v domě .....

oprávněným osobám k odběru jemu finančními úřady příkázaným a jest povinen šetřiti při tom platných předpisů.

Na skladě smí míti nejvýše ..... kg výbušných látek.

Ministerstvo financí.

V Praze, dne ..... 19....

Za ministra:

Úř.
raz.

Vzorec B

k § 5, I.

Okresní finanční ředitelství

Finanční inspektorát

Č. j. ....

Oprávnění

pro maloprodávče výbušných látek.

Kolek: .....

jest oprávněn ... prodávati ve svých obchodních místnostech výbušné látky
za ceny monopolní sazbou stanovené, a to:

střelný prach bezdýmný i černý .....

Při tom jest povinen šetřiti platných předpisů.

Okresní finanční ředitelství.

Finanční inspektorát.

V ..... 19.....

Úř.
raz.**Vzorec C**

k § 8.

Uzavírací známky.

8. Nařízení vlády RČS. ze dne 3. února 1921, č. 46 sb. z. a n., jimž se doplňuje vládní nařízení ze dne 8. listopadu 1920, č. 615 Sb. z. a n., vydané k provedení zákona ze dne 15. července 1919, č. 414 Sb. z. a n., o monopolu výbušných látek.

§ 1. Na základě §u 7 zákona ze dne 15. července 1919, č. 414 Sb. z. a n., jimž se zavádí monopol výbušných látek, stanoví se podle posledního odstavce §u 7 nařízení vlády republiky Československé ze dne 8. listopadu 1920, č. 615 Sb. z. a n., vydaného k provedení tohoto zákona, licenční poplatek z dováženého zboží, obsahujícího předměty monopolu výbušných látek, takto:

1. z věci ohněstrojných, č. 641 celního sazebníku, obsahují-li výbušné látky, jež jsou předmětem monopolu, za 1 kg ryzí váhy 15 K,

2. z luntů (šňůr zapalovacích a trhacích [zápalnice]), č. 642 celního sazebníku, za 1 kg ryzí váhy 10 K,

3. ze zápalničků (kapslí) s látkou zapalovací, též hotových (nabitých), č. 644 celního sazebníku, za 1 kg ryzí váhy 40 K,

4. z nábojnic s látkou zapalovací, dále z nábojů hotových (nabitých nábojnic), č. 644 celního sazebníku, za 1 kg ryzí váhy 10 K,

5. ze zboží č. 645 celního sazebníku, obsahuje-li předměty monopolu výbušných látek pouze jako součástku, za 100 kg hrubé váhy 250 K,

6. ze zboží č. 646 celního sazebníku, obsahuje-li předměty monopolu výbušných látek pouze jako součástku, za 1 kg ryzí váhy 20 K.

§ 2. Toto nařízení nabývá účinnosti osmý den po vyhlášení. Provedením jeho pověřuje se ministr financí ve shodě se zúčastněnými ministry.

9. Nařízením ministra vnitra ve shodě s účastněnými ministry ze dne 20. května 1915, č. 131 f. z., o upotřebení tekutého vzduchu k výrobě třaskavin.

Na základě § 1 zákona ze dne 27. května 1885, č. 134 f. z., jimž činí se opatření proti obecně nebezpečnému užívání třaskavin a proti obecně nebezpečnému zacházení s nimi, nařizuje se takto:

§ 1. Na třaskaviny, které jsou vyráběny z tekutého vzduchu (z tekutého kyslíku) a ze ssavého prostředku, který sám o sobě není třaskavinou a jsou spotřebovány přímo po

výrobě, nevztahují se ustanovení min. nařízení ze dne 2. července 1877, č. 68 ř. z., ve znění min. nař. ze dne 22. září 1883, č. 156 ř. z.

§ 2. Povolení vyráběti tuto tráskavinu a upotřebiti ji, uděluje politický okresní úřad a, pokud jde o trhací práce při dolování na vyhrazené nerosty, revírní úřad horní ve shodě s politickým okresním úřadem.

§ 3. Uchazeči o toto povolení mají ve svých žádostech udáti podnik nebo místo, kde mají trhaní tekutým vzduchem býti provedena, jakož i způsob ssavého prostředku a opatření tekutého vzduchu.

§ 4. Povolení smí se uděliti toliko za podmínek, které vylučují ohrožení osob a majetku, jakož i nebezpečí zneužití.

Povolení lze odvolati, když tu není více podmínek, za kterých bylo uděleno.

§ 5. V podnicích, v nichž se podle § 1 vyrábějí tráskaviny, smí tekutý vzduch býti chován a na místo spotřeby dopravován toliko v nádobách, k tomu účelu způsobilých a proti zahřátí chráněných.

Nádoby jest nutno zabezpečiti proti rozbití a vylíti jejich obsahu a smějí býti uzavřeny toliko způsobem, aby odpařující plyny mohly unikati, aniž by uvnitř přílišný tlak způsobovaly.

§ 6. Tekutý vzduch buď oddalován od látek, které by mohly stykem s tekutým vzduchem náhle vzplanouti, a nesmí býti chován v místnostech, kde jsou snadno zápalné předměty.

Zásoby tekutého vzduchu buďte uschovány tak, aby nebyly nepovolaným přístupny.

§ 7. Ssavý prostředek nesmí obsahovati látek, které by mohly stykem s tekutým vzduchem náhle vzplanouti.

§ 8. K výrobě tráskavin z tekutého vzduchu, jakož i k nabíjení, plnění a odpalování trhacích nábojů smí se použítí toliko spolehlivých osob, cvičených v trhací práci tohoto druhu.

Pro tyto osoby buď podnikatelem vydán návod, který jest nutno dáti úřadem (§ 2) schváliti.

§ 9. Selhala-li některá rána, nesmí vrtná díra býti dříve vyprázdněna a opětně upotřebena, než po 15 minutách po odpálení rány.

§ 10. Ustanovení tohoto nařízení neplatí pro vojenskou správu.

§ 11. Toto nařízení nabývá moci dnem vyhlášovacím.

10. Nařízení ministra vnitra v dohodě s účastnými ministry ze dne 10. listopadu 1917, č. 442 ř. z., o upotřebení kysličníku vodičitého k výrobě trhacích látek (tráskavin).

Na základě § 1 zákona ze dne 27. května 1885, č. 134 ř. z., o nařízeních proti obecně nebezpečnému užívání tráskavin a proti obecně nebezpečnému zacházení s nimi nařizuje se takto:

§ 1. Na trhací látky, jež se vyrábějí z kysličníku vodičitého a ze ssavého prostředku, jež, třeba i byl horlavým, sám o sobě není trhací látkou, a jež se upotřebuje v blízkosti místa výroby, nevztahují se ustanovení min. nař. ze dne 2. VII. 1877, č. 68 ř. z., ve znění min. nař. ze dne 22. IX. 1883, č. 156 ř. z.

§ 2. Povolení k výrobě a upotřebení takové trhací látky, uděluje dle potřeby po vyslechnutí znaleč, a přicházejí-li v úvahu železnice v okruhu 1000 metrů, ve shodě s příslušným železničním dozorcím úřadem, politický okresní úřad a je-li o trhaní v důlních podnicích na vyhrazené nerosty, revírní horní úřad ve shodě s politickým okresním úřadem.

§ 3. Uchazeči o toto povolení uveďte ve své žádosti podnik nebo místo, kde mají býti provedena trhaní kysličníkem vodičítým, jakož i druh ssavého prostředku a způsob opatření kysličníku vodičitého a výroby trhací látky.

§ 4. Povolení smí býti uděleno jen za podmínek, jež vylučují ohrožení osob a majetku, jakož i nebezpečí zneužití. Povolení lze odvolati, není-li tu již předpokladu, za kterých bylo dáno.

§ 5. V podnicích, v nichž se vyrábějí trhací látky podle § 1, je dovoleno kysličník vodičitý uschovávatí jen v nádobách k tomu způsobilých a opravití jej na místo, kde se jich upotřebí.

Nádoby musí býti zajištěny proti rozbití nebo rozliti obsahu a proti přímému účinku slunečních paprsků nebo tepelným pramenům chráněny a smějí býti uzavřeny jen tím způsobem, že plyny mohou ucházeti, aniž by uvnitř způsobily značně zvýšený tlak.

§ 6. Kysličník vodičitý nebo z něho vyrobená trhací látka buďte od látek, jež stykem s kysličníkem vodičítým náhle vzplanou nebo jej mohou rozkládati, chovány v náležité vzdálenosti a nesmějí býti uschovány v místnostech, v nichž jsou snadno horlavé předměty.

Zásoby buďte uschovány tak, aby nebyly přístupny osobám nepovolaným.

§ 7. Ssavý prostředek nesmí obsahovati látek, jež náhle vzplanou dotekem s kyslíčkem vodičtým nebo jej mohou rozkládati.

§ 8. K výrobě trhacích látek z kysličníku vodičitého, jakož i k nabíjení, obsazení a vypálení trhacích ran smí býti použito jen spolehlivých, v trhací práci toho druhu vycvičených osob.

Pro tyto osoby vydá podnikatel návod, jenž musí obsahovati všechny předpisy, jichž je třeba k ochraně dělníků k trhání použitých, je podroben schválení úřadu (§ 2) a musí býti vyvěšen na viditelném místě a čitelně upraven.

§ 9. Ustanovení tohoto nařízení neplatí pro vojenskou správu.

§ 10. Toto nařízení nabývá moci dnem svého vyhlášení.

11. Střelný prach.

a) Nař. min. věci vnitřních, fin. min., obch. a min. zemské obrany ve sh. s říšským min. vojenství ze dne 17. V. 1891, č. 62 ř. z., jímž vydávají se ustanovení o prodeji prachu.

O prodeji prachu, pokud jej neprovozují bezprostředně vojenské ústavy a orgány vojenské správy, vydávají se podle XVI. čl. cis. patentu ze dne 31. března 1853, č. 90 ř. z., jímž sanýtrový monopol byl zrušen, avšak monopol v přímém střelného prachu zachován, tato ustanovení:

§ 1. Ku prodeji prachu, jímž rozumějí se všechny výrobky, které jsou předmětem prachového monopolu, oprávněny jsou toliko ony osoby, které mají povolení ku prodeji prachu.

§ 2. Při prodeji prachu číní se rozdíl mezi prodáváči v malém a prodáváči ve velkém.

Prodáváči v malém jsou ti prodáváči, kteří prach smějí vydávati toliko bezprostředně konsumentům, prodáváči pak ve velkém jsou ti prodáváči, kteří smějí vydávati prach toliko prodáváčům v malém, jim k odběru přikázaným.

Prodáváčům ve velkém, žádají-li o to, může uděleno býti také povolení (licence) ku prodeji v malém.

§ 3. Povolení (licence) ku prodeji prachu udílí ve shodě s příslušným politickým úřadem první instance, ono (filiální) skladiště zbrojného dělostřelectva, u něhož žadatel chce odebírat prach.

Má-li odběr diti se prostřednictvím některého prodáváče ve velkém, udílí povolení ku prodeji prachu v malém ono (filiální) skladiště zbrojného dělostřelectva, na něhož ten který prodáváč ve velkém jest poukázán.

§ 4. Povolení ku prodeji prachu smějí udělena býti toliko takovým svéprávným osobám, které jsou hodnověrní a mohou věnovati vhodné místnosti ku prodeji a uschování prachu.

§ 5. Aby se žadatel dostalo povolení, podej svou žádost u příslušného (filiálního) skladiště zbrojného dělostřelectva (§ 3).

V této žádosti žadatel má prokázati své stáří a udati, v kterém místě chce provozovati své oprávnění, zda prodej ve velkém nebo v malém, nebo oba, jakou největší zásobu prachu pokaždé chovati zamýšlí a které místnosti mají věnovány býti ku prodeji vztahmo pro uschování prachu.

Jde-li o prodej ve velkém, (filiální) skladiště zbrojného dělostřelectva předloží žádost říšskému ministerstvu vojenství. Rokláda-li ministerium toto, že zřízení zamýšleného prodeje ve velkém nelze dopustiti, zpraví o tom žadatele skrze (filiální) skladiště zbrojného dělostřelectva.

Jde-li o prodej v malém a pokládá-li (filiální) skladiště zbrojného dělostřelectva, že povolení pro místnost zamýšlenou zásadně nemůže býti uděleno, tedy zpraví žadatele za povolení, že žádosti jeho nemůže dáno býti místa, proti čemuž podán býti může rekurs ve 14 dnech k velitelstvu dělostřelecké brigády, kterému skladiště jest podřízeno (dělostřeleckému říditeli, říditeli dělostřeleckého arseálu), a jestliže by ani velitelstvo toto jemu nevyhovělo, podán býti může rovněž rekurs ve 14 dnech k říšskému ministeriu vojenství.

§ 6. Pokládají-li však orgány vojenské správy, že povolení zásadně může býti uděleno, zašlou žádost politickému úřadu I. inst., jenž v místech, kde jsou zvláštní zeměpanští bezpečnostní úřadové, s nimi dohodnouti se má. Není-li žadatel svéprávným, nebo nepokládá-li jej politický úřad za hodnověrného, tedy vrátí žádost (filiálnímu) skladišti zbrojného dělostřelectva, aby žádost zamítlo.

V opačné případnosti politický úřad I. inst., jde-li o prodej s největší skladní zásobou více než 15 kg prachu neb o skladiště prachové, nařídí komisionální projednávání na místě samém, jehož účastníci se mají zástupce obce a žadatel a o němž zpraveni buďte sousedé, by mohli podati své námítky, jde-li o prachové skladiště, příbrán buď ku komisionálnímu projednávání zástupce vojenské správy.

Zamýšlí-li žadatel zříditi skladiště prachu, má přiložiti hned ke své žádosti nebo ku komisionálnímu projednávání přiněsti pomůcky, z nichž seznati jest polohu a místo vyhlédnuté pro skladiště i způsob zařízení.

Komisionální projednávání budíž co možná spojeno s projednáváním o žádosti stavební.

Má-li zařízení býti prodej s největší skladní zásobou 15 kg nepřesahující, upustí se od komisionálního projednávání.

Změní-li se toliko osoba prodávače prachu, avšak nenastane-li žádná změna co se týče uschovávání a místnosti ku prodeji prachu věnovaných i co se týče největší skladní zásoby prachu, může upustiti se od komisionálního vyšetřování.

§ 7. Budova, v níž prodávati se má prach ve velkém, jakož i skladiště prachu vůbec mají co možná býti izolovány.

Pro příslušné stavení rozhodnými jsou množství prachu a vzdálenost zvoleného místa od sousedních předmětů případným výbuchem ohrožených, jakož i místní poměry. Ohrožené sousední předměty dělí se prohlédajíc k rozsahu nebezpečnosti ve dvě třídy.

Do první třídy patří: budovy žadatelovy, které náležejí k tomu předmětu vztahmo ke skladišti, pak obyčasná stavení, jichž držitelé dali svá písemná svolení, a silnice i cesty málo užívané.

Do druhé třídy patří: všechny jiné obývané domy a ohrožená stavení, závody a stavby, železnice, vodní cesty, pak říšské, zemské, okresní a konkurenční silnice a velmi užívané cesty. Vůbec ony předměty, vzhledem k nimž mohlo nešťěstí by nabýti většího rozsahu.

Nejmenší vzdálenost prodeje prachu ve velkém jakož i skladiště od řečených ohrožených předmětů ustanovuje se takto:

1. Pro množství až do 100 kg prachu ode všech předmětů I. a II. třídy 100 m;
2. pro množství více nežli 100 až do 500 kg prachu od předmětů I. třídy 100, od předmětů II. třídy 200 m;
3. pro množství více než 500 až do 2500 kg prachu od předmětů I. třídy 200, od předmětů II. třídy 350 m;
4. pro množství více než 2500 až do 10.000 kg prachu od předmětů I. třídy 450, od předmětů II. třídy 750 m.

Jsou-li poměry půdy zvláště příznivé, mohou ustanoveny býti i vzdálenosti menší.

Zřizování skladišť pro více než 10.000 kg prachu jest vyhrazeno zvláštnímu dovolení říšského ministeria vojenství ve shodě s ministeriem věcí vnitřních.

§ 8. Skladiště na prach se skladním prostorem až do 100 kg prachu zřízeny býti mohou z jednoduchých, dobře přiléhajících suchých prken, které ze všech stran kromě strany dvorní, obklopeny a kryty jsou vrstvou písku nebo země kameni prosté 1 metr tlustou, a jichž dveře buďte obráceny v tu stranu, na kterou by výbuch co nejméně mohl škoditi. Větší skladiška musí vystavena býti z lehkého dřeva a kryta lepenkovou krytkou nebo podobnou lehkou látkou.

Kamenů smí býti upotrebno toliko k základům, kovových věcí toliko ku kování na dveřích a oknech a k závěřám, pak po případě ke hromosvodům.

Kde nelze zameziti, aby železné věci umístěny byly uvnitř skladišt, musí tyto části, pokud jen možná, obloženy býti dřevem, nebo potaženy plátnem, kůží nebo podobnou látkou aneb nátěrem olejové barvy, který častěji buď obnovován. Budíž k tomu přihledáno, aby při takovýchto kovových konstrukcích, zejména při stězejích a závěsnicích závěr, nemohlo nastati tření železa o železo. K tomuto konci mezi troucí se snad plochy dány buďte listky ze zinku nebo jedna troucí se část sdelána buď z mědi, bronzu nebo mosazi.

Při komisionálním projednávání budíž rozhodnuto, zda potřeby jest hromosvodu i zachovány buďte v této příčině ony přeupisy, které platí při hromosvodech na vojenských skladištích prachu a střeliva.

Krytbě, jakož i stěnám, mají-li býti natřeny, smí dán býti toliko světlý nátěr. Dříví, které by snadno vzniti se mohlo zapadlými jiskrami, budíž učiněno méně vznětlivým buďte vhodným nátěrem neb impregnací.

Pokud by skladiště na prach ve směru ohrožených sousedních předmětů nebylo v poloze přirozeně kryté (vývýšennami pudy, umístěním ve slují, v hustém lese atd.), zřízen buď násep do země až ke hřebenu střechy sahaající. Koruna náspu musí býti nejméně 1 m široká a pata krycích zemín vzdálena býti nejméně 1 m od zevnitřní stěny skladiště. Svahy buďte porosly travníkem. U skladišt pro 100 až 1000 kg prachu stačí, aby koruna náspu ze země na všech oněch místech, kde a pokud nejsou ohroženy nížádné sousední předměty, měla šířku 0·5 m, a je-li pata jeho svahu vzdálena 0·5 m od skladiště.

Hradba ze zvětralé skály, z valounů nebo ze zdíva se nedopouští.

Práduchy skladišť musí býti přiměřeně zabezpečeny.

Úlevy mohou povoleny býti podle okolností od velitelství dělostřelecké brigády (§ 5) ve shodě s politickým úřadem zemským.

§ 9. Jestliže žadatel za povolení ku prodeji prachu v malém nezamýšlí k uložení prachu věnovati skladiště prachu, tedy největší množství jeho zásoby prachu, která se mu smí povolit, nesmí přesahovati 30 kg. Z toho povolit se smí nejvýše 15 kg v prodejní místnosti, zbytek musí uložen býti v místnosti jiné.

V případnosti tuto v předešlém odstavci dotčené smí upustiti se od toho, by prodejní a schovací místnost byla izolována od jiných obyvaných budov.

§ 10. Jestliže by nebylo žádné závady proti poloze a způsobu budovy, ve které provozován býti má prodej prachu, vztažno proti poloze a způsobu zamýšleného skladiště prachu ani proti největší zásobě prachu, která uložena býti má v prodejní místnosti a mimo ni v téměř domě i vztažno ve skladišti, tedy (filiální) skladiště zbrojného dělostřelectva ve shodě s politickým úřadem I. instance vyhotoví list povolovací a zpraví o tom obec a sousedy skrze politický úřad. V opačné případnosti buď vydání listu povolovacího odepřeno.

§ 11. Proti udělenému povolení přísluší obci a oněm sousedům, kteří pokládají se za ohroženy zřízením prodejní místnosti, vztažno skladiště, dále proti odepřenému povolení přísluší žadateli ve 14 dnech rekurs k velitelstvu dělostřelecké brigády (§ 5), které rozhodne ve shodě s politickým úřadem zemským.

Proti tomuto rozhodnutí podán býti může rekurs v téže lhůtě k říšskému ministeriu vojenství, které rozhodne ve shodě s ministeriem věci vnitřních.

§ 12. Povolení ku prodeji prachu (§ 1) nesmí dáno býti osobě, která má koncesi pro trhací látky, o nichž jedná min. nař. ze dne 2. července 1877, č. 68 ř. z.

§ 13. Oprávněním ku prodeji prachu zakládá se toliko osobní právo, které podle okolností od propůjčujícího úřadu může nazpět býti vzato a také od oprávněného vráceno, avšak nemůže býti ani zděděno nebo zastaveno, ani jinak úplatně nebo bezúplatně na jiného převedeno. V případnostech zřetele hodných však bude vzat zřetel k dědicům prodáváče prachu při propůjčování tohoto oprávnění.

Prodáváči prachu nesmějí libovolně zanechatí prodeje prachu i jsou povinni, dále jej vésti ještě po čas 8 neděl ode dne, kterého by se zrekli svého povolení.

§ 14. Prodáváč nesmí ani v jiných místnostech prach prodávati, vztažno uschovávatí, ani pokaždě větší množství na skladě míti v jednotlivých k tomu věnovaných místnostech, nežli ustanoveno jest v prodávacím povolení jemu uděleném.

Každá zamýšlená změna v příčině místnosti k uschování a ku prodeji určených, jakož i zamýšlené zvýšení maximálního množství prachu, které prodáváč pokaždě míti smí, požadují nového povolení. Při tom obdobně upotřebeno buď §§ 3—11.

§ 15. Prodáváči prachu jsou oprávněni, by buď sami cestující nebo skrze své zmocněnce vyhledávali u držitelů dolů a lomův, u podnikatelů staveb a pod. objednávky na prach ku pracím trhačím, avšak nesmějí při tom sebou nositi prachu za vzorek.

§ 16. V prodejní místnosti, chráněn jsa přede vším poškozením nebo znečištěním, příbit buď povolovací list a úředně ustanovený ceník, aby jej každý mohl viděti; ceník tento nesmí od prodáváče pod žádnou záminkou býti změněn.

Prach nesmí prodávati se ani za vyšší, ani za nižší cenu nežli za cenu v ceníku udanou.

§ 17. Prodáváči prachu, kteří odebíratí smějí prach toliko ze skladišť jim předepsaných, mají postarati se o jeho neilepší neporušené uschování a jej tak, jak jej byli sami odebrali, vydávati kupujícím.

Prodáváčům prachu zapověděno jest všeliké přetvářování monopolních věcí, na př. míšení rozličných druhů prachových, prosívání prachu, přimíšení jiných látek, pak prodej prachu, jehožto jakost by byla trpěla.

§ 18. K uschování prachu v prodejní místnosti a na druhém schovacím místě povoleném snad prodáváči v malém, zvoleno buď co možná stinné a bezpečné místo. Zápalné a třaskavé preparáty ohněm nebezpečné nebo vybuchující věci buďte uloženy co možná daleko od prachu.

Prodáváči v malém jsou povinni, v prodejní místnosti nalézající se druhy prachu, které nedodávají se již v plechových krabicích nebo škatulkách a v původním obalu, vydaný býti musí konsumentům, dělití na menší částky ne větší než po jednom ke a uschovati každou takovouto částku ve zvláštní, pevně přiléhající krabici plechové.

Zásoby prachu buďte pak umístěny, aby ne více než 3 kg byly uloženy na jednom a téměř místě, v prostorách od sebe vzdálených a co možná bezpečných.

§ 19. Při všelikém zacházení s prachem buď setřeno největší opatrností, i svěřeno buď od majetníka povoleni toliko takových osobám, které jsou spolehlivý a hodnověrný.

Závaží, k vážení prachu ustanovená; pak nástroje a jiné náčiní, ustanovené k zacházení s prachem a se schránkami, do nichž prach jest zapakován, nemají býti ani ze železa, ani míti železných součástí.

Místo železa upotřebeno buď mědi, bronzu nebo mosazi.

Zejména k otvírání a zavírání pakovacích schran smí upotřebeno býti toliko nástrojů ze dřeva nebo z mědi.

Sudy a bedny prachem naplněné nesmějí býti převrhovány, váleny nebo strkány, také o nějakou podporu točeny, nýbrž buďte pokaždě s největší opatrností nesený a sudy na prachových nosítkách k tomu určených odnášeny. — Zdvihání a postavování schran, v nichž prach jest zapakován, děj se s největší obezřetností i chráněny buďte pečlivě před nárazem, jakož i buď vystřiháno se každého činu, jímž by na prach stal se náraz nebo násilný tlak. — Jestliže by prach se rozsvpal, buď toho příčina vyšetřena; rozsypaný prach buď pečlivě dohromady smeten a po případě odstraněn. — Černý prach, který by se stal neupotřebitelným, buď vodou vyloučen a tak neškodným učiněn. — Na manipulačních místech sudy a bedny s prachem kladou se na plachty, při měkké půdě na prkna a na plachty přes ně položené, a to na vrch tou stranou, kde závěra se nalézá. — Dříve nežli takováto schrána se otevře, budiž její zevnitřní plocha na všech částech očištěna od prachu štětkou štětínovou. — Před zavřením buďte všechny části schrány co nepečlivěji očištěny od vniklého snad prachového prášku. Schrány, které sloužily k uschování prachu a jichž k tomu více se nepotřebuje, očištěny buďte důkladně buď otřením neb omytím, jak toho třeba jest, od zbytků prachu, na nich snad lpících, dříve nežli se uloží nebo nežli se jich jinak upotřebí.

§ 20. Uvnitř a vně skladišť na prach musí zachovávan býti nejpřísnější pořádek a čistota. — Zásadně jest zapovězeno přechovávatí zápalné a třaskavé preparáty, ohněm nebezpečné a vybuchující věci ve skladištích na prach. — Prach uložen buď ve skladištích dle druhu, a to tak, aby úplně vyloučeno bylo všeliké převrhnutí nebo snadnutí, sklouznutí nebo válení schran. — Schrány nebudte výše nad sebe ukládány, nežli iak toho s bezpečností dopouští pevnost stěn nádob. — Je-li prach zapakován v sudech, uloženy buďte sudy zpravidla toliko tři na sebe a toliko výjimečně, nedostává-li se místa, čtyři nad sebe. — Při výkonu prací

v prachových skladištích osoby k tomu ustanovené nesmějí míti u sebe nížádných vznětlivých předmětů. — Přísně zapovězeno jest kouřiti tabák a činiti věci ohněm nebezpečné vůbec, jak ve skladištích samých, tak i po blízku jich. — Tento zákaz buď vyhlášen na zvláštních výstražných tabulkách na vhodných místech v okolí. — Ku pracím uvnitř skladiště upotřebeno buď za přiměřeného dozoru jen tolik dělníků, kolik jich nezbytně jest třeba a nikomu jinému nebuď dovoleno, aby do skladiště vstoupil. — Dělníci — lidé silní — jakož i jiné osoby do skladiště vstupující oblecté plstěné střevíce, jichž vždy dostatečný počet po ruce má býti. — Dříve nežli sud nebo bedna s prachem uloží se do skladiště, buďte úplně očištěny od písku, prachu atd. — Do skladišť pokud možná nebuď v noci vcházeno. Je-li však třeba do nich se světlem vstoupiti, smí užívati se ke svícení toliko bezpečnostních lamp, při čemž zapovídá se za svitvo upotřebiti petroleje. — Když na skladišti nebo ve skladišti, v němž nalézá se prach, vykonati jest úpravy neb opravy, prach budiž z pravidla dříve odstraněn z budovy. Týká-li se práce však některého předmětu, který ze skladiště snadněji nežli prach a bez nebezpečnství může býti vzdálen, budiž tento předmět vně nebezpečného prostoru zřízen, vztažmo opraven.

§ 21. O odebírání prachu z erárních skladišť a o odbírání prachu se strany prodavačů, dále o zapakování rozličných monopolních věcí, jich dopravě, pak pokud již předešlé paragrafy neobsahují předpisů o uložení prachu v prodejních místnostech a skladištích a o obchodě v nich, dány budou prodavačům prachu od vojenského úřadu pokaždě písemně příslušná nařízení, dle nichž prodavači přesně se mají zachovati. Zejména co se týče dopravy prachu na železnicích, rozhodnými jsou předpisy železničného řádu dopravního a předpisy bezpečnostní v této příčině vydané.

§ 22. Dozor k tomu, aby předpisy tohoto nařízení byly vykonány, svěřen jest, co se týče bezpečnosti, politickým úřadům I. instance a zeměpanským policejním úřadům ve shodě s (filiálními) skladišti zbrojného dělostřelectva; co se týče pak monopolních zájmů, svěřen jest orgánům vojenské správy, pak orgánům správy finanční.

Abý provedeny byly sem náležející úřední výkony (filiální) skladiště zbrojného dělostřelectva, žádati může po přínadě za spolupůsobení četnictva, vztažmo zeměpanské policejní stráže u politického úřadu, vztažmo u zeměpanského policejního úřadu.

§ 23. Přestupky tohoto nařízení, pokud místa nemají ustanovení obecného trestního zákona nebo trestního zá-

kona o přestupcích dýchodkových, trestány budou politickými úřady dle ministerského nařízení ze dne 30. září 1857, č. 198 ř. z.

Trestní nálezy na prodáváče prachu vydané budtěž oznámeny příslušnému (filiálnímu) skladišti zbrojného dělostřelectva.

§ 24. Tím dnem, kterého toto nařízení počne působiti, pozbudou platnosti §§ 10 a 11 min. nař. ze dne 31. března 1853, č. 91 ř. z., jimž dána byla podrobnější ustanovení o výrobě a o prodeji střelného prachu.

b) **Pravidla pro prodáváče prachu.** Vyn. min. nář. obr. odbor třaskavin z 15. IV. 1919, č. 1257.

I. Všeobecná ustanovení.

1. **Druhy prodejného prachu.** V nynější době prodáváji se tyto druhy prachu:

Lovecký a terčový prach:

Čís. I, II, III, zvláště jemný lovecký a terčový prach,

čís. 0, 1, 2, 3, lesklý,

čís. 6, mdlě lesklý,

čís. 1, 2, 3, 4, 6, 8, 10, bez lesku,

čís. 6, 8/I, 8/II, zvláště jemný terčový prach.

Mušketový prach.

Trhací prach.

Patrony z trhacího prachu různé ráže.

Změny pojmenování nebo náhrada jednoho druhu jiným není prodáváčům dovolena; rovněž nesmí se vydávati druhy prachového monopolu pod cizími etiketami nebo jako cizozemský výrobek.

2. **Konservování prachu.** Prodáváči obdrží do prodeje jen prach, který je dle předpisů vyzkoušen a záleží tudíž výhradně na prodáváči samém, by udržel jeho dobrou jakost pečlivým ošetřením při převozu i ve skladišti.

Jest nevyhnutelně třeba prach uschovávatí na suchém místě, aby se udržel v dobrém stavu. Prach lehce vlhne, čímž se značně zhoršuje. Zvlhlý černý prach dá se snadno rozmáčkati a na povrchu zrněk objevuje se bílý, od ledku pocházející nádech.

Přesušení zvlhlého prachu jakýmkoliv způsobem jest nebezpečno a bezpodmínečně zakázáno.

3. **Prodejní ceny.** Prodáváči prachu obdrží od velkoprodáváčů platný ceník, stanovený odborem třaskavin při ministerstvu Národní Obrany.

Za cenu ve velkém prodává se prach ze státních skladišť nebo ve velkoprodějnách pouze, odeberě-li se nejmeně 5 kg jednoho a téhož druhu.

Čini-li odběr nejmeně 5 kg, mohou býti odebrány při oněch druzích prachu, které jsou baleny v plechových nebo papírových krabicích, druhy různých čísel a různého balení. Odeberě-li se menší množství, platí cena prodeje v malém.

4. **Rozsah skladu.** Každý prodáváč musí býti stále dostatečně zásoben běžnými druhy prachu, by spotřebitelé mohli býti vždy uspokojeni.

Prodáváč jest povinen míti na skladě též jemnější druhy prachu, z nichž nejmeně jeden druh jest pro brokovnice a jeden pro kulovnice.

II. Odběr prachu.

5. **Odběr prachu ze státních skladišť.** a) pro velkoprodáváče.

Velkoprodáváči podají zavčas jednou měsíčně písemnou žádost o přiděl prachu u odboru třaskavin při ministerstvu Národní Obrany v Praze.

Žádané množství nesmí přesahovati výměr, který byl každému jednotlivému prodáváči stanoven.

Prach přidělí se dle zásob a každý žadatel obdrží účet se složenkou poštovní spořitelny v Praze. Účtovány obnos dlužno u poštovní spořitelny předem zaplatiti. Stane-li se tak, zašle se žadateli poukázka, na kterou vydá v ní uvedené skladiště vykázané druhy a množství prachu.

b) pro maloprodáváče. Maloprodáváči odebírají prach u toho velkoprodáváče, ku kterému byli přikázáni odborem třaskavin při ministerstvu Národní Obrany.

Odebrané množství prachu zaplatí se ihned dle cenníku. Do odběrní knížky zanese velkoprodáváč množství a druh odebraného prachu s udáním času, zaplaceného obnosu a případně vydaných balicích potřeb.

6. **Obaly.** Prodáváčům, kteří chtějí odebíratí prach v původním balení, mohou se při zaplacení stanovené ceny obaly tyto přenechatí. Velkoprodáváči musí však toto přání uvéstí již v žádosti o přiděl.

Při výdeji mohou se bezplatně vyměnití jen zcela zachovalé, upotřebitelné a přejímacím razítkem opatřené sudy, bedničky a pytle.

Poškozené sudy a bedničky na prach mohou býti opraveny ve státních skladištích (dělostřel. zbrojních skladištích neb zbrojnicích) za náhradu útrat za opravu.

Nepožaduje-li se prach v původním balení, nechť každý prodáváč přinese své vlastní obaly. Tyto musí býti pečlivě vyrobeny, aby svému účelu plně odpovídaly. Zvláště pytle musí býti z tak pevné a husté látky, aby se při manipulaci neroztrhaly, nebo aby prach tkanivem nepropadával.

Pytle se pak vloží do těsně zpracovaných beden, nebo do dobře stažených sudů.

Nádoby většího obsahu, než ony původního balení, nesmí se použití vzhledem na bezpečnost a obtíže při manipulaci.

Rovněž jest zakázáno používati chatrných nebo jinak neznámých obalů; nemůže-li si skladiště neb velko-prodávavé vypomoci, nesmí se prach vydati.

7. Jak nutno se chovati při vydávání. Kupci smí vstoupiti jen jednotlivě do místnosti, kde se prach váží, a sice po řadě za sebou, jak přišli. Osobám, které nejsou na prodej sůčastněny, jest vstup zakázán. Před vstupem do místnosti, kde se prach váží, musí se odložití veškeré zápalné předměty na určeném a označeném místě. Kupujícím jest, žádají-li, dovoleno správnost váhy a závaží vyzkoušeti, jakož se i osobně přesvědčiti o správném odvážení prachu.

Odvážený prach, není-li vydáván v původním balení, musí se nak přesunati do přinesených pytlů, byly-li tyto shledány bezzávadnými a ihned z těchto místností odnésti.

Další balení do přinesených nádob děje se nejméně 50 m daleko od místnosti, kde se prach váží. Rovněž tak daleko stojí povozy kunců; odjezd jejich musí býti bezpečně a bezvadně proveditelný.

III. Doprava prachu.

8. Všeobecná pravidla. Při dopravě prachu slouží odborní knížky onrávněných prodávavých jako průvodní list a postačí při dopravě drahou v dodávací stanici předložití tyto odborní knížky k nahlédnutí a místo průvodních muničních listů návěští vydaná od skladiště (zbrojnice).

Doprava necht zařídí se dle možnosti tak, aby zásilka ještě při denním světle dosáhla určeného místa a ještě za dne mohla býti dopravena do skladiště; toto pravidlo doporučuje se nutně nejen v zájmu veřejné bezpečnosti, nýbrž i k vli konservování prachu, aby zabráněno bylo vlivu nočních srážek a vlhkosti.

Nemůže-li prach býti uložen následkem nepředvídaných okolností ještě před setměním, buďž dobře přikryt a střežen.

9. Doprava po souši. a) nakládání na povozy.

Použité povozy smí býti zatíženy nanejvýše do 80% své nosnosti a na jeden vůz nesmí býti naloženo více než 2000 kg hrubé váhy.

Zakázána jest doprava na témže voze se zápalnými a výbušnými látkami, s jinými prachy vznětlivými neb výbušnými předměty, kamením, neb kovovými součástkami.

Každý povoz, na kterém jest naloženo více než 100 kg prachu, musí býti označen černou vlajkou.

Při nakládání musí se jednotlivé bedny (kusy) podkládati rohožkou, slámou a pod. a musí býti na voze dobře upevněny. Upevňuje se vždy provazem, nikdy řetězem. Těžké sudy (bedny) nutno skládati nikoliv ručně, nýbrž šinouti je pomocí skluzů a do níže položených místností zvolna spouštěti.

Všechny kovové součástky, které se za jízdy beden neb sudů dotýkají, nebo by se dotýkati mohly, ovinou se koudelí, slámou, neb hadrem.

Náklad se pak dobře přikryje nepromokavou plachtou, aby byl chráněn proti dešti.

b) Opatrnost při jízdě.

Jeti se smí pouze krokem. Jede-li více vozů s prachem, musí jejich vzájemná vzdálenost býti nejméně 20 m.

Personál, kočové — buďtež lidé spolehliví; nesmí kouřiti. Oheň na místech, kterými povozy s prachem jedou, necht se dle možnosti odstraniti. Kde je to nemožno — železnice, hutě — musí býti dopravní personál nanejvýše opatrný, aby uchránil náklad před nebezpečím ohně.

Prachem naložené vozy nesmí v žádné osadě zastaviti; nesmí též zajížděti do hostinců neb obytných stavení, nýbrž smí zůstat státi jen tehdy, je-li zastávka nutná. Veze-li se více než 500 kg prachu, nutno zastaviti nejméně 500 m, jinak nejméně 100 metrů daleko od osad nebo příbytků a náklad třeba střežiti. Je-li to vůbec možno, má se náklad s prachem osadám a příbytkům vyhnouti. Při bouře necht vozy zastaviti na volném prostranství; vzájemná vzdálenost jednotlivých vozů buďž co možná největší. Blízkosti vysokých stromů jest nutno se vyvarovati.

c) Jak se třeba chovati při nehodách.

Byl-li některý povoz prachem naložený poškozen, nebo byl-li prach rozsypán, vypráhnou se nejdříve koně a odvedou stranou, načež odstraniti se se vši obezřetností povstálá škoda. Rozsypaný prach se smete. Je-li po ruce voda, postačí, když se na zemi rozsypaný prach silně pokropí. Není-li možno jej pokropiti, rozhodí se po nejbližších polích. V poškozené nádobě zbývající prach se pečlivě přebalí.

Nemůže-li se cestou utrpěná škoda odstraniti, musí se ihned vrozuměti obecní úřad, aby byla poskytnuta okamžitě co nejzdatnější pomoc.

10. Doprava po vodě. Při dopravě po vodě platí všechna pro dopravu po souši uvedená opatrnostní nařízení.

Po vodách vnitrozemí smí se prach dopravovati jen po lodích solidní stavby, nikdy na vorech a za šetření vodních policejních předpisů.

Prach se smí naloditi nebo vyloditi jen za dne a na místech, které byly příslušným úřadem k tomu určeny.

J ednotlivé bedny (sudy, pytle atd.) nesmí ležeti volně, nýbrž jen přikryty, nebo v uzavřených prostorách.

11. **Doprava železnicí.** Předpisy pro dopravu drahou budou vypracovány. Prozatím zůstávají v platnosti nařízení [býv. rak. min. obch. ze dne 11. XI. 1909, č. 172 f. z.], kterým se upravilo zasilání výbušného zboží železnicí.¹⁾

IV. **U uchovávání prachu a zacházení s ním; prodej.**

12. **Pracovní personál.** Práce s prachem nesmí být dávány v akordu. Nově do služby přijmutí dělníci se obeznámi krátce a zřetelně se všemi opatrustními nařízenými, kterých musí vždy dbáti. Dělníci buďtež vyvarováni před každým zpronevřením a zlomyslností a též upozorněni na těžké zákonné důsledky v podobných případech.

Používá-li se těchto dělníků po delší dobu, buďtež tato poučení a napomenutí častěji opakována.

13. **Práce ve skladíštích.** Před započatím práce v některém skladíšti na prach musí dělníci na vykázané místo mimo skladíště odložit zápalky, zapalovače, všechny druhy kuřiva a dýmky, jakož i jiné hořlaviny. Přesné vykonávání tohoto nařízení budíž pokaždě bedlivě kontrolováno.

Do skladíšť smí se donášeti, ukládati, případně z nich vynášeti pouze zabalený prach. Všechny ostatní práce s prachem vykonávají se nejméně 50 m daleko od skladíště.

Ve skladíšti prachu se nesmí železného nářadí vůbec používat. Bušení jest přísně zakázáno. Plachty při práci s prachem používané čistí se nejméně 50 m daleko od skladíště.

Před uschováváním prachu do skladíště označí se jednotlivé nádoby, aby zásoby prachu byly znatelný dle druhů.

Sudy se ukládají tak, že nejspodnější řada spočívá na dřevěných silných podložkách; nárožní sudy musí se dobře podložit, aby se nemohly hnouti; každý jednotlivý sud v prostředku řady se musí oboustranně zajistiti klínovitými špalíčky, aby se nemohl pošinouť stranou.

14. **Opatrustnost při zacházení s prachem.** Při práci s prachem jest nutno si počínati co nejopatrustněji, ježto prach se může snadno vznítiti mechanickým vlivem, jako úderem, nárazem nebo třením. Obzvláště lehce vznítí se prach nárazem železa o železo, železa o mosaz, mosazi o mosaz.

15. **Prodej.** V prodejní místnosti uchovávejtež prach vždy na nejsušším, ale též na nejjistějším místě, dle možnosti hodně daleko od kamen a lamp.

Výdej prachu kupujícími není sice vázán na nějaké

¹⁾ Viz nynější dopravní řád železniční z 13. V. 21, č. 203 Sb. z. a n., příloha C.

úřední povolení, vyjímaje mimořádná nařízení, nicméně ručí prodavač v zájmu veřejné bezpečnosti za spolehlivost osob prach kupujících.

Prodavači jsou povinni vésti v pořádku dle důchodkových předpisů stanovený zápis o prodeji.

Prodavač má zákazníky požádati, aby po dobu manipulace s prachem nekouřili a doutníky neb dýmky odložili a určí případně vhodné místo, kde se doutníky nebo dýmky odloží. Zřetelně napsaná neb vytisknutá případná vyzvání buďtež vyvěšena na nápadném místě.

Použití

bezpečnostních a chloratových traskavin a zacházení s nimi.

(Vyňaty jsou: dynamity, trotyl, ekrasit a přípravky podobné černému prachu.)

Při práci s níže uvedenými traskavinami jest nejdůležitější, aby se uchovávaly v suchu a byly vhodné zapalovány (iniciovány).

Dlužno tudíž přechovávat je na suchých místech a dobře uzavřených původních obalech — nikdy tudíž v otevřených krabicích. Nutno-li uschovat traskaviny ve vlhkých místnostech pracovních, pak budíž vždy deponovány na onom místě jen takové množství, jež bude možno určitě spotřebovat za jeden, nejvýše za dva dny.

Patrona zápalná, obzvláště při velkých nábojích, budíž vždy pouze taková, jež byla z čerstvé, právě otevřené krabice vyjmuta; výhodno jest zkypriti obsah patrony vhodným namačkáním mezi prsty. Zapalovadlo, trhačí kapslík, budíž dostatečně hluboko do patrony zasazeno a dobře upevněno. Zápalná šňůra budíž vkládána do trhačích kapslíku vždy tak, aby její plocha průřezná spočívala přesně na iniciální náboji samém, při čemž dlužno pečlivě dbáti, aby při upevňování šňůry (smáčknutím kapslíkové dutinky) nebyla její prachová duše porušena (přestípnuta). Každá takto upravená patrona vsune se jednotlivě do vyvrtaného otvoru; každá následující se dřevěným nabíjákem na předechozí dobře přitlačí. Zhuťování trhačích náboje silným tlučením jest zcela bezúčelno, po případě i nebezpečno.

Každý náboj je třeba utěsniti (zasypati); délka těsnění (zásypu) má obnášeti vždy nejméně $\frac{1}{3}$ délky vyvrtaného otvoru, nikdy nesmí však býti kratší než 25 cm. Těsnění (zásyp) budíž z dostatek pevné a pokud možno nepropustné; nejlépe hodí se pro ně vlhká, případně pískem promísená hlína.

V připojené tabulce sestaveny jsou jednotlivé traskaviny, jich nejdůležitější vlastnosti, zápalnost, účinek a nejúčelnější použití:

Traskavina	Vlastnosti	Zápalnost	Účinek	Použití	Po- známka	
Aldoriti	Traskaviny tv. mají za základ dusičnan amonij, smíchány s perlytými nebo tekutými nitrobrakami; ony traskaviny, jež jsou označeny, obsahují též chlorantraskavý. Jsou velmi hygroskopické. Více mechanickým a zápalným vlivům jsou citlivy. Zapaleny, hoří pomalu a bez nebezpečí.	Tato jest úplně jen při použití silného kapslíku (od č. 6. nahorní). Traskaviny označené * dají se též zapáliti rozštěpením šňůrou a kapslíkem č. 3.	Traskaviny tyto působí na hmotu trhanou více posouvavěle na rozdíl od dynamitu. Jejich síla trhačí leží asi mezi dynamitem I. a II. Dynamit se těmito traskavinami vzhledem k jejich malé hmotnosti (90 oproti 160) nahradit nedá.	Dají se stejně dobře použiti pro podzemní miny, pro vyvrtané ovory i volně ležící náboje. Vzhledem k slabšímu techniku musí se přihlížeti k tomu, aby se tento větší důlek traskaviny kdy ovonal. V případěch, kdy je náryp miny, důlžno jej pečlivě provést.	Používají se stejně jako traskaviny založené na dusičnanu amonijním při tom je zvláště ještě třeba techn. pravidel: Podzemní miny a volně ležící náboje se zapalují vždy kapslíkem č. 6 nejméně. Při vrtných trháčích miny užívá rozštěpení šňůry zápalné a dle potřeby kapslíku č. 3. Pevně a těsně, zejména 25 cm hluboké utěsnění (zášyp) je vždy zapotřebí.	
Astralit						
Dynamon						
Gliohakarť)						
Lignost						
Perdyť)						
Vodanit						
Westfalte)						
Chlorátový prach trhačí	Účinnou součástí je chlorečnan draselný. Jsou méně hygroskopické, za to ale větší tržní, natrzní a zapalovací mnohem citlivější, než-li trhaviny založené na dusičnanu amonijním. Zapaleny, hoří žhně se sykotem a dlouhým, jasným plamenem.	Traskaviny tyto dají se zapáliti kapslíkem č. 6; použiti-li se zápalné šňůry rozštěpené, též kapslíkem č. 3. Při vrtných trháčích za účelů rozštěpení, rozštěpené vrtné ovory a vhodné, zejména 25 cm hluboké, utěsnění (zášypy) též použitou rozštěpenou šňůrou zapalnou.	Účinek jest podobný; ale jest slabší, než-li u dynamitu č. II. Bez trhačích kapslíků používá, působí více trhavě, než-li dříve.			
Chlorarit						

XII. Výroba zboží zápalného.

1. Nařízení ministra obchodu v dohodě s ministrem vnitra ze dne 24. května 1909, č. 81 ř. z., jímž se živnostenská výroba zápalného zboží váže na koncesi a stanoví se řízení pro schvalování příslušných závodův.

Na základě § 24, odstavce 1 a 2 a § 57, odstavce 3, jakož i § 27, odstavce 2 ž. ř., nařizuje se takto:

§ 1. Živnostenská výroba zápalného zboží¹⁾ váže se na koncesi.

§ 2. Koncese bude udělena po slyšení příslušné obchodní a živnostenské komory od politického zemského úřadu, jsou-li tu podmínky pro nastoupení koncesovaných živností vůbec předepsané. Při tom bu dřívehlédáno k místním poměrům..

Má-li se výroba zápalného zboží vztahovati také ku používání bílého (žlutého) fosforu, buď to výslovně uvedeno v koncesním dekretu.

Úřad, který koncesi udělil, může ji odňati, nepočne-li se takový živnostenský podnik provozovati v 6 měsících po udělení koncese, nebo přerušil-li se později provozování po právé tak dlouhou dobu.

§ 3. Kromě pro továrny na zápalné zboží v čísle 47 v § 27, odstavci 1 živnostenského řádu řečené smí schválení také pro jinaké závody na výrobu zápalného zboží uděleno býti toliko na základě řízení předepsaného v § 27, odstavci 1 živnostenského řádu.

§ 4. Toto nařízení nabývá moci dnem vyhlášovacím.²⁾

¹⁾ německy Zündwaren; ²⁾ dne 8. VI. 1909.

Živn. oprávnění (list) z do- | řízení pro neprovozování od-
by před platností tohoto na- | niti nelze. B. 1007/14.

Cís. nař. ze dne 29. srpna 1916, č. 279 ř. z.:

§ 17. Ode dne vyhlášky tohoto císařského nařízení nesmí, pokud tuzemská spotřeba zápalek tu-

zemským průmyslem zapalovadel jeho vlastními výrobky bude přiměřeně zásobena, nové závody ku výrobě zápalek býti zřizovány a otevřeny. Tento zákaz nevztahuje se ani na znovuzřízení provozoven, které až do 1. srpna 1914 pracovaly a po této lhůtě byly zničeny, ani na přeložení stávajících provozoven.

Určiti, zda tuzemská potřeba dostatečně je zásobena, vyhrazeno jest ministru obchodu v dohodě s ministrem financí.

Ministr financí je zmocněn, v dohodě s ministrem obchodu určití pokaždé nejvyšší ceny pro prodej ve velkém i malém.

§ 18. Císařské nařízení platí pro rakouské země kromě celních výluk a nabývá, pokud nic jiného není ustanoveno, platnosti dnem 18. září 1916.

Prov. nař. o předpisech fin. povahy, viz nař. 1. IX. 1916, č. 279 ř. z., a 15. IX. 19. č. 515 Sb. z. a n.

3. Zákon, daný dne 13. července 1909, č. 119 ř. z., o výrobě rozžehátek a jiného zápalného zboží.¹⁾

S přisvědčením obojí sněmovny rady říšské vidí Mi se naříditi takto:

§ 1. Bílého nebo žlutého fosforu nesmí býti užíváno k výrobě zápalného zboží.

Zápalné zboží, které bylo vyrobeno s použitím bílého nebo žlutého fosforu, nesmí býti po živnostensku na prodej chováno, prodáváno, nebo jinak do obchodu uváděno.

Nové závody, ve kterých by mělo užíváno býti bílého nebo žlutého fosforu k výrobě zápalného zboží, nesmějí býti již zřizovány.

Předcházející ustanovení nevztahují se k zápalným stuhám, které slouží k rozžehání bezpečnostních lamp dálních.

§ 2. Obchodní ministerium se zmocňuje, že může v dohodě s ministerstvem vnitra z důvodů zdravotních nebo bezpečnostních zapověděti, aby určitých zápalných mass a natěracích mass nebylo užíváno k živnostenské výrobě zápalného zboží, neb učiniti závislým na splnění určitých podmínek vzhledem ku provozovacím zařízením, jakož i k balení zápalného zboží do obchodu přicházejícího.

§ 3. Obchodní ministerium se zmocňuje, ve shodě s ministrem vnitra nabýti návodů (receptů) pro nové způ-

¹⁾ Německý text: die Herstellung von Zündhölzchen und anderen Zündwaren.

soby zápalného zboží, které pro zdraví a bezpečnost dělníků při výrobě zápalného zboží zaměstnaných a obecnostva poskytují zvláštní záruku, a je podnikatelům k dispozici dáti.

§ 4. Živnostenští inspektoři jsou oprávněni, ve všech závodech, ve kterých se vyrábí zápalné zboží, vzíti okázky z lučebnin, zápalných mass a natěracích mass, kterých se upotřebuje, jakož i z hotového zápalného zboží.

Pro kontrolu prodeje zápalného zboží mají platnost ustanovení zákona ze dne 16. ledna 1896, z. ř. č. 89 z r. 1897, s tou obměnou, že nevznikne nárok na náhradu ze vzetí okázky, když by na základě této okázky byl vyneseno trestní náleze nebo nalezeno na propadnutí příslušného zboží ve smyslu přítomného zákona politickým úřadem.

§ 5. Přestupky tohoto zákona nebo nařízení na jeho základě vydaných, nemá-li čin býti potrestán podle obecného trestního zákona, budou potrestány politickými úřady, a to přestupky § 1, odstavce 1 a 3 peněžitou pokutou až do 3000 K nebo vězením až do tří měsíců, přestupky § 1, odstavce 2, peněžitou pokutou až do 1000 K nebo vězením až do jednoho měsíce, přestupky nařízení na základě § 2 vydaných peněžitou pokutou až 2000 K nebo vězením až do dvou měsíců. Trest vězení buď uložen za přitěžujících okolností, zejména byl-li pachatel již potrestán pro některý stejný přestupek.

Vedle trestu buď nalezeno na propadnutí předmětů proti zápořadí vyrobených nebo do obchodu daných, bez rozdílu, zdali odsouzení náležejí nebo ne. Nemůže-li určitá osoba býti stíhána nebo odsouzena, budiž na propadnutí samostatně nalezeno.

Byla-li uložena peněžitá pokuta, buď v nálezu zároveň pro případ nedobytnosti peněžitě pokuty vyřčen trest vězení, který na její místo nastoupí, při čemž za každých 30 K buď vyměřen jeden den vězení; doba vězení nesmí přesahovati tři měsíců.

§ 6. Předpisy § 1, odstavce 1, jakož i § 2 nabudou moci dnem 1. ledna 1912, předpisy § 1, odstavce 2 dnem 1. července 1912, ostatní ustanovení dnem, kterého jest tento zákon vyhlášen.

§ 7. Mému obchodnímu ministru ve shodě s Mým ministrem vnitra jest uloženo, aby tento zákon uvedli ve skutek.

4. Mezinárodní úmluva o zakazu používání bílého (žlutého) fosforu k výrobě zápalek č. 62 sb. z. a n. z r. 1922, čl. 1.: Vysoké smluvní strany se zavazují, že zakáží na svém území výrobu, dovoz a prodej zápalek, obsahujících bílý (žlutý) fosfor.

5. Nař. min. vnitra a obch. ze dne 17. III. 1885, č. 8 ř. z., jímž na ochranu osob při výrobě zápalného zboží fosforového zaměstnaných vydávají se předpisy o zařízeních a opatřeních, jichž v provozovacích závodech třeba šetřiti.

Abý osoby při výrobě zápalného zboží fosforového zaměstnané co možná chráněny byly od škodlivých zdraví účinků, které s touto průmyslovou výrobou jsou spojeny, na základě návrhů nejvyšší zdravotní radou učiněných vydávají se tyto předpisy:

A. Pro závody, v nichž spracovává se fosfor obyčejný, t. j. fosfor žlutý nebo bílý.

1. Veškeré pracovní místnosti v takovýchto závodech necht' jsou podle výrobních poměrů přiměřeně velkými a vysokými, necht' jsou opatřeny účinným zařízením provětrávacím a východy, k nimž snadno dostatí se lze, a at' jsou mimo každé spojení s místnostmi obytnými, kuchyněmi a místnostmi spacími.

2. Pro přípravu kaše fosforové (látky zápalné) pro síření dřívce (jestliže se síří), pro namáčení a pro sušení zápalného zboží zřízeny býti mají silně provětrávané a přiměřené zařízené místnosti, které lze mezi sebou uzavřítí.

3. Pro účinnější provětrávání buďte okna a dvěře zotvírány za poledního odpočinku, pak před počátkem práce i po skončené práci, ráno a večer. Místnosti, v nichž roztrouseny býti mohou látky obsahující fosfor, buďte po každé po skončené práci denní zvláště vyčištěny. Stěny pracovních místností buďte ročně aspoň jednou obileny.

4. Smeti z těchto místností nesmějí se shromažďovati v schránkách nebo jámách, nýbrž buďte každého dne spáleny v uzavřené výhni s dobrým tahem.

5. Ze sušáren vybíráti se smějí věci teprve tehda, až páry zcela byly unikly.

6. Zásoby zápalného zboží chovány buďte ve zvláštních vzdušných a chladných prostorách, jež odděleny jsou od místností pracovních.

7. Ku přípravě látky zápalné, k namáčení dřívce a ku pracím v sušárně upotřebeno buď jen zcela zdravých osob a dělníci při těchto pracích buďte ob čas vystřídání. Dělníci musí i hned býti vystřídání, objeví-li se první známky chorobné povahy zubů nebo kostí čelistních.

8. Zaměstnatel jest povinen o to pečovati, aby osoby přípravou látky zápalné namáčením jakož i sušením a vybíráním dřívce zaměstnané užívaly při práci zvláštních svrchních šatů, a aby tyto svrchní šaty po skončené práci byly odloženy a provětrány.

9. Zaměstnatel má o to pečovati, aby obyčejný oblek dělníků odkládán nebyl v místnostech pracovních,

nýbrž aby uschován byl v místnosti zvláštní. Zaměstnatel povinen jest postaviti potřebný počet umývadel a nádržek vodních a dohlédati, aby dělníci, dříve nežli potravín požíjí nebo tovarnu opustí, sobě obličej a ruce umyli a ústa čistou vodou vypláchli.

10. Zaměstnatel má nad tím bděti, aby poživky a potraviny nebyly nošeny do místnosti pracovních, a zvláště má varovati dělníky, by ničeho nepožívali, dokud by nezměnili šatů a neumyli rukou a nevypláchli úst. Dělníkům nebudiž dovoleno setrvati v místnostech pracovních za poledního odpočinku a buď jim také v této době zabráněn vstup do místností pracovních.

11. Zaměstnatel jest zavázán svěřiti některému lékaři dozor nad zdravotním stavem dělníků. Dříve nežli dělníci do práce vstoupí, jakož i ve lhůtách přiměřených má je lékař ohledati a dělníky, kteří ke krácím jsou náchylni, nebo jejichž orgány dutiny ústní, zvláště chrupu (vykotlané zuby) mají povahu chorobnou, označiti za nezpůsobilé ku pracím v odstavci 7 uvedeném a zapsati výsledky každého ohledání do zvláštní knihy záznamné, která předložena buď k nahlédnutí zákonným zřízencům dozorcím. Lékař jest zavázán také se přesvědčiti, zdali zachovávají se opatření pro zdraví dělníků nařízená, zaměstnatele, a je-li zaměstnatel nepřítomen nebo jinak zaneprázdněn, správce závodu pozorným učiniti na zblělé vady a dáti podnět, aby byly odstraněny. Zaměstnatel jest povinen osobám, o nichž lékař prohlásí, že nezpůsobilými jsou ku pracím v odstavci 7 naznačeným, nedávati takových prací. Lékař jest zavázán ihned oznámiti živnostenskému úřadu, onemocní-li někdo mrlinou fosforovou.

12. Zeměpanští okresní lékaři jsou povinni občasnou prohlídkou místností pracovních se přesvědčiti, zda šetří se těchto zdravotních předpisů, a zprávu podati o tom, co byli shledali.

B. Pro závody, v nichž při výrobě rozžehátek neužívá se nízádného jiného fosforu nežli červeného.

1. Látky, které se spracovávají, jako: červený fosfor, chlorečnan draselnatý, siřník antimonový atd. smějí uschovány býti toliko v ohnivzdorných, od místností pracovních zcela oddělených prostorách, a chlorečnan draselnatý zcela po sebe od jiných látek.

2. Příprava látky zápalné smí svěřiti se toliko zcela spolehlivým dělníkům, kteří dobře znají pravidla opatrnosti, kterých při tom jest šetřiti.

3. Chlorečnan draselnatý, jenž obyčejně za látku roznětnou slouží, toliko jemně rozetřen a ve vlhkém stavu

smíšen býti smí s hořlavými látkami rovněž jemně rozetřenými, jako jsou sirník antimonový, červený fosfor a věci pod., při čemž at vystřihá se pečlivě všeliký náraz, tlučení nebo tření.

4. Plochy třetí vyráběny buďte v místnosti oddělené. Přestupky tohoto nařízení, pokud nevztahuje se k nim všeobecný zákon trestní, potrestány budou dle ministerského nařízení ze dne 30. září 1857, č. 198 ř. z.

Výtisk tohoto nařízení, které nabude moci za tři měsíce po svém vyhlášení v zákoníku říšském, budiž vyvěšen v každé výrobně na vhodném místě všem dělníkům přístupným.

XIII. Obchod odpadky celluloidovými.

Zacházení s celluloidem, celluloidovým zbožím a celluloidovými odpadky. Nař. mín. obchodu, vnitra, fin., železníc, veř. prací a zemské obrany ze dne 15. července 1908, č. 163 ř. z.

I. Ustanovení všeobecná.

§ 1. Za celluloid ve smyslu tohoto nařízení pokládají se také hořlavé látky, které se skládají z nitrované cellulose nebo chemicky podobných látek a z kafru nebo z jiných vyplňovacích prostředků s přídavkem barviva nebo bez něho.

Celluloidem rozumějí se tedy také takové látky, které se vyskytují v obchodu pod názvem »celluloidový roh«, »vylonite«, »matière plastique« a pod.

§ 2. Živnostenské závody, ve kterých celluloid se obrábí nebo jest uložen, jsou podrobeny schválení živnostenského úřadu podle III. hlavy živn. ř., a to také tenkrát, když obrábění neb uložení má se státi v místnostech, které byly pro jiné účely již živnostenským úřadem schváleny.

Vyňaty z toho jsou toliko takové živnostenské závody, ve kterých se obrábí celluloid nikoli zahrátím, pokud za jeden den obráběné množství celluloidu nepřesahuje 1 kg, pak takové skladní místnosti, ve kterých současně není více uloženo než 5 kg celluloidu.

Závody, ve kterých se celluloid obrábí nebo se jeho užívá bez podstatné změny tvaru (navlékání celluloidových perel, zasazování kamenů do hřebenuv a brejlových skel do celluloidových obrub, zašroubování rukojetí k deštníkům a holím, malování celluloidových předmětů a pod.), jsou podrobeny schválení živnostenského úřadu, když množství celluloidu za den obráběné neb upotřebené přesahuje 5 kg.

O prodejevých místnostech mají platnost ustanovení § 60.

§ 3. Pro závody, ve kterých se za den obrábí více celluloidu nežli 100 kg nebo jest uloženo celluloidu více než 500 kg na sucho, vztážmo více než 1000 kg pod vodou, smí schválení býti uděleno toliko na základě řízení předepsaného v §§ 27 až 31 živnostenského řádu.

Při ostatních závodech buď šetřeno řízení předepsaného v § 26 živnostenského řádu.

§ 4. Schválení, aby byly zřízeny celluloidové provozny v bezprostřední blízkosti již schválených celluloidových závodů nebo v budově, ve které se nalézají již takovito schválený závod, může býti odepřeno, když by za den obráběné množství celluloidu všech v bezprostřední blízkosti jsoucích provozoven přesahovalo dohromady 100 kg, a když místní poměry vyžadují zvýšeného zřetele k veřejné bezpečnosti.

§ 5. Žádost za schválení závodu má obsahovati:

1. Situační plán závodu a jeho okolí aspoň v měřítku 1:2880, ve kterém buď vyznačen veškerý závod, v sousedství ležící předměty, kostely, školy, nemocnice, jakož i jiné veřejné ústavy a zejména již schválené celluloidové závody v obvodu 100 metrů;

2. podle předpisů stavebního řádu zhotovený, úplné kotovaný stavební plán neb alespoň podle měřítka správný náčrtek plánu závodu (skladiště), ve kterém buďte uvedeny poloha jednotlivých místností a účel, ku kterému budou upotřebeny, a buďte označeny východy z těchto místností přímo nebo nepřímo do šira vedoucí, jakož i schody a chodby;

3. popis závodu (skladiště), uvedouc způsob, jakým stěny, podlahy a konstrukce stropů budou provedeny, jakož i zvláštní zařízení záchranná při oknech, pak způsob osvětlení, čopení a ventilace, úpravy k hašení a konečně polohu a upotřebení ostatních místností, které se snad ještě v téže budově nalézají, jakož i povahu nejbližšího okolí;

4. krátký popis závodních zařízení a pracovního postupu s údaji o způsobu surového materiálu, o největších dle váhy množstvích, která za den budou spracována nebo současně uskladována, a o předvídatelné roční spotřebě vztážmo obratu celluloidu, pak údaje o druhu a přibližném množství jinakých látek v závodu upotřebených;

5. údaje o tom, jak celluloidové odpadky, zejména tenké třísky a prach i jinaké snad odpadkové látky mají býti odstraňovány nebo jak jich má býti upotřebeno, a

6. kolik asi dělníků v závodu bude zaměstnáno.

Doklady pod č. 1, 2 a 3 uvedené buďte předloženy ve třech exemplářích.

§ 6. Při schvalování závodů, ve kterých celluloid se obrábí nebo jest uložen, živnostenský úřad má dbáti všech příslušných veřejných zájmův a učiniti opatření, kterých je třeba na ochranu života a zdraví dělníků, při čemž buďte šetřeno ustanovení min. nař. ze dne 23. listopadu 1905, č. 176 ř. z., a zvláštních technických ustanovení v II. oddílu tohoto nařízení obsažených.

§ 7. Povolení, aby bylo závodu používáno k obrábění a ukládání celluloidu, buď v každém případě kromě toho tou další podmínkou vázáno, že se majitel závodu podrobí má všem opatřením, která by správní úřad prachového monopolu kdykoli dovozoval z vlastnosti celluloidu jako monopolního předmětu.

§ 8. Po živnostensku provozovaný obchod s odpadky celluloidu jest vázán na koncesi na základě ustanovení § 24, odst. 1. ž. ř.

Zadatelé za takovou koncesi mají splniti podmínky, které jsou předepsány pro dosažení každé koncesované živnosti (§§ 22 a 23 ž. ř.).

Při udělení této koncese buď přihlédáno k místním poměrům. V místech, kde jsou zřízeny zvláštní zeměpanské policejní úřady, živnostenský úřad má se s nimi dorozuměti, nežli koncesi udělí.

§ 9. Pro provozovny, které při obchodu s celluloidovými odpadky (§ 8) po živnostensku provozovány jsou určeny k uschování odpadků, smí schválení býti uděleno toliko na základě řízení předepsaného v §§ 27 až 31 ž. ř.

§ 10. V provozovnách živn. řádu nepodléhajících celluloid s výjimkami v § 2, odstavci 2. a 3., uvedenými smí býti obráběn a uložen toliko po vyžádaném schválení politického úřadu.

II. Zvláštní technická ustanovení.

A. Místnosti pracovní. Stavební úprava a poloha.

§ 11. Místnosti pracovní musí býti takové, aby na každou osobu v nich zaměstnanou připadlo nejméně 10 m³ vzdušného prostoru a alespoň 3 m² podlahy.

V závodech, ve kterých se celluloid obrábí zahrátím nebo za vyvíjení značného množství prachu a jemných třísek (jako na př. při soustruhování, kroužení, vrtání, pilování, rašplování a pod.) nebo kde se užívá pracovního postupu ohněm zvláště nebezpečného, má vzdušný prostor na osobu připadající činiti aspoň 15 m³.

V každé pracovní místnosti buď vývěskem zřetelně vyznačen počet dělníků podle toho přípustný.

§ 12. Pracovní místnosti musí míti proti ohni bezpečně, dostatečně silné zdi ohradné a proti ohni bezpečný strop. Nalézají-li se takové místnosti pod byty nebo jinými místnostmi ku pobytu lidí určenými (dílnami, obchodními místnostmi a pod.), tedy musí býti proti ohni bezpečně klenuty.

§ 13. Stěny musí býti hladce omítnuty a nemají míti žádných výstupků; vyskytující se rohy nebo prohloubené kouty buďte zakulaceny. V pracovních místnostech, ve kterých vzniká značné množství celluloidového prachu, buďte stěny až do výše aspoň 2 m nad podlahou opatřeny nerostným nátěrem, který se dá omývatí.

Stěny hořlavými látkami obkládati, jakož i takovéto látky na stěnách rozvěšovati se nepřipouští. Záclony mají býti zřízeny z látek proti vzplanutí bezpečných.

§ 14. Podlahy musí býti hladké a bez šterbin, musí se také lehce dáti mýti a buďte za pracovní doby častým pokropováním vlhké udržovány. Je-li na stálých pracovištích třeba zvláštního obkladu podlahy, smí k tomu býti upotřebeno toliko nehořlavých látek.

§ 15. Provozovny, ve kterých se za den více než 20 kg celluloidu obrábí, nesmějí býti pod byty nebo jinými místnostmi ku pobytu lidí sloužícími (dílnami, obchodními místnostmi a pod.), pokud tyto nenáleží k témuž závodu nebo pokud nejde o budovy, které jsou ustanoveny, aby v nich výlučně dílny byly umístěny (dílnové domy).

Na ochranu osob, které se zdržují nad místnostmi, v nichž se s celluloidem pracuje, musí býti učiněna potřebná bezpečnostní opatření.

Provozovny, ve kterých se za den více než 100 kg celluloidu obrábí, musí kromě toho od staveb bezprostředně sousedních nebo v menší vzdálenosti nežli 20 metrů jsoucích býti odděleny 60 cm silnými zděmi bez otvorův a na stranách otvory pro dvěře a okna ustanovenými, odděleny býti od veřejných cest a od staveb vzdáleností aspoň 20 m. Takové provozovny buďte umístěny pokud možná toliko v přízemních budovách.

§ 16. Okna a podobné otvory pracovních místností, z kterých by při požáru plamenné jazyky mohly vyšleh-

nouti, nemají ústiti na takové chodby, korridory, schody, místa a pod., která slouží k chůzi v budově a za nebezpečnosti jsou nutnými cestami záchranými. Taková okna a otvory nemají rovněž položeny býti naproti úzkým ulicím nebo malým dvorům, když by vyšlehlými plamennými jazyky ohroženy býti mohly osoby nebo protilehlá stavení.

Je-li nezbytno taková okna neb otvory zříditi, tedy musí býti uzavřeny drátovým sklem v železných rámech bez ztmelení.

Východy a cesty. § 17. Východové dveře pracovních místností musí i s dveřní zárubní ohnivzdorně býti zřízeny neb uvnitř železným plechem pobity; musí se samy zavíratí, na venek otvíratí a věstí bezprostředně do šira, vztažno ke schodům nebo na chodbu do šira ústící a nesmějí svým otevřením tuto chodbu nebo schody zatarasiti.

Každá pracovní místnost má míti alespoň jeden takový východ. Výjimka připouští se toliko tenkrát, když některá bezprostředně sousední místnost, ve které se ani manipulace s celluloidem nekonají, ani nejsou snadně hořlavé látky uloženy, má takový východ, i když volný průchod touto místností i za nebezpečí ohně jest dostatečně zabezpečen.

V závodech, ve kterých jest více nežli 15 osob zaměstnáno obráběním celluloidu, musí býti postaráno o cesty k útekům do šira alespoň ve dvou rozličných směrech.

§ 18. Pro každých 20, vztažno užívá-li se pracovního postupu zvláště ohněm nebezpečného (§ 11, odst. 2), pro každých 10 osob v pracovních místnostech zaměstnaných musí býti aspoň jedny klikou úplně se otvírající východové dveře nejméně 1·3 m volné šířky, pokud by zvláště nepříznivé komunikační poměry toho nevyžadovaly, aby několik takových dveří bylo pořízeno.

Okna, která jsou tak upravena, že jich ve všech případech, zejména také při nebezpečí ohně snadno a bezpečně může býti použito jako cest záchraných, a která se klikou na venek úplně dají otevřítí, mohou býti pokládána za východové otvory, a to každé okno pro dvě osoby.

§ 19. V každé pracovní místnosti musí k východovým dveřím volně chovány býti hlavní cesty aspoň 1·5 m užité šířky. Cesty, které k nim od jednotlivých pracovišť vedou, musí býti dostatečně široké a musí i při nebezpečí ohně snadně a bezpečně býti použitelné. Délka cesty od pracoviště až k východu nemá zpravidla činiti více nežli 10 metrů.

V pracovních místnostech smějí býti umístěna toliko závodní zařízení, kterých je ku provozování nezbytně třeba, a musí býti tak postavena, aby nepřekážela chůzi v těchto místnostech.

Všechny stroje a jinaká závodní zařízení, zejména ta, na kterých se lehce prach může usaditi, musí za příčinou čištění snadně býti přístupny.

Osvětlení denní a umělé. § 20. Všechna pracoviště mají býti za dne dostatečně denním světlem osvětlena. Na takových místech pracovních místností, která také za dne stále uměle musí býti osvětlena, nesmějí pracoviště býti zřizována.

§ 21. K umělému osvětlení, kde lze obdržeti elektrickou energii, buď zpravidla upotřebeno elektrických žárovek, které musí býti opatřeny ochrannými obaly z tlustého skla, na všech stranách uzavřenými a obruby obklopujícími.

Obločkové lampy musí býti obklopeny svítlnou s kovovým talířem na popel, který za provozování ve své poloze buď udržován, aneb uzavřenou koulí; mají-li takové koule talíř na popel, musí býti opatřeny drátěnou ochrannou sítí, na nosném tělesu koule upevněnou, jejíž dráty nesmějí od sebe býti více vzdáleny než 70 milimetrů.

Pojistky, spojky a podobné přístroje, ve kterých se za provozování proud přerušuje, buďte uzavřeny do bezpečných ochranných obalů z izolovacího materiálu; v pracovních místnostech, ve kterých vznikají značná množství celluloidového prachu, nesmějí pojistky vůbec býti zřizovány.

Všechna vedení musí býti provedena a umístěna podle »Bezpečnostních předpisů pro elektrická zařízení s proudem silným« [elektrotechnického spolku ve Vídni]. Nekrytá vedení nejsou přípustna. Pohyblivá vedení musí kromě předepsané izolace a předepsaného opředení opatřena býti také ochranným obalem z gumy, kůže nebo podobných věcí.

§ 22. Plynové osvětlení s otevřenými plameny jest nepřipustno. Plameny musí býti alespoň uzavřeny v cylindrech pro tah ze slídy nebo tvrdého skla, které jsou opatřeny ochrannými kuklami a zařízeními na zachycování dolů padajících horkých částek. Co možná buď užíváno žárového světla plynového se zapalovacími plameny (s přístroji zatahovacími), aby za pracovní doby nebylo třeba plameny zapalovati.

Osvětlovací tělesa musí býti připevněna na pevně uložené roury plynovodu; nepřipouští se vkládati gumové hadice.

§ 23. Zapověděno jest vyráběti plyn k osvětlování nebo topení (acetylen, vzduchoplyn nebo podobné plyny) v provozovacích místnostech samých.

§ 24. Nedá-li se elektrické nebo plynové osvětlení provéstí, může býti užíváno petrolejových lamp, jsou-li opatřeny kovovými nádržkami na svítivo, ochrannými kuklami

a úpravami na zachycování spadlých horkých částí a jsou-li proti překocení přiměřeně pojištěny. Naprosto jest zakázáno užívání lehce zápalného petroleje a jiných lehce zápalných tekutin.

Svíček smí se užívati toliko v bezpečně stojících nebo spolehlivě pověšených, dobře zavřených a toliko chráněnými otvory pro víčko opatřených svítilnách.

§ 25. Světelné zdroje v pracovních místnostech buďte zpravidla tak umístěny, aby aspoň 1 metr byly vzdáleny od celluloidu, celluloidového zboží a celluloidových odpadkův. U světelných zdrojů, které mají býti upotřebeny ku přímému osvětlení obráběného kusu za jeho obrábění, může tato vzdálenost podle potřeby býti zkrácena.

Topení a větrání. § 26. K ohřívání pracovních místností buď pokud možno použito topení parou nebo teplou vodou. K tomuto účelu určené příváděcí roury musí býti izolovány, topící tělesa musí býti přiměřeně chráněna proti nahodilému doteku s lehce hořlavými látkami a musí býti tak upravena, aby se na nich prach co možná málo mohl nasazovati, vztažno aby mohl býti lehce odstraněn.

§ 27. Elektrické přístroje k topení a odpory kromě těch, které slouží k výroběmu zahřátí celluloidu, smějí býti postaveny toliko v ochranných skříňkách proti prachu těsných a proti ohni bezpečných.

Pro pojistky, spojky a pod. při tom užívané, jakož i pro elektrická vedení platí obdobně ustanovení § 21, odst. 3 a 4.

§ 28. K zahřívání pracovních místností smí býti užíváno toliko takových kamen, do kterých se přikládá z venku a při nichž je vyloučeno rozžhavení výhřevných ploch nebo vyšlehuutí otevřených plamenů do pracovních místností.

§ 29. Vytápění pracovních místností buď tak upraveno, aby bylo účinně zamezeno jejich přetopení pro zdraví škodné neb ohněm nebezpečné.

Abý bylo zadrženo sálavé teplo, buďte všechna kamna obklopena přiměřeně vysokými ochrannými stínidly.

§ 30. Všechny pracovní místnosti musí býti dostatečně větratelné, zejména buď o to pečováno, aby snadně zápalné plyny a páry, třeba-li toho, také prach při obrábění celluloidu vznikající, jistě a bez nebezpečnosti, po případě mechanickými vysavadly byl odváděn.

Odváděcí roury nebo hadice nesmějí ústiti do kominů nebo takových šachet, které nejsou dostatečně izolovány od topících kanálův a kominův, a musí býti tak upraveny, aby jiskry nebo jiné doutnající částky jimi nemohly se dostat do provozovací místnosti.

Mechanické vysávání celluloidového prachu konej se tak (rozdělené vysávání podle jednotlivých strojů nebo pracovních místností, srážení prachu ve vodě, vložení úprav proti zpětnému výboji, vysávání prachu vlhkým vzduchem nebo podobně), aby odváděcími rourami nebo sběracími nádržkami při požáru nenapomáhalo se tomu, aby se plameny šířily.

Provozovací úpravy. § 31. Parní, výbušné, spalovací motory a pod. nesmějí býti v pracovních místnostech postaveny a v bezprostředně připojujících se místnostech smějí býti toliko tenkrát umístěny, jsou-li tyto místnosti od pracovních místností odděleny ohnivzdornými stěnami bez otvorů pro dvéře a okna.

Dynamické stroje, elektromotory, transformatory a převodníky jsou přípustny v pracovních místnostech, jsou-li uzavřeny v ochranných skříňkách prach nepromouštějících. Pro užívání při nich pořístkv, spojky a pod., jakož i pro elektrická vedení platí obdobně ustanovení § 21, odst. 3. a 4.

Vysokého napjetí nesmí býti užíváno v celluloidových závodech.

§ 32. Při všech transmisích a strojních zařízeních buďte pečlivým mazáním, čištěním a pod. odvráceno nebezpečnosti, aby se pohybem nerozpálily.

§ 33. U všech obráběcích a pomocných strojů buďte místa, na kterých celluloidový prach vzniká nebo se jiskry mohou tvořiti, pokud toho užívání stroje přimouští opatřena plechovými pláští. K zachycování jisker, prachu, třísek a pod. buďte zřízeny přiměřené náloby s vodou, při vtírání, kroužení, řezání a podobných úkonech kromě toho vhodná kamadla s kochoutkem k navlhčení obráběného místa, pokud toho obrábění předmětu přimouští.

Nástroje k obrábění celluloidu užívané musí býti udržovány stále v dobrém stavu; špatných a silně upotřebených nástrojů nesmí se užívati.

Nástroje buďte broušeny a naostřovány stranou ve vzdálenosti aspoň dvou metrů od celluloidu, celluloidového zboží a celluloidových odpadkův.

§ 34. Za polehni přestávky jakož i po skončení práce buďte celluloidové odnady sebrány a potom podlahy, stroje, stoly, úpravy k tonení, osvětlovací tělesa a pod. ometeny a vlhce otřeny a smetí z pracovních místností odstraněny.

Aspoň jednou do týdne musí mimo pracovní čas podlahy, stěny, výčnělky zdí, stroje, transmissie, topící tělesa a všeliká jiná závodní zařízení, na kterých se může prach usazovati, důkladně býti ometeny a očistěny, při které práci všechny plameny, topeniště a jinaké tepelné zdroje

v pracovních místnostech buďte shášeny kromě umělého osvětlení, kterého je snad třeba.

§ 35. K obráběcímu zahřátí celluloidu budiž pokud možná užíváno toliko páry nebo teplé vody.

Elektrická záhřevná tělesa jsou přípustná, avšak musí býti tak upravena, aby celluloid nemohl přijíti ve styk se žhavými částmi.

Zapovězeno jest užívání otevřených plamenů a žhavých těles ku přímému zahřívání celluloidu. K nepřímému zahřívání celluloidu musí se používati výhřevných úprav, které plechovými plášti, hustými drátěnými sítěmi, mřížemi nebo pod. tak jsou uzavřeny, že celluloid nemůže přijíti ve styk s plameny nebo se žhavými částmi.

§ 36. Ke všem manipulacím s plameny a s lehce zápalnými tekutinami, jakož i k obráběcímu zahřívání celluloidu a k jiným pracím, které jsou ohněm nebezpečny, buď užíváno toliko spolehlivých a zvláště vycvičených osob.

§ 37. Ve všech pracovních místnostech, ve kterých se manipuluje s celluloidem, celluloidovým zbožím nebo celluloidovými odpadky, jest zapověděno kouření a každá manipulační s rozžehátky.

Tato záповěď jakož i záповěď přístupu osob nepovolanejích a napomenutí dělníkům, aby při všech manipulacích s celluloidem počínali si s největší opatrností, buď vyvěšena nápadným způsobem na všech vchodových dveřích a jiných vhodných místech v místnostech samých. Dělníci buďte také čas od času přiměřeně poučováni o opatrnostech, kterých jest při obrábění celluloidu šetřiti.

Zásoby materiálu a odpadky. § 38. V pracovních místnostech smí za suchého uložení současně jen tolik celluloidu v zásobě býti chováno, kolik se srovnává s denší potřebou; při uložení pod vodou zásoba může činiti dvojnásobné množství.

V pracovních místnostech, ve kterých obráběcí způsob vyžaduje zvláštní opatrnosti, buď co možná omezeno suché ukládání celluloidu.

§ 39. Při suchém uložení buď celluloid uschován v dobře přiléhajících, z bezpečného proti ohni materiálu zhotovených nebo železným plechům proti rezu chráněným pobitých schránkách. Tyto schránky buďte v pracovních místnostech alespoň dva metry od každého topeniště vzdáleny a tak postaveny, aby jimi při požáru určené záchranné cesty co možná málo byly ohroženy.

§ 40. Celluloidové odpadky smějí býti uschovávány v pracovních místnostech při suchém uložení ve množství nejvýše 5 kg, při uložení pod vodou nejvýše v dvojnásobném množství a musí býti uschovány odděleně od jiných zásob celluloidu.

V pracovních místnostech, ve kterých obráběcí způsob vyžaduje zvláštní opatrnosti, buď co možná omezeno suché ukládání celluloidových odpadků.

Ostatně platí pro uschování celluloidových odpadků obdobně ustanovení § 39. Nepripouští se uschovávati odpadky v pytlech.

Celluloidové odpadky smějí spálením býti zničovány toliko ve množstvích nejvýše 1 kg a jen pod širým nebem spolehlivými osobami seřic největší opatrnosti.

Zapověděno jest vysypávati odpadky do žump, stok a pod. jakož i odsoušovati je s domácími smetmi.

Dělníci nesmějí celluloidové odpadky do svých bytů odnáseti.

§ 41. Celluloidové odpadky vzniklé za práce buďte, jakmile je toho třeba, alespoň však polodenně, při čemž buď zvěření prachu uvarováno, od jeanotlivých pracovišť, stolů, strojů, vyssávacích přístrojů a pod. sebrány a do schrán k tomu určených dány. Tyto schránky nesmějí býti otevřeny chovány a buďte, jakmile je toho třeba, nejméně však denně při skončení práce vyprázdněny.

§ 42. Celluloidové zboží smí býti v pracovních místnostech nejvýše ve množství jednodenní výroby a musí býti tak uschováno, aby nemohlo přijíti ve styk s osvětlovacími nebo topícími upravami a aby bylo také chráněno od přímého účinku slunečních paprsků.

Závodních místností, ve kterých se koná práce ohněm zvláště nebezpečná (§ 11, odst. 2.), nesmí se užívati k balení hořavého celluloidového zboží.

§ 43. Lehce zápalné tekutiny, jichž je třeba ku provozování (líh, aceton, ether a pod.), smějí býti v zásobě chovány v pracovních místnostech toliko v nádobách proti výbuchu bezpečných a jen ve množstvích, kterých je nezbytně třeba ku příslušným pracovním úkonům.

Takové tekutiny smějí býti nalévány a přelévány toliko nad vhodnými plechovými tácy s vysokým krajem a vypouštěcím kohoutkem za uvarování všeho nebezpečnosti, ze by se vzňaly.

Celluloid buď páren s největší opatrností a tím způsobem, aby tekutina snad nepřetekla anebo aby se její páry nevzňaly.

Prostředky k hašení a poplašné signály. § 44. V každé pracovní místnosti, pokud v ní nejsou po ruce spolehlivé a kdykoliv upotřebitelné hydranty nebo jinaká zařízení (sprehy, kropicíky a pod.), musí býti na vhodném snadném přístupném místě kád sálale vodou naplněná, do které se vejde nejméně 100 litrů a v jejíž bezprostřední blízkosti mají býti pohotově chována alespoň dvě hasičská vědra

a několik proti vzplanutí bezpečně impregnovaných šátků nebo houní.

Kromě toho buď v dosahu každého pracovního místa, na kterém se celluloid obrábí, jakož i vedle každé zásobní schránky s celluloidem nebo celluloidovými odpadky postaven přiměřeně veliký kbelík vodou naplněný. U vodních nádržek, které jsou k tomu určeny, aby zachycovaly celluloidový prach a jiné malé celluloidové odpadky, buď stále pečováno o včasnou obnovu vody.

Jsou-li v pracovních místnostech zásoby lehce zápalných tekutin, buďte na blízkou nich vhodné prostředky k hašení (písek, popel a pod.) pohotově chovány.

§ 45. V celluloidových závodech s několika pracovními místnostmi buďte zařízeny přiměřené poplašné signály (elektrická zvonítka, poplašné zvonky, úpravy k hlášení ohně nebo pod.), kterými všechny v závodě zaměstnané osoby mohou učiněny býti pozorny v případě nebezpečnosti.

B. Skladní místnosti (skladiště).

§ 46. Připouští se ukládati celluloid až do 500 kg a celluloidové odpadky až do 100 kg v budovách obytných a k jiným účelům sloužících, jsou-li bezpečně proti ohni zřízeny; při uložení pod vodou může uložené množství býti dvakrát větší.

Při suchém uložení smějí celluloidové odpadky býti ukládány toliko v dobře přiléhajících, z bezpečného proti ohni materiálu zhotovených nebo železným plechem proti rezu chráněným pobitých schránkách.

§ 47. Skladní místnosti musí míti proti ohni bezpečně dostatečně silné ohradné zdi a proti ohni bezpečný strop, vztažno, leží-li pod byty nebo jinými místnostmi ku pobytu lidí určenými (dílnami, obchodními místnostmi a pod.) musí býti proti ohni bezpečně klenuty.

§ 48. Skladní místnosti nesmějí býti zřízeny v bezprostředním sousedství závodů ohněm nebezpečných, topenišť a pod. a musí býti tak položeny, aby při požáru chodby, koridory, schody, místa a pod., které jsou určeny pro chůzi v budově, nebyly ohroženy plamennými jazyky.

Skladní místnosti, které jsou určeny k uložení více než 100 kg celluloidu nebo k ukládání celluloidových odpadků, nesmějí kromě toho býti pod byty nebo jinými místnostmi ku pobytu lidí určenými (dílnami, obchodními místnostmi a pod.) a nesmějí s takovými místnostmi býti spojeny žádnými otvory dveřními nebo okenními.

§ 49. Dvěře skladních místností musí býti zřízeny i s dveřní zárubní z ohnivzdorného materiálu nebo býti na

obou stranách železným plechem pobity, musí se samy zavírat i na venek otvírat.

Okna musí jíti do šira a zavřena býti drátovým sklem v železných rámech bez zatmělení.

§ 50. Umělému osvětlení skladních místností buď se co možná vstříháno. Musí-li takové místnosti uměle býti osvětleny, smí se to státi buď jen z venku světelnými zdroji, které jsou těsnou skelnou závěrou od skladní prostory odděleny, neb uvnitř toliko elektrickými vakuovými žárovkami, při čemž buďž setřeno podmínek předepsaných pro elektrické osvětlení pracovních místností, ve kterých vznikají značná množství celluloidového prachu (§ 21).

Zapověděno jest do skladních místností s otevřeným světlem choditi.

§ 51. Všeliké úpravy k topení nejsou dopuštěny v celluloidových skladních místnostech.

Buďž o to postaráno, aby takové místnosti byly dostatečně větrány, při čemž otvory k větrání musí býti dostatečně zabezpečeny hustými drátěnými sítěmi nebo podobnými úpravami, aby jiskry nebo jiné doutnající věci nemohly vniknouti.

§ 52. Není dovoleno v celluloidových skladních místnostech spolu ukládati snadně zápalné tekutiny (líh, aceton, ether, benzin a pod.).

Takové tekutiny musí býti uschovány v oddělených místnostech a smějí býti uloženy jen v nádobách od výbuchu bezpečných.

§ 53. V každé skladní místnosti celluloidu, pokud v ní nejsou po ruce spolehlivé a kdykoliv upotřebitelné hydranty nebo jinaká hasičská zařízení (spršky, kropičky a pod.), musí býti na vhodném místě kád stále vodou naplněná, do které se vejde nejméně 100 litrů s několika hasičskými vědry.

§ 54. Do skladních místností za příčinou ukládání a vybírání celluloidu nebo celluloidových odpadků smějí vstupovati jen osoby k tomu povolané, a buďte k tomu pokud možná určeny jisté doby za dne.

§ 55. V skladních místnostech celluloidu jest zapověděno kouření a každá manipulace s rozzehátky. Tato záповěď, jakož i záповěď přístupu osob nepovolaných a vstupu do skladních místností s otevřeným světlem buď vyvěšena nápadným způsobem na všech vhodných dveřích, jakož i na vhodných místech v skladních místnostech.

Kromě toho buď v každém skladním prostoru vývěskem zřetelně uvedeno největší množství celluloidu a celluloidových odpadků, které v něm smí býti uloženo.

§ 56. Ve množstvích více než 500 kg při suchém uložení, vztážmo více než 1000 kg při uložení pod vodou, celluloid smí býti uschován toliko ve zvláštních k tomu účelu ustanovených skladních budovách, které od bezprostředně sousedících nebo v menší vzdálenosti nežli 20 metrů jsoucích staveb musí býti odděleny aspoň 60 cm silnými zděmi bez otvorů a na stranách otvory pro dvěře a okna opatřených musí býti odděleny od veřejných cest a od staveb vzdálenosti nejméně 20 metrů.

Jednotlivé skladní místnosti v takové budově musí býti odděleny od sebe přiměřeně silnými zděmi bez otvorů a směji obsahovati při suchém uložení nejvýše 10.000 kg, při uložení pod vodou nejvýše dvojnásobné toto množství celluloidu.

§ 57. Skladní budovy musí býti zřízeny bezpečně proti ohni; o jejich ostatní stavební úpravě mají obdobnou platnost podmínky preepsané pro skladní místnosti celluloidu.

§ 58. Celluloidové odpadky směji býti ukládány v skladních budovách celluloidu pod podmínkami pro uschování v skladních místnostech předepsanými s tou obmenou, že úhrnné množství v jedné místnosti uložené (celluloidu a odpadků dohromady) nesmí přesahovati při suchém uložení 2000 kg, při uložení pod vodou pak nikoli dvojnásobné toto množství.

Ve skladních místnostech, které jsou v skladních budovách celluloidu (§ 56) a jsou určeny výlučně pro ukládání celluloidových odpadků, odpadky mohou býti uschovány také volně nebo v pytlích, při čemž veškeré uložené množství v jedné místnosti nesmí přesahovati 2.000 kg.

§ 59. Hotové zabalené nebo nezabalené celluloidové zboží smí uschováno býti ve skladních místnostech celluloidu toliko v té míře, aby tím pro příslušnou místnost ustanovená hranice ukládaného množství celluloidu nebyla překročena.

III. Prodejové místnosti.

§ 60. V prodejových místnostech, ve kterých se ve větším množství uschovává zboží zcela neb částečně z celluloidu, musí snadně po ruce býti voda nebo suchý písek k hašení.

Celluloidové zboží buď tak umístěno, aby nemohlo přijíti ve sýk s topicními úpravami, otevřenými plameny nebo s jinými zdroji tepelnými.

Při umělé osvětlení prodejových místností buď uvařováno se otevřených plamenů.

IV. Ustanovení trestní a závěrečná.

§ 61. Přestupky tohoto nařízení, pokud se k nim nevztahují ustanovení obecného trestního zákona nebo živ. rádu, budou potrestány od politického okresního úřadu peněžními pokutami až do 200 K nebo v případě nedobytnosti vězení až do 14 dnů.

§ 62. Úřady mají revidovati občas závody, ve kterých se celluloid nebo celluloidové odpadky obrábějí neb uschovávají, a naříditi, aby odstraněny byly shledané závady, které by ohrožovaly veřejnou bezpečnost nebo bezpečnost dělníků a sousedstva.

§ 63. Provozovny schválení podrobené, ve kterých se celluloid obrábí neb ukládá, jakož i prodejové místnosti, ve kterých se ve větším množství uschovává zboží zcela nebo částečně z celluloidu zhotovené, buďte pokždé místním hasičům oznámeny.

§ 64. Ustanovení tohoto nařízení vztahují se potud na nynější, již schválené závody, pokud tím podmíněné změny závodu mohou býti provedeny bez újmy práv konsensem nabytých, vztážmo bez ohrožení dalšího trvání závodu.

§ 65. Ustanovení tohoto nařízení nevztahují se k ukládání celluloidu, celluloidového zboží a celluloidových odpadků při dopravě železniční a loďní, jakož i v celních skladech a ve skladištích vojenskou správou užívaných.

§ 66. Toto nařízení nabývá ihned moci; úpravy, kterých je třeba v nynějších závodech na základě precházejících předpisů, buďte provedeny nejdéle do 1. března 1909.

Za schválení již zřízených provozoven v § 10 uvedených buď zakročeno nejdéle do 31. prosince 1908.

Tím dnem, kterého jest toto nařízení vyhlášeno, pozbývají moci predpisy min. nař. ze dne 7. prosince 1901, č. 217 ř. z.

Zápověď obchodu hračkami z celluloidu a papírovými zápalkami (proučky papíru se zapalnou hmotou pro dětské pistole). Min. nař. 9. III. 1887, č. 25 ř. z., min. nař.

20. III. 1852, č. 47 ř. z. dv. d. 4. IV. 1809 sb. z. pol. sv. 32, str. 79, a 15. IV. 1847, sb. z. prov. C. sv. 29, str. 259. M. p. 8. III. 1899, č. 23 sb. norm.

Vyn. m. o. 15. VII. 1908, č. 22.966, m. p. 17. IX. 1908, č. 187.144, č. 161 sb. norm., (výňatky):

Min. nař. z 28. II. 1882, č. 28, 9. III. 1887, č. 25 a na jich místo nastoupivší nař. ze 7. XII. 1901, č. 217 ř. z., sledovala ochranu obecnstva před nebezpečím ze snadné zápalnosti celluloidu a předmětů z něho. Následkem toho prvá dvě na-

řízení zakazovala prodej a užívání některého, celluloidového zboží, nař. z r. 1901 však jen předpisovalo, že zboží z celluloidu musí jako takové býti označeno. Zkušenost ukázala však, že nebezpečí z celluloidu spočívá spíše v podnicích samých, kde se vyrábí a uschovává. K tomu cíli došlo k nař. z 15. VII. 1908. Do tohoto nař. nebyla pojata ustanovení o provozovnách, v kterých se celluloid vyrábí, poněvadž se tento předmět nyní v tuzemí nevyrábí. Výroba jeho posuzuje se jako výrobní odvětví prachovým monopolem vyhrazené a tudíž soukromému průmyslu odňaté. Tím vysvětluje se i § 7. Nař. klade zvláštní váhu na zachování §§ 17—19 o cestách, na § 62 o revisích a na provedení § 64 ohledně provozoven stávajících, jež nutno nařízením přizpůsobiti.

§ 10. umožňuje odstraniti v domácích dílnách zlořády v zájmu veř. bezpečnosti a bezpečnosti v okolí, tak i v zájmu domácích dělníků samých.

Dle § 3, odst. 1, nař. jest předepsáno pro schválení větších tam blíže naznačených provozoven ediktální řízení, kdežto při ostatních zkráceného řízení dle § 26 jest použití. Při tom buď vodítkem, že lze od komisionelního řízení upustiti, když způsob provozování není zvláště nebezpečný a v jednom dni nezpracuje se více než 20 kg celluloidu, resp. když se neuloží více celluloidu než 100 kg na sucho neb 200 kg pod vodou a když provozovna není v sousedství podniku, z něhož snadno může vzniknouti nebezpečí ohně nebo v jiném směru není zvláště nevýhodně situována. Pokud se bude jednati o schválení skladních místností (skladišť), kde má býti uloženo více než 30.000 kg celluloidu, mají polit. úřady jednání provésti, avšak veškeré spisy před vydáním rozhodnutí i s návrhem zamýšleného vyřízení prostřednictvím polit. úřadu zemského předložiti min. obchodu k nahlédnutí.

XIV. Zemní olej a petrolej.

I. Nařízení obchodního ministra v dohodě s ministrem vnitra ze dne 23. března 1910, č. 62 ř. z., kterým se zpracování zemského oleje a odbyt petroleje nádržkovými vozy prohlašují za živnosti koncesované.

Na základě § 24, odst. 1. a 2. a § 57, odst. 3. živnostenského řádu nařizuje se takto:

§ 1. Následující živnosti vážou se na koncesi:

1. živnost zpracování zemského oleje,

2. živnost odbytu petroleje dovozem dopravních nádržek a vyprazdňováním jich (provoz nádržkových vozů).

§ 2. Koncesi udílí politický zemský úřad po slyšení příslušné obchodní a živnostenské komory.

Při tom buď přihlédáno kromě toho, aby byly požadavky vůbec předepsané pro nástup koncesovaných živností, k místním poměrům, jakož i ke všeobecnému stavu průmyslu minerálního oleje a jeho spotřeby.

Úřad, který propůjčil koncesi, může ji odníti, nepočne-li se provozovati živnost v šesti měsících po udělení koncese nebo přerušili se později provozování po právě tak dlouhou dobu.

§ 3. Živnosti v § 1 uvedené jsou podrobeny zvláštní živnostensko-policejní úpravě.

§ 4. Toto nařízení nabývá moci dnem vyhlásovacím.

Po živnostensku provozované nádržky zemního oleje a závody na vedení zemního oleje vázány jsou na koncesi dle min. nař. ze dne 16. IX. 1909, č. 143 ř. z., jež však platí pouze pro král. Haličské a Vladiměrské.

II. Nař. min. vnitra, fin., obch., orby a železnic ze dne 23. ledna 1901, č. 12 ř. z. o obchodě s oleji minerálními.

§ 1. Za minerální oleje ve smyslu tohoto nařízení pokládají se: **surový petrolej** a jeho destilační zplodiny (petrolejový éther, gazolin, benzin, ligroin, neolin, nafta, petrolejová trest, čistěný petrolej, eřící olej, olej k mazání atd.), jakož i oleje dobyté suchou destilací z ozokeritu (zemského vosku), horního dehtu, živičné břidlice, hnědého uhlí nebo kamenného uhlí (fotogen, solární olej, benzol atd.).

§ 2. Minerální oleje (§ 1) dělí se na dvě třídy. Do první třídy náležejí minerální oleje, které při tlaku vzduchu 760 milimetrů již při zahřátí na méně než 21 stupňů stodílného teploměru vydávají zápalné páry; všechny ostatní náležejí do druhé třídy.

§ 3. Zkouška minerálních olejů na zápalnost ve smyslu § 2 koná se Abelovým přístrojem na zkoušení petroleje v příloze 1 A popsaným a podle návodu v příloze 1 B obsaženého o tom, jak se tohoto přístroje užívá.¹⁾

¹⁾ Příloh o zkoušení z nedostatku místa neotiskujeme.

Koná-li se zkouška za jiného tlaku vzduchu nežli 760 milimetrů, rozhodne je ten stupeň teploty, který podle přepočtení tabulky pod přílohou 1 B uvedeně se srovnává se stupněm teploty za příslušného tlaku vzduchu v § 2 naznačené.

§ 4. Normální komise cejchovní se zmocňuje, aby po předcházejícím prozkumu ověřovala Abelův přístroj na zkoušení petroleje a pomocné přístroje k němu náležející a aby, třeba-li toho, také jednotlivým cejchovním úřadům [mimo Vídeň] svěřila jej zkoušeti a ověřovati.

Přílohy 1 A a 2 obsahují předpis normální komisí vydaný o podmínkách, za kterých Abelův přístroj na zkoušení petroleje bude ke zkoušce připuštěn, o podmínkách, pod kterými smí být ověřován, dále o označení a kolkování ověřeného přístroje, konečně o překolkování ověřených přístrojů na zkoušení petroleje.

Za zkoušení a ověření přístrojů na zkoušení petroleje a pomocných přístrojů k nim náležejících budete zapraveny podle námahy, které pokaždě bylo třeba, a jinakých nákladů poplatky ve přílohách 1 A a 2 obchodním ministerstvem stanovené.

§ 5. Normální komise cejchovní bude udíleti praktické návody, jak minerální oleje mají být zkoušeny Abelovým přístrojem a jak k takovým zkouškám sluší dohlédati; bude-li toho třeba, zmocní k tomu také jednotlivé cejchovní inspektory [mimo Vídeň].

§ 6. Organové ku zkoušení minerálních olejů na jejich zápalnost ustanovení mají výlučně užívati ověřených Abelových přístrojů na zkoušení petroleje.

§ 7. Zásilký minerálních olejů z celního cizozemská došlé musí být provázeny potvrzením cizozemských úřadů, z něhož může být seznáno, zda-li tyto minerální oleje náležejí k olejům první nebo druhé třídy tohoto nařízení. Nemůže-li tato okolnost z potvrzení být seznána, nebo je-li podezření, že obsah zásilký později byl změněn nebo nepředložil-li se vůbec potvrzení, mohou minerální oleje zkoušce být podrobeny.

Jde-li na jevo z potvrzení nebo ze zkoušky v případnosti prvního odstavce vykonané, že minerální olej náleží mezi minerální oleje první třídy, budiž s ním naloženo podle ustanovení pro ně předepsaných.

Pohraničním úřadům bude fin. ministeriem oznámeno, kteří cizozemští veřejní úřadové jsou povoláni vydávati potvrzení v prvním odstavci dotčená.

Předcházející ustanovení nevztahují se k zásilkám minerálních olejů, nepřevyšujícím 50 kg v obchodě pohraničním.

Tato ustanovení nevztahují se rovněž k minerálním olejům (saz. pol. 119 a) a b) z celního cizozemská k destilaci a k přečišťování odbíraným ku polopřečištěným a přečištěným těžkým olejům minerálním (saz. položky 121 a) a b) a k »olejům z kamenouhelného dehtu« aromatické nebo benzolové řady, které ke svícení se nehodí a v dodatku z roku 1888 k abecednímu seznamu zboží celní sazby z r. 1882 jsou zařaděny mezi pryskyřice saz. pol. 117.

§ 8. Přečištěný nebo polopřečištěný poplatný petrolej v tuzemských raffineriích vyrobený (petrolej ku svícení) budiž v nádržkách od fin. organů namátkou zkoušen na svou zápalnost a vyšlo-li by zkouškou na jevo, že náleží mezi minerální oleje první třídy, budiž s ním naloženo podle ustanovení pro ně předepsaných.

§ 9. Minerální oleje první třídy budiž za takové označeny způsobem v následujících §§ ustanoveným.

§ 10. Minerální oleje v tuzemském obchodě se naskytující budiž na svou zápalnost zkoušeny od obcí, vztažmo od zřízenců vládou k tomu ustanovených.

Vyňaty ze zkoušení jsou minerální oleje první třídy, které jako takové jsou označeny, pak ku přečištění a destilování ustanovené minerální oleje, oleje k mazání, jakož i oleje z kamenouhelného dehtu ku svícení se nehodící.

§ 11. Dobývání minerálních olejů z dehtu a destilování surových dehtových a zemských olejů nesmí být dovoleno uvnitř uzavřených osad a tovární závody musí být od obytných domů v dostatečné vzdálenosti, kterou živnostenský úřad po každé má ustanoviti po jednání podle III. hlavy živn. řádu konaném.

Destilační místnost musí být tak upravena, vztažmo ku přečišťovací místnosti tak položena, aby co možná bylo vyloučeno přenesení požáru z jedné místnosti do druhé.

Zásobní místnosti jak pro surový olej, tak i pro destilační výrobky musí být tak zařízeny, aby i při požáru tovarny byly chráněny od shoření.

Zkušební v tomto směru nabyté doporučují zejména uložení cisternové.

§ 12. Všeliké minerální oleje smějí být zaslány toliko v takových sudech nebo nádobách, které co možná zamezují vypařování, vycopování nebo prosakování obsahu a při nakládání nemohou snadně být poouchány.

Sudy a nádoby, které obsahují minerální oleje první třídy, mají mít zřetelnými písmeny nesmazatelný nápis: »Ohněm nebezpečné«.

§ 13. Pro dopravu minerálních olejů na železnicích a přepravních ústavech jsou rozhodna ustanovení dopravního

řádu pro železnice [království a zemí na říšské radě zastoupených] a mezinárodní úmluvy o dopravě zboží po železnicích.

Stáčení z pevných nebo pohyblivých nádržek na nádražích budíž předsevzato na kolejích stranou ležících a úřadu ku dráze dozrajícímu jest vyhrazeno, aby podle místních poměrů, jakož i velikosti petrolejového obchodu ve příslušné stanici nařídil zvláštní opatření opatrnosti.

§ 14. Při dopravě minerálních olejů první třídy budíž šetřeno těchto ustanovení:

1. Vozy směji jeti toliko krokem.

2. Každá doprava z více vozů nežli jednoho se skládající musí doprovázena býti kromě vozků ještě dospělou osobou.

3. Vozkové, jakož i ostatní doprovázející osoby nesmějí kouřiti.

4. Koná-li se doprava v noci, budíž k osvětlení vozů upotřebeno výlučně svítlen bezpečnostních.

5. Vozy nesmějí státi pod krytými místnostmi a musí býti pod neustálým dozorem.

6. Doprava minerálních olejů první třídy na silnicích ve skleněných balonech jest dovolena toliko pod tou podmínkou, že balony jsou zabaleny slámou, senem, otrubami, dřtinami, horní moukou nebo podobnými kvprými látkami v silných dřevěných bednách nebo jednotlivě v důkladných, dobře upevněnou ochrannou pokrývkou opatřených a dostatečným zabalovacím materiálem vystlaných koších nebo kbelích.

§ 15. Pro dopravu minerálních olejů první třídy na vnitrozemských vodách předpisuje se toto:

1. Skládá-li se lodní náklad výlučně nebo z největší části z minerálních olejů první třídy:

a) má nakládání díti se toliko na místě úřadem místním ustanoveném, které plavidlo musí opustiti ve lhůtě od tohoto úřadu předepsané;

b) přistane-li plavidlo, musí pokaždě přistáti v přiměřené vzdálenosti od jiných plavidel neb obývaných stavení;

c) vůdce lodi přijda na určené místo, má místnímu úřadu ihned oznámiti, že na plavidle jsou naloženy minerální oleje první třídy a vyzkázati jejich množství listem nákladním. Plavidlo budíž pak dopraveno na místo úřadem místním ustanovené, které bez jeho dovolení nesmí opustiti; mimo to

d) složení s lodí musí býti vykonáno ve lhůtě místním úřadem ustanovené a na místě k tomu určeném.

2. Čini-li minerální oleje první třídy toliko poměrně malou část lodního nákladu, příslušné nákladní kusy a nádoby musí uloženy býti v docela oddělených místnostech lodních nebo na palubě, avšak pokaždě odděleně od jiných snadně hořlavých nebo vybuchujících věcí.

Nakládání a skládání smí konati se toliko na takových místech, kde není jiných hořlavých látek.

3. Na plavidlech, na kterých jsou minerální oleje první třídy, nesmějí cestující býti dopravováni.

4. Na plavidlech, která vezou minerální oleje první třídy, jakož při nakládání a skládání nebo uskladování těchto olejů, nesmí býti rozdělán oheň nebo světlo a nesmí býti kouřen tabák.

§ 16. Dopravují-li se minerální oleje druhé třídy na vodách vnitrozemských, buďte sudy a nádoby, ve kterých jsou minerální oleje, opatřeny ochrannými pokrývkami proti ohni bezpečnými.

Plavidla na vnitrozemských vodách, která cestující dopravují, směji na palubě míti nejvýše 1000 kg minerálních olejů druhé třídy.

§ 17. Podmínky, za kterých lodí po moři příplule s nákladem zcela nebo částečně z minerálních olejů se skládajícím mají složit tento náklad, vztazmo směji vplouti do vnitra přístavu, buďte posuzovány podle zvláštních předpisů o tom platných a podle nařízení od přístavního úřadu pokaždě zvláště vydaných.

§ 18. Více nežli 20.000 kg minerálního oleje druhé třídy, jakož i více nežli 1000 kg minerálního oleje první třídy smí uloženo býti toliko na zvláštních skladních dvorech.

Nejeví-li se pro zvláštní okolnosti jednotlivé úchytky býti přípustnými nebo nutnými, živnostenský úřad má příslušné povolení těmito podmínkami vázati:

a) Skladní dvůr musí býti opatřen náležitými hromosvody a obklopen přiměřeným ohrazením (zdi, násypem atd.) alespoň z výši muže, které zamezuje přístup nepovolaných.

Skladní dvůr nechť dá se pohodlně objížděti ze všech stran hasičským nářadím.

Uvnitř skladního dvoru buďte pohotově chována větší množství hlíny k házení.

b) Uložené tekutiny, jakož i stavebnosti je obklopující musí alespoň 60 m vzdáleny býti ode všech budov vně skladního dvoru.

c) Páda těch částí skladního dvoru, na nichž tekutiny se ukládají, musí zřízena býti z nepropustného, nespalného materiálu a míti spád alespoň 1 : 100 k jedné nebo několika

sběrným jamám. Tato půda musí pak buďto níže ležeti, nežli sousední země, nebo musí býti opatřena nepřetržitou obrubou z ohnivzdorného materiálu zhotovenou. V obou případech prostor mezi obrubou, čítajíc k němu i prostorný obsah sběrných jam, musí býti dostatečně veliký, aby pojal veškeré množství uschovaných tam tekutin, kdyby vytekly.

d) Nejsou-li tekutiny uloženy pod širým nebem nebo v otevřených kůlnách, nýbrž v budovách, musí tyto budovy míti důkladné ohradní stěny, dostatečné osvětlení denním světlem a dobrou ventilaci, nesmějí však míti mezistropů; zařízení pro umělé osvětlení nesmějí býti umístěna ani v budovách ani na nich. Nehybné železné nádržky musí býti opatřeny výdechy pro odvádění par.

e) Pracovní úkony smějí předsebrány býti ve skladním dvoře toliko při světle denním. Do skladního dvora za nočního času vstoupiti jest dovoleno kromě hlídači jeho toliko úředníkům služebně k tomu povoláným. Při tom smí býti užíváno toliko svítily bezpečnostní.

f) Oheň nebo světlo nesmějí býti rozdělány ve skladním dvoře, též nesmí tam býti kouřeno; rovněž jest zapovězeno přinášeti do skladního dvora zápalný materiál.

Tyto předpisy buďte napsány na všech vchodech skladního dvora nápadným způsobem.

g) Na skladním dvoře kromě bytu pro hlídače ustanoveného, zdi od ostatních částí skladního dvora odděleného, který po případě má býti také kancelářskou místností, nesmějí býti zařízení obytné místnosti nebo nesmí jich takto býti užíváno.

Při skladních dvorech, ve kterých mají býti ukládány toliko minerální oleje druhé třídy, může býti upuštěno od předpisů pod a) a b); živnostenský úřad rozhodne pak podle svého uvážení o požadavcích, které jest splniti vzhledem k ohrazení a volné poloze pozemku.

§ 19. Minerální oleje druhé třídy ve množstvích ne větších nežli 20.000 kg, avšak větších nežli 1500 kg, jakož i minerální olej první třídy ve množstvích ne větších než 1000 kg, avšak větších než 150 kg, smí uložen býti toliko s povolením místní policie.

Když toto povolení se udílí, buďte, přihlédajíc ku předpisům § 18, zejména v odstavcích c) a f) obsaženým předepsány podmínky, které podle místních poměrů jeví se býti nutnými, alespoň však podmínky v § 21 uvedené.

§ 20. Ku skladním dvorům, které mají býti zřízeny na nádražích a v železničním požárním obvodu v zákoně ustanoveném, živnostenský úřad, vztažmo místní policejní úřad

smí dáti povolení teprve, až si byl vyžádal přisvědčení úřadu k železničním dohlédajícím a šetře ustanovení od něho daných.

§ 21. Minerální olej druhé třídy ve množstvích ne větších než 1500 kg, však větších než 300 kg, jakož i minerální olej první třídy ve množstvích ne větších než 150 kg, však větších než 15 kg, smí uložen býti toliko ve sklepích, nebo v místnostech přizemních, které mají sice dobrou ventilaci, avšak nížádných výtoků na venek (na ulici, na dvory atd.) ani úprav k topení neb umělému osvětlování.

Podlaha té části těchto místností, která k ukládání slouží, musí býti zřízena z nepropustné nespalné látky a opatřena nepřetržitou obrubou z ohnivzdorné látky takové výšky, aby prostor mezi obrubou čítajíc k němu i prostorný obsah zřízené snad jámy sběrné stačil, by pojal veškeré množství uložené tam minerálního oleje, kdyby vytekl.

Předpis § 18 lit. f) prvního odstavce vztahuje se také k těmto místnostem.

Uložení může mimo to vykonáno býti na dvorech v zahradách nebo na jiných ohrazených pozemcích, je-li zakopáním sudů neb ohrazením z ohnivzdorné látky zřízeným zabráněno, aby tekutiny vytekly.

Přelévání tekutin podle tohoto paragrafu uložených do jiných nádob a jinaké pracovní úkony s nimi smějí předsebrány býti toliko za světla denního.

Není třeba, aby bylo vyžádáno povolení policie místní, avšak buďž uložení napřed oznámeno policejnímu místnímu úřadu, a obmyšlí-li se uložení na nádražích nebo v zákoně ustanoveném požárním obvodu dráhy, příslušné správě železniční.

§ 22. Jsou-li minerální oleje první třídy uloženy s minerálními oleji druhé třídy nebo s jinými hořlavými tekutinami v témž prostoru nebo v takových místnostech, které nejsou od sebe odděleny mezistěnami nespalnými, otvorů nemajícími, tedy k veškerým tekutinám vztahují se předpisy dané v §§ 18 až 21 pro minerální oleje první třídy.

Totéž platí i tenkrát, když minerální oleje druhé třídy jsou uloženy způsobem v 1. odstavci uvedeným s jinými, avšak snadně těkavými a zápalnými tekutinami.

Uloží-li se naproti tomu minerální oleje druhé třídy dohromady s jinými hořlavými, avšak ne snadně zápalnými tekutinami způsobem svrchu (v odst. 1.) uvedeným, vztahují se k veškerým tekutinám předpisy dané v §§ 18 až 21 pro minerální oleje druhé třídy.

§ 23. Ustanovení §§ 18 až 21 nevztahují se k uschování minerálních olejů na jejich místech dobývacích a v tovar-

nách, ve kterých se tyto látky vyrábějí, sdělávají nebo se jich k technickým účelům upotřebuje a rovněž nevztahují se ku přechodnému uložení při dopravě železniční a loďní.

§ 24. V prodejevých místnostech obchodníků drobných, minerální oleje první třídy smějí býti uschovány až do 15 kg, naproti tomu minerální oleje druhé třídy až do 50 kg, a jsou-li uschovány v kovových nádobách kohoutkem ke stáčení opatřených, smějí býti uschovány až do 300 kg.

Minerální oleje první třídy, pokud jde o množství více než ½ litru, smějí uschovány a prodávány býti v úplně nepropustných a právě tak zavřených, pevných nádobách pokud pak jde o menší množství, také v uzavřených lahvích skleněných. Neužívá-li se přístroje k naplňování, který by úplně zamezoval vypařování tekutiny, minerální oleje první třídy smějí býti přelévány z nádoby do nádoby toliko při světle denním a ne na blízkou plamene, doutnajícího kuřlavého tabáku, anebo jiného žhavého tělesa.

§ 25. Minerální oleje první třídy jest dovoleno toliko v takových nádobách po živnostensku prodávati a na prodej chovati, které na nápadném místě v červeném poli zřetelnými písmeny mají nesmazatelný nápis »Ohněm nebezpečné!«

Jestliže takový minerální olej po živnostensku na prodej se chová k odbytu ve množstvích menších nežli 50 kg, nebo prodává-li se v takových menších množstvích, musí nápis stejným způsobem obsahovati ještě tato slova:

»Může ku svícení býti upotřeben toliko za zvláštních okolností; nebudíž na blízkou světla přeléván, buď na chladném místě dobře uzavřený uschován.«

Toto ustanovení nevztahuje se ku prodeji a k chování na prodej minerálních olejů v lékárnách pro léčebné účely.

§ 26. Pro skladní místnosti, kterých se již užívá v čase, kdy toto nařízení bylo vyhlášeno, a ve kterých se schválením živnostenského úřadu smějí ukládána býti množství v §§ 18 a 19 naznačená, není třeba, aby vyžádáno bylo povolení v §§ 18 a 19 dotčené.

§ 27. Přestupky přítomných předpisů, pokud již nejsou trestány dosavadními zákony, budou potrestány peněžitými pokutami až do 200 K nebo, kdyby vinník nemohl zaplatiti, vězením až do 14 dnů. Když úřad vykonává trestní nález a jinaká nařízení, má učiniti opatření, jichž je třeba, aby výsledek byl zabezpečen.

O trestním řízení a opravných prostředcích v něm platí politické předpisy.

§ 28. Toto nařízení nabude moci sedm měsíců po svém vyhlášení.

§ 29. Jakmile toto nařízení nabude moci, pozbudou platnosti ustanovení min. nař. ze dne 17. června 1865, č. 40 ř. z., ze dne 27. ledna 1866, č. 14 ř. z. a ze dne 10. února 1868, č. 13 ř. z.

S vládami pobřežních států bodamského jezera, jakož i cis. německou říšskou vládou učiněné úmluvy o dopravě nebezpečných látek na Bodamském jezeře, vztážmo na Labi a na základě těchto úmluv ve shodě s min. vnitra vydaná nařízení obchodního ministeria ze dne 14. ledna 1895, č. 12 ř. z., a ze dne 12. pros. 1895, č. 190 ř. z., nejsou dotčeny ustanoveními přítomného nařízení.

XV. Kominíci.

§ 15 ž. ř. Za živnosti koncesované prohlašují se:

7. Živnost kominická.

§ 42 ž. ř. Politický úřad zemský, vyslechnuv společenstvo zřízené pro živnost kominickou a obecní zastupitelstva, může z důvodů policie požární naříditi, aby provozování této živnosti bylo ohraničeno podle okresů: toto ohraničení nesmí zpravidla sahati přes obvod politického okresu.

Ohraničení takové, třeba-li toho z důvodů policie zdravotní, může od politického úřadu zemského nařízeno býti po vyslechnutí příslušných společenstev a zastupitelstev obecních také pro výkon živnosti průtočnické (cidičů stok) a pohodnické.

Takováto ohraničení mají za následek, že v každém ohraničeném okresu jen ti majitelé živnosti příslušného druhu jsou oprávněni vykonávati práce, kteří mají v okresu tom své stanoviště. Avšak v případech naléhavě nutných kominíci, průtočníci a pohodníci mohou také mimo svůj okres přivzati býti k pracím výpomocným.

Politický úřad zemský, vyslechna zřízené společenstvo a zastupitelstva obecní, může naříditi změnu nebo zrušení těchto ohraničení podle okresů, aniž proto živnostníkům, jichž se týče, přísluší nárok na odškodnění.

a) Průkaz způsobilosti. Nař. min. obch. ze dne 7. srpna 1907, č. 196 ř. z.: 3. Kominíci. Žadatelé za koncesi k živnosti kominické uvedené v § 15, číslu 7., zákona ze dne 15. března 1883, č. 39 ř. z., vykažte se řádným naučením živnosti a alespoň dvouletým praktickým zaměstnáním v živnosti.

b) Vyn. m. p. 16. VI. 1902, č. 66.740, č. 78 sb. norm.:

Se strany loni vytvořených nových společenstevních organizací kominíků v Čechách došly v poslední době žaloby na četné nepřístojnosti, jež zdárnému provádění odborné činnosti kominíků překážejí a trvání tohoto, zejména se stanoviska policie požárové zvláště důležitého živnostenského povolání ohrožují. Zejména čelí stížnosti tyto proti tomu, že pole činnosti kominíků soutěží jiných živnostníků, zvláště však tím během času podstatně bylo ztenčováno, že se čištění kominů továrních a topenišť při parních kotlech z největší části topičským personálem a jinými dělníky továrními obstarává a v domácnostech čištění sporáků, kamen a trub nejvíce čeledi se ponechává.

Další žaloba společenstev kominíků čelí proti tomu, že sobě živnostenská úřadové při rozhodování o došlých žádostech za koncesi kominickou nepočínají s žádoucí přísnošností a také průkazu o zapravení zápisného se strany uchazečů nepožadují.

Rovněž tak stěžují sobě kominíci do toho, že se se strany živnostenských úřadů nepůsobí k tomu, aby se zřizovaly vymetací obvody a stanovily maximální sazby pro kominíky a že se živnosti této nedostává oné podpory, jež jí se zřetelem k veliké důležitosti povolání tohoto přináležejí.

Těmto stížnostem společenstev kominíků nelze v mnohém ohledu jistě oprávněnosti upřít. Aby se jim dle možnosti vyhovělo a proti politování hodnému úpadku živnosti kominické a proti nepřístojnostem při ní se vyskytujícím se zakročilo, vyzývám p. okr. hejtmana, aby poměrem živnosti této v tanním okresu pozornost svoji věnoval a bez prodlení učinil vhodná opatření, aby zahájeno bylo zlepšení stavu živnosti kominické a způsobena pronikavá úprava její.

K tomu účelu připomíná se p. okresnímu hejtmanovi následující:

1. Především budiž zde vzpomenuť rozsahu oprávněnosti kominíků, jenž v mnohém směru jest sporným a zasahováním se stran, více neb méně nepovolaných sužován bývá. Tak necidivají se zejména tovární kominy buď vůbec nebo velice zřídka a mimo to v mnohých případech s opomenutím oprávněných kominíků továrními dělníky

nebo nálečníky; rovněž tak bývají při parních kotlech tahy ohnišťové obyčejně jen topičským personálem nebo jinými dělníky dotčeného továrního závodu čištěny.

V domácnostech obstarává naproti tomu cidění sporáků, kamen a trub z největší části čeled, domovních aneb majitelé bytu sami; někdy používá se k tomu také hrnčírů a kamnářů.

Okolnosti tyto způsobují, že se jednak oprávněným kominíkům v četných případech příležitost k práci odmíná, jednak však, že čištění topenišť a kouřovodů s patřičnou odbornou znalostí se neprovádí.

Místodržitelství mělo již příležitost, otázkou čištění topenišť při parních kotlech blíže se zabývatí a rozhodlo v konkrétním případě na základě § 36 ž. ř., že kominík moci své koncese a vzhledem k povaze své živnostenské práce, jež záleží v odborném odstraňování sazí, jest oprávněn, čištění všech topenišť, vztážmo kouřovodů prováděti, že však majitelé továrny nelze zabraňovati, dáti průchody (šahy) topení při parních kotlích od dvířek ohnišťových až k dýmové zásuvce personálem, jenž kotel obsluhuje, aneb za jeho dozoru jinými dělníky čistiti. Naproti tomu muselo se však místodržitelství ve zmíněném speciálním rozhodnutí v ten rozum vysloviti, že vymetání kanálu pro odvádění kouře a kominá vylučně oprávněným kominíkům vyhrazeno býti musí. Důvody, jež ku shora zmíněnému rozhodnutí vedly, dají se v krátkosti shrnouti v ten smysl, že by — ač kominík moci své živnosti také k čištění tahů ohnišťových při parních kotlech jest oprávněn — přece nebylo přiměřeno uznávati v této, příčině vylučně právo jeho, protože cidění tahů ohnišťových při parních kotlech úzce souvisí s udržováním kotlů v řádném stavu, oboru povinností obsluhovače kotlu a topiče se dotýká a jim příležitost poskytuje, plochy stěn kotelních, k tahům ohnišťovým obrácené, zkontrolovati a případně vadu zjistiti.

Vylučně oprávnění kominíků k vymetání kanálů kouřových a továrních kominů vyplývá však z toho, že tato vymetací práce vyžaduje zvláštní, pouze kominíku vlastní zručnosti a osobní otužilosti a § 9 řádu požárové policie ze dne 25. května 1876, č. 45. z. z., výslovně předpisuje, že kominy a trouby oprávněnými kominíky čištěny býti musí.

Bude úlohou ž. úřadů, aby na základě právního nároku v tomto rozhodnutí vysloveného proti zasahování do oprávnění kominíků použitím trestních ustanovení ž. ř. zakročovaly.

Bude však také jejich povinností, na to naléhati, aby se kouřové kanály a kominy živn. provozoven dle potřeby

často oprávněnými kominiky čistily a působiti na obce za účelem přesného provádění § 9 cit. řádu policie požárové.

2. Co se pak týká ohně v soukromých domácnostech, vlivu ž. úřadů se vymykajících, nalezne p. okr. hejtman v ustanovení § 66 uvedeného řádu policejního potřebný podklad, aby i v příčině čištění kamen v pokojích, sporáků a kamnových troub učinil přiměřená opatření.

Ovšem nevyskytla se dosud pro místodržitelství konkrétní příležitost k ohraničení rozsahu oprávnění kamnářů a hrnčírů naproti oprávnění kominiků; avšak v publikaci »Sammlung von Gutachten und Entscheidungen über den Umfang der Gewerberechte«, vydané od dra. Bedřicha Freye a dra. Rudolfa Maresche ve Vídni, nalézá se již mnoho dobrých zdání a rozhodnutí, jichž předmětem jest otázka tato a jež při vyskytujících se pochybnostech mohou býti vodítkem. Rozhodnutí tato i dobrá zdání opírají se o právní názor, že kominik mocí své živnosti v prvé řadě jest oprávněn k čištění veškerých topenišť, tudíž také pokojových kamen, sporáků, trub a pod.

3. Další závažná stížnost kominiků týká se propůjčování nových četných koncesí, jimiž se podporuje bezchledný konkurenční zápas mezi kominiky, vzájemnému slevování na cenách se maňuje, mzdy pomocníků se stlačují a důsledně také na jakost ž. výkonů jejich ku škodě všeobecné bezpečnosti se působí.

V uvážení těchto nepřístojností vidělo se min. vnitřní opět a opět pohnuto, obrátiti pozornost ž. úřadů k tomu, že liberální postup při vyřizování nových žádostí za koncesí jest jenom způsobilý, aby hmotné postavení dosavadních majitelů koncesí a pomocného personálu podstatně poškozoval, aniž by se tím dosáhlo zvýšení ochrany proti nebezpečí ohně, jež při tom snad se obměšlil. Tak bylo vynesení jmenovaného min. ze dne 30. října 1898, č. 34.166 (zdejší intimat ze dne 18. XI. 1898, č. 176.866) a ze dne 6. XI. 1900, č. 38.608 (zdejší intimat ze dne 1. XII. 1900, č. 206.661). veškerým úřadům živnostenským s důrazem připomenuto, aby při udělení koncesí pro živnost kominickou v základě § 23 ž. novely ze dne 15. března 1883, č. 39 ř. z., k místním poměrům pokud možná největší zřetel braly.

Ježto přes nařízení tato v novější době opětně stížností se ozvaly, že jednotliví úřadové živnostenské nové, míru stávající potřeby přesahující koncesie kominické propůjčili, vidím se nucena, ž. úřadům opětně naříditi, aby otázku místních poměrů při vyřizování žádostí za nové koncesie kominické nejprůběžnějším uvážení podrobovaly. Aby získán byl v této příčině přehled o používání zákona, nařizují tímto,

aby se prozatím až do konce roku 1903 o každém udělení nové kominické koncesie sem oznámení podalo.

4. Postupu na některých místech zachovávaného, dle něhož ž. úřadové od uchazečů o kominické koncesie průkazu o zapravení zápisného hned při podání žádosti nepožadují, lze tím spíše litovati, an předpis § 107 ž. nov. ze dne 23. února 1897, č. 63 ř. z., v této příčině pochybnost úplně vylučuje a nesetření tohoto zákonného ustanovení naprosto jest nepřípustno.

Ž. úřadové se tudíž vyzývají, aby také této, již v obou zmíněných oběžnicích dotčené náležitosti žádostí za koncesie patričnou pozornost věnovali a v daném případě každé úřední jednání až do podání zmíněného průkazu odmítli. Při tom jest mi zvláště důraz na to klásti, že zmíněné zákonné nařízení při správném upotřebení jest způsobilé, aby nejen dříve tak časté potíže dodatečného dobývání zápisného zamezilo, nýbrž že poskytuje kominickým společenstvům další výhody tím, že o ucházení se nových žadatelů v čas vědomosti nabývají a že se jim tím umožňuje, upozorniti p. okr. hejtmana na případné závady proti udělení koncesie.

5. Zvláštní důležitost má dále pro kominiky předpis §§ 42 a 51 ž. ř., týkající se zřizování vymetacích obvodů a stanovení maximálních sazeb pro kominiky. Platný ř. ž. staví kominiky na roven s ostatními živnostníky a jsou tudíž titíž také oprávněni, za zákonných podmínek pobočné závody zřizovati a objednané práce všude prováděti. Toto stejné postavení kominiků zaslouhuje proto zvláštní zmínky, že se v praxi zhusť setkáváme s nálezem, jakoby kominiku s propůjčením koncesie současně také určitý obvod přikázán byl, jehož hranice ani on ani jiní překročiti nesmějí. Názor tento nejví se však býti správným, ježto dle zákona (§ 42) ohraničení na určité obvody pouze uvnitř velkých měst je přípustno a také pouze ten právní důsledek má v zápětí, že oni kominicei, jichž živn. stanoviště leží mimo ten který vymetací obvod, živnost svojí v obvodu tomto provozovati nesmějí.

Toto z důvodů požárové policie nade vši pochybnost velice prospěšné opatření může se však se strany zemského úřadu poličického jen k návrhu obecního zastupitelstva státi a jest mimo to další podmínkou vázáno, že takového účelného rozdělení vymetacích prací v území města vskutku jest potřeba.

Ačkoliv dle cit. zákonného ustanovení podnět k zavedení zmíněného ohraničení jest vložen do rukou obecního zastupitelstva, není přece závady, aby se v této příčině

politici úřadové uchopili počínů a na jednotlivá městská zastupitelstva v tom směru působili, aby se k vytvoření vymetací obvodů potřebný formální podklad poskytl. Tohoto zákonného ustanovení se ku škodě požárové policie a také živnosti kominičké příliš zřídká používá.

Pan okr. hejtman se tudíž poukazuje, aby větší města okresu vhodným způsobem na výhody rozdělení ve vymetací obvody upozornil a k vytvoření jich působil. Při tom jest míti na zřeteli, že za »větší město« patrně každé město považovati lze, jež takový počet domů vztážno tolik topenišť vykazuje, že jest s to, aby nejméně dvěma kominičnům práci a živobytí poskytovalo.

Co se týká stanovení maximálních sazeb, znamená toto opatření jak pro kominiča, tak také pro obecenstvo nepodcenitelný prospěch, ježto se prvnějšímu určité poplatky zajišťují, obecenstvo však před předražováním se chrání a oběma stranám často, velmi často zdlouhavé a drahé spory o výši žádané odměny se uspořídá.

Vedle slovného znění § 51 ž. ř. děje se stanovení maximálních sazeb k návrhu obecního zastupitelstva a jest dříve vyslechnouti o. a ž. komoru jakož i dotčené společenstvo o účelnosti tohoto opatření a o přiměřenosti poplatků, které se mají zavést. Zvláště však nutno na to poukázati, že se v takových případech nejedná snad jen o pouhé schvalovací právo politického úřadu zemského, nýbrž že tžž spíše jest oprávněn, maximální sazby k návrhu obecního zastupitelstva a po slyšení jmenovaných korporací sám stanoviti. Ovšem jest zmíněné opatření odvolatelně a vztahuje se platnost jeho pouze na území dotčené obce; nicméně jsou však výhody tohoto opatření tak velké, že se bude doporučovati, když ž. úřadové také k ustanovení § 51 ž. ř. zřetel míti budou a na tom sobě dají záležeti, aby tomuto zákonitému předpisu dle možnosti praktického upotřebení zjednali. Při tom se ještě poznamenává, že okolnost, že platnost stanovených max. sazeb pouze na území dotčených obcí jest omezena, nevylučuje, aby pro více obcí stejná max. sazba se stanovila.

6. Dále nutno zmínku učiniti také o předpisu § 53 a a 54, odst. 2. ž. ř. Prvnější upravuje provozovací povinnost kominičků a ukládá jim, aby obmyšlené zastavení provozování čtyry týdny před tím ž. úřadu oznámili, kdežto odst. 2. § 54 ž. úřadům propůjčuje právo, aby provozování kominičké živnosti se stanoviska živnostenské policie podrobily zvláštní úpravě. Tato dvě zákonitá ustanovení ve spojení s ustanovením § 138, písm. b) živn. ř. ponechávají ž. úřadu, aby k upravení živnosti kominičké působil a účelným použitím předpisů těchto jak

v zájmu spořádané policie požárové, tak k zavedení přiměřených poměrů mezi kominičky se zřetelem k místním momentům vhodná učinil opatření.

7. Ohledně zvláštní způsobilosti (změněno nař. z r. 1907) uvedený předpis volněm uvážením ž. úřadů dosti široké pole ponechává, ježto pouze řádného vyučeni živnosti a praktické způsobilosti ve skutečném zaměstnání při živnosti nabyté vyžaduje. Náleží tudíž ž. úřadům, aby výučná a pracovní vysvědčení, žádatelům předložena, vzhledem k jejich obsahu podrobovaly přísné zkoušce.

8. Shora zmíněná ž. společenstva kominičků mají své sídlo v Budějovicích, Chebu, Plzni, Praze, Litoměřicích a Hradci Králové a zahrnují čtyři zprvu jmenovaná celá obvody příslušné o. a ž. komory, kdežto společenstvo v Litoměřicích vztahuje se na severní a společenstvo v Hradci Králové na jižní soudní okresy o. a ž. komory v Liberci.

V těchto velkých odborných organizacích kominičků naleznou ž. úřadové ve všech živnostech kominičké se týkajících otázkách povždy ochotné rádce a bude také v zájmu zdárného rozvoje tohoto ž. povolání o to se snažiti, aby se s příslušným společenstvem v záležitostech, této živnosti se týkajících, postupovalo ve shodě.

Ku konci ještě podotýkáme, že se současně obracím také k zem. výboru kr. Českého, aby také se stanoviska své kompetenční sféry na okresní výbory a představenstva obcí v tom směru působil, aby se provádění řádu policie požárové vénovala zvýšená pozornost.

Ohraničení obvodů kominičků leží ve volném uvážením úřadu, který může k účelům informativním slyšeti i jiné osoby než v zákoně vyčtené. S. 24. VI. 11, č. 7145. A. 1913 str. 14.

Obec nemá rekursu ani proti udělení koncese kominičké ani proti určení stanovité se zřetel k vymetacím obvodům. B. 8813/95.

Proti nařízení o rayonování živnosti kominičké si stěžovati může obec, společenstvo i postižení kominiči, nikoli majitelé domů a usadlosti, kteří nejsou v řízení

tomto stranami. B. 7501/10; B. 8132/11; B. 9982/13.

Příslušnost polit. úřadu k rayonování živnosti kominičké nevztahuje se na železnice v objektivním slova smyslu, zahrnujícím v sobě těleso dráhy i objekty náležející k železničnímu provozu. B. 10.246/14.

Obecním zastupitelstvům větších měst budiž se vším důrazem doporučeno, aby, pokud se tak ještě nestalo, přiměřeným způsobem vytvořila okresy kominičké. Před udělením koncese budiž vy-

kázáno zaplacení taxy dle § 107 ř. z. Vyn. min. v. 6. XI. 1900, č. 48608, vyn. m. p. 1. XII. 1900, č. 121 sb. norm.

Při udělení koncesí kominičských buď zvláště dbáno místních poměrů a spolehlivosti žadatele. M. vn. 30. X. 1898, č. 34166, m. p. 18. XI.

1898, č. 267 sb. norm. (Vydáno k stížnosti svazu kominičků, že rozmnožení koncesí jest na škodu živnosti i na újmu požární bezpečnosti se zřením k § 442 a 444 tr. z.).

Abý obcím se dávala koncese kominičská, se nedoporučuje. JOKP. 1911, str. 150.

XVI. Živnosti tiskové, knihkupectví, nakladatelství.

§ 15 ž. ř. Za živnosti koncesované prohlašují se:

1. všecky živnosti, které mechanicky nebo chemicky rozmnožují výrobky literární a umělecké, anebo které s těmito pracemi obchod vedou (knihtiskárny, měditiskárny, ocelotiskárny, dřevotiskárny, kamenotiskárny a podobné živnosti, včetně lisů šlapacích, též knihkupectví, včetně antikvariátů, obchody s věcmi uměleckými, obchody s hudebninami;

2. půjčovny takovéhoto věci a čítárny.

§ 21 ž. ř. O živnostech tiskových.

Živnosti uvedené v § 15, odst. 1. smějí zpravidla zřizovány býti toliko v místech, kde má své sídlo politický úřad okresní nebo zeměpanský úřad policejní.

Toto ustanovení však nevztahuje se k obchodu obmezenému výhradně na knihy školní a modlitební, na kalendáře a obrazy svatých.

Koncesi k obchodu, který jest výhradně omezen na knihy školní a modlitební, na kalendáře a obrazy svatých, propůjčuje živnostenský úřad prvé stolice.

Zákon tiskový stanoví, pokud dovoleno jest prodávati výrobky tiskové dotčené v předcházejícím odstavci jinak nežli na základě koncese opravňující

ku prodeji tiskových výrobků vůbec anebo k obmezenému obchodu s těmito výrobky tiskovými.

Obchod s výrobky tiskovými, které mají sloužiti toliko potřebám živností a tržby nebo potřebám domácího nebo společenského života, aniž mohou pokládány býti za výrobky umělecké (školní sešity, cenníky, listky pohlední a blahopřejné, cedulky o pronájmu, účtové blankety, rozvrhy hodin, psací sešity, kontokorenty, štítky na knihy a na psací sešity, archy k modelování a omalování, obrázky obtiskové, předlohy lupenkářské, archy blahopřejné, tiskopisy k účelům průmyslovým a kancelářským a pod.) nevyžaduje vůbec žádné koncese, nýbrž budíž opověděn jakožto živnost svobodná.

Průkaz způsobilosti. Nař. min. obch. ze dne 6. srpna 1907, č. 196 ř. z.: 1. O živnostech tiskových.

Žadatelé za koncesi k živnostem v § 15, č. 1. zákona ze dne 15. března 1883, č. 39 ř. z., uvedeným, které se vztahují k rozmnožování literárních neb uměleckých výrobků mechanickým nebo chemickým způsobem (tiskárny knih, mědi-, ocelo- a dřevorytin, kamenotiskárny a podobné, včetně šlapacích lisů), vykážati se mají vysvědčením o řádném vyučení jakož i pracovním vysvědčením o víceletém praktickém zaměstnání v příslušné živnosti.

Tento průkaz nahrazuje se v příčině živnosti knižtiskařské odchodným vysvědčením řádných žáků sekce pro knihové a ilustrační živnosti při grafickém učebním a pokusném ústavě ve Vídni, vztažmo potvrzením, které se vydává mimořádným posluchačům této sekce, že s dobrým prospěchem absolvovali svá studia.

K nastoupení živnosti kamenotiskařské, světlotiskařské a živnostenského provozování všech těch fotografických reprodukčních způsobů, při nichž se užívá tiskařských lisů, považovati jest za průkaz zvláštní způsobilosti vysvědčení o úspěšné návštěvě posledního ročníku sekce pro fotografii a reprodukční způsoby při grafickém učebním a pokusném ústavě ve Vídni spolu s praktickým, alespoň po čtyři pololetí trvajícím zaměstnáním v tiskařském závodě ústavu dotčeného v předcházejícím odstavci.

Žadatelé k koncesi k živnostem v § 15, čísle 1., zákona ze dne 15. března 1883, č. 39 ř. z., dotčeným, jejichž předmětem jest obchod s výrobky v odstavci 1. řečenými

(knihkupectví včetně antikvariátů, obchodů s předměty uměleckými a hudebninami), vykážati se mají obecným vzděláním, ku provozování těchto živností postačitelným.

Také žadatelé za koncese zmíněné v § 15, č. 2., zákona ze dne 15. března 1883, č. 39 ř. z., živností provozování půjčoven výrobků v odstavci 1. dotčených a provozování čítáren, mají se vykážati obecným vzděláním, ku provozování těchto živností postačitelným.

M. o. 15. III. 1907, č. 5942, č. 70 sb. norm.: K § 21 odst. 2. Ž. úřadům bud uloženo, aby koncese takové zpravidla udílely jen v místech, kde není konces. knihkupců. Odst. 3. vztahuje se na § 3 odst. 5. zák. o tisku ze dne 17. XII. 1862, č. 6. ř. z. z r. 63, a odst. 5. osvobozuje od koncese dosud žádané min. nař. ze dne 3. VIII. 1890, č. 160 ř. z.

Vydavatelé časopisů mohou je sami tisknouti jen tehdy, mají-li knihtiskářskou koncesi; tuto nenahrazuje povolení k držení tiskařských zařízení. B. 3491/05.

Koncese knihkupecká dle § 15 bod 1. opravňuje

a) k prodeji knih školních, modlitebních i kalendářů; majitel její nepotřebuje licence dle § 21, odst. 3. JOKP. 1912, str. 30.

b) k prodeji veškerých učebních pomůcek, tedy i přístrojů přírodovědeckých, fyzikálních, ale jen k účelům vyučovacím a ne pro potřeby života praktického. JOKP. 1913, str. 145.

c) dle zvyku k přijímání zakázek na vazbu knih k předání provedení vazby opr. knihářům; u papírníků

však jen k vazbě těch knih, s kterými smějí obchodovati. JOKP. 1910, str. 98.

Komisionářství s knihami a jinými tiskovinami ve velkém jest živností koncesovanou. JOKP. 1922, č. 82731; 1911, str. 151.

Živnostenské zhotovování výrobků tiskových, které nemožou se pokládati za díla literární nebo umělecká v užším slova smyslu, určeny jsou pro život domácí a společenský, pro obchod, podléhá koncesi dle § 15, č. 1 ž. ř. B. 11087/15.

Rovněž nakladatelství S. 11. II. 14. č. 1387. A. str. 98.

Knihtiskaři jsou oprávněni své tiskové výrobky: dávají do vazby brožované a prováděti ty práce knihařské, které jsou potřebné, aby staly se k obchodu způsobilými; které tiskopisy jsou k trhu způsobilé jen jinak než brožované, jest posouditi dle § 36, odst. 2. ž. ř. v každém případě zvláště. B. 10456/14;

Naopak: knihtiskárnám přísluší pouze právo vlastní výrobky tiskové pouze brožovati a nikoliž vazbou tuhou nebo polotuhou opatřovati; mohou tedy vý-

robky své ořezávati, archy skládati, řezati, sešívati a měkkými obálkami opatřovati; nesmějí obrazů rámovati. JOKP. 1912, str. 30;

3. bez zvláštní koncese prodávati (bez újmy předpisů tiskových) tiskopisy jimi zhotovené (rovněž i obrazy svatých, modlitby i obrazy modlitební), podobně jako patří litografům nakládání a prodej hudebnin. M. vn. 19. I. 04, č. 494, Heller str. 213.

Obchod tiskovinami:

Papírnictví je živnost svobodná, opravňuje k obchodu výrobky tiskovými uvedenými v § 21, odst. 5. ž. ř. Papírníci nesmějí obchodovati mapami, plány, příručkami, výklady zákonů a p., smějí však obchodovati latinými vydáními kupletů, lidových písní a solových výstupů i s nápěvem (bez klavírního průvodu), jakožto výrobky sloužícími potřebám společenského života. Dle ustálené zvyklosti zabývají se prodejem levných písní osmerkového formátu i tabáční trafiky. — **Knihkupectví** omezené na prodej knih školních a modlitebních, kalendářů a obrazů svatých jest koncesováno dle § 21, odst. 3. ž. ř. Prodej všech ostatních tiskovin spadá do oprávnění živností knihkupecké koncesované dle § 15, odst. 1. ž. ř. — **Obrázkové knížky**, má-li obrázek převahu nad textem, jest míti za tiskopis

sloužící domácí potřebě dle § 21, odst. 5. ev. za dětskou hračku a praxe příznává prodej jich i hračkářům. Nemá-li obrázková kniha býti považována za výrobek literární nebo umělecký, musí převaha obrázku nad textem býti taková, že buď není textu vůbec, nebo tento obsahuje jen něco vedlejšího a ustupuje do pozadí. Také nesmí obrázky míti povahu umělecké reprodukce. Prodej jich přísluší papírníkům i obchodníkům dle § 38 ž. ř. bez zvláštní opovědi. (Vyn. min. vn. 6. VII. 1891, č. 19443, sb. norm. 2961.) Prodej obrázkových knih s textem a drobných pohádkových knížek spadá v oprávnění kon. živností knihkupecké.

— **Obchod obrazy ručně malovanými**, nejde-li o pouhé kolorování reprodukce, je živností svobodnou; prodej barvotisků a uměleckých reprodukcí koncesovanou. JOKP. 1921, str. 56-II., 1914, str. 66.

Obrázkové knížky dvouhalérové pro děti jsou výrobek dle § 21, odst. 5., jehož prodej nevyžaduje koncese. JOKP. 1907 str. 241.

Prodej výrobků (obrázků) neuměleckých jest živností svobodnou. JOKP. 1912, str. 107.

Ustanovení § 3, odst. 5. zák. o tisku ze dne 17. XII. 1862 o prodeji knih školních, obrázků svatých, modliteb a modlitebních knih vztahuje se i na prodej bibli,

jež u evangelií jest modlitěbní knihou nejdůležitější a nejvyšší. M. vn. 22. VIII. 71, č. 108 sb. norm.

Prodej filatelistických potřeb, jako příruček, katalogů, alb a pod. spadá do oprávnění knihkupců. Prodej cizoz. známek pošt. je živností svob. (nejde o výrobky liter. ani umělecké). OKP. 62.692/23.

Umělecké lepty jsou vzhledem k technice výroby díla umělecká a prodej jich je živností svobodnou; třeba dbáti, aby za ně nebyly vydávány různé gravury, rytiny a j. za umělecké označované hromadné výrobky různých reprodukčních technik; proto bylo by třeba omezení svobodného prodeje na lepty v přísném slova smyslu umělecké vyznačiti v ž. listě. JOKP. 1912, str. 305.

Rozmnožování leptu litem měditiskařským spadá v rozsah oprávnění konc. živnosti měditiskařské, k jejímuž nastoupení nutno podatí průkaz způsobilosti dle č. 1. nař. d. 6. VIII. 07, č. 196 ř. z. OKP. č. 46464/22.

Omezená koncese knihkupecká dle § 21 osobě negramotné udělena býti nemůže. JOKP. 1912, str. 296.

Nabízení různých knih předplatitelům časopisů lze míti za prodej knih, k němuž je třeba koncese nakladatelské nebo knihkupecké. Nabízení knih zdarma pro případ předplacení jest zřej-

mé obcházení přímého prodeje. JOKP. 1910, str. 94.

Nakladatelství. Zákon o nakladatelské smlouvě ze dne 11. V. 1923, č. 106 sb. z. a n. § 1. Nakladatelskou smlouvou přenechává zadavatel (původce; jeho právní nástupce neb jiná smluvní osoba) nakladateli dílo literární, umělecké dílo hudební neb výtvarné, anebo dílo fotografické, aby je rozmnožil a rozšiřoval na vlastní účet. — Nakladateli vzniká ze smlouvy závazek i, není-li ve smlouvě jinak ujednáno, výhradně právo dílo rozmnožiti a rozšiřovati i vůči třetím osobám (nakladatelské právo), pokud zadavatelí přislúšelo. . . .

Pojem nakladatelského knihkupectví jest ž. ř. cizí. Při posouzení ž. právní povahy činnosti nakladatelské dlužno rozeznávatí nakladatelství, záležející ve vydávání vlastních prací, a činnost nakladatelskou v užším slova smyslu, záležející ve vydávání děl, na nichž nakladatel nemá duševního podílu. Kdežto první druh činnosti vzhledem k čl. V. c) uv. pat. k ž. ř. nespadá mezi živnosti. Dlužno druhou činnost nakladatelskou považovati za knihkupectví ve velkém t. j. prodej knih a uměl. děl ve velkém na knihkupectví sentimentní, která pak zabývají se rozmnožením v malém. N. je tudíž odvětvím živnosti knihkupecké a jako takové pod-

léhá koncesi; maj. konces. živnosti nakladatelské může prodávati pouze knih svým nákladem vydané. M. o. 21. XI. 21, č. 48.166. JOKP. 1913 str. 99 a 1921, str. 135/IV.

Nakladatelství t. j. uzavírání nakladatelských smluv s autory prací literárních a uměleckých je pravidelně jen pomocným obchodem knihkupectví nebo knižtiskařství; proto neomezená koncese knihkupecká, knižtiskařská a litografická opravňují k uzavírání nakladatelských smluv. JOKP. 1908, str. 91.

Nakladatel vlastního tiskopisu jest oprávněn publikovati v něm anonce a jiné reklamy, nepotřebuje k tomu listu živn. Mnohá nakladatelství a vydavatelstva na př. administrace novín vvdržují si dokonce k akvizici anoncí zvláštní orgány. Nelze dle toho brániti kulturnímu spolků, aby na tiskopisech svých uveřejňovali anoncí jiných firem. Případy tvoje nelze zaměňovati s oněmi, kde reklamní kancelář uveřejňuje na rozích a jinde hromadné vývěsy firem, provozující inserci tu za úplatu a pravidelně. tato jest podnikem živnostenským a potřebuje živn. listu. JOKP. 1912, str. 199.

Koncese k zasílatelskému knihkupectví vvládně držení krámu. B. 10362/14.

Prodej kalendářů, obrazů svatých a školních knih jest

živností koncesní. Povolení dle § 3 tisk. zák. mohou se uděleti toliko pro takový prodej těchto předmětů, který se neprovazuje ve formě předepsané ž. řádem, tedy zejména ve formě podomního nebo kočovného obchodu (§ 60 ž. ř. § 1 pat. o podom. obchodu). Poněvadž trhovectví jest formou provozovací podléhající živn. řádu, možno prodávati po trzích kalendáře a p. toliko na koncesní listinu. OKP. 1909, č. 18430.

Nakladatelství pohlednic zhotovených na základě vlastních snímků jest náklad autorský a nevodléhá ž. ř. (čl. V. uv. pat.); jinak je živn. svobodnou a lze je shrnouti v jedinou opověď s obchodem papírem a kancelářskými potřebami. JOKP. 1921, č. 37676.

Prodej novin, časopisů, časových brožur a jiných tiskovin na veřej. místech není dle platných předpisů dovolen, ježto dosud platí § 23 tisk. zák., jímž volná kolportáž jest zakázána. Úřady ji toliko trpí. JOKP. 1921, str. 56-II.

Užívání fantastického ptáka v podobě dvou- nebo jednokřídavého orla k označení knihkupectví je rozšířeno s některými modifikacemi ve všech skoro státech a neznamená tedy vyznamenání. JOKP. 1914, str. 92.

Obchodník papírem, který obstarává akcidenční ti-

skopisy na objednávku, dává je od oprávněných živnostníků zhotovovati a je dodává, má opovědět i svobodnou živnost obchodního jednání (Geschäftsvermittlung). B. 5741/91.

Rozmnožování plánů a map cestou fotografickou t. j. kopírováním na citlivý papír fotografický, vyvoláváním a ustalováním obrazu jest živností svobodnou. Naproti tomu rozmnožování planotiskem t. j. mechanickým tiskem mastnou tiskařskou barvou, chemicky upravené vrstvy želatinové nebo ze zinku i hliníku jest procesem příbuzným kamenotiskem a proto spadá tento způsob reprodukce v rozsah oprávnění koncesované živnosti litografické a kamenotiskařské. OKP. 1921, č. 33447.

Rozmnožování vlastních hudebních skladeb na autografickém stroji spadá v rozsah konc. živnosti kamenotiskařské. JOKP. 1921, str. 140-IV.

Majitel licence dle § 21, odst. 3. ž. ř. není oprávněn

Zákon daný dne 7. června 1912, č. 118 ř. z., týkající se chování rozmnožovacích přístrojů.

§ 1. Ustanovení § 327 trestního zákona ze dne 27. května 1852, č. 117 ř. z. a ministerského nařízení ze dne 4. ledna 1859, č. 10 ř. z., se zrušují.

§ 328 trestního zákona má zníti takto:

Podle § 326 buď potrestán i ten, kdo stroj nějaký tam jmenovaný zhotoví, nemaje oprávnění pro-

k prodeji starých školních knih, nemá-li koncese anti-kvární, JOKP. 1914, str. 21.

I při vzdání se koncese knihtiskařské v něčí prospěch, musí úřad zkoumati místní potřebu; jdeť o novou koncesi, třebaže se počet závodů nerozmnožuje, ježto možno souditi, že se může i potřeba zmenšiti. Místní potřeba u živností knihtiskařských nemůže se posuzovati stejně jako u hostinců, ježto slouží pro širší a užší obvod a ne jen pro obyvatelstvo stanoviště živnosti. Žádost o udělení koncese podmíněně složené jest žádostí za udělení nové koncese, při níž jest vztáti v úvahu místní potřebu. B. 11262/16, B. 11282/16.

Veř. obch. společnost musí si získati vlastní koncesi (knihkupeckou) i tehdy, byla-li koncese jednoho ze společníků označena ve společnosti smlouvě výslovně jako přímos. Není zákonného předpisu, dle něhož by úřad musil o otázce místní potřeby vyslechnouti mimo obec ještě jinou (fys. neb práv.) osobu. B. 11434/16.

vozovati živnost nebo výrobu továrni, kde se stroje takové dělají, nebo neobdržev příkazu neb dovolení k tomu od úřadu.

§ 2. Aby se směly chovati lisy tiskařské a jiné přístroje na rozmnožování spisů, vyobrazení a děl hudebních, třeba jest povolení.

Z této nutnosti povolení jsou vyjmuty:

1. Rozmnožovací přístroje, které se zakládají na zásadách:

a) hektografu (šapirografu atd.),

b) autokopistu,

c) šablony (na př. cyklostyly, mimeografy, pleostyly atd.),

d) protiskování (na př. psacím strojem).

2. ruční razítka s pevnými nebo vyměnitelnými literami.

3. přístroje pro fotografické otiskování nebo snímkování světlem.

Nařízením mohou i jiné rozmnožovací přístroje z nutnosti povolení býti vyjmuty.

§ 3. Povolení udílí zemský politický úřad a tímto úřadem může býti též odvoláno. Toto povolení smí se uděliti toliko za okolností zvláštního zřetel zasluhujících a smí býti odňato toliko z důležitých důvodů.

§ 4. Předpisy platné o nemocenském a úrazovém pojišťování, o péči o pomocné pracovníky, o pracovních přestávkách, o nedělním a svátečním klidu, o mzdě, výpovědi a výplatě mzdy, rovněž i o omezeních v přičině užívání mladistvých pomocných dělníkův a osob ženských pro tiskárny (§ 7) platí též pro pomocné dělníky, kteří jsou zaměstnáni v některém živnostenskému řádu nenodléhajícím podniku u lisů tiskařských nebo jiných povolení vyžadujících rozmnožovacích přístrojů.

§ 5. Kdo chová neoprávněně tiskařský lis nebo jiný povolení vyžadující rozmnožovací přístroj, bude

potrestán politickým úřadem okresním, v místě, kde se nachází zeměpanský úřad policejní, tímto úřadem na penězích od desíti korun až do čtyř set korun nebo vězením od jednoho dne až do jednoho měsíce. Uloží-li se pokuta peněžní, ustanoven buď pro případ nedobytnosti nastupující místo ní trest vězení; za každých deset korun vyměřen buď zpravidla den, náhradní trest nesmí však přesahovati nejvyšší výměru trestu vězení.

Opakuje-li se přestupek, může se v nálezu vyřknouti propadnutí neoprávněně chovaných přístrojů.

Peněžní pokuty a výtěžek z propadlých přístrojů plynou do chudinského fondu místa činu.

§ 6. §§ 2 až 5 nemají platnosti pro přístroje, kterých se užívá výhradně veřejnými úřady v mezech jejich zákonitě působnosti na pořizování tiskopisův, a pro přístroje, kterých se užívá výhradně při provozování tiskáren (§ 7).

§ 7. Za tiskárny ve smyslu §§ 4 a 6 tohoto zákona pokládají se všechny živnostenskému řádu podrobené podniky, které se obírají mechanickým nebo chemickým rozmnožováním literárních neb uměleckých výrobků.

§ 8. Tento zákon nabývá moci dnem vyhlásovacím.

§ 9. Mému ministru vnitra, který se má dohodnouti s Mým ministrem obchodu a Mým ministrem práv, jest uloženo, aby ve skutek uvedli tento zákon.

Lisy, kterých užívají živnostníci, aby jimi tiskli písmena, znaky atd. na papír vyvýšeným tiskem, nespadají pod § 327 tr. z.; tyto výrobky nejsou tiskopisy ve smyslu zákona o tisku, a živnostníci, do jejichž výrobního oprávnění spadají předměty takto zhotovené,

jsou jako taková k užívání lisů oprávněni. M. o. 18. VIII. 59, č. 13302, Müller-Diwald, str. 61.

Držení tiskařského lisu, potřebného k dokončovacím pracím při jiné živnosti (na př. kloboučnické), není samostatnou živností a vztahují se na ně proto jen před-

pisy o lisech. M. vn. 6. V. 84, č. 4238, Müller-Diwald, str. 61.

Názvem heliografie bývají označovány různé postupy výrobní; za svobodnou živnost sluší považovati takovou metodu pracovní, jež jest analogickou fotografování, a při níž se zhotovování otisků neděje pomocí lisů. Do příslušných ž. l. jest však výslovně pojmuti podmínku »bez použití lisu«. M. vn. 12. II. 80, č. 19223, Weigelsperg, str. 27.

Fotolitografii, jejímž předmětem jest živnostenské rozmnožování fotografickou cestou zhotovených děl uměleckých a obchod s nimi, jest považovati za živnost koncesovanou. Min. vn. 9. II. 70, č. 1351. Weigelsperg, str. 26.

Provozování sazečství (Schriftsatzerei), jako samostatné živnosti koncesované nebylo v konkrétním případě připuštěno. Rozh. m. vn. 21. II. 72, č. 1887, Weigelsperg, str. 27.

Držení lisů à la minute patří mezi koncesované živnosti v 1. pol. § 15 ž. ř. vypočtené. M. vn. 3. VIII. 75, č. 8582, Weigelsperg, str. 27.

Stroje Opalograf a Multiplex založeny jsou na zásadě knihtisku a živn. podnikání pomocí jich jest dle § 15, pol. 1. ž. ř. a čl. 1. min. nař. z 6. VIII. 1907, č. 196 ř. z., vázáno na koncesi a zvláštní průkaz způsobilosti a to průkaz o řádném vyu-

čení a pracovní vysvědčení o několikáletém praktickém zaměstnání v knihtiskařské živnosti. Rozmnožování akcidenčních tiskopisů přístroji Šapirografem, Mimeo-gramem a Cyklostilem typu Roneo a Gestättner jsou dle § 2 zák. ze dne 7. VI. 12, č. 118 ř. z. vyňaty z nutnosti všelikého povolení a může tisk jimi provedený, pokud nejde o tisk děl literárních a uměleckých, pokládán býti za živnost svobodnou. Rozh. z. sp. p. P. 20. XII. 21, č. 3 B-2212/338309.

Zhotovování opisů a písařských prací všeho druhu nebo prací literárních, ručně či psacím strojem, jest živností svobodnou. M. vn. 14. IV. 98, č. 10135, Heller, str. 212.

Psaní strojem a rozmnožování jím, nejde-li o psaní a rozmnožování děl literárních a uměleckých, jest živností svobodnou. Rozh. z. sp. p. 18. VIII. 1920, č. 15 B-1172/237153.

Rozmnožovací kancelář, zabývající se tiskem obchodních oznámení, tiskopisů a p. strojem Rödertal Typpenschnelldrucker podléhá koncesi dle § 15; stroj tento zakládá se na principu knihtisku a dá se jím zhotoviti libovolný počet výtisků. OKP. č. 8172/22.

Rozmnožování psacím strojem Roneo jest ž. svobodná. Roneotypem však nikoli. JOKP. 1914, str. 20.

Potiskování papírových

sádků nelze považovati za dohřívání vlastních výrobků dle § 37 ž. ř. a znamenalo by tudíž užívání tiskacího stroje v daném případě zasahování v oprávnění živnosti knihtiskařské. Názor, že zákon d. 7. VII. 12, č. 118 ř. z. nevztahuje se na takové tiskací stroje, jichž se výhradně užívá v tiskárnách jako na př. příkloповé lisy, tedy názor,

že na stroje takové nelze vůbec dáti povolení dle § 3 cit. zák., není správný, poněvadž § 6 má za účel jen zdůrazniti, že tiskárny jsou k držení tiskacích strojů oprávněny již na základě udělené knihtiskařské koncese, aniž by snad vedle této potřebovaly ještě k tomu zvláštní koncese ve smyslu § 3 tohoto zákona. OKP. č. 52462/21.

XVII. Půjčovny knih (tiskových a uměleckých výrobků) a čítárny.

1. § 15 ž. ř. (Viz znění jeho na str. 42.)

2. Průkaz způsobilosti. Min. nař. ze dne 6. VIII. 1907, č. 196 ř. z.:

Také žadatelé za koncesi zmíněné v § 15, čís. 2. zákona ze dne 15. března 1883, č. 39 ř. z., živnosti provozování půjčoven výrobků v odstavci 1. dotčených a provozování čítáren, mají se vykázati obecným vzděláním, ku provozování těchto živností postačitelným.

3. Opatření ku zamezení nebezpečí nákazy při používání knihoven. Ob. míst. v Praze 12. V. 1909, č. 68.927:

Jest všeobecně známo, a bylo již i tiskem objasněno, že používáním veřejných knihoven a okružních čítáren nakažlivé nemoce, zvláště pak tuberkulósa, přenášeti a rozšiřovati se mohou. Nebezpečí toto jest tím větší, že není prováděna absolutně žádná kontrola, do jakých rukou se knihovnou půjčené knihy dostanou a že dost zhusta to bývají osoby nemocné, na domácnost svou nebo dokonce na lůžko upoutané, které trápeny dlouhou chvíví, sahají k četbě knih pro ně nezřídka z veřejné knihovny vypůjčených. Zlozvyk pak, převraceti listy nasliněnými prsty nebo kašel čtoucího zachvátivší, bývají nečastější příčinou, že dostanou se do knihy zárodky choroboplodné, které pak dále, jak kniha do jiných rukou se dostává, se přenášejí a nákazu rozšiřují. Někdy jsou knihy autorů oblíbených

a tudíž mnoho čtených tak ohmatány a zašpiněny, že přímo odpor vzbuzují a právě ty jdou neustále z ruky do ruky, aniž by kdo na nebezpečí pomyslel, takže stávají se zákeřným rozšiřovatelem nákazy.

Kuratorium zemského svazu pomocných spolků pro nemocné plicními chorobami v král. Českém ve schůzi své ze dne 26. června 1908 podrobilo bedlivě úvaze otázku nákazy při používání knihoven a dospělo k tomu, že jest záhodno, aby ve všech veřejných a spolkových knihovnách a okružních čítárnách, dále pak ve knihovnách ústavů vyučovacích, nemocnic atd.:

1. exempláře knih značně opotřebené a ohmatané, které odpor budí, byly z používání vyloučeny;

2. vypůjčovatelé knih správou knihoven přidrženi byli k tomu, aby každou vypůjčenou knihu opatřili obalem z čistého papíru, který by po vrácení v knihovně vždy byl zase sňat.

3. Do každé knihy na vnitřní stranu desky vlepeno bylo krátké poučení o nebezpečí nákazy, hlavně tuberkulósu, které se knihami přenáší a rozšiřuje, o kýchání a kašláni nad knihou, jakož i převracení listů nasliněnými prsty, kterými se toto nebezpečí mnohonásobuje a konečně předpisy, jichž šetření nutno.

Z popudu řečeného zemského svazu žádá místodržitelství, plně uznávajíc důležitost a účelnost navržených opatření, aby okr. hejtmanství správy všech v okrese stávajících knihoven obecních, spolkových, společenstevních a jiných ústavů, pak správy čtenářských besed a kroužků na zmíněná opatření upozornilo a je pozvalo, tytéž zavéstí.

Stejným způsobem jest pak také působiti na majitele po živnostenskou provozovaných půjčoven knih a čtenářských kroužků.

Ač při koncesovaných stávajících takových podnicích nemohou živn. úřady imperativně zakročiti, má místodržitelství za to, že i majitelé těchto živností dospějí k poznání prospěšnosti a účelnosti opatření, o nichž jest řeč, budou-li jen vhodným způsobem o tom poučováni a že se také odhodlají, je ve svých živnostech zavéstí.

Vynesení toto budíž zejména úřednímu lékaři na vědomí dáno, na němž pak bude, aby u příležitosti pravidelného dohledu v okrese, jakož i jiných úředních řízeních, poučováním ve smyslu tohoto vynesení působil.

V budoucnu ovšem bude propůjčení podobných koncesí výslovně učiněno závislým na zachovávaní shora zmíněných opatření a bude pak povinností okr. hejtmaství, aby svými úředními orgány přiměřený dohled konalo.

Osoby, které se zabývají získáváním členů pro živnostenský provozované kroužky čtenářské, musí býti dle § 23 tisk. zák. opatřeny povolením úřadu bezpečnostního (srov. § 59 d) ř. z.). M. vn. 24. I. 03, č. 47118/02, č.

4985. Manzovy sb. norm.
Koncese pro půjčovnu knih s oprávněním postaviti stanovy v stanicích železničních: Podmínky viz výn. m. p. 10. VII. 1889, č. 61900, č. 622 sb. norm.

XVIII. Karty hrací.

§ 15 ž. ř. Za živnosti koncesované prohlašují se:
18. Živnostenská výroba karet hracích.

1. Zákon daný dne 15. dubna 1881, č. 43 ř. z. o kolku na karty hrací. (Výňatky povahy živnostensko-právní.)

§ 1. Karty hrací, dělané v obvodu, v kterém má tento zákon platnost, též karty do tohoto obvodu dovezené, podány jsou kolku, až na ty, ježto se pod úřední kontrolou vyvezou do cizí země; tento kolek činí:*)

- a) 15 kr. za každou hru 36 listů nebo méně,
- b) 30 kr. za každou hru více než 36 listů a
- c) dvojnásobný kolek, co pod lit. a) nebo b) ustanoveno, za lakované karty toho neb onoho způsobu, nebo za karty, které se mohou vyplatit.

Co se týče karet hracích, z kterých byl kolek v zemích koruny uherské zapraven, když byly dělány nebo dovezeny, zachovává se v platnosti, co o tom jest ustanoveno v nář. ministerialněm vydaném dne 2. října 1868, č. 135 ř. z.

§ 4. Živnost kartářská prohlašuje se za koncesionální a může se propůjčovati toliko po přivolení příslušného finančního úřadu zemského a jenom v místech, kde jest úřad k odkolkování karet hracích oprávněný a úřad okresní k zachování prospěchu důchodků přihlížející.

Výminku z toho, čeho se tuto vyhledává, může učiniti ministr financí po ujednání s ministrem záležitostí vnitřních jen v příčině živnosti již zřízených a to pod výminkami, kterými by se zjistila platná kontrola.

§ 5. K žádosti za koncesi k provozování živnosti kartářské přiloženo buď ve dvou stejně znějících exemplářích, kromě výkresu, zevrubně popsání místnosti, kterých chce žadatel užívati, nehledíc, jsou-li ustanoveny k provozování živnosti k bydlení nebo k jiným potřebám, a buď náležitě udáno, k čemu se bude každé prostory užívati; povolí-li se zá-

*) Dle § 5 zák. d. 7. I. 20, č. 31 sb. z. a n. Kolek tento zvýšen ad a) na 2 K, ad b) na 4 K, ad c) na 5 resp. 10 K.

dosti, vrátí se jeden exemplář toho popsání opatřený poznáním, že se schvaluje, žadateli nazpět.

Místnosti, kterých žadatel chce užívati, buďtež takové, aby se bez nesnáze mohla vykonávati kontrola účelu přiměřená.

Pakli by se místnost živnostenská čili dílna měla rozšířiti, přeměnití nebo jinam přeložiti, budiž totéž vykonáno co při prvním požádání, a může se až do vyplnění výminek předepsaných provozování živnosti zastaviti.

Místnost živnostenská budiž také z venku na stavení za místnost živnostenskou poznačena.

§ 6. Vně místnosti živnostenské v § 5 opověděné mohou se jen tisknouti vrchní obrázky nebo malovati listy, když k tomu prvé finanční úřad dá zvláštní přivolení a když se bude šetřiti opatření kontrolních, ježto se způsobem nařízení učiní.

§ 10. Kdo chce provozovati obchod v kartách hracích, povinen jest kromě opovědi dle řádu živnostenského naň náležející oznámiti to osm dní před počátkem provozování obchodu úřadu finančnímu, poznačiti na své místnosti obchodní také z venku, že se tam karty hrací prodávají, a chovati i zavřítí tyto karty výhradně v místnosti opovězené.

Přeložil-li by prodavač místnost obchodní jinam, nežť to ve třech dnech finančnímu úřadu oznámí.

Prodáváči mají právo, chovati ve své místnosti na skladě jednu hru nekolkovanou, však ke hraní nezpůsobnou učiněnou každých karet, které mají na prodej, k nahlédnutí kupujícím, jaké ty karty jsou.

Na každé takové hře poznamená úřad finanční, k čemu jest ustanovena.

Co v tomto paragrafě nařizeno, povinen jest šetřiti také zhotovovatel karet, když chce své vlastní nebo cizí karty prodávati.

S kartami hracími provozovati obchod po domech na-prosto jest zapověděno.

§ 13. Kdo by proti tomu, co v tomto zákoně nařizeno, něco činil, měl karty nekolkované nebo takové, které nejsou úřední známkou zavěrací zavřeny, ku spotřebování v obvodu, v němž tento zákon má platnost, na prodej, je prodával, rozděloval jich nabyt, vědomě je ve schování měl nebo kartami nekolkovány hrál, od toho budiž, aniž se zavede řízení trestní dle nálezu, jimž se přestoupení zákona na jisto postaví, vybrána 50násobná suma poplatku, o který byly důchodky zkráceny.

Zhotovovatelé karet a obchodníci v nich právi jsou ze zvýšeného poplatku, který vyjde za takové karty, ježto se

v jejich místnostech živnostenských nebo v jejich obydlí nalezly.

Hospodští a jiní, v jichž místnostech se karty hrací způsobem živnostenským spotřebují právi jsou rukou nerozdílnou, a to předkem z výše dotčeného poplatku, a uloží se jim mimo to pokuta peněžitá 100—300 zl., když by se v jejich místnostech nebo v jejich obydlí kartami nekolokovanými hrálo, a neprokázalo by se, že se to stalo bez jejich vědomí.

2. Prováděcí nařízení dáno dne 27. X. 1881, č. 127 ř. z.

3. Dle vyhl. min. fin. ze dne 20. XII. 1911, č. 7 ř. z. z r. 1912 byl ustanoven k odkolkování hracích karet kolkový úřad v Praze, berní úřad v Teplicích a dle vyhl. min. fin. č. XI. 21, č. 403 sb. z. a n., zemská finanční pokladna v Brně.

4. Nař. vl. 9. XII. 1921, č. 441 sb. z. a n. o nových kolkových a závěrných známkách na hrací karty.

XIX. Vetešníci.

§ 15 ž. ř. Za živnosti koncesované prohlašují se:
12. Živnost vetešnická.

Dle § 23 přihládati jest k potřebě místní (str. 111). Průkaz způsobilosti predepsán není. neprovozuje-li se po 6 měsíců nebo nezačne-li se do té doby provozovati, lze ji odejmouti dle § 57 (str. 254).

§ 54 odst. 1. Způsobem nařizovacím bude ustanoveno, kterak majetníci živností vetešnických a zastavárenských, pak živností prostředkování služeb a míst mají vésti své knihy a jaké policejní kontrole co do rozsahu a způsobu svého obchodování mají se podrobiti.

1. Nař. min. obch. a vn. ze dne 2. května 1884, č. 69 ř. z. o způsobu, jak majetníci živností vetešnických vésti mají své knihy, pak o policejním dohledu, jemuž při provozování své živnosti jsou podrobeni.

Na základě § 54, odst. 1. zák. ze dne 15. března 1883, č. 39 ř. z. o změně a doplnění řádu živn. nařizuje se:

§ 1. Každý majetník živností vetešnické jest povinen vésti obchodní knihu o svých živnostenských koupích a prodejkách.

Do této obchodní knihy zapsány buďte koupě a prodeje v těchto případnostech:

Koupě a prodej každého zboží stříbrného a zlatého, klenotů, věci uměleckých a starožitností, pak zbraní, pokud vůbec jsou zbranemi uvolněnými, a to při vselikých právě jmenovaných preamětích, nehledíc k ceně kupní; dále koupě a prodej vselikých jiných předmětů, jichž hodnota (cena kupní) přesahuje 5 zl. r. č.

Obchodní kniha má býti veskrz stránkována; všecky listy její prosity nití a konce nití úředně zapečetěny o úřadu živnostenského.

Obchodní kniha buď vidována úřadem živnostenským.

Obsahovati má následující rubriky:

a) běžné číslo, b) předmět, c) den koupě, d) jméno, stav a bydliště prodatelovo, jak byly udány, s poznámkou, zda-li prodátel jest vetešníkovi znám, e) cenu kupní, f) den prodeje, g) cenu prodejní, h) rubriku pro poznámky.

Knihu obchodní musí býti vždy v řádném stavu, jmenovitě nesmí býti nic vyškrabáno nebo zápis nečitelným učiněn.

§ 2. Majetník živnosti má dle časové posloupnosti uschovati úřední ohlášení o všech věcech ztracených nebo vlastníkovi bezprávně odečizených a předložiti je kontrolujícímu zřízení úřadnímu, přeje-li si toho. Totéž platí o všech podobných písemných zprávách, které majetník živnosti obdrží od osob soukromých.

§ 3. Živnostenské úřady první instance jsou zavázány prováděti občasně revise v obchodních místnostech vetešníků; rovněž zřízení živnostenských úřadů, jakož i příslušných policejních úřadů zeměpanských a místních jsou oprávněni kdykoli v obchodních místnostech vetešníků přehlídku vykonati, do knih nahlédnouti a provozování živnosti revidi podrobiti, jakož i shledané nesprávnosti odstraniti neb opatřiti, aby byly odstraněny.

Majetníci živností vetešnických jsou povinni uvedeným osobám úředním podati všechna vysvětlení jich obchodu se týkající, za něž osoby dotčené požádají.

§ 4. Přestupky tohoto nařízení, pokud nespádají pod ustanovení zákona trestního, potrestány budou dle trestních ustanovení řádu živnostenského.

§ 5. Toto nařízení nabude moci za 3 měsíce po svém prohlášení.

2. Nař. min. obch. a vn. ze dne 6. července 1886, č. 112 ř. z., jímž ustanovuje se rozsah živnosti jednak vetešníků, jednak obchodníků starožitnických.

Abý určen byl rozsah živnosti, jednak vetešníků, jednak obchodníků starožitnických, vydávají se následující předpisy:

§ 1. Živnostenské oprávnění vetešnické živnosti, které podle § 15, odstavce 12. zákona ze dne 15. března 1883, č. 39 ř. z., o změně a doplnění živnostenského řádu, vázaná jest koncesi, vztahuje se ku koupi a prodeji potřebovaných věcí (zboží) všeho druhu, kromě těch věcí, při kterých obchod vázán jest na zvláštní koncesi.

Vetešníci mají tedy v mezích právě vytčených také právo, obchod vésti s věcmi (zbožím), které jsouce potřebované nebo staré, mají zároveň hodnotu zálibnou, uměleckou nebo historickou.

§ 2. Vetešníkům, kteří koncesi mají podle dřívějších platných živnostenských předpisů, přísluší nyní také rozšířenější práva v § 1 tohoto nařízení přirčená.

§ 3. Obchod starožitnický, do kategorie svobodných živností patřící, zahrnuje v sobě naproti tomu toliko koupi a prodej věcí starých, to jest věcí takových, které nejsou za nynější doby vyrobeny a které hledány bývají pro svou hodnotu historickou, uměleckou nebo zálibnou, avšak rovněž kromě oněch věcí, při nichž obchod vázán jest na zvláštní koncesi.

Obchodníci starožitničtí nejsou povinni vésti knih, ministerským nařízením ze dne 2. května 1884, č. 69 ř. z., vetešnické živnosti předepsaných.

§ 4. Nařízení toto nabývá moci dnem vyhlášení svého.

Úpravy rozsahu živnosti, kterou zákon vyrazuje řízení rozhodovacímu (§ 36) nelze provést cestou nařizovací. Nař. ze dne 6. VII. 86, č. 112 ř. z. o vymezení oprávnění vetešníků a antikvářů, nemá v zákoně opory. B. 4563/06. Viz str. 204.

Nař. tímto definované oprávnění vetešníků k nákupu a prodeji upotřebených neb starých věcí nelze vykládati tak, že jim toto oprávnění patří výlučně. M. o. 6. VII. 86, č. 19890, č. 227 sb. norm.

Vedle vyrozumění obyčejně ústního jest nutno, aby také písemní vyrozumění s popisem věci ztracené neb odcizené co nejdříve se

dostalo do rukou vetešníka pravidelně na potvrzení (dodáním oznamovatele tiskových, litografických zpráv a j.). M. o. 25. VI. 1884, č. 1815, m. p. 5. VII. 1884, č. 460 sb. norm.

Předpis § 23 a, odst. 1. se na vetešnictví nevztahuje. Existence zvláštních důvodů pro udělení koncese dle zákona nezakládá nároku na udělení koncese vetešnické přes nedostatek místní potřeby. S. 8. II. 22, č. 1801. Boh. 1161.

Obchod starožitnostmi, návrh na koncesování viz JOKP. 1912 str. 284.

Není vyloučeno, že obchod s upotřebenými výrobky tiskovými spadá do

rozsahu obchodu se starožitnostmi nebo živnosti vetešnické. B. 4563/06.

Ani vetešníci ani starožitníci nejsou oprávněni k obchodu upotřebenými výrobky tiskovými. M. o. 17. I. 06, č. 2807. A. 1906, str. 132.

Vetešnictvím a ne svob. živností jest obchod: a) nábytkem a upotřebenými věcmi domácnosti. M. o. 2. III. 20, č. 45726/19; b) starými psacími a počítacími stroji a motocykly; zbožím vetešnickým se rozumějí veškeré staré a upotřebené předměty, které jako takové dále se prodávají, v první řadě pak, které slouží osobní potřebě lidské. OKP. č. 19131/20.

Svob. živností jest: 1. nákup zboží, hadrů a kovů a pod. starých odpadků, aby byly prodány z pevného stanoviska. JOKP. 1912, str. 105; 2. obchod starými zuby a chrupy, ježto ve své podobě nehodí se k dalšímu užívání, jsouce upotřebitelné jen pro další výrobu nebo drahý kov. OKP. 1920, č. 18439; 3. obchod ojetými silostroji a jich součástkami, ježto neslouží bezprostřední potřebě osobní ani domácnostní. OKP. 1919, č. 23831.

Obchod starým železem, hadry, kostmi, kůžemi, odpadky, starými pytle, bednářskými sušy není vetešnictvím, nýbrž živností svobodnou; vetešnickým jest jen zboží, jehož kupec používá k jeho původnímu účelu (staré peří) nebo k osobní po-

třebě lidské, ne však, jež slouží k další výrobě nebo k balení jiného zboží. JOKP. 1914, str. 20 a 90; 1908, str. 163; 1909, str. 144.

Výrobci živnostníci jsou oprávněni kupovati a na srážku kupní ceny za nově zakoupené předměty přijímati staré věci druhově stejné s jejich výrobky, a předměty tyto po ev. opravě dále prodávati nebo použití jich jako materiálu k zpracování; není zákonného předpisu, který by živnostníky v tom směru omezoval a z§ 37 ř. z. spíše souditi možno o opaku. To platí zejména o truhlářích, kde činnost takovou nelze míti za vetešnictví ani, když jedná se o opětované případy tohoto druhu. Vetešník je pouhým překupníkem bez oprávnění výrobního a tudíž starý koupený nábytek smí prodávati dále pouze nezměněný, aniž by prováděl nebo na něm prováděl dal jakékoli změny opravy a p. Oprávnění k obchodu starým nábytkem, hledě k všeob. znění § 1 min. nař. ze dne 6. VII. 1886, č. 112 ř. z., pouhým obchodníkům dle § 38, odst. 2. ž. ř. (staré znění) nelze přiznati. JOKP. 1907, str. 224; 1904, č. 17.822.

Živnostníci výrobci jsou oprávněni kupovati a přijímati na srážku kupní ceny za nově koupené předměty staré věci druhově stejné s jejich výrobky a je po ev. opravě dále prodávati nebo jich použití jako materiálu

ku zpracování, pro nedostatek omezujícího předpisu. Pokud obchodník kupuje a prodává jen staré stroje, a pokud nesmí na nich provádět jakékoli změny kromě vyčištění, rozebrání nebo rozbití na material, sluší to míti za vetešnictví. JOKP. 1911, str. 156.

S vetešnictvím v téže místnosti provozovati prodej hotového nového šatstva, prádla a obuvi je nevhodné. JOKP. 1910, str. 166.

Obchodníci železem nebo vetešníci nesmějí přejímat zhotovení klíčů dle otisků aneb zhotovovati poloklíče a je do zámek přizpůsobovati, t. j. vykonávati práce spadající do rozsahu živnosti zámečnické, pod tresty živn. ř. Vyn. m. m. 25. VII. 94, č. 15.473, m. p. 6. VIII. 94, č. 82 sb. norm.

Vetešníci a obchodníci železem nesmějí nakoupené zboží železné sami ani najatými dělníky, zejména zámečnickými pomocníky, opravovati neb dáti opravovati. Min. vn. 7. IX. 90, č. 13.501; m. p. 18. IX. 90, č. 780 sb. norm.

Klempíř může kupovati staré kovy k úplnému neb částečnému spracování ve své živnosti i odprodati nehodící se mu starý kov, a jsou to zbytky a odpadky pracovní nebo zbytky starých kovů. Nesmí kupovati však starých kovů k jejich výdělečnému odprodeji ve formě ne-

změněné, ani jinak obchodovati starými kovy. JOKP. 1915, str. 95.

Koberce perské přicházejí do obch. zpravidla opotřebované, zřídká nové, cena pracovních perských koberců určuje se proveniencí a stářím, a jest tím vyšší, čím jest koberce starší. Prodej starších koberců proto nepatří do rozsahu živnosti vetešnické, poněvadž této živnosti přísluší jen prodej takových opotřebovaných předmětů sloužících osobní potřebě kupujících, jichž cena se upotřebením snížila. Obchodník předměty sloužící k výzdobě bytu a orientálních koberců jest oprávněn i k prodeji starých koberců. OKP. 3887/23.

Při hromadném nákupu věcí za úhrnou cenu, buďž toto množství pokládáno za nákupní akt a jako jediná položka zapsáno, ovšem však musí veškeré věci z kolektivní koupě pod touto běžnou položkou se zvláště pojmenovati, poněvadž odst. 6. pod písm. f) a g) předepisuje zápis dne a cenu prodeje, jinak by zápis prodeje nebyl možným. Vyn. m. o. 3. X. 96, č. 38.433, m. p. 24. X. 1896, č. 392 sb. norm.

Dle vyn. min. vyuč. ze dne 6. IV. 01, č. 9977, a ze dne 22. IX. 04, č. 1477, č. 4938 a 5744 Manz. sb. norm. jest se vši přísností vystupovati proti zcizování cenného církevního majetku antikvářům, vetešníkům atp.

Poučení zdravotní pro vetešníky pražské. Výměr magistrátu hlav. města Prahy, 23. I. 1907, č. D-402/4/16. Magistrát hlav. města Prahy v zájmu veřejného zdravotnictví na základě § 4, odst. a) zák. ze dne 30. dubna 1870 č. 68 ř. z. výměrem ze dne 13. února 1905, č. j. D 402/4/4 ref. X. a. nařídil, aby majitelé živností vetešnických měli rázežitou péči o vhojné desinfikování předmětů v jejich skladistích přechovávaných a aby zejména častým větráním těchto místností i jednotlivých předmětů v nich uložených nákazě předcházeli.

Vzhledem k tomu zároveň bylo vydáno toto:

Poučení

pro vetešníky, jak nakládati s věcmi buď s nakažlivými nemocemi do styku přisedššími neb z toho podezřelými.

Hlavní věcí jest při nákupu veteše pátrati, zda věc kupovaná nepřišla nebo nemohla přijíti do styku s nemocí nakažlivou. Z té příčiny nutno prodávajícího přímo na to se ptáti. Věci, o kterých zjištěno, že s osobou nemocí nakažlivou stýženou do styku přišly, nebo které jsou podezřelé, nutno ihned z ostatního zboží vyloučiti a příslušné desinfekci podrobiti.

Desinfekci možno v obchodě samotném provésti.

Způsob její řídí se dle povahy předmětu, který desinfikovati se má.

Prádlo, oděv a jiné předměty, které možno práti, vloží se do nádoby naplněné 5% roztokem karbolovým, neb 2% lysolovým neb lysitolovým, a nechají se v tom 12 hodin státi. Pak se řádně, nejlépe mazlavým mýdlem draselnatým, promyjí čtyřmi, vyperou a upraví.

Šat, který práti se nedá, žíněnky, peřiny, přikrývky, koberce, předměty dekorace, nábytek, předměty kožené, sametové, kožešinové, třeba vlněným šatem, namočeným do 5% roztoku karbolového, nebo 2% roztoku lysolového neb lysitolového řádně otřítí, nebo karbolovým (sprayem) rozprašovačem proprášiti, vyklepatí a více dennímu vlivu světla a vzduchu vystaviti.

Náradí dřevěné nutno řádně mýdlem a 5% karbolovou vodou, neb roztokem 2% lysolu neb lysitolu omýti, případně vydrhnouti.

Látky neb houby k umývání použité musí se pak řádně vydrhnouti.

Osoba desinfekci provádějící musí také sebe dbáti, při provádění desinfekce jídla, pití a kouření se zdržeti, po provedení desinfekce řádně mýdlem a kartáčem ruce si umýti.

Dle poučení tohoto nutno v zájmu vlastním i v zájmu celku se přesně zachovati.

Dozor nad zachováním tohoto nařízení bude politickým úřadem prováděn, a kdo jím řídití se nebude, bude dle platných zákonných předpisů potrestán.

Ustanovení trestního zákona. § 471. Vetešníci (tarma-rečníci), obchodníci podomní anebo kdokoli má živnost; a obchod věcmi již opotřebovanými, odloženými nebo starými, když od dětí nedospělých něco koupí nebo za jiné smění, potrestáni býti mají za tato přestoupení podle okolností osoby a věci deseti až stem korun nebo vězením od jednoho až do deseti dnů. — **§ 472.** Dopustí-li se toho opětovně, má se pokuta peněžítá zdvojnásobiti, anebo jednoduchá pokuta peněžítá vězením od jednoho až do osmi dnů a podle okolností i vězení toto ještě ztříti. Objeví-li se častějším opakováním přestupku, že se vinníci nepolepšují, pak se jim odejme živnost (měšťanská) nebo povolení vrchnostenské, mají-li iaké; vedou-li však obchod beze zvláštního povolení, a jsou-li tuzemci, vyhostiti se mají na neurčitý čas z místa, a jsou-li cizozemci, ze všech korunních zemí (císařství) na vždy.

§ 473. Obchodníci klenoty a zbožím galantním, jakož i zlatníci a stříbrníci, jimž někdo ke koupi nabízí klenoty nebo věci ze zlata nebo ze stříbra, kdo soudíc podle okolností není ani vlastníkem věcí těch, ani od vlastníka poslán, povinni jsou věc tu i prodavače zadržeti a nemůže-li se tento dostatečně vykázáti, mají se o to přičiniti, aby byl před úřad postaven. Nešetření předpisu tohoto jest přestupkem a potrestati se má padesáti až dvěma sty korun.

§ 474. Pakli zboží podezřelé takovým způsobem jim ke koupi nabízené na se převedou, uloženo buď tomu, kdo je koupí, podle rozličné hodnoty toho zboží trest od jednoho sta až do jednoho tisíce korun.

§ 475. Zlatníci a stříbrníci, jimž ke koupi se nabízí slité zlato a stříbro, které není označeno jménem jiného oprávněného zlatníka a stříbrníka, povinni jsou prodavače zadržeti a se o to přičiniti, aby byl postaven před úřad. Opmenou-li toho nebo převedou-li na se takovéto nepoznamenané zlato a stříbro, trestá se to pokutou uloženou na tento přestupek v předešlém paragrafu.

XX. Zastavárny.

Zákon daný dne 23. března 1885, č. 48 ř. z., jimž vydávají se některé předpisy o živnosti zastavární.

§ 1. Propůjčovati koncesi ku provozování zastavární (zástavnické) živnosti, jež dotčena jest v §

15. pod čís. 3. zákona ze dne 15. března 1883, č. 39 ř. z., jimž změněn a doplněn byl řád živnostenský, přenáší se v první instanci na politický úřad zemský.

Pokud v tomto zákoně výslovně nic jiného není ustanoveno, předpisy živnostenského řádu, resp. zákona ze dne 15. března 1883, č. 39 ř. z., jimž změněn a doplněn byl řád živnostenský, vztahují se také ku živnosti zastavární: zvláště předpisy §§ 5., 22. a 23. zákona posléze uvedeného dané o tom, jak ucházeti se jest o živnost koncesovanou a o zvláštních požadavcích pro uvázání se v živnost takovou, platí i vzhledem k živnosti zastavární.

Žádá-li právnická osoba (obec, spolek, výdělkové nebo hospodářské společenstvo a pod.) za koncesi pro takovouto živnost, posuzování spolehlivosti vztahovati se má toliko k osobě naznačeného náměstka (§ 3 zákona svrchu uvedeného).

§ 2. Živnost zastavární současně s jinou živností provozovati dovoleno jest toliko se zvláštním schválením úřadu v § 1 tohoto zákona jmenovaného.

§ 3. Každý majitel živnosti zastavární, dříve nežli obchod provozovati počne, povinen jest u živnostenského úřadu první instance složití kauci, jejíž suma takto se ustanovuje:

- I. pro Vídeň s obvodem policejním 8000 zl.,
- II. pro města s nejméně 50.000 obyvatelů a jejich obvod policejní 4000 zl.,
- III. pro města s nejméně 20.000 obyvatelů 2000 zl.,
- IV. pro všechna jiná místa 1000 zl.

Kauce dána buď v hotových penězích nebo v takových papírech cenných, které dle zákonných předpisů způsobily jsou k ukládání sirotčích peněz, nebo hypotékou pušillární.

Dříve nežli kauce jest složena, provozování obchodu započato býti nesmí.

Jestliže majitel živnosti svému závazku kauci složití nedostojí ve lhůtě jemu k tomu vyměřené, propůjčená koncese pokládá se za zaniklou.

Kauce jest zástavou za všechny nároky na náhradu, které provozováním živnosti zastavární vzniknou proti majiteli jejímu, čímž však neruší se osobní závazek majitele živnostenského.

Tato kauce může pro jiné pohledávky do zástavy nebo exekuce vzata býti toliko bez újmy tohoto přednostního práva uvedeným nárokům na náhradu příslušejícího.

Takovéto pohledávky mohou zapraveny býti z kauce teprve za rok po nabytém právu zástavním, respektive po vydobyté exekuci, a jen tou měrou, na kolik před vydáním kauce nebyly u živnostenského úřadu ohlášeny nároky na náhradu, které provozováním zastavární živnosti vznikly proti majiteli jejímu.

Kauce vrácena býti může teprve za rok po skončeném provozování obchodu, a jen tou měrou, na kolik nároky na náhradu způsobu dotčeného nebyly ohlášeny nebo jinaká práva třetích osob nebyla nabýta ke kauci.

Zmenší-li se kauce, majitel živnosti jest zavázán k vyzvání úřadu živnostenského ji doplniti ve lhůtě jemu k tomu položené, jinak mu koncese bude odňata.

Za věc se zmenšením kauce stejnou pokládá se, když ke kauci nabude se právo zástavní buď zřízením se strany vlastníkovo nebo exekucí.

§ 4. Majitelé zastavárních živností povolených dle předchozích paragrafů, chtějíce pohledávky provozování svého obchodu vzniklé vymočí ze zástav, které jim proto byly dány, jsou oprávněni dle své vůle užívati řízení naznačeného v čl. 310. nebo 311. obchodního zákonníka, nehledíc k tomu, zda pohledávky povstaly proti kupcům z jednání obchod-

ních a zda písemně se dohodli o zřízení zástavy ruční a o řízení.

Veřejný prodej zástavy ruční dle článku 310. obchodního zákonníka vymožený děje se dle poukazu daného v § 47 úvodního zákona k zákonníku obchodnímu.

Majitel živnosti není zavázán zástavního dlužníka zpravit o povolení nebo vykonání prodeje.

Prodej však nesmí státi se žádnou měrou dříve nežli za šest neděl po době dospělosti, a čas jeho vyhlášen buď veřejně způsobem, jenž nařízením bude ustanoven.

Jestliže zástavce do pěti let po prodeji nevyzvedne přebytek, jenž zůstane z výtěžku za zástavu po zapravení pohledávky zástavní, propadne tento přebytek ve prospěch místních chudých.

Dříve nabytá práva třetích osob k cenným papírům a k jiným movitým věcem, které od takovéhoho majitele živnostenského jako jmění jeho dlužníků přivzaty byly na základě jednání, které přísluší ku provozování jeho živnosti, předcházejí v této případnosti toliko tenkráté nárokům živnostenského majitele, když ona dřívější práva majiteli živnostenskému již při odevzdání byla známa nebo přece patrně seznatelná.

§ 5. Majiteli zastavární živnosti není dovoleno dále zastavovati věci jemu zastavené.

Živnostenské kupování zástavních lístků, jakož i živnostenské půjčování na ně jest zapověděno.

§ 6. Listiny, které vydávají se o zálohách na zástavy daných, podrobeny jsou poplatku kolkovému dle dané zálohy, a to nebyly-li zálohy dány na delší dobu nežli na tři měsíce, dle škály I., pakliže dány byly na dobu delší, dle škály II. Jestliže zálohy na zástavy dané nepřesahují 5 zl., listiny o tom vydané jsou bez výminky prosty kolkův.

Každé prodloužení podrobena jest dle těchto předpisů témuž poplatku jako první dání zálohy.

Majitelé zastavárních živností jsou povinni vybirati tyto poplatky od stran a měsíčně potom přímo je odváděti důchodkové pokladně toho okresu, kde své bydliště mají.

Předpisy §§ 5 a 12 zákona ze dne 13. prosince 1862, č. 89 ř. z., platí úplně v příčině této.

§ 7. Nařízení, o němž zmínka se děje v § 54, odst. 1. zákona ze dne 15. března 1883, č. 39 ř. z., o změně a doplnění živnostenského řádu a které jednati má o tom, jakým způsobem držitelé živností zastavárních věsti mají své knihy a jaké policejní kontrole co do rozsahu a způsobu, jakým svou živnost provozují, podrobiti se mají, budiž vydáno současně s vyhlášením tohoto zákona.

Nařízení toto má obsahovati také ustanovení o tom, jakým způsobem od každého majitele živnosti zastavárních vývěskou v jeho místnosti obchodní zpraveni budou zákazníci o obchodním řádu, jenž úřadu (koncesi) propůjčujícímu předložen býti má ke schválení a v němž zejména uvedena buď výše úroků a vedlejších poplatkův, jichž žádá živnostenský majitel u provozování své živnosti.

§ 8. Přestupky tohoto zákona a nařízení podle něho vydaných, pokud netýkají se předpisu § 6, potrestány buďte dle trestních ustanovení řádu živnostenského.

§ 9. Mým ministrům obchodu, věcí vnitřních, financí a práv jest uloženo, aby uvedli ve skutek tento zákon, jenž nabude moci dnem vyhlášovacím.

Nař. min. obch., věcí vnitřních, financí a práv dne 24. dubna 1885, č. 49 ř. z. o provozování živností zastavárních.

Na základě § 54, odst. 1. zákona ze dne 15. března 1883, č. 39 ř. z., jímž změněn a doplněn byl řád živn., jakož i aby ve skutek uveden byl zákon ze dne 23. března 1885, č. 48 ř. z. o živnosti zastavárních, nařizuje se:

§ 1. Každý majitel živnosti zastavárních jest povinen vésti knihu zastavárních.

O zastavených klenotech, zlatých a stříbrných věcech vedena buď zvláštní kniha zastavárních. Jestliže zastavárník v provozování živnosti své zahrne také půjčky na papíry cenné, budiž o tomto obchodním odboru kromě toho vedena kniha zvláštní. Každá kniha zastavárních má býti pevně vázána, veskrz číslu za sebou jdoucími stránkována a na hřbetě prošita silnou nití.

Každá zastavárních kniha musí míti na příslušném místě jméno majitele živnosti, a dříve nežli se jí počne užívati, má předložena býti živnostenskému úřadu první instance ku prozkumu a potvrzení; úřad tento u každé prozkoumané a potvrzené knihy zastavárních má úředně zapečetiti konce niti, kterou jest provlečena.

Na zastavárních knihách nesmí zcela ničeho býti změněno, zvláště záložný list nesmí vyňat nebo vložen býti.

Každé nahodilé porušení listů, niti nebo pečeti budiž oznámeno živnostenskému úřadu, aby vhodně napraveno bylo. V zastavárních knihách nemá býti korektur.

Je-li přes to třeba korektury, příslušné slovo nebudiž nikdy škrábáno, nýbrž takovým způsobem přetrženo, aby bylo ještě čitelným.

Zastavárních knihy uschovány buďte na bezpečném a ohnivzdorném místě.

§ 2. Každé uzavřené jednání zastavárních buď zřetelně, úplně a dle pravdy zapsáno do příslušné knihy zastavárních, při čemž toto budiž uvedeno:

a) běžné číslo zástavy; b) jméno a byt zástavcův; c) popis zástavy; u zlata a stříbra také váha a dle úřední zkušební známky na něm vyražené také zrno; u cenných papírů serie a číslo jednotlivých kusů, počet kuponův a čas jich dospělosti, a event. jméno, komu cenný papír svědčí; d) cena zástavy, e) obnos půjčky, f) rok a den, kdy zastavárních jednání bylo učiněno, g) kdy půjčka dospěje.

Mimo to¹⁾ každá kniha zastavárních musí opatřena býti rubrikou pro poznámky, do níž zapisovány buďte všechny podstatné události týkající se příslušného jednání zastavárních, jako na př. vyplacení zástavy, odročení dospělosti, amortisace zástavního listku, vydání listku záznamného atd. Zejména buďte v této rubrice zaznamenány také obnosy vybrané při vyplacení neb odročení zástavy, a to odděleně podle kapitálů, úroků a vedlejších poplatkův. Při zápisech, že dospělost zástavy jest odročena (prodloužena), budiž poukázáno ke srovnávanému novému zápisu v § 9 tohoto nařízení předepsanému.

¹⁾ Dle nař. 10. V. 03, č. 115 ř. z.

§ 2a. (Nař. min. obch. ze dne 28. XI. 1917, č. 470 ř. z.) Poznámka nařízená v posledním odstavci § 2 v příčině obnosů při vyplacení neb odročení zástavy vybraných odpadá v poznámkovém sloupci zastavárni knihy, jestliže a dokud zemský politický úřad dovolí majiteli zastavárni živnosti k jeho žádosti, k účelu dozoru na tyto obnosy, a to pro každou zástavu zvláště dle kapitálu, úroků a vedlejších poplatků odděleně, dle dnů a postupně zapisovati do zvláštního záznamníku nebo s použitím počítačích neb registrovacích strojů do volných listů.

Zapisuje-li se do zvláštního záznamníku, buď uvedeno běžné číslo každé zástavy ze zastavárni knihy. Ostatně platí o takovém záznamníku obdobně ustanovení odstavců 2 až 7 § 1.

Zemské politické úřady mohou svolení k zapisování na volných listech učiniti závislým na splnění předpisů; jež by dle uvážení vydaly.

§ 3. Věci ohněm nebezpečné a věci, které dle platných zákonných předpisů nesmějí přiváděny býti do obchodu, zvláště všechny oděvní, výbrojné a výstrojné předměty, které náležejí k službě vojenské, nesmějí do zástavy přijímány býti.

§ 4. Dříve nežli zastavárník počne provozovati své obchody, předložiti má svůj obchodní řád v desíti exemplářích úřadu (koncesi) propůjčujícímu, aby jej schválil.

Obchodní řád musí se srovnávati se zákonem ze dne 23. března 1885, č. 48 ř. z., a s přítomným nařízením a má obsahovati podrobná ustanovení o postupu při vedení obchodu, pak sazbu poplatkův a formulář lístku zástavního.

Než-li obchodní řád jest potvrzen, zastavárník nesmí počíti provozování obchodu.

Potvrzení budiž odepřeno, jsou-li proti obchodnímu řádu závažné vzhledem k platným předpisům nebo policejním ohledům.

Totéž řízení platí také tenkrát, zamýšlí-li se změnití obchodní řád.

§ 5. Majitel živnosti jest zavázán, o uzavřeném obchodu zastavárním vydati zástavci potvrzení (lístek zástavní) podpisem svého jména opatřeně, jež srovnávati se má doslovně se zápisem ve knize zastavárni. (§ 2).

Zástavní lístek obsahovati má kromě toho nejpodstatnější pro zástavce ustanovení zákona ze dne 23. března 1885, č. 48 ř. z., pak tohoto nařízení a obchodního řádu a zvláště obnosů úroků a vedlejších poplatkův, jež jest platiti.

§ 6. V obchodní místnosti živnostenského majitele musí vyvěšen býti na zřejmém místě tištěný exemplář zákona ze

dne 23. března 1885, č. 48 ř. z., a tohoto nařízení, dále exemplář obchodního řádu a kromě toho exemplář poplatkové sazby (§ 4), která jest součástíku řádu onoho.

§ 7. Majitel živnosti jest zavázán provozovati obchod v místnosti co možná proti ohni a vloupání bezpečně a živnostenský úřad jest oprávněn o tom se přesvědčiti. Majitel živnosti jest zavázán, zástavní věci sobě svěřené pojistiti proti nebezpečství ohně.

§ 8. Majitel živnosti jest povinen úřední ohlášení o věcech ztracených nebo vlastníku bezprávně odcizených, jakož všechny podobné písemné zprávy, které od osob soukromých obdržel, uschovati dle časové posloupnosti spořádané a věcným rejstříkem opatřené a předložiti je kontrolujícím úředním zřízením, žádají-li za to.

§ 9 (dle nař. min. obch. z 10. V. 1903, č. 115 ř. z., čl. II.): Žádá-li zástavce za prodloužení smlouvy zástavní (za odročení dospělosti zástavy) a svolí-li k tomu majitel živnosti budiž tímž způsobem postupováno, jakoby šlo o uzavření nového jednání zástavního; budiž s poukazem ke srovnalému dřívějšímu zápisu učiněn nový zápis ve knize zástavní a vydán nový lístek zástavní podle předpisu §§ 2 a 5, kdežto starý lístek zástavní vzat buď zpět.

§ 10. Ztratí-li strana lístek zástavní, zpraviti má ihned ústně nebo písemně majitele živnosti o ztrátě, uvedouc své jméno a bydliště, a prokázati, že ztráta ohlášena byla také úřadu bezpečnostnímu. Ztrátce oznámiti musí čas, kdy věc zastavena byla, jakož i lhůtu a obnos půjčky, kterou obdržel, a popsat zevrubně zástavu.

Jestliže popis uložené zástavy a oznámená data lístku zástavního srovnávají se s knihami zastavárníkovými, ztráta lístku zástavního zaznamenaná se v knihách a vydá se lístek záznamný.

Na základě toho lístku záznamního zástava může prodloužena býti. Nenalezne-li se původní lístek zástavní do do roka počítajíc ode dne, kdy ztráta byla oznámena, zástava může vydána býti, vrátí-li se lístek záznamný a zpraví-li se půjčená suma, úroky a vedlejší poplatky, nepropadla-li zástava a nebyla-li prodána, poněvadž nebyla prodloužena.

Propadla-li již zástava a prodána-li jest řádným způsobem dle zákonných předpisů, vyzvednut býti může toliko větší výtěžek snad dosažený (přebytek), pokud dle ustanovení § 4, odstavec 5. zákona ze dne 23. března 1885, č. 48 ř. z., ještě nepropadl ve prospěch místních chudých. Zástava nebo přebytek prodejem jejím snad dosažený mohou býti vydány do

roka jen tehda, vrátili se současně původní lístek zástavní a lístek záznamný.

§ 11. Po 14 dnech po dni dospělosti držitel listku záznamného jest oprávněn, vrátiv lístek záznamný, vyplatiti zástavu, nebyla-li ještě prodána, když kromě toho u zastavárnicka složí v hotovosti odhadní cenu zástavy, by pojištěny byly možné snad nároky majitele listku zástavního.

Jistota tato vydána bude bez náhrady úroků, jestliže do roka ode dne, kdy vydán byl lístek záznamný, nenalezne se původní lístek zástavní.

§ 12. Každá strana, která ztratí lístek zástavní, nemůže splniti požadavků, jichž dle §§ 10 a 11 tohoto nařízení jest třeba pro dosažení listku záznamného, nebo která ztratí již vydaný lístek záznamný, může zákonnou cestou vymoci amortisací ztraceného listku zástavního nebo záznamného.

Zadatel za amortisací, jakmile zastavárník soudně jest zpraven o zavedeném řízení amortisačním, má prodloužiti zástavu a tak předejiti její propad a prodej. Opomeneli-li ji prodloužiti, má po vymezené právoplatné amortisací listku zástavního nebo záznamného toliko nárok k většímu výtežku (přebytku), jenž při prodeji zástavy byl docílen.

§ 13. Když majitelé zastavárních živností, které dle §§ 1 až 3 zákona ze dne 23. března 1885, č. 48 ř. z., byly povoleny, chtějí pohledávky provozováním svého obchodu vzniklé vymoci ze zástav, které jim proto byly dány, a užívají k tomu řízení naznačeného v článku 311 obchodního zákonníka, jsou zavázáni kromě všeobecných předpisů dražebních přesně zachovávat také tato ustanovení:

1. Zástavce jest oprávněn zástavu kdykoliv až do jejího přívrhu vyplatiti.

Úroky počítány buďte toliko až do výplaty.

2. Čas a místo dražby se všeobecným označením věci, které budou prodávány, oznámeny buďte vývěskou na obchodní místnosti a kromě toho jedním uveřejněním v úředních novinách nebo v místním listě od živnostenského úřadu ustanoveném.

V oznámení uvedeno buď jméno zastavárníkovo a posoupně čísla příslušné knihy zastavární, pod kterými zapsány jsou předměty, jež budou prodávány.

Oznámení státi se má nejméně dvě neděle a nejdříve čtyři neděle přede dnem dražebním.

3. Bylo-li několik věcí touž smlouvou zástavní dáno do zástavy, zástavce jest oprávněn ustanoviti pořadí, ve kterém na prodej vyvolány býti mají, a prodej buď zastaven, jakmile vytěží se suma, která stačí uhraditi zastavárníkovo pohledávku na kapitále, úrocích a vedlejších poplatcích.

4. Zástava zavázána jest také za náklady prodeje. Z nákladů, které několikou prodejů jsou společny, rozděleny buďte náklady na oznámení dle toho, kolik jest čísel zástavních, a náklady na dražbu dle výtěžku.

5. O každé dražbě majitel živnosti věsti má důkladný výkaz, z něhž ať seznati lze prodávancu zástavu, pohledávku zastavárníkovo, výtěžek dražební, dražebné (poplatek dražební) a přebytek, který zbývá po srážce pohledávky zastavárníkovo jakož i dražebného.

Vrchnostenský komisař zjisti dražební výtěžek každé jednotlivé zástavy a podepíše výkaz.

6. Zastavárník po vykonaném prodeji zástavy povinen jest bez odkladu vydati zástavci přebytek výtěžku, který pro zástavce zbyl po srážce zástavního dluhu i s úroky a vedlejších poplatkův, jakož i nákladů na prodej zástavy, nebo po vypršení šestinedělní lhůty pro něho soudně uložiti nevyzvednuté částky s připojeným seznamem.

7. Zastavárník práv jest zástavci ze vsí újmy, která tomuto vzejde nešetřením předchozích předpisů a nešetřili-li ustanovení odstavce 2, 3 a 5, jest povinen sám nésti náklady prodeje.

§ 14. Zastavární knihy buďte uschovány po deset let ode doby posledního zápisu do rieh.

Lístky zástavní a záznamné jakož i záznamníky nebo volné listy, jichž se používá základem úředního povolení (§ 2 a) buďte uschovány po pět let ode doby, kdy zástava byla vyplacena, respektive prodloužena, jakož i záznamníky nebo volné listy, jichž se používá základem úředního povolení. (Min. nař. 28. XI. 07, č. 470 ř. z.)

§ 15. Majitelé živností zastavárních jsou povinni poplatky v § 6 zákona ze dne 23. března 1885, č. 48 ř. z., ustanovené odváděti dle §§ 5 a 12 zákona ze dne 13. prosince 1862, č. 89 ř. z., důchodkové pokladně toho okresu, kde bydlí.

K tomu konci povinni jsou dle přiloženého vzoru věsti denník, jenž má přesně srovnávat se s knihou zastavární a obsahovati:

a) položková čísla knihy zastavární o poplatných zálohách;

b) lhůtu dané zálohy;

c) obnos její;

d) poplatek a to odděleně dle toho, zda vyměřen býti má dle škály I. nebo dle škály II., každý pro sebe a na konci každého sloupce a každého denníku dohromady. Prolongace (§ 6) buďte zapsány do denníku jako nové obchody zastavární.

návrhem a při tom pokud jde o účtování na volných listech, zvláště udatí, zdali k tomuto účelu má se užívání počítačích a registrujících strojů.)

Výn. min. vn. 22. V. 1870, č. 7376; m. p. 18. VI. 1870, č. 24.830, č. 190 sb. norm.:

Ježto ž. ř. při svém vyjití starší předpisy zákonné o přípustnosti ústavů zastavárenských ponechal v platnosti, platí i na dále ještě dekr. dv. kanc. ze dne 22. VIII. 45, č. 27.073 pokud jde o povolání takovýchto ústavů. Naproti tomu, když v gub. nař. ze dne 18. II. 1802 obsažený zákaz pokoutních úřadů zastavních (Winkelveersatzämter) i s příslušnými trestními ustanoveními pojat byl do § 485 tr. zák. ze dne 27. V. 1852 čímž toto nařízení, jakož i dekret dv. kanc. ze dne 22. VIII. 1845, č. 27.073, pokud ustanovovaly tyto oba zákonné předpisy trestní ustanovení dle čl. I. vyhl. pat. k tr. řádu porbyly mocí, má se trestní řízení pro neoprávněné živnostenské provozování obchodu za stavárnického díti jen dle ž. řádu.

Výn. min. vn. 8. VI. 85, č. 19.040, m. p. 15. VI. 87, č. 288 sb. norm. o humanitních zastavárnách: Dle čl. V. uv. p. na zastavárny se ž. ř. nevztahuje; § 16, č. 12 ž. ř. z r. 1859, prohlašuje živnost zastavnickou za koncesovanou pokud tato vůbec po zákonu jest dovolena; dle novely z r. 1883, č. 39 ř. z. (§ 15, bod 13.) zařazuje se živnost za-

stavárenská mezi živnosti koncesní, ale nebyl zrušen čl. V., písm. k) uv. pat.; z toho plyne, že pro zřízení zastaváren, jež neprovozují se po živnostensku a nesměřují k zisku, rozhodným jest d. dv. k. ze dne 22. VIII. 1845, č. 27.073, č. 162 č. sb. z. prov. Dle něho povolány jsou ke zřízení takovýchto ústavů obce a spolky a povolení k němu udílí úřad zemský, jenž zmocněn jest k zkoumání a revisi jednacích řádů dle těchto zásad:

Aby ústav dle zásad cit. dekr. dv. k. byl ústavem humanitním v zájmu chudší třídy obyvatelstva, aby přijímal v zástavu takové cenné předměty, kterých se již upotřebovalo, j. šatů, prádla do zástavy; aby úroková míra resp. tarif a vedlejší poplatky byly co nejnižší, a počítaly se každým způsobem dle půl-měsíců. aby ev. čistý zisk plynul res. fondu, a dostoupil-li tento předepsané výše, aby se uvažovalo o snížení sazby. Přebytků lze užiti od obcí jen k účelům dobročinným neb obecně užitečným v prvé řadě k dobru nemajetné třídy obyvatelstva. totéž platí o jmění při ev. zrušení což buď dáno do jedn. řádu. Cit. výnos zmiňuje se i o poplatkových úlevách.

Ke zřízení zastavárny není třeba koncese, srv. čl. V.,

písm. k) uv. pat. (str. 22), B. 7264/10.

Výn. min. vn. 2. VII. 1885, č. 1373; m. p. 15. VI. 85, č. 575 sb. norm. obsahuje prováděcí předpis a směrnice: přísná zkoumání podmínek koncese zvláště místní potřeby a jedn. řádu, obcím a spolkům náleží přednost; buď zjištěno, zda žadatel neprovozuje jiné živnosti, zkoumáno, aby úroky a vedlejší poplatky nebyly mimořádné, by byla obyčejná úrok. míra, nežádaly se předem vedlejší poplatky, aby zástavní listek souhlasil se vzorcem, aby zástavy nedávaly se v podzástavu a nekupovaly se zástavní listky aniž se na ně půjčovalo.

Vysvětl. k nař. d. 28. XI. 1917, č. 470 ř. z. obsahuje výnos m. o. ze dne 28. XI. 17, č. 11.502 A. 1918, str. 5.

Výn. m. o. 30. IV. 08, č. 34.925/07; m. p. 9. V. 08, č. 86 sb. norm. (zkrácené):

Dle § 4. posl. odst. zák. z 23. III. 1885, č. 48 ř. z., předcházejí dříve nabytá práva třetích osob k zastaveným movitým věcem nárokům majitele zástav. živnosti jen tehdy, když tato dřívější práva zastavárníků byla již při odevzdání známa nebo přece patrně seznatelná. Zastavují-li se tudíž šicí stroje opatřené značkami o vlastnictví (o výhradě), jež byly sděleny zastavárníkům. odepře povitý majitel živnosti zastavární ve vlastním zájmu

půjčiti na zástavu, poněvadž se v podstatě vzdává možnosti realizovati svoji zástavní pohledávku v případě, že zástava nebude vyplacena. Neboť práva prodáváče šicích strojů (obchodníka na splátky) předcházejí v tomto případě jeho nárokům a on sám vydává se v nebezpečí, že pozbude postavení povitého držitele zástavy a že po případě přijde do kollise s trestním zákonem (§ 477). Aby se vyhnuli právním následkům, nechť tedy učiní majitel živn. zastaváren opatření, aby v podnicích jejich nebylo půjčováno na stroje, které jsou opatřeny známkami o výhradě nebo vlastnictví sdělenými jim výslovně obchodníky resp. jejich organizacemi.

Při posuzování místní potřeby (pro živnost zástav.), jest vzíti v úvahu též koncesi doposud fakticky neprovozanou. B. 9821/13.

Vydání listu ž. na obstarávání zastavování a vyplácení různých předmětů v zastavárnách jest proti zákonu. Nosí-li kdo předměty do zastavárny a vrátí majiteli jich zástavní listek, nebo převzeme-li listek, předloží ho, vyplatí zboží a vydá majiteli, jest to živnosti poslušnou; vyzve-li předem majiteli zaplativ listek, předmět zástavy, jest to přestupkem § 5 zák. z r. 1885. JOKP. 1913, str. 100.

Jednacích řádů soukromých zastaváren netřeba již

předkládati min. vn., nýbrž min. obchodu. Vyn. min. vn. 23. II. 09, č. 323, A., str. 295.

Zákaz 2. odst., § 5 zák. ze dne 23. III. 85, č. 48 ř. z. (není dovoleno po živnostensku obchodovati zástavními listy a půjčovati na ně) jest všeobecný a netýká se pouze koncesovaných zástavníků. B. 8107/11.

Povinnost informační dle § 7 zák. a § 17 nař. o požárům pojištění zástav nezahrnuje v sobě povinnosti při živnostenské revizi sdělení vyšší zápůjček. B. 9251/12.

Zádsti za povolení dražeb dle § 13 min. nař., č. 49 ř. z. r. 1885 podléhají kolku [2] K za arch. Úřední povolení dražeb jsou kolku prosta. M. fin. 27. X. 06, m. p. 8. I. 07, č. 9. sb. norm.

K dražbám propadlých zástav potřebí je povolení úřadů politických. M. vn. 22. VIII. 92, č. 3186, m. p. 23. IX. 92, č. 36 sb. norm.

Vyn. m. vn. 16. III. 1917, č. 7103: Dražby dle čl. 311, 343 a 348 obch. z. nelze míti za dobrovolné, k jich povolení jsou příslušny úřady politické nikoli samosprávné. Povolování dražeb v konce-

Vyn. m. p. 25. VI. 07, č. 67636, č. 91 sb. norm.:

Min. fin. při příležitosti, kdy vešlo v platnost min. nař. ze dne 21. XII. 1906, č. 243 ř. z., o výrobě zlatých a stříbrných věcí k vývozu z celního území ustanovených, s menším nežli nejnižším pro tuzemsko určeným ryzím obsahem zhotovených a o obchodu s takovými výrobky, pak o řízení při vývozu a opětném dovozu nepuncovaných zlatých a stříbrných věcí — srozuměví se se účastněnými ministerstvy

sovaných zastavárnách přísluší živnostenským úřadům.

Vyn. m. p. 14. I. 14, č. 12 sb. norm.: Zastavárny smějí dražbou, pokud se týče v druhé řadě z volné ruky prodávati jako zástavy přijaté nevyplacené nebo nezúročené ve sm. § 2 zbr. pat. ze dne 24. X. 1852, č. 223 ř. z. zakázané zbraně zejména též ruční střelné zbraně (pod 18 cm. délky) jen, vymohly-li sobě k tomu dle §§ 4 a 5 zbr. pat. výslovné povolení polit. úřadu zemského. Majitelé pokud se týče správy zastaváren se tudíž vybízejí dodatkem k oběžníku ze dne 27. září 1913, č. 157 sb. norm. týkajícímu se postupu při prodeji takových zbraní aby, chtěli-li vůbec i na dále na zakázané zbraně půjčovati, požádali o dotyčné speciální zdejší povolení, odvolajíce se na svoji koncesi k živnosti zastavárenské prostřednictvím příslušného okr. polit. úřadu, poněvadž by jinak prodej takových zbraní zeměp. resp. dražebním komisařem zastaven býti musil.

Procento chudých z výtežku prodeje zástav nemá se vybírati, poněvadž tyto prodeje nejsou dobrovolnými. B. 8834/95.

změnilo 1. odstavec regulativu pro kontrolu puncovního úřadu v soukromých zastavárnách. Na základě výnosu m. o. ze dne 13. III. 1907, č. 7.007, zaslá se okr. hejtmanství opis dotyčného výnosu fin. min. řízeného na puncovní úřad dodatkem ke zdejšímu výnosu ze dne 7. X. 1901, č. 184.077, sb. norm. č. 108 k dalšímu opatření.

Regulativ pro vykonávání kontroly se strany puncovního úřadu v soukromých zastavárnách.

Vyn. min. fin. 5. VIII. 1901, č. 26.447 a m. o. 19. VI. 1901, č. 34.960; m. p. 7. X. 01, č. 184.077, č. 188 sb. norm., odst. 1., upraven dle vyn. m. fin. z 21. XII. 1906.

1. Při dražbách, jež konají koncesované zastavárny, smějí býti vydražiteli vydány jen puncované zlaté a stříbrné předměty, s výhradou výjimečného ustanovení obsaženého v poslední částce tohoto odstavce a v odstavci třetím. Aby se toho docílilo, prohlédnou orgány puncovního úřadu zlaté a stříbrné zboží určené k dražbě v době dražby před jich vyvoláním.

Naleznou-li se nepuncované předměty, nutno jest rozoznávati, nejsou-li menšího zrna či ano. V prvním případě musí se při dražbě vyhlásiti, že po přiklepnutí předměty před jich vydláním dle volby vydražitelovy buď na jeho útraty budou puncovány nebo rozbity. Předměty, které jsou menšího zrna, smějí při dražbě vyvolány býti vůbec jen jako lomky a musejí býti po přiklepnutí ihned rozbity.

Nerozbité předměty zlaté a stříbrné menšího zrna, jsou-li určeny k vývozu, smějí za kontroly puncovního úřadu vydány býti jen obchodníkům oprávněným k vývozu takových výrobků. Aby tato kontrola mohla býti vykonána, buď každý takový prodej zastavárnou ihned oznámen puncovnímu úřadu nebo kontrolnímu orgánu jím vyslanému. Vydražitel jest povinen, aby konsignaci přijatých kusů, obsahující jméno a bydliště jeho, počet kusů zboží a jich čistou váhu, předložil do 24 hodin příslušnému puncovnímu úřadu a aby zapsal ihned předměty ty do záznamů o svých zásobách zboží menšího zrna.

[Tím se přiměřeně opravuje též pol. 10. instrukce o kontrolní intervenci puncovního úřadu při dražbách propadlých zástav zlatého a stříbrného zboží (zdejší výnos č. 26.048 ex 1902). Hlavní puncovní úřad se zve, aby se postaral o vhodné vyhlášení změny regulativu pro soukromé zastavárny.]

2. Objeví-li se při zastaveném předmětu známky přestupku § 77 punc. zák., nepropadnou sice předměty — jak to jinak dotčené ustanovení zákona předpisuje — předmět

ten budiž však vydražiteli v rozbitém stavu vydán. Bylo-li by podezření falšování puncu aneb vletování pravého puncovního znamení (§ 77 a) a b) punc. zák.), jest orgán puncovní oprávněn, dotčený předmět nebo díly téhož tak dlouho v úřední uschování vzíti, pokud to ku zjištění pravého stavu věci zapotřebí jest.

3. Ježto starožitné, pak takové zlaté a stříbrné předměty starší výroby, jimž se ze stanoviska umění nebo věly cena příkládá, a je tudíž ve své vlastnosti co starožitnostmi nebo předměty umělecké do oběhu přicházejí, po rozumu vvnosení fin. min. ze dne 28. ledna 1868, č. 1923, kontrole ohledně obsahu čistého kovu se nepodrobují, nepodléhá také jich dražba, vztažně vydávání jich obmezením, v předcházejících bodech naznačeným.

Lze tudíž předměty tyto, i nejsou-li puncovány a neobstojí-li při zkoušce, s výslovným svolením příslušného úřadu puncovního v dražbě prořádati a soukromníkům nebo těm, již po živnostensku opět je prodávají, vydati.

4. Vystavují-li se předměty, ku prodeji určené, před dražbou veřejně, jest dle § 50. punc. zák. předměty, jež při zkoušce obsály od oněch, jež neobstály, odloučiti a poslední přiměřeným nadpisem opatřiti.

5. O každé dražbě, jež se předsevzítí má, jest příslušný puncovní úřad nejméně tři dny předem vhodným způsobem vyrozuměti.

Nevykoná-li punc. úřad kontrolu obsahu čistého kovu, téměř dle bodu 1. příslušící, vzdor tomuto vyrozumění, může dotčená zastavárna prodej i bez intervence orgánu puncovního předsevzítí, a jest úřad, jenž toho vinu nese, z případných přestupků puncovního zákona zodpověden.

6. Nevyhoví-li zastavárna své oznamovací povinnosti a vezme-li prodej zlatého a stříbrného zboží předse, budiž tím oznamení živnostenskému úřadu učiněno. Mimo to budiž, povstal-li opomenutím tímto přestupek předpisů puncovních a došel-li přestupek ten k vědomosti puncovního úřadu, protokol o věci sepsán a týž příslušnému důchodkovému úřadu k dalšímu úřednímu jednání zaslán.

7. Zastavárny buďtež o těchto nařízeních vhodným způsobem vyrozuměny a k tomu přidržány, aby ustanovení, stran se týkající, v místnostech, pro strany určených, zřetelným způsobem vyvěsily. Případně lze také vhodnou vyhlášku u tamního úřadu zdělati, dáti vytisknouti a ji zastavárny za účelem vyvěšení podělití.

8. Nařízení tato nabývají platnosti 1. srpna 1901, o čemž zastavárny ihned vyrozuměny buďtež.

Ve shora uvedeném hl. punc. úřadu ve Vídni svědčícím vnesení vydalo min. fin. mezi jiným ještě následující nařízení:

»Puncovní úřady mají dohled k soukromým zastavárnám vykonávati s úplnou přesností, aniž by však tím rušily je v provozování živnosti jejich. — O zkušenostech, při prohlídce zástav učiněných, zvláště o okolnosti, zda-li nárada množství nových, avšak nepuncovaných předmětů do dražby přichází, budiž za vhodných příležitostí (se strany c. k. puncovního úřadu c. k. hlavnímu punc. úřadu ve Vídni) oběs zpráva podána. — Ohledně kontroly prodejů skvostů při exekučních soudech se strany puncovních úřadů budou nařízeny následovány.«

V pozdějším, rovněž hl. punc. úřadu ve Vídni svědčícím vnesení ze dne 4. srpna 1901, č. 50.695 (sřčeno vyn. min. vn. ze dne 20. srpna 1901, č. 31.680), nařídilo dále fin. min., že ustanovení uvedeného regulativu pro soukromé zastavárny pouze ohledně oněch zástav platnost mítí mají, na něž 1. srpna 1901 počínaje půjčka poskytnuta byla, kdežto všechny zlaté a stříbrné, dle punc. zákona nepřipustné věci, jež před 1. srpna 1901 zastaveny byly a ne'děle do půl roku propadnou, týmž způsobem, jak to v regulativu pro zastavárny předepsáno jest, ku dražbě připustiti lze.

Vyňaty z toho jsou předměty, ohledně jichž shledána závada dle § 77. punc. zák. Současně byl hl. punc. úřad poukázán, aby se o to postaral, by puncovní úřadové již od nymějška všechny, v jejich úředních obvodech stávající soukromé zastavárny v patnosti měli a aby dohled k týmž ohledně šetření dotčených pravidel ve skutek uvedli, aby takto soukromé zastavárny přidržány byly, 1. srpna t. r. počínaje dražební dny jim úředně povolené, příslušnému puncovnímu úřadu v čas, t. j. 3 dny napřed oznamovati.

Regulativ pro státní zastavárny, směrodatný ve zmíněném jediném bodu i pro zastavárny soukromé, předpisuje v tomto směru, že při zlatém a stříbrném zboží, k dražbě určeném a puncem neoznačeném, okolnost, že dotčená propařlá zástava puncována není, při vyvolávání prohlášena býti má s doložením, že, pokud předmět ten vydáží osoba, jež se živnostenským prodejem zlatého a stříbrného zboží zabývá, též ustanovení zákona puncovního přesně šetřiti má.

O předcházejících nařízeních buďtež vzhledem k bodu 7. shora uvedeného regulativu soukromé zastavárny, v podřízeném správním obvodu stávající, vhodným způsobem vyrozuměny. Rovněž tak buďtež i komisaři, pro jednotlivé zastavárny ustanovení, vhodným způsobem vyrozuměni.

XXI. Obchod hadry v okresích pohraničních.

Nařízení min. obch., vnitra a fin. dne 28. srpna 1884, č. 143 ř. z., jímž se obchod v hadrech po živnostensku provozovaný zařazuje mezi koncesované živnosti v pohraničních okresích Čech, Moravy, Slezska, [Haliče, Horního Rakouska, Salcburka, Tyrolska a Vorarlberska].

§ 1. Na základě § 24, odst. 1. zákona ze dne 15. března 1883, č. 39 ř. z., jímž řád živnostenský byl změněn a doplněn, obchod v hadrech po živnostensku provozovaný vázán jest koncesí v pohraničních okresích (ve smyslu řádu celního a o státním monopolu) korunních zemí svrchu uvedených.

§ 2. Osoby, které ucházejí se o takovou živnost, mají splnit podmínky pro dosažení koncesované živnosti vůbec předepsané (§§ 22 a 23 zákona ze dne 15. března 1883, č. 39 ř. z.), a živnost dotčená propůjčena býti může jim jen tenkrát a potud, když finanční úřad okresní ničeho nenamítá ani proti osobě uchazečově vzhledem k jeho hodnověrnosti důchodkové, ani proti stanovišti, jež pro živnost bylo zvoleno.

Viz str. 146—148 a 536.

§ 3. Živnostenské a policejní předpisy o pouhém sbírání hadrů vydané nejsou dotčeny ustanoveními tohoto nařízení.

Toto nařízení nabude moci dnem vyhlášovacím.

Zemské fin. říditelství v Čechách ve shodě s býv. místoříditelstvím vydalo v základě § 6 ř. cel. a monop. ze dne 11. VII. 1835 seznam všech v pohraničních okresích Čech ležících obcí. Tento výnos vyhlášen byl v příloze Věstníku zem. fin. říd. v Pra-

ze z r. 1890, poř. č. 33. Pojem okresu pohraničního nekryje se s pojmem okresu politického. S. 14. IV. 23, č. 6045.

Licenci na sbírání hadrů, a obchod hadry vůbec viz i stať o kožovných živnostech ve svazku II.

XXII. Výroba a prodej léčiv a strojních vod minerálních.

§ 15 ž. ř. Za živnosti koncesované prohlašuje se:

14. Výroba jedů a příprava látek a preparátů, které jsou určeny, by jich užito bylo za léky, jakož i prodej obojích věcí, pokud není výlučně vyhrazen lékárníkům; pak výroba a prodej strojních vod minerálních.

Vyn. m. o. ve sh. s min. zdrav. 3. I. 21. č. 48.724/20; ob. z. sp. p. P. 7. IV. 21, č. 15 A-134/19.818:

Od zřízení republiky bylo uděleno mnoho koncesí dle bodu 14 § 15 ž. ř. k přípravě látek a preparátů, které jsou určeny, aby jich bylo použito za léky, jakož i k prodeji jejich, pokud není výlučně vyhrazen lékárníkům. Některé z těchto podniků, hlavně některé společnosti, začínají výrobu s prostředky tak nepatrnými, že jest jasno, že nemohou ani přikročiti k výrobě skutečně nutných léčiv a tak velká většina vrábí buď zbytečně přípravky kosmetické, bezcenné cukrovinky nebo přípravky antikoncepcionelní, anebo lékařské speciality, jež jsou pak veřejně ohlašovány a nabízeny k prodeji aniž při tom šetřeno ustanovení min. nař. ze dne 17. XII. 1894, č. 239 ř. z. a ze dne 16. dubna 1901, č. 40 ř. z. Takovýmto postupem mohou dostat se do obchodu přípravky úplně bezcenné, ano i zdraví škodlivé a na druhé straně jest obecnostvo hospodářsky využítkováno. O tom se živnostenské úřady I. stolice v základě shora uvedeného min. usnesení vyrozumívají s vybitnutím aby dbaly toho, by zmíněné koncese byly udělovány jen vzhledem na skutečnou potřebu obyvatelstva a jen těm osobám a společenstvem, od nichž lze očekávati, že koncese nebudou zneužívati. — Dále ukládá se živn. úřadům I. st., aby častějšími příležitostnými revisemi zjišťovaly, nepřekročili-li zmíněné podniky svoje živn. oprávnění a neuvádějí-li do obchodu přípravky bezcenné, zdraví škodlivé aneb lékařské speciality bez zvláštního dovolení.

Za léky ve smyslu § 1 nař. z r. 1876 jest považovati všechny léčivé prostředky, jež sestávají z kvantitativně a kvalitativně přesně určených látek léčivých pro určité léčebné účely; a proto nemohou býti zhotovovány

bez lékařského předpisu, třebas mohly býti drženy v zásobě na prodej komukoliv. B. 10509/97.

Za přípravky léčivé ve smyslu § 2 min. nař. ze dne 17. XI. 83, č. 152 ř. z. jest považovati ony, které jsou

přípravky dle předpisů farmakopoej nebo dispensatorií jiných zemí. — Nejsou-li dle těchto přípravků připraveny, nejsou lékárníkům vyhrazeným přípravkem bonbony, třebaš byly označeny jako »Médicales bonbons«, a lékařská doporučení jim příkládala léčivou moc. S. 4. I. 23. č. 20228.

Povaha léčivého prostředku jest dána při smíšenině takových dvou ve farmakopoei uvedených prostředků. Jež má za účel sáhnouti do normálního fungování lidského organismu, při čemž jest neškodnost tohoto přípravku zaručena jen lékařským předpisem pro zhotovení a užívání. B. 7103/09.

Pouhá okolnost, že má novitativa v sobě též látky, uveřejně ve farmakopoei nestáčí aby mohla býti charakterisována jako preparát určený, aby ho užito bylo jako léku. B. 6614/09.

Není rozdílu, zda léčivo je pro lidský či zvířecí organismus, jen když prodej jeho je vyhrazen lékárnám. Na koncesi jsou vázány pouze ony léčivé přípravky, které dle svého složení neobsahují prenarativy lékárnám vyhrazené, přes to však preparát sám jako léčivo má býti prodáván i vvráběn. JOKP. 1913 str. 101.

Okolnost, že se v určitém přípravku jež může býti kvalifikován ev. též jako čistý léčivý vyšetřují také látky uvedené v lékárnické

knize nestačí k tomu, aby mohl býti označen za prostředek léčivý; příslušné odborně technické znaky musí býti konkrétně stanoveny. B. 10829/15.

Při kvalifikaci výrobku jako »lékařský preparát« jest úřad vázán, sděliti odborně-technický rozklad, o němž tuto kvalifikaci opírá. B. 11176/15.

Vvn. m. vn. 8. V. 1896. č. 15693; m. p. 15. V. 96, č. 342 sb. norm.:

Dle mín. nař. ze dne 17. VII. 1883. č. 152 ř. z. chirurgické látky obzavové mohou býti prodávány a na prodej chovány i mimo lékárný; prodej i výroba jejich řídí se ž. řádem. Dle § 15 ž. ř. není výroba i prodej látek určených za léčiva tedy i materiálu k obvázání ran, jež vedle prostého zahalení nemocného údu pro své impregnování látkami léčebnými, látkami jsou i prostředky k desinfekci ran, sloužící k účelům léčebným, živností svobodnou, nýbrž pokud připravují a prodej těchto léčivých napuštěných obvazů se patří k lékárnám nebo určitě léčebné přípravky lékárnám nejsou vyhrazeny, jest vázána na koncesi. — Polit. úřady mají příslušnost zdravotní zájmů hájiti při zkoumání mrškvu znárodnosti. — Při výrobě a prodeji léčivem impregnovaných obvazů v rozsahu živností svobodné má úřad tyto zájmy hájiti zejména tím, aby výroba a prodej dala se v největší čisto-

tě, a uschování jich by se stalo tak, by škodlivě nebyly znečištěny.

Obvazy impregnované látkami, jejichž drobný prodej jest vyhrazen lékárníkům, smějí jen lékárníci detailně prodávati; prodej veř. nemocnicím, jež nemají své lékárny, jest prodejem drobným. B. 10837/15.

»Farmaceuticky připravená francovka« jest francovka s léčivými přísadami. Léčivé přísady a drogy jsou ony officinelní dle předpisů farmakopoej zhotovené drogy a chemické praeparáty, jež nejsou uvedeny v seznamu lékárnické taxy jako drogy a chemické praeparáty, jež jest dovoleno i mimo lékárny prodávati k technicko-dieteticko-hospodářským účelům. Jest nepřipustno francovky, jež se nejví jako přípravky farmaceutické, označovati za léčivé prostředky proti různým nemocem. M. vn. 24. XII. 1910, č. 45895, A. 1911, str. 38.

Jest nepřipustno udělovati koncesi ku prodeji léčivých bylin. M. o. 27. VII. 86 č. 27625. Müller-Diwald, str. 68.

Nař. mín. fin. ze dne 29. XII. 1903, č. 3; m. p. 12. II. 04, č. 29 sb. norm.: **Tabákový výtažek** není jedem dle nař. ze dne 21. IV. 1876, č. 60 ř. z., prohlašuje se za jedovatou drogu dle § 15 tohoto nařízení a úprava obchodu s ním svěřena ministerstvu financí.

Dle nař. mín. fin. z 29. XII. 1903, č. 92207 (Věst. č. 1) tabákový výtažek smí býti ode-

birán pouze z prodejen fin. úřadem povolených; pro tento odběr není zvláštního povolení potřebí; prodej jeho podléhá předpisům § 15 min. nař. ze dne 21. IV. 1876, č. 60 ř. z. Proto bude tab. výtažek vydáván pouze v uzavřených plechovkách, opatřených nápisem »tabákový výtažek«. Prodáváci jsou povinni jej chovati odděleně ode všech potravin; nesmějí plechovky otvírati, odstraňovati úřední pásku a výtazek vydávati osobám, jež patrně zavdávají příčinu k obavám, že bude výtazku zneužito, nebo neoprávně s ním zacházeno. Kdo mají povolení prodávati tabák, jsou oprávněni k prodeji tab. výtažku. Příslušný úřad prodeje může jiným osobám, j. hospodářským korporacím, obchodníkům semeny atd. uděliti zvláštní kdykoli odvolatelné povolení tabákový výtažek prodávati. Všeliký prodej tabákového výtažku bez oprávnění a všeliké získání od prodáváčů neoprávněných bude stíháno jako zakázaný obchod předměty státního monopolu.

Výtažek tabákový i stáva tabáková co do odběru pro obsah nikotinový podléhá předpisům o jedech. Min. nař. 23. III. 1895, č. 45 ř. z. M. p. 23. VI. 1898, č. 206 sb. norm.

Vyhotovení ž. listu na velkoobchod lékárnickým zbožím není přípustno, ježto pod pojem lékárnického zboží spadají přípravky a látky

určené k léčebnému užití, a jest potřebí koncese i k velkoobchodu látkami a přípravky k léčebnému užití určenými. M. n. 17. III. 1910, č. 1803, m. p. 13. V. 10, č. 81 sb. norm.

Koncese vyžaduje i velkoobchod jedy a p.; při udělení jest hleděti k poměrům místním. B. 9483/13.

Výroba dietetických prostředků (dětské moučky), při níž přicházejí podobná zařízení jako u výroby sucharů, jest živností svobodnou a neřemesl. výrobou cukrářskou. B. 7474/10.

Výroba dietetických a kosmetických prostředků, které svou povahou nejsou směsí léků a nebyly připraveny dle speciálních předpisů farmakopoe, je dle praxe živností svobodnou. JOKP. 1921, str. 14-I., 1910, str. 33.

Drobný prodej jich, pokud nepatří lékárnám, jest součástí živností droguistické, vázané průkazem způsob. JOKP. 1909, str. 100.

Prodej kafrového, hořčicového a etherového lihu v malém v jakosti přiměřené předpisům farmakopoe přísluší výhradně lékárnám; pokud však mají sloužiti účelům technickým, smějí, nejsou-li složeny dle předpisů farmakopoe, prodávány býti mimo lékárný v malém. Velkoobchod jimi může provozován býti i mimo lékárný dle § 5 min. nař. ze dne 17. IX. 1883, č. 152 ř. z., ovšem však pouze na koncesi dle

§ 15, odst. 14. ž. ř. Lih etherový však pro svůj obsah etheru, chemické to látky zdraví nebezpečné, prodáván smí býti v malém mimo lékárný k techn. účelům a za šetření min. nař. o jedech ze dne 21. dubna 1876, č. 193 ř. z. Vyn. min. vn. 12. I. 1911, č. 30537/09, m. p. 31. I. 1911, č. 11 sb. norm.

Kyselina solná a vitriol, jichž se užívá silně k účelům domácnostním i technickým, není jedem ani léčivem vyhrazeným lékárníkům; obchod jimi přísluší obchodníkům dle § 38 ž. ř. JOKP. 1913, str. 97.

Povahu přirozené vody minerální nelze přiznati těm vodám, které jsou sice vzaty z přirozených zřídél, ale jsou pro větší soutěživost s podobnými výrobky cizozemskými uměle přesyceny kyselinou uhličitou. M. vn. 25. V. 81, č. 21.035/80 Manzova sb. norm. 2665.

Prodej přirozených vod minerál, je povolen pouze v původních lahvích od správy léčivých pramenů dle předpisů naplněných, zátkováných a od nich do obchodu odevzdaných. Min. vn. 23. II. 1900, č. 3472, m. p. 12. III. 1900, č. 27 sb. norm.

Voda Apolinaris jest umělou vodou minerální. M. vn. 29. I. 09, č. 44911/08, A. 142.

Sodová voda není ani roztokem miner. solí ve vodě ani umělou miner. vodou a výroba její nespadá pod § 15,

bod 14 ž. ř. M. o. 2. VI. 85, č. 18.361; m. p. 12. VI. 85, č. 574 sb. norm.

Zdrav. dozor nad prodejem sodové vody; m. p. sb. norm. 1908, č. 130, 1911, č. 109; nad prodejem sodovky po živnostensku nevyražené: m. p. 14. XI. 11, č. 171 sb. č. 11 sb. norm.

Santoninové celtlíčky jsou léčivem, výroba a prodej jich nepřislují cukrářům. M. p. 31. V. 92, č. 281 sb. norm.

Zákon o provádění mezinárodní opiové konvence ze dne 23. I. 1912, vyhl. pod č. 159 sb. z. a n. z r. 1913, daný dne 29. V. 1923, viz sb. z. a n. č. 128.

1. Průkaz způsobilosti. O výrobě jedů a přípravě látek a preparátů, určených, aby jich bylo použito za léky, jakož i o prodeji obojíh věcí, pokud není výlučně vyhrazen lékárníkům; pak o výrobě a prodeji strojených vod minerálních.

Min. nař. ze dne 6. srpna 1907, č. 196 ř. z., změněné čl. II. min. nař. ze dne 12. května 1914, č. 106 ř. z.:

»Uchazeči o koncesi k uvedené v § 15, čísle 14, zákona ze dne 5. února 1907, Z. R. č. 26, výrobě jedů, připravovati látky a preparáty k léčivým účelům a vyráběti umělé minerální vody mají s průkazem o nejméně dvouletém zaměstnání v některé chemické laboratoři nebo v některé chemicko-farmaceutické laboratoři nebo v některém živnostenském závozu, který se zabývá předmětem tohoto oprávnění, nebo v některé lékárně predložiti

vysvědčení o odbyté s prospěchem druhé chemicko-technické státní zkoušce na některé tuzemské technické vysoké škole nebo

diplom o doktorátu technických věd s chemií jako disertačním odborem některé tuzemské technické vysoké školy nebo

diplom o doktorátu filosofie s chemií jako disertačním odborem některé tuzemské university nebo

diplom magistra farmacie některé tuzemské university nebo

vysvědčení znalosti nebo vysvědčení o absolvovaném s prospěchem posledním ročníku chemicko-technického oddělení vyšší průmyslové školy

na státní průmyslové škole v Praze,

na státní průmyslové škole v Liberci,

na státní průmyslové škole v Krakově a

vysvědčení vyšší průmyslové školy chemicko-technického směru na státní průmyslové škole v XVII. vídeňském obecním okrese.«

Zadatelé za koncesi ku prodeji jedů v § 1 min. nař. ze dne 21. dubna 1876, č. 60 ř. z. dotčených, prokažte potřeb-

nou k tomu zvláštní způsobilost podle § 2 uvedeného právě nařízení.

Zadatelé za koncesi k prodeji látek a preparátů, určených, aby jich bylo užito za léky, pak ku prodeji strojových vod minerálních, pokud prodej těchto výrobků není vyhrazen lékárníkům, vykažte se obecným vzděláním ku provozování těchto živností postačitelým jakož i praktickým, ale spouš dvoutletým zaměstnáním.

Služba magistra v lékárně | čl. 1., bodu 7 min. nař. z r. jest praktickou službou dle 1907, č. 196 ř. z. B. 10532/14.

2. Nařízení ministeria vnitra a obchodu ze dne 21. IV. 1876, č. 60 ř. z., kteréž se týče obchodu v jedu, v léčivě jed v sobě zdržujícím a v preparátech chemických zdraví škodlivých. (Odchylky něm. textu v závorkách.)

V příčině obchodu v jedu, v léčivě jed v sobě zdržujícím a v preparátech chemických zdraví škodlivých, ustanovuje se toto:

§ 1. Za jed pokládá se:

1. Arsen či utřejah a všeliké sloučeniny jed v sobě zdržující (n. t. alle arsenhaltigen Verbindungen); 2. sloučeniny antimonové chlor a kyslík v sobě zdržující; 3. oxydy a soli rtuťové (pojímajíc v ně i sloučeniny chlorové, bromové a jodové); 4. obyčejný fosfor; 5. brom; 6. psotnina a preparáty psotniny v sobě zdržující, též cyanidy kovové až na ty, které v sobě obsahují železo za části; 7. preparáty prudce účinkující, vzaté z jedovatých bylin a zvířat, nebo jedině způsobem umělým udělané, jakož jsou alkaloidy, kurar, kantaridin atd.

§ 2. Aby ten, kdo žádá za povolení, prodávati jedy, dosti učinil tomu, čeho se v § 27*) řádu živnostenského vyhledává, má prokázati, že buď 1. obdyl s dobrým prospěchem nižší oddělení některé školy střední aneb některou školu odbornou této škole rovnou, anebo 2. že jiným způsobem, zvláště delším zaměstnáním se v některé živnosti, která má právo, v jedu neb v léčivě jed v sobě zdržujícím obchod vésti, aneb v některé fabrice chemické nabyt dostatečných vědomostí o jedech a o tom, jak s nimi má zacházeti.

§ 3. Jed může se vydávati jen živnostníkům, kteří mají právo jedy prodávati, ústavům vědeckým a učilištím veřejným, též osobám, které prokáží, že mají úřední posud platné povolení (§§ 5 a 7), jed dostávají.

Kdo s úředním povolením jedu nabyt, nemá ho ani za peníze ani zdarma postupovati těm, kteří nemají práva v jedu obchod vésti.

*) nyní § 23 ř. z.

§ 4. Povolení, dostávati obchodem jed (Bewilligung zum Bezuge von Gift), uděluje politický úřad okresní, v jehož okrese žádající bydlí.

Tento úřad má zkouseti, za jakým účelem chce žádající jed dostávati a zda-li jest osoba spolehlivá, pročež má dle potřeby v té příčině starostu té obce, kde žádající bydlí, slyseti, jakož mu má o propůjčeném povolení také dáti věděti.

Bylo-li by se obávati, že by žádající práva svého zle užil nebo s jedem neopatrně zacházel, buďž mu povolení olepřeno.

§ 5. Žádá-li kdo, aby mohl dostati jed jen v jednom případě, dá se mu povolení k tomu lístkem, žádá-li však někdo, jenž má k provozování své živnosti nebo svého zaměstnání jedu pravidelně zapotřebi, aby mohl dostávati jed po delší čas, zdělá se mu k tomu licence.

Licence na dostávání jedu nemá se vydávati na déle než na tři léta.

§ 6. V každém lístku a v každé licenci na dostávání jedu má býti uvedeno jméno toho, kdo má právo jed obdržeti, a má býti pojmenován jed, který může dostati.

V lístku na dostávání jedu má býti kromě toho uvedeno, mnoho-li jedu se mu povoluje vydati.

V lístku i v licenci na dostávání jedu přivedeny buďte dle plného znění §§ 3 (postávka 2) 8 a 10 tohoto nařízení a v lístku na dostávání jedu mimo to § 7 dle celého znění.

V licenci na dostávání jedu vysloveno buď, že platí jen na čas (§ 5), formulí: »Má platnost až do (dne podle kalendáře).«

Lístky i licence na dostávání jedu jsou zproštěny kolku.

§ 7. Ten, na jehož jméno lístek na dostávání jedu svědčí, obdržev jed na lístek, má v něm poznamenati datum, kdy ho obdržel, pojmenovati jed a uvěsti, mnoho-li ho obdržel, pak ten, kdo jed vydal, má, vyznače firmu, podpisem jména svého potvrditi, že ho vydal. Tím stane se lístek k dalšímu dostávání jedu neplatným.

§ 8. Každý majetník lístku na dostávání jedu má jej bedlivě opatrovati, aby se ho zle neužilo, a totéž má činiti každý majetník licence.

§ 9. Živnostníci, kteří mají právo prodávati jed, mají vésti zvláštní knihu, do níž má se zapsati, komu a kdy byl jed vydán, jaký jed to byl a mnoho-li ho bylo, a může-li se vydati někomu jed jen na úřední povolení (§ 3), mají v ní též zaznamenati toto povolení (list neb licenci na dostávání jedu), mají uvěsti datum a pojmenovati úřad, který povolení dal (§ 367 zák. tr.).

§ 10. Živnostníci, kteří mají s jedem co činiti, jsou povinni, jako každý, kdo chová jed, přihlížeti k tomu, aby tím zdraví a život jiných nebyly uvedeny v nebezpečení, a aby byly jedy zvláště chovány vzdáli od všelikých věcí k požívání a od léků.

§ 11. Správce živnosti, která vede obchod v jedu, má k tomu přihlížeti, aby věci jed v sobě zdržující byly náležitě opatřeny a od jiných zvláště odděleny, též aby nádoby, v kterých se chová jed, byly příhodně poznačeny a zamčeny. (§ 368 zák. tr.)

Tu, kde se prodává jed v malých částkách, a v živnostech, které mají jedu zapotřebí, poznačeny buďte schránky a nádoby, v nichž se jed chová v zásobě, slovem »jed«, tak aby to bilo v oči, anebo obyčejnou umrlčí hlavou, a buďte zvláště pod zamčením chovány.

V dotčených živnostech povinen jest majetník aneb správce živnosti míti zásoby jedu vždy pod svým opatrováním. (§ 370 zák. tr.)

Nádob a náčiní ze dřeva, z rohu neb z kosti, kterých se při schovávání a prodeji jedu užilo, není naprosto dovoleno k chování věcí k požívání a léků užívati, nádob pak a náčiní takových z porcelánu, ze skla neb z kovu jest dovoleno užívati jen tehda, když se prve co nejbedlivěji očistí.

§ 12. V obchodu podrobném vydávány buďte jedy jen dobře opatřeny a zapečetěny.

Kupující může ku přijetí jedu zmocniti jedině toho, u koho se není obávati, že by ho zle užil nebo že by s ním neopatrně zacházel; také prodávající nemá jedu vydávati nikomu, kdo by zřejmě dal příčinu, že by ho tak užil nebo s ním zacházel.

Nádoby neb balíčky jed obsahující opatřeny buďte, aby to bilo v oči, nápisem »jed«, nebo buďte poznačeny obyčejnou umrlčí hlavou a připojena buď firma prodávajícího.

Učům nemá se svěřovati, aby vydávali jed.

§ 13. Posílá-li se jed někam, zapakován buď bedlivě do schránky dobře se zavírající a opatřené tak, aby naprosto nic nemohlo vytéci nebo se rozprástiti a dán buď na schránku nápis »jed«.

Toho, co nařízeno v pravidlech o provozování jízdy po železnici, [vydaných dne 10. června 1874, č. 75 ř. z.], jak se mají jedy všelikého druhu zvláště zapakovati, šetřeno buď při odesílání takových jedů vůbec.

§ 14. Politický úřad I. instance má vésti bedlivou evidenci:

1. Živnostníků, kteří dle řádu živnostenského v okrese úředním prodávají jed,

2. licencí na dostávání jedu vydaných,

3. listků na dostávání jedu vydaných.

§ 15. Léčiva jed v sobě zdržující (byliny jedovaté atd.), ježto nejsou v § 1 přivedena a preparáty chemické zdraví škodlivé, ježto tam též nejsou jmenovány, totiž: alkalie, pojmajíc v ně i žíravé louhy a essenci louhovou, kyseliny minerální, kyselinu šfovíkovou, škodlivé soli kovové a podobné, mají živnostníci chovati v nádobách nebo ve schránkách, na kterých jest zřetelně napsáno, co obsahují, a každý, kdo taková léčiva a preparáty má, má je chovati vzdáli od věcí k požívání a od léků.

V obchodu podrobném mají se takové věci vydávati jen dobře opatřeny a má také zde platnost to, co ustanoveno v druhé postavce § 12.

Když se tyto věci někam posílají, mají se poznačiti svým zvláštním jménem.

Vůbec buď toho, co ustanoveno v § 13 šetřeno také při odesílání těchto věcí.

§ 16. Věci v [rakouské] farmakopeji každé doby křížkem (†) poznamenané, které nejsou v § 1 tohoto nařízení uvedeny, mohou ti kteří živnostníci prodávati jen těm, kdož mají právo, obchod v nich vésti nebo lékárnu míti, též těm, kdož způsobem živnostenským dělají chemikalie a ústavům vědeckým i učilištím veřejným.

§ 17. Přestoupil-li by kdo toto nařízení tím způsobem, že se k němu nevztahuje ani obecný zákon trestní, aniž se k němu vztahují tresty, ustanovené v řádu živnostenském, potrestán buď dle nař. min. vydaného dne 30. září 1857, č. 198 ř. z.

§ 18. Od toho dne, kterého toto nařízení moci nabude, pozbudou platnosti veškerá nařízení, týkající se věcí, k nimž se toto nařízení vztahuje.

V ustanoveních zvláštních, týkajících se správy lékáren, tímto nařízením ničeho se nemění.

3. Nař. min. vnitřa a obch. ze dne 17. září 1883, č. 152 ř. z., jimž upravují se práva lékáren vzhledem k obchodu se zbožím materiálním a k jiným živnostem sem patřícím.

Dle třetího odstavce § 54 zákona, daného dne 15. března 1883, č. 39 ř. z., o změně a doplnění řádu živn., nařizuje se, aby upravena byla práva lékáren vzhledem k obchodům se zbožím materiálním a k jiným živnostem sem patřícím:

§ 1. Příprava a prodej léků každého druhu a každé formy dle lékařského předepsání vyhrazeny jsou výlučně lékárnám.

Praeparaty léčivé, o nichž v lékárně není po ruce lékařům k nahlédnutí předpis, dle něhož připraveny byly, aneb z něhož určité seznati nelze látku prostředku léčivého ve směru kvalitativnem a kvantitativnem, nesmějí vůbec na prodej chovány a prodávány býti, tedy ne také v lékárnách.

§ 2. Pouze v lékárnách dovoleno jest na prodej chovati a prodávati farmaceutické preparáty bez rozdílu, zda zhotoveny jsou dle pravidel [v rakouské] knize lékárnické (Pharmacopoea austriaca) obsažených aneb dle dispensatorií jiných zemí.

Vyjaty z této výhody jsou diaetické a kosmetické prostředky včetně prostředků k cídění zubů, pokud nejsou smíšeninou léků, pak minerální vody a věci zřídelné, přirozeným uměle napodobené, jakož i všeliké chirurgické látky obvazovací. Toliko v lékárnách mohou na prodej chovány a prodávány býti uměle připravované roztoky minerálních solí ve vodě, které dle své vnější povahy rovnají se přirozeným vodám minerálním, nejsouce však jim napodobeny.

§ 3. Toliko lékárnám jest vyhrazeno chovati na prodej a prodávati léčiva a chemické praeparaty, kterých se potřebuje výlučně k účelům léčivým.

Věci, jichž netoliko k léčení, nýbrž i jinak technicky se potřebuje, zůstaveny jsou obchodu obecnému, splní-li se zákonné podmínky.¹⁾

§ 4. Politické úrady zemské zmocňují se, aby dle zvláštních potřeb a okolností obvodu správního se schválením ministerií věcí vnitřních a obchodu z věcí dle § 3 lékárnám vyhrazených pojmenovaly v seznamech zvláště vydaných ty věci, jež na prodej chovány a prodávány býti mohou také v jiných obchodech.

Při tom spolu nařizeny buďte opatrnosti, kterým věci do volného obchodu dané podrobeny jsou v drobném prodeji z důvodů policejních neb zdravotních.

Do tohoto seznamu nesmějí pojaty býti žádné věci, při jichž vydávání v lékárnách předepsány jsou zvláštní opatrnosti a obmezení, aneb u nichž s důvodem lze se obávatí zneužití aneb směny²⁾ s látkami prudčeji účinkujícími.

§ 5. Obmezení obchodu v §§ 2 a 3 nařizená vztahují se k obchodu drobnému. Ustanovení toto neplatí o obchodě mezi vyrabiteli, obchodníky a lékárníky. O obchodě s jedy, a léčivy jed obsahujícími a s praeparáty zdraví nebezpečnými zůstávají úplně v platnosti předpisy, dané nařízením ze dne 21. dubna 1876, č. 60 ř. z.

§ 6. Přestupky tohoto nařízení, které nespádají pod obecný zákonník trestní a pod trestní ustanovení živnostenského řádu, potrestány budou dle ministerského nařízení ze dne 30. září 1857, č. 198 ř. z.

§ 7. Tímto nařízením, jež moci nabude současně se zákonem ze dne 15. března 1883, č. 39 ř. z., pozbyvají platnosti dosavadní zákonné předpisy, upravující prodávací práva lékáren vzhledem k obchodům se zbožím materiálním a k chemickým továrnám.

4. Nař. min. vn. a obchodu ze dne 2. ledna 1886, č. 10 ř. z., jímž se doplňuje min. nař. ze dne 21. dubna 1876, č. 60 ř. z., v příčině obchodu s jedy, jedovatými léčivy a s chemickými praeparáty pro zdraví nebezpečnými.

Abý živnostníci, dle ž. ř. (§ 16, čís. 13. zákona ze dne 20. prosince 1859, č. 227 ř. z. a § 15, čís. 14. zákona ze dne 15. března 1883, č. 39 ř. z.) k obchodu s jedem oprávnění, majíce vydávati jed živnostníkům svého odboru, způsobem krátkým, avšak co možná spolehlivým přesvědčiti se mohli o tom, zda tito živnostníci rovněž oprávnění jsou ku prodeji jedů (§ 3 min. nař. ze dne 21. dubna 1876, č. 60 ř. z.), vidí se ministeriu věcí vnitřních a ministeriu obchodnímu nařídit, jak následuje:

§ 1. Dne 1. ledna 1886 vydán bude nákladem c. k. dvorní a státní tiskárny ve Vídni dle stavu ze dne 31. října 1885 seznam všech živnostníků, kteří podle živn. řádu (§ 16, čís. 13. zákona ze dne 20. prosince 1859, č. 227 ř. z. a § 15, čís. 14. zákona ze dne 15. března 1883, č. 39 ř. z., v královstvích a zemích na radě říšské zastoupených oprávnění jsou ku prodeji jedů.

Rovněž týmž nákladem vydán bude dne 31. prosince 1886 a každého roku následujícího dle stavu, jaký bude dne 31. října roku příslušného, seznam všech živnostníků, dle živn. řádu oprávněných ku prodeji jedů.

Všecké živnostníci, kteří dle živn. řádu oprávnění jsou ku prodeji jedů, povinni jsou roku 1886 nejdéle do 15. února a v letech následujících nejdéle do 15. ledna opatřiti sobě výtisk tohoto seznamu a míti jej po ruce až do vydání seznamu nejbližšího.

§ 2. Živnostníci, dle živn. řádu ku prodeji jedů oprávnění smějí vydávati jedy toliko těm živnostníkům svého odboru, kteří uvedeni jsou v posledním právě seznamu živnostníků, dle živn. řádu oprávněných ku prodeji jedů (§ 1) nebo těm, kteří mohou se vykázati, že mezi tím byli obdrželi oprávnění k obchodu s jedem.

Co se týče odebírání jedu vědeckými ústavami a veřejnými učilišti, pak takovými osobami, které vykáží se úřed-

¹⁾ Doplněk viz nař. pod č. 5, § 2. ²⁾ záměny.

ním, ještě platným povolením k odebrání jedu (lístkem odběracím, licencí odběrací) není § 3 min. nař. ze dne 21. dubna 1876, č. 60 ř. z., nikterak změněn předpisem v prvním odstavci tohoto paragrafu obsaženým.

§ 3. Přestupky tohoto nařízení trestány budou dle trestních předpisů § 17 min. nař. ze dne 21. dubna 1876, č. 60 ř. z., kteréžto nařízení jedná o obchodě s jedy, jedovatými léčivými a chemickými praeparáty pro zdraví nebezpečnými.

§ 4. Toto nařízení nabude moci dne 31. ledna 1886.

5. Nař. min. vnitra a obchodu ze dne 17. června 1886, č. 97 ř. z., jímž částečně mění a doplňuje se min. nař. ze dne 17. září 1883, č. 152 ř. z., kterýmžto nařízením upravena byla práva lékařů vzhledem k obchodům se zbožím materiálním a k jiným živnostem sem patřícím.

Abý min. nař. ze dne 17. září 1883, č. 152 ř. z., jímž upravena byla práva lékařů vzhledem k obchodu se zbožím materiálním a k jiným živnostem sem patřícím, bylo doplněno a částečně změněno, ministeria věci vnitřních a obchodu vidí se pohnuta k následujícím opatřením:

§ 1. Aby předešlo se mylnému výkladu, prohlašuje se, že výjimky z prodeje lékárnám vyhrazeného, v § 2, odst. 2. min. nař. ze dne 17. září 1883, č. 152 ř. z., učiněné, pokud vztahují se k dietetickým a kosmetickým prostředkům, počítajíc k nim i prostředky k čištění zubů, pak k chirurgickým látkám obvazovacím, zavírají v sobě všechny dietetické a kosmetické prostředky, jakož i chirurgické látky obvazovací nehledíc k jich názvu, tedy všechny druhy ovocných šťáv, trestí, výtanů, past, pokroutek, pomad, lípavých náplastí atd. a že z těchto věcí toliko předměty dle přípravovacích předpisů farmakopoee připravené vyhrazeny jsou prodejovému právu lékařů.

§ 2. § 3 dotčeného nařízení ministerského doplňuje se takto:

O právu prodávati léčiva nebo chemické praeparáty, k léčivým účelům sloužící, jichž současně technické upotřebení a tím i prodejové právo lékárníků jest pochybným nebo sporným, rozhoduje podle potřeby ministerium věci vnitřních ve shodě s ministeriem obchodním, vyžádavši si dříve dobrého zdání odborně technického.

§ 3. Aby § 4 min. nař. ze dne 17. září 1883, č. 152 ř. z. ve skutek byl uveden, dovoluje se podle návrhu politickými zemskými úřady podaných také jiným obchodům nežli lékárnám za moaalit a podmínek v následujících paragrafech uvedených na prodej chovati a prodávati věci tuto pojmenované, toliko k léčivým účelům užíváné:

Absinthii herba, Althaeae folia et radix, Angelicae radix, Arnicae rhizoma, Asa foetida, Auranti folia, Calami aromatici rhizoma, Calendulae flores, Capilli Veneris herba, Cassiae fistulae fructus, Centaurii minoris herba, Chamomillae vulgaris flores, Foeni graeci semen, Gentianae radix, Gramivularis flores, Foeni graeci semen, Gentianae radix, Imperatoriae rhinis rhizoma, Hyssopi herba, Inulae radix, Imperatoriae rhinis rhizoma, Hyssopi herba, Jaceae herba, Lichen islandicus, Iridis florentinae rhizoma, Lyco-podium, Malvae flores et folia, ducus, Liquiritiae radix, Lycopodium, Malvae flores et folia, Manna, Meliloti herba, Melissa herba, Menthae crispae folia, Menthae piperatae folia, Millefolii herba, Oleum jecoris aselli, Menthae lauri, Ononidis spinosae radix, Origani herba, Papaveris Rhoeasos flores, Phellandrii aquatici semen, Quassiae lignum, Rhei radix, Rosae flores, Rosmarini folia, Sambuci flores, Scolopendrii herba, Serpylli herba, Spongia usta, Tamariindi fructus, Taraxaci radix, Tiliae flores, Trifolii fibrini herba, Valerianae radix, Verbasci flores.

§ 4. Živnostníci, podle § 16, čís. 13. ž. ř. ze dne 20. prosince 1859, č. 227 ř. z., případně dle § 15, čís. 14. zákona ze dne 15. března 1883, č. 39 ř. z., koncesovaní, zmocňují se, aby svou živnost rozšířili na chování k prodeji a na prodej věci v § 3 tohoto nařízení jmenovaných.

§ 5. Majetníky obchodů se zbožím materiálním, a v místech, kde není obchodů se zbožím materiálním, také majetníky jiných obchodních živností, může zmocnití představený živnostenský úřad I. instance, aby na prodej chovali a prodávali věci v § 3 tohoto nařízení jmenované.

Když živnostenský úřad toto zmocnění propůjčuje, přihlídej k místním okolnostem a potřebám.

Abý žadatel dosáhl tohoto zmocnění, necht vysvědčením, vydaným od některého veřejného učiliště, na němž znalosti zboží se vyučuje, nebo nemá-li takového vysvědčení, tedy zkoušku, před zeměpanským lékařem okresním vykonanou, prokáže, že může věci svrchu jmenované bezpečně poznati a od sebe rozeznati.

§ 6. Prodávací jsou povinni léčivé věci v § 3 tohoto nařízení uvedené, jak v prodejní místnosti, tak i v komorách zásobných oddělené od jiných věcí prodejních ve vhodných schránkách, které by zapříašení nebo jiné znečištění zamezovaly a které správně a zřetelně označeny býti musí, stále na skladě míti ve stavu nezkaženém a dobrém.

Věci z rostlinstva vzaté smějí na skladě chovány a prodávány býti toliko nezdrobnělé nebo na hrubo rozřezané, tak aby prostým okem poznati se mohlo, která to věc jest. Na obálce naznačeno buď zřetelně jméno vydané věci.

§ 7. Živnostenský úřad chovej v evlenci místa prodejní a dohléděj k nim co nejpřísněji (§ 8, lit. a) zákona ze

dne 30. dubna 1870, č. 68 ř. z.). Zvláště úřední lékaři konati mají v nich občasně revise a při tom také k tomu hleděti, zda prodavač chová se v mezích své moci a zda přesně šetří těchto předpisův.

§ 8. (Týče se Prámoří a Dalmácie.)

§ 9. Přestupky tohoto nařízení podrobeny jsou trestním ustanovením v § 6 min. nař. ze dne 17. září 1883, č. 152 ř. z., vysloveným.

§ 10. Zmocnění podle §§ 5 a 8 tohoto nařízení propůjčena, mohou i kromě případnosti § 9 od úřadu, jenž propůjčil zmocnění, nazpět vzata býti, vzniknou-li pochybnosti vzhledem k osobě, již zmocnění bylo dáno.

6. Nař. min. vn. ze dne 8. XII. 1895, č. 188 ř. z.:

Doplňující předpisy § 6, odst. 2. min. nař. ze dne 17. června 1886, č. 97 ř. z., dovoluje se vzhledem ku potřebám venkovského obyvatelstva při léčení onemocnělých zvířat domácích, aby z léčiv v § 3 svrchu dotčeného min. nař. uvedených, která zkoušenými obchodníky směji na prodej chována a prodávána býti, následující drogy: Angelicae radix, Calami aromatici rhizoma, Gentianae radix, Inulae radix, Imperatoriae rhizoma, Liquiritiae radix, Rhei radix, Valerianae radix, a foeni graeci semen také v hrubě rozmělněném stavu směly býti prodávány. Mimo to droga Taraxaci folia zařazuje se do řečeného seznamu.

Nař. min. vn. 28. I. 08, č. 21. ř. z., o lékárnické sazbě k famakopei ed. VIII. § 28. Předpisy kromě tohoto nařízení platné, týkající se odeírání, chování a prodávání lékárnického zboží a léků, trvají v platnosti.

Nař. ze dne 8. VIII. 1922, č. 210 Sb. z. a n., o sazbě lékárnické ed. VIII. § 31. Všechna nařízení, kterými dosud upraveny sazby lékárnické pro strany soukromé, se zrušují. Ostatní předpisy o odběru, chování a prodeji lékárnického zboží, léků a jedů v lékárnách zůstávají v platnosti, pokud neodporují ustanovením tohoto nařízení.

Žádosti za tyto licence podléhají kolku 3 K, licence pak kolku 3 K za 1. arch a 2 K za každý další arch, m. fin. 27. VI. 1911, č. 32.623, m. p. 25. VII. 1911, č. 102 sb. norm.

Prohlídky buďte prováděny se stejnou pozorností úředními lékaři polit. úřadů (magistrátů) jako u lékáren. M. p. 15. III. 1909, č. 32 sb.

norm. Prodej hořké soli atd. m. p. 5. V. 1894, č. 39 sb. norm.; m. vn. 25. IV. 94, č. 9478.

Dozor upravují ob. m. p. 12. IV. 94, č. 144327 Daimler. Sanitätsges. I. str. 582.

Materialisti nemají míti léků vyhrazených lékárnám; té směsená, léčiva pro zvířata, prášky pro dobytek, kapky, oční vodičky, masti, pilulky

medic. čokolády a speciality | látky mají chovati v čistotě
lékařské a tím méně je dle | a i. viz m. p. 2. IV. 1891, č.
receptů připravovati: léčivé | 15577, č. 47 sb. norm.

7. Nař. min. vn. ve sh. s min. kultu ze dne 11. V. 1901, č. 49 ř. z., o zdravotně policejních předpisech, aby zamezena byla nákaza při odborně technickém vyšetřování a užívání předmětů, které obsahují zárodky nakažlivých nemocí na lidi vůbec přenosných. (Výňatky.)

č. 3. (Živnostenské soukromé provozování drobnohledně diagnostických vyšetřování.) Vykonaťati po živnostensku drobnohledná vyšetřování k diagnostickým účelům, a to s vyloučením všech pokusů s kulturami a na zvířatech, jest dovoleno toliko k zvláštnímu povolení ministeria vnitra těm odborníkům, kteří podle dobrého zdání nejvyšší zdravotní rady mají k tomu úplnou vědeckou kvalifikaci a prokážou, že mají způsobilé k vyšetřování místnosti. Drobnohledná vyšetřování o záročcích moru, cholery, žluté zimnice, neštovic, a skvrnitého tyfu, jsou vyloučena z tohoto povolení.

č. 12. (Obchod s praeparáty z nejedovatých mikroorganismů.) Drobnohledně bakteriové praeparáty ku prodeji zhotovené (praeparáty pod krycím sklem) a kultury bakterií, které neobsahují jedovatých nakažlivých mikroorganismů, avšak vyrábějí se z nakažlivého materiálu, směji vyráběny být toliko v autorisovaných ústavech.

8. Nař. min. fin., vn. a obch. z 24. III. 1898, č. 62 ř. z. o odběru připraveného zboží lékárnického a kosmetických a dietetických prostředků z ciziny.

Vzhledem k 1. odst. č. 2 v § 16 lit. a) vyk. nař. k zákonu o sazbě celní ze dne 25. V. 1882, č. 47 ř. z., se nařizuje, že s následujícími věcmi má býti nakládáno jako s věcmi ze zdravotních důvodů v obchodě omezenými: Se velikými léčivými přípravky a s kosmetickými a dietetickými věcmi, které jakožto léčiva do obchodu se dávají (nehledíc k jejich zařazení podle tarifu celního), nedovážejí-li se na základě zvláštního povolení politického úřadu zemského, nebo pro lékární, vědecké lékařské ústavy nebo pro obchody, které jsou oprávněny k velkoobchodu s léčivým zbožím (pro velkoderogier). — Oprávnění velkoderogierii však vztahuje se toliko k takovým léčivým přípravkům a ku kosmetickým a dietetickým věcem jakožto léčivo do obchodu dávaným, které nejsou uvedeny v léčivou formu nebo léčivou dávku k bezprostřednímu vnitřnímu nebo zevnitřnímu užívání pro nemocné určenou.

Dle nař. min. vn. č. 232 ř. z. ex 1896 je dovoleno kromě lékáren prodávati některé chemické praeparáty a drogy:

- a) v živnostech s koncesí k prodeji podobného materiálního zboží neb se zvláštním povolením;
- b) v živnostech s koncesí k obchodu jedy;
- c) za omezení v nař. o obchodu jedy ze dne 1. dub. 1876, č. 60 ř. z.
- d) bez omezení.

Pod c) zařaděno jest i acidum nitricum concentratum, nikoli tedy rozředěná kyselina dusičná. Jež v obchodech smíš. zbožím se od nepamětna prodává. JOKP 1913, str. 97.

Výn. m. o. z 1. II. 07. č. 3266, A. str. 37 o vlivu nové taxy lékárnické na ohraničení prodejních práv lékárníků, drogistů a materialistů.

Nař. m. vn. 22. XI. 08, č. 241 doplňuje nař. ze dne 26. III. 02, č. 66 ř. z. o obchodu s koncentrovanou kyselinou octovou.

Přípravek »Acetan« nesmí býti používán jako náhrada za kyselinu octovou. M. vn. 31. X. 1912, č. 6034/S A. 298.

Nař. min. 14. III. 1884, č. 34 ř. z. a 1. VIII. 1884, č. 131 ř. z. a nař. min. vn. ze dne 17. XII. 1894 č. 239 ř. z. a ze dne 16. IV. 1907, č. 40 ř. z. vydává předpisy o ručním prodeji v lékárnách i o přípravě a prodeji lékárnických výrobků, které jsou farmaceutickými specialitami.

Živnostník oprávněný k prodeji v § 3 min. nař. z 17. VI. 1886, č. 97 ř. z. uvedených a k účelům léčebným používaných látek chirurgických, léčivými látkami napuštěných může používati označení medicínální drogerie, ježto to není ani v právním ani skutkovém odporu k této živn. činnosti a jest obvyklým toto označení pro podniky stejného druhu.

Máitelé koncesí dle pol. 14. § 15 ž. ř. jsou oprávněni

označovati své závody jako medicínální drogerie. M. o. 9. XI. 06, č. 26831, A. 1907, str. 43.

Vzhledem na nař. min. vn. ze dne 17. XII. 1894, č. 239 ř. z. a ze dne 16. IV. 1901, č. 40 ř. z. nejsou výroba a prodej farmaceut. specialit lékárníky podmíněny výslovným povolením úředním. Zákaz výroby a prodeje musí býti přesně odůvodněn. S. 22. XI. 20. č. 6516. Boh. 591.

V rámci řízení uraženého dle čl. V. min. nař. ze dne 17. XII. 94, č. 239 ř. z. ve znění nař. ze dne 16. IV. 01, c. 40 ř. z. může se zakázati všeobecný prodej farmaceutických výrobků jen ve lhůtě 3 měsíců tam stanovené. Na instancní řízení tato lhůta se nevztahuje. S. 13. IV. 1922, č. 6706/21. Boh. 1165.

XXIII. Hubení krys, myši a hmyzu jedy.

§ 15 ž. ř. Za živnosti koncesované prohlašují se:

21. Živnostenské zahlazování krys, myši, škodlivého hmyzu a podobných prostředky jedovatými.

Nař. min. vnitra a obch. ze dne 29. dubna 1874, č. 53 ř. z. o živnosti vyhubování potkany a myši prostředky jedovatými.

K provozování živnosti vyhubování potkany či německé myši a myši obyčejné prostředky jedovatými, potřebí jest koncese, která se může osobám důvěry hodným, ježto prokáží náležitě vědomosti, s těmito výminkami uděliti:

1. Jedovaté prostředky vyhubovací mohou se připravovati jen dle receptů od úřadů za dobré shledaných.
2. Pro uvarování neštěstí, které by vzejiti mohlo od padky, zase užíváním nádob a podobnými věcmi, potřebí u připravování takových prostředků šetřiti co největší opatrnosti, a mají se jedovatiny tak i vyhubovadla z nich připravená bedlivě uschovati dle toho, co v příčině uschování jedů nařízeno.

3. Provozovatelům této živnosti naprosto zapověděno jest, dotčené prostředky vyhubovací ve skladu neb jinak prodávati.

4. Provozovatelé této živnosti mají prostředky jedovaté vždy svou rukou naléknouti nebo dáti je u své přítomnosti a pod svým dohledem naléknouti: když pak jest naléknuto, mají to, co z vyloženého vyhubovadla zbude, též sami sebrati nebo dáti pod svým dohledem sebrati. Prostředky jedovaté mají se nastražiti opatrně, aby nepřišli ani lidé ani užitečná zvířata domácí v nebezpečí otrávenu býti.

5. Prvé než kdo počne živnost svou v některé obci provozovati, má se u obecního úřadu ohlásiti a koncesi svou předložiti.

Úřad živnostenský má právo, tomu, kdo za koncesi žádá, podle okolností místních položiti kromě toho i některé jiné výminky.

Přukaz způsobilosti dle min. nař. ze dne 6. srpna 1907, č. 196 ř. z.: 11. O živnostenském zahlazování krys, myši atd. prostředky jedovatými.

Zadatelé za koncesi k uvedené v § 15, čísla 21. zákona ze dne 15. března 1883, č. 39 ř. z., živnosti zahlazování krys, myši, škodlivého hmyzu a pod. prostředky jedovatými vykažte se potřebnými odbornými vědomostmi a praktickými zkušenostmi.

Při aprobování receptu buď přihlíženo k účelu a místním poměrům a nebuď připouštěn zvláště arsenik k upotřebení ve volné přírodě (na polích, loukách ap.) ani na sýpkách nebo komorách a mimo to v každém povolo- vacím dekretu buďte výslovně ve způsobu a na místě instrukce uvedeny veškeré

podmínky, za kterých povolení se udílí. M. vn. 29. IV. 1874, č. 5902; m. p. č. 125.181; 402 sb. norm.

Svobodnou živností jest:
a) Desinfekce bytů a čištění místností. JOKP. 1912, str. 188. b) Hubení hmyzu prostředky nejedovatými. JOKP. 1917, str. 241.

XXIV. Zubní technici a lékaři.

A. Nové předpisy.

Zákon ze dne 14. dubna 1920, č. 303 sb. z. a n., o zubním lékařství a zubní technice.

(Vyhlášen 6. května 1920.)

§ 1. Zubní lékařství, jehož součástí jest umělá náhrada zubův a chrupu, jest odvětvím vědy a umění lékařského. Vykonávati odborně zubní lékařství a s ním spojenou umělou náhradu zubův a chrupu mohou jenom lékaři, to jest doktoři veškerého lékařství, kteří jsou oprávněni vykonávati lékařskou praxi v Československé republice a kteří mimo to nabyli k tomu zvláštní způsobilosti na státním ústavu pro zubní lékařství a tím práva na titul zubního lékaře. Ústav ten zřídí ministerstvo veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy ve srozumění s ministerstvem školství a národní osvěty.

Lékaři, vykonávající zubní lékařství, jsou oprávněni míti síly pomocné. K výkonům lékařským mohou býti přibráni pouze lékaři.

§ 2. Živnost zubní techniky mohou vykonávati, a to doživotně, jenom ti zubní technici, kteří do vydání tohoto zákona nabyli příslušného živnostenského oprávnění, a to jen v rozsahu, jak platnými ustanoveními v jednotlivých součástech Československého státu stanoveno.

Oprávnění ku provozování zubní techniky mohou po vyhlášení tohoto zákona nabyti pouze osoby, které v den vyhlášení zákona plně vyhovují podmínkám, jež jsou podle ustanovení do té doby platných v jednotlivých částech Československého státu stanoveny pro nabytí koncese neb oprávnění ku provozování zubní techniky. Mezi ty, kterým se má dostati této výhody, buďtež pojaty — splní-li ostatní předepsané podmínky — i osoby, které v den vyhlášení tohoto zákona mají odbytu tříletou učební dobu a mají výuční vysvědčení. Pro udělení těchto koncesí a pro nabytí těchto oprávnění jsou směrodatna ustanovení, platná v době vyhlášení zákona v jednotlivých součástech Československého státu. Které předpisy mají platiti pro Hlučínsko, stanoví se nařízením.

§ 3. Koncesovaní neb oprávnění zubní technické, kteří do roka po vyhlášení tohoto zákona (§ 2, odst. 1.), po případě do roka po udělení koncese, nebo po nabytí oprávnění (§ 2, odst. 2.), vykonají zvláštní praktickou zkoušku před komisí za tím účelem jmenovanou, mohou výjimečně doživotně vykonávati svou živnost v rozsahu stanoveném v § 4.

Ustanovení toto platí také pro zubní techniky, kteří nevykonali zkoušku ve smyslu nařízení bývalého uherského ministerstva vnitra, čís. 112.026 z roku 1911, které opravňovalo zkoušené zubní techniky ku provozování zubní techniky v rozšířeném rozsahu v nařízení tomto výtčeném.

Koncesovaní nebo oprávnění zubní technické, kteří v den vyhlášení zákona jsou nejméně dvacet let činní v zubní technice, mohou býti od vykonání zkoušky osvobozeni po slyšení příslušného svolečenstva (gremia), živnostenským úřadem II. instance v dohodě s úřadem, který obstarává veřejnou zprávu zdravotní ve II. instanci.

Pravidla o praktické zkoušce a složení zkušební

komise určí ministerstvo veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy nařízením v dohodě s ministerstvem obchodu.

§ 4. Zubní technikové, kteří vykonali s úspěchem praktickou zkoušku (§ 3, odst. 1. a 2.), jakož i kteří od této zkoušky byli osvobozeni (§ 3, odst. 3.), mohou mimo oprávnění v § 2, odst. 1., zmíněná vykonávat veškeré výkony na zubech a chrupu, jaké jsou nutny k tomu, aby mohli provést umělou náhradu zubův a chrupu. Jako průkaz pro toto oprávnění bude jim zkušební komisí vydáno vysvědčení.

§ 5. Zubní technikové, kteří s úspěchem vykonali praktickou zkoušku podle § 3, odst. 1. a 2., nebo podle nařízení bývalého uherského ministerstva vnitř. čís. 112.026 z roku 1911, anebo, kteří od zkoušky byli osvobozeni (§ 3, odst. 3.), smějí užívati označení »zkoušený zubní technik«.

Zubní technikové ostatní smějí užívati jedině označení »zubní technik«.

Všechny ostatní tituly a označení jsou zakázány.

Zubní technici nesmějí v budoucnosti užívati jiného titulu ani po stránce své osoby ani k označení provozny dle § 44 ž. ř. než buď zkoušený zubní technik nebo zubní lékař. Z § 5 a zejména z okolností, že v poslední větě kladou se vedle sebe jednak pojem titulu vízíci se k osobě zub. technika, jednak pojem označení, jde na jevo,

§ 6. Oprávnění lékařův a ranhojičů, kteří v době vyhlášení zákona již vykonávají zubní lékařství a umělou náhradu zubův a chrupu, jest tímto zákonem nedotčeno.

Až do doby, kdy bude po prvé skončen výcvik lékařův v státním ústavě pro zubní lékařství (§ 1).

že se jim zároveň upravuje způsob zevního označování provozovny, jak je má na mysli § 44 ž. ř., jenž § 5 byl ohledně živnosti zubotechnické konkretisován. S. 24. IX. 23, č. 15.452.

Nálezy spr. soudu č. B. 9575/13, 335/01 a 6401/92 o označení »dentiste« a pod. vzhledem k § 5 cit. zák. jsou bez významu.

může ministerstvo veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy po slyšení příslušné lékařské komory a příslušné lékařské fakulty povolovati jednotlivým lékařům (doktorům veškerého lékařství) přiměřeně kvalifikovaným, aby vykonávali odbornou praxi zubního lékaře.

§ 7. Přestupky tohoto zákona, pokud nejsou trestny podle ustanovení živnostenského řádu a pokud nepodléhají trestu přísnějšímu, trestají úřady, které obstarávají zdravotní službu v I. stolici, pokutou od 100 Kč do 1000 Kč neb vězením (na území kdysi uherském uzamčením) v trvání od 10 dnů do 3 měsíců. Při opakování může býti vysloven hned trest vězení neb ztráta koncese (oprávnění).

§ 8. Zákon tento nabývá účinnosti dnem vyhlášení. Všecka dosavadní ustanovení, vydaná dřívějšími vládami v součástech nynějšího státu Československého, jimiž byla upravena živnost zubní techniky, se zrušují, pokud jejich platnost se dočasně nezachovává tímto zákonem.

§ 9. Provedením tohoto zákona se pověřuje ministr veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy a ministr obchodu, průmyslu a živností ve srozumění s ministrem školství a národní osvěty.

Nařízení vlády ze dne 17. prosince 1920, č. 673 Sb. z. a n., kterým se provádí zákon ze dne 14. dubna 1920, čís. 303 Sb. z. a n., o zubním lékařství a zubní technice.

K provedení zákona ze dne 14. dubna 1920, čís. 303 Sb. z. a n., nařizuje se toto:

§ 1. Pro zvláštní praktickou zkoušku uvedenou v § 3, odst. 1., zákona zřídí se jedna, je-li toho třeba několik tříletých zkušebních komisí při ministerstvu veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy vždy na dobu ne delší dvou let.

Komisi (komise) jmenuje ministerstvo veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy.

Každá komise se skládá ze zástupce ministerstva veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy, jakožto předsedy a dvou zkušebních komisí z veřejných učitelů a z asi

stentů lékařských fakult, nebo z učitelů státního ústavu pro zubní lékařství (§ 1, odst. 1., zákona).

Je-li ustanoveno několik komisí, může ministerstvo veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy zaříditi, aby předsedové jejich navzájem se zastupovali. Stejně opatření může učiniti o vzájemném zastupování zkušebních komisí.

§ 2. Předmětem praktické zkoušky jsou veškeré výkony na zubech a chrupu, jaké jsou nutny k tomu, aby se mohla provésti umělá náhraďa zubů a chrupu (§ 4 zákona).

§ 3. Přihlášky ke zkoušce podávají se u ministerstva veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy nejpozději 2 měsíce před uplynutím jednorozční lhůty určené v § 3, odst. 1., zákona. Ministerstvo veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy má však pokud možno přihlížeti v případech zvláštního zřetele hodných též k přihláškám podaným později, avšak před uplynutím zmíněné jednorozční lhůty.

K přihlášce je připojití průkazy o nabytí koncese (oprávnění) zubní technika, o státní příslušnosti a je v ní uvéstí adresu kandidátovu. Kandidáti, kteří v den vyhlášení zákona ještě neměli koncese (oprávnění), musejí mimo to připojití ještě výčinní vysvědčení.

Současně s přihláškou je zapraviti u ministerstva zdravotnictví a tělesné výchovy zkušební taxu 250 Kč.

§ 4. O přihláškách rozhodne ministerstvo veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy v dohodě s ministerstvem obchodu, průmyslu a živnosti a odevzdá přihlášky kandidátů ke zkoušce přípuštěným předsedovi zkušební komise. Je-li komisí několik, určí ministerstvo, před kterou komisí kandidát má zkoušku konati.

Předseda určí čas a místo zkoušky a pozve k ní kandidáta.

§ 5. Taxa kandidáta podrobivšího se zkoušce rozdělí se tak, že případně předsedovi 100 Kč, zkušebním komisářům po 50 Kč a ústavu, v němž zkouška byla konána, zbývajících 50 Kč.

Nedostaví-li se kandidát ke zkoušce bez řádného omluvného důvodu, propadá taxa ve prospěch státní pokladny. O tom, je-li tu řádný důvod omluvný, rozhoduje předseda.

Odstoupí-li kandidát od zkoušky již započaté, rozdělí se taxa podle odst. 1.

Kandidátům, kteří nebyli přípuštěni ke zkoušce, vrátí se taxa.

§ 6. O zkoušce sepiše se protokol, v němž se uvede její výsledek (slovy: s úspěchem či bez úspěchu); protokol

podepsaný všemi členy komise odevzdá se ministerstvu veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy.

Výsledek zkoušky určí se hlasy zkušebních komisářů; při rovnosti hlasů rozhoduje předseda komise.

§ 7. Opakovati zkoušku možno nejvýše dvakráte. Předseda zkušební komise určí kandidáta, který při zkoušce neobstál, den k opakování zkoušky v mezích jednorozční lhůty určené v § 3, odst. 1. zákona.

Za opakování zkoušky platí se taxa v téže výši jako za zkoušku prvou.

§ 8. Kandidátům, kteří zkoušku vykonali s úspěchem vydá předseda komise vysvědčení podle vzorce A.

Za vydání tohoto vysvědčení zaplatí kandidát mimo předepsaný kolek do státní pokladny 100 Kč.

§ 9. Zubním technikům, kteří podle § 3, odst. 3., zákona byli od zkoušky osvobozeni, vydá předseda komise k tomú určené na jejich žádost podanou u ministerstva veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy vysvědčení na vzorci B.

Také za toto vysvědčení zapraví se mimo předepsaný kolek do státní pokladny taxa 300 Kč.

Živnostenské úřady II. stolice jsou povinny o každém osvobození zubních techniků od zkoušky ihned podatí zprávu ministerstvu veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy.

§ 10. Nařízení toto nabývá účinnosti dnem vyhlášení a provede je ministr veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy v dohodě s ministrem obchodu, průmyslu a živnosti.

*Příloha k nařízení ze dne 17. prosince 1920.
č. 673 Sb. z. a n.*

Vzorec A.

Zkušební komise pro praktické zkoušky zubních techniků při ministru veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy.

Vysvědčení.

Pan (paní. slečna) ..... vykonav(ši) před
zubní technik v ..... zkušebním komisím dnešního dne s úspěchem praktickou zkoušku
podepsanou zkušební komisí dnešního dne s úspěchem praktickou zkoušku
podle § 3 zákona ze dne 14. dubna 1920, čís. 303 Sb. z. a n., jest oprávněn(a)
vykonávati veškerý výkony na zubech a chrupu, jaké jsou nutny, aby mohl(a)
provésti umělou náhraďu zubů a chrupu (§ 4 cit. zákona), a smí užívati
označení „zkoušený zubní technik“.

V....., dne..... 19.....

.....
předseda zkušební komise.

.....
zkušební komisář.

.....
zkušební komisář.

.....
Razítko
ministerstva veřejného zdravotnictví
a tělesné výchovy.

Příloha k nařízení ze dne 17. prosince 1920,
č. 673 Sb. z. a n.

Vzorec B.

Zkušební komise pro praktické zkoušky zubních techniků při ministerstvu veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy.

Vysvědčení.

Pan (paní, slečna) ..... byv(ší) výnosem
zubní technik v ..... čís. ....
ze dne .....
podle § 3 zákona ze dne 14. dubna 1920, č. 303 Sb. z. a n., osvobozen(a) od
vykonání zvláštní praktické zkoušky, jest oprávněn(a) vykonávati veškerý výko-
ny na zubech a chrupu, jaké jsou nutny, aby mohl(a) provésti umělou náhradu
zubů a chrupu (§ 4 cit. zákona), a smí užívati označení „zkoušený zubní
technik“.

V....., dne ..... 19.....

.....
předseda zkušební komise.

.....
zkušební komisař,

Razítko
ministerstva veřejného zdravotnictví
a tělesné výchovy.

.....
zkušební komisař.

Nařízení vlády R. Č. S. ze dne 27. dubna 1922, č. 132
sb. z. a n., kterým provádí se § 4 zákona ze dne 14. dubna
1920, č. 303 Sb. z. a n.

K provedení § 4 zákona ze dne 14. dubna 1920, č. 303
Sb. z. a n., se nařizuje:

§ 1. Umělou náhradu zubův a chrupu podle § 4 cito-
vaného zákona rozumějí se veškerý umělé zhotovené části
jednotlivých zubů nebo chrupu v lidských ústech, kterými
se nahrazuje scházející neb vadná část zubů nebo chrupu.
Takovýmito uměle zhotovenými částmi jsou zejména umělé
nahrazení celého zubu neb jeho scházející části, jako výplň
zubů (plomba), zuby čípkové (nýtkové), veškerý druhy ko-
runek zubních a pod.; můstky v jakémkoliv provedení;
umělé chrupu celé neb jich části na patrových deskách.

§ 2. Za výkony na zubech a chrupu, které podle § 4
cit. zákona prováděti smějí zubní technici, podrobivší se
s úspěchem zvláštní praktické zkoušce (§ 3, odst. 1. a 2., cit.
zákonu), aneb od této zkoušky osvobození (§ 3, odst. 3,
cit. zákona), jest pokládati úkony dále uvedené, pokud
ovšem zubní technici nejsou k nim oprávněni již podle
1. odstavce šu 2 zákona:

- a) odstraňování zubního kamene, čištění zubů a obru-
šování zubů a kořenů;
- b) brání otisků zubů a chrupu;
- c) přizpůsobování umělých náhrad zubů a chrupu;
- d) zasazování umělých zubů, korunek a chrupu, jakož
i používání regulačních přístrojů;
- e) plnění (plombování) zubů a kořenů se zákroky
s tím spojenými, čítajíc v to ošetření kořenů;
- f) vytahování (extrakce) zubů a kořenů, které umělé
náhradě zubů a chrupu jsou na závadu.

Při výkoněch výše uvedených dovoluje se použití
místní anaesthesie.

§ 3. K lékařským výkonům v předešlém paragrafu ne-
jmenovaným nejsou zubní technici podle § 4 cit. zákona
oprávněni.

Zejména se jim zakazuje:

- a) prováděti operativní neb jiné léčebné zákroky na
chrupu, v dásních a v ústech, pokud výslovně v § 2 nejsou
uvedeny (otevírání hlíz, resekce čelisti a kořenů zubních,
léčení chorobných změn na dásni, patře neb jazyku);
- b) používat narkosy a svodné (kmenové) anaesthesie;
- c) prosvěcovati paprsky Roentgenovými.

§ 4. Nařízení toto nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

§ 5. Provedení jeho ukládá se ministru veřejného
zdravotnictví a tělesné výchovy a ministru průmyslu, ob-
chodu a živností.

**Zákon o zubním lékařství a zubní technice, povolení
vykonávati praxi zubního lékaře.** Ob. z. sp. p. P. 12. VII.
1920, č. 22 A-2240, č. z. sp. p. 199.765.

Podle § 6., odst. 2. zákona ze dne 14. dubna 1920, č. 303
Sb. z. a nař., jednajícího o zubním lékařství a zubní technice,
může až do doby, kdy bude poprvé skončen výevik lékařů
v státním ústavu pro zubní lékařství (§ 1. téhož zák.) min.
veř. zdrav. a tělesné výchovy po slyšení příslušné lékařské
komory a příslušné lékařské fakulty povolovati jednotlivým
lékařům přiměřeně kvalifikovaným, aby vykonávali odbor-
nou praxi zubního lékaře.

Na základě výnosu pres. min. veř. zdrav. a tělesné
výchovy ze dne 18. května 1920, č. 3843 ai. 1920, upozorňují
se okresní správy politické a magistráty na to, že oznámení
o zahájení zubolékařské praxe učiněné po vyhlášení zmíně-
ného zákona (po 6. květnu 1920) nelze vzíti na vědomí,
nýbrž že dlužno lékaře, kteří hodlají zubolékařskou praxi
započítati, poučiti, že povolení vykonávati odbornou praxi

zubního lékaře může dáti pouze ministerstvo veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy.

Zádsti za takovéto povolení řádně kolkované necht žadatelé podávají u úřadu obstarávajícího zdravotní službu v I. instanci, t. j. u okresní správy politické (resp. magistrátu), kde žadatel hodlá praxi vykonávati, žádosti tyto buďtez doloženy lékařským diplomem, po případě jeho ověřeným opisem, průkazem o statní příslušnosti žadatelově, jakož i doklady o jeho odborné kvalifikaci jakožto zubního lékaře.

Tento úřad, když byl zjistil, že žádost jest řádně doložena, po případě, když byl opatřil co nejrychleji doplnění žádosti, předloží ji zemské správě politické, se zprávou, má-li žadatel oprávnění k lékařské praxi podle zákona ze dne 15. července 1919, Sb. z. a n. č. 419.

Lékaři, kteří v době vyhlášení zákona ze dne 14. dubna 1920, č. 303 Sb. z. a n., již vykonávali odbornou praxi zubního lékaře, oznámivše to příslušné lékařské komoře, pokud tato podle stavovského řádu vzala toto oznámení na vědomí, mohou ovšem podle § 6., odst. 1., řečeného zákona svoji praxi i dále provozovati na základě oznámení při zahájení své praxe učiněného a nejsou povinni podávati žádost za povolení k zublékařské praxi.

B. Starší předpisy.

Nařízení min. obch. ve sh. s min. vnitra ze dne 20. března 1892, č. 55., 27., jímž živnost zubních techniků zařazuje se mezi koncesované živnosti.

Abý upraveno bylo živnostenských postavení zubních techniků vůbec a zvláště naproti osobám k výkonu zubního lékařství oprávněným, vidí se obchodnímu ministeriu ve shodě s ministeriem věcí vnitřních podle § 24¹⁾ ze dne 15. března 1883 č. 39 ř. z., jímž změněn a doplněn byl živnostenský řád, naříditi toto:

§ 1. Živnost zubní techniky zařazuje se mezi koncesované techniky.²⁾

¹⁾ V úředním textu českém schází slovo: zákona.

²⁾ Upraveno dle nař. min. obch. ve shodě s min. vn. ze dne 14. II. 1904, č. 15 ř. z.; dříve § 1 zněl: Živnost zubní techniky, pokud nevykonává se ve zubním lékařnictví (Zahnarztpraxis) od osoby k tomu oprávněné zařazuje se mezi živnosti koncesované. Tento text z r. 1892 prohlásil správní soud jako nezákonný nálezem ze dne 12. II. 1904, poněvadž neplatil pro všechny osoby. Vyn m. p. ze dne 10. III. 1904 (min. vn. 17. II. 1904, č. 7184), č. 48 sb. norm.

§ 2. Živnost zubní techniky obsahuje živnostenskou mechanickou výrobu umělých zubů, náhradních částí pro lidská ústa a součástek takovýchto náhradních částí.

Zubní technik jest oprávněn, samostatně předsbráti otisk a úpravu náhradních částí zubních v docela zdravých lidských ústech. Avšak jest mu zapověděno, předsbráti, kterékoli výkony v ne docela zdravých ústech lidských nebo také při docela zdravém stavu kterékoli úkony měnící povahu ústních útvarů (jako uštipovati špičky zubů a zubních kořenů, připilovávat, čistiti a konservovati zuby, odstraňovati pokažené kořeny atd.).

§ 3. K nastoupení živnosti zubního technika vyžaduje se kromě podmínek pro samostatně provozování každé koncesované živnosti předepsaných také průkaz způsobilosti k této živnosti, jenž záleží ve vysvědčení učebním a ve vysvědčení pracovním.

§ 4. Vysvědčení učebně obsahovati má průkaz, že žadatel vyučil se živnosti zubního technika.

Čas učebný trvá tři léta a může stráven býti u oprávněného zubního technika neb u některého zubního lékaře zaměstnáním v zubní technice. U žadatelů za koncesi k živnosti zubního technika, kteří prokáží, že řádně vyučili se živnosti mechanické nebo zlatnické, dostačí dvouletý učebný čas v živnosti zubního technika (zaměstnaném v zubní technice) strávený.

§ 5. Vysvědčení pracovní vykazovati má, že žadatel nejméně po šest let zaměstnáním byl jako pomocník zubní techniky, z nichž strávená býti musí tři léta u některého oprávněného zubního technika a tři léta u některého zubního lékaře zaměstnáním v zubní technice.

Zaměstnání zubotechnické u zubního lékaře nelze pokládati za zaměstnání v příslušné živnosti, neboť nehledí-li se k tomu, že je pochybné, dalo-li by se zaměstnání to míti za zaměstnání, o nichž mluví § 14 c), odst. 3 ř. z., neponechává znění § 5 nař. ze dne 20. III. 92, č. 55 ř. z. nijaké pochybnosti o tom, že průkaz požadovaný jest charakteriso-

ván právě tím, že zaměstnání jako pomocník musí býti dvojího druhu, t. j. kombinováno ze zaměstnání jednak u zubního lékaře, jednak u opr. zubního technika. Tedy ono neuznává obou těchto zaměstnání za rovnocenná pro nabytí průkazu způsobilosti a nelze proto, — ježto není nijakého zvláštního předpisu, jenž by dopouštěl úlevy od § 5 cit. nař., — při-

pustnost dispense od některého z obou druhů zaměstnání v Šu onom vyznačených zakládati na 3. odstavci Šu 14 c), jenž předpokládá fak-

tické zaměstnání v stejné živnosti nebo příbuzném podniku továrním neb v tovární dílně stejného druhu. S. J. VII. 22, č. 9525.

§ 6. Zadatelé za koncesi ku provozování živnosti zubního technika, kteří v čase, kdy toto nařízení bylo vydáno¹⁾ již jsou zaměstnání u některého oprávněného zubního technika neb u některé osoby k výkonu zubního lékařství oprávněné jako pomocníci zubní techniky, avšak nemohou předložiti učebného vysvědčení o vyučení se této živnosti (§§ 3 a 4) mohou průkaz způsobilosti v § 3 předepsaný nahraditi průkazem, že zaměstnání byli jako pomocníci o dvě léta déle, nežli jak ustanoveno jest v § 5.

§ 7. Koncesi ku provozování živnosti zubního technika udílí politický zemský úřad, který při udělování prohlédati má k místní potřebě a k možnému dozoru zdravotní a živnostenské policie.

Za měřítko skutečné místní potřeby nemá platiti toliko potřeba obyvatelstva toho místa, pro které žádá se za koncesi, nýbrž i potřeba širšího obvodu, dle okolnosti živnostenského okresu.

§ 8. Zubním technikům podle tohoto nařízení koncesovaným, jakož i živnostníkům dosud podle živnostenského řádu ku provozování zubní techniky oprávněným jest zapovězeno na svých stálých živnostenských místnostech, na svých bytech a při ohláškách užívati označení, které jest způsobilo v omyl uvésti obecnost a rozsahu a podstatě jejich živnostenského oprávnění.

Za takovéto nedovolené označení pokládá se zejména název »zubní umělec«, »zubní artista«, pak »dentista«.

§ 9. Přestupky předpisů tohoto nařízení, ač nevztahují se k nim ustanovení obecního²⁾ zákona trestního, potrestány budou dle trestních předpisů živnostenského řádu.

§ 10. Nařízení toto nabývá moci dnem vyhlášovacím.¹⁾

Zaměstnání pomocné osoby, učící se při zaměstnání zubotechnickém u zubního lékaře, jenž nemá živn. oprávnění, nemůže založiti učebního poměru mezi nimi ve smyslu živn. řádu. B. 10.705/15.

nění, nemůže založiti učebního poměru mezi nimi ve smyslu živn. řádu. B. 10.705/15.

¹⁾ Dne 25. března 1892.

²⁾ Správně: obecného.

XXV. Informační kanceláře o úvěrních poměrech firem.

1. Nařízení ministra obchodu a vnitra ze dne 20. července 1885, č. 116 ř. z., jímž se mezi koncesované živnosti zařazuje provozování informačních kanceláří pro podávání zpráv o úvěrních poměrech firem.

Na základě § 24, odstavce 1., zákona ze dne 15. března 1883, č. 39 ř. z., jímž živnostenský řád byl změněn a doplněn, provozování informačních kanceláří pro podávání zpráv o úvěrních poměrech firem činí se na koncesi závislým.

Uchazeči o takovouto živnost mají splniti podmínky pro dosažení koncesované živnosti vůbec předepsané (§§ 22 a 23 zákona ze dne 15. března 1883, č. 39 ř. z.), a ať kromě toho před živnostenským úřadem prokáží všeobecné a obchodní vzdělání dostatečné ku provozování této živnosti.

Právo udíleti koncesi pro takovouto živnost přenášá se v první instanci na politické úřady zemské.

Při udělení koncese budiž prohlédáno k místním okolnostem.

Toto nařízení nabude moci dnem vyhlášovacím.

2. Nař. obch. ministeria ve shodě s min. věcí vnitřních ze dne 28. července 1890, č. 157 ř. z., jímž doplňuje se min. nař. ze dne 20. července 1885, č. 116 ř. z., kterýmžto nařízením mezi koncesované živnosti zařadeno bylo provozování informačních kanceláří pro podávání zpráv o úvěrních poměrech firem.

(Odst. 2. a 3. v úpravě provedené min. nař. ze dne 7. května 1891, č. 58 ř. z.)

Min. nař. ze dne 20. července 1885 (č. 116 ř. z.), se doplňuje a na základě § 24 zákona ze dne 15. března 1883 (č. 39 ř. z.), jímž živnostenský řád byl změněn a doplněn, nařizuje se toto:

Majetníci koncesovaných informačních kanceláří jsou povinni, své korespondence o úvěrních pomě-

rech firem vedené, opisy zpráv o tom podaných a své obchodní knihy uschovati nejméně po deset let ode dne podání zprávy, vztažmo ode dne posledního zápisu do knih. Po vypršení tohoto času majetník koncesované informační kanceláře má toho vůli, zničití dotčené korespondence, opisy a knihy nebo je dále uschovati.

Při zanechání živnosti budte korespondence, opisy a obchodní knihy zničeny, třeba by ještě nebyla uplynula svrchu řečená lhůta deseti let.

Přestupky tohoto nařízení trestány budou dle ustanovení živnostenského řádu.

Nařízení toto nabývá moci dnem vyhlásováním.*)

3. Nař. min. obchodu a vnitra ze dne 6. července 1893, č. 117 ř. z., o provozování informačních kancelářů.

Na základě § 24, odstavce 1., živnostenského zákona ze dne 15. března 1883, č. 39 ř. z., částečně mění a doplňuje se ministerské nařízení ze dne 20. července 1885, č. 116 ř. z., a stanoví se, že provozování informačních kancelářů, jež tímto nařízením bylo vřaděno mezi koncesované živnosti, není omezeno na podávání zpráv o úvěrních poměrech firem, nýbrž zahrnuje také podávání zpráv o úvěrních poměrech živnostníků, kteří nemají firmy, jakož i jiných osob, pokud kdo takovéhoto zpráv žádá k obchodním účelům.

Naproti tomu však tyto kanceláře nejsou oprávněny odpovídati k dotazům o soukromých poměrech, které nejsou v nížádné souvislosti s úvěrností.

Ostatní ustanovení řečeného nařízení budou i dále platna.

Nařízení toto nabývá moci dnem vyhlásováním.

*) 7. VIII. 1890.

O náležitostech průkazu o všeob. a kupeckém vzdělání uchazeče, budiž v každém jednotlivém případě před udělením koncese slyšena obch. a ž. komora jakož i o osobnosti uchazečově a o potřebě zřízení takovouto živnost. Při udělení takovéhoto koncesí buď postupováno s veškerou přísností. M. o. 20. VIII. 1885, č. 20.854, m. p. č. 67.242, č. 598 sb. norm.

Informační kanceláře k podávání zpráv o úvěrních poměrech obchodníků. Koncese k jejich provozování opravňuje k podávání zpráv i osobám soukromým. ponež dle min. nař. ze dne 6. července 1893, č. 117 ř. z. byl rozsah této živnosti v uvedeném směru rozšířen. Na činnost spadající pod pojem živnosti soukromých detektivních ústavů bylo by zvláštní koncese zapotřebí. OKP. 3884/20.

Pouhá koncese dle min. nař. ze dne 20. VII. 1885, č. 116 ř. z., změněného a doplněného min. nař. ze dne 28. VII. 1890, č. 157 ř. z. a ze dne 1. V. 1891, č. 58 ř. z., a 6. VII. 1893, č. 117 ř. z. vztahuje se na podávání zpráv o poměrech úvěrních, iak kupeců, tak i nekupců, je pak dle výslovného ustanovení min. nař. ze dne 6. VII. 1893, č. 117 ř. z. omezena, a majitel kanceláře není oprávněn podávat zprávy o poměrech soukromých, které nejsou s úvěrností dotčených osob v žádném vztahu. OKP. 42.590/20.

Informační kanceláře, které se zabývají udělením rad a pokynů, týkajících se vnitřního vedení podniků, jsou živnosti svobodnou. OKP. 84.777/23.

Viz: Soukr. sprostředkováni níže.

XXVI. Soukromé podniky detektivní.

Nař. ministrů obchodu a vnitra ze dne 19. dubna 1904, č. 41 ř. z., jímž provozování soukromých detektivních podniků zařazuje se mezi koncesované živnosti.

(Vyhlášeno 27. dubna 1904.)

§ 1. Živnostenské provozování soukromých detektivních podniků jest podmíněno koncesí na základě § 24, odstavce 1., živnostenského řádu (zákona ze dne 15. března 1883, č. 39 ř. z.).

§ 2. Žadatelé o koncesi mají ve své žádosti

přesně uvést, který obor a kterou činnost chtějí učiniti předmětem svého podniku. Z činnosti těchto podniků jest vyloučeno vše, co se stanoviska veřejné bezpečnosti nebo mravnosti jest na pováženou.

§ 3. K dosažení koncese ku provozování soukromého detektivního podniku vyžaduje se kromě všeobecných podmínek k samostatnému provozování živnosti ještě nutná spolehlivost a zachovalost žadatelova.

Žadatelé o koncesi musí se před živnostenským úřadem vykázati dostatečným vzděláním všeobecným.

§ 4. Žadatel bere na se dosažením koncese závazek, že své korespondence a sepisy udělených zpráv za své osobní zodpovědnosti tak uschovává, že zůstanou naprosto nepřístupny neúčastným osobám.

§ 5. Koncesi ku provozování soukromého detektivního podniku uděluje politický úřad zemský.

§ 6. Koncese budiž udělována toliko podle potřeby místní.

§ 7. Přestupky tohoto nařízení budou potrestány podle živnostenského řádu.

§ 8. Toto nařízení nabývá moci dnem vyhlásovacím.

Vyn. m. o. 19. IV. 1904, č. 6025, m. p. 10. V. 04, č. 64 sb. norm. Při udělení koncese jest nutno svědomitě zkoumati požadavek místní potřeby, zvláště zda uchazez poskytuje bezpodmínečnou záruku, že jeví se zlořády a zasahování do soukr. a společenského života vyloučenými, a zjistiti jeho spolehlivost a bezúhonnost.

Udělení zpráv o poměrech soukromých spadá do oboru

konces. živnosti soukromého detektivního podniku. B. 11.464/16, B. 9576/13.

Udělení informací ve věcech vojenských, jakož i pojišťovacích nebo o soukromých poměrech, pokud nelze v tom spatřovati činnosti detektivního ústavu jest živnosti svobodnou. V. m. o. 15. I. 98, č. 32.282/97, Heller 357.

Viz soukromé sprostředkovatelství níže.

XXVII. Telegrafní a telefonní agentury.

Nařízení ministrů obchodu a vnitra ze dne 7. března 1902, č. 53 ř. z., jímž provozování telegrafních jednatelstev (telegrafních kanceláří, telegrafních korespondenčních kanceláří) zařazuje se mezi koncesované živnosti.

§ 1. Na základě § 24, odstavce 1, zákona ze dne 15. března 1883, č. 39 ř. z., jímž změněn a doplněn byl řád živnostenský, jsou na koncesi vázány podniky, které se zabývají podáváním telegrafních nebo telefonních zpráv v oboru politickém nebo národohospodářském (telegrafní jednatelstva, telegrafní kanceláře, telegrafní korespondenční kanceláře).

§ 2. Chce-li kdos dosáhnouti koncese pro takovou živnost, musí kromě všeobecných podmínek spolehlivosti a zachovalosti ku provozování každékoliv koncesované živnosti (§§ 22 a 23 zákona ze dne 15. března 1883, č. 39 ř. z.) vyžadovaných vykázati se ještě průkazem, před živnostenským úřadem podaným, že má dostatečné všeobecné vzdělání ku provozování této živnosti.

Při udělení této koncese budiž přihlédáno k místním poměrům.

§ 3. Politickým úřadům zemským svěřuje se, aby v první stolici udělily koncesi pro takovou živnost.

§ 4. Toto nařízení nabývá moci dnem vyhlásovacím.

Vyn. min. obch. 7. III. 02, č. 12.608 ex 1900:

Z obsahu nařízení ze dne 7. III. 02, č. 53 ř. z., lze seznati, na jaké podmínky jest udělení příslušné koncese vázáno. Pokud jde o uvedený tam doklad o spolehlivosti a dostatečném všeobecném vzdělání, jest v každém jednotlivém případě před udělením koncese vyžadati si dobrozdání o. a z. komory. Dotaz u ní má se vztahovati i na otázku potřeby pro zřízení takové živnosti.

Právě tak jest vhodné, aby v takových případech, kdy se jedná o koncesování agentur určených v prvé řadě pro

obchod bursovni, před udělením koncese bylo mimo o. a ž. komoru slyšeno i vyjádření bursovního vedení v jejím obvodu.

Zřetel na místo poměry, v nařízení uvedený, bude skytati oporu pro to, aby pravidla § 21, odst. 1, bylo dle potřeby i u zmíněné živnosti vhodně užito, aniž by bylo třeba výslovně na toto zákonné ustanovení se odvolati.

O osobnosti uchazečově, o jeho dosavadní činnosti, o jeho politickém a morálním chování jest konati dle možnosti podrobně, ale nenápadně šetření, jež jest provéstí s tím větší péčí, jedná-li se o koncesi žádost podanou cizincem nebo v cizině již existující agenturou podobného rázu.

Všeobecně jest při udělování podobných koncesí postupovati s největší přísností. Při tom jest samozřejmě dbáti i toho, že, má-li býti s telegrafní agenturou spojeno rozmožování mechanickou nebo chemickou cestou na vlastním lisu, musí býti k tomu zvláště získána koncese potřebná dle § 15, č. 1 ž. ř., při čemž pak předpisy §§ 21, odst. 1, a 23, odst. 1, jakož i ministerského nař. ze dne 17. IX. 83, č. 151 ř. z., mají býti směrodatnými.

Nedotčeným zůstává i použití příslušných ustanovení zákona o tisku ze dne 17. XII. 1862, č. 6 ř. z. ex 63, pro případ, kdyby sprostředkování telegrafické a telefonické služby zpravodajské mělo býti prováděno snad vydáváním periodického tiskopisu.

Na [c. k.] telegrafní korespondenční kancelář a její filiálky ustanovení zmíněného nařízení se nevztahují. Müller-Diwald, str. 86.

Výnosem m. vn. 18. IV. 02. č. 12.779. bylo k vysvětlení min. nař. ze dne 7. III. 02. č. 53 ř. z. poznamenáno, že toto nařízení má na mysli výlučně agentury, u nichž jsou dány znaky samostatného živnostenského podniku. Jsou-li tato kritéria skutečně v jednotlivém konkrétním případě dána, bude tedy tvořiti nejdůležitější praecedenci otázku při rozhodování přeneseném dle § 3 cit. min. nařízení na zemské úřady politické.

Okruh svobodné činnosti žurnalistické zůstává zmíněným nařízením ovšem naprosto nedotčen. Osoby, od podnikatelství časopisů smluvně pověřené pracemi jakéhokoliv druhu jako korespondenti, externí spolupracovníci atd., nepodléhají tedy předpisům tohoto nařízení. Právě tak nemají toto nabývání zpětné platnosti na existující již telegrafní agentury. Müller-Diwald, str. 87.

Meteorologická kancelář | telegrafickým nebo telefon-
pro povětrnostní službu: svo- | ním varávaným na koncesi.
bodná, není zpravodajství | JOKP. 1914, str. 20.

XXVIII. Cestovní kanceláře.

Nař. ministrů obchodu a věcí vnitřních ze dne 23. listopadu 1895, č. 181 ř. z., jímž cestovní kanceláře zařadují se mezi živnosti koncesované.

Vyhlášeno 4. prosince 1895.

Podle § 24, odstavce 1 zákona ze dne 15. března 1883 (č. 39 ř. z.) o znění a doplnění živnostenského řádu nařizuje se:

§ 1. Provozování cestovních kanceláří, pokud nejsou zřízeny od jednotlivých železničních a paroplavebních podniků, vztahmo od několika takovýchto podniků společně, buďto jich vlastními úředníky nebo jinakými zmocněnci v mezích koncesního jejich oprávnění, jest vázáno koncesí podle § 24, odstavce 1. zákona ze dne 15. března 1883 (č. 39 ř. z.) o změně a doplnění živnostenského řádu.

§ 2. Za cestovní kanceláře pokládají se ty podniky, které zabývají se jednou nebo několika z následujících živnostenských činností, při čemž však se předpokládá, že jednotlivé z těchto živnostenských činností nejsou vykonávány na základě oprávnění, v jehož rozsah příslušná činnost již náleží.

Živnostenské činnosti, ku kterým provozování kanceláře cestovní může se vztahovati, jsou tyto:

- a) vydávati jízdní lístky tuzemských i cizozemských železnic, jako: lístky pro prosté jízdy, jízdy tam i zpět, okružní cesty a pod.;
- b) vydávati poukázky na místa v železničních vozech spacích;
- c) vydávati jízdné a kajutové lístky pro tuzemské i cizozemské námořské a vnitrozemské paroplavební podniky do všech přístavů i vnitrozemských míst s obmezením v §u 3 obsaženým;
- d) zařizovati společné cesty, zábavní vlaky a jízdy;

e) expedice cestovních zavazadel a rychlozboží (§ 30, vztážmo § 39 dopravního řádu pro železnice v královstvích a zemích na říšské radě zastoupených, vyhlášeného nařízením ministra obchodního a ministra práv ze dne 10. prosince 1892 (č. 207 ř. z.).

Nyní § 30 a násl. dopr. řádu pro železnice v Č. S. R. ze dne 13. V. 21, č. 203 sb. z. a n.

f) vydávati poukázky hotelové;

g) zprostředkovati cestovní úrazová pojištění u tuzemských podniků neb u cizozemských podniků, ku provozování obchodů v tuzemsku připuštěných, které jsou oprávněny takovéto pojišťovací obchody konati.

§ 3. Cestovním kancelářím není dovoleno vydávati mezipalubní lístky jízdné všelikých cizozemských paroplavebních podniků, které zabývají se dopravou vystěhovalců, vyjímajíc jediné ty podniky, které dle císařského nařízení ze dne 29. listopadu 1865 (č. 127 ř. z.) byly připuštěny v tuzemsku obchod provozovati. Rovněž zapovídá se jim, sháněti vystěhovalce i jakkoli napomáhati vystěhovalectví.

Zákon o vystěhovalectví ze dne 15. II. 1922, č. 71 sb. z. a n.

§ 4. Kdo ucházeti se chce, aby mu dáno bylo povolení provozovati cestovní kancelář, vykázati se má, nejen že splnil podmínky pro dosažení koncesované živnosti vůbec žádané (§ 22 a 23 zákona ze dne 15. března 1883 [č. 39 z. ř.]), nýbrž i všeobecným a obchodním vzděláním ku provozování této živnosti dostatečným.

§ 5. Koncesi ku provozování cestovní kanceláře uděluje politický úřad zemský, vyslechnuv obchodní a živnostenskou komoru, a má při tom prohlédati ku potřebě takovéhoho podniku. V koncesním dekretu buďte vyslovně uvedeny obchody, ku kterým žadatel

dle koncesní žádosti od něho podané prohlašuje se za oprávněného.

§ 6. Nařízení toto nabývá moci dnem vyhlášovacím.

Označení cestovních kancelářů. Vyn. m. p. 16. IV. 1914, č. 3 B-725/121.438:

M. o. zpozorovalo, že majitelé konces. cest. kancelářů, kteří se zabývají obchody vystěhovaleckými, užívají zhusta jak ku vnějšmu označení provozoven, tak i v obchodním styku s obecnstvem a se stranami abstraktních zvláštních označení¹⁾ jako na př. »Globus«, »Tartarin«, »Welt«, »Kompas«, »Kolumbus«, »Amerika«, »Meteor«, »Universální ústřední kancelář cestovní« atd., aniž by tato označení byla obchodním soudem jako firmy zapsána, pokud se týče, aniž by tato označení tvořila plně znění skutečně zapsané firmy.

Takový postup je s to a často také určen, aby podřízené orgány dohlédací a obzvláště lehkověrné obecnstvo byly udržovány v nejistotě jak o povaze podniku obstarávajícího obchody vystěhovalcké (zda veřejný ústav, spolek lidumilý, živnostenský, soukromý podnik) tak i o osobě podnikatelově.

Okr. hejtmanství se tudíž následkem výnosu m. o. z 29. III. 1914, č. 10.253, poukazuje, aby dbalo toho, že majitelé konces. cestovních kancelářů, pokud mají firmu zapsanou obchodním soudem, jak při vnějším označení svých provozoven tak i ve svém celém obchodním jednání užívající firmy mají používatí vždy celého znění firmy. Kdyby v té příčině shledány byly snad nepřístojnosti, jest to ihned oznámiti příslušnému obchodnímu soudu.

Majitelé konces. cestovních kancelářů, kteří nemají firmy obch. soudem protokolované, musí jak při vnějším označení svých provozoven tak i ve svém veškerém obchodním jednání užívati své plné jméno a příjmení bez újmy používání jiných dovolených dodatků. Užívání pouze některého ze svrchu příkladmo uvedených abstraktních označení nemůže se v živnostensko-právním smyslu pokládati za patričné označení jména, na čemž ničeho nemění také okolnost, že na př. vedle hlavně do očí padajícího označení jedním z abstraktních pojmenování uvede se sice plné jméno a příjmení majitele živnosti, avšak od prvního

¹⁾ Praxe v otázce přípustnosti takovýcho označení u firem neprotokolovaných kolísá. Viz i str. 233.

označení tak odděleně anebo ve formě různě, že může užití obyčejné pozornosti.

Nepřistojnosti tohoto druhu stíhati je podle okolností případu podle náležitého přísného výkladu ustanovení §§ 44 a 49 ř. ř.

Koncese cestovních kanceláří, evidence. V. m. p. 7. XI. 1913, č. 3 B-2002/347.593. Vyn. m. o. 30. X. 13, č. 35.562.

S poukazem ku zdejšímu výnosu z 10. IX. 1913, č. 3/B-1291/12, m. č. 285.917, ve příčině předložení opisů dekretů koncesních cestovních kanceláří stávajících v tamním obvodu správním vybízí se okr. hejtmanství, aby za účelem evidence katastru cestovních kanceláří, jež vede místodržitelství, na příště sem neodkladně podávalo zprávy také o všech změnách přihodivších se v jednotlivých závodech tamního obvodu správního (ustanovení zástupců, pokud se týče jednatelů, vzdání se, odnětí živnostenského oprávnění) jakož i o tom, co shledalo charakteristického v činnosti jednotlivých kanceláří v oboru dopravy vystěhovalců.

Vystěhovalci na zpáteční cestě, výměna peněz ve vlacích. V. m. p. 2. I. 1914, č. 15/B-3783/403.058.

K vystěhovalcům z ciziny se vracejícím přidružují se dle zkušenosti za jízdy drahou zhusta osoby, které se nabízejí k výměně přinašených cizích peněz na měnu korunovou.

Při této výměně jsou vystěhovalci vydáni různým škodám a mohou snadno přijít o část svých úspor.

Vzhledem k tomu se okr. hejtmanství v základě výnosu m. o. ze dne 15. XII. 1913, č. 8672, upozorňuje, že ambulanti výdělečnou výměnu peněz ve vlacích přísně stíhati jest jako neoprávněný podomní obchod dle § 19 patentu o podomním obchodu, nehledě ku případnému dalšímu potrestání dle min. nař. ze dne 30. září 1857, č. 198 ř. z., pro přestupek zákazu podomního obchodu ve vlacích vydaného ministerstvem železnic.

Informace o cestách. M. p. 21. III. 1914, č. 3/B-565/29-m. č. 90340.

Za příčinou zvláštního případu prohlásilo m. o. výnosem z 12. III. 1914, č. 7c2, že vydatí živn. list znějící na udílení zpráv o cestách a sestavování okružních cest je nezákonné, ježto tato činnost spadá podle min. nař. z 23. XI. 1895, č. 181 ř. z., do rozsahu oprávnění cest. kanceláří vázaných koncesí. O tom se dává vědět okr. hejtmanství na základě cit. výnosu ministerského s poukazem, aby případně žádosti za vydání živn. listu s rozsahem oprávnění

shora vylíčeným zamítalo jako zákonem nepřipustné a aby vůbec se opřelo bez prominutí každé činnosti, která směřuje k obcházení oprávnění spadajících do rámce konces. podniků cest. kanceláří.

Výn. min. vn. 10. IV. 1909, č. 2501; ob. m. p. 17. IV. 1909, č. 91.922, 45 sb. norm.: Reklamní obrazy a nástěnné kalendáře cizozemských podniků obzvláště plavebních jež se převážením vystěhovalců zabývají a pod. nemají se v úředních místnostech úřadů politických a policejních vyvěšovati.

Zák. d. 15. II. 1922, č. 72 sb. z. a n. § 15: Zástupci podnikatele dopravy vystěhovalcých kanceláří nemohou býti: provozovatelé živnosti hotelové, hostinské, jejich nájemci se zástupci, jakož i příslušníci rodiny, žijící s nimi ve svazku rodinném.

Prodej reklamních tiskopisů, dopisnic a obrazů o výletních místech a lázních,

cestopisů, jakož i prodej cest. průruček, průvodců map, pak udílení pokynů a práv cestujícím o cestovních turách, výletech, ubytování, o výměně peněz, pak výměna peněz za peníze cizí, a naopak spadá jednak v obor konces. živnosti knihkupecké, jednak živnosti svobodné, jednak v oprávnění bank. Z. sp. p. P. 31. V. 1922, č. 3 B-791/62.899.

Výn. m. vn. 19. I. 1914, č. 588, A. 1914, str. 49, upozorňuje, že pojišťování vystěhovalců proti vrácení z Ameriky jest většinou podvodem a narizuje přísný dohled zvláště na osoby s vystěhovalectvím se zabývající.

Dozor nad cest. kanceláří upravovalo výn. m. p. 25. VII. 1911, č. 100 sb. norm.

XXIX. Periodická doprava osob.

1. Zákon ze dne 31. března 1865, č. 25 ř. z.

(Soukromý překlad.)

Čl. I. Státní výhrada dopravy osob po vodě i po zemi zrušuje se s obmezením tím, že zůstává zakázáno, zřizovati a udržovati na poštovních silnicích, t. j. takových silnicích, na nichž jsou poštovní stanice, jakož i na jiných silnicích, kterých může se používat k objížďení poštovních stanic, ústavy k dopravě cestujících střídáním koní u vozů jimi dodaných (extrapošt).

Čl. II. Zřizování a provozování soukromých podniků pro periodickou dopravu osob na silnicích

venkovských, vodách vnitrozemských, na kanálech a na moři, podléhá platným předpisům živnostenským a případně zákonům námořním.

Osvobozeny jsou od každého závazku a platu poště.

Čl. III. Při periodické dopravě osob smějí jen ony soukromé podniky, kterým k tomu udělí se výslovné oprávnění, používatí odznaků státní pošty, které pozůstávají na vodě ve vlajce poštovní, na souši v trubce poštovní a zvláštním služebním šatu.

Čl. IV. Platnosti pozbývají tomuto zákonu odporující ustanovení poštovního zákona ze dne 5. listopadu 1837, pak zvláštní předpisy o messážeriích a dostavnících ze dne 20. prosince 1850, č. 1. ř. z., ročníku 1851.

Čl. V. Ustanovení živnostenského řádu ze dne 20. prosince 1859 a 14. března 1860, (č. 227 ř. z., roč. 1859 a 81 ročníku 1860), pak nařízení ze dne 27. března 1856 (č. 46 ř. z. roč. 1856) o koncování periodických dopravních podniků na poštovních silnicích se střídáním koní, mění se potud, že pro tyto podniky uvnitř okresu živnostenský úřad I. stol., v případě rozšíření na více okresů téže země živnostenský úřad II. stol. a pro podniky, které se rozprostírají na správní obvody dvou nebo více zemí, nejvyšší živnostenský úřad má koncesi udělovati, a že při tom není potřeba dohodnouti se předběžně s úřadem poštovním.

Čl. VI. Ministru obchodu a národního hospodářství uloženo jest, aby ve shodě se účastněnými ústředními úřady provedl tento zákon.

Při udělení koncesí k periodické dopravě osob automobily budíž zjištěno také: stav silnice, na níž se trať projektuje, povinnost činitelů udržovati silniční stavbu, nejvyšší váha auta s užítko-

vou vahou, kterou silnice snese, typ a váha vyhlednutých automob. omnibusů, počet vozů, s nimiž se má doprava provozovati a denní jízdní výkonnost, předvídatelná výkonnost podniku a

to provedením šetření o finančních prostředcích žadatele a předložením rozpočtu o příjmech a vydáních podniku. Min. obch. 20. VI. 1912, č. 15.595, m. p. 12. VII. 1912, č. 80 sb. norm.

Výn. m. p. 8. VIII. 1914, č. 3 B.-1468/251.059, č. 133 sb. norm.: Okr. hejtmanství se dle výn. m. o. z 29. VII. 14,

2. Oběžník m. p. z 2. III. 1899, č. 28.943 (č. 21 sb. norm.).

U příležitosti jisté žádosti za koncesi pro podnik periodické dopravy osob a nákladu po silnicích vozy, hnanými motorem, na kterýžto podnik ustanovení řádu živnostenského použiti se má, poukázalo min. obch. k tomu, že veřejná doprava vozy, hnanými motorem, v budoucím rozvoji dopravy asi velikou úlohu míti bude, a že tudíž dlužno již nyní na to pomýšleti, že se tohoto dopravního prostředku při poštovní dopravě bude užívati, pročž že třeba jest se o to postarati, aby před udělením koncesí pro veřejné podniky vozů, hnaných motorem, dohodnutí se správou poštovní se stalo.

Vzhledem k tomu, že zamýšlená doprava vozy, hnanými motorem, po veřejných silnicích může míti vliv na existující nebo projektované dráhy malé a lokální, hlavně takové, které dotčených silnic užívají nebo na používání jich pomýšlejí, položilo min. železnic na to důraz, že jest nutno, aby před udělením takovýcho živn. koncesí také s min. železnic dohodnutí se stalo, a podotklo, že techničtí orgánové zemského úřadu také jako znalci ku posouzení dopravy, jež se má díti vozy, hnanými motory, v technickém ohledu přibrání býti mohou.

O tom uvědomuje se okr. hejtmanství na základě výnosu min. vn. ze dne 11. II. 1899, č. 311, aby se dle toho řídilo.

3. Oběžník m. p. ze dne 12. X. 1899, č. 154.284:

K výnosu zdejšího úřadu ze dne 2. března 1899, č. 28.943, vyzývá se okr. hejtmanství, aby u tamního úřadu podané žádosti za udělení koncesí ku provozování dopravy osob motorovými vozy, vždy s e m předkládalo, by mohly býti zaslány min. vnitra, jež dle výn. ze dne 6. září 1899, č. 29.467, samo s ministerstvem obchodu a železnic se dohodne, o kterémžto dohodnutí ve shora uvedeném výnosu zdejšího úřadu byla učiněna zmínka. — Výsledek těchto

č. 25.710 vyzývá, aby udělení koncesí pro linie autobusové vkládalo do podmínek koncesních na příště tento předpis: »Při silné bouři nesmí výška nákladu na střeše motorových omnibusů přesahovati 50 cm«. O tom buďte také vyrozuměny správy stavebních okresů.

jednání sdělen bude živn. úřadům I. st., pak-li rozhodnutí o takovýchto žádostech náležeti bude do jich oboru působnosti.

4. Oběžník m. p. 2. I. 1900, č. 181.257/99, č. 1 sb. norm.

Dodatkem k výnosu ze dne 2. III. 1899, čís. 28.943, sděluje se panu okr. hejtmanovi, že min. vn. dle výn. ze dne 6. září 1899, č. 29.467, nařídilo, že žádosti za udělení koncese k provozování dopravy osob vozy motorovými, jež podány budou u živn. úřadů I. a II. st., mají vždy býti předloženy min. vnitra, které, jak předem uvedeným výnosem přeepsáno jest, s min. obchodu a železnic samo se dohodne a výsledek těchto jednání, pakli rozhodnutí o takovýchto žádostech bude spadati do oboru působnosti živn. úřadů I. a II. st., sdělí místodržitelství.

Nařízení to bylo výn. min. vnitra ze dne 19. X. 1899, č. 34.457, v ten smysl omezeno, že se jmenovanému min. pouze takové žádosti mají předkládati, jichž předmětem jsou podniky periodické dopravy osob dle § 15., odst. 3. ž. ř., kdežto nařízení to nemá se vztahovati na případy, žádá-li někdo za koncesi, aby mohl míti na veřejných místech pohotové motorové vozy jako prostředky k dopravě osob k obecnému užívání ve smyslu § 15., odst. 4. ž. ř.

4. Evidence podniků pro period. dopravu osob motorovými vozy. Vyn. m. p. 18. IX. 1909, č. 174.518. (A. sr. 222.)

Dle výnosu min. vnitra ze dne 6. září 1899, č. 29.467 — míst. výn. ze dne 12. října 1899, č. 104.284 — mají živn. úřady I. a II. inst. u nich podavane žádosti za udělení koncesí k provozování periodické dopravy osob pomocí motorových vozů především nyní příslusnému min. obchodu předkládati a teprve po vrácení jednacního spisu instanční rozhodnutí učiniti. Z naléhavých ohledů evidenčních se nyní okr. hejtmanství na zřízení výn. min. obchodu ze dne 12. VII. 1909, č. 18.379, poukazuje, aby učinilo opatření, aby v případě udělení předmětné koncese na přístě současně vždy také opis dotyčné koncesní listiny s odvoláním se na tento výnos sem byl předložen. Ve přímě podobných koncesí až posud udělených jest rovněž dotyčné propůjčovací dekrety v opisu vyhotoviti a sebrané co nejdříve sem předložiti.

5. Opatření proti zneužívání rozšiřování celního režimu platného v cestovní dopravě s automobily. Ob. m. p. 13. IX. 1913 č. 3 A-1671, m. c. 267.464.

Ústanovení vyhlášek min. fin. ze dne 10. X. 1909, č. 159 ř. z., a ze dne 30. I. 1911, č. 25 ř. z., týkajících se celního vyřizování jízdních kol a automobilů v cestovní dopravě

přes hranice vstupujících nebo vystupujících platí — dle výn. min. fin. ze dne 20. V. 1913, č. 60.375 ex 1911, vydaného na všechny finanční (zemská) ředitelství — vyloučeno pro silostroje, které cestující z ciziny na přechodných jízdních přívezou do celního území. Aby se zamezilo, aby — se zneužitím celního režimu pro automobily stanoveného v uvedených vyhláškách — silostrojů v řízení záznamovém došlých nebylo používáno v tuzemsku k živnostenskému provozování dopravního podniku, poukazuje se okr. hejtmanství na základě výnosu min. obch. z 28. VII. 1913, č. 17.036, aby o každém udělení oprávnění pro podnik dopravující zboží nebo osoby, který se má provozovati se silostrojů, vyrozumělo příslušný finanční úřad I. st.

Připomenuto výn. z 8. VIII. 1914, č. 241.458.

6. Koncese pro autobusové linie v oblasti čsl. republiky. Podmínka tuzemských vozidel. Ob. z. spr. p. v P. ze dne 17. V. 1919 č. 3 B-840, č. 142.779.

Válečnými poměry byly automobilové továrny tuzemské nuceny značnými investicemi rozšířiti svoje zařízení, takže výkonnost těchto továren do dohledné doby pro vnitřní potřebu státní i soukromou nejen úplně stačí, nýbrž musejí továrny ku zachování své zaměstnanosti pomýšleti na získání trhu cizozemského. Výrobky domácích továren automobilových, pokud se jakostí a moderní konstrukce týče, mohou se měřiti v každém směru s výrobky kterékoliv továrny cizí, a to tím spíše, že při konstrukci strojů byl brán plný zřetel na domácí poměry provozné, značně odchylné od poměrů v jiných zemích. Nekáže tedy toho potřeba domácí, aby byla kryta z ciziny. I pro zajištění pravidelného provozu na zřízených autobusových liniích nutno používatí strojů, poskytujících úplnou bezpečnost a jistý provoz a jichž oprava může býti provedena v čase nejkratším. Zajištění toto poskytují přirozeně pouze výrobky tuzemské.

Udělení koncesí pro autobusovou dopravu osob a zboží v oblasti čsl. republiky jest tudíž dle výnosu min. obchodu ze dne 3. V. 1919, č. 6632, [zpravidla] vázati na výslovnou podmínku, že na dotyčných liniích bude používáno jedině motorových vozů, vyrobených v tuzemských továrnách.

7. Ob. z. spr. p. P. 14. II. 1923, č. 3 B-926/2, 59036:

Min. obch. uznávajíc kritickou situací tuzemského průmyslu automobilového dává výn. ze dne 3. února 1923, č. 53.988/22 všechny živn. úřady vyrozuměti, že jest na přístě udělovati koncese k živnostem, při nichž se používá automobilů (autobusů, autodrožek a p.) tedy k živnostem ve

sm. § 15, bod 3-4 ž. ř. pouze pod podmínkou, že bude použito dopravních prostředků domácího původu. Tim mění se oběžník ze dne 17. V. 1919, č. 142.779, dle kterého bylo koncese jenom zpravidla vázati na podmínku používání tuzemských vozidel.

8. Oběžník zemské správy politické v Praze, ze dne 26. srpna 1921, č. 3 B-1899, č. 264.043.

Poněvadž v poslední době množí se případy, kde okr. správa politické nepředkládají před udělením koncesí k periodické dopravě osob automobily žádosti min. obchodu, uložilo min. obchodu vřn. ze dne 11. srpna 1921, č. 29.232, zemské správě politické, aby připomenula všem okr. úřadům politickým výnosy, této povinnosti se týkající. Ježto pak i v jiných směrech jeví se toho potřeba, aby živn. úřady měly v těchto důležitých agendách nejzávažnější pokyny v souvislosti před očima, uvádějí se tuto za účelem přesného šetření veškeré normální výnosy o periodické dopravě osob automobily. — Jsou to výnosy tyto:

1. ze dne 2. ledna 1900, č. 181.257 ai. 1899, norm. sb. č. 1 ai. 1900;

2. ze dne 18. září 1909, č. 174.318, norm. sb. č. 120 ai. 1909. (NB. U tohoto oběžníku otištěny jsou jako jeho do-datek také dva starší výnosy ze dne 2. března 1899, č. 28.943, sb. norm. č. 21, a ze dne 12. října 1899, č. 154.284);

3. ze dne 12. července 1912, č. 3-B 1125, norm. sb. č. 80 ai. 1912;

4. ze dne 17. května 1919, č. 3-B 840, z. sp. p. č. 142.779 ai. 1919. (NB. Tento poslední výnos týká se jenom zvláštní podmínky koncesní ve příčině tuzemských vozidel.)

XXX. Vymáhání pohledávky ze smlouvy dopravní vlastním jménem a na vlastní účet.

Nařízení min. obch. v doh. s min. vnitra ze dne 4. března 1914, č. 56 ř. z., jímž se váže na koncesi živnost těch, kteří nabývají pohledávek z dopravního podniku vznikajících naproti železničním správám nebo jinakým dopravním ústavům a je potom ku platnosti přivádějí vlastním jménem a na vlastní účet.

Na základě § 24, odst. 1. a 2. a § 57, odst. 3. ž. ř. nařizuje se takto:

§ 1. Živnost těch, kteří nabývají pohledávek z dopravního obchodu vznikajících naproti železničním správám nebo jinakým dopravním ústavům a je potom ku platnosti přivádějí vlastním jménem a na vlastní účet, váže se na koncesi.

§ 2. Aby se dosáhla koncese ku provozování živnosti v § 1 uvedené, vyžaduje se vedle splnění podmínek, které jsou předepsány pro samostatné provozování koncesované živnosti (§ 23, odst. 1. ž. ř.), průkaz odborných vědomostí v tarifních a dopravních věcech.

§ 3. Koncesi uděluje politický zemský úřad, který má při tom přihlídati k místním poměrům.

§ 4. Vykonávati koncesi ku provozování živnosti v § 1 uvedené skrze pachtěře nebo zástupce (obchodvedoucího) jest zapověděno.

Uživati třetích osob (zřízenců, jednatelů a podobných osob) mimo provozovnu k nabývání pohledávek v § 1 řečených jest zapověděno.

§ 5. Současné provozování této živnosti s jinými živnostmi vyžaduje schválení politickým zemským úřadem.

§ 6. Koncese tato může býti odňata úřadem, který ji propůjčil, nepočne-li se živnost provozovati v šesti měsících po udělení koncese nebo když později nřeruší se provozování po právě tak dlouhý čas.

§ 7. Živnost v § 1 řečená jest podrobena vůbec rovněž i vzhledem k jednotlivým provozovnám zvláštní policejní úpravě.

§ 8. Toto nařízení nabývá moci dnem vyhlásováním.

1. Ob. m. p. 30. III. 1914, č. 3 B-566/9, m. č. 93.188, č. 58 sb. norm.:

Min. nařízením vyhlášeným pod č. 56 ř. z. ex 1914, byla na základě § 24, odst. 1. a 2. a § 57, odst. 3. ž. ř. živnost těch, kdož pohledávky z dopravní smlouvy proti správám drah nebo jinakým dopravním ústavům nabývají a je pak

vlastním jménem a na vlastní účet vymáhají, vázána na koncesi.

Na základě výnosu m. o. ze dne 4. III. 1914, č. 1348, upozorňuje se okr. hejtmanství na vydání tohoto min. nar. s přísným pokynem, že opověď této, dosud za svobodnou živnost pokládané výdělečné činnosti od nynížska nesmí se bráti na vědomí a že po případě docházející žádosti za udělení koncese pro tuto živnost nutno předkládati místodržitelství ku kompetentnímu rozhodnutí.

Dosažení koncese samé bylo, nehledíc k všeobecným předpokladům pro nastoupení konces. živností stanoveným v § 23, odst. 1. ž. ř., učiněno závislým od místních poměrů, jakož i od průkazu odborných znalostí v tarifnictví a dopravnictví. Stanovení rozsahu odborných znalostí, jež uchazeč o koncesi prokázati má, ponecháno bylo volnému uvážení místodržitelství, které má na vůli vyžádati si v tomto ohledu, dále v otázce místních poměrů, k nimž dlužno přihlížeti (§ 3), jakož i o přípustnosti současného provozování této živnosti s jinou živností (§ 5) dobrozdání k tomu povolanych korporací obzvláště však příslušné o. a ž. komory. Konečně má místodržitelství v každém případě dorozuměti se s příslušným říditelstvím státních drah.

Propachtovati živnost jakož i provozovati ji náměstkem (obchodvedoucím) jest majiteli koncese bez výjimky zakázáno. Okr. hejtmanství se na toto ustanovení, jakož i na záповěď používání zřízenců, agentů a jiných osob mimo provozovnu k účelu získávání pohledávek uvedených v § 1, kterážto záповěď vyslovena byla v druhém odstavci § 4, obzvláště upozorňuje se příkazem, že přestupky této záповědi jest bez prominutí stíhati.

Tyto zmíněné záповědi, jakož i ustanovení §§ 5—7, týkající se současného provozování této živnosti s jinými živnostmi, odněti koncese ve smyslu § 57, odst. 3. ž. ř. a zvláštní živn.-policejní úprava, mají platnost také pro existující již podniky živnostenské, nad jejich počínáním si nechť živn. úřady co nejprísněji bdí.

Vyn. m. p. 1. III. 1913, č. 33 sb. norm.: Vyn. m. o. 19. II. 13, č. 38.723/12. Reklamační kanceláře, které zabývají se vymáháním náhrad a jiných nároků ze smlouvy dopravní oproti železnicím a jiným dopravním ústavům jménem a na účet svých komitentů jako podniky obchodních jednatelů podléhají koncesi dle dekr. dv. kanc. ze dne 5. února 1847, pokud se týče výnosu státního min. ze dne 28. února 1863, č. 2306. Těmto podnikům buď věnována pozornost, aby neavisovaly stranám obnos menší, než sku-

tečně reklamují, a rozdíl mezi avisovaným obnosem a tím skutečným vyšším vráceným si neponechávaly, a nevracely snad jen avisoovaný peníz po srážce ještě provise. Nepřístojnosti buďte z. správě polit. ohlašovány a dle posl. odst. cit. výnosu st. min. budiž bez prominutí koncese odnímána.

Okolnosti právě vylíčené přiměly min. obch. k tomu, že vyzvalo místodržitelství, aby počínání zmíněných obch. jednatelů, koncesovaných podle dekr. dv. kanc. ze dne 5. II. 1847, pokud se týče výnosu státního min. ze dne 28. února 1863, č. 2306, věnovalo svou plnou pozornost a aby v případě shledaných nepřistojností zakročilo proti dotčným podnikatelům ve smyslu závěrečného odstavce cit. výnosu stát. ministerstva bez prominutí odnětím koncese.

Na základ tohoto pokynu, obsaženého ve výnosu jmenovaného min. ze dne 19. II. 1913, č. 38.723/12, nařizuje se okr. hejtmanství, aby si v naznačeném směru pověřilo činnosti kanceláři pro reklamaci dovozného a zjistí-li nějaké nepřistojnosti, aby o tom ihned podalo místodržitelství zprávu.

Nelze odněti živn. listu na reklamační kancelář reklamační, vydaného před působností min. nar. z 4. III. 1914, č. 56 ř. z., z toho důvodu, že zahrnuje v sobě též reklamování na živ. účet (tedy soukromé jednatelství). Okolnost, že pojmenování jehož se živnosti v živn. listu dostalo, může v sobě zahrnovati též činnost neživnostenskou, nemůže dáti úřadu podnět k zakročení dle posl. odst. § 146. ž. ř. Pouhá možnost překročení

živn. oprávnění nemůže úřad oprávniti k tomu, aby odňal ž. l. a tak zasáhl do získaných práv strany.« Budw. 10.726/15.

Eskontní závod, jenž zboží objednané od obchodníků na železniční dobírku u nádražních pokladen vyplácí, ve svých skladištích přechovává a dle splátek obchodníkům vydává, provozuje tím živnost svobodnou, nikoli koncesovanou ani z ž. ř. dle čl. V. k) uv. pat. vyloučenou. JOKP. 1907, str. 37.

XXXI. Vzduchoplavba.

1. Nař. min. obch. v dohodě s min. vnitra ze dne 22. října 1912, č. 207 ř. z., jímž se živnostenské provozování vzduchoplavby váže na koncesi.

(Vyhlášeno 12. listopadu 1912.)

Na základě § 24, odst. 1. a 2., a § 57, odst. 3. ž. ř. nařizuje se takto:

§ 1. Živnostenské provozování vzduchoplavby váže se na koncesi.

§ 2. Koncesi propůjčuje politický zemský úřad, který při tom má zřetel míti na místní poměry a na možnost policejního dohledu.

§ 3. K nástupu živnosti v § 1 uvedené vyžaduje se kromě splnění podmínek k samostatnému provozování pro všechny živnosti předepsaných (§§ 2 až 10 ž. ř.) spolehlivost vzhledem k této živnosti.

Uchazeči o tuto koncesi mají se vykázati kromě toho odborným vzděláním ku provozování vzduchoplavby dostatečným.

§ 4. Živnost v § 1 řečená jest podrobena vůbec tak i vzhledem k jednotlivým podnikům zvláštní živnostensko-policejní úpravě.

§ 5. Propůjčující úřad může odníti koncesi, nepočne-li se živnost provozovati v šesti měsících po udělení koncese, nebo když se provozování později přerušil po právě tak dlouhou dobu.

§ 6. Toto nařízení nabývá moci dnem vyhlásovacím.

2. V. m. p. 14. XII. 1912, č. 3 A-2448/53.453, č. 167 sb. norm.

Min. nař. vyhlášeným v částce LXXXVII. ř. z. pod č. 207 ex 1912 bylo na základě § 24, odst. 1. a 2. a § 57, odst. 3. ž. ř. živnostenské provozování vzduchoplavby vázáno koncesí.

Na základě výnosu m. o. z 22. října 1912, č. 30.660, upozorňují se ž. úřady první stolice na předpis tohoto nařízení s podotknutím, že živnostenské podniky vzduchoplavecké, které obstarávají periodickou dopravu osob anebo které létadla na veřejných místech k potřebě jednoho každého pohodově mají, již podle § 15, bodu 3. vztazmo 4. ž. ř. pokládají sluší za živnosti, k jejich provozování třeba koncese. Každý jiný způsob živnostenského provozování vzduchoplavby jakož i provozování jiných živností pomocí vzduchoplavby spadá pod ustanovení zprědu uvedeného nařízení.

Dojdou-li takové žádosti za koncesi, nechť živn. úřady co nejprísneji vyšetří spolehlivost a odborné vzdělání ucha-

zeče, jakož i otázku místní potřeby a nutnost předepsání zvláštních opatření živnostensko-, bezpečnostně- a dopravně-policejních a pak motivované návrhy místodržitelství předložiti.

Na zřetel přicházející instance a orgány nechť si při všech dotyčných jednáních úředních uvědomí, že účelem tohoto nařízení jest žádoucí ochrana veřejných zájmů a že každých překážek vzduchoplavby, které nejsou z tohoto důvodu nutny, ve směru jejího průmyslového, živnostenského a dopravně-technického rozmachu bude se vystřihati.

O tom se dává živnostenským úřadům první stolice k vlastní informaci věděti s podotknutím, že všechny žádosti a to i žádosti za koncese ku provozování živnosti podle § 15, odst. 3. a 4. ž. ř., při nichž se má používatí létadel, bez ohledu na to, je-li k meritornímu vyřízení jich příslušnou první nebo druhá instance, předkládáti jest bez výjimek místodržitelství před konečným vyřízením.

3. Nařízení min. vn. ze dne 20. prosince 1912, č. 240 ř. z., o policejních opatřeních proti ohrožení státní a osobní bezpečnosti letadly:

§ 1. Určité obvody [v královstvích a zemích na říšské radě zastoupených], čítajíc v to vzduchový prostor nad tímto obvodem, budou prohlášeny zvláštními vyhláškami za »zapověděné obvody«.

Tyto vyhlášky budou uveřejněny jako doplněk tohoto nařízení v Zákonníku říšském a úředních zemských novinách.

§ 2. Zapověděno jest létati létadlem v zapověděném obvodu.

Létadla, která se dostanou do zapověděného obvodu, mají ihned přistáti.

§ 3. Každé létadlo má přistáti také mimo zapověděný obvod, je-li k tomu vyzváno některým zeměpanským politickým nebo policejním úřadem nebo vojenským velitelstvem.

Vyzvání stane se tím, že učiní se třikráte znamení ve zřetelných časových intervalech od sebe. Takovými znameními mohou býti: mávání bílým šátkem nebo třpytí- vým. daleko viditelným předmětem, signální výstřely, vypalování raket.

§ 4. Jakmile létadlo přistane, má se každý jeho účastník neprodleně ohlásiti, uveďa místo přistání jakož i druh a původ létadla u zeměpanského politického nebo policej-

ního úřadu, u vojenského úřadu neb u četnické stanice. Přijmouti ohlášení jest povolán každý zeměpanský politický neb policejní úřad I. instance, každý vojenský úřad jakož i každá četnická stanice, přistálo-li létadlo v úředním obvodu příslušného úřadu nebo příslušné četnické stanice nebo v sousedním s ním úředním obvodu takového úřadu nebo četnické stanice.

Když létadlo za své plavby před přistáním bylo v některém zapověděném obvodu nebo přistálo-li v zapověděném obvodu, musí býti to udáno při ohlášení.

§ 5. Politický zemský úřad, v jehož obvodu vzestup se stal, za souhlasu vojenského teritoriálního velitelstva svého úředního sídla, může potud sprostiti účastníky létadla od ohlášky v § 4 předepsané, pokud tu nejsou předpoklady § 4, odstavce 2.

§ 6. Fotografické a radiotelegrafní přístroje smějí býti vzaty do létadel toliko se zvláštním svolením ministerstva vnitra.

Zapověděno jest s sebou bráti válečné zbraně, válečné střelivo, výbušné látky, pomůcky k zasilání zpráv nebo k tomu způsobilé, nebo zejména poštovní holub--

§ 7. Při nočních jízdách každé létadlo má mít silné světlo na všechny strany viditelné.

§ 8. Za zachování předpisů tohoto nařízení jest odpověden majitel létadla jakož i každý vůdce jeho, za podání ohlášky v § 4 předepsané také každý jiný jeho účastník.

Abv předpisů tohoto nařízení, zejména abv zánověd létati v zapověděném obvodu byly zachovávány, budíž prováděno všemi přípustnými donucovacími opatřeními.

§ 9. Toto nařízení nevztahuje se na tuzemská vojenská létadla a na všechna jiná létadla při-ústěná ke spolupůsobení při vojenské obraně.

§ 10. Toto nařízení nabývá moci počátkem pátého dne po svém vyhlášení.

Živnost podniků vzducho-
navecké pro periodickou do-
pravu osob nebo které létad-
la na veř. místech k potřebě
jednoho každého pohotově
mají, mají jen za podniky po-
třebující koncese dle § 15,
bod 3. neb 4. ž. ř. Každý jiný
způsob provozování vzdu-
choplavby podléhá nař. ze

dne 22. X. 1912, č. 207 ř. z.
Žádosti buďte před rozhod-
nutím předkládány II. st., i
kde koncesi udílí I. st. M. o.
22. X. 12, č. 30660, č. 167
sb. norm.

Zamezení zneužívání léta-
del, viz nař. min. zem. obran-
y ze dne 31. VII. 1914, č.
191 ř. z.

XXXII. Živnost těch, kdož na veřejných místech k osobním službám se nabízejí.

§ 15 ž. ř. Za živnosti koncesované prohlašují se:

4. živnosti těch, kteří na veřejných místech prostředky na dopravu osob pohotově mají aneb ke službám osobním se nabízejí (jako poslové, nosiči atd.).

§ 51 ž. ř. Stanovení nejvyšších sazeb.

Pro drobný prodej věcí, které patří k nejnutejším potřebám denní spotřeby, pak pro živnosti kominickou, průtočnickou, pohodnickou, dopravní a pro živnost veřejných posluhů¹⁾ mohou stanoveny býti nejvyšší sazby.

Pro živnost kominickou, průtočnickou a pohodnickou buďte takovéto sazby každým způsobem stanoveny tehdy, bylo-li podle § 42 nařízeno ohraničení příslušných živností podle okresů. Sazby mohou stanoveny býti rozdílné pro jednotlivce obce.

Sazby v předcházejících odstavcích dotčené stanoví politický úřad zemský, vyslechna obecní zastupitelstva, pak obchodní a živnostenskou komoru²⁾ a příslušná odborná společenstva a přihlédaje ku stávajícím poměrům; sazby ty platí do odvolání toliko pro obvod příslušných obcí.

Pro živnosti zabývající se dopravou osob³⁾ nejvyšší sazby, v předcházejícím odstavci dotčené, stanoveny budou k návrhu obecního zastupitelstva a po vyslechnutí⁴⁾ obchodní a živnostenské komory jakož i zřízených odborných společenstev.

¹⁾ něm.: Transport- und Platzdienstgewerbe; ²⁾ něm.: nach Anhörung der Gemeindevertretungen, nach Einvernehmung der Handels- und Gewerbekammer; ³⁾ Personentransportgewerbe; ⁴⁾ nach Anhörung.

§ 1059 obč. zák.: Je-li pro zboží stanovena taxa, jest vyšší cena protizákonnou, a kupec může pro sebe menší porušení žádati náhradu u politického úřadu.

§ 478 tr. z.: Pokud v některých místech jsou zvláštní sazby nebo řady taxovní pro prodej jistého zboží nebo na ceny jistého konání, trestati se to má, když se proti nim jedná šizením buď v užívání míry a váhy, byť i pravá byla, anebo šizením ve vlastnosti nebo v ceně zboží nebo konání, podle zvláštních předpisů v té příčině daných. Třetí takové provinění však potrestati se má, ač není-li již samo o sobě takovým činem trestním, na který uložen je trest těžší, za přestupek ztrátou živnosti.

§ 54 ž. ř., odst. 2. Živnosti zabývající se dopravou osob a živnosti veřejných posluhů, živnost kominičká, průtočnická a pohodnická, pak živnosti hostinské a výčepnické, živnosti prostředkování služeb a míst a podniky pohřební podrobeny jsou úpravě živnostensko-policejní, která se může vztahovati k jednotlivým druhům živností i k jednotlivým živnostenským podnikům.

Způsobilost není předepsána. K místní potřebě nutno však přihlížeti. (§ 23). Pro neprovozování lze živn. oprávnění odejmouti dle § 57 ž. ř. Viz str. 147, 244 a 253.

Charakteristickým znakem živnosti veř. posluhů jest, že se nabízejí k osobním službám na veřejných místech. Proto nezasahují do jejich oprávnění hotelní sluhové, nabízející se k nosičským pracem hotelním hostům. Práce hotelních sluhů hostům třeba po živnostensku vykonávané nepodléhají ž. ř. B. 14.519/00.

V tom, že domovník v hotelu dochází na nádraží a odnáší cestujícím zavazadla do hotelu, nelze spatřovati neoprávněné provozování živnosti dle § 15, odst. 4. ž. ř., poněvadž nenabízí služeb každému, nýbrž jen hotelním hostům resp. těm, kdož jimi se státi hodlají. JOKP. 1911, str. 102.

Místy veřejnými ve smy-

slu 4. pol. § 15 ž. ř. jsou jen místa veřejně přístupná, sloužící všeobecnému pohybu («Verkehr»), prostory hotelu mezi ně nepatří. B. 14.519/00.

Koncese veř. posluhů a těch, kdož na veř. místech osobní služby nabízejí, nebudte udílěny spolkům, nýbrž jen jednotlivcům k osobnímu provozování. Ob. m. p. 26. II. 1900. č. 1636, v. n. 17. XI. 15. č. 306.131.

K používání stálého stano-
viště není třeba svolení vlastníka pozemku, poněvadž se pohybuje v mezích obecného užívání veřejného statku. Určování stano-
višť jest úpravou policie živnostenské a nikoliv místní. B. 273/01.

Nepřípustnou jest taková policejní úprava živnosti, jež by majiteli bezvýhradně kon-

cese nosičské zakazovala do-
datečně držení pomocníků.
B. 13.808/00.

Veřejní posluhové nesmějí
na ulici prodávati losy. M.

o. 27. II. 07, č. 5548, A. str. 248.
Vyplácení zástav: str. 971.
Ústavy poslužné v. min.
v. n. 24. II. 62, č. 1146,
Weigelsperg str. 27.

Rád služební pro veřejné posluhy v Praze a předměstích:

1. Ustanovení všeobecné.

Živnost poslužná (veřejných posluhů) má za předmět výkony osobních služeb osobami, které oprávněny jsou k službám těmto na veřejných místech obecnstvu se nabízejí (§ 15, odst. 4. živn. ř.).

K provozování živnosti této potřebí jest dle § 15 a 22. živn. ř. koncese, kterou uděluje živnostenský úřad I. instance po slyšení obce a policejního ředitelství.

Živnost poslužná provozuje se:

a) jednotlivci k tomu osobně oprávněnými z pravidla bez pomocníků;

b) ústavy a spolky poslužnými;

c) průvodčími cizinců.

O průvodčích cizinců budou vydány předpisy zvláštní a tento rád služební na ně se nevztahuje.

Posud platné jednací řady pro jednotlivé ústavy a spolky poslužné pozbývají platnosti, jakmile pravidla tato v život vstoupí.

II. Povinnosti posluhů samostatných.

Každý samostatný veřejný posluha povinen jest po obdržení koncese řídit se těmito pravidly:

1. Vyzádati si na policejním ředitelství legitimaci poslužnou, obsahující jméno, příjmení a řadové číslo posluhy, popis osoby, bydliště a stanoviště;

2. zjednatí si služební odznak, záležející v čapce barvy červené předepsaného tvaru a označení čísla řadového.

Před splněním těchto podmínek nesmí žádný veřejný samostatný posluha vykázané stanoviště zaujmouti.

III. Povinnosti ústavů a spolků poslužných.

Majitel ústavu poslužného, resp. předseda spolku poslužného má tyto povinnosti:

1. za zřízence smí přijmouti pouze osoby nejméně 21leté, tělesně i duševně zdravé, čtení, psaní a české řeči znalé;

2. přijetí zřízence do služeb ústavu resp. spolku musí do 24 hodin oznámiti polic. ředitelství v Praze. Shledá-li toto zřízence resp. člena zachovalým a spolehlivým, vydá proň majiteli ústavu (předsedovi spolku poslužného) legitimaci

poslužnou, vyhotovenou dle ustanovení II. odst. 1. těchto předpisů.

Před vydáním legitimace nesmí zřízenec stanoviště zajmouti a současně s nastoupením musí býti u společenstva a hromady pomocnické ohlášen.

3. Po schválení zřízení resp. členu musí mu vydati služební odznak (čepici předepsaného tvaru s číslem) po případě ruční vozík, je-li pro dotyčné stanoviště povolen, legitimaci poslužnou a výtisk řádu služebního i sazby a zároveň jej poučiti o povinnostech vůči obecnstvu i úřadům, jakož i o místních poměrech;

4. stížností na jednotlivé zřízence (členy) ihned příslušnému živn. úřadu oznámiti.

5. Majitelům ústavů poslužných resp. spolkům poslužným může býti dle potřeby úřadem živnostenským uloženo složení jistoty, ze které by se hradily pokuty a škody vzniklé zaviněním zřízenců resp. členů spolku.

IV. Ustanovení společná.

Služebním odznakem každého veřejného posluhy (ať samostatného či zřízence ústavu neb členu spolku poslužného) jest červená čapka jednotného tvaru, jakého užívali v roce 1910 samostatní veřejní posluhové, opatřená štítkem s nápisem »Posluha« a nad ním číslem řadovým.

Posluhové ústavů poslužných a spolku »Přemysl«,¹⁾ mají na štítku vedle nápisu »Posluha« ještě vyznačen název ústavu (spolku).

Dosavadní odchýlné odznaky ústavů a spolků poslužných, jakož i separátní jich číslování se tímto zrušují.

Rozvržení čísel řadových v nepřetržité řadě jdoucích upraveno bude zvláštním předpisem.

Každý veřejný posluha je povinen:

1. Na stanovišti užívati služebního odznaku, býti čistě oděn, míti stále při sobě legitimaci poslužnou a jeden výtisk sazby i řádu služebního.

2. Vůči obecnstvu i orgánům úředním chovati se úslužně, zdvořile, vůči jiným posluhům snášelivě, služby svěřené vykonávati dle daného příkazu ochotně, přesně, poctivě, diskretně a voliti vždy nejkratší cestu. Každý jest povinen předložit na požádání objednateli výtisk sazby, po případě též služební legitimaci.

Opilství, výtržné chování vůči obecnstvu, orgánům úředním neb jiným posluhům, dále nedodržování sazby bude

¹⁾ Ústav »Přemysl« již zanikl. Dnes jest již jen ústav Patria, jehož zánik se projednává.

co nejpřísněji trestáno, v případě opětování i odnětím koncese.

3. Stanoviště příkázané přesně dodržovati, na něm vyvarovati se každého rušení pasáže, dotěrného se nabízení neb předbírání jiných posluhů. Na cizím stanovišti může objednaná práce býti přijata jen v nepřítomnosti tamtéž oprávněného posluhy a když objednatel předem byl upozorněn, že pro stanoviště toto ustanoven jest jiný posluha.

4. K vykonávání prací, k nimž potřebí jest více než jednoho posluhy, musí veřejný posluha přibrati zase jen veřejného posluhu, a není-li tohoto po ruce, přivzítí jen výjimečně osobně známé a spolehlivé pomocníky.

5. Nedoručitelné předměty odevzdá posluha samostatný policejnímu ředitelství, člen ústavu neb spolku poslužného majiteli resp. předsedovi a tento v případě nepřihlášení se majitele do 14 dnů povinen jest odvésti je rovněž policejnímu ředitelství.

6. Starosta společenstva bdí nad řádným vykonáváním služby na stanovištích a může kontrolovati legitimace poslužné.

7. Se zřetelem na veřejnou komunikaci může úřad živnostenský naříditi přemístění neb úplné odstranění povolených ručních vozíků se stanovišť veřejných posluhů.

V. Ustanovení trestní.

Veškeré porušení tohoto řádu trestají živnostenské úřady I. stolice dle předpisů řádu živnostenského. V případě, že posluha bude postižen na stanovišti opilý neb že způsobí výtržnost, může býti orgány policie se svého stanoviště pro zbyývající část dne odstraněn a následujícího dne k úřadu živnostenskému k potrestání předveden.

Č. j. 18.990-IIA. Tento služební řád schválen byl výnosem ministerstva obchodu ze dne 25. VII. 1913 č. 40.438 a vejde v platnost dnem 1. října 1913.

Magistrát král. hlav. města Prahy, dne 4. září 1913.

Řada ustanovení poslužního řádu pražského má povahu nařízení a může proto býti naříkána před správním soudem jen tehdy, když byla již konkrétně aplikována. Odporuje-li některé ustanovení stanov poslužnímu řá-

du, nemohou z toho vzejíti spolku neb jeho členům právní nároky, nýbrž musí býti stanovy změněny ve shodě s poslužním řádem. Ustanovení p. řádu, že předseda spolku musí jeho členům opatřiti odznaky (kdežto dle stanov

mají si je opatřiti posluhové sami) porušuje zákon, poněvadž vybočuje z mezí nutnosti, daných veřejnými zájmy. Naproti tomu neodporuje zákonu předpis, že předseda spolku má oznamovati úřadu všechny stížnosti proti jeho členům, právě tak jako příkaz o určitém vzhladu od-

znaku. Zákonem neodůvodněné jest oprávnění, dané starostovi společenstva, aby sám bezprostředně stavil zlořády a odmítal posluhům legitimace, poněvadž úřadům nepřísluší dávat cestou nařizovací úřední oprávnění osobám, které jich nemají. B. 10.222/14.

XXXIII. Živnost těch, kdož nabízejí osobní služby na místech neveřejných.

1. Nař. min. obchodu v doh. s min. vn. ze dne 14. září 1911, č. 187 ř. z., jímž se živnost těch, kteří nabízejí osobní služby na neveřejných místech, váže na koncesi.

Na základě § 24, odst. 1. a 2. a § 57, odst. 3. ž. ř. nařizuje se takto:

§ 1. Živnost těch, kteří nabízejí osobní služby (jako poslové, nosiči, průvodci a podobné služby) na neveřejných místech, váže se na koncesi.

§ 2. Koncesi uděluje živnostenský úřad I. stoli-ce, při čemž buď přihlédáno k místní potřebě.

§ 3. Úřad, který propůjčuje koncesi, může ji odejmouti, když se živnost v šesti měsících po udělení koncese nepočne provozovati nebo když později po právě tak dlouhou dobu přestane se provozovati.

§ 4. Pozdějšímu nařízení se vyhražuje dáti zvláštní ustanovení o osobní a věcné způsobilosti uchazečů, které je třeba k dosažení koncese, o povaze stanoviště a provozovny, o způsobu, rozsahu a podmínkách k provozování živnosti, jakož i přípustnosti úpravy živnostensko-policejní.

§ 5. Toto nařízení nabývá moci dnem vyhlásovacím.

2. Nař. ministra obchodu v doh. s min. vn. ze dne 3. července 1912, č. 134 ř. z., o provozování živnosti těch, kteří nabízejí osobní služby na neveřejných místech (jako poslové, nosiči, průvodci a podobné služby).

Na základě § 24, odstavce 2. ž. ř., doplňuje se min. nař. ze dne 14. září 1911, č. 187 ř. z., a nařizuje se takto:

§ 1. K nastoupení živnosti v § 1 ministerského nařízení ze dne 14. září 1911, č. 187 ř. z., uvedené požadují se kromě splnění podmínek k dosažení každé koncesované živnosti předepsaných (§ 23, odstavec 1. ž. ř.) vědomosti přiměřené způsobu provozování živnosti.

§ 2. Provozovací místnosti určené pro styk s obecnstvem musí býti tak zřízeny, aby se mohl policejní dohled na ně bez obtíží vykonávati.

Majitel živnosti má se postarati o opatření přiměřených, zejména po stránce zdravotnické nezávadných čekáren pro posly, nosiče, průvodci a podobné osoby, jichž hodlá užívati. Tyto čekárny musí býti odděleny od provozovacích místností v odstavci 1. uvedených.

§ 3. Současné provozování této živnosti s jinými živnostmi musí býti schváleno živnostenským úřadem.

§ 4. Majitel živnosti smí jako poslu, nosičů, průvodců a k podobným službám užívati toliko osob, které dokončily 16. rok života, mají potřebnou spolehlivost a bezúhonnost, netrpí nějakou odpor vzbuzující nebo nakažlivou nemocí, a jsou ke svému úkolu tělesně způsobilí.

§ 5. Majitel živnosti jest povinen předložiti živnostenskému úřadu svého stanoviště a tam, kde se nachází zeměpanský bezpečnostní úřad, i tomuto, seznam jmen všech zřízenců, kterých se užívá jako poslu, nosičů, průvodců a k podobným službám, do tří dnů, počítajíc ode dne, kterého byli ustanoveni;

každá změna tohoto seznamu buď jmenovaným úřadům v téže lhůtě oznámena. Seznam, vztažmo poznámka obsahuj kromě jména a příjmení zřízencova též jeho stáří, rodiště, domovskou obec a bydliště.

§ 6. Jednotného oděvu (stejnokroje) smí se toliko tenkráté užívatí, vymohl-li sobě majitel živnosti povolení živnostenského úřadu.

§ 7. Státi na veřejných místech, aby bezprostředně zakázky přijímali, jest zřízencům v § 5 uvedeným zapověděno.

§ 8. Živnost v § 1 uvedená podléhá jak všeobecně, tak i v příčině jednotlivých podniků zvláštní živnostensko-policejní úpravě.

§ 9. Přestupky tohoto nařízení trestají se podle trestních ustanovení živnostenského řádu.

§ 10. Toto nařízení nabývá moci dnem vyhlásovacím.

Sem spadají v prvě řadě podniky, sloužící rychlé dopravě a zdomácnující zde po cizozemském vzoru jako: Messenger Boy, červení, žlutí cyklisti a pod. M. o. 14. IX. 1911, č. 29701, m. p. 25. IX. 1911, č. 134 sb. norm.

Nař. ze dne 14. IX. 1911, č. 187 ř. z. vztahuje se jen na zaměstnání sluhů, nosičů, průvodčích a jiné činnosti stejného druhu. Výpočet činnosti za slovem »osobní služby« není čistě exemplikativní, nýbrž omezením, které vyznačuje, že ne všechny osobní služby, nýbrž jen zde vypočtené činnosti, totiž sluhů, nosičů a průvodců sem spadají a slovo »a pod.« značí jen, že činnosti s činnostmi zde vypočtenými musí býti podstatně stejného druhu. Nespadá sem tedy

manicura a masáž, jež jest živností svobodnou. S. 22. II. 18, č. 1092, A. 173.

Pokyny, bližší ve vyn. m. obch. 3. VII. 1912, č. 3630; m. p. 1. VIII. 1912, č. 91 sb. norm., zejména: živnostníci žádající za koncesi ku dopravování předmětů, mají se předem varovati přestupků zákona poštovního z 5. XI. 1836 a do koncesní listiny má se dáti dodatek asi: vyjímaje jakékoliv zasahování v regal poštovní; v místech, kde jsou státní bezpečnostní úřady, jest dáti jim příležitost, aby se vyslovily o místní potřebě i o spolehlivosti uchazeče, a je-li nutno, buďž slyšena obch. a živn. komora. Předpisy policejní mohou se týkati i podniků bez zřízenců, u jiných pak na př.

řízkazu neb omezení ženského personálu, přechovávaní zřízenců v provozovně, stejnokroje, revisi a pod. Vyn. m. o. 2. III. 1917, č. 3001; m. p. 10. IV. 1917, č. 25 sb. norm.:

Pokud masáž vykonává se k účelům léčebným, nespadá pod ř. z., poněvadž výkon léčení dle čl. V. uv. pat. k ž. ř. vylučuje léčení platnosti ř. z., a platí pro tuto činnost předpisy zdravotně-policejní. Ostatní činnost pokládá se zpravidla za živnost svob. nebo za činnost spadající u holičů do jejich oprávnění, pokud šlo o masáže obličeje a rukou. Kursa společenstvem snad pořádané mohou míti jen pořádu dalšího vzdělání poskytujícího ústavu a živnostensko-právně nemají významu. Proti tomu, aby byla tato živnost pokládána za koncesovanou dle nař. č. 187 ř. z. ex. 1911, ministerstvo nemá do rozhodnutí správního soudu námitek.

Podnik, směřující k tomu, aby sprostředkoval publiku služby ošetřovatelek nemocných, nepodléhá ž. ř. O při-

pustnosti tohoto podniku rozhodují úřady zdravotní v poslední instanci min. vn. Sr. nař. d. 25. VI. 14, č. 19 ř. z. B. 11609/16. Viz i str. 20.

Vyn. m. vn. 18. I. 1895, č. 26.545/94, v. m. p. 10. II. 1895, číslo 11415: Dle posudku nejvyšší zdravotní rady samostatný výkon masáže k účelům léčebným jest míti za léčebnou metodu náležející k léčení, na něž nevztahují se ustanovení ž. řádu. Pokud naproti tomu živnostenské provozování masáže zamýšlí se bez používání téže k samostatnému léčení, podléhá tato, dokud jiná úprava tohoto zaměstnání dle zákonů živnostenských nenastane — pouhé opovědi, jakožto živnost svobodná. V případě takové opovědi buďž rozsah provozování v tomto smyslu upraven t. j. s výslovným vyloučením samostatného masáže k účelům léčebným. Nabízení osobních služeb na místech neveřejných není sprostředkováním soukr. jednání dle čl. V. m. pat. k ž. ř. B. 8399/11.

Pravidla pro živnost průvodčích cizinců v hl. městě Praze.

Vyhláška spojených politických úřadů I. stolice v Praze ze dne 17. VI. 1922, č. II. A 6263.

Podle § 54, odst. 2. živnostenského řádu upravuje se živnost průvodčích cizinců těmito živnostensko-policejními předpisy:

§ 1. Průvodčí cizinců po živnostensku osobně provádějí a seznamují cizince a vůbec kohokoli s městem, jeho zařízení a hlavně památkami.

§ 2. Průvodčí cizinců jsou povinni při výkonu živnosti zejména:

1. chovati se slušně, zdvořile a ochotně;
2. stanoviště vykázaná zachovávat;
3. cizinců nechytati nýbrž jejich požádání za průvod vyčkati, aniž jinak služby své nevhodně nabízet neb vnučovat;
4. předepsaný odznak i číslo na předepsaném místě mít;
5. cizince rádně a svědomitě co nejučelněji provést, spolehlivě a správně informovat, a k tomu účelu hledět, aby cizincům zbytečné náklady a výlohy nebyly působeny;
6. stanovené sazby zachovávat a je jakož i tato pravidla vždy sebou mít;
7. zachovávat zvláštní předpisy pro prohlídku památností nebo předmětů, jež jejich majitelé ustanoví;
8. pro další vzdělání a rozmnožení vědomostí účastníti se přednášek a kursů na pokyn úřadu živnostenského;
9. v každém směru vždy a všude tak jednat, aby tím stát i město nijak újmy netrpěl, nýbrž na svém jménu hlavně v cizině získával a ruch cizinecký se zvedal.

§ 3. Odznak cizinecký tabulka s vtištěným jménem »Průvodce«, »Guide«, »Cicerone« a číslem nosí se na levé straně prsou, číslo obdrží každý průvodce od úřadu živnostenského. Způsob tabulky (formu) předepíše dle potřeby týž úřad, po případě ji opatří a vydá za náhradu výloh.

§ 4. Stanoviště průvodčích cizinců event. střídání a ob-
sazování ustanoví úřad živnostenský. Týž úřad má právo bez udání důvodů přeložit průvodčího na jiné stanoviště.

§ 5. Přestupky těchto pravidel trestá úřad živnostenský dle ustanovení živnostenského řádu, neplnění resp. přestoupení těchto pravidel samo o sobě může býti činem, jímž ohrožena jest spolehlivost koncesionáře.

XXXIV. Drožkáři, fiakristi, autodrožkáři.

Ustanovení zákonné viz na str. 1027.

O tom, jak postupovati při koncesích pro veř. podniky automobilové viz stať XXIX. str. 1015—1020.

K místní potřebě nutno hledět; způsobilost není předepsána (§ 23); živnost podléhá policejní úpravě (§ 54), pro ne-
provozování po 6 měsících oprávnění lze odejmouti § 57; viz str. 147, 253.

Pražského řádu drožkářského a fiakristického ze dne 20. IV. 1881 z nedostatku místa neotiskujeme. Viz jej: Dr. Štědrý: Zákony a nařízení pro Prahu, II. díl, str. 243.

Držení hotelových omnibusů pro jízdy mezi hotelem a nádražím vyžaduje koncese. B. 7817/94.

Hotelové omnibusy, jejichž majitelé mají koncesi k dopravě osob na nádraží a zpět, mohou i mezi jízdou přijímat osoby k dopravě a mohou i jinde než před hotelem a nádražím zastavovat. B. 7818/94.

Příležitostná doprava osob motorovým vozem nestojícím ku potřebě na veř. místě jest živností svobodnou. JOKP. 1921, str. 136-IV.

Ohled na místní poměry odůvodňuje opatření úřadu, jenž při uřelování koncese položil podmínku, že vůz musí býti opatřen taxametrem. B. 6969/09.

Určení stanoviště pro povozy (Lohnfuhrwerk) nepatří do samostatného oboru působnosti obecní, nýbrž jest věcí živnostensko-policejní. B. 11091/97.

Živnost těch, kdož na veř. místech povozy drží k dopravě zboží a nabízejí, jest živn. svobodnou (neobravují osobv. a nenabízejí jen osobních služeb, nýbrž věcné služby pomocí koní a vozů). M. o. a vn. 4. III. 1896, č. 25911: m. p. 15. III. 1896, č. 323 sb. norm.

Provozování jízdy omnibusy k vlakům není výkonem oprávnění hostinského, nejsou uvedeno v taxativně vypočtených oprávněních hostinských a výčepních

živností, nýbrž jest živností koncesovanou dle § 15, č. 4. Jízdy vlastním kočárem, jenž nestojí na veř. místech pro potřebu jednoho každého, jsou živností svobodnou. M. o. 12. IV. 1873, č. 1470, č. 320 sb. norm.

Bezpečnostní opatření pro jízdu motor. silostrojů, automobilů, motor. vlaky, motorovými koly obsahují:

1. Nař. ze dne 28. IV. 1910, č. 81 ř. z.

2. Nař. ze dne 31. V. 1918, č. 188 ř. z., změna u silostrojů menší rychlosti.

3. Nař. ze dne 30. VI. 1918, č. 238 ř. z., změna u silostrojů menší rychlosti.

Nař. min. 30. VI. 18, č. 328 ř. z.:

Pro silostrojní vozidla, jež vyhovují předpokladům § 1 min. nař. ze dne 1. V. 1918, č. 188 ř. z. vydá zemský polit. úřad, v jehož správním obvodu je výroba nebo místo pobytu tuzemského zástupce k žádosti výrobce, u cizozemských typů jeho tuzemského zástupce, jako úřední osvědčení dle § 1 min. nař. ze dne 26. X. 1918, č. 221 ř. z. tabulku v § 3 lit. a) tohoto nař. stanovenou.

Zkoušení motorových vozidel automobilů a motorových kol a zkoušky řidičů takových vozidel viz nař. presidenta zemské správy politické v Praze ze dne 22. dubna 1920, č. 6-298, č. z. sp. p. 52614, č. 310 sb. z. a n.

Pokyny pro znalce ve příčině zřizování garáží pro automobily s motory výbušnými v Praze. Výměr magistrátu hl. m. Prahy ze dne 5. ledna 1911 č. j. III. 13757/1910.

1. Zřizování garáží nových aneb úprava jich z místností již stávajících podléhá úřednímu schválení.

2. Garáže musí opatřeny býti řádnou ventilací při podlaze i u stropu.

3. Vytápění garáží smí se dítí jen buď parou, buď horkou vodou aneb teplým vzduchem a sice vesměs za následujících podmínek:

a) přívod jich musí býti opatřen pojistným ventilem;

b) topná tělesa opatřena buďtež buď hustou drátěnou sítí, aneb skříní z perforovaného plechu aneb jiným způsobem tak, aby bezprostřední styk nějaké hořlaviny možným nebyl a aby proti poškození byla chráněna;

c) topná tělesa, teplo přivádějící kanály a přívodné roury vůbec nesmí se nalézati přímo pod nádržkami benzinovými;

d) na topná tělesa nesmí se ukládati látky lehce vznětlivé jako šaty a pod. a musí topná tělesa ode všech dřevěných předmětů dostatečně býti vzdálena;

e) reservoiry automobilové musí od topných těles nejméně 2 m býti vzdáleny.

Vytápění garáží kamny ať železnými, ať kachlovými není přípustno vůbec, zejména ani tehdy, když topeniště samo nalézá se mimo garáž.

4. Osvětlování garáží a místností pro akumulátory musí se dítí pouze elektr. zárovkami, jež i s objímkami opatřeny jsou ochranným zvonem.

Vypínače a pojistky umístěny buďtež mimo tyto místnosti.

Nabíjení akumulátorů nesmí se dítí v garáži.

Elektrické osvětlení zařízení býti musí přesně dle platných předpisů a bude jeho provedení předmětem úředního prohlášení.

5. Mimo elektrické osvětlení umístěné v garáži, přípustno je jiné umělé osvětlení garáže jen tehda, nalézá-li se světlo mimo garáži tak, že místo, kde světlo jest umístěno, jest od garáže hermeticky silnou stěnou skleněnou odděleno.

6. Podlaha garáže buďíž úplně ohnivzdorná s hladkým povrchem, nepropustná a nesmí obsahovati takových žlábků, jimiž by vytekly benzin mohl dostat se do stoky aneb z garáže vůbec.

V garáži nebudiž dovolena žádná vpust kanálová. Naproti tomu buďíž podlaha pod každým automobilem ochrani-

ena příslušně hlubokým žlábkem tak, aby případně vytekly benzin pod jiný automobil se nezvrhl.

Při každém takovém poli automobilovém zřizena budíž plněná, nepropustná, dostatečně veliká žumpa s nádobou proti výbuchu náležitě pojištěnou.

Sklon podlahy pole řízen buďíž k žumpě.

Nádoba nechť dá se snadno vyzvednouti.

Zbytky karbidu ze svítilen odhazovati do stoky jest přísně zakázáno.

7. Dvěře neb vrata garáží zařízení buďtež jen buď k otvírání na venek aneb k zasouvání.

8. Zásoby benzinu karbidu a jiných výbušných látek nesmí býti v garážích uloženy.

Připuštěny jsou jenom nádrčky, které jsou součástky automobilů — reservoiry automobilové. V garážích, kde není zařízení ani vytápění ani osvětlování, připuštěni lze mimo to i uloženi 1 barelu do 150 kg benzinu, ovšem za podmínek min. nař. z 23. ledna 1901 čís. 12. ř. z. (Viz str. 623.)

Vyprazdňování reservoirů automobilových, jakož i plnění jich, děje-li se toto otevřenými nádobami, smí prováděti býti toliko mimo garáží v prostoru volně.

9. Prázdné nádoby po benzinu a benzinem nasáklé látky použité k čištění, musí bez průtahu z garáže býti odstraněny.

10. Automobil, jakmile stroj jest spuštěn, musí z garáže ihned vyjeti a jakmile automobil do garáže vjede, buďíž stroj ihned zastaven a tlak vypuštěn.

Byl-li benzinový reservoir automobilový poškozen, nesmí automobil do garáže býti dopraven, dotud, dokud stroj úplně nevychladl a dokud benzin z reservoirů nebyl odstraněn.

11. Automobily benzinové a automobily s pohonem elektrickým nesmí v téže garáži spolu býti umístěny.

12. Veškeré nádoby používané ku plnění reservoirů automobilových benzinem musí býti tak upraveny, aby explose byla vyloučena.

13. Vrata garáží opatřena buďtež nápisem »Vcházení neb vířžení se světlem do garáží jakož i kouření v garáži jest přísně zakázáno«.

14. Zapalování svítilen automobilových v garážích, jakož i vjíždění automobilů do garáží s rozžatými svítilkami jest zakázáno.

15. Buď poblíže garáže aneb v garáži musí na příhodném místě býti chována zásoba pisku pro případ vzniku ohně.

16. V případě, že automobily poháněny nejsou benzinem, nýbrž jinými výbušnými látkami, lze vzhledem k menšímu nebezpečí výbuchu, připuštěni odůvodněné úchytky.

17. Pro garáže velkých rozměrů buďtež stanoveny ještě další podmínky, jak místní potřeby toho vyžadovati budou.

Nejvyšší sazby za veřejnou dopravu osob nájemnými automobily (autodrožkami) v hlav. městě Praze.

Vyhl. spojených politických úřadů I. stol. v Praze, ze dne 7. VI. 1923, č. II A-13.590/23:

I. Vynesením ze dne 25. května 1923, č. 15 A-404/5, č. z. sp. p. 218608 stanovila zemská správa politická v Praze na základě odst. 1. a 3., § 51 ž. ř. po slyšení ústřední správní komise hl. města Prahy, obch. a živn. komory v Praze a společnosti za veřej. dopravu osob automobily v Praze pro provozování živnosti dopravy osob nájemnými automobily až do odvolání následující sazby:

Sazba I. za 1 km 4 Kč. Sazba II. za 1 km 6 Kč. Sazba III. za 1 km 8 Kč.

Základní sazba 10 Kč; za zavazadla těžší než 10 kg 5 Kč, bez ohledu na počet ujetých kilometrů a pro všechny tři sazby bez rozdílu. Za čekání za hodinu 20 Kč. Sazba I. platí za jízdu nejvýše dvou osob ve dne tam i zpět, pro více osob platí sazba II. Sazba II. platí dále pro zavázky t. j. dopravu osob bez ohledu k jich počtu k vytčenému cíli; cesta zpáteční se již neplatí. Sazba III. platí pro dobu noční za jízdu s cestujícími skutečně vkonanou bez ohledu na počet osob; zpáteční jízda se již neplatí. Za dobu noční pokládá se doba od 9. hod. večerní do 7. hod. ráno.

Za jízdy na venek, t. j. za hranice obce Pražské, platí volná dohoda, jež nesmí však přesahovati sazbu II. t. j. 6 Kč za 1 km ve dne a sazbu III, 8 Kč za 1 km v noci, bez ohledu na počet osob, při čemž zpáteční jízda, ať jede vůz zpět prázdný, či s těmiž cestujícími se stejně platí dle počtu ujetých kilometrů.

II. Spojené politické úřady I. stolice v Praze dle § 54, odst. 2. ž. ř. provádějí zároveň dle usnesení sboru pro politickou správu I. st. v Praze ze dne 8. května 1923 tuto úpravu jmenované živnosti:

Veškeré vozy k dopravě osob používané musí býti opatřeny taxametry tak seřizenými, aby správné sazby dle kterežkoliv z těchto tříd i plat počáteční a dobu čekací v celkové sumě ku konci jízdy vykazovaly, aby všeliké změny a machinace s nimi byly vyloučeny; jakmile bude zavedeno úřední cejchování taxametru, musí tyto také všem cejchovním předpisům vyhovovati. Vozy s taxametry nevyhovujícími jsou z dopravy osob a z veřejného stanoviště vyloučeny. Policejní a živnostenský úřad může kdykoliv na účet konce-

sjonáře provésti zkoušku, zdali taxametr vyhovuje, způsobem, jaký uzná za vhodný. Přestupky této vyhlášky trestají se dle VIII. a IX. hlavy ž. ř.

Vyhláška magistrátu ze dne 6. května 1920 č. 10003-II A o taxametrech a měřících kilometrech se zrušuje.

Řidiči automobilů jsou povinni vyhlášku tuto míti stále u sebe a jí se na požádání cestujícím i orgánům úředním vykázáti.

XXXV. Živnost plavecká na vodách vnitrozemských.

Průkaz způsobilosti. Nař. min. obch. ze dne 7. srpna 1907, č. 196 ř. z.

2. O živnosti plavecké. Zadatelé za koncesi k živnosti plavecké na vnitrozemských vodách, uvedené v § 15, č. 5, zákona ze dne 15. března 1883, č. 39 ř. z., vykázáti se mají dostatečnými, v odborném provozování nebo v obchodní správě takových nebo podobných živností nabytými praktickými vědomostmi a vlastnostmi.

Pokud o jednotlivých vodách platí zvláštní předpisy, jsou tyto v příčině jich rozhodny.

Živnost lodivodů nemajících vlastních nebo najatých lodí, není samostatnou živností dle § 1, jest spíše vyšším zaměstnáním dle § 73 ž. ř. M. p. 27. IV. 1891, č. 66 sb. norm.

Inspektorát pro plavbu vnitrozemskou:

Instrukce vydaná min. obch. 9. VI. 1897, č. 18.900, změna její učiněná v. n. o. 8. VI. 1901, m. p. 29. VI. 1901, č. 110.174, č. 66 sb. norm.

Činnost inspektora plavby vnitrozemské jako speciálního ž. inspektora pro živnost lodnickou na vodách vnitrozemských vztahuje se ku všem v § 15, odst. 5. ř. z. uvedeným podnikům.

Ve příčině jiných podniků jako: loděnic, mlýnů lodních, skladišť, podniků pro regulaci řek, staveb přístavních a nábrežních vztahuje se inspekční jeho činnost výhradně k objektům plovoucím (včetně t. zv. pevné baggy) a k dělnictvu na objektech těch trvale nebo dočasně zaměstnanému.

Podstatnými částmi objektů těch jsou též spojovací lávky mezi objekty plovoucími a pevninou; pak transmise oněch lodních mlýnů, jichž mlýnské zařízení nalézá se na pevnině.

XXXVI. Živnostenské sprostředkování služeb a míst.

O živnostenském sprostředkování služeb a míst.

§ 21 a. Po živnostensku provozované prostředkování služeb a míst je živnost koncesovaná, a to bez rozdílu kategorií prostředkovaných míst a služeb.

Kdo tuto živnost chce nastoupiti, prokaž kromě toho, že splnil podmínky předepsané pro samostatné provozování živnosti vůbec (§§ 2 až 10), dostatečně všeobecné vzdělání, spolehlivost vzhledem k živnosti a vhodnou místnost provozovací.

Při propůjčení koncese dlužno kromě toho míti zřetel na poměry místní a propůjčení to závisí též na tom, aby proti zamýšlenému provozování živnosti nebylo žádné závady se stanoviska policie bezpečnostní, zdravotní a mravnostní.

Při zkoumání místních poměrů buď zejména k tomu přiměřeně přihlédáno, zda-li a pokud o prostředkování služeb a míst není v obci již dostatečně postaráno samým státem, zemí, okresem, obcí nebo spolků; za tím účelem ústavy tyto buďte vvslechnuty prve nežli se koncese propůjčí. Byla-li koncese propůjčena přes námitku slyšených ústavů, tyto mohou do 14 dnů od vyrozumění podati rekurs s účinkem odkladným.

Koncesi lze pronůjčiti také do odvolání.

Ministr obchodu může ve shodě s ministrem vnitra způsobem nařizovacím vydati další ustanovení pro dosažení koncese ku prostředkování míst a služeb jednotlivých kategorií.

§ 21a, odst. 4, obsahuje předpis singulární. Do nov. z r. 1907 bylo zprostředkování služeb koncesováno dle mař. st. min. ze dne 28. II. 1863, č. 2306. Živn. úřadům se ukládá, aby při udělení koncesí postupovaly s největší přísností, tam, kde je naděje na brzké uskutečnění ústavu pro veř. sprostředkování uděly je jen do odvolání a při každém zneužití co nejpřísněji zakročily. M. o. 15. III. 1907, č. 5942, č. 70 sb. norm.

§ 21 b. Koncese mohou býti dány na prostředkování služeb a míst vůbec anebo mohou propůjčeny býti obmezené, zejména na určité druhy služeb nebo míst.

§ 21 c. Živnost prostředkování služeb a míst smí toliko se zvláštním svolením politického úřadu zemského provozována býti touž osobou nebo v téže místnosti zároveň s jinou živností.

Majitelům koncese, kteří nemají zároveň také právo přechovávati cizince (§ 16, lit. a), jest zapověděno přechovávati cizí osoby ženské práci hledající.

§ 21 d. Živnost prostředkování služeb a míst buďiz zpravidla majitelem koncese osobně provozována. Není dovoleno propachtovati takovou živnost.

Avšak politický úřad zemský může z důležitých příčin svoliti, by živnost provozována byla náměstkem.

§ 21 e. Každý žadatel za živnost prostředkování služeb a míst předlož úřadu živnost propůjčujícímu zároveň se žádostí za koncesi ku schválení řád provozovací, v němž zvláště stanoveny býti musí výška a podmínky poplatků, které majitel živnosti při jejím provozování chce vybírati.

Majiteli koncese jest zakázáno dávatí nebo přijímati zálohy, jakož i přijímati kauce za místa prostředkovaná.

Řád provozovací buď vyvěšen v místnosti provozovací.

Ke každé změně provozovacího řádu třeba jest, aby ji politický úřad zemský napřed schválil.

Majitelé koncesí jsou povinni k vyzvání živnostenského úřadu podávati o živnosti jimi provozované data potřebná pro statistiku veřejného vykazování práce.

§ 21 f. Osoby, které na základě předpisů dřívějších způsobem řádným nabyly již povolení, by provozovaly sprostředkování služeb a míst, jsou v příčině dalšího vykonávání této koncese podrobeny předpisům tohoto zákona a mají předložit provozovací řád v § 21 e) předepsaný do čtyř neděl politickému úřadu zemskému ku schválení.

Nař. min. obch. ve shodě s min. vnitra ze dne 6. srpna 1907, č. 197 ř. z., o vedení knih koncesovaných živností zprostředkování služeb a míst, jakož i o policejní kontrole těchto živností.

Na základě § 54, odst. 1., zákona ze dne 5. února 1907, č. 26 ř. z., jimž se mění a doplňuje ř. z., se nařizuje:

§ 1. Každý majitel koncesované živnosti zprostředkování služeb a míst jest povinen vésti obchodní knihu o věškerých zprostředkovacích obchodech.

Obchodní kniha musí býti veskrze opatřena stránkovými čísly a má býti vidována živnostenským úřadem.

Obchodní kniha obsahovati má tyto rubriky:

- a) běžné číslo;
- b) kategorii hledaného neb nabízeného místa služebního, vztahmo pracovního;
- c) žádanou nebo nabízenou mzdu;
- d) jméno, zaměstnání a adresu osoby, která nabízí místo služební nebo pracovní;
- e) jméno, zaměstnání, stáří a adresu osoby, která hledá místo služební nebo pracovní;
- f) výkazní listiny osoby, která hledá místo služební nebo pracovní (pracovní knížka, vysvědčení služební, služební knížka, domovský list, cestovní legitimace a pod.);
- g) přesné udání místa, kam osoba služební jest určena;
- h) datum, kdy poptávka se stala a zápisné bylo zapraveno;

i) datum, kdy příslušný služební, vztahmo pracovní poměr byl uzavřen a zprostředkovací poplatek byl zapraven;

k) rubriku pro poznámky;

§ 2. Obchodní kniha buď alespoň po pět let ode dne posledního zápisu uschována a zřízencům dozorčího úřadu k záloži pokaždě předložena.

§ 3. Všechna zprostředkování služeb a míst pro ženské osoby, které toho dne, kterého zápis do řečené obchodní knihy byl učiněn, ještě redokončily 24. rok života, buďte od živnostenského podnikatele nejenom v této obchodní knize, ale také ještě ve zvláštním seznamu chovány postupně v evi-

denci; do tohoto seznamu buďte kromě dat předepsaných v § 1 pro všeobecnou obchodní knihu zapsány také jméno a bydliště rodičů, vztahmo poručníků a po případě poručen-
ský soud příslušné ženské osoby. Tyto seznamy buďte netoliko zřízencům živnostenských úřadů, ale také těm zeměpanským policejním úřadům jakož i příslušně legitimovaným funkcionářům oněch soukromých lidumilných spolkův a korporací, které budou zeměpanským politickým nebo policejním úřadem označeny podnikateli za oprávněné k tomu, k jejich záloži pokaždě předloženy ku nahlédnutí a případnému opisu.

§ 4. Majitel koncese jest povinen k vyzvání živnostenského úřadu podávati u výťahu data potřebná k účelům statistiky veřejného vykazování práce (§ 21 e, odstavec 5., zákona ze dne 5. února 1907, č. 26 ř. z.).

§ 5. Předpisy tohoto nařízení vztahují se také k oněm majitelům koncese, kteří nabyli řádné povolení k provozování zprostředkování služeb a míst již na základě předpisu, které byly v platnosti před počátkem působnosti zákona ze dne 5. února 1907, č. 26. ř. z.

§ 6. Živnostenský úřad podrobovati má podniky pro zprostředkování služeb a míst občasným inspekcím zřízencu policejních vzhledem ku přesnému zachování všech ustanovení vztahujících se k provozování této živnosti.

živnostenské úřady mají vydati podle místních poměrů snad ještě mimo to potřebné živnostenské policejní předpisy o provozování podniků pro sprostředkování služeb a míst v jejich živnostenském okresu zřízených.

§ 7. Přestupky tohoto nařízení trestány budou podle trestních ustanovení řádu živnostenského.

§ 8. Jakým způsobem živnostníci, kteří jsou podle své koncese oprávněni zprostředkovati místa kojných, vztahmo služební a pracovní místa v cizozemsku, mají vésti své knihy, a jaké další policejní kontrole v příčině rozsahu a způsobu provozování svého obchodu se mají podrobiti, ustanoveno bude zvláštními nařízeními.

§ 9. Nařízení toto nabude moci současně se zákonem ze dne 5. února 1907, č. 26 ř. z., jimž se mění a doplňuje řád živnostenský.

Sprostředkování kojných. Nař. min. obch. ve shodě s min. vnitra ze dne 7. května 1908, č. 96 ř. z.

Na základě § 54, odstavec 1. ř. z., nařizuje se takto:

§ 1. Každý majetník koncesované živnosti pro sprostředkování služeb a míst, který podle své koncese jest oprávněn dohazovati kojné, má kromě předpisů minister-
ského nařízení ze dne 6. srpna 1907, č. 197 ř. z., o vedení

knih koncesovaných živností pro sprostředkování služeb a míst, jakož i o policejní kontrole těchto živností, také šetření následujících ustanovení v §§ 2 a 3 obsažených.

§ 2. Majetník koncese smí toliko takové kojně do záznamu zapsati, které prokážou lékařským vysvědčením, že jsou zdravé a že jsou zejména ke službě kojných způsobilé.

Že tento průkaz byl podán, buď vyznačeno v obchodní knize ve zvláštní rubrice k tomu ustanovené.

Bezprostředně nežli se kojná straně odevzdá, buď znova lékařsky prohlédnuta a buď lékařský nález vydán straně.

§ 3. Majetník koncese smí toliko takové kojně zaznamenati, které vysvědčením domovské obce prokáží, že své vlastní dítě umístnily způsobem přiměřeným s dostatečnou výživu a ošetřování zabezpečujícím.

§ 4. Předpisy tohoto nařízení vztahují se také ku provozování nabytých již koncesí, pokud tyto koncese opravňují kojně dohazovati.

§ 5. Toto nařízení nabývá moci dnem vyhlášovacím.

Výnos min. vnitra ze dne 4. prosince 1908, č. 20101, týkající se zdravotních požadavků při provozování útulků pro kojně. Vyn. m. p. 31. XII. 08, č. 222 sb. norm.

K zamezení zdravotních závad pro provozování »útulků pro kojně« se nařizuje:

1. Ku přechovávání kojných smí se používatí jen takových místností, které se na základě místního šetření provedeného úředním lékařem uznají za zdravotně vyhovující.

Při tomto šetření necht se také zjistí, zda péče kojným věnovaná odpovídá zdravotním požadavkům.

2. Majitel takového ústavu budíž zavázán, aby trvalým dozorem nad zdravotními poměry a nezávadným provozováním podniku v jeho útulku pro kojně pověřil lékaře, jehož ustanovení podléhá úřednímu schválení.

3. Každá kojná, jež se má přijati do útulku, budíž před svým přijetím podrobena lékařem k tomu ustanoveným (bod 2) odborné prohlídce a posouzení. Přijetí smí se jen tehdy povolití, byla-li shledána uchazečka způsobilou pro službu kojně. Zmíněný lékař necht poučí kojnou o péči potřebné k udržení její způsobilosti.

Veškeré podnikání útulku pro kojně necht se stálým přesným vedením knih učiniti přístupným zvláštní zdravotně-policejní kontrole úředního lékaře. Obzvláště budtež vedeny záznamy, v nichž se mají vyznačovati doba porodu a všech předchozích porodů, průběh period kojní, místo a způsob zaopatření vlastního dítěte, výsledek lékařské prohlídky (bod 3), potvrzení o tom, že kojná je úplně prosta zděděných

nedostatků zdravotních anebo přenesitelných nemocí, dále doba a místo dřívějších služeb jako kojně, jakož i konečně přesná adresa strany, které byla kojná dodána.

Nařízení ministra obchodu ve shodě s ministry vnitra a práv ze dne 7. května 1908, č. 97 ř. z., kterým se vydávají zvláštní ustanovení pro živnostenské sprostředkování služebních a pracovních míst do cizozemska.

Na základě § 21 a, odstavec 6., a § 54, odst. 1. ž. ř., nařizuje se takto:

§ 1. Aby žadatel dosáhl koncese ku sprostředkování míst a služeb do cizozemska, vyžaduje se kromě podmínek v § 21 a) ž. ř. uvedených, aby předložil příslušným zeměpanským, policejním, vztážmo politickým okresním úřadem potvrzené vysvědčení o praktickém zaměstnání, které jej činí způsobilým provozovati žádanou koncesi a které v každém vztahu bylo bez závady. Kromě toho vyžaduje se k dosažení koncese, aby byla provozována v některém místě, kde politický okresní nebo zeměpanský policejní úřad má své sídlo.

§ 2. Každý majetník koncesované živnosti pro sprostředkování služeb a míst, který podle své koncese jest oprávněn sprostředkovati služební a pracovní místa do cizozemska, má kromě předpisů min. nařízení ze dne 6. srpna 1907, č. 197 ř. z., o vedení knih koncesovaných živností pro sprostředkování služeb a míst, jakož i o policejní kontrole těchto živností, také šetření následujících ustanovení §§ 3 až 7 obsažených.

§ 3. Mista a služby do cizozemska pro osoby, kterým není 18 let, bez rozdílu, zda-li jsou pod poručenictvím neb otcovskou moci, smějí býti sprostředkována toliko při prokázaném souhlasu poručenského soudu. Souhlas soudu musí býti vyžádán a předložen dříve nežli se sprostředkování převzme.

§ 4. Při sprostředkování do cizozemska buďte osoby služby nebo místa hledající podrobně poučeny o jménu a bydlišti zaměstnatelově, o místu a způsobu práce, kterou jest vykonávati a o cestě do pracovního místa.

§ 5. Sprostředkování míst a služeb do cizozemska, u kterých mezi zaměstnatelem a sprostředkovatelem jsou učiněny toliko ústní úmluvy, smí sprostředkovatel převzítí toliko na základě a podle sprostředkovacích příkazů od určitých zaměstnatelů písemně obdržených.

§ 6. Majetníku koncese jest zapověděno sprostředkovati uzavření smluv do cizozemska, kterými by osoby služby nebo místa hledající přišly v odpor s přistěhovaleckými zákony příslušného cizího státu.

§ 7. Majetníku koncese jest zapověděno veřejně nebo rozšiřováním spisů a tiskopisů k vystěhování vyzývati nebo pobízeti nebo k tomu jinými vyzývati nebo pobízeti dáti.

§ 8. Koncese ku sprostředkování míst a služeb do cizozemska buď zpravidla toliko na odvolanou propůjčována.

§ 9. Předpisy tohoto nařízení vztahují se také ku provozování již nabytých koncesí, pokud opravňují sprostředkovati místa a služby do cizozemska.

§ 10. Toto nařízení nabývá moci dnem vyhlášovacím.

Vyn. m. p. 4. VI. 1918, č. 118.418, č. 99 sb. norm.:

Pod č. 97 ř. z. uveřejněno jest nař. min. obch. ze sroz. s min. vn. a sprav. ze dne 7. V. 1908, jímž vytlána byla na základě §§ 21, odst. 6, a 54, odst. 1. zvláštní ustanovení o živnostenském sprostředkování služeb a práce do ciziny.

S poukazem na výnos min. obch. ze dne 20. VIII. 1907, č. 24.168 (míst. výnos ze dne 14. I. 1908, č. 265.330); upozorňují se živn. úřady, o. a ž. komory a zvláštní zeměpanské policejní úřady na ustanovení tohoto nařízení na základě výnosu m. o. ze dne 7. května 1918, č. 8183, vydaného ve sroz. umění s min. vnitra.

Živn. úřadům se připomíná, že zmíněná ustanovení mají nyní poskytnouti pevnou oporu pro zamezení zlorádu vyskytujících se na poli vystěhovalectví i pro účinné potírání obchodu s děvcaty.

Ministerstvo obchodu vyslovilo očekávání, že živnost. úřady, vykonávající předpisy uvedeného nařízení, budou se v první radě řídití stanoviskem tam vyznačeným a že použijí vydaných ustanovení se všim důrazem, aby domácí hospodářství a domácí obyvatelstvo práci hledající ochránily od škod a nebezpečí hrozících z neupraveného sprostředkování práce do ciziny.

Živn. úřadům ponecháno dle okolností daných v té které době ucítni ještě další potřebná opatření z opatrnosti při provozování živn. kategorie, o níž tu jde na základě zmocnění vyhrazeného v § 54, odst. 2. ř. ř.

S poukazem na shora citovaný výnos m. o. upozorňují se dále živn. úřady a o. a ž. komory na nař. m. o. ve sroz. s min. vn. ze dne 7. V. 1908, č. 96 ř. z., kterým na základě § 54, odst. 1. ř. ř. vydávají se zvláštní ustanovení o živn. sprostředkování míst kojných.

Průkaz způsobilosti. Min. nař. ze dne 6. srpna 1907, č. 196 ř. z.: Cl. II. odst. 2.: V příčině koncesované živnosti

prostředkování služeb a míst uvedené v § 15, čísle 22, zákona ze dne 5. února 1907, č. 26 ř. z., obsahuje § 21 a,

odstavce 2., dotčeného zákona, předpis o průkazu zvláštní způsobilosti.

Ustanovení jedn. řádu pro sprostředkovatelný služeb, že poplatek za sprostředkování vybírá se jen po platném uzavření sprostředkovaného služebního poměru, není nezákonné. Z doslovu § 21 e, dle něhož jedn. řád zejména má obsahovati výši a podmínky poplatků, plyne jasné, že i ustanovení doby splatnosti jich potřebuje schválení úředního, a schválení jest ve volném uvážení polit. úřadu. Ustanovení § 904 o. z. o. jest živn. novelou (§ 21) ze svobody smluvní stran vyloučeno předem a omezeno domoc. předpisy zákona na úředně schválený jednací řád. S. 11. XII. 14, č. 11905. A 12, str. 52.

§ 5 zák. d. 12. VIII. 21, č. 322 sb. z. o **podpoře nezaměstnaných**: § 5. Před uplatněním nároku na podporu musí se nezaměstnaný hlásiti o práci u příslušné veřejné sprostředkovatelný práce. — Všichni zaměstnavatelé jsou povinni uprázdněná místa hlásiti u místně příslušné veřejné sprostředkovatelný práce. Nemůže-li sprostředkovatelná práce nezaměstnanému opatřiti přiměřené zaměstnání, vydá mu o tom potvrzení. Prokurista firmy, která neohlásila uprázdněného místa

prostředkovatelně práce (§ 5 zák. d. 12. VIII. 1921, č. 322 sb. z. a n.), není jako takový zodpovědný za tento přestupek. S. 9. X. 1922, č. 11450. Hlídká náležů 1155.

Vyn. m. o. 29. III. 09, č. 1281, A. 09 str. 145 o zlorádech při sprostředkování míst v živnosti hostinské a výčepnické. (Nutno posuzovati s největší rigorozností spolehlivost koncesionárove, aby nevykořisťoval uchazeče o místa).

I při přenesení sprostředkovatelný služeb jest stanoviti místní potřebu dle volného uvážení úřadu. B. 12256/18.

Obstarávání kojných porodními bábami, děje-li se jen příležitostně a ne živnostensky, není zasahováním do práv sprostředkovatelů míst: O. K. Opava, 07, nepotřebuje koncese pojmenování a zaslání chůvy konces. sprostředkovatelům. O. K. Brno 04. Frey-M. 8608, 8609.

Živnostensky provozované sdělování adres uprázdněných míst není živností svob., nýbrž sprostř. služeb. S. 11. XII. 14, č. 11906 A. 1915, str. 53.

Sazby sprostř. nelze stanoviti dle § 51 ani 54 ř. ř. S. 30. X. 23. Č. 18.045.

Ošetřovatelky viz str. 20. Vystěhovaleci, místa do ciziny viz zákon z 15. II. 22, č. 71, sb. z. a n.

Normální jednací řád pro živnosti sprostředk. služeb a míst.

Jednací řád . . . . (jméno a příjmení) v . . . . . (přesná adresa provozovny) pro sprostředkování služeb a míst.

§ 1. Na základě koncese udělené dekretem . . . . .
v . . . . . ze dne . . . . . čís. . . . . přijímají se zakázky
na sprostředkování (čeho)? . . . . .

§ 2. Na poplatcích se vybírá:

a) zápisné*) ve výši . . . . . pro službodárce (zaměstnavatele), ve výši . . . . . pro služebné (pracovní) osoby,

b) poplatek za sprostředkování ve výši . . . . .
pro službodárce (zaměstnavatele), ve výši . . . . . pro
služebné (pracovní) osoby.

§ 3. zápisné platí na dobu . . . . . (dní, měsíců).
V této době má strana, když služební poměr se neuskuteční
nebo sprostředkovaný služební poměr roztváře (zruší), nárok
na další pokusy o sprostředkování a nemusí složit nové zápisné.

Po uplynutí zmíněné doby pomíjí zakázka, na kterou
zápisné bylo složeno; opakování zakázky pokládá se za novou
zakázku, na kterou vybírá se znovu zápisné.

§ 4. Poplatek za sprostředkování vybírá se pouze po
platném uzavření sprostředkovaného poměru služebního.

§ 5. Majiteli koncese jest zakázáno, aby poskytoval nebo
přijímal zálohy, jakož i aby přijímal kauce za místa, jež má
sprostředkovati.

§ 6. O službách a místech, jež se mají sprostředkovati,
vedou se předepsané obchodní knihy.

§ 7.***) Současné provozování živnosti sprostředkování
služeb a míst se živností . . . . . majitelem koncese
bylo povoleno vnesením místodržitelství v Praze ze dne
. . . . . čís. . . . .

Současné provozování živnosti sprostředkování služeb a
míst se živností . . . . . v téže místnosti bylo povoleno
vnesením místodržitelství v Praze ze dne . . . . . čís. . . . .

§ 8. Ubytovávati cizí ženské osoby, hledající práci, jest
zakázáno.***)

§ 9. Vnesením místodržitelství v Praze ze dne . . . . .
. . . . . čís. . . . ., bylo povoleno provozovati živnost spro-

*) Po případě stanoví se stupně dle jednotlivých kategorií (sazba).

**) Co se nehodí, buď škrtnuto. Po případě vypustí se celý paragraf.

***) Toto ustanovení se vypustí, když majitel koncese má mládo to oprávnění ubytovávati cizí osoby (§ 16, lit. a) živn. ř.).

středkování služeb a míst náměstkem . . . . . (jméno
a příjmení).

§ 10. Exemplář tohoto jednacího řádu buď vyvěšen
v provozovně.

§ 11. Každá změna jednacího řádu musí býti dříve
schválena politickým úřadem zemským.
. . . . ., dne . . . . . (datum).

Č. . . . . (Vlastnoruční podpis majitele koncese.)

Schváleno ve smyslu § 21 e) ž. ř.

. . . . ., dne . . . . . Za . . . . .

**Zákon ze dne 29. III. 1903, č. 57 z. z., platný pro král.
České, jimž se upravuje všeobecné sprostředkování práce.**

§ 1. Stravovny zřízené v království Českém na základě
zákonu ze dne 29. dubna 1895, č. 38 z. z., jsou spolu
ústavy pro všeobecné a bezplatné sprostředkování práce
a služeb.

§ 2. Působnost stravoven jako ústavů pro sprostředkování
práce vztahuje se na celý zastupitelský okres, v němž
stravovna zřízena jest.

§ 3. Zemský výbor určí, které stravovny mají býti
zřízeny jako okresní ústřední sprostředkovací ústavy pro
více zastupitelských okresů, které jim za tím účelem budou
přikázány.

§ 4. Okresům se zůstává, aby vedle stravoven zřizovaly
samostatné ústavy pro všeobecné a bezplatné sprostředkování
práce a služeb.

Na základě prokázané potřeby může býti jednotlivým
okresům usnesením zemského výboru po vyslyšení dotčeného
okresního výboru uloženo, aby zřídily vlastním nákladem
samostatné ústavy pro sprostředkování práce a služeb.

§ 5. Král. hl. městu Praze a městu Liberci náleží, aby
zřídila vlastním nákladem ústavy pro všeobecné a bezplatné
sprostředkování práce a služeb.

§ 6. Jako prostředkující orgán není jednotlivými
okresními a obecními ústavami (§ 4 a 5), jakož i mezi okresními
sprostředkovacími ústavami, zřízenými dle § 3, zřídí se nákladem
zemského fondu zemské ústavy pro sprostředkování práce
počtem, jež dle potřeby určí zemský výbor. Místem těchto
ústavů náleží zemskému výboru.

§ 7. Okresům, jež zřídí ústavy pro sprostředkování
práce dle § 3 a § 4 a jež jsou nepoměrně obtíženy, poskytně

se ku zařízení a vydržování těchto ústavů přiměřená subvence z fondu zemského.

§ 8. Obecní úřady mají sprostředkování práce všemožně podporovati a v místech, kde není okresní stravovna zřízena, slouží jako sběrný pro přihlašování a odhlašování uprázdněných pracovních míst.

§ 9. Zemský výbor stanoví všeobecné zásady pro upravení sprostředkování práce stravovnicemi a pro vnitřní zařízení samostatných okresních, pokud se týče obecních sprostředkovacích ústavů v Praze a Liberci (§ 5), jakož i zemských ústředních ústavů pro sprostředkování práce, které mají býti zřízeny dle § 6.

§ 10. Zemský výbor dohlédá k okresním, pokud se týče obecním ústavům práci sprostředkovacím král. hl. města Prahy a města Liberce prostřednictvím zemských inspektorů pro stravovny.

§ 11. Právo dohledu, které přísluší státním orgánům dle § 11 zákona ze dne 29. dubna 1895, č. 38 z. z. nad stravovnicemi, vztahuje se také k vykonávání sprostředkování práce stravovnicemi, jakož i na ústavy všech kategorií pro sprostředkování práce a služeb, které se mají zřídit dle tohoto zákona.

§ 12. Tento zákon nabývá platnosti dnem vyhlášení.

XXXVII. Podkovářství.

(§ 15, pol. 20.)

Nař. min. obch. a vn. ze dne 21. června 1874, č. 100 ř. z., o tom, že živnost podkovářská klade se mezi živnosti koncesionální.

Živnost podkovářská činí se dle § 30 ž. ř.¹⁾ daného dne 20. prosince 1859 závislou na koncesi.

Ti, kdož chtějí takové živnosti dojíti, mají kromě toho, čeho se dle § 18 ř. z.²⁾ k nabytí živnosti koncesionální vůbec vyhledávat, také způsobilost svou prokázati, buď vysvědčením, že navštěvovali s prospěchem půlletní kurs podkovářský, nebo vysvědčením, že před komisí zkoušecí dle nařízení ministeriálního, vydaného dne 17. srpna 1873, č. 140 ř. z., při zkoušce podkovářské dosti učinili.

Toto nařízení netýče se živností podkovářských, jichž kdo posud řádně dle zákona nabyl a je provozuje.

1) Nyní 24. 2) Nyní § 23 ž. ř.

Průkaz způsobilosti, nař. min. obch. ze dne 6. srpna 1907, č. 196 ř. z. 10. o podkovářství.

Zadatelé za koncesi k živnostenskému provozování podkovářství, v § 15, čísle 20., zákona ze dne 15. března 1883, č. 39 ř. z., uvedenému, podejte průkaz své zvláštní způsobilosti podle ministerského nařízení ze dne 21. června 1874, č. 100 ř. z.

Nařízení ministerstva vnitra ze dne 27. srpna 1873, č. 140 ř. z., ježto se týče zkoušky z okování koní, aniž byl kandidát slyšel kurs podkovářský. (Upraveno jazykově.)

Aby se živnosti podkovářské zjednalo dostatečně mnoho uchazečů z okovávání kopyt a ratic zkoušených, ustanovuje se toto:

§ 1. Podkováři, kteří neslyšeše půlletního kursu podkovářského, chtějí dojíti vysvědčení, že jsou způsobilí provozovati živnost podkovářskou, mají k tomu konci podniknouti zkoušku.

§ 2. Tuto zkoušku dělají mohou takoví podkováři: a) na škole podkovářské při Vídeňském ústavě zvěrolékařském; b) na veřejných civilních školách podkovářských; c) na vojenských školách podkovářských, však jen tehda, když v tom místě není podkovářské školy civilní; d) u komisí zkoušecích zvláště k tomu zřízených v hlavních městech těch zemí, v nichž toho času není ani podkovářských škol civilních ani vojenských.

§ 3. Komise zkoušecí skládá se na podkovářských školách civilních a vojenských z učitele podkovářství příslušného ústavu a ze dvou členů znaleckých správcem zemským na rok ustanovených, v hlavních městech zemí v § 2 d) uvedených ze zemského zvěrolékaře a ze dvou členů znaleckých správcem zemským na rok jmenovaných.

Předsedajícím ustanoví správce zemský.

§ 4. Zkoušky odbyvají se dvakrát do roka, a to v první polovici měsíců června a prosince.

§ 5. Každý kandidát může dle vůle své dělají zkoušku v místě některém v § 2 jmenovaném.

§ 6. Ke zkoušce ohlásiti se má kandidát písemně, a to nejdéle do konce měsíců května a listopadu; chce-li podniknouti zkoušku na některé škole podkovářské, nechť se

ohlásí u představeného této školy, chce-li ji však dělati jinde, u příslušného politického řízení zemského. K ohlášení příložití má vysvědčení (list za vyučenou), že se řemeslu podkovářskému rádně vyučil, a výkaz, že byl nejméně 3 léta pomocníkem podkovářským. — Ohlášení pošle se příslušnému komise zkoušecí, kterýž učiní, čeho dále potřebí.

§ 7. Kandidát obešle se ke zkoušce písemně. — Ne-
přišel-li včas jemu oznámený, nebude již v této lhůtě zkou-
šecí ke zkoušce připuštěn.

§ 8. Materiál a nástroje ruční, jichž ku práci při zkoušce potřebí, též koně a podkovy a dle úřadnosti hováda a ratice, jichž bude k okování zapotřebí, opatří komise zkoušecí nebo dle případu škola podkovářská.

§ 9. Zkouška odbývá se takto:

a) kandidát odpoví ústně k otázkám mu daným, vzta-
hující se k pravidlům a zásadám okovávání kopyt a ratic
vůbec, k okování zdravých, vadných a nemocných kopyt a
k okovávání zimních:

b) kandidát zhotoví obyčejnou podkovu a podkovu
k určitému vadnému nebo nemocnému kopytu nebo k urči-
tému účelu;

c) kandidát oková dokonale jedno nebo několik kopyt,
dle případu jednu nebo několik ratic.

Každý člen komise má právo dávatí otázky a dovoleno
jest zkoušeti několik kandidátů společně.

§ 10. Členové komise zkoušecí rozhodují většinou
hlasů zdal-li kandidát jest způsobilý a v které míře. Ob-
stojí-li kandidát ve zkoušce, obdrží kalkul: velmi dobře,
dobře, dostatečně.

§ 11. Těm, kteří při zkoušce dosti učiní, vydá se vy-
svědčení náležitou známkou kolkovou opatřené dle tohoto
vzoru:

Podkováři N. N. z.... v.... vydává se tímto vy-
svědčení, že při zkoušce od zdejší komise ke zkoušení pod-
kovářů dne.... 18.. předsevzaté osvědčil dostatečnou
(dobrou, velmi dobrou) znalost okovávání kopyt a ratic a
dostatečnou (dobrou, velmi dobrou) hbitost v děláni a při-
bírání podkov. pročež uznán jest za způsobilého (zvláště
způsobilého), by se uvázal v živnost podkovářskou. Od
zkoušecí komise podkovářské v N. dne.... 18.. (Podpis
tří členů komise zkoušecí.)

§ 12. Kandidát, který zkoušku odbyl s prospěchem
nedostatečným, upuštěn býti může k nové zkoušce jen
jednou, a o tenrve no roce. Má však toho vůli, buď hned,
anebo pakli by při druhé zkoušce také dosti neučinil, no-
tomně navštěvovati rádně školu podkovářskou a zjednatí
si náležitou kvalifikaci, by došel vysvědčení způsobilosti.

§ 13. Taxa za zkoušku, kterou kandidát, než bude při-
puštěn ke zkoušce, předsedicimu komise zkoušecí složití má-
čini 9 zlatých, kteráž se mezi členy komise zkoušecí rovným
dílem rozdělí. — Mimo to povinen jest kandidát, který při
zkoušce obstál, zapraviti jeden zlatý za vysvědčení kromě
kolku. — Dělal-li kandidát zkoušku po druhé, povinen bude
zaplatiti opět 9 zl. taxy.

§ 14. Kdž zkoušky pokaždé se skončí, má před-
sedicí komise zkoušecí poslati politickému řízení zemskému
výkaz, jak vypadly.

V zájmu správného kování
koní a péce o koně za šetřem
ní zásady, že akt. vojáku
nemá se povolovati provádě-
ní řemesl. prací pro soukromé
osoby, jest dovoleno, aby
tam, kde nejsou zkoušení ci-
vilní podkováři v ojedine-
lých případech na přání civ.
osob voienští kováři a pod-
kováři ve volném čase a mi-
mo erární dílny koně kovali,
a to v dílnách civ. kovářů
v místě a se s ním shodli.
M. o. 3. srpna 1895, č.
32.820; č. 235 sb. norm.

§ 7 nař. min. orby 17. XI.
1909 č. 179 ř. z. (instrukce
zvěrolékaře polit. úřadů):
Vzhledem k důležitosti roz-
umného podkovu vůbec a
pro zemědělský chov zvířat
zvláště úřední zvěrolékař má
věnovati svoji pozornost
podkovářům na stránce od-
borné a působiti poučováním
k tomu, aby natrné chyb v
podkování byly odstraněny

a aby zdravá a nemocná ko-
pyta byla účelně ošetřována.
— O zkoušených i nezkou-
šených podkovářích ve svém
úředním vývodu usedlých
má vésti výkaz a o to pečou-
vati, aby nezkoušení podko-
váři nebyli připouštěni ku
podkovávání.

Podkováři jsou oprávněni
prováděti kovářství hrubé a
vozové na svých podkov.
koncesi bez další onovědi.
Mjn. vn. 6. VIII. 90, č.
13099 m. p. 21. VIII. 90, č.
772 sb. norm.

Podkovářům přísluší ně
která oprávnění ze živnosti
kovářské, ale nemůže podko-
vář bez zvláštní onovědi
provozovati celou živnost
kovářskou. Kovářství a pod-
kovářství jedním podáním
onověditi nelze: ide o živno-
sti různorodé. JOKP. 1914.
str. 98

Podkovování živnosti, erár-
ní kováři viz str. 6.

XXXVIII. Cidiči stok.

Viz § 15 č. 8 na str. 138 a § 42, 54 ř. ř.

**Průkaz způsobilosti. Nař. min. obch. ze dne 7. srpna
1907, č. 196 ř. z.: 4. Cidiči stok.**

Zadatelé za koncesi k živnosti cidičů stok (průtočnické)
uvedené v § 15, čísle 8., zákona ze dne 15. března 1883, č. 39

ř. z., vykažte se alespoň dvouletým praktickým zaměstnáním v živnosti.

Místní potřeby (§ 23) není třeba zjišťovati; policejní úpravy dle § 54 jsou přípustny; nejv. sazby viz § 51 ž. ř. a.

XXXIX. Pohodní.

Průkaz způsobilosti v § 23 ž. ř. není předepsán. Pohodnice podléhají edikt. řízení, str. 156. Rayonování živnosti jest přípustné, § 42, str. 228. Nejvyšší sazby jsou přípustné a při rayonování dokonce obligatorní; podmínky viz § 4, str. 242. Živnost podléhá polic. úpravě dle § 54, odst. 2. Živnost lze dle § 57 odejmout pro neprovozování. Str. 254. Koncepci udílí ž. úřad I. stolice.

Zák. ze 6. VIII. 1909, č. 177 ř. z. § 14: Odstranění mrch, zahraboviště, pohodnice, zařízení, aby byla zpracována těla zvířat a části zvířecích těl. Mrchy padlých zvířat buďte bez průtahu neškodně odstraněny dostatečně hlubokým zahrabáním na místech k tomu určených nebo tepelým neb chemickým způsobem, při dopravách po moři po případě ponořením. — Zevrubnější nařízení buďte vydána politickým úřadem (námořským správním úřadem).

Zahraboviště, pohodnice, jakož i zařízení k tepelnému nebo chemickému odstraňování a zpracování těl zvířat, části zvířecích těl a zvířecích odpadků buďte podrobeny zvěrolékařsko-policejnímu dohledu.

Politickým zemským úřadům jest vyhrazeno, aby bylo zamezeno zavlečení nakažlivých nemocí, vydání zvěrolékařsko-policejní ustanovení o provozování ústavů a zařízení v třetím odstavci uvedených.

Prov. nař. ze dne 15. října 1909, č. 178 ř. z. K § 14: Úřední zvěrolékaři mají, třeba-li toho, zejména při svých služebních cestách, po zvěrolékařsko-policejní stránce prohlédnouti v § 14 (odst. 3.) zákona uvedené ústavy a zařízení a o tom, co byli shledali, poлатi zprávu svému představenému úřadu.

Dříve nežli se dle živn. práva schválí dotčené ústavy a zařízení, budiž vyžádáno dobré zdání úředního zvěrolékaře; tento zřízenec buď také příbrán ku příslušným místním jednáním dle živnostenského řádu konaným.

Zahraboviště buďte ustanovena šetříc přesně zvěrolékařsko-policejních ohledů, při čemž, jak se samo sebou rozumí, buď přihlédáno také ku příslušným zdravotně policejním okolnostem. Zahraboviště buďte založena v dostatečné vzdá-

lenosti od lidských obydlí, dvorů, stájí, veřejných cest, vodních zřídél, vod, pastvin atd.; jámy na mrchy musí býti aspoň 2 metry hluboké a spodní vody prosty. Píscitě nebo křemenité půdě budiž dána přednost; prameny bohatá půda a vlhká hlinitá půda buďte co možná opomenuty; zahraboviště buďte opatřena pevnou ohradou aspoň 2 metry vysokou, která by zamezovala vnikání zvířat.

Spásati zahraboviště a upotřebovati na něm rostoucí píse buď zapovězeno, rovněž uschovávatí píci na zahrabovištích. Jámy k zahrabání mrch (části mrch atd.) určené buďte založeny řadou a tak hluboko, aby nad mrchu (části mrch atd.) přišla ještě dva metry vysoká vrstva země.

Z mrchových jam smějí vykopávány býti kosti toliko s povolením politického úřadu. Toto povolení nesmí býti uděleno před uplynutím 25 let, ode dne zahrabání čítajíc, a vůbec smí toliko tenkrát býti uděleno, když jsou měkké části úplně setlé a když jest zabezpečeno, že kosti budou bezprostředně zpracovány.

Rovněž opětné upotřebení mrchových jam smí býti povoleno politickým okresním úřadem toliko po uplynutí takové doby, ve které nastalo úplně setlení mrch (části mrch atd.).

Tepelné odstraňování mrch (části mrch atd.) může se díti buďto ve k tomu zařízeních úředně schválených závodech nebo zuhelněním rozsekanych a hojně petrolejem nebo dehtem politých mrch nad ohněm. Při tom buď se uvarováno každého nebezpečení požáru.

Thermo-chemické zpracování mrch (části mrch atd.) smí se díti toliko v zařízených k tomu závodech úředně schválených.

K § 15: Sběrači zvířecích odpadků nesmějí vstupovati do stájí. Pohodní — kromě zvláštních výjimek — smějí toliko tenkrát připuštění býti do cizích stájí, vyžaduje-li toho výkon jejich zaměstnání.

Pohodní (Frey-Maresch č. 2523, 2524, 3535, 6910) mají ode dávna právo kůže z posvých zvířat vvdělávati na řemeny, biče, atd. zpracovávatí i tyto prodávati. Celovec 1883, Lubno 1895. Rozh. místodrž. - Št. Hradec 1895: zhotovovati řemínkv. biče atd. a je po trzích prodávati.

Gub. nař. 5. VIII. 1818; Št. Hradec 1884;

proti tomu: Vídeň 1907: nemají toho práva; toto náleží koželuhům; pohodný kůže usuší a prodá;

pohodní mají právo kůže ze zvířat od nich utracených zhotovovat řemeny a pod. výrobky. Budějovice 3535.

Instrukce, daná pohodným v Čechách, ježto se v následku vys. vynešení ministeriálního ode dne 11. prosince

1859, č. 21.468-M. zál. vnitř., nařízení místodržitelství vydaným dne 25. února 1860, č. 5315 vynesla, č. 11. sbírky »Nařízení zemských úřadů pro korunní zemi Českou.« (Verordnungen der Landesbehörden.)

§ 1. Pohodný v příčině živnosti své jest postaven předkem a nejprve pod představenstvy těch obcí, jež v okrese jemu přikázaném leží, u vyšším stupni pak na venkově pod okresními úřady, v městech, kde jsou magistráty, pod magistráty, a v hlavním městě Praze pod městským magistrátem a pod policejní direkcí, a jest též povinen bedlivě poslouchati všecka nařízení, vydaná od veřejných orgánů zdravotních.

§ 2. Pohodný má povinnost, aby každé větší neb menší zvíře domácí, ježto v okrese jeho zdechlo, jakmile se toho jakýmkoliv způsobem dozví, vzal, a na místo k zahrabání ustanovené odvezl. Větší zvířata domácí buďtež vždycky ve voze zvláště k tomu zřízeném a přístrojem vytahovacím opatřeném odvežena, menší zvířata domácí smějí se také v pevném pytlí odnésti.

§ 3. Pohodný má zvířata, jež mu vlastníci k tomu odvezdají aneb jež úřad ze zdravotních příčin k tomu ustanoví, a tato poslední jenom v přítomnosti úřadu zabítí.

Zvířata buďtež vůbec na místě k zahrabání ustanoveném zabita, a výjimkou toliko budíž zvíře, ježto se za živa na mřšník nemůže více dohnati aneb když to úřad výslovně nařídí, také mimo toto místo zabito, načež se zdechlina, jak v § 2 ustanoveno, má odvézti na mřšník. Zvláštní místa k zahrabávání zvířat může úřad toliko v čas dobytčího moru vykázati.

§ 4. Pohodný má psy, kteří se bez pána potulují, jsou kousaví, nejsou na řetěze, nemají předepsaný obojek aneb náhubek, pak psy, pro vzteklost podezřelé aneb vzteklé chytati a na pohodnici odvézti neb odnésti.

Psové však buďte chytáni pokračě jenom k výslovnému nařízení a v čase k tomu od úřadu ustanoveném; protož má v městech bezpeční stráž a na venkově mají zřízení obecní při tom býti, když se psové chytají, a mají pokračě pohodnému potvrditi, kolik psů chytil. Jenom psi, kteří pro vzteklost podezřelí jsou, smějí, ač jest-li s prodlením nebezpečnosti spojeno, i bez úředního nařízení, býti chyceni a bezpečně opatřeni, avšak má pohodný takové případy, než něco o chyceném psovi nařídí, úřadu, jehož se týče, bez průtahu oznámíti.

Psové buďtež, ač jest-li možná, živi na smečku provazem chytáni, a jenom — kde by pro jisté okolnosti bylo nemožné aneb nebezpečné je chytati, smějí býti zabiti, při čemž se jest dokonce vystríhati všeho zbytečného hluku a nebezpečných prostředků, jako střelení v ulicích a na dvorech.

Chycení psové do pohodnice odevzdání nebudtež zabíti než v přítomnosti svědka od úřadu vyslaného.

Jest-li snad třeba chyceného psa pozorovati, nepřisluší to pohodnému, nýbrž osobám zdravotním, jichž se to týče.

Výhradně úřad, jehož se týče, může ustanoviti, má-li se chycený zdravý pes navrátiti vlastníkovi. Vlastník psa má se v té příčině u úřadu, jehož se týče, ohlásiti, dříve než 24 hodin po chycení psa projde, kdež dostane, ač není-li žádné překážky proti vydání psa, a složí-li 2 zl. r. č., poukaz v příčině vydání psa, načež mu pohodný, obdržev od něho poukaz, psa vydati smí. Aby se odvaroval všeliký nepořádek při tom, jest pohodnému a jeho pacholkům přísně zapovězeno, chyceného psa bez řečeného poukazu vykládáti komukoliv vydati, darovati, prodati aneb jakékoliv jiné opatření o vlastní moci učiniti.

§ 5. Pohodný, jde-li pro zvířata padlá (dle § 2), aneb dostal-li zvířata k zabítí (§ 3 a 4), má pilně, pokud se to z doslechu a ze zpráv převzděti dá, po tom pátrati, zdaž nevzechází snad podezření nakažlivé neb morové nemoci. Jest-li tomu tak, aneb přijde-li takové podezření na jevo, když se zdechlým aneb zabítým zvířatům kůže stahuje aneb když se otvírají, tedy má pohodný, který pak již ničehož dále na mřšník předsevzítí nemá, bez odtahu úřadu oznámení učiniti. Toto oznámení má pohodný taktě učiniti, když jakýmkoliv jiným způsobem se dozví, že se mezi domácími zvířaty nakažlivá nemoc aneb dobytčímu pádu (moru) podobná nemoc vyskytuje. Při tom budíž pohodnému pravidlem zvláště zásada, že podezření nemoci morové mezi zvířaty tenkrát jest zjevné, když se v některé krajině několik domácích zvířat jednoho aneb též rozličných druhů v též čas aneb v krátkém čase po sobě rozestůně na jeden a též způsob. Beztoho platí předpisové, kteří představenstvům obecním, držitelům dobytka, hospodářům a vůbec každému ukládají povinnost, aby úřadu oznámili, kdykoliv se dozvědí o tom, že se nakažlivá aneb morová nemoc vyskytuje. Povinnost tato vztahuje se tedy také na pohodného, toliko se za ním ještě přísněji vyhledává, aby se dle této povinnosti zachoval, poněvadž v zaměstnání svém velmi často o takových nemocích zvířecích vědomosti nabude. Jelikož však pohodný není znalec v příčině lékařství zvířecího, tedy se rozumí, že oznámení jeho není žádným pravidlem v příčině toho, jakých prostředků se má užití, nýbrž že se předepsané úřední vyhledání oznámeného případu převzítí musí. Jest tedy pohodnému přísně zakázáno, aby v takových případech ničehož o vlastní moci neopatřoval aneb nenarizoval, aby v nálezích do chlévů nechodil, a aby tam

ničeho nevyšetřoval, aby nebral nemocná zvířata v lékařské ošetřování, aby je nekupoval, ani neprodával.

§ 6. Jakož při nařízeních v příčině zvířat, ježto padla aneb byla zabita v některé nakažlivé aneb morové nemoci, vždycky úřad spolupůsobí, tedy se rozumí, že opatření policejní, předepsaná na základě zvířecího lékařství, a obzvláště předepsané zahrabání náležitě se nařídí a vykonají. Zvířata, kteráž pohodný obdržel způsobem v § 2 a 3 vyceným, pak psové chycení a zabítí podle § 4, buďtež, ač neplatí-li § 5, zahrabána na místě k zahrabání ustanoveném čili mrchovišti v ten způsob, že se větším domácím zvířatům má pokaždé dříve kůže stáhnouti, pak se mají, hledíc k ustanovením uvedeným v následujícím § 7 rozsekati na kusy, hoditi do jámy 6 střeviceů hluboké a pokrytí zemí až k samému povrchu. Menším domácím zvířatům se stáhne kůže jenom tenkrát, když to buď vlastníci zvířat žádají, aneb pohodný z vlastní vůle to dělati chce; tak se může několik menších zvířat domácích hoditi do společné jámy, přece však musí vrstva země, ježto zvířata až k povrchu kryje, nejméně 3 střevice hluboká býti, aniž smí jáma kdy otevřená zůstatí, nýbrž musí se vždycky zemí naplniti.

§ 7. Vyjímajíc kůži a rohy hovězího (rohateho) dobytka, kteréž vždycky vlastníkově náležejí, a jenom na základě obapolného sjednání o vlastnictví na pohodného přejíti mohou, smí pohodný také sádra z jiných zvířat, ježto neměla morové neb nakažlivé nemoci, užívati aneb prodati; sádra však nikdy nesmí býti syrové, nýbrž má v každém případě zvláště nad ohněm býti přepuštěno. Také paznehty a kopyta takových zvířat mohou se bráti a může se jich užívati. Kostí mohou tam, kde se jich ve fabrikách aneb k jiným průmyslovým účelům užívá, pokud se to týče zvířat, která neměla morovou aneb nakažlivou nemoc, býti potřebována, ač jsou-li všech částí masitých sprostěny, vyvařeny a na povětří sušeny, aneb když se po prožití nejméně osmi let zase vyhrabávají, vyvaří a usuší. — Kostí zvířat, ježto měla nemoci morové aneb nakažlivé, může se užívati podle předpisu vydaného od vys. ministerium vnitřních záležitostí 19. srpna 1858 č. 18.761—1279, jenom k povolení okresního úřadu aneb komise za příčinou moru zvířecího zřízené, pročež má pohodný vždycky za toto povolení žádati, aby zřízenec k úplnému zachování opatření, jichž se týče, přihlížeti mohl.

Za tou příčinou má pohodný rozdělití mrchoviště na dva díly a sice jeden pro zvířata zdechlá neb zabitá po obvyklých nemocích, a druhý pro zvířata padlá aneb zabitá po nemocích morových aneb nakažlivých a zvířata se mají zahrabávati v jistém pořádku tak, aby se, ne však dříve než po osmileté době, zase zahrabávalo tam, kde se začalo.

§ 8. Mimo příbytečné místnosti má v každé pohodnici býti chlév asi na 3 kusy větších zvířat domácích, pak psinec se 3—4 příhodně zřízenými klecemi, aby se do nich psi zavřeli, a pak náležitě veliké mrchoviště k zahrabávání zvířat, které má býti hlubokým a širokým příkopem aneb hustým plotem živým obeháno, aneb jináče pevně ohrazeno, aby se tam žádné zvíře nedostalo. Kromě toho má pohodný míti vůz s přístrojem vyzdvihovacím a nástroje, které k provozování živnosti své potřebuje, jako: kádě, háky a alespoň jednu pilu, jeden nůž a jedny nůžky.

§ 9. Pohodný jest povinen, aby veškeré svoje místnosti a mršník čistě držel, zvláště nesmí nikdy nechati ležet kosti, mraha neb jiné zbytky zahrabaných zvířat, a přes noc žádná mrcha nesmí zůstatí nezahrabána: jenom tenkrát, když pohodný podle § 5 na základě patrného podezření morové aneb nakažlivé nemoci oznámení úřadu učiniti má, musí se podezřelý kus tak dlouho na příhodném místě bezpečně chovati, až jej komise ohledá.

§ 10. Nechce-li pohodný povinnosti jemu náležité sám aneb samotný vykonávati, tedy jest povinen, aby si tolik pomocníků aneb pacholků u věcí znalých, kolik jich potřebuje, najal a je vyživoval, a odpovídá přísně za to, jak se chovají a co činí.

§ 11. Pohodnému rovněž jako jeho pacholkům se ukládá povinnost, aby bezúhonný život vedli a práce svého zaměstnání důkladně odbývali, a zapovídá se jim přísně, každé týráni zvířat, když práci svou dělají.

§ 12. Není žádnému než pohodnému samému dovoleno, zdechlým zvířatům většího aneb menšího druhu kůži stahovati, je zahrabávati aneb něčeho jiného v té příčině předsebrati. Zároveň taťo vztahuje se také na vlastníka padlého dobytka, pak na jeho čeledíny, jako ovčáky, nádeníky atd. Vlastník padlého dobytka jest tedy povinen, to, že jemu dobytek padl, hned pohodnému oznámiti. Nezachová-li se držitel dobytka dle toho předpisu, má pohodný vinníka úřadu udati. Kdyby se zdechlému dobytku kůže stáhla, aniž by pohodný při tom byl, jest tento sice povinen, aby mrchu odvezl a podle předpisu zahrabal, jakmile se toho dozví, má ale také vlastník, jehož se týče, úřadu oznámiti.

§ 13. Nemůže-li aneb nechce-li pohodný svou živnost dále provozovati, náleží na něho, aby představenému úřadu svému to oznámil.

§ 14. Pohodnému přísně se zapovídá:
1. aby nemocné lidi a zvířata neošetřoval a aby pod nijádnou záminkou léky nevydával a neprodával;

2. aby o zdraví zvířat, o nedůstatecích zvířecích, jež se nazývají hlavní, aneb v přičině dávání zprávy důležitě, ani o jiných vlastnostech zvířat žádné vysvědčení lékařské nezdělal; taková vysvědčení se mají považovat za neplatná prohlásiti;

3. aby k žádné potřebě maso neprodával, neboť se má maso zvířat zdechlych aneb zabitých v každém případě zahrabati;

4. aby prasata nechoval a nekrmil;

5. aby žádných jiných odpadků zvířat padlých aneb zabitých, než které v § 7 jsou výslovně jmenovány, ne-
užíval.

§ 15. Jelikož obecnou tarifu na rozličné práce a výkony pohodných vzdělání nelze, poněvadž se to, kolik se dává odměny, řídí podle cen věcí k živobytí potřebných, které v rozličných místech a krajích jsou rozličné, a mimo to mnoho pohodných v Čechách užívá deputátů, pozemků atd., na které příjmy se při vyměňování odměny ohled bráti musí, tedy se zůstává na venkově okresním úřadům v srozumění se zastupiteli obecními a v městech magistrátům přivezouce k tomu důvěrníky, aby pohodným odměnu vyměřily.

Tarifa poplatků tím způsobem vyměřených musí od místodržitelství býti potvrzena, a vydá se obcím a pohodným, aby se podle ní zachovávali, teprvé, až bude potvrzena.

Práce, za které pohodný má právo žádati poplatek, jsou tyto:

- a) za odvezení poslého koně neb jednoho kusu poslého dobytka hovězího ve vlastním okrese;
- b) za odvezení koně neb kusu hovězího dobytka, jež ještě za živa do pohodnice dohnati lze;
- c) za stažení kůže takového zvířete;
- d) za zahrabání takového zvířete;
- e) za odvezení neb odnešení nějakého menšího zvířete domácího, jako koz, ovcí, prasat, psů, hříbat a telat, méně než půl leta starých, živých neb poslychých;
- f) za stažení kůže jednoho kusu;
- g) za zahrabání jednoho kusu;
- h) přiveďou, přinesou aneb přivezou-li se pohodnému zvířata do domu, aby je zabil, může žádati toliko poplatek za stažení kůže a za zahrabání;
- i) za otvírání zvířat (sekcí) náleží pohodnému odměna jenom tenkrát, když úřad nařídil, aby se sekce předsevzala a když příslušní orgánové zdravotní byli přítomni a poplatek se za sekci jak větších tak menších zvířat vyměřuje za jeden kus;

k) za chyceného psa;

l) za psa podezřelého pro vzteklost;

m) když pohodný v pádu dobytčím neb moru mimo své bydliště při sekci a zahrabávání zvířat k nařízení úřadu spolu působí, tedy náleží mimo taxy za výše řečené práce také denní plat, a sice za celý den 2 zl. rak. čís. a za půl dne 1 zl. rak. čís., ale žádné útraty pocestní.

Poplatky tyto platiti jest vůbec povinen vlastník zvířete; v případech, kde vlastníka zvířeti naléztí nelze, má poplatek dáti obec, kde zvíře bylo dopadeno. Jenom poplatky za sekce a denní plat v případě dobytčího moru platí kamerální fond.

Rozumí se, že poplatek za stažení kůže se neplatí, když předpisy policejní zvířecího lékařství nedopouštějí, aby se větším zvířatům domácím kůže stáhla, nýbrž tomu chtí, aby se zvíře i s kůží zahrabalo. Také se ten poplatek neplatí, když vlastník menšího zvířete domácího nežádá, aby se takovému zvířeti kůže stáhla.

Taxa za zahrabání se nedává, když tam, kde úřad zvláštní místo k zahrabání vykázal, vlastníka zvířete jámu pro zdechlinu sám připraví a vyplní.

Kůže náleží vždy vlastníkovu zvířete, proto též pohodný jest práv z toho, aby se kůže při stažení ani naschvál ani z nezkoušenosti nenařezala aniž jinak zkazila a jest povinen, aby škodu tím způsobenou nahradil.

§ 16. Přihlídku nad pohodným má příslušný úřad představený prostředkem orgánu zdravotního k tomu povolání a představenstva obecního vykonávati.

§ 17. Přestupkové této instrukce a předpisů živnostních vůbec budou trestáni dle ustanovení ž. ř. nejv. čís. patentem, vynešeným dne 20. prosince 1859 schváleného.

XL. Pohřební ústavy.

Nov. z r. 1907.

§ 21 g ž. ř. Při propůjčování živnosti dotčené v § 15, č. 23., budíž při zkoumání místních poměrů zvláště také k tomu přiměřeně hleděno, zda-li a pokud již obcí není dostatečně postaráno o pohřbívání mrtvol.

Způsobem nařizovacím budou vydána podrobnější ustanovení o rozsahu oprávnění podniků pohřebních, jakož i v přičině poplatkové sazby, kterou

žadatel za koncesi má předložiti a k níž třeba jest schválení živnostenského úřadu.

Proti udělení koncese obec může do 14 dní od vyrozumění podati odvolání s účinkem odkladným.

Před novelou z r. 1907 platilo o této živnosti min. nař. ze dne 30. XII. 1885, č. 13 ř. z. z r. 86.

Otázka, může-li úřad udělit koncesi ve smyslu § 21, lit. g) ř. z., jest otázkou právní, jejíž posouzení závisí od skutkové otázky, zda jsou dány skutečné předpoklady. Usnese-li se obec, rekurující proti udělení koncese pohřebnické, teprve po rekursní lhůtě, že sama zřídí takový ústav, nemůže ministerstvo vzítí této skutečnosti již v úvahu. Usnesení obce, že není místní potřeba pro pohřební ústav proto, že sama hodlá jej zříditi, nelze mítí za dostatečnou péči obce o pohřbívání ve smyslu § 21 ř. B. 10176/14.

Předpisem § 21 g, odst. 1. prohlásil ř. ř. udělení nových koncesí pro podniky pohřební za přípustné jen tehdy a jen potud, pokud není obcí dostatečně postaráno o pohřbívání. Okolnost, zda-li nový podnik vedle obecního a ostatních může existovati, jest sama o sobě nerozhodnou. S. 7. V. 1920, č. 3865, Boh. 405, a č. 3862, Boh. 404.

Při udělení koncese pro pohřební ústav jest nutno zjistiti, zda dle poměrů v době udělení koncese jest obcí o pohřbívání dostatečně postaráno. B. 9948/13.

Před udělením koncese jest třeba zjistiti, na kolik asi pohřbů stačí měst. pohř.

ústav při nynějším vypravení, ev. jakých nákladů bylo by třeba, aby jeho výkonost se zvýšila na míru, jež by vyhovovala skutečné potřebě, kdyby závođu, o nějž žádá soukromník, nebylo. Teprve kdyby bylo zjištěno, že městský ústav při nynějším zařízení nestačí, bylo by možno přistoupiti k řešení otázky, lze-li očekávati, že obec, kdyby nynější výkonost jejího ústavu objevila se nedostatečnou, postaral se o náležitě rozšíření či vybavení. Jde vždy o to, zda-li obecní ústav vedle existujících již soukr. ústavů stačí, i když nová koncese udělena nebude. S. 30. I. 1923, č. 1484.

Zákon mluví o dostatečném opatření pohřebnictví se strany obce, minil tím provádění pohřbívání ve vlastní režii obce, tedy po způsobu podniku komunálního. Tomu není vyhověno, když obec vymůže si koncesi, ale provozování jejíž zadá soukromému podnikateli (pachtýři), S. 31. I. 23, č. 1628.

Místo, kde se přijímají přihlášky, jest nutno považovati za další pevnou provozovnu pohřebního ústavu, jež ovšem vyžaduje koncese. (schválení). B. 2878/04.

Narižení ministra obchodu ve shodě s ministrem vnitra a ministrem věcí duchovních a vyučování ze dne 1. srpna 1907, č. 183 ř. z., o koncesované živnosti podniků pro pohřbívání mrtvol.

Na základě §§ 21 g), 23, odst. 1. a 54, odst. 2. živn. řádu (zákon daný dne 5. února 1907, č. 26 ř. z.) nařizuje se:

§ 1. Rozsah oprávnění podniku pro pohřbívání mrtvol může se vztahovati:

a) k dodávání věcí potřebných k vystavování mrtvol, k pohřebním slavnostem, ku převážení, pohřbívání a exhumování mrtvol;

b) k obstarávání těch služeb a prací, kterých jest potřebí k provedení úkonů pod lit. a) dotčených;

c) k hotovení těch věcí, kterých jest potřebí, aby úkony pod lit. a) dotčené byly provedeny a služby a práce pod lit. a) a b) zmíněné byly obstarány, pokud toto hotovení není předmětem řemeslné nebo koncesované živnosti.

Tímto živnostenským oprávněním nejsou dotčena práva církví a náboženských společností na výhradně konání bohoslužebných slavností za příčinou pohřbívání mrtvol (rituální funkce), ať se tyto slavnosti konají v domě úmrtním, v chrámu Páně, na hřbitově nebo kdekoli jinde, pak na dodávání věcí k těmto funkcím potřebných, konečně na obstarávání církevního a vyzvánění,¹⁾ jakož i kostelní hudby a jinakých s rituálními funkcemi spojených církevních služeb a úkonů.

Koncese k pohřeb. ústavu opravňuje k držení neb vypůjčování a poskytování pohřebního inventáře. B. 7760/10.

Dodávání rakví není výhradním oprávněním maj. pohřebních ústavů. Oprávnění jiných živnostníků k výrobě, prodeji a zapůjčení předmětu, jehož se k vystrojení pohřbu užívá, zůstala a min. nař. ze dne 1. VIII. 1907, č. 183 ř. z. nedotčena a může takovéto předměty dodati i jiný živnostník. Proto může truhlář prodávati dřevěné (nikoli kovové) rakve i když

v místě je pohřební ústav, a dokončující práce na nich provéstí. JOKP. 1914, str. 94.

Pouhý prodej pohřebních potřeb jest živností svobodnou. JOKP. 1910, str. 94.

Katafalk dřevěný pro vystavení rakve k účelům pohřebním může zapůjčovati truhlář, poněvadž jedná se o jeho výrobek, a oprávnění k půjčování katafalku nelze považovati za výhradně oprávnění pohřebních ústavů. Jiné věci j. anděly, svíčky a p. k tomu účelu zapůjčovati truhláři nepřísluší a také ne provádění vý-

¹⁾ n. text: des kirchlichen Glockengeläutes.

zdo bytu a katafalku
látkami smutečními; to spa-
dá do oprávnění čalouníků resp. pohřebních ústavů.
JOKP. 1911, str. 102. 1908,
str. 46.

§ 2. Zadatelé za koncesi ku provozování podniku pro pohřbívání mrtvol nechť ve své žádosti zevrubně uvedou ona v § 1 dotčená oprávnění, o která se ucházejí, a uvedená oprávnění buďte, jestliže budou udělena, v udělovacím dekretu zejména vypočtena.

§ 3. Zadatelé za koncesi ku provozování podniku pro pohřbívání mrtvol nechť zároveň se žádostí za koncesi předloží zevrubnou, podrobnou sazbu poplatkovou v pěti stejnopisech.

Jestliže poplatky, které podle předpisů svou dobou platných zapravovati jest zřízenctům duchovní správy nebo jinakým církevním a kulturním orgánům, platí se prostřednictvím koncesovaného podniku pro pohřbívání mrtvol, buď v sazbě u všech příslušných položek výslovně uvedena ta částka, která má připadnouti dotčeným zřízenctům a orgánům.

§ 4. Předložená poplatková sazba schválena bude živnostenským úřadem I. stolice, jemuž také každá dodatečná změna sazby ku schválení předložena buď.

Bude-li koncese udělena, poplatková sazba schválena buď současně s udělením koncese, od politického zemského úřadu vysloveným.

§ 5. Schválení sazby buď zejména tehdy odepřeno, není-li tato sazba přiměřena místním poměrům, nebo když poplatky v § 3, odstavci 2., dotčené vůbec nejsou uvedeny zvláště nebo nejsou uvedeny částkami od povolaných míst ustanovenými.

§ 6. Poplatková sazba schvalovací doložkou opatřená vyvěšena buď potřebným počtem stejnopisů v obchodních, pro jednání se stranami určených místnostech podniků pro pohřbívání mrtvol na nápadném místě a udržována buď v stále čitelném stavu.

Podnikatel jest povinen, bude-li obchod uzavřen straně doručiti včasné jeden exemplář schválené sazby poplatkové a zachovati se při provozování obchodu přesně podle schválené sazby.

Překročí-li podnikatel schválenou sazbu poplatkovou, bude potrestán podle trestních ustanovení živnostenského řádu.

§ 7. Zadatelé za koncesi ku provozování podniku pro pohřbívání mrtvol mají kromě splnění podmínek požadovaných k dosažení každé koncesované živnosti podle předpisů svou dobou platných, na základě § 23, odstavce 1.,

zákona ze dne 5. února 1907, č. 26 ř. z., vydaných, prokázati obecné vzdělání podle místních poměrů v té příčině rozhodných a podle rozsahu žádaných oprávnění ku provozování koncese postačitelné a přiměřenou odbornou způsobilost.

Politický úřad jako živnostenský a zdravotní úřad má na základě § 54, odstavce 2., zákona ze dne 5. února 1907, č. 26 ř. z., a vykonáváje spolu dozorčí právo jemu v §§ 1, 2 a 6 zákona ze dne 30. dubna 1870, č. 68 ř. z., ve zdravotních záležitostech propůjčené jakož i příslušející jemu právo dohlédlati k obcím v příčině zdravotně-policejních úkolů jim paragrafem 4 právě citovaného zákona v přeneseném oboru působnosti přidělených, vydati zvláštní pravidla potřebná pro jednotlivá místa vzhledem ku veřejnému zdravotnictví, zejména v případě nakažlivých nemocí a epidemií.

Podniky pro pohřbívání mrtvol jsou i kromě této případnosti zavázány chovati se podle zdravotně-policejních předpisův a příkazů. Nedbají-li těchto předpisův a příkazů jakož i zvláštních pravidel politickými úřady podle 1. odstavce tohoto paragrafu vydaných, použito buď trestních ustanovení VIII. hlavy živnostenského řádu.

§ 8. Nařízení toto nabude moci současně se zákonem ze dne 5. února 1907, č. 26 ř. z., jímž se mění a doplňuje řád živnostenský.

Průkaz způsobilosti. Min. nař. ze dne 6. VIII. 1907, č. 196 ř. z.: 12. O provozování pohřebních podniků: Zadatelé za koncesi ku provozování pohřebních podnikův uvedenému v § 15, čísle 23., zákona ze dne 5. února 1907, č. 26 ř. z., vykažte se obecným vzděláním podle příslušných místních poměrů a podle rozsahu vyžádaných oprávněností ku provozování koncese postačitelným jakož i příslušnou praktickou způsobilostí.

Zadatel za koncesi má zejména vysvědčením úředního lékaře podati průkaz, že jest obeznámen s platnými předpisy a zdravotně policejními ustanoveními o exhumování a převážení mrtvol a o tom, jak postupovati jest, jde-li o mrtvoly nakažlivé.

Církevní poplatky. a) Vyn. min. kultu ze dne 22. VII. 1869, č. 6202; m. p. č. 41.660, č. 85 sb. norm.:

Ustanovení poplatků, které za příčinou církevních aktů platí se mají osobám při nich zaměstnaným, náleží k oněm věcem, jichž úprava přináležejí nejprve příslušným církevním orgánům, při čemž ostatně tyto v této příčině vázány jsou přivolením (an die Zustimmung) císařské vlády, aby v případě potřeby dovolávaly se při vymožení takovýchto poplatků spolupůsobení vlády. Tím jest naznačen směr, jak postupovati, když by se objevila snad nutná změna v Čechách

předepsaného štolového řádu. Nežli však dojde ke změně se souhlasem vlády, mají za směrnicí sloužiti jak u míry uvedených poplatků, tak i u řízení při překročení této míry platné přelipsy.

b) M. p. 12. V. 1884, č. 33.728, sb. norm. č. 437:

Min. kultu a vyuč. za příčinou spec. případu výnosem ze dne 3. III., výnosem ze dne 22. III. 84, č. 4512 sdělil, že na místní změnu štolového patentu pro Čechy ze dne 30. V. 1750 nemůže přistoupiti proto, že by tím stanoveny byly nepřehledné různosti v ustanovení štolného řádu, čemuž v zájmu administrace se jest vyhnouti. Třebaže štolový patent pro Čechy z r. 1750 potřebí má reformy, musí se trvati na tom, že časové změny jeho ne pro jednotlivá místa, nýbrž pro celé území mají nastati a iniciativa k tomu zůstává vyhrazena episkopátu české církevní provincie.

Pohřbívání ohněm. 1. Zákon ze dne 7. XII. 1921, č. 464 sb. z. a n.: § 1. Pohřbívání ohněm je dovoleno, musí se však díti v ústavech pro spalování mrtvol (krematoriích), které byly schváleny úřadem. Též dovoleno jest zpopelňovati mrtvoly exhumované. — § 3. Povolení ke zřízení a provozování krematorií uděluje politický úřad II. stolice. — § 4. Zřizovati krematoria a spalovati v nich mrtvoly vyhrazuje se obcím, aniž se tím mění něco na zákonné povinnosti jejich zřizovati a udržovati hřbitovy. — § 15. Správa krematoria je povinna vydati zvláštní řád a sazbu poplatků za jednotlivé úkony a jimi se řídit. Řád i sazbu i případné změny schvaluje úřad, označený v § 3.

2. Nař. ze dne 9. X. 1923, č. 194 sb. z. a n. obsahuje prováděcí předpisy.

Vykopávky a převozy mrtvol, viz nař. ze dne 3. V. 1874, č. 56 ř. z.

Dodatek I.

(Koncese mimo řád živnostenský.)

(XLI.) Veřejné i soukromé jednatelství.

K čl. V písm. f) uv. pat. k ž. ř.; str. 17.

1. Dekret dvorské kanceláře ze dne 16. dubna 1833, č. 59 sb. z. p. o zřízení ústavu dvorních agentů a zavedení oprávněných veřejných agentů a o vlastnostech potřebných k dosažení takovýchto míst. (Soukromý překlad).

Předně. I na dále má zůstati nynější svoboda zastupovat se ve svých věcech nebo se dáti dle své volby jiným zastupovati. vyjmouc případy, ve kterých výslovně požadují zákony zastoupení osobami k tomu oprávněnými.

Za druhé. Ústav dvorních agentů se zrušuje. Nebudou proto již udělovati se žádná místa veřejných agentů, avšak nynější dvorští agenti budou chráněni v požívání svých nabytých práv a výhod.

Za třetí. Na místo ústavu dvorních agentů nastupují oprávnění veřejní agenti neboli jednatelé.

Za čtvrté. Aby mohl odhadnouti práva k veřejné agencii, musí uchazeč:

a) překročiti 24. rok věku.

b) dobře skončiti předepsaná právnická studia na některé tuzemské universitě nebo na některém tuzemském lyceum.

c) býti v praxi aspoň po tři léta, buď v úřadě veřejném nebo patrimoniálním, nebo u advokáta. ne-

bo u některého oprávněného veřejného agenta, a se o tom vykázati vysvědčeními s prospěchem.

d) dobře obstáti ve zkoušce, která se vykoná u některého guberniálního nebo apelačního rady o nejdůležitějších předmětech jednání sem spadajících, a dále

e) náležitě vykázati se o mravnosti a počestnosti.

f) složiti kauci 10.000 zlatých konvenční měny tímž způsobem, jak pro takovéto případy nařízeno jest pro státní úředníky.

Za páté. Zemský úřad jest oprávněn propůjčovati pro provincii svěřenou jeho řízení koncesi k veřejnému jednatelství, avšak jen tehdy, jestliže přesně splněny jsou podmínky v bodu čtvrtém předepsané. Proti tomu, když zemský úřad odepřel koncesi, lze rekurovati ke spojené dvorské kanceláři.

Za šesté. Oprávnění veřejní agenti neboli jednatelé mají právo nabízet se ke všem jednáním a k jejich provedení, jestliže platné zákony výslovně nevylučují osobě jiné, otevření obchodní a zpravodajské kanceláře (Auskunftsbüro) a za ně od stran požadovati platy, o nichž se vzájemně dohodnou.

Za sedmé. Dosavadní dvorní agenti požívají mimo práva dosud jim příslušející, též všechna oprávnění oprávněných veřejných jednatelů aniž mají splniti nové podmínky.

Za osmé. Nad dosavadními soukromými kanceláři jednatelskými budiž dozíráno a při prvé nepravdělnosti, kterou zavíní, budiž rozpuštěny.

Zastupování stran před čsl. úřady správními zmocněnými cizozemskými (veřejnými agenty).

Výn. m. vn. 7. VII. 1923. č. 26.193/22 výn. z. sp. p. 4. září 1923. č. 3 B-1182/306 618.

Min. vn. sdělilo sem výnosem ze dne 7. VII. 1923. č. 26.193/22 toto:

V dekretu dv. kanceláře ze dne 16. dubna 1893. č. 3732. sb. z. pol. sv. 61. č. 59, na němž spočívá instituce ve-

řejných agentů, neuvádí se výslovně, že k nabytí oprávnění veř. agenta kromě jiných náležitostí vyžaduje se též čsl. státní příslušnosti. Nieméně lze důvodně za to míti, že zmíněný zákonný předpis předpokládal jako samozřejmý požadavek, že uchazeč o koncesi pro veř. agencii jest v tuzemském svazku státním.

Tomu nasvědčuje zejména předpis odst. 4. cit. dv. dekretu, dle něhož uchazeč má prokázati žetou praxi v úřadě státním (patrimoniálním) neb u advokáta, neb veř. agenta, dále že má podati průkaz o úspěšné zkoušce složené z oboru veř. správy státního úřadu atp.

Tutéž zásadu vyslovuje též patentní zákon ze dne 11. ledna 1897. čís. 30 ř. z., na němž spočívá instituce patentních zástupců, jejichž činnost záleží v zastupování stran před úřady v patentních věcech, jest tedy veřejnou agencii zvláštního druhu. Dle řu 43. čís. 2 tohoto zákona mohou totiž býti patentními zástupci ustanoveny jen ony osoby, které mimo jiné náležitosti mají rakouské státní občanství a v tuzemsku své bydliště.

Tento všeobecný předpis zákonný nechtěl býti jistě přísnějším než všeobecný předpis prve uvedeného dekretu dvorské kanceláře.

Z právě řečeného tedy vyplývá, že po 28. říjnu 1918 provozování veřejné agencie v historických zemích českých vázáno jest na podmínku že veř. agent má domovské právo a bydliště v některé obci v Čechách, na Moravě nebo ve Slezsku a že tudíž veř. agenti, mající domovské právo a bydliště v některé obci mimo území československé ležící, nemohou na území ČSR. činnost veř. agenta provozovati.

V důsledku cit. výnosu min. vn. vybízí se tamní úřad s odkazem na zdejší ob. ze dne 18. VIII. 1921, č. 5/B 2984/244.910 o průkazu čsl. státního občanství advokátů, aby státní občanství veř. agentů, pokud v tamním správním obvodu činnost provozují, bedlivě zkoumal a aby v případě, že by se strany zastupovati daly veř. agenty, kteří nejsou čsl. státními příslušníky a nemají svého řádného bydliště na území zdejším, tyto odmítal a jednal tak, jakoby strany těmito plnomocníky zastoupeny nebyly.

Dále se úřad vybízí, aby s urychlením vyšetřil a podal zprávu, zda a v kterých oborech veř. správy a na jakém právním podkladě v tamním obvodu veř. agenci působí a mající domovské právo a řádné bydliště v některé tuzemské obci. Veř. agenti zaměstnávají se zastupováním stran před úřady správními resp. prostředkuji styky soukromých stran s těmito úřady a patří k nim zejména poradny ve věcech berních informační kanceláře vojenské, pasové, jednatelství.

vývozní, dovozní a celní jednatelství. Negativní zprávy nebudte podávány. Podotýká se, že nových koncesí pro veř. agentury zdejší úřad po mnoho let již neuděluje.

Opatřování dovozních a vývozních povolení po živnostensku: Oběžník z. sp. p. v Praze 20. V. 1919, č. 3 B 822/135 329. V poslední době mnoho osob zabývá se po živnostensku opatřováním vývozních a dovozních povolení. Z odpovědí, jichž se dostalo čl. vývozní a dovozní komisí v Praze na dotazy po oprávnění dotyčených sprostředkovatelů u okr. politických úřadů činěné, bylo seznáno, že úřady tyto ponejvíce pokládají zmíněnou činnost za svobodnou živnost.

Poněvadž nejde tu již o vlastní obchody, jichž sprostředkování by bylo živností svobodnou, nutno řaditi činnost buď pod veřejnou agenci dle čl. V., lit. f) uv. pat. k živ. řádu ze dne 20. XII. 1859, č. 227 ř. z., resp. dle dekr. dv. kanc. ze dne 16. IV. 1833, č. 8782 sb. p. z., sv. 61, č. 59, str. 106, nebo pod soukromou agenci dle výnosu státního ministerstva ze dne 28. II. 1863, č. 2306. Nesprávným názorem právním podporuje se jenom vzmahání různých sprostředkovatelů, kteří namnoze sledují cíle vykořisťovací.

Všechny ž. úřady se tudíž vyzývají, aby ž. listy na tuto činnost již vydané sem předložily ku přezkoumání nových pak ž. listů nevydávaly, nýbrž dotyčná podání po přiměřeném poučení stran předkládaly zemské správě politické k rozhodnutí.

Proti těm pak, kteří vůbec neoprávněně takovouto činnost sprostředkovací provozují, budiž trestní řízení provedeno.

2. Dekret dv. kanceláře ze dne 5. února 1847, č. 14 sb. z. p. sv. 75. týkající se ustanovení o tom, jak povolovati sprostředkovatelům jednání v oboru zemědělství, obchodu, technického průmyslu, kontability, divadelních a hudebních podniků. (Soukr. překlad.)

Aby byly odstraněny pochyby o tom, zda od té doby, co byli dekr. dv. kanc. ze dne 16. dubna 1833 zavedeni veřejní agenti, ti to jedině mají právo na všechno provádění soukromých jednání, a zda mimo ně nesmějí býti pro speciální účely žádáni jiní agenti, sděluje se zemskému úřadu:

Veřejní agenti jsou svým ověřením ovšem jedině oprávněni, aby strany, které se samy nechtějí

nebo nemohou zastupovati, zastupovali před úřady ve všech těch jednáních, která dle platných zákonů nejsou výslovně vyhrazena jiným osobám. To však nevyklučuje, aby také jiní nenabízeli se k obstarání speciálních jednání a výkonů v oboru venkovského hospodářství, obchodu, technického průmyslu, kontability nebo k sprostředkování podniků divadelních a hudebních, jakož i nenabízeli se vůbec za sprostředkovatele pro obdobné věci v životě soukromém; a pokud kde takovýto živnostenský podnik závisí na speciálním povolení vrchnosti místa ve shodě s policejním ředitelstvím, kde toto jest, pokud jde o vhodnost osoby, o vzdělání a dobrou pověst, zůstane při tom i na dále, taktéž může nastati i odvolání povolení, když proti takovému individuu vyskytnou se odůvodněné pochybnosti. Koncesionářům tohoto druhu se ponechává, aby své podniky ve známost uváděli. Ostatně toto poučení nebuď uveřejňováno, nýbrž dáno na vědomí jen oněm místním úřadům, jež o tom zpravití za dobré uzná zemský úřad.

3. Výnos státního ministerstva ze dne 28. února 1863, č. 2306, Manzova sb. norm. 2978. (Soukr. překlad.)

Ministerstvu státnímu vidělo se předsedati pro udělení sprostředkování soukromých jednání tuto normou, kterou sdělilo okresním politickým resp. policejním úřadům, aby se jí řídily při podávání posudků o takovýchto žádostech s vybitnutím, aby dohlížely ve smyslu bodu 4. této normy na existující kanceláře soukromých jednatelů a oznamovaly zporozumělé přehmaty a zneužití se stran jejich k ev. odnětí koncese místodržitelství s vlastní zprávou.

1. Udělení sprostředkování soukromých jednání buď omezeno na zcela zvláštního ohledu hodné případy; uděluje je zemský úřad.

2. Při rozhodování o novém propůjčení buď
Ř. ž. 68

přísně zkoumáno, zda jest zde skutečná potřeba, a buď vzat spravedlivý ohled na notáře, veřejné nebo soukromé agenty v místě neb okresu.

3. Koncese znějící všeobecně na sprostředkování soukromých jednání nesmí se udělit, nýbrž buď v ní ony obchody sprostředkovací, ku kterým se koncese propůjčila, přesně označeny s doložením, že každé svémocné rozšíření koncese musilo by míti za následek ztrátu její bez prominutí.

Jak nvnější již existující agenti soukromých jednání tak i oni, jimž budouceno dle tohoto normalu propůjčeno bude takovéto oprávnění, nodléhají přísnému dozoru, a budíž zvláště pevná ruka držena nad tím, aby takovíto agenti zdržovali se sepisování právních listin, soudních nodání ve věcech sporných i nesporných, jakož i zastupování stran jako zmocnění před soudem. Spozornie-li se nějaký přehmat nebo iakékoli zneužití oprávnění, budíž ihned přikročeno k odeimutí koncese.

Výn. min. vn. 18. I. 1864. č. 29.796/03, m. n. 9. III. č. 23. sb. norm.: Do koncese dekretu o soukromé agentuře buď dle § 3. odst. vñ. st. min. ze dne 28. II. 1863. č. 2306 vñslovně doloženo, že každé svémocné rozšíření koncese má bez prominutí za následek její ztrátu. Koncese pro věci privilejní jest udělena jen osobám úplně spolehlivým a za jiných podmínek nespěšij se uděleti cizincům neb osobám, jež v tuzemsku nemají trvalého bydliště. Proto budíž každému uchazející za udělení koncese uloženo, že ztratí-li zdejší státní občanství nebo vzdá-li se trvalého bydlení v tuzemsku, ztrácej koncesi. Rozsah koncese pro agencii ve věci vñsád budíž v listině koncesní vñslovně omezen na sprostředkování nñ nabývání, prodávování a zpeněžení privilejní s vñloučením jednání jež vyhrazena jsou povolání advokátů nebo notářů, jakož i že není dovoleno užívati označení »Patentní kancelář« nebo »patentní zástupce«. Viz str. 40.

Nař. ze dne 8. června 1857 č. 11.427. (Č. 111 z. z. a v. v. Č.) o pokorních přísahách tvká se zastupování stran v soudních rozehách aneb toho, kdo po živnostensku listinnoprávní aneb soudní snisy ve věcech sporných i nesporných spisoval, jako plomocník zastupoval bez ohledu zda plat

za to bral aneb jiný zisťný úmysl měl. Stihání přísluší soudům, pokuta 10 až 400 K, ev. vězení 1 den až 6 nedělí.

4. Rozh. zem. správy politické v Praze ze dne 2. května 1923, č. 3 B 261/1, 181.694.

(Vydáno za příležitosti konkrétní žádosti, v níž shrnuty byly níže uvedené činnosti, jako pokyn podřízenému úřadu I. stol.)

Podnikatelem zamýšlenou resp. snad již neoprávněně provozovanou činnost bylo by lze zařaditi dle jednotlivých skupin, do těchto kategorií:

I. Veřejná agentura.

(Dekr. dv. kan. 16. IV. 1833, č. 8782.)

1. Poradna ve věcech finančních.
2. Sjdnávání narovnání, intervence u úřadů veřejných.
3. Celní kancelář.
4. Kancelář k ulělování instrukcí, porad a návrhů v oboru právním.

K této skupině činností spadajících pod veřejnou agenturu poznamenává zemská správa politická, že koncese k provozování veřejné agentury se nyní neudělují vůbec.

II. Soukromá agentura (= sprostředkování soukromých obchodů).

(Dekret dv. kanc. 5. II. 1847, č. 24.671 a výnos státního ministerstva ze dne 28. II. 1863, č. 2306.)

1. Financování a poskytování úvěru všeho druhu, pokud by bylo provozováno na cizí účet.
2. Konverse pohledávek, eskont a reeskont směnky, pokud předmětem jsou obchody nekupecké a směnky nekupecké a jsou-li provozovány na cizí účet.
3. Sprostředkování koupě a prodeje věcí nemovitých.
4. Přejímání zastupitelství, obstaravatelství a sprostředkovatelství ve věcech neobchodních může tvoriti předmět soukromé agentury (též veřejné agentury), pokud ovšem nejde o činnost vyhrazenou advokátům, notářům a jiným.
5. Opatřování adres, pokud spočívá v sprostředkování.
6. Sprostředkování dopravy mezi neobchodníky.
7. Insertní kancelář, pokud se inserce provozuje na cizí účet.
8. Reklamní kancelář, pokud spočívá v sprostředkování soukromých obchodů.
9. Sprostředkování náležitého využitkování vynálezů.
10. Správa imění movitého a nemovitého, pokud by spočívala v sprostředkování soukromých obchodů a nezasahovala do činnosti vyhrazené advokátům a notářům a jiným.

11. Sjednávání zájemníků, nabídek a poptávek, pokud by šlo o obchody soukromé.

III. Svobodná činnost bankovní, komisionářská, jednatelská (obchodní agentura) a jiná svobodná živnost.

1. Financování a poskytování úvěru na vlastní účet (svobodná živnost).

2. a) konverse pohledávek, eskont a reeskont směnky, pokud jsou předmětem obchody kupecké a směnky kupecké (obchodní agentura).

b) eskont a reeskont směnky nekupeckých na vlastní účet (svobodná živnost).

3. Obchody bankovní a směnární.

4. Bursovní obchody, pokud nejde o činnost, která dle zákona o bursovních dohodách je vyhrazena zvláště kvalifikovaným osobám, nebo nejde o činnost vyhrazenou advokátům, notářům a j.

5. Prostředkování koupě a prodeje věci movitých.

6. Zařizování kanceláří závodů a podniků všeho druhu.

7. Přejímání zastupitelství ve věcech obchodních (od různých firem) = samostatná obchodní agentura § 59 c ž. ř.

8. Přejímání obstaravatelství a prostředkovatelství ve věcech obchodních (obchodní agentura).

9. Zavádění účetnictví a kancelářské agendy dle moderních systémů, bilance, výpočty, inventura, pracovní plány tvoří předmět svobodné živnosti, pokud se tím nezasahuje do činnosti advokátů, notářů a jiných.

10. Opisy a rozmnožování ruční (svobodná živnost).

11. Převezetí dodávek, pokud by spočívalo v prostředkování obchodů dle obchodního zákona = obchodní agentura.

12. Sjednávání pojištěk, pakli jest činěno předmětem samostatné živnosti: jinak obchody pojišťovací upravuje pojišťovací regulativ (min. nař. ze dne 5. III. 1896, č. 11 ř. z., změněno min. nař. ze dne 29. XII. 1917, č. 521 ř. z. Viz též zákon ze dne 15. II. 1922, č. 65 sb. z. a n.).

13. Přebírání dopravy na vlastní účet (živnost spediční).

14. Prostředkování dopravy mezi obchodníky ve smyslu obchodního zákona (obchodní agentura).

15. Živnost komisionářská (živnost svobodná) pokud předmětem jest zboží, jehož prodej není svázán na koncési.

16. Informační kancelář, pokud jde o t. zv. »všeobecnou poptávací« (svobodná živnost).

17. Inkaso jest živností svobodnou, pokud nejde o prostředkování.

18. Pevisní kancelář pro účetnictví (svobodná živnost).

19. Insertní kancelář na vlastní účet.

20. Reklamní kancelář, pokud nespočívá v prostředkování soukromých obchodů.

21. Výstavnictví a aranžování, pokud nejde o soukromou nebo veřejnou agenturu.

22. Výstřížkové zpravodajství (svobodná živnost).

23. Soustředování a sjednávání zájemníků, nabídek a poptávek, pokud by šlo o obchody ve smyslu obchodního zákona, jest obchodní agenturou (svobodná živnost).

24. Evidence nákupních a odbytových pramenů, pokud by nešlo snad o prostředkování, jest živností svobodnou.

Podnikání koncertů spadá pod lit. o) a nikoliv snad pod lit. f) čl. V uv. pat. i tehdy, když podnikatel sám	nevystupuje, nýbrž nechává vystupovati umělce na svůj účet a nebezpečí. S. 10. XI. 15, č. 7013, A 16. str. 98.
---	--

IV. Koncesované živnosti dle živn. řádu.

1. Rozmnožování, pokud by se dalo cestou mechanickou nebo chemickou, tvořilo by předmět koncesované živnosti dle § 15, bod 1. z. ř.

2. Poskytování informací by mohlo tvořiti předmět koncesované živnosti dle § 15, bod č. 26 ž. ř. (informační kancelář uvěřová).

3. Činnost nakladatelská jest činností koncesovanou dle § 15, bod 1. z. ř.

4. Uspořádání majetkových a rodinných záležitostí by mohlo tvořiti ev. předmět koncesované živnosti dle § 15, bod č. 30 ž. ř. (detektivní ústavy), kterážto koncese se nují téměř vůbec neuděluje; jinak by mohla činnost ta tvořiti předmět veřejné agentury, ovšem potud, pokud by šlo o obor právní.

5. Tisk časopisů, knih a cenníků tvoří předmět koncesované živnosti tiskářské dle § 16, pol. 1. z. ř.

6. Tarifní kancelář tvoří předmět koncesované živnosti upravenej min. nař. ze dne 4. března 1914, č. 56 ř. z.

Ostatní činnosti ve spise uvedené, pokud o nich shora pojednáno nebylo, nemohou býti činěny předmětem úředního jednání, resp. odborného právního posouzení, poněvadž není ve spise blíže uvedeno, co má vlastně tvořiti předmět živnostenského koncesovaného podnikání, anebo jde o činnost, kterou by bylo možno zařaditi dle povahy do různých kategorií živnostenských oprávnění, anebo konečně jde o činnost, která jest upravena pouze policejně, nebo předpisy finančními anebo není konečně dosud dosti jasně upravena, aneb nepodléhá vůbec žádným předpisům.

Pozn. vydavatelův. K bodu:

II. č. 58. Činnosti tyto jsou zpravidla živnosti svobodnými;

III. č. 21. viz str. 24;

IV. č. 1. viz str. 944 a 948.

IV. č. 2. a 6. Ž. rád má jen 23 body; omyl způsoben nepřesnými vydáními ž. rádů. viz str. 139 a 1005. Ostatní tarif. kanceláře má praxe ze soukr. jednatelství.

Živn. udílení porad ve věcech **berních** není živností svobodnou, nýbrž spadá do působnosti veřejné agencie, dle dv. d. z r. 1833, jež je vyloučena z ř. ž. Dekr. z r. 1847 zaveden institut **soukromých** jednatelů, pro který nezádla se právnického vzdělání. B. 10206/14; A 1914. str. 158.

Soukromým prostředkováním v jiných než obch. věcech dle uv. pat. k ž. ř., čl. V. lit. f jest a vyžaduje koncese dle dekr. av. k. z r. 1833. a) živnostenská správa domů a statků předem nijak neomezená. B. 8309/11. JOKP. 1913, str. 38.

b) sprostředkování prodeje a jiného zpeněžení vynálezů, patentů a ochrany známek. OKP. 1920, č. 65.447 — jednatelství patentů. B. 3944/05.

c) sprostředkování nájmu bytů. JOKP. 1912, str. 27.

d) živn. poskytování pomoci při udílení domovského práva. S. 19. I. 1919, č. 539.

e) Činnost inkasní kanceláře, není-li omezena na doby-

vání pohledávek z obchodu ve sm. čl. 273 al. 1 obch. z. B. 10145/14. Dle dekr. dv. kanc. ze dne 5. II. 1874 sv. 75 sb. z., pol. č. 14, jest živn. sprostředkování jednání soukromých v jiných než obchodních věcech vázáno na koncesi zemského úřadu politického. Závod inkasní bude tedy především jen tehdy spatřati pod tato usazenou, bude-li možno míti jeho činnost za sprostředkování jednání soukromých; za takové byla však jeho činnost považována právem. Třebas nelze neuznati, že pod pojem sprostředkování soukr. jednání spadá především činnost oněch osob, jež — analogicky k působnosti makléře — má za úkol, svěsti pospolu více osob k uzavření právních jednání, a svou zručností při odstraňování různých překážek shodné vůle docíliti dohodou konsensu těchto třetích osob, jež přece právě tak jisto, že touto činností pojem sprostředkování ve věcech soukromých ve sm. lit. f, čl. V. uv. pat. není ještě vyčerpán. Mluví-li zákon všeobecně a bez rozlišování o sprostředkování soukr. jednání, může při posuzování jednotlivého případu rozhodovati jen, a to v prvé řadě, zda předmět, na nějž se jednání vztahuje, jest jednáním soukromým, a v druhé řadě, zda činnost, kterou podnikatel vyvíjí, jako stálý pramen výdělků, lze subsumovati pod pojem sprostředkování. Placení samo

jest jednáním soukromým, jež, znamenajíc splnění závazku, jest určeno uspořádati existující právní poměr, výraz to, jež jest zcela běžný v obyčejnem obchodním životě. Ale právě tak jako placení se strany dlužníka, musí býti kvalifikováno jako jednání soukromé se strany věřitele přijetí placení, jímž se provádí vybrání pohledávky. Objektivní element »jednání soukromé« . . . jest tedy dán. Ale i se subjektivním pojmem »sprostředkování« jest tomu stejně. Neboť činnost inkasantova má za účel přivoditi úpravu obchodního poměru mezi osobami od něho rozdílnými, při čemž úspěch jeho zakročení prospívá jeho příkazci, na čemž nemění nic ani to, dočtane-li se mu formálního mandátu inkasního. B. 10.145 ai 1914.

f) Po živnostensku provozovaný nákup a prodej realit není ani živností dle ř. ž. ani soukr. sprostředkováním. M. m. 26. X. 92, č. 15046, m. p. 5. XI. 92, č. 130760, č. 363 sb. norm. Opačně. Jest živností svobodnou. B. 1124 ai 1902. Viz str. 5.

Koncesi pro soukr. jednatelství (sprostředkování)

a) udílí úřady dle volného uvážení. S. 3. I. 13, č. 14006/12.

b) lze provozovati též pomocí třetích osob, není-li v dekretu výslovného zákazu. B. 21.3/03;

c) lze odniti, provozuje-li

se mimo stanoviště, jako oznamuje-li koncesionář, že ho lze najíti v určitých dnech v hostinci. B. 1615/03;

d) lze propacntovati; pacnt není zásadně vyloučen. M. o. 27. XII. 05, č. 70367; A. 1906, str. 103;

e) lze provozovati obchodvedoucím; žádati o jeho schválení muze jen maj. koncese. M. o. 26. III. 08, č. 3139, A. 136.

Nabízení osobních služeb na místech neverejných není soukr. jednatelstvím (ústav »rychlolistů červených cyklistů«). B. 8399/11. Viz str. 1000.

Před udělením povolení k soukr. jednatelství k provozování železničních revisních a reklamačních kanceláří jest slyseti příslušné ředitelství státních drah. M. o. 28. X. 12, č. 33908/11. A. 280.

Výn. min. fin. 13. XI. 1855, č. 52027. Věstník č. 61.

Celní jednatelé upozorňují strany na kroky k provedení celního řízení, při těchto krocích je provázejí a pomáhají jim při prohláškách zboží, žádostech a pod. podáních. Za tuto činnost má celní agent nárok na poplatky dle úř. schváleného tarifu. (Heller, str. 1687. Praxe řadí celní agenty podle obdoby kanceláří tarifních k soukr. jednatelům).

d) lze odniti při překročení oprávnění; k odněti je příslušný zemský politický úřad. B. 2020/03;

Intervence při dražbách, chránění majitelů realit před úpadky a dražbami, najímání a pronajímání nemovitostí, parcelování a zaokrouhlování, podporování podniků obchodních a průmyslových, přejímání důvěrnictví a zastupitelství při likvidacích a dražbách a ve věcech peněžních, úvěrových a realitních vůbec, patří téměř bezvýjimečně k důvěrnické a zastupitelské činnosti peněžních ústavů a společnosti, jež bývala dříve bankami provozována jen ojedínele, hraje však v moderním peněžnictví dosti značnou úlohu. Provozování těchto činností a služeb sluší považovati za činnost svobodnou. JOKP 1911, str. 96.

Svobodnými živnostmi, nikoliv soukr. sprostředkováním jsou:

a) Reklamy světelné na ulicích, náměstích, v divadlech a j. místnostech. JOKP. 1914, str. 20;

b) účetní a revizní kanceláře. JOKP. 1921, str. 133-IV.;

c) lepení plakátů. JOKP. 1907, str. 194;

d) reklamní, návštěvní a plakátovací ústavy. B. 3824/05, OKP. 52819/11; živnost ústavu návštěvního, reklamního a plakátovacího jest živností jednotnou, t. j. stačí jediná opověď. OKP. 52819/12.

Do živn. listu na reklamní kanceláře doporučuje se dát omezení na činnost nespada-

jící do některé živnosti koncesované nebo do sprostředkování soukromých jednání, ježto činnost reklamní může býti mnohotvárná, a mohlo by dojít k překročování oprávnění živnosti svobodné. JOKP. 1921, str. 138-IV., 1912, str. 107.

e) Kanceláře insertní jsou živnosti svobodnou, dochází-li vždy jen ke smlouvě mezi ní a inserentem, jemuž insertní kancelář ručí za správné uverejnění insertu. Koncese ve sm. vyn. st. min. z r. 1863, č. 2306 potřebuje kancelář jen, když dochází v každém jednotlivém případě ke smlouvě mezi inserentem a časopisem, při čemž ins. kancelář je toliko sprostředkovatelem mezi ním a časopisem za smlouvenou provizi. Tyto ins. kanceláře jsou řídké. JOKP. 1921, str. 135-I., 1909, str. 34; 1908, str. 162.

f) Sdělování adres; m. o. 13. XI. 05, č. 55903, A. 1906, str. 58; předvádění adres v osvětlených oknech; m. o. 30. XI. 05, č. 54406, A. 1906, str. 58.

Sdělování adres prodávajícím a kupcům movitých věcí je živností svobodnou. Podstata činnosti této záleží v pouhém uvádění smluvních stran ve známost nemůže býti považována za soukromé jednatelství; činnost tato jest živnostenskou svou povahou totožnou s činností administrací novin, které vydávají inserentům

nabídky. Kdo adresu žádá, sděluje živnostníku zároveň svou vlastní adresu. OKP. 106.427/20.

Zasílatelé jsou oprávněni již dle svého ž. listu obstarávat pro své komitenty v zasílatelství dovozní a vývozní povolení. Dle § 379 obch. z. jest zasílatel, kdo přijímá po živnostensku ve

vlastním jménu na cizí účet k obstarání zboží k zásilce po dopravních prostředcích. K takovému zaslání jest nezbytně zapotřebí průvodních listin, mezi něž patří i právo dovozní a vývozní povolení pro své klienty v zasílatelství obstarávati. M. p. 14. VII. 1921, č. 3 B-1045/201070.

(XLII.) Totalisatéri, bookmakři.

Cís. nař. ze dne 29. srpna 1916, č. 282 ř. z. o poplatcích ze sázek totalisatérských a bookmaker-
ských, jakož i aby byly potlačeny pokoutní sázky.

§ 1. Živnostenské sprostředkování a živnostenské uzavírání sázek za příčinou sportovních podniků (dostihů, regat atd.) jest přípustno toliko s povolením zemského politického úřadu.

K živnostenskému sprostředkování sázek druhu v prvním odstavci uvedeného směji býti připuštěny toliko zvláštní se sportovními pořádky spojené podniky (totalisatér). Podnik smi toliko se svolením politického zemského úřadu činiti srážky ze sázkových vkladů neb ukládati účastníkům sázek jimé dávky; výši těchto srážek nebo dávek určí politický úřad zemský.

Osoby, jimž politický úřad zemský udělil povolení po živnostensku uzavírati sázky v prvním odstavci uvedené, označují se v tomto císařském nařízení jako bookmakeři.

Politický zemský úřad může povolení vázati na podmínky, omeziti nebo odvolati.

§ 2. Kdo bez povolení politického zemského úřadu za příčinou sportovních pořádků po živnostensku uzavírá nebo sprostředkuje sázky nebo překročí

udělené povolení, bude potrestán na penězích od 200 K až do 5000 K nebo vězením od 8 dnů do 3 měsíců. S trestem na svobodě může býti spojena peněžitá pokuta až do 2000 K.

Týž trest stihne toho:

a) kdo spolupůsobí při živnostenském uzavírání nebo živnostenském sprostředkování sázek v předcházejícím odstavci uvedených;

b) kdo ve všeobecně přístupné, ku provozování jeho živnostenské činnosti určené provozovací místnosti (místnosti hostinské a výčepní, zábavním podniku atd.) trpí živnostenské sprostředkování nebo živnostenské uzavírání sázek v prvním odstavci uvedených.

S potrestáním dle prvního odstavce a podle druhého odstavce může býti spojeno propadnutí k trestnímu činu použitých provozovacích prostředků, sázkových vkladů a výher přestupitelových při dopadení při samém skutku nalezených.

Ku trestání jest příslušným okresní politický úřad a v městech, kde jest zeměpanský policejní úřad, tento úřad.

Uloží-li se peněžitá pokuta, budíž zároveň pro případ nedobytnosti vyměřen trest vězení.

Dodatek II.

Kolkovní předpisy.

1. Zákon, daný dne 24. února 1905, č. 32 ř. z., jímž se snižují poplatky pro podání v živnostenských věcech a za zápis do obchodního rejstříku.

Čl. I. Tarifní položka 43, lit. b, č. 1, zákona ze dne 13. prosince 1862, č. 89 ř. z., vztahmo zákona ze dne 9. července 1891, č. 97 ř. z., pak tarifní položka 43, lit. l, č. 1, zákona z prvu uvedeného pozbývají moci ve svém dosavadním znění a mají zníti:

b) Podání v příčině následujících živnostenských oprávnění:

Podání, kterými někdo opovídá, že chce samostatně provozovat nějakou svobodnou nebo řemeslnou živnost, neb na úřadu žádá, aby mu propůjčil koncesi, které je třeba ku provozování živnosti, a když žádá za oprávnění k soukromému jednatelství:

a) v říšském hlavním a sídelním městě Vídní a v městech, které mají více obyvatelů nežli 50.000 duší, z prvního archu . . . . . 8 K;

v městech, které mají více obyvatelů než:

b) 10.000 až 50.000 duší, z prvního archu . . . 6 K;

c) 5.000 až 10.000 duší, z prvního archu . . . 4 K;

d) ve všech ostatních místech, z prvního archu 3 K;

Jestliže by pět procent ročního obnosu výdělkové daně, která připadá z provozování příslušné živnosti, převyšovalo svrchu uvedený pevný poplatek kolkový, jenž zapraven býti má z prvního archu podání, budíž tento větší obnos zároveň s výdělkovou daní k bezprostřednímu zapravení předešlým a s její první lůtou zaplacen.

Poznámka: Ohlášení u živnostenského úřadu, ve smyslu odstavce 1, které konají se jenom proto, že vystřídali se členové nebo zástupci firmy u obchodního soudu protokolované, jsou podrobena toliko pevnému poplatku v a—d ustanovenému.

2. Cís. nař. ze dne 28. října 1916, č. 281 ř. z. (Zkr.)

§ 9. Pevné poplatky zvyšují se, pokud v §§ 10 až 17 není jinak nařízeno, tímto způsobem:

a) dosavadní pevný poplatek 30 h na 50 h,

b) v § 1. zák. ze dne 25. VII. 1871, č. 1 ř. z. ex 72 uvedený poplatek 20 h na 50 h,

c) dosavadní pevný poplatek 72 h na 1 K,

d) dosavadní pevný poplatek 2 K, s výjimkou z lit. c) vyplývající, na 3 K,

e) všechny ostatní pevné poplatky — (včetně poplatku dle § 9, odst. 1. zák. ze dne 8. března 1876, č. 26 ř. z. . . .) na dvojnásobný obnos výměry v dosavadních předpisech stanovené.

§ 10. Zvýšení v § 9 uvedenému nepodléhají:

1. . . . . poplatky dle saz. pol. 43, lit. l, č. 1 zák. ze dne 13. pros. 1862, č. 89 ř. z. ve znění zák. ze dne 24. února 1905, č. 32 ř. z.

5. poplatky z obchodních a živnost. zápisů (saz. pol. 59 zák. ze dne 13. pros. 1862, č. 89 ř. z., a § 11 zák. ze dne 29. února 1864, č. 20 ř. z.,

9. poplatky ze sázek totalisátérských a bokmakérských, uvedené v čís. nař. ze dne 29. srpna 1916, č. 282 ř. z.

3. Oznámení o přenesení živnosti.

Výn. m. p. 12. VIII. 1910, č. 204.701; výn. z. fin. řed. 29. VII. 1910, č. 99.223-V.

Min. fin. dalo výn. ze dne 31. V. 1910, č. 64.017 ex 1909, fin. zemskému ředitelství v Praze vědět, že přisídlení volné, řemeslné nebo koncesované živnosti do místa, nalézajícího se mimo obec dosavadního stanoviště, po rozumu § 43. ž. ř. dle znění zákona ze dne 5. února 1907, č. 26 ř. z., považovati jest za založení nové živnosti a tudíž, že podléhá dotyčná odpověď volně neb řemeslné živnosti po př. zá-
dost: za udělení koncese jako původní opověď živnosti kolků dle saz. pol. 43 b, l, jak zní zákon ze dne 24. února 1905, č. 32 ř. z. Při tom nebudíž rozlišováno, zdali živnost vázána jest na držení pevné provozovny čili nic.

Tím mění se případně odstavec 2—4 výn. min. fin. ze dne 6. ledna 1896, č. 42.955 ex 1895, příloha ku věstníku min. fin. č. 2 ex 1896.

4. Jak se kolkují oznámení o živnostenských filiálkách.

V. m. p. 15. V. 09, č. 66.247, č. 60 sb. norm.

V základě výn. min. fin. ze dne 16. II. 1909, č. 785, sdělilo sem fin. zemské ředitelství v Praze notou ze dne 11. III. 1909, čís. 35.550/V, že oznámení resp. žádosti, k jejich podání jsou živnostníci povinni dle § 40. ž. ř., jak týž upraven byl zákonem ze dne 5. II. 1907, č. 26 ř. z., chtějí-li zříditi závody vedlejší nebo sklady, musí býti po rozumu tarifové položky 43a/2 zák. ze dne 13. XII. 1862, č. 89 ř. z., opatřeny kolkem 1 K (nyní 2 K) za každý arch.

5. Kolkování žádosti o dispense od průkazu způsobilosti a ohlášení o obchodu pivem v lahvích.

V. m. p. 24. XII. 1909, č. 285.853, magistrátu hlav. m. P.

Min. fin. prohlásilo výn. ze dne 20. XI. 1909, č. 84.441/08 fin. zem. řed. v Praze, že žádosti o udělení dispense od předložení průkazu způsobilosti při řemeslných nebo obchodních živnostech (§ 14 c a 13 a, odst. 6. zák. ze dne 5. února 1907, č. 26 ř. z.) podléhají podle saz. pol. 43 a 2. zákona ze dne

13. prosince 1862 ř. z., č. 89 kolků 1 K (nyní 2 K) za každý arch. — Ohlášení ž. úřadu, jež činí po rozumu § 7 nař. min. obch. a vn. ze dne 30. března 1899, č. 64 ř. z., majitelé detailních obchodních živností o obchodu pivem v lahvích, podléhají sazbě stanovené v tar. pol. 43 b, č. 1, ve znění čl. I. zák. d. 24. II. 1905, č. 12 ř. z.

6. Některá podání a vyhotovení povahy živnostensko- a policejné-právní.

Vyn. m. p. 25. VII. 1911, č. 15 A-2466, č. 102 sb. norm.

Fin. zem. řed. sdělilo místodržitelství po smyslu výn. min. fin. ze dne 27. června 1911, č. 32.623/10, přípisem ze dne 12. VII. 1911, č. 95.765/V, jak následuje:

Žádosti za udělení dispense od předložení průkazu způsobilosti (§§ 13 a, 14 c, 14 d, odst. 4, 23 a, al. 2 v doslovu zákona ze dne 5. února 1907, č. 26. ř. z.), dále žádosti, jež se podávají po rozumu min. nař. ze dne 4. ledna 1859, č. 10 ř. z. o policejní povolení ku chování a používání rozmnožovacích přístrojů a konečně žádosti o povolení ku používání vozů sprežením opatřených při podomním obchodování (min. nař. ze dne 23. XII. 1881, č. 2 ř. z. ex 1882), podléhají dle saz. pol. 43, a, 2 zákona ze dne 13. prosince 1862, č. 89 ř. z. kolků po 1 koruně za každý arch. Úřední vyhotovení vydaná o těchto podáních nejsou dle saz. pol. 7, i zákona poplatkového předmětem poplatku kolkového.

Žádosti majitelů obchodů zboží materiálním a na místech, kde materiálních obchodů není též majitelů jiných obchodních živností, podávané po rozumu § 55 min. nař. ze dne 17. června 1886, č. 97 ř. z., za zmocnění ku prodeji předmětů jmenovaných v § 3. tohoto nařízení, podléhají dle saz. pol. 43 b. 2 zákona ze dne 13. prosince 1862, č. 89 ř. z., kolků 2 K (nyní 3 K), dotyčně licence pak jest dle saz. pol. 7 g zákona důchodkového kolkovati kolkem 2 K (nyní 3 K) za prvý a 1 K (nyní 2 K) za každý následující arch.

8. Právo vdovské. (§ 56, odst. 4. ř. z.)

M. p. 8. VII. 1912, č. 15 A-1674, výn. z. fin. řed. P. 14. VI. 12, č. 83.492/5.

Dle výn. min. fin. ze dne 29. IV. 1912, č. 27.620 ex 1911 jsou opovědi dalšího provozování řemeslné a koncesované živnosti aneb obchodní živnosti na průkaz způsobilosti vázané, podané vdovou (§ 56, odst. 4 ž. ř. ve znění zák. ze dne 5. II. 1907, č. 26 ř. z.) po rozumu T. pol. 44, lit. g) zákona o poplatcích kolků prosty.

9. Učební vysvědčení, výuční listy a tovaryšské listy.

Vyn. m. p. 24. X. 1908, č. 136.638, č. 177 sb. norm., A. str. 190, Min. fin. byvší s více stran dotázáno o tom, je-li třeba kolkovati učební vysvědčení, výuční listy a tovaryšské listy, výnosem ze dne 27. května 1908, č. 16.910, sdělilo, že jak učební vysvědčení, které vystavuje učební pán (§ 104, al. 1 ž. ř. ve znění zákona ze dne 5. února 1907, ř. z., č. 26) tak i výuční a tovaryšské listy (§ 104, al. 2 téhož zákona), jež vydává živn. společenstvo, nutno jest dle t. p. 116 b, zákona ze dne 9. února 1850, č. 50 ř. z., kolkovati za arch kolkem 30 h, (nyní 50 h), pokud tato vysvědčení obsahují pouze potvrzení druhu označeného v této t. p.

Duplikáty těchto vysvědčení kolkovati jest dle hesla »duplikáty právních a jiných listin«, t. p. 101, III a § 40 popl. zák. stejným kolkem jako první vyhotovení.

Pakliže papír, jehož se použije k vyhotovení zmíněných vysvědčení přesahuje maximální výměru 1.750 m², stanovenu v § 2 úvodních poznámek k sazbovým ustanovením změněným zákonem ze dne 13. XII. 1862, ř. z. č. 89, pokud se týče v nařízení min. fin. ze dne 26. V. 1875, ř. z., č. 83, musí býti dle citovaného § 2. úvodních poznámek k poplatkové sazbě zaplacen shora uvedený, dle § 116 b, popl. zák. vypadající poplatek 30 h (nyní 50 h), dvojnásobným obnosem. O tom buď dána vědomost všem obecním úřadům a živn. společenstvům.

10. Oznámení o zastavení provozování živnosti dle § 53 ž. ř. jest dle pol. 50/44 lit. g, popl. zák. kolkou prosto. Min. fin. 12. XI. 1900, č. 63.905; m. p. 10. XII. 1900, č. 216.685, č. 128 sb. norm.

11. Kvitance na zemské subvence: Kuratorium (školních výborů) prům. a obch. škol, pokračovatel, škol hospodářských, jež skládají se ze zástupců oněch úřadů a veř. pokud se týče soukr. korporací, kterým náleží zapravovati náklad na školu, přísluší osobní osvobození dle popl. 75 lit. b, pokud jde o kvitance poskytnuté škole; stejného osvobození požívají obch. a živn. komory, pak kuratoria technologických, pokud se týče průmyslových muzeí, jako orgánové místní služby pro povznesení živnosti, pokud jde o kvitance na udržování muzeí, resp. pořádání kursů; a dále osvobozeny jsou kvitance autonomních úřadů, jedná-li se o veř. účel svěřený těmto úřadům, a kvitance ředitelství státních odborných škol na subvence k podporování chudých žáků. Vyn. z. f. řed. 18. VI. 1906, č. 101.765. V. m, ob. 2. IX. 1906, č. 188.076.

12. Kolkování vysvědčení o návštěvě účetnických kursů pro mistry a pomocníky MF. 2. XII. 09, č. 854-XX b/1, A 10 str. 38, a 12. XII. 10, 45.648/9, A. 1911, str. 71.

Přehled nejčastějších kolků ve věcech živnostenských.

Dekrety na koncese, licence a pod. 3 K, z prvního archu; s. p. 7, lit. g; m. fin. 4. VI. 86. č. 17.338.

Duplikáty listin o vyhotovení 3 K. Žádosti za ně 3 K.

Legitimace cestovní, 2 K. a popl. za vyhotovení 2 K. Žádost za vydání legitimace bez kolkou.

Licence, v. dekrety žádosti za ně 3 K.

Náměstek, nájemce vřiz pachtýř.

Odvolaení 3 K z prvního archu; z dalších archů po 2 K, — v trestních věcech bez kolkou.

Opovědi živnosti a žádosti za koncese, je-li v místě (ne obci) obyvatel většně:

do 5.000	3 K
do 10.000	4 K
do 50.000	6 K
přes 50.000	8 K

z prvního archu, další archy po 2 K — z dalších archů kolek zpravidla 2 K.

Odpovědi několika samostatných živnosti nebo ořízení několika skladů v jednom podání podléhají poplatku dle počtu opověděných živnosti nebo skladů. S. 14. IV. 96. č. 2268. B. 9531, 3. XII. 89. č. 3961, B. 4992.

Opětne provozování, oprávnění o něm, bez kolkou, jestliže strana se vzdala pouze provozování živnosti s poneháním oprávnění; jinak takováto právní jest kolkovati a vvrávit jako opovědi.

Pachtýři živnosti: oznámení pachtýře u živnosti svo-

bodných a řem. bez kolkou; žádost o jeho schválení 2 K; výměr o schválení jeho bez kolkou.

Pobočné závody a sklady v obci hlavního závodu: oznámení o jich zřízení a přeložení u živnosti svobodných a řemeslných bez kolkou, u živnosti koncesovaných žádost o jich schválení . . . . . 2 K výměr o tom bez kolkou.

Potomci nezl. oznámení dle § 56 jako vdovské právo.

Presidlení, přeložení živnosti v téže obci. oznámení o tom u osob. a řemeslných živnosti bez kolkou, u konces. žádost za schválení 2 K, výměr o tom bez kolkou — do jiné obce jako opovědi.

Radikované a reálné živnosti, oznámení o nastoupení a žádost za schválení zástuce 2 K.

Trestní řízení. bez kolkou.

Vdovské právo, oznámení bez kolkou, žádá-li se o schválení zástupce 2 K, vyřízení bez kolkou.

Vysvědčení výuční a pracovní 50 h z normálního archu — jiná od státních úřadů 3 K, od autonom. úřadů 2 K.

Vzdání se na čas i bez výhrady, bez kolkou.

Vyznamenání dle § 58, žádosti za ně 20 K.

Žádosti za koncese, jako opovědi: žádosti jiné 2 K z 1. archu.

Živnostenské listy — bez kolkou.

Dodatek III.*Změny mezi tiskem,***Obchodní smlouvy.****I. Prozatímní obchodní dohoda me-¹ RČS. a Spojenými Státy Americkými, ze dne 29. X. 1923.**

VI. vyhláška ze dne 1. XI. 23, č. 209 sb. z. a n.:

Čj. 182.207/IV/4/23.

Pane Chargé d'Affaires,

Mám čest potvrditi příjem Vaší noty ze dne 29. října 1923 a jsem zmocněn prohlásiti, že vládě RČS. jest příjemno, jako jest to příjemno vládě SS., udržovati až do uzavření všeobecné obchodní smlouvy obchodní styky mezi SS. a RČS. na základě bezpodmínečného zacházení dle nejvyšších výhod, čímž budou výrobky každého z obou států připouštěny k dovozu do území druhého státu za podmínek neméně příznivých než výrobky kteréhokoliv jiného státu, co se týče oceňování, dovozních cel a jiných poplatků, že podobně při vývozu bude přiznáno zacházení neméně příznivé, co se týče oceňování, vývozních cel a jiných podobných poplatků, a že také při povolování každá vláda, pokud zachová řízení povolovací, zajistí obchodu druhého státu zacházení tak příznivé, jaké by bylo přiznáno obchodu kteréhokoliv státu. — Tímto sjednané zacházení dle nejvyšších výhod vstoupí v platnost dnem 5. listopadu 1923 a bude v účinnosti až do 1. ledna 1925, avšak buď SS. nebo RČS. mohou přerušiti takové zacházení s obchodem druhé země, předpokládaje, že před takovým přerušením vyrozumí druhou vládu 30 dní předem o svém úmyslu. — SS. nebudou se dovolávati ustanovení této dohody, aby získaly výhod zvláštních dohod, které byly nebo budou uzavřeny mezi RČS. a Rakouskem nebo Maďarskem v důsledku hospodářských klausulí mírových smluv s Rakouskem a Maďarskem, a rozumí se, že vláda RČS. nebude se dovolávati ustanovení této dohody, aby získala výhod, které jsou neb mohou být přiznány SS. obchodu Kuby, nebo které jsou neb mohou být vyhrazeny obchodu SS. s některými z jejich dependencí a oblasti Panamského průplavu dle stávajících nebo budoucích zákonů. — Raďte přijmouti pane Chargé d'Affaires, ujištění mé hluboké úcty.

V Praze, dne 29. října 1923. Dr. Eduard Beneš v. r.

2. Prozatímní obchodní smlouva s Anglií.

VI. vyhláška ze dne 30. VIII. 23, č. 175 sb. z. a n.

(Výňatky.)

Čl. I. Poddaní nebo příslušníci každé ze smluvních stran a zboží vypěstované, vytěžené nebo vyrobené na územích obou smluvních stran, a lodi každé z obou smluvních stran budou požívati bezpodmínečně na územích druhé zacházení v každém ohledu alespoň tak příznivého, jako je přiznáno poddaným nebo příslušníkům nebo plodinám půdy a výrobkům průmyslovým a lodím země, požívající nejvyšších výhod. Toto zacházení bude přiznáno ve všech věcech obchodních a plavebních jak v oboru vývozu, dovozu a průvozu, tak i vůbec ve všem, co se týká sazeb a formalit celních a obchodních úkonů: usazování poddaných nebo příslušníků každé ze smluvních stran na územích druhé, provozování obchodu, živností a povolání, placení daní a zacházení s obchodními cestujícími a jich vzorky.

Čl. VI. Poddaní nebo příslušníci kterékoli ze smluvních stran nebudou podrobeni ve příčině svých osob nebo majetku, nebo ve příčině svého obchodu nebo živnosti, jiným neb větším ať všeobecným nebo místním daním nebo dárkám, nebo závazkům jakéhokoli druhu, než jaké jsou neb mohou být uloženy poddaným nebo příslušníkům druhé smluvní strany.

Akciové a jiné společnosti a sdružení, provozující jakýkoli druh obchodu, která jsou nebo budou zřízena podle zákonů kterékoli smluvní strany a zapsána na územích této smluvní strany, jsou oprávněna vykonávati na územích druhé smluvní strany svá práva a jednati před soudy jako strana žalující nebo žalovaná s podmínkou, že se podrobí zákonům této druhé smluvní strany.

Takové společnosti a sdružení kterékoli ze smluvních stran, připuštěná k provozování obchodu na územích druhé strany, nebudou podrobena podmínkám méně příznivým, než jakých se používá na podobné společnosti nebo sdružení kterékoli jiné cizí země.

Při vydávání a provádění zákonů a nařízení týkajících se zdanění takových k provozování obchodu připuštěných společností a sdružení druhé strany, každá smluvní strana bude se řídit zásadou, obsaženou v prvním odstavci tohoto článku a obě smluvní strany se dále shodují v tom, že co nejdříve uzavrou samostatnou zvláštní dohodu, aby bylo pokud možno zabráněno nepříznivému zacházení s obchodní činností společností a sdružení jedné strany na území strany druhé ve srovnání se zacházením se společnostmi a sdruženími domácími.

Čl. VII. Ustanovení této smlouvy ve příčině vzájemné dohody o zacházení dle zásady nejvyšších výhod vztahují se bezpodmínečně na zacházení s obchodními cestujícími a obchodními zástupci, navštěvujícími jejich příslušná území, a na vzorky, které s sebou přinášejí. Každá ze smluvních stran zavazuje se sdělit druhé smluvní straně formu osvědčení vyžadovaného pro takové obchodní cestující a zástupce a uznati úřady jmenované druhou stranou za příslušné k vystavování takových osvědčení.

Čl. VIII. Rozumí se, že žádné ustanovení této smlouvy nebude vykládáno v tom smyslu, že se jím přiznává nějaké právo nebo ukládá nějaký závazek jedné ze smluvních stran, který by odporoval jakékoli obecně mezinárodní úmluvě, k níž některá z nich přistoupila nebo přistoupí.

Čl. IX. Ustanovení přítomné smlouvy budou se vztahovati na Indii nebo na jiná samosprávná dominia, kolonie, državy nebo protektoráty J. B. V.¹⁾ jen tehdy, oznámí-li zástupce J. B. V. v Praze, že je práním J. B. V., aby řečená ustanovení vztahovala se na některá z těchto území.

Čl. X. Ustanovení předchozího článku týkající se Indie a samosprávných dominií, kolonií, držav a protektorátů J. B. V., vztahují se také na kterékoli území, nad nímž přijalo J. B. V. mandát ve jménu Společnosti národů.

3. Úmluva mezi RČS. a Velkou Británií, týkající se vzorků obchodních cestujících. (Č. 185 sb. z. a n.)

ČSR. a Velká Británie ve snaze, aby ulehčily celní odbavování vzorků zboží, které podléhá celním poplatkům a bylo dopraveno do Velké Británie nebo ČSR. obchodními cestujícími ČSR. nebo Velké Británie a naopak a má sloužiti jako předlohy nebo vzory na získávání objednávek, nikoli však ku prodeji, siednaly tuto vzájemnou úmluvu:

Předměty, podléhající clo a sloužící za vzory a vzorky, jež jsou dováženy do Velké Británie obchodními cestujícími československými nebo do ČSR. obchodními cestujícími Velké Británie, budou propuštěny bezcelně, bude-li vyhověno podmínkám, jež jsou nutny k zabezpečení jich zpětného vývozu nebo uložení do celních skladů, a to:

1. Celní úřady zjistí v přístavě nebo v místě, kudy budou vzorky dováženy, výši cla na ně připadajícího. — Obchodní cestující bude povinen uhraditi tento obnos nebo dáti plnou záruku.

2. Značky, ražení nebo pečetě umístěné na takové vzorky celními úředníky jedné ze smluvních stran za účelem zjištění totožnosti, budou uznávány za postačitelé

¹⁾ J. B. V. — Jeho Britského Veličenstva.

úřady druhé smluvní strany. Došly-li by vzorky bez výše uvedených zjišťovacích značek, nebo nebyly-li značky příslušnými úřady uznány za dostatečné, může příslušný úřad žádati, aby byly takové vzorky dodatečnými značkami opatřeny; označení však nesmí vzorky poškoditi a děje se zdarma.

3. Dovozece obdrží povolení nebo osvědčení, které bude obsahovati:

a) Seznam dovážených vzorů neb vzorků, udávajících jakost zboží a označení, jež by účelně sloužila ku zjištění totožnosti;

b) stanovení cla, jemuž vzory nebo vzorky podléhají, jakož i záznam o tom, zda částka ta byla složena hotově neb kryta zárukou;

c) záznam o tom, jakým způsobem byly vzory nebo vzorky celními značkami opatřeny;

d) označení lhůty, jež v krajním případě nesmí přesahovati 12 měsíců a po jejímž uplynutí, nebude-li prokázáno, že vzory nebo vzorky byly opět vyvezeny nebo uloženy v celním skladě, bude částka, jež byla deponována jako clo, převedena na účet státní, nebo na podkladě dané záruky pro účet státní vybrána.

4. Vzory a vzorky mohou býti zpět vyvezeny přes jiný celní úřad, než kudy byly dovezeny.

5. Jestliže vzory nebo vzorky před uplynutím určené lhůty byly předloženy (viz odstavec 3 d) u celního úřadu kteréhokoli přístavu neb místa, za účelem zpětného vývozu neb uložení do celního skladě, jest povinností celních úřadů, aby se přesvědčily přezkoušením, zda předložené předměty jsou totožné s předměty, na něž povolení dovozu bylo uděleno. Není-li v tomto směru námitek, ověří úřad zpětný vývoz nebo uložení do celního skladě a navrátí clo, jež bylo deponováno, anebo učiní opatření, aby záruka byla zrušena.

4. Obchodní úmluva s Francií ze dne 17. srpna 1923.

Vyhlaška vládní ze dne 30. VIII. 1923, č. 174 sb. z. a n.

(Výňatky povahy živnostensko-právní.)

Čl. XXVII. Obchodníci, továrníci a jiní živnostníci jednoho z obou států, kteří prokáží předložením živnostenské legitimace, vydané příslušnými úřady své země, že jsou tam oprávněni provozovati svůj obchod nebo svoji živnost a že tam platí poplatky a daně zákony předepsané, mají právo buď osobně nebo svými cestujícími uzavíratí koupě na území druhé smluvní strany u obchodníků neb výrobců nebo ve veřejných prodejnách. Mohou rovněž přijímatí zakázky i podle vzorků, od obchodníků neb jiných osob, které pro

svůj obchod neb svou živnost používají zboží, odpovídajícího těmto vzorkům. V žádném z obou států nebudou povinni platiti z tohoto důvodu zvláštní poplatky.

Ceskoslovenští a francouzští obchodní cestující, mající legitimaci dle vzorů připojených k této úmluvě, vydanou úřady svých zemí, mají vzájemné právo bráti s sebou vzorky neb modely, nikoli však zboží.

Smluvní strany si vzájemně sdělí, které úřady jsou pověřeny vydávati legitimace, jakož i kterými předpisy jest se cestujícím při provozování jejich obchodu řídit.

S výjimkou zboží, jehož dovoz jest zakázán, předměty podrobené clo nebo jakékoliv jiné podobné dávce, které budu dováženy jako vzorky nebo modely obchodním cestujícím, budou vzájemně propuštěny beze cla dovozního a vývozního s podmínkou, že tyto předměty budou opět vyvezeny ve lhůtě předepsané a že nebude pochyby o totožnosti dovezených a opětně vyvezených předmětů, ať procházejí ostatně při vývozu kterýmkoliv celním úřadem.

Opětný vývoz vzorků neb modelů budíi zaručen v obou zemích u vstupního celního úřadu buď tím, že se složí hotově částka odpovídající úhrnnému obnosu cla, jež má býti zapraveno, buď tím, že se složí dostatečná jistota s výhradou splnění případných formalit záručních ve všech případech, pokud jde o předměty z platiny, zlata nebo stříbra.

Vyprší-li předepsaná lhůta, případně na clo složená částka státní pokladně a byla-li zaručena, bude ve prospěch státní pokladny vymáhána, neprokáže-li se v této lhůtě, že vzorky neb modely byly opět vyvezeny.

Jestliže se před uplynutím předepsané lhůty předloží vzorky nebo modely celnímu úřadu k tomu cíli ustanovenému, aby byly opět vyvezeny, má se tento úřad ohledáním přesvědčiti, jsou-li předměty jemu předložené totožné s těmi, pro něž bylo dovozní povolení vydáno. Není-li o tom pochyby, potvrdí úřad opětný vývoz a vrátí částku složenou při dovozu neb učiní potřebná opatření pro uvolnění jistoty.

Od dovozce nebude požadováno nijakých platů vyjma kolkovné za vydání osvědčení neb dovolovacího listu a za označení, potvrzující totožnost vzorků neb modelů.

S příslušníky jedné z obou smluvních zemí, kteří se odebírají na trhy a veletrhy na území druhé, aby tam provozovali svůj obchod neb prodávali své výrobky, bude vzájemně zacházeno jako s tuzemci a nebudou od nich vybírány vyšší poplatky, než od tuzemců.

Ustanovení výše zmíněná nevztahují se na osoby, provozující kočovná zaměstnání, na podomní obchod, jakož i na vyhledávání zakázek u osob neprovozujiících ani živnosti ani

obchodu, při čemž si každá smluvní strana vyhrazuje v tomto směru úplnou volnost svého zákonodárství.

Čl. XLVIII. A. — Příslušníci každé z obou zemí budou na území druhé ve všech ohledech a zejména ve příčině usídlení, provozování obchodu, průmyslu a plavby, jejich majetku movitého i nemovitého, jejich práv a zájmůvých účastenství, účastní režimu, přiznaného příslušníkům státu požívajícího nejvyšších výhod. Mohou tam vyřizovati svobodně své věci, buď osobně, nebo prostředníkem jimi zvoleným, aniž by v tomto směru byli podrobeni jiným omezením než těm, jež vyplývají z platných zákonů a nařízení.

Příslušníci jedné z obou smluvních stran nebudou přidrženi na území druhé strany k žádné povinné službě ať ve vojsku pozemním nebo námořním či v národní gardě nebo milicii. Budou osvobozeni od jakýchkoli dávek, ukládaných náhradou za osobní službu vojskou, ode všech vojenských plnění a rekvizic osobních, avšak budou podrobeni, pokud jde o movitý a nemovitý majetek jejich v zemi, vojenským rekvizicím a břemenu vojenského ubytování za těchže podmínek jako příslušníci domácí.

B. — Společnosti podle občanského práva a společnosti obchodní, průmyslové, finanční, pojišťovací a všechny společnosti povahy hospodářské vůbec, zřízené podle zákonů jedné z obou zemí, mohou, podrobí-li se zákonům druhé země a obdrží-li potřebné povolení v případech, kde takové povolení je předepsáno těmito zákony, buď vykonávají svou činnost v této zemi nebo usaditi se tam a zřídit tam filiálky, odbočky a agencie, vyjma živnosti, které pro svoji obecně prospěšnou povahu jsou podrobeny zvláštním omezením. Za těchže podmínek mohou nabývati, držeti a najímati nemovitosti potřebné k jejich řádnému provozu.

Tyto společnosti mohou rovněž uplatňovati svá práva v této zemi a vystupovati před soudy jako žalující a jako žalované, podrobující se zákonům a předpisům.

Rečené společnosti, jakož i jejich filiálky, odbočky a agencie budou požívati ve všech ohledech zacházení, přiznaného společnostem státu požívajícího nejvyšších výhod.

C. — Předcházející dva body netýkají se jakýchkoli dávek, poplatků a daní, o nichž jednají body D a E.

D. — Příslušníci každé z obou zemí nebudou podrobeni na území druhé jiným nebo vyšším dávkám, poplatkům a daním jakkoli pojmenovaným než těm, které se vybírají nebo se budou vybírat od příslušníků domácích. Toto ustanovení nepřekážá případnému vybírání buď t. zv. poplatků za pobyt, nebo poplatků, vztahujících se na plnění formalit policejních, při čemž se rozumí, že příslušníci obou zemí budou

v tomto směru požívati zacházení, přiznaného příslušníkům státu požívajícího nejvyšších výhod.

E. — Společnosti jakéhokoliv druhu, podle práva občanského, obchodní, průmyslové, finanční a pojišťovací, zřízené podle zákonů jedné z obou zemí, jakož i jejich filiálky, odbočky a agencie, nebudou podrobeny na území druhé jiným nebo vyšším dávkám, poplatkům a daním jakkoli pojmenovaným než těm, které se vybírají nebo se budou vybírat od společností domácích.

Toto ustanovení nepřekáží případnému vybírání přípouštěcího poplatku jednou ze smluvních stran od společností strany druhé, při čemž se rozumí, že tento poplatek počítá se jediné z části kapitálu, použité v zemi, kde se poplatek vybírá.

5. **Hospodářská dohoda mezi vládami československou a německou.** VI. nař. ze dne 9. září 1921, č. 350 sb. z. a n.:

Čl. XVII. Kupci, továrníci a jiní živnostníci, kteří prokážou, že ve státě, ve kterém bydlí, platí zákonné dávky ze živnosti jimi provozované, nebudou povinni platiti ve státě druhém jiných dávek, jestliže buď sami nebo cestujícími, kteří jsou v jejich službách, nakupují anebo majíce jen s sebou vorky, hledají-li zakázky. Pro legitimaci obchodních cestujících ve vzájemném styku bude uznán s obou stran v bývalém rozsahu legitimační list, uvedený v příloze G. podle druhdy platného vzorce.

Příloha G. Vzor.

Živnostenský list legitimační obchodním cestujícím.

Na rok . . . . .

Znak.

Číslo listu . . . . .

Má platnost v Československé republice a v Německé říši.

Majitel.

(Jméno a příjmení.)

(Jméno místa), dne . . . . . 19 . . . . .

(Pečet.)

Podpis.

(úřad.)

Tímto listem se osvědčuje, že jeho majitel . . . . . má (továrnu nebo obchod) v . . . . . pod firmou . . . . . jest obchodním cestujícím ve službě firmy . . . . . v . . . . . která tam má (pojmenování továrny nebo obchodu) . . . . .

Ponevadž majitel tohoto listu zamýšlí na účet této firmy a kromě toho firmy, firem . . . . . (druh továrny nebo ob-

chodu) v . . . . . vyhledávati zakázky na zboží a kupovati zboží, osvědčuje se mimo to, že se mají zapravovati za provozování živností řečené firmy, řečených firem ve zdejší zemi dávky ustanovené zákonem.

Popis osoby majitele listu:

Věk: . . . . .

Postava: . . . . .

Vlasy: . . . . .

Zvláštní znamení: . . . . .

Podpis: . . . . .

Připomenutí: Z rádků dvojnásobných se zapíše do formuláře, který má míti příhodnou prostotu, rádek vrchní nebo spodní podle toho, jak se to s poměry každého případu srovnává.

K povšimnutí: Majitel tohoto listu má právo, jen když je na cestách a výhradně na účet výše jmenované firmy (jmenovaných firem) zakázky na zboží hledati a zboží kupovati. Může s sebou vzíti jen vzorky zboží, nikoliv však zboží. Kromě toho jest povinen šetřiti nařízení v každém státě platných.

6. **Obchodní dohoda mezi RČS. a Norskem.** (Vyhláška vládní 25. X. 23, č. 208 sb. z. a n.)

1. Do uzavření obchodní a plavební smlouvy mezi RČS. a N., bude s příslušníky, výrobky a zbožím, počítajíc v to i zboží transitní, jakož i s loďmi každé z obou zemí v druhé zemi nakládáno v každém směru dle zásady nejvyšších výhod.

2. Rovněž tak bude nakládáno se společnostmi a sdruženími ustanovenými dle zákonů jedné ze Smluvních stran, majícími sídlo na území této strany a řádně připuštěnými k provozování svého obchodu neb živnosti na území druhé strany, při čemž se rozumí, že připuštění všech těchto společností zůstává vždy podřízeno zákonům a nařízením platným v příslušných zemích.

3. Každé zrušení zákazu dovozu, poskytnuté třeba jen dočasně, jednou z obou zemí třetímu státu, bude se bezpodmínečně vztahovati na totožné neb stejnorodé výrobky, které pocházejí a přicházejí z druhé země.

Co se týče dovozního neb vývozního řízení povolovacího, které je zavedeno, neb mohlo by býti v budoucnosti zavedeno v obou zemích, Smluvní strany budou vyřizovati žádosti příslušníků druhé strany o zrušení dosavadních omezení, jak to nejpříznivěji okolnosti dovoří.

4. Zásada nejvyšších výhod bude rovněž v každém ohledu používána, pokud jde o připouštění konsulárních úředníků, jakož i o jich práva a výsady v obou zemích.

5. Zásada nejvyšších výhod nebude pokládána za porušenou ani zvláštními výhodami, které obě Smluvní strany poskytly neb poskytnou státům sousedním k usnadnění styků v pohraničních pásmech, ani výhodami, které Norsko poskytlo neb v budoucnosti poskytne Dánsku a Švédsku neb některé z obou těchto zemí, při čemž se rozumí, že RCS. bude moci ihned požadovati stejných výhod v případech, že by byly poskytnuty Norskem třetímu státu, výše neuvedenému . . .

7. Prozatímní smlouva ze dne 5. VI. 1922, vyhlášená nař. ze dne 7. VIII. 1922, č. 258 sb. z. a n. s Ruskou socialistickou federativní sovětskou republikou.

Čl. 9. Příslušníci RSFSR. budou požívati na území ČSR. a příslušníci ČSR. na území RSFSR. všech všeobecně občanských práv a výhod, které jsou vyhrazeny nebo kterých se v budoucnu dostane příslušníkům kteréhokoliv třetího státu s vyloučením práv a výhod, kterých požívají v RSFSR. příslušníci s ní spojených republik. — Čl. 11., odst. 2. Naproti tomu vláda RSFSR. zavazuje se zaručiti čl. příslušníkům, kteří s jejím svolením a na základě zvláštních ujednání uzavřených s příslušnými orgány RSFSR. zahájí na území RSFSR. hospodářskou činnost plnou právní ochranu majetku i osoby a poskytnouti jim v této hospodářské činnosti všeobecnou podporu. V jednotlivých případech budou uzavřena ujednání o zvláštních zárukách pro investované kapitály. — Čl. 14. Při provádění obchodních styků mezi ČSR. a RSFSR. dlužno přihlížeti k těmto zásadám: Veškerá obchodní činnost buď provozována podle zákonů každé ze smluvních stran.

8. Prozatímní smlouva ze dne 6. VI. 1922, vyhlášená nař. ze dne 7. VIII. 1922, č. 259 sb. z. a n., s Ukrajinou socialistickou sovětskou republikou.

Čl. 9. Příslušníci USSR. budou požívati na území ČSR. a příslušníci ČSR. na území USSR. všech všeobecně občanských práv a výhod, které jsou vyhrazeny nebo v budoucnu se dostane příslušníkům kteréhokoliv třetího státu s vyloučením práv a výhod, kterých požívají v USSR. příslušníci s ní spojených republik.

9. Prozatímní obchodní smlouva s Řeckem ze dne 10. ledna 1923. Vyhl. vl. nař. ze dne 1. února 1923, č. 39 sb. z. a n. (Netýče se nastupování živností, nýbrž jen zboží, zejména tabáku.)

Dodatek IV.

Nové nálezy, opravy a doplňky.

K str. 69, § 5.

Výrok trestního soudu o práte ž. oprávnění jest zcela nou institucí právní a nevoří dle zákona předpoklad e vznik vylučujícího důdu dle § 5 ž. ř. S. 26. VI. 2. č. 9056.

K str. 128.

Nař. z 27. XI. 1914 č. 328 z. nelze vykládati jiřak, ež že rozšířilo výjimečné stanovení pro obor práva ankromého, správního, finančního a patentního také a příslušníky armád států tehdejší rak. uh. monarchii polečných a neplatilo pro ťžbu konanou. Cis. nař. ze dne 7. XII. 1915, č. 364 ř. z. est součástí živn. řádu a ztahuje se i na Hlučínsko, eba že příslušníci Hlučínští ykonávali voj. službu jen německé armádě, a doba ní ztrávená započítává se o doby zaměstnání nebo mnosti pro nastoupení živosti přeepsané. S. 8. X. 23, 1351.

K str. 147.

Posouzení otázky, je-li ehazeč o koncesi spolehliví vzhledem k žádané mnosti, jest volným hodnotením skutkových okolností a správním řízením zjištěných závěr z toho vyplývajících est součástí skutk. podstaty, ž věcně správní soud pro-

zkoumávati nemůže. Rozh. ůřadu o spolehl. může spočívati jen na § 23 a nikoli i na § 5. S. 14. IV. 23, č. 6045.

K str. 503.

Dle § 3 zákona ze dne 12. května 1896, č. 101 ř. z. přísluší stranám samostatný rekurs za tou příčinou, aby rozhodnutí neb opatření bylo opatřeno poučením o opravných prostředcích; tento rekurs musí však býti v zákonitě lřtě podán; nebyl-li podán, nevadí tento nedostatek poučení, aby rozhodnutí nebo opatření nabylo právní mocí. S. 26. III. 23, č. 4886/22.

Dle § 146 ž. ř. odst. 4 mohou toliko odstraněna býti zákonu odporující udělení nebo uznání živn. oprávnění, ne však akty, jimiž bylo živn. oprávnění zrušeno. S. 26. III. 23, č. 4886.

K str. 149, § 23 a.

V ustanovení § 14c ž. ř. jest obsaženo ustanovení o sprostění předložení prakazu způsobilosti, které však jsou v oddělení nadepsaném »Ustanovení zvláštní vztahující se na řemeslné živnosti« na koncese se nevztahuje. U stavebních živností dispens není přípustna, a musí tedy prakaz způsobilosti pokaždě býti podán. S. 9. VI. 22, č. 8205.

K str. 204, § 36.

Stolice první může v trestním řízení, pokud jde o rozsah oprávnění, zaujmouti stanovisko jen potud, pokud ho potřebuje pro trestní nález spadající do její kompetence. Zodpovědní předběžné otázky, týkající se rozsahu živn. práv, instancí trestní může být pojata jako zjištění skutkové podstaty položené za základ trestního nálezu, jež nemůže nabýt právní moci, a jež proto nevylučuje, aby strana, která s tímto zjištěním není spokojena, domáhala se rozřešení téže právní otázky u příslušného úřadu. Tato právní povaha výroku učiněného o zmíněné otázce dovoluje nejv. spr. soudu přezkoušení jen s hlediska § 6 zák. o spr. s. t. j. s hlediska formálního. S. 25. IX. 22, č. 17485.

Žádá-li strana list živn. na živnost, kterou má za svobodnou a pro případ, že by byla živností řemeslnou (výroba prošívaných pokrývek jako výroba ložního prádla), za dispens od průkazu způsobilosti, musí úřad dříve rozhodnouti o povaze této živnosti, jinak je řízení vadné. S. 24. IV. 23, č. 7011.

Opravy a doplňky.

Prosíme, aby laskavý čtenář na příslušné straně si opravu ihned vyznačil a zřejmé pravopisné chyby opravil.

Str. 20., 1. řádka sh., čti: 25. VI. 1914, místo 25. VI. č. 1914.

Str. 141., 16. ř. zdola, vynech slovo **obci** z textu.

Str. 149., 13. řádka sh., čti: **aby** místo **abp.**

K str. 416, § 116.

Z. společenstva jsou povolána uplatňovati v řízení o udělení **koncese k provozování živnosti na průkaz zp. vázané** pouze takové námitky, jež svým obsahem týkají se předloženého průkazu zp., nejsou však legitimována uplatňovati námitky na ochranu jiných věř. zájmů. V řízení o udělení koncese přísluší tedy ž. sp. postavení strany pouze, pokud jde o průkaz zp. a jedině v této příčině má spol. subj. nárok na ochranu. V daném případě neuplatňovalo sp., jak svrchu uvedeno, námitky proti průkazu, nýbrž námitky proti schopnosti obce Liberce býti subjektem oprávnění k prov. živnosti stavit. a žalovaný úřad se těmito námitkami meritorně zabýval, avšak je jako bezdůvodně zamítl. S. 24. IV. 23, č. 6845.

K str. 481, § 137.

Z předpisu § 3 a 55 ž. ř. a 87—89 zák. ze dne 9. IV. 1873, č. 70 ř. z. je zjevná všeobecná zásada, že dle ž. ř. podrobena jest trestu jen fyzická osoba, která společnost nebo jinou právní osobu zastupuje, že však nelze trest uložití společnosti. S. 6. IV. 23, č. 5791.

Str. 151., 6. řádka sh., čti: z. z. místo sb. z. a n.

Str. 441., písm. l): **poplatky**; n. text: Umlagen.

Str. 629., 21. ř. z. dola, připoj za č. 194.445: »(Platnost pochybná vzhledem k vyhláškám z dob války.)«

Str. 690. Odstavec 1. č. 2 min. nař. ze dne 27. XII. 1893, č. 195 ř. z. má nyní dle nař. ze dne 7. XII. 1912, č. 209 ř. z., zníti:

2. Pisemné a ústní zodpovídání otázek z matematiky, z deskriptivní a praktické geometrie, z mechaniky a stavební mechaniky, pak z nauky o stavivu a o jeho upotřebení, z nauky o stavebních konstrukcích se vztahem k stavitelství pozemnímu.

Obcházení průkazu způsobilosti v živnosti obchodní fingeným zřízením filiálek. V. m. p. 29. IV. 1911, č. 15 A 1581.

Více svazů obch. gremií a společenstev stěžovalo si u ministerstva obchodu na to, že často se obchází ustanovení ž. ř. o dosažení průkazu způsobilosti v živnosti obchodní fingeným zřízením filiálek tím způsobem, že provozovatelé živnosti obchodní hledí uchazečům tím dopomoci ke průkazu způsobilosti, že zdánlivě zřizují filiálky, v nichž pak posléz zmínění co učedníci, vztahem pomocníci se ustanovují, ač ve skutečnosti filiální závod se nezamýšlí. učňovský aneb pracovní poměr se ne uzavírá, spíše krytí se má pouze neoprávněné provozování živnosti osoby, jež o průkaz se uchází, oprávněným provozovatelem obchodu až do uplynutí doby žádané pro dosažení průkazu způsobilosti. Proto bylo žádáno, aby veškeré filiálky byly v tom směru revidovány, zda učňové tam ustanovení pod stálým dozorem učebního pána aneb pomocníka (vyučěného komi) jsou, dále aby veškerým společenstvům nejdůrazněji na paměť uvedeno bylo, že všeliké zakládání filiálek za účelem obejití průkazu způsobilosti co nejpřísněji se stihá.

U vyřízení této žádosti žádá se okr. hejtmanství následkem výnosu m. o. ze dne 1. dubna 1911, č. 16.822 ai. 1910, by dotyčná společenstva tamního okresu vhodným způsobem o tom poučilo:

1. že majitelé živnosti, kteří působí způsobem svrchu vylíčeným za účelem krytí neoprávněného provozování živnosti, ilusorními činy ku škodě stavu svého normy stanovené na ochranu proti soutěži, a

2. že jest na společenstvech, by na základě pozorování, učiněných při dozoru na zachovávání zákonných a statutárních ustanovení ohledně učňovství (§ 114, odst. 3, lit. b, ž. ř.), vztažmo na základě jich evidovaných pomůcek ony závody pobočné, při nichž takové krytí neoprávněného provozování živnosti nastane, živn. úřadu za účelem stíhání oznámila.

Pol.	Kapitola této sbírky	Živnost	Koncesovanost spočívá na ustanovení § 15. ž. ř. č.	Živnost upravují sssy ž. ř.						Koncesi udílí stolice	Stránka
				zplacňující 23	místní přiměry 23	sažby nev. 51	políc. úprava 54	odběti pro doprav. 57			
1	XVI.	Tiskárny různé, litografie a p.	1	1	1	—	—	1	II.	938	
2	XVI.	Knihkup., naklad., ¹⁾ obchod um. věcmi	1	1	1	—	—	1	II.	938	
3	XVII.	Půjčovny knih, čítárny	2	1	1	—	—	1	II.	948	
4	XXIX.	Periodická doprava osob ²⁾	3	—	1	1	1	1	I.	1015	
5	XXXIV.	Drožkářská a fiakerská a p.	4	—	1	1	1	1	I.	1036	
6	XXXII.	Posluhové, nosiči, veřejná místa . . .	4	—	1	1	1	1	I.	1027	
7	XXXV.	Plavba vnitrozemská	5	1	—	?	—	1	I.	1041	
8	VI.	Stavební živnosti ³⁾	6	1	—	—	—	—	II.	661	
9	XV.	Kominíci	7	1	1	1	1	1	I.	931	
10	XXXVIII.	Čističi stok	8	1	—	1	1	1	I.	1055	
11	XXXIX.	Pohodní	9	—	1	1	1	1	I.	1056	
12	X.	Zbraně a střelivo, výroba i prodej . .	10	1	—	—	—	—	I.	813	
13	XI.	Ohněstrojné látky, trhadla	11	1	—	—	—	—	I.	833	
14	XIX.	Vetešnictví	12	—	1	—	1	1	I.	952	
15	XX.	Zástavnictví	13	—	1	—	—	1	II.	958	
16	XXII.	Jedy, léčiva, vody minerální umělé ⁵⁾	14	1	1	—	—	—	I.	977	
17	I., II.	Hostinská a výčepní (průkaz: § 23a)	15	—	1	—	1	1	I.	529	
18	IV.	Víno, v. umělé, polovíno, výroba, prodej, výč.	16	—	1	—	?	1	I.	635	
19	VII.	Instalace plynovodů atd.	17	1	—	—	—	—	I.	738	
20	IX.	Výroba a opravy parních kotlů	18	1	—	—	—	—	I.	812	

21	XVIII.	Výroba hracích karet	19	—	—	—	—	—	I.	650
22	XXXVII.	Podkovářství	20	1	—	—	—	—	I.	1052
23	XXIII.	Hubení krys, myší, hmyzu jedy	21	1	—	—	—	—	I.	993
24	XXVI.	Sprostředkování služeb a míst	22	1	1	21e	1	1	II.	1042
25	XL.	Vypravování pohřbů	23	1	1	21g	1	1	II.	1063
26	VIII.	Elektrotechnická na výrobu a vedení el.	25. III. 83.	ř.z.č. 41	1	1	—	—	II.	778
27	XXI.	Pohraniční obchod hadry	23. VIII. 84.	148	—	—	—	—	I.	976
28	XXV.	Informační kanceláře úvěrní ⁴⁾	20. VII. 85.	116	1	1	—	—	II.	1005
29	XXIV.	Zubní technici (starší předpisy) ⁴⁾	20. III. 92.	55	1	1	—	—	II.	994
30	XXVIII.	Cestovní kanceláře	23. XI. 95.	181	1	1	—	—	II.	1001
31	III.	Stáčení piva	30. III. 99.	64	—	—	—	—	I.	631
32	XXVII.	Telegrafní a telefonní jednatelství . . .	7. III. 02.	53	1	1	—	—	II.	1009
33	XXVI.	Soukromé podniky detektivní	19. IV. 04.	41	1	1	—	—	II.	1007
34	XII.	Výroba zboží zápalného	24. V. 09.	81	—	1	—	1	II.	903
35	XIII.	Obchod odpadky celuloidovými	15. VII. 08.	163	—	1	—	—	I.	908
36	XIV.	Spracování zemního oleje atd.	23. III. 10.	62	—	1	—	1	I.	922
37	V.	Výroba sodové vody	29. XI. 10.	212	1	1	—	1	II.	653
38	XXXIII.	Nabízení služeb na nevěř. místech	14. IX. 11.	187	1	1	—	1	I.	1032
39	XXXI.	Vzduchoplavba	22. X. 12.	207	1	1	—	1	II.	1023
40	XXX.	Tarifní kanceláře	4. III. 14.	56	1	1	—	1	II.	1020

1) Koncesi udílí I. st. pro knihy dle § 21 uvedeně. 2) Koncesi udílí II.-III. st. jde-li o více okresů neb zemí. 3) Koncesi studnařskou udílí I. stol. 4) Stačí jen potřeba. 5) Min. vody, m. potřeba není.

Přehled změn v živnostenském řádě dle jednotlivých novel.

Paragrafy tučně výtiskem platí dosud.

(Doplňk k stránce 46.)

1. Zákon ze dne 20. prosince 1859, č. 227 ř. z., řád živnostenský měl § 1—152.

Z nich dosud platí beze změny: §§ 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 134, 136, 140, 148, 149, 150, 152.

2. Zákon ze dne 15. března 1883, č. 39 ř. z. upravoval: §§ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61; 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 119a—f, 120, 120a, 121a, 121b, 121c, 121d, 121e, 121f, 121g, 121h, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130.

3. Zákon ze dne 8. března 1885, č. 22 ř. z. upravoval: §§ 72, 73, 74, 74a nyní 74e, 75, 75a, 76, 77, 78, 78a, 78b, 78c, 78d, 78e, 79, 80, 80a, 80b, 80c, 80d, 80e, 80f, 80g, 80h, 80i, 81, 82, 82a, 83, 84, 85, 86, 87, 87a, 87b, 87c, 88, 88a, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 96a, 96b, 97, 98a, 99, 99a, 99b, 100, 101, 102, 102a, 103, 103a, 104, 104a, 105, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 119a, 119b, 119c, 119e, 119f, 120, 120a, 121, 121a, 121b, 121c, 121d, 121e, 121f, 121g, 121h, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130.

Viz níže zákon ze dne 17. října 1919 č. 571 o §§ 79—81 a § 99 odst. 1.

4. Zákon ze dne 16. ledna 1895, č. 21. ř. z. a ze dne 18. července 1905, č. 125 ř. z. o úpravě nedělního klidu nahradily ustanovení § 75.

5. Zákon ze dne 27. listopadu 1896, č. 218 ř. z., o soudech živnostenských zrušil: §§ 87, 87a, 87b a 87c.

6. Zákonem ze dne 23. února 1897, č. 63 ř. z. upraveny: §§ 99, 99b, 100, 106, 107, 114, 115, 115a, 115b, 118, 119, 119d, 120 odst. 3., 137. Všechna tato ustanovení nahrazena novellou z roku 1907.

7. Zákon ze dne 25. února 1902, č. 49 ř. z. upravil dosud platící:

§§ 59, 59a, 59b, 59c, 59d, 59e, 60, 60a, 60b.

8. Zákon ze dne 22. července 1902, č. 155 ř. z., upravil dosud platný § 96c.

9. Zákonem ze dne 5. února 1907, č. 26 ř. z., upraveny: §§: 1, 3, 12, 13a, 14, 14a, 14b, 14c, 14d, 14e, 14f, 15 (č. 14., 15., 22., 23.), 17, 18, 20, 20a, 21, 21a, 21b, 21c, 21d, 21e, 21f, 21g, 23, 23a, 24; 36, 37, 38, 38a, 39, 40, 42, 43, 51, 54, 55, 56, 57; 71; 75a; 98, 98a, 99 (odst. 4. jest zrušen), 99 b, 100, 100a, 103a, 104, 104 b, 104c, 104d, 104e, 105, 106, 107, 108, 110, 111, 111a, 112, 114¹⁾, 114a, 114b, 115, 115a, 115b, 115c, 115d, 115e, 115f, 115g, 115h, 115i, 115k, 115l, 115m, 115n, 115o, 115p, 115q, 115r, 115s, 115t, 115u, 115v, 115w, 115x, 116, 116a, 116b, 116c, 116d, 116e, 117, 118, 119²⁾, 119a, 119b, 119c¹⁾, 119d, 119e, 119f, 119g, 119h, 119i, 120²⁾, 120a, 120b, 120c, 120d, 120e, 120f, 121, 121b, 121c, 121d, 121e, 121f, 121g, 121h¹⁾, 121i, 122, 126, 127, 127a, 128, 130a, 130b, 130c, 130d, 130e, 130f, 130g, 130h, 130i, 130k, 130l, 130m; 131, 132, 133, 133a, 133b, 135, 137, 138, 139, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 147a, 151.

10. Zákon ze dne 21. dubna 1913, č. 74 ř. z., upravil: §§: 74, 74a, 74b, 74c, 74d.

1) Zrušen částečně, viz. zák. z 22. XII. 1920, č. 689 sb. z. a n. 2) Viz zákon č. 14.

11. Cís. nař. ze dne 4. ledna 1917, č. 7 ř. z., o změně:
§ 94, odst. 5., a 121, odst. 1., zrušení odst. 4., a změna
odst. 5.
12. Zákon ze dne 17. října 1919, č. 371 sb. z. a n.
upravil § 85, 86, 88 a
zrušil § 79, 80, 80a, 80b, 80c, 80d, 80e, 80f, 80g, 80i,
81 a § 99, odst. 4.
13. Zákon ze dne 22. prosince 1920, č. 689 sb. z. a n.,
čl. IV., zrušil úplně:
§§ 114, odst. 3., lit. d a g, § 119c, lit. k, §§ 121—121g,
121h, odst. 1.—4. a 121i ž. ř.

Zákon ze dne 3. července 1923, č. 217 sb. z. a n., jímž se upravuje způsob provádění voleb v živnostenských společenstvech a společenstevních jednotkách (svazech).

(Vyhlášen dne 17. listopadu 1923.)

Čl. I. Volby v živnostenských společenstvech a ve společenstevních jednotkách (svazech) konají se dle zásady poměrného zastoupení, jež upraveno bude vládním nařízením.

Čl. II. V zákoně ze dne 5. února 1907, č. 26 ř. z., jímž se mění a doplňuje řád živnostenský, škrtná se:

V § 119, odstavec 3., poslední věta: »Při tom budiž vhodnými volebními řády menšíně zabezpečeno zastoupení.«

V § 120, odstavec 5., poslední věta: »Při tom budiž vhodnými volebními řády menšíně zabezpečeno zastoupení.«

Čl. III. Zákon tento nabývá účinnosti 30 dnů po vyhlášení. Ustanovení jeho neplatí pro území Slovenska a Podkarpatské Rusi.

Čl. IV. Provéstí tento zákon náleží ministru průmyslu, obchodu a živností.

Dodatek V.

Doplňky a změny po vytištění a mezi vazbou.

Vládní nařízení ze dne 6. prosince 1923, č. 233 Sb. z. a n., jímž se stanoví volební řád pro volby v živnostenských společenstvech a společenstevních jednotkách (svazech).

(Číslo sbírky zákonů nebylo včas tisku ještě známo.)

Vláda republiky Československé nařizuje podle zákona ze dne 3. července 1923, č. 217 Sb. z. a n., jímž se upravuje způsob provádění voleb v živnostenských společenstvech a společenstevních jednotkách (svazech):

Čl. I. Volby, na něž se vztahuje volební řád.

Dle předpisů tohoto volebního řádu konají se veškeré volby v živnostenských společenstvech a společenstevních jednotkách (svazech) a to:

a) představenstva společenstevního (§ 119 d ž. ř.); výboru rozhodčího (§ 122 ž. ř.); výboru pro sprostředkování práce (§ 116 ž. ř.); delegátů valné hromady pokladen mistrovských (§ 115 o ž. ř.); zástupců společenstva do valné hromady jednoty (svazu) (§ 130 e, odst. 2. ž. ř.); delegátů hromady společenstevní (§ 119, odst. 3. ž. ř.);

b) starosty a náměstka, jakož i výboru hromady pomocnické (§ 120, odst. 1. ž. ř.); delegátů hromady pomocnické (§ 120, odst. 5. ž. ř.);

c) starosty, náměstka a výboru jednoty (svazu) (§ 130 e, § 120, odst. 5. ž. ř.);

d) jiné volby konané na základě stanov.

Výbory, zástupcové a delegáti uvedení pod lit. a), b), c), musí býti zpravidla voleni v plném počtu stanovami předepsaném jednou kandidátní listinou ve zvláštním volebním shromáždění nebo v řádné hromadě.

Čl. II. Právo hlasovací a volitelnost.

O právu hlasovacím a volitelnosti platí předpisy §§ 118. a 120., odst. 3. a 4. živnostenského řádu.

Čl. III. Způsob volení.

Volby konají se osobním odevzdáním hlasů v příslušném volebním shromáždění dle zásady poměrnosti na základě kandidátních listin, podaných volebními skupinami.

Volební skupinou ve smyslu tohoto volebního řádu rozumí se skupina voličů, jež předložila kandidátní listinu, vyhovující předpisu článku VI.

Čl. IV. Vypsání volby.

Volby konají se v sídle společenstva (jednoty, svazu); vypisuje je starosta, případně jeho náměstek (článek V.) tím způsobem, že vyzádav si od příslušného úřadu živnostenského stanovení lhůt, uvedených v čl. V., oznámí těmž úřadu a současně členstvu způsobem, určeným stanovami pro svolání hromady, den konání voleb; tento musí být určen tak, aby mohla volba být provedena před uplynutím funkčního období. Oznámení toto musí dále obsahovati údaje o místě a času volby, kolik členů se volí, kolik podpisů musí mítí platná kandidátní listina (čl. VI.), konečně lhůtu stanovenou úřadem živnostenským pro podávání návrhů na jmenování členů volební komise a jich náhradníků.

Počet volených funkcionářů ve smyslu článků I., lit. a) až lit. d) stanoví se takto:

Při počtu voličů volí se funkcionářů:	nejvýše
do 50	5
od 51 do 200	7
od 201 do 300	13
od 301 do 500	15
od 501 do 700	20
od 701 do 1000	25
od 1001 do 1500	30
nad 1500	35

Ustanovení o počtu volených funkcionářů neplatí při volbách delegátů, zmíněných v čl. I. lit. a) a lit. b), pro jejich počet je směrodatným předpis § 119. odst. 3. a 5., § 115 lit. o) a § 120., odst. 5. a 7. živnostenského řádu.

Čl. V. Zřízení a složení volební komise.

K řízení voleb v článku I. uvedených zřídí příslušný úřad živnostenský volební komisi, skládající se z předsedy, z přísedících a ze zástupce živnostenského úřadu, který má hlas poradní. Předsedou volební komise jest starosta korporace, v níž mají být volby provedeny (článek I.); starostu zastupuje jeho náměstek. Přísedící volební komise a jich náhradníky jmenuje příslušný živnostenský úřad z členů společenstva a to po jednom zástupci za každou kandidující vo-

lební skupinu podle návrhu té skupiny. Zároveň ustanoví týmž způsobem za každého člena náhradníka z téže skupiny. Za tím účelem vyzve úřad prostřednictvím starosty korporace, ve které volby mají být provedeny, členstvo k volbě oprávněné k podání kandidátních listin, vyhovujících předpisům článku VI. a návrhů na jmenování členů komise a jich náhradníků a určí lhůtu. Návrhy na jmenování členů komise a jich náhradníků zašle starosta úřadu živnostenskému. Nečiní-li volební skupina, podávší kandidátní listinu, návrhu na jmenování členů komise, případně náhradníků, jmenuje úřad sám právoplatně člena a náhradníka za tu kterou skupinu. Členy volební komise mohou být i kandidáti, nepřevyšuje-li počet k volbě oprávněných cifru 100.

Čl. VI. Obsah kandidátní listiny.

Kandidátní listina musí obsahovati:

1. seznam kandidátů opatřený pořadovými čísly arabskými,
2. označení zmocněnce volební skupiny a jeho náhradníka, kteří jsou povoláni podávati úřadu i volební komisi potřebná vysvětlení o kandidátní listině; zmocněncem může být i člen volební komise, jmenovaný za tu kterou skupinu (článek V.).

Není-li zmocněnec označen, považuje se první podepsaný volič za zmocněnce a volič na druhém místě podepsaný za náhradníka. Oprávnění zastupovati volební skupinu trvá, i když zmocněnec byl vyškrtnut z volebního seznamu nebo ztratil volební právo;

3. dostatečný počet podpisů voličů k volbě oprávněných. Dělením počtu všech voličů počtem osob, jež voleny být mají do představenstva, dáno jest číslo dostatečného počtu podpisů pro veškeré volby, při čemž zlomky nepřiházejí v úvahu. Vždy však musí býtí nejméně tolik podpisů, co kandidovaných.

Úmrtí odvolání podpisu neb mezitímni ztráta volebního práva podpisatelova nepůsobí na platnost kandidátní listiny; volič, který podepsal více než jednu kandidátní listinu, nepočítá se na žádné z nich.

Čl. VII. Řízení o kandidátních listinách.

Kandidátní listiny musí býtí odevzdány nejpozději 4 týdny přede dnem volby do 12. hodiny posledního dne ve dvou stejnopisech úřadu živnostenskému, který je označí dnem a hodinou, kdy byly doručeny a zašle je předsedovi volební komise. Volební komise označí kandidátní listiny pořadovými čísly římskými dle doby jich podání.

Komise volební zkoumá, jsou-li osoby kandidované volitelné, neb není-li táž osoba uvedena na několika listinách a oznámí výsledek zmocněnci, který jest povinen odstraniti vadu v listině shledané nejpozději do 10 dnů přede dnem volby. Zůstane-li i potom táž osoba uvedena na několika kandidátních listinách, škrtne ji volební komise ze všech listin. Jestliže kandidát se vzdá, zemře, ztratí volitelnost neb jest škrtnut, může zmocněnec volební skupiny nejpozději 10. den přede dnem volby doplniti kandidátní listinu jmenováním jiného kandidáta. Do téže lhůty mohou zmocněnci volebních skupin předšedovi volební komise předložiti společně prohlášení, že listiny navzájem sdružují. Sdružení listin značí, že při rozvrhu mandátů se k nim hledí jako k celku (článek X.).

Osm dní před volbou nesmí na kandidátních listinách žádná změna býti prováděna.

Čl. VIII. Kdy odpadne volba.

Byla-li podána jediná kandidátní listina, volba se nekoná a volební komise prohlásí na schůzi členstva k volbě oprávněného po případě jiným způsobem stanovami předepsaným za zvolené osoby uvedené na kandidátní listině.

Čl. IX. Provedení voleb.

K provedení voleb svolá starosta (čl. V.) jakožto předseda volební komise, členstvo k volbě oprávněné způsobem předepsaným ve stanovách pro konání schůzi a oznámí současně konání voleb živnostenskému úřadu. Při korporacích čítajících přes 200 členů zaslají se členům pozvánky k volbě, které musí obsahovati jméno a příjmení člena, jakož i řadové číslo členského seznamu. Tyto pozvánky jsou voličskou legitimací.

Hlasovacími listky jsou kandidátní listiny volební komisi připuštěné (čl. VII.), jež volební skupiny svým nákladem na papíru bílé barvy opatří a před konáním voleb volební komisi předloží, která je vydá před volbou členstvu k volbě oprávněnému.

Hlasování děje se osobním odevzdáním složeného hlasovacího lístku v obálce do neprůhledné schránky před volební komisi po předložení volební legitimace, pokud je předepsána. Nejprve odevzdávají hlasy členové komise volební a potom členstvo na presenční listině podepsané, na níž komise vyznačí odevzdání lístku hlasovacího.

Volič smí odevzdati jen jednu kandidátní listinu.

Čl. X. Zjištění a prohlášení volby.

Po skončeném hlasování vyjme komise volební za účasti zástupce živnostenského úřadu a bez účasti členstva volbu konajícího obálky s hlasovacími listky z osudí, spočte je a srovná počet odevzdaných hlasů s počtem členstva na listině presenční podepsané, vyloučí listky neplatné, rozdělí hlasovací listky podle volebních skupin a zjisti volební výsledek písemným zápisem, který všichni členové komise podepíší. Ve prospěch celé kandidátní listiny určité volební skupiny, čítají se i hlasovací listky, na nichž jména jednotlivých kandidátů jsou škrtána nebo měněna.

Platnost hlasovacích lístků posuzuje se takto:

1. Neplatné jsou hlasovací listky, jsou-li všechna jména na kandidátní listině škrtnutá.

2. Je-li v obálce několik kandidátních listin různých volebních skupin, jsou všechny hlasy v obálce neplatny; je-li v obálce několik kandidátních listin téže volební skupiny, počítají se za hlas jeden.

3. Hlasovací listky, znějící na neplatnou kandidátní listinu jsou neplatny.

Přidělení mandátů děje se takto:

1. Součet všech platných hlasů dělí se počtem mandátů větším o jeden; celé číslo nejbliže vyšší výsledku dělení jest číslem volebním.

2. Volebním číslem dělí se počet hlasů odevzdaných pro každou kandidátní listinu; volební komise přikáže každé skupině tolik mandátů, kolikrát je volební číslo obsaženo v součtu hlasů, pro listinu odevzdaných. Kandidátní listiny stran sdružených (čl. VII.) sečtou se každá zvláště, avšak při rozdělení mandátů čítají se jako jediná listina a přikáží se jim mandáty společně.

3. Nebyly-li takto obsazeny všechny mandáty, přidělí se zbývající mandáty postupně skupinám, pro něž vyšel největší bytek dělení. Jsou-li zbytky dělení u více listin sobě rovny, přikáže se mandát listině, která dosáhla většího počtu hlasů, při rovnosti rozhoduje los. Kandidátní listina, která nedosáhla ani tolik hlasů, kolik činí číslo volební, nemá nároku na mandát, kteréž ustanovení však neplatí pro jednotlivé listiny, jež jsou sdruženy (čl. VII.).

4. Když volební komise přidělila všechny mandáty volebním skupinám, rozvrhne mandáty mezi jednotlivé listiny sdružené a postupuje při tom dle zásad uvedených v bodu 1.—3.

5. Mandáty připadající na kandidátní listinu přidělí se osobám na ní vyznačeným podle pořadí.

6. Nevolení kandidáti uvedení na listině jsou náhradníky a postupují pořadem na místo uprázdněné pro tu kterou skupinu a pro to které volební období.

Nebylo-li za jednu volební skupinu zvoleno tolik náhradníků, kolik činí jedna polovice mandátů této skupiny nebo při počtu mandátů dvěma nedělitelném, celé číslo nejbližší vyšší, nebo klesne-li po volbě počet náhradníků jedné volební skupiny pod uvedenou hranici doplní počet náhradníků osoby za tu kterou skupinu zvolené tímto způsobem: Byl-li za dotčenou skupinu zvolen pouze jeden člen, jmenuje náhradníka sám v písemném prohlášení, předloženém předsedovi volební komise ve lhůtě od něho stanovené. Je-li dotčená skupina více než jedním členem zastoupena, vykonají zvolenci této skupiny za řízení předsedy volební komise neb jeho náměstka volbu doplňovací hlasovacími lístky, při které platí za zvolena ten, kdo obdržel největší počet hlasů. Při rovnosti hlasů rozhoduje los. Doplnění počtu mandátů způsobem zde uvedeným nastane i tenkrát, kandiduje-li volební skupina méně členů, než by jí podle poměru odevzdaných hlasů příslušelo; i tu provedou doplňovací volbu zvolenci téže skupiny. O volbě sepiše se protokol, který podepíše předseda neb náměstek volbu řídící i osoby volbu vykonávší.

Po skončení skrutinia ohlásí předseda komise volební výsledek volby a odevzdá zápis i s lístky hlasovacími zapečetěný přítomnému zástupci úřadu živnostenského; není-li přítomen, zašle jej témuž úřadu.

Čl. XI. Volba starosty a jeho náměstka.

Po skončení volby do výboru společenstva, pokud se týče hromadě pomocnické, provede se za řízení nejstaršího člena výboru před touže volební komisí volba starosty a náměstků.

Nejpočetnější volební skupině přísluší nárok na úřad starosty, skupině, případně skupinám ostatním podle jejich početnosti na úřad prvního, případně druhého náměstka. Mezi stejně početnými skupinami rozhodne los. Starostu a náměstky zvolí se sebe členové výboru té které volební skupiny většinou hlasů, při rovnosti hlasů rozhodne los.

Nepoužijí-li volební skupiny, které mají nárok na úřad starosty případně náměstků tohoto práva, volí se starosta i náměstci nadpoloviční většinou členů výboru. Nebylo-li této většiny docíleno, koná se užší volba, při rovnosti hlasů rozhodne los.

Volba starosty a náměstků v jednotách (svazech) koná se obdobně dle předcházejících předpisů.

Volba starosty a náměstků ve výboru rozhodčím koná se dle ustanovení § 122., odst. 4. živnostenského řádu, volba starosty a náměstků ve výboru pro sprostředkování práce dle ustanovení § 116., odst. 5. a 6. živnostenského řádu.

Čl. XII. Námitky proti volbám.

O námitkách proti volbám podaným ve lhůtě 14denní rozhoduje příslušný úřad živnostenský dle §§ 119., 120 c) živnostenského řádu.

Čl. XIII. Úprava stanov.

Stanovy veškerých korporací (článek I.) musí býti uvedeny v soulad s předpisy tohoto volebního řádu. Za tím účelem vydá ministerstvo průmyslu, obchodu a živností vzorné stanovy odpovídající ustanovením tohoto nařízení.

Čl. XIV. Prvé volby.

Prvé volby v článku I. uvedené buďtež provedeny do šesti měsíců od účinnosti tohoto nařízení, jinak vypíše volbu příslušný úřad živnostenský.

Čl. XV. Účinnost.

Nařízení toto nabude účinnosti dnem vyhlášení.

Čl. XVI. Provedení.

Provésti toto nařízení náleží ministru průmyslu, obchodu a živností.

Vysvětlivky k osnově.

Vládní návrh zákona čísla tisku 435 z r. 1923,¹⁾ jímž se upravuje způsob provádění voleb v živnostenských společenstvech a společenstevních jednotách (svazech), schválen byl poslaneckou sněmovnou i senátem Národního shromáždění a publikován ve Sbírce zákonů a nařízení pod číslem 217.

K provedení tohoto zákona má býti vydáno vládní nařízení obsahující vlastní volební řád, vybudovaný na zásadách poměrného zastoupení a má vstoupiti v platnost současně se zákonem, k jehož provedení bude vydáno.

Volební řád tento zbudován jest dle vzoru voleb do obcí (zákon ze dne 31. ledna 1919, č. 75 Sb. z. a n.) s příslušným přizpůsobením a zjednodušením, odpovídajícím struktuře živnostenských korporací.

¹⁾ Vydán jakožto zákon ze dne 3. VII. 1923, čís. 217 Sb. z. a n., viz str. 1104.

Zákon o zavedení poměrného zastoupení při volbách ve společenstvech a jednotách (svazech) zrušuje výslovně pouze ustanovení, jež dosud upravovala zastoupení menšin (§ 119, odst. 3., posl. věta, a § 120., odst. 5., posl. věta). Ve skutečnosti však mění se jim i ostatní předpisy živnostenského řádu o volbách, pokud zásadě této odporují.

V čl. I. nástinu bylo nutno vypočísti veškeré druhy voleb, jež se v uvedených korporacích konají. V bodu d čl. I. pod výrazem »jiné volby konané na základě stanov« sluší rozuměti volby do sekcí, volby ku správě zvláštních fondů, volby delegátů do družstev atd., o nichž řád živnostenský nemá zvláštních ustanovení, netyká se však důvěrníků ve smyslu § 28. vzorných stanov, kteří nejsou voleni, nýbrž jmenováni.

Dle předpisu zákona i volebního řádu budou se konati prvé nejbližší volby ve všech společenstvech a jednotách do 6 měsíců po vyhlášení (čl. XIV. volebního řádu) a dosavadní volby doplňovací odpaďají, ježto by jinak zásady poměrného zastoupení nebylo lze uplatniti. (Čl. I., posl. věta.)

Posl. věta čl. I. má za účel docíliti jednotného volebního aktu, aby prováděním jednotlivých voleb v různých obdobích nebyl zanesen neklid do prací společenstevních a neukládány společenstvům přílišné oběti hmotné. Výrazem »pravidla« užitým v této poslední větě má býti pamatováno na případ, že by po provedení celkových voleb některé z volebních těles, uvedených v článku I. vyžadovalo nové volby zvláštní, na př. resignaci všech členů i náhradníků výboru rozhodčího.

Na právu hlasovacím a volitelnosti ničeho se nemění (čl. II.). Článek III. obsahuje definici volební skupiny, jež jest nositelem poměrného zastoupení.

Článek IV.—XI. jsou zbudovány obdobně dle řádu volebního do obcí.

V článku IV. bylo nutno upravití poměr mezi počtem funkcionářů a počtem voličů, protože by jinak zásada poměrného zastoupení v zákoně vyslovená nedala se provésti. Byl počet funkcionářů ve společenstvech dosud ponechán ustanovením stanov a nastaly případy, že na př. společenstvo 40členné volilo 13členný i četnější výbor. Pro počet delegátů platí však dosavadní předpisy živnostenského řádu.

V článku XI. bylo nutno volbu starosty a náměstků ve společenstvech a jednotách zkonstruovati poněkud odchylně od předpisu o volebním řádu do obcí, při volbě starostů a náměstků ve výboru rozhodčím a výboru pro sprostředkování práce (posl. věta čl. XI.). Bylo nutno poukázati na dosavadní předpisy živnostenského řádu, dle nichž jde o funkce, volené polovicí z hromady společenstevní a polovicí z hromady pomocnické.

Veškeré stanovy musí býti přizpůsobeny předpisům tohoto volebního řádu (čl. XIII.). Dle důvodové zprávy k zákonu o poměrném zastoupení mají dojíti zastoupení menšiny všeho druhu, tedy nikoliv pouze menšiny politické.

Ne lze popříti, že provádění voleb bude proti dosavadnímu způsobu mnohem složitější a bude zpočátku narážeti na obtíže, leč zkušenosti, nabyté po dvojném volení do obcí, přispějí ku snadnějšímu jich překonání, menší korporace pak mají možnost zjednodušiti volební akt použitím ustanovení čl. VIII.

Pozn. k str. 73. Reciprocita mezi RČS. a královstvím SHS. O b. z. s p. p. v P. ze dne 24. XI. 1923, č. 15 A-2087/1, č. 1 s p. p. 480788.

Min. obch. vyn. ze dne 13. XI. 1923, č. 54.134/23 dodatkem k výnosu ze dne 26. II. 1921, č. 48153, intimovanému nejším oběžníkem ze dne 18. III. 1921, č. 15 A-483 ai 1921, č. z. sp. p. 82073 sdělilo, že ani obchodní ani celní úmluva s královstvím SHS. ze dne 9. IX. 1919 uvedená v zatímní platnost vl. nař. z 18. V. 1920, č. 379 Sb. z. a n. ani smlouva o prozatímní úpravě obchodních styků mezi ČSR. a král. SHS. ze dne 18. X. 1920, uvedená v platnost vl. nařízením ze dne 9. XI. 1920, č. 629 Sb. z. a n. neobsahují ustanovení o vzájemném připuštění příslušníků k nastupování a provozování živností a společností k obchodování. Smlouva z října 1920 upravuje pouze právní postavení obchodníků usazených v jednom státě, pokud provozují obchody na území druhého státu.

OBSAH.

Úvodní slovo	Strana
Úvodní slovo	V
Úvodní slovo	IX

ČÁST PRVÁ: ŘÁD ŽIVNOSTENSKÝ.

Úvodní slovo k živnostenskému řádu	1
III. Starší předpisy	2
IV. Pojem živnosti	4
V. Vyloučené živnosti	6
VI. Osobní a starší oprávnění	26
VII. Radikované a prodejní živnosti	27
VIII. Monopoly a regální práva	30
Zákon o telegrafech	31
IX. Výsady a patenty	40
Novely živnostenské	43

Řád živnostenský.

Hlava I.

Ustanovení všeobecná	47
1. Rozdělení živností	47

Hlava II.

O podmínkách samostatného provozování živnosti.

2. Svěprávnost	56
3. O právnických osobách a společnostech	57
4. Stav nebo služba	65
5. Důvody vylučovací	68
6. Následky trestu	71
7. Svazek obecní	71
8. Cizinci	71
Obchodní smlouvy a reciprocity	71
9. Provozování několika živností touž dobou	83
10. Provozování živností v okrese pohraničním	84

B. Ustanovení zvláštní.

a) v příčině svobodných živností.

11—12. (Opovědi živností)	
13. List živnostenský	84
13 a. Kupecká způsobilost	89
	92

b) v příčině živností řemeslných.

14. Řemeslná způsobilost, učení	
14 a. Průkaz školním vysvědčením	97
14 b. Průkaz zaměstnáním na vojně a jinde	102
14 c. Dispens	110
14 d. Úlevy pro ženy	114
14 e. Průkaz u společností obchodních	120
14 f. Slyšení společenstev	126
Válečné úlevy, čís. nař. 7. XII. 1915, č. 564 ř. z.	128

c) v příčině živností koncesovaných.

15. O živnostech koncesovaných	
16—20. Živnost hostinská a výčepnická	137
20 a. Licence hostinská	139
21. O živnostech tiskových	142
21 a—f. Sprostředkování služeb a míst	143
21 g. Podniky pohřební	144
22. Žádost za koncesi	146
23. Náležitosti zvláštní (způsobilost a místní poměry)	146
23 a. Dispense u živností koncesních	147
24. Výhrada	149
	153

Hlava III.

Živnosti, ku kterým potřebí, aby schválen byl závod provozovací.

25. Závody, jež musí být schváleny	155
26. O řízení vůbec	155
27. O zvláštním řízení při jistých závodech	155
28—30. Žádost, edikt, řízení	158
32. Změny v závodu provozovacím	159
33. Jak schválení pomíjí	159
34. Stížnost	160
35. Jatky	160
Nález, normálie a poznámky k § 25—35	160
Výnos min. obch. 14. XII. 1906 o schvalování provozoven	177
Návod pro sdělení projektů živn. provozoven	193
Výlohy živnostenských dozorců	198
Řízení při schvalování živn. provozoven uvnitř po- žárního rayonu železnic	200

Strana

Hlava IV.

Strana

O rozsahu a výkonu práv živnostenských.

§ 36 a 37. O rozsahu oprávnění	204
§ 38. Obchod smíšeným zbožím	207
Normativní výnos z roku 1912	208
§ 38 a. Rozsah práv živností obchodních	222
§ 39. O stálých místnostech provozovacích	224
§ 40. O závodech vedlejších a skladech	225
§ 41. Provozování živností mimo stanoviště	227
§ 42. Rayonování živností	228
§ 43. O přesídlení	228
§ 44. Vnější označení	229
Zákon o nevhodných názvech ze dne 14. IV. 20, č. 267 sb. z. a n.	229
Zák. o ochraně Červ. kříže d. 19. XII. 21, č. 479	230
§ 45. Protokolace	236
§ 46—50. Zlé užívání vnějšího označení	236
§ 51. Stanovení nejvyšších sazeb	242
§ 52. Označení cen	243
§ 53. O povinnosti provozovati některé živnosti	244
§ 54. Úprava jednotlivých živností	244
§ 55. Náměstkové a pachtýři	246
§ 56. Převod živností (právo vdovské)	250
§ 57. Odnětí práva živnostenského	253
§ 58. Vyznamenání	255
§ 59—59 b. Vyhledávání objednávek zboží maj. živností neb obch. cestujícími	256
§ 59 c. Vyhledávání objednávek zboží samostatnými obch. jednateli	258
Tabáková jednatele	263
§ 59 d. Prodej tiskopisů	265
§ 59 e. Cizozemští obch. cestující	265
§ 60. Roznášení na prodej	266
§ 61. Obchod zahraniční	269
Prov. předpisy k ustanovením o obch. cestujících atd. § 59—61.	269
Cizozemští obch. cestující	287
Tiskopisy legitimací	291

Hlava V.

Obchod tržní.

§ 62—64. Návštěva trhů, fieranti, cizinci	293
§ 65—67. O předmětech obchodu tržního	293
§ 68. Rovnoprávnost návštěvníků trhu	294

69 a 70. Tržní poplatky a řády	Strana	294
71. Udílení práva k trhům	295	
Dobytčí trhy	303	
Ústřední trh dobytčí v Praze VII.	306	

Hlava VI.

O živnostenském pomocnictvu.

1. Ustanovení všeobecná.

72. Volná úmluva	318
73. Pomocní pracovníci	320
74—74 e. Péče o pomocné pracovníky	326
75. Nedělní klid	330
75 a. O živn. školách pokračovacích	331
76. Povinnosti pomocných pracovníků	331
77. Mzda, výpověď	332
78—78 b. Vyplácení mzdy	333
78 c. Neplatnost smluv	334
78 d. Následky neplacení mzdy v hotovosti	334
78 e. Nežalovatelnost pohledávek za zboží na úvěr dané	335
79—81. O výkaze a pracovních knížkách (zrušený)	335
82—84. O zrušení poměru pracovního	338
85 a 86. Vystoupení předčasné	341
87. Spory z poměru prac., učeb. i námezdního	342
88. Seznamy dělníků	342
88 a. Pracovní řád	343
89. Nemocenská pokladna	347
90. Konvencionální pokuty peněžité	347
91. Náměstkové živn. podniků	348
92. Pomocné osoby kupecké	348

2. Dodatečná ustanovení.

A. Pro mladistvé pracovníky pomocné a pro osoby ženské:

93. Kdo jsou mladiství pracovníci pom.	348
94. Obmezení při jejich používání	348
95. Práce noční	349
96. Evidence jejich	350

B. Pro pom. pracovníky v živn. podnicích po továrněku provozovaných:

96 a a 96 b	350
-----------------------	-----

C. Pro pomocné pracovníky v obchodech a zasilatelských živnostech a při prodeji výrobních živností:

96 d a 96 e. Přestávky a zavírání krámů	352
Zavírání krámů	353

D. Pro učedníky:

97. Pojem slova učedník	360
98. Kdo může mítí učně	361
98 a. Doba učebná	364
99. O přijímání učňů	365
99 a a b. Doba zkusná a povinnosti učně	367
100. O povinnostech pána učebního	369
100 a. Kterak se určuje početní poměr učedníků	370
101. Předčasné zrušení poměru učebního	370
102 a 102 a. Výpověď	371
103 a 103 a. Křly zaniká smlouva učební	372
104 a 104 a. Vysvědčení učebné a list výučný (tovaryšský)	372
104 b—e. Tovaryšská zkouška u řem. živností	374
105. 3. Předpis zvláštní	377
Normálie o tovar. zkouškách	377

Hlava VII.

O společenstvech.

106. O trvání a zřizování společenstev	385
107. Kdo jest povinen přistoupiti	387
108. Členství tovarníků	390
109—111 a. Změny ve společenstvech	391
112. Kdo přiděluje živnosti ke společenstvu	394
113. Provozování živnosti nemůže býti společenstvem cmezováno	395
114. Jaké jsou účely společenstva	396
114 a. Mistrovské zkoušky a práva	400
114 b. Usnášení o době pracovní	402
115. Příspěvky ke společenstvu	403
115 a. Mistrovské nemoc. a podpůrné pokladny	405
115 b—u. Přípustnost a jejich rozsah	406
115 v. Ustanovení přechodná	411
115 w. O fondech podpůrných	412
115 x. O zřizování podpůrných pokladen, fondů a hospodářských podniků	412
116. O sprostředkování práce	414
116 a—d. O odvolacím právu společenstev	415
116 e. Výroční zpráva a závěrečný účet	418
117. O správě společenstev	419
118. O právu hlasovacím a volitelnosti	419
119—119 b. Hromada společenstevní	420
119 c. O působnosti hromady společenstevní	422
119 d—i. O představenstvu společenstva	424
120—120 a. Hromada pomocnická	426
120 b—f. Působnost hromady pomocnické	428

	Strana
121—121 h a i. O nemocenské pokladně (zrušen z části)	431
122—124. Výbor rozhodčí	433
125. Moc disciplinární	438
126. Stanovy	440
127. O dohledu	442
127 a. Instruktoři společenstev	444
128—130 b. Jméni živnostenských korporací	447
130 c—m. Jednoty společenstev	449
Mistrovské zkoušky	457

Hlava VIII.

O přestupcích a trestech.

131. O trestech vůbec	476
132—133 b. Zvláštní případy trestní	476
134. Výměra trestů	480
135. O trestu vězení a přeměně trestů	481
136. Setkání s jinými tresty	481
137. O trestech náměstků	481

Hlava IX.

Zvláštní opatření správní.

138. Odnětí práva mít mladistvé pomocníky	483
139. Odnětí živn. oprávnění	483
140. Promlčení	485

Hlava X.

Úřady a řízení.

141. I. stolice	486
142. II. stolice	488
143. Nejvyšší stolice	489
144. Řízení vzhledem k opovědi živnosti, žádostem za koncese a vrácení živnosti	496
145. O živnostenském rejstříku	502
146. Odvolání ve věcech živnostenských	502
147. Řízení ve věcech trestních	507
147 a. Mandátní řízení	509
148. Odvolání v trestních případech	510
149. Zmírnění a prominutí trestu	510
150. Obmezení instančního postupu	510
151. Určení pokut peněžitých	512
152. Donucovací prostředky	513
Instrukce pro vedení katastru obch. a živn. komorami	514

ČÁST DRUHÁ: ŽIVNOSTI KONCESOVANÉ.

I. Živnost hostinská a výčepnická	529
A. Udílení a rozsah koncese	529
B. Hotely, zákon o zákazu prodeje instruktóri hotelní	566
C. Kantýny a markytáni	576
D. Nájemci, náměstci a podsudní	581
E. Tlakostroje	586
F. Živnostensko-policejní předpisy	590
Ženská obsluha	590
Taneční zábavy	598
Hora policejní	603
Označování cen	606
Cejchování sklenic	607
Prodej tabákových výrobků	609
G. Alkoholické nápoje, mládež	610
H. Automaty, hry	618
II. Pálené nápoje lihové	621
III. Láhvové pivo	631
IV. Vína, vína umělá, polovina	635
V. Výroba sodové vody	653
VI. Živnosti stavební a civilní technici	661
A. Živnosti stavební, zák. z r. 1893	661
Zkoušky, vysvědčení, úlevy	689
Živn. inspektoráty pro práce stavební v Praze a v Brně	703
Podnikatelství staveb	704
Opatření proti krytí	706
Ochrana stavebních živností	710
Pracovní vzorný řád	714
B. Civilní technici	715
VII. Instalatéři plynovodů a vodovodů	738
Průkaz způsobilosti	738
Plynový regulativ	744
Acetylén a karbid	761
VIII. A. Elektrotechnici	778
B. Soustavná elektrisace	783
IX. Parní kotle	812
X. Zbraně a střelivo	813
XI. Materiál a tělesa ohňostrojná a přípravky trhací, průkaz způsobilosti	833
Nař. ze dne 2. VII. 1877, č. 63 ř. z.	835
Zákon o monopolu výrobných látek	876
Nařízení o střelném prachu	888
XII. Výroba zboží zápalného	903
XIII. Obchod odpadky celluloidovými	908

	Strana
XIV. Zemní olej a petrolej	922
Nař. z 23. I. 1901 o obchodu s minerálními oleji	923
XV. Kominíci	931
XVI. Živnosti tiskové, knižkupectví, nakladatelství	938
Zákon o rozmnožovacích přístrojích	944
XVII. Půjčovny knih a čítárny	948
XVIII. Karty hrací	950
XIX. Vetešníci	952
XX. Zastavárny	958
XXI. Obchod hadry v okresech pohraničních	976
XXII. Výroba a prodej léčiv a strojených vod mine- rálních	977
XXIII. Hubení kryš, myši a hmyzu jedy	993
XXIV. Zubní technici a lékaři	994
XXV. Informační kanceláře o úvěrních poměrech firem	1005
XXVI. Soukromé podniky detektivní	1007
XXVII. Telegrafní a telefonní agentury	1009
XXVIII. Cestovní kanceláře	1011
XXIX. Periodická doprava osob	1015
XXX. Vymáhání pohledávky ze smlouvy dopravní vlastním jménem a na vlastní účet	1020
XXXI. Vzduchoplavba	1023
XXXII. Živnost těch, kdož na veřejných místech k osob- ním službám se nabízejí	1027
XXXIII. Živnost těch, kdož nabízejí osobní služby na místech neveřejných	1032
XXXIV. Drožkáři, fiakristi, autodrožkáři	1036
XXXV. Živnost plavecká na vodách vnitrozemských	1041
XXXVI. Živnostenské sprostředkování služeb a míst	1042
XXXVII. Podkovářství	1052
XXXVIII. Cidiči stok	1055
XXXIX. Pohodní	1056
XL. Pohřební ústavy	1063
Dodatek I. (XLI.) Soukromé sprostředkování	1069
(XLII.) Totalisátéri, bookmakři	1081
Dodatek II. Kolkovní předpisy	1082
Dodatek III. Změny mezi tiskem (obchodní smlouvy)	1088
Dodatek IV. Nové nálezy, opravy a doplňky	1097
Přehled koncesovaných živností	1100
Změny v živnostenském řádě	1102
Obsah	1105
Věcný rejstřík	1113

Věcný rejstřík.

(Číslice značí stránky.)

A

Acetan 992.
 Acetylén, instalace 160.
 — plyn, výroba a rozvod 741.
 — a násl. 1007.
 — přístroje 766.
 — závody celuloidové 913.
 — příslušnost min. obch. 489.
 Adresář hotelů 40.
 Adresní kanceláře 1080.
 Advokáti, 17, 18, 1075.
 — vedlejší zaměstnání 68.
 Agentura bursovni 17.
 — divadelní 1072.
 — hudební 1072.
 — obchodní 1076.
 — soukromá 17, 1069, 1075.
 — telegrafní 488.
 — veřejná 1069, 1075.
 — ministerstev 489.
 — viz i jednatelství.
 Akademičtí malíři 15.
 Akvisitéři pojišťoven 262.
 Albumin, továrny, edikt 157.
 Aldorfit, třaskavina 902.
 Alkalie, jedovaté 985.
 Alkohol, v. lihoviny.
 Amalgamovný zrcadlo 157.
 Ambulantní čajovny 533.
 — živnosti (960) 266, 267, 359.
 — viz kočovní živnosti, po-
 domní obchod.
 Americké Sp. st., smlouva 1088.
 Amnestie, odnětí živn. práv 485.
 — z r. 1908, 70.

Analýsa moče 19.
 Anglie, obch. smlouva 1089.
 Anonce 943, v. inserty.
 Antikvariáty, 137, 928, 955
 Architekti, vyněti z ž. ř. 15.
 — titul 16.
 — úř. autor. 715.
 — živnost 717, 718.
 Archiv společenstev 444.
 Ascendentí, viz předkové.
 Asfalt, varny 156.
 — ování 637.
 Asistentky, v. porodní báby.
 Astrařit, třaskavina 902.
 Autentický výklad 504.
 Automaty, vůbec 91.
 — hudební 618.
 — novinářské 25.
 — váhy 91.
 — výherní 618, 489.
 Autodrožkáři 1036.
 Automobily, garáže 1038.
 — cizího původu 1019, 1037.
 — ojeté, staré 955.
 — period. doprava osob 1010.
 — sazby v Praze 1040.
 — zkoušení jich 1037.
 — v bouřce 1017.
 — taxametry 1037.
 Autorisovaní technici 18, 716.
 — nevhodné označení 232.
 Autorské právo 14.
 Azidy, třask. monopol 877.

B
Báby, v. porodní.
Bakteriologické zkoušení 991.
Balení, 206, 223.
Bandážníci 49.
 — v. obvazy, chirurg. přístroje.
Bankovní živnost, opověd. 221.
 — intervence 1080.
 — obchody 1076.
Banky 22.
Barvíři, řem. 49.
 — koží, řem. 48.
 — kožešin, řem. 49.
Barvy, průkaz způsob. 207.
 — komisionářství 221.
Bečváři, řem. 48.
Bednáři, řem. 48.
Bednění, pomoc. práce 206.
 — šalování 671.
Bedny, výroba 117.
Benzín, viz oleje min., garáže.
Betonářství 665, 671.
Bežuhonnost 68, 140 1097.
 — u hostinských 534, 536.
Bélidla na kosti, edikt 156.
 — rychlá, edikt 157.
Běloba zinková 161.
Bible, prodej 942.
Bičáři, řem. 48.
Bílení, zedn. práce 665.
Bílkovina, závody edikt 157.
Biografie, kapelníci v nich 16.
Blázince 18.
Bookmakeři 1081.
Bordely, trpění 485.
 — v. nevěstince.
Bosňáci 72.
Bourání 675.
Boxery 814.
Braní míry v obchodech 22.
 — obuvn. továrny 224.
Brašnáři, řem. 48.
Bratislava, kovorobná škola 108.
Brdáři, řem. 48.
Brno, vyšivačská škola 126.
Bronzové zboží, výroba řem. 48.

Brusiči skla 47.
 — na ostro 47.
 — kovů 48.
Buffet, osoby pomocné 324.
Bursovni obchody 1076.
Bydliště opovídatele 85.
 — cizinců 72.
 — trhovců 298.
Byliny jedovaté 985, 989.
Byt naturální 326, 328, 333.
 — učňů 366.
Bytové kanceláře 1078.
Bytový úřad, přeměna místnosti na provozovnu 91.
Buničina, v. celluloid.

C

Celní jednatelství 1075, 1079.
 — a monopolní řád 30.
Celluloid 908.
 — odpadky, koncese 910.
 — provozovny 157, 909.
Cementárny, edikt. řízení 156.
Cementové zboží, výroba 667.
Ceny, maxim. 398, 454.
 — odvolání společenstev 416.
 — hotelových pokojů 574, 606.
 — ohlašování letáky 400, 440.
 — označování 243, 606.
 — slyšení jednot. o max. 454.
 — společenstevní úprava, zákaz 395, 398.
Cenníky, zneužití jich 236.
 — tiskovina 939.
Certifikáty, viz osob. průkaz způsob. 111.
Cestovní kanceláře 488, 1011.
 — příručky 1015.
Cestující obchodní 256.
 — mater. zboží 256.
 — drahokovy. drahokamy 257.
 — stížnosti na ně 258.
 — cizozemští 265, 287.
 — návštěva nemocnic a p. 284.
Ciceroni 1029.
Cidiči stok 1055.
 — viz čištění.

Cigarety, výroba 31.
Čajna, edikt. 157.
Čalouniči, hlíny řízení 327.
 pece výměna 164.
 továrna 55.
 pro vlastní spotřebu 5, 157.
Čalouniči, trhy 298.
Čalouniči, řem. 48.
Čekovní majetek 956.
 poplatky pohřební 1066.
Čelěři, řem. 48.
Čiliny, v. technici.
Činění, průkaz způsob. v ní nabý. 100.
 doba učební 102.
 vyhledávání objednávek 290.
 návštěva trhů 293.
Činění, nástup živností 71—83.
 obch. cestující 265, 287, 290.
 hlášení hostinskými 571.
 přechovávání 159, 145.
 průvodčí jich 1035.
 povznesení návštěvy, min. věř. prací a obch. 493.
 ochrana firmy 240.
 — práv zde 269.
Činění podniky 82.
 společnosti 22, 72.
 účast na nich 88.
Činění, drobný prodej § 38., 207.
 třítnový 221.
 sekání jeho 223.
 potřebující živnosti, hlášení fin. úřadům 89.
Činění, řem. 49.
 hlášení změn fin. úřadům 89.
 zavírání krámů 355, 357.
 výčep lihovin 533.
 přenesení téhož 622.
Činění, edikt 157.
Činění, výroba v hostincích 375.
Činění, řem. 47.
 křesť. červení a p. 1034, 1037.
 klostyly 945, 947.

Č

Čaj, podávání 139, 529, 533.
 — ambulance 533.
 — s rumem 622.
Čalouniči, řem. 49.
 — v hotellech 575.
Časopisy, anonce 943.
 — prodej 943.
 — tisk jich 206, 940, 1077.
 — vydávání period. 25.
 — viz čítárny.
Čepičáři, řem. 49.
Červený kříž, ochrana 230.
 — příslušnost min. vn. 492.
Československý, užívání tohoto označení 229.
Čest stavovská 396.
Čestní členové společ. 386.
Činnost živnostenská, definice 3.
 — estetická 15.
 — literární a uměl. 14, 15.
 — námezdni 16.
 — nedovolena 6.
 — pomocná 5, 9.
 — vedlejší u zemědělců 10.
 — výdělečná 3, 5, 7.
Činského stříbra výroba 48.
Čištění dílen 326.
 — štětín, žíní, perli, edikt 156.
 — stok, koncese 138, 931.
 — stok, rayony 228.
 — stok, sazby 242.
 — stok, úprava polic. 244.
 — stok, vzdání se živnosti 244.
 — strun ze střev 156.
 — vod odpadních 197.
Čištění(e), pom. pracovníci 324.
 — ženská obsluha 596.
Čítárny, koncese 138, 940, 948.
 — příslušnost III. st. 488.
Čokoláda, podávání 139, 529.
Čpavek, výroba, edikt 157.

D

Daně, neopr. poľníky 478.
 — poradny 1075, 1078.
 — ručení pachtýřů 250.

Daně, obrátová 484.
 — výdělková, přihláška 85.
 — nezakládají oprávnění 88.
 — srážky 346.
Dědici živnosti 250.
Definice pojmů živnosti 4.
 — podniků 9.
 — výroby 4.
 — provozování 9.
 — obch. věcí 18.
Dehtárny, edikt 157.
 — nádrže 162.
Dekrét koncesní
 — pro kantýny 578.
 — úprava 532.
 — výhrada 562, 578.
 — vyhotovení 213, 254.
 — zábavy 603.
 — v. podmínky, omezení.
Delegáti hromady spol. 420, 423.
 — pomoc. 427.
 — stanovy 428.
Dělná práce, tovární známka 53.
Dělitelnost, v. nedělitelnost.
Dělník, viz pomocný pracovník
 — 318, 22.
 — tovární 320.
 — pojem 322.
 — v. ochrana
 — jich povinnosti 331.
 — seznamy 342.
Descendenti, v. potomci.
Desinfekce bytů 19, 994.
 — veteše 957.
Deštníkáři, řem. 49.
Detektivní ústavy 488, 1007,
 1077.
Děti, zákaz v továrnách 351.
 — ambulanti prodej 269.
Diagnostické ústavy 991.
Dietetické prostředky 980, 985,
 988.
 — z ciziny 991.
Dílčí živnosti 99, 118.
 — k § 38, 217, 218.
Dílny v. místnosti Desinfekce.
Dílovedoucí v. náměstek.

Diplomy členské, společ. 387.
Disciplinární právo společenstev
 399, 430.
Dispense, od průkazu způsobu
 losti, kolky 1084, 1087.
 — staveb živnosti 148, 278.
 — slyšení okr. jednot 454.
 — odvolání společ. 415, 417.
 — dozorcí práce III. stol. 506.
 — pro obchodní živnosti 214,
 217.
 — pro přechod od výrobních
 živnosti k obchodním 93, 96.
 — pro přechod k příbuzným ře-
 meslům 114.
 — pro řemeslné živnosti 114,
 119, 1097.
 — od listu tovaryšského, cizí
 řemeslo ve válce 110.
 — z důvodů válečných pomě-
 rů 129, 133.
Dlažby chodníků a dvorů 667.
Dlaždičky řem. 49.
 — rozsah práv 665.
Dlažební kámen a kostky 671.
Doba pracovní v obchodech a
 p. 352.
 — usnášení se společenstva 402,
 423.
 — hromada pomocnická 428.
 — řád pracovní 343.
 — pracovní úřadu v mlsl. pracov-
 níků 350.
 — omezení její 320, 329.
 — u podmínek konsensu 167.
 — úprava policejní 246.
Doba učební 360, 364, 373, 397,
 399.
 — v cizině 102.
 — v. zkušební.
Doba zaměstnání obch. živ. 92.
 — pro řemesla 98.
 — válečné úlevy 128 a násl.
Dobrovolné členství, společ. 387.
 — továren 387.
 — pojištění mistr. pokl. 407.
 — pohřebné 414.

Dobyčtí a masná pokladna v
 praže 313.
 — úhrny 303.
 — vytek drobný, zabíjení 116.
 — obchod jim, opověď 210.
 — vepřový, stáje 165.
 — porážky domácí 10.
 — v. řezníci, jatky tržní řády.
 — kleštění 18, 20.
 — hrad v. dozor.
 — hodci obchodní 17.
 — hotovení výrobků 205, 938.
 — tiskových a tiskem 948.
 — máčka vedl. zaměstnání 16.
 — práce 16.
 — průmysl, pojem. 52.
 — máčka práce, nezapočítatel-
 nost do průkazu způsob. 119.
 — dělníci nejsou pomoc. pra-
 covníky 331.
 — máčtí dělníci, jako živn. po-
 mocníci 324.
 — mlky dělnické, vzdálené, ne-
 jsou části provozovny 161.
domovské právo 71.
 — poradny 1078.
 — domy, správa jich 1078.
 — obchod jimi 5, 1079.
 — nucovací opatření (§ 152,
 507, 513.
 — ženská obsluha 595.
 — píisy, ústavy pro jich rozese-
 láni 9, 1034.
 — práva osob drožkami 1027,
 1036.
 — svobodná živnost 1037.
 — periodická 138, 1015.
 — vzdání se živnosti 244.
 — příslušnost min. vnitřní 491.
 — policejní úprava 244, 1028,
 1036.
 — sazby 242, 1027.
 — v. automobily.
 — práva zboží mezi neobchod-
 níky 1075, 1076.
 — právní smlouva, vymáhání
 pohledávek 1020.

Dopravní živnosti, sazby 212.
 — kočí 320.
 — označení cen 243.
 — vzdání se 244.
 — viz povozníci, zasilatelé, roz-
 vážení zboží 1037.
Doručení manželce 505.
 — vyznačení dne 410.
Dostavníky 1037, 1017.
Dovoz, nevhodnost označení pro
 obchod 89.
 — povolení dovozní 1072, 1081.
 — v. vzorky drahokovů.
Dozorčí právo živn. úřadů 400,
 442, 503, 505, 1097.
 — mim. obch. 119.
 — nad okr. jednotami 456.
 — odejmutí oprávnění 254.
 — nad discipl. mocí společen-
 stev 440.
 — v továrnách pracovní řád
 344, 345.
Dramaturgiování filmů 16.
Drát zlatý a stříbrný, výroba,
 řem. 49.
Dražba, intervence 1080.
 — koucese 531.
 — zastavárny 972.
Drenáže 667.
Drobný prodej, rozsah 207, 209,
 211.
 — označení cen 243.
Droguerie, zevní označení 235.
 — a prodejní práva lékáren
 244, 246.
 — dietetické prostředky 980.
 — ve velkém 991.
 — viz materialisti, jedy, lékárn-
 ny, přípravky, prostředky.
Droždí lisované, edikt. 157.
Drožkáři 1036.
Držkářny, edikt. 156.
Družstva výdělk. el. podniky
 všeužitečné 788.
 — viz společenstva, právn. oso-
 by, konsumy, spolky.
 — zodpovědný zástupce 482.

- Družstva**, způsobilost pro koncese 536.
Dřevěné záclony, žaluzie, obch. cestující 270.
Dřevotiskárny 137, 938.
Dříví, plavení jeho 24.
 — roznášení na prodej 266.
 — rozsah práv obchodníků 224.
 — přísekávání 224.
 — štipání jako činnost pomocná 223.
 — napouštěárny 156.
 — sklady, schválení 161, 162.
Důchodkové zákony a nástupování živnosti 3.
Duchovní 65.
Duplikáty 501, 1087.
Dusičná kyselina, edikt 157.
Důtka, trest 476.
 — disciplinární 430.
Důvěrníci společ. 419, 423, 426.
 — dle stanov 441.
Důvody rozhodnutí 501, 505, 550.
 — třeba sděliti 98.
Dynamon třask. 79.
Děbány, cejchování 607.

E

- Elektrárny**, edikt řízení 157, 779.
 — zvaní ředitelství pošt 171.
 — znalci při řízení 182.
Elektrické aparáty léčebné 781.
 — vedení, silnice, cesty 167, 172.
Elektrické podniky všeužitečné.
 — finanční stránka 783, 784, 796, 804, 806.
 — podmínky prohlášení 783, 793, 796.
 — prohlášení jest koncesí 783, 795.
 — právní výhody 784, 795, 804, 806.
 — evid. kniha 81.
 — železniční 804.
 — užívací práva k pozemkům 784, 785, 797.

- Elektrické podniky všeužitečné**.
 — vyvlastnění 784, 785.
 — odstraňování stromů 785.
 — projekty a schvalovací řízení 789, 797, 808.
 — odvolání 790, 801.
 — křížení 791.
 — veř. zájmy 792.
 — přeměna starých 792.
 — elektr. rada 793.
Elektrisače soustavná 783.
 — zásady 805.
Elektroměry 781.
Elektrotechnici koncese 778.
 — civ. inženýři 717.
 — normalie EČS. 779, 809.
 — koncese II. stol. 15.
Elektrotechnické továrny, praktičtí, učni 97.
Exekuce na živnosti 248.
 — zpeněžení koncese 551.
 — pro pokuty 512.
 — pro přírážky společ. 404.
Esthetická činnost 15.
Eskomt směnek 1075, 1076.
Estampéři 116.
Etherový líh 980.

F

- Fačadníci** 117.
Fačady, provádění 664.
 — nátěr 665.
Facíři, umývači kočárů 16.
Faktoři, vyšší služby 320, 321.
Farmakopoea 978, 980, 985, 986, 992.
Fiakry 1036 viz autodrožky drožky.
Fieranti, fierancie viz Trhové Fiiatelie 942.
Filiálky cizozemské, cest. leg. timace 291.
 — viz poboční závody.
Financování podniků 1075, 1076.
Finanční výhody, elektrisačien 783, 784, 796, 804, 806.
 — úřady, spotřeba cukru 89.
 — tabák 263.

- Firmy**, protokolování jich a zevní označení 233, 236.
 — zneužití 236, 240.
Fondy podpůrné 296, 412.
 — rezervní 410.
 — pokuty 512.
Forny, ryjei jich 48.
Fosfor 903, 904.
Fotografie portrétní, řem. 50.
 — plánů a p. 944, 1078.
 — rozmnožovací přístroje 945.
 — sbírání objednávek 263.
 — vnější označení 236.
Fotolitografie 947.
Francie, obch. smlouva 73, 1091.
Francovka 979.
Fulmináty, monopol 877.
Fyzikální přístroje 940.
- G
- Garantní zboží**:
 — kovové, výroba 48.
 — kožené, výroba 49.
 — obchod 86
 — rozsah opráv. 224.
Garáže, úprava 1038.
Generátory na nassávaný plyn, poukaz na předpisy 160.
Geometři civ. 715, 718, 721.
Glückauf, třask. 902.
Gremium v. společenstvo.
 — maloobchodníků v Praze 389.
 — název tento 392.
Guillocheurové, řem. 48.
Gumové podpadky, 224.
- H
- Harmonia**, výroba 48.
Harmoniky, výroba 48.
Hadry, nakup. 955.
 — pohraniční okresy 976.
 — skladiště 161.
Harmy, edikt 156.
Hektografy 945.
Heliografie 947.
Herny, viz hry.
Hlasovací právo viz volební.

- Hlášení policejní dělníků** 342.
 — učňů 66.
 — cizinců 572 viz hotely.
Hliněné zboží, pece, edikt. 157.
Hliniště, závady 327.
Hlinka zelená, veronská 10.
Hlomez, obtěžování 155, 163, 168, 170, 171.
 — skládání materiálu 162.
Hlučínsko platnost ž. ř. 1, 2, 1097.
 — tiskové věci 26.
Hluk viz hlomez.
Hmyz, hubení jedy 139, 993.
Hnojiště 560.
Hnojiva, monopol 30.
 — umělá, edikt 156.
Hodina policejní 603.
 — zavírací 556, 605.
Hodináři, řem. 48.
 — věžní 390.
Hodiny, vzorky cest. 257, 273, 273.
Hokynářství, užívání pojmu toho v opovědích 209, 210, 214.
 — opověď 88.
Holiči řem. 49.
 — dámské kadeřnictví 17.
 — toil. potřeby 356.
 — zavírání krámů 356.
Hollitscherův zákon 610.
Hornictví, vyloučeno z ž. ř. 13.
Hořčice, není koření 221.
Hospodářské stroje, opravy 115.
Hostinská a výčepnická živnost:
 — hromadění jich 141, 550, 622.
 — koncese 138, 139, 529.
 — licence 553.
 — místní potřeba 539.
 — viz místnosti.
 — náměstci 581.
 — označení cen 243.
 — personál, dělníci 324.
 — průkaz způsobilosti 148, 454.
 — úprava policejní 244, 590.
 — zpravování fin. úřadů 89.
 — ženská obsluha 593.

Hospody společenské 396.
Hotely, cenníky pokojů 573.
 — cestující objednávky 260.
 — instruktoři 567.
 — knihy cizinců 572.
 — místní potřeba 7, 19, 140, 535, 547.
 — nemocní 575.
 — noclehárny 575.
 — omnibusy 1037.
 — pokojské 324.
 — poukázky cest. kanceláří 1012.
 — pronájem 566.
 — ručení 571.
 — sluhové 16, 576, 1028.
 — stravování v nich 606.
 — zařízení místností 568.
 — zrušení 566.
Hrábě, domácí výroba 16.
Hráze, děláni jich 47, 667.
Hrnčíři 47.
Hrobky 670.
Hromada společenstva 419.
 — působnost 444.
 — dozorcí právo úřadů 444.
 — nečlenové 441.
 — pomocnická 426.
 — působnost 428.
 — stanovy 430.
 — svolávání 427.
 — výbor 430.
 — jednotenská 450, 451.
Hromada valná společ. nem.
 pokladen 434.
Hromadění živností 83.
 — koncesí host. 141, 530, 622.
 — viz kumulace.
Hromosvody 115, 116, 117.
Hry dovolené 139, 529, 618.
 — automaty 618.
 — mládeže 616.
 — zapověděné 140, 618.
Hřbitovy, příležitostní prodej potřeb 5.
Hudby vojenské 5.

Hudební automaty 90.
 — nástroje výroba 48.
 — nástrojů sklady 161.
 — nástroje, dřevěné součásti 117.
Hudebniny, obchod jimi 137, 9 8.
 — nakladatelství 941.
 — not rytí (řem.) 48.
 — půjčovny 138, 948.
Humanitní činnost společenstev 393.
Hutě, edikt. 156.
Hýření v host. 74.

CH

Chemici, aut. inženýři 718.
 — vyšší služby 320, 321.
Chemické laboratoře 19.
 — přípravky, výroba 982.
 — továrny, znalci při řízení 174, 182.
 — zboží výroba, edikt. 156.
Chirurgické nástroje, výroba řem 47, 48.
 — vzorky cestujících 284.
Chléb, pečení 242, v hostincích viz pekaři 575.
 — krájení v obchodech 223.
 — prodej podomní 266.
 — obložený 533.
Chlorarít, třaskavina 902.
Chlorátový prach trhací 902.
 — třaskaviny 901.
Chmel, označení původu 239.
 — sírárny, edikt 156.
Chodníky, dlažba 667.

J

Informační kanceláře 488, 502, 1005, 1014, 1077.
Inkasní kanceláře 1076, 1078.
Inkorporační taxa 387, 390.
 — výše a účel její 403 (viz taxa).
Insertní kanceláře 1075, 1080.

Inspektoráty živnostenské.
 — zvaní k řízení 183, 198, 810.
 — revise elektr. závodů 780.
 — závody civ. techniků 719.
 — plavby vnitrozemské 1041.
 — stavební 703.
Instalatéři, koncese 138, 738.
 — viz kanalisaci plyn. regulator, acetylén, karbid.
 — rozsah práv 742—744.
 — kniha plyn. instalací 745.
 — elektrické 778.
Instrukce, vyšších stolic, význam jich 504.
 — o sčítání živností 514.
Instruktor, společenstev 444.
 — schůze okr. jednot 455.
Instruktorat hotelní 567.
Invalidi, úlevy 128.
 — školy a kursy 135.
 — civ. technici 725.
Inventura, zavírání krámů 358.
 — kanceláře pro ni 1076.
Inženýři, aut. 17.
 — civilní 715.
 — titul inženýr 731.
 — komory 731.
Isolace zděva 667.
Italie, obch. smlouva 75.

J

Jarmarky viz trhy, 293.
Jaternice, výroba 117.
Jatky, edikt. řízení 157.
 — nucenost 174.
 — soukromé, zákaz jich 160.
 — sazby 160, 174.
 — řád 175.
Jednatelství sprostředkovatelů služeb 1043, 1049.
 — zastaváren 972.
Jednatelství obchodní samost. živnost 258.
 — a komisionářství 388.
 — soukromé viz sprostředkování.
 — tabákové 263.

Ř. z.

— veřejné 1070.
 — viz agentura.
Jednota stavitelů 662.
Jednoty živn. společenstev 449.
 — okresní, působnost 452.
 — pokladny nemocenské 423.
 — přistupování k nim 424.
Jedovaté prostředky k hubení hmyzu 139, 993.
Jedy, výroba, koncese 138, 977.
 — průkaz způsobilosti 984.
 — seznam živnostníků 987.
 — výpočet jich 982.
 — opatrnost při nich 984.
 — na myši a hmyz 993.
 — odepření prohlídky závodu 485.
 — příslušnost min. vnitra a obch. 490.
Jehláři, řem. 48.
Jideiny uzemářů 533.
Jiskrová telegrafie, viz Telegrafie.
Jméno živnostníka ve štítu 233.
Jmění společ. správa 441, 447.
 — uložení 448.
 — jednot 456.
Juxty opovědi 497.

K

Kabely, kladení 666.
 — silnice 782.
Kaderníci viz holiči.
Kachle co staveb. hmota 224.
Kalcium-Karbid viz karbid, acetylén.
Kalendáře, konces. prodej jich 25, 143, 938, 940.
 — reklamní, rozdávaní 400.
 — cest. kanceláří 1015.
Kámen umělý 664, 665, 670.
 — zpracování a výroba 671.
 — viz dlažby.
Kameníci, koncese 128, 661.
 — rozsah práv 669.
 — starého práva 684.
 — zkoušky 690.

Kameno-sochaři 669.
— tiskárny 137, 938.
Kamnáři 47.
— výroba sporáků 207.
— kachle, roury co stavební hmoty 224.
— vymetání kamen 934.
Kanalisace domovní 666, 743.
Kanceláře bytové 1078.
— celní 1075, 1079.
— cestovní 1011.
— civ. techniků 724.
— civ. inženýrů vedlejší 721.
— daňové a finanční poradny 1075.
— detektivní 488, 1007, 1077.
— eskontní 1075.
— informační 1005, 1076, 1077.
— inkasní 1076, 1078.
— insertní 1075, 1080.
— korespondenční 1009.
— povětrnostní 1010.
— právní 1075.
— prodejní 226.
— reklamní a plakátové 1075, 1076, 1080.
— revisní a účetní 1076, 1080.
— stavební, označení u staveb 228, 688.
— tarifní (železniční) 1020, 1077 až 1079.
— technické 715.
— vojenské 1008.
— zpravodajské 1070.
— zařizování kanceláří 1076.
Kandity, výroba, řem. 49.
Kantýny 545.
Kapelníci 16.
Kapsle, výroba edikt. 157.
— v. zapalovačů.
Karbid viz acetylen (761, 777).
— garaže 1039.
— příslušnost m. o. 489.
Kartáčníci, řem. 48.
Kartel výrobní, družstevní 65.
Kartonážnictví, řem. 49.

Karty hrací, koncese 138, 950.
— příslušnost min. 489.
— viz hry.
— vykládání jich 6.
Kasárny, zvaní voj. eráru ke komisi 171, 194.
— viz kantýny, markytáni.
Katafalky 1065.
Katastr živnosti 514.
Kauce 246.
Kautely v. omezení, podmínky, úprava.
Káva, průkaz způsob. 207.
— výroba 671.
— náhražky, označení 239.
— podávání 529.
— pražení 162, 223.
Kavárny, neopr. obchod 283.
— označení v dekrety 4.
— zásady pro udělení koncesí 540, 541.
— viz přenesení hostince.
Klavíry, výroba 48.
Klempíři, řem. 48.
— instalatéri 390, 742, 744.
— nákup starých kovů 956.
— rozsah práv 115.
Klenotníci, řem. 48.
Klenoty, punc. legitimace 273, 279.
— obchody, hostince 283.
— vzorky obch. cest. 257.
— podezřelé zboží 958.
Klepaní kožešin 172.
Kleštění dobytka 18, 20.
Klíče, paklíče 956.
— sběrna jich 23.
Klid nedělní, novela 44, 45.
— a sváteční 330.
— rušení, trest 479.
— slyšení jednot 454.
— trhy 299.
— příslušnost m. o. 489.
— v hostinech 596, 597.
— náhr. odpočinek 598.
Klid noční, rušení závodem 171.
Klišárny, edikt. 156.

Kloboučníci (řem.) 49.
— rozsah práv 114.
— lisy tiskařské 946.
Klobouky, cest. vzorky 261.
Kniháři, řem. 49.
— půjčoven knih 5.
— zákazky u knihkupců 940.
Knihkupectví, koncese 137, 938.
— rozsah oprávnění 940—942.
— příručky cestovní 1015.
— nádražní, zavírání krámů 357.
Knihovny, nákazv 948.
Knihotiskárny, koncese 137, 938, 941.
— vazba knih 940.
— viz barvy.
Knihy hotelní 572.
— komisionářství 940, 941.
— modlitební a školní 25, 143, 938, 940, 941.
— půjčovny 138, 940, 948, 488.
— sprostředkovatelů míst 1044.
— trhovectví jimi 299.
— instalatéri 745.
— vetešnické 952.
— zastavárenské 967.
— evidenci elektr. podniků podniků 801, 802, 811.
— pozemkové pro elektr. podniky 811.
Knížky pracovní 335.
— nepravé 338.
Knoflíky, potahování jich 222.
— rohové, výroba, edikt 156.
Koberce perské 956.
Kočí, živn. pomocník 320, 324.
Kožovné živnosti 26.
— přísluš. m. o. 490.
— stihání 476.
Kojné 1045, 1046, 1049.
Koksárny, edikt. 157.
Koláčníci, řem. 49.
Koláři, poškozování živnosti 6.
— rozsah oprávnění 115.
— a tešari 671.
— řemesl. živnost 48.

Kolkování v živn. věcech 1082.
Kolodiová vlna 781.
Kolomaz, edikt. 156.
Koloniální zboží, průkaz způsob. 207.
— viz hořčice, ovoce jižní, pivo láhvové.
— obch. cestující je mítí nesmějí 257.
Kolportáž 943.
Kominici, koncese 138, 931.
— rozsah oprav. 932.
— sazby 242, 931, 935.
— vymetací obvody 228, 937.
— vymetání kamen 932.
— vzdání se živnosti 244.
Komíny vysoké, předpisy 160.
— schvalování 164.
Komisář živn. 442, 444, 446.
Komise živnostenské:
— řízení a zvaní 184, 171.
— útraty v host. místnosti 563.
— v. edikt. živn. inspekt.
Komisionářství knihami 940.
— pojem téhož 258, 388.
Komora, název tento není pro společenstva 392.
Komory obch. a živn., slyšení jich 204, 213, 228, 242, 244, 257, 287, 328, 329, 330, 349, 385, 392, 393, 394, 395, 400, 402.
Koncesované živnosti 47, 51.
— výpočet 137.
— nové 153.
— slyšení jednot 454.
Konfekce, braní míry 222, 224.
— velkokonfekce 223.
— výraz nepřesný 88.
Konkurence nepoctivá 236.
— obch. cest. 258.
— poctivá 96.
— staré zvyklosti 397.
— stanovení cen společenství 395, 398.
Koní kování, pomoc. práce 206.
— v. podkovářství.

Konkurs, podstata, vnější označení 234.
— vedení živnosti 251.
— vylučovací důvod 69.
Konopí, močidla, edikt 156.
Konsens, schválení provozovny 158, 160, 165, 188.
Konstrukce pomocné 675.
Konsulát, nevhodnost tohoto pojmenování 234.
Konsumy, viz společenstva hospodářská a výd.
— obch. cestující 284, 290.
— způsobilost pro ž. oprávnění 57—64, 535.
— držení učňů 364.
— zodpovědnost zástupců 482.
Koňští řezníci a uzenáři, řem. 49.
Kontoirní zaměstnání, průkaz 92.
Konverse pohledávek 1075, 1076.
Kopání příkopů 666, 667.
Koptárny, edikt 157.
Korkové desky, objedn. obch. cest. 269.
Kořalka, zákaz 540.
— výroba 624.
— viz lihoviny.
Koření, prodej vázán na průkaz.
— způsobilosti 207.
— vyloučeno z obch. cest. 257.
Kosmetické prostředky 980, 986, 988.
— z ciziny 991.
Kostely, provozovny blíže nich 155, 194.
Kosti, edikt. řízení 156.
— sklady 161, 175.
— obchod jimi 955.
Košerování 174.
Košikáři, košari 48.
Kotlářny, edikt 156.
Kotle parní 138, 742, 813.
— průkaz způsobilosti 812.
— komínici, čištění 933.
— znalci při řízení 182.

Kouření mládeže 615.
Kovárny obecní 6.
— schválení 163.
Kováři, řem. živnost 47.
— rozsah oprávnění 115.
— poškozování živnosti 6.
— mědi, řem. 48.
— podkováři 1055.
Kovoličci, řem. 48.
Kovorobná škola, Bratislava 108.
Kovoryjci, řem. 48.
Kovotepci, řem. 48.
Kovy staré 955, 956.
Koželuzi, řem. 48.
Koželužny, edikt 156.
Kožesiny, sklady, edikt 156, 162.
— klepání 172.
— konfekce 224.
Kožesníci, řem. 49.
Krádež, zrušení smluv 338.
Kramářství, rozsah 210, 221.
Kravařství 11.
Krejčí, braní míry v obchodech 222.
— řem. živnost 49.
— tovární živnost? 55.
— úlevy ženám 120.
— vyhledávání zakázek 262.
— jako zaměstnanec 325.
Kreslicí potřeby 224.
Kresličí, vyšší výkoňy 320, 321.
Krev, bilkovina, továrny, edikt 157.
Krevní sůl, edikt 156.
Kroužkáři, řem. 47.
Krupařství, pojem 220.
— opověď 88.
Krsky, hubení jich jedy 993.
Krytí stavební 686, 706.
— vůbec 345, 479.
Kuchyně hostineců 558, 559.
Kříž červený, znak 230.
— příslušnost min. vn. 492.

Kumulace ž. oprávnění 83, 250.
— host. a výč. 547, 621.
— v jediné opovědi 86, 87, 154.
— vdovským právem 252.
— členství ve společ. 387.
Kumulace trestů 478.
Kulturní inženýři 718, 721, 722.
Kupec, pojem obch. z. 57.
Kupečti pomocníci 348.
Kuplety prodej 941.
Kursy učebné u společenstev 396, 397.
Kůže surové, sklady, edikt 156.
— skladiště 162.
— výkroj 224.
Kuželník 559.
Kvasnice lisované, edikt 157.
Květiny umělé, práce 224.
— výroba řem. 49.
— výroba, úlevy ženám 121.
— rostlé, roznašení na prodej 266.
Kyselina dusičná 157, 992.
— minerální 985.
— octová 992.
— sírová 157, 162.
— solná, edikt 157.
— solná 980.
— šfoviková 985.
Kyselky viz miner. vody.
Kyslík tekutý 877, 885.
Kysličník vodičtý 887.

L

Laboratoře chemické 19.
Lahůdkáři výčep 530, 531.
Láhev, cejchování není 607.
— pro obch. uzavřeně 207, 221.
— uzávěrky, zátky 627.
— cizí u sodovek a j. 239.
Láhvové pivo 605.
Laky, výroba, edikt 156.
Lakýrníci, viz natěrači.
Lámání kamene 671.
Lázně 18, v. pensionáty.
— ručení 571.
— zavírání krámů 354.

Léčebné přístroje elektr. 781.
— ústavy podávání pokrmů 534.
Léčiva, léky, výroba, prodej 138, 977.
— průkaz způsob. 981.
— jedovaté 985.
— srážky ze mzdy 333.
Legatáři 250.
Legitimace cestujících obchodních 257, 270.
— maj. živností 272.
— vzorec 270, 275.
— tiskopisy 285, 291.
— protokol 272, 277, 286.
— puncovního úřadu 258, 273, 278.
— společnosti obchod. 286.
— nositi stále nutno 272.
— na roznašení na prodej 271, 286.
— ztráta jich 271, 286.
Legitimace občanské 335.
Legitimační list živnostenský 266, 291, 1094.
Lékárny 18, 19.
— oprávnění 977.
— poměr k droguerii 244, 246, 985.
— příslušnost min. vn. a obch. 490.
— ruční prodej 992.
— taxa 979.
— výčep lihovin 662.
— zaměstnání není průkazem živn. 97.
— stačí pro dispens 218, 222.
Lékařské zboží, cizina 991.
— velkoobchod 979.
Lékaři nepodléhají ž. ř. 18, 19.
— znalci při h. a v. místnostech 563, 564.
— prohlídka při prostituci 593.
— prohlídka dělníka 329.
Lékařské nástroje, cest. 284.
— výroba, řem. živnost 48.
Léky viz léčiva, jedy.

- Lepenka na střechy**, cest. 269.
— výroba, edikt. řízení 156.
Lesní produkce 6.
— roznášení na prodej 266, 274, 287.
Lesnictví, inženýři 718.
Lešení 675.
Létadla 1023.
Lhůta odvolací 503, 504.
— zmeškání 416, 417.
Licence hostinská 142, 554.
— na jedy 983, 988.
— na střelný prach 888, 892.
Lidový, nevhodné označení 234.
Lignosit 902.
Lih denaturovaný 98.
— kařový 980.
— skladiště, sdružení 161.
Lihovary, edikt 157.
— hospodářské 12.
— výroba sudů 206.
— změny, rozšíření 163.
Lihoviny, výčep, koncese 138, 139, 529, 625.
— výčep a zavírání 629.
— obchod jimi 88 621, 625.
— v drobném 207, 221, 224.
— výroba 224.
— omezování 625.
— zásady pro koncese 540.
— roznášení na prodej 266.
— v kantinách 577.
— přelévání v krámech 625.
— mládež 610.
— příslušnost min. o. 489.
Lichva válečná, ztráta živnost. oprávnění 484.
Likérů výroba, hlášení fin. ředitelství 89.
— viz lihoviny.
Limonády výčep 533.
List tovaryšský 97.
— výučný 92.
— živnostenský 89, 90, 496, 499.
— na § 38: 213, 214.
— místo dekretu 254.

- Listky jízdní a plavební** 1011.
— mezupalubní 1012.
Lisy šlapací 137, 938.
— tiskařské 945, 946.
Literární činnost 14.
— výrobky, rozmnožování 137, 938, 940.
Litografie, koncese 137, 938.
Lodivodové 1041.
Lodní stavby strojní inženýři 718.
Lojární, edikt 157.
Lomy, edikt 157.
— blíže železnice 168.
— kamenné 671.
— povaha živnosti 11, 671.
— zemědělců a p. 10, 11.
Losy, prodej po ulicích 23, 1029.
Loterie 30.
Louhy žiravé 985.
Ložní zboží, výroba, řem. 49.
Ložnice personálu 328.
— v hostincích 559.
Lupenkárské předlohy 939.
Lustry plynové 756.
— elektrické 781.

M

- Maďarsko, recipocita** 72.
— smlouva mírová 79.
Magistráty jako ž. úřady 487.
Majitelé živnosti, pojem 360, 386.
Malíři akademičtí 15.
— fasád 665.
— pokojů 49, 51, 52.
— průkaz způsobilosti 229.
— sgrafit. 666.
— štítů a písmá, průmysl. výrobků 49.
— viz natěrači.
Maloživn. závody, v. podmínky.
— plány 197.
— výlohy řízení 199.
Mandátní řízení 509.
Mandoletáři, řem. 49.
— rozsah práv 533.
Manévry, označení cen 243.

- Manipulace se zbožím v obchodech** 223, 224.
— viz lihoviny.
Manikura 1034.
Manžel(ka), výpomoc v živnosti 322.
— viz doručení.
Markytáni 52, 576.
Marnotratnictvo viz nesvéprávnost.
Maserství 1034, 1035.
Masná pokladna v Praze 309.
Maso, prohlídka zdrav 175.
— pacht výseku 242.
Masti 990.
Materiální obchod, způsob. 207.
— zevní označení 235.
— prodejní práva lékáren 244, 985, 990.
— obch. cestující 257.
Mechanici, řem. 48.
— rozsah oprávnění 116.
— vyšší služby 320, 321.
— škola v Pulji 109.
Meliorace, stavby 667, 718.
Metalografové, řem. 48.
Meteorologické kanceláře 1010.
Mezipalubi, cestující 143.
Měditiskárny, koncese 137, 938.
Mimeografy 945, 947.
Milost v tr. řízení 510, 511.
Mincovní monopol 31.
Minerální viz oleje.
Minerální vody, 138, 980, 986.
— roznášení 266.
— plnění do lahvi 19.
— umělé, koncese 138, 977.
Ministerstva kompetence:
— obch. 45, 489.
— soc. péče 494.
— veř. prací 492.
— vnitř. 490.
— obch. na Slovensku 496.
Míra brání její v obchodech 222.
— továrnách 224.

- Místní poměry u konc. živnosti** 148, 150, 151, 154.
— při přesídlení 225, 229, 553.
— dodatečné odnětí živnost. oprávnění 255.
— host. živnost zvláště 545.
— kantýny 545.
— výčep lihovin 621.
— potřeba 971, 778.
Místnosti hostinské a výčepní vhodnost 534, 554, 565.
— vypravení 556.
— při přesídlení 552.
— pro prodej lihovin 621.
— hotelní, instruktorka 568.
— přednáškové 547.
— závadné 546.
— hotelní 566.
— plány 562, 564.
— zrušení některých 546.
— v. taneční, komise, výlohy, lékař:
Místnosti pracovní 319, 326.
— spací děln. 319.
Místo, pojem 217, 219.
Mistrovské zkoušky 400.
— usnesení společenstva 423.
— učeliště 457.
— u společenstev 470.
— rady zkušební 462.
Mistři zkoušeny. právo 402.
— v. zedničtí, řesaři a p.
— tovární, vyšší výkony 320.
Miškáři 19, 20.
Mládež, péče o ni, III. st. 494.
— ochrana, podávání lihovin 610—618.
Mladiství pracovníci, ochrana (§ 74) 327, 348.
— knížka pracovní 336.
— pracovní řád 343.
— zákaz je mít (§ 98) 362, 479, 483.
Mlékárna, nátěr křámu 205.
— společenstva 62.

Mléko, roznášení na prodej 266.
— podávání téhož 532.
— velkostatků a kravařů 11.
Mletí koření 223.
Mlynářství, řem. 52.
— staré řády zrušené 4.
— stará práva 26, 30.
— pecnářství 49.
— tovární 54.
Mlýny na odpadky zlaté, 156.
— na kosti, edikt 156.
Močidla lnu a konopí, edikt 156.
Modeléri, umělci 15.
Modiství, řem. 49.
— úlevy ženám 121.
— rođ. a ž. škola v Praze 126.
Modlitební knihy 25, 143, 938, 941.
Modní zboží, opověď 88.
Monopoly státní 30.
— prachový 866.
— výbušných látek 876.
Mosazníci, řem. 48.
Mosty, stavba 667.
— vedení plynovodu 749.
Motocykly staré 955.
Motorická vozidla, viz automobily.
Motory, obch. cest. 269.
— hybadla, schválení 155.
— znalci při řízení 182.
— elektrické, výroba 781.
Motykáři 47.
Moučka dětská 980.
Mravnostní policie, tiskoviny 235.
— při úpravě (dle § 54) 245, 246.
— ochrana 486, 599.
Mrchoviště u pohodnic 1056.
Mrva viz hnojiva.
Mřížovnici, řem. 48.
Multiplex 947.
Mydlárny, edikt 157.
Mydláři, řem. 49.
Mýdlo, výroba stud. cestou 116.
— prádelny 206.

Myši hubení jedy 139, 993.
Mzda, pracovní řád 344, 345.
— stanovení společenstvem 402.
— stanovení bromaďou pomocnickou 429.
— snížení 320.
— srážky 344, 346.
— výplata 333, 579.
— zadržování 341, 345.
— záznamy 343.
— nelze-li pracovat 318.

N

Nabídek vyhledávání v neobchodních věcech 1076, 1077.
Náboje, střelivo 814, 870.
— staré 815.
Náboženství, nástup živností 56
— učňů 369, 397.
Nábytek, schválení továren 162.
— starý 955.
Nádenníci 16, 321.
— přiřizovací 323.
Nádobí kuchyňské a j., dřevěné dom. práce 16.
Nádoby uzavřené 529, 621, 623, 626—628.
— měrné v host. 608.
— viz cejchování.
Nádraží, knihkupei, zavírání krámů 357.
— restaurace 545.
— stanoviště živností 91.
Nafta, viz oleje min.
Náhrada škody za zneužití označení 237.
— kompetence 241.
— za přestoupení taxy 242.
Náhradníci výboru společ. 425.
— hrom. pomoc. 426.
Náhračky tabákové 265.
— v. káva.
Náhrobky kamenné 670.
Nájem bytů, srostřed. 1078.
— ochrana 586.
Nájemce jako soused 192.
— viz nájemce, pachtýř.

Nakladatelství 938, 940, 942, 1077.
— autorů 14.
Náklady, viz útraty.
Nákupní prameny 1077.
Námezdní práce nejnižšího druhu 16, 321.
Náměstek (pachtýř) 246.
— osob nesvéprávných 56.
— osob právnických 57.
— společ. s r. o. 59.
— zachovalost 70.
— opověď živn. 12.
— vdov 251.
— osoba pro vyšší úkony 124.
— vůči dělnictvu 348.
Náměstek (pachtýř) v živnosti h. a v. 141.
— při koncesích 142.
— bezúhonnost 539.
— podsuďní 322.
— legitimace k žádostem 585, 586.
— zodpovědnost 481, 482.
— odvolání jich 585, 595.
— osobní provozování 540.
Náměstek u soukr. prostředkovatele 1079.
Náměstek starosty, společ. volba 424.
Námítky 158.
— soukromoprávní 159, 167, 171, 184.
— viz sousedi, smír.
Napajedla 742.
Napětí elektr. přespolní a j. 808.
Nápisy na pomnicích 670.
Náplastě 988.
Napouštěrný dřeva, edikt 156.
Narovnání, intervence 1075.
Náradí, opatření jeho 319.
Nástroje v. výrob. lékařské.
— hudební 48.
Nátěr facád 665.
— prací instalatérských 741.
Natěrači a lakýrníci 49, 51, 52.
— tovární podnik 55.

Návěstní prostředky, užívání jich 229.
Názvy nevhodné, zákon 229.
Nedělitelnost ž. oprávnění 249.
Nedělní klid, viz klid nedělní.
Německo 80, 1094.
Nemoc, mzda 318.
— pracovní řád 344.
— nákupní přídavek 319.
— odpuzující, důvod k propuštění 339, 370.
— nehlášení, propuštění 340.
— učňů, zpravitel rodiče 370.
Nemocenské, viz pokladny.
Nemoci nakažlivé, ústavy vyšetřovací 99.
— zvířecí 20.
Nemocnice 19.
— návštěva cest. 284, 290.
— ošetřování nemocných 20.
— provozovny u nich 155.
Nemravný život, zrušení prac. poměru 339, 341, 371.
Nemravnost, host. 534.
— viz ženská obsluha, nevěstince, prostitute, hyění.
Ne nastoupení do práce 342.
Neobjednané zboží 258.
Neopatrnost s ohněm, propuštění 339.
Neoprávněné provozování, členství společ. 388, 389.
— výcepu obchodníků 529, 544.
— náměstek 551.
— před koncesí 554.
Neplatnost smluv prac. 334.
Nepořádky ve společ. 443.
Neproputnost plyn. vedení 749.
Neprovozování živností 159, 254.
— místní potřeba 971.
— vliv na členství v společenstvu 386, 388.
Nepřevoditelnost ž. práv. 250.
Nerosty vyhražené 13, 14.
Neschopnost, zrušení smlouvy prac. a učeb. 338, 339, 371, 372.

Nesvépřávnost 56.
— volební právo společ. 419.
Nevěřejné místo, nabízení osob.
služeb 1032.
Nevěstince 6, 596, 598.
Nesolidnost, obchod. cest. 258.
Nezaměstnaní, hlášení míst 1049.
Nezletilí descendentí, úlevy válečné 131.
Nezletilost 56.
— — povolení soudu 86.
— potomků 251.
Nezpůsobilost k práci 318.
Nežalovatelnost pohledávek ze zboží na úvěr 335.
Německo, mírová smlouva, reiprocita 80, 1094.
Nitroglycerin, monopol 877.
Nitrocellulosa 877.
Nočelníky (hospody společenské) 396.
— v Praze, řád 574.
Noční práce, přestávky 330.
— trestání 479, 480.
— v mladiství prac. a ženy.
Norimberské zboží, obchod 88.
Normativ hostinských 529.
Norsko, smlouva 1095.
Nosiči, koncese 138, 1027, 1032.
Notáři 17.
Noty, ryjci jich 48.
Novely k živn. řádu 48.
Novoty (soutěž), jich odstranění 397.
Nožiky, perořízky, prodej v obchodech psacími potřebami 224.
Nožiči 47.
Nunavřství, kleštění dobytka 18, 20.
Nýtaři 116.

Obava zneužití koncese 6, 93.
— hostinské koncese 534, 621.
— živnosti 483.
— provozoven 166, 189.

Občanství státní, nástup živnosti 56, 57, 71.
— buď uvedeno v opovědi 85.
Občerstvení podávati 139, 529, 594.
Obec, pohřebnictví 146, 1063.
— provozovny, řízení, účast 161, 166, 171, 173.
— rekursní práva u host. živnosti 141, 142, 535, 552.
— režijní kovárny a p. 6.
— tržní orgán 302.
— vyjádření při živn. host. a vyč. 140, 532, 535, 552.
— u ostatních koncesí 150, 151.
— u lihovin 621, 623.
— živn. oprávnění 7, 8.
Obchod, prodej celého závodu 221.
— rozsah činnosti obchodníkovy 223, 224.
— smíš. zboží. skladiště 161.
— pojem 207, 209.
— výčep vína a p. 529.
Obchodní komory viz komory.
Obchodní živnosti, průkaz způsobilosti 92.
— pojem 4, 51, 53.
— rozsah 207, 938.
— věci pojem 18.
— pomocníci 348.
— viz smlouvy.
Obchodvedoucí viz náměstek.
Obilí, obchod jím 210.
— čištění téhož 223.
— šrotování 224.
Objednávky, hledání 256.
— stanoviště příležitostné 261.
— na práci 262.
— seznam věcí výhody požívajících 269.
Obnova 511.
Obrázkové knížky 941.
Obrazy, originály 941.
— protistátní 603.
— svatých 25, 143, 938.

Obstaravatelství obchodní (komisionářství) 1076.
Obtěžování provozovny 155.
— viz hlomoz, sousedstvo.
Obtisky, prodej 939.
Obuvníci, řem. 49.
— svářkářství 116.
Obuv, brání míry 222.
— přidělení gum. podpatků 224.
Obvazy 978, 986, 988.
Obvody, společenstev 392.
Obyčeje staré, jich odklizení 397.
Obyčejové právo 3.
Ocelotiskárny, koncese 137, 938.
Ocet, roznašení není dovoleno 266.
Octová trest, sbírání objednávek 262.
Odbory, sekce ve společ. 441.
Odbytové prameny 1077.
Odepření koncese 534, 535, 547.
Oděvníci, řem. 49.
— viz krejčí.
— brání míry 222.
Oděv hotový, prodej 224.
— viz konfekce.
Odhlášení, viz vzdání.
Odkazovníci 250.
Odkladný užitek, trestní řízení 510.
— odvolání společ. 418.
— pohřební ustavy 1031.
Odnětí živn., oprávnění vдовě 252.
— pro dodatečné zjištění závady 253, 1097.
— pro neprovozování 253.
— pro nesplnění podmínky 254.
— živn. 147, 419, 512; h. a v. 544, 545, 557, 595.
— pro nezpůsobilost dodatečně 102, 119.
— pro odsouzení 71.
— neprotokolování 58.
— Hlučínsko 3.

Odnětí obch. legit. 271, 286.
— práva míti učně a mlad. pomocníky 361, 476, 479, 480, 483.
Odnětí oprávnění civ. technika 725.
Odpadky v. celluloi. — hadří 955.
Odpadní vody, projekty 197.
Odpočinek, viz přestávky.
Odsouzení, následky 68.
— podminěné 69.
— v živn. věcech následky 480, 483, 484.
— vyloučení z voleb. práva 419.
— cest. legitimaace 271, 286.
Odůvodnění, v. důvody.
Odvolání 502.
— opožděné 416, 505, v. lhůty.
— v řízení o všeužit. el. podnikcích 791.
— v trest. věcech 510.
— viz obec.
— společenstvo 415, 535, 547, 549.
— výpis z protokolu 416.
— proti suspensi představenstva 443.
— z usnesení hromady 442.
Odvolatelnost max. sazeb 242, 243.
— licencí dle § 60, 266.
— koncesí host. 532.
— koncesí sprostředk. služeb 145, 1042, 1047.
— konsensu 165, 188.
— veř. agencie 1073.
Odznamy protistátní 605.
— posluhů 1029.
— průvodcích cizinců 1036.
Ohledání místní, přibrání společ. 486.
— místnosti h. a v. 557.
Ohněstrojné látky, koncese 138, 833, 871.
— edikt 156.
Ohrady dřevěné, tesaři 671.

Ohraničení živností 228, 242.
Ohřivače vody 744.
Ochrana, viz vnější označení.
Ochrana dělnictva, opominutí předpisů 479.
 — na životě a zdraví 155, 326 (§ 74).
 — u civilních inženýrů 719.
Ochutnavárny 531.
Okna místností h. a v. 557.
Okolnosti polehčující 510.
 — přitěžující 480.
Okresy, viz kominici.
Oleje miner. — překapavárny, edikt 156, 922.
 — obchod jimi vůbec 923.
 — poukaz na předpisy 160.
 — min. obchodu příslušn. 490.
 — drobný prodej, průkaz způsob. 207.
 — benzin. nádrže 166.
Oleje zemní, zpracování, nádržkové vozy 922.
Olejny, edikt 156.
Omezení oprávnění 86, 100.
 — viz podmínky, odvolatelnost, konsens.
 — časem 188, 532.
 — pachtu 249.
 — rozsah živností h. 531.
 — udílení koncesí h. 542.
Omezování provoz. živností společenstvy 395.
 — podmínkami 327.
Omitky z umělého kamene 664.
Omnibus hotelní 1010 1037.
Omyl právní a skutk. 508, 255.
Opalograf 947.
Opatření zdravotní, viz ochrana.
Opětné provozování řem. živností průkaz způsob. 114.
Opilství, překážka koncese 140, 534, 621.
 — důvod k zrušení prac. smlouvy 338.
Opisování 947, 1076.
Opium, koncese 981.

Oplatky, hostince 534.
Opovědi živností, forma 496.
 — kolky 1083, 1087.
 — nevyhovující zamítat 87, 98.
 — svob. živností 84.
 — smíš. zboží 208.
 — taxa přístupní 387, 389.
Opozdění odvolání 511.
Oprávnění živnostensk.
 — nabytí 86, 88.
Opravy prodávaneho zboží 222.
 — viz správy.
 — této sbírky 1097.
Opravy strojů 115—117.
Optici, řem. 48.
Opuštění práce 339.
Organisace dělnické, význam pro kolekt. smlouvy 319.
Originály uměl. pra. í 15
Osada, pojem 217, 219, 553.
 — počet h. a v. koncesí 550.
Osadní, v. kolonialní.
Osobní provozování 141, 145, 540, 551.
 — sprostředk. služeb 1043.
Ostruháři, řem. 48.
Osvědčení stranám 501.
Osvětlení místností pracovních 326, 328.
 — hostinců 557, 558.
 — srážka ze mzdy 345.
 — viz acetylen, plyn, elektro-technici.
Osvětlovací tělesa viz lustry.
 — potřeby obch., cest. 270.
Ošetřování nemocných 20, 1035.
Ověření pracovních vysvědčení 100, 101.
Ovoce jižní, svobodná ž. 221.
 — roznášení po domech 266.
 — sušené 268.
Ozdobníci per., řem. 49.
 — úlevy ženám 121.
Ozdobnické zboží 210, viz galanterní.

Označení cen 243.
 — abstraktní 1013.
 — cestovních kancelářů 1013.
 — staveb 688.
 — vzorků 274.
 — zubních techniků 996, 1004.
 — viz vnější.

P

Padělání prac. knížek 337.
Pachtýři, členství ve společenstvu 385, 387, 389.
 — zevní označení 234.
 — hlavní ustanovení (§ 55) 246.
 — kantýn 51.
 — připustnost polic. úpravy 245.
 — vnučený (exek.) 248.
 — daň výdělková, ručení 250.
 — vдова po něm 253.
 — soukr. jednatelství 1079.
 — v. náměstek.
Pánváři 47.
Papírny, edikt 156.
Papírníci, rozsah práv 262, 940, 941.
Paramenty, výroba 88.
Parní kotle 812.
 — stroje, schválení závodu 155.
Paroplavba 23.
Pařeniště, výroba 671.
Pasíři, řem. 48.
 — příbuzné živností 116.
Pasty léčivé 988.
Patenty, jich výkon 40.
 — rozsah pat. práv 205.
 — viz vynálezy.
 — zástupci.
Patrony, v. náboje, střelivo.
Paušál poplatkový 320.
Pece, viz hutě, hliněné zboží, vápenice a pod.
 — pekařské a sklářské 664.
Pecnářství, řem. 49, 507.
 — členství společ. 390.
Pečené studené, prodej 533.
Pečivo, pouliční prodej 268.

Pekárny velkostatků 12.
Pekaři, řem. 49.
 — vzdání se 244.
Pekařství švýcarské 88.
Pensionát u obch. školy 21.
 — vůbec 566, 569.
 — v. hotely.
Péra, ozdoba jich, řem. 49.
Perdyt, frask. 902.
Periodická doprava osob, koncese 138, 1015.
 — II. stol. 488.
Pernikáři, výroba 49.
Peří, čištění, edikt 156.
Perle, vyšívání, řem. 49.
Perletí soustružnictví 117.
Petrolej, nádržkové vozy 922.
 — viz oleje miner.
Pexiderovy barvy 665.
Piana, sklad jich 161.
Pila, schválení závodu 161.
Pilníkari 47.
Písek, dobývání rolniky 10, 11.
 — viz lomy.
Písničky lidové 941.
Pissoiry, viz záchody.
Pitelny 19.
Pivo láhvé, separátní opověď 210, 220, 631.
 — kolkování 1084.
 — sklad, vedl. závod 227.
 — mládež 610.
Pivovary, výroba sudů 206.
 — označení piva vyrobeného 238, 239.
 — lahvové pivo 533, 562, 566.
Plakotavací ústavy 1080.
Planotisk 944.
Plány architekton. 15.
 — návod na zhotovení 193.
 — neúplně 169, 171, 180.
 — hostinců 562, 564.
 — provozoven 158, 178.
 — stavební, podpis 672.
 — techniků civil. autor. 723.
 — zhotovování jich 672, 726.

Platnění, řem. 48.
— zlata a stříbra, řem. 49.
Plátno voskované, edikt 138.
Plavba 23, 24.
— vnitrozemská 138, 1041.
Plivání 557.
Pist ke krytí střech 156.
Plýnárný, edikt 156.
— proti elektrárnám 167.
Plýnoměry, výroba 742.
— úprava 751.
Plýnovody, instalace 138, 738.
— acetylenové 766.
Plýnový regulativ 489, 744.
Plýny hořlavé 744, v. acetylen, karbid.
Pobočné závody 225.
— členství společ. 390.
— schvalování jich 162.
— civ. inženýři 721.
— kolkování oznámení 1084.
— průkaz zpās. obch. 227, 1098.
Počítací stroje 955.
Podání, sepisování u společ.
Podzemních věcí koupě 70, 958.
Podkovářství 1 8, 1052.
— neoprávněné 6—9.
Podloudnictví, trest 95.
Podloudný dovoz klenoty 283.
Podmínky provozování 155, 158, 165, 185.
— buďte co nejméně tísňivé 185, 186, 189.
— dodatečné u změn 190.
— nesplnění 254.
— upuštění od nich 191.
— zostření II. stolicí 193.
— živn. listu 90.
— koncese 157, 532, 603.
Podnájem bytů 571.
Podnikatelství staveb 704.
— prac. řád 714.
Podniky, výklad pojmu toho 9.
— cizí, účast na nich 82, 88.
— společenstev 412.
Podomei v host. 323.

Podomní obchod 26.
— klenoty, hostince 283.
— min. oleji 490.
— Rumunů, Bosňáků 72.
— Srby 299.
— zákaz 266.
— prodej zavř. krámy 359.
Podpadky gumové 224.
Podpůrné, viz pokladny, fondy.
Podřízené služby pomocné, odbor u hromady pomoc. 430
Podsudní, viz náměstek 581.
Pohlaví nemá významu pro nástup živnosti 56.
Pohledávky ze smlouvy doprav.
• ní, vymáhání jich 1020.
Pohlednice, prodej 144, 939.
— hostince 534.
— cest. kanceláře 1015.
— nakladatelství 943.
Pohodnice, koncese 138, 1056.
— edikt, řízení 156.
— policejní úprava 244.
— ravyony, sazby 228, 1931.
Pohraniční okresy a živnosti 84.
— obchod hadry 976.
Pohřebné, mistrovských pokladen 406, 414.
Pohřebnické koncese 159, 146, 1063.
— pojištění spolkové 5.
— policejní úprava 244.
— potřeby 1065.
— sazby 1066.
— ústavy 488.
— způsobilost, průkaz 1067.
Pojištění nemocenské členů společenstva 396, 406.
— jednotenské 451.
— srážky ze mzdy 346.
— cestovní 1012.
— vystěhovalecké 1015.
— pensijní srážky 346.
Pojišťovací jednatelství 262.
— obchody 1076.
Pojišťovny 22.

Pokladny nemocenské 347.
— jednot. 450.
— okresní, pomocné, spolkové, závodní 431.
— zrušení jich 435.
— společenstevní 431, 396, 412, 422.
— příspěvky 404.
— podpůrné 405, 412.
— mistrovské 405.
— zástupce hromady pom. 422.
Pokladní, vyšší úkony 320, 321.
Pokoje cizinecké, zařízení 558.
— viz hotely.
Pokojská, pom. dělnice 324.
Pokost, výroba a varny (poř. 12 a 31.), edikt 156.
Pokoutní obchody, hostince 283.
Pokoutnictví 1074.
Pokrmů podávání 1 9, 529.
Pokryvači, řem. 49.
— plechem a lepenkou 115.
— lepenka a plst, výroba, edikt 156.
Pokuty konvencionální 347.
— prac. řádu 344.
— pořádkové u společ. 430, 441.
— starostům a náměstkům 443.
— trestní 476, 477, 480.
— určení jich 522.
Polehčující okolnosti 480.
Polepšovny, práce chovanců 21, 113.
Policejní úprava živností koncesovaných 154, 244.
— hodina 491, 603.
Polír 325, 677.
Polovino 138, 139, 529.
Polsko, reciprocita 73.
Pomády 988.
Poměry, viz místní.
Pomníky kamenné 670.
Pomocná činnost 5.
— dle § 37: 223.
— viz balení, střihání, manipulance.

Pomocníci obchodní 348.
— živnostenští 247, 318.
Ponocný, pomocník 24.
Poplatek, viz inkorporační, přípověd.
— za vyučení 403, 441.
— nepřipustné výše 405.
— vracení 405.
— stanovy určují 441.
— ½ 320.
Poptavárny 1076, viz sprostředkovací kanceláře.
Poradní sbor, viz jednoty, ž. inspek., instruktoři, komisaři.
Poradny finanční 1075.
— daňové 1075, 1078.
Porážení dobytka v host. 534.
— zemědělců 10.
Porodní báby 18, 19.
— vyhánění plodu 6.
Portáři, řem. 49.
Pořádky, t. j. společenstva 392.
Pořadí žádostí konces. 555.
Poslové, koncese 138, 1032.
Posluhové, koncese 138, 1027.
— sazby 242.
— označení cen 243.
— úprava policejní 244, 1029.
Poslušnost pomocníků 331, 367.
Postojníci, řem. 48.
Posvicenské trhy 293.
Poškozování živností rež. pracemi 6—9.
— trestnicemi a p. 21.
Pošta a telegraf 31.
— doprava dopisů 39.
Poštovní zákon 1010.
— ústavy posíl 1034.
— ředitelství při schval. provozoven 171.
Potomeci nezletilí, úlevy válečné 131, 251.
Potraviný, obchod jimi 88, 210.
— výčep lihovin 531.
— zavírání krámů 355.
— znalci, zkoušky 18.
— viz smíšené zboží.

Potřeba místní 140, 534.
— zásady 539, 621.

Potřeby, viz stavební, pohřební.
— technické obch. cest. 270.

Potulné živnosti 26, viz kočovné živnosti.

Potvrzení vysvědčení pracovních a učebních společ., obcí 98, 100, 101, 149.

Poučení nesprávné rekursní 504.

Pouliční obchod (ambulantní) 266, 359.

Poutě, trhy 300.

Pouzdraři 49.

Povinnosti dělníků a učňů 331, 367.
— učeb. pána 369.

Povolení dovozní a vývozní 1072, 1081.

Povoznictví, rozvážení zboží 228.
— správký vozů 5.
— zemědělců 11.

Pozůstalost, další vedení živnosti 251.

Požární policie, kominici 228.
— zájmy 155, 158, 168, 172.
— železniční obvod 200.
— viz třaskaviny, prach, kominici.

Práce dětí 479.
— prostředkování 1042.
— zákon v Čechách 1051.

Pracovníci pomocní 318.

Pracovní řád 339, 343.
— staveb, podnikatelů 714.

Prádelny, zhotovování mýdla 206.
— v hostincích 559.

Prádro bílé, pojem 262.
— luxusní 262.
— ložní v hotelích 558.

Pragmatika služební stát. úředníků, učitelů a sluhů 67.

Praha, ústř. trh dobytčí 306.
— masná pokladna 309.
— viz vykládání zboží.
— veletrh.

Prach střelný, ceny 896.
— doprava 898.
— druhy 896.
— licence 814.
— monopol 30, 877.
— odběr 896.
— prodej 888.
— uschování 896, 900.

Pracharanda, roznášení na prodej 268.

Prachárny, prac. řád 345.

Praktikanti 92, 97, 360.

Právnícké osoby 57 a násl.
— průkaz způsob. 126.
— pachytři 250.
— způsobilost k právům 57, 662.

Právní omyl 255.

Prážírna vlny a bavlny 157.
— kávy 162, 223.

Presenční známky pomocn. výboru 430.

Privilegia, viz patenty.

Procento chudých 972.

Prohlášení živnosti za řemesl. 51.
— za koncesní 153.

Prohlídka závodu, sousedi 190.

Projekty, viz plány.

Prominutí trestu 510.

Promlčení ž. oprávnění 3.
— trestu 485.
— viz neprovozování.

Propinační práva 26, 30.

Proplétací ozdob, řem. 48.

Propuštění bez výpovědi 338.
— vynucované 340.
— předčasné 341.

Prostituce 6, 590, 596.

Prostředky dietetické a kosmetické 980, 986, 988.
— zciziny 999.

Protesty volby hromady společenstevní 422.
— pomocnické 429.

Protokol o řízení schvalovacím 171, 184, 185.

Protokolace společností 57.
— tovární povahy, znak 53.

Provazníci, řem. 48.

Provozování, výklad pojmu toho 9.
— začetí 90.

Provozovny, schvalování 155.
— nemusí býti zděné 90.
— vydání listu živn. před schválením 90.
— civil. inženýrů 186.
— živnostníků malých, zkrácené řízení 186.

Průjezd, obchod v něm 89.

Průvodčí cizinců 1029, 1032.

Průkaz způsobilosti:
— obch. živnosti 46, 92, 208.
— obchod lihovinami 625.
— řemesl. živnosti 97, 1098.
— konces. živnosti 147, 149.
— ženské živnosti 120.
— pro pobočky 227, 1099.
— při přesídlení 228.
— společností veřejných 126.
— dispense válečné 129.
— úlevy válečné 129.
— při znovu zahájení 114.
— host. živnost 149, 454.
— společenstvo slyšení 128.
— rekurs společ. 415, 417.
— živn. řádu nepodléhající podniky 454.
— vojenské dílny 111.
— železniční dílny 112.
— viz jednotlivé koncesní živnosti.

Průtočníci, viz čistíci stok.

Prvotní výroba 6.

Prýmkáři, řem. 49.

Prádelníci zlata a stříbra 49.

Předělávky zboží v obchodě 222.

Předkové, právo na živnost potomků 131.

Předplatitelé tiskopisů 265.

Předražování 70.

Představenstvo společ. 419, 424.
— působnost 425, 440.
— nem. pokladen společ. složení 434.
— discipl. moc 430.
— složení dle stanov 441.
— neporádky, suspense 443.

Představení 924.

Přechod od živnosti výrobní k obchodní 93.
— k jinému řemeslu 114.

Přechovávačství, překážka koncese h. a v. 140, 534, 621.

Přechovávání cizinců 139.
— zakázáno u dohazovačů služeb 145.
— viz hotely.

Přeložení živnosti 225, 228.
— hostinců 142, 552.
— obchod lihovinami 621.
— kantiny 580.
— neohlášení jeho 565.
— do neznámé místnosti 565.
— pracovní doba 358.
— poplatek za přípořád 405.
— odvolání společenstva 417.
— civilní technici 724.
— kolkování 1085.

Přerušeni provozování, promínutí schválení 159.

Přes čas hodiny 351, 359.
— ulici výčep 529, 621.
— prodej 531.

Přesídlení, viz přeložení.

Přestávky v práci 330.
— usnášení o nich 402, 428.
— pracovní řád 344, 346.
— v obchodech a p. 352.

Přestupky živn. 476.

Převedení živnosti 250.

Převozy mrtvol 1065, 1068.

Přezmen zakázán 302.

Příbuzné živnosti 114, 115—119, 386, 394.

Přidavači na stavbě 323.

Přídavek nákupní, nemoc 319.
 Příjmy společenstva 404.
 Příkazání živností ke společ.
 391—395.
 Přípojky kanal. 666.
 Přípověď, neplatné omezení 396.
 — poplatek 403, 441.
 — při přesídlení 405.
 — učňovské 366, 370.
 Přípravky bakteriové 991.
 — léčivé 977.
 — viz kosmetické.
 Přírážky společenstevní 404.
 — dlužné, voleb, právo 419.
 Přísaha civ. technika 724.
 Přislíbení koncese 532.
 Příslušnost obce 71.
 — ke společenstvu 385.
 — ž. úřadů 486, 488.
 — v trest. řízení 508.
 — viz ministerstva.
 Příspěvky členské 389.
 — nemocenské spol. pokladny
 404, 436.
 — dle stanov 441.
 — usnášení o nich 422.
 — viz inkorporační.
 Přístroje fyzikální, prodej 940.
 Přítěžující okolností 480.
 Přívozy 24.
 Přízpůsobení zboží kupci 222.
 Psací potřeby 224.
 — stroje 945, 947.
 — starší 955.
 Půjčovny knih 138, 948.
 — kniharství 5.
 — příslušnost min. obch. 488.
 Půjčování mlátičky 10.
 Pulje, škola zámečnická 109.
 Pumpy 674, 742.
 — viz studnaři.
 Puncování zástav 972, 973.
 Puncovní, viz legitimace obch.
 cestujících.
 Pytle staré 955.

R
 Rabicové stěny 665.
 Radikované živnosti 26, 28, 565.
 — členství ve společ. 389.
 Radiotelegrafie 31—38.
 — přístroje v létadlech 1020.
 Rady, udílení techn. rad 715.
 — viz kanceláře.
 Raffinerie, viz lihovary, cukro-
 vary.
 Rakousko, obch. smlouvy a re-
 ciprocita 76, 79.
 Ranhojiči 18.
 Rayonování 228, 242.
 — odvolání společenstev 416.
 — viz kominici, pohodní, čistíči
 stok.
 Razítka 945.
 Reality, jednatelství jimi 1075.
 — obchody 1079.
 Reální živnost, tr. řízení 480.
 — výstraha 483.
 — náměstek 247.
 — viz radikované.
 Reciprocita 71—83.
 — zevní označení 240.
 Reformatio in peius 193, 506.
 Regální práva 26, 30.
 Regulativ elektrotechn. 779.
 — plynový 744.
 — puncovní, zastavární 972.
 Rejstřík živn. 502.
 Reklamace dopravného viz kan-
 celář tarifní.
 Reklamní kanceláře 488, 943,
 1075, 1077.
 — prostředky 229.
 — tiskopisy cestovní 1015.
 Reklamy světelné 1080.
 Rekurs lhůty 503.
 — v řízení o schválení provo-
 zovny 160, 174, 191.
 — odkladný účinek 142, 146,
 418, 507.
 Restaurace, označení v dekretu
 532.
 — viz hostinská živnost.

Režijní práce:
 — velkostatků v kovárnách a
 pod. 5, 6.
 — hotely 575.
 — v živnostech 205, 207.
 Režijní stavby prům. podniků
 711, 712.
 Rödertal Typpenschnelldrucker
 947.
 Rodiště udávati třeba 517.
 Rodinné věci, rovnání jich 1077.
 Rohačky vyrábí i koláři 115.
 Roneo 947.
 Roubení 675.
 Roury kanalisací 666, 743.
 Rovnání majet. a rodinných
 věcí 1077.
 Rozhodčí, volitelnost 419.
 — výbor 412, 436.
 — soud společenstva 441.
 Rozklad 504.
 Rozmnožování prací uměl. 15.
 — plánů fotograficky 944.
 — přístroje 944.
 — ruční 1076, 1077.
 — kolký na žádost 1085.
 Roznášení na prodej 266, 274.
 — zeměd. produktů bez legiti-
 mace 287.
 Rozpočty prací staveb. 15.
 — kanceláře na ně 716.
 — hromady společenstva 422.
 Rozpuštění jednoty 457.
 Rozsah oprávnění 204, 954, 1098.
 — h. a v. 529, 531, 532.
 — nepřislušnost min. obch. (dle
 § 24) 154.
 — odvolání společ. 415, 417.
 — stavební živnosti 662.
 — technici civilní aut. 775.
 — viz jednotlivé živnosti.
 Rozšíření ž. oprávnění 86.
 — koncese h. a v. 541.
 — závodu, schválení 159, 163.
 Rozvážení zboží 206, 228.
 Ručení hotelierů 571.
 Rukavičkáři, řem. 49.

Rum, výroba 624.
 — do čaje 622.
 Rumuni, pod. obchod 72.
 Rumunsko, obch. smlouva 74.
 Rusko, smlouva 1096.
 Rybářství námořní 24.
 Rybníkářství 667.
 Ryby neprodané, manipulace
 s nimi 224.
 Rychloposlí 1034, 1079.
 Ryjci skla 47.
 — not 48.
 — vůbec 48.

R

Rád
 — jedn. sprostředk. služeb 1049.
 — poslužní v Praze 1029.
 — pracovní 339 343, 714.
 — tržní 294, 302.
 — živnostenský 1.
 Recko, smlouva 1096.
 Řeholníci, způsobilost pro živ-
 nost 65.
 Řemenáři, řem. 48.
 Řemeslné živnosti, pojem a vý-
 počet 47—51.
 — průkaz způsob. 97.
 — správné názvy 52.
 — práce v horních podnicích 13.
 Řetízkaři, řem. 47.
 Rezbáři, 48, 15.
 Řezníci, řem. 49.
 — provozovny 161.
 — porážení drob. dobytka 116.
 — porážky zemědělské 16.
 — vnější označení 234.
 — vzdání se 224.
 — koňského masa 234.
 Řimsy sádrové 665.

S

Sadařství 11.
 — výčep vína 6, 651.
 Sádrovny edikt 157.
 Sádrové řimsy 665.
 Salmiak edikt 157.
 Sanatoria v léčebné ústavu.

Sánky, koláři 115.
 Sazby nejvyšší 242, 1027, 1028.
 — slyšení okr. jednot 454.
 — jateční 160, 175.
 — kominické 931, 935.
 — pohodných 1062.
 — pohřeb. ústavů 146, 1066.
 — sprostřed. služeb 1043, 1049.
 — tržní 294, 301.
 Sazečství 947.
 Sázký totalisaterské 1081, 1083.
 Sběrna klíčů 23.
 Sečítání živnosti 514.
 Sedláři, řem. 48.
 Sekvestrace, viz exekuce.
 Sensálové 17, 18.
 Seznam dělníků 342.
 — zájm. pokut 347.
 — krytí 345.
 — mladších pracovníků 350.
 — živnosti soustavný 210.
 Schůze veřejné, svolání společnosti 400.
 Schválení, v. přeložení, pobočky, provozovny, náměstci, sazby
 Sešity školní, prodej 144, 939.
 Sgrafity 666.
 Silnice, automobily 1017.
 — elektr. vedení 172, 786.
 — kabely 782.
 — stavba 667, 717.
 Silostroje ojeté 955.
 — bezpečnostní předpisy 1037.
 — v. automob., motor. vozidla.
 Similiséři, řem. 49.
 Sírarny chmele 156.
 Sírky, prodej v h. a v. 434.
 Sifari, řem. 48.
 Skladisté eelluloidu 918.
 — karbidu 763.
 — koží 162.
 — prachu 890.
 — různá 161.
 — třaskavin 643, 875.
 — veřejné 490.
 — viz kosti, oleje min., stavivo, smíš. zboží atd.

Skladník je pomocník 324.
 Sklady vedlejší, viz vedlejší závody.
 — tovární, členství společ. 391.
 Sklářny, edikt 156.
 Sklenáři 47.
 Sklenice, cejchování 606.
 Sklepy hostinců 559.
 Sklo, řezání v obchodě 223.
 Skuková podstata v tr. řízení 508.
 Sládek, výroba sudů 205.
 Slavnosti, licence hostinské 143.
 Slepci, košíkářství a kartáčnictví, škola v Praze 104.
 Sloučení společenstev 392.
 Slovensko, platnost ž. ř. 1.
 — host. a v. živnost 630.
 — učiliště živnost. 107.
 Sluhové hotelní 16, 576.
 — státní, nástup živnosti 67.
 Slunečnkáři, řem. 49.
 Služby jsou živností 4.
 — podřízené 320.
 — pomocné, hromada pomocníků 430.
 — v. sprostředkování.
 — veřejné (§ 4) 65.
 Slyšení stran 501.
 — společenstev, význam 119.
 — viz obce, společenstva, komora.
 Služby, sprostředkování 144, 1042.
 — do ciziny 1047.
 Služby osobní, viz posluhové.
 — neveř. stanoviště 1032.
 Smaltovnici, řem. 48.
 Smaragdu dobývání 14.
 Smetiště, h. a v. 560.
 Směnárný 1076.
 Směnky eskont a reeskont 1075, 1076.
 Smír, pokus při řízení 159, 184, 187.
 — protokolování jich 190.

Smíšené zboží, rozsah, způsoblost 207.
 — rozsah 224.
 — v trzích 298.
 — skladiště 161.
 Smlouvy:
 — St. Germainské, čl. 7—56.
 — Trianonské 79.
 — obchodní 71, 83, 1088.
 — kolektivní 318, 319.
 — účetní 365, 370, 372, 373.
 — neplatné 334.
 — pracovní zrušení bez výpovědi 338.
 Smolárny, edikt 156.
 Sňatky, sprostředkování jich 6.
 Sodová voda, cizí lahve 239.
 — dozor 981.
 — prodávání 533, 594, 595.
 — prodavačka v kiosku 324.
 — výroba 654.
 Sochaři 669, 671.
 Solidnost obch. cest. 259.
 Sošky protistátní 605.
 Soudci, provozování živnosti 67.
 Sousedí oprávnění 159, 166, 168.
 — jich práva v řízení 168, 191.
 — v řízení zkráceném 187.
 — vstoupení do závodu 190.
 — vyznačení v plánu 194.
 Sousedstvo, obtěžování hlukem a p. 155, 163.
 Soukromoprávní, viz námitky.
 Soustružníci, řem. 48.
 — perleti, svob. 117.
 Soutěž, viz konkurence.
 Spáječi cinem 116.
 Spedice 1076.
 Spisy, nahlížení 501.
 Splátkové obchody, III. st. 490.
 Splátky na pokuty 511.
 Spodium, továrny, edikt 156.
 Spodkářství 52.
 Spojené S. A., smlouva 1088.
 Společenstva výdělková a hospodářská, družstva, konsumenty, způsoblost právní 60.

Společenstva výd. a hosp., dispens 93.
 — členství ve společenstvu 60.
 Společenstvo živnostenské:
 — archiv 444.
 — členství konsumů 389.
 — továrníci 392.
 — vůbec 385, 387, 388.
 — disciplinární moc 399.
 — hájení zájmů 550, 1098.
 — jmění, správa 441.
 — odborné 394.
 — odbory v nich 441.
 — odvolací právo 415—418, 535, 547, 552.
 — omezování živnosti 395.
 — podniky 412.
 — právní porada 385.
 — rozepře vnitřní 444.
 — slyšení, průkaz způsoblosti 128, 149.
 — při živn. hostinské 415, 532, 534, 547, 552.
 — spisování podání 400.
 — sprostředkování práce 414.
 — stanovy 392, 440.
 — stanovení cen 395, 398.
 — stanovení mzdy, přestávek, výpovědi 402.
 — starosta 419, 424.
 — stvrzování vysvědčení 149.
 — účetní poměry 363, 366, 572.
 — účel 396.
 — účty 418.
 — vydávání časopisů 399.
 — výhody členům 399.
 — výbor 425.
 — vyzorování o změnách v živnostech 508.
 — o výsledku oznámení trest. 508.
 — zřizování jich 385.
 — změna kategorie 393.
 — — obvodu 392.
 — zprávy statistické 398.
 — — výroční 418.
 — živnosti 60, 399.

- Společenský poměr**, nevhodné označení 241.
- Společné živnosti** v téže místnosti 83, 84.
- Společnosti akciové** 59.
— cest. legitimace 286.
— viz cizozemské.
- členství ve společenstvu** 388.
— obchodní veř., nám. 539.
— obch. živnosti 92, 96.
— obč. práva 58.
— způsob. pro živnost 57, 60.
— průkaz způsob. řem. 119.
— veř. průkaz způsob. 126.
— s r. o. dto 153.
— trestání 1098.
- Spolehlivost** 140, 534, 536, 1097.
— výstraha 483.
- Spolky dobročinné** 5.
— členství v gremiu 390.
— legitimace ve věci rozsahu ž. oprávnění 205.
— politické 22.
— statutární způsobilost 25, 57.
— konsumní, viz společ. hosp. a vřd.
- Sporáky**, výroba, rozsah oprávnění 207.
- Spory** o příslušnost k společ. 389.
— z poměru prac., učeb. a námezdního 397.
— viz výbor rozhodčí.
— mistr. pokladny 408.
— z prac. poměru 342.
— s hostinskými 48.
- Spořitelny** 22.
- Spracování věcí** 4, 88.
- Správa domů** 1078.
- Správky**, rozsah jich 207.
— obuvi, šatů u obchodníků 222, 223.
— obuvi v továrnách 224.
— strojů obchodníků 223.
— vozů povozníky 5.

- Sprostředkování bytů** 1078.
— koupě movitých věcí 1076.
— obchodů 139.
— práce společ. 396, 414, 422, 423, 428.
— realitní 1075, 1079.
— sňatků 6.
— služeb 139, 144, 488, 1042.
— soukromé 17, 18, 1069.
- Srbsko-Horvatsko-Slovinško**, smlouva obch., reciprocita 73.
- Srážky ze mzdy** 344, 346.
- Stáčení piva** 631.
— pivovary 533, 631.
— hostinskými 559.
- Stáje host.** 560, 566.
- Stánky** v tuzích 301, 302.
- Stanovště živnosti** 89, 284.
— stavebních, pojem 662.
— hotel 89.
— průjezd 89.
— společ. příslušnost 389.
— trhová 298.
— ulice 1028, 1037.
- Stanovy** společ. živn. 388, 423.
— změna 394.
— obsah 440, 442.
— jednot. společ. 456.
— pokladen mistrovských 408, 433, 435.
— spolků a pod. 59.
- Staré oprávnění** 3, 26.
- Staré věci**, viz vetešníci.
- Starosta** společ. 419.
— volba 424.
— hromady pomoc. 426, 428.
— ——dle stanov 440.
— pokuty pořádkové jim 443.
— jednoty 451.
- Starožitnosti** 953.
— cechovní 444.
— zlaté a stříbrné 974.
- Statistika živn. zprávy** společ. členstev 358.
- Stav**, nastoupení živnosti 65.
- Stavby horních podniků** 13.
— monumentální 667.

- Stavby pozemní** 662, 667.
- Stavbyvedoucí** je živn. pomocník 325.
- Stavební hmoty**, obch. cest. 269.
— rozsah práv 224.
- Staveb. živnost.** Sídlo 662.
- Stavební živnosti**, zákon 661.
— příslušnost ministerstev 488, 489, 492.
— průkaz způsobilosti 675.
— dispens 149, 1097.
— stanoviště živnosti 390.
— školy úlevy 697.
— úlevy 674, 695.
— spojování jich 675.
— krytí 686, 706.
— seznamy dělníků 352.
— mladiství pomocníci 352.
- Stavební řád, řízení a úřady** poměr k ž. řízení 158, 168, 170.
- Stavebník**, práva 662.
— podnikatel 704.
- Stavivo**, sklad, schválení 161.
- Stavitelé**, význam 661.
— koncese 138.
— rozsah práv 662.
— práva 684—686.
— zkoušky 681, 690, 694.
- Stávka**, důvod k výpovědi 339.
— fond hromady pomoc. 429.
- Stížnost**, viz rekurs, odvolání.
- Stocky pívni** 605.
- Stokaři**, viz cidiči stok.
- Stravovatelství** 544.
— pensích 571.
- Stravovny veřejné** 1051.
- Strava na účet mzdy** 333.
— učňů 366.
- Stroje hospodářské** 269, 284, 11.
— opatření ochranná 330.
— opravy vůbec 115, 117.
— psací počítači, šicí opravy 116, 117.
— staré 956.
— továrny na stroje, edikt 156.
— výměna částí v obvodech 223.
— zastavárny, šicí stroje 971.

- Struny střevové**, edikt 156.
- Střechy**, viz pokrývačství.
— krytina lepenková a plst 156.
- Střeliv**, viz zbraně.
- Střelivo** 138, 813.
- Střelnice** 25.
- Stříbrný drát**, výroba 49.
— zboží, obch. cest., vzorky 257, 273, 279.
— prodej v kavárnách 283.
- Stříbrníci**, řem. 48.
— podezřelé věci 958.
- Stříbro české**, výroba 48.
— vyšívání 49.
- Stříbrotepci**, řem. 48.
- Střížní zboží**, opověď 210.
— rozsah 224.
- Studnaři** 138, 661, 673.
— zkoušky 691.
— koncesi dávk. I. stol. 488.
— zemní práce 691.
- Studny** artézské 674.
— hostinské 560.
— nové 700.
- Stuhy**, obchod galant. zbožím 224.
- Subskribece** tiskopisů 265.
- Subvence**, kolký 1086.
- Sudy**, výroba pro pivovary 206.
— staré 955.
- Suchary** 980.
- Sůl krevní**, edikt 156.
- Suroviny**, sklady společ. 396.
- Suspense**, viz zastavení.
— civ. technici 724.
- Sušárny** lnu a konopí, edikt 156.
— koží surových 162.
— zeměd. plodin. předpisy 160.
— parní, stavba 742.
- Svátek národní**, mzda 333.
— platí dosud 341.
— prodl. pracovní doby 359.
- Svátky**, viz klid nedělní.
- Svazy živn. společenstev**, nejsou stranami v řízení dle § 36. — 205.

Svazy společenstev, slyšení jich
o změně obvodu 392, jednoty
453.

Svítkárny, edikt 156.

Svítoplýny vůbec 741.

Svéprávnost 56.

Svobodná živnosti 47, 51, 57, 84,
329.

Svrškářství 52, 116.

Š

Šapirograf 947.

Šaty, brání míry 222.

Šestinedělky 349.

Ševci viz obuvníci.

Škoda, náhrada ze závod. zaří-
zení 166.

— námitky 170, 171, 172.

— náhrada železniční 203.

— el. podniky, vyvlastnění 788.

— z předčasného vystoupení z
práce 341.

Školkařství 11.

Školy invalidů 128, 135.

— měštanské průk. způs. 93.

— obchodní 94.

— pokračovací 331, 367, 369.

— rodinné a živn. dívčí 124.

— řemeslnické 50, 104.

— střední 93.

— vedle závodu 155, 194.

— živnostenské 104.

— mín. veř. prací 494.

— Slovensko 107.

— viz učiliště.

Šňůraři, řem. 49.

Šrotování obilí u obchodníků
224.

Šťavy ovocné 988.

Štěrky, dobývání zemědělci 10.

— viz lomy.

Štětiny, čištění edikt 156.

Štětkáři, řem. 48.

Štolový řád a popl. 1067, 1068.

Štukatéri, řem. 49.

— umělci 15.

— fačády 664.

Švadleny v domácnostech 17.
Švýcarské pekařství 88.

T

Tabák: automaty 618.

— jednatelství 263.

— kouření mládeže 615.

— monopol 31.

— náhražky 265.

— výrobky v host. 609.

— výtazek 979.

Tajemství závodní 331, 338.

Taneční sály 557, 598.

— školy 21.

— zábavy 24, 598.

— záky, zákaz lihovin 610, 612.

Tarifní kancelář 1020, 1077.

Tašky kdo smí prodávati 224.

Taxírny kovů, edikt 156.

Taxometry autodrože k1037.

Taxa přístupní 88.

— nástup živností 3.

— zkušební, staveb, 701.

— civ. technici 730.

— viz podkováři, sazby.

Technici civilní aut. 18, 688.

— oprávnění 715, 723.

— starého práva 721.

— úlevy válečné 725.

— viz inženýři, znalci.

Technické kanceláře 715, 724.

Telefon viz telegraf.

Telegrafní a telef. jednatelství
1009.

— el. vedení 779.

— zákon 31.

Tělesa ohněstrojná koncese 833.

Terpentýn, výroba, edikt 156.

Tesaři, mistři 138, 661.

— rozsah práv 669, 671.

— ské práce 664.

— průkaz způsob. 676 a násl.

— provoz pily 664.

— podpisy plánů 672.

— starého práva 684.

— zkoušky 690.

Tisk novin 206, 940.

Tiskárny 137, 143, 488, 938.

Tiskopisy akcidenční, papírníci
262.

— obchodní a společenské 144,
939—941.

— periodické 25.

— prodej papírníky 224, 262.

Tiskový zákon 14, 25.

Tiskařské lisy, mín. vn. 491.

Tlakostryje 558, 586.

— u stáčečů 631, 634.

Tmeliči skla 116.

Topení ústí. 742—744.

— parní 810.

— plynem 751.

— elektr. 781.

— hostince 557.

Totalisatéri 1087.

— poplatky 1083.

Továrny starší práva 3, 26.

— spor o povahu tovární 51,

53, 150, 415.

— dělníci 320.

— děti zaměstnané 351.

— učni 364.

— kantýny 576, 580.

— prodávání nápojů 5.

— v rozsahu řemesla 227, 480.

— průkaz způsobilosti 150.

— zaměstnání co průkaz způ-
sob. 97, 102.

— členství společenstevní 390.

Továrny, brání míry v prodeji

v drobném 224.

— vedlejší sklady 227.

— vnější označení 235.

Tovaryši, jako pomocní pracov-
níci 320.

— doba zaměstnání 98, 423.

— díleč živnosti 100.

Tovaryšské zkoušky 46, 98, 368,

373, 397.

— taxy 403.

— zavádění jich, slyšení jednot

454.

— listy 97, 373.

— dispens 114, 115, 119.

Trafičky, prodej písniček 941.

Transparenty 781.

Trestě, viz ocet. 988.

Trestní řízení živn. 476, 507,

1098.

Trestnice, práce v nich 21, 113.

Trhadla, koncese 138, 833.

— výroba 835.

— edikt 156, 157.

— ničení jich 861.

— nová, zkoušeci 859.

— prachová, bezpečná 866.

Trhovectví, cizinci 72.

— knihami 943.

— smíš. zbožím 219.

Trhy, pojem 293, 295, 299.

— bydliště je stanovištěm 267.

— cizinci 293.

— dobytčí v Praze 306.

— koňské, cikáni 298.

— licence hostinských 143.

— obch. cestující, vzorky 257.

— policie, roznášení zboží 260,

266.

— poplatky 294 301.

— poutní 300.

— práva tržní obcí 295, 303.

— přespolní trhovci 294, 299.

— řády tržní 294, 302.

— smíš. zboží 298.

— stánky 301.

— týdenní 294.

— zavírání kramů 358.

Truhláři, řem. 48, 117.

— hotelní 575.

— kasteloví 99, 117, 118.

— rakve 1065.

Tržnice, nevhodné vnější ozna-
čení 234.

— společenstev 396.

Traskaviny, koncese 138, 338, 852.

— viz trhadla.

— zákon z r. 1885, — 867.

— ukládání 875.

— monopolní 877.

— zacházení s nimi 901.

— výroba 877.

— prodej 879.

Třtinový cukr, viz cukr.
Tuky umělé, výroba 162.

U

- Ublížení** na těle, důvod k propuštění 339.
Účetní poměr 102.
Účel společenstev 396.
Účetnictví 1076, 1080.
Účetní, vyšší výkony 320, 321.
Učiliště rem. živností, průkaz způsob. 103.
 — dozor společenstev 397.
 — obch. živností 92, 93, viz školy.
Účinek odkladný v. rekurs.
Uční, právo je míti 360, 476, 479, 480.
 — zákaz je míti 395.
 — doba zkušební 367.
 — doba učení 92, 98.
 — v cizině 102.
 — domobranci úlevy 131.
 — přípověď 396.
 — smlouva 365, 442.
 — poplatek $\frac{1}{2}\%$ 320.
 — počet jich 370.
 — několika živností 102, 361.
 — vojenské učení, úlevy 113.
 — seznam 444.
 — poměry uspořádá společenstvo 396, 397, 441, 422, 429.
 — hromada pomocnická je zastupuje 429.
 — vzdělání jich 396.
 — k udržování závodových zařízení 206.
 — v závoděch neživnostenských 454.
 — pokladny nemoc. učňovské 432, 436.
 — povinnosti jejich 367.
 — u zkoušených mistrů 402.
 — zlé nakládání 485.
 — zrušení smlouvy 370, 372.
Udavači, sdělení výsledku tr. řízení 508.

- Udělení** koncesí h. a v., zásady 539.
Udržování závod. zařízení 206.
Uhlí, ambulantní prodej není možný 268.
Ukrajina, smlouva 1096.
Úlevy stav. živn. § 6. — 674.
 — spojení stav. živností 675, 695.
 — zkoušky stavitelské 691.
 — válečné 128.
 — žen. 120.
Umělé květiny, výroba 49.
 — věci, viz hnojiva, tuky, zuby.
Umělecká činnost 14, 15.
 — výrobky, rozmnožování, obchod 137, 938, 940.
Umělý kámen 664, 665, 671.
Umění krásné 14.
Úmrtí dělníka 341.
 — učně 372.
 — pána 372, 373.
 — živnostníka 251, 252.
Umysl zlý se nepředpokládá 236.
Úprava policejní 154, 224.
 — host. živností 562, 590, 603, 605.
 — slyšení jednot. okr. 454.
 — společ. mají rekurs 416.
 — zboží v obchodech 222.
Úraz, mzda 318.
 — řád pracovní 344.
 — stroje hospodářské 11.
Úrážka na cti zrušení pracovního poměru 339, 340.
Úroky ze jmění společ. 404.
 — z prodlání 405.
Ů. opr. zakázáno 662.
Úřady živnostenské 486.
Úředníci vyloučení ze živností 65.
 — $\frac{1}{2}\%$ poplatků 320.
Uschování, v. ručení.
Ústavy, v. detektivní; kanceláře.
 — humanitní 18.
 — léčebné 18.
 — pohřební 1063.

- Ústavy** poslužné 1029.
 — práce 1052
 — reklamní, v. kanceláře.
 — úvěrní 22.
 — zaopatřovací 22.
Ústřední trh dobytčů v Praze 306.
Útraty řízení a komise 159, 167, 174.
 — při h. a v. 564, 565.
 — odstranění závad 163.
 — necht nedělají se zbytečně 184.
 — živn. inspektoři 198.
 — náhrada jich 501.
Úvěr, věci na účet mzdy 333.
 — poskytování 1075.
Úvěrní ústavy 22.
Uzavřené nádoby 140, 207, 221, 627.
Uzavření provozovny, v. zákaz.
 — neschválené 165.
 — schválení a jmení možné 166.
Uzdaři 47.
Uzenáři, řemeslo 49,
 — rozsah 117
 — jídelny 533.
 — továrny 53.
Uznání hotelům 568.
Váhy a míry, ústavy 18.
 — mín. obchodu 490.

V

- Válka**, úlevy 128.
Vápenice, edikt 157.
Vápno, hašení 162.
Varhanáři 48.
Varny solí krevních a p. 156.
 — asfaltu 156.
Vaření v host. místnostech 558.
Variče plynové 757.
 — elektr. 781.
Vazba knih v. knihari.
Vdovské právo 251.
 — úlevy válečné 130.
 — inkorp. poplatků 403.
Vedlejší závody a sklady 225.
 — náměstek 250.
 — členství společ. 389.
- Vedlejší zaměstnání** 65—68.
 — dělníků 338.
Vegetariánství 533.
Veje, roznášení po domech 226.
Veletrhy 293.
 — pražské 316.
 — nevhodně označení 234.
Velkoobchod, pojem 211, 220, 221.
Velkostatky, provozování
 — kovářství a pod. 6.
 — mlékárny 11.
 — pekárny 12.
Venkovské stavby (úlevy) 674, 689.
Ventilace hostinců 537.
 — ústřední 742.
Vepřový dobytek, schválení závodu 162.
Veřejné jednatelství 1069.
Veřejné místo, pojem 1028.
Veřejný statek co stanoviště živností 1028, 1037.
Veřejné zájmy u provozoven 155, 158, 168, 172, 184, 188.
 — omezení v jich prospěch 169, 170.
 — policejní úprava 245.
 — všeuzít. el. podniky 792.
Věřitelé, nejsou sousedi 169.
 — odejmutí oprávnění 485.
Westfalit, třaskavina 902.
Vetešníci 138, 148, 952.
 — knihy 953.
 — příslušnost min. obch. 489.
 — úprava policejní 244.
 — zbraně 815.
Věnce z uměl. květin, prodej v obchodě 224.
Větrání ústí. 742.
Věrnost dělníků 331.
Vězení, trest 476, 481, 511.
Vinárny, počet obyv. 540.
Vinice, výčep vína 6, 12, 652.
Víno, zákon o něm 635.
 — příslušnost m. orby 489.
 — strojené, koncese a výčep 138, 139.

Vino falešné 637.
 — léčebné 635, 640, 652.
 — pelunkové 648.
 — vermutové 659.
 — obchod jim 652.
Vinovité nápoje 638, 644, 652.
Vitorazsko, platnost ž. ř. 1
Vitriol 980.
Vlajka státní, užívání její 255.
Vlásenkáři, řem. 49; v. holiči.
Vlastník pozemku, domu, právní jeho poměr k závodu 165, 194; viz sousedi.
Vnější označení živností 229.
 — zneužití 236.
 — hostinců 576, 605.
 — stav. živností 688.
Vnucená správa živností 248.
 — vzdání se 500, 551.
 — v. exekuce.
Voda minerální 980, 986.
 — pitná 326, 560.
 — v. sodová.
Vodanít, třaskavina 902.
Vodní právo, III. stol. 492.
 — stroje schválení 155.
 — zákony a předpisy 24.
Vodoměry, výroba inst. 742.
Vodoprávní řízení 158, 167.
 — el. podniky všeužit. 789, 799.
Vodovody, instalace 138, 738, 744.
Vody odpadní deht. nádrží 162.
 — znečišťování řek 167.
Volby, zákaz čepovati pivo a p. 605.
 — společenstevní 419.
 — hromady společ. 422, 440.
 — starosty společ. 425.
 — hromady pomocnické 426, 429.
Volná úvaha (h. a v.) 535, 546, 549, 552.
Voskáři, řem. 49.
Voskované plátno, výroba 157.
Vojenské, hudby 5.
 — kovárny 6.

Vojenské osoby, průkaz způsob. z vojny 110, 113.
 — osoby, nástup živností 65.
 — osoby, kontrola odvodů 84.
Vorů plavení 24.
Vozičkáři 1037.
Vozy, korby výroba 671.
Vrátný v továrně, pomocník 324.
Všeúčinné podniky elektr. 738.
Výbor rozhodčí 397, 422, 436.
 — paritní 319.
 — hromady pomocnické 430.
 — společenstva 425.
 — v. sprostředk. práce.
 — jednotenský 451.
Výbušné látky, monopol 31.
 876, v. i třaskaviny, prach.
Výčep nápojů 139, 529.
 — lihovin 621.
 — nedovolený v obchodech 530, 531, 543.
 — v. hostinské a výč., víno, sodová voda.
Výdělečný úmysl 4, 5.
Výdělková daň 389.
Výdržení ž. oprávnění 3, 88.
 — závod. zařízení 161.
Vyhledávání zakázek na zboží trest 476.
 — v. objednávky.
Výhně, schválení jich 155.
Výhrada dalších opatření závodových 165, 170, 188.
 — koncesovatí i jiné živností 154.
 — koncesní 562.
Vyhrožování, propuštění 339.
Vychozování soukromé 21.
Vyjádrění, viz sousedi, znalci obec, společenstva.
Výklad autentický 504.
Vykládání karet 6.
 — zboží před krámy 235.
Výklady, nemravné knihy 255.
Výkopy 666, 667, 668.
Výkroj koží, obchodníci 224.
Výletišťe, v. licence (613).

— v. útraty.
Učení živností ze společenstva 393.
Učňovací důvody z nastoupení živností: nesvéprávnost 56, pro povolání 65, pro odsouzení 68, 254, 1097.
Učňovací obvody, v. kominici.
Učňovní peněz ve vlacích 1014.
 cest. kanceláři 1015.
 strojových částí v obchodech 223.
 — u. v. patenty.
 — sprostředkování 1075, 1078.
Učňovací místa stav. 663.
 — plány 673.
 — stará práva 686.
Učňovní místnostech pracov. hromady společ. stížnosti instruktorům 418.
 — 14denní dělníků 332.
 — kolekt. smlouvé 319.
 — není třeba 338.
 — pracovní řád 344.
Učňovní lhůta 402, 429.
Učňovní vyšší služba 320, 321.
 — výrobní živnosti 4, 52.
 — přestávky v práci 352.
 — rozsah práv 6, 51.
Učňovní trhy 293.
Učňovní zamítací důvody 98.
 — v. konsens.
Učňovní patenty.
Učňovní masa, propachtování 242.
Učňovní 24, 1077.
 — licence hostinské 143.
 — příslušnost min. veřejných prací 493.
 — učed. prací 396.
 — zvířat 304.
Učňovní 554.
 — agenti 605.
 — výměna peněz ve vlaku 1014, 1015.
Učňovní z práce, v. výpověď.

Vystoupení z práce, předčasné 341.
 — z učení 370.
Výstraha 483, 485, 594.
 — dle zák. Hollitscherova 610, 615.
Výstřížkové zpravodajství 1077.
Vysvětlčení pracovní 92, 100.
 — cizozemská 100.
 — nesprávné 102, 119, 128, 153, 338.
 — obch. škol 92.
 — v pracovních knížkách 336.
 — stvrzení společenstva 109, 101, 148.
 — učební 97.
 — vydati se museji 338.
 — kolky 1086.
Vyšetřování přestupků 478.
Vyšívací zlatem, stříbrem a perly 49.
 — úlevy ženám 121.
 — škola v Brně 126.
Vyšší služební výkony 320, 321, 325.
Výuční list 360, 373.
 — poplatek 403.
Vyučování soukromé 21.
Vyvážování zboží 235.
Vyviastnění, el. podniky 786.
Vývoz, nevhodné označení 89.
Vyznamenání 241, 255, 448, 491.
Vyzvání písemně obch. cest. 257.
Výzva denní 242, 243.
Vzdání se živnosti, omezení 244, 497, 499.
 — členství ve společenstvu 336.
 — na čas 499.
 — podmíněně 251., 500.
 — pro jiného 944.
 — konkursní podstatou 253.
 — k docílení ztenčení oprávnění 86.
 — (§ 53) trest 497.
 — vliv na učně 372.
 — technici civilní 725.
 — ve vyšetřování 484.

Změna zařízení závodu 159, 163,
164, 190.

Zmírnění trestu 510.

Znaky závodové 229.

— červ. kříže 230.

— státní, užívání jeho 255.

— tovární povahy 51, 53.

— živností 4, 5.

— zemský 491.

Znalci v řízení schvalov. 172, 183.

— vyjádření 185.

Známky ochranné 240.

— poštovní 942.

Znečišťování tek 167.

Zneužití vnějšího označení 236.

— živnosti, v. obava.

Znovuzřízení provozovny 160,
163, 165.

Zpráva výroční společ. 418.

Zpravodajské kanceláře 1070.

— výstřihové 1077.

Zpronevěra

— zruš. smlouvy 338.

Zrcadla, amalgamování 157.

Zrušení nem. pokladen 431, 435.

— pracovní smlouvy 338.

— účebního poměru 370.

Živenci společenstva 425.

Ztráta živnosti v. odněti.

Zubní lékaři 18, 19, 994.

— technici II. stol. 488, 994.

— vnější označení 232, 235.

— prostředky čistící 983.

Zuby staré 955.

Zušlechťovací práce 53, 55.

Zúžení živn. oprávnění 86.

Zvěrolékařství 18.

Zvěrolékaři, znalci 166, 183.

— dozor nad stájemí host. 563.

— dozor na pohodnice 1656.

Zvířata, zpracování jich 166.

Zvonáři, řem. 48.

Zvonky u pokojů host. 558.

— elektr. 781.

Zvykové právo 3.

Zvyky, kumulace živnosti 86.

— jich odstranění 397.

Ž

Žádosti, v. podání.

Žádost za koncesi 146, 55.

Zamberk, košíkářská díln. 163.

Žebříny 671.

Žehličky elektr. 781.

Železnice 23.

— dílny, práce nahražuje

kaz způsob. 112.

— elektr. podniky 785, 803.

— kantýny 579.

— kanceláře reklamační 1020.

— lomy u nich 162.

— podmínky úřadů při ka

sích 172.

— požární obvod 200.

— režijní stavby 352.

— zástupci u komisi 202.

— zřízení vyloučení z živn.

68.

Železo, ohýbání 672.

— staré 955, 956.

Ženy, dámské kadeřnictví

— domácího s. 17.

— obchodnice 57.

— obsluha v hostincích

— ochranné předpisy 32

— pracovní řád 343.

— řem. živností ženské

— úlevy, slyšení jednot

— zákaz ambulant. prod

— zástupkyně v krejčov

Zině, čištění jich 156.

Živnostenská činnost 4.

— rozdělení svob., řem

— koncesní 47.

Živnostenský list

— 266, 1095.

— jméno živnosti 1095.

— kolky 1037.

Živn. inspektor vylouč

— nosti 68.

Živnostenský řád, p.

— novely k němu

— text jeho 46.

Živnost. polic. uprav

Živn. soudy 342.

REV15 1981

R 93

byť 2. ed. 1995

ÚK PrF MU Brno

3 1 2 9 0 0 1 1 1 5

781